HYMNS OF THE RIG-VEDA

IN THE

PADA TEXT.

REPRINTED FROM THE EDITIO PRINCEPS.

BY

F. MAX MÜLLER, M.A.

MEMBRE ETRANGER DE L'INSTITUT DE FRANCE, ETC.

LONDON:
TRÜBNER & CO.3-57 AND 59, LUDGATE HILL.
1873.

Printed by E. B. GARDNER, E. PICKARD HALL and J. H. STACY, at the Clarendon Press, Oxford, and

By Stephen Austin and Sons, Hertford. 1873.

DEDICATED TO

M. ADOLPHE REGNIER,

MEMBRE DE L'INSTITUT DE FRANCE,

AS A TOKEN OF SINCERE ADMIRATION

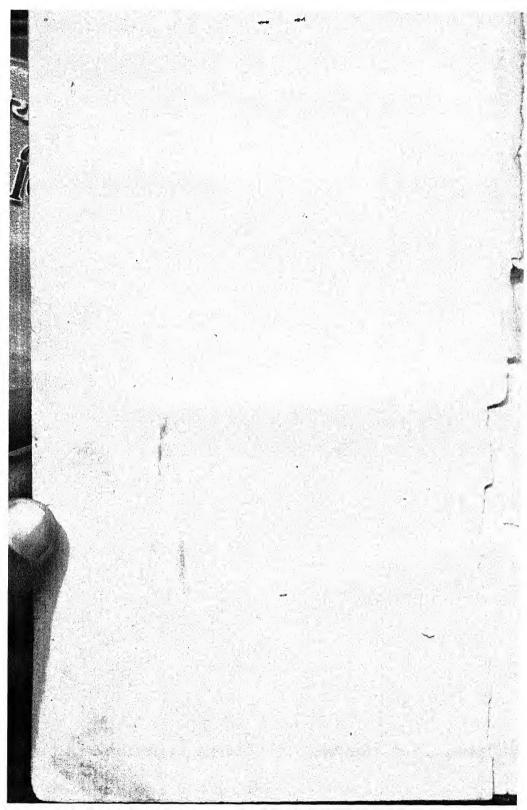
FOR THE THOROUGHNESS OF HIS SCHOLARSHIP,

THE ELEVATION OF HIS CHARACTER,

AND HIS LIFE-LONG DEVOTION TO HIS CONVICTIONS.

BY

MAX MÜLLER.

PREFACE.

This edition of the text of the Rig-Veda, the first complete edition of that ancient text in both the Samhita and Pada forms, is chiefly intended to answer the requirements of students in India. Rig-Veda, the oldest book of Indian literature, has very properly been made one of the principal class-books for those who study Sanskrit in the schools and colleges in India, and though at present a scholar-like knowledge of the Vedic hymns is in the examinations required of the more advanced students only, yet, as soon as editions, translations, grammars, and dictionaries shall have rendered the study of these ancient documents more accessible, I doubt not that the time will come when no one in India will call himself a Sanskrit scholar, who cannot construe the hymns of the ancient Rishis of his country. What should we think of a Greek scholar who could read Euripides or Anakreon, but could not construe Homer? Yet that is, or, at all events, will be the position of a Sanskrit scholar who professes to pass in Sakuntala and Amaru, but is unable to understand the best hymns of the Rig-Veda.

When this new demand for a complete edition of the Rig-Veda arose, it was clearly impossible to meet it by a reprint of my large edition, containing both text and commentary. The first volume of that edition is nearly out of print, and, without the liberal assistance of the Government, no reprint of it could be brought out, except at a price that would place the book beyond the reach of most scholars. All that might be done, would be to reprint the first Adhyāya for schools; for it may be safely said, to use the words of Sāyana, that he who has honestly worked his way through that first book, is able to understand all the rest of Sāyana's commentary.

But even a reprint of the text only of the Rig-Veda was by no means an easy undertaking. I have sometimes been blamed for not having published such an edition long ago. All that I can say is that I was most anxious, but that I was too poor to do it. I began an edition of the two texts of the Rig-Veda in the year 1856, but, though everything was ready, the expense of the undertaking proved

vi PREFACE.

too great to allow the German publisher to continue the work to the end. It was only with the assistance of the German Oriental Society, and through the liberality of a Royal Academy, that the Editor of the "Indische Studien" was enabled to publish a transcript into Roman letters by Prof. Aufrecht, and this for the Samhita-text only, with extracts from the Pada-text. In answer to certain ill-natured misrepresentations reflecting on the promoters of that undertaking, I can only say that if I did not complain because the text of two out of ten Mandalas might thus seem to have been snatched from my edition, it was hardly for others to complain in my name. What I said in the preface to the first volume of my translation of the Rig-Veda, I say here again: "No one could have rejoiced more sincerely than I did at the publication of the Romanised transliteration of the Rig-Veda, carried out with so much patience and accuracy by Prof. Aufrecht. It showed that there was a growing interest in this, the only true Veda; it showed that even those who could not read Sanskrit in the original Devanagari, wished to have -access to the original text of these ancient hymns; it showed that the study of the Veda had a future before it like no other book of Sanskrit literature. My learned friend Prof. Aufrecht has been most unfairly charged with having printed his Romanised text me insciente vel invito. My edition of the Rig-Veda is publici juris, like any edition of Homer or Plato, and anybody might have reprinted it. either in Roman or Devanagari letters. But far from keeping me in ignorance of his useful enterprise, Prof. Aufrecht applied to me for the loan of the MSS. of the two Mandalas which I had not yet published, and I lent them to him most gladly, because, by seeing them printed at once, I felt far less guilty in delaying the publication of the last volumes of my edition of the text and commentary." And, in order to remove all possible misunderstandings, I take this opportunity of stating, that when Professor Aufrecht applied to me, I lent him, not my transcript of these MSS., but the MSS. themselves on which my text is founded (see Preface to the first volume of my edition, 1849, pp. vii-x), because without them, as he wrote to me. he found it impossible to give a correct text of that portion which I had not yet published.

An edition of the Rig-Veda in Roman letters, however useful in Europe, was of course of little assistance in India. It had no doubt the advantage of being cheap, and this chiefly owing to the liberal subsidy from two learned societies; but it proved again, what was known before, that it is physically impossible to avoid a large number of mistakes and misprints in transcribing Sanskrit texts, more particularly with accents, in any European alphabet.

LINGUISTIC PUBLICOT a lo

TRÜBNER & Copply the

57 AND 59, LUDGATE HILL, LOR the l

(Late 8 and 60, Paternoster Row.) t

walu

- Kern. The Brihat-Sanhita; or, Complete System of Natural As the Varaha-Mihira. Translated from Sanskrit into English by Dr. H. Kern, Ders, Sanskrit in the University of Leyden. Part I. 8vo. pp. 50, stitched. Parts II. and fore 154. Part IV. pp. 155-210. Price 2s. each part. [Will be completed in
- Laghu Kaumudí. A Sanskrit Grammar. By Varadarája. With lish Version, Commentary, and References. By James R. Ballantyne, LL.D., Per the Sanskrit College, Benares. 8vo. pp. xxxvi, and 424, cloth. 11. 11s. 6d. hus
- Maha-Vira-Charita; or, The Adventures of the Great Hero Rawill
 Indian Drama in Seven Acts. Translated into English Prose from the Sanskrigari
 bhūti. By John Pickford, M.A. Crown 8vo. cloth. 5s.
- Manava-Kalpa-Sutra; being a portion of this ancient work on Rites, together with the Commentary of Kumarila-Swamin. A facsimile of No. 17 in the Library of Her Majesty's Home Government for India. With a Pess Theodor Goldstücker. Oblong folio, pp. 268 of letter-press and 121 leaves of facsimic cloth. 41. 4s.
- Marsden. Numismata Orientalia Illustrata. The Plates of the Orient Coins, ancient and modern, of the collection of the late William Marsden, F.R.S., etc., engraved from drawings made under his direction. 4to. pp. iv. (explanatory advertisement), cloth, gilt top. 11. 11s. 6d.
- Megha-Duta (The). (Cloud-Messenger.) By Kälidäsa. Translated from the Sanskrit into English verse, with Notes and Illustrations. By the late H. H. Wilson M.A., F.R.S., Boden Professor of Sanskrit in the University of Oxford, etc., etc. The Vocabulary by Francis Johnson, sometime Professor of Oriental Languages at the College of the Honourable the East India Company, Haileybury. New edition. 4to. cloth pp. xi. and 180. 103. 6d.
- Muir. Original Sanskrit Texts, on the Origin and History of the People of India, their Religion and Iustitutions. Collected, translated, and illustrated by John Muir, Esq., D.C.L., Ll.D., Ph. D.
 - Vol. I. Mythical and Legendary Accounts of the Origin of Caste, with an Inquiry into its existence in the Vedic age. Second edition, re-written and greatly enlarged. 8vo. pp. xx. and 532, cloth. 1868. 21s.
 - Vol. II. The Trans-Himalayan Origin of the Hindus, and their Affinity with the Western Branches of the Aryan Race. Second edition, revised, with additions. 8vo. pp. xxxii. and 512, cloth. 1871. 21s.
 - Vol. III. The Vedas: Opinions of their Authors, and of later Indian writers, on their Origin Inspiration, and Authority. Second edition, revised and enlarged. 8vo. pp. xxxii. 312, cloth. 1868. 16s.
 - Vol. IV. Comparison of the Vedic with the later representation of the the words.

 Deities. 8vo. pp. xii. and 440, cloth. 1863. 15s. (Out of consequence, but is preparing.)
 - Vol. V. Contributions to a Knowledge of the C and Manners of the Indians in the V

too great to a Buddhist Nihilism. By F. Max Müller, M.A., Proend. It was Oblory in the University of Oxford; Member of the French Society, and through the General Meeting of the Association of German Philothe Editor of the 69. (Translated from the German.) Sewed. 1869. 18.

transcript into Rore the Snake-World. A Buddhist Drama in Five Samhita-text only sh prose, with Explanatory Notes, from the Sanskrit of Sri-Boyd, B.A., Sanskrit Scholar of Trinity College, Cambridge. certain ill-natzy Professor Cowell. Crown 8vo. pp. xvi. and 100, cloth. 4s. 6d.

that underty; or, The Prakrit Grammar of Vararuchi, with the the tary (Manorama) of Bhamaha. The first complete edition of the Original Text snatious Readings from a Collation of Six Manuscripts in the Bodleian Library of and the Libraries of the Royal Asiatic Society and the East India House; with namNotes, an English Translation, and Index of Prakrit words, to which is prefixed an lati, troduction to Prakrit Grammar. By Edward Byles Cowell, of Magdalen Hall, Professor of Sanskrit at Cambridge. Second issue, with new Preface, and correctmo 8vo. pp. xxxii. and 204. 14s.

a-Sanhita. The Sacred Hymns of the Brahmans. Translated and actined by F. Max Müller, M.A., LL.D., Fellow of All Souls' College, Professor of interative Philology at Oxford, Foreign Member of the Institute of France, etc., etc., Hymns to the Maruts, or the Storm-Gods. 8vo. pp. clii, and 264, cloth. 1869.

the rest Ashtaka, or book of the Rig-Veda; the oldest authority for the religious and of institutions of the Hindus. Translated from the original Sanskrit. By the late Mison, M.A., F.R.S., etc. Second edition, with a Postscript by Dr. Fitzedward Myol. L. 8vo. cloth, pp. lii. and 348.

g-Veda-Sanhita. A Collection of Ancient Hindu Hymns, constituting the Fifth to Eighth Ashtakas, or books of the Rig-Veda, the oldest authority for the religious and social institutions of the Hindus. Translated from the original Sanskrit. By the late H. H. Wilson, M.A., F.R.S., etc. Edited by E. B. Cowell, M.A., Principal of the Calcutta Sanskrit College. Vol. IV. 8vo. pp. 214, cloth. 14s.

1 few copies of Vols. II. and III. still left. [Vols. V. and VI. in the Press.

nerring. The Sacred City of the Hindus. An account of Benares in ancient and modern times. By the Rev. M. A. Sherring, M.A., LL.D.; and prefaced with an Introduction by Fitzedward Hall, Esq., D.C.L. 8vo. cloth, pp. xxxvi. and 388, with numerous full-page illustrations. 21s.

Vilson. Works of the late Horace Hayman Wilson, M.A., F.R.S., Member of the Royal Asiatic Societies of Calcutta and Paris, and of the Oriental Society of Germany, etc., and Boden Professor of Sanskrit in the University of Oxford.

Vols, I, and II. Essays and Lectures chiefly on the Religion of the Hindus, by the late H. H. Wilson, M.A., F.R.S., etc. Collected and edited by Dr. Reinhold Rost. 2 vols. cloth, pp. xiii. and 399, vi. and 416. 21s.

Vols, III, IV. and V. Essays Analytical, Critical, and Philological, on Subjects connected with Sanskrit Literature. Collected and edited by Dr. Reimold Ross. 3 vols. 8vo. pp. 408, 406, and 390, cloth. 36s.

Vols. VI. VII. IX. and X. Vishnu Purana, a System of Hindu Mythology and Tradition. Translated from the original Sanskrit, and illustrated by Notes derived chiefly from other Puranas. By the late H. H. Wilson, Boden Professor of Sanskrit in the University of Oxford, etc., etc. Edited by Fitzedward Hall, M.A., D.C.L., Oxon. SUDSIG. to V. 8vo. pp. cxl. and 200, 344, 344, 344, cloth. 21. 12s. 6d.

known before Select Specimens of the Theatre of the Hindus. Translated from the By the late Horace Hayman Wilson M.A., F.R.S. Third corrected of mistakes and rixi and 384, iv. and 418, cloth. 218,

particularly with accents, in a cystem of Medicine. By T. A. Wise,

After the reprint of the Samhita and Pada-texts which I had begun in 1856 at Leipzig had to be discontinued, a complete edition of the Rig-Veda in Devanagari characters remained for a long time a desideratum, till at last Mr. Trübner, encouraged by promises of support from Indian and European subscribers, declared himself ready to undertake the risk. I gladly promised to supply the MS. with all the corrections marked in my own copy during the last twenty years, and I only stipulated that I should be relieved from the task of correcting the proof-sheets. All promised well, when the printing was interrupted, twice by strikes, and again by the war, which delayed the delivery of new types from Germany. By these untoward accidents not only was the publication unavoidably retarded, but the estimated expense of the undertaking nearly doubled. Subscribers, however, will receive their copies at the price which was fixed before these strikes, and which even then would only have been sufficient to cover the real outlay, without allowing any remuneration either to the publisher or to the editor. The large pecuniary loss thus incurred will have to be borne by Mr. Trübner and myself. It will be seen that to subscribers the price of each copy in Devanagari letters is no more than the price of the reprint in Roman letters, published at Berlin.

In order to secure the greatest possible amount of correctness in reprinting the two texts of the Rig-Veda, a young, but already distinguished Sanskrit scholar, Dr. Thibaut, was engaged to read the proof-sheets. They were read three or even four times before they were finally ordered for press, and I have that confidence in his accuracy that I believe few texts, particularly texts with accents, will prove so free from misprints as the present. While all the credit for this part of the work belongs to him, he gratefully acknowledges the zeal of the printers, both at Oxford and Hertford, who vied with each other in producing the most faultless proof-sheets. However, there is nothing perfect on earth, and I am bound to confess that, during the printing, some letters have here and there been spoiled, and some accents broken,—a mishap against which even the gods fight in vain.

The plan followed in reprinting the two texts has been to begin with the Pada-text, as requiring far more space than the Samhitātext, to print the former as close as possible, and then to set up he Samhitātext, so as to make each page of Pada correspond to a age of Samhitā. In order to preserve the parallelism of the pages, was necessary to leave out the small lines which separate the adas, also the iti's, and the iti's with the repetition of the words. The omission of the separating lines was of no consequence, but

when the MSS. give an iti, I have used instead the sign , when they give iti and repeat the word, I have marked this by the sign o. As there was still some space over on the Samhita page, the number of verses of each hymn, the names of the authors, deities, and metres were added, as much as possible in the words of the Sarvanukrama, and we have thus succeeded in the difficult task of producing an edition in which, from beginning to end, one page of Pada corresponds to one page of Samhitā-text. Had I printed the Samhita-text by itself, the saving of space would have been considerable; but it will be seen that even thus the number of pages occupied by the Samhitā-text, printed in the largest Devanāgarī characters, is less than that of the Romanised transcript. No one who knows the peculiarity of the Sanskrit alphabet would suppose that a Roman transcript could ever occupy less space than the original Devanagari. We have here used the largest Devanagari types, we have lost much space in having to print the accents above and below the letters, and had thus only twenty-four lines on each page against twenty-seven lines in the Romanised text (exclusive of notes), and yet the sum total of our pages is only 844, against 920 pages required for the transcript in Roman letters. The expense of printing with Devanagari letters is unfortunately becoming greater every year, and with the competition of native publishers in India, it will soon become impossible to print any Sanskrit texts in Europe. I am, however, authorized to state by Mr. Trübner, who undertook this work from a purely literary interest, that as soon as the loss which we have incurred shall be covered, the price of the work will be considerably reduced, so as to make it the cheapest Sanskrit text ever published.

I had prepared an index of the names of the authors, deities, metres, the beginnings of each verse, also a long list of errata which may be useful to those who possess either my original edition of the Rig-Veda or Professor Aufrecht's transcript, enabling them in each passage to see (I) the errata in the editio princeps, (2) the errata either repeated or corrected in Professor Aufrecht's reprint, (3) the errata, now corrected for the first time in this edition, either on the authority of Prâtisâkhya, or of the best MSS. All this, however, must wait for the present, till there are new funds available for printing.

M. M.

॥ पदपाठः ॥

॥ ओं॥

॥१॥ अप्रिं ईळे पुरःऽहितं युद्धस्यं देवं च्युत्विजं होतारं रत्न ऽधातमं ॥१॥ अप्रिः पूर्विभिः च्युविऽभिः ईद्धाः नृतेनैः उत सः देवान् आ इह वृद्यति ॥१॥ अप्रिनां रियं अश्रवत् पोषं एव दिवेऽदिवे यूणसं वीरवंत्ऽतमं ॥३॥ अप्रे यं युद्धं अध्यरं विश्वतः प्रिऽभूः असि सः इत् देवेषुं गुच्छति ॥४॥ अप्रिः होतां कविऽऋतः सत्यः चित्रश्रवःऽतमः देवः देवेभिः आ गुमृत् ॥॥॥॥॥ यत् अंग दा्शुषे तं अप्रे भूदं करिष्यसि तवं इत् तत् सत्यं अंगिरः ॥६॥ उपं त्वा अप्रे दिवेऽदिवे दोषांऽवसः धिया वयं नमः भरतः आ इमुस् ॥७॥ राजंतं अध्यराणां गोपां च्युतस्यं दीदिविं वर्धमानं स्वे दमें ॥६॥ सः नः पिताऽईव सूनवे अप्रे सुऽज्यायनः भव सर्चस्व नः स्वस्तये ॥९॥२॥

॥२॥ वायों आ गाहि दुर्शत इमे सीमाः अरं ऽकृताः तेषां पाहि श्रुधि हवं॥१॥ वायों उक्थेिनः जरंते तां अच्छे जरि-तारः सुत इसोमाः अहः इविदेः॥२॥ वायों तवं प्रुइपृंचती धेनां जिगाति दाशुषे उद्ध्वी सीमं इपीतये॥३॥ इंद्रवायू इमे सुताः उपं प्रयः इभिः आ गृतं इंद्रवः वां उशंति हि॥४॥ वायों इंद्रेः च चेत्यः सुतानां वाजिनी इवसू ती आ गातं उप द्वत्॥५॥३॥ वायों इंद्रेः च सुन्वतः आ यातं उपं निःऽकृतं मश्च इत्था धिया न्रा ॥६॥ मिचं हुवे पूतऽदेशं वर्षणं च रिशादेसं धियं घृताची साधैता ॥७॥ ऋतेनं मिचावरुणी ऋतऽवृधी ऋतऽस्पृशा ऋतुं वृहंतं आशाये ॥६॥ कवी नः मिचावरुणा तुविऽजाती उरुऽश्चर्या दश्चं द्धाते अपसं॥९॥४॥

॥३॥ अश्विना यर्चरीः इषेः द्रवेत्ऽपाणी॰ शुभेः पृतीः पुरुऽभुजा चुन्स्यतं॥१॥ ऋश्विना पुरुऽदंससा नरा शवीरया धिया धिष्या वनंतं गिरंः॥२॥ दस्रां युवाकंवः सुताः नासंत्या वृक्त इबहिषः आ यातं हुदू इवर्तनी । ॥३॥ इंद्रे आ याहि चि-चुंडभानो॰ सुताः इमे ला ऽयवः अखींभिः तनां पूतासंः ॥४॥ इंद्रं आ याहि धिया इषितः विपंऽजूतः सुतऽवंतः उपं ब्रह्माणि बा्घतः ॥५॥ इंद्रं ऋा याहि तूर्तुजानः उपं ब्रह्मांशि हृरिऽवः सुते द्धिष्ठु नः चनः ॥६॥५॥ ओमांसः चुर्षे णिऽधृतः विश्वे देवासः आ गृत दाश्वांसः दाशुषः सुतं ॥७॥ विश्वे देवासः अप्रतुरं सुतं आ गृंत तूर्णयः उसाः ऽईव स्वसंराणि ॥ ৮॥ विश्वे देवासः असिधः एहिंऽमायासः अदुहः मेधं जुष्त वहूँयः ॥९॥ पावका नः सरंस्वती वार्जेभिः वाजिनी ऽवती युद्धं वृष्टु धियाऽवंसुः ॥१०॥ चोद्यिची सूनृतानां चेतंती सुऽमृतीनां युद्धं दुधे सरस्वती ॥११॥ मृहः ऋषीः सरस्वती प्र चेत्यति केतुनां धियः विश्वाः वि राजति ॥१२॥६॥१॥

॥४॥ सुद्धप् ऽकृत्नुं जत्ये सुदुर्घां ऽइव गोऽदुहे जुहूमिस द्यविंऽद्यवि॥१॥ उपं नः सर्वना आ गृहि सोमस्य सोम्ऽपाः पिव गोऽदाः इत् रेवतः मदः॥२॥ अयं ते अंतमानां विद्यामं
सुऽमतीनां मा नः अति ख्यः आ गृहि॥३॥ परां इहि वियं
अस्तृतं इंद्रं पृच्छ विपःऽचितं यः ते सिर्वंऽभ्यः आ वरं ॥४॥
उत बुवंतु नः निदंः निः अन्यतः चित् आर्त द्यांनाः इंद्रे इत्
दुवंः॥५॥७॥ उत नः सुऽभगांन् अरिः वोचेयुंः द्स्म कृष्टयः
स्थामं इत् इंद्रेस्य शमीणि॥६॥ आ ई आशुं आशवे भर्
यज्ञऽित्रयं नृऽमादंनं पृत्यत् मृद्यत्ऽसंखं॥७॥ अस्य पीता
शत्ऽऋतो॰ धनः वृचाणां अभवः म आवः वाजेषु वाजिनं॥६॥
तं त्वा वाजेषु वाजिनं वाजयांमः शत्ऽऋतो॰ धनानां इंद्र्
सातये॥९॥ यः रायः अविनः महान् सुऽपारः सुन्वतः सर्खा
तस्ते इंद्राय गायत॥१०॥६॥

॥५॥ आतु आइत नि सीद्त इंद्रं अभि प्र गायत सर्वायः स्तोमं ऽवाहसः ॥१॥ पुरुऽतमं पुरुषां ईशानं वायीणां इंद्रं सोमं सर्चा सुते ॥२॥ सः घ नः योगं आ भुवत सः राये सः पुरंऽध्यां गर्मत् वाजेभिः आ सः नः॥३॥ यस्य संऽस्थे न वृष्वते हरी समत् इस् श्चेवः तस्मै इंद्राय गायत ॥४॥ सृत् ऽपावे सुताः इमे श्चेयः यंति वीतये सोमांसः दिधि आश्चिरः ॥५॥०॥ वं सुतस्य पीतये सद्यः वृद्धः अजायथाः इंद्रं ज्येष्ठ्याय सुऽ क्रतो०॥६॥ आ वा विशंतु आश्चेः सोमांसः इंद्रं गिर्वेणः शं ते संतु प्रऽचेतसे॥७॥ वां स्तोमाः अवीवृधन् वां उक्था शतऽक्ततो० वां वर्धेतु नः गिरंः॥४॥ अस्ति ऽजितः सनेत् इमं वाजे इंद्रं सहिसणे यस्मिन् विश्वानि पौंस्यां॥०॥ मा नः मतीः अभि दुहन् तन्तां इंद्रं गिर्वेणः ईशानः यव्य वधं॥१०॥१०॥

॥६॥ युंजिति ब्रधं ऋष्वं चरैतं परि तस्युषंः रोचैते रोचना
दिवि॥१॥ युंजिति अस्य काम्यां हरीं विऽपंक्षसा रथे शोणां
धृष्णूः नृऽवाहंसा॥२॥ केतुं कृष्वन् ऋकेतवे पेशः म्याः ऋपेश्में सं उवत्ऽिभः अजाय्याः॥३॥ आत् अहं स्वधां अनुं पुनः
गर्भेऽत्वं आऽईरिरे द्धांनाः नामं यिद्धयं॥४॥ वीळु चित्
आर्जलुऽभिः गृहां चित् इंद्र विहूंऽभिः अविदः उद्धियाः
अनु॥५॥११॥ देवऽयंतः यथां मृति अर्छ विदत्ऽवेसुं गिरः
महां अनुषत् श्रुतं॥६॥ इंद्रेण सं हि हस्त्रंसे सुंऽज्यमानः अविभ्युषा मंदू समानऽवेचसा॥९॥ अन्वद्धः अभिद्यंऽभिः मुखः
सहंस्वत् अर्चेति गृणाः इंद्रेस्य काम्यः॥६॥ अतः परिऽज्यन्
आ गृहि दिवः वा रोचनात् अधि सं अस्मिन् ऋंजते
गिरः॥९॥ इतः वा साति ईमहे दिवः वा पार्थिवात् अधि
इंद्रे महः वा रजेसः॥१०॥१२॥

॥९॥ इंद्रं इत् गाथिनंः बृहत् इंद्रं ऋकेंभिः ऋकिणंः इंद्रं वाणीः अनुषत्॥१॥ इंद्रं इत् हयीः सचा संऽिमश्चः आ वचःऽयुजां इंद्रं वजी हिर्ण्ययः ॥२॥ इंद्रं दीर्घायं चर्यसे आ सूर्ये
रोह्यत् दिवि विगोभिः ऋदिं ऐर्यत्॥३॥ इंद्रं वाजेषु नः अव
सहसंऽप्रधनेषु च उपः उपाभिः जितिऽभिः ॥४॥ इंद्रं व्यं
महाऽधने इंद्रं ऋभें ह्वामहे युजं वृचेषुं विज्ञणं॥५॥१३॥ सः
नः वृषन् अमुं चुरुं सचाऽदावन् अपं वृधि असमभ्यं अपंतिऽस्कृतः॥६॥ तुंजेऽतुंजे ये उत्ऽतिरे स्तोमाः इंद्रस्य वृज्जिणंः
न विंधे अस्य सुऽस्तुतिं॥९॥ वृषां यूषाऽदंव वंसंगः कृष्टीः
इयर्ति ओजेसाईशानः अपंतिऽस्कृतः॥६॥ यः एकंः चर्ष्णीनां

वसूनां इर्ज्यितं इंद्रः पंचे खितीनां ॥९॥ इंद्रं वः विश्वतः परि

॥ । । । । । । व देत् सान् सिं र्यिं सुड जिलानं सदा इसहं विषिष्ठं ज्तर्ये भर् ॥ १॥ नि येनं सुष्टि इह्त्ययां नि वृचा क्णधीमहै लाड जेतासः नि अवेता ॥ २॥ इंद्रं लाड जेतासः आ व्यं वर्जं घना द्दीमहि जयेम सं युधि स्पृधंः॥ ३॥ व्यं श्रूरेभिः अस्तृंडभिः इंद्रं लयां युजा व्यं सस्ह्यामं पृत्त्यतः॥ ४॥ महान् इंद्रंः प्रः च नु महिडलं अस्तु विजिणे हीः न प्रिथना शर्वः ॥ ५॥ १५॥ संड ओहे वा ये आर्थत नरंः तो कस्यं सनिती विप्रांसः वा धि-या इयवंः ॥ ६॥ यः कुष्टिः सो मुड पार्तमः समुद्रः इ इंव पिन्वंते उवीः आर्थः न का कुदंः॥ ९॥ एव हि अस्य सूनृतां वि इर्प्शी गो इमेती मही प्रका शाखां न दा शुष्टे॥ । एव हि ते वि इसून्तां वि इर्प्शी गो इमेती मही प्रका शाखां न दा शुष्टे॥ । । एव हि ते वि इसून्तां हि अस्य काम्यां स्तोमः चुक्थं च शंस्यां इंद्रांय सो-मं इपीतये ॥ १०॥ १६॥

॥०॥ इंद्रं आ इहि मिल्सं अंधेसः विश्वेभिः सोम्पर्वेऽभिः
महान् अभिष्टिः ओजसा॥१॥ आ ई एनं सृजत् सुते मंदि
इंद्राय मंदिनं चित्रं विश्वानि चर्त्रये॥२॥ मत्स्वं सुऽशिष्र्य
मंदिऽभिः स्तोमेभिः विश्वऽचर्ष्यो सचा एषु सर्वनेषु आ॥३॥
असृयं इंद्र ते गिरः प्रति तां उत् अहासत् अजीवाः वृष्मं
पितं॥४॥ सं चोद्य चिचं अवाक् राधः इंद्र वरेरायं असेत् इत्
ते विऽभु प्रऽभु॥५॥१९॥ अस्मान् सु तचं चोद्य इंद्रं राये

रभंस्वतः तुर्विऽद्युम यशस्वतः॥६॥ सं गोऽमंत् इंद्रु वार्जंऽवत् असमे' पृथु अवंः वृहत् विश्वऽआयुः धेहि अर्क्षितं ॥९॥ असमे' घेहि श्रवः वृहत् द्युमं महुसुऽसातमं इंद्रं ताः रृषिनीः इषः॥६॥ वसीः इंद्रं वसुं ऽपतिं गीःऽभिः गृणंतः ऋग्मियं होमं गंतारं जुतये॥ ८॥ सुतेऽसुते निऽञ्जोकसे वृहत् वृह्ते आ इत् ऋरिः इंद्रीय शूषं ऋचेति ॥१०॥१८॥

॥१०॥ गायंति त्वा गायुचिर्णः अर्चेति अर्के अर्किणः बुद्धार्णः ला शृतुऽऋतो॰ उत् वृंशंऽईव येुमिरे ॥१॥ यत् सानीः सानुं आ अरहत् भूरि अस्पष्ट कांचे तत् इंद्रेः अर्थे चेतृति यूथेने वृष्णिः एजति॥२॥ युक्त हि केशिनां हरीं वृषंणा कुक्ष्यंऽप्रा अर्थ नः इंद्र सोम्ऽपाः गिरां उपंऽश्रुतिं च्रु ॥३॥ आ इहि स्तोमान् अभि स्वर् अभि गृणीहि आ रव बसं च नः वसी' सची इंद्रे युद्धं च वर्धया । अवधं इंद्रीय शंस्यं वर्धनं पुरु-निःऽसिधे शुक्रः यथां सुतेषुं नः रूरणंत् सुख्येषुं च॥५॥ तम् इत् मुखिऽले ईमुहे तं राये तं सुऽवीय सः श्वाः उत नः श्वात् इंद्रः वसुं दर्यमानः ॥६॥१९॥ सुऽविवृतं सुनिःऽञ्जजं इंद्रं न्वाऽदांतं इत् यर्शः गवां अपं वृजं वृधि कृशुष्व राधः अद्भिऽवः॥०॥ नृहि ना रोदंसी' जुभे' ऋघायमांणं इन्वंतः जेषः स्वंःऽवतीः ऋषः सं गाः अस्मभ्यं धूनुहि॥६॥ आश्रुंत्ऽकर्णं श्रुधि हवं नु चित् द्धिषु मे गिरं इंद्रे स्तोमं इमं ममं कृष युजः चित् स्रंतरं ॥९॥ विद्य हि ला वृषेन् इतमं वाजेषु हुवन् इ खुतं वृषेन् इतमस्य हूमहे जतिं सहस्र इसार्तमां॥१०॥ आतु नः इंद्र की शिव मंद-सानः सुतं पिव नव्यं आयुंः प्र सु तिर् कृषि सहस्र इसां

ऋषिं ॥११॥ परि त्वा गिर्वेगाः गिर्रः इमाः भ्वंतु विश्वतः वृडऽस्रायं स्रनुं वृड्यः जुष्टाः भ्वंतु जुष्टयः ॥१२॥२०॥

॥११॥ इंद्रं विश्वाः श्रुवीवृधन् समुद्रऽयंचसं गिरः र्थिऽतंमं र्थिनां वाजांनां सत्ऽपेतिं पितं॥१॥ सख्ये ते इंद्र वाजिनः मा भेम श्वसः पते तां श्राभ प्र नोनुमः जेतारं श्रपंराऽजितं॥२॥ पूर्वीः इंद्रस्य रात्रयः न वि द्स्यंति जत्रयः यदि वाजंस्य गोऽमंतः स्तोतृऽभ्यः महंते मधं ॥३॥ पुरां भिंदुः युवां कृविः श्रिमंतऽश्रोजाः श्रुजायत् इंद्रः विश्वस्य कर्मणः धृता वृज्जी पुरुऽस्तुनः ॥४॥ तं वृत्रस्यं गोऽमंतः श्रपं श्रुवः श्रुद्रिऽवः विलं तां देवाः श्रुविभ्युषः तुज्यमानासः श्राविषुः॥५॥ तर्व श्रुहं श्रूर रातिऽभिः प्रति श्रायं सिधं श्राऽवदंन् उपं श्रुतिष्ठंत गिर्वणः विदुः ते तस्यं कारवः ॥६॥ मायाभिः इंद्र मायिनं तं श्रुणं श्रवं श्रुतिरः विदुः ते तस्यं मिधराः तेषां श्रवांसि उत् तिर्॥७॥ इंद्र रेशांनं श्रोजंसा श्रुभि स्तोमाः श्रुनूष्त् सहसं यस्य रात्रयः ज्त वा संति भूयंसीः ॥६॥२९॥३॥

॥१२॥ अपिं दूतं वृणीमहे होतांरं विश्वऽवेदसं अस्य युज्ञस्यं सुऽऋतुं॥१॥ अपिं ऽअपिं हवींमऽभिः सदां ह्वंत विश्वपतिं ह्व्यऽवाहं पुरुऽप्रियं॥२॥ अपिं देवान् इह आ वह जुज्ञानः वृक्तऽवंहिषे असिं होतां नः ईद्धाः॥३॥ तान् उश्वतः वि बोध्य यत् अपे यासिं दूत्यं देवेः आ सत्ति वृहिषि॥४॥ घृतंऽआहवन दीद्ऽवः प्रतिं स्म रिषंतः दह अपे तं रुश्वस्विनः॥५॥ अपिनां अपिः सं इध्यते क्विः गृहऽपंतिः युव्रां ह्व्यऽवाद जुहुऽस्रां-

स्यः ॥६॥२२॥ क्विं अप्तिं उपं स्तुह् सत्यऽधर्माणं अध्यरे देवं अमीवऽचातनं॥०॥ यः लां अप्ते ह्विःऽपंतिः दूतं देव सप्यति तस्यं स्म प्रऽअविता भव॥६॥ यः अप्तिं देवऽवीतये ह्विष्मान् आऽविवासित तस्म पावक मृळ्य॥९॥ सः नः पावक दीदिऽवः अप्ते देवान् इह आ वह उपं युझं ह्विः च नः॥१०॥ सः नः स्तवानः आ भर् गायवेणं नवीयसा र्यिं वीरऽवंती इषं॥११॥ अप्ते पुकेणं शोचिषां विश्वाभिः देव-हृतिऽभिः इमं स्तोमं जुष्स्व नः॥१२॥२३॥

॥१३॥ सुऽसीमडः नः आ वृह् देवान् अग्ने ह्विष्मंते होतः पावक यि च॥१॥ मधुं इमंतं तुनू इनुपात् युझं देवेषुं नः क्वे अद्य कृणुहि वीतये॥२॥ नराशंसं इह प्रियं अस्मिन् युद्रे उप ह्रये मधुं ऽजिहं ह्विः ऽकृतं ॥३॥ अग्ने सुख ऽतंमे रथे देवान् इंकितः आ वह असि होतां मनुःऽहितः॥४॥ सृणीत वहिः ञ्चानुषक् घृतऽपृष्ठं मनीषिणः यचं अमृतस्य चर्सणं ॥५॥ वि श्रयंतां ऋत्ऽवृधः हारः देवीः अस्थतः अद्य नूनं च यष्ट्रेव ॥६॥२४॥ नक्तोषसां सुऽपेशसा अस्मिन् युद्धे उप हुये इदं नः वृहिः आऽसदे ॥७॥ ता सुऽजिह्ही उप हुये होतारा दैव्या क्वी युं नः युख्तां इमं ॥६॥ इळा सरस्वती मही तिसः देवीः म्यःऽभुवः बहिः सीद्तु असिधः॥०॥ इह लष्टारं असियं विष्यऽर्रूपं उपे हुये अस्मार्के अस्तु केवलः ॥१०॥ अर्व सृज् वनस्पते देवं देवेभ्यः ह्विः प्र दातुः ऋस्तु चेतनं ॥ ११॥ स्वाहां युझं कृणोत्न इंद्राय यज्जनः गृहे तर्च देवान् उप ह्ये ॥१२॥२५॥

॥ १४॥ आ एभिः अमे दुवंः गिरंः विश्वेभिः सोमेऽपीतये देवेभिः याहि यक्षि च ॥१॥ आ ना कर्लाः अहूष्त गृर्णाते विप्र ते धियः देवेभिः अग्रे आ गृहि॥२॥ इंद्रवायू बृहस्पति मिना अग्निं पूष्णं भगं आदित्यान् मार्रतं गुणं ॥३॥ प्रवः भियंते इंदेवः मत्सराः मादियुषावंः द्रपाः मध्यः चमूऽसदः॥४॥ ईळेते लां अवस्यवंः कालांसः वृक्तऽबंहिषः ह्विष्मंतः अर्ड्डकृ-तंः॥५॥ घृतऽपृष्ठाः मनुःऽयुजंः ये त्वा वहंति वहूयः आ देवान् सोमंऽपीतये॥६॥२६॥ तान् यजंत्रान् ऋतुऽवृधंः ऋग्ने पत्नीं ऽवतः कृषि मध्यः सुऽजिद्ध पायय ॥ ७॥ ये यर्जनाः ये ईब्बाः ते ते पिबंतु जिद्धयो मधीः असे वर्षर् वृति ॥६॥ आसी सूर्यस्य रोचनात् विश्वान् देवान् उषः ऽ बुधः विप्रः होता इह वृक्ष्ति॥९॥ विश्वेभिः सोम्यं मधु ऋग्ने इंद्रेण वायुना पिर्व मिचस्यं धार्मऽभिः ॥१०॥ तं होतां मनुंःऽहितः ऋग्ने युद्धेषुं सीदिस सः इमं नः अध्वरं युज् ॥ ११॥ युख्व हि अर्रुषीः रथे हरितः देव रोहितः ताभिः देवान् इह आ वह ॥१२॥२०॥

॥१५॥ इंद्रं सोमं पिवं ऋतुनां आ ला विशंतु इंदेवः मृत्स-रासंः तत्ऽ ओक्सः॥१॥ मर्फतः पिवंत ऋतुनां पोचात् युवं पुनीतन् यूयं हि स्य सुऽदानवः॥२॥ आभि युवं गृणीहि नः यावः नेष्टः पिवं ऋतुनां लं हि रुल्नुऽधाः आसि ॥३॥ अमे देवान् इह आ वह साद्यं योनिषु चिषु परि भूष पिवं ऋतु-नां ॥४॥ बासंगात् इंद्र राधंसः पिवं सोमं ऋतून् अनुं तर्व इत् हि स्ख्यं अस्तृतं ॥५॥ युवं दश्रं धृत्ऽवता मिचावहणा दुःऽदर्भं ऋतुनां युवं आशाशे॥६॥२६॥ द्रविगाःऽदाः द्रविगासः यार्वऽहस्तासः अध्ये युज्ञेषु देवं ईक्रते ॥९॥ द्रविणःऽदाः द्दातुनः वसूनि यानि शृिखरे देवेषु ता वनामहे ॥४॥ द्रविणःऽदाः पिपीषति जुहोतं प्र च तिष्ठत नेष्टात् ऋतुऽिनः द्रधात ॥९॥ यत् वा तुरीयं ऋतुऽिनः द्रविणःऽदः यजामहे अधं सम् नः द्दिः भव ॥१०॥ अश्विना पिषतं मधुं दीदिऽ अग्नी॰ शृचिऽव्रता ऋतुनां युज्ञऽवाहुसा ॥१९॥ गाहैऽपत्येन संत्य ऋतुनां युज्ञऽनीः असि देवान् देव्ऽयते युज्ञ॥१२॥२९॥

॥१६॥ आ त्वा वहंतु हर्यः वृषेणं सोमंऽपीतये इंद्रं त्वा सूरंऽचक्षसः॥१॥ इमाः धानाः घृतऽसुवंः हरीं इह उपं वक्षतः इंद्रं सुखऽतंमे रथे॥२॥ इंद्रं प्रातः ह्वामहे इंद्रं प्रऽयति अध्वरे इंद्रं सोमंस्य पीतये॥३॥ उपं नः सुतं आ गृहि हरिऽभिः इंद्र् केशिऽभिः सुते हि त्वा हवामहे॥४॥ सः इमं नः स्तोमं आ गृहि उपं इदं सर्वनं सुतं गौरः न तृष्वितः पिव ॥५॥३०॥ इमे सोमांसः इंदेवः सुतासः अधि बहिषि तान् इंद्र सहसे पिव ॥६॥ अयं ते स्तोमंः अप्रियः हृद्रिऽस्पृक् अस्तु शम्ऽतंमः अर्थं सोमं सुतं पिव ॥९॥ विश्वं इत् सर्वनं सुतं इंद्रंः मद्यं गुळ्ति वृच्ऽहा सोमंऽपीतये॥४॥ सः इमं नः कामं आ पृण् गोभिः अश्वेः श्वऽऋतो॰ स्तवांम त्वा सुऽआध्यः ॥९॥३९॥

^{• ॥}१९॥ इंद्रावर्रणयोः अहं मंऽराजोः अवः आ वृणे ता नः मृळातः ईहर्शे॥१॥ गंतारा हि स्थः अवंसे हवं विप्रस्य माऽवं-तः धतीरा चर्षणीनां ॥२॥ अनुऽकामं तर्पयेषां इंद्रावरुणा रायः आ ता वां नेदिष्ठं ईमहे ॥३॥ युवाकुं हि शचीनां युवाकुं

मुऽम्तीनां भूयामं वाज्ऽदावां॥४॥ इंद्रेः सह्स्रऽदावां वर्तणः शंस्यानां ऋतुंः भवति उक्थ्यंः॥५॥३२॥ तयोः इत् ऋवंसा वयं सनेमं नि च धीमहि स्यात् उत् प्रऽरेचंनं॥६॥ इंद्रांवरुणा वां ऋहं हुवे चित्रायं राधंसे ऋस्मान् सु जिग्युषंः कृतं॥७॥ इंद्रां-वरुणा नु नु वां सिसांसंतीषु धीषु आ ऋस्मभ्यं शमें युद्धतं॥६॥ प्र वां ऋशोतु सुऽस्तुतिः इंद्रांवरुणा यां हुवे यां ऋधायें स्थऽस्तुंतिं॥९॥३३॥४॥

॥१६॥ सोमानं स्वरंणं कृणुहि ब्रह्मणः पते क्क्षीवंतं यः श्रीशिजः॥१॥ यः रेवान् यः श्रमीवऽहा वसुऽवित् पृष्टिऽवर्धनः सः नः सिसक्तु यः तुरः॥२॥ मा नः शंसः अरं रुषः धृतिः प्रणंक् मत्येस्य रक्षं नः ब्रह्मणः पते॥३॥ सः घ वीरः न रिष्यति यं इंद्रः ब्रह्मणः पतिः सोमः हिनोति मत्ये॥४॥ तं तं ब्रह्मणः पते सोमः इंद्रः च मत्ये दिश्वंणा पातु अहंसः॥५॥३४॥ सदंसः पति अहंतं प्रियं इंद्रस्य काम्यं स्नि मेधां श्रयासिषं॥६॥ यस्मात् स्वते न सिध्यंति यद्भः विपःऽचितंः चन सः धीनां योगं इन्वति॥९॥ श्रात् स्थाति हिवःऽकृतिं प्रांचं कृणोति श्रृध्वरं होनां देवेषु गुक्कति॥६॥ नराशंसं सुऽधृष्टं सं अपंश्यं सुप्रथंः उत्तमं दिवः न सद्यं उ सखसं॥९॥३५॥

॥१९॥ प्रतित्यं चार् अध्वरं गोऽपीयायं प्रहूयसे मुस्त्ऽभिः अग्रे आ गृहि॥१॥ नृहि देवः न मत्यैः मृहः तवं ऋतुं प्रः मृस्त्ऽभिः अग्रे आ गृहि॥२॥ ये मृहः रजसः विदुः विश्वे देवासः अदुहंः मृस्त्ऽभिः अग्रे आ गृहि॥३॥ ये उपाः अति

॥ १२॥ [म॰ १. ऋ॰ ५. सू॰ २१.

आनृचुः अनिधृष्टासः ओजंसा महत्ऽभिः अग्ने आ गृहि॥४॥ ये जुआः घोरऽवंपैसः सुऽख्र्वासः रिशादंसः महत्ऽभिः अग्ने आ गृहि॥५॥३६॥ ये नाकंस्य अधि रोचने दिवि देवासः आसंते महत्ऽभिः अग्ने आ गृहि॥६॥ ये ईखयंति पर्वतान् तिरः समुद्रं अर्ण्वं महत्ऽभिः अग्ने आ गृहि॥९॥ आ ये तन्वंति रिश्मऽभिः तिरः समुद्रं ओजंसा महत्ऽभिः अग्ने आ गृहि॥६॥ अभि ता पूर्वंऽपीतये सृजामि सोम्यं मधु महत्ऽभिः अग्ने आ गृहि॥९॥३९॥९॥

॥२०॥ अयं देवायं जन्मंने स्तोमंः विप्रेभिः आस्या अकिर रत्न ऽधातंमः ॥१॥ ये इंद्राय वचः ऽयुजी तत्त्रक्षः मनंसा हरीं शमीभिः युज्ञं आश्रत् ॥२॥ तर्थन् नास्त्राभ्यां परि उज्मानं मुऽखं रथं तर्थन् धेनुं स्वःऽदुधां ॥३॥ युवाना पितरां पुनः सत्यऽमंत्राः ऋजुऽयवंः ऋभवंः विष्टी अऋत्॥४॥ सं वः मदा-सः अग्मत् इंद्रेण च मुक्तंता आदित्येभिः च राजंऽभिः ॥५॥१॥ उत त्यं चम्सं नवं त्यष्टुः देवस्यं निःऽकृतं अर्कते चतुरः पुनः ॥६॥ ते नः रत्नानि धत्तन् चिः आ साप्तानि सुन्वते एकंऽएकं सुश्क्तिऽभिः ॥९॥ अधारयंत वहूयः अभजंत सुऽकृत्ययां भागं देवेषुं युज्ञ्यं ॥६॥२॥

॥२१॥ इह इंद्रायी' उप हुये तयों: इत् स्तोमं उश्मित्त ता सोमं सोम्डपातमा॥१॥ ता युक्षेषु प्रश्नेमत इंद्रायी' श्रुंभत नरः ता गायवेषु गायत॥२॥ ता मिचस्यं प्रऽशंस्तये इंद्रायी' ता हुवामहे सोम्डपा सोमंडपीतये॥३॥ उया संता हुवामहे उप इदं सर्वनं सुतं इंद्रायी' आ इह गुळ्ळतां॥४॥ ता महांता सद्स्पती' इंद्रायी' रह्यः उच्चतं अप्रजाः संतु अविर्णः ॥५॥ तेनं सत्येनं जागृतं अधि प्रऽचेतुने प्रदे इंद्रायी' शर्मे युद्धतं ॥६॥३॥

॥२२॥ प्रातःऽयुजां वि बोध्य ऋषिनी आ इह गुळतां अस्य सोमंस्य पीतये ॥१॥ या सुऽरथा र्थिऽतमा जुभा देवा दिवि इस्पृशं अशिवनां ता ह्वामहे ॥२॥ या वां कशां मधुं इमती अश्विना सूनृतां इवती तया यु मिमिस्तां ॥३॥ नृहि वां अस्ति दूरके यत्र रथेन गन्छथः अश्विना सोमिनः गृहं ॥४॥ हिरं एयं ऽपाणिं जतये सवितारं उप द्वये सः चेत्रां देवता प्रं॥५॥४॥ ऋषां नपातं अवसे स्वितारं उप स्तुह् तस्य वतानि उपमि ॥६॥ विऽभक्तारं ह्वामहे वसीः चित्रस्यं राधंसः सवितारं नृऽचर्यसं॥९॥ सर्खायः आ नि सीदत सविता स्तोम्यः नु नः दातां राधांिस शुंभति॥६॥ अग्ने पत्नीः इह आ वहु देवानां उशतीः उपं तष्टारं सोमंऽपीतये॥०॥ आ गाः अग्रे इह अवंसे होनां युविष्ठु भारती वर्द्धनी धिषणां वहु॥१०॥५॥ अभि नः देवीः अवंसा महः शर्मेणा नृऽपत्नीः अस्किन्ऽपनाः स्चंतां॥११॥ इह इंद्राणी उप ह्ये वरुणानी स्वस्तेये अप्रायी सोमंऽपीतये॥१२॥ मही द्यौः पृथिवी च नः इमं युज्ञं मिमि-ख्तां पिपृतां नः भरींमऽभिः ॥ १३॥ तयोः इत् घृतऽवत् पर्यः विप्राः रिहंति धीतिऽभिः गृंधवस्यं ध्रुवे पदे ॥ १४॥ स्योना पृथिवि भव अनृक्ष्रा निऽवेशनी यर्छ नः शमे सऽप-र्थाः ॥ १५॥ ६॥ अतः देवाः अवंतु नः यतः विष्णुः विऽचुक्रमे पृष्युव्याः सप्त धार्मऽभिः॥१६॥ इदं विष्णुंः वि चुक्रमे नेधा नि द्धे पदं संऽजेळहं अस्य पांसुरे ॥१७॥ चीर्णि पदा वि चक्रमे

विष्णुः गोपाः अदाभ्यः अतः धर्माणि धारयंन् ॥१६॥ विष्णोः कमीणि पश्यत यतः वतानि पस्पशे इंद्रस्य युज्यः सर्वा ॥१९॥ तत् विष्णोः परमं पदं सदा पृश्यंति सूरयः दि्विऽइव चर्सुः ञ्चाऽतंतं ॥२०॥ तत् विप्रांसः विप्न्यर्वेः जाुगृऽवांसः सं इंधते विष्णोः यत् परमं पुदं ॥२१॥७॥

॥२३॥ तीवाः सोमांसः आ गृहि आशीः ऽवैतः सुताः इमे वायों तान् प्रऽस्थितान् पिबु ॥१॥ उभा देवा दिविऽस्पृशी इंद्रवायू हवामहे अस्य सोमंस्य पीतये॥२॥ इंद्रवायू मनःऽजु-वो विप्राः हुवंते जुतये सहुसुऽञ्चक्षा धियः पतीं ॥३॥ मिनं वयं हवामहे वर्रणं सोमंऽपीतये जुज्ञाना पूतऽदेखसा॥४॥ स्तेनं यो स्तुत् ऽवृधीं स्तुतस्यं ज्योतिषः पतीं ता मिचावर्रणा हुवे ॥५॥६॥ वर्षणः प्रुऽञ्जविता भुवृत् मिनः विश्वाभिः ज्तिऽभिः करतां नः सुऽराधंसः॥६॥ मुरुतंतं हुवामहे इंद्रं आ सोमंऽपीतये सुडजूः गुणेनं तृंपुतु॥७॥ इंद्रंडज्येष्ठाः महत्रग-णाः देवासः पूर्ष ऽरातयः विश्वे मर्म श्रुत् हवं ॥६॥ हृत वृचं सुऽदानवः इंद्रेण सहसा युजा मा नः दुःशंसः ई्शत ॥ ०॥ विश्वान् देवान् ह्वामहे मुहतः सोमंऽपीतये उयाः हि पृश्निं प्रमातरः ॥१०॥९॥ जयंतां ऽइव तन्यतुः मरुतां एति धृषाुऽया यत् शुभै यायनं नुरुः॥११॥ हस्कारात् विऽद्युतः परि अर्तः जाताः अवंतु नः म्रतः मृळ्यंतु नः ॥१२॥ आ पूष्न चिनऽवंहिषं आधृंगे धरुणं दिवः आ अज नष्टं यथा पुणुं॥१३॥ पूषा राजानं आर्घृणिः अपंऽगूळहं गुहां हितं अविंदत् चि-च ऽवहिषं॥१४॥ जुतो सः मह्यं इंदुंऽभिः षर् युक्तान् अनु उसे-

सिंधत् गोभिः यवं न चुकृषत् ॥१५॥१०॥ अंबर्यः यंति अर्घेऽभिः जामयः अध्वरिऽयतां पृंचतीः मधुना पर्यः ॥१६॥ अमूः याः उपं सूर्ये याभिः वा सूर्यः सह ताः नः हिन्वंतु अध्वरं ॥१९॥ अपः देवीः उपं ह्रये यत्रं गावः पिवंति नः सिं-र्षुं अन्यः कांवे ह्विः॥१८॥ अप्डमु अंतः अमृतं अप्डमु भेषजं अपां उत प्रऽशंसाये देवाः भवत वाजिनः॥१९॥ अप्रमु मे सोमः अबवीत् अंतः विश्वानि भेषजा अग्निं च विश्व ऽशंभुवं आपः च विश्व ६ मेषजीः ॥२०॥११॥ आपः पृणीत भेषजं वर्ष्ण तन्वे ममं ज्योक् च सूर्ये हुशे॥२१॥ इदं आपः प्र वहृत यत् किं च दुःऽइतं मियं यत् वा ऋहं ऋभिऽदुद्रोहं यत् वा शेषे उत अनृतं ॥२२॥ आपः अद्य अनुं अचारिषं रसेन सं अगस्महि पर्यस्वान् अये आगृहि तं मा सं मृज् वर्चेसा॥२३॥ सं मा अये वर्चेसा सृज् सं प्रजयां सं आयुंषा विद्युः मे अस्य देवाः इंद्रेः विद्यात् सह ऋषिंऽभिः ॥२४॥१२॥५॥

॥२४॥ कस्यं नूनं कृतमस्यं अमृतानां मनांमहे चारं देवस्यं नामं कः नः मृद्धो अदितये पुनः दात् पितरं च हुशेयं मातरं च ॥१॥ अग्नेः वयं प्रथमस्यं अमृतानां मनांमहे चारं देवस्यं नामं सः नः मृद्धो अदितये पुनः दात् पितरं च हुशेयं मातरं च ॥२॥ अभि ता देव सवितः ईशानं वायीशां सदा अवन् भागं ईमहे ॥३॥ यः चित् हि ते इत्या भगः श्रामानः पुरा निदः अडेषः हस्तंयोः द्धे॥४॥ भगंऽभक्तस्य ते व्यं उत् अशेम तवं अवसा मूर्धानं रायः आऽरभे॥४॥१३॥ नहि ते ध्वं न सहः न मृत्युं वयः चन अमीः प्रतयंतः आपुः न इमाः आपः श्रुनि इमिषं चरैतीः न ये वार्तस्य प्रुइमिनंति अभ्वं ॥६॥ अवुधे राजां वर्षणः वर्नस्य ऊर्ध्वस्तूपं दुद्ते पूतऽदेशः नीचीनाः स्युः चपरि बुधः एषां असमे अतः निऽहिताः केतवंः स्युः ॥॥ उहं हि राजा वर्षणः चुकारं सूर्यीय पंथां अनुंऽएत्वे कुं अपदे पा-दां प्रति इधातवे अकः उत अपुरवृक्ता हृद्यु विधः चित्॥ ।।। श्रुतं ते राजन् भिषजः सहस्रं उवीं गुभीरा सुऽमृतिः ते ऋसु बाधस्व दूरे निःऽऋतिं प्राचैः कृतं चित् एनः प्र मुमुग्धि अस्मत्॥ ए॥ अमी' ये ऋक्षाः निऽहितासः उचा नक्षे दहेश्रे कुहं चित् दिवां ईयुः अदंभानि वर्रणस्य वृतानि विऽचार्वशत् चंद्रमाः नर्त्तं एति॥१०॥१४॥ तत् ला यामि बसंणा वंदमानः तत् आ शास्ते यर्जमानः हुविःऽभिः ऋहेळमानः वृष्णु इह बोधि उर्हेऽशंस मा नुः आयुंः प्र मोषीः॥११॥ तत् इत् नक्तं तत् दिवां महाँ आहुः तत् अयं केतः हृदः आ वि चृष्टे शुनः शेपः यं अहंत् गृभीतः सः अस्मान् राजां वर्षणः मुमोक्तु॥१२॥ श्रुनः-शेपः हि अहंत् गृभीतः त्रिषु आदित्यं दुपदेषु बुद्धः अवं एनं राजां वर्रणः समृज्यात् विद्वान् अदंबः वि मुमोक्तु पा-शान्॥१३॥ अवं ते हेळेः वरुण नमंःऽभिः अवं यज्ञेभिः ईमहे ह्विःऽभिः क्षयंन् असमभ्यं असुर् प्रऽचेतः राजन् एनांसि शिष्ययः कृतानि॥१४॥ उत् उत्ऽत्मं वृष्णु पार्शं स्मात् सर्व अधुमं वि मध्युमं श्रुष्य अर्थ वयं आदित्य वते तर्व अनागसः ऋदितये स्याम ॥१५॥१५॥

॥२५॥ यत् चित् हि ते विशः यथा प्रदेव वृह्ण वृतं मिनी-मिस द्यविऽद्यवि॥१॥ मा नः वधायं हल्नवे जिहीळानस्य

रीरधः मा हणानस्यं मृत्यवे॥२॥ वि मृळीकायं ते मनः र्षीः अर्थं न संऽदितं गीःऽभिः वरुण सीमहि॥३॥ परा हि मे विऽमन्यवः पतंति वस्यःऽइष्टये वयः न वसतीः उपं ॥४॥ कदा ख्नुऽिश्रयं नरं आ वर्षणं क्रामहे मृळीकायं उरुऽचर्य-सं॥५॥१६॥ तत् इत् समानं आशाते वेनैता न प्र युद्धतः धृतऽत्रताय दार्युषे ॥६॥ वेदं यः वीनां पृदं ऋंतरिक्षेण पर्ततां वेर्द नावः सुमुद्रियः॥९॥ वेर्द माुसः धृतऽवंतः बार्दश प्रजाऽवंतः वेदं यः उप्रजायंते ॥ । वेदं वातस्य वर्तनि उरोः ऋष्वस्यं बृह्तः वेदं ये अधिऽ आसंते ॥ ०॥ नि ससाद् धृतऽ व्रतः वर्रणः पुस्त्यामु आ सां ऽराज्याय सु ऽऋतुः ॥१०॥१०॥ अतः विश्वानि अर्द्धता चिकितान् अभि पृथ्यति कृतानि या च कार्नी ॥११॥ सः नः विश्वाहां सुऽऋतुंः ऋदित्यः सुऽपयां करत् प्रनः आर्यूषि तारिषत्॥१२॥ विभ्रंत् द्रापिं हिर्ग्ययं वर्ष्णः वस्त निःऽनिजं परि स्पर्शः नि सेट्रि ॥१३॥ न यं दिप्संति दिप्सर्वः न दुह्राणः जनानां न देवं ऋभिऽमातयः॥१४॥ उत यः मानुषेषु आ यशः चके असामि आ अस्माकं उदरेषु आ॥१५॥१६॥ परा मे यंति धीतयः गावः न गव्यूंतीः अनुं इच्छंतीः उह्डचर्ससं॥१६॥ सं नु वोचावहै पुनः यतः मे मधुं आऽभृतं होतांऽइव स्रदंसे प्रियं॥१९॥ दंशें नु विश्वऽदंशतं दंशें रथें ऋधि क्षमि एताः जुषत मे गिरः ॥१६॥ इमं मे वृह्ण श्रुधि हवं श्रद्य च मृळ्य तां अवस्युः आ चके ॥१९॥ तं विश्वस्य मेधिर दिवः च ग्मः च राजिसि सः यामंनि प्रति श्रुधि ॥२०॥ उत् उत्दत्मं मुमुग्धि नः वि पाशं मध्यमं चृत् अवं अधुमानि जी-वसे ॥२१॥१९॥

॥२६॥ वसिष्व हि मियेध्य वस्त्रीणि जंजी पते सः इमं नः अध्यरं यज्ञ॥१॥ नि नः होता वरेण्यः सदा यविष्ठ मन्मंऽभिः अप्रे दिवित्र्मता वर्चः ॥२॥ आ हि स्म सूनवे पिता आपिः यजित आपर्ये सखा सख्ये वरेण्यः॥३॥ आ नः बहिः रिशार्दसः वर्रणः मित्रः अर्थमा सीदंतु मनुंषः यथा॥४॥ पूर्व्ये होतः अस्य नः मंदेस्व सख्यस्यं च इमाः जं सु श्रुधि गिरः ॥५॥२०॥ यत् चित् हि शर्थता तना देवंऽदेवं यजामहे ते इत् हूयते हृविः॥६॥ प्रियः नः अस्तु विश्वपतिः होता मंद्रः वरेण्यः प्रियाः सुऽअप्रयः व्यं॥९॥ सुऽअप्रयः हि वाये देवासः दिधरे च नः सुऽअप्रयः मनामहे ॥८॥ अर्थ नः उभयेषां अमृत मत्यीनां मिषः संतु प्रऽश्रस्तयः॥०॥ विश्वभिः अप्रे अप्रिऽभिः इमं युद्धं इदं वर्चः चनंः धाः महुसः यहो ॥१०॥२०॥

॥२०॥ अर्षं न ता वारं ऽवंतं वंदध्ये अग्निं नमंः ऽभिः
सं ऽराजंतं अध्वराणां ॥१॥ सः घ नः सूनुः श्वंसा पृथु ऽपंगामा सु ऽश्वंः मीद्वान् अस्माकं वभूयात् ॥२॥ सः नः दूरात्
च आसात् च नि मत्यात् अघ ऽयोः पाहि सदं इत् विश्व ऽ आंयुः ॥३॥ इमं ऊं मु तं अस्माकं सिनं गायचं नव्यांसं अग्ने देवेषु
प्र वोचः ॥४॥ आ नः भज परमेषुं आ वाजेषु मध्यमेषुं शिक्षं
वस्वंः अंतमस्य ॥४॥२२॥ विऽभक्ता असि चिच् ऽभानो० सिंधोः जमी उपाके आ सद्यः दाशुषे श्वरिम् ॥६॥ यं अग्ने पृत् ऽमु
मत्ये अवाः वाजेषु यं जुनाः सः यंता शश्वंतीः इषः ॥९॥ निकः
अस्य सहंत्य परिऽएता कर्यस्य चित् वाजंः अस्ति श्ववाय्यः॥६॥
सः वाजं विश्व ऽचंषेिणः अर्वेत् ऽभिः अस्तु तर्तता विप्रेभिः

श्रम् सिनंता॥०॥ जरांऽबोध तत् विविद्धि विशेऽविशे युद्धि-याय स्तोमं रुद्रायं हशीकं॥१०॥२३॥ सः नः महान् श्रानिऽमा-नः धूमऽकेतुः पुरुऽचंद्रः धिये वाजांय हिन्वतु ॥११॥ सः रेवान्ऽईव विश्पतिः दैव्यः केतुः शृणोतु नः उक्येः श्रियः बृहत्ऽभानुः॥१२॥ नमः महत्ऽभ्यः नमः श्रभ्केभ्यः नमः युवंऽभ्यः नमः श्राशिनेभ्यः यजांम देवान् यदि श्रुक्षवांम मा ज्यायंसः शंसं श्रा वृद्धि देवाः॥१३॥२४॥

॥२६॥ यर्च यावां पृषुऽबुंधः ऊर्धः भवंति सीतंवे चलूखंलऽसुतानां अवं इत् ऊं इंद्र जल्गुलः ॥१॥ यर्च बीऽइंव
ज्यनां अधिऽस्वत्यां कृता चलूखंलऽसुतानां अवं इत् ऊं
इंद्र जल्गुलः॥२॥ यर्च नारीं अपऽच्यवं उपऽच्यवं च शिक्षंते
जलूखंलऽसुतानां अवं इत् ऊं इंद्र जल्गुलः॥३॥ यर्च मंघां
विऽव्यत्ते र्म्भीन् यर्मित्वैऽइंव जलूखंलऽसुतानां अवं इत्
ऊं इंद्र जल्गुलः॥४॥ यत् चित् हि तं गृहेऽगृहे जलूखलक
युज्यसे इह द्युमत्ऽतंमं वद् जयंतांऽइव दुंदुभिः॥५॥२५॥ उत
स्म ते वनस्पते वातः वि वाति अयं इत् अघो इंद्राय पात्तवे
सुनु सोमं जलूखल ॥६॥ आऽयजी वाज्ञऽसातमा ता हि
जचा विऽज्भीतः हरींऽइव अंधांसि वस्ता ॥९॥ ता नः
अद्य वनस्पती च्युषे चम्वोः भर्सोमं प्विचे आ सृज् नि धेहि
गोः अधि त्वि ॥९॥२६॥

॥२०॥ यत् चित् हि सत्य सोम्ऽपाः अनाश्काःऽईव सासि आतु नः इंद्र शंस्य गोषुं अश्वेषु शुभिषुं सहस्रेषु तुविऽम्घ॥१॥ शिपिन् वाजानां पते श्वीं ऽवः तवं दंसनां आ तु नः इंद्र शंसय गोषुं अश्वेषु श्रुभिषुं महस्रेषु तुवि ऽम्घ ॥२॥ नि स्वाप्य मि-युऽहशां सस्तां अर्थुध्यमाने आ तु नः इंद्र शंसय गोषुं अश्वेषु श्रुभिषुं सहस्रेषु तुवि ऽम्घ ॥३॥ ससंतुं त्याः अरातयः बोधेतु श्रूप रातयः आ तु नः इंद्र शंसय गोषुं अश्वेषु श्रुभिषुं सहस्रेषु तुवि ऽम्घ ॥४॥ सं इंद्र गर्दभं मृण् नुवंतं पापयां अमुया आ तु नः इंद्र शंसय गोषुं अश्वेषु श्रुभिषुं सहस्रेषु तुवि ऽम्घ ॥५॥ पतांति कुंडृणाच्यां दूरं वातः वनात् अधि आ तु नः इंद्र शंसय गोषुं अश्वेषु श्रुभिषुं सहस्रेषु तुवि ऽम्घ ॥६॥ सर्वे परि ऽत्रोशं जहि जंभयं कृकदाश्वं आ तु नः इंद्र शंसय गोषुं अश्वेषु श्रुभिषुं सहस्रेषु तुवि ऽम्घ ॥९॥२९॥

॥३०॥ आ वः इंद्रं िक्तविं यथा वाज ऽयंतः शतऽ क्रंतं मंहिष्ठं सिंचे इंद्रं शिः॥१॥ शतं वा यः श्रुचीनां सहसं वा संऽञ्जाशिरां आ इत् जं निसं न रीयते॥२॥ सं यत् मदाय श्रुष्मिणे एना हि अस्य उदरे समुद्रः न व्यचः द्धे॥३॥ अयं जं ते सं अतिम क्पोतः ऽइव गर्भे ऽधं वचः तत् चित् नः ओह्से॥४॥ स्तोवं राधानां पते गिवीहः वीर् यस्यं ते विऽभूतिः अस्तु सून्तां॥५॥२६॥ जर्धः तिष्ठ नः जत्ये अस्मिन् वाजे शत्ऽक्रतो॰ सं अत्येषु बवावहे॥६॥ योगेऽयोगे तवः ऽतरं वाजेऽवाजे ह्वामहे सर्वायः इंद्रं जत्ये॥९॥ आध्याम्त् यदि श्रवंत् सह-सिणींभः जिति श्रिः वाजेभिः उप नः हवं॥६॥ अनं प्रत्नस्य ओक्सः हुवे तुविऽप्रतिं नरं यं ते पूर्वं पिता हुवे॥९॥ तं वा वयं विश्व वत्र आ शास्महे पुरु हूत् सर्वे वसो जिर्ने

तृऽभ्यः ॥१०॥२९॥ अस्मार्कं शिप्रिणीनां सोमंऽपाः सी-मुडपाद्मां सर्वे वृज्जिन् सर्वीनां ॥११॥ तथा तत् ऋसु सी-मुडपाः सर्वे वृज्जिन् तथां कृषा यथां ते उपमिसं इष्ट्रये॥१२॥ रेवतीः नः सुधु आदे इंद्रे सुतु तुवि वाजाः खु अनेतः याभिः मदेम ॥१३॥ आ घ ला ऽवान् त्मना आप्तः स्तोन् ऽभ्यः घृष्णो इयानः ऋणोः अर्थं न चक्योः॥१४॥ आ यत् दुवंः शत् ऽक्रतो॰ आ कामं जरितृणां ऋणोः अर्धं न शचींभिः॥१५॥३०॥ शर्यत् इंद्रः पोप्रुंथत्ऽभिः जिगाय नानंदत्ऽभिः शार्श्वसत्ऽभिः धनां-नि सः नः हिरायुऽर्थं दंसना ऽवान् सः नः सनिता सनये सः नः अदात्॥१६॥ आ अश्विनौ अश्वंऽवत्या इषा यातं शवीरया गोऽमंत् दसा हिरंख्यऽवत्॥१९॥ समानऽयोजनः हि वां रथंः दुसौ अर्मर्त्यः सुमुद्रे अश्विना ईयंते ॥ १६॥ नि अध्यस्य मूर्धिन चक्रं रथस्य येम्युः परि द्यां अन्यत् ई्यते ॥१९॥ कः ते उषः क्षडप्रिये भुजे मतेः अमर्त्ये कं नक्ष्मे विभाऽवरि॥२०॥ वयं हि ते अमन्मिहि आ अंतात् आ पराकात् अर्घे न चित्रे अरुषि॥२१॥ तं त्येभिः आ गृहि वाजेभिः दुहितः दिवः अस्मे रियं नि धारय ॥२२॥३१॥६॥

॥३१॥ तं अग्ने प्रथमः अंगिराः ऋषिः देवः देवानां अभवः शिवः सर्षां तवं वृते क्वयंः विद्यनाऽअपसः अजायंत महतः भाजत्ऽऋष्टयः ॥१॥ तं अग्ने प्रथमः अंगिरःऽतमः कविः देवानां परि भूषमि वृतं विऽभुः विश्वस्मै भुवनाय मेधिरः बिऽमाता श्युः कृतिधा चित् आयवं॥२॥ तं अग्ने प्रथमः मान्तरिश्वने आविः भव सुऋतुऽया विवस्वते अरेजेतां रोदसीः होतृऽवूर्ये असंघोः भारं अयंजः महः वसो ॥३॥ तं असे मनवे द्यां ऋवाश्यः पुरूरवंसे सुऽकृते सुकृत्ऽतरः श्वाचेर्ण यत् पिचोः मुच्येसे परि आ ता पूर्वे अन्यन् आ अपरं पुनः ॥४॥ तं अये वृषभः पुष्टिऽवर्धनः उद्यंतऽसुचे भवसि श्रवायः यः आऽहुतिं परि वेर वर्षर्डकृतिं एकंऽआयुः अये विर्णः आडिववी-सिस ॥५॥३२॥ तं अये वृजिनऽवर्तनिं नरं सक्तंन् पिपिष विद्ये विऽचर्षे यः शूर्रे इसाता परिऽतक्म्ये धर्ने द्भेभिः चित् संऽच्यंता हंसिं भूयंसः॥६॥ तं तं अग्रे अमृत् ऽत्वे उत्ऽत्मे मंते द्धासि श्रवंसे द्वेऽदिवे यः तृतृषा्णः उभयाय जन्मेने मयः कृणोषि प्रयः आ च सूर्ये॥९॥ तं नः अग्रे सनये धनानां यूश्सं का हं कृणुहि स्तवानः ऋध्यामं कर्मे ऋपसा नवेन देवैः द्यावापृथिवी' प्र अवृतं नः ॥ । । तं नः अग्रे पिनोः उपऽस्थे आ देवः देवेषु अनुवद्य जागृविः तनूऽकृत् बोधि प्रध्मितः च कारवे तं कल्याण वसुं विश्वं आ ऊपिषे॥०॥ तं अये प्रधमितः लं पिता ऋमि नुः लं व्यः ऽकृत् तर्व जामर्यः व्यं सं ला रायः श्रातिनः सं सहिस्रिणः सुऽवीरं यंति वृत्तऽपां अदाभ्य ॥१०॥३३॥ लां अमे प्रथमं आयुं आयवें देवाः अकृखन् नहंषस्य विश्पतिं इळां अकृरत्न् मनुंषस्य शासनीं पितुः यत् पुत्रः ममंबस्य जा-

यते॥११॥ तं नः अग्रे तर्व देव पायुऽभिः मघोनः रह्य तन्तः च वृद्य चाता तोकस्य तन्ये गर्वा असि अनिऽमेषं रक्षमाणः तर्व वृते॥१२॥ तं अग्रे यज्येवे पायुः अंतरः अनिष्गायं च-

तुःऽश्रक्षः इध्यमे यः रातऽहंच्यः श्रवृकायं धायंसे कीरेः चित् मंत्रै मनसा वनोषि तं ॥ १३॥ तं श्रये उहुऽशंसीय वाघते स्याहे यत् रेक्याः प्रमं वनोषि तत् श्राधस्यं चित् प्रधमितः उच्यमे पिता प्र पार्कं शासिं प्र दिशंः विदुः ऽतरः ॥ १४॥ तं श्रमे प्रयंत ऽदिश्णं नरं वर्मेऽइव स्यूतं परि पामि विश्वतः स्वादुऽक्षद्मां यः वसतौ स्योन् ऽकृत् जीव्ऽयाजं यजते सः उपऽमा दिवः ॥ १५॥ ३४॥ इमां श्रमे श्ररणं मीमृषः नः इमं श्रध्वानं यं अगाम दूरात् श्रापिः पिता प्रऽमितः सोम्यानां भृमिः श्रमि कृषिऽकृत् मत्यानां॥ १६॥ मनुष्वत् श्रमे श्रंगिर-स्वत् श्रंगिरः य्यातिऽवत् सर्दने पूर्वऽवत् श्रुचे श्रन्धं याहि श्रा वह देव्यं जनं श्रा साद्य वहिषि यिशं च प्रियं॥ १९॥ एतेनं श्रमे बसंणा ववृधस्व शक्तीं वा यत् ते चकृम विदा वा उत प्र नेषि श्रमि वस्यः श्रस्मान् सं नः सृज् सुऽमत्या वा-जंऽवत्या॥ १८॥ ३५॥

॥३२॥ इंद्रस्य नु वीयीणि प्र वोचं यानि चकारं प्रथमानि वजी अहंन् अहं अनु अपः ततदे प्रवक्षणाः अभिनृत पर्वता-नां॥१॥ अहंन् अहं पर्वते शिष्ठियाणं तथां अस्मे वजं स्वये तत्र वाष्ट्राः ऽदंव धेनवंः स्यंदेमानाः अंजः समुद्रं अवं ज्यमुः आपः॥२॥ वृष्ठयमाणः अवृणीत सोमं चिऽकंद्रकेषु अपिवत् सुतस्यं आ सायंकं मघऽवां अद्व वजं अहंन् एनं प्रथमऽजां अहीनां॥३॥ यत् इंद्र अहंन् प्रथमऽजां अहीनां आत् मायिनां अमिनाः प्र उत मायाः आत् सूर्यं जनयंन् द्यां उषसं तादीत्नां शर्मुं न किलं विवित्से॥४॥ अहंन् वृचं वृच्ठतरं विऽअंसं इंद्रः वजेण महता वधेनं स्कंधांसिऽइव कुलिंशेन विऽवृंक्णा अहिः श्यते उपऽपृक् पृथिव्याः॥५॥३६॥ अयोद्वाऽदंव दुःऽम-दंः आ हि जुद्धे महाऽवीरं तुविऽवाधं स्वजीषं न स्वतारीत्

अस्य संऽऋतिं वधानां सं रुजानाः पिपिषे इंद्रेऽशनुः ॥६॥ अपात् अहुस्तः अपृत्नयत् इंद्रं आ अस्य वजं अधि सानी जघान वृष्णः विधः प्रति ८मानं बुभूषन् पुरुऽचा वृचः अशय्त् विऽर्ञ्यस्तः॥९॥ नृदं न भिन्नं अमुया श्यानं मनः रहाणाः अति यंति आपः याः चित् वृत्रः मृहिना पृरिऽअतिष्ठत् तासां अहिः पृत्तुतःऽशीः बुभूव॥ ।। नीचाऽवयाः अभवत् वृचऽपुंचा इंद्रः अस्याः अवं वधः जुभार उत्दर्तरा सूः अधरः पुचः आसीत् दानुः श्ये सहऽवंत्सा न धेनुः॥०॥ अतिष्ठंतीनां अनिऽवेश-नानां काष्ठानां मध्ये निऽहितं शरीरं वृत्रस्यं निग्यं वि चर्ति आपः दी्र्घं तमः आ अ्ययुत् इंद्रेऽश्रवुः॥१०॥३९॥ दासऽपंत्नीः अहिं ऽगोपाः अतिष्ठन् निऽर्रुडाः आर्यः पृणिनां ऽइव गार्वः अपां विलं अपि ऽहितं यत् आसीत् वृत्रं ज्यन्वान् अपं तत् व्वार्॥११॥ अर्थाः वारंः अभवः तत् इंद्र मृके यत् ला प्रतिऽअ-हेन् देवः एकः अजयः गाः अजयः पूर् सोमें अवं असृजः सर्तिवे सुप्त सिंधून् ॥ १२॥ न ऋस्मै विऽद्युत् न तुन्यतुः सिसेध् न यां मिहं अकिरत् हादुनिं च इंद्रः च यत् युयुधाते अहिः च उत अपरीभ्यः मघऽवां वि जिग्ये॥१३॥ अहेः यातारं कं अपुष्यः इंद्र हृदि यत् ते ज्ञुषंः भीः अगंच्छत् नवं च यत् नवतिं च स्रवंतीः श्येनः न भीतः अतंरः रजांति ॥ १४॥ इंद्रः यातः अवंऽसितस्य राजां शर्मस्य चु पृंगिर्गाः वर्जंऽबाहुः सः इत् जं राजा श्र्यति चर्षणीनां ऋरान् न नेमिः परि ता ब्भूव् ॥१५॥३६॥२॥

॥३३॥ आ इत अयोम उप गृब्यंतः इंद्रै अस्माकै सु प्रऽमितिं ववृधाति अनामृणः कुवित् आत् अस्य रायः गवां केतं परं

आऽवर्जीते नः॥१॥ उपं इत् अहं धन्ऽदां अप्रतिऽइतं जुष्टां न श्येनः वस्ति प्तामि इंद्रं नुमस्यन् उप्डमेभिः ऋकैः यः स्तो-तृऽभ्यः हवाः ऋस्ति यामन्॥२॥ नि सर्वेऽसेनः इषुऽधीन् असक्त सं अर्थः गाः अज्ति यस्यं विष्टं चोष्कूयमाणः इंद्र भूरि वामं मा पिणः भूः ऋस्मत् ऋधि प्रऽवृड्ड॥३॥ वधीः हि दस्युं धनिनं घनेनं एकः चर्म उपुरशाकिर्मिः इंद्र धनोः ऋधि विषु-गाक् ते वि आयुन् अर्यज्वानः सुनुकाः प्रऽईतिं ई्युः ॥४॥ परी चित् शीषा वृवृजुः ते इंद्रु अर्यज्वानः यज्वं ऽभिः स्पर्धेमानाः प्र यत् दिवः हरिऽवः स्थातः उय निः अवतान् अधमः रोदं-स्योः ॥५॥१॥ अयुंयुत्सन् अनुवृद्यस्यं सेनां अयातयंत छितयः नवंऽग्वाः वृष्ऽयुधः न वर्धयः निःऽऋष्टाः प्रवत्ऽभिः इंद्रोत् चित्रयंतः आयुन् ॥६॥ तं एतान् रुद्तः जर्धातः च अयोधयः रजंसः इंद्र पारे अवं अद्हुः दिवः आ दस्युं उचा प्र सुन्वृतः स्तु-वृतः शंसं आवः॥७॥ चुक्राणासः परिऽनहं पृथिव्याः हिर्रायेन मिणना शुंभमानाः न हिन्वानासंः तितिरुः ते इंद्रं परि स्पर्शः अद्धात सूर्येण ॥ । । परि यत् इंद्र रोदंसी : उमे : अबुंभोजीः महिना विश्वतः सीं अमन्यमानान् अभि मन्यमानैः निः बुह्म ८ भिः अधुमः दस्युं इंद्र ॥ ९॥ न ये दिवः पृथिष्याः अंतं आपुः न मायाभिः धन्ऽदां परिऽअभूवन् युजै वजै वृष्भः चके इंद्रः निः ज्योतिषा तर्मसः गाः अधुस्रत्॥१०॥२॥ स्रनुं स्वधां स्रस्-र्न् आपः अस्य अवर्धत मध्ये आ नायानां सुधीचीनेन मनं-सा तं इंद्रः ओजिंष्ठेन हन्मना ऋहुन् ऋभि द्यून्॥११॥ नि अविध्यत् इलीबिशंस्य हळहा वि शृंगिएं अभिनत् शुषां इंद्रः यावत् तरः मघुऽवन् यावत् ओजः वर्जेण शर्वु अवधीः

पृत्नयुं॥१२॥ अभि सिध्मः अजिगात् अस्य शर्चून् वि तिग्मेनं वृष्मेणं पुरः अभेत् सं वर्जेण असृजत् वृत्रं इंद्रः प्र स्वां मिति अतिरत् शार्श्रदानः॥१३॥ आवंः कुत्सं इंद्र यस्मिन् चाकन् प्र आवः युध्यंतं वृष्मं दर्श्रद्धं श्रापऽच्यंतः रेणुः नस्तृत् द्यां उत् श्रेवेयः नृऽसद्याय तस्यौ॥१४॥ आवंः शमं वृष्मं तुग्यासु स्रोच्डजेषे मघ्डवन् श्रिच्यं गां ज्योक् चित् अर्च तस्यिऽवांसः अक्रन् श्चुऽयतां अर्धरा वेदना अक्रः ॥१५॥३॥

॥३४॥ चिः चित् नः ऋद्यभ्वतं न्वेद्सा विऽभुः वां यामः जुत रातिः ऋषिना युवोः हि युंचं हिम्याऽईव वासंसः अभिऽआयंसेन्यां भवतं मनीषिऽभिः ॥१॥ चर्यः प्वयः मुधुऽवाहंने रथे सोमंस्य वेंनां ऋनुं विश्वें इत् विदुः चयः स्कंभासः स्कुभितासः आऽरभे विः नक्तं यायः विः कं अधिना दिवां ॥२॥ सुमाने अहंन् चिः अवद्युऽगोहना चिः अद्य यद्यं मधुना मिमिख्तुतं चिः वाजंऽवतीः इषः ऋश्विना युवं दोषाः असमभ्यं उषसंः च पिन्वृतं॥३॥ निः वृतिः यातं निः अनुंऽवते जने निः सुप्रऽञ्ज्ये नेधाऽईव शिक्षुतं निः नांद्यं वहतं ऋश्विना युवं चिः पृष्तंः ऋस्मे ऋष्र्रां ऽइव पिन्वृतं ॥४॥ चिः नुः र्यिं वहुतं अश्विना युवं चिः देवऽताता चिः उत अवृतं धियः चिः सौभगुऽतं चिः उत श्रवांसि नः चिऽस्यं वां सूरे दुहिता आ हुहुत् रथें॥५॥ चिः नुः अश्विना दिव्यानि भेषजा चिः पार्थि-वानि निः जुं' दुतुं ऋत्ऽभ्यः ऋोमानं शुंऽयोः मर्मकाय सूनवें चिऽधातुं शर्मे वृहुतुं शुभुः पृती ॥६॥४॥ चिः नः ऋश्विना यजता द्विऽदिवे परि चिऽधातुं पृथिवीं अशायतं तिसः

नासत्या र्थ्या प्राऽवतः आत्माऽईव वातः स्वसंराणि ग्र्कुतं॥०॥ विः अश्विना सिंधुंऽभिः सप्तमां तृऽभिः चयः आऽहावाः चेधा ह्विः कृतं तिसः पृथिवीः उपि प्रवा दिवः नाकं
रखेथे द्युऽभिः अकुऽभिः हितं॥८॥ कं ची च्रा चिऽवृतः
रथस्य कं चयः वंधुरः ये सऽनींळाः कदा योगः वाजिनः रासभस्य येनं युद्धं नासत्या उपुऽयाथः॥०॥ आ नासत्या गर्छतं
हूयते ह्विः मध्यः पिवृतं मधुऽपेभिः आसऽभिः युवोः हि पूर्वं
सिवता उषसः रथं अतायं चिचं घृतऽवंतं इषंति॥१०॥ आ
नासत्या चिऽभिः एकाद्शः इह देवेभिः यातं मधुऽपेयं अश्विना
प्र आयुः तारिष्टं निः रपांसि मृक्षुतं सेधतं वेषः भवतं सचाऽभुवां॥११॥ आ नः अश्विना चिऽवृतां रथेन अवीचं रियं वहुतं
सुऽवीरं शृखंतां वां अवसे जोह्वीिम वृधे च नः भवतं वाजंऽसाती॥१२॥॥॥

॥३५॥ ह्यांमि अग्निं प्रथमं स्वस्तये ह्यांमि मिचावर्रणी इह अवंसे ह्यांमि राची जर्गतः निऽवेश्नीं ह्यांमि देवं सिवतारं जत्रये॥१॥ आ कृष्णेनं रर्जसा वर्तमानः निऽवेश्ययं सिवतारं जत्रये॥१॥ आ कृष्णेनं रर्जसा वर्तमानः निऽवेश्ययं अमृतं मन्ये च हिर्णययंन सिवता रथेन आ देवः याति भवं-नानि पर्यान्॥२॥ याति देवः प्रऽवतां याति उत्ऽवतां याति सुभाभ्यां यज्ञतः हरिऽभ्यां आ देवः याति सिवता प्राऽवतः अपं विश्वां दुःऽइता वाधमानः॥३॥ अभिऽवृतं कृशंनैः वि-श्वऽक्षं हिर्णयऽशम्यं यज्ञतः बृहंतं आ अस्थात् रथं सिवता चिचऽभानः कृष्णा रजांसि तिवधीं दर्धानः॥४॥ वि जनान् श्यावाः शितिऽपादः अख्यन् रथं हिर्णयऽप्रचगं वहंतः शश्वत्

विर्यः स्वितुः दैर्यस्य उपऽस्ये विश्वां भुवनानि तस्युः ॥५॥ तिसः द्यावंः स्वितुः ही उपऽस्यां एकां यमस्यं भुवंने विराषाद् आणिं न रथ्यं अमृतां अधि तस्युः इह ब्वीतु यः ऊं' तत् चि-केंतत्॥६॥६॥ वि सुऽपुर्णः ऋंतरिक्षाणि ऋष्यत् गुभीरऽवेपाः अर्सुरः सुऽनीयः के इदानीं सूर्येः कः चिकेत कृतमां द्यां रूपिमः अस्य आ ततान्॥ १॥ अष्टौ वि अख्यत् कुक्नः पृथिव्याः ची धन्वं योजना सप्त सिंधून् हिर्गयुऽ अक्षः सविता देवः आ अगान दर्धन् रत्नां दा्श्रुषे वार्याणि ॥ । हिरंग्यऽपाणिः सुविता विऽचंषेिणः उमे' द्यावांपृष्यिवी' आंतः ईयते अपं अमीवां बाधते वेति सूर्ये अभि कृष्णेनं रजसा द्यां अरुगो-ति ॥९॥ हिरंएयऽहस्तः असुरः सुऽनीयः सुऽमृळीकः स्वऽवान् यातु ऋवाङ् ऋपुऽसेधन् रक्षसः यातुऽधानान् अस्यात् देवः प्रतिऽदोषं गृणानः ॥१०॥ ये ते पंथाः सवितः पूर्वासः अरेगवं मुऽकृताः अंतरिक्षे तेभिः नः अद्य पथिऽभिः मुंडगेभिः रक्षं च नः अधि च ब्रह्हि देव ॥११॥९॥९॥

॥३६॥ प्र वः यहं पुरूणां विशां देवऽयतीनां अपिं
सुऽजक्तेभिः वचःऽभिः ईमहे यं सीं इत् अन्ये ईळते ॥१॥
जनांसः अपिं द्धिरे सहःऽवृधं हविषांतः विधेम ते सः वं नः
अद्य सुऽमनाः इह अविता भवं वाजेषु संत्य ॥२॥ प्र वा दूतं
वृणीमहे होतारं विश्वऽवेदसं महः ते सतः वि चरंति अर्चयः
दिवि स्पृशंति भानवंः॥३॥ देवासंः वा वर्रणः मिनः अर्थमा सं
दूतं प्रत्नं इंधते विश्वं सः अपे जयित वयां धनं यः ते ददाशं
मत्यैः॥४॥ मंद्रः होतां गृहऽपंतिः अपे दूतः विशां अपि ते

विश्वां संऽगंतानि वृता ध्रुवा यानि देवाः ऋकृंखत ॥५॥६॥ ते इत् असे सुऽभगे युविष्ठ्य विश्वं आ हूयते हुविः सः लं नः अद्य सुऽमनाः उत अपूरं यक्षि देवान् सुऽवीयी॥६॥ तं घु ई इत्या नुमस्विनः उपं स्वुऽराजं आसते होत्रांभिः अग्निं मनुषः सं इंधते तितिंवीसं अति सिधंः ॥०॥ इतिः वृत्रं अतरन् रोदसीः अपः उरु स्याय चुक्रिरे भुवंत् कर्ले वृषां द्युमी आऽहुतः कंदंत् अर्थः गोऽईष्टिषु ॥ । सं सीदस्व महान् असि शोचस्व देवऽवीतमः वि धूमं अग्ने अहुषं मियेध्य मृज प्रुऽशस्त दुर्श-तं ॥ १॥ यं त्वा देवासः मनवे द्धुः इह यजिष्ठं हुव्यु ऽवाहुन् यं कर्लः मेध्यंऽऋतिथिः धन्ऽस्पृतं यं वृषां यं चुप्ऽस्तुतः॥१०॥९॥ यं अप्रिं मेध्यंऽ अतिथिः कर्तः ईधे क्युतात् अधि तस्यं प्र इषंः दीद्युः तं इमाः ऋचंः तं असिं वर्धयामसि॥११॥ रायः पूर्धि स्वधाऽवः अस्ति हि ते अप्ते देवेषु आपं तं वाजस्य श्रुत्यस्य राज्ञिस सः नः मृळ महान् असि॥१२॥ अर्धः कं'सु नः जतये तिष्ठं देवः न सुविता ऊर्धः वाजस्य सनिता यत् ऋंजिऽभिः वाघत्ऽभिः विऽद्धयामहे ॥१३॥ जुध्धैः नः पाहि अहंसः नि केतुना विश्वं सं ऋविर्णं दृहु कृधि नः ऊर्ध्वान् चुरथाय जीवसे विदाः देवेषुं नः दुवंः ॥ १४॥ पाहि नः असे एस्रसंः पाहि धूर्तेः अरांच्याः पाहि रिषंतः उत वा जिघांसतः बृहंत्ऽभानी॰ यविष्ठ्य ॥ १५॥ १०॥ धनाऽइंव विष्वंक् वि जहि अरांव्याः तपुंःऽजंभ यः ऋस्मुऽधुक् यः मत्यैः शिशीते ऋति ऋक्तुऽभिः मा नः सः रिपुः ईशत ॥ १६॥ अप्रिः वृत्ते सुऽवीर्ये अप्रिः कालांय सीभंगं अग्निः प्र आवत् मिचा उत मेध्यंऽअतिथिं ऋियः साती उपुरस्तुतं ॥१९॥ ऋियना तुर्वर्शं यदुं प्राुडवर्तः

স্থ॰ ৭. স্থ॰ ২. ব॰ ৭৪.] ॥ ३०॥ ৄ म॰ ৭. স্থ॰ ৮. सू॰ ३७.

उयऽदेवं ह्वामहे अियः न्यत् नवंऽवास्वं बृहत्ऽरेथं तुवीतिं दस्यंवे सहं:॥१६॥ नि तां अये मनुः द्धे ज्योतिः जनांय शर्यते दीदेथं कार्वे क्यूतऽजांतः उद्यातः यं नम्स्यंति कृष्टयः॥१९॥ त्वेषासं: अयेः अमंऽवंतः अवैयः भीमासं: न प्रतिऽइतये र्ष्यु-स्विनः सदं इत् यातुऽमावंतः विश्वं सं अविणं दृह्॥२०॥११॥

॥३९॥ ऋीळं वः शर्धः मार्रतं ऋन्वीर्णं रथेऽ पुनं कर्षाः अभि प्र गायत्॥१॥ ये पृषंतीभिः सुष्टिऽभिः साकं वाशीभिः **ञ्चंजिऽभिः ञ्जायंत स्वऽभीनवः ॥२॥ इहऽईव शृ**खे एषां कशाः हस्तेषु यत् वदान् नि यामन् चित्रं ऋंजते॥३॥ प्रवः श्धीय घृष्वंये त्वेष ऽद्यंसाय शुष्मिर्णे देवतं बसं गायत्॥४॥ प्र शंस गोषु अध्यं ऋीळं यत् शर्धः मार्रतं जंभे रसंस्य ववृ-धे॥५॥१२॥ कः वः विषष्ठः ञ्चा नुरुः द्विः च गमः च धूत्यः यत् सीं अंतं न धूनुष ॥६॥ नि वः यामाय मानुषः दुधे उयायं मन्यवे जिहीत पर्वतः गिरिः ॥ ७॥ येषां अज्मेषु पृथिवी जुर्जुर्वान्ऽइव विषपतिः भिया यामेषु रेजते ॥ । स्थिरं हि जानं एषां वयः मातुः निःऽएंतवे यत् सीं अनुं हिता शवः॥०॥ उत् जुं त्ये सूनवंः गिरंः काष्टाः अन्मेषु अन्नत् वाष्ट्राः अभिऽज्ञु यातंवे॥१०॥१३॥ त्यं चित् घ दीर्घ पृथुं मिहः नपति अमृधं प्र च्युव्यंति यामंऽभिः॥११॥ मह्तः यत् हु वः बलै जनांन् अचुच्यवीतन् गिरीन् अचुच्यवीतन् ॥ १२॥ यत् ह् यांति मुर्काः सं हु बुवते अध्वन् आ शृणोति कः चित् एषां ॥ १३॥ प्र यात् शीमं आणुऽभिः संति कर्लेषु वः दुवंः तचों सु माद्याध्वे ॥ १४॥ अस्ति हि सम् 30 *

अ॰१.अ॰३.व॰१६.] ॥३१॥ [म॰१.अ॰६.सू॰३९. मदीय वः स्मसि स्मृ वयं एषां विश्वं चित् आयुंः जी-वसे ॥१५॥१४॥

॥३६॥ कत् हु नूनं कुध्ऽप्रियः पिता पुनं न हस्तयोः द्धि वे वृक्तऽवहिषः॥१॥ कं नूनं कत् वः अधि गतं दिवः न पृथिव्याः र्क वः गावः न रायंति॥२॥ के वः मुसा नव्यांसि मह्तः के सुविता को विश्वानि सौभंगा ॥३॥ यत् यूयं पृश्वि इमात्रः मतीसः स्यातंन स्तोता वः अमृतंः स्यात् ॥४॥ मा वः मृगः न यवंसे जरिता भूत् अजोषः पृथा युमस्यं गात् उपं ॥ ५॥ १५॥ मो' सु नः पराऽपरा निःऽऋतिः दुःऽहना वधीत् पदीष्ट तृष्णिया सह ॥६॥ सत्यं तेषाः अमंऽवंतः धन्वंन् चित् आ रुद्रि-यांसः मिहं कृख्ंति अवातां ॥७॥ वाष्ट्राऽइंव विऽद्युत् मि-माति वृत्सं न माता सिस्ति यत् एषां वृष्टिः असंजि॥६॥ दिवा चित् तमः कृर्खित पूर्जन्येन उद्ऽवाहेन यत् पृथिवीं विऽउंदंति॥९॥ अधं स्वनात् म्हतां विश्वं आ सम् पार्थिवं अरेजंत प्र मानुंषाः॥१०॥१६॥ मह्तः वीक्रुपाणिऽभिः चि-नाः रोधंस्वतीः अनुं यात ई अखिंद्रयामऽभिः॥११॥ स्थिराः वः संतु नेमयः रथाः अश्वासः एषां सुऽसंस्कृताः अभीश्वः॥१२॥ अर्छ वृद् तनां गिरा जराये ब्रह्मणः पति अप्तिं मिचं न दर्श-तं॥१३॥ मिमीहि स्रोकं स्रास्ये पर्जन्यःऽइव ततनः गायं गायुनं उक्थाँ ॥१४॥ वंदेख मार्रतं गणं लेषं पनस्युं अर्किणं असमे वृद्धाः असन् इह॥१५॥१९॥

॥३९॥ प्रयत् इत्था प्राऽवतः शोचिः न मानं अस्यं कस्यं ऋतो मुस्तः कस्यं वर्षसा कं या्ष्य कं ह धूत्यः॥१॥ स्थिरा वः

संतु आयुंधा प्राऽनुदें वीु उत प्रतिऽस्तर्भे युष्माकं असु तर्विषी पनींयसी मा मत्येस्य मायिनः॥२॥ पर्रो हु यत् स्थिरं हुथ नरः वृत्रयंथ गुरु वि या्थन वृतिनः पृथियाः वि आशाः पर्वतानां ॥३॥ नहि वः शत्रुः विविदे ऋधि द्यवि न भूम्यां रिशाद्सः युष्माकं अस्तु तर्विषी तना युजा रुद्रांसः नु चित् आऽधृषे ॥४॥ प्र वेप्यंति पर्वतान् वि विंचंति वनस्पतीन् प्रो' आर्त मुर्तः दुर्मदीः ऽइव देवासः सर्वया विशा ॥ ५॥ १६॥ उपो' रथेषु पृषंतीः ऋयुग्धं प्रष्टिः वृह्ति रोहितः आ वः या-माय पृथिवी चित् अश्रोत् अवींभयंत मानुंषाः ॥६॥ आ वः मुखु तनीय के रुद्रीः अवैः वृशीमहे गंते नूनं नः अवसा यथी पुरा इत्या करावाय विभ्युषे॥७॥ युष्मा ऽईषितः मुस्तः मत्येऽइ-षितः आ यः नः अभ्वंः ईषंते वि तं युयोत् शवंसा वि ओजंसा वि युष्माकांभिः जुतिऽभिः॥।। असांमि हि प्रुध्युज्युवः कर्र्यं द्द प्रडचेत्सः असांमिडभिः मुस्तः आ नः कृतिडभिः गतं वृष्टिं न विऽद्युतः ॥ ९॥ असामि स्रोजः विभृष् सुऽदान्वः असामि धूत्यः शवंः ऋषिऽ विषे महतः परिऽमन्यवे इषुं न सृज्त हिषं ॥१०॥१९॥

॥४०॥ उत् तिष्ठ ब्रह्मणः पते देव्ऽयंतः ता ईमहे उप प्र यंतु मरुतः सुऽदानंवः इंद्रं प्राष्ट्रः भव सर्चा ॥१॥ तां इत् हि सहसः पुत्र मत्येः उप्ऽबृते धने हिते सुऽवीये मरुतः आ सुऽअश्ये दधीत यः वः आऽचके॥२॥ प्र एतु ब्रह्मणः पतिः प्र देवी एतु सूनृतां अच्छे वीरं नंये पंक्तिऽराधसं देवाः युझं न्यंतु नः॥३॥ यः वाधते ददाति सूनरं वसुं सः धने अछिति श्रवः तस्मै इळां सुवीरां आ यजामहे सुऽप्रतृति अनेहसं॥४॥ प्र नूनं ब्रस्णः पितः मंचं वद्ति उक्थ्यं यस्मिन् इंद्रः वर्त्णः मिचः अर्थमा देवाः ओकांसि चिक्रिरे॥५॥२०॥ तं इत् वोचेम् विद्धेषु शंऽभुवं मंचं देवाः अनेहसं इमां च वाचं प्रतिऽहर्थेष नरः विश्वां इत् वामा वः अश्ववत्॥६॥ कः देवऽयंतं अश्ववत् जनं कः वृक्तऽबंहिषं प्रऽपं दाश्वान् प्रस्यांभिः अस्थित् अंतःऽवावंत् स्रयं द्धे॥९॥ उपं स्त्र्चं पृंचीत हंति राजंऽभिः भये चित् सुऽिस्तिं द्धे न अस्य वृता न तर्ता महाऽधने न अभी अस्ति विज्ञणः॥४॥२१॥

॥४१॥ यं रक्षंति प्रऽचेतसः वर्त्णः मिचः ऋर्यमा नु चित् सः दृश्यते जनः ॥१॥ यं बाहुतांऽइव पिप्रति पांति मत्ये दिषः ऋरिष्टः सर्वेः एधते ॥१॥ वि दुःऽगा वि विषः पुरः इति रा-जानः एषां नयंति दुःऽइता तिरः॥३॥ सुऽगः पंषाः ऋनृक्ष्रः आदित्यासः ऋतं यते न ऋचं ऋवऽखादः ऋस्ति वः॥४॥ यं यञ्जं नयंथ नरः आदित्याः ऋजुनां पृथा प्र वः सः धीत्रयं न्यत्॥५॥२२॥ सः रत्नं मत्येः वस् विश्वं तोकं उत्तत्मनां ऋर्ळं गृळति ऋस्तृतः॥६॥ कथा राधाम सखायः स्तोमं मिचस्यं ऋर्यम्णः महि प्तरः वर्त्णस्य॥९॥ मा वः इतं मा शपंतं प्रति वोचे देवऽयंतं सुद्धेः इत् वः आ विवासे ॥८॥ चतुरः चित् दर्दमानात् विभीयात् आ निऽधातोः न दुःऽज्ञायं स्पृह्-येत्॥९॥२३॥

॥४२॥ सं पूष्न् अर्धनः तिर् वि अहंः वि असुचः नृपात् सर्ह्य देव प्र नः पुरः॥१॥ यः नः पूष्न् अधः वृकः दुःऽशेवः आऽदिदेशित अप स्मृतं पृथः जिह् ॥२॥ अप त्यं परिऽपंथिनं मुषीवाणं हुरःऽचितं दूरं अधि सुतेः अज् ॥३॥ त्वं तस्य इया-विनः अघऽशंसस्य कस्यं चित् पृदा अभि तिष्ठ तपुषिं॥४॥ आतत्ते दस् मंतुऽमः पूष्वं अवंः वृणीमहे येनं पितृन् अची-दयः ॥५॥२४॥ अधं नः विश्वऽसौभग हिरंणयवाशीमत्ऽतम धनानि सुऽसनां कृषि॥६॥ अति नः स्थतः न्य सुऽगा नः सुऽपयां कृणु पूष्वं इह ऋतुं विदः॥९॥ अभि सुऽयवंसं न्य नव्ऽज्वारः अध्वेने पूष्वं इह ऋतुं विदः॥८॥ श्राम्ध पूष्वं प्रयाप्त विदः॥८॥ श्राम्ध पूष्वं प्रयाप्त विदः॥८॥ श्राम्ध पूष्वं प्रयाप्त विदः॥९॥ न पृष्यं मेथामसि सुऽजितः अभि गृणीमसि वसूनि दस्मं ईमहे ॥१०॥ २५॥

॥४३॥ कत् ष्ट्रायं प्रऽचेतसे मीळहुः इतमाय तव्यंसे वोचेमं शंइतमं हुदे ॥१॥ यथां नः अदितिः कर्रत् पर्श्वे नृहभ्यः यथां गवे यथां तोकायं ष्ट्रियं॥१॥ यथां नः मिचः वर्षणः यथां ष्ट्रः चिकेतित यथां विश्वे सुइजोषंसः॥३॥ गाथऽपति मेधऽपति ष्ट्रं जलांषऽभेषजं तत् शंइयोः सुम्नं ईमहे ॥४॥ यः शुक्रः इव सूर्यः हिरंग्यंऽइव रोचेते श्रेष्ठः देवानां वसुः ॥५॥२६॥ शं नः क्रिति अविते सुइगं मेषायं मेथे नृहभ्यः नारिऽभ्यः गवे॥६॥ अस्मे' सोम् श्रियं अधि नि धेहि श्वतस्यं नृणां महि श्रवः तुविऽनृम्णं॥९॥ मा नः सोम्ऽपरिवाधः मा अर्रातयः जुहुर्त आ नः इंदो वाजे भज्ञ॥६॥ याः ते प्रऽजाः अमृतस्य परिस्मन् धार्मन् चृतस्यं मूधां नाभां सोम् वेनः आऽभूषंतीः सोम् वेदः ॥०॥२०॥१॥

॥४४॥ अग्ने विवस्तत् उषसः चित्रं राधः अमृत्ये आ दाशुषे जात ऽवेदः वह तं ऋद्य देवान् उषः ऽबुधः ॥१॥ जुष्टः हि दूतः असि ह्याऽवाहनः असे रुषीः अध्वराणां सुऽजूः अधिऽभ्यां उषसा सुऽवीये असमे' धेहि श्रवः बृहत्॥२॥ अद्य टूतं वृणी-महे वसुँ अपि पुरुप्रियं धूमऽकेतुं भाःऽऋंजीकं विऽउंष्टिषु युज्ञानां ऋध्वरऽिश्रयं ॥३॥ श्रेष्ठं यविष्ठं ऋतििष्यं सुऽञ्चाहुतं जुष्टं जनाय दामुषे देवान् अच्छं यातंवे जातऽवेदसं अग्निं ईके विऽउंष्टिषु ॥४॥ स्तविषामि लां ऋहं विश्वस्य ऋमृत भोजन अमें चातारं अमृतं मियेध्य यजिष्ठं हव्यऽवाहन ॥५॥२८॥ सुऽशंसंः बोधि गृण्ते यविष्ठ्य मधुंऽजिहः सुऽञ्चाहुतः प्रस्केखस्य प्रऽतिरन् आयुंः जीवसे नमस्य दैवाँ जनं ॥६॥ होतारं विष्वऽवेदसं सं हि ला विशः इंधते सः आ वृह् पुरुऽहूत् प्रऽचेतसः अप्ने देवान् इह द्वत्॥७॥ स्वितारं उषसं अश्विनां भगं ऋग्निं विऽउंष्टिषु श्र्पः कालांसः ला सुतऽसीमासः इंघते ह्व्युऽवाहं सुऽऋध्वर्॥६॥ पतिः हि ऋध्वराणां अप्ने दूतः विशां असि उषःऽवधः आ वह सोमंऽपीतये देवान् अद्य स्वःऽह-र्शः॥९॥ अग्ने पूर्वीः अनुं उषसः विभाऽवसी॰ दीदेर्थ वि-श्वऽदंर्शतः असि यामेषु अविता पुरःऽहितः असि युद्धेषुं मानुषः॥१०॥२९॥ नि ला युइस्यं सार्धेनं अग्ने होतारं ऋतिजं मनुष्ठत् देव धीमहि प्रऽचेतसं जीरं दूतं अमर्थं ॥११॥ यत् देवानां मित्रुधमृहः पुरःऽहितः अंतरः यासि दूर्यं सिंधोःऽइव प्रध्वितितासः कर्मयः अग्रेः भाजंते अर्चयः ॥१२॥ स्रुधि श्रुत्ऽकुण वहिंऽभिः देवैः अप्रे स्यावंऽभिः आ सीदंतु बहिषि मिनः अर्थमा प्रातःऽयावानः अध्वरं ॥ १३॥ शृखतं स्तोमं

ञ्र॰ १. ञ्र॰ ३. व॰ ३३.] ॥ ३६॥ [म॰ १. ञ्र॰ ९. सू॰ ४६.

म्रुतः सुऽदानवः अग्निऽजिद्धाः च्युत्ऽवृधः पिबंतु सोमं वर्रणः धृतऽत्रतः अश्विऽभ्यां उषसा स्ऽजूः ॥१४॥३०॥

॥४५॥ तं असे वसून् इह हुद्रान् आदित्यान् उत यर्ज मुऽऋष्वरं जनं मनुंऽजातं घृत्ऽप्रुषं॥१॥ श्रुष्टीऽवानः हि दा-शुषे देवाः अग्रे विऽचेतसः तान् रोहित्ऽअश्व गिर्वणः चयंःऽचिंशतं आ वह ॥२॥ प्रियमेध्ऽवत् अचिऽवत् जा-तंऽवेदः विरूपऽवत् ऋंगिर्स्वत् मृहिऽवृत् प्रस्तंखस्य श्रुधि हवं ॥३॥ महिं इकेरवः जुतर्ये प्रियडमेधाः अहूषत् राजेतं अध्वराणां अप्रिं शुक्रेणं शोचिषां ॥४॥ घृतंऽ आहवन संत्य इमाः जं मु श्रुधि गिरं याभिः कर्णस्य सूनवंः हवंते अवसे त्वा ॥ ॥ ३१॥ त्वां चित्रश्रवः ८ तम् हवंते विक्षु जंतवः शो-चिःऽकेशं पुरुऽप्रिय ऋमें ह्व्यायं वोळहंवे॥६॥ नि ता होतारं ज्ञुत्विजं द्धिरे वसुवित्ऽतंमं श्रुत्ऽकंर्णं सुप्रयःऽतमं विप्राः अये दिविष्टिषु ॥७॥ आ ला विप्राः अचुच्युवुः सुतऽसीमाः अभि प्रयः बृहत् भाः विभंतः ह्विः अप्ते मर्तीय दा्रुषे ॥ ।।। प्रातः ऽयार्त्रः सहः ऽकृत् सोम् ऽपेयांय संत्य इह अद्य दैव्यं जनं विहः आ साद्य वसो ॥ ९॥ अवीचं दैव्यं जनं अमे यस्वं सहूंतिऽभिः अयं सोमः सुऽदानुवः तं पात ति-रःऽऋहां ॥१०॥३२॥

॥४६॥ एषो उषाः अपूर्व्या वि उच्छति प्रिया दिवः स्तुषे वां अश्विना बृहत्॥१॥ या दस्रा सिंधुंऽमातरा मनोतरा र्यीणां धिया देवा वसुऽविदां॥२॥ वृच्यंते वां कुकुहासः जूर्णीयां अधि विष्टपि यत् वां रथः विऽभिः पतात् ॥३॥ हविषां जारः अपां पिपति पपुरिः न्रा पिता कुटस्य चर्ष-िषः ॥४॥ आऽदारः वां मतीनां नासीत्या मतऽवचसा पातं सोर्मस्य धृष्णुऽया॥५॥३३॥ या नः पीपरत् ऋश्विना ज्योति-ष्मती तर्मः तिरः तां अस्मे' रासायां इषं ॥६॥ आ नः नावा मृतीनां यातं पारायं गंतवे युंजायां ऋषिना रथं॥९॥ ऋरिचं वां दिवः पृषु तीर्थे सिंधूनां र्थः धिया युयुजे इंदेवः ॥ । दिवः करातामः इंदेवः वसुं सिंधूनां पदे स्वं वृत्रिं कुहं धिलायः ॥०॥ अर्भूत् ऊं' भाः ऊं' अंशवें हिरंग्यं प्रति सूर्यः वि अख्यत् जिद्धयां ऋसितः ॥१०॥३४॥ अभूत् ऊं' पारं एतंवे पंथाः च्युतस्यं साधुऽया अर्दर्शि वि सुतिः द्विः ॥११॥ तत्ऽतंत् इत् अश्विनोः अवः जरिता प्रति भूषति मदै सोमस्य पिप्रतोः॥१२॥ व्वसाना विवस्वंति सोमस्य पीत्या गिरा मनुष्वत् शंऽभू॰ आ गृतं॥१३॥ युवोः उषाः अनुं श्रियं परिऽज्मनोः उप्ऽञ्जाचरत् क्ता वन्यः अक्तुऽभिः॥१४॥ उभा पिवतं अश्विना उभा नः शर्मे यद्धतं अविद्रियाभिः जितिऽभिः ॥१५॥३५॥३॥

॥४९॥ अयं वां मधुंमत्ऽतमः सुतः सोमः ऋतऽवृधा तं अश्विना पिवतं तिरःऽअह्यं धतं रत्नोनि दाशुषे॥१॥ विऽवं-धुरेणं विऽवृतां सुऽपेशंसा रथेन आ यातं अश्विना कार्लासः वां बह्यं कृर्णंति अध्यरे तेषां सु शृणुतं हवं॥२॥ अश्विना मधुं-मत्ऽतमं पातं सोमं ऋतऽवृधा अर्थ अद्य द्सा वसुं विभंता रथे दाश्वांसं उपं गळतं॥३॥ विऽसधस्थे वहिषि विश्वऽवेदसा मध्यां यद्यं मिमिखतं कर्णासः वां सुतऽसोमाः अभिऽद्यंवः पपर्युः अश्विना ॥१०॥२॥

अकीं च नि ह्यामहे शर्थात् करवानां सदिसि प्रिये हि कं सोमें

॥४६॥ सह वामेनं नः उषः वि उद्ध दुहितः दिवः सह

ह्युक्षेनं बृहता विभाऽवरि राया देवि दास्वंती॥१॥ अर्थंऽवतीः
गोऽमंतीः विश्वंऽसुविदंः भूरि च्युवंत वस्तं वे उत् ईर्य प्रति मा

सृनृताः उषः चोदं राधः मघोनां ॥२॥ उवासं उषाः उद्धात्

च नु देवी जीरा रथांनां ये अस्याः आऽचरेणेषु द्धिरे समुदे न

श्र्युक्यवंः॥३॥ उषः ये ते प्र यामेषु युंजते मनः दानायं सूर्यः

श्र्यं श्रहं तत् कर्षः एषां कर्षंऽतमः नामं गृणाति नृणां॥४॥

श्रा घ योषांऽइव सूनरीं उषाः याति प्रऽभुंजती ज्रयंती वृजनं

पत्ऽवत् ईयते उत् पात्यित पृष्ठिणः॥५॥३॥ वि या सृजति

समनं वि श्र्यं नः पदं न वेति श्रोदंती वयः निकः ते पृष्ठिऽवां
सः श्रासते विऽउंष्टी वाजिनीऽवित ॥६॥ एषा श्र्युक्

प्राऽवर्तः सूर्यस्य उत्ऽअयंनात् अधि शृतं रथेभिः सुऽभगी उषाः द्यं वि याति ऋभि मानुषान्॥७॥ विश्वं ऋस्याः ननाम चर्ससे जर्गत् ज्योतिः कृणोति सूनरीं अप बेषः मघोनी दहिता द्विः उषाः उच्छत् अपं सिधः॥६॥ उषः आ भाहि भानुनां चंद्रेणं दुहितः दिवः आऽवहंती भूरि अस्मभ्यं सौभंगं विऽच्छं-तीं दिविष्टिषु ॥९॥ विश्वस्य हि प्रार्णनं जीवनं ले वि यत् उन्छिसं सून्रि सा नः रथेन वृह्ता विभाऽवरि श्रुधि चि-चु इम्घे हवं ॥१०॥४॥ उर्षः वाजं हि वंस्वं यः चिचः मानुषे जर्ने तेनं आ वृह् सुऽकृतंः अध्वरान् उपं ये त्वा गृणंति वहूं-यः ॥११॥ विश्वनि देवान् आ वृह सोमंऽपीतये अंतरिह्यात् उषः तं सा अस्मासुं धाः गोऽमंत् अर्थं उवत् उक्यं उषः वाजं सुऽवीयै ॥१२॥ यस्याः रुशंतः ऋचैयः प्रति भुद्राः ऋहं स्रत सा नः र्यिं विश्वऽवरिं सुऽपेश्सं उषाः दुदातु सुग्म्यं ॥१३॥ ये चित् हि तां ऋषयः पूर्वे ऊतये जुहूरे अवंसे महि सा नः स्ती-मान् अभि गृगोहि राधंसा उषः शुक्रेगं शोचिषां ॥१४॥ उषः यत् अद्य भानुनां वि हारीं ऋणवंः द्विः प्र नः युद्धतात् अवृकं पृथु छर्दिः प्र देवि गोऽमतीः इषः॥१५॥ सं नः राया बृह्ता विश्वऽपेशसा मिमिस्ब सं इळाभिः शा सं द्युसेनं वि-श्वं इतुरा उषः महि सं वाजैः वाजिनी इवित ॥ १६ ॥ ५॥

॥४०॥ उर्षः भद्रेभिः आ गृहि दिवः चित् रोचनात् अधि वहंतु अरुणऽप्तंवः उपं त्वा सोमिनः गृहं॥१॥ सुऽपेशंसं सुऽसं रथं यं अधिऽअस्थाः उषः तं तेनं सुऽश्रवंसं जनं प्र अव अद्य दुहितः दिवः॥२॥ वयः चित् ते प्तिविर्णः विऽपत् चतुःऽपत् अर्जुनि उर्षः प्र आर्न् ऋतून् अनुं दिवः अंतेभ्यः परि ॥३॥ विऽउच्छंती हि रुश्मिऽभिः विश्वं आऽभासि रोचनं तां तां . उषः वसुऽयर्वः गीःऽभिः कर्षाः अहूष्त् ॥४॥६॥

॥५०॥ उत् ऊं त्यं जातऽवेदसं देवं वहुंति केतवः हुशे विश्वाय सूर्ये॥१॥ अपं त्ये तायवंः यथा नर्श्वचा यंति अक्तुऽभिः मूराय विश्वऽचे ह्यसे ॥२॥ अहं श्रं अस्य केतवंः वि रश्मयंः जनान् अनु भाजतः अग्नयः यथा॥३॥ तुरिणः विश्वऽदेशैतः ज्योतिः ऽकृत् ऋसि सूर्यं विश्वं आ भासि रोचनं ॥४॥ प्रत्यङ् देवानां विशः प्रत्यङ् उत् एषि मानुषान् प्रत्यङ् विश्वं स्वः हुशे॥५॥९॥ येनं पावक चर्यामा भुर्ग्यंतं जनान् अनुं तं वृष्ण पर्श्यसि॥६॥ विद्यां एषि रजः पृथु छहा िममानः छन्तुऽभिः पश्यन् जन्मानि सूर्य ॥९॥ सप्त ता हरितः रथे वहंति देव सूर्य शोचिः दे केशं विद्वस्य ॥ । ॥ अर्युक्त सप्त शृंध्युवंः सूरंः रथस्य नर्शः ताभिः याति स्वयंक्तिऽभिः॥०॥ उत् वयं तमसः परि ज्योतिः पश्यंतः उत्ऽतरं देवं देव्ऽचा सूर्यं अर्गन्म ज्योतिः जुत्रतमं॥१०॥ जुत्रयन् अद्य मिच्डमहुः आडरोहेन् उत्रतं-रां दिवं इत्ऽरोगं मर्म सूर्य हुरिमार्णं च नाशय॥११॥ प्रुकेषु मे हरिमाणं रोपणाकांसु दुध्मसि अयों हार्द्रिवेषुं मे हुरिमाणं नि द्ध्मसि ॥१२॥ उत् अगात् अयं आदित्यः विश्वेन सहसा सह डिषंत महा र्घयंन् मो' ऋहं डिषते रघं ॥१३॥८॥९॥

॥५१॥ अभि त्यं मेषं पुरुऽहूतं ऋगिमयं इंद्रं गीःऽभिः मृद्त वस्तः अर्ण्वं यस्यं द्यावंः न विऽचरैति मानुषा भुजे मंहिष्ठं

अभि विप्रं अर्चेत्॥१॥ अभि ई अवन्वन् सुऽअभिष्टं जतर्यः अंत्रिख्डमां तिविषीभिः आऽवृतं इंद्रं दक्षांसः स्थानंः मद्ऽचातं शतऽक्रंतुं जवनी सूनृतां आ अहहृत्॥२॥ तं गोवं अंगिरःऽभ्यः अवृणोः अपं उत अर्चये शतऽदुरेषु गातुऽवित् ससेनं चित् विऽमदायं अवहः वसुं आजी अद्रिं ववसानस्य नर्तर्यन्॥३॥ त्वं अपां अपिऽधानां अवृणोः अपं अधारयः पर्वते दानुं इमत् वसुं वृचं यत् इंद्र शर्वसा अवधीः अहिं आत् इत् सूर्यं दिवि आ अरोह्यः हशे॥४॥ तं मायाभिः अपं मायिनः अधमः ख्धाभिः ये अधि शुप्तौ अर्जुह्त तं पिप्रौः नृऽमनः प्र अन्जः पुरः प्र ऋजिश्वानं दुस्युऽहत्येषु आविश्व ॥५॥९॥ तं कुत्सं मुष्णुऽहत्येषु आविय अरंधयः अतिथिऽग्वायं शंबरं महांतं चित् ऋबुदं नि ऋमीः पदा सनात् एव दुस्युऽहत्याय जुिं । ६॥ ते विश्वां तिविषी सुध्यंक् हिता तर्व राधः सो-मुद्रपीयायं हुर्षते तर्व वर्जः चिकिते बाह्रोः हितः वृष्य श्रचीः अवं विश्वानि वृष्ण्यां ॥९॥ वि जानीहि आयीन् ये च दस्यंवः वहिषाते रुध्य शासंत् अवतान् शासी भव यर्जमानस्य ची-दिता विश्वां इत् ता ते सुध्डमादेषु चाकन्॥ । अनुंडवताय र्धयन् अपंऽवतान् आऽभूभिः इंद्रेः श्रूथयन् अनाभुवः वृहस्य चित् वर्धतः द्यां इनेश्रतः स्तर्वानः वृद्यः वि ज्ञान संऽदिहं ॥०॥ तस्त्रंत् यत् ते जुशनां सहंसा सहंः वि रोदंसी' मुज्मनां बाधते शवंः आता वातस्य नृष्मनः मनः ध्युजः आ पूर्यमाणं अवहन् अभि श्रवं: ॥१०॥१०॥ मंदिष्ट यत् उश्ने काच्ये सर्चा इंद्रं: वंकू वं कुऽतरा अधि तिष्ठति ज्यः यथिं निः अपः स्रोतंसा असृज्त वि मुर्बास्य हंहिताः ऐर्युत् पुरः॥११॥ आ सम् रर्घं वृष्डपानेषु

तिष्ठिस शायातस्य प्रऽभृताः येषु मंदसे इंद्रं यथा सुतऽसीमेषु चाकनः अन्वाणं श्वीकं आ रोहसे दिवि॥१२॥ अदेदाः अभी महते व्चस्यवे क्षीवंते वृच्यां इंद्र सुन्वते मेनां अभवः वृष्णण्यस्य सुऽऋतो॰ विश्वां इत् ता ते सर्वनेषु प्रऽवाच्यां ॥१३॥ इंद्रं अश्रायि सुऽध्यं निरेके प्रजेषुं स्तोमः दुयैः न यूपं अश्वऽयुः ग्ब्युः रथ्ऽयुः व्सुऽयुः इंद्रं इत् रायः ख्यति प्रऽयंता ॥१४॥ इदं नमः वृष्मायं स्वऽराजे सत्यऽश्रं प्याय त्वसे अवाचि असिन् इंद्रं वृजने सर्वेऽवीराः स्मत् सूरिऽभिः तवं शमन् स्याम ॥१४॥११॥

॥५२॥ त्यं सु मेषं मह्य स्वःऽिवदं शृतं यस्यं सुऽभ्वः साकं ईरंते अत्यं न वाजं हृवन्ऽस्यदं रथं आ इंद्रं वृवृत्यां अवंसे सुवृत्तिऽिभः॥१॥ सः पर्वतः न धरुणेषु अच्युतः सहसंऽजितः तिविषेषु वृव्धे इंद्रः यत् वृवं अवंधीत् नृदीऽवृतं उच्जन् अणीसि जहीषाणः अधंसा॥२॥ सः हि हरः हरिषु वृवः जर्धनि चंद्रऽबुंधः मर्दऽवृहः मनीषिऽिभः इंद्रं तं अहे सुऽअपस्यया धिया मंहिष्ठरातिं सः हि प्रियः अधंसः॥३॥ आ यं पृणिति दिवि सर्द्राऽविहेषः समुद्रं न सुऽभ्वः स्वाः अभिष्टंयः तं वृवऽहत्ये अनु तस्युः जतयः शुष्पाः इंद्रं अवाताः अहंतऽप्तवः॥४॥ अभि स्वऽवृष्टिं मदे अस्य युध्यतः रघ्वीःऽईव प्रवृणे ससुः जतयः इंद्रं यत् वजी धृषमाणः अधंसा भिनत् वलस्यं परिधीन्ऽईव चितः॥४॥१२॥ परि ई घृणा चर्ति तिविषे शवः अपः वृत्वी रजंसः बुधं आ अश्यत् वृत्वस्यं यत् प्रवृणे दुःऽगृभिश्वनः निऽज्यं ह्वों आ अश्यत् वृत्वस्यं यत् प्रवृणे दुःऽगृभिश्वनः निऽज्यं ह्वों आ अश्यत् वृत्वस्यं यत् प्रवृणे दुःऽगृभिश्वनः निऽज्यं ह्वों इंद्रं तत्यतुं ॥६॥ हृदं न हि त्या निऽच्युंति

जर्मयः बसाणि इंद्रु तवं यानि वधेना लष्टां चित् ते युज्यं वव्धे श्वः तृतस्य वजं अभिभूतिऽ ओजसं ॥ ७॥ ज्यन्वान् ऊं हरिऽभिः संभृत्ऽऋतो॰ इंद्रं वृत्रं मनुषे गातुऽयन् अपः अयंन्छयाः बाद्धोः वजं आयुर्सं अधारयः दिवि आ सूर्य हुशे॥ ।। बृहत् स्वऽचैदं अमंऽवत् यत् उक्थ्यं अर्कृखत भि-यसा रोहं गाँ द्वा यत् मानुंषऽप्रधनाः इंद्रं जतयः स्वः नुऽसाचः मर्ताः अमदन् अनु ॥९॥ द्यौः चित् अस्य अमंऽवान् अहैः स्वनात् अयोयवीत् भियसां वर्जः इंद्रु ते वृत्रस्यं यत् बृह्या-नस्यं रोद्सी मदे सुतस्यं शवंसा अभिनत् शिरंः ॥१०॥१३॥ यत् इत् नु इंद्र पृथिवी दर्श ऽभुजिः ऋहांनि विश्वा ततनंत कृष्टयः अर्च अहं ते मुघ्ऽवृन् विऽ श्रुतं सहः द्यां अनुं शर्वसा वृहेणां भुवृत् ॥ ११॥ तं अस्य पारे रर्जसः विऽ श्रीमनः स्वभू-तिऽञ्जोजाः अवंसे धृष्त्ऽमनः चुकृषे भूमिं पृतिऽमानं ञ्रोजंसः ञ्जपः स्वंः॰ पुरिऽभूः एषि ञ्जा दिवै॥१२॥ त्वं भुवः प्रतिऽमानै पृष्युत्राः सुष्वऽवीरस्य वृह्तः पतिः भूः विश्वं आ अप्राः अंत-रिष्टां महिऽता सत्यं अडा निकः अन्यः ताऽवान् ॥१३॥ न यस्यं द्यावापृष्य्वी' अनुं व्यचंः न सिंधवः रजसः अंतं आनणुः न उत स्वऽवृष्टिं मदे अस्य युध्यंतः एकः अन्यत् चकुषे विश्वं ञ्चानुषक् ॥ १४॥ आर्चेन् अर्च मुहतः सस्मिन् आर्जी विश्वे देवासः अमद्न् अनुं ला वृत्रस्यं यत् भृष्टिऽमतां व्धेनं नि लं इंद्र प्रति खानं ज्यंयं ॥ १५॥ १४॥

॥५३॥ नि कुं सु वाचं प्र महे भरामहे गिरः इंद्राय सर्दने विवस्वतः नु चित् हि रत्नं सुसुतांऽईव अविंदत् न दुःऽस्तुतिः

द्विणः ऽदेषु शस्यते॥१॥ दुरः अश्वस्य दुरः इंद्र गोः असि दुरः यवस्य वसुनः इनः पतिः शिक्षाऽन्रः प्रऽदिवंः अकामऽकर्श-नः सर्वा सर्विडभ्यः तं इदं गृणीमृसि ॥२॥ शचींऽवः इंद्र पुरु कृत् द्युम्त् इत्म तर्व इत् इदं अभिनः चे किते वसु अनः संऽगृभ्यं अभिऽभूते आ भर मा लाऽयतः जरितः कामं ऊन्-यीः॥३॥ एभिः द्युऽभिः सुऽमनाः एभिः इंदुंऽभिः निऽह्धानः अर्मितं गोभिः अश्विनां इंद्रेण दस्युं दुरयंतः इंदुंऽभिः युतऽ चेष-सः सं इषा रुभेमहि॥४॥ सं इंद्र राया सं इषा रुभेमहि सं वाजे-भिः पुरुष चुंद्रैः ऋभिद्युंऽभिः सं देव्या प्रधमत्या वीर्ष्णया गोऽश्रंयया अर्थंऽवत्या रुभेमृहि ॥५॥१५॥ ते ला मदाः अमदन् तानि वृष्ण्यां ते सीमांसः वृच्डहत्येषु सुत्डपते यत् कारवें दर्भ वृचार्णि अप्रति बहिष्मंते नि सहस्राणि बहेर्यः॥६॥ युधा युधं उप घ इत् एषि धृष्णुऽया पुरा पुरं सं इदं हुंसि स्रोजसा नम्या यत् इंद्र सख्या प्राऽवित निऽवहियः नमुचि नाम मायिनं ॥ १॥ तं करंजं उत पृर्णयं वृधीः तेजिष्टया ऋति-ष्यिऽग्वस्यं वृर्तेनी तं शृता वंगृंदस्य अभिनृत् पुरः अनुनुऽदः परिऽसूताः च्युजिश्वना ॥ ।। तं एतान् जन्ऽराद्यः विः दर्श अवंधुना सुऽश्रवंसा उप्ऽज्रमुषंः षृष्टिं सहस्रा न्वृतिं नवं श्रुतः नि च्क्रेणं रथ्यां दुः ऽपदां अवृण्क् ॥ ०॥ तं आविष सुऽश्ववंसं तवं जतिऽभिः तवं चामंऽभिः इंद्रु तूर्वयाणं लं अस्मै कुर्त्तं अतिष्ठियं आयुं महे राई यूने अर्धनायः ॥१०॥ य जुन्ऽ ऋ चिं इंदू देवऽगोंपाः सर्खायः ते शिवऽतमाः असाम नां स्तोषाम नयां सुऽवीराः द्राधीयः आयुः प्रकतरं द्धा-नाः ॥११॥१६॥

॥ पष्ठ॥ मा नः अस्मिन् मघुऽवन् पृत्ऽसु अंहंसि नहि ते अंतः शर्वसः परिऽनशे अऋंदयः नद्यः रोह्वत् वना कथा न क्षोगीः भियसां सं आरत॥१॥ अर्च श्कायं शाकिने शचींऽवते शृखंतं इंद्रं महयन् ऋभि स्तुहि यः धृष्णुनां शवसा रोदंसी' उमे वृषां वृष्ठता वृष्भः निऽऋं जते ॥२॥ अर्चे दिवे बृह्ते पूर्णं वर्चः स्वऽक्षंचं यस्यं धृषतः धृषत् मनः बृहत्ऽर्श्ववाः असुरः वृहेगा कृतः पुरः हरिऽभ्यां वृष्भः रथः हि सः॥३॥ त्वं द्विः बृहतः सानुं कोपयः अवं त्मनां धृषता शंबरं भिनत् यत् मायिनं वंदिनं मंदिनां धृषत् शितां गर्भिस्तं अशनिं पृत्तय-सिं॥४॥ नि यत् वृणिक्षं श्रुसनस्यं मूर्धनि शुष्णंस्य चित् वंदि-नंः रोर्ह्वत् वना प्राचीनेन मनसा बृहेणांऽवता यत् अद्य चित् कृणवंः कः ता परि॥५॥१७॥ तं आविष् नर्यं तुर्वशं यदुं तं तुवीतिं वृय्यं शृतुऽऋतो॰ तं रथं एतं शं कृत्वे धने तं पुरः न्वतिं दुंभयः नवं ॥६॥ सः घ राजां सत् ६पतिः श्रूशुवृत् जनः रातऽहंव्यः प्रति यः शासं इन्वंति उक्या वा यः ऋभिऽगृणाति रार्थसा दानुः अस्मै उपरा पिन्वृते द्विः ॥७॥ असमं श्रुचं असमा मनीषा प्र सोम्डपाः अपसा संतु नेमें ये ते इंद्र दुदुषंः वर्धयंति महि ख्र्वं स्थिवंरं वृष्ययं च ॥ ।। तुभ्यं इत् एते बहु-लाः ऋद्रिऽदुग्धाः चुमूऽसदः चुमुसाः इंदुऽपानाः वि ऋश्नुहि तुपैय कामं एषां अर्थ मनः वसुऽदेयाय कृषु ॥९॥ अपां अतिष्ठत् धरुणंऽहरं तमः अंतः वृत्रस्य जुठरेषु पर्वतः अभि ई इंद्रः नुद्धाः वृत्रिणां हिताः विश्वाः स्रुनुऽस्थाः प्रवृणेषुं जिम्न-ते॥१०॥ सः शेऽवृधं अधि धाः द्युमं अस्मे' महि खुनं जनाषार्

इंद्र तव्यं रक्षं च नः मुघोनंः पाहि सूरीन् राये च नः सुऽअप्तये इषे धाः ॥११॥१৮॥

॥ ५५॥ दिवः चित् अस्य वृरिमा वि प्रमुखे इंद्रं न महा पृथिवी चन प्रति भीमः तुर्विष्मान् चूर्षे शिऽभ्यः आऽत्पः शिशीते वर्जं तेजसे न वंसंगः॥१॥ सः ऋर्णवः न नद्यः सम्-द्रियः प्रति गृभ्णाति विऽिष्रताः वरीमऽभिः इंद्रः सोमस्य पीतये वृष्ऽयते सुनात् सः युध्मः खोजसा पुनस्यते ॥२॥ तं तं इंद्र पर्वतं न भोजसे महः नृम्णस्य धर्मेणां इर्ज्यसि प्र वीर्येण देवता अति चेकिते विश्वस्मै चुग्रः कर्मेणे पुरःऽहितः ॥३॥ सः इत् वने नमस्युऽभिः वचस्यते चारु जनेषु प्रऽबुवागाः इंद्रियं वृषां छंदुः भवति हुर्यतः वृषां क्षेमेण धेनां मुघऽवां यत् इन्वं-ति॥४॥ सः इत् महानि संऽइ्थानि मञ्मना कृणोति युध्मः श्रोजंसा जर्नेभ्यः अधं चुन श्रत् द्धति तिषिऽमते इंद्रांय वजं नि ऽघनि घते व्धं ॥ ५॥ १०॥ सः हि श्रवस्युः सर्दनानि कृतिमां क्ष्मया वृधानः ओर्जसा विऽनाशयन् ज्योतीिष कृरतन् अवृ-काणि यज्येवे अवं सुऽऋतुंः सर्त्वे अपः सृजत् ॥६॥ दानायं मनः सोम्डपावन् अस्तु ते अवीचां हरीं वृद्न्डश्रुत् आ कृधि यमिष्ठासः सार्ययः ये इंद्रु ते न त्वा केताः आ द्भुवंति भूर्ण-यः॥७॥ अपंऽ क्षितं वसुं विभूषिं हस्तयोः अषोळहं सहः तन्वि श्रुतः द्धे आऽवृतासः अवृतासः न कुर्नृऽभिः तुनूषु ते ऋतवः इंद्र भूरयः ॥ ।॥ २०॥

॥ प६॥ एषः प्र पूर्वीः अवं तस्यं चिष्ठषंः आत्यंः न योषां जत् अयंस्त भुवंशिः दक्षं महे पाययते हिर्ग्ययं र्षं आऽवृत्यं **ञ**॰ १. ञ्र॰ ४. व॰ २२.] ॥४९॥ [म॰१. ऋ॰१०, सू॰५७,

हरिऽयोगं ऋभ्वंसं॥१॥ तं गूर्तयः नेमन् ऽइषः परीणसः समुद्रं न सं ऽचरं ऐ सिन्धवंः पतिं दक्षस्य विद्यस्य नु सहः गिरिं न वेनाः अधि रोह तेजसा॥२॥ सः तुर्वणिः महान् अरेण पौस्ये गिरेः भृष्टिः न भाजते तुजा शवः येनं शुष्णं मायिनं आयुसः मदे दुधः आभूषुं रमयंत् नि दामंनि ॥३॥ देवी यदि तर्विषी त्वाऽवृधा जतये इंद्रै सिसंक्ति उषसं न सूर्यः यः धृष्णुनां शवसा बाधते तमः इयंति रेगां बृहत् अर्हुरिऽस्वनिः ॥४॥ वि यत् तिरः धरुणं अर्चुतं रजः अतिस्थिपः दिवः आतामु बहेगां अर्णवं ॥५॥ तं दिवः धरुणं धिषे ओजसा पृषियाः इंद्र सदेनेषु माहिनः तं सुतस्यं मदे ऋरिणाः ऋषः वि वृचस्यं समया पाषा ऋरुजः ॥६॥२१॥

॥५७॥ प्र मंहिष्ठाय वृह्ते वृहत् ऽरंये स्त्यऽर्णुकाय त्वसे मतिं भरे अपांऽईव प्रवृणे यस्य दुःऽधरं राधः विश्वऽस्रायु शवंसे अपंऽवृतं॥१॥ अधं ते विश्वं अनुं हु असूत् दृष्टये आपः निमाऽइव सर्वना ह्विष्मंतः यत् पर्वते न संऽअशीत हुर्यतः इंद्रस्य वर्जः श्रथिता हिराएययः ॥२॥ असमै भीमायं नर्मसा सं अध्यरे उर्षः न शुभे आ भर पनीयसे यस्य धामं श्रवंसे नाम इंद्रियं ज्योतिः अकारि हरितः न अर्यसे॥३॥ इमे ते इंद्रु ते वयं पुरुष्तुत् ये ता आऽरभ्यं चरामिस प्रभुऽवसी॰ नहि तत् अन्यः गिर्वेगः गिरंः सघंत् स्रोगीःऽईव प्रति नः हुर्ये तत् वर्चः ॥४॥ भूरि ते इंद्र वीय तर्व स्मिस् अस्य स्तोतुः मघुऽवन् कामं आ पृण् अनुं ने द्याः बृह्ती वींयें मुमे इयं च ने पृथिवी

ञ्च॰ १. ञ्च॰ ४. ব॰ २४.] ॥ ४৮॥ [म॰ १. ञ्च॰ ११. मू॰ ५৮.

नेमे ओजेसे ॥ ५॥ तं तं इंद्र पर्वेतं महां उरं वर्जेण वृज्जिन् पर्वेऽशः चुकर्तिथ् अवं असृजः निऽवृंताः सर्तेवै अपः सुना विश्वं दुधिषे केवंलं सहैः ॥ ६॥ २२॥ १०॥

॥५८॥ नु चित् सहःऽजाः ऋमृतः नि तुंद्ते होता यत् दूतः अभवत् विवस्वतः वि साधिष्ठेभिः पृषिऽभिः रजः मुमे आ देवऽताता हविषा विवासित ॥१॥ आ स्वं असं युवमानः अजरेः तृषु अविष्यन् अत्सेषुं तिष्ठति अत्यः न पृष्ठं पुषितस्य रोचते दिवः न सानुं स्तुनयन् अचिऋदत्॥२॥ ऋाणा रुद्रेभिः वसुंऽभिः पुरःऽहितः होतां निऽसंत्रः र्यिषाट् अमंत्येः रथः न विष्ठु ऋंजमानः आयुषुं वि आनुषक् वार्या देवः ऋग्व-ति॥३॥ वि वार्तऽजूतः अत्मेषुं तिष्ठते वृषां जुहूभिः मृत्यां तुविऽस्वनिः तृषु यत् अयो वनिनः वृष्ऽयसे कृषां ते एम रुश्रेत्ऽकर्मे अजुर् ॥४॥ तपुंःऽजंभः वनै आ वार्तंऽचोदितः यूथे न सुद्धान् अवं वाति वंसगः अभिऽवर्जन् अधितं पार्जसा रजः स्थातुः चर्षं भयते पत्तिर्णः॥५॥२३॥ द्धुः त्वा भृगवः मानुषेषु आ र्यिं न चार्रं मुऽहवं जनेभ्यः होतारं ऋग्ने ऋति-थिं वरे एयं मिचं न शेवं दिव्यायं जन्मने ॥६॥ होतारं सप्त जुहः यजिष्ठं यं वाघतः वृणते ऋध्वरेषु ऋषि विश्वेषां ऋर्तिं वसूनां सुप्यामि प्रयंसा यामि रन्नं ॥७॥ अच्छिद्रा सूनो सहसः नः अद्य स्तोतृ ६ भ्यः मिन् ६ महः शर्मे युक्त अर्थे गृणंतं अहंसः उरुष्य जर्जः नृपात् पूःऽभिः आयंसीभिः॥६॥ भवं वर्द्ध्यं गृगाते विभा ऽवः भवं मुघ ऽवृन् मुघवंत् ऽभ्यः शमें उरुष अमे अहंसः गृर्णतं प्रातः मुखु धियाऽवंसुः जुगुम्यात् ॥९॥२४॥

॥५०॥ व्याः इत् अमे अमर्यः ते अन्ये ले विश्वं अमृताः मादयंते वैश्वांनर नाभिः असि श्वितीनां स्यूणांऽइव जनान् उपअभित् ययंथ्॥१॥ मूधी द्वः नाभिः अग्निः पृथियाः अर्थ अभवत् अरितः रीर्दस्योः तं त्वा देवासः अजन्यंत देवं वैश्वानर ज्योतिः इत् आयीय॥२॥ आ सूर्ये न र्श्मयः ध्रुवासः वैश्वानरे द्धिरे अया वसूनि या पर्वतेषु ओषंधीषु अप्डमु या मानुंषेषु ऋसिं तस्यं राजां ॥३॥ वृह्तीऽईव॰ सूनवें रोदंसी' गिरंः होता मनुषाः न दक्षः स्वःऽवते सत्यऽ श्रुष्माय पूर्वीः वैश्वानरायं नृऽतमाय यहीः ॥४॥ दिवः चित् ते बृहतः जा-तुऽवेदः वैश्वांनर प्र रिरिचे महिऽतं राजां कृष्टीनां असि मानुषीणां युधा देवेभ्यः वरिवः चुकुर्ये ॥५॥ प्र नु महिऽत्वं वृषभस्य वोचं यं पूरवं: वृच्डहनं सचंते वैश्वान्रः दस्युं अप्रिः जघन्वान् अधूनोत् काष्टीः अवं शंबंरं भेत् ॥६॥ विश्वा-न्रः महिसा विष्यऽकृष्टिः भूरत्ऽवाजेषु युज्तः विभाऽवा शातऽवनेये शतिनींभिः अग्निः पुरुऽनीये जरते सूनृ-तांऽवान् ॥७॥२५॥

॥६०॥ वहिं यश्सं विद्यस्य केतं सुप्रऽश्र्व्यं दूतं सद्यःऽश्रंथं डिऽजन्मानं र्यिऽईव प्रऽश्स्तं रातिं भरत् भृगेवे मात्रि-श्रा॥१॥ श्रस्य शासुः उभयासः स्वंते ह्विष्मंतः उश्चितंः ये च मतीः दिवः चित् पूर्वः नि श्रसादि होतां श्राऽपृच्छ्यः विश्य-तिः विश्व वेधाः॥२॥ तं नव्यंसी हृदः श्रा जायंमानं श्रस्मत् सुऽकीतिः मधुऽजिहं श्रश्याः यं श्रुत्वितंः वृजने मानुषासः प्रयस्वतः श्रायवंः जीजनंत॥३॥ उशिक् पावकः वसुः मानुषेषु वरेग्यः होतां अधायि विद्यु दमूनाः गृहऽपंतिः दमे आ अप्तिः भुवत् र्यिऽपितः र्यीणां ॥४॥ तं त्वा व्यं पितं अप्रेर्यीणां प्र शंसामः मृतिऽभिः गोर्तमासः आप्रुं न वाजंऽभ्रं मृजेयंतः प्रातः मृद्यु ध्याऽवंसुः ज्यम्यात् ॥५॥२६॥

॥६१॥ अस्मै इत् कुं प्र तुवसे तुरायं प्रयः न हुर्मि स्तोमै माहिनाय ऋचींषमाय अधिंऽगवे ओहं इंद्रीय बसाणि रातऽतमा ॥१॥ अस्मै इत् जुं प्रयःऽइव प्र यंसि भरोमि आंगूषं बाधे सुऽवृक्ति इंद्रीय हुदा मनसा मनीषा प्रत्नायं पत्ये धियः मुर्जे यंतु॥२॥ अस्मै इत् जं त्यं उपुडमं स्वः इसां भरामि आंगूषं आस्येन मंहिष्ठं अच्छोत्तिऽभिः मतीनां मुवृत्तिऽभिः मूरिं वृवृधधी॥३॥ अस्मै इत् जं स्त्रोमं सं हिनोिम रथं न नष्टां ऽइव तत् इसिनाय गिरंः च गिवीहसे सु इवृक्ति इंद्रीय वि-र्यंऽइन्वं मेधिराय॥४॥ अस्मै इत् कं सिंऽइव स्रवस्या इंद्रीय अर्के जुहा सं अंजे वीरं दान ऽश्लोकसं वंदध्ये पुरां गूर्ने ऽश्रवसं दुमीर्णं ॥५॥२९॥ अस्मे इत् कं लष्टा तुस्रुत् वर्जं स्वपंऽतमं स्वंध रणाय वृत्रस्यं चित् विदत् येनं ममें तुजन् ईशांनः तुज्ता कियेधाः ॥६॥ अस्य इत् जुं मातुः सर्वनेषु सुद्यः महः पितुं प्पिऽवान् चार् अन् मुषायत् विष्णुः प्चतं सहीयान् विध्यंत् वराहं तिरः अद्रि अस्तो ॥९॥ अस्मै इत् कुं याः चित् देवऽपंत्नीः इंद्राय ऋके ऋहिऽहत्ये ऊवुः परि द्यावापृथिवीः जुभे उवी' न अस्य ते' महिमानं परि स्तः ।।। अस्य इत् एव प्र रिरिचे महिऽलं दिवः पृथिव्याः परि अंतरिक्षात् स्वऽराद इंद्रः दुमें आ विश्वऽगूर्तः सुऽऋरिः अमनः व्वस्ते रणाय॥०॥

श्चस्य इत् एव शर्वसा शुषंतं वि वृश्वत् वर्जेगा वृत्रं इंद्रः गाः न बाुगाः अवनीः अमुंचृत् अभि श्रवः दावने सऽचेताः ॥१०॥२६॥ अस्य इत् जं वेषसा रंत् सिंधवः परि यत् वर्जेण सीं अयंन्छत् र्श्यान् इकृत् दाृशुषे द्श्स्यन् तुवीतंये गाुधं तुर्विणिः कः ॥११॥ अस्मै इत् कुं प्रभर् तूर्तुजानः वृचायं वर्जं ईश्रोनः क्रियेधाः गोः न पर्वे वि रद् तिरुश्वा इष्येन् अर्थीसि अपां चरध्ये॥१२॥ अस्य इत् कुं प्र ब्रूहि पूर्वाणि तुरस्यं कमीणि नर्यः उक्षैः युधे यत् इष्णानः आयुंधानि ऋघायमांगः निऽरिगाति शर्चून् ॥१३॥ अस्य इत् जं ' भिया गिरयंः च हळहाः द्यावां च भूमं जनुषंः तुजेते : उपी : वेनस्यं जोगुंवानः खोणिं सद्यः भुवत् वीयीय नोधाः ॥१४॥ अस्मै इत् कं त्यत् अनुं दायि एषां एकः यत् व्वे भूरें: ईश्रानः प्र एतंशं सूर्ये पुस्पृधानं सौवंश्ये सुस्विं आवृत् इंद्रं: ॥१५॥ एव ते हारिऽयोजन सुऽवृक्ति इंद्रं ब्रह्मांशि गोतं-मासः अञ्जल आ एषु विश्वऽपेशसं धियं धाः प्रातः मुख्य धियाऽवंसुः जुगुम्यात् ॥१६॥२०॥४॥

॥६२॥ प्रमन्महे श्वसानायं शूषं आंगूषं गिवैणसे श्रंगि-एस्वत् सुवृक्तिऽभिः स्तुवते ऋगिम्यायं अवीम आर्के नरे विऽश्वंताय ॥१॥ प्रवः महे मिंह नमः भ्रध्वं आंगूष्यं श्व-सानायं सामं येनं नः पूर्वे पितरः प्रदुऽद्धाः अवितः अंगिरसः गाः अविंदन्॥२॥ इंद्रस्य अंगिरसां च इष्टो विदत् स्रमां तन-याय धासिं वृह्स्पतिः भिनत् अद्रिं विदत् गाः सं उसियोभिः वावशंत नरः॥३॥ सः सुऽस्तुभां सः स्तुभा सुन्न विष्रेः स्वरेण अद्रिं स्वर्थः नवंऽग्वैः सर्ग्युऽभिः फल्ठिऽगं इंद्र शक्त वलं 51* रवेंगा द्र्यः दर्भऽग्वैः ॥४॥ गृगानः ऋंगिरःऽभिः द्सम् वि वः उषमा सूर्येण गोभिः अधः वि भूम्याः अप्रथ्यः इंद्र सानु द्विः रजः उपरं ऋस्तभायः ॥५॥१॥ तत् कं प्रयेख्ठतमं अस्य कमें दस्मस्यं चार्रं इतमं ऋस्ति दंसः उप्रद्धरे यत् उपराः अ-पिन्वत् मधुंऽञ्चर्णसः नृद्यः चतंसः ॥६॥ हिता वि ववे सनऽजा सऽनीळे॰ अयास्यः स्तवंमानेभिः अकैः भगः न मेने परमे विऽञ्चोमन् अधारयत् रोदंसी मुऽदंसाः ॥७॥ सुनात् दिवं परि भूमं विऽरूपे' पुनः ऽभुवां युवृती' स्वेभिः एवैः कृष्णेभिः अक्ता उषाः रुर्गत्ऽभिः वपुंःऽभिः आ चर्तः अन्याऽअन्या॥ ।॥ सनैमि सुख्यं सुऽञ्चपस्यमानः सूनुः दाधार् शर्वसा सुऽदंसाः आमासुं चित् द्धिषे पक्षं अंतः पर्यः कृष्णासुं रुशत् रोहि-गीषु ॥ ८॥ सुनात् सऽनींळाः अवनीः अवाताः वृता रुक्षंते श्रमृताः सहःऽभिः पुरु सहस्रा जनयः न पत्नीः दुव्स्यंति स्व-सारः अहूयाणं ॥१०॥२॥ सुनाऽयुवः नर्मसा नर्थः अकैः व्सुऽयवः मृतयः दुस्म दुदुः पतिं न पत्नीः उश्तीः उश्ते स्पृ-शंतिं ता श्वसाऽवन् मनीषाः ॥ ११॥ सनात् एव तवं रायः गर्भस्ती न सीयंते न उपंद्रस्यंति द्स्म द्युऽमान् असि ऋतंऽमान् इंद्र धीरं: शिक्षं श्चीऽवः तवं नः शचींभिः॥१२॥ सनाऽयते गोर्तमः इंद्रु नव्यं अतंक्षत् ब्रह्मं हुर्िऽयोजनाय सुऽनीयायं नः श्वसान नोधाः प्रातः मसु धियाऽवंसुः जगम्यात्॥१३॥३॥

॥६३॥ तं महान् इंद्रु यः हु शुष्मैः द्यावां जुज्ञानः पृथिवीः अमें धाः यत् हु ते विश्वां गिर्यः चित् अभ्वां भिया हळहासः किरणाः न ऐजन्॥१॥ आ यत् हरीं इंद्रु विऽवता वेः आ ते স্ত॰ ৭. স্ব॰ ६.] ॥ ५३॥ [म॰ ৭. স্প॰ ৭৭. মূ৽ ६४.

वर्जं जुरिता बाद्धोः धात् येनं अविहुर्युत् ऽऋतो ॰ अमिचीन् पुरः दुष्णासि पुरुऽहूत् पूर्वीः॥२॥ त्वं सत्यः दुंद्र धृष्णुः एतान् त्वं ऋभुक्षाः नर्यः तं षाद तं शुष्णं वृजने पृक्षे आणी यूने कुत्साय द्युऽमते सर्चा ऋहुन्॥३॥ तं हु त्यत् इंद्रु चोदीः सर्खा वृत्रं यत् वृज्जिन् वृष्ठकर्मन् उभाः यत् ह् प्रूर् वृष्ठमनः प्राचैः वि दस्यून् योनी अर्कृतः वृष्याषार्॥४॥ तं हु त्यत् इंद्र अरिषायन् हळहस्यं चित् मतीनां अर्जुष्टी वि अस्मत् आ काष्ठाः अर्वते वः घनाऽइव वृज्जिन् स्रिथिहि अमिर्चान्॥५॥४॥ तां ह त्यत् इंद्र अर्णेऽसातौ स्वं:ऽमीळहे नरः आजा ह्वंते तवं स्वधाऽवः इ्यं आ सुडम्यें जतिः वाजेषु अतुसाय्यां भूत् ॥६॥ त्वं ह त्यत् इंद्र सप्त युध्यन् पुरः वृज्जिन् पुरुऽकुत्साय दुर्देः वृहिः न यत् सुऽदासे वृथा वर्क ऋंहोः राजन वरिवः पूरवे कः ॥ ७॥ तं त्यां नः इंद्र देव चित्रां इषं आपः न पीपयः परिऽज्मन् यया श्रूर प्रति श्रुस्मभ्यं यंसि तमनं जंजे न विश्वधं क्षरंध्ये ॥ ।॥ अकारि ते इंद्र गीतमिभिः ब्रह्माणि आऽ उक्ता नर्मसा हरिऽभ्यां मुडपेश्सं वाजं आ भरू नः प्रातः मृक्षु धियाऽवसुः जग-म्यात् ॥९॥५॥

॥६४॥ वृष्णे शधीय सुडमंखाय वेधसे नीधः सुडवृक्तिं प्रभूर् म्हत्डभ्यः ख्रुपः न धीरः मनंसा सुडहस्त्यः गिरः सं ख्रंजे विद्येषु ख्राडभुवंः ॥१॥ ते जिह्नेरे द्विवः च्युष्वासः उक्षणः हृद्रस्यं मयीः असुराः ख्रेरेपसः पावकासः शुचयः सूयीः ऽइव सत्तीनः न दूष्सिनः घोर ऽवर्षसः॥२॥ युवीनः हृद्राः ख्रुजराः ख्रुभोक् ऽहनः वव्द्यः ख्रिधेऽगावः पर्वताः ऽइव ह्ळहा चित् विश्वाभुवनानि ञ्च॰ १. ञ्च॰ ५. व॰ ६.]

पार्थिवा प्र च्युव्यंति दिव्यानि मुज्मना ॥३॥ चिचैः ऋंजिऽभिः वपुंषे वि अंजते वर्धाः उसु रुक्तान् अधि येतिरे पुभे अंसेषु एषां नि मिमृष्युः ऋष्टयः सानं जित्ररे स्वधया दिवः नरः॥४॥ इंशान्डकृतः धुनयः रिशार्दसः वार्तान् विडद्युतः तर्विषीभिः अकृत दुहंति जर्धः दि्यानि धूर्तयः भूमिं पिन्वंति पर्यसा परिऽज्ञयः॥५॥६॥ पिन्वैति ञ्रपः मुरुतः सुऽदानवः पर्यः घृतऽवंत् विद्येषु आऽभुवंः आत्यं न मिहे वि नयंति वाजिनं उत्सं दुहुंति स्तूनयंतं ऋक्षितं ॥६॥ मृहिषासंः मायिनंः चि-चडमनिवः गिरयः न स्वडतंवसः रघुडस्यदेः मृगाःऽईव हुस्तिनः खाद्य वनां यत् आर्रणीषु तर्विषीः ऋयुंग्धं ॥७॥ सिं-हाःऽईव नानद्ति प्रऽचेतसः पिशाःऽईव सुऽपिशः विश्वऽवे-द्सः श्रपंः जिन्वंतः पृषंतीभिः ज्ञृष्टिऽभिः सं इत् सुऽवाधः शर्वसा अहिंऽमन्यवः ॥ ।।। रोर्दसी आ वद्त गण्डिश्रयः नृऽसाचः श्रूराः श्वसा अहिंऽमन्यवः आ वृंधुरेषु अमितः न द्रीता विड्युत् न तस्यौ मुहतः रथेषु वः॥०॥ विश्वऽवेदसः रयिऽभिः संऽञ्चोकसः संऽमिष्ट्यासः तर्विषीभिः विऽर्ष्यिनः अस्तरिः इषुं द्धिरे गर्भस्योः अनुंतऽश्रुषाः वृषंऽखादयः नरः॥१०॥९॥ हिर्ग्ययेभिः पविऽभिः पयः ऽवृधः उत् जिद्यते आडपर्यः न पर्वतान् मुखाः अयासः स्वडसृतः ध्रुवडच्यतः दुध्रऽकृतः महतः भाजत् इच्छष्टयः ॥ ११॥ घृषुं पावकं वनिनं विऽचेषेिणं स्ट्रस्यं सूनुं ह्वसां गृणीुमुसि रुजःऽतुरं तुवसं मार्रतं गुणं ऋजीषिणं वृषेणं सुखत श्रिये॥१२॥ प्रनु सः मतें: शवसा जनान् अति तस्थी वः जती मुस्तः यं आवत अर्वेत्रभिः वाजं भर्ते धना नृर्भिः आरु पृच्छ्यं ऋतुं आ छ्रोति স্ত॰৭. স্ত॰৭. ব॰৭০.] ॥ ५५॥ [म॰৭. স্ত৽৭২. মূ৽६६.

पुर्णित॥१३॥ चर्कृत्यं मह्तः पृत्ऽसु दुस्तरं द्युऽमंतं शुष्मं म्घ-वंत्ऽसु ध्त्रन् धन्ऽस्पृतं उक्थ्यं विश्वऽचेषेणिं तोकं पुष्मेम् तन्यं शृतं हिमाः॥१४॥ नु स्थिरं मह्तः वीरऽवंतं ऋृतिऽसहं र्यिं अस्मास् धत्र सहस्रिणं शृतिनं श्रृश्वुऽवांसं प्रातः मृष्ठु धियाऽवंसुः जगुम्यात्॥१५॥६॥११॥

॥६५॥ प्रश्वा न तायुं गृहां चतंतं नमः युजानं नमः वहंतं स्ड जोषाः धीराः पदेः अनुं ग्मन् उपं त्वा सीद्न् विश्वे यर्जन्वाः॥१॥ ऋतस्यं देवाः अनुं वृता गुःभुवंत् परिष्टिः द्योः न भूमं वधितं ई आपः प्रत्वा सुऽशिश्विं ऋतस्यं योनां गर्भे सुऽजातं॥२॥ पुष्टिः न रखा क्षितिः न पृथ्वी गिरिः न भुज्मं क्षोदेः न शंऽभु अत्यः न अज्मंन् सगैऽप्रतक्तः सिंधुः न क्षोदेः कः ई व्राते॥३॥ जामिः सिंधूंनां भातांऽइव स्वसां इभ्यान् न राजां वनां नि ऋति यत् वातंऽजूतः वनां वि अस्थात् अप्रिः ह दाति रोमं पृथि-व्याः॥४॥ श्वसिति ऋप्ऽसु हंसः न सीदंन् ऋतां चेतिष्ठः विशां उषः अभुत् सोमः न वेधाः ऋतऽपंजातः पृशुः न शिश्वां विऽभुः दूरेऽभाः॥५॥०॥

॥६६॥ र्यिः न चित्रा सूरंः न संऽद्दक् आयुंः न प्राणः निर्त्यः न सूनुः तक्कां न भूणिः वनां सिसक्ति पर्यः न धेनुः ष्रुचिः वि-भाऽवां ॥१॥ दाधारं क्षेमं क्षोकंः न रुखः यवंः न पकः जेतां जनानां ऋषिः न सुभां विक्षु प्रऽश्क्तः वाजी न प्रीतः वयंः द्धाति॥२॥ दुरोकंऽशोचिः ऋतुंः न निर्त्यः जायाऽईव योनी अरं विश्वस्मे चित्रः यत् अभाद श्वेतः न विक्षु र्षः न स्का विष् ञ्च॰१.ञ्च॰५.व॰१२.] ॥५६॥ [म॰१.ञ्च॰१२.सू॰६ेt.

समत्ऽस्रं॥३॥ सेनांऽइव सृष्टा अमं द्धाति अस्तुः न दिद्यत् नेषऽप्रतीकायमः ह जातः यमः जिनंऽनं जारः कृनीनां पितिः जनीनां॥४॥ तं वः चरायां वयं वस्त्या अस्तं न गावंः नक्षंते इडं सिंधुः न स्रोदंः प्र नीचीः ऐनोत् नवंत गावंः स्वः हशीके॥५॥१०॥

॥६०॥ वनेषु जायुः मतेषु मिचः वृणीते श्रुष्टिं राजांऽइव अजुंये स्नेमः न साधुः ऋतुः न भदः भुवंत सुऽश्राधीः होतां ह्व्युऽवाद ॥१॥ हस्ते द्धांनः नृम्णा विश्वांनि अमे देवान् धात् गृहां निऽसीदंन् विदंति ई अचं नरः धियंऽधाः हृदा यत् तृष्टान् मंचीन् अश्रंसन् ॥२॥ अजः न क्षां दाधारं पृष्यिवीं तस्तंभं द्यां मंचेभिः सत्येः प्रिया पदानि पृष्यः नि पाहि विश्वऽञ्चायुः अप्रे गृहा गृहं गाः ॥३॥ यः ई चिकेतं गृहां भवंतं आ यः स्मादं धारां ऋतस्यं वि ये चृतंति ऋता सपतः आत् इत् वसूंनि प्रवाच अस्मे ॥४॥ वि यः वीरुत्ऽसुं रोधंत् महिऽत्वा उत् प्रऽजाः उत्त प्रऽसूषुं अंतः चित्तिः अपां दमें विश्वऽञ्चायुः सद्यंऽइव धीराः संऽमायं चृतः ॥४॥११॥॥

॥६६॥ श्रीणन् उपं स्थात् दिवं भुर्गयुः स्थातुः चर्षं अक्तून् वि ऊर्णोत् परि यत् एषां एकः विश्वेषां भुवत् देवः देवानां महिऽत्वा॥१॥ आत् इत् ते विश्वे ऋतुं जुषंत शृष्कात् यत् देव जीवः जिनेष्ठाः भजेत विश्वे देव्ऽतं नामं ऋतं सपैतः अमृतं एवः॥२॥ ऋतस्यं प्रेषाः ऋतस्यं धीतिः विश्वऽस्रायुः विश्वे अपांति चक्तुः यः तुभ्यं दाशात् यः वा ते शिक्षात् तस्मं चिक्ति- त्वान् र्यिं द्यस्व ॥३॥ होतां निऽसंत्तः मनीः अपत्ये सः चित् नु आसां पतिः र्यीणां इच्छंतं रेतः मिथः तनूषुं सं जानत स्वैः दक्षैः अमूराः ॥४॥ पितुः न पुत्राः ऋतुं जुष्त श्रोषंन् ये अस्य शासं तुरासः वि रायः और्णोत् दुरः पुरुष्ठक्षः पिपेशं नाकं स्तृभिः दमूनाः ॥४॥१२॥

॥६०॥ शुक्रः शुशुकान् उषः न जारः प्रप्रा संऽर्ड्ची॰ दिवः न ज्योतिः परि प्रऽजातः क्रालां ब्रमूथ भुवः देवानां पिता पुनः सन् ॥१॥ वेधाः अर्दप्रः अप्रिः विऽजानन् ऊधः न गोनां स्वाद्यं पितृनां जने न शेवंः आऽहूर्यः सन् मध्यं निऽसंतः रखः दुरो्णे॥२॥ पुनः न जातः रखः दुरो्णे वाजी न प्रीतः विशः वि तारीत् विशः यत् अर्ह्रे नृऽभिः सऽनीळाः अप्रिः देवऽता विश्वानि अश्याः॥३॥ निकः ते एता वृता मिनंति नृऽभ्यः यत् एभ्यः श्रुष्टिं च्कर्षे तत् तु ते दंसः यत् अर्हन् समानैः नृऽभिः यत् युक्तः विवेः रपांसि॥४॥ उषः न जारः विभाऽवां उसः संज्ञा-तऽरूपः चिकेतत् अस्मै त्मनां वहंतः दुरः वि अष्टुखन् नवंत विश्वे स्वंः दृशिके॥ ४॥१३॥

॥१०॥ वनेमं पूर्वीः ऋषैः मृनीषा ऋषिः सुऽशोकः विश्वानि अश्याः आ दैव्यानि वृता चिकित्वान् आ मानुषस्य जनस्य जन्मं॥१॥ गर्भः यः अपां गर्भः वनानां गर्भः च स्थातां गर्भः च्रथां अद्रौ चित् अस्मै अंतः दुरोणे विशां न विश्वः अमृतः सुऽआधीः॥१॥ सः हि श्रुपाऽवान् अपिः र्यीणां दार्शत् यः अस्मै अरं सुऽज्कैः एता चिकितः भूमं नि पाहि देवानां जन्म मतीन् च विद्वान् ॥३॥ वधीन् यं पूर्वीः ख्र्यः विऽक्ष्याः स्थातुः च रथं ऋतऽप्रवीतं अर्राधि होतां स्वः निऽसंतः कृष्वन् वि-श्वानि अपांसि सत्या ॥४॥ गोषुं प्रऽशिक्तं वनेषु धिषे भरंत विश्वं बुलिं स्वः नः वि त्वा नरः पुरुऽचा सपर्यन् पितः न जिवेः वि वेदः भरंत ॥५॥ साधुः न गृधुः अस्ताऽइव शूरः यातांऽइव भीमः तेषः समत्ऽसुं ॥६॥१४॥

॥७१॥ उपं प्र जिन्वृन् उ्श्तीः उ्श्तैं पतिं न नित्यं जनयः सऽनींळाः स्वसारः श्यावीं अर्रषीं अ्जुषून् चित्रं उन्छंती उषसं न गावः ॥१॥ वीुळु चित् दृळहा पितरः नः उक्थेः अदि हजन् अंगिरसः रवेण चुत्तः दिवः वृह्तः गातुं अस्मे अहं: स्वः विविदुः केतुं उसाः॥२॥ दर्धन् ऋतं धनयन् अस्य धीतिं आत् इत् अर्थः दि्धिष्वः विऽर्भृताः अतृष्यंतीः अपसः यंति अर्छ देवान् जनमं प्रयंसा वर्धयंतीः ॥३॥ मधीत् यत् ई विऽभृतः मात्रिश्वां गृहेऽगृहे श्येतः जेन्यः भूत् आत् ई राझे न सहीयसे सर्चा सन् ऋ दूत्यं भृगंवाणः विवाय ॥४॥ महे यत् पित्रे ई रसं दिवे कः अवं सर्त् पृश्न्यः चिकित्वान् सृजत् अस्ता धृषता दिद्यं ऋस्मै स्वायां देवः दुहितरि तिषिं धात्॥५॥१५॥ स्वे आ यः तुभ्यं दमें आ विडभाति नमः वा दार्शात् उश्तः अनुं द्यून् वर्धी' असे वयः अस्य डिऽवहीः यासंत् राया सुऽरयं यं जुनासि ॥६॥ अप्रिं विश्वाः अभि पृष्ठाः सुचंते समुद्रं न स्रवतः सप्त यहीः न जामिऽभिः वि चिकिते वयः नः विदाः देवेषुं प्रध्मतिं चिकित्वान्॥७॥ आ यत् इषे नृष्ठपतिं तेजः आनंद शुचि रेतः निऽसिक्तं ह्यौः अभीके अग्निः शंधे अनवहां

স্ত্র॰ ৭. স্ত্র॰ ৭৮.] ॥ ૫૯॥ [म॰ ৭. স্ত্র॰ ৭২. মূ৽ ૭২.

युवानं सुऽ आध्यं जन्यत् सूद्यंत् च ॥ ६॥ मनः न यः अध्वनः सद्यः एति एकः स्वा सूरः वस्वः ईशे राजांना मिवावर्रणा सुऽपाणी॰ गोषुं प्रियं अमृतं रक्षंमाणा ॥ ६॥ मा नः असे सख्या पित्राणि प्रमृषिष्ठाः अभि विदुः क्विः सन् नमः न रूपं जरिमा मिनाति पुरा तस्याः अभिऽशंस्तेः अधि इहि॥ १०॥ १६॥

॥७२॥ नि काव्या वेधसंः शर्यातः कः हस्ते दर्धानः नयी पुरू-र्णि अप्तः भुवत् रयिऽपतिः र्यीणां सुचा चुऋाणः अमृतानि विश्वा॥१॥ असमे वृत्सं परि संतं न विंद्न् इच्छंतः विश्वे अमृताः अमूराः श्रम् ऽयुवंः पुद्ऽयाः धियंऽधाः तस्युः पुदे पुरमे चार्र अमेः ॥२॥ तिसः यत् अमे श्ररदः तां इत् श्रुचिं घृतेनं श्रुचयः संपर्यान् नामानि चित् द्धिर् युद्धियानि असूद्यंत तन्त्रः मुऽजाताः॥३॥ आ रोदंसी' वृह्ती' वेविदानाः प्र हृद्रियां ज-भिरे युज्ञियांसः विदत् मर्तः नेमऽधिता चिक्तिवान् ऋपिं पुदे प्रमे तृस्थिऽवांसं ॥४॥ संऽजानानाः उपं सीद्न् अभिऽज्ञ पत्नीं ऽवंतः नमस्यं नमस्यन् रिरिकांसः तन्वः कृखत स्वाः सखी संख्युः नि इमिषि रक्षमाणाः ॥५॥ १०॥ चिः सप्त यत् गृह्यांनि ने इत् पुदा ऋविदुन् निऽहिता युज्ञियासः तेभिः रुखंते ऋमृतं सुडजीषाः पुष्रून् च स्थातृन् चर्षं च पाहि॥६॥ विद्वान् असे व्युनानि श्चितीनां वि ऋानुषक् शुरुधः जीवसे धाः ऋंतःऽवि-हान् अर्धनः देव्ऽयानांन् अतंद्रः दूतः अभवः हृविःऽवार्॥७॥ मुऽञ्जाध्यः दिवः ञ्चा सुप्त युद्धीः रायः दुरः वि ऋतुऽज्ञाः ञ्च-जानन् विदत् गव्यं सरमा हळहं ऊर्वं येनं नु कं मानुषी भोजते विद् ॥६॥ आ ये विश्वां सुऽअपत्यानिं तस्युः कृष्वानासंः अमृ-

স্ত্রণ, বং ২০.] ॥ ६০॥ [म॰ ৭. স্ত্রণ ৭২. মূণ ৩३.

तृऽत्वायं गातुं महा महत्ऽभिः पृथिवी वि तस्थे माता पुनैः अदितिः धायसे वेः ॥ ९॥ अधि श्रियं नि द्धुः चारं अस्मिन् द्विः यत् असी अमृताः अर्कृखन् अधं सुर्ति सिंधवः न सृष्टाः प्र नीचीः अपे अर्षीः अजान्न्॥ १०॥ १६॥

॥७३॥ र्यिः न यः पितृऽवितः व्यःऽधाः सुऽप्रनीतिः चिक्तिषं न शासुं स्योन्ऽशीः अतिथिः न प्रीणानः होतांऽइव सद्यं विधतः वि तारीत्॥१॥ देवः न यः सुविता सत्यऽमन्मा ऋतां निऽपातिं वृजनांनि विश्वां पुरुऽप्रशुस्तः श्रुमतिः न सत्यः ञ्चात्माऽईव शेवः दिधिषाय्यः भूत्॥२॥ देवः न यः पृथिवीं विश्व ८ धायाः उपुरक्षेति हित ८ मित्रः न राजा पुरः ८ सदेः श्में इसदंः न वीराः अनुवृद्या पतिंजुष्टा इदव नारीं॥३॥ तं ला नरं: दमें आ नित्यं दुइं अमें सचंत श्वितिषुं भ्रवासुं अधि दुसं नि द्धः भूरि ऋस्मिन् भवं विश्वऽस्रायुः धरुणः रयीणां ॥४॥ वि पृष्तुः अयो म्घऽवानः अष्युः विसूर्यः दर्दतः विश्वं आयुः सनेम वाजं संऽड्थेषुं ऋर्यः भागं देवेषुं श्रवंसे दधानाः ॥५॥१९॥ ऋतस्यं हि धेनवं: वाव्यानाः समत्ऽऊंधीः पीपयंत द्युऽभंक्ताः प्राऽवर्तः सुऽमृतिं भिर्क्षमाणाः वि सिंधवः समयां सुसुः अ-द्रिं॥६॥ ने असे सुऽमृतिं भिर्ममाणाः दिवि श्रवः द्धिरे युज्ञि-यांसः नक्तां च चुत्रुः उषसां विऽह्मि॰ कृष्णं च वर्गी अहुणं च सं धुः ॥ ७॥ यान् राये मर्तान् सुसूदः ऋग्ने ते स्याम् मघऽवानः व्यं च छायाऽईव विश्वं भुवंनं सिस्रिष्ठा आपप्रिऽवान् रोदंसी' अंतरिष्ठं ॥ ।। अर्वेत्ऽभिः अप्रे अर्वेतः नृऽभिः नृन् वीरैः वी-रान् वनुयाम् लाऽर्जताः ईशानासः पितृऽवित्रस्यं रायः वि

ञ्च॰ १. ञ्च॰ ५. व॰ २३.] ॥ ६१ ॥ [म॰ १. ञ्च॰ १३. सू॰ ९५.

सूरयंः श्तऽहिंमाः नः ऋष्युः॥०॥ एता ते ऋषे उचर्यानि वेधः जुष्टानि संतु मनसे हृदे च श्केम रायः सुऽधुरः यमं ते ऋधि श्रवः देवऽभक्तं द्धानाः॥१०॥२०॥१२॥

॥ १४॥ उप्प्रयंतः अध्यं मं वोचेम अप्रयं आरे असे व मृखते॥ १॥ यः सीहितीषु पूर्वः संऽज्ञग्मानामुं कृष्टिषुं अरंस्वत् दात्रुषे गयं॥ २॥ उत ब्रुवंतु जंतवः उत् अप्रिः वृचऽहा
अजिन धनंऽज्यः रणेऽरणे॥ ३॥ यस्यं दूतः असि स्वयं विषि
ह्यानि वीतये दस्मत् कृणोषि अध्यरं॥ ४॥ तं इत् सुऽह्वयं अंित्रः सुऽदेवं सहसः यहो जनाः आहुः सुऽबहिषं॥ ५॥ २१॥
आ च वहांसि तान् इह देवान् उपं प्रऽशंस्तये ह्या सुऽचंद्र
वीतये॥ ६॥ न योः उपन्दिः अध्यः शृखे रथंस्य कत् चन यत्
अप्रे यासि दूर्यं॥ ९॥ त्वाऽर्जतः वाजी अहंयः अभि पूर्वस्मात्
अपरः प्र दाश्वान् अप्रे अस्थात्॥ ६॥ उत द्युऽमत् सुऽवीयं
बृहत् अप्रे विवासि देवेभ्यः देव दाश्वेषे॥ ९॥ २२॥

॥ १०॥ जुषस्वं स्प्रषं इतमं वर्चः देवप्सरः इतमं ह्या जुहानः आसिनं ॥ १॥ अर्थ ते अंगिरः इतम् अर्थे वेधः इतम् प्रियं वोचेमं ब्रह्मं सान्सि॥ २॥ कः ते जामिः जनानां अर्थे कः दाणु इ अध्वरः कः ह किस्मिन् असि श्रितः॥ ३॥ तं जामिः जनानां अर्थे मिनः असि प्रियः सर्वा सर्वि इभ्यः ईड्याः॥ ४॥ यर्जनः मिनावर्रणा यर्ज देवान् चृतं वृहत् अर्थे यिशं स्वं दमं॥ ५॥ २३॥

॥९६॥ का ते उपंऽद्दतिः मनंसः वराय भुवंत् अग्रे शंऽतंमा का मनीषा कः वा यद्भैः परि दशं ते आप केनं वा ते मनंसा दाशेम॥१॥ आद्दि अग्रेद्द होतां नि सीद अदंभः सु पुरःऽए-ता भव नः अवंतां वा रोदंसी' विश्वंऽद्वं यर्ज महे सौमन-साय देवान्॥२॥ प्रसु विश्वान् रक्षसंः धिर्षं अग्रेभवं यद्भानां अभिश्वस्तिऽपावां अर्थं आ वह सोमंऽपतिं हरिऽभ्यां आतिथ्यं अस्मै चकुम सुऽदावे ॥३॥ प्रजाऽवंता वर्चसा वहिः आसा आ च हुवे नि च सत्सि इह देवैः विषि होचं उत पोचं यज्ञ बोधि प्रऽयंतः जनितः वसूनां॥४॥ यथां विप्रस्य मनुषः हविःऽभिः देवान् अर्यजः कविऽभिः कविः सन् एव होतः' सत्यऽतर तं अद्य अग्रे मंद्रयां जुद्धां यज्ञस्व ॥५॥२४॥

॥७०॥ क्या दाशेम अप्रये का अस्म देवऽ जुंषा उच्यते भामिने गीः यः मत्येषु अमृतः च्युतऽवां होतां यि ष्ठिः इत् कृणीति देवान् ॥१॥ यः अध्वरेषु शंऽतमः च्युतऽवां होतां तं कं
नमःऽिभः आ कृणुध्वं अप्तिः यत् वेः मतीय देवान् सः च बोधाति मनसा यजाति॥२॥ सः हि ऋतुः सः मर्थः सः साधुः मिनः
न भूत् अर्द्धतस्य रूषीः तं मेधेषु प्रथमं देवऽयंतीः विशः उपं
बुवते दसमं आरीः॥३॥ सः नः नृणां नृऽतमः रिशादाः अप्तिः
गिरः अर्वसा वेतु धीतिं तनां च ये मुघऽवानः शविष्ठाः वाजंऽप्रसूताः इषयंत मन्मं॥४॥ एव अप्तिः गोतमिभिः च्युत ऽवां
विमेभिः अस्तोष्ट जातऽवेदाः सः एषु द्युनं पीप्यत् सः वाजं सः
पृष्टिं याति जोषं आ चिकितान्॥४॥ २५॥

স্ত্র॰ ৭. ব॰ २৮.] ॥ ६३॥ [म॰ ৭. স্ত্র॰ ৭३. सू॰ ૭૯.

॥ ७६॥ अभि ता गोतंमाः गिरा जातंऽवेदः विऽचर्षेणे हुमैः अभि प्रनोनुमः॥ १॥ तं जं ता गोतंमः गिरा रायःऽकांमः दुवस्यति हुमैः अभि प्रनोनुमः॥ २॥ तं जं ता वाजऽसातंमं अंगिर्स्वत् ह्वामहे हुमैः अभि प्रनोनुमः॥ ३॥ तं जं ता वृचहन्ऽतंमं यः दस्यूंन् अवऽधूनुषे हुमैः अभि प्रनोनुमः॥ ४॥ अवीचाम रहूंगणाः अग्रये मधुं ऽमत् वचः हुमैः अभि प्रनोनुमः॥ ४॥ नुमः॥ ५॥ १६॥

॥ ७०॥ हिरंग्यऽकेशः रजेसः विऽसारे ऋहिः धुनिः वा-तंःऽइव धर्जीमान् शुचिंऽभाजाः उषसंः नवेदाः यशस्वतीः अपस्युवं: न सत्याः॥१॥ आते सुऽपर्णाः अमिनंत एवैः कृष्णः नोनाव वृषभः यदि इदं शिवाभिः न स्मर्यमानाभिः आ अगात् पतंति मिहं स्तनयंति अभा ॥२॥ यत् ई ऋतस्यं पर्यसा पि-यानः नयन् ऋतस्यं पृथिऽभिः रिजिष्ठेः ऋर्यमा मित्रः वर्रणः परिऽज्मा तर्चे पृंचुंति उपरस्य योनी ॥३॥ ऋग्ने वार्जस्य गोऽमतः ईशानः सहसः यहो' असमे' घेहि जात् ऽवेदः महि श्रवं: ॥४॥ सः दुधानः वसुः कविः ऋग्निः ईक्रेन्यंः गिरा रेवत् असम्यं पुरुष अनीक दीदिहि॥ ।॥ खपः राजन् उत तमना अमे वस्तोः उत उषसंः सः तिरम्ऽजंभ रक्षसंः दुह् प्रति ॥६॥२०॥ अवं नः अयो जतिऽभिः गायुवस्यं प्रऽभमेशि विश्वास धीषु वृंद्य ॥ ७॥ आ नः असे र्यिं भर सुचा ऽसहै वेरे एयं विश्वांसु पृत्ऽसु दुस्तरं ॥ ६॥ आ नः अये सुऽचेतुनां र्यिं विश्वायुंऽपी-षसं माडींकं धेहि जीवसे ॥ ०॥ प्र पूताः तिग्म ऽशोचिषे वार्चः गोतम अग्रये भरस्व सुद्धऽयुः गिरः ॥१०॥ यः नः अग्रे

য়৽ঀ.য়৽ঀ.व৽ঽঀ.] ॥६४॥ [म॰ঀ.য়৽ঀঽ.सू॰ ৮০.

अभिऽदासंति अंति दूरे प्दीष्ट सः असार्षं इत् वृधे भव ॥११॥ सहस्र ऽ अक्षः विऽचंषणिः अप्तिः रक्षांसि सेधति होतां गृणीते उक्ष्यः ॥१२॥२৮॥

॥ ५०॥ इत्या हि सोमें इत् मदें ब्रह्मा चुकार वर्धनं शविष्ठ विजन् स्रोजसा पृथियाः निः श्रशः स्रिहं स्रचैन् स्रनुं स्वऽरा-ज्यं॥१॥ सः ता अमुद्त् वृषां मदः सोमः श्येनऽ आंभृतः सुतः येन वृत्रं निः अत्रभ्यः ज्वंषं वृज्जिन् अोर्जमा अर्चन् अनुं स्वऽराज्यं॥२॥ प्रइहि अभि इहि धृष्णुहि न ते वर्जः नि यंसते इंद्रं नृम्गां हि ते शवंः हनः वृतं जयाः अपः अर्चेन् अनु स्वऽरा-ज्यै॥३॥ निः इंद्र भूम्याः ऋधि वृत्रं ज्यं य निः द्वः सृज मरू-त्वंतीः अवं जीवऽधंन्याः दुमाः अपः अर्चेन् अनुं स्वऽराज्यं ॥४॥ इंद्रं: वृत्रस्यं दीर्धतः सानुं वर्जेण ही क्रितः अभिऽऋम्यं अवं जिञ्चते अपः समीय चोदयंन् अर्चन् अनु स्व ऽराज्यं ॥ ५॥ २०॥ अधि सानी नि जिघ्नते वर्जेण श्तऽपर्वणा मृंदानः इंद्रः अधिसः मिखंडभ्यः गातुं इच्छति अर्चन् अनुं स्वुडराज्यं ॥६॥ इंद्रं तुभ्यं इत् अद्रिऽवः अनुतं वृज्जिन् वीर्थे यत् हु त्यं मायिनं मृगं तं जं तं माययां अवधीः अचैन् अनुं स्वुऽराज्यं ॥९॥ वि ते वजासः ऋस्थिरन् नवृतिं नायाः अनुं महत् ते इंद्र वीर्यं बाह्रोः ते वलं हितं अचीन् अनुं स्वुऽराज्यं ॥६॥ सहसं सानं अचेत परि स्तो-भृत विश्वितः शृता एनं अनुं अनोन्वुः इंद्रीय बस उत्ऽयतं अर्चन् अनुं स्व ऽराज्यं ॥ ०॥ इंद्रंः वृचस्यं तिवंधीं निः अहुन् सहंसा सहं महत् तत् अस्य पौंस्यं वृत्रं ज्यन्वान् अमृजत् अर्चन् अनुं स्व ऽराज्यं ॥ १०॥ ३०॥ इमे' चित् तवं मृत्यवे वेपेते' भि-

यसां मही यत् इंद्रविज्न श्रोजंसा वृत्तं महत्वान् अवंधीः अर्चन् अनुं स्वऽराज्यं ॥११॥ न वेपसा न तत्यता इंद्रं वृत्तः वि बीम्यत् श्रिम एनं वर्जः श्रायसः सहस्रं अपृष्टिः श्रायत् अर्चेन् अनुं स्वऽराज्यं॥१२॥ यत् वृत्तं तर्व च श्रुशिनं वर्जेण संऽश्रयोधयः श्रिहें इंद्रं जिद्यांसतः दिवि ते बृह्ये शर्वः श्रचेन् श्रनुं स्वऽराज्यं॥१३॥ श्रिम्ऽस्तने ते श्रुद्रिऽवः यत् स्थाः जर्गत् च रेज्ते तष्टां चित् तर्व मन्यवे इंद्रं वेविज्यते भिया श्रचेन् श्रनुं स्वऽराज्यं॥१४॥ नहि न यात् श्रुधिऽइमिसं इंद्रं कः वीयी प्रः तिस्मन् नृम्णं जत ऋतुं देवाः श्रोजांसि सं द्धुः श्रचेन् श्रनुं स्वऽराज्यं॥१४॥ यां श्रयंवी मनुंः पिता द्ध्यङ् धियं श्रत्नंत तिस्मन् ब्रमणि पूर्वेऽथां इंद्रं जक्या सं श्रुग्मत् श्रचेन् श्रनुं स्वऽराज्यं॥१६॥३१॥॥॥

॥ ६१॥ इंद्रं मदाय ववृधे शवसे वृच् ऽहा नृऽभिः तं इत् महत् ऽसं आजिषं उत ई अभे ह्वामहे स वाजेषु प्र नः अवि-षत्॥ १॥ असि हि वीर सेन्यः असि भूरि प्राऽद्दिः असि द्श्रस्य चित् वृधः यर्जमानाय शिख्यसि सुन्वते भूरि ते वस् ॥ २॥ यत् उत्तऽईरते आजयः धृष्णवेधीयते धनां युस्व मद्ऽच्यतां हरीं कं हनः कं वसी द्धः असान् इंद्र वसी द्धः ॥ ३॥ ऋतां महान् अ-नुऽस्वधं भी मः आ ववृधे शवंः श्रिये च्युषः उपाक्योः नि शि-प्री हरिऽवान् द्धे हस्तयोः वजं आयसं ॥ ४॥ आ प्रती पार्थिवं रजंः बह्वधे रोचना दिवि न त्वाऽवान् इंद्र कः चन न जातः न जनिष्यते अति विश्वं वव्शिष्य ॥ ५॥ १॥ यः अर्थः मर्ते ऽभोजनं प्राऽदद्राति द्राशुषे इंद्रं अस्मभ्यं शिक्षतु वि भज भूरि ते वस् भृष्ठीय तर्व राधंसः॥६॥ मदेऽमदे हिनः दृदिः यूषा गर्वां क्यु-जुऽकर्तुः सं गृभाय पुरु शता उभयाह्स्या वसुं शिशीहि रायः आ भर्॥७॥ मादयंस्व सुते सचा शवंसे शूर् राधंसे विद्य हि ला पुरुऽवसुं उपं कामान् समुज्महें अर्थ नः अविता भव॥४॥ एते ते इंद्र जंतवंः विश्वं पुष्टंति वांये अंतः हि ख्यः जनानां अर्थः वेदंः अदीशुषां तेषां नः वेदंः आ भर्॥०॥२॥

॥६२॥ उपी 'सु शृणुहि गिरं मघं ऽवन् मा अतंथाः ऽइव यदा नः सूनृतां ऽवतः करं आत् अध्यासे इत् योजं नु इंद्र ते हरी '॥१॥ अक्षंन् अमीमदंत हि अवं प्रियाः अधूषत अस्तोषत स्वऽमा-नवः विप्राः नविष्ठया मृती योजं नु इंद्र ते हरी '॥२॥ सुऽसंहशं त्वा व्यं मघं ऽवन् वंदिषीमहि प्र नूनं पूर्णं ऽवंधुरः स्तुतः याहि वर्णान् अनु योजं नु इंद्र ते हरी '॥३॥ सः घृ तं वृष्ठंणं रथं अधि तिष्ठाति गोऽविदं यः पाचं हारिऽयोजनं पूर्णं इंद्र चिकेतित योजं नु इंद्र ते हरी '॥४॥ युक्तः ते अस्तु दक्षिणः उत सव्यः श-तऽक्रतो॰ तेनं जायां उपं प्रियां मंदानः याहि अधसः योजं नु इंद्र ते हरी '॥५॥ युनजिमं ते बस्तां केशिनां हरी उपं प्र याहि दिधिषे गर्भस्योः उत्ता सुतासः रमसाः अमंदिषुः पूष्ण्ऽवान् विजन् सं कं पत्यां अमदः॥६॥३॥

॥५३॥ अर्षेऽवित प्रथमःगोषुं गुक्कृति सुप्रऽञ्जवीः इंद्र मत्यैः तर्व जतिऽभिः तं इत् पृण्छि वसुना भवीयसा सिंधुं आपः यथा अभितः विऽचेतसः ॥१॥ आपः न देवीः उपं यंति होचियं अवः पृथ्यंति विऽतंतं यथां रजः प्राचैः देवासः प्र न्यंति देवऽयुं ब्रह्मऽप्रियं जोष्यंते व्राःऽइंव॥२॥ अधि ह्योः अद्धाः उक्थं वर्चः यतऽस्रंचा मिथुना या स्पर्यतः असंऽयतः वते ते छेति पुष्यतिभद्रा शक्तिः यजमानायसुन्वते॥३॥ आत् अंगिराः प्रथमं द्धिरे वयः इडऽअंग्रयः शम्यां येसुऽकृत्ययां संवें प्रणेः सं अ-विद्त्तभोजनं अर्थः वतं गोऽमंतं आ पृष्णं नरः॥४॥ युद्धेः अर्थवी प्रथमः पृषः तते ततः सूर्यः वतुऽपाः वेनः आ अजनि आ गाः आजत् उश्नां काव्यः सर्चां यमस्यं जातं अमृतं यजामहे॥५॥ बहिः वा यत् सुऽअपत्यायं वृज्यते अर्कः वा श्लोकं आऽघोषते दिवि यावां यचं वदंति कारः उक्थाः तस्यं इत् इंद्रः अभिऽपि-तेषुं र्रायति॥६॥४॥

॥५४॥ असावि सोमः इंद्र ते शविष्ठ धृष्णो आगृह् आवा पृण्कु इंद्रियं रजः सूर्यः न रश्मिऽभिः॥१॥ इंद्र इत् हरी वहुतः अप्रतिधृष्ट शवसं ऋषीणां च स्तुतीः उपं युज्ञं च मानुषा-णां॥२॥ आतिष्ठ वृच् इहुन् रथं युज्ञा ते बसंणा हरी अर्वाचीनं सुते मनः यावां कृणोतु वयुनां॥३॥ इमं इंद्र सुतं पिव ज्येष्ठं अमत्ये मदं शुक्रस्य ता अभि अखार्न् धाराः ज्ञृतस्य सद्ने॥४॥ इंद्राय नूनं अर्चत उक्यानि च बवीतन सुताः अमृत्सुः इंदेवः ज्येष्ठं नमस्यत सहः॥५॥५॥ निकाः तत् रिषठ तरः हरी यत् इंद्र यक्तंसे निकाः ता अनुं मृज्यनां निकाः सुऽ अर्थः आनुशे॥६॥ यः एकः इत् विऽद्यते वसु मतीय दाश्रुषे ईशानः अप्रति ऽस्कुतः इंद्रः अंग॥९॥ कदा मति अराधसं पदा खुपेऽइव स्फुर्त् कदा नः शुश्रवत् गिरः इंद्रः अंग ॥६॥ यः चित् हि ता बहु ऽभ्यः आ सुत ऽवान् आऽविवासति उयं तत् पत्यते शवः इंद्रः अंग॥९॥ स्वादीः इत्या विषुऽवतः मध्यः पिबंति गौर्यः याः इंद्रेण स्ऽया-वंरीः वृष्णां मदंति शोभसे वस्वीः अनुं स्वऽराज्यं॥१०॥६॥ ताः ऋस्य पृश्न ऽयुवंः सोमं श्रीणंति पृश्नयः प्रियाः इंद्रस्य धेनवः वजं हिन्वंति सार्यकं वस्वीः अनुं स्वऽराज्यं॥११॥ ताः अस्य नमंसा सहः सुप्यति प्रऽचेतसः वृतानि अस्य सिश्वरे पुरुषि पूर्वऽचित्रये वस्वीः अनुं स्वऽराज्यं ॥ १२॥ इंद्रः दुधीचः अ-स्यऽभिः वृत्राणि अप्रतिऽस्कृतः ज्ञानं न्वृतीः नवं ॥ १३॥ इच्छन् अर्श्वस्य यत् शिरः पर्वतेषु अपंऽिश्रतं तत् विद्त् श्र्यं-णाऽवंति ॥ १४॥ अर्च अहं गोः अमुन्वत् नामं तष्टुः अपीचाँ इत्या चंद्रमंसः गृहे ॥१५॥७॥ कः ऋद्य युंके धुरि गाः कृतस्य शिमीऽवतः भामिनः दुःऽहृणायून् आसन्ऽईषून् हृत्सुऽअसः म्यः इभून् यः एषां भृत्यां ऋणधंत् सः जीवात् ॥ १६॥ कः ईषते तुज्यते कः विभाय कः मंस्ते संतं इंद्रं कः छाति कः तोकायं कः इमाय उत राये अधि बवत तन्वे कः जनाय ॥ १९॥ कः अधि ईट्टे ह्विषां घृतेनं सुचा युजाते ऋतुऽभिः ध्रुवेभिः कस्मै देवाः ञ्चा वहान् ऋाणु होमं कः मंसते वीति ऽहींचः सुऽदेवः ॥ १६॥ तं अंग प्रशंसिषः देवः शविष्ठ मंद्यं न तत् अन्यः मुघऽवन् अ-स्ति मुर्डिता इंद्रं बवींमि ते वर्चः॥१९॥ मा ते राधांसि मा ते जुतर्यः वसो अस्मान् करां चुन दुभन् विश्वां चुनः उप्डिम्-मीहि मानुष् वसूनि चुर्षे णिडभ्यः आ॥२०॥६॥१३॥

॥ ८५॥ प्रये शुंभैते जनयः न सप्तयः यामन् रूद्रस्यं सूनवः सुऽदंससः रोदंसी हि मुरुतः चुक्तिरे वृधे मदैति वीराः विद-थेषु घृष्वयः॥ १॥ ते उद्यातासः मृहिमानं आश्रुत दिवि रूद्रासः

अधि चित्रिरे सदः अंचैतः अंकै जनयंतः इंद्रियं अधि श्रियः द्धिरे पृश्निं इमातरः ॥२॥ गो इमातरः यत् श्रुभयंते ऋंजि इभिः तुनूषुं शुआः द्धिरे विरुक्षांतः बाधैते विश्वं श्रमिऽमातिनं अप वर्त्मीनि एषां अनु रीयते घृतं ॥३॥ वि ये भाजंते मुडमंखासः ऋष्टिऽभिः प्रऽच्यवयंतः अर्चुता चित् ओजसा मृनःऽजुवः यत् मस्तः रथेषु आ वृषंऽवातासः पृषंतीः अयुग्धं ॥४॥ प्र यत् रथेषु पृषंतीः ऋयुंग्ध्वं वाजे ऋद्रिं मरुतः रहयंतः उत ऋरुषस्य वि स्यंति धाराः चर्मेऽइव उद्दर्भिः वि उद्देति भूमं॥५॥ आ वः वहुंतु सप्तयः रुघुऽस्यदेः रुघुऽपलानः प्र जिगात बाहुऽभिः सीर्दत आ बहिः उर वः सर्दः कृतं मादयध्वं मर्तः मध्यः अं-धंसः॥६॥९॥ ते अवधुत स्वऽतंवसः मृह्डित्वना आ नाकं तस्युः उह चक्तिरे सदंः विष्णुंः यत् हु आवत् वृषंणं मुद्ऽच्युतं वयः न सीदन् अधि बहिषि प्रिये॥९॥ शूराःऽइव इत् युर्युधयः न ज-रमयः श्रवस्यवः न पृतनासु येतिरे भयंते विश्वा भुवना मह-त्ऽभ्यः राजानःऽइव लेषऽसंदृशः नरः ॥ ।। त्रष्टां यत् वर्जं सुडकृतं हिर्एययं सहस्रंडभृष्टिं सुडऋषाः अवतियत् धत्ते इंद्रः नरि अपांसि कर्तिवे अहेन् वृचं निः अपां खीचत् अर्थावं॥०॥ जुर्धं नुनुद्रे अवृतं ते ओजसा दुहहा गां चित् बिभिदुः वि पर्वतं ध-मंतः वाणं मुहतः सुऽदानंवः मदे सोमस्य रख्यानि चिक्रिरे॥१०॥ जिसं नुनुद्रे अवृतं तयां दिशा असिंचन् उत्सं गोतंमाय तृष्णऽजे आ गुच्छेंति ई अवसा चिच ऽभानवः कामै विप्रस्य तपैयंत धा-मंऽभिः॥११॥ या वः शर्मे शशमानायं संति विऽधातूंनि दाशुषे युद्धत् अधि अस्मभ्यं तानि मुस्तुः वि युंतु र्यिं नः धन्न वृषणः सुऽवीरं॥ १२॥ १०॥

॥६६॥ महंतः यस्यं हि स्र्यं पाष द्वः विडमह्मः सः सुऽगोपार्तमः जनः ॥१॥ यद्भैः वा यद्भुऽवाह्मः विषस्य वा मृतीनां
महंतः शृणुत हवं॥२॥ उत वा यस्यं वाजिनः अनुं विष्रं अतं स्रत
सः गंतां गोऽमंति वजे ॥३॥ अस्य वी रस्यं वहिषि मुतः सोमः
दिविष्टिषु उक्यं मदः च शस्यते ॥४॥ अस्य श्रोषंतु आभुवंः विश्वाः यः च्षेणीः अभि सूरं चित् ससुषीः इषंः ॥५॥११॥ पूर्वीभिः
हि द्दाशिम श्रत्ऽभिः मह्तः व्यं अवंःऽभिः च्षेणीनां ॥६॥
सुऽभगः सः प्रऽयञ्यवः महंतः अस्तु मत्यः यस्यं प्रयांसि
पषेष ॥९॥ श्रश्मानस्यं वा नरः स्वेदस्य सत्यऽश्वसः विद कामस्य वेनंतः॥६॥ यूयं तत् सत्यऽश्वसः आविः कृते महिऽल्वना
विध्यंत विऽद्युतां रस्रंः॥९॥ गूहंत गृद्यं तमः वि यात् विश्वं अविर्यं ज्योतिः कर्ते यत् उश्मिसं॥१०॥१२॥

॥ ५०॥ प्रदलं स्त्रसः प्रदत्तेवसः विद्राण्यानः स्रनानताः स्र-विषुराः स्रुजीषिणः जुष्टं द्रतमासः नृद्रतमासः स्रुजिद्रभिः वि स्रान्जे के चित् उसाः द्रवं स्रुद्रभिः ॥ १॥ उपद्रहरेषुं यत् स्र-चिध्वं यि वयः द्रवं मुद्ताः केनं चित् पृथा श्रोतंति को गाः उप वः रथेषु स्रा घृतं उस्ति मधुं द्रवर्णे स्रचेते ॥ २॥ प्र एषां स्रज्मेषु विषुराद्रवे रेजते भूमिः यामेषु यत् ह् युंजते स्रुभे ते स्रीळ्यः धुनयः भाजत् इस्यः स्वयं महिद्रत्वं प्न्यंत धूत्रयः ॥ ३॥ सः हि स्व द्रमृत् पृषत् इस्रमः युवां गृणः स्रया ईशानः तिविषीभिः स्राद्रवृतः स्रिसं सत्यः स्रुण् द्रयावां स्रनेद्यः स्रस्याः धियः प्रदस्य-विता स्रिषं वृषां गृणः ॥ ४॥ पितुः प्रत्नस्यं जन्मेना वदामसि सोमस्य जिह्ना प्र जिगाति चर्यसा यत् ई इंदं शिमं स्रुक्काणः স্ত্র॰ ৭. স্থ॰ ६. व॰ ৭૫.] ॥ ৩৭ ॥ [म॰ ৭. স্থ॰ ৭४. सू॰ ৮৫.

आर्थत आत् इत् नामनि युज्ञियनि दुधिरे ॥५॥ श्रियसे कं भानुऽभिः सं मिमिश्चिरे ते रुश्मिऽभिः ते ऋकंऽभिः सुऽखाद-यः ते वाशीं उमंतः दुष्मिणीः अभीरवः विदे प्रियस्यं मार्हतस्य धार्मः ॥६॥१३॥

॥ ८६॥ आ विद्युन्मंत्ऽिमः मृह्तः सुऽख्रकेः रथेिमः यात् सृष्टिमत्ऽिमः अर्थऽपर्थेः आ विष्ठया नः इषा वयः न प्रत्त सुऽमायाः॥१॥ ते अह्योभिः वरं आ पिशंगैः शुभे कं यांति रथ-तूःऽिभः अर्थेः हकाः न चिचः स्वधितिऽवान् पृत्या रथस्य जंध-नंत भूमं॥१॥ श्रिये कं वः अधित नृष्ठं वाशीः मेधा वनां न कृण्-वंते ऊर्ध्वा युष्मभ्यं कं मृह्तः सुऽजाताः तुविऽद्युमासः धन्यंते अद्रि॥३॥ अहां नि गृधाः परि आवः आ अगुः इमां धियं वाकांया च देवीं बस्नं कृष्वंतः गोतंमासः अर्कः ऊर्ध्व नुनुद्रे जत्मऽधिं पि-वध्ये॥४॥ एतत् त्यत् न योजनं अचेति सस्वः ह्यत् मृह्तः गो-तंमः वः पश्यंन् हिरंग्यऽच्यान् अर्यःऽदंष्टान् विऽधावंतः व्राहून् ॥५॥ एषा स्या वः मृह्तः अनुऽभुनी प्रति स्तोभिति वाधतः न वाणीं अस्तोभयत् वृषां आसां अनुं स्वधां गर्भ-स्योः॥६॥१४॥

॥६०॥ आ नः भद्राः ऋतंवः यंतु विश्वतः अदंभासः अपेरि-ऽइतासः उत्ऽिमदः देवाः नः यथां सदै इत् वृधे असेन् अप्रेऽआ-युवः रक्षितारः दिवेऽदिवे॥१॥ देवानां भद्रा सुऽम्तिः ऋजुऽय-तां देवानां रातिः अभि नः नि वृत्तेतां देवानां सुख्यं उपं सेदिम् व्यं देवाः नः आयुः प्र तिरंतु जीवसे॥२॥ तान् पूर्वया निऽविदां हुम्हे व्यं भगं मिनं अदितिं दक्षं असिधं अर्थमणं वर्षणं सोमं अश्विनां सरस्वती नः सुऽभगां मयः कर्त्॥३॥ तत् नः वातः म-यःऽभु वातुभेषजं तत् माता पृथिवी तत् पिता द्योः तत् यावाणः सोमऽसुतः म्यःऽभुवंः तत् ऋष्यिना शृगुतं धिष्य्या युवं॥४॥ तं ईशानं जगतः तस्थुषः पति धियंऽ जिन्वं अवसे हूमहे वयं पूषा नः यथा वेदंसां असंत् वृधे रिक्ष्ता पायुः अदंब्धः स्वस्तये॥ ॥ १५॥ स्वृक्ति नः इंद्रेः वृड्ड श्रंवाः स्वृक्ति नः पूषा विश्वऽवेदाः स्वृक्ति नःतार्खः अरिष्टऽनेमिः स्वस्ति नः वृह्स्पतिः दुधातु॥६॥ पृषंत्-ऽऋषाः मुह्तः पृश्चिऽमातरः शुभुंऽयावीनः विद्धेषु जग्मयः अप्रिऽजिद्धाः मनवः सूर्रऽचक्षसः विश्वे नः देवाः अवसा आग्-मृन् इह॥७॥भृद्रं कर्गीभिः शृणुयाम् देवाः भृद्रं पृश्येम् ऋक्षऽभिः युज्वाः स्थिरैः अंगैः तुस्तुऽवांसः तुनूभिः वि अशेम देवऽहितं यत् आयुः॥६॥ शृतं इत् नु श्रदः अंति देवाः यचं नः चन्न जरसं त-नूनां पुचासः यर्च पितरः भवंति मा नः मध्या रिरिष्त आयुः गं-तौः॥०॥ अदितिः द्यौः अदितिः अंतरिक्षं अदितिः माता सः पि-तासः पुत्रः विश्वेदेवाः अदितिः पंच जनाः अदितिः जातं अदि-तिः जिनेऽत्वं॥१०॥१६॥

॥९०॥ ज्ञुडनीती नः वर्त्याः मिनः न्यतु विद्वान् अर्थमा
देवैः स्डजोषाः ॥१॥ ते हि वस्तः वस्तानाः ते अप्रेडमूराः
महंःडिभः वृता रुश्वंते विश्वाहां॥२॥ ते अस्मभ्यं शर्मे यंसन् अमृताः मर्त्येभ्यः बार्धमानाः अपं विषः ॥३॥ वि नः पृथः सुवितायं चियंतुं इंद्रः म्हतः पूषा भगः वंद्यासः ॥४॥ जत नः धियः
गोऽश्रंयाः पूषन् विष्णों एवंऽयावः कर्ते नः स्वस्तिऽमतः
॥५॥१९॥ मधुं वाताः ज्ञुत्ऽयते मधुं शुर्तेत सिंधवः माध्वीः नः

संतु ओषधीः॥६॥ मधुं नक्तं ज्ञत ज्षसः मधुंऽमत् पार्थिवं रजः मधुं द्योः ऋस्तु नः पिताः ॥७॥ मधुंऽमान् नः वनस्पतिः मधुंऽमान् ऋस्तु सूर्यः माध्वीः गावः भवंतु नः॥६॥ शं नः मित्रः शं वर्ष्णः शं नः भवतु ऋयेमा शं नः इंद्रः वृहस्पतिः शं नः विष्णुंः ज्रुऽऋमः॥०॥१६॥

॥ ९१॥ लंसोम प्रचिकितः मनीषा लंरजिष्ठं अनुं नेषि पंथां तर्व प्रऽनीती पितरः नः इंदो देवेषु रत्नं अभजंत धीराः ॥१॥ नं सोम् ऋतुंऽभिः सुऽऋतुंः भूः लं दक्षेः सुऽदक्षः विश्वऽवेदाः लं वृषां वृष्ठलेभिः महि्डला द्युमेभिः द्युमी अभवः नृडचद्याः॥२॥ रार्ज्ञः नु ते वर्षणस्य वृतानि बृहत् गुभीरं तर्व सोम्धामे शुचिः लं असि प्रियः न मिनः द्याय्यः अर्थमाऽईव असि सोम ॥३॥ या ने धार्मानि दिवि या पृथिव्यां या पर्वतिषु ऋषिधीषु ऋप्ऽस् तेभिः नः विश्वैः सुऽमनोः ऋहेळन् राजन् सोम् प्रति ह्या गुभाय॥४॥ लं सोम् ऋसि सत्ऽपंतिः लं राजां उत वृचऽहा लं भद्रः श्रिमि ऋतुः॥५॥१९॥ लं च सोम् नः वर्शः जीवातुं न म्रामहे प्रियऽस्तीनः वनस्पतिः॥६॥ तं सोम् महे भगं तं यूने ऋतऽयते दशं द्धासि जीवसं॥९॥ तं नः सोम विश्वतः रक्षं राजन् अ-घुऽयुतः न रिष्येत् लाऽवंतः सर्खा ॥ ।।। सोमं याः ते मयः ऽभुवंः जतयः संति दाणुषे ताभिः नः ऋविता भव ॥ ९॥ इमं यु इदं वर्चः जुजुषा्णः उपुऽस्रागहि सोमं तं नः वृधे भव ॥ १०॥ २०॥ सोमं गीःऽभिः ला व्यं वृधेयांमः वृचःऽविदेः सुऽम्ळीकः नः ञ्जा विश्व॥१९॥ ग्यंऽस्फानः ऋमीव्ऽहा बसुऽवित् पुष्टिऽवर्धनः सुऽमिनः सोम नः भव॥ १२॥ सोमं र्रंधि नः हुद् गार्वः न

यवंसेषु आमर्यःऽइव स्वे ओक्यं॥१३॥ यःसोम् सुख्ये तवं र्रण्त् देव मत्यैः तं दर्सः सचते कविः ॥ १४॥ उरुष्य नः ग्राभिऽ शस्तेः सोमं नि पाहि ऋंहंसः सर्खां सुऽशेवंः एधि नः ॥ १५॥ २१॥ आ पायस्व सं एतु ते विश्वतः सोम् वृष्ययं भवं वाजस्य सं ऽग्ये॥१६॥ आ पायस्व मदिन्ऽतम सोमं विश्वेभिः खंशुऽभिः भवं नः सु-श्रवं:ऽतमः सर्वा वृधे॥ १७॥ सं ते पर्यांसि सं कुं' युंतु वाजाः सं वृष्यांनि अभिमातिऽसहः आऽणायंमानः अमृताय सोम द्वि श्रवांसि उत्रतमानि धिष्व॥ १६॥ या ते धामानि ह्विषां यजैति ता ते विश्वी परिऽभूः ऋस्तु यद्यं गयऽस्फानः प्रऽतरेगः मुऽवीरः अवीरऽहा प्रच्र सोम दुर्यीन्॥ १९॥ सोमः धेनुं सोमः अवीतं आणुं सोमः वीरं कुर्मृण्यं द्दाति सुद्न्यं विद्थ्यं सुभेयं पि-तृऽश्रवं यां यः दर्राशत् अस्मै ॥२०॥२२॥ अषाळहं युत्ऽसु पृतं-नासु पप्रिं स्वःऽसां ऋप्सां वृजनंस्य गोपां भरेषुऽजां सुऽिह्याति सुऽश्रवंसं जयंतं तां अनुं मुदेम सोम् ॥२१॥ तं इमाः ख्रीषधीः सोम विश्वाः तं अपः अजन्यः तं गाः तं आ तृतंथ उर अंतरिक्षं लं ज्योतिषा वि तमः ववर्ष॥ २२॥ देवेनं नः मनंसा देव सोम रायः भागं सहसाऽवन् ऋभि युध्य मा ला आ तनत् ईि शिषे वीर्यस्य उभयेभ्यः प्र चिकित्स गोऽइंष्टौ॥२३॥२३॥

॥९२॥ एताः कं त्याः उषसः केतुं अक्तत पूर्वे अधे रर्जसः भानुं अंजते निः ऽकृष्णानाः आर्युधानि ऽइव धृष्णवंः प्रति गावंः अ-रुषीः यंति मातरः ॥१॥ उत् अप्रमन् अरुणाः भानवंः वृषां सुऽआर्युजंः अरुषीः गाः अयुक्षत अर्क्षन् उषसः व्युननि पूर्वे ऽषां रुशंतं भानुं अरुषीः अशिष्ययुः ॥२॥ अर्चेति नारीः

अपसं न विष्टिऽभिः सुमानेनं योजनेन आ पुराऽवतः इषं वहंतीः सुऽकृते सुऽदानंवे विश्वां इत् छहं यर्जमानायसुन्वते ॥३॥ अधि पेशांसि व्यते नृतूः ऽईव अपं ऊर्णुते वर्दाः उसा ऽईव वर्जेहं ज्योतिः विश्वंसमे भुवंनाय कृखती गावः न वजं वि उषाः ञ्चावः॰ तमः ॥४॥ प्रति ञ्चचिः रुर्गत् ञ्चस्याः ञ्चद्र्शि वि तिष्ठते बाधते कृष्णं अभ्वं स्वरं न पेशः विद्धेषु अंजन् चिचं द्वः दुहि-ता भानुं अश्रेत् ॥ ५॥ २४॥ अतारिका तमसः पारं अस्य उषाः उद्धंती व्युनां कृणोति श्रिये इंदः न सम्यते विऽभाती सुऽप-तीका सौमनसाय अजीगः ॥६॥ भास्वती नेची सूनृतानां दिवः स्तवे दुहिता गोतंमेभिः प्रजाऽवंतः नृऽवतः अर्थंऽबुध्यान् उषंः गोऽस्रियान् उपं मासि वाजान् ॥७॥ उषंः तं ऋष्यां युशसंसु-ऽवीरं त्युसऽप्रवर्गे रुयिं ऋषंऽबुध्यं सुऽदंसंसा श्रवंसा या वि-ऽभासि वार्जऽप्रसूता सुऽभुगे वृहंतं॥ ।। विश्वांनि देवी भुवंना ञ्चिभुऽचर्स्य प्रतीची चर्सुः उर्विया वि भाति विश्वं जीवं च्रसे बोधयंती विश्वस्य वाचं ऋविद्त् मृनायोः ॥ ९॥ पुनंःऽपुनः जार्यमाना पुराणी सुमानं वर्णे ऋभि शुंभमाना श्रृ शीऽईव कृत्नुः विजः ऋाऽिमनाना मतेस्यदेवी जर्यंती ऋार्युः ॥१०॥२५॥ विऽज्रार्षेती द्वः अंतान् अबोधि अपं स्वसारं सनुतः युयोति प्रुऽमिनती मनुष्यां युगानिं योषां जारस्यं चर्ससा विभाति॥१९॥ पुर्न् न चिचा सुडभगां प्रयाना सिंधुंः न ह्योदंः उर्विया वि ऋ-श्वेत् अमिनती दैव्यानि वृतानि सूर्यस्य चेति रुश्मिऽभिः हशा-ना ॥ १२॥ उषंः तत् चित्रं आ भर् असम्यं वाजिनीऽवृति येनं तोवं च तन्यं च धार्महे ॥१३॥ उषंः अद्य द्ह गोऽमृति अर्थ-ऽवति विभाऽवरि रेवत् असमे वि उच्छ सूनृताऽवति॥१४॥

युस्व हि वाजिनीऽवृति अश्वान् श्रद्य अरुणान् उषः अर्थ नः विश्वां सीभंगानि आ वृहु ॥ १५ ॥ २६ ॥ अश्विना वृतिः अस्मत् आगोऽमंत् दसा हिरंग्यऽवत् अर्वाक् रथं सऽमंनसा नि युक्ज-तं ॥ १६ ॥ यी इत्या श्वीकं आ दिवः ज्योतिः जनाय च्क्रयुः आ नः जंजी वृहुतं अश्विना युवं॥ १९॥ आ इह देवा म्यः ६ भुवां दसा हिरंग्यऽवर्तनी॰ उषः ऽबुधंः वृहुंतु सोमंऽपीतये॥ १८॥ २९॥

॥ ९३॥ अप्रीवोमी इमं सु में शृणुतं वृष्णा हवं प्रति सुऽ उ-क्तानि ह्येतं भवंतं दाशुषे मयः ॥ १॥ अग्नीषोमा यः अद्य वां इदं वर्चः सुप्यति तस्मै धृतं सुऽवीयै गवौ पोषं सुऽऋष्यं॥२॥ अमीषोमा यः आऽहंतिं यः वां दाशांत् ह्विःऽकृतिं सः प्रऽज-यां सुडवीयें विश्वं आयुंः वि अश्ववृत्॥३॥ अग्नीषोमा चेतिं तत् वींयें वां यत् अमुंष्णीतं अवसं पृणिं गाः अवं अतिर्तं वृसंयस्य शेषः अविंदतं ज्योतिः एकं बहुऽभ्यः ॥४॥ युवं एतानि दिवि रोचनानि अप्रिः च सोम् सऽर्ऋतू॰ अध्तुं युवं सिंधून् अभि-ऽशंस्तेः खव्द्यात् अप्रीषोमी अमुंचतं गृभीतान्॥५॥ आ अन्यं द्विः मात्रिश्वां जुभारु अम्यात् अन्यं परि श्येनः अद्रैः अप्री-षोमा बर्सणा वृवृधाना उहं युद्धार्य चुऋ्युः कुं' लोुकं॥६॥२८॥ ·अमीषोमा ह्विषं: प्रऽस्थितस्य वीतं हर्यतं वृष्णा जुषेशां सु-ऽशमीणासुऽञ्चवंसाहिभूतं अर्थध्तं यर्जमानाय शंयोः॥९॥ यः अयीषोमां हविषां सुप्यात् देवद्रीचां मनसा यः घृतेनं तस्यं वतं रुखुतं पातं अहंसः विशे जनाय महि शमें यन्छतं ॥ ৮॥ असी-षोमा सऽवेदसा सऽहूंती॰ वृन्तं गिर्रः संदेव्डवा ब्भूव्युः ॥०॥ अमीषोमी ऋनेन वां यः वां घृतेन दार्शति तस्मै दीद्युतं बृहत्

॥१०॥ ऋग्नीषोमौ इमानि नः युवं ह्व्या जुजो्षतं आ यातं उप नः सर्चा॥११॥ अभीषोमा पिपृतं अवैतः नः आ पायंतां उ-सियाः हुव्युऽसूदः अस्मे' बलानि मुघवत्ऽसुधतं कृणुतं नः अ-ध्वरं श्रुष्टिऽमंतं॥ १२॥ २९॥ १४॥

॥ ९४॥ इमं स्तोमं ऋहिते जातऽवेदसे रथंऽइव सं महेम म-नीषयां भद्रा हि नुः प्रदर्मतिः ऋस्य संदसदि ऋग्ने सख्ये मा रि-षाम व्यं तर्व॥१॥ यस्मै तं आऽयर्जसे सः साधित अनवी स्रोति द्धंते सुऽवींये सः तूताव न एनं अश्वोति अंहतिः अग्ने सख्ये मा रिषाम वयं तवं ॥२॥ शकेमं ला संऽइधं साध्यं धियंः ले देवाः हविः अदंति आऽहंतं तं आदित्यान् आ वह तान् हि उपमितं ऋग्नें सख्ये मा रिषाम वयं तर्व॥३॥ भरोम इध्मं कृणवीम ह्वींषि ते चितयंतः पर्वेगाऽपर्वेगा वयं जीवातं वे प्रश्तरं साधय धियंः अमें सख्ये मा रिषाम वयं तर्व ॥४॥ विशां गोपाः अस्य चरंति जंतवंः बिऽपत् च् यत् उत चतुंःऽपत् ऋकुऽभिः चिचः प्रऽकेतः उषसः महान् असि अमें सख्ये मा रिषाम व्यं तर्व ॥५॥३०॥ नं अध्वर्युः उत होतां असि पूर्यः प्रऽशास्ता पोतां जनुषां पु-रःऽहितः विश्वां विद्वान् आन्धिज्या धीर पुष्यसि अर्थे सख्ये मा रिषाम व्यं तर्व ॥६॥ यः विश्वतः सुऽप्रतीकः सऽहङ् असि दूरे चित् सन् तळित्ऽईव अति रोचसे राचाः चित् अंधः अति देव पृथ्यसि अर्थे सुख्ये मा रिषाम वयं तर्व॥ १॥ पूर्वैः देवाः भवतु मुन्वतः रथः ऋसार्वं शंसः ऋभि ऋस्तु दुःऽध्यः तत् आ जानीत उत पुष्यत वर्चः अग्रेस्ख्ये मारिषाम वर्यं तर्व॥ ।॥ व्धैः दुःऽशं-सान् अपं दुःऽध्यः जुहि दूरे वा ये अंति वा के चित् अविर्णः अर्थ युज्ञायं गृण्ते सुऽगं कृधि असे सुख्ये मा रिषाम व्यं तर्व ॥०॥ यत् ऋयुंक्याः ऋष्षा रोहिता रथे वार्तऽजूता वृष्भस्यंऽइव ते रवंः ञ्चात् इन्वृति वृतिनंः धूमऽकेतुना ऋग्ने सुख्ये मा रिषाम व्यं तर्व॥१०॥३१॥ अधं स्वनात् उत विभ्युः पृत्विर्णः दूप्साः यत् ते युवसुऽ अदंः वि अस्थिरन् सुऽगं तत् ते ता्वकेभ्यः रथेभ्यः अप्ते सख्ये मा रिषाम वयं तर्व ॥११॥ अयं मिचस्यं वर्रणस्य धार्यसे ञ्जव्ऽयातां म्रतां हेळेः ऋ हुंतः मृळ सु नः भूतुं एषां मनः पुनः अर्थे सुख्ये मा रिषाम व्यं तर्व ॥१२॥ देवः देवानां असि मित्रः अहुंतः वसुः वसूनां असि चारुः अध्वरे शर्मन् स्याम् तवं सप्र-र्यः इतमे अर्थे मुख्ये मा रिषाम व्यं तर्व ॥ १३॥ तत् ते भट्टं यत् संडईडः स्वे दमें सोमंऽञ्चाहुतः जरसे मृळ्यत्ऽतमः दर्धासि रानं द्रविंगां च दाशुषे ऋमें सुख्ये मा रिषाम व्यं तर्व ॥१४॥ यस्मै तं मुऽदूविणः दर्राशः अनागाः अनं अदिते सर्वे अतीता यं भद्रेण श्वंसा चोदयांसि प्रजाऽवंता राधंसा ते स्याम्॥१५॥ सः तं असे सौभगऽलस्यं विद्यान् अस्माकं आयुंः प्र तिर् इह देव तत् नुः मिनः वर्रणः मुमहुंतां ऋदिंतिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥१६॥३२॥६॥

॥ ए५॥ वे' विऽर्क्षपे॰ चर्तः सुऽअर्थे॰ अन्याऽअन्या वृत्सं उपधापयेते' हरिः अन्यस्यां भवति स्वधाऽवान् णुकः अन्यस्यां दृहशे सुऽवचीः ॥ १॥ दर्श इमं तष्टुः जन्यंत गर्भ अतंद्रासः युव-तयः विऽर्भृ चं तिग्मऽअनीकं स्वऽयंश्रसं जनेषु विऽरो चमानं परि सीं न्यंति ॥ २॥ चीर्णि जानां परि भूषंति अस्य समुद्रे एकं दिवि एकं अप्ऽसु पूर्वी अनुं प्र दिशं पार्थिवानां च्युत्न् प्रऽशा- संत् वि द्धौ अनुष्ठु ॥३॥ कः इमं वः नि्रायं आ चिकेत वृत्सः
मातृः जन्यत् स्वधाभिः बृहीनां गभैः अपसां उपऽस्थात् महान्

मातृः जन्यत् स्वधाभिः बह्धीनां गभैः ऋपसां उपऽस्थात् महान् क्विः निः चर्ति स्वधाऽवान् ॥४॥ ऋाविःऽत्यः वर्धते चारुः ञ्चासु जिह्यानां कुर्ध्वः स्वऽयंशाः उपऽस्थे उमे' त्वष्टुः विभ्युतुः जार्यमानात् प्रतीची' सिंहं प्रति जोषयेते'॥५॥१॥ उभे' भद्रे' जोषयेते' न मेनें' गावंः न वाष्ट्राः उपं तस्युः एवैः सः दक्षाणां दक्षंऽपितः बुभूव अंजंति यं दुक्षिणतः हुविःऽभिः॥६॥ उत् यंय-मीति सविताऽईव बाहू उमे सिचौ युत्ते भीमः ऋंजन् उत् शुक्तं अत्वं अजुते सिमस्मित् नवां मातृऽभ्यः वसंना जुहाति॥०॥ त्वेषं हुपं कृणुते उत्रतरं यत् संऽपृंचानः सर्दने गोभिः ऋत्ऽभिः क्विः बुझं परि मुर्मृज्युते धीः सा देवऽताता संऽईतिः बुभूव् ॥६॥ उह ते जयः परि एति बुधं विऽरोचेमानं महिषस्यं धार्म वि-चेंभिः अग्ने स्वयंशःऽभिः इंडः अदंबेभिः पायुऽभिः पाहि अ-स्मान् ॥ ९॥ धन्वन् स्रोतः कृशुते गातुं क्मिं शुक्तैः क्मिंडिनः अभि नृक्षति क्षां विश्वां सनोनि जुटेरेषु धृते अंतः नवांसु चुर्ति प्रदसूषुं॥१०॥ एव नः अग्रे संदर्धा वृधानः रेवत् पावक अवसे वि भाहि तत् नः मिचः वर्षणः ममह्तां ऋदितिः सिंधुः पृथिवी

॥ ९६॥ सः प्रत्ने ऽषां सहसा जायमानः सद्यः काव्यनि बर् अध्व विश्वां आपः च मित्रं धिषणां च साधन् देवाः अप्तिं धा-र्यन् द्विणः ऽदां ॥ १॥ सः पूर्वया नि ऽविदां कव्यतां आयोः इमाः प्रजाः अजन्यत् मनूनां विवस्त्रता चर्यसा द्यां अपः च देवाः अप्तिं धार्यन् द्विणः ऽदां ॥ २॥ तं ईळत् प्रथमं यज्ञ ऽसाधं

उत द्योः॥ १९॥ २॥

विर्शः आरीः आऽहुंतं ऋंजुसानं जुर्जः पुचं भुरतं सृपऽदोनुं देवाः ऋियं धार्यन् द्विणुःऽदां॥३॥ सः मान्रिश्यां पुरुवारंऽपुष्टिः विदत् गातुं तनयाय स्वःऽवित् वि्षां गोपाः जनिता रोदंस्योः देवाः ऋप्तिं धार्यन् दूविणुःऽदां ॥४॥ नक्तोषसां वर्षे ऋाऽमे-म्यानि॰ धापर्येते ' शिश्रुं एकं सुंऽई्ची॰ द्यावाक्षामा हुकाः ऋंतः विभातिदेवाः ऋषिं धार्यन् द्रविषः ऽदां ॥ ५॥ ३॥ रायः बुधः संऽगर्मनः वसूनां युज्ञस्यं केतुः मृन्मुऽसार्धनः वेः॰ ऋमृत्ऽत्वं रक्षमाणासः एनं देवाः ऋषिं धार्यन् द्विणःऽदां ॥६॥ नु च पुरा च सर्दनं र्यीणां जातस्यं च जायमानस्य च ह्यां स्तः च गोपां भवतः च भूरेः देवाः ऋषिं धार्यन् द्विणःऽदां ॥९॥ द्विणः ऽदाः द्रविणसः तुरस्यं द्विणः ऽदाः सनरस्य प्र यंसत् द्विणः ऽदाः वीरऽवंतीं इषं नः द्विणः ऽदाः रामुने दीर्घं आ-युंः॥६॥ एव नः अप्रे संऽइधा वृधानः रेवत् पावक अवसे वि भाहि तत् नः मितः वर्रणः मुमुहुतां ऋदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्योः॥ ८॥४॥

॥ ए०॥ अपं नः शोर्णुचत् अघं अपं शुष्णुग्धि आ र्यिं अपं नः शोर्णुचत् अघं ॥ १॥ मुऽ क्षेचिया सुगातुऽ या व्सुऽ या च् यजामहे अपं नः शोर्णुचत् अघं ॥ २॥ प्र यत् भंदिष्ठः एषां प्र अस्माकांसः च सूरयः अपं नः शोर्णुचत् अघं ॥ ३॥ प्र यत् ते अग्रे सूरयः जायेमहि प्र ते व्यं अपं नः शोर्णुचत् अघं ॥ ४॥ प्र यत् अग्रेः सहस्वतः विश्वतः यंति भानवः अपं नः शोर्णुचत् अघं ॥ ५॥ तं हि विश्वतः ऽ मुख् विश्वतः प्रिऽभुः असि अपं नः शोर्णुचत् अघं ॥ ६॥ विषं नः विश्वतः ऽ मुख् अति नावाऽ इव ञ्र॰ १. ञ्र॰ ९. व॰ ६.] ॥ ६१॥ [म॰ १. ञ्र॰ १५. सू॰ १००.

पार्य अपं नः शोर्श्वचत् अघं॥०॥ सः नः सिंधुंऽइव नावया अति पूर्षे स्वस्तये अपं नः शोर्श्वचत् अघं॥४॥४॥

॥ ९६॥ वैश्वान् रस्यं सुऽम्तौ स्याम् राजां हि कं भुवंनानां अभिऽश्वीः इतः जातः विश्वं इदं वि चष्टे वैश्वान् रः यत्ते सूर्यंगा। १॥ पृष्टः दिवि पृष्टः अधिः पृष्य्यां पृष्टः विश्वाः ओषधीः आ
विवेश वैश्वान् रः सहंसा पृष्टः अधिः सः नः दिवां सः रिषः पातु
नक्तं॥ २॥ विश्वान् र तवं तत् सत्यं अस्तु अस्मान् रायः म्घऽवांनः स्चंतां तत् नः मिचः वर्षणः म्महंतां अदितिः सिंधुः पृश्विवी उत द्योः ॥ ३॥ ६॥

॥९९॥ जातऽवेदसे सुन्वाम् सोमं ऋगतिऽयतः नि दहा-ति वेदः सः नः पूर्षत् अति दुःऽगानि विश्वां नावाऽद्वंव सिंधुं दुःऽड्ता अति ऋग्निः॥१॥७॥

॥१००॥ सः यः वृषां वृष्यिभिः संऽ ख्रोकाः महः द्वः पृथिव्याः च संऽराट् सतीनऽसत्वा हवाः भरेषु महत्वान् नः भवतु इंद्रः
जती॥१॥ यस्यं अनाप्तः सूर्यस्यऽइव यामः भरेऽभरे वृचऽहा
प्रुष्यः अस्ति वृषंन्ऽतमः सर्षिऽभिः स्वेभिः एवैः महत्वान् नः
भवतु इंद्रः जती॥२॥ द्विः न यस्य रेतसः दुर्घानाः पंषासः यंति
श्वंसा अपरिऽइताः तरत्ऽवेषाः सस्हिः पौंस्येभिः महत्वान् नः
भवतु इंद्रः जती॥३॥ सः ख्रंगिरः ऽभिः ख्रंगिरः ऽतमः भूत् वृषां
वृषंऽभिः सर्षिऽभिः सर्षां सन् ऋग्मिऽभिः ऋग्मी गातुऽभिः
ज्येष्ठः महत्वान् नः भवतु इंद्रः जती॥४॥ सः सूनुऽभिः न हद्रे-

भिः ऋभां नुऽसही सुसुद्धान् अमित्रान् सऽनीळिभिः श्रवस्या-नि तूर्वेन् मुरुतान् नुः भवतु इंद्रः ऊती ॥५॥६॥ सः मन्युऽमीः स-ऽमदेनस्य कता अस्माकेभिः नृऽभिः सूर्ये सन्त अस्मिन् अहेन् सत्ऽपंतिः पुरुऽहूतः म्रान्तं नः भवतु इंद्रः जती ॥६॥ तं जतयः रणयन् शूर्रं इसाती तं क्षेमंस्य िखतर्यः कृखत् चां सः विश्वस्य क्रणस्य र्शे एकः म्रुलान् नः भवतु रंदैः जती॥७॥ तं अप्तंत शवंसः उत्ऽस्वेषुं नरः नरं अवंसे तं धनाय सः ऋंधे चित् तमसि ज्योतिः विद्त् मुरुलान् नुः भवतु इंद्रः जती ॥६॥ सः स्व्येनं यमृति वार्धतः चित् सः दुश्चिणे संडगृंभीता कृतानि सः कीरि-णां चित् सनिता धनांनि मुरुतांन् नुः भुवतु इंद्रः ऊती॥९॥ सः यामेभिः सनिता सः र्थेभिः विदे विश्वाभिः कृष्टिऽभिः नु अद्य सः पौंस्येभिः श्रभिऽभूः श्रशंस्तीः मुरुवान् नः भवतु इंद्रंः जुती ॥१०॥९॥ सः जामिऽभिः यत् संऽञ्जजाति मीळहे अर्जामिऽभिः वा पुरुष्ट्रतः एवैः अपां तोकस्यं तनयस्य जेषे मुरुलान् नः भवतु इंद्रः जुती ॥११॥ सः वृज्ञुऽभृत् दुस्युऽहा भीमः उपः सह-संऽचेताः श्वाऽनीयः सुभ्वां चुमीषः न श्वंसा पांचंऽजन्यः मुख्यांन् नः भवतु इंद्रः कृती॥१२॥ तस्य वर्जः ऋंदृति स्मत् स्वःऽसाः दिवः न लेषः रवर्षः शिमी ऽवान् तं सच्ते सनयः तं धनानि मुरुलीन् नुः भुवृतु इंद्रेः ऊती॥१३॥ यस्य अनेसं शवसा मानं उक्यं पुरिऽभुजत् रोदंसी विश्वतः सीं सः पारिषत् क-तुंऽभिः मुंदुसानः मुस्तान् नुः भुवतु इंद्रः कृती॥१४॥ न यस्य देवाः देवता न मतीः आपः चन शर्वसः अंतं आपुः सः प्रऽरिक्वा तक्षसा ह्मः दिवः च मुरुतान् नः भवतु इंदः जती ॥१५॥१०॥ रोहित् श्यावा सुमत्ऽश्रेषुः लुलामीः द्युक्षा राये ऋजऽश्र-

স্ত্র° ৭. স্ত্র° ৭३.] ॥ ৮३॥ [म॰ ৭. স্ত্র॰ ৭૫. মূ॰ ৭০৭,

श्वस्य वृषंण्ऽवंतं विभंती धूःऽसु रथं मंद्रा चिकेत नाहंषीषु विश्व ॥ १६ ॥ एतत् त्यत् ते इंद्र वृष्णं उक्यं वार्षागिराः श्वभि गृणंति राधंः सुजऽश्रंशः प्रष्टिंऽभिः श्रंबरीषंः सहऽदेवः भयं-मानः सुऽराधाः ॥ १९ ॥ दस्यूंन् शिम्यूंन् च पुष्ऽहूतः एवैः ह्ता पृथ्व्यां शवी नि बहीत् सनंत् श्वे से सिवंऽभिः श्वित्येभिः सनंत् सूर्ये सनंत् श्रपः सुऽवर्जः ॥ १८ ॥ विश्वाहां इंद्रः श्वधिऽवृक्ता नः श्रुस्तु अपरिऽहृताः सनुयाम वाजं तत् नः मिनः वर्षणः मुम्हंतां श्रदितिः सिंधुः पृथिवी उत् द्योः ॥ १८ ॥ १९ ॥ १० ॥

॥ १०१॥ प्र मंदिने पितुऽमत् अर्चेत् वर्चः यः कृषाऽगंभाः निःऽञ्चहंन् ऋजिर्थना अवस्यवंः वृषंगं वर्जंऽद्शिगं महत्वंतं मुख्यायं ह्वामहे॥१॥ यः विऽ असं जहुषा गोनं मन्युना यः शंबरं यः अहंन् पिप्रुं अवृतं इंद्रः यः शुष्णं अशुषं नि अवृं णक् मरुलंतं मुख्यायं हुवामहे ॥२॥ यस्यं द्यावापृथिवी पौंस्यं महत् यस्यं वते वर्तणः यस्यं सूर्यः यस्यं इंद्रस्य सिंधवः सर्वित वृतं मुरुवंतं सुख्यायं हुवामहे ॥३॥ यः ऋषानां यः गवां गोऽपंतिः वृशी यः आरितः कर्मेणिऽकमेणि स्थिरः वीळोः चित् इंद्रः यः असुन्वतः व्धः मुरुतंतं सुख्यायं हुवामहे ॥४॥ यः विश्वस्य जर्गतः प्राणतः पतिः यः ब्रह्मणे प्रथमः गाः अविंदत् इंद्रः यः दस्यून् अधरान् अवुऽअतिरत् मरुलंतं सख्यायं ह्वामहे॥ ॥ यः शूरेभिः हर्यः यः च भीरुऽभिः यः धावंत्ऽभिः हूयते यः च जि्रयुऽभिः इंदै यं विश्वा भुवना ऋभि संऽद्धुः मुरुवैतं सुख्यायं हुवामहे ॥६॥१२॥ रुद्राणां एति प्रऽदिशां विऽचक्षणः रुद्रेभिः योषां तन्ते पृथु ज-यः इंद्रै मुनीषा अभि अर्चेति श्रुतं मुरुत्वैतं सुख्यायं हुवामहे॥९॥

স্ত্র॰ ৭. স্ত্র॰ ৭৭.] ॥ ৮৪॥ [म॰ ৭. স্ত্র॰ ৭૫. सू॰ ৭০২.

यत् वा महत्वः प्रमे स्धऽस्थे यत् वा अवमे वृजने मादयसि अतः आ याहि अध्वरं नः अच्छे ताऽया ह्विः चकुम सत्यऽरा-धः ॥ ७॥ ताऽया इंद्र सोमं सुसुम सुऽद्श्र ताऽया ह्विः चकुम बस्यऽवाहः अर्ध नियुतः सऽगंगः महत्यभिः अस्मिन् यन्ने बहिषि माद्यस्व॥ ०॥ माद्यस्व हरिऽभिः ये ते इंद्र वि स्यस्व शिप्रे विमृजस्व धेने आतासुऽशिप्र हर्रयः वहंतु उशन् ह्या-नि प्रति नः जुषस्व॥ ०॥ महत्य स्ती चस्य वृजनेस्य गोपाः वयं इंद्रेण सनुयाम वाजं तत् नः मिनः वर्षणः म्महंतां अदितिः सिधंः पृथिवी उत् द्योः॥ १०॥ १३॥

॥ १०२॥ इमां ते धियं प्रभुरे महः महीं अस्य स्तोने धिषणा यत्ते आनुजे तं उत्ऽस्वे च प्रुऽस्वे च सुसहिं इंद्रं देवासंः शवं-सा अमुद्न अनुं ॥१॥ अस्य श्रवंः नुद्यंः सप्त विभृति द्यावाद्या-मां पृथिवी दुर्शतं वर्षः असमे सूर्या चंद्रममा अभिऽ चक्षे श्रहे कं इंद्र चर्तः विऽत्तुरं ॥२॥ तं स्मृ रथं मुघ्ऽवृत् प्र अव सातये जैचें यं ते अनु इमदीम संइग्मे आजा नः इंद्र मनेसा पुरु इस्तुत् लायत्रभ्यः मुघ्ठवृन् शमै युद्ध नुः॥३॥ व्यं ज्येम् लया युजा वृतं श्रुमार्कं श्रंशं उत् श्रुव भरेऽभरे श्रुम्मभ्यं इंद्र वरिवः सुऽगं कृधि प्र शर्यूणां मुघुऽवन् वृष्णयां रुज ॥४॥ नानां हि त्वा हवं-मानाः जनाः दुमे धनानां धुतुः अवसा विपुन्यवः अस्मार्कसम् रथं आ तिष्ठ सात्रये जैवं हि इंद्र निऽभृतं मनः तवं॥५॥१४॥ गोऽजिता बाहू' अमितऽऋतुः सिमः कमैन्ऽकर्मन् शृतंऽर्ज-तिः खुजंऽकुरः अकुल्पः इंद्रः प्रतिऽमानं स्रोजसा स्रयं जनाः वि ह्र्युंने सिसासवः॥६॥ उत् ते शतात् मुघ्ऽवृन् उत् च भूयंसः

उत् सहस्रांत् रिरिचे कृष्टिषुं श्रवंः श्रमाचं ता धिषणां ति-तिषे मही अधं वृचाणि जिन्नसे पुरंऽद्र ॥७॥ चिविष्टिऽधातुं प्रतिऽमानं श्रोजसः तिस्रः भूमीः नृऽपते चीणि रोचना श्राति इदं विश्वं भुवंनं वविश्व्य श्र्याचुः इंद्र जनुषां सनात् श्रासि॥६॥ त्वां देवेषुं प्रयमं ह्वामहे तं बभूय पृतंनासु ससहिः सः इमं नः कारं उपऽमन्युं उत्ऽित्र इंद्रः कृणोतु प्रऽस्वे रथं पुरः ॥९॥ तं जिगेय न धनां हरोधिय श्रभेषु श्राजा मघऽवन् महत्ऽसुं च त्वां उयं श्रवंसे सं श्रिशीमिस श्रयं नः इंद्र हवंनेषु चोद्य॥१०॥ विश्वाहां इंद्रः श्रिधिवत्रता नः श्रस्तु श्रपंरिऽद्धृताः सनुयाम् वाजं तत् नः मिचः वर्रणः ममहंतां श्रदितिः सिंधुः पृथिवी उत् द्योः ॥११॥१५॥

॥१०३॥ तत् ते इंद्रियं प्रमं प्राचैः अधीरयंत क्वयंः पुरा इदं ख्मा इदं अन्यत् दिवि अन्यत् अस्य सं ईं पृच्यते समनाऽईव केतुः॥१॥ सः धार्यत् पृथिवीं प्रम्यत् च वर्जेण ह्ला निः अपः सम् अक्षेत् अहं न् अहं अभिनत् रोहिणं वि अहं न् विऽअंसं म्घऽवां शचींभिः॥१॥ सः जातू ऽभेमी श्रत् ऽद्धांनः ओजः पुरः वि-ऽभिंदन् अच्रत् वि दासीः विद्वान् वृज्जिन् दस्यंवे हेतिं अस्य आर्यं सहंः वर्ध्य द्युन्नं इंद्र ॥३॥ तत् जचुषं मानुषा इमा युगानि कीर्तेन्यं म्घऽवां नामं विश्वत् उप्प्रम्यत् द्र्यु ऽहत्याय व्जी यत् ह सूनुः श्रवंसे नामं द्धे॥४॥ तत् अस्य इदं पृश्यत् भूरि पृष्टं श्रत् इंद्रस्य ध्वन् वीर्याय सः गाः अविंद्त् सः अविंद्त् अश्वान् सः ओषंधीः सः अपः सः वनानि ॥५॥१६॥ भूरिऽकमेणे वृष्मायं वृष्णे सत्यऽश्वाय सुन्वाम् सोमं यः आऽहत्यं पृरि-

ञ्च॰१. অ॰९. व॰१९.] ॥ ५६॥ [म॰१. অ॰१५. सू॰१०४.

पंथीऽ इंव शूरः अयंज्वनः विऽभर्जन् एति वेदः ॥६॥ तत् इंद्र प्रऽइंव वींयें चक्षे यत् ससंतं वर्जेण अवीधयः अहिं अने वा पत्नीः हृषितं वयः च विश्वे देवासः अमदन् अने वा॥९॥ शृष्णे पिप्रं कुर्यवं वृचं इंद्र यदा अवधीः वि पुरः शंवेरस्य तत् नः मिचः वर्षणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्योः ॥ ६॥ १९॥

॥१०४॥ योनिः ते इंद्र निऽसर्दे ऋकारि तं आ नि सीद स्वानः न अवी विऽमुच्यं वयः अवऽसायं अश्वीन् दीषा वस्तीः वहींय-सः प्रुऽिपत्वे॥१॥ श्रो त्ये नरः इंद्रं कृतये गुः नु चित् तान् सुद्यः अर्धनः जगम्यात् देवासः मृत्युं दासस्य श्रमन् ते नः आ वक्षन् मुवितायं वर्णे॥२॥ अवं त्मनां भरते केतंऽवेदाः अवं त्मनां भरते फेनं उदन् शीरेणं सातः कुयंवस्य योषं हते ते स्यातां प्रवणे शिफायाः ॥३॥ युयोपं नाभिः उपरस्य ऋायोः प्र पूर्वीभिः तिर्ते राष्टिं शूरंः अंजसी कुलिशी वीरऽपंत्नी पर्यः हिन्वानाः उद-ऽभिः भरंते ॥४॥ प्रति यत् स्या नीषां अर्दशि दस्योः ओकः न अर्छ सर्दनं जानती गात् अर्थ सम नः मघऽवन् चकृतात् इत् मा नः मुघाऽईव निष्षपी पर्रा दाः ॥५॥१६॥ सः तं नः इंद्र सुर्ये सः अप्डमु अनागाः ऽत्वे आभज जीव्डशंसे मा अंतरां भुजं आ रिरिषः नः श्रिवंतं ते महते इंद्रियायं॥६॥ अधं मन्ये श्रत् ते असमे अधायि वृषां चोद्स्व महते धनाय मानः अकृते पुरुऽहूत योनी इंद्रे सुर्ध्यत् अयः वर्यः आडमुतिं दाः ॥७॥ मा नः वृधीः इंद्र मा परां दाः मा नः प्रिया भीजनानि प्र मोषीः आंडा मा नः म-घऽवन् श्रुत्र निः भेत् मा नः पात्रां भेत् सहऽजानुषाणि ॥ ।।। अर्वाङ् आ दृहि सोमंऽकामं ता आहुः अयं मुतः तस्यं पिब

স্ত্র॰ ৭. স্ত্র॰ ২২.] ॥ ৮৩॥ [म॰ ৭. স্ত্র॰ ৭૫. মূ॰ ৭০૫.

मदीय उहुऽव्यचीः जुठेरे आ वृष्ट्व पिताऽईव नः शृणुहि हूयमीनः ॥९॥१९॥

॥ १०५॥ चंद्रमाः अप्रमु अंतः आ सुरप्रेः धावते दिवि न वः हिर्एय् ऽनेम्यः पृदं विंद्ंति विऽद्युतः वित्तं मे अस्य रो-दसी' ॥१॥ अर्थं इत् वै ऊं' अर्थिनंः आ जाया युवते पतिं तुं-जाते' वृष्ययं पर्यः पुरिऽदार्य रसंदुहे वित्तं मे अस्य रोदसी'॥२॥ मी' सु देवाः ऋदः स्वंः अवं पादि दिवः परि मा सोम्यस्यं शं-ऽभुवंः शूनें भूम करां चन वित्तं मे अस्य रोद्सी ॥३॥ युज्ञं पृद्धामि अवमं सः तत् दूतः वि वोचति के ऋतं पूर्वे गृतं कः तत् विभृतिं नूतंनः वित्तं मे अस्य रोद्सी'॥४॥ अमी' ये देवाः स्थनं चिषु आरोचने दिवः कत् वः ऋतं कत् अनृतं कं प्राना वः ञाऽहुंतिः वित्तं मे अस्य रोद्सी ॥ ॥ २०॥ कत् वः कृतस्य धुर्णेसि कत् वर्रणस्य चर्षणं कत् अर्युम्णः महः पृथा अति का-मेम दुः ऽर्थः वित्रं मे ऋस्य रोद्सी'॥६॥ ऋहं सः ऋस्मि यः पुरा सुते वद्मि कानि चित् तं मा व्यंति आऽध्यः वृकः न तृष्णऽजं मृगं वित्तं मे अस्य रोद्सी'॥९॥ सं मा त्यंति अभितः सप-त्नीं:ऽइव पर्शवः मूर्षः न शिक्षा वि अदंति मा आऽध्यः स्तो-तारं ते शत्रक्ती॰ वित्तं मे अस्य रोद्सी'॥ । अमी' ये सप्त रश्मयः तर्च मे नाभिः आऽतंता चितः तत् वेद् आयः सः जा-मिऽलायर्भिति वित्तं मे अस्य रोद्सी ॥ ०॥ अमी ये पंच उ-श्चर्णः मध्ये तृष्युः मृहः द्विः देव्ऽत्रा नु प्रऽवाच्यं सुधीचीनाः नि व्वृतः वित्तं मे अस्य रोद्सी ॥१०॥२१॥ सुऽप्णाः एते आसते मध्ये आऽरोधंने दिवः ते सेधंति पृषः वृकै तरैतं यह-

ञ्च॰ १. অ॰ १. ব॰ २४.] ॥ ৮৮॥ [म॰ १. অ॰ १६. सू॰ १०६.

तीः अपः वित्रं मे अस्य रोद्सी ॥ ११॥ नव्यं तत् उक्थ्यं हितं देवासः सुऽप्रवाचनं ऋतं ऋषंति सिधवः सत्यं तृतान सूर्यः वित्रं मे अस्य रोद्सी ॥१२॥ अमे तर्व त्यत् उक्थ्यं देवेषु अस्ति आपं सः नः मृतः मृतुष्वत् आ देवान् यृष्टि विदुः ऽतरः वित्रं मे अस्य रोद्सी ॥ १३॥ सुत्रः होतां मनुष्वत् आ देवान् अच्छं विदुः ऽतरः अप्रिः ह्या सुसूदित देवः देवेषुं मेधिरः वित्तं मे अस्य रोद-सी'॥१४॥ बसं कृणोति वर्रणः गातुऽविदं तं ईमहे वि ऊर्णो-तिहदा मृति नर्यः जायतां ऋतं वित्तं मे ऋस्य रोद्सी ॥१५॥२२॥ असी यः पंथाः आदित्यः दिवि प्रऽवाच्यं कृतः न सः देवाः अ-तिऽऋमें तं मृतीमः न पृथ्यय वित्तं मे अस्य रोद्मी ॥ १६॥ चितः कूपे अवंऽहितः देवान् हुवते जतये तत् शुश्राव बृह्स्य-तिः कृष्वन् अंहूरणात् उरु वित्तं मे अस्य रोट्सी ॥ १९॥ अरुणः मा सकृत् वृकः पथा यंतं ददशे हि उत् जिहीते निऽ चाय्यं तष्टा-ऽइव पृष्टिऽञ्जामयी वित्तं मे ऋस्य रोद्मी'॥१८॥ एना आंगूषेणं व्यं इंद्रें इवंतः ऋभि स्याम वृजने सर्वे इवीराः तत् नः मिनः वर्ष-णः मुमहृतां ऋदितिः सिंधुः पृथिवी जुत द्योः ॥१९॥२३॥१५॥

॥१०६॥ इंद्रं मिचं वर्षणं अग्निं जतये मार्रतं गर्धः अदितिं हु-वामहे रथं न दुःऽगात् वस्त्वः सुऽदान् वः विश्वंस्मात् नः अहंसः निः पिपर्तृन्॥१॥ ते आदित्याः आग्त सर्वे ऽतातये भूत देवाः वृत्त ऽतूर्येषु गंऽभुवंः रथं न दुःऽगात् वस्त्वः सुऽदान् वः विश्वं-स्मात् नः अहंसः निः पिपर्तृन्॥२॥ अवंतु नः पितरः सुऽप्रवाच्-नाः उत देवी देवऽषुं वे॰ कृत् ऽवृधां रथं न दुःऽगात् वस्त्वः सु-ऽदान् वः विश्वंस्मात् नः अहंसः निः पिपर्तृन्॥३॥ नरागंसं वा- जिनं वाजयंन् इह ख्यत्ऽवीरं पूषणं सुझैः ईमहे रथं नदुः ऽगात् वस्तवः सुऽदान् वः विश्वस्मात् नः अंहेसः निः पिपर्तन् ॥४॥ वृहंस्पते सदं इत् नः सुऽगं कृषि शं योः यत् ते मनुः ऽहितं तत् ईमहे रथं न दुः ऽगात् वस्तवः सुऽदान् वः विश्वस्मात् नः अंहेसः निः पिपर्तन्॥॥॥ इंद्रं कुत्सः वृच् ऽहनं शची ३ऽपितं काटे नि-ऽबाळ्हः ऋषिः अह्तत् जतये रथं न दुः ऽगात् वस्तवः सुऽदा-न्वः विश्वस्मात् नः अंहंसः निः पिपर्तन् ॥६॥ देवैः नः देवी अदितिः नि पातु देवः चाता चायतां अप्रंऽयुक्छन् तत् नः सिचः वर्षणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत् द्यौः ॥०॥२४॥

॥१००॥ यद्भः देवानां प्रति एति सुम्नं आदित्यासः भवंत
मृळ्यंतः आ वः अवाची सुऽम्तिः ववृत्यात् अंहोः चित् या
विद्योवित्ऽतरा असंत्॥१॥ उपं नः देवाः अवसा आ ग्मंतु
अंगिरसां सामंऽभिः स्तूयमानाः इंद्रः इंद्रियेः म्हतः मृहत्ऽभिः
आदित्येः नः अदितिः शर्मे यंस्त्॥२॥ तत् नः इंद्रः तत् वर्हणः तत्
अप्रिः तत् अर्थमा तत् सविता चनः धात् तत् नः मित्रः वर्हणः
ममह्तां अदितिः सिंधुः पृथिवी जत द्योः॥३॥२५॥

॥१०६॥ यः इंद्रायी चित्र तमः रथः वां अभि विश्वानि भवनानि चष्टें तेने आ यातं स्डर्थं तस्थिऽवांसां अथं सोमस्य पिवतं सुतस्यं ॥१॥ यावंत् इदं भुवंनं विश्वं अस्ति उर्डव्यची वृद्मितां गुभीरं तावान् अयं पातंवे सोमः अस्तु अरं इंद्रायी मनसे युवऽभ्यां॥१॥ च्कार्थे हि सुध्यंक् नामं भुदं सुधीचीना वृत्रहुनी उत स्थः ती इंद्रायी सुधीचा निऽसद्यं वृष्णः सोमस्य

वृष्णा आ वृषेयां॥३॥ संऽईडेषु अप्रिषं आन्जाना यतऽसंचा बहिः कुं तिस्तिराणा तीवैः सोमैः परिऽसिक्तेभिः अर्वाक् आ इंद्रामी' सौमनसायं यातं॥४॥ यानि इंद्रामी' चऋषुः वीर्याणि यानि रूपाणि उत वृष्ण्यानि या वां प्रत्नानि सुख्या शिवानि तेभिः सोमस्य पिवतं सुतस्यं ॥५॥२६॥ यत् अववं प्रथमं वां वृणानः अयं सोमः असुरैः नः विऽहवाः तां सत्यां श्रहां अभि ञाहि यानं अर्थ सोमंस्य पिवृतं सुतस्यं॥६॥ यत् इंद्राग्नी मदंशः स्वे दुरो्णे यत् ब्रह्मणि राजनि वा यज्ञा अतः परि वृष्णी आ हि यातं अर्थ सीमस्य पिवतं सुतस्य ॥ १॥ यत् इंद्रामी यदंषु तुर्वशेषु यत् दुह्युषुं अनुषु पूरुषुं स्थः अतः परि वृष्णौ आहि यातं अर्थ सोमस्य पिवतं सुतस्यं ॥६॥ यत् इंद्रायी अवमस्यां पृथियां मध्यमस्यां प्रमस्यां उत स्थः अतः परि वृष्णी आहि यातं अर्थ सोमस्य पिवतं सुतस्य ॥ ९॥ यत् इंद्राग्नी पर्मस्यां पृथियां मध्यमस्यां अवमस्यां उत स्थः अतः परि वृष्णी आ हि यातं अर्थ सोमस्य पिवतं सुतस्य ॥ १०॥ यत् इंद्रायी दिवि स्यः यत् पृथियां यत् पर्वतेषु ऋषिधीषु ऋष्ऽसु अतः परि वृष-गौ आहि यातं अर्थं सोमस्य पिवृतं सुतस्य ॥११॥ यत् इंद्रामीः उत्ऽईता सूर्यस्य मध्ये द्वः स्वधयां माद्येथे आतः परि वृष्णी ञ्चा हि यातं अर्थ सोमंस्य पिवृतं सुतस्य ॥१२॥ एव इंद्रामी प्-पिऽवांसा सुतस्य विश्वा ऋस्मभ्यं सं ज्यतं धनानि तत् नः मित्रः वर्षणः मुम्हंतां ऋदितिः सिंधुंः पृथिवी उत द्यीः ॥१३॥२०॥

॥१००॥ वि हि अख्यं मनंसा वस्यः इन्छन् इंद्रायी जासः उत वा सुऽजातान् न अन्या युवत् प्रध्मितिः अस्ति मह्यं सः অ॰৭.অ॰৩.व॰३०.] ॥९৭॥ [म॰৭.অ॰৭६.सू॰৭৭০.

वां धियं वाज् ऽयंती ऋतुष्टां॥१॥ अर्थवं हि भूरिदावंत् ऽतरा वां विऽजीमातुः उत वा घ स्यालात् अर्थं सीमस्य प्रऽयंती यु-वऽभ्यां इंद्रांग्री' स्तीमं जन्यामि नव्यं ॥२॥ मा छेच र्श्मीन् इति नाधमानाः पितृणां श्रुताः अनुऽयर्खमानाः इंद्राग्निऽभ्यां कं वृषंगः मदंति ता है ऋदीं धिषणीयाः उपऽस्थे॥३॥ युवा-भ्यां देवी धिषणां मदाय इंद्रायीं सोमं उश्ती सुनोति ती अश्विना भद्रहस्ता सुऽपाणी॰ आ धावतं मधुना पृङ्कं अप्ऽसु แช่แ युवां इंद्रायी वर्मुनः वि्ऽभागे त्वःऽतमा शुश्र्व वृच्ऽहत्ये तौ आं इसर्घ बहिषि युद्धे आस्मिन् प्र चूर्षेणी माद्येषां सुत-स्यं ॥ । ॥ २ ६॥ प्रच्वे शिडभ्यः पृत्ना ऽहर्वेषु प्र पृथिच्याः रिरि-चार्षे द्वः च प्र सिंधुं अन्यः प्र गिरिअन्यः महिङ्ला प्र इंद्राग्नी विश्वां भुवना ऋति ऋत्या ॥६॥ आ भरतं शिर्श्वतं वृज्जऽबाहू॰ अस्मान् इंद्रायी अवृतं शचीभिः इमे नु ते रश्मयः सूर्यस्य येभिः सुऽिप्तवं पितरः नः आसन् ॥७॥ पुरंऽदरा शिक्षंतं व्जऽहस्ता अस्मान् इंद्रायी अवृतं भरेषु तत् नः मिनः वर्रणः मुमुहुंतां ऋदितिः सिंधुः पृथिवी जुत द्यौः॥४॥२०॥

॥११०॥ ततं मे अपंः तत् कं तायते पुनः स्वादिष्ठा धीतिः ज्वर्षाय शस्यते अयं समुद्रः इह विश्व देवाः स्वाही द्रकृतस्य सं कं तृप्णुत् ऋभवः॥१॥ आद्रभोगयं प्र यत् इच्छंतः ऐतंन अपि- काः प्रांचः ममं के चित् आप्यः सीधंन्वनासः चित्तस्यं भूमनां अर्गच्छत स्वितः दा्रपुषंः गृहं॥२॥ तत् स्विता वः अमृत्द्रनं आ असुवत् अगोहां यत् श्रवयंतः ऐतंन त्यं चित् च्मसं असुरस्य भक्षणं एकं संतं अकृणुत् चतुं ६वयं॥३॥ विष्ट्वी शमी त्रिण्दिनं

ञ्र॰१. ञ्र॰९. व॰३२.] ॥ ९२॥ [म॰१. ञ्र॰१६.सू॰१११.

वाघतः मतीसः संतः अमृत् ऽतं आन्तुः सीधन्वनाः अभवः
सूरं ऽच्छसः संवृत्सरे सं अपृचांत धीति ऽिनः ॥४॥ छोतं ऽइव वि
मृमुः तेजनेन एकं पात्रं अपृचांत धीति ऽिनः ॥४॥ छोतं ऽइव वि
मृमुः तेजनेन एकं पात्रं अपृचांत धीति ऽिनः ॥४॥ ३०॥ आ मृनीषां
चार्यमानाः अमेत्रंषु श्रवः इन्छमानाः ॥५॥३०॥ आ मृनीषां
अतिरिक्षस्य नृऽभ्यः सुचाऽइंव घृतं जुह्वाम विद्यनां त्रिण्ऽत्वा
ये पितुः अस्य सृष्ठिरे स्थुभवः वाजं अत्हृन् द्वः रजः॥६॥ स्थुभः
नः इंद्रः शवसा नवीयान् स्थुभः वाजेिभः वसुंऽिभः वसुः दृदिः
युष्माकं देवाः अवसा अहंिन प्रिये अभि तिष्ठेम पृत्सुनीः असुन्वतां॥९॥ निः चर्मणः स्थुभवः गां अपिश्वत सं वृत्सने अस्युन्त
मातरं पुनः सौधन्वनासः सुङअपस्ययां नरः जित्री युवाना
पितरां अकृणोत्न ॥६॥ वाजेिभः नः वाजेऽसाती अविद्वि सुभुऽमान् इंद्रं चित्रं आ दुर्षि राधः तत् नः मित्रः वर्रणः मुमहुतां
आदितिः सिधुः पृष्यवी उत द्यौः ॥९॥३०॥

॥१९१॥ तद्यंन् रथं सुऽवृतं विद्यनाऽश्रंपसः तद्यंन् हरीं इंद्रऽवाहां वृषंण्ऽवसू॰ तद्यंन् पिनृऽभ्यां ऋभवः युवंत् वयः तद्यंन् वृत्सायं मातरं सचाऽभुवं॥१॥ आ नः यद्यायं तद्युत् ऋ-भुऽमत् वयः ऋवे दद्यायसुऽप्रजावंतीं इषं यथा द्ययां मर्स्वंऽवी-रया विशा तत् नः श्वीय धास्य सु इंद्रियं॥२॥ आ तद्युत् सातिं अस्मभ्यं ऋभवः सातिं रथाय सातिं अर्वते नरः सातिं नः केवी सं महेत् विश्वहां जामिं अर्जामिं पृतनासु सद्यां॥३॥ ऋभुद्यं इंद्रं आहुवे जतये ऋभून् वार्जान् महतः सोमंऽपीतये उभा मिन्वावर्रणा नूनं ऋश्वनां ते नः हिन्वंतु सात्ये धिये जिषे॥४॥ ऋभुः भराय सं शिशातु सातिं सम्येऽजित् वार्जः ऋस्मान्

স্ত্র॰ ৭. স্ত্র॰ ९४.] ॥ ৫३॥ [म॰ ৭. স্ত্র॰ ৭६. মূ॰ ৭৭২.

अविष्टु तत् नः मिनः वर्रणः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्योः ॥५॥३२॥

॥११२॥ ईळे द्यावापृष्य्वी' पूर्वेऽचित्तये अप्रिं घुर्मे सुऽहचै यामन् इष्टये याभिः भरे कारं ऋंशाय जिन्वं ताभिः कं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गृतं ॥१॥ युवोः दानायं सुऽभराः अस-श्वतः रथं ञा तस्युः व्चसं न मंतवे याभिः धियः अवधः कर्मन् इष्टयं ताभिः कुं मु कतिऽभिः अधिना आ गृतं॥२॥ युवं तासाँ द्विस्यं प्रशासने विशां स्युयः अमृतस्य मुज्मनां याभिः धेनुं अस्वं पिन्वं यः न्या ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अश्विना आ गतं ॥३॥ याभिः परिऽज्मा तनयस्य मज्मना विऽमाता तूर्षु त्रिंशिः विऽभूषंति याभिः चिऽमंतुः अभवत् विऽच्छाणः ताभिः कं सु कुतिऽभिः अश्विना आ गृतं ॥४॥ याभिः रेभं निऽवृतं सितं ऋत्ऽभ्यः उत् वंदेनं ऐरेयतं स्वः हुशे याभिः कालं प्र सिसा-संतं आवंतं ताभिः कं सु कतिऽभिः अश्विना आ गृतं ॥५॥३३॥ याभिः अंतंकं जसमानं ऋडिऋरंगे भुज्युं याभिः ऋव्यथिऽभिः जिजिन्वर्युः याभिः कुर्केधुं वय्यं च जिन्वराः ताभिः ऊं सु जित-ऽभिः ऋश्विना आ गृतं ॥६॥ याभिः शुचंति धन् ऽसां सुऽसंसदं तप्तं घमें क्रोम्याऽवंतं क्रचंये याभिः पृष्तिऽगुं पुरुऽनुत्सं आवतं ताभिः जं' सु जतिऽभिः ऋषिना आ गृतं॥७॥ याभिः शचीभिः वृष्णा प्राऽवृजं प्र ऋंधं श्रोणं चर्ससे एतंवे कृषः याभिः वर्ति-को यसितां अमुंचतं ताभिः जं सु जितिऽभिः अश्विना आ गृतं ॥ ।। याभिः सिंधुं मधुं इमंतं असंश्वतं वसिष्ठं याभिः अजुरी अजिन्वतं याभिः कुत्तं श्रुतंर्ये नंये आवंतं ताभिः कुं सु कुति-

ऽभिः ऋषिना ञा गृतं॥०॥ याभिः विश्पलां धनुऽसां अयंथे सहसंऽमीळहे आजी अजिन्वतं याभिः वर्षं अन्धं प्रेणिं आवंतं ताभिः जं सु जितिऽभिः अश्विना आ गृतं ॥१०॥३४॥ याभिः मुऽदानू॰ ऋौशिजायं विणिजें दीर्घऽश्रवसे मधुं कोर्शः ऋश्ररत् कछीवैतं स्तोतारं याभिः आवतं ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः छ-श्विना ञ्चा गतं ॥ ११॥ याभिः रसां श्लोदंसा उद्गः पिपिन्वर्थुः अनम्बं याभिः र्यं आवंतं जिषे याभिः चिऽशोकः उसियाः उत्रञ्जानंत ताभिः कं मु कतिऽभिः ऋषिना आ गतं॥ १२॥ याभिः सूर्ये परिऽयायः पराऽवति मंधातारं श्चेचंऽपत्येषु आवंतं याभिः विप्रै प्रभुरत्ऽवाजं ञ्चावतं ताभिः जं सु जतिऽभिः छ-श्विना आ गृतं ॥१३॥ याभिः महां ऋतिथिऽग्वं कशःऽजुवं दि-वंः ऽदासं शंबर् ऽहत्ये आवतं याभिः पूः ऽभिद्ये चसदस्युं आवतं ताभिः कं सु जिति भिः अश्विना आ गृतं ॥ १४॥ याभिः वसं विऽिष्पानं उपुरस्तुतं कुलिं याभिः वित्तरज्ञानिं दुव्स्यर्थः या-भिः विऽऋषं उत पृथिं आवंतं ताभिः कुं सु कुतिऽभिः ऋषि-ना आ गृतं ॥१५॥३५॥ याभिः नुरा शयवे याभिः अर्चये याभिः पुरा मनंवे गातुं ईषषुंः याभिः शारीः आर्जतं स्यूमंऽरश्मये ता-भिः कं सु जितिऽभिः ऋषिना आ गृतं॥१६॥ याभिः पर्ववा जर्ठरस्य मुज्मनां अप्रिः न अदीं देत् चितः इडः अज्मन् आ याभिः श्यीतं अवंथः महाऽधने ताभिः ऊं सु ऊतिऽभिः अ-श्विना आ गृतं ॥१९॥ याभिः ऋंगिरः मनंसा निऽरएयर्थः ऋयँ गर्खथः विऽवरे गोऽर्खर्णसः याभिः मनुं पूरं र्षा संऽद्यावंतं ताभिः कुं सु कतिऽभिः अश्विना आगतं॥१६॥ याभिः पत्नीः विऽम्दायं निऽजह्युंः आ घ वा याभिः अरुणीः अशिक्षतं या-

भिः मुऽदासे जहर्यः सुऽदेव्यं ताभिः कं सु कतिऽभिः ऋषिना ञ्चा गतं॥१९॥ याभिः शंऽताती॰ भवंषः दुदाशुषे भुज्युं याभिः अवंथः याभिः अधिऽगुं ओम्याऽवंतीं सुऽभरां ऋतऽस्तुभं ता-भिः कं सु कतिऽभिः अधिना आगतं॥२०॥३६॥ याभिः कृ-शानुं असने दुवस्यथंः ज्वे याभिः यूनः अवितं आवतं मधुं प्रियं भरणः यत् सरद्दश्यः ताभिः कुं सु कुतिऽभिः अश्विना आ गृतं॥२१॥ याभिः नरं गोषुऽयुधं नृऽसह्यं क्षेत्रंस्य साता तनंयस्य जिन्वेषः याभिः रथान् ऋवेषः याभिः ऋवेतः ताभिः ऊं सु ऊ-तिऽभिः अश्विना आ गृतं॥२२॥ याभिः कुत्सं आर्जुनेयं शृत्-ऽऋतू॰ प्रतुवीतिं प्रच्यभीतिं आवतं याभिः ध्वसंतिं पुरुऽसंतिं आर्वतं ताभिः कं मु कतिऽभिः अश्विना आ गृतं॥२३॥ अप्र-स्वतीं अश्विना वाचं असमे कृतं नः दसा वृष्णा मनीषां अर्द्यूते अवसे नि ह्ये वां वृधे च नः भवतं वार्जंऽसातौ॥२४॥ द्युऽभिः अनुडिन: परि पातं अस्मान् अरिष्टेभिः अश्विना सौर्मगेभिः तत् नुः मिचः वर्रणः मुम्हंतां ऋदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्योः ॥२५॥३९॥९॥

॥११३॥ इदं श्रेष्ठं ज्योतिषां ज्योतिः आ अगात् चिनः प्रकेतिः अजनिष्ट विक्रमां यथां प्रक्षिता स्वितुः स्वायं एव रानीं उपसे योनि अरेक्॥१॥ र्ष्यत्वत्सा र्ष्यती श्रेत्या आ अगात् अरेक् कं कृष्णा सदनानि अस्याः समान् वध्य अमृते अनू-ची द्यावां वर्णे चर्तः आठ मिनाने ॥२॥ समानः अध्यां स्व-सीः अनंतः तं अन्याऽ अन्या चर्तः देवऽ शिष्टे न मेथेते न तस्यतुः सु क्रमेकं नक्कोषसां सक्ष्मनसा विक्रिपे ॥३॥ भान

स्वती नेची सूनृतानां अचेति चिचा वि दुरं नः आवः प्र-ऽअर्थे जर्गत् वि कं नः रायः अख्यत् उषाः अजीगः भुवनानि विश्वां ॥४॥ जिस्रऽश्यें चरितवे मघोनी छा ऽभोगयें इष्ट्यें राये कं लं द्धं पर्यात्रभ्यः उर्विया विऽचक्षे उषाः अजीगः भुवं-नानि विश्वा॥५॥१॥ श्वचायं तं श्रवंसे तं महीयै दृष्ट्ये तं अर्थे-ऽइव लं इत्यै वि ऽसंहशा जीविता ऋभि ऽ प्रचर्से उषाः ऋजीगः भुवनानि विश्वा ॥६॥ एषा द्विः दुह्ति प्रति अदुर्शि वि-ऽजुळंती युवृतिः शुऋऽवांसाः विश्वस्य ईशांना पार्थिवस्य वस्वः उर्षः ऋद्य इह सुऽभुगे वि उच्छ ॥९॥ पुराऽयतीनां अनुं एति पार्थः आऽयतीनां प्रथमा शर्षतीनां विऽउच्छंती जीवं उत्ऽई्रयंती उषाः मृतं कं चन बोधयंती ॥ ।॥ उषः यत् असिं संऽइधे चक्ये वि यत् आवंः चर्ससा सूर्यस्य यत् मानुषान् यस्यमाणान् अजींगः तत् देवेषुं चुकुषे भद्रं अप्नः॥०॥ कियंति आ यत् समया भवाति याः विऽज्युः याः च नूनं विऽज्कान् अनुं पूर्वीः कृप्ते वाव्याना पुऽदीधाना जीवं अन्याभिः ए-ति॥ १०॥ २॥ ईयुः ते ये पूर्वेऽतरां ऋपंश्यन् विऽ उच्छंती उषसं मर्त्यासः असाभिः जं नु प्रतिऽचस्यां अभूत् ओ' ते यंति ये अपरीषुं पश्यांन् ॥ ११॥ यव्यत्ऽ हेषाः ऋत्ऽपाः ऋतेऽजाः सुमुऽवरीं सूनृताः ई्रयंती सुऽम्ंगुलीः विभंती देवऽवीं तिं इह ऋद्य उषुः श्रेष्ठं रतमा वि उच्छ ॥ १२॥ शश्वंत् पुरा उषाः वि उ-वास देवी अथों अद्य इदं वि आवः मघोनी अथों वि उच्छात् उत्रतरान् अनुं द्यून् अजरां अमृतां चर्ति स्वधाभिः॥१३॥ वि अंजिऽभिः दिवः आतासु अद्यौत् अपं कृष्णां निःऽनिजं देवी आवः॰ प्रवोधयंती अरुणेभिः अर्षेः आ उषाः याति सुऽयुजा

रथेन॥१४॥ आऽवहंती पोषां वार्याणि चित्रं केतुं कृणुते चेकिताना ईयुषीणां उप्डमा शर्यतीनां विडमातीनां प्रथमा
उषाः वि अश्वेत्॥१५॥३॥ उत् ईर्ध्वं जीवः असुः नः आ अगात् अपं प्र अगात् तमः आ ज्योतिः एति औरंक् पंषां यातंवे
सूर्याय अगन्म यत्रं प्रऽतिरंते आयुः॥१६॥ स्यूमंना वाचः उत्
इय्तिं वहिः स्तवानः रेभः उषसः विडमातीः अद्य तत् उद्यु
गृण्ते मधोनि अस्मे आयुः नि दिदीहि प्रजाऽवंत्॥१९॥
याः गोऽमंतीः उषसः सर्वेऽवीराः विऽज्ञांति दाणुषे मत्यीय
वायोः ऽदंव सूनृतानां उत् ऽअर्वे ताः अश्वऽदाः अश्ववत् सोम्ऽस्तवां॥१६॥ माता देवानां अदितेः अनींकं यु स्यं केतुः
बृह्ती वि भाहि प्रशस्तिऽकृत् ब्रह्मणे नः वि उद्यु आ नः जने
जन्य विश्वऽवारे॥१९॥ यत् चित्रं अप्तः वहंति ईजानायं श्रमानायं भदं तत् नः मित्रः वर्रणः ममहंतां अदितिः
सिंधुः पृथिवी उत् द्योः॥२०॥४॥

॥११४॥ इमाः ह्ट्रायं त्वसं क्पदिनं ख्र्यत्ऽवीराय प्रभरामहे मृतीः यथा शं असत् ब्रिडपदे चतुः ऽपदे विश्वं पुष्टं यामें
अस्मिन् अनातुरं॥१॥ मृळ नः हृद् जत नः मयः कृषि ख्यत्ऽवीराय नमसा विधेम ते यत् शं च योः च मनुः आऽयेजे
पिता तत् अश्याम तवं हृद् प्रऽनीतिषु॥१॥ अश्यामं ते सुऽमति देवऽयज्ययां ख्यत्ऽवीरस्य तवं हृद् मीद्ः सुम्रऽयन् इत्
विशः अस्मानं आ चर् अरिष्टऽवीराः जुह्वाम ते हृविः॥३॥
तेषं वयं हृद्रं यञ्च ऽसाधं वंकुं कृविं अवसे नि ह्यामहे आरे
अस्मत् देवं हेळेः अस्यतु सुऽमृतिं इत् वयं अस्य आ वृगी-

मुहे॥४॥ दिवः वराहं अरुषं कप्दिनं लेषं रूपं नर्मसा नि ह-यामहे हस्ते विभ्रत भेषजा वायीणि शमें वमें छुदिः असाभ्यं यंसुत्॥ प॥ प॥ इदं पिचे मुरुतां उच्युते वर्चः स्वादोः स्वादीयः हुद्रायं वर्धनं रास्तं च नः अमृत मर्तेऽभोजनं तमने तोकायं तनं-याय मृळ ॥६॥ मा नः महांतं उत मा नः अभेवं मा नः उद्यंतं उत मा नः उद्यातं मा नः वधीः पितरं मा उत मातरं मा नः प्रियाः तन्वंः रुद्र रिरिषः ॥७॥ मा नः तोके तन्ये मा नः आयौ मा नः गोषुं मा नः ऋषेषु रिरिषः वीरान् मा नः स्टू भामितः वधीः ह्विष्मंतः सदं इत्ला ह्वामहे॥ । अपं ते स्तोमान् पृत्रु-पाःऽईव आ अवरं रास्वं पितः मुस्तां सुम्नं अस्मे भुद्रा हि ते मुऽमृतिः मृळ्यत्ऽतमा अर्थ व्यं अवः इत् ते वृशीमहे॥०॥ आरे ते गोऽमं उत पुरुष्ठमं क्षयंत्ऽवीर सुमं अस्मे' ते असु मृळ च नः अधि च ब्रहि देव अधं च नः शर्म यन्छ डिऽब-हीः॥१०॥ अवीचाम नर्मः अस्मै अवस्यवंः शृणोतुं नः हवं स्द्रः मुख्तान् तत् नः मिचः वर्षणः मुमहुतां ऋदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यीः॥११॥६॥

॥११५॥ चित्रं देवानां उत् अगात् अनींकं चक्षुः मित्रस्यं व-रुणस्य अग्नेः आ अप्राः द्याविषृषिवी अंतरिक्षं सूर्यः आत्मा जर्गतः तस्थुषं च॥१॥ सूर्यः देवीं उषसं रोचेमानां मर्यः न यो-षां अभि एति पृष्वात् यत्रं नरः देव्ऽयंतः युगानि विऽत्वते प्रति भद्रायं भद्रं॥२॥ भद्राः अष्याः हरितः सूर्यस्य चित्राः एते-ऽग्वाः अनुऽमाद्यांसः नुम्स्यंतंः दिवः आ पृष्ठं अस्थुः परि द्या-वापृषिवी यंति सद्यः॥३॥ तत् सूर्यस्य देव्ऽतं तत् महिऽतं मध्या कर्तीः विऽतंतं सं ज्ञार् यदा इत् अयुक्त हृरितः स्ध-ऽस्थात् आत् राची वासः तृनुते सिमस्मै॥४॥ तत् मिचस्यं वर्ष-णस्य अभिऽचक्षे सूर्यः रूपं कृणुते द्योः उपऽस्थे अनंतं अन्यत् रुशंत् अस्य पाजः कृषां अन्यत् हृरितः सं भ्रंति॥५॥ अद्य देवाः उत्ऽईता सूर्यस्य निः अंहसः पिपृत निः अवद्यात् तत् नः मिचः वर्षणः ममहुतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्योः॥६॥९॥१६॥

॥ ११६॥ नासंत्याभ्यां बहिः ऽईव प्र वृंजे स्तोमान् इ्युमि अभियांऽइव वार्तः यो अभैगाय विष्मदायं जायां सेनाऽजुवां निऽजहतुं: रथेन॥१॥ वी्कुपत्मंऽभिः खाुश्रहेमंऽभिः वा देवा-नौ वा जूतिऽभिः शार्शदाना तत् रासंभः नासत्या सहस्र आजा यमस्यं प्रुडधने जिगाय ॥२॥ तुर्यः हु भुज्युं ऋषिना उद्डमेघे र्यिं न कः चित् मुमृऽवान् अवं अहाः तं जहु युः नौभिः आत्मन्ऽव-तींभिः ऋंतुरिक्षुपुत्ऽभिः ऋषंऽउदकाभिः॥३॥ तिुस्रः क्ष्पंः चिः अहां अतिवर्जत्ऽभिः नासंत्या भुज्युं जहुषुः पृतुंगैः सुमुद्रस्यं धन्वन् आर्द्रस्यं पारे चिऽभिः रथैः शतपत्ऽभिः षट्ऽअधिः॥४॥ अनारंभणे तत् अवीरयेथां अनास्थाने अयमणे समुद्रे यत् अ-श्विनौ जहयुं: भुज्युं अस्तं शतऽस्रंरित्रां नावं आतस्यिऽवांसं ॥५॥६॥ यं ऋषिना द्दर्युः श्वेतं अश्वं अघऽश्रंश्वाय शर्श्वत् इत् स्वस्ति तत् वां दाचं महिं कीर्तेन्यं भूत् पैडः वाजी सदं इत् हर्यः अर्थः ॥६॥ युवं नुरा स्तुवृते पुजियायं क्षीवंते अरुद्तं पुरंऽधिं कारोत्रात् श्रामात् अश्वस्य वृष्णः श्रुतं कुंभान् असिंचतं सुरा-याः॥७॥ हिमेनं ऋषिं घुंसं ऋवार्येषां पितुऽमती ऊर्जे ऋसी अध्तं सुबीसे अचिं अधिना अवेऽनीतं उत् निन्यशुः सर्वेऽगरां

स्वृक्ति ॥ । ॥ परा अवृतं नाुसत्या अनुदेयां उचाऽवं भं चक्रयः जिस्र बारं स्र रन् आपः न पायनाय राये सहस्राय तृष्यंते गोतं-मस्य ॥ ९॥ जुजुरुषंः नाुसत्या जुत वृत्रिं प्र अमुंचृतं द्रापिंऽईव च्यवानात् प्र अतिर्तं जहितस्य आयुः द्सा आत् इत् पति अ-कृणुतं क्नीनां॥१०॥९॥ तत् वां नुरा शंस्यं राध्यं च ऋभिष्टिऽमत् नासत्या वर्ष्यं यत् विद्वांसा निधिंऽईव ऋपंऽगूळहं उत् दुर्शतात् जपर्युः वंदेनाय॥११॥ तत् वां न्रा सन्ये दंसः उयं ऋाविः कृ-गोमि तृत्युतः न वृष्टिं दुध्यङ् ह् यत् मधुं आष्ववृणः वां अर्थस्य शीर्षोा प्र यत् ईं चुवाचं॥१२॥ अजीहवीत् नाुसत्या करा वां महे यामेन् पुरुऽभुजा पुरैऽधिः श्रुतं तत् शासुंःऽइव वृधिऽमृत्याः हिरेग्यऽहस्तं अश्विनौ अदुतं ॥१३॥ आसः वृकस्य वर्तिकां अ-भीके युवं नुरा नासत्या अमुमुक्तं उतो किवं पुरुऽभुजा युवं ह कृपमाणं अकृणुतं विऽचक्षे ॥१४॥ चरित्रं हि वेःऽईव अच्छेदि पृंगे आजा खेलस्य परिऽतक्म्यायां सुद्यः जंघां आयंसीं विश्प-लायै धनें हिते सर्तेवे प्रति ऋध्तं ॥१५॥१०॥ श्तं मेषान् वृक्ये चुख्दानं च्युजऽश्रंश्वं तं पिता श्रंधं चुकार तस्में श्रुक्षी' नामत्या विऽचर्से आ अध्वं दुसा भिष्जी अनुवेन् ॥१६॥ आ वां रथं दुहिता सूर्यस्य काष्में ऽइव ऋतिष्टत् ऋवेंता जयंती विश्वे देवाः अनुं अमृत्यंत हुत्ऽभिः सं कुं श्रिया नामृत्या सचेथे ॥१९॥ यत् अयोतं दिवंःऽदासाय वृतिः भूरत्ऽवांजाय अश्विना हयंता रेवत् उवाह सचनः रथः वां वृष्भः च शिंशुमारः च युक्ता॥१८॥ र्यिंसुऽक्ष्वंसुऽऋपृत्यं आयुंःसुऽवीर्यं नासत्या वहंता आ जहूा-वीं सडमनसा उप वाजैः विः ऋहूंः भागं दर्धतीं ऋयातं॥१९॥ परिऽविष्टं जाहुषं विश्वतः सीं सुऽगेभिः नक्तं ऊहुणुः रजःऽभिः

স্ত্র॰ ৭. স্ত্র॰ ৮. ব॰ ৭४.] ॥ ৭০৭॥ [म॰ ৭. স্ত্র॰ ৭৩. মূ॰ ৭৭৩.

विऽिमंदुनां नामत्या रथेन वि पर्वतान् अजर्यू' अयातं ॥२०॥११॥ एकंस्याः वस्तोः आवतं रणाय वर्णं अश्विना मन्ये सहस्रां निः अहतं दुन्छुनाः इंद्रेऽवंता पृथुऽश्रवंसः वृष्णो अर्गतीः॥२१॥ श्रास्यं चित् आर्चेत्ऽकस्यं अवतात् आ नीचात् उचा चक्रयुः पातं वे वाः श्यये चित् नामत्या शचीभिः जसुंरये स्तं पिष्युः गां ॥२२॥ अवस्यते स्तुवते कृष्णियायं ऋजुऽयते नामत्या शचीभिः पृष्णुं न नृष्टंऽईव दर्शनाय विष्णाप्तं दृद्युः विश्वं काय ॥२३॥ दर्शं राचीः अशिवेन नवं द्यून् अवंऽनहं श्राम्यां अप्याप्तं अत्राप्तं स्त्रां अर्थं वेतं नवं द्यूनं अवंऽनहं श्राम्यां अप्याप्तं अर्थं अतः विऽप्रंतं रेभं उदिनं प्रवृक्तं उत् निन्युः सोमंऽइव सुवेर्णं ॥२४॥ प्रवां दंसां सि अश्विनो अवोचं अस्य पितः स्यां सुऽगवंः सुऽवीरः उत पर्यान् अश्ववन् दी्षे आर्यः अस्तंऽइव इत् जिर्माणं जगम्यां ॥२५॥१२॥

॥१९०॥ मध्यः सोमस्य अश्विना मदीय प्रतः होतां आ विवासते वां विद्धार्मती रातिः विऽश्रिता गीः इषा यातं नासत्या
उपं वाजैः ॥१॥ यः वां अश्विना मनसः जवीयान् रथः सुऽअश्वः विशः आऽजिगाति येनं गर्छ्यः सुऽकृतः दुरीणं तेनं
न्रा वितः असम्यं यातं ॥२॥ ऋषिं न्री अहंसः पांचंऽजन्यं
कृवीसात् अविं मुंच्यः गणेनं मिनंतां दस्योः अशिवस्य मायाः अनुऽपूर्वं वृष्णा चोदयंता॥३॥ अश्वं न गूळ्हं अश्विना
दुःऽएवैः ऋषिं न्रा वृष्णा रेभं अप्ऽसु सं नं रिणीयः विऽप्रृतं
दंसःऽभिः न वां जूर्यति पूर्या कृतानि ॥४॥ सुसुष्वासं न निःऽऋतेः उपऽस्थे सूर्यं न दस्रा तमिस सियंतं शुभे रुकां न दर्शतं
निऽखातं उत् जप्युः अश्विना वंदनाय॥५॥९३॥ तत् वां न्रा

অ॰৭.স্ক॰৮.व॰৭६.] ॥१०२॥ [म॰৭.স্ক॰৭৩.सू॰৭৭৩.

शंस्यं पुजियेणं कुक्षीवंता नाुसुत्या परिऽज्मन् शुफात् अर्थस्य वाजिनेः जनीय शृतं कुंभान् ऋसिंचुतं मधूनां ॥६॥ युवं न्रा स्तुवृते कृष्णियायं विष्णाप्वं दृद्युः विश्वंकाय घोषाये चित् पि-नृऽसदे दुरोे णे पतिं जूर्येत्ये ऋषिनो ऋद्त्रं॥०॥ युवं श्यावाय रुशतीं अद्तुं महः श्रोणस्यं अश्विना कर्णाय प्रवाच्यं तत् वृ-ष्णा कृतं वां यत् नार्सेदायं श्रवंः ऋधिऽ ऋधंतं ॥ ।॥ पुरु वर्षी-सि अश्विना दर्धाना नि पेदवें जहुयुः आशुं अर्थं सहुसुऽसां वाजिनं अप्रीतिऽइतं अहिऽहनं श्रवस्यं तर्रवं॥०॥ एतानि वां श्रृवस्या मुऽदानू॰ बद्धं आंगूषं सर्दनं रोदंस्योः यत् वां प्रजासंः अश्विना हवंते यानं इषा च विदुषे च वाजं ॥१०॥१४॥ सूनीः मानेन अश्विना गृणाना वाजं विप्राय भुर्णा रदंता अगस्ये बसंणा वृव्धाना सं विश्मलां नासत्या ऋरिणीतं ॥ ११॥ कुहं यांतां सुऽस्तुतिं काव्यस्यं दिवंः नृपाता वृष्णा श्युऽचा हिरंग्य-स्यऽइव कुलशं निऽखांतं उत् जुपुषुः दुश्मे अश्विना अहेन् ॥१२॥ युवं च्यवानं ऋष्युना जरंतं पुनः युवानं च्ऋ्यः शचीिनः युवीः रथं दुहिता सूर्यस्य सह श्रिया नासत्या अवृणीत ॥ १३॥ युवंतुर्याय पूर्वेभिः एवैः पुनः इमन्यौ अभवतं युवाना युवं भुज्युं अर्थिसः निः सुमुद्रात् विऽभिः ऊहुषुः ऋजेभिः अर्श्वैः॥१४॥ अजोहवीत् अश्विना तौग्यः वां प्रऽजेळहः समुद्रं अव्यथिः जग्नान् निः तं जह्युः सुऽयुजां रथेन मनःऽजवसा वृष्णा स्वस्ति ॥ १५॥ १५॥ अजोहवीत् अश्विना वर्तिका वां आसः यत् सीं अमुंचतं वृक्तस्य वि ज्युषां य्युषुः सानुं अद्रेः जातं वि-म्वाचः ऋहुतं विषेषं ॥१६॥ शृतं मेषान् वृक्ये मुमहानं तमः प्रजीतं अधिवेन पिता आ असी' सुज उसे ये अधिनी स-

ध्तं ज्योतिः ऋंधायं चुऋषुः विऽचर्से॥१७॥ पुनं ऋंधायं भरं अह्यत् सा वृकीः अश्विना वृष्णा नरा इति जारः कुनीनः ऽइव च्खुदानः च्युजऽश्रंशः श्तं एकं च मेषान्॥१६॥ मही वां जुितः अश्विना मयः ऽभूः जुत सामं धिष्ण्या सं रिणीयः अर्थ युवां इत् अह्युत् पुरंऽधिः आ अगुन्छतं सीं वृष्णी अवः-ऽभिः॥ १९॥ अधेनुं दुसा स्त्यं विऽसंक्तां अपिन्वतं श्यवं अ-श्विना गां युवं शचौभिः विऽमदायं जायां नि जहु थुः पुरुऽमि-चस्यं योषां ॥२०॥१६॥ यवं वृकेण अश्विना वर्षता इषं दुहंता मनुषाय दुस्रा अभि दस्युं वर्कुरेश धर्मता उरु ज्योतिः चऋषुः आयीय॥२१॥ आष्युर्वेणायं अश्विना दधीचे अश्वं शिर्रः प्रति ऐर्यतं सः वां मधुं प्रवीचत् ऋत्ऽयन् लाष्ट्रं यत् दुसी ऋपि-ऽक्रस्यं वां ॥२२॥ सदां क्वी सुऽम्तिं आ चुके वां विश्वाः धियः अश्विना प्र अवृतं मे असमे र्यिं नासत्या वृहंतं अपत्य इसाचै श्रुत्यं रुराषां ॥२३॥ हिरंग्यऽहस्तं ऋश्विना रर्राणा पुत्रं नुरा वधिऽमृत्याः अद्तं निधाह श्यावं अश्विना विऽकेस्तं उत् जी-वसे ऐर्युतं सुऽदानू॰ ॥२४॥ एतानि वां ऋषिना वीयीणि प्र पूर्वाणि आयर्वः अवोचन् बसं कृत्वंतः वृष्णा युवऽभ्यां सु-ऽवीरांसः विद्यं आ व्देम्॥२५॥१७॥

॥११६॥ आ वां रथः अधिना श्येनऽपत्ना सुऽमृळीकः स्वऽवान् यातु अवीङ् यः मत्येस्य मनेसः जवीयान् चिऽवंधुरः वृष्णा वातंऽरंहाः ॥१॥ चिऽवंधुरेणं चिऽवृतां रथेन चिऽच-केणं सुऽवृतां आ यातं अवीक् पिन्वंतं गाः जिन्वंतं अवितः नः वर्धयतं अधिना वीरं अस्मे ॥२॥ प्रवत्ऽयामना सुऽवृतां रथेन दसी इमं भृणुतं छोकं ऋदेः कि ऋंग वां प्रति अविर्ति गमिष्ठा ञ्चाहुः विप्रसिः ऋष्टिना पुराऽजाः ॥३॥ ञ्चा वां घ्येनासः ञ्च-श्विना वृहुंतु रथे युक्तासंः आश्विनः पृतंगाः ये अप्ऽतुरः दि्या-संः न गृधाः ऋभि प्रयः नामत्या वहंति॥४॥ आ वां रथं युव्तिः तिष्ठत् अर्च जुष्ट्वी नुरा दुहिता सूर्यस्य परि वां अश्वीः वर्षवः पतंगाः वयः वहुंतु ऋष्षाः ऋभीके॥ ५॥ १६॥ उत् वंदेनं ऐर्तुं दुंसन्भिः उत्रेभं दुस्रा वृषुणा शचीभिः निः तौग्यं पार्यथः ममुद्रात् पुनः च्यवानं च्ऋषुः युवानं ॥६॥ युवं अर्चये अवंऽनी-ताय तम्नं जर्जे खोमानं अश्विनौ अधतं युवं कालाय अपि ऽरि-प्राय चर्सुः प्रति अध्तं सुऽस्तुतिं जुजुषाणा ॥०॥ युवं धेनुं श्यवे नाधितायं अपिन्वतं अश्विना पूर्वायं अमुंचतं वर्तिकां अहंसः निः प्रति जंघां विश्पलायाः ऋध्वं ॥ ६॥ युवं श्वेतं पेदवे इंद्र-ऽजूतं ऋहिऽहनं ऋषिना ऋद्तं ऋषं जोहूचं ऋषेः ऋभिऽभूतिं ज्यं सहस्र इसां वृषंणं वीळ इश्चंगं ॥ ६॥ ता वां नुरा सु अवसे सुऽजाता हवांमहे अश्विना नाधंमानाः आनुः उपं वसुंऽमता रर्थेन गिरः जुषाणा सुवितायं यातं ॥ १०॥ आ श्येनस्यं जर्वसा नूर्तनेन अस्मे' यातं नासत्या स्ऽजीषाः हवे हि वां अधिना रा-तऽहंब्यः श्रुश्वत्ऽतमायाः उषसंः विऽउंष्टी॥ ११॥ १९॥

॥११९॥ आ वां रथं पुरुऽमायं मनःऽजुवं जीरऽश्रंशं युज्ञियं जीवसे हुवे सहसंऽकेतं वृतिनं शतत्ऽवसं श्रृष्टीऽवानं वृदि-वःऽधां श्रमि प्रयः ॥१॥ जध्वा धीतिः प्रति श्रस्य प्रऽयोमिन श्रधीय शस्मन् सं श्र्यंते शा दिशः स्वद्रामि घुमें प्रति यंति जतयः आ वां जर्जानी रथं श्रृष्टिना श्रुरहृत्॥२॥ सं यत् मिषः

पुस्पृधानासंः अग्मेत शुभे मुखाः अमिताः जायवंः रर्षे युवोः अहं प्रवृणे चेकिते रथः यत् अश्विना वहंयः सूरिं आ वरं॥३॥ युवं भुज्युं भुरमाणं विऽभिः गृतं स्वयुक्तिऽभिः निऽवहैता पि-तृऽभ्यः श्रा यासिष्टं वर्तिः वृषणा विऽजेन्यं दिवंःऽदासाय महि चेति वां अवः ॥४॥ युवोः अश्विना वर्षषे युवाऽयुजं रथं वाणीं येमतुः ऋस्य शध्ये आ वां पृतिऽत्वं सुख्यायं ज्यमुषी योषां अवृ-णीत जेन्यां युवां पतीं ॥५॥२०॥ युवं रेभं परिऽसूतेः उरुष्यद्यः हिमेन घर्म परिऽतप्तं अचेये युवं शयोः अवसं पिष्यशुः गवि प्र दीर्घेणं वंदनः तारि आयुंषा॥६॥ युवं वंदनं निःऽऋतं जुर्राय-या रथं न दुसा कुर्णा सं इन्वृथः सेचात् आ विप्रं जन्यः वि-पुन्ययो प्रवां अर्च विधते दंसना भुवत्॥०॥ अर्गच्छतं कृपेमाणं प्राऽवित पितुः स्वस्यं त्यजेमा निऽवधितं स्वंःऽवतीः इतः ज्तीः युवोः अहं चिवाः अभीके अभवन् अभिष्यः॥६॥ उत स्या वां मधुंऽमत् मिर्ह्यका अर्पत् मदे सोमस्य औशिजः हु-वन्यति युवं द्धीचः मनः आ विवासयः अर्थ शिरः प्रति वां अच्यं वृद्त्॥०॥ युवं पेदवें पुरुऽवारं अश्विना स्पृधां श्वेनं तर्-नारं दुव्स्यथः शेयैः अभिऽद्यं पृतंनासु दुस्तरं चुकृत्यं इंद्रंऽइव चर्षेगिऽसहं॥ १०॥ २१॥

॥ १२०॥ का राधत् होचां ऋषिना वां कः वां जोषे उभयोः क्या विधाति अप्रंऽचेताः॥ १॥ विद्वांसी इत् दुरंः पृच्छेत् अ-विद्वान् इत्या अपरः ऋचेताः नु चित् नु मते अक्री ॥ २॥ ता विद्वांसी ह्वामहे वां ता नः विद्वांसी मन्मं वोचेतं अद्य प्र आर्चेत् दर्यमानः युवाकुंः॥ ३॥ विपृच्छामि पाक्यां न देवान् व- ञ्च॰ १. ॼ॰ ৮. व॰ २४.] ॥ १०६॥ [म॰ १. অ॰ १৮. सू॰ १२१.

षंद्रकृतस्य अङ्गुतस्यं दुसा पातं च सह्यंसः युवं च रभ्यंसः
नः॥४॥ प्रयाघोषं भृगंवाणे न शोभं ययां वाचा यर्जित पजियःवां प्र इष्ठयुः न विद्वान्॥५॥२२॥ श्रुतं गाय्वं तक्षेवानस्य
श्रुहं चित् हि रिरेभं अश्रिवा वां आ श्रुद्धीः श्रुभः पृतीः दन्॥६॥
युवं हि श्रास्तं महः रन् युवं वा यत् निःऽ श्रातंसतं ता नः वृसूः
सुऽगोपा स्यातं पातं नः वृक्षात् अघऽयोः॥७॥ मा कस्म धातं
श्रुभि अमिविणे नः मा श्रुक्वं नः गृहेभ्यः धेनवंः गुः स्तन्ऽभुजंः
श्रिश्चीः॥६॥ दृहीयन् मिवऽधितये युवाकुं राये च नः मिमीतं
वार्ज उत्तये इषे च नः मिमीतं धेनु इमत्ये॥९॥ श्रुश्विनोः श्रुस्नं
र्यं श्रुन्श्वं वाजिनीऽवतोः तेनं श्रुहं भूरि चाक्न ॥१०॥ श्रुयं
समह मा तनु ऊद्धाते जनान् श्रनुं सोम्ऽपेयं सुऽखः रषः॥१९॥
श्रधं स्वत्रस्य निः विदे श्रभुंजतः च रेवतंः उभा ता विस् नश्यतः॥१२॥२३॥१९॥

॥ १२१॥ कत् इत्या नृन् पाचं देव्ऽयतां श्रवंत् गिरः श्रंगिरसां तुर्एयन् प्रयत् श्रानंद विश्रः श्रा हुम्येस्यं वह ऋंसते अध्वरे
यर्जचः ॥ १॥ स्तंभीत् हु द्यां सः धृह्णं प्रुषायत् ऋभः वाजाय
द्रविणं नरः गोः अनुं स्वऽजां मृहिषः चृष्ठात् वां मेनां अश्रंस्य
परि मातरं गोः ॥ २॥ नर्षत् हवं अह्णीः पूर्व्यं राद तुरः विशां
श्रंगिरसां अनुं द्यून् तर्षत् वर्जं निऽयुनं तस्तंभेत् द्यां चतुःऽपदे
नयीय विऽपादे॥ श्रास्य मदे स्वयं दाः ऋतायं श्रपिऽवृतं
वृद्धियीणां श्रनींकंयत् हु पृऽसर्गे चिऽक्कुप् निऽवर्तत् श्रपं दुहः
मानुषस्य दुरः वः ०॥ ४॥ तुभ्यं पयः यत् पितरी श्रनीतां राधः
सुऽरेतः तुर्णेभुर्एयू श्रुचियत् ते रेक्णः श्रा श्रयंजंत स्वःऽदु-

घांयाः पर्यः चुस्तियांयाः ॥५॥२४॥ ऋधं प्र जुर्ज्ञे तुर्श्णिः मुमुन्तु प्ररोचि ऋस्याः उषसंः न सूरंः इंदुः येभिः आष्टं स्वऽइदुंहवीः सु-वेर्ण सिंचन् जरणां ऋभि धामं ॥६॥ सुऽड्धमा यत् वन ऽधितिः अपस्यात् सूरं अध्वरे परि रोधना गोः यत् हु प्रश्नासि कृत्यान् अनुं द्यून् अनेविंशे पृष्ठुऽइषे तुरायं॥९॥ अष्टा मृहः द्विः आदः हरीं इह द्युम् इसहं अभि योधानः उत्सं हरिं यत् ते मंदिनं धुक्षन् वृधे गोऽरमसं अद्रिजिभः वातार्यं ॥ ।। तं आयुसं प्रति वृत्यः गोः द्वाः अश्मानं उपंऽनीतं ऋभ्वां कुत्साय यत्रं पुरुऽहूत् व-न्वन् शुष्णं अनंतेः परिऽयासि वृधेः ॥ १॥ पुरा यत् सूरः तर्मसः अपिंऽइतेः तं अद्भिऽवः फुलिऽगं हे तिं अस्य शुष्णस्य चित् परि-ऽहितं यत् ञ्रोजः द्वः परि सुऽयंथितं तत् ञ्चा ऋदुः ।।१०॥२५॥ अनु ला मही' पाजसी' अचुके' द्यावाक्षामां मुद्तां इंद्र कर्मन् तं वृत्रं आऽशयानं सिरासुं मृहः वजेण सिस्वृपः व्राहुं॥११॥ तं इंद्र नयेः यान् अवंः नृन् तिष्ठं वातस्य सुऽयुजंः वहिष्ठान् यं ते काव्यः उशना मंदिनं दात् वृच् ऽहनं पाये तृतुक्षु वर्जं॥ १२॥ तं सूरं हरितं रम्यः नृन् भरत् चुकं एतंशः न अयं इंद्र प्रऽअस्य पारं नुवृतिं नायानां अपि क्रंते अवृत्यः अयंज्यून्॥१३॥ लंनः अस्याः इंद्र दुः ऽहनायाः पाहि वृज्जि ऽवः दुः ऽइतात् अभीके प्र नुः वाजान् रुष्यः अश्वंऽबुध्यान् इषे यंधि श्रवंसे सूनृताये॥१४॥ मा सा ते अस्मत् सुऽमृतिः वि द्सत् वार्जंऽप्रमहः सं इषंः व्रंत आ नः भज मघऽवन् गोषुं अर्यः मंहिष्ठाः ते सधऽमादः स्याम ॥१५॥२६॥६॥१॥

॥ १२२॥ प्रवः पांतं रुघुऽमुन्यवः ऋंधः युद्धं हुद्रायं मीळहुषे

भुर्धं द्वः ऋस्तोषि ऋसुरस्य वीरैः इषुध्याऽईव मुरुतः रोदं-स्योः॥१॥ पत्नीऽइव पूर्वेऽहूतिं वृवृधधी उषमानक्तां पुरुधा वि-दोने स्तरीः न असं विऽउतं वसोना सूर्यस्य श्रिया सुऽहशी हिरंखेः ॥२॥ मुमत्तुं नुः परिऽज्मा वसहा मुमत्तुं वातः ऋपां वृषेण्ऽवान् शिशीतं इंद्राप्वता युवं नः तत् नः विश्वे वरिव-स्यंतु देवाः ॥३॥ उत त्या मे युशसी श्वेतनार्थे व्यंती पांती छी-शिजः हुवध्ये प्र वः नर्पातं ऋपां कृणुध्वं प्र मातरा रास्पिनस्य आयोः ॥४॥ आ वः र्व्ययं औष्रिजः हुवध्यं घोषां ऽदव शंसं अर्जुनस्य नंशे प्रवः पूष्णे दावने आ अर्च्छ वोचेय वसुडताति अ्येः ॥ ५॥ १॥ श्रुतं मे मिचाव्रुणा हवा इमा उत श्रुतं सदेने विश्वतः सीं श्रोतुं नः श्रोतुंऽरातिः सुऽश्रोतुः सुऽश्लेचा सिंधुंः ञ्चत्ऽभिः॥ई॥ स्तुषे सा वां वृष्णु मिच रातिः गवां शृता पृष्त-ऽयमिषु पुजे श्रुतऽर्रथे प्रियऽर्रथे दर्धानाः सुद्यः पुष्टिं निऽह्-ं धानासः अग्मन्॥७॥ ऋस्य सुषे महिऽमघस्य राधः सर्चा स-नेम नहुंषः सुऽवीराः जनः यः पुजेभ्यः वाजिनीऽवान् ऋर्ष-ऽवतः रुथिनंः मह्यं सूरिः॥८॥ जनंः यः मिचाव्रुणौ ऋभिऽधुक् अपः न वां सुनोतिं अह्ण्याऽधुक् स्वयं सः यक्षमं हदंये नि धन्ने श्रापं यत् ई होत्राभिः सुतऽवां॥ ८॥ सः व्राधंतः नहुषः दंऽसुं-जूतः शर्धः उतरः नुरां गूर्ते ऽश्रेवाः विसृष्ट अरातिः याति बाळह्-उमृतां विश्वासु पृत्उसु सदं इत् शूरं: ॥१०॥२॥ अधं गमंतं नहं-षः हवं सूरेः श्रोतं राजानः अमृतंस्य मंद्राः नुभःऽजुवंः यत् नि-रुवस्यं राधः प्रऽशंस्तये महिना रयंऽवते॥ ११॥ एतं शधंधाम् यस्यं सूरेः इति ऋवोचन् दर्गऽतयस्य नंशे द्युसानि येषु वसु-ऽतातिः र्रन् विश्वे सुन्वंतु प्रुऽभृथेषुं वाजे॥ १२॥ मंदामहे दर्श-

ञ्च॰२.ञ्च॰१.व॰५.] ॥ १०९॥ [म॰१.ञ्च॰१६.सू॰१२३.

इत्यस्य धासेः द्विः यत् पंचे विभ्रतः यंति अवी विं इष्टऽश्रेषः इष्टऽरेषिमः एते ई्षानासंः तर्रषः च्छुंजते नृन्॥१३॥ हिरेण्य-ऽक्षण मृण्डियीवं अणैः तत् नः विश्वे वृदिवस्यंतु देवाः अर्थः गिरः सद्यः आ जग्मुषीः आ उसाः चाकंतु उभयेषु अस्मे ॥१४॥ च्वारः मा मृष्णारस्य शिष्वः चर्यः राज्ञः आयंवसस्य जिण्णोः रथः वां मित्रावरुणा दीर्घेऽअप्साः स्यूमंऽगभितः सूरः न अ-द्यौत्॥१५॥३॥

॥१२३॥ पृथुः रथः दक्षिणायाः ऋयोजि आ एनं देवासः ऋ-मृतांसः अस्युः कृष्णात् उत् अस्यात् अयी विऽहायाः चिकि-संती मानुषाय ख्यांय॥१॥ पूर्वी विश्वसमात् भुवनात् ख्रबोधि जयंती वाजं बृह्ती सनुंची उच्चा वि ऋख्यत् युवृतिः पुनःऽभूः आ उषाः अगुन् प्रथमा पूर्वेऽहूंती॥२॥ यत् अद्य भागं विऽभ-जासि नृऽभ्यः उर्षः देवि मृत्येऽचा सुऽजाते देवः नः अचं स्विता दम्नाः अनागसः वोचिति सूर्याय॥३॥ गृहंऽगृहं अहुना याति अर्छ दिवेऽदिवे अधि नामं दर्धाना सिसासंती द्योतना शर्यंत् ञ्चा ञ्चगात् अग्रंऽअग्रं इत् भजते वसूनां ॥४॥ भगस्य स्वसा वर्रणस्य जामिः उषंः सूनृते प्रथमा जरस्व पश्चा सः द्घ्याः यः अघस्यं धाता जयेम तं दक्षिणया रथेन॥५॥४॥ उत् ईर्तां सूनृ-ताः उत्पुरंऽधीः उत् ऋषयः शुशुचानासः ऋष्युः स्पाही वसूनि तमंसा अपंऽगूळहा आविः कृष्वंति उषसंः विऽभातीः॥६॥ अपं अन्यत् एति अभि अन्यत् एति विषुऽरूपे॰ अहंनी सं चरेते परिऽिख्तोः तमः अन्या गुहा अकः अद्यौत् उषाः शोर्श्वनता र्थेन ॥९॥ सऽहशीः ऋद्य सऽहशीः इत् जं श्वः दीर्घ सचंते वर्ष-

॥ ११०॥ [म॰१.ञ्र॰१५.सू॰१२४.

ञ्च॰ २. ञ्च॰ १. व॰ ७.]

णस्य धार्म अनुवृद्धाः विंशतं योजनानि एकि एका कतं परि यंति सद्यः॥ ॥ जानृती अहं प्रथमस्य नाम शुक्ता कृष्णात् अ-जनिष्ट श्वितीची च्युतस्य योषां न मिनाति धार्म अहं ऽ अहः निः ऽकृतं आऽचरंती॥ ०॥ कृत्यां ऽ इव तृन्वां शार्शदाना एषि देवि देवं इयक्षमाणं सं ऽस्मयमाना युवतिः पुरस्तात् आविः वक्षांसि कृणुषे विऽभाती॥ १०॥ ५॥ सुऽसंका्शा मातृमृष्टाऽ इव योषां आविः तृन्वं कृणुषे हुशे कं भद्रा तं उषः विऽत् रं वि उच्छ न तत् ते अत्याः उषसः नृश्ंत ॥ १०॥ अश्वंऽवतीः गोऽमतीः विश्व-ऽवाराः यतमानाः र् शिमऽभिः सूर्यस्य परां च् यंति पुनः आ च् यंति भद्रा नामं वहंमानाः उषसः ॥ १२॥ च्युतस्य र् शिमं अ-नुऽयच्छंमानाभद्रं ऽभद्रं कतं अस्मासुं धेहि उषः नः अद्य सुऽहवां वि उच्छ अस्मासुं रायः मुघवंत् ऽसु च स्युः॥ १३॥ ६॥

॥१२४॥ उषाः उद्धंतीं संऽद्धाने अग्री उत्ऽयन् सूर्यः उर्विया ज्योतिः अश्रेत् देवः नः अर्च स्विता न अर्थे प्र असावीत्
विऽपत् प्र चतुंः ऽपत् द्त्ये ॥१॥ अमिनती दैर्यानि वृतानि
प्रऽमिनती मनुषां युगानि ईयुषींणां उपमा शर्यतीनां आऽयतीनां प्रथमा उषाः वि अद्योत्॥२॥ एषा दिवः दृहिता प्रति
अद्धि ज्योतिः वसानासमना पुरस्तात् स्तृतस्यं पंथां अनुं एति
साधु प्रजानतीऽदंव न दिशः मिनाति॥३॥ उपो अद्धि शृंध्युवंः न वर्षः नोधाः ऽदंव आविः अकृत प्रियाणि अद्युऽसत् न
समतः बोधयंती शृश्वत्ऽतमा आ अगात् पुनः आऽईयुषींणां
॥४॥ पूर्वे अर्धे रर्जसः अश्वस्यं गवां जिनवी अकृत प्र केतं वि जं
प्रथते विऽत्रां वरीयः आ उभा पृणंती पिचोः उपऽस्था॥४॥९॥

স্ত্র॰ २. স্ত্র॰ ৭. ব॰ ৭০.] ॥ ৭৭৭ ॥ [म॰ ৭. স্ত্র॰ ৭৮. মূ॰ ৭২૫.

एव इत्एषा पुरुऽतमा हुशे कं न अजिमिं न परि वृण्क्ति जामिं अरेपसां तुन्वां शार्श्यदाना न अभीत् ईषते न मुहः विऽभाती ॥६॥ अधाताऽद्व पुंसः एति प्रतीची गुर्तेऽआक्रिंव सनये धनीनां जायाऽईव पत्ये उश्ती सुऽवासीः उषाः हुसाऽईव नि रिगोते अपः॥९॥ स्वसां स्वसं ज्यायंस्य योनिं अरेक् अपं एति अस्याः प्रतिचस्यां ऽइव विऽचुळंतीं रुश्मिऽभिः सूर्यस्य अंजि अंक्षे समनुगाःऽईव वाः ॥६॥ आसां पूर्वीसां अहंऽसु स्वसृंणां अपरा पूर्वी अभि एति पुष्ठात् ताः प्रत्नु वत् नव्यंसीः नूनं असमे' रेवत् बुद्धंतु सुऽदिनाः बुषसंः॥०॥ प्र बोध्य बुषः पृण्तः मघोनि अबुध्यमानाः प्रायः ससंतु रेवत् उच्छ मघवत् अधः म्घोनि रेवत् स्तोचे सूनृते जरयंती ॥ १०॥ ।॥ अवं इयं अश्वेत् युवृतिः पुरस्तात् युंक्ते गवां ऋष्णानां अनींकं वि नूनं उच्छात् असंति प्र केतुः गृहंऽगृहं उपं तिष्ठाते अप्रिः ॥११॥ उत् ते वर्यः चित् वस्तोः ऋप्प्रन् नरः च ये पितुऽभाजः विऽउंष्टी ऋमा स्ते वृह्सि भूरि वामं उषः देवि दार्श्वं मन्यीय॥१२॥ ऋस्तीदं स्तो-म्याः ब्रह्मणा मे अवीवृधध्वं उश्तीः उष्मः युष्मा ते देवीः अ-वंसा सनेम सहिस्रणं च शतिनं च वाजं॥ १३॥ ९॥

॥१२५॥ प्रातः रत्नै प्रातः ऽइलो द्धाति तं चिकित्वान् प्रतिऽगृद्धं नि धत्ते तेनं प्रऽजां वर्धयंमानः आयुः रायः पोषेण सचते
मुऽवीरः ॥१॥ सुऽगुः असत् सुऽहिर्एयः सुऽअर्थः वृहत् असी
वयः इंद्रः द्धाति यः ता आऽयंतै वस्ना प्रातः ऽइतः मुक्षीजेयाऽइव पदि जत्ऽसिनाति॥२॥ आयं अद्य सुऽकृतै प्रातः इच्छन्
इष्टेः पुचं वसुंऽमता रथेन अंशोः सुतं पाय्य मत्सरस्य ख्यात्ऽवीरं

অ॰ ২. স্থ॰ ৭. ব॰ ৭৭.] ॥ ११२॥ [म॰ १. স্থ॰ ৭৮. মূ৽ ৭২६.

वध्य सूनृतांभिः॥३॥ उपं ख्रांति सिंधवः म्यःऽभुवंः ईजानं च् यख्यमाणं च धेनवंः पृणंतं च पपुंरिं च श्रवस्यवंः घृतस्यं धाराः उपं यंति विश्वतंः॥४॥ नाकस्य पृष्ठे अधि तिष्ठति श्रितः यः पृणाति सःह देवेषुं गुळ्ति तस्मै आपः घृतं अर्षेति सिंधवः तस्मै इयं दक्षिणा पिन्वते सदी॥५॥ दक्षिणाऽवतां इत इमानि चिना दक्षिणाऽवतां दिवि सूर्योसः दक्षिणाऽवतः अमृतं भुजंते दक्षि-णाऽवंतः प्रतिरंते आयुः॥६॥ मा पृणंतः दुःऽईतं एनः आ अर्न् मा जारिषुः सूर्यः सुऽवतासः अन्यः तेषां परिऽधिः अस्तु कः चित् अपृणंतं अभि सं यंतु शोकाः॥९॥१०॥

॥१२६॥ अमैदान् स्तोमान् प्रभुरे मुनीषा सिंधी अधि क्षिय-तः भाव्यस्यं यः मे सहस्रं ऋमिमीत स्वान् ऋतूर्तः राजां श्रवः इच्छमानः ॥१॥ शृतं रार्ज्ञः नाधमानस्य निष्कान् शृतं अश्वान् प्रथमान् सद्यः आदं शृतं कुक्षीवान् असुरस्य गोनां दिवि श्रवः अन्य आतृतान्॥२॥ उपं मा श्यावाः स्वनयेन द्ताः व्धूऽसैतः दर्श रथांसः अस्थुः षृष्टिः सहसं अनुं गव्यं आ अगात् सनंत् क्-सीवान् अभिऽपिते अहां॥३॥ चतारिंशत् दर्शऽरथस्य शोणाः सहस्रस्य अर्थे श्रेणिं नुयंति मुद्ऽच्युतः कृश्नऽवंतः अत्यान् क्क्षीवंतः उत् अमृक्षंत पुजाः ॥४॥ पूर्वी अनु प्रऽयति आ ददे वः चीन् युक्तान् अष्टौ अरिऽधायसः गाः सुऽबंधवः ये विश्याः-ऽइव वाः अनेस्वंतः श्रवंः ऐषंत पुजाः॥५॥ आऽगंधिता परि-ऽगधिता या कुशीकाऽईव जंगहे ददाित महा यादुरी याशूनां भोज्यां शता॥६॥ उपंऽउप मे परां मृश् मा मे द्श्राणि मृत्युषाः सवीं ऋहं ऋस्मि रोमशा गंधारीं खांडइव ऋविका॥९॥११॥१॥

॥ १२७॥ अप्रिं होतारं मृन्ये दास्वंतं वसुं सूनुं सहसः जात-ऽवैदसं विप्रं न जातऽवैदसं यः जध्वैयां सुऽऋष्वरः देवः देवाच्यां कृपा घृतस्यं विऽभाष्टिं अनुं वृष्टि शोचिषां आऽजुद्धांनस्य स्पिषः॥१॥ यजिष्ठं ला यजमानाः हुवेम ज्येष्ठं ऋंगिरसां विप्र मन्मंऽभिः विप्रेभिः शुक्र मन्मंऽभिः परिज्ञानंऽइव द्यां होतारं चर्षणीनां शोचिः उक्तेशं वृषणं यं इमाः विशः प्र अवंतु जूतये विशं:॥२॥ सः हि पुरु चित् छोजंसा विरुक्तंता दीद्यांनः भवति दुहुंऽत्रः पुरुषुः न दुहुंऽतुरः वीु चित् यस्य संऽऋंती श्ववत् वनाऽइवयत् स्थिरं निःऽसहमानः यमते न अयते धन्वऽसहा न अयते॥३॥ हळहा चित् अस्मै अनु दुः यथा विदे ते जिष्ठाभिः अ-रिणिऽभिः दाष्टि अवसे अप्रये दाष्टि अवसे प्रयः पुरूणि गाहेते तक्षंत् वनाऽइव शोचिषां स्थिरा चित् अन्नां नि रिणाति ओ-र्जसा नि स्थिराणि चित् ओजंसा ॥४॥ तं ऋस्य पृक्षं उपरासु धीमहि नक्तं यः सुदर्शेऽतरः दिवांऽतरात् अप्रंऽआयुषे दिवां-ऽतरात् ञात् ऋस्य आयुः यभेगाऽवत् वीुळु शर्मे न सूनवे भक्तं अभक्तं अवः व्यंतः अजराः अग्नयः व्यंतः अजराः ॥५॥१२॥सः हि गर्धः न मार्रतं तुविऽस्वनिः अप्रस्वतीषु उवरामु इष्टनिः आर्तनामु दुष्टिनेः आदेत् हुव्यानि आऽद्दिः युद्धस्यं केतुः ऋहे-णां अधं स्म अस्य हषीनः हषीनतः विश्वे जुष्तु पंथां नरः शुभे न पंथां॥६॥ बिता यत्ईं की स्तासंः ऋभिऽद्यंवः नमस्यंतंः उपऽवी-चंत भृगंवः मुथ्नंतः दा्शा भृगंवः ऋष्तिः ईशे वसूनां श्रुचिः यः ध्णिः एषां प्रियान् ऋपिऽधीन् वृनिषीष्ट मेधिरः आवृनिषीष्ट मेथिरः ॥९॥ विश्वांसां ला विशां पतिं ह्वामहे सवीसां सुमानं एंडपेतिं भुजे सत्यडिंगर्वाहसं भुजे ऋतिथिं मानुंषाणां पितुः न

ञ्च॰ २. ञ्च॰ १८.] ॥ ११४॥ [म॰ १. ञ्च॰ १९. सू॰ १२८.

यस्य आस्या अमी' च विश्वे अमृतांसः आवयः ह्या देवेषुं आवयः॥६॥ तं अप्रे सहंसा सहंन्ऽतमः शुष्मिन्ऽतंमः जायसे देव-ऽतांतये र्यिः न देवऽतांतये शुष्मिन्ऽतंमः हि ते मदः द्युम्निन्-ऽतंमः जत ऋतुः अधं स्म ते परि चरंति अजर श्रृष्टीऽवानः न अजर॥०॥ प्रवःमहे सहंसा सहंस्वते ज्यःऽवृधं पृशुऽसे न अप्रयं स्तोमः ब्भूतु अप्रयं प्रति यत् ई ह्विष्मांन् विश्वांसु क्षासुं जोगंवे अपरेशः न जरते सृष्णां जूर्णिः होतां सृष्णां॥१०॥ सः नः ने-दिष्ठं दहंशानः आभर् अपरे देवेभिः सऽचनाः सुऽचेतुनां महः रायः सुऽचेतुनां महि श्विष्ठ नः कृष्यं संऽचक्षं भुजे अस्ये महि स्तोतृऽभ्यः म्यऽवन् सुऽवीयं मथीः ज्यः न श्वंसा॥११॥१३॥

॥१२६॥ अयं जायत मनुषः धरीमणि होतां यजिष्ठः उशिजां अनु वृतं अप्रिः स्वं अनु वृतं विश्वऽश्रुंष्टिः सिख्ऽयते र्यिःऽईव श्रवस्यते अदेश्यः होतां निसद्त इक्टः पुदे परिऽवीतः इक्टः
पुदे॥१॥ तं यञ्ज्ञाश्री अपि वात्यामसि ऋतस्य पृथा नर्मसा
ह्विष्मंता देवऽतांता ह्विष्मंता सः नः ऊजां उपऽआ्रानृति अया कृपा न जूर्यति यं मात्रिश्वां मन्वे प्राऽवतः देवं भाः प्राऽवतः ॥१॥ एवेन सद्यः परि एति पार्थिवं मुहुःऽगीः रेतः
वृष्यः किन्त्रदत् दर्धत् रेतः किन्त्रदत् शृतं चक्षाणः अक्षऽभिः
देवः वनेषु तुर्वेणिः सदः दर्धानः उपरिषु सानुषु अप्रिः परेषु सानुषु॥३॥ सः सुऽऋतुः पुरःऽहितः दर्भेऽदमे अप्रिः यञ्चस्यं अध्वरस्यं चेतृति ऋतां यञ्चस्यं चेतृति ऋतां वेधाः द्षुऽयते विश्वां
जातानि प्रस्पश्चे यतः घृतुऽश्वीः अतिथिः अजायत वहिः वेधाः
अजायत ॥४॥ ऋतां यत् अस्य तिविष्ठि पृंचते अग्नेः अवेन म-

स्तां न भोज्या द्षिरायं न भोज्यां सः हि स्म दानं दन्वंति वस्नां च मज्यनां सः नः चास्ते दुः ऽद्दतात् अभिऽहुतः शंसात् अघात् अभिऽहुतः ॥५॥१४॥ विश्वः विऽहायाः अर्ताः वसुः द्धे हस्ते दिखेणे त्रिणः न शिश्रयत् श्रवस्ययां न शिश्रयत् विश्वस्म दत्त द्षुध्यते देवऽचा ह्यं आ जहिषे विश्वस्म दत्त सुऽकृते वारं च्र- खति अप्रिः द्वारां वि च्रुखति ॥६॥ सः मानुषे वृजने शंऽतमः हितः अप्रिः यञ्जेषुं जेन्यः न विश्वपतिः प्रियः यञ्जेषुं विश्वपतिः सः ह्या मानुषाणां दळा कृतानि पत्यते सः नः चासते वर्रणस्य धूर्तः महः देवस्य धूर्तः॥९॥ अप्रिः होतारं इळते वसुंऽधिति प्रियं चेतिषं अर्तते नि एरिरे ह्याऽवाहं नि एरिरे विश्वऽत्यायुं विश्वदेवसं होतारं यज्ञतं क्विदेवासः रखं अवसे वसुऽयवः गीः- ऽभिः रखं वसुऽयवः ॥८॥९॥॥

॥१२०॥ यं तं रथं इंद्र मेधऽसातये अपाका संतं इषिर प्रजनयंसि प्र अन्वद्य नयंसि सद्यः चित् तं अभिष्टंये करः वर्णः च वाजिनं सः अस्माकं अन्वद्य तृतुजान वेधसां इमां वाचं न वेधसां॥१॥ सः श्रुधि यः सम् पृतंनासु कासुं चित् द्याय्यः इंद्र भरंठहूतये नृऽभिः असि प्रठतूं तेये नृऽभिः यः श्रूरेः स्वंः सिनंता
यः विप्रैः वाजं तरुता तं ईशानासंः इर्धत वाजिनं पृष्ठं अत्यं न
वाजिनं॥२॥ दसाः हि सम् वृष्णं पिन्वंसि तचं कं चित् यावीः
अरहं श्रूर मत्यं परिऽ वृणिक्षं मत्यं इंद्र उत्त तुभ्यं तत् दिवे तत् रुदायं स्वऽयंशसे मित्रायं वोचं वरुणाय स्ऽप्रयः सुऽमृळीकायं
स्ऽप्रयः॥३॥ अस्माकं वः इंद्र उरम्सि इष्ट्यं सर्वायं विश्वऽत्रायं
प्रदस्तं युजं वाजेषु प्रऽसहं युजं अस्माकं वसं जत्ये अवं पृत्सुषुं

कार्सु चित्नहिला शर्नुः स्तरंते स्तृणोिषं यं विश्वं शर्नुं स्तृणोिषं यं ॥४॥ नि सु नम् अतिंऽमतिं क्यंस्य चित् तेजिष्ठाभिः अरेणिंऽभिः न जितिऽभिः चुयाभिः चुय जितिऽभिः नेषि नः यथा पुरा ञ्चनेनाः श्रूर मन्यंसे विश्वांनि पूरोः अपं पृषिं वहिः आसा वहिः नः अर्छ ॥५॥१६॥ प्रतत् वोचेयं भव्याय इंदवे हव्यः न यः इषऽवान् मन्म रेजंति रहाः इसम्परेजंति स्वयं सः श्रुस्मत् श्रा निदः वृधैः श्रु-जेतदुःऽमृतिं अवं सुवेत् अघऽर्शसः अव्ऽत्रं अवं क्षुद्ंऽईव सु-वेत्॥६॥ वनेमं तत् होचया चितंत्या वनेमं र्यिं र्यिऽवः सुऽवींये र्ग्वं संतं सुऽवींयें दुःऽमन्मानं सुमंतुंऽभिः आई द्वा पृचीमहि आ सत्याभिः इंद्रं द्युसहूतिऽभिः यजेवं द्युसहूतिऽभिः॥ ७॥ प्रऽप्रे वः असमे स्वयं शः इभिः जती पृरि इवुर्गे इंद्रे : दुः इमृतीनां दरीमन् दुःऽमृतीनां स्वयं सा रिष्यध्ये या नः उप् ऽईषे ऋवैः हुता ई ऋस्त् न वृक्षुति क्षिप्ता जूर्णिः न वृक्षुति॥ । लंनुः इंद्र राया परी णसा याहि पृथा अनेहमां पुरः याहि अरुक्षमां सर्चस्व नः प्राके आ सर्चस्व अस्तुंऽईके आ पाहिनुः दूरात् आरात् अभिष्टिंऽभिः सदी पाहि अभिष्ठिभः॥०॥ वं नः इंद्र राया तरुषसा उयं चित्ता म-हिमासुखत् अवसे महे मित्रं न अवसे ओजिंश नातः अवितः रथं कं चित् अमृत्ये अन्यं अस्मत् रिरिषेः कं चित् अद्विऽवः रिरि-स्रंतं चित् ऋद्रिऽवः॥१०॥ पाहिनः इंद्र सुऽस्तुत् सिधः ऋवऽयाता सर्दै इत् दुःऽमृतीनां देवः सन् दुःऽमृतीनां हुंता पापस्यं रुक्षसः चाता विप्रस्य माऽवंतः अधं हि ला जुनिता जीजनत् वसी' रुष्टुः ऽहनं त्वा जीजनत् वसो ॥ ११॥ १९॥

[॥]१३०॥ आ इंद्रु याहि उपं नः प्राऽवतः न अयं अर्छ विद-

र्थानिऽइव सत्रुपंतिः ऋस्तं राजांऽइव सत्रुपंतिः हवांमहेला व्यं प्रयस्वंतः सुते सचा पुचासः न पितरं वाजंऽसातये मंहिष्ठं वार्जंऽसातये॥ १॥ पिवं सीमं इंद्र सुवानं ऋद्रिंऽभिः कोर्शेन सिक्तं अवतं न वंसंगः तृतृषाुणः न वंसंगः मदाय ह्येतायं ते नुविःऽतमाय धायसे आना युद्धंतु हरितः न सूर्यं अहां विश्वां-ऽइवसूर्यं॥२॥ ऋविंदत् द्विः निऽहिंतं गुहां निऽधिं वेः न गर्भे परिऽवीतं अश्मीन अनुंते खंतः अश्मीन वर्ज वजी गवाँऽइव सिसांसन् अंगिरःऽतमः अपं अवृणोत् इषः इंद्रः परिऽवृताः हारः इषः परिऽवृताः॥३॥ दृहहा्गः वज्ञं इंद्रः गर्भस्योः स्रद्मेऽइव तिग्मं असेनाय सं श्युत् अहिऽहत्याय सं श्युत् संऽवि्यानः ञ्जोजंसा शवंःऽभिः इंद्र मुज्मनां तष्टांऽइव वृक्षं वृनिनंः नि वृ-श्विस प्रशाऽइव नि वृश्विस्॥४॥ तं वृथां नुद्यः इंद्र सर्तेवे अच्छे सुमुद्रं ऋमृजः रथान्ऽइव वाजुऽयतः रथान्ऽइव इतः जतीः अयुंज्त समानं अर्थे अक्षितं धेनूःऽइव मनवे विश्वऽदोहसः जनाय विष्यऽदीहसः॥५॥१८॥ इमां ते वाचं वसुऽयंतः आयवः रथं न धीरः सुऽञ्चपाः ञ्रतिह्युषुः सुमायं त्वां ञ्रतिह्युषुः पुंभंतः जेन्यं यथा वाजेषु विप्र वाजिनं ऋत्यंऽइव शवंसे सातये धना विश्वां धनांनि सात्रयें ॥ ६॥ भिनत् पुरः न्वतिं इंद्र पूर्वे दिवः-ऽदासाय महिं दाुश्रुषें नृती वर्जेण दाुश्रुषे नृती अतिथि-ऽग्वायं शंबंरं गिरेः जयः अवं अभुरत् महः धनानि दयमानः श्रीजंसा विश्वां धर्नानि श्रीजंसा॥ १॥ इंद्रं: सुमत्ऽसुं यजंमानं आर्यं प्र आवृत् विश्वेषु शृतंऽकितः आकिषुं स्वंःऽमीद्धेषु आजिषुं मनेवे शासंत अवतान तर्चं कृष्णां अर्ध्युत् धर्सत्न विश्वं ततृषागं ओषति नि अर्थमानं ओषति॥६॥ सूरः चुत्रं प वृह्त जातः ओजंसा प्रधिते वाचं अरुणः मुषायति ईशानः आ मुषायति उशनां यत प्राऽवतः अजंगन जतये क्वेसुसा-नि विश्वां मनुषाऽदव तुर्विणिः अहां विश्वांऽदव तुर्विणिः॥०॥ सः नः नव्येभिः वृष्ऽक्मेन् उक्थेः पुरां दृतेः॰ पायुऽभिः पाहि श्रमेः दिवःऽदासेभिः दंद्र स्तवानः वृवृधी्थाः अहोभिःऽदव द्योः॥१०॥१०॥

॥ १३१॥ इंद्रांय हि द्योः असुरः अनस्त इंद्रांय मही पृष्य्वी वरींमऽभिः द्युम्बऽसांता वरींमऽभिः इंद्रं विश्वं सुऽजोषंसः दे-वासः दुधिरे पुरः इंद्राय विश्वां सर्वनानि मानुषा रातानि संतु मानुषा ॥१॥ विश्वेषु हि ला सर्वनेषु तुंजते समानं एकं वृष-ऽमन्यवः पृथंक् स्वंः सनिष्यवः पृथंक् तं ला नावं न पृषेशिं पूषस्य धुरि धीमहि इंद्रं न युज्ञैः चितयंतः आयवंः स्तोमेंभिः इंद्रै आयवंः॥२॥वित्वा तत्से मिथुनाः अवस्यवं वजस्यं साता गव्यस्य निःऽसृजः सर्धातः इंद्रू निःऽसृजः यत् गुव्यंता हा जना स्वः यंता संडजहंसि आविः करिक्रत् वृषंगं सचाऽभुवं वजं इंद्र सचाऽभुवं॥३॥ विदुः ते ऋस्य वीर्यस्य पूरवः पुरः यत् इंद्र शारदीः अवुऽअतिरः सुसहानः अवुऽअतिरः शासः तं इंद्रु मत्यै अयंज्युं श्वसः पते महीं अमुष्णाः पृथिवीं इमाः अपः मंद्सानः दुमाः अपः॥४॥ आत् इत् ते अस्य वीर्यस्य चर्किर्न् मदेषु वृष्न् जुशिजः यत् आविष सुर्खिऽयुतः यत् आविष चुक्षे कारं एभ्यः पृतनासु प्रऽवैतवे ते अन्यांऽअन्यां नृद्यं सुनिष्ण्त श्रव-स्यंतः सुनिष्णुत्॥५॥ उतो नः ऋस्याः उषसः जुषेतं हि ऋर्कस्य बोधि ह्विषः हवींमऽभिः स्वंःऽसाता हवींमऽभिः यत् इंद्र

हंतवे मृधः वृषां वजिन् चिकेतिस आ मे अस्य वेधसः नवी-यसः मन्नं श्रुधि नवीयसः॥६॥ तं तं इंद्र ववृधानः अस्एऽयुः अमिन्ऽयंतं तुविऽजात् मत्यं वजेण श्रूर मत्यं जहि यः नः अधऽयति शृणुष्व सुश्रवंःऽतमः रिष्टं न यामन् अपं भूतु दुः-ऽमृतिः विश्वां अपं भूतु दुःऽमृतिः॥ ७॥ २०॥

॥ १३२ ॥ लया व्यं मुघुऽवृन् पूर्वी धर्ने इंद्रेलाऽऊताः सस-ह्याम् पृत्तन्यतः वनुयामं वनुष्यतः नेदिष्ठे ऋसिन् ऋहंनि ऋधि वोच नु सुन्वते ऋसिन युझै वि च्येम भरे कृतं वाजुऽयंतः भरे कृतं ॥१॥ स्वःऽजेषे भरे आप्रस्यं वकानि उषःऽबुधः स्वस्मिन् अंजीत ऋाणस्य स्वस्मिन अंजीत अहन इंद्रः यथा विदे शी-ष्णाऽशीष्णा उपुरवाच्यः अस्पुरवा ते सुध्यंक् संतु रातयः भद्राः भुद्रस्यं रात्रयः॥२॥ तत् तु प्रयः प्रत्नु थां ते शुशुक्वनं यिसन् युद्धे वारं अकृंग्लत क्षयं ऋतस्यं वाः असि क्षयं वि तत् वोचेः अधं हिता अंतः पृथ्यंति र्थिमिऽभिः सः घु विदे अनुं इंद्रः गोs एषं णः बंधु क्षित् इन्धः गोु s एषं णः ॥३॥ नु इन्धा ते पूर्वे ऽ था च पुडवाच्यं यत् अंगिरःडभ्यः अवृंगोः अप वृजं इंद्रं शिक्षन अपं वृजं आ एभ्यः समान्या दिशा अस्मभ्यं जेषि योत्सं च सु-न्वत्रभ्यः रंधय कं चित् अवृतं हृणायंते चित् अवृतं ॥ ४॥ सं यत् जनान् ऋतुंऽभिः शूरंः ई्ष्ययत् धने हिते तुरुषंत श्रवस्यवः प्र यक्ष्त श्रवस्यवंः तसी आयुंः प्रजाऽवत् इत् बाघे अर्चेति ञ्जोजसा इंद्रे छोक्यं दिधिषंत धीतयः देवान अच्छं न धीतयः ॥५॥ युवं तं इंद्राप्वेता पुरः अधा यः नः पृत्न्यात् अपं तं उतं इत् हुतं वजेण तंऽतं इत् हुतं दूरे चुत्तायं छंत्सत् गहनं यत् স্ত্র॰२.স্ত॰৭.ব॰२३.] ॥ १२०॥ [म॰१.স্ত॰२०.सू॰१३४.

इनेस्रत् ऋसाकं शर्नून् परि शूर् विश्वतः दुमा दुर्षीष्ट् विश्वतः॥ ६॥ २१॥

॥१३३॥ उमे पुनामि रोदंसी ऋतेन दूहः दहामि सं महीः ञ्जुनिंद्राः ञ्रुभिऽव्लुग्यं यचं हुताः ञ्रुमिचाः वैलुऽस्थानं परि तृ-द्धाः अशेरन् ॥ १॥ अभिऽव्लग्यं चित् अद्रिऽवः शीषा यातु-ऽमतीनां छिंधि वृटूरिणां पुदा मुहाऽवंटूरिणा पुदा॥२॥ अवं श्रासां म्घऽवन् जहि शर्धः यातुऽमतीनां वैल्ऽस्थान्वे श्रम्वे महाऽवैलस्ये अर्भुके॥३॥ यासां तिसः पंचा्यतः अभिऽ वंगैः अपुरुअवेपः तत् सु ते मनायति तकत् सुते मनायति॥४॥ पिशंगीऽभृष्टिं ऋंभृणं पिशाचिं इंद्र सं मृण् सवै रक्षः नि बहै्य ॥५॥ अवः महः इंद्र द्द्दि ख्रुधि नः शुशोचं हि द्योः क्षाः नभीषा अद्भित्वः घृणात् न भीषा अद्भित्वः शुष्मिन् इतंमः हि शुष्मि-ऽभिः वृधैः वृयेभिः ईयंसे ऋपुंरुषऽभः ऋपृतिऽइत शूर् सर्वेऽभिः चिऽसुप्तेः शूर् सर्वेऽभिः॥६॥ वृनोति हि सुन्वन् ख्यं परीं गसः सुन्वानः हि स् यर्जित अवं डिषंः देवानां अवं डिषंः सुन्वानः इत् सिसासति सहसां वाजी अवृंतः सुन्वानायं इंद्रः द्दाति ञ्चाडभुवं र्यिं द्दाृति ञ्चाडभुवं ॥ ७ ॥ २२ ॥ १८ ॥

॥ १३४॥ आ ला जुवंः ररहाणाः अभि प्रयः वायो वहंतु इह पूर्वेऽपीतये सोमस्य पूर्वेऽपीतये जध्वा ते अनु सूनृता मनः ति-ष्टतु जानृती नियुत्वता रथेन आ याहि दावने वायो म्खस्य दावने ॥ १॥ मंदतु ला मंदिनः वायो इंदवः अस्मत् काणासः सुऽकृता अभिऽद्यवः गोभिः काणाः अभिऽद्यवः यत् ह काणाः স্ত্র৽ ২. স্ত্র৽ ৭. ব॰ ২৪.] 💎 ॥ ৭২৭ ॥ 🏻 [म॰ ৭. স্ত্র৽ ২০. মূ৽ ৭३५;

इरध्ये दक्षं सचैते ज्तयंः स्धीचीनाः निऽयुतः दावने धियः उपे बुवते ई धियः॥२॥ वायुः युंके रोहिता वायुः ऋष्णा वायुः रथे अजिरा धुरि वोद्धेव वहिष्ठा धुरि वोद्धेव प्र बोध्य पुरैऽधि जारः आ सस्तींऽदेव प्र चक्ष्य रोदंसी वास्य उपसः श्रवंसे वास्य उपसः ॥३॥ तुभ्यं उपसः शृचंयः प्राऽवितं भुद्रा वस्ता तन्वते दंऽसुं रिश्मषुं चिचा नव्येषु रिश्मषुं तुभ्यं धेनुः स्वःऽदुधा विश्वा वसूनि दोहते अजनयः मुक्तः वक्षणाभ्यः दिवः आवश्व-णाभ्यः॥४॥ तुभ्यं शृक्तासः शृचंयः तुर्ण्यवः मदेषु उयाः इष्-णांत भुविणि अपां इष्तं भुविणि तां त्यारी दसमानः भगं ईट्टे तक्षऽवीये तं विश्वसात् भुवंनात् पासि धर्मणा असुयीत् पानिस धर्मणा ॥५॥ तं नः वायोः एषां अपूर्वः सोमानां प्रथमः पीतिं अहिस सुतानां पीतिं अहिस चुतो विद्वतांतीनां विशां ववर्जुषीणां विश्वाः इत् ते धेनवः दुहे आऽिशरं धृतं दुहते आ-ऽिशरं ॥६॥२३॥

॥१३५॥ स्तीर्णं वृहिः उपं नः याहि वीतये सहस्रेण निऽयुतां नियुत्तते शितनीं भिः नियुत्तते तुभ्यं हि पूर्वेऽपीतये देवाः देवायं येमिरे प्र ते सुतासः मधुंऽमंतः ऋस्थिर्न् मदाय ऋते ऋस्थिर्न् ॥१॥ तुभ्यं ऋयं सोमः परिऽपूतः ऋद्रिंऽभिः स्पाही वसानः परि कोशं ऋषिति पुक्ता वसानः ऋषिति तवं ऋयं भागः आयुषुं सोमः देवेषुं हूयते वहं वायोः निऽयुतः याहि ऋस्पऽयः जुषाणः याहि ऋस्पऽयः ॥२॥ आ नः नियुत्ऽभिः शतिनीभिः ऋष्यं सहस्रिणीभिः उपं याहि वीतये वायो ह्व्यानि वीतये तवं ऋयं भागः ऋ विद्रां सहस्रिणीभिः उपं याहि वीतये वायो ह्व्यानि वीतये तवं ऋ स्रां भागः क्यानि वीतये तवं

णाः अयंस्त वायो पुत्राः अयंसत्॥३॥ आवां रथः नियुत्वान् वृक्षुत् अवंसे अभि प्रयांसि सुऽधितानि वीतये वायों ह्यानि वीतये पिवतं मध्यः अधंसः पूर्वेऽपेयं हि वां हितं वायों आ चंद्रेण राधसा आ गृतं इंद्रः च राधसा आ गृतं ॥ ४॥ आ वां धियः व्वृत्युः अध्वरान् उपं इमं इंदुं मुमृजंत वाजिनं आणुं अत्यं न वाजिनं तेषां पिवतं अस्पुऽयू आ नः गृतं इह जत्या इंद्रवायू सुतानां ऋद्रिऽभिः युवं मदाय वाज्ऽदा युवं॥५॥२४॥ इमे वां सोमाः अप्रमु आ सुताः इह अध्वर्युऽभिः भरमाणाः अयंसत् वायो पुत्राः अयंसत् एते वां अभि असृक्षत तिरः पुविचं आश्रवं: युवाऽयवं: अति रोमांणि अव्ययां सोमांसः अति अव्यया॥६॥ अति वायो सस्तः याहि शर्श्वतः यचं यावां वदित तर्न गुळुतं गृहं इंद्रः च गुळुतं वि सूनृतां दहेशे रीयते घृतं आ पूर्णयां निऽयुतां या्यः अध्वरं इंद्रः च या्यः अध्वरं॥०॥ अर्च अहं तत् वृहेथे मध्यः आऽहंति यं अश्वत्थं उप्ऽतिष्ठंत जायवंः ऋसो तेस्तु जायवंः साकं गावंः सुवंते पच्यंते यवंः न ते वायो उपंद्स्यंति धेनवः न अपंद्स्यंति धेनवः॥६॥ इमे येते सु वायो बाहुऽञ्जीजसः खंतः नदी ते प्तयंति उक्षणः महि वार्धतः उक्षणः धन्वन् चित् ये अनाशवः जीराः चित् अगिराऽ ओकसः सूर्यस्यऽइव र्ष्मयः दुःऽनियंतं वः हस्तयोः दुःऽनियंतं वः॥९॥२५॥

॥१३६॥प्र सु ज्येष्ठं निऽचिराभ्यां वृहत् नमंः ह्वां मृति भर्त मृळ्यत्ऽभ्यां स्वादिष्ठं मृळ्यत्ऽभ्यां ता संऽराजां घृतऽञ्चासु-तीः युक्तेऽयंक्षे उपेऽस्तुता अर्थ एनोः ख्वां न कुतः चन आऽधृषे देवऽतं नु चित् आऽधृषे॥१॥ अदेशिंगातुः उरवे वरीयसी पंथाः

ऋतस्यं सं अयंस्त् रिमिडिमः चक्षुः भगस्य रिमिडिमः द्युक्षं मिचस्य सर्दनं अर्थम्णः वर्षणस्य च अर्थ द्धाते बृहत् उक्थ्यं वयः उपुरस्तुत्यं बृहत् वयः॥२॥ ज्योतिषातीं ऋदितिं धार्यत्sिह्मति स्वःऽवतीं आ सचेते दिवेऽदिवे जागृऽवांसा दिवे-ऽदिवे ज्योतिषात् खुवं आशाते आदित्या दानुनः पती मिवः तयोः वर्रणः यात्यत्ऽजनः ऋर्यमा यात्यत्ऽजनः ॥३॥ अयं मिचायं वर्षणाय शंडतमः सोमः भूतु अव्डपानेषु आडभंगः देवः देवेषुं आऽभगः तं देवासः जुषेरत् विश्वं ऋद्य सुऽजीषंसः तथा राजाना कर्यः यत् ईमंहे ऋतंऽवाना यत् ईमंहे॥४॥ यः मिचायं वरुणाय अविधत् जनः अनुवार्णं तं परि पातः अंहसः दा्यांसं मतै अहंसः तं अर्थमा अभि र्ष्यति च्युजुऽयंतं अनुं वृतं उक्थेः यः एनोः परिऽभूषंति वृतं स्तोमैः आऽभूषंति वृतं ॥५॥ नमः दिवे बृह्ते रोदंसीभ्यां मित्रायं वोचं वरुणायमी द्भुषे सु-ऽमृळीकार्य मीद्भुषे इंद्रं ऋषिं उपं स्तुहि द्युक्षं ऋर्यमणं भर्ग ज्योंक् जीवंतः प्रजयां स्चेम्हि सोमस्य ज्ती स्चेम्हि॥६॥ जुती देवाना व्यं इंद्रंऽवंतः मुंसीमहि स्वऽयंशसः मुरुत्ऽभिः अियः मिनः वर्षणः शमी यंसन् तत् अश्याम मघऽवानः व्यं च ॥ ७॥ २६ ॥ १॥

॥१३०॥ सुसुम आ यातं अद्रिंऽभिः गोऽश्रीताः मत्सराः इमे सोमासः मत्सराः इमे आ राजाना दिविऽस्पृशा अस्पऽचा गंतं उपं नः इमे वां मिचावरुणा गोऽश्राशिरः सोमाः शुक्ताः गो-ऽश्राशिरः॥१॥इमे आ यातं इंदेवः सोमासः दिधिऽश्राशिरः सु-तासः दिधिऽश्राशिरः उत वां उषसः बुधि साकं सूर्यस्य रिम- ऽभिः सुतः मित्रायं वर्षणाय पीतये चारः स्तृतायं पीतये॥२॥ तां वां धेनुं न वासरीं अंप्रुं दुह्ंति अद्गिऽभिः सोमं दुह्ंति अद्गि-ऽभिः अस्मुऽत्रा गृतं उपं नः अवाचां सोमऽपीतये अयं वां मित्रावरुणा नृऽभिः सुतः सोमः आ पीतये सुतः॥३॥१॥

॥१३६॥ प्रद्रपं पूषाः तुविद्वातस्यं शस्यते महिद्रतं अस्य त्वसः न तंद्ते स्तोचं अस्य न तंद्ते अचीमि सुम्द्रयन् अहं अतिद्रकतिं म्यःद्रभुवं विश्वस्य यः मनः आद्रयुयुवे म्खः देवः आद्रयुयुवे म्खः॥१॥ प्र हि ला पूषन् अजिरं न यामिनि स्तो-मेभिः कृष्वे सृण्वंः यथां मृधः उष्टः न पीपरः मृधः हुवे यत ला म्यःद्रभुवं देवं सुख्यायं मत्यः श्रुसाकं आंगूषान् द्युम्निनः कृषि वाजेषु द्युम्निनः कृषि॥२॥ यस्यं ते पूषन् सुख्ये विप्न्यवंः ऋतां चित्त संतः अवसा बुभुजिरे इति ऋतां बुभुजिरे तां अनुं ला नवीयसीं निद्रयुतं रायः ईमहे अहेळमानः उष्ट्रशंस सरी भव वाजेद्रवाजे सरी भव ॥३॥ अस्याः जं सु नः उपं सातये भुवः अहेळमानः रिद्रवान् अज्दुश्रुश्व श्रवस्यतां अज्दुश्रुश्व औ सु ला ववृतीमहि स्तोमेभिः दस्म साधुद्रभिः नहि ला पूषन् अतिद्रमन्ये आपृणे न ते सुख्यं अप्दह्रुवे॥४॥२॥

॥१३९॥ अस्तुं श्रीषंट् पुरः अयिं धिया द्धे आ नु तत शर्धः दिव्यं वृणीमहे इंद्रवायूः वृणीमहे यत् ह ऋाणा विवस्तिति नाभा संऽदायि नव्यसी अधं प्र सु नः उपं यंतु धीतयः देवान अच्छं न धीतयः॥१॥ यत् ह त्यत् मित्रावृष्णी सृतात अधि

आऽद्दार्थे॰ अनृतं स्वेनं मृत्युनां दक्षस्य स्वेनं मृत्युनां युवोः इत्या अधि सद्गंऽसु अपंच्याम हिर्एययं धीभिः चन मनसा स्वेभिः ऋषऽभिः सोमस्य स्वेभिः ऋषऽभिः ॥२॥ युवां स्तो-मेभिः देव्ऽयंतः अश्विना आश्ववयंतःऽइव खोकं आयवः युवां ह्वा अभि आयवंः युवोः विश्वाः अधि श्रियंः पृक्षः च विश्व-ऽवेद्सा प्रुषायंते वां प्वयः हिर्एयये रथे दुसा हिर्एयये॥३॥ अचेति द्सा वि जं नाकं ऋ ख्यः युंजते वां र्ष्यु युजः दिवि-ष्टिषु अध्यसानः दिविष्टिषु अधि वां स्थाम वृंधुरे रथे दुसा हिर्ग्यये पृथाऽइव यंती अनुऽशासता रजः अंजसा शासता रजः॥४॥ शचीभिः नः श्चीऽवसू॰ दिवां नक्तं दृश्स्यतं मा वां रातिः उपं दुस्त कदां चन ऋस्मत् रातिः कदां चन ॥ ५॥३॥ वृषंन इंद्र वृष्ऽपानांसः इंदंवः इमे सुताः ऋद्रिऽसुतासः उत-ऽभिदः तुभ्यं सुतासः उत्रिभदः ते ला मृदंतु दावने मृहे चिचाय राधंसे गीःऽभिः गिर्वाहः स्तवमानः आ गृहि सुऽमृळीकः नः आगृहि॥६॥ ओ'सु नः अये शृणुहि तं ईक्रितः देवेभ्यः ब्रवृसि युज्ञियेभ्यः राजंऽभ्यः युज्ञियेभ्यः यत् हृत्यां ऋंगिरःऽभ्यः धेनुं देवाः अदंत्रन वितां दुहे अर्थमा कुर्तरिसचां एषः तां वेद् मे सचा॥९॥ मो' सु वः अस्ति अभि तानि पौंस्यां सनां भूवन द्युसानि मा उत जारिषुः अस्मत पुरा उत जारिषुः यत वः चिचं युगेऽयुंगे नव्यं घोषांत अमंद्यं असामुं तत् मुस्तः यत् च दुस्तरं दिधृत यत् च दुस्तरं॥ ।। द्ध्यङ् ह मे जनुषं पूर्वः अंगिराः प्रियऽमेधः कार्षः ऋचिः मनुः विदुः ते मे पूर्वे मनुः विदुः तेषां देवेषु आ-ऽयतिः ऋसानं तेषुं नाभयः तेषां प्देनं महिं आ नमे गिरा इंद्रायी आ नमे गिरा॥९॥ होता युख्त वृनिनः वृत वार्यं वृ- স্ত্র৽ ২. বৃ॰ ६.] ॥ ৭২६॥ [म॰ ৭. স্ত্র॰ ২৭. মূ॰ ৭৪০.

ह्स्पतिः यज्ति वेनः उष्ठिक्षिः पुरुष्ठवारेभिः उष्ठिभिः ज्गृभ्म दूरेष्ठश्रादिशं श्लोकं अद्रैः अधं त्मनां अधारयत् अर्रादानि मु-ऽऋतुंः पुरु सद्यानि सुष्ठऋतुंः ॥१०॥ ये देवासः दिवि एकादश स्य पृथिव्यां अधि एकादशस्य अप्सुष्ठिक्षतंः महिना एकादश स्य ते देवासः यज्ञं इमं जुष्धं॥११॥४॥२०॥

॥ १४० ॥ वेदिऽसरें प्रियऽधांमाय सुऽद्युते धाुसिंऽ इंव प्रभ्र योनि अपये वस्त्रेणऽइव वास्य मन्मना शुचि ज्योतिःऽरंधं शु-ऋऽवंशितमःऽहनं॥१॥ अभि बिऽजन्मां चिऽवृत् अनं सुज्यते संवत्तरे ववृधे जग्धं ई पुनः अन्यस्यं आसा जिह्नयां जेन्यः वृषां नि अन्येन वृनिनः मृष्ट वार्णः॥२॥ कृष्णुऽप्रुतौ वेविजे अस्य सुऽ शितौ जुभा तरेते ऋभि मातरा शिष्टुं प्राचाऽ जिहं ध्वसयंतं तृषुऽच्युतं आसाच्यं कुपंयं वधैनं पितुः॥३॥ मुमुख्दंःमनंवे मा-न्वस्यते रघुऽदूवं: कृष्णऽसींतासः कं जुवं: असमनाः अजिरासः र्घुऽस्यदः वातंऽजूताः उपं युज्यंते आश्रवः॥४॥ आत् अस्य ते ध्यसर्यंतः वृथां ईरते कृषां अभ्ये महि वपैः करिक्रतः यत् सीं महीं अवनिं प्र अभि मम्यात अभिऽश्वसन् स्तनयन् एति नानदत् ॥५॥५॥ भूषेन् न यः अधि ब्भूषुं नस्ते वृषांऽइव पत्नीः अभि एति रोरंवत ओजायमानः तन्वः च शुंभते भीमः न शृंगा दिव-धाव दुःऽगृभिः ॥६॥ सः संऽस्तिरं विऽस्तिरं सं गृभायति जा-नन् एव जानतीः नित्यः आ श्ये पुनः वधेते ऋषि यंति देवा ञ्जन्यत् वर्षः पित्रोः कृरातृते सचा ॥७॥ तं अयुवः केणिनीः सं हिरेभिरे उधीः तस्यः मुम्रीः प्रशायवे पूनः तासा जरां प्रद्रम्-चन एति नानंदत् असुं परं जनयंन् जीवं अस्तृतं ॥६॥ अधी-

वासं परिमातुः रिहन अहं तुविऽयेभिः सत्तं ऽभिः याति वि जयः वयः दर्धत् प्तऽवते रिहित् सदां अनुं श्येनी सचते वर्तिनः अहं ॥०॥ असात्तं अये मुघवंत् ऽसु दी दिहि अधं असी वान वृष्भः दमूनाः अवऽअस्य शिष्णुं उमतीः अदी देः वमें ऽइव युत् ऽसु परि-ऽजभुराणः॥१०॥६॥ इदं अये सुऽधितं दुः ऽधितात् अधि प्रियात् कुं चित् मन्मनः प्रेयः अस्तु ते यत् ते शुक्तं तन्वः रोचेते शृचि तेन अस्मभ्यं वनसे रत्नं आतं॥११॥ रथायनावं उत नः गृहायं नित्यं ऽअरिवां प्तऽवती रासि अये अस्मातं वीरान् उत नः म्धीनः जनान् च या पार्यात् शर्मे या च ॥१२॥ अभि नः अये उत्थं इत् जुगुर्याः द्यावाक्षामां सिधवः च स्वऽगूर्ताः गव्यं यव्यं यतः दीधा अहां इवं वरं अह्ययः वृत्ता ॥१३॥०॥

॥१४१॥ बर् इत्या तत् वपुंषे धायि द्र्यंतं देवस्यं भगेः सहंसः
यतः जिन यत् ई उपं हरते साधित मृतिः ज्यूतस्य धेनाः अन्यत्
स्र स्तृतः॥१॥ पृष्ठः वपुः पितुऽमान् नित्यः आ श्ये हितीयं आ
स्प्र शिवासु मातृषुं तृतीयं अस्य वृष्यस्यं दोहसे दर्शंऽप्रमृतिं
जन्यंत् योषंगः॥२॥ निः यत् ई वृधात् मृहिषस्यं वपसः ईशानासः श्वसा ऋतं सूर्यः यत् ई अनुं प्र दिवः मध्यः आऽध्वे
गृहां संतं मात्रिश्वां मृथायितं॥३॥ प्र यत् पितुः प्रमात् नीयते
परि आ पृष्युधः वीरुधः दंऽसुं रोहृति उभा यत् अस्य जनुषं यत्
इन्वतः आत् इत् यविष्ठः अभवत् घृणा श्विः ॥४॥ आत् इत्
मातृः आ अविश्वत् यासुं आ श्विः अहिंस्यमानः उर्विया वि
वव्धे अनुं यत् पूर्वाः अरहत् स्नाऽज्वः निनव्यंसीषु अवरासु
धावते॥ ५॥ ६॥ आत् इत् होतारं वृण्ते दिविष्टिषु भगंऽइव

पृपृचानासः ऋंज्ते देवान् यत् ऋलां म्ज्मनां पुरुऽ स्तुतः मतै शंस विश्वधां वेति धायसे ॥ ६ ॥ वि यत् अस्थात् युज्तः वा-तंऽचोदितः हारःन वक्षां जुरणाः अनांकृतः तस्यं पत्मन धृक्षुषः कृषाऽ जंहमः शुचिऽजन्मनः रजः आ विऽर्ञध्वनः॥७॥ रथः न यातः शिकंऽिमः कृतः द्यां अंगेिमः अर्षेभिः ई्यते आत् अस्य ते कृष्णासः धृष्ठि सूरयः श्रूरस्यऽइव तेषयात् ईष्ते वयः ॥৮॥ लयां हि अपे वर्षणः धृतऽवतः मिनः शा्शद्रे अर्यमा सुऽदानवः यत् सीं अनु ऋतुंना विष्युऽयां वि्डभुः अरान् न नेमिः परि्डभूः ञ्जजायथाः ॥९॥ तं ञ्चये शृश्मानायं सुन्वते रत्नं यविष्ठ देव-ऽतातिं इ्न्वृसितं लानु नव्यं सहसः युवन् व्यंभगं न कारे महि-ऽर्ज्न धीमहि ॥ १० ॥ ऋसि र्यि न सुऽऋषै दमूनसं भगै दर्स न पृपृचासि ध्र्णेसिं र्श्मीन्ऽइंव यः यमति जन्मनी उभे देवा-नां शंसं ऋते आ च सुऽऋतुंः॥ ११॥ उत नः सुऽद्योतमां जीर-ऽऋषः होता मंद्रः पृण्वत् चंद्रऽरंषः सः नः नेषत् नेषंऽतमैः अमूरः ख्रियः वामं सुवितं वस्यः अच्छं ॥१२॥ अस्तावि ख्रियः शिमीवत्ऽभिः ऋकैः सांऽराज्याय प्रुत्तरं द्धानः ऋमी च ये म्घऽवानः व्यं च मिहं न सूरं ऋति निः तृत्युः ॥१३॥९॥

॥१४२॥ संऽईबः अये आ वह देवान् अद्य यतऽस्चे तंतुं तनु-ष्व पूर्वे सुतऽसोमाय दाणुषे॥१॥ घृतऽवंतं उप मासि मधु-ऽमंतं तनूऽन्पात् युद्धं विप्रस्य माऽवंतः श्र्मानस्य दाणुषः ॥२॥ णुचिः पावकः अद्भंतः मध्या युद्धं मिमिस्तृति नराशंसः विः आ दिवः देवः देवेषुं यद्धियः॥३॥ ई्टितः अये आ वह इंद्रं

चिनं इह प्रियं इयं हि ला मृतिः ममं अळं सुऽ जिह्न व्यते॥४॥ स्तृणानासः युत्रद्भुचः वृहिः युत्ते सुऽअध्यो वृंजे देवव्यचःऽतमं इंद्राय शर्म स्डप्रयः ॥५॥ वि श्रयंतां ऋत्ऽवृधः प्रुथे देवेभ्यः म्हीः पाव्कासः पुरुष्टस्पृहंः हारः देवीः ऋस्यतः ॥६॥१०॥ आ भंदमाने उपाके नक्तोषसा सुरुपेशसा युद्धी कृतस्य मातरा सीदतां वृहिः आ सुऽमत्॥७॥ मंद्रऽजिह्ना जुगुर्वेगी होतारा दैव्यां क्वी युक्षं नः युक्षुतां इमं सिधं ऋद्य दिविऽस्पृशं ॥ ৮॥ शुचिः देवेषुं ऋपिता होचां मुरुत्ऽसुं भारती इळां सरस्वती मही बहिः सीट्ंतु युद्धियाः ॥९॥ तत् नः तुरीपं अद्भृतं पुर वा अरं पुरु त्मना तष्टां पोषांय वि स्युतु राये नाभां नः ऋसाऽयुः ॥१०॥ अवुऽसृजन् उपं तमनां देवान् यक्षि वनस्पते अपिः ह्या सुसूद्ति देवः देवेषु मेधिरः॥११॥ पूष्ण्ऽवते मुरुतंते विश्वऽदे-वाय वायवे स्वाहां गायुचऽवेपसे हुव्यं इंद्राय कर्तन् ॥ १२॥ स्वाहांऽकृतानि आ गृहि उप ह्व्यानि वीतये इंद्रे आ गृहि श्रुधि हवं तां हुवंते ऋघ्वरे॥ १३॥ ११॥

॥१४३॥ प्र तव्यंसीं नव्यंसीं धीतिं अपये वाचः मृतिं सहंसः सूनवें भरे अपां नपात् यः वसुंऽभिः सह प्रियः होतां पृषिव्यां नि असींदत् चृत्वियः ॥१॥ सः जायमानः प्रमे विऽश्रीमिन आविः अपिः अभवत् मात्रिश्वेने अस्य ऋतां संऽड्धानस्य मज्मनां प्रद्यावां शोचिः पृष्यिवीः अरोच्यत् ॥१॥ अस्य लेषाः अजराः अस्य भानवः सुऽसंहशः सुऽप्रतीं कस्य सुऽद्युतः भा-ऽतंश्वसः अतिं अतुः न सिंधवः अयोः रेजंते असंसंतः अजराः ॥३॥ यं आऽईरिरे भृगंवः विश्वऽवेदसं नाभां पृष्यिव्याः भुवनस्य

স্তুৎ-স্তুৎ-বে॰৭३.] । ৭३০॥ [म॰৭.স্তু॰২৭.মু৽৭৪৪.

म्ज्यनां ख्रां तं गीःऽभिः हिनुहि स्वे आ दमें यः एकः वस्वः वरुणः न राजिति॥४॥ न यः वरायम्हतांऽइव स्वृनः सेनांऽइव सृष्टा दिव्या यथां अशिनः अपिः जेमैः तिगितः अति भवैति योधः न श्वृंन् सः वनां नि ऋंजते॥५॥ कुवित् नः अपिः ज्व- थस्य वीः असत् वसुः कुवित् वसुंऽभिः कामं आऽवरंत् चोदः कुवित् तुतुज्यात् सात्ये धियः शृचिंऽप्रतीकं तं अया धिया गृणे॥६॥ घृतऽप्रतीकं वः ऋतस्य धुःऽसदं अपिं मिचं न सं- ऽइधानः ऋंजते इंधानः अऋः विद्धेषु दीद्यंत् श्रुऋऽवंणा उत् जं नः यंसते धियं॥ ७॥ अप्रंऽयुक्तन् अप्रंयुक्ति हिमः असे श्रिवेभिः नः पायुऽभिः पाहि श्रुमेः अदंबेभिः अदंिपतिभिः इष्टे अनिमिषत् हिभः परि पाहि नः जाः॥ ६॥ १२॥

॥१४४॥ एति प्र होता वृतं अस्य मायया ऊर्धा द्धानः शु-चिंऽपेशसं धियं अभि सुचः ऋमते दृष्ठिणाऽ आवृतः याः अस्य धामं प्रथमं हु निसंते ॥१॥ अभि ई अर्तस्य दोहनाः अनूषत् योनौ देवस्य सदने परिऽवृताः अपां उपऽस्ये विऽभृतः यत् आ अवसत् अधं स्वधाः अध्यत् याभिः ईयते ॥२॥ युयूषतः स-ऽवयसा तत् इत् वपुः समानं अधं विऽतरिचता मिषः आत् ई भगः न हवाः सं असत् आ वोद्धः न र्श्मीन सं अयंस्त सा-रिषः ॥३॥ यं ई बा सऽवयसा सप्यतः समाने योना मिष्युना संऽ श्रोकसा दिवान नक्तं पृष्ठितः युवा अजित पुरु चरन् अजरः मानुषा युगा॥४॥ तं ई हिन्वंति धीतयः दशं विशः देवं मतीसः ऊत्रये ह्वामहे धनोः अधि प्रवितः आ सः ऋर्षित अभिव-जत्रिभः व्युना नवा अधित ॥५॥ तं हि अग्रे दिव्यस्य राजिस तं पार्थिवस्य पृत्रुपाःऽइंव त्मनां एनीं ते एते बृह्ती अभि-ऽश्रियां हिर्एएयो वक्षरी बहिः आशाते ॥६॥ अभे जुषस्व प्रति हुर्ये तत् वचः मंद्रं स्वधांऽवः ऋतंऽजात सुऽऋतो थः विश्वतः प्रत्यङ् असि दुर्शेतः रुषः संऽहं ही पितुमान् ऽइंव स्वयः॥ ९॥ १३॥

॥१४५॥ तं पृच्छत् सः ज्याम् सः वेद् सः चिकित्वान् ई्यते सः नु ई्यते तस्मिन् संति प्रदिश्वां तस्मिन् इष्टयंः सः वाजस्य श्वसः श्रुष्मिणाः पतिः॥१॥ तं इत् पृच्छंति न सिमः वि पृच्छति स्वेनंऽइव धीरः मनसा यत् अयंभीत् न मृष्यते प्र्यमं न अपरं वचः अस्य ऋतां सचते अपंद्रहिपतः॥१॥ तं इत् ग्च्छंति जुद्धः तं अवैतीः विश्वांनि एकः शृण्वत् वचांसि मे पुष्ट्ऽप्रेषः ततुरिः यज्ञ्डसाधनः अच्छंद्रऽजितः शिष्टुः आ अद्व सं रभः॥३॥ उप्- ऽस्थायं च्रति यत् संऽआरंत सद्यः जातः तत्सार् युज्यंभिः अभि श्वांतं मृष्टते नांद्वे मुदे यत् ई गच्छंति उ्षतीः अपिऽ स्थितं ॥४॥ सः ई मृगः अषः वन्गुः उपविच उप्रमस्यां निधायि विश्ववन्वीत् व्युनां मत्यैभ्यः अपिः विद्वान् कृत्ऽचित् हिसत्यः॥५॥१८॥

॥१४६॥ चिऽमूधानं स्प्तर रिषमं गृणीषे अनूनं अपि पिचोः
जपरस्थे निऽस्तं अस्य चरतः ध्रुवस्यं विश्वां दिवः रोचना आप्रिऽवांसं॥१॥ जक्षा महान् अभि व्वक्षे एने अजरः तस्थी
इतः उर्जतः कृष्वः ज्थाः पदः नि द्धाति सानौ रिहंति जधः
अष्षासं अस्य॥२॥समानं वृत्तं अभि संऽ चरती विष्वं क्षेन्
विच्यतः सुऽमेके अन्यऽवृज्यान् अध्वनः मिमाने विश्वान्
केतान् अधि महः द्धाने ॥३॥ धीरांसः पदं कवयः नयंति ना-

ञ्च०२.ञ्च०२.व०१७.] ॥१३२॥ [म०१.ञ्च०२१.सू०१४६.

ना ह्दा रक्षमाणाः अजुयै सिसासंतः परि अप्रयंत सिंधुं आ-विः एभ्यः अभवत् सूर्यः नृन् ॥४॥ दि्ह्छे एयः परि काष्ट्रां सु जेन्यः ईक्रेन्यः महः अभीय जीवसे पुरुष्ठचा यत् अभवत् सूः अहं एभ्यः गभैभ्यः म्घऽवा विश्वऽदंशितः॥ ॥ १॥ १॥॥

॥१४९॥ क्या ते अये शुचयंतः आयोः द्दाशुः वार्जेभिः आशुषाणाः उभे यत् तो के तन्ये द्धांनाः चृतस्यं सामन् रणयंत
देवाः ॥ १ ॥ बोधं मे अस्य वर्चसः यविष्ठ मंहिष्ठस्य प्रऽभृतस्य
स्वधाऽवः पीयिति तः अनुं तः गृणाति वंदारः ते तन्वं वंदे अये
॥२॥ ये पायवः मामतेयं ते अये प्रयंतः अधं दुः ऽइतात् अरंशन
ररक्षं तान् मुङ्कृतः विश्वऽवेदाः दिप्संतः इत् रिपवः न अहं देभुः
॥३॥यः नः अये अरेरिऽवान् अघऽयुः अरातिऽवाम्चैयति इयेन
मंचेः गुरुः पुनः अस्तु सः असे अनुं मृष्टीष्टतन्वं दुः ऽजेक्तः॥४॥उत
वा यः सहस्य प्रऽविद्वान् मतः मतः मतः मचैयिति इयेन अतः पाहि
सत्वमान् स्तुवंतं अये माकिः नः दुः ऽइतायं धायोः ॥५॥१६॥

॥१४८॥ मधीत यत द्विष्टः मात्रिश्वां होतारं विश्वऽ अप्तुं विश्वऽदेखं नि यं द्धुः मनुष्यासु विश्व स्वः न चित्रं वपुंषे वि-भाऽवं ॥१॥ द्दानं इत न द्द्भंत मन्मं अप्तिः वर्ष्ट्यं ममं तस्यं चाक्तन् जुषंतं विश्वानि अस्य कर्मे उपेऽस्तुतिं भरमाणस्य का-रोः॥२॥ नित्येचित् नु यं सदने जगृभे प्रशस्तिऽभिः द्धिरे य्जि-यासः प्र सु न्यंत् गृभयंतः दृष्टी अश्वासः न र्थ्यः ररहाणाः॥३॥ पुरुणि द्साः नि रिणाति जंभैः आत् रोचते वने आ विभाऽवां आत अस्य वातः अनु वाति शोचिः अस्तुः न श्यां अस्तनां अनु ञ्च॰२.ञ्च॰२.व॰२०.] ॥ १३३॥ [म॰१.ञ्च॰२१.सू॰१५१.

द्यून ॥ ४ ॥ न यं रिपवः न रिष्यायवः गर्भे संतं रेष्याः रेषयंति ऋंधाः ऋप्रयाः न दुभुन् ऋभिऽख्या नित्यांसः ई मेतारः ऋर् सुन् ॥ ५ ॥ १७ ॥

॥१४९॥ महः सः रायः आ ईष्ते पतिः दन इनः इनस्य वसुनः
पदे आ उपं धर्जतं अद्रंयः विधन इत्॥१॥ सः यः वृषां न्रां न
रोदंस्योः श्रवंःऽभिः अस्ति जीवपीतऽसर्गः प्र यः सुसागः शिश्रीत योनौ॥२॥ आ यः पुरं नामिणीं अदीदेत् अत्यः क्विः
नभ्न्यः न अवां सूरं न हुरुक्वान् शृतऽञ्जात्मा ॥३॥ अभि द्विऽजन्मां ची रोचनानि विश्वा रजांसि शुशुचानः अस्थात् होतां
यजिष्ठः अपांस्धऽस्थे॥४॥ अयं सःहोतां यः द्विऽजन्मां विश्वां
द्धे वायाणि श्रवस्या मतैः यः अस्मै सुऽतुकः द्दाशं॥५॥१॥॥

॥ १५०॥ पुरु त्या दाश्वान वोचे आरिः अमे तर्व स्वित आ
तोदस्यंऽइव शर्णे आ महस्यं ॥ १॥ वि अनिनस्यं धनिनः प्रऽहोषे चित अर्रुषः कृदा चन प्रऽजिगतः अदेवऽयोः ॥ २॥ सः
चंद्रः विष्य मत्यः महः वाधन्ऽतमः दिवि प्रऽपं इत् ते अमे
वनुषः स्याम् ॥ ३॥ १९॥

॥ १५१॥ मिनं न यं शिम्यां गोषुं गृव्यवः सुऽ आध्यः विद्धे अप्रमु जीजनन् अरेजेतां रोदंसी पाजंसा गिरा प्रति प्रियं यज्तं जनुषां अवः॥ १॥ यत् हृत्यत् वां पुरुऽमीद्धस्यं सोमिनः प्र मिनासः न द्धिरे सुऽ आभुवः अधं ऋतुं विद्तं गातुं अर्चेते उत्त स्रुतं वृष्णा प्रस्यंऽ वतः॥ २॥ स्रा वां भूषन् श्चितयः जन्म अ॰२.अ॰२.व॰२२.] ॥ १३४॥ [म॰१.अ॰२१.सू॰१५२.

रोर्ट्स्योः पुऽवाच्यं वृष्णा दक्षंसे मुहे यत् हुँ ऋतायं भरंथः यत् अवैते प्रहोचया शिम्यां वीषः अध्वरं॥३॥ प्रसा खि्तिः असुरा या महि प्रिया ऋतंऽवानी ऋतं आ घोष्यः बृहत् युवं दिवः बृह्तः दक्षं आडभुवं गां न धुरि उपं युंजाये अपः ॥४॥ मही अने महिना वारं सुख्यः अरेखवं तुनं आ सद्मन् धेनवंः स्वरंति ताः उपरुतांति सूर्यं आ निष्मुचः उषसंः तुक्कवीः ऽईव ॥५॥२०॥ आ वां स्रुतायं केशिनीः अनुष्त मित्रं यत्रं वर्रण गातुं अचियः अवतमनां मृजतं पिन्वतं धियः युवं विप्रस्य मन्म-नां इरज्यथः॥६॥ यः वां युद्धैः शृशुमानः ह दार्शति कविः होता यजेति मन्मऽसाधेनः उपं अहं तं गर्ख्यः वीषः अध्वरं अर्ख गिरः सुऽमृतिं गृंतं ऋस्।ऽयू॰॥७॥ युवां युद्धेः प्रथमा गोिभः अंज्ते कातंऽवाना मनसः न प्रध्यक्तिषु भरंति वां मन्मना सं-ऽयतां गिरं ऋहंपता मनंसा रेवत् आया्षे ॥ ।। रेवत् वयः द्धाये रेवत् आशाये नरां मायाभिः इतऽकति माहिनं न वां द्यावः ऋहंऽभिः न उत सिंधवः न देव्ऽत्वं प्रायः न आनुपुः मधं॥ ९॥ २१॥

॥१५२॥ युवं वस्त्राणि पीवसा वसाथे युवोः अच्छिदाः मंतवः
ह सगीः अवं अतिरतं अनृतानि विश्वां ऋतेनं मिचावरुणा
सचेथे ॥१॥ एतत् चन वः वि चिकेतत् एषां सत्यः मंचः कविऽश्सः ऋघावान चिःऽअश्रिंहंति चतुःऽअश्रिः उयः देवऽनिदः
ह प्रथमाः अजूर्येन् ॥२॥ अपात् एति प्रथमा पत्ऽवतीनां कः
तत् वां मिचावरुणा आ चिकेत् गर्भः भारं भरति आ चित्
अस्य ऋतं पिपति अनृतं नितारीत् ॥३॥ प्रऽयंतं इत् परि जारं

क्नीनां पश्यांमसिन उप्डिन्पद्यंमानं अनेवऽपृग्णा विडतंता वसानं प्रियं मित्रस्यं वर्रणस्य धामं॥४॥ अनुष्यः जातः अनुभी-ष्युः अवी किनिक्रदत्त पृत्यत् कुष्वेऽसानुः अचित्तं बस्नं जुजुषुः युवानः प्र मित्रे धामं वर्रणे गृणंतः॥५॥ आ धेनवः मामत्यं अवंतीः ब्रह्मऽप्रियं पीप्यन् सिम्नं कधंन पितः भिष्ठेत व्यु-नानि विद्वान आसा आऽविवासन् अदिति उर्ष्येत्॥६॥ आ वां मित्राव्र्णाह्य्यऽजुंष्टिनमसादेवी अवंसा व्वृत्यां अस्माकं बस्नं पृतनासु सुद्याः अस्माकं वृष्टिः दिया सुऽपारा॥९॥२२॥

॥१५३॥ यजांमहे वां महः स्ठजोषाः ह्थोभिः मिचाव्रुणा नमःऽभिः घृतेः घृतऽस्रू॰ अधं यत् वां आसो अध्वर्यवः न धी-तिऽभिः भरति॥१॥ प्रऽस्तुंतिः वां धामं न प्रऽयुंक्तिः अयोगि मिचाव्रुणा सुऽवृक्तिः अनिक्तं यत् वां विद्षेषु होतां सुसं वां सूरिः वृष्णो इयेश्चन्॥२॥ पीपायं धेनुः अदितिः च्यृतायं जनाय मिचाव्रुणा ह्विःऽदे हिनोति यत् वां विद्षे स्पर्यन् सः रा-तऽहंथः मानुषः नहोतां॥३॥ उत्त वां विद्शे स्पर्यन् सः रा-आपंः च पीप्यंत् देवीः उतो नः अस्य पूर्थः पतिः दन् वीतं पातं पर्यसः उसियायाः॥४॥२३॥

॥१५४॥ विष्णोः नु कं वीयोणि प्र वोचं यः पार्थिवानि वि-ऽम्मे रजांसि यः ऋस्कंभायत् उत्ऽतंरस्थऽस्थं विऽच्ऋमाणः चेधा उत्ऽगायः॥१॥ प्र तत् विष्णुः स्त्वते वीयेण मृगःन भीमः कुचरः गिरिऽस्थाः यस्यं उत्षुं चिषु विऽऋमणेषु ऋधिऽसि-यंति भुवनानि विश्वां ॥२॥ प्र विष्णंवे शूषं एतु मन्मं गिरि-ऽसिते उत्ऽगायायं वृष्णे यः दृदं दीधे प्रऽयंतं स्थऽस्थं एकः স্ত্র৽२.স্ব॰२र्द्धुः] ॥ १३६ ॥ [म॰१.স্ত্র॰२१.सू॰१५६.

विष्ममे चिष्ठ भिः इत् प्देभिः॥३॥ यस्यं ची पूर्णा मधुना प्दानि अक्षीयमाणा स्वधयां मदैति यः जं चिष्ठधातुं पृथिवीं उत द्यां एकः दाधारं भुवनानि विश्वां॥४॥ तत् अस्य प्रियं अभि पाषः अश्यां नरः यचं देव्ययं मदैति उत्यक्ति मस्य सः हि वंधुः इत्या विष्णोः पदे प्रमे मध्यः उत्तः॥ ५॥ ता वां वास्तूनि उश्मिस् गमध्ये यचं गावः भूरिष्ठ मृंगाः अयासः अचं अहं तत् उत्या-यस्य वृष्णः प्रमं पदं अवं भाति भूरि॥६॥२४॥

॥१५५॥ प्रवः पांतं श्रंधंसः ध्याऽयते महे शूराय विषांवे च अर्चेत् या सानुंनि पर्वतानां अदांभ्या महः तस्यतुः अर्वेताऽइव साधुनां॥१॥ लेषं इत्या संऽञ्चरंणं शिमींऽवतोः इंद्रांनिषणूः सुत्ऽपाः वां उरुष्यति या मत्याय प्रतिऽधीयमानं इत् कृशानोः अस्तुः असनां उरुष्यथः॥१॥ ताः ई वधिति महि अस्य पांस्यं नि मात्रां न्यति रेतंसे भुजे द्धांति पुत्रः अवरं परं पितुः नामं तृतीयं अधि रोचने दिवः॥३॥ तत्ऽतंत् इत् अस्य पांस्यं गृणीमसि इनस्यं चातुः अवृकस्यं मीद्धुषः यः पार्थिवानि चि-ऽभिः इत् विगामऽभिः उरु क्रमिष्ट उरुऽगायायं जीवसे॥४॥ हे इत् अस्य क्रमणे स्वःऽहर्यः अभिऽख्यायं मत्यः भुर्णयति तृतीयं अस्य निकः आ द्धष्ति वयः चन प्तयंतः प्ति चिण्ता स्तुःऽभिः साकं नवृति च नामंऽभिः चकं न वृत्तं व्यतीन् अवी-विप्त वृहत्ऽश्रीरः विऽिममानः क्रकंऽभिः युवां अकुंमारः प्रति एति आऽह्वं॥६॥२॥॥

॥१५६॥भवं मिनः न शेव्यः घृतऽ आंसुतिः विभूतऽद्युद्धः एव-ऽयाः ऊं स्ऽप्रयाः अधं ते विष्णो विदुषां चित् अधीः स्तोमः यद्वः च राध्यः ह्विष्मंता॥१॥ यः पूर्वीयं वेधसेनवीयसे सुमत्-ऽजानये विष्णंवे ददांशित यः जातं अस्य महतः मिहं अवंत सः इत् जं अवंःऽभिः युज्यं चित् अभि असत्॥१॥ तं जं स्तोतारः पूर्वे यथां विद च्रुतस्यं गभे जनुषां पिपतेन आ अस्य जानंतः नामं चित् विवक्तन महः ते विष्णो सुऽमितं भजामहे ॥३॥ तं अस्य राजां वर्रणः तं अश्विनां ऋतुं सच्ता मार्रतस्य वेधसः दाधारं दक्षं उत्ऽतमं अहःऽविदं वृजं च विष्णुः सिर्वेऽवान् अप्ऽज्णुते॥४॥ आ यः विवायं सच्याय देवाः इंद्राय विष्णुः सुऽकृते सुकृत्ऽतरः वेधाः अजिन्वत् चिऽसधस्यः आर्यं च्रुतस्यं भागे यजमानं आ अभजत्॥५॥२६॥२०॥

॥१५०॥ अबीधि अपिः जमः उत् एति सूर्यः वि उषाः चंद्रा
मही आवः अचिषां अयुंद्यातां अधिनां यात्वे रथं प्र असावीत् देवः सविता जगत् पृथंक्॥१॥ यत् युंजार्थः वृषं गं अधिना
रथं घृतेन नः मधुना ख्र्चं उख्तं अस्माकं ब्रह्मं पृतेनासु जिन्वतं
व्यं धनां श्रूरंऽसाता भजेमहि ॥२॥ अवीङ् चिऽच्कः मधुऽवाहेनः रथः जीर्ऽश्रंत्रः अधिनोः यातु सुऽस्तुतः चिऽवंधुरः
मघऽवां विश्वऽसीभगःशं नः आ वृद्ध्त् द्विऽपदे चतुःऽपदे॥३॥
आ नः जजी वृह्तं अधिना युवं मधुऽमत्या नः कश्या मिनिख्तं प्र आयुंः तारिष्टं निः रपासि मृद्ध्तं सेधतं वेषः भवतं स्चाऽभुवां॥४॥ युवं ह् गभै जगतीषु धृत्यः युवं विश्वेषु भुवंनेषु अतः
युवं अपि च वृष्णी अपः च वनस्पतीन अधिनी ऐरयेथां॥५॥
युवं हस्यः भिषजां भेषजेभिः अथीः ह स्थः रथ्या रथ्येभिः अथीः ह
ख्वं अधि धृत्यः उपायः वां हिवधान मनसा ददा श्रीक्षी १०॥२॥

অ॰२.স্ত॰३.व॰२.] ॥ १३৮॥ [म॰१.স্ত৽২२.सू॰१५৫.

॥ १५८ ॥ वसूं रुद्रा पुर्डमंतूं वृधंता द्र्यस्यतं नः वृष्णी अभिष्टी दस्रां हु यत रेक्णः श्रीच्थ्यः वां प्र यत सम्मार्थः श्रका-वाभिः जती ॥ १॥ कः वां दा्रात सुडमतये चित् श्रस्य वसूं यत धेथे नमसा पदे गोः जिगृतं श्रस्म रेवतीः पुरंडधीः कामप्रेण्डद्व मनसा चरंता ॥ २ ॥ युक्तः हु यत् वां तौग्याय पेरः वि मध्ये श्रणीसः धायि पुजः उपं वां श्रवः श्रर्णं गमेयं श्रूरं न श्रज्म प्तयंत्रहभिः एवैः ॥ ३ ॥ उपंडस्तुतिः श्रीच्थ्यं उर्ष्थेत मा मां इमे प्तचिणी वि दुग्धां मा मां एधः दर्णंडतयः चितः धाक् प्र यत् वां बृद्धः सनि खादंति श्रां ॥ ४ ॥ न मा ग्रान् नृद्धः मानतृडतंमाः दासाः यत् द्वं सुडसंमुखं श्रव्डश्रधः श्रिरं यत् श्रस्य चितः विडतश्रंत स्वयं दासः उरं श्रंसी श्रपं ग्याणा दीघे दत्तमः मामतेयः जुजुवान द्र्यमे युगे श्र्पां श्र्षं यतीनां बृह्मा भवति सारंथिः ॥ ६ ॥ १ ॥

॥१५०॥ प्रद्यावां युद्धैः पृथिवी च्युत् वृधां मही सुषे विदथेषु प्रऽचेतसा देविभिः ये देवऽपुंचे सुऽदंससा इत्था धिया
वार्याणि प्रऽभूषंतः॥१॥ उत्त मन्ये पितुः अदुहं मनः मातुः महि
स्वऽतंवः तत् हवीं मऽभिः सुऽरेतंसा पितरां भूमं चऋतुः उरु
प्रऽजायाः अमृतं वरीं मऽभिः॥२॥ ते सूनवंः सुऽअपसः सुऽदंसंसः मही जुङ्कः मातरां पूर्वऽचित्तये स्थातुः च सत्यं जगतः
च धमीणि पुचस्यं पाषः पदं अर्बयाविनः॥३॥ ते मायिनः
मिर्मे सुऽप्रचेतसः जामी सऽयोनी मिथुना संऽञ्जोकसा नव्यंऽनव्यं तंतुं आ तन्वते दिवि समुद्रे अंतः क्वयः सुऽदीत्यः
॥४॥ तत् राधः अद्य सवितः वरेत्यं व्यं देवस्यं प्रऽसवे मना-

ञ्र॰२.ञ्र॰३.व॰४.]॥ १३९॥ [म॰१.ञ्र॰२२.सू॰१६१.

म्हे अस्मभ्यं द्यावापृथिवीः सुऽचेतुनां र्यिं धृत्तं वसुंऽमंतं श्तुऽग्विनं॥ ५॥ २॥

॥ १६०॥ ते हि द्यावांपृथिवी विश्वऽशंभुवा ऋतऽवंरी राजसः धार्यतऽकंवी भुऽजन्मनी १ धिषणे अंतः ईयते देवः देवी धर्मणा सूर्यः श्रुचिः ॥ १॥ उत्तऽव्यचंसा महिनी अस्यता पिता माता च भुवंनानि रख्तः सुऽधृष्टं मे १ वपुष्ये न रोदंसी पिता यत् सी अभि रूपे अवासयत्॥ २॥ सः वहिः पुनः पिनोः पिता यत् सी अभि रूपे अवासयत्॥ २॥ सः वहिः पुनः पिनोः पिता यत् सी अभि रूपे अवासयत्॥ २॥ सः वहिः पुनः पिनोः पिता यत् सी अपित् प्राति धीरं भुवंनानि माययां धेनुं च पृष्ति वृष्मं सुऽरेतं सं विश्वाहां शुक्तं पयं अस्य धुख्त ॥ ३॥ अयं देवानां अपसां अपः उत्तमः यः ज्ञानं रोदंसी विश्वऽशंभुवा वि यः ममे र्जसी सुक्ततुऽययां अजेरिमः स्कंभनिभः सं आनृचे ॥ ४॥ ते नः गृणाने महिनी महि श्ववः ख्वं द्यावापृष्यवी धास्यः वृहत् येनं अभि कृष्टीः तृतनांम विश्वहां प्नाय्यं ओजः असे सं इन्वतं ॥ ५॥ ३॥

॥१६१॥ किं जं श्रेष्ठः किं यविष्ठः नः आ अजगन किं ईयते दृत्यं कत् यत् जिच्म न निंदिम चमसं यः महाऽकुलः अये आतः दृत्यं कत् यत् जिद्म ॥१॥ एकं चमसं चतुरः कृणोतन तत् वः देवाः अबुवन तत् वः आ अगमं सीधन्वनाः यदि एव करिष्यं साकं देवेः यिज्ञयासः भविष्यं ॥२॥ अपि दृतं प्रति यत् अबेवितन अश्वेः कार्वेः एषः उत इह कार्वेः धेनुः कार्वा युव्शा कार्वा हातानि आतः अनु वः कृत्वी आ इमसि॥३॥ चकुऽवांसः च्युभवः तत् अपृक्त कं इत् अभृत् यः स्यः दृतः नः आ अर्जगन यदा अवऽअख्यत् चमसान चतुरः कृतान आत् इत्तव्हा यासुं अंतः

नि ञ्जानजे ॥४॥ हनांम एनान् इति लष्टां यत् अबंवीत् चुम्सं ये देव्डपानं अनिदिषुः अन्यानामानि कृष्वते सुते सचा अन्यैः एनान् क्यां नामंऽभिःस्पुर्त्॥५॥४॥ इंद्रेःहरीं युयुजे ऋषिनां रथं बृहस्पतिः विश्वऽरूपां उपं आजृत् ऋभुः विऽभ्वां वाजः दे-वान् अगुळ्तु सुऽअपंसः युज्ञियं भागं ऐतुन्॥६॥ निः चर्मणः गां अरिणीत धीतिऽभिः या जरंता युव्या ता अकृणीत्न सी-धन्वनाः अश्वात् अश्वं अतुष्ठत् युक्ता रथं उपं देवान् अयातन ॥ ९॥ इदं उदकं पिवत इति अववीतन इदं वा घ पिवत मुंजsनेजनं सौधन्वनाः यदि तत् नऽइंव हर्येथ तृतीये घ सर्वने मा-द्याध्वे॥ ।। आपं भूयिष्ठाः इति एकं अब्वीत अपिः भूयिष्ठः इति अन्यः अबवीत् व्धःऽयंतीं ब्हुऽभ्यः प्र एकः अबवीत् स्ता वदैतः चम्सान् ऋपिंशत्॥०॥ श्रीणां एकः उद्कंगां अवं अज्-ति मांसं एकः पिंशति सूनयां आऽभृतं आ निऽमुचेः शकृत् एकः अपं अभुरत् किं स्वित् पुनेभ्यः पितरौ उपं आवृतुः ॥१०॥५॥ उहत्ऽम् असी अकृणोतन् तृगं निवत्ऽमुं अपः मुऽअपस्य-यां नुरः अगोह्यस्य यत् असंस्तन गृहे तत् अद्य इदं सुभवः न अनु गुद्ध्य ॥ ११ ॥ सुंऽमील्यं यत् भुवना पृरिऽअसंपैत क्रं स्वित् तात्या पितरां वः आसतुः अर्थपत यः क्रस्तं वः आ-ऽद्दे यः प्र अर्ववीत् प्रो' तसी अववीतन् ॥ १२ ॥ सुसुप्वांसः ज्ञुभवः तत् अपृच्छत् अगोह्य कः इदं नः अबूबूधत् श्वानं वसाः बोधयितारं अबवीत् संवत्तरे इदं अद्य वि अख्यत ॥ १३ ॥ द्वा यांति मुरुतः भूम्यां ऋग्निः ऋयं वातः ऋंतरि-क्षेण याति अत्ऽभिः याति वर्रणः समुद्रेः युष्मान् इच्छंतः शव्रसः नपातः ॥ १४ ॥६ ॥

॥१६२॥ मा नः मित्रः वर्षणः अर्यमा आयुः इंद्रः सुभुक्षाः मुरुतः परि ख्युन् यत् वाजिनः देवऽजातस्य सप्तेः पुऽवृह्यामः विद्ये वीर्याणि ॥१॥ यत् निःऽनिजा रेक्णंसा प्रावृतस्य राति गृभीतां मुख्तः नयंति सुऽप्रांङ् ऋजः मेम्यंत् विश्वऽरूपः इंद्रा-पूष्णीः प्रियं अपि एति पाषाः॥२॥ एषः छागः पुरः अश्वेन वा-जिनां पूष्णः भागः नीयते विश्वऽदेवाः ऋभिऽप्रियं यत पुरी-ळाशं अवैता लष्टां इत् एनं सीुश्रुवसायं जिन्वृति ॥३॥ यत् ह्विषं ऋतुऽशः देव्ऽयानं चिः मानुषाः परि अर्श्वं नयंति अर्च पूष्णः पृथमः भागः एति युद्धं देवेभ्यः प्रतिऽवेदयन अजः॥४॥ होता अध्युर्यः आऽवयाः अपिंऽइंधः याव्ऽयाभः उत शंस्ता सुऽ विप्रः तेन युज्ञेन सुऽ अंख्तिन सुऽ इंष्टेन वृक्षणाः ऋ। पृण्ध्यं ॥५॥७॥ यूप्ऽत्रस्काः जुत ये यूप्ऽवाहाः चुषाले ये ऋष्ठुऽयूपाये तस्रिति ये च अवैते पर्चनं स्डिभरैति जुती तेषा अभिडगूर्तिः नः इन्वतु ॥६॥ उपं प्र ऋगात सुऽमत मे ऋधायि मन्मं देवानां आशाः उपं वीतऽपृष्टः अनुं एनं विप्राः ऋषयः मृद्ति देवानां पुष्टे चुकृम् सुऽवंधुं ॥९॥ यत् वाजिनःदामं सुंऽदानं ऋवैतःया शीर्षग्या रश्ना रज्जुः अस्य यत् वा घु अस्य प्रऽभृतं आस्ये तृगौ सवी ता ते अपि देवेषु अस्तु ॥४॥ यत् अर्थस्य ऋविषः मिस्-का आर्थ यत् वा स्वरौ स्वऽधितौ रिप्नं अस्ति यत् हस्तयोः शमि-तुः यत् न्षेषुं सर्वा ता ते अपि देवेषुं अस्तु ॥९॥ यत् जर्वध्यं चृद्रंस्य ऋप्ऽवाति यः श्रामस्यं ऋविषः गुंधः श्रस्ति सुऽकृता तत् श्मितारः कृष्वंतु उत मेधे पृत्ऽपाकं प्चंतु ॥ १०॥ ह॥ यत् ते गाचान् अपिनां पुचमानान् अभि शूलं निऽहंतस्य अवु-ऽधावति मातत्भूम्यां आ श्रिष्त् मा तृर्गेषु देवेभ्यः तत् उश-

ञ्च॰२.ञ्च॰२.व॰१०.] ॥१४२॥ [म॰१.ञ्च॰२२.सू॰१६२.

त्ऽभ्यः रातं ऋस्तु ॥११॥ ये वाजिनं प्रिऽपश्यंति प्कं ये ई आहुः सुर्भिः निः हुर्इति ये चु अवैतः मांसुर्भिक्षां चुपुरश्रासंते चतीर तेषां अभिऽगूर्तिः नः इन्वृतु ॥ १२॥ यत् निऽईक्षणं मांस्पचन्याः जुखायाः या पाचां शि यूष्णः आऽसेचंनानि जुष्मुग्यां अपि--ऽधानां चृरूणां ऋंकाःसूनाःपरिभूषंति ऋषं॥१३॥ निऽऋमणं निऽसदेनं विऽवर्तनं यत् च पड्डीशं अवैतः यत् च पपी यत् च घासिं ज्यासंसवी ता ते अपि देवेषुं असु ॥ १४॥ मा ता अपिः ध्वन्यीत् धूमऽगैधिःमा उखा भाजैती ऋभि विक्त जिधेः इष्टं वी-तं ऋभिऽ गूंर्तं वर्षर्ऽकृतं तं देवासः प्रति गृभ्णंति ऋश्वं॥१५॥०॥ यत् अश्वाय वासः उपुरस्तृ गंति अधी वासं या हिरंग्यानि असी संऽदान अवैतं पड्डीशं प्रिया देवेषुं आ यम्यंति॥१६॥यत् ते सादे महंसा शृकृंतस्य पाष्या वा कर्णया वा तुतीदं सुचाऽइंव ता ह्विषः ऋष्यरेषुं सर्वा ता ते ब्रह्मणा सूद्यामि ॥ १९॥ चतुः-ऽ चिंशत् वाजिनः देवऽवंधोः वंक्रीः ऋर्षस्य स्वऽधितिः सं एति अच्छिद्रा गाचा वृयुना कृणोृत् परुःपरुः अनुऽघुषं वि शस्त ॥१६॥ एकः त्रष्टुः अर्थस्य विऽश्स्ता हा युंतारा भवतः तथा ऋतुः या ते गाचाणां ऋतुऽथा कृणोिमं ताऽतां पिंडांनां प्र जुहोिम् अयौ॥१९॥ मात्वा तप्त् प्रियः आतमा अपिऽयंतं मा स्वऽधि-तिःतुन्वः आ तिस्थिपत् तेमा तेगृधुः अविऽश्सता अतिऽहाय ब्रिद्रागाचांणि असिनां मिथुं कुः ।। २०॥ न वै कुं प्तत् मियुसे नरिष्यसिदेवान इत् एषि पृषिऽभिःसुऽगेभिःहरीं ते युंजां पृषं-ती अभूतां उप अस्थात् वाजी धुरि रासंभस्य ॥२१॥ सुऽगर्यं नः वाजी सुऽऋष्यं पुंसः पुचान् उत विष्युऽपुषं र्यि ऋनागाःऽत्वं नः अदितिः कृणोतु सुचं नः अर्थः वनतां ह्विषमान् ॥२२॥१०॥

अ॰२.अ॰३.व॰१३.]

॥ १६३॥ यत अर्त्रादः प्रथमं जायमानः उत्तरयन स्मुद्रात उत वा पुरीषात श्येनस्यं पृक्षा हृरिणस्यं बाहू उप्डस्तुत्यं महि जातं ते अर्वन् ॥ १॥ यमेनं दृतं चितः एनं अयुन्क् इंद्रः एनं प्रथमः अधि अतिष्ठत् गृंधवैः अस्य र्श्नां अगृभ्णात् सूरात् अर्थं वसवः निः अतष्ट॥२॥ असि यमः असि आदित्यः अर्वन् असि चितः गुह्येन वतेनं असि सोमेन समयां विऽपृंक्तः आहुः ते चीिण दिवि बंधनानि ॥३॥ चीिण ते ऋाहुः दिवि बंधना-नि चीणि अप्रमु चीणि अंतः समुद्रे उत्तर इव मे वरुणः छंतिस अर्वन् यर्च ते आहुः प्रमं जनिर्चं ॥४॥ इमा ते वाजिन् अव-ऽमाजैनानि इमा शफानां सनितुः निऽधानां अचं ते भट्राः रशनाः ऋपश्यं ऋतस्यं याः ऋभिऽरक्षंति गोपाः ॥५॥११॥ ऋा-त्मानं ते मनसा आरात् अजानां अवः दिवा पतयंतं पतंगं शिरः ञ्जपुष्यं पृथिऽभिः सुऽगेभिः ऋरेणुऽभिः जेहंमानं पृत्वि॥६॥ अर्च ते रूपं उत्रहतमं अपृथ्यं जिगींषमाणं इषः आ पदे गीः यदा ते मतेः अनुं भोगं आनंद आत इत यसिष्ठः ओषंधीः अजीगः ॥९॥ अनुं ता रथः अनुं मयैः अवेन् अनुं गावः अनुं भगः बनीना अनुवातांसः तवं सख्यं ईयुः अनु देवाः ममिरे वीयै ते ॥ ।। हिरंख्यऽ भृंगः ऋयः ऋस्य पादाः मनःऽजवाः ऋवरः इंद्रः आसीत देवाः इत अस्य ह्विःऽ अद्यं आयन् यः अवैतं प्रथमः अधिऽअतिष्ठत् ॥९॥ ईर्मऽअंतासः सिलिकऽमध्यमासः सं प्र्-रंगासः दिव्यासं अत्याः हुंसाः ऽ ईव श्रेगिऽशः यतंते यत् आसि-षुः दिव्यं अज्मं अश्वाः॥१०॥१२॥ तवं शरींरं प्तियिष्णु अर्वेन् तवं चित्रं वातःऽइव धर्जीमान् तवं शृंगाणि विऽस्थिता पुरुऽचा अरंखयेषु जभुराखा चरंति ॥११॥ उप प्र अगात शर्मनं वाजी স্ত্র হং ক্রান্ত ।। ৭৪৪॥ [म॰৭.স্তর্গ্র ন্দু৽৭६৪.

अवी देवद्रीचो मनेसा दीध्यानः अजः पुरःनीयते नाभिः अस्य अनुं पृष्ठात क्वयः यंति ऐभाः॥१२॥ उपं प्र अगात प्रमं यत् स्थऽस्थं अवीन अच्छं पितरं मातरं च अद्य देवान जुष्टंऽतमः हि गुम्याः अथं आ शास्ते दाशुषे वायाणि॥१३॥१३॥

॥१६४॥ ग्रस्य वामस्यं पुलितस्यं होतुः तस्यं भातां मुध्युमः अस्ति अर्थः तृतीयः भातां घृतऽपृष्टः अस्य अत्र अप्रयं वि-रपितं सप्तरपूर्वं ॥ १ ॥ सप्त युंजिति रथं एकंऽचकं एकंः अर्थः वहति सप्तऽनामा चिऽनाभि चऋं अजरं अनर्व यचं इमा वि-श्वां भुवना अधि तस्युः ॥२॥ इमं रथं अधि ये सप्त तस्युः सप्त-ऽचेत्रं सप्त वहंति ऋषाः सप्त स्वसारः ऋभि सं नवंते यचं गवां निऽहिंता सप्त नामं ॥३॥ कः द्दर्श प्रथमं जायमानं अस्थन्-ऽवंतं यत् अनुस्या विभेति भूम्याः असुः असृक् आत्मा कं स्वित् कः विद्वांसं उपं गात् प्रष्टुं एतत् ॥४॥ पाकः पृच्छामि मनसा अविंऽजानन देवानां एना निऽहिंता पदानि वत्से बष्काये अधि सप्त तंतून वि तृत्विरे क्वयं ओत्वै जं ॥ ५॥ १४॥ अचिकितान चिकितुषंः चित् अर्च क्वीन पृच्छामि विसने न विद्वान् वि यः तुस्तंभं षर् इमा रजांसि ऋजस्यं रूपे किं अपि स्वित एकं ॥६॥ इह ब्रवीतु यः ई अंग वेद अस्य वामस्य निऽहितं पुदं वेः॰ शीष्णैः सीरं दुहूते गावः अस्य विव वसानाः जुद्कं पुदा अपुः॥ ७॥ माता पितरं ऋते आ बभाज धीती अये मनसा संहि जुग्मे सा बीभृत्युःगभैऽरसा निऽविंडा नर्म-स्वंतः इत उपुरवानं ईयुः॥।॥ युक्ता माता आसीत् धुरि दिह्यं-

णायाः ऋतिष्ठत् गभैः वृज्नीषुं खुंतः अमीमेत् वृत्सः अनुं गां अपश्यत विश्वऽरूपं चिषु योजनेषु ॥ ०॥ तिसः मातृः चीन् पितृन बिभंत एकः ऊर्धः तस्यौ न ई अवं ग्लप्यंति मुंचयंते द्विः अमुष्यं पृष्ठे विष्युऽविदं वाचं अविष्यऽमिन्वां॥१०॥१५॥ बाद्शऽअरं नहि तत् जराय वर्विति चुक्तं परि द्यां कृतस्यं आ पुचाः अपे मियुनासः अचे सप्त श्तानि विंश्तिः च तस्यः॥११॥ पंचंऽपादं पितरं बादंशऽञ्जाकृतिं दिवः आहुः परं अधे पुरी-षिए अयं इमे अन्ये उपरे विऽच्छ्यां सुप्रऽचंके षट्ऽअरे आहुः अपितं ॥१२॥ पंचेऽअरे चुके पुरिऽवर्तमाने तस्मिन् आ तृस्युः भुवंनानि विश्वां तस्यं न ऋक्षः तृष्युते भूरिंऽभारः सुनात् एव न शीर्येते सडनांभिः॥ १३॥ सडनेमि चऋं अजरं वि ववृते उत्तानायां दर्श युक्ताः वृहंति सूर्यस्य चक्षुः रजसा एति आ-ऽवृंतं तस्मिन् ऋापिंता भुवंनानि विश्वां ॥ १४ ॥ साकुंऽजानां स्मर्थं आहुः एक्ऽजं षट् इत् युमाः ऋषयः देव्ऽजाः इति तेषां दुष्टानि विऽहितानि धामुऽशः स्थाचे रेजंते विऽकृतानि रूप-ऽ शः ॥ १५॥ १६॥ स्तियः सृतीः तान् जुं मे पुंसः आहुः पश्यत् अ्ष्युण्ऽवान् न वि चेतृत् अंधः क्विः यः पुनः सः ई आ चि-केत यः ता विऽजानात् सः पितुः पिता असत्॥ १६॥ अवः परेण परः एना अवरेण पदा वृत्सं विश्वती गीः उत् अस्थात् सा कदीची कं स्वित अधे परा अगात कं स्वित सूते नहि यूथे ञ्चंतः ॥१९॥ ञ्चवः परेण पितरं यः श्रस्य श्रुनुऽवेदं प्रः एना श्रव-रेण क्विऽयमानः कः इह प्रवीचृत् देवं मनः कुतः ऋधि प्रऽजातं ॥१८॥येञ्ज्वीचःतान् ऊं पराचः आहुः येपराचः तान् ऊं अवी-चेः आहुः इंद्रः च या चक्रथुः सोम तानि धुरा न युक्ताः रजसः 145*

ञ्च॰२.ञ्च॰३.व॰१९.] ॥ १४६॥ [म॰१.ञ्च॰२२.सू॰१६४.

वहुंति ॥१९॥ हा सुऽप्णा स्ऽयुजां सर्वाया स्मानं वृक्षं परि मुस्वजाते तयोः अन्यः पिप्पलं स्वादु अति अनेश्वन् अन्यः अभि चाक्शीति॥२०॥१०॥ यवं सुऽप्णाः अमृतंस्य भागं अनिऽमेषं विद्यां अभिऽस्वरंति इनः विश्वस्य भुवनस्य गो-पाःसःमा धीरः पाकं अनं आ विवेश ॥२१॥ यस्मिन वृक्षे मधु-ऽ अदः मुऽपूर्णाः निऽविशंते मुवंते च अधि विश्वे तस्य इत् आहुः पिप्पलं स्वादु अये तत् न उत् नुशृत् यः पितरं न वेदं ॥२२॥ यत् गाय्चे अधि गाय्चं आऽहितं चैस्तुभात् वा चैस्तुभं निःऽ अतंश्रत यत् वा जर्गत् जर्गति आऽ हितं पृदं ये इत् तत् विदुः ते अमृत्ऽतं आनुषुः॥२३॥ गायुवेणं प्रति मिमीते अकी अर्वेशं साम वैस्तुंभेन वाकं वाकेन वाकं विऽपदा चतुःऽपदा अक्षरेण मिम्ते सप्त वाणीः॥२४॥ जर्गता सिंधुं दिवि अस्त्भा-यत र्षंऽत्रेसूर्यं परि अपुष्यत गायुवस्यं संऽइधंः तिसः आहुः ततः महा प्र रिरिचे महिऽला ॥ २५ ॥ १८ ॥ उपं ह्ये सुऽदुघाँ धेनुं एतां सुऽहस्तंःगोऽधुक् उत दोहृत एनां श्रेष्ठं सूवं स्विता साविष्त् नः अभिऽ इंडः घुमैः तत् जुं सु प्र वोचं ॥२६॥ हिङ्-ऽकृख्ती व्सुऽपत्नी वसूनां वृत्सं इच्छंतीं मनसा अभि आ अगात दुहां अश्विऽभ्यां पयः अध्या इयं सा वर्धतां महते सी-भंगाय ॥ २० ॥ गीः अमीमेत अनु वृत्सं मिषंतं मूर्धानं हिङ् अकृणोत मात्वे जं सृकांणं घुमें अभि वाव्याना मिमाति मायुं पर्यते पर्यःऽभिः॥ २८॥ अयं सः शिंके येनं गौः अभि-ऽवृंता मिमांति मा्युं ध्वसनौ अधि श्रिता सा चित्तिऽभिः नि हि चुकारं मत्यै विऽद्युत् भवंती प्रति वृत्रिं औहत्॥२०॥ अनत् श्ये तुरुगातु जीवं एजत ध्रुवं मध्ये आ पुस्त्यानां जीवः मृ-

ञ्च॰२.ञ्च॰३.व॰२२.

तस्यं चर्ति स्वधाभिः अमन्यैः मन्यैन सऽयोनिः ॥ ३०॥ १९॥ अपेश्यंगोपां अनिऽपद्यमानं आच् परा चु पृथिऽभिः चरतं सः सघीचीः सः विषूचीः वसानः आ व्रीवृत्तिं भुवनेषु ऋंतः ॥३१॥ यः ई चकारं न सः ऋस्य वेद् यः ई दुदर्शे हिर् क् इत् नु तसात् सः मातुः योनां परिऽवीतः ऋंतः बहुऽप्रजाः निःऽऋंतिं आ विवेश् ॥३२॥ द्यौः मे पिता जुनिता नाभिः अर्च वंधुः मे माता पृषि-वी मही इयं जुत्तानयोः चुम्वोः योनिः ऋंतः अर्च पिता दुहितुः गभै आ ऋधात्॥३३॥ पृच्छामि ला परं ऋंतं पृषि्वयाः पृच्छामि यचं भुवंनस्य नाभिः पृच्छामि ला वृष्णेः अश्वस्य रेतः पृच्छामि वाचः पुरमं विऽस्रोम ॥ ३४ ॥ इयं वेदिः परः स्रांतः पृथिव्याः अयं युज्ञः भूवनस्य नाभिः अयं सोमः वृष्णः अश्वस्य रेतः ब्रह्मा अयं वाचः प्रमं विऽञ्जोम॥३५॥२०॥सप्त अर्धेऽगभीः भूवनस्य रेतः विष्णोः तिष्टंति पुऽदिशां विऽधमेशि ते धीतिऽभिः मनसा ते विपःऽचितः पुरिष्ठभुवः परि भुवंति विश्वतः ॥३६॥ न वि जानामि यत्ऽइंव इदं असि निययः संऽनंबः मनसा च्यामि यदा मा आ अगंन प्रथमऽजाः ऋतस्यं आत् इत् वाचः अभ्वे भागं अस्याः॥३७॥ अपोङ्प्राङ् एति स्वधयां गृभीतः अमृत्यैः मत्यैन सऽयोनिः ता शर्यंता विषूचीनां विऽयंतां नि अन्यं चिक्युःन नि चिक्युः अन्यं॥३८॥ ऋचः अक्षरे प्रमे विऽश्रोमन यस्मिन देवाः अधि विश्वे निष्केतुः यः तत् न वेदं किं ऋचा करिष्यति येइत्तत् विदुः ते इमे सं आसते॥३०॥ सुयवसऽअत् भगंऽवती हि भूयाः अयो व्यं भगंऽवंतः स्याम् अिंड तृर्णं স্থান্দ্ৰ বিষ্ণু হোনী पिर्व पुडं ভুदुकं স্মাত चरती ॥४०॥२१॥ गौरीः मिमाय स्लिलानि तस्ती एकंऽपदी हिऽपदी सा चतुःऽपदी

अष्टाऽपदी नवंऽपदी ब्भूवुषीं सहस्रंऽअक्षरा प्रमे विऽश्लोमन् ॥४१॥ तस्याः समुद्राः अधि वि ख्रुंति तेन जीवंति प्रदिशः चतसः ततः खुर्ति ऋष्यं तत् विश्वं उपं जीवृति॥४२॥ श्क-ऽमयं धूमं आरात अपृष्यं विषुऽवतां प्रः एना अवरेण चुक्षाणं पृश्निं अपूर्वत वीराः तानि धर्माणि प्रथमानि आसून् ॥४३॥ चयः के शिनः च्युतुऽया वि च्छाते संवत्सरे व्यते एकः एषां विश्वं एकः अभि चष्टे शचींभिः भ्राजिः एकस्य दृहुशे न रूपं ॥ ४४ ॥ चलारिवाक्परिऽमिता पुदानि तानि विदुः बासुणाः ये मुनी-षिणः गुहां चीणि निऽहिता न इंग्यंति तुरीयं वाचः मनुष्याः वदंति ॥४५॥ इंद्रं मिनं वर्षणं अपिं आहुः अथो दिव्यः सः सु-ऽप्राः ग्रत्मान् एवं सत् विप्राः ब्हुधा वृद्ति ऋषिं यमं मा-त्रिश्चानं आहुः॥४६॥२२॥कृष्णं निऽयानं हरयः सुऽप्णाः अपः वसानाः दिवं उत् प्तंति ते आ अववृत्न्त सर्नात् ऋतस्य ञ्चात् इत् घृतेनं पृथिवी वि उद्यते॥४९॥ बादंश प्रऽधयः चऋं एकं चीर्णिनभ्यांनिकः कं तत् चिकेत् तस्मिन् साकं चिऽण्ताः न शुंकवः ऋषिताः षृष्टिः न चुलाचुलासः ॥ ४৮॥ यः ते स्तनः श्र्यः यः म्यःऽभूः येनं विश्वां पुषंसि वार्याणि यः र्न्ऽधाः वसुडवित् यः सुडद्वः सरस्विति तं इह धार्तवे कः ॥४९॥ यज्ञेन युईं अयुनंत देवाः तानि धमीणि प्रथमानि आसन् ते ह नानै महिमानः स्चंत् यर्च पूर्वे साध्याः संति देवाः॥५०॥ समानं एतत् उद्वं उत् च एति अवं च अहंऽभिः भूमिं पुजेन्याः जि-न्वंति दिवं जिन्वंति ऋगयंः॥५१॥ दि्यं सुऽप्रंश वायसं वृहंतं अपां गर्भ दुर्शतं ओषधीनां अभीपतः वृष्टिऽभिः तुपैयतं सर्-स्वंतं अवंसे जोहवीमि ॥५२॥२३॥२२॥

ञ्च॰२.ञ्च॰३.व॰२६.]

॥ १६५॥ कर्या शुभा सऽवयसः सऽनीलाः सुमान्या मुरुतः सं मिमिखुः कया मृती कुर्तः आऽइतासः एते अचैति शुषां वृषेणः वुमुद्रया ॥१॥ कस्यं ब्रह्माणि जुजुषुः युवानः कः ऋष्वरे मुरुतः आ वृवते श्येनान्ऽइव धर्जतः अंतरिक्षे केनं महा मनसा रीरमाम ॥२॥ कुर्तः तं इंद्रु माहिनः सन् एकः यासि स्त्रप्ते किं ते इत्या सं पृच्छसे संऽञ्चराणः श्रुभानैः वोचेः तत् नः हृरि-ऽवः यत् ते ऋसो ॥३॥ ब्रह्माणि मे मृतयः शं सुतासः शुष्मः इयति प्रऽभृंतः मे अद्रिः आ शासते प्रति ह्यैति उक्था इमा हरीं वहतः ता नः अच्छं ॥४॥ अतः व्यं अंत्मेभिः युजानाः स्वऽर्ष्यंत्रेभिः तन्वः शुंभमानाः महंःऽभिः एतान् उपं युज्महे नु इंद्रं स्व्धां अनुं हि नः ब्भूषं॥५॥२४॥ कंस्या वः मह्तः स्वधा आसीत् यत्मां एकं सुंऽअधंत्र अहि्ऽहत्ये अहं हि उपः त्विषः तुर्विष्मान् विश्वस्य शर्नोः अनमं व्धु हैः ॥६॥ भूरि च्कुर्थ युज्येभिः ऋसो समानेभिः वृष्म पौंस्येभिः भूरीणि हि कृण-वाम श्विष्ठ इंद्रं ऋला मुरुतः यत् वशाम ॥९॥ वधी वृत्रं मुरुतः इंद्रियेण स्वेनं भामेन त्विषः बुभूवान् ऋहं एताः मनवे विश्व-ऽचैद्राः सुऽगाः ऋषः चक्र वर्जंऽबाहुः॥६॥ अनुतं आ ते मध्-ऽवृन् निकानु न लाऽवान् ऋस्ति देवतां विदानान जायंमानः नर्शते न जातः यानि करिष्या कृणुहि प्रऽवृह्य। १॥ एकंस्य चित मे विऽभु ऋस्तु छोजः या नु द्धृष्वान कृणवै मुनीषा अहं हि उया मुरुता विदाना यानि च्यवं इंद्री इत् ईशे एषां ॥१०॥२५॥ अमंदत् मा मुस्तः स्तोमः अर्च यत् मे नरः श्रुत्यं बह्य चुक्र इंद्राय वृष्णे सुडमंखाय मह्यं सख्यं सखायः तन्वे तनूभिः ॥११॥ एव इत् एते प्रति मा रोचंमानाः अनेद्यः श्रवं श्रा इषंः

স্ত্রও, বং ২. বুং ২. বুং ৭১ বুং ২১ মুং ৭১ হৈ

द्धांनाः संऽचस्यं मृह्तः चंद्रऽवंणीः अच्छांत मे छ्दयांय च नूनं॥१२॥ कः नु अत्र मृह्तः मृम्हे वः प्र यात्न सर्वांन अच्छं स्वायः मन्मानि चित्राः अपिऽवातयंतः एषां भूत नवेदाः मे क्यानां॥१३॥ आ यत दुवस्यात दुवसे न कारुः अस्मान चके मान्यस्यं मेधा ओ सु वृते मृह्तः विप्रं अच्छं इमा ब्रह्माणि ज्रिता वः अचेत्॥१४॥ एषः वः स्तोमः मृह्तः इयं गीः मां-दायस्यं मान्यस्यं कारोः आ इषा यासीष्ट्र तृन्वे व्यां विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानं॥१५॥२६॥३॥

॥ १६६ ॥ तत् नु वोचाम रभुसायं जन्मने पूर्व महिऽतं वृ-ष्मस्यं केतवे ऐधाऽइंव यामन मुस्तः तुविऽस्वनः युधाऽइंव श्काःतविषाणि वर्तेन्॥१॥ नित्यं न सूनुं मधुं विभंतः उपं की-कैति ऋीकाः विद्येषु घृष्वयः नक्षंति रुद्राः अवसा नुम्स्विनं न मुधेति स्वऽतंत्रसः हुविःऽकृतं ॥२॥ यसै जमांसः ऋमृताः अरांसत रायः पोषं च ह्विषा द्दाशुषे उद्यंति असी महतः हिताःऽ इंव पुरु रजांसि पर्यसा मृयःऽभुवंः ॥३॥ आ ये रजांसि तविषीभिः अर्थत प्रवः एवासः स्वऽयंतासः अधुजन् भयंते विश्वां भुवंनानि हुम्या चित्रः वः यामः प्रऽयंतासु ऋष्टिषुं ॥४॥ यत लेषऽयांमाः नृद्यंत पर्वतान द्विः वा पृष्ठं नयीः अचुं-च्यवुः विश्वः वः अज्मन् भ्यते वनस्पतिः रिष्यंतीऽइव प्रजि-हीते ञ्रोषधिः ॥५॥१॥ यूयं नः उयाः मृह्तः सुऽचेतुनां ऋरि-ष्टऽयामाः सुऽमृतिं पिपतेन यर्च वः दिद्युत् रदेति ऋविः ऽदती रिणाति पृष्यः सुधिताऽइव वृहेणां ॥६॥ प्र स्कुंभऽदेष्णाः अन्-व्भऽराधसः अलाृतृणासः विद्येषु सुऽस्तुंताः अचैति अवं

मृद्रिस्यं पीतये विदुः वीरस्यं प्रथमानि पौंस्यां ॥ ७ ॥ शृतभुं-जिऽभिः तं अभिऽहूंतेः अघात् पूःऽभिः रुख्त मुरुतः यं आवेत जनै यं उयाः त्वसः विऽरिष्ण्नः पायनं शंसात् तनयस्य पु-ष्टिषुं॥८॥ विश्वानिभद्राम्हृतः रथेषु वः मिथस्पृथ्याऽइवत्वि-षाणि आऽहिता अंसेषु आ वः प्रऽपंथेषु खाद्यः अर्थः वः च्त्रा सुमयां वि वृवृते॥९॥ भूरींणि भुद्रा नर्येषु बाहुषुं वर्षःऽसु रू-काः रुमुसासः ऋंजयः ऋंसेषु एताः प्विषु क्षुराः ऋधि वयः न पृक्षान् वि अनुं िश्रयः धिरे ॥ १०॥ २॥ मृहातः मृहा विऽभ्वः विऽभूतयः दृरेऽहर्गः ये दि्याःऽईव स्तृऽभिः मंद्राः सुऽजिह्नाः स्वरितारः आस्पादिनः संडिमिश्वाः इंद्रे म्हतः प्रिक्तुनः ॥११॥ तत् वः सुऽजाताः म्ह्तः मृह्डिल्नं दी्घे वः दा्चं अदितेःऽइव वृतं इंद्रः चनत्यर्जसा विहूणाति तत् जनाय यसै सुऽ कृते अरा-ध्वं॥१२॥तत् वः जामिऽत्वं मृह्तः परे युगे पुरु यत् शंसे अमृतासः आवंत अया धिया मनवे श्रुष्टिं आव्यं सावं नरः द्सनैः आ चि-किचिरे॥१३॥ येनं दीर्घ मुस्तः शूशवांम युष्माकेन परीणसा तुरामः आ यत् ततनंन् वृजने जनांसः एभिः युक्षेभिः तत् अभि इष्टिं अश्यां ॥ १४॥ एषः वः स्तोमः मुरुतः इयं गीः मांदार्यस्य मान्यस्य कारोः आ इषा यासीष्ट तृन्वे व्यां विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानुं॥ १५॥३॥

॥ १६० ॥ सहस्रं ते इंद्र ऊतयः नः सहस्रं इषः हरिऽवः गृतै-ऽतंमाः सहस्रं रायः माद्यध्ये सहस्रिणः उपं नः यंतु वाजाः ॥१॥ आ नः अवःऽभिः म्रुतः यांतु अच्छं ज्येष्ठभिः वा बृहत्ऽदिवैः सुऽमायाः अधं यत् एषां निऽयुतः प्रमाः समुद्रस्यं चित् धनयंत पारे ॥ २॥ मिम्यक्षं येषुं सुर्धाता घृताची हिरंख्यऽनिर्निक् उपरा न ऋष्टिः गृहां चरती मनुषः न योषां सुभाऽवंती वि-द्थ्यांऽइव सं वाक्॥३॥ परां शुभाः ऋयासः युव्या साधाराया-ऽइव मुहतः मिमिक्षुः न रोट्सी अप नुद्त घोराः जुषतं वृधं मुख्यायं देवाः॥४॥ जीषंत् यत् ई अमुयौ सुचध्यै विसितऽसु-का रोट्सी नुष्मनाः आ सूर्याष्ट्रंव विघृतः रथं गात लेषष्प्रती-का नर्भसः न इत्या॥ ५॥ ४॥ आ अस्थाप्यंत युव्ति युवानः मुभे निऽमिश्वां विद्धेषु पूजां ऋकः यत् वः मुरुतः ह्विष्मान् गायंत् गा्यं सुतऽसोमः दुवस्यन् ॥६॥ प्र तं विवृक्ति वक्म्यः यः एषां मुरुतां महिमा सत्यः अस्ति सचा यत् ई वृषंऽमनाः **अहं**ऽयुः स्थिरा चित् जनीः वहंते सुऽभागाः ॥ १॥ पांति मि-चावरं णी अवद्यात् चयंते ई् अर्युमी अपंऽशस्तान् उत च्युवंते अर्चुता ध्रुवाणि वृवृधे ई मुरुतः दातिऽवारः ॥৮॥ नृहि नु वः मुक्तः अंति असे आरात्रात चित् शवंसः अंतं आपुः ते धृ-णुना श्वसा प्रूपुऽवांसः ऋगीः न हेषः धृष्ता परि स्युः ॥०॥ व्यं ऋद्य इंद्रस्य प्रेष्ठाः व्यं श्वः वोचेमहि स्डम्ये व्यं पुरा महि च नः अनु द्यून तत् नः ऋभुक्षाः न्रां अनु स्यात्॥ १०॥ एषः वः स्तोमः मुरुतः इयं गीः मांदार्यस्य मान्यस्य कारोः आ इषा यासीष्ट तुन्वे व्यां विद्यामं इषं वृजनं जीरहरानं ॥११॥५॥

॥१६८॥ युद्धाऽयद्धा वः सम्ना तुतुर्विणिः धियंऽधियं वः दे-वऽयाः जं द्धिष्वे आ वः अवीचः सुवितायं रोदंस्योः महे ववृ-त्यां अवसे सुवृक्तिऽभिः॥१॥ व्वासः न ये स्वऽजाः स्वऽतं वसः इष स्वः अभिऽजायंत धूतंयः सहस्तियां सः अपां न जुमैयः आसा गावः वंद्यासः न उक्ष्याः॥२॥ सोमासः न ये सुताः तृप्रऽश्रेशवः हत्रमु पीतासः दुवसः न आसंते आ एषां असेषु रंभिणींऽइव राभे हस्तेषु खादिः च कृतिः च सं द्धे॥३॥ अवं स्वऽयुंक्ताः द्विः आ वृथा युयुः अमेत्याः कर्णया चीद्त त्मना अरेणवः तुविऽजाताः अचुच्यवुः हृद्धानि चित् म्रुतः भाजंतऽऋष्टयः ॥४॥ कः वः अंतः मह्तः ऋष्टिऽविद्युतः रेजंति त्मनां हन्यां-ऽइव जिह्नयां धन्वऽच्युतः इषां न यामनि पुरुऽप्रेषाः ऋह्त्यः न एतंशः॥५॥६॥ कं स्वित् ऋस्य रजसः महः परं कं अवंरं महतः यस्मिन् आऽयय यत् च्यवयंथ वि्युराऽइंव संऽहितं वि अद्रि-णा पृत्य लेषं ऋणेवं ॥६॥ सातिः न वः अमंऽवती स्वंःऽवती नेषा विऽपांका मह्तः पिपिष्वती भुद्रा वः गुतिः पृणुतः न दिक्षिणा पृथुऽजयीं असुर्योऽइव जंजती ॥ ७ ॥ प्रति स्तोभंति सिंधवः पविऽभ्यः यत् ऋभियां वाचं उत्तर्र्इरयंति अवं स्पृयंत् विऽ द्युतः पृथिव्यां यदि घृतं मुहतः पुष्णुवंति ॥६॥ असूत पृक्षिः महुते रणाय लेषं अयासां मुरुतां अनी कंते सप्परासः अजन्यंत अभ्यं आत् इत् स्वधां इषिरां परि अपुष्युन्॥०॥ एषः वः स्तोमंः मुरुतः इयं गीः मांदार्यस्यं मान्यस्यं कारोः आ इषा यासीष्ट तुन्वे व्यां विद्यामं इषं वृजनं जी्रऽदानुं ॥१०॥९॥

॥ १६०॥ महः चित लं इंद्र यतः एतान महः चित असि त्यजसः वृद्ता सः नः वेधः महता चिक्तिवान सुमा वृनुष्व तर्व हि प्रेष्ठा ॥१॥ अयुंजन ते इंद्र विश्वऽकृष्टीः विदानासः निःऽसिधः मृत्येऽचा महता पृत्सुतिः हासमाना स्वःऽमीद्धस्य प्रऽधनस्य साती ॥ २॥ अम्यंक् सा ते इंद्र ऋषिः असे समेमि अभै ञ्च॰२. ञ्च॰४. व॰११.] ॥ १५४॥ [म॰१. ञ्च॰२३. सू॰१७१.

म्हतः जुनंति अगिः चित हि स् अत्मे शुशुकान आपः न बीपं द्धति प्रयासि ॥३॥ तं तु नः इंद्र तं र्यि दाः ओजिष्ठया दक्षिण्याऽद्दव रातिं स्तुतः च याः ते चकनंत वायोः स्तनं न मध्यः पीप्यंत वाजैः॥४॥ ते रायः इंद्र तो श्रऽतंमाः प्रऽनेतारः कस्यं चित क्षृत्रयोः ते सु नः महतः मृळ्यंतु ये स्प पुरा गा-तुयंतिऽद्दव देवाः ॥५॥६॥ प्रति प्र याहि इंद्र मीद्धुषः नृन महः पार्थिवे सदेने यतस्व अधं यत एषां पृथुऽ बुधासः एताः तीर्थे न अर्थः पौंस्यानि तस्थुः॥६॥ प्रति घोराणां एतानां अयासां महतां शृष्वे आऽयतां उपि दः ये मत्यं पृत्नाऽयंतं कमैः क्षृ-णुऽवानं न प्तयंत सगैः॥ ९॥ तं मानेभ्यः इंद्र विश्वऽजन्या रदं महत्रऽभिः श्रुह्धः गोऽश्वयाः स्तवानिभः स्तवसे देव देवैः विद्यामं दृषं वृजनं जीर्ऽदानं ॥ ६॥ ९॥

॥१९०॥ न नूनं अस्ति नो भा का तत् वेद्यत् अद्भुतं अन्यस्य चित्तं अभि संड चरेएयं उत आडधीतं वि न्ध्यति॥१॥ किं नः इंद्र जिघांसिस्भातरः महतः तवं तेभिः कल्पस्व साधुडया मा नः संड अरंगे वधीः॥१॥ किं नः भातः अगस्य सर्वा सन् अति मन्यसे विद्य हि ते यथां मनः असभ्यं इत् न दिल्सिस्॥३॥ अरं कृग्वंतु वेदिं सं अग्निं इंधतां पुरः तचं अमृतस्य चेतनं यञ्चं ते तन्वावहे ॥४॥ लं ईशिषे वसुडपते वसूनां लं मिचागां मिच्डपते धेष्ठः इंद्रं लं महत्दुभिः सं वद्स्व अधं प्र अशान च्युतुड्या ह्वींषि॥॥॥१०॥

[॥]१९१॥ प्रति वः एना नर्मसा ऋहं एमि सुऽ उक्तेनं भिक्षे सु-

ञ्च॰ ২.স্থ॰ ৪. ব॰ ৭३.] ॥ १५५॥ [म॰ ৭. স্থ॰ ২३. सू॰ ৭৩३:

ऽम्तिं तुराणां र्राणतां म्ह्तः वृद्याभिः नि हेळेः ध्त वि मुच्यं अश्वान् ॥१॥ एषः वः स्तोमः मृह्तः नमस्वान् हृदा तृष्टः
मनसा धायि देवाः उपं ई श्रा यात मनसा जुषाणाः यूयं हि स्थ
नमसः इत् वृधासः ॥१॥ स्तुतासः नः मृहतः मृळ्यंतु जत स्तुतः
म्घऽवां शंऽभविष्ठः ऊष्ट्यां नः संतु कोम्या वनानि श्रहानि
विश्वां मृह्तः जिगीषा ॥३॥ श्रमात् श्रहं त्विषात् ईषंमाणः
इंद्रांत् भिया मृह्तः रेजमानः युष्मभ्यं हृव्या निऽशितानि श्रासन् तानि श्रारे च्कृम् मृळतं नः ॥४॥ येनं मानांसः चित्रयंते
उसाः विऽ उष्टिषु श्वसा शश्वतीनां सः नः मृह्त्ऽभिः वृष्यः
श्वयः धाः उपः उपेभिः स्थविरः स्हःऽदाः ॥ ५॥ तं पाहि इंद्रः
सहीयसः नृत् भवं मृह्त्ऽभिः श्रवयातऽहेळाः सुऽपृक्तेभिः
सम्हिः द्धानः विद्यामं इषं वृजनं जीर्ऽदानं ॥६॥ १०॥

॥१७२॥ चित्रः वः अस्तु यामः चित्रः जती मुऽदान्वः मर्ततः अहिंऽभानवः ॥१॥ आरो सा वः सुऽदान्वः मर्रतः ऋंजती शरुः आरो अश्मां यं अस्येष ॥२॥ तृण्ऽस्कंदस्यं नु विशः परि वृंक्त सुऽदान्वः ऊषीन् नः कर्ते जीवसे ॥३॥१२॥

॥१९३॥ गायंत् सामं न्भन्यं यथां वेः अचीम तत् ववृधानं स्वंःऽवत् गावंः धेनवंः बहिषि अदंब्धाः आ यत् सद्मानं दि्बं विवासान्॥१॥अचैत् वृषां वृषंऽभिः स्वऽइदृंहव्येः मृगः न अक्षंः अति यत् जुगुर्यात् प्रमंद्युः मनां गूर्ते होतां भरते मर्यः मिषुना यजंचः ॥२॥ नक्षंत् होतां परि सद्यं मिता यन् भरत् गर्भ आश्रादः पृथिव्याः ऋंदंत् अर्थः नयमानः ह्वत्गीः अंतः दूतः न

रोदंसी चुरत् वाक्॥३॥ ता कुर्म अषंऽतरा असी प्र चौत्ना-नि देव्डयंतः भरंते जुजीवत् इंद्रः दुस्डवचीः नासंत्याऽइव सु-ग्म्यः र्थेऽस्थाः॥४॥ तं जं स्तुहि इंद्रं यः ह सत्वां यः श्रूरः म्घ-ऽवां यःरघेऽस्थाः प्रतीचः चित् योधीं यान् वृषं ण्ऽवान् वृववुषः चित् तमंसः विऽहुंता ॥५॥१३॥ प्र यत् इत्या महिना नृऽभ्यः अस्ति अरं रोदंसी कुर्से न असी सं विष्ये इंद्रः वृजनैन भूमं भिति स्वधाऽवान् ओप्रशंऽईवद्यां॥६॥समत्रभुन्या पूर्स्तां उरा्णं प्रप्थिन्डतमं पुरिङतंस्यध्यै स्डजोषंसः इंद्रं मदे खोुगीः सूरि चित्ये ऋनुऽमदंति वाजैः॥७॥ एवहि ते शंसवना सुमुद्रे आपः यत ते आमु मदिति देवीः विश्वां ते अनु जोषां भूत गौः सूरीन चित् यदि धिषा वेषि जनांन्॥॥ असाम यथां मुऽस्खायः एन मुऽऋभिष्टयंः न्रां न शंसैः असत् यथां नः इंद्रः वृद्नेऽस्थाः तुरः न कमें नयमानः उक्या ॥ ०॥ विऽस्पेधेसः न्रां न शंसैः ऋसाकं श्रुस्त इंद्रः वर्जंऽहस्तः मिन्ऽयुवंः न पूःऽपंतिं सुऽशिष्टी मध्य-ऽयुवंः उपं शिक्षुंति युज्ञैः॥१०॥१४॥ युज्ञः हि स्मृ इंद्रं कः चित् ऋंधन् जुहुराणः चित् मनसा पृष्डियन् तीर्थे न अर्छ तृतृषाणं ञ्जोकः दीर्घः न सिधं ञ्जा कृणोृति अध्वा ॥११॥ मी सु नः इंद्र अनं पृत्रमु देवैः अस्ति हि स् ते शुष्मिन् अवुरयाः महः चित् यस्यं मीद्भुषंः युव्या हुविष्मंतः मुह्तंः वंदंते गीः॥ १२॥ एषः स्तोमः इंद्र तुभ्यं असे एतेन गातुं हु छिवः विदः नः आ नः वृवृत्याः सुवितायं देव विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥१३॥१५॥

॥१९४॥ लं राजां इंद्र ये च देवाः रक्षं नृन् पाहि ऋसुर लं ऋ-सान् लं सत्रऽपंतिः मुघऽवां नः तरुचः लं सत्यः वसवानः सहः- ऽदाः॥१॥ दनः विशः इंद्रु मृध्रऽवाचः सुप्त यत् पुरः शमे शारदीः दर्त ज्यूणोः अपः अन्वद्य अणीः यूने वृत्रं पुरुष्कुत्साय रंधीः ॥२॥ अर्ज वृतः इंद्र श्रूरंऽपानीः द्यां च येभिः पुरुऽहूत नूनं रक्षी' अपिं अप्रुषं तूर्वयाणं सिंहः न दमे अपांसि वस्तोः॥३॥ शेषंन् नु ते इंद्रमिसन् योनी प्रऽशंस्तये पवीरवस्य मृहा सृजत् अणी-सि अवं यत् युधा गाः तिष्ठंत् हरीं धृष्ता मृष्ट् वाजांन् ॥४॥ वहं कुत्सं इंद्र यिसन् चाकन स्यूमन्यू ऋजा वातस्य अश्वा प्र सूरः चन्नं वृह्तात् अभीके अभि स्पृधः यासिषत् वर्जंऽबाहुः ॥५॥१६॥ ज्यन्वान् इंद्र मिचेरून् चोद्ऽप्रवृद्धः हृद्िऽवः ऋदा-शून प्र ये पश्यन अर्थमणं सचा आयोः तया शूनाः वहंमा-नाः अपत्यं ॥६॥ रपंत् कृविः इंद्र अर्केऽसांती क्षां दासायं उप-ऽबहैं शीं कुः॰ करंत् तिसः मुघऽवां दानुंऽचिचाः नि दुर्यों से कु-यंवाचं मृधि श्रेत्॥७॥ सनां ता ते इंद्र नव्याः आ अगुः सहः नभः अविऽरणाय पूर्वीः भिनत पुरः न भिदः अदेवीः ननमः वधः अदेवस्य पीयोः ॥ ৮॥ तं धुनिः इंद्र धुनिऽमतीः च्युणोः श्रुपः सीराःन सवंतीः प्र यत् समुद्रं अति शूर् पर्वि पार्यं तु-विशं यदुं स्वृत्ति॥९॥ तं श्रमाकं इंद्र विश्वधं स्याः अवृक्ऽतमः न्यं नृऽपाता सः नः विश्वासां स्पृधां सहःऽदाः विद्यामं इषं वृजनं जीर्ऽदानुं ॥१०॥१९॥

॥१९५॥ मित्तं अपायि ते महंः पाचंस्यऽइव हृरिऽवः मृत्स्रः मदंः वृषां ते वृष्णे इंदुः वाजी सहस्रऽसातंमः ॥१॥ आ नः ते गृंतु मृत्स्रः वृषां मदंः वरेग्यः सहऽवान् इंद्र सान्सिः पृत्ना-षाद् अमेत्यैः॥२॥ तं हि शूरंः सनिता चोद्यः मनुषः रथं सह- স্ত্র° ২. স্ত্র° ২০.] ॥ ৭૫৮॥ [म॰ ৭. স্ত্র° ২३. सू॰ ৭৩৩১

ऽवान् दस्युं अवृतं ओषंः पाचं न शोचिषां ॥३॥ मुषा्य सूर्यं कृवे चक्रं ईशानः ओजसा वहं शुष्णांय वृधं कृत्सं वातस्य अधिः ॥४॥ शुष्मिन्ऽतंमः हि ते मदः द्युम्निन्ऽतंमः उत ऋतुंः वृच्-ऽग्ना वृद्विःऽविदां मंसीष्टाः अध्यऽसातंमः ॥५॥ यथां पूर्वेभ्यः जित्रुऽभ्यः इंद्रु मयःऽइव आपः न तृष्यंते व्भूषं तां अनुं त्वा निऽविदं जोह्वीमि विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानुं॥६॥१৮॥

॥१९६॥ मिलं नः वस्यंःऽइष्टये इंद्रं इंदो वृषां आ विश् ऋ घायमाणः इन्विस श्रृं अंति न विंद्सि ॥१॥ तिसंन आ वे-श्रृय गिरंः यः एकः चृष्णीनां अनुं स्वधा यं उपते यवं न चर्तृ-षत् वृषां ॥२॥ यस्यं विश्वानि हस्तंयोः पंचे श्रितीनां वसुं स्पा-श्र्यस्व यः श्रुस्म्ऽध्रुक् दिव्याऽइंव श्रूश्रिनः जृहि ॥३॥ श्रसुंन्वंतं सम् जृहि दुःऽनशं यः न ते मयः श्रुस्मभ्यं श्रुस्य वेदनं दृष्टि सूरिः चित् श्रोहते॥४॥ श्रावः यस्यं बिऽवहेंसः श्रुर्वेषुं सानुषक् श्रसंत् श्राजी इंद्रस्य इंदो प्रश्रावः वाजेषु वाजिनं ॥५॥ यथां पूर्वेभ्यः जरितृऽभ्यः इंद्र मयःऽइव श्रापः न तृष्यंते वृभूषं तां श्रनुं त्वा निऽविदं जोहवीमि विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानुं॥६॥१९॥

॥१९०॥ आ च्षेणिऽप्राः वृष्भः जनांनां राजां कृष्टीनां पुरुऽहूतः इंद्रः स्नुतः श्रवस्यन् अवसा उपं मृद्रिक् युक्का हरीं वृषेणा आ याहि अर्वाङ् ॥१॥ ये ते वृषंणः वृष्मासंः इंद्र ब्रह्मऽयुजः वृषंऽरथासः अत्याः तान् आ तिष्ठ तेभिः आ याहि अर्वाङ्
हवांमहे ला सुते इंद्र सोमे॥२॥ आ तिष्ठ रथं वृषंणं वृषां ते सुतः
सोमः परिऽसिक्का मधूनि युक्का वृषंऽभ्यां वृष्म स्नितीनां हरि-

ञ्च॰२.ञ्च॰४.व॰२२.] ॥१५९॥ [म॰१.ञ्च॰२३.सू॰१७९.

ऽभ्यां याहि प्रवतां उपं मदिन्॥३॥ अयं यद्भः देव्ऽयाः अयं मियेधः इमा ब्रह्माणि अयं इंद्र सोमः स्तीणि वृहिः आ तृ शक् प्र याहि पिवं निऽसद्यं वि मुच् हरीं इह ॥४॥ ओ सुऽस्तुंतः इंद्र याहि अवाङ् उपं ब्रह्माणि मान्यस्यं कारोः विद्यामं वस्तोः अवसा गृणंतः विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥५॥२०॥

॥१९४॥ यत ह स्या ते इंद्र श्रुष्टिः श्रिक्तं ययां वभूषं जितृऽभ्यः जती मा नः कामं महयंतं श्रा धक् विश्वां ते श्रुश्यां परि
श्रापंः श्रायोः ॥१॥ न घ राजां इंद्रः श्रा द्भत नः या नु स्वसारा
कृणवंत योनी श्रापंः चित् श्रम्मे सुऽतुकाः श्रवेषन् गर्मत् नः
इंद्रः मख्या वयः च ॥१॥ जेतां नृऽभिः इंद्रः पृत्ऽसु श्रूरः श्रोतां
हवं नाधमानस्य कारोः प्रऽभिता रथं दाश्रुषंः उपाके उत्तऽयंता
गिरः यदि च त्मनां भूत ॥३॥ एव नृऽभिः इंद्रः सुऽश्रवस्या प्रऽखादः पृष्टाः श्रमि मिचिगाः भूत स्ऽम्ये इषः स्तवते विऽवाचि
सचाऽकरः यजमानस्य शंसः॥४॥ त्यां व्यं मघऽवन् इंद्र श्र्वृत्
श्रिम स्याम महतः मन्यमानान् तं चाता तं जं नः वृधे भूः विह्यामं इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥५॥२९॥

॥ १९९॥ पूर्वीः आहं श्रादः श्रश्रमाणा दोषाः वस्तोः उषसः ज्रायंतीः मिनाति श्रियं ज्रिमा तनूनां अपि जं नु पत्नीः वृ-षणः ज्राम्युः॥१॥ ये चित् हि पूर्वे ऋतऽसापः आसेन साकं देविभः अवदन ऋतानि ते चित् अवं असुः नहि अंतं आपुः सं जं नु पत्नीः वृषंऽभिः ज्राम्युः॥१॥ न मृषां श्रांतं यत् अवंति देवाः विश्वाः इत् स्पृधः अभि अश्ववाव ज्यांव इत् अवं श्रत-

য়৽२.য়৽४.व॰२४.] ॥ १६०॥ [म॰१.য়৽२४.सू॰१৮०.

ऽनीयं आजि यत् स्म्यंचां मि्युनी अभि अजांव॥३॥ न्दस्यं मा रूधतः कामः आ अग्न इतः आऽजांतः अमुतः कृतः चित् लोपांमुद्रा वृषणं निः रिणाति धीरं अधीरा ध्यति श्वसंतं॥४॥ इमं नु सोमं अंतितः हत् उमु पीतं उपं बुवे यत् सीं आगः चकृम तत् सु मृळतु पुलुऽकामः हि मत्यः॥५॥ अगस्त्यः खनमानः खनिचैः प्रऽजां अपत्यं वलं इ्क्सानः उभी वणी ऋषिः उपः पुपोष सत्याः देवेषुं आऽिषदं जगाम्॥६॥२२॥२३॥

॥१८०॥ युवोः रजांसि सुऽयमांसः ऋषाः रथः यत् वां परि अणीं सि दीयत हिर्णययाः वां प्वयः पुषायन मध्यः पिवंती जुषसः सुचेथे ॥१॥ युवं अत्यस्य अवं नृक्ष्यः यत् विऽपंत्मनः नर्यस्य प्रऽयंज्योः स्वसां यत् वां विश्वऽगूर्ती॰ भराति वाजाय ईट्टे मुधुऽपो इषे च॥२॥ युवं पयः उस्तियायां ऋधतं पुकं आ-माया अवं पूर्वं गोः अंतः यत वृतिनंः वां ऋत्ऽप्पू॰ हारः न शुचिः यजेते ह्विष्मान् ॥३॥ युवं ह् घुमें मधुंऽमंतं अचेये अपः न स्रोदः अवृणीतं एवे तत् वां नरी अश्विना पर्यः ऽइष्टिः रथ्यां-ऽइव चुऋा प्रति युंति मध्यः॥४॥ आ वां दानायं ववृतीय दसा गोः स्रोहेन तौग्यः न जिविः ऋषः स्रोणी सचते माहिना वां जूषीः वां ऋष्टुंः ऋंहंसः यज्ञा ॥॥१३॥ नि यत् युवेथे निऽयुतः सुऽदानू॰ उप स्वधाभिः सृज्यः पुरंऽधि प्रेषेत् वेषेत् वातः न सूरिः आ महे द्दे सुऽवृतः न वाजं ॥६॥ व्यं चित् हि वां जरि-तारं सुत्याः विपुन्यामंहे वि पुणिः हितऽवान अधं चित हि स् अश्विनौ अनिंद्या पायः हि स् वृष्णौ अंतिंऽदेवं॥७॥ यु-वां चित् हि स् अश्विनौ अनु द्यून विऽ रूद्रस्य प्रश्सवं गस्य सा-

স্ত্র৽ ২. স্ত্র৽ ৪. ব॰ ২६.] ॥ ৭६৭ ॥ [म॰ ৭. স্ত্র৽ ২৪. মূ৽ ৭৮৭.

ती अगस्यः न्रां नृषुं प्रऽशंस्तः काराधुनीऽइव चित्यत् सहसैः
॥६॥ प्र यत् वहेथे महिना रथस्य प्र स्यंद्रा याष्यः मनुषः न होता
ध्तं सूरिऽभ्यः उत्त वा सुऽअश्ये नासंत्या र्यिऽसाचे स्याम्॥९॥
तं वा रथं व्यं अद्य हुवेम स्तोमैः अश्विना सुवितायं नव्यं अरिष्टऽनेमिं परिद्यां इ्यानं विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानुं॥१०॥२४॥

॥१८१॥ कत् कुं प्रेष्टी इ्षां र्यीयां ऋष्वंयतां यत् जुत्ऽनि-नीयः अपां अयं वां युद्धः अकृत् प्रऽशित्तं वसुंऽधिती॰ अवि-तारा जनानां ॥ १॥ आ वां अश्वांसः शुचंयः प्यःऽपाः वातं-ऽरंहसः दिऱ्यासः अत्याः मृनःऽजुवः वृष्णः वीतऽपृष्ठाः आ इह स्वुऽराजः अश्विना वृहंतु ॥२॥ आ वां रथः अविनः न प्रवतान् मृप्रविधुरः सुवितायं गुम्याः वृष्णः स्थातारा मनसः जवीयान् ऋहंऽपूर्वः युज्तः धिष्ण्या यः॥३॥ इहऽईह जाता सं ऋवाव्शी-तां अरेपसा तन्त्रां नामंऽभिः स्वैः जिष्णुः वां अन्यःसुऽमंखस्य सूरिः दिवः ऋन्यः सुऽभगः पुत्रः कुहे ॥४॥ प्र वां निऽचे्रः कुकुहः वर्णान अनु पिशंगेऽरूपः सदेनानि गुम्याः हरीं अन्यस्य पी-पयंत वाजैः मुथा रजांसि ऋश्विना वि घोषैः ॥५॥२५॥ प्र वां श्रात् वान वृष्भः न निष्षार पूर्वीः इषः च्राति मध्यः इष्णन एवैः अन्यस्यं पीपयंत वाजैः वेषंतीः कृष्वाः नृद्यः नः आ अगुः ॥६॥ असंजि वां स्थविरा वेधसा गीः बाद्धे अश्विना वेधा क्षरंती उपेऽस्तृतौ अवृत्ं नाधंमानं यामन् अयोमन् शृणुतं हवं मे्॥९॥ जुत स्या वां रुशंतः वप्तंसः गीः चिऽवृहिषि सदिसि पिन्वृते नृन वृषा वां मेघः वृष्णा पीपाय गोः न सेके मनुषः द्शस्यन ॥ है।। युवां पूषाऽ इंव अश्विना पुरंऽधिः अग्निं उषां न जरते हवि-

ञ्च०२.ञ्च०४.व०२८.] ॥ १६२॥ [म०१.ञ्च०२४.सू०१८३. ष्मान हुवे यत वां वृद्विस्या गृणानः विद्यामं द्षं वृजनं जीर-ऽदांनुं ॥ ९॥२६॥

॥ १८२॥ अर्भूत इदं व्युनं ओ'सुभूष्त रथः वृषंण्ऽ वान् मदंत मुनीषिणुः धियंऽजिन्वा धिष्णयां विश्पलावसूः दिवः नपाता सुऽकृते शुचिऽवता ॥१॥ इंद्रंऽतमा हि धिष्ययां मुरुत्ऽतंमा दुसा दंसिष्ठा रुष्या रुषिऽतमा पूर्णे रर्ष वृहेषे मध्यः आऽ चितं तेनं दाश्वांसं उपं यायः ऋश्विना ॥२॥ किं अचं दसा कृणुयः किं आमार्थे जनः यः कः चित् अहंविः महीयते अति ऋमिष्टं जुरतं प्रोः ऋसुं ज्योतिः विप्राय कृगुतं वचस्यवे॥३॥ जंभयतं अभितः रायंतः शुनः हृतं मृधः विद्युः तानि अश्विना वार्च-ऽवाचं जुरितुः रुत्निनी कृतं उभा शंसं नासत्या ऋवतं ममं ॥४॥ युवं एतं चुऋषुः सिंधुषु घ्रवं आत्मन् ऽवंतं पृष्ठिगां तौग्यायं कं येनं देव्डचा मनसा निःडज्हथुं:सुडप्प्रनि पेत्युः सोदंसः महः ॥॥॥२०॥ अवंऽ विद्यं तौग्यं अप्डमु अंतः अनारंभुणे तमसि प्रऽविद्धं चतंसः नावः जठंलस्य जुष्टाः उत् ऋष्विऽभ्यां दुषिताः पार्यंति ॥६॥ कः स्वित् वृक्षः निःऽस्थितः मध्ये ऋणीसः यं तौ-ग्यः नाधितः पुरिऽञ्चसंस्वजत पुर्णा मृगस्य पुतरोःऽइव ञ्रा-इस्ने उत् ऋश्विनी जह्युः श्रोमंताय कं॥७॥ तत् वां न्रा ना-मृत्यौ अनुं स्यात् यत् वां मानांसः उचधं अवीचन असात् अद्यसदंसः सोम्यात् आ विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानुं ॥ ৮॥ २৮॥

॥१८३॥ तं युंजा्यां मनसः यः जवीयान् चिऽवंधुरः वृष्णा यः चिऽच्कः येन उप्ऽयायः सुऽकृतः दुरोणं चिऽधातुंना पृत्यः স্ত্রং মৃত্যু বৃত্যু ॥ ৭६३॥ [म॰৭.স্ত্রুৎ৪.सू०৭৮৪.

विः न प्रौं: ॥१॥ मुऽवृत रथं: वर्तेते यन ऋभि छां यत तिष्ठं थः ऋतुंऽमंता अनुं पृष्ठे वपुंः वपुष्या सच्तां इयं गीः दिवः दृहिचा उषसां सचेथे ॥२॥ आ तिष्ठतं सुऽवृतं यः रथंः वां अनुं वृता-नि वर्तते हिवषांन् येनं न्या नास्त्या इष्यध्यै वृतिः याषः तन्याय तमने च ॥३॥ मा वां वृक्तः मा वृक्तीः आ द्ध्षिति मा परि वृक्ते उत मा अति धक्तं अयं वां भागः निऽहितः इयं गीः दसौ इमे वां निऽधयंः मधूनां ॥४॥ युवां गीतंमः पुरुऽमीद्धः अचिः दस्रां हवंते अवंसे हिवष्मान दिशं न दिष्टां ऋजुयाऽईव यंतां आ मे हवं नास्त्या उपं यातं ॥५॥ अतारिष्म तमसः पारं अस्य प्रति वां स्तोमः अश्विनी अधायि आ इह यातं प्थिऽभिः दे-वृऽयानैः विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानं ॥ ६॥ २०॥ ४॥

॥१८॥तावां ऋद्यतो ऋप्रंहुवेम उद्धंत्यां उषितं वहूं : उक्थेः
नासंत्या कुहं चित संतौ ऋ्येः दिवः नपाता सुदाःऽतराय॥१॥
ऋसे 'कं 'सुवृष्णा माद्येथां उत प्णीन हृतं क्रम्या मदंता श्रुतं
मे अद्धोक्तिऽभिः मृतीनां एष्टां न्या निऽचेतारा च कर्णैः ॥२॥
िश्ये पूष्त इषुकृतांऽइव देवा नासंत्या वहुतुं सूर्यायाः वृच्यंते
वां क्कुहाः ऋप्ऽसु जाताः युगा जूर्णाऽ इव वर्षणस्य भूरेः॥३॥
ऋसे 'सा वां माध्वी' यातिः ऋस्तु स्तोमं हिनोतं मान्यस्य कारोः
ऋनुं यत् वां ऋवस्यां सुऽदानू सुऽवीयीय चर्षणयः मदंति॥४॥
एषः वां स्तोमः ऋश्विनी ऋकारिमानेभिः मघुऽवाना सुऽवृक्ति
यातं वृतिः तनयाय सने च ऋगस्य नास्त्या मदंता॥५॥ ऋतारिष्म तमसः पारं ऋस्य प्रति वां स्तोमः ऋश्विनी ऋधायि आ इह
यातं पृष्ठि भिः देवुऽयानैः विद्यामं इषं वृज्ञनं जीरऽदानुं॥६॥१॥

॥ १८५॥ कुनुरा पूर्वी कुतुरा ऋपरा ऋयोः कुषा जाते कुव्यः कः वि वेद् विश्वं समां बिभृतः यत् हु नामं वि वर्तेते अहंनी चिक्रियांऽइव॥१॥भूरिं हे अचेरंती चरंतं पृत्ऽवंतं गर्भे अप-दीं द्धातें नित्यं न सूनुं पिचोः उपऽस्थे द्यावां रक्षतं पृथिवीः नःअभ्वात्॥२॥ अनेहः दा्चं अदितेः अनुवृह्वे स्वःऽवत् अव्ध नमंस्वत् तत् रोद्सी जन्यतं जरिते द्यावां रक्षतं पृथिवी नः अभ्वात् ॥३॥ अतंपमाने अवसा अवती अनु स्याम् रोदंसी द्वि पुंचे॰ उमे द्वानां उभयेभिः अहां द्यावां रक्षतं पृथिवीः नुः अभ्वात्॥४॥ सुंऽगच्छंमाने॰ युवृती॰ संऽर्ञ्जते॰ स्वसारा जाु-मी पिचोः उपऽस्थे अभिऽ जिद्यंती भुवंनस्य नाभि द्यावा रक्षंतं पृथिवी नः अभ्वांत्॥ प॥ २॥ उवी सद्यंनी वृह्ती ऋतेनं हुवे देवानां अवसा जनिची द्धाते ये अमृतं सुऽप्रतींके द्या-वा रक्षतं पृथिवी नः अभ्वात्॥६॥ उवी पृथी बहुले दूरेऽ अंते॰ उपं बुवे नमंसा युझे ऋसिन द्धाते ये सुडभगे सुडमत्ति द्यावा रक्षतं पृथिवी नः अभ्वति ॥ ७॥ देवान वा यत चुकृम कत् चित् आगंः सखायं वा सदं इत् जाःऽपंतिं वा इयं धीः भूयाः अव्डयानं एषां द्यावां रक्षतं पृष्यवी नः अभ्वात् ॥ ।।।। उमा शंसा नयीं मां अविष्टां उमे मां जती अवसा सचेतां भूरि चित ऋयेः मुदाः इतराय इषा मदंतः इष्येम देवाः ॥ ९॥ ऋृतं द्वेतत् अवो्चं पृषि्षे अभिऽश्रावायं प्रथमं सुऽमेधाः पातां अवद्यात् दुःऽद्तात् अभीके पिता माता च रख्तां अवः-ऽभिः॥१०॥ इदं द्यावापृथिवी सत्यं ऋस्तु पितः मातः यत इह उप्डबुवे वां भूतं देवानां अवमे अवंःऽभिः विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदानुं॥ ११॥३॥

॥१६६॥ स्नानः इळांभिः विद्ये सुऽश्सि विस्वानंरः स्विता देवः एतु अपि यथां युवानः मत्संय नः विश्वं जगत अभिऽपिते मुनीषा ॥१॥ आ नः विश्वे आस्क्राः गुमुंतु देवाः मित्रः अर्थमा वर्त्तगः सुर जोषाः भुवन यथा नः विश्वे वृधासः करन सुर सहा वियुरं न शवंः॥२॥ प्रेष्ठं वः अतिथिं गृणीषे अपिं शस्तिऽ भिः तुर्वणिः सुडजोषाः असंत् यथां नः वर्षणः सुडकीतिः इषः च प्षेत अरिऽगूर्तः सूरिः ॥३॥ उपं वः आ ईषे नमंसा जिगीषा उषसानकां मुद्घांऽइव धेनुः समाने अहंन विऽ मिमानः अर्वे विषुंऽरूपे पर्यसि सिमन् ऊधन् ॥४॥ उतनः ऋहिः बुध्यः मयः कुः शिर् न प्युषीऽइव वेति सिंधुः येनं नपातं अपां जुनामं मनःऽजुवः वृष्णः यं वहति ॥५॥४॥ उत नः ई तथा ञा गंतु अर्छ सत सूरिऽभिः अभिऽपिते स्ऽजीषाः आ वृच्ऽहा इंद्रः चुषैिणुऽप्राः तुविःऽतमः न्रां नः इह गुम्याः ॥६॥ उत नः ई मृतयः अश्वंऽयोगाः शिश्रुं न गावः तरुणं रिहंति तं हैं गिरः ज-नयः न पत्नीः सुर्भिःऽतमं न्रां नस्त ॥ ७॥ उत नः ई म्रतः वृद्धऽसेनाः स्मत् रोदंसी सऽमनसः सद्तु पृषंतऽ अश्वासः अ-वनयः न रथाः रिशार्दसः मिन्डयुजंः न देवाः॥ ।॥ प्रनुयत् एषां महिना चिकिने प्र युंजते प्रथ्याः ते सुऽवृक्ति अधं यत एषां सुऽ दिने न शर्रः विश्वं आ इरिगां पुषायंतं सेनाः॥०॥ प्रो अ-श्विनौ अवसे कृणुध्वं प्र पूषगां स्वऽतंवसः हि संति अहेषः वि-ष्णुंः वातः ऋभुक्षाः ऋच्छं सुसायं वृवृतीय देवान् ॥ १०॥ इयं सा वः असे दीधितिः यज्ञाः अपिऽप्राणी च सदेनी च भू-याः नि या देवेषुं यतंते वृसुऽयुः विद्यामं इषं वृजनं जीर-इदोनुं ॥ ११ ॥ ५ ॥

॥१८९॥ पितुं नु स्तोषं महः धुमार्णं तिवधीं यस्य चितः वि ञ्रोजंसा वृत्रं विऽपंवे अदेयंत्॥१॥स्वादो पृतो मधौ पृती व्यं ला व्वृमहे असानं अविताभव ॥२॥ उपंनः पितो आ चर शिवः शिवाभिः जतिऽभिः मृयःऽभुः ऋदिषे एयः सर्वा सु-ऽशेवः अर्ह्वयाः ॥३॥ तवं त्ये पितो रसाः रजां सि अनुं विऽस्थि-ताः दिवि वातांःऽइव श्रिताः ॥ ४ ॥ तवं त्ये पितो ददंतः तवं स्वादिष्ठ ते पितो प्रस्वाद्मानः स्तानां तुवियीवाःऽइव ई्रते ॥ ५॥ ६॥ ते पितो महाना देवाना मनः हितं अकारि चारु केतुनां तवं अहिं अवंसा अवधीत्॥६॥ यत् अदः पितोः अर्ज-गन् विवस्वं पवैतानां अचं चित् नः मधो पितो अरं भुक्षायं गुम्याः॥७॥यत् ऋपां ऋषिधीनां पुरिशं आऽरिशामंहे वार्तापे पीवंः इत् भव्॥ ४॥ यत् ते सोम् गोऽ आंशिरः यवंऽ आशिरः भजामहे वार्तापे पीवः इत् भव ॥०॥ क्रुंभः ओष्घे भव पीवः वृक्कः उदार्थिः वार्तापे पीर्वः इत् भव ॥१०॥ तं त्वा वयं पितीः वचंःऽभिः गावंः न ह्वा सुसूदिम् देवेभ्यंः ला स्थऽमादं अ-सभ्यं ता स्ध्रमादं॥ ११॥ ९॥

॥ १८६ ॥ संऽइंडः अद्य राज्ञिस देवः देवैः सहस्रऽजित दूतः
ह्या कृतिः वह ॥१॥ तनूंऽनपात ऋतं यते मध्यां यद्भः सं अज्यते दर्धत सहस्रिणीः इषः ॥२॥ आऽजुह्यानःनः ईडचः देवान
आ वृद्धि युद्धियान अपे सहस्रऽसाः असि॥३॥ प्राचीनं वृद्धिः
ओजेसा सहस्रंऽवीरं असृण्न यचं आदित्याः विऽराजेष॥४॥
विऽराद संऽराद विऽभीः प्रभीः वृहीः च भूयंसीः च याः दुरः
घृतानि अस्रुर्न ॥५॥६॥ सुऽरुको॰ हि सुऽपेशंसा अधि श्रिया

স্ত্র৽২.স্ত্র৽৭.ব৽৭৭.] ॥৭६७॥ [म॰৭.স্ত্র৽২४.सू॰৭৮৫.

विऽ राजंतः ज्वसौ आ इह सीट्तां॥६॥ प्रथमा हि सुऽवाचेसा होतारा देव्यां क्वी युं नः युक्तां इमं॥९॥ भारति इके सर-स्वित याः वः सर्वाः जपुऽ बुवे ताः नः चोट्यत श्रिये॥८॥ लष्टां हृपाणि हि प्रभुः पृश्रून विश्वान संऽञ्जानजे तेषां नः स्फा-तिं आ युज्॥९॥ उपं तमन्यां वनस्पते पार्थः देवेभ्यः सृज् अपिः हृव्यानि सिस्वट्त ॥१०॥ पुरःऽगाः अपिः देवानां गायुंचेणं सं अज्यते स्वाहांऽ कृतीषु रोचते॥११॥९॥

॥१६०॥ अये नयं मुऽपयां राये असान् विश्वानि देव व्यु-नांनि विद्वान युयोधि ऋसत जुहुराणं एनंः भूयिष्ठां ते नमः-ऽउक्तिं विधेम्॥१॥ अभे तं पार्यं नर्यः असान् स्वस्तिऽभिः अति दुःऽगानि विश्वां पूः च पृथी बहुला नः उवीभवं तोकायं तनयाय शं योः॥२॥ अये तं असत् युयोधि अमीवाः अनिय-ऽचाः अभि अमंत कृष्टीः पुनः असम्यं सुवितायं देव क्षां वि-श्वेभिः अमृतेभिः युज्व ॥३॥ पाहि नः अग्रे पायुऽभिः अजेसैः उत प्रिये सदेने आ शुशुकान् मा ते भ्यं जरितारं यविष्ठ नूनं विद्त मा अप्रं सहस्वः ॥४॥ मा नः अपे अवं सृजः अघाय अविषवे रिपवे दुक्तनायमा दुलते दर्शते मा अदते नःमा रि-षंतेसहुसाऽवृन् परां दाः॥५॥१०॥ विघ्लाऽवान् ऋृत्ऽजात् यंसत गृणानः ऋग्ने तन्वे वर्र्ष्यं विश्वात रिरिक्षोः उत वा नि-नित्सोः अभिऽहूतां असि हि देव विष्यर ॥६॥ तं तान अये उभयान् वि विद्वान् वेषि प्रऽपिते मनुषः युज् अभिऽपिते मनवे शास्यः भूः मर्भृजेन्यः उशिक्ऽभिः न अतः॥ १॥ अवी-

अ॰२.अ॰५.व॰१४.] ॥१६६॥ [म॰१.अ॰२४.सू॰१९१.

चाम निऽवचनानि असिन् मानस्य सूनुः सहसाने अयी व्यं सहस्रं ऋषिऽभिः सनेम् विद्यामं इषं वृजनं जीरऽदा-नुं॥ ।। ११॥

॥ १९० ॥ अनवार्णं वृष्मं मुंद्र जिह्नं बृह्स्पतिं वृध्य नव्यं ऋकैंः गायान्यः सुऽरुचः यस्य देवाः आऽ शृखंति नवमानस्य मर्ताः॥१॥ तं क्युत्वियाः उपं वाचः सुचंते सर्गः न यःदेवऽयतां असंजि बृहस्पतिः सः हि अंजेः वरांसि विऽभ्वां अभवत् सं ऋते मात्रियां ॥२॥ उपंऽस्तुतिं नमंसः उत्ऽयतिं च स्रोकं यंस्त् सुविताऽइव प्रबाहू अस्य ऋतां अहुत्यः यः अस्तिं मृगः न भीमः अरक्षसंः तुर्विष्मान्॥३॥ अस्य श्लोकंः द्वि ईयते पृथि-व्यां ऋत्यंः न युंसत्त युखुऽभृत् विऽचेताः मृगाणां न हेत्यः यंति च इमाः वृहस्पतेः ऋहिंऽमायान् ऋभि द्यून् ॥ ४॥ ये त्वा देव उम्रिकं मन्यमानाः पापाः भुद्रं उपुऽजीवंति पुजाः न दुःऽध्ये अनु दुदासि वामं बृहंस्पते चयसे इत पियां है ॥ प ॥ १२ ॥ सु-ऽप्रेतुः सुऽयवंसः न पंथाः दुःऽनियंतुः परिऽप्रीतः न मि्वः ऋन्-वार्णः अभि ये चर्तते नः अपिऽवृताः अपुऽ ज्णुवंतः अस्यः ॥६॥ सं ये सूर्भः अवनयः न यंति सुमुद्रं न सुवतः रोधंऽचकाः सः विद्वान् उभयं चुष्टे ऋंतः वृहस्पतिः तरः आपः च गृधः॥९॥ एव महः तुविऽजातः तुविष्मान् बृह्स्पतिः वृष्भः धायि देवः सः नः सुतः वीरऽवंत् धातु गोऽमत् विद्यामे इषं वृजनं जी-रऽदानुं ॥ ৮॥ १३॥

[॥] १९१॥ कंकतः न कंकतः अयो मृतीनऽकंकतः ही इति

मुषी इति नि ऋहषाः ऋलिपात्॥१॥ ऋहषान् हुंति आऽयती अयो हंति प्राऽयती अयो अव्डघ्नती हंति अयो पिन्षि पिंषुती॥२॥ शूरासः कुर्शरासः दुभासः सुर्याः जुत मौंजाः ऋदृष्टाः वैरिणाः सर्वे साकं नि ऋलिप्सृत्॥३॥ निगार्वः गोऽस्थे ऋसुर्न नि मृगासः अविख्त नि वेतवं जनानां नि अहराः अलिपात ॥४॥ एते कुं त्ये प्रति अहुश्रुन् पुऽ दोषं तस्कंराःऽइव अहंष्टाः वि-र्यंऽदृष्टाःप्रतिंऽबुद्धाः अभूतृन्॥॥१४॥ द्यौः वृः पिता पृष्यिवी मा-ता सोमः भातां ऋदितिः स्वसां ऋदंष्टाः विश्वंऽदृष्टाः तिष्ठंत इ-ळयंतसु कुं ॥६॥ ये ऋंस्याः ये ऋंग्याः सूचीकाः ये पुठ कुंकताः ऋ-हेष्टाः किं चन इह वः सर्वे साकं नि जस्युत्॥७॥ उत् पुरस्तात् सूर्यैः एति विष्यऽहंष्टः अहष्ट्रहा अहष्टांन् सवीन् जुंभयंन् सवीः च् यानुऽधान्यः ॥ ।॥ उत् अप्रमृत् असी सूर्यः पुरु विश्वानि जूर्वेन ञ्चादित्यः पवैतेभ्यः विष्वऽदंष्टः अदृष्ट्ऽहा ॥०॥ सूर्यै विषं ञ्चा स्जामि हतिं सुरांऽवतः गृहे सः चित् नु न म्राति नी व्यं मुराम आरे अस्य योजनं हुर्रिज्याः मधुं ता मुधुला चुकार ॥१०॥१५॥ इ्युत्तिका श्कुंतिका स्का ज्घास ते विषं सी चित् नु न मुराति नो व्यं मराम् आरे अस्य योजनं हरिऽस्थाः मधुं ना मुधुला चुकार् ॥११॥ चिःसुप्त विष्पुलिंगुकाः विषस्यं पुर्ण अक्षुन ताः चित नु न म्रांति नो व्यं म्राम आरे अस्य योजनं हृरिऽस्थाः मधुं ला मधुला चुकार्॥१२॥ नवानां नव-तीनां विषस्य रोपुषीणां सर्वासां अयुनं नामं आरे अस्य यो-जेनं हुर्दिष्याः मधुं ला मुधुला चुकार्॥ १३॥ चिः सप्त मुयूर्यैः सप्त स्वसारः ऋयुवंः ताः ते विषं वि ज्भिरे उद्वं कुंभिनीः ऽइव ॥ १४॥ इयुत्तकः कुषुंभकः तुकं भिनुद्धि अश्मना ततः विषं प्र

वृवृते परांचीः अनुंसंऽवतः॥१५॥ कुषुंभकः तत् अबवीत गिरेः प्रवित्तमानकः वृश्चिकस्य अर्सं विषं अर्सं वृश्चिक् ते विषं ॥ १६ ॥ १६ ॥ २४ ॥ १॥

॥ इति प्रथमं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥तं ऋषे द्युडिभःतं ऋाऽशुशुक्षिःतं ऋत्रुभ्यःतं ऋस्म-नः परि तं वनेभ्यः तं श्रोषधीभ्यः तं नृणां नृऽपते जायसे श्रुचिः ॥१॥ तवं अये होचं तवं पोचं ऋ वियं तवं नेष्टं तं अयित् ऋत-ऽयुतः तर्व पुरुशाुस्तं तं अध्वरिष्ठयुसि ब्रह्मा चु असि गृहऽपंतिः च नः दमे ॥२॥ तं अमे इंद्रः वृष्भः सृतां असि तं विष्णुः उर्-ऽगायः नमस्यः लं ब्रह्मा रियुऽ वित् ब्रह्मणः पते लं विऽधर्तः॰ सुचुसे पुरंऽध्या ॥३॥ तं अये राजां वर्षणः धृतऽवंतः तं मिचः भवसि दुसः ईड्यंः तं ऋर्यमा सत्रपतिः यस्य संऽभुजं तं अंशः विद्ये देव भाज्यः ॥४॥ तं अये तष्टां विध्ते सुऽवीर्य तर्व यार्वः मिन्ड महुः सुडजात्यं तं आप्रुडहेमां रुर्षेषे सुडअर्धा तं नुरां शर्धः असि पुरुष्ठवसुः ॥५॥१९॥ तं असे रुद्रः असुरः महः दिवः तं शर्धः मारुतं पृष्ठाः ई्शिषे तं वातैः अरुगैः यासि शंऽग्यः तं पूषा विधृतः पासि नु तमनां ॥६॥ तं अये द्विणः-ऽदाः ऋां्डकृते तं देवः सुविता रुन्डधाः ऋसि तं भगः नृडप्ते वस्त्रीः ईशिषे नं पायुः दमे यः ते अविधत्॥ ७॥ तां अपी दमे स्रा विश्पति विशः तां राजानं सुऽविद्वं ऋंजते तं विश्वानि सुऽञ्जनीक प्त्यसे लं सहसांणि श्ता दर्श प्रति ॥६॥ लां असे प्तिरं इष्टिऽभिः नरः लां भावायं शम्यां तुनूऽरुचं लं पुवः भुवसि

यः ते ऋविधत् लं सर्वा सुऽशेवः पासि आऽधृषः ॥०॥ लं असे च्युभुः आको नमस्यः तं वाजस्य खुऽमतः रायः ईशिषे तं वि भामि अनु धिक्ष दावने लं विऽशिक्षुः असि युज्ञं आऽतनिः ॥१०॥१८॥ तं अग्रे अदितिः देव दाशुषे तं होचां भारती वर्धसे गिरा नं इळा श्तर हिमा असि दर्शने नं वृच्डहा वसुड प्ते सर-स्वती ॥११॥ तं अये सुऽभृंतः उत्ऽतमं वयः तवं स्पार्हे वर्षे आ संऽद्यशि श्रियः तं वाजः प्रुऽतरंगः बृहन् ऋसि तं र्याः ब्हुलः विश्वतः पृथुः ॥१२॥ तां अये आदित्यासः आस्यं तां जिहां श्र-चयः च्क्रिरेकवेलां रातिऽसाचः अध्यरेषु सिश्चरे ले देवाः हविः अदुंति आऽहुंतं ॥ १३॥ ते अये विश्वे अमृतांसः अदृहः आसा देवाः ह्विः अदंति आऽहुतं तयां मतीसः स्वदंते आऽस्तिं तं गर्भः वीरुधां जिञ्जेषे पुचिः ॥१४॥ तं तान् सं च प्रति च असि मुज्मनां अपे मुऽजात प्र च देव रिच्यसे पृष्टाः यत अर्च महिना वि ते भुवंत अनु द्यावांपृष्य्वी रोदंसी उमे ॥ १५॥ ये स्तोतृ-ऽभ्यः गोऽ ख्रयां अर्थंऽपेशसं अर्थे गृतिं उपसृजंति सूरयः अ-सान् च तान् च प्र हि नेषि वस्यः आ बृहत् वृदेम विद्धे सु-ऽवीराः॥१६॥१९॥

॥२॥ यहोनं वर्धत जातऽवेदसं ऋषिं यज्ञधं ह्विषां तनां गि-रासंऽह्थानं सुऽप्रयसं स्वःऽनरं द्युक्षं होतारं वृजनेषु धूःऽसदं॥१॥ ऋभि ता नक्तीः ज्षसः व्वाशिरे ऋषे वत्सं न स्वसं रेषु धेनवः दिवःऽईव इत् ऋर्तिः मानुषा युगा ऋ छ्रपः भासि पुरुऽवार् संऽयतः॥२॥ तं देवाः बुधे रजसः सुऽदंसंसं दिवः पृष्टिक्योः ऋर्तिं नि एरिरे रषंऽइव वेद्यं शुक्तऽशोचिषं ऋषिं मिनं न ऋितिषुं प्रऽशंस्य ॥३॥ तं उछामाणं रजिसि स्वे आ दमे चंद्रंऽईव सुऽरुचै ह्योरे आ द्धुः पृश्न्याः पृत्रं चित्रयंतं अक्षऽभिः पाषः न पायुं जनसी जुने अनु ॥४॥ सः होता विश्वं परि भूतु अध्वरं तं ऊं ह्वीः मनुषः ऋंजते गिरा हिरिऽ शिष्रः वृधसानामुं जर्भुरत् द्यीः न स्तृऽभिः चित्यत् रोदंसी अनु ॥५॥२०॥ सः नः रेवत् संऽड्धानः स्वस्तये संऽद्दस्वान र्यिं ऋसामुं दीदिहि आनः कृणुष्व मु-वितायं रोदंसी अमें ह्वा मनुषः देव वीतये ॥६॥ दाः नः अमे बृह्तः दाः सह्सिणाः दुरः न वाजं श्रुत्यै अपं वृधि प्राचीं द्या-वापृष्यिवी बसंगा कृधि स्वंः न शुक्तं उषसंः वि दिद्युतः॥७॥ सः इधानः उषसः राम्याः अनु स्वः न दीदेत अरुषेणं भानुना होत्रांभिः ऋषिः मनुषः सुऽऋष्वरः राजां विषां ऋतिथिः चार्रः आयवे ॥ ।। एव नः अमे अमृतेषु पूर्व धीः पीपाय बृहत् ६ दि-वेषु मानुषा दहाना धेनुः वृजनेषु कारवे त्मना श्रातिनं पुरुऽरूपं इषिण ॥ । व्यं अपे अवैता वा सुऽवीयै बसंणा वा चित्येम जनान ऋति ऋसावै द्युमं ऋधि पंचे कृष्टिषु उच्चा स्वः न शु-भुचीत दुस्तरं ॥ १० ॥ सः नः बोधि सहस्य प्रऽशंस्यः यसिन् मुऽजाताः इषयंत सूरयः यं ऋगे यु चु चु घंति वाजिनः नित्ये तोके दीदिऽवांसं स्वे दमें ॥११॥ उभयांसः जातुऽवेदः स्याम् ते स्तोतारः ऋग्रेसूरयः च शर्मेणि वस्वः रायः पुरुठ चंद्रस्यं भूयंसः प्र-जाऽवंतःसुऽञ्जप्त्यस्यं श्रिध् नुः॥१२॥ ये स्तोृतृऽभ्यःगोऽञ्जयां अर्थेऽ पेशसं अमे रातिं उपुरमृजंति सूर्यः असान च तान च प्र हि नेषि वस्यः आ वृहत् वृदेम् विद्धे सुऽवीराः॥१३॥२१॥

[॥]३॥ संऽइंडः ऋमिः निऽहितः पृथिव्यां मृत्यङ् विश्वानि भु-

वनानि ऋस्यात होता पावकः प्रऽदिवः सुऽमेधाः देवः देवान युज्तु अपिः अहीन्॥१॥ नराशंसः प्रति धामानि अंजन् तिसः दिवः प्रति मुहा सुऽ ऋचिः घृत्ऽपुषां मनसा ह्वां उंदन मूर्धन युक्स्य सं अनुक्तु देवान् ॥ २ ॥ ईिळ्तः अये मनसा नः अहैन देवान् यशि मानुषात् पूर्वः अद्यसः आ वृह् मुरुतां शर्धः अच्युतं इंद्रैन्रः वहिंऽसदं युज्धं॥३॥ देवं वृहिंः वधेमानं सुऽवीरं स्तीर्णे राये सुडभरं वेदीं श्रस्यां घृतेन श्रुक्तं वस्तवः सीद्त इदं विश्वे देवाः ञ्चादित्याः युद्धियांसः॥४॥ विश्वयंतां उर्विया हूयमानाः बारःदे-वीः सुप्रऽञ्जयनाः नमःऽ भिःव्यचंस्वतीः विप्रयंतां ऋजुयाः वर्षी पुनानाः य्शसं सुऽवीरं ॥५॥२२॥ साधु अपांसि सनतां नः उहि-ते उषमानकां व्याऽइवर्षिते तंतुंत्तं संऽवयंती संऽई्ची॰ युक्सं पेशः सुऽदुधे॰ पर्यस्वती ।।६॥ दैव्यां होतारा प्रथमा वि-दुःऽतरा ऋजु युख्तः सं ऋचा वृपुःऽतरा देवान यजंती ऋतुऽथा सं ऋंज्तः नाभां पृथिव्याः ऋधि सानुंषु चिषु ॥७॥ सरस्वती सा-धयंती धियं नः इळां देवी भारती विष्यऽ तूं तिः तिसः देवीः स्वध-यां वृहिः आ इदं अच्छिदं पांतु शुर्णं निऽसद्ये॥६॥ पिशंगंऽरूपः मुडभरः व्यःडधाः श्रुष्टी वीरः जायते देवडकांमः प्रडजां तष्टां वि स्युतुनाभि असे अयं देवानां अपि एतु पार्यः॥०॥ वनस्पतिः अवुऽसृजन् उपं स्थात् अपिः ह्विः सूद्याति प्रधीनिः विधा संऽञ्जेक्तंन्युतुप्रजानन्देवेभ्यःदैव्यःश्मिता उपहृव्यं॥१०॥ घृतं मिमिह्ये घृतं अस्य योनिः घृते श्रितः घृतं कं अस्य धामं अनु-ऽस्वधं आ वह माद्यस्व स्वाहां ऽकृतं वृष्भ वृष्ठि हुव्यं ॥११॥२३॥

॥४॥ हुवे वः सुऽ द्योत्मानं सुऽवृक्तिं विशां अपिं अतिथिं सु-

ऽप्रयसं मिनःऽइंव यः दिधिषाय्यः भूत देवः आऽदेवे जने जा-तऽवैदाः॥१॥ इमं विधंतः ऋपां सधऽस्ये हिता ऋद्धः भृगवः विद्यु आयोः एषः विश्वानि अभि असु भूमं देवानां अभिः अर्तिः जीरऽश्रंशः॥२॥ श्रृगिं देवासः मानुषीषु विद्यु प्रियं धुः खेषातः न मिचं सः दीद्यत् उश्तीः अम्यौः आ द्क्षाय्यः यः दा-स्वंते दमें आ ॥३॥ अस्य र्षा स्वस्यंऽइव पुष्टिः संऽहं िः अस्य हियानस्यं धक्षोः वि यः भरिश्रत् ओषंधीषु जिद्धां अत्यः न रथ्यः दोधवीति वारान् ॥४॥ आ यत् मे अभवं वनदः पनंत उशिक्-ऽभ्यः न अमिमीत वर्णं सः चिचेर्णं चिकिते रंऽसुं भासा जुजु-वीन यः मुहुः आ युवां भूत् ॥५॥२४॥ आ यः वना ततृषाणः न भाति वाः न पथा रथ्यांऽइव स्वानीत कृष्णऽ अध्वा तपुः रखः चिकेत द्यौःऽइंव स्पर्यमानः नभःऽभिः॥ई॥ सः यः वि ऋस्यांत् अभि धर्यत् उर्वी पृष्णुः न एति स्वुऽयुः अगोपाः अपिः शो-चिषान् अतुसानि उषान् कृषाऽयं थिः अस्वद्यत् न भूमं॥९॥ नु ते पूर्वस्य अवसः अधिऽइती तृतीये विद्धे मन्म शंसि असी अपे संयत्ऽवीरं वृहंतं खुऽमंतं वाजं सुऽऋष्त्यं र्यिं दाः॥।॥ लयां यथां गृत्सुऽम्दासः अयो गुहां वृन्वतः उपरान् अभिस्युः॰ सुडवीरांसः अभिमातिऽसहः सात् सूरिऽभ्यः गृण्ते तत् वयः धाः ॥ ९॥ २५॥

॥५॥ होतां अज्निष्ट चेतंनः पिता पितृऽभ्यः जतये प्रऽयक्षंन् जेन्यं वसुं श्केमं वाजिनः यमं ॥ १॥ आ यस्मिन् सप्त र्श्मयः तृताः युज्ञस्यं नेतिरं मृनुष्वतं दैव्यं अष्टमं पोतां विश्वंतत् इन्वृति ॥ २॥ द्धन्वे वा यत् ई अनुं वीचेत् ब्रह्मांणि वेः कुं तत् परि विश्वानि काच्यां ने िमः चृत्रंऽईव अभ्वत ॥३॥ सार्कं हि शु-चिना शुचिः प्रऽशास्ता ऋतुंना अर्जनि विद्वान अस्य वता धु-वा व्याःऽईव अनुं रोहते ॥४॥ ताः अस्य वर्णं आयुवंः नेष्टुंः स्चंत धेनवंः कुवित तिसृऽभ्यः आ वरं स्वसारः याः इदं ययुः ॥५॥ यदि मातुः उपं स्वसां घृतं भरंती अस्थित तासां अध्वयुः आऽगंती यवंः वृष्टीऽईव मोद्ते ॥६॥ स्वः स्वायं धायंसे कृ-णुतां ऋत्विक् ऋत्विजं स्तोमं युद्धं च आत् अरं वनेमं रिम व्यं ॥९॥ यथां विद्वान अरं करत विश्वेभ्यः युज्तेभ्यः अयं अये ले॰ अपि यं युद्धं च कृम व्यं ॥६॥ २६॥

॥६॥ इमां मे अग्रे संऽइधं इमां उप्उसदं वृनेः इमाः कं सु श्रुध गिरंः॥१॥ अया ते अग्रे विधेम कर्जः न्पात अश्रेऽइष्टे एना सुऽउक्तेनं सुऽजात ॥२॥तं ला गीःऽिभः गिवैणसं दृवि-ण्स्युं दृविणःऽदः सप्येमं सप्येवंः ॥३॥ सः बोधि सूरिः मघ-ऽवा वसुंऽपते वसुंऽदावन युयोधि असत हेषांसि ॥४॥ सः नः वृष्टिं दिवः परि सः नः वाजं अनुवाणं सः नः सहसिणीः इषंः ॥५॥ ईळानाय अवस्यवे यविष्ठ दृत नः गिरा यजिष्ठ होतः आ गृहि ॥६॥ अंतः हि अग्रे ईयसे विद्वान जन्मं उभयां क्वे दृतः जन्यांऽइव मिर्चः ॥७॥ सः विद्वान आ च पिप्रयः यित्रं चि-कित्वः आनुषक् आ च अस्मिन सत्ति वृहिषि ॥६॥२०॥

॥ ७ ॥ श्रेष्ठं युविष्ठ भारत् अग्ने द्युऽमंतं आ भर् वसी' पुरू-ऽस्पृहं र्यिं ॥ १ ॥ मा नः अरोतिः ई्शृत् देवस्यं मत्यस्य च पर्षि तस्याः उत हिषः॥ २ ॥ विश्वाः उत त्यां व्यंधाराः उद्न्याः ऽ इव

11 998 11 म॰२.ञ्र॰१.स०९.

अ॰२.अ॰६.व॰१

अति गाहेमहि डिषं:॥३॥ शुचिः पाव्क वंद्यः अमे बृहत् वि रोचुसे लं घृतेभिः आऽहुंतः॥४॥लं नः ऋसिभारत अये वृशाभिः वृक्षऽभिः अष्टाऽपंदीभिः आऽहुंतः॥५॥ दूऽ अनः स्पिःऽ आसु-तिः प्रातः होतां वरेख्यः सहंसः पुचः अङ्गंतः ॥६॥२८॥

॥ । वाज्यन्ऽईव नु रथान् योगान् ऋयेः उपं स्तुह् य्शः-ऽतमस्य मीळ्हुषं ॥१॥ यः सुऽनी्षः द्दा्रभुषे अजुर्यः ज्रयंन अपि चार्रु प्रतीकः आऽहुं तः ॥२॥ यः कुं श्रिया दमेषु आ दोषा जुषसि पुरुशस्यते यस्यं वृतं न मीयंते॥३॥ आ यः स्वः न भा-नुनां चित्रः विष्ठभाति अचिषां अंजानः अजरैः अभि॥४॥ अनि अनु स्वऽराज्यं अपि **उक्यानि वृ**वृधुः विश्वाः अधि श्रियः द्धे ॥५॥ ऋषेःइंद्रस्य सोमस्य देवानां जतिऽभिःव्यं ऋरिषातः सचेमहि अभि स्याम् पृत्यातः॥६॥२०॥५॥

॥९॥ नि होतां होतृऽसदंने विदानः लेषः दीदिऽवान अस-द्त सुऽदर्शः अदंभवतऽप्रमितः विसंष्ठः सहसंऽभरः श्रुचि-ऽजिद्धः ऋियः॥१॥ तं दूतः तं कुं नः पुरुऽपाः तं वस्यः आ वृषभ प्रवनेता अमे तोकस्यं नः तने तनूनां अपंऽयुच्छन् दी-द्यंत बोधि गोपाः ॥२॥ विधेमं ते परमे जन्मंन् अग्रे विधेमं स्तोमैः अविरेस्धऽस्थे यस्तित् योनेः उत्रुआरिय यजे तं प्रते हुवीषि जुहुरे संऽइंडे ॥३॥ ऋये यजस्व हुविषां यजीयान श्रुष्टी देणां अभि गृगीहि राधः तं हि असि र्यिऽपतिः र्यीगां तं शुक्रस्यं वर्चसः मुनोतां ॥४॥ उभयं ते न श्रीयते वस्य दिवे-ऽदिवे जायमानस्य दुस्म कृधि खुऽमंतं ज्यितारं अये कृधि पति मुऽञ्जुप्त्यस्यं रायः ॥५॥ सः एना अनीकेन सुऽविद्रः श्रुसे॰ यष्टां देवान आऽयंजिष्टः स्वस्ति अदंब्धः गोपाः उत नः पुरु-ऽपाः अपे द्युऽमत् उत रेवत् दिदीहि ॥६॥१॥

॥१०॥ जोहू चं ऋियः प्रथमः पिताऽ इंव इक्रः प्रे मनुषा यत संउ इंडः श्रियं वसानः अमृतः विऽचेताः मर्मृ जेत्यः श्र्वस्यः सः वाजी॥१॥ श्रुयाः अियः चिचऽमानुः हवं मे विश्वांभिः गीःऽभिः अमृतः विऽचेताः श्यावा रथं वहतः रोहिता वा उत अरुषा अहं चक्रे विऽमृंचः ॥२॥ उत्तानायां अजन्यन सुऽसूतं भुवंत अपिः पुरुऽपेशांसु गभैः शिरिणायां चित अक्तुनां महंःऽभिः अपिः वृतः वसति पऽचेताः॥३॥ जिद्यमि अपिं हविषां घृतेनं प्रतिऽिश्वयंतं भुवंनानि विश्वां पृथुं तिर्श्वा वयंसा बृहंतं व्यचिष्ठं अतैः रमसं हशांनं ॥४॥ आ विश्वतः प्रत्यंचं जिद्यमि अरुश्वसां मनसा तत् जुषेत मर्थेऽश्वीःस्पृह्यत् उवंणेः अपिः न अभिऽमृशे तन्वां जभैराणः ॥५॥ ज्ञेयाः भागं सहसानः वरेण लाऽद्तासः मनुऽवत् व्देम् अनूनं अपिं जुह्रां व्चस्या म्युऽपृचं धन्ऽसाः जोह्वीिम् ॥ ६॥ २॥

॥११॥ श्रुधिहवं इंद्रमा रिष्ण्यः स्यामं ते दावने वसूनां इमाः
हि त्वां ऊर्जः वर्धयंति वसुऽयवंः सिंधवः न छरंतः॥१॥ सृजः महीः
इंद्र याः अपिन्वः परिऽस्थिताः अहिना श्रूर पूर्वीः अमंदि चित्
दासं मन्यमानं अवं अभिनत् उक्येः ववृधानः॥१॥ उक्येषुं इत
नु श्रूर् येषुं चाकन स्तोमेषु इंद्र रुद्रियेषु च तुभ्यं इत एताः यासुं
मंद्सानः प्रवायवे सिस्ते न श्रुभः तं इंद्र ववृधानः असे वर्धयंतः
श्रुभं वजी बाद्धोः दथानाः श्रुभः तं इंद्र ववृधानः असे दासीः

विशंः सूर्येण सुद्धाः ॥४॥ गुहां हितं गुद्धं गूळहं ऋप्ऽसु ऋपि-ऽवृतं मायिनं खियंतं जतो अपः द्यां तस्तुभ्वांसं अहंन् अहिं शूर वीर्येण ॥५॥३॥ स्तवं नु ते इंद्र पूर्वा महानि उत स्तवाम नूतना कृतानि स्तवं वजं बाह्रीः उशंतं स्तवं हरीं सूर्यस्य केतू ॥६॥ हरी नु ते इंद्र वाजयंता घृत्ऽश्रुतं खारं श्रुखां है। वि समुना भूमिः अप्रिष्युष्ट अरंस्त पर्वतः चित् सरिष्यन् ॥९॥ नि पर्वतः सादि अपंऽयुक्कन सं मातृऽभिः वावशानः अकान दूरे पारे वागी वधयंतः इंद्रेऽइषितां धुमनिं पुप्रयुन् नि ॥ । । इंद्रेः महां सिंधुं आऽशयानं मायाऽ विनं वृत्रं अस्फुर्त निः अरेजेतां रोरंसी' भियाने' किनंऋदतः वृष्णंः ऋस्य वजात ॥ ८॥ ऋरी-रवीत वृष्णंः अस्य वजः अमानुषं यत् मानुषः निऽजूवीत् नि मायिनंःदान्वस्यं मायाः अपादयत् पृष्टि वान् सुतस्यं॥१०॥४॥ पिवंऽपिव इत इंद्र श्रूर सोमं मंदंतु ला मंदिनः सुतासः पृण्तंः ते कुक्षी वर्धयंतु इत्या सुतः पौरः इंद्रै आव ॥ ११ ॥ ते इंद्र अपि अभूम विप्राः धियं वृनेम ऋत्ऽया सपंतः अवस्यवः धी-महि प्रवर्शितं सद्यः ते रायः दावने स्याम् ॥ १२॥ स्यामं ते ते इंद्र ये ते ज़ती अवस्यवंः जर्ज व्धयंतः शुष्मिन्ऽतमं यं चा-कर्नाम देव ऋसे युवें रासि वीरऽवंतं ॥ १३॥ रासि ख्यं रासि मिनं असे रासि शर्धः इंद्र मार्तां नः सुड जोषंसः ये च मंद्सा-नाः प्रवायवः पांति अपंडनीतिं ॥१४॥ यंतुं इत् नु येषुं मुंद्सानः तृपत् सोमं पाहि दूहात् इंद्र असान् सु पृत्रसु आ तर्व अवं-र्धयः द्यां बृहत्ऽभिः अर्कैः ॥१५॥५॥ बृहंतः इत नु ये ते तुरुच उक्येभिः वा सुसं आऽविवासान स्तृणानासः बहिः प्रस्येऽवत् लाऽजेताः इत् इंद्र वाजं ऋग्मन्॥१६॥ उगेषुं इत् नु श्रूर्मंद्सानः

निऽकंदुकेषु पाहि सोमं इंद्र प्रऽ दोधं वत् यमश्रुंषु प्रीणानः याहि हरिऽभ्यां सुतस्यं पीतिं ॥१९॥ धिष्व शवः श्रूर येनं वृचं अव्-ऽश्रिमंनत् दानुं श्रीणेऽवामं अपं श्रृवृणोः ज्योतिः श्रायीय नि स्व्यतः सादि दस्युः इंद्र ॥१८॥ सनेम ये ते जितिऽ भिः तरंतः विश्वाः स्पृधः श्रायेण दस्यून् श्रुस्भभ्यं तत् लाष्ट्रं विश्वऽरूपं श्रयधयः साख्यस्यं चितायं॥१९॥ श्रस्य सुवानस्यं मंदिनः चितस्यं नि श्रवुंदं ववृधानः श्रुस्तः श्रवंतियत् सूर्यः न चृकं भिनत् वृतं इंद्रः श्रंगिरस्वान्॥२०॥ नूनं सा ते प्रति वरं जित्वे दुहीयत् इंद्र दिशं-णा म्घोनी शिक्षं स्तोतृऽभ्यः मा श्रति धृक् भगः नः वृहत् वृद्म विद्ये सुवीराः॥२९॥६॥१॥

॥१२॥ यः जातः एव प्रथमः मनस्वान देवः देवान ऋतुंना
परिऽ अभूषत यस्य श्रुष्मात रोदंसीः अभ्यंसेतां नृम्णस्य मृहा
सः जनासः इंद्रः॥१॥ यः पृष्य्वं व्यथंमानां अहंहत् यः पर्वतान
प्रऽकुंपितान अरम्णात् यः अंतरिष्ठं विऽम्मे वरीयः यः द्यां अस्तंभात् सः जनासः इंद्रः॥२॥ यः ह्ला अहिं अरिणात् सप्त
सिंधून यः गाः उत्तऽ आजंत् अपुऽधा वृत्तस्यं यः अश्मेनोः अंतः
अपिं जजानं संऽ वृत् स्मत्ऽसुं सः जनासः इंद्रः॥३॥ येनं इमा
विश्वां व्यवना कृतानि यः दासं वर्णं अधरं गृहां अकंः श्रुष्टी।
ऽइंव यः जिगीवान् लृष्ठं आदंत् अर्थः पुष्टानिसः जनासः इंद्रः॥४॥
यं स्म पृच्छंति कुहं सः इति घोरं उत ई आहुः न एषः अस्ति इति
एनं सः अर्थः पुष्टीः विजःऽ इव आ मिनाति अत् असी ध्रु सः
जनासः इंद्रः॥४॥९॥ यः र्धस्यं चोदिता यः कृशस्यं यः बृह्मणः
नाधमानस्य कीरेः युक्तऽयांवणः यः अविता सुऽश्विपः सुत-

ऽसीमस्य सः जुनासः इंद्रः॥६॥ यस्यं ऋश्वांसः पुऽदिशि यस्यं गावंः यस्यं यामाः यस्यं विश्वे रषांसः यः सूर्यं यः उषसं जजानं यः अपां नेता सः जनासः इंद्रः ॥ ७॥ यं ऋंदंसी संऽयती ॰ वि-ऽह्रयेते॰ परे अवरे उभयाः अमिनाः समानं चित् रथं आ-तस्यिऽवांसां नानां हुवेते भः जनासः इंद्रः॥६॥ यसांत् न ज्युते विऽजयंते जनांसः यं युध्यंमानाः ऋवंसे हवंते यः विश्वंस्य प्रति-ऽमानं बुभूवं यः अच्युत्ऽच्युत् सः जुनाुसः इंद्रः॥०॥ यः शर्यतः महिं एनः द्धानान् अमन्यमानान् शवी ज्धानं यः शर्धेते न ञ्चनुऽददाति शृध्यां यः दस्योः हुंता सः जुनासः इंद्रः ॥१०॥८॥ यः शंबरं पर्वतेषु सि्यंतं चलारिंश्यां श्रदि अनुऽअविंदत ओ-जायमानं यः ऋहिं ज्घानं दानुं शयानं सः जुनासः इंद्रः॥११॥ यःसप्तर्रिमः वृष्भः तुर्विष्मान् अवुरअसृजत् सतिवेस्प्त सिं-धून यः गृहिणं अस्फुरत् वर्जंऽबाहुः द्यां आऽरोहंतं सः जुनासः इंद्रः ॥ १२ ॥ द्यावां चित् ऋसी पृथिवी' नमेते पुष्मांत चित अस्य पर्वताः भ्यंते यः सोमुष्ठपाः निष्ठचितः वर्ज्ञप्रबाहुः यः वर्जंऽहस्तः सः जुनाुसुः इंद्रेः ॥१३॥ यः सुन्वंतं अवंति यः पर्चंतं यः शंसंतं यः शृश्मानं जती यस्यं ब्रह्मं वधैनं यस्यं सोमः यस्यं इदं रार्धः सः जुनासः इंद्रः॥१४॥ यः सुन्वृते पर्चते दुधः ऋा चित् वाजं दर्दिषि सः किलं ऋसि सत्यः व्यं ते इंद्र विश्वहं प्रियासः सुऽवी-रांसः विद्धं आ वदेम ॥ १५ ॥ ९॥

॥१३॥ च्युतः जिन्नी तस्याः अपः परि मृषु जातः आ अवि-शृत्यासुं वर्धते तत् आहुनाः अभवत पिप्युषी पर्यः अंशोः पीयु-षं पृथमं तत् उक्थ्यं ॥१॥ सुधी है आ यंति परि विभंतीः पर्यः

विश्वर प्न्याय प्र भ्रंत भोजन सुमानः अध्वा प्रवता अनु-ऽस्यदे यः ता अर्वृग्णोः प्रथमं सः असि उक्थाः॥२॥ अनु एकः वुद्ति यत् ददांति तत् रूपा मिनन् तत्ऽ खंपाः एकः ई्युते वि-श्वाः एकस्य विऽनुदेः तितिह्यते यः ता अकृषीः प्रथमं सः असि चुक्थाः ॥३॥ प्रुडजाभ्यः पुष्टिं विडभजंतः स्नासते र्यिंऽइंव पृष्टं प्रभवंतं आऽयते असिन्वन् दंष्ट्रैः पितुः अति भोजनं यः ता अकृंगोः पृथ्मं सः असि उक्ष्यः ॥४॥ अधं अकृगोः पृथिवी संऽहशें दिवे यः धौतीनां ऋहिऽहुन् ऋरिणक् पृथः तं ला स्ती-मेभिः उद्६भिः न वाजिनं देवं देवाः अजन्न सः असि उक्थः ॥५॥१०॥ यः भोजनं च दयसे च वर्धनं आद्रीत आ शुष्कं मधु-ऽमत्दुदोहिं यसः शेवुऽधिं नि द्धिषे विवस्वंति विश्वस्य एकः ई्शिषे सः ऋमि उक्थाः॥६॥ यः पुष्पिणीः च प्रऽस्वः च धर्मणा अधि दाने वि अवनीः अधारयः यः च असमाः अजनः दिद्युतः द्विः उरुः ज्वीन् ऋभितः सः ऋसि उक्थः॥७॥ यः नार्म्रां सहऽवंसुं निऽहंतवे पृष्ठायं च दासऽवेशाय च अवंहः ऊर्जयं-न्याः अपेरिऽविष्टं आस्यं उत एव अद्य पुरुऽकृत सः असि उ-क्थ्यः॥६॥ शृतं वा यस्यं दर्श साकं आ ऋद्यः एकंस्य श्रुष्टी यत् ह चोदं आविष अर्जी दस्यून् सं उन्प् द्भीतंये सुप्ऽअवाः अभवः सः असि उक्थाः ॥ ०॥ विश्वां इत् अनुं रोधनाः अस्य पौंस्यं दुदुः ऋसौ दुधिरे कृत्नवेधनं षट् ऋस्तुमाः विऽस्तिरः पंच संऽहर्भः परि परः ऋभवः सः ऋसि उक्थ्यः ॥१०॥११॥ सुऽप्रवा-चनं तवं वीर वीर्यं यत् एकेन ऋतुंना विंद्से वसुं जातूऽस्थि-रस्य प्र वयः सहंस्वतः या चुकर्यं सः इंद्र विश्वां ऋसि चुक्यः ॥११॥ अरमयः सरंऽञ्चपसः तरांय कं तुर्वीतंये च व्य्याय चु सु-

तिं नीचा संतं उत् अन्यः प्राऽवृजं प्र अंधं श्रोणं श्रवयंन् सः असि उक्थाः॥१२॥ असभ्यं तत् वसी दानायं राधः सं अर्थ-यस्व बहु ते वसव्यं इंद्रं यत् चिचं श्रवस्याः अनुं दून बृहत् वृद्म विद्ये मुऽवीराः ॥ १३ ॥ १२ ॥

॥१४॥ अध्वयवः भरंत इंद्राय सोमं आ अमंत्रेभिः सिंचत् मद्यं श्रंधं कामी हि वीरः सदं श्रस्य पीतिं जुहोतं वृष्णे तत इत एषः वष्टि॥१॥ अध्वयेवः यः ऋषः वृत्रिऽवांसं वृत्रं ज्घानं ऋशन्यां-ऽइव वृक्षं तसी एतं भूरत तृत्ऽवृशायं एषः इंद्रः ऋहेति पीति ञ्चस्य ॥२॥ अध्वयेवः यः हभीकं जघानं यः गाः उत्रञ्जानंत् अपं हि वुलं वः ॰ तसी एतं अंतरिक्षे न वातं इंद्रं सोमैं: आ ऊ-र्णुत् जूः न वस्तैः ॥३॥ अध्वयेवः यः उरंगं ज्घानं नवं च्खुांसं न्वतिं च बाहून्यः अबुदं अवं नीचा ब्बाधे तं इंद्रं सोमस्य भृषे हिनोत् ॥४॥ अध्वर्यवः यः सु अश्वं ज्घानं यः शुणां अशुषं यः विऽ अंसं यः पिप्रुं नमुंचिं यः रुधिऽऋां तसी इंद्राय अंधेसः जुहोत्॥॥॥ अर्ध्वयेवः यः शृतं शंबरस्य पुरः विभेदं अश्मना-ऽइव पूर्वीः यः वृचिनः शृतं इंद्रः सहस्रं अपुऽअवंपत् भरंत सोमं असी॥६॥१३॥अध्वयंवः यः शृतं आसहसं भूम्याः उपऽस्ये अव-पत् ज्यन्वान् कुलांस्य आयोः ऋतिष्युऽग्वस्यं वीरान् नि अवृं-णक् भरत सोमं असी ॥ १॥ अध्वर्धवः यत् न्यः कुमयाध्वे श्रुष्टी वहंतः नृश्य तत् इंद्रे गर्भस्तिऽपूतं भ्रात् ख्रुतायं इंद्राय सीमं युज्यवः जुहोत्॥ ।। अध्ययवः कर्तन श्रुष्टिं असी वने निऽपूतं वने उत्न्यध्वं जुषाणःहस्यं अभि वाव्ये वः इंद्राय सोमं मृद्रिं जुहोत्॥९॥ ऋर्ध्वयेवः पर्यसा ऊर्धः यथां गोः सोमेभिः ई पृण्त

भोजं इंद्रं वेदं ऋहं ऋस्य निऽभृंतं मे एतत् दित्संतं भूयः यज्तः चिकेत्॥१०॥ ऋष्यं वः यः दिव्यस्यं वस्तः यः पार्थिवस्य क्षम्यंस्य राजां तं ऊदेरं न पृण्त यवेन इंद्रं सोमेभिः तत् ऋपः वः ऋस्तु॥११॥ ऋसभ्यं तत् वसोः दानायं राधः सं ऋष्यस्व बहु ते वस्त्यं इंद्रं यत् चिचं ऋवस्याः अनुं द्यून वृहत् वृदेम् विद्ये सु-ऽवीराः॥ १२॥ १४॥

॥१५॥ प्र घु नु अस्य महतः महानि सत्या सत्यस्य करंणानि वोचं विऽकंदुकेषु ऋपिवत सुतस्यं ऋस्य मदे ऋहिं इंद्रः ज्यान ॥१॥ अवंशे द्यां अस्तुभायत् वृहंतं आ रोदंसी अपृण्त अंत-रिक्षं सः धार्यत पृथिवी प्रयंत च सोमंस्य ता मदे इंद्रंः च-कार् ॥२॥ सद्यंऽइव प्राचंः वि सिमाय मानैः वजेण खानि अनुग्त नदीनां वृथां अमृज्त पृथिऽभिः दी्घेऽया्थेः सोमंस्य ता मदे इंद्रः चुकार्॥३॥ सः मुडवोळहृन पृरिष्ठगत्यं द्भीतेः विश्वं अधाक् आयुंधं दुबे अयी सं गोभिः अश्वैः असृज्त रथेभिः सोमस्य ता मदें इंद्रंः चुकार्॥४॥ सः ई मुंही धुनिं एतोः ऋर्-म्णात् सः असानृन् अपार्यत् स्वस्ति ते उत्रक्षायं र्यिं अभि प्र तस्युः सोमंस्य ता मदें इंद्रेः चुकार् ॥५॥१५॥ सः उदंचं सिंधुं अरिणात महि्ऽता वजेण अनः उषसः सं पिपेष अज्वसः ज-विनीभिः विऽवृश्वन् सोमंस्य ता मदे इंद्रः चुकारु॥६॥ सः वि-बान् अपुरगोहं क्नीनां आविः भवन् उत् अतिष्ठत् प्राऽवृक् प्रति श्रोणः स्थात् वि अनक् अच्छ सीमस्य ता मदे इंद्रः चकार ॥ ७ ॥ भिनत् वुलं अंगिरःऽभिः गृणानः वि पर्वतस्य इंहितानि ऐरत रिणक् रोधांसि कृचिमांणि एषां सोमंस्य ता मदे इंद्रः

স্তু৽ ২, স্তু॰ ६, व॰ ৭৮.] ॥ १৮४॥ [म॰ ২, স্তু॰ ২, মূ৽ ৭६,

च्कार्॥ । । स्वभेन अभिऽउषं चुमुंरि धुनिं च ज्यंषं दस्युं प्र द्भीतिं आवः रंभी चित अचं विविदे हिरंग्यं सीमस्य ता मदें इंद्रेः च्कार्॥ । ॥ नूनं सा ते प्रति वरं ज्रिचे दुहीयत इंद्र दिसं-णा म्योनीं शिक्षं स्तोतृऽभ्यः मा अति ध्क्भगः नः बृहत् वृदेम् विद्षे सुवीराः॥ १०॥ १६॥

॥१६॥ प्रवः स्तां ज्येष्ठंतमाय सुऽस्तुतिं अयोऽइव सं-ऽइ्धाने ह्विः भरेइंद्रं अजुर्यज्रयंतं उिख्तं सुनात् युवानं अवसे ह्वामहे ॥१॥ यसांत् इंद्रांत् बृह्तः विं चन ई ऋते विश्वानि अस्मिन संऽभृता अधि वीया जुठरे सोमं तन्वं सहः महः हस्ते वर्जं भरित शीर्षणि ऋतुं ॥२॥ न शोर्णीभ्यां परिऽभ्वे ते इंद्रियं न समुद्रैः पर्वेतैः इंद्रु ते रथः न ते वजं अनु असोति कः चन यत् आप्रुऽभिः पतिसि योजना पुरु ॥३॥ विश्वे हि असी युज्-तायं धृष्णवे ऋतुं भरंति वृष्भायं सर्थते वृषां युजस्व ह्विषां विदुःऽतरः पिबं इंद्र सोमं वृष्भेर्ण भानुनां ॥४॥ वृष्णः कीर्शः प्वतेमधः जिमः वृष्भऽ अनायवृष्भायपातं वेवृष्णा अध्यर्थः वृष्भासः अद्रयः वृषंणं सोमं वृष्भायं सुस्वृति॥५॥१९॥ वृषां ते वजाः उत ते वृषां रथः वृषंगा हरीं वृष्मार्गि आयुंधा वृष्णः मदस्य वृष्म नं ईशिषे इंद्रं सोमस्य वृष्मस्य तृष्णुहि ॥६॥ प्र ते नावं न समने व्चस्युवं बसंगा यामि सवनेषु दधृषिः कुवित नः अस्य वर्चसः निऽबोधिषत् इंद्रं उत्सं न वसुनः सिचामहे ॥ ७॥ पुरा सुंऽ बाधात ऋभि आ वृवृत्स्व नः धेनुः न वृत्सं यवसस्य पियुषीं मुकृत सु ते सुम्तिऽभिः शृतुऽऋतो॰ सं पानीभिः न वृषंगः नसीमहि ॥ । । नूनं सा ते प्रति वरं जरिचे दुहीयत इंद्र 184*

दिश्चिणा म्घोनी शिक्षं स्तोन्डभ्यंः मा अति धृक् भगः नः बृहत् वृदेम् विद्ये सुवीराः॥९॥१८॥

॥१९॥ तत् असी नवां अंगिएस्वत् अर्चत् शुष्माः यत् अस्य प्रत्नि थां उत्र ईर्ति विश्वां यत् गोना सहंसा परिऽ वृता मदे सोमस्य हंहितानि ऐरयत्॥१॥ सः भूतु यः हु प्रथमायं धायसे स्रोजः मिमानः महिमानं स्रा स्रतिरत् शूरः यः युत्रसु तन्वै प्रिज्यतं शीर्षणि द्यां महिना प्रति अमुंचत्॥२॥ अधं अकृणीः प्रथमं वीर्यं महत् यत् ऋस्य ऋये ब्रह्मणा शुष्मं ऐरयः र्थेऽस्थेन हरिंऽ अस्वेन विऽ चूंताः प्र जीरयः सिस्ते सध्यंक् पृथंक्॥३॥ अधं यः विश्वां भुवना अभि मुज्मनां ईशान्ऽकृत् प्रऽवयाः अभि अवधित आत् रोदंसी ज्योतिषा वहिः आ अतनोत् सी-व्यंन तमांसि दुधिता सं अव्ययत् ॥४॥ सः प्राचीनान पर्वतान हुंहुत् ओजसा अध्राचीनं अकृणोत् अपां अपः अधारयत् पृ-थिवी विश्वऽधायमं ऋसंसात् माययां द्यां ऋवुऽससः॥५॥१९॥ सः असी अरं बाहुऽभ्यां यं पिता अकृंगोत विश्वंसात आ जुनुषः वेदंसः परि येनं पृथिव्यां नि ऋविं श्यध्ये वजेण हती अवृंगाक् तुविऽस्विनः ॥६॥ अमाजूःऽइव पिचोः सचा सती सुमानात् आ सद्सः तां इये भगं कृधि प्रवितं उपं मासि आ भर दुि भागं तुन्वः येनं मुमहं: ॥९॥ भोजं लां इंद्र व्यं हुवेम द्दिः लं इंद्र अपांसि वाजान अविद्धि इंद्र चित्रयां नः जती कृधि वृष्न इंद्र वस्यंसः नः ॥ ।। नूनं सा ते प्रति वरं जरिवे दुहीयत इंद्र दक्षिणा मघोनी शिक्षं स्तोतृहभ्यः मा अति धन् भगः नः बृहत् वृद्म विद्धे सुवीराः॥ ९॥ २०॥

॥ १६ ॥ प्रातः रथः नवः योजि सिक्तः चतुःऽयुगः चिऽक्षः सप्तर रिक्मः दर्शंऽ अरिनः मृनुष्यः स्वःऽसाः सः इष्टिऽभिः म-तिऽभिः रह्यः भूत्॥१॥ सः ऋसी ऋरं प्रथमं सः हितीयं उतीः तृतीयं मनुषः मः होतां अत्यस्याः गर्भे अन्ये जं जन्त सः अ-न्येभिः स्चते जेन्यः वृषां ॥२॥ हरीं नु कं रथे इंद्रस्य योुजं आऽये मुऽ उक्तेनं वचंसा नवेन मो' सु लां अनं बृहवंः हि विप्राः नि रीरमन् यर्जमानासः ऋन्ये॥३॥ ञ्जा बाभ्यां हरिऽभ्यां इंद्रु याृहि ञ्जा चृतुःऽभिः ञ्जा षुट्ऽभिः हूयमानः ञ्जा ञ्रष्टाभिः द्शऽभिः सोम्डपेयं ऋयं सुतः सुडम्ख् मा मृधः कः॰ ॥४॥ ऋा विं्र्यत्या चिंशता याहि अवाङ् आ चुलारिंशता हरिंडिभः युजानः आ यंचा्शतां सुऽरथेभिः इंद्रु आ षृष्ट्या सुप्तत्या सोुम्डपेयं॥५॥२१॥ आ अशीत्या न्वत्या याहि अवीङ् आ शतेन हरिंडिभः उद्य-मानः अयं हि ते जुनऽहोंचेषु सोमः इंद्रं लाऽया परिऽसिकः मदाय ॥६॥ ममं ब्रह्मं इंद्रू याहि अर्छ विश्वां हरीं धुरि धिष्व रथस्य पुरुष चाहि विष्ठहवाः वभूषं असिन् शूर सर्वने माद-युस्व ॥ ७॥ न में इंद्रेश सुख्यं वि योषत ऋसाभ्यं ऋस्य दक्षिणा दुहीत उप ज्येष्ठे वरूषे गर्भस्ती प्रायेऽप्राये जिगीवांसः स्याम ॥ ।। नूनं सा ते प्रति वरं जरित्रे दुहीयत इंद्र दक्षिणा मुघोनी शिक्षं स्तोतृहभ्यः मा अति ध्क् भगःनः बृहत् वृदेम् विद्ये सु-वीराः॥ ९॥ २२॥

॥ १९॥ अपायि अस्य अंधेसः मदाय मनी विषाः सुवानस्य प्रयंसः यसिन् इंद्रंः प्रऽदिविं व्वृधानः ओकः द्धे ब्रह्मएयंतः चनरः॥१॥ अस्य मंदानः मध्यः वर्जेऽहस्तः अहिं इंद्रंः अणेःऽवृतं

वि वृश्वत प्र यत् वयः न स्वसंराणि अच्छे प्रयांसि च नदीनां चक्रमंत ॥२॥ सः माहिनः इंद्रः अर्गीः अपां प्र ऐर्युत् अहि-ऽहा अर्छ समुद्रं अजनयत सूर्य विदत् गाः अक्तुनां अहू वयु-नोनिसाधत्॥३॥सः ऋप्रतीनिमनेवे पुरुणि इंद्रः दा्शत् दा्रुषे हंति वृत्रं सद्यः यः नृऽभ्यः ऋत्साय्यः भूत प्रसृधानेभ्यः सूर्यस्य माती ॥४॥ सः मुन्वते इंद्रः सूर्ये आ देवः रिण्क् मत्यीय स्त्वान ञा यत र्यिं गुहत्रअवद्यं असी भरंत अंशं न एतंशः दृश्स्यन ॥५॥२३॥ सःर्ध्यत् स्ऽदिवंः सार्थये जुषां ऋ जुषं कुयवं कुत्साय दिवंःऽदासाय नुवृतिं च नवं इंद्रः पुरः वि ऐर्त शंबरस्य ॥६॥ एव ते इंद्र उचर्यं ऋहेम श्रवस्या न त्मनां वाजयंतः श्रव्यामं तत् साप्तै आप्युषा्णाः न्नमः वधः ऋदेवस्य पीयोः ॥९॥ एव ते गृत्सुऽम्दाः शूर् मन्नं अवस्यवंः न व्युनांनि तृष्ठुः ब्रह्मायंतः इंद्रु ते नवीयः इषं ऊर्ज सुऽिह्यतिं सुसं अध्युः॥६॥ नूनं सा ते प्रति वरं जरिने दुहीयत इंद्र दक्षिणा मघोनी शिक्षं स्तोतृऽभ्यः मा अति ध्व भगः नः वृहत् वृदेम् विद्धे सुवीराः॥९॥२४॥

॥२०॥ व्यं ते वयः इंद्र विडि सु नः प्र भरामहे वाज्ऽयः न
रणं विपन्यवः दीध्यंतः मनीषा सुसं इयंद्यंतः लाऽवंतः नृन ॥१॥
तं नः इंद्र लाभिः जती लाऽयतः अभिष्टिऽपा असि जनांन तं
इनः दाणुषंः वृद्धता इत्थाऽधीः अभि यः नद्यंति ला ॥२॥ सः
नः युवा इंद्रंः जोहूचंः सखां श्रिवः नरां अस्तु पाता यः शंसैतं यः
श्रशमानं जती पचंतं च स्तुवंतं च प्रऽनेषंत ॥३॥ तं जं स्तुषे
इंद्रं तं गृणीषे यिसन पुरा ववृधः श्राश्टुः च सः वस्वः कामं
पीपरत इयानः ब्रह्मायुतः नूतंनस्य आयोः ॥४॥ सः अंगिरसां

उचयां जुजुष्वान बसं तृतोत इंद्रंः गातुं इष्णन मुष्णन उषसंः सूर्येण स्त्वान अश्रंस्य चित शिश्चयत पूर्व्याणि ॥५॥२५॥ सः ह श्रुतः इंद्रंःनामं देवः ऊर्धः भुवत मनुषे दस्पठतमः अवं प्रियं अर्थमानस्यं स्हान थिरंः भरत दासस्यं स्वधाठवान ॥६॥ सः वृच्ठहा इंद्रंः कृष्णऽयोनीः पुरंऽद्रः दासीः ऐर्यत वि अर्जनयत मनवे क्षां ख्रुपः च स्चा शंसं यर्जमानस्य तृतोत ॥९॥ तसी तवस्यं अनुंदायिस्चाइंद्रायदेवेभिः अर्थेऽसातौप्रतियत् अस्य वर्जं बाह्रोः धुः ह्ली दस्यून पुरं आयंसीः नि तारीत ॥८॥ नृनं सातेप्रति वरं जरिचे दुहीयत इंद्र दक्षिणा म्घोनी थिक्षं स्तोनु-ऽभ्यः मा अति ध्क्भगः नः वृहत वदेम विद्ये सुवीराः ॥९॥२६॥

॥२१॥ विष्युऽ जिते धन्ऽ जिते स्वःऽ जिते स्वाऽ जिते नृऽ जिते
युर्वराऽ जिते अष्युऽ जिते गोऽ जिते अप्ऽ जिते भर इंद्रांय सीमं
युज्तायं हुर्यतं ॥ १ ॥ अभिऽभुवे अभिऽभंगायं वन्वते अषाळहाय सहमानाय वेधसे तुविऽ प्रये वहं ये दुस्तरीत वे स्वाऽ सहं
नमः इंद्रांय वोच्तू ॥२॥ स्वाऽसहः जन्ऽभृष्यः जनंऽसहः च्यवंनः
युध्मः अनु जोषं उष्युतः वृतंऽ च्यः सहं रिः विष्यु आरितः इंद्रस्य
वोचं प्र कृतानि वीया ॥ ३॥ अन्नुऽदः वृष्यः दोधतः वृधः
गंभीरः कृष्वः असमष्टऽकाचः रुष्युऽ चोदः श्रयंनः वीळितः पृषुः
इंद्रः सुऽ युद्धः उषसं स्वः जन्त ॥४॥ युद्धेनं गातुं अप्ऽतुरः विविद्रिरे धियः हिन्वानाः उशिजः मनीषिणः अभिऽस्वरा नि६ सदां गाः अवस्यवः इंद्रे हिन्वानाः द्विणानि आश्वतः ॥ ५॥
इंद्रे श्रेष्ठानिद्रविणानिधेहि चित्तिं दर्धस्य सुभग्ऽतं असोः पोषं
रयीणां अरिष्टिं तनूनां स्वाद्मानं वाचः सुद्दिन्ऽतं अहां॥६॥२०॥

॥२२॥ चिऽकंद्रकेषु महि्षः यवंऽञ्जाशिरं तुविऽशुष्मंः तृपत् सोमं अपिवत विष्णुंना मुतं यथां अवंशत सः ई मुमाद महि कर्मे करीवे महां उरु सः एनं सञ्चत देवः देवं सत्यं इंद्रं सत्यः इंद्रंः ॥१॥ अधं तिषिऽमान् अभि ओजंसा ऋविं युधा अभवत् आ रोदंसी अपृण्त अस्य मुज्मनां प्र वृव्धे अधंत अन्यं जठरे प्र ई अरिचात सः एनं सश्चत देवः देवं सत्यं इंद्रं सत्यः इंद्रः॥२॥ सानं जातः ऋतूंना सानं श्रोजंसा ववशिष्य सानं वृद्धः वीयैः समहिः मृधः विऽचषेणिः दातां राधः सुवते काम्यं वसुं सः एनं स्श्रुत् देवः देवं स्त्यं इंद्रं स्त्यः इंदुः॥३॥ तवंत्यत् नयं नृतो श्रपः इंद्र प्रथमं पूर्वी दिवि प्रऽवाची कृतं यत देवस्यं शवंसा प्र अ-रिणाः असुं रिणन् अपः भुवंत् विश्वं अभि अदेवं ओजंसा वि-दात् जर्जी शतऽ ऋंतुः विदात् इषं ॥४॥२৮॥२॥

॥२३॥ गुणानां त्वा गुण्डपंतिं ह्वामुहे कृविं क्वीनां उप-मश्रवःऽतमं ज्येष्ठऽराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणः पृते आ नः शृखन ज-तिऽभिःसीद्सद्नं॥१॥देवाःचित्ते ऋसूर्यप्रऽचेतसः वृहंस्यते यित्यं भागं ञ्जानणुः उसाःऽइंव सूर्यः ज्योतिषा महः विश्वेषां इत् जनिता बसंगां असि॥२॥ आ विऽवाध्यं पुरिऽरपंः तमां-सि च ज्योतिषांतं रथं ऋतस्यं तिष्ठसि वृहंस्पते भीमं अमि-चुडदंभनं रुखुःऽहनं गोचुडिभदं स्वःऽविदं ॥३॥ सुनीतिडिभः नयिस वायसे जन यः तुभ्यं दाशांत् न तं ऋंहंः ऋश्ववत् ब्रस्-ऽिंद्यंः तपंनः मृत्युऽमीः ऋसि वृहंस्पते महि तत् ते मृह्ऽित्ननं ॥ ४॥ न तं अंहं: न दुःऽइतं कुतः चन न अरातयः तितिहः न इयाविनः विश्वाः इत् ऋसात् ध्वरसः वि बाधसे यं सुऽगोपाः

रक्षंसि ब्रह्मणः पते॥५॥२०॥ तं नःगोपाः पृथिऽकृत विऽच्छ्यणः तवं वृतायं मृतिऽभिः ज्रामहे वृहंस्पते यः नः अभि हरः द्धे स्वा तं मुर्मेतुं दुक्कुनां हरस्वती ॥६॥ उत वा यः नः मुर्चेयात् अनांगसः अ्रातिऽवा मतेः सानुकः वृकः बृहंस्पते अपं तं वृत्य प्यः मुऽगं नः ऋस्ये देवऽवीतये कृधि॥७॥ चातारं ला तनूनां ह्वामहे अवंऽस्पतः अधिऽवृक्तारं अस्पुऽयं बृहंस्पते देव्ऽनिदंः नि बहैयमा दुःऽएवाः उत्ऽतरं सुसं उत् नृश्न्॥६॥ तयां व्यं सुऽवृधां ब्रह्मणुः पृते स्पाही वसुं मृनुष्यां आ द्दीमृहि याः नः दूरे तुळितंः याः अरातयः अभि संति जुंभयं ताः अनुप्रसः॥९॥ लयां व्यं उत्रत्मं धीमहे वयः वृहंस्पते पप्रिंगा सिलंना युजा मा नः दुःऽशंसः ऋभिऽदिप्तुः ई्शृत् प्र सुऽशंसाः मृतिऽभिः ता-रिषीमहि॥१०॥३०॥ ऋनुनुऽदः वृष्भः जिमः ऋाऽह्वं निःऽतप्ता शर्नुं पृतंनासु सुसहिः ऋसिं सत्यः च्यूणुऽयाः ब्रह्मणुः पृते उ-यस्यं चित् दुमिता वीक्रुऽहृषिणः ॥११॥ ऋदेवेन मनसा यः रिष्यायति शासां उपः मन्यमानः जिघांसति वृहंस्पते मा प्रणंक् तस्यं नः व्धः नि कुर्मे मृत्युं दुःऽ एवस्य शर्धतः॥१२॥ भरेषु हव्यः नमंसा उपुरसद्यः गंता वाजेषु सनिता धनंऽधनं विश्वाः इत् अयेः अभिऽद्प्स्वः मृधंः बृह्स्पतिः वि व्वह् रथांन्ऽइव॥१३॥ तेजिष्ट्या तुपुनी रुक्षसंः तुपु ये ला निदे दुधिरे हृष्टऽ वीर्यं आविः तत् कृष्व यत् असंत् ते उक्थ्यं वृहंस्पते वि पृरिऽरपः अद्यु ॥१४॥ वृहंस्पते अति यत् अर्थः अहीत् द्युडमत् विडभाति ऋतुं-उमत् जनेषु यत् दीद्यंत् शवंसा ऋतुऽप्रजात तत् ऋसासुं द्विणं धेहि चिचं ॥ १५ ॥ ३१ ॥ मा नः स्तेनेभ्यः ये ऋभि दूहः पदे निरामिणाः रिपवाः अनेषु जगृधः आ देवानां ओहंते वि

वयंः हृदि वृहंस्पते न प्रः साम्नः विदुः ॥१६॥ विश्वेभ्यः हि ला भुवंनेभ्यः परि लष्टां अर्जनत् साम्नः उसाम्नः कृतिः सः कृण्ऽचित् कृण्ऽयाः ब्रह्मणः पतिः दुहः हृंता मृहः कृतस्यं धृतेरि ॥१९॥ तयं श्रिये वि अजिहीत पर्वतः गवां गोचं उत्तऽ असृंजः यत् अं-गिरः इंद्रेण युजा तमंसा परिऽवृतं वृहंस्पते निः अपां श्रीकः अर्ण्वं ॥१८॥ ब्रह्मणः पृते लं अस्य यंता सुऽ उक्तस्यं बोधि तन्यं च जिन्व विश्वं तत् भद्रं यत् अवंति देवाः वृहत् वृद्म विद्ये सुऽवीराः ॥१९॥३२॥६॥

॥२४॥ सः इमां ऋविद्वि प्रऽभृतिं यः ईशिषे ऋया विधेम नव-या महा गिरा यथां नः मी द्वान स्तवंते सखां तवं बृहंस्पते सीसंधः सः उत नः मृति॥१॥ यः नंत्यांनि अनमत् नि श्रोजसा उत अ-दर्दः मन्युनां शंबराणि वि प्र अच्यव्यत् अच्युता ब्रह्मणः पतिः ञ्जा चु अविशत् वसुंऽमंतं वि पवैतं॥२॥तत् देवानां देवऽतंमाय कार्वै अर्थयून् हळहा अवंदंत वीक्रिता उत् गाः आजृत अ-भिनत् ब्रह्मणा वुलं अगूहत् तमः वि अचुक्षुयत् स्वं: ॥३॥ अभ्मेऽआस्यं अवृतं ब्रह्मणः पतिः मधुंऽधारं अभि यं ओजेसा ञ्जनृं णत् तं एव विश्वे पृषिरे स्वःऽ हर्शः बुहु साकं सिसिचुः उत्तं उद्रिगं ॥४॥ सनां ता का चित् भुवंना भवीं वा मात्र भिः शुरत-ऽभिःदुरं वरंत वः अयंतंता चर्तः अन्यत्ऽ अन्यत् इत् या चकारं व्युनां बसंगः पतिः ॥५॥१॥ ऋभिऽनक्षंतः ऋभि ये तं आनुशुः निऽधिं पुर्णीनां पुर्मं गुहां हितं ते विद्वांसः प्रतिऽचस्यं अनृ-ता पुनः यतः कुं आयंन् तत् उत् ई्युः आऽविशं ॥६॥ ऋतऽवा-नः प्रतिऽ चस्यं अनृंता पुनेः आ अतेः आ तस्युः क्वयंः महः पृथः

ते बाहुऽभ्यां धुमितं ऋषिं ऋष्मेनि निकःसः ऋस्ति ऋरंगः जुहुः हि तं ॥ ७॥ ऋतऽचेन सिप्रेगेण ब्रह्मणः पतिः यचं वष्टिं प्र तत् असोति धन्वना तस्य साध्वीः इषवः याभिः अस्यति नृऽ चर्ससः हुश्ये क्योंऽयोनयः ॥ । । सः सुंऽन्यः सः विऽन्यः पुरःऽहितः सः सुऽ स्तुंतः सः युधि ब्रह्मणः पतिः चाष्ट्रमः यत् वाजं भरते मृती धनां ञ्चात इत सूर्यः तपति तप्यतुः वृष्यां ॥ ०॥ विऽभु प्रऽभु प्रथमं मेहनाऽवतः बृह्स्पतेः सुऽविद्वां शि राध्यां इमा सातानि वेन्य-स्यं वाजिनः येनं जनाः जुभये भुंजते विशः॥१०॥२॥ यः अवीरे वृजने विष्यऽयां विऽभुःमहां जुं राखः शवसा व्विद्यंय सः देवः देवान प्रति पुप्रुषे पृथु विश्वा इत् जुं ता पुरिऽभूः ब्रह्मणः पतिः ॥११॥ विश्वं सत्यं मुघुऽवाना युवोः इत् आपः चन प्र मिनंति वृतं वां अच्छ इंद्राबह्मणस्पतीः ह्विः नः अनं युजांऽइव वा-जिनां जिगातं॥१२॥ उत आधिष्ठाः ऋनुं पृर्ख्ति वहूं यः स्भेयः विप्रः भरते मृती धना वीद्धऽहेषाः अनु वशा ऋगं आऽट्दिः सः ह वाजी संऽर्थे बसंगः पतिः॥१३॥ बसंगः पतेः अभवत युथाऽवृशं सत्यः मृत्युः महि कमै कृरिष्युतः यः गाः उत्रङ्आजेत् सः दिवे वि च अभुजृत महीऽईव रीतिः शवसा असुरत पृथंक् ॥१४॥ ब्रह्मणः पृते सुऽयमस्य विश्वहा रायःस्याम् र्थ्यः वयस्वतः वीरेषुं वीरान उप पृङ्धि नः तं यत् ईशानः ब्रह्मणा वेषि मे हवं ॥१५॥ ब्रह्मणः पृते तं अस्य यंता सुऽ उक्तस्य बोधितनयं च जिन्व विश्वं तत् भद्रं यत् अवंति देवाः बृहत् वृदेम् विद्धे मुऽवीराः ॥ १६ ॥ ३॥

[॥] २५॥ इंधानः ऋषिं वनवत् वनुष्यतः कृतऽब्रह्मा प्रूपु-

वत् रातऽहंब्यः इत् जातेनं जातं ऋति सः प्र स्मृते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥१॥ वीरिभः वीरान् वन्वत् वनुष्वतः गोभिः रियं प्रम्थत् बोधित त्मनां तो कं च तस्यं तनयं च वधिते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥१॥ सिंधुः न क्षोदेः शिमीऽवान् ऋषा-यतः वृषांऽइव वधीन् ऋभि वृष्टि छोजेसा छ्रयोःऽइंव प्रऽसितिः न छहं वतिवे यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥३॥ तसी ऋषित् दि्व्याः छ्रस्थतः सः सत्वंऽभिः प्रथमः गोषुं ग्र्ह्यति छिनिष्टि हित्वाः छ्रस्थतः सः सत्वंऽभिः प्रथमः गोषुं ग्र्ह्यति छिनिष्टि हित्वाः छ्रस्थतः सः सत्वंऽभिः प्रथमः गोषुं ग्र्ह्यति छिनिष्टि हित्वाः विश्वेधुन्यंत् सिंधवः ऋक्षिद्रा शमेद्धिरेपुह्णिदेवान्तां सुन्ने सुऽभगः सः एधते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥४॥ नां सुन्ने सुऽभगः सः एधते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥४॥ नां सुन्ने सुऽभगः सः एधते यंऽयं युजं कृणुते ब्रह्मणः पतिः॥४॥

॥२६॥ ऋजुः इत शंसः वनवत वनुष्यतः देवऽयन इत ऋदेव-ऽयंतं ऋभि असत सुप्रऽअवीः इत वनवत पृत्रुस दुस्तरं यज्ञां इत ऋयंज्योः विभ्जातिभोजनं॥१॥ यजस्व वीर्प्र विह्निम्ना-यतः भद्रं मनः कृणुष्व वृच्डतूर्ये ह्विः कृणुष्व सुऽभगः यथां असंसि ब्रह्मणः पतेः अवंः आ वृणीमहे ॥२॥ सः इत जनेन सः विशा सः जन्मना सः पुनैः वाजं भरते धनां नृऽभिः देवानां यः पितरं आऽविवासित श्रृह्णाऽमनाः ह्विषां ब्रह्मणः पति ॥३॥ यः असी ह्वैः घृतवंत्रुभिः अविधत् प्रतं प्राचा न्यति ब्रह्मणः पतिः उष्पति ई अहंसः रक्षति रिषः अहोः चित् असी उष्-ऽचित्रः अञ्चतः ॥४॥५॥

॥२९॥ इमाः गिरंः आदित्येभ्यः घृतऽत्तूः सनात् राजंऽभ्यः जुद्धां जुहोमि शृणोतुं मित्रः अर्थमाभगः नः तुविऽजातः वर्षणः

दक्षः अंशः॥१॥इमं स्तोमं सऽ ऋतवः मे अद्यमित्रः अर्थमा वर्षाः जुष्त आदित्यासः भुचयः धारेऽपूताः अवृजिनाः अन्वद्याः अ-रिष्टाः॥२॥ ते आदित्यासं उरवंःग्भीराः अदंश्यासः दिप्संतः भूरि-ऽञ्चक्षाः ऋंतः पृश्यंति वृजिना उत साधु सर्व राजंऽभ्यः प्रमा चित् अंति ॥३॥ धारयंतः आदित्यासंः जगंत स्थाः देवाः वि-श्वंस्यभुवंनस्य गोपाः दीघेऽधियः रक्षंमाणाः ऋमुयै ऋतऽ वानः चयमानाः ऋणानि॥४॥ विद्यां आदित्याः अवंसः वः अस्य यत् अर्यमन् भये आ चित् मयः ६ भु युष्माकं मिचाव्रुणा पडनीती परिश्वभांऽइव दुःऽइतानि वृज्यां॥५॥६॥ सुऽगः हि वः अर्थम्न मिन पंथाः अनृक्ष्रः वृष्णु साधुः अस्ति तेन आदित्याः अधि वोचत नः यर्कत नः दुःऽप्रिहंतुं शर्मे ॥६॥ पिपंतुं नः अदितिः राजंऽपुचा ऋति बेषांसि ऋर्यमा सुऽगेभिः बृहत् मिचस्यं वर्र-णस्य शमें उपं स्याम् पुरुषवीराः ऋरिष्टाः॥७॥ तिसः भूमीः धा-र्यन् बीन् उत द्यून् बीणि वृता विद्धे अंतः एषां ऋतेन आदि-त्याः महि वः महिऽतं तत् अर्यम्न वृह्ण मिच चारं॥४॥ ची रोचना दिव्या धार्यंत हिराएययाः शुचंयः धारंऽपूताः अस्वंप्र-ऽजः अनिऽमिषाः अदंखाः उर्ऽशंसाः ज्ञुजवे मत्याय॥०॥ तं विश्वेषां वृष्णु असि राजां ये च देवाः असुर् ये च मर्ताः शतं नः रास्व श्रदं:विऽचक्षे अश्यामं आयूंषिसुऽधितानि पूर्वी॥१०॥७॥ न दुक्षिणा वि चिकिते न सुव्या न प्राचीनं आदित्याः न उत पृष्या पाच्यां चित् वस्वःधीयां चित् युष्माऽनीतः अभयं ज्यो-तिः ऋष्यां ॥११॥ यः राजंऽभ्यः ऋतुनिऽभ्यः द्दार्श यं वर्धयैति पुष्टयंः च नित्याः सः रेवान याति प्रथमः रथेन व्सुऽदावां वि-द्षेषु पृष्ठश्रासः॥१२॥ शुचिः ऋषः सुष्यवसाः अदंबः उपं स्रोति

वृडऽवंगाः सुऽवीरः निकाः तं घ्रंति अतितः न दूरात् यः आदित्यानां भवित प्रऽनीतो ॥१३॥ अदिते मिर्च वर्ण उत मृळ यत्
वः व्यं चकृम कत् चित् आगः उरु अश्यां अभयं ज्योतिः इंद्रः
मा नः दीघीः अभि नशन् तिमिसाः ॥१४॥ उभे असी पीप्यतः
संऽईची दिवः वृष्टिं सुऽभगः नामं पुष्यंन उभा क्षयौ आऽजयंन
याति पृतऽसु उभी अधौ भवतः साधू असी॥१५॥ याः वः मायाः
अभिऽदुहे यज्ञाः पाशाः आदित्याः रिपवे विऽचृंताः अशीऽइंव तान् अति येषं र्षेन अरिष्टाः उरो आ शमैन स्याम॥१६॥
मा अहं मघोनः वर्ण प्रियस्यं भूरिऽदावं आ विदं शून आपेः
मारायः राजन् सुऽयमात् अवंस्थां बृहत् वदेम विद्षे सुऽवीराः
॥१०॥ ६॥

॥१८॥ इदं क्वेः आदित्यस्यं स्वऽराजः विश्वानि संतिं ऋभि

ऋत्तुम्हा अति यः मंद्रः यज्ञथाय देवः मुऽकी तिं भिछो वर्षणस्य

भूरेः॥१॥तवंत्रते सुऽभगां सः स्याम् सुऽआध्यः वर्षण् तृस्तुऽवां सः

छप्ऽअयने उषसां गोऽमंतीनां अप्रयः न जरमाणाः अनुं द्यून
॥१॥ तवं स्याम् पुरुऽवीरस्य धर्मेन् उरुऽधंसस्य वर्षण् प्रऽनेतः थ्यं नः पुचाः अदितेः अद्ब्याः अभि स्मध्यं युज्याय
देवाः॥३॥ प्रसी आदित्यः असृजत् विऽधता च्यूतं सिधंवः वर्षणस्य यंति न श्राम्यंति न वि मुचंति एते वयः न पुषुः र्घुऽया

परिऽज्ञन् ॥४॥ वि मत् श्र्यय र्थनांऽ इव आगः च्यूध्यामं ते
वरुण् खां च्यूतस्यं मा तंतुः छेदि वयंतः धियं मे मा माचां शारि

अपसः पुरा च्यूतोः ॥५॥९॥ अपो सु म्यस्य वरुण् भियसं मत्

संऽराद् च्यूतंऽवः अनुं मा गृभायदामं ऽइव वत्सात् विमुमुग्धि

अहं नहि तत् आरे निऽिमधं चन ईशें ॥६॥ मानः वधेः वर्ण् ये ते इष्टी एनं कृष्वंतं असुर्भी णंतिं मा ज्योतिषः प्रऽवस्थानि गन्म विसु मृधं शिष्ठ्रयः जीवसे नः ॥९॥ नमं पुरा ते वर्ण् उत नृनं उत अपरं तुविऽजात बवाम ते' हि कं पर्वते न श्रितानि अपंऽच्युतानि दुः ऽद्भवतानि ॥८॥ परां ऋणा सावीः अधं मत-ऽकृंतानि मा अहं राजन अन्यऽकृंतेन भोजं अविऽ उष्टाः इत् नु भूयंसीः उषसं आ नः जीवान वर्ण् तासुं शाधि ॥९॥ यः मे राजन युज्यः वा सखा वा स्वभं भ्यं भीरवे मह्यं आहं स्तेनः वा यः दिप्पति नः वृकः वा तं तस्मात् वर्ण् पाहि अस्मान ॥१०॥ मा अहं म्घोनः वर्ण् प्रियस्यं भूरिऽदावः आ विदं श्रूनं आपेः मारायः राजन सुऽयमात् अवस्थां वृहत् वदेम विद्धे सुऽवीराः ॥११॥१०॥

॥२०॥धृतऽवताः आदित्याः इषिराः आरेमत् कर्ते रह्मूःऽईव आगः शृख्तः वः वर्रण मित्रं देवाः भद्रस्यं विद्वान् अवंसे हुवे वः॥१॥ यूयं देवाः प्रऽमंतिः यूयं ओजः यूयं देवां सिस्नुतः युयोत् अभिऽख्तारं अभि च् समध्वं अद्य च नः मृळ्यंत अपरं च॥२॥ किं जं नु वः कृण्वाम् अपरेण किं सनेन वस्त्वः आणेन यूयं नः मित्रावरुणा अदिते च स्वस्तिं इंद्राम् रुतः द्धात्॥३॥ ह्ये देवाः यूयं इत् आपयं स्थते मृळ्त नाधमानायमस्य मा वः रथः मध्य-मुऽ वाट् ऋते भूत् मा युष्पावंत् ऽसु आपिषुं श्रमिष्म्॥४॥ प्रवः एकं सिम्य भूरि आगः यत् मा पिताऽईव कित्वं श्रास आरे पाशाः आरे अधानि देवाः मा मा अधि पुने विऽईव यभीष्ट॥५॥ अवी चं अद्य भवत् युज्वाः आ वः हार्दि भयमानः व्ययेयं नाध्वं नःदेवाः निऽजुरः वृक्षस्य चाध्वं क्तीत् अवुऽपदः युज्वाः ॥६॥मा अहं म्घोनंः वृष्णु प्रियस्यं भूरिऽदावः आ विदं प्रूनं आपेः मा रायः राजन सुऽयमात् अवं स्थां बृहत् वृदेम् विद्धे सुऽवीराः ॥ ९॥ १९॥

॥३०॥ ऋृतंदेवायंकृष्वतेस्विचे इंद्रायऋहिऽझेनर्मृते आपः अहंःऽअहः याति अक्तुः अपां कियंति आ प्रथमः सर्गः आसां ॥१॥यः वृचायं सिनं अचं अभेरिष्यत् प्रतं जिनंची विदुषे उवाच् पृथः रदंतीः अनु जोषं असी दिवेऽ दिवे धुनंयः यंति अर्थे॥२॥ ज-धीः हि अस्यांत् अधि अंतरिक्षे अधं वृचायं प्र व्धं जुभार मिहं वसानः उपं हि ई् ऋदुंद्रोत् तिरमऽ ऋायुधः ऋज्यत् शर्चुं इंद्रः॥३॥ वृहंस्पते तपुंषा अन्नांऽइव विध्य वृकंऽहरसः अमुरस्य वीरान यथां ज्घंथं धृष्ता पुरा चित् एव जृहि श चुं ऋ सा के इंद्र ॥४॥ ऋवं श्चिप द्वः अश्मानं उचा येन शनुं मंद्सानः निऽजूवीः तोकस्य साती तनयस्य भूरेः ऋसान् ऋधं कृ णुतात् इंद्र गीनां ॥५॥१२॥ प्रहि ऋतुं वृहषः यं वृनुषः र्घस्यं स्यः यजमानस्य चोदौ इंद्रांसो-मायुवंश्वसान् श्वविष्टं श्रिसन् भ्यऽस्थे कृणुतं जं लोकं॥६॥ नमात्मत्तनश्रम्त्न जृततंदूत्नवोचाम्मासुनोत्द्रितिसोमं यः मे पृणात् यः ददंत् यः निऽबोधात् यः मा सुन्वंतं उप गोभिः आ अयंत्॥९॥ सरंस्वति तं असान् अविृद्धि मुरुतंती धृष्ती जेषिशचूनत्यं चित्रश्येतं त्विषीऽयमाणं इंद्रः हंति वृष्मं शंडि-कानां॥।॥ यःनःसनुंत्यः जुत वा जिघुत्नुः ऋभिऽख्यायं तं तिृगि-तेनं विध्य वृहंस्पते आयुंधेः जेषि शत्रूंन दुहे रिषंतं परि धेहि राजन ॥९॥ श्रमाकेभिः सर्वऽभिः श्रूरश्रूरैः वीयी कृधियानि ते कर्तानि

ज्योक् अभूवन् अनुंऽधूपितासः ह्ली तेषां आ भर् नः वसूति ॥१०॥ तं वः शर्धं मार्रतं सुद्धऽयुः गिरा उपं ब्रुवे नमंसा देव्यं जनं यथां र्यिं सर्वेऽवीरं नशांमहे अप्तय्ऽसाचं श्रुत्यं द्विऽदिवे ॥ ११ ॥ १३ ॥

॥३१॥ ऋसार्कं मिचावृह्णा अवृतं रथं आदित्येः हुद्रेः वसुं-ऽभिः सुचाुऽभुवां प्र यत् वयः न पन्नन् वस्ननः परि श्रुवस्यवः हषींऽवंतः वृन्ऽसदः॥१॥ अधं स्मृनः उत् अवृत् सुऽजीषुसुः रथं देवासः अभि विष्ठु वाज्ऽयं यत् आश्वंः पद्याभिः तिचंतः रजः पृथियाः सानौ जंघनंत पाणिऽभिः॥२॥ उत स्यःनः इंद्रः विश्व-ऽचेषेिणः दिवः शर्धेन मार्रतेन सुऽ ऋतुंः ऋनुं नु स्याति ऋवृका-भिः जुतिऽभिः रथं महे सुनये वार्जऽसातये॥३॥ जुत स्यः देवः भुवनस्यस्य णिः तष्टां याभिः स्ऽजोषाः जूजुवृत् रथं इळा भगः बृह्त्ऽद्वा उत रोदंसी पूषा पुरंऽधिः ऋषिनी अधं पती ।॥४॥ उत त्ये देवी सुऽभगे मियुऽहशां उषसानक्तां जगतां ऋपि-ऽजुवां सुषे यत् वां पृथिवि नव्यंसा वचः स्थातुः च वयः विऽवं-याः चपुऽस्तिरे॥५॥ चृत वृःशंसं चृशिजांऽइवश्मृसि ऋहिः बुझ्यंः ञ्जाः एकंऽपात् उत चितः ज्ञुभुक्षाः स्विता चनः द्धे ञ्जपां न-पात्र आप्रुडहेमां धिया शमि॥६॥ एता वः वृश्मि उत्तरयंता य-ज्वाः अतंस्न आययः नव्यसे सं ख्वस्यवः वाजं च्कानाः सप्तिः न रथ्यः ऋहं धीतिं ऋश्याः॥ ९॥ १४॥

॥३२॥ ऋस्य मे द्यावापृथिवी काृत्रयतः भूतं ऋवित्री वर्चसः सिसासतः ययोः ऋषुः प्रत्रेते दुदं पुरः उपेऽस्तुते वसुऽयुः वाृ महः द्धे॥१॥ मानः गुद्धाः रिपंः आयोः अहंन दुम्न मानः आ-भ्यः रीर्धः दुखुनांभ्यः मानः वि योः सख्या वििष्ठ तस्यं नः सुम्न-ऽयता मनेसा तत् ला ईमहे॥१॥ अहंळता मनेसा श्रुष्टिं आ वह् दुहानां धेनुं पिणुंषीं अस्थतं पद्यांभिः आणुं वर्चसा च वाजिने लां हिनोमि पुरुऽहृत विश्वहां॥३॥ राकां अहं सुऽहवां सुऽस्तुती हुवे शृणोतुं नः सुऽभगां वोधंतु त्मनां सीव्यंतु अपंः मूच्या अ-चिर्वद्यमानया ददांतु वीरं शतऽदायं उक्थ्यं॥४॥ याः ते राक्ते सु-ऽमृतयः सुऽपेशसः याभिः ददांसि दा्णुषे वसूनि ताभिः नः अद्य सुऽमनाः उपऽआगंहि सहस्रऽपोषं सुऽभगे ररांणा॥५॥ सिनी-वालि पृथुंऽस्नुके या देवानां असि स्वसां जुषस्वं ह्व्यं आऽहुंतं प्राऽजां देवि दिदिष्ट्विनः ॥६॥ या सुऽबाहुः सुऽश्चंगुरिः सुऽसूमां बहुऽसूवंरी तस्यै विश्वपत्ये ह्विः सिनीवाल्ये जुहोतन् ॥९॥ या गुंगूः या सिनीवाली या राका या सरस्वती इंद्राणी अहे जतये वर्णानी स्वस्तये॥ ६॥ १५॥ ३॥

॥३३॥ आते पितः मह्तां सुसं एतु मानः सूर्येस्य संऽहणः युयोथाः अभिनः वीरः अविति ख्मेत प्रजायेमहि हृदू प्रऽजाभिः॥१॥
लाऽदंत्तेभिः हृदू शंऽतंमिभः शृतं हिमाः अशीय भेषजेभिः वि अस्मत् हेषंः विऽत् रं वि अहंः वि अमीवाः चात्यस्य विषूचीः॥२॥
श्रेष्ठंः जातस्य हृदू श्रिया असि त्वःऽतंमः त्वसां वज्ञऽबाहो॰
पिष नः पारं अहंसः स्वस्ति विश्वाः अभिऽइंतीः रपंसः युयोधि
॥३॥माला हृदू चुत्रुधाम नमःऽभिः मा दःऽस्तुंती वृष्म मा सऽहंती उत्तः वीरान अर्थय भेषजेभिः भिषक्ऽतंमं ला भिषजां
शृशोमि॥४॥ हवीं मऽभिः हवते यः ह्विःऽभिः अवं स्तोमेभिः

रुद्रं दिषीय चरुदूदरं सुडहवं मा नः ऋस्ये ब्सुः सुडिशपः रीर्धत मुनायै॥५॥१६॥ उत्मा मुमंद् वृष्भः मुरुलान् लक्षीयसा वयसा नाधमानं घृणिऽइव छायां अर्पाः अशीय आ विवासेयं हुद्रस्य सुमं॥६॥क्षंस्यः ते रुद्रमृळयाकुंः हस्तः यः ऋस्ति भेषजः जलाषः अपुरभृती रपंसः दैर्वास्य अभि नु मा वृष्भ च्रुमीयाः॥९॥प्र ब्भवे वृष्भायं श्वितीचे महः मही मुऽस्तुति ई्रयामि नमस्य क-ल्मुलीकिनैनमंऽभिःगृगीमिसिनेषं हुद्रस्यनाम्॥६॥स्थिरेभिः अंगैः पुरुष्ठरूपंः ज्याः ब्भुः शुक्रोभिः पिपिशे हिरायैः ईशानात अस्य भुवनस्य भूरेः न वे जं योषत् ह्द्रात् असुर्य॥०॥ अहैन् बि-भृषि सायकानि धन्वं अहैन निष्कं युज्तं विष्युऽरूपं अहैन दुदं द्यमे विश्वं अभ्वं न वे ओजीयः स्ट्र लत् अस्ति॥१०॥१९॥ स्तुहि श्रुतं गृतेऽसदं युवानं मृगं नभीमं उप्ऽहृत्नुं उग्रं मृळ ज्रिवे रुद्र स्तवानः अन्यं ते अस्मत् नि व्यंतु सेनाः॥११॥ कुमारः चित्पितरं वंदमानं प्रति नुनाम स्टू उप्ऽयंतै भूरेः दातारं सत्ऽपतिं गृणी षे स्तुतः तं भेषुजा रासि ऋसो ॥१२॥ या वः भेषुजा मुरुतः शुचीनि या शंडतमा वृष्णुः या म्यः ६ भु यानि मनुः अवृणीत पिता नः ता शं च योःच हुद्रस्यं वृश्मि॥१३॥ परि नःहेतिः हुद्रस्यं वृज्याः परिलेषस्यंदुःऽमृतिः मही गात् अवं स्थिरा मृघवंत्रअ्थः तुनुष्व मीढुं: तोकायं तनयाय मृळ् ॥१४॥ एव बुओं वृष्म चेकितान यथा देव न हुणीषे न हंसि हुवनुऽश्रुत नः हुदू इह बोधि बृहत व्देम् विद्ये मुऽवीराः॥ १५॥ १८॥

॥३४॥ धारावराः म्हतंः धृष्णुऽश्लोजसः मृगाः न भीमाः तवि-षीभिः श्रचिनंः श्रुप्रयेः न श्रुश्रुचानाः ऋजीषिणंः भृमिं धमंतः ञ्च॰२.ञ्च॰७.व॰२१.

अपं गाः अवृख्त ॥१॥ द्यावंः न स्तृऽभिः चित्रयंत खादिनेः वि अभियाः न द्युत्यंत वृष्टयः स्ट्रः यत् वः मस्तः स्काऽव्यसः वृषा अर्जनि पृग्याः शुक्रे ऊर्धनि ॥२॥ वृक्षंते अश्वीन अत्योन्ऽइव ञ्जाजिषुं नदस्यं कर्ौैः तुर्यंते ञ्जाप्रुऽभिः हिरंखयऽशिपाः मुरुतः द्विध्वतः पृष्ठ्यं या्ष्यु पृषंतीभिः स्डम्न्युवः ॥३॥ पृष्ठे ता विश्वां भु-वना ववस्थिरे मिचायं वा सदं आ जीरहदानवः पृषंत्र अश्वासः ञ्चनवभ्रऽराधसः च्युजिप्यासः न व्युनेषु धूःऽसदः ॥४॥ इंधन्व-ऽभिः धेनुऽभिः रृष्शदूंधऽभिः ऋष्वसिऽभिः पृथिऽभिः भाजत-ऽच्छृष्ट्यः ञ्चा हुंसासः न स्वसंराणि गृंतन् मधौः मदाय मुह्तः स्-ऽमृत्युवः॥५॥१९॥ स्त्रा नः ब्रह्मां शि मृरुतः सुऽमृत्युवः नृरां न शंसेः सर्वनानि गृंतन् अश्वांऽइव पिप्पत् धेनुं ऊधनि कर्ते धियं जरिने वाजंऽपेशसं॥६॥तंनः दात मुरुतः वाजिनं रथे आपानं ब्रह्मं चि-तयत्द्वेऽदिवेइषंस्तोृतृऽभ्यः वृजनेषुकारवेस्नि मेधां ऋरिष्टं दुस्तरं सहः॥७॥यत् युंजते मुरुतः रुकाऽवंक्षसः ऋषां न रथेषु भगे ञ्चा सुऽदानंवः धेनुः न शिष्टे स्वसंरेषु पिन्वते जनांयरातऽहं विषे मही इषं ॥६॥ यः नः मह्तः वृक्षऽतांति मत्यैः रिपुः द्धे वसवः रक्षंत रिषः वर्तयंत तपुंषा चुन्नियां अभि तं अवं रुट्राः अशसंः हंतन वधः ॥ ९॥ चिचं तत् वः मुरुतः यामं चेिकते पृष्ट्याः यत् जधः अपि आपयः दुहुः यत् वा निदे नवमानस्य रुद्रियाः चितं जरायजुर्तां ऋदाभ्याः॥१०॥२०॥तान् वःमहःम्हतंः एव-ऽयावूं:विष्णौ:एषस्यं प्रुऽभृथे हुवामहे हिरंख्यऽवर्णान कुकुहा-न्यतऽसूचः ब्रह्मायंतः शंस्यं राधः ईमहे ॥११॥ ते दर्शंऽग्वाः प्रथ-माः युद्धं कुहिरे ते नः हिन्वंतु जुषसंः विऽजंष्टिषु जुषाः न रामीः ऋष्णैः अपं ऊर्षुते महः ज्योतिषा शुच्ता गोऽ अर्थीसा ॥१२॥ते

स्रोणिभिः अष्णेभिः न अंजिऽ भिः ष्ट्राः सृतस्यं सदेनेषु ववृधुः निऽमेघंमानाः अत्येन पाजंसा सुऽचंदं वर्णं द्धिरे सुऽपेशंसं ॥१३॥तान इयानः महिं वर्ष्यं ज्तये उपं घ इत् एना नमंसा गृ-णीमसि वितः न यान पंचं होतृंन अभिष्टंये आऽ ववतित् अव-रान चित्रयां अवंसे॥१४॥ ययां र्धं पारयं य अति अंहंः ययां नि-दः मुंचर्यं वंदितारं अवाचीं सा मुख्तः या वः जितः ओः सुवा-श्राऽ इंव सुऽमृतिः जिगातु ॥ १५ ॥ २१ ॥

॥३५॥ उप ई ऋसृह्यि वाजुऽयुः वचस्यां चनः द्धीत नाद्यः गिरं मे अपां नपात् आप्युऽहेमां कुवित् सः सुऽपेशंसः करति जोषिषत् हि॥१॥ इमंसु असी हुदः आसुऽतंष्टं मंचे वोचेम कुवित् अस्य वेदंत अपां नपात् असुर्यस्य महा विश्वानि अर्थः भुवना ज्जान् ॥२॥ सं अन्याः यंति उपं यंति अन्याः सुमानं जुवै नुद्यः पृण्ंति तं जं भुचि भुचेयः दी द्वि वांसं अपां नपातं परि तस्युः ञ्जापः ॥३॥ तं ञ्रासेराः युवृतयः युवनि मृभृज्यमानाः परि यृति आपं सः पुत्रेभिः शिकंडिभः रेवत् असो दीदायं अनिध्मः घृत-ऽनिनिक्ञप्रमु॥४॥ ऋसै तिुसः ऋष्यथ्यायं नारीः देवायं दे-वीःदिधिषंतिऋन्नैकृताःऽइवउपहिम्ऽस्मेंऋप्ऽसुसःपीृयूषं ध्यति पूर्वेऽसूनां॥५॥२२॥ अश्वंस्य अचं जिनम अस्य च स्वंः दुहः रिषः संऽपृचः पाहि सूरीन आमासुं पूर्षे परः अप्रुडमृषं न अरी-तयः विन्यन् न अनृतानि॥६॥ स्वे आ दमे सुऽदुघा यस्य धेनुः स्व्धां पीपाय मुऽभु अनं अति सः अपां नपात जर्जयन अप-मुञ्जंतः वृसुऽदेयांय वि्धते विभाति॥७॥यः ऋप्ऽसु आ शुचि-ना दैव्येन ऋतऽवां अनेसः उर्विया विऽभाति व्याः इत् अत्या

मि॰२. छ॰४. मू॰३६.

ञ्च॰२.ञ्च॰९.व॰२५.] ॥ २०३॥

भुवनानि अस्य प्रजायंते वीर्धः च प्रजाभिः॥६॥ अपां नपात् आहि अस्यात् उपऽस्यं जिह्यानां ऊर्धः विऽ द्वृतं वसानः तस्य ज्येष्ठं महिमानं वहंतीः हिरंख्यऽ वर्षाः परि यंति युहीः॥९॥ हि-रंग्यऽ रूपः सः हिरंग्यऽसंहक् अपां नपात् सः इत् ऊं हिरंग्य-ऽवर्णः हिराययांत् परि योनेः निऽसद्यं हिरायुऽदाः दुद्ति अनै असी॥१०॥२३॥तत् अस्य अनीं वं उत चारुनामं अपीच्यं वर्धते नपुंः अपां यं इंधते युव्तयंः सं इत्या हिर्रायऽवर्णं घृतं अनं अस्य ॥११॥ असी बहूनां अवमायं सख्ये युद्धैः विधेम् नमंसा ह्विः ऽभिः संसानुं माजिमें दिधिषामि बिल्मैं:दधांमि अनैःपरिवृंदे च्युन्-ऽभिः॥१२॥ सःई वृषां अजन्यत् तासुं गर्भं सःई शिष्टुं ध्यति तं रिहंति सः अपां नपात अनेभिम्नातऽवर्णः अन्यस्यंऽइव इह तन्वां विवेष॥१३॥ अस्मिन् पदे प्रमे तस्यिऽवांसं अध्यस्ऽभिः विष्यहां दी दिऽ वांसं आपः नम्ने घृतं अनं वहंतीः स्व्यं अत्रैः परि दीयंति यहीः॥१४॥ अयांसं अग्रे सुऽ खितिं जनाय अयांसं ऊं म्घवंत्रभ्यः सुऽवृक्तिं विश्वंतत् भृद्रं यत् अवंति देवाः बृहत् व-देम विद्ये सुऽवीराः॥ १५॥ २४॥

॥३६॥तुभ्यं हिन्वानः वृसिष्ट् गाः अपः अधुं सन् सी अविऽभिः अद्रिंऽभिः नरः पिवं इंद्र स्वाहां प्रऽहुंतं वषंद्ऽ कृतं हो चात् आ सोमं प्रथमः यः ईशिषे॥१॥ यद्भैः संऽमिष्ठाः पृषंतीभिः च्युष्टिऽभिः यामन् शुभासंः अंजिषुं प्रियाः उत आऽसद्यं वृहिः भरतस्य सून-वः पोचात् आसोमं पिवत् दिवः नरः॥२॥ अमाऽइंव नः सुऽह-वाः आहि गंतन नि वृहिषं सद्तन् रिण्टन अर्थं मृद्स्व जुजु-षाणः अधिसः तर्षः देवेभिः जिनेऽभिः सुमत् ऽगंणः॥३॥ आविध् देवान इह विम् यिक्षं च उशन होतः नि सद् योनिषु चिषु प्रतिं वीहि प्रऽ रिथतं सोम्यं मधुं पिवं आयीधात तवं भागस्यं तृष्णु-हि॥४॥ एषः स्यः ते तन्वंः नृम्णुऽ वधनः सहंः क्षोजंः प्रऽ दिविं बा-होः हितः तुभ्यं सुतः मुघऽ वन तुभ्यं आऽभृंतः तं अस्य बाह्मंणात् आ तृपत पिव्॥ ५॥ जुषेथां युद्धं वीधंतं हवंस्य मे सुतः होतां नि-ऽ विदंः पूर्थाः अनुं अच्छं राजांना नमः एति आऽ वृतं प्रऽ शा-स्वात आ पिवृतं सोम्यं मधुं ॥ ६॥ २५॥ ०॥

॥३९॥मंदेख होचात् अनुं जोषं अधिमः अधियः सः पूर्णा वछि आऽ सिचं तसे एतं भरत तत् इ वृशः द्दिः होचात् सो मंदू विणः इ दः पिषं च्युत् इ भिः॥ १॥ यं कं पूर्वं अहुं वे तं इदं हु वे सः इत्
कं हवाः द्दिः यः नामं पत्यंते अध्युर्धे भिः प्र स्थितं सोम्यं मधुं
पोचात् सो मंदू विणः इ दः पिषं च्युत् इ भिः॥ शामे द्वं तृ ते वहूं यः येभिः ईयंसे अरिषण्यन् वी क्रयुक् वनस्पते आऽ यूयं घृष्णोः अभिऽ गूर्यं लं नेष्टात् सो मंदू विणः इदः पिषं च्युत् इ भिः॥ ३॥ अपात्
होचात् जत पोचात् अम् च जत नेष्टात् अजुष्त प्रयः हितं तुरीयं
पाचं अमृं कं अमंत्रं द्विणः इदः पिष्वतु द्वाविणः इद्सः॥ ४॥ अवाचं अद्य य्यं नृ इ वाहं नं र्यं युं जा्यां इह वां वि इ मोचं नं पृं कं
ह्वां षि मधुना आहि कं गृतं अयं सो मं पिषतं वाजिनी इ वसू १
॥ भा जोषि अये सं इ इ धं जोषि आऽ हुं तिं जोषि बह्यं जन्यं जोषि
सु स्तुतिं विश्वंभिः विश्वान च्युत्नां वसो महः उ्यन देवान
च्याः पाय्य हविः॥ ६॥ १॥

॥३८॥उत् जं स्यः देवः स्विता स्वायं शृष्युत् ६ तुमं तत् इश्रंपाः

वहूं: अस्थात नूनं देवेभ्यः वि हि धाति रानं अथं आ अभुजत वीतिऽहोनं स्वस्ती॥१॥ विश्वस्य हिश्रुष्टये देवः ऊर्धः प्र बाहवा पृषुऽपाणिः सिसंति आपः चित् अस्य वते आ निऽमृयाः अयं चित् वातः रमते परिऽज्मन्॥२॥ आ्राप्रुऽभिः चित् यान् वि मु-चाति नूनं अरीरमत् अतमानं चित् एतोः अह्यषूँणां चित् नि अयान् अविषां अनुं वृतं स्वितुः मोनीं आ अगात्॥३॥ पुनः सं अव्यत् विऽतंतं वयंती मध्या कर्तौः नि अधात् शक्यं धीरः उत् संऽहायं अस्थात् वि ऋतून् अदुधः अरमंतिः सविता देवः आ ञ्जगात्॥४॥ नानां श्रोकां सि दुर्यः विश्वं श्रायुंः वि तिष्ठते प्रऽभवः शोकः अयेः ज्येष्टं माता सूनवे भागं आ अधात अनुं अस्य केतं इ्षितं स्विचा॥५॥२॥ संऽ स्रावंवित विऽ स्थितः जिगीषुः विश्वं-षां कामः चरतां अमा अभूत् शयान् अपः विऽकृतं हिली आ अगात् अनुवृतं स्वितुः दैर्यस्य॥६॥त्वयां हितं अपं अप्ऽसुभा-गंधन्वं अनुं आ मृग्यसंः वि तस्युः वनानि विऽभ्यः निकाः अस्य तानिवृता देवस्य सवितुः मिनंति॥ ९॥ यात्ऽराध्यं वरुणः योनि अर्थं अनिऽशितं निऽमिषि जभुँराणः विर्श्वः मातीडः वजं आ पृष्टुः गात् स्थऽशः जन्मानि सविता वि आ अकः ॥ ।। न यस्य इंद्रः वरुणः न मित्रः वतं अर्थमा न मिनंति रुद्रः न अरा-तयः तं इदंस्वृस्ति हुवे देवं सृवितारं नमंः ऽभिः॥ १॥ भगं धियं वा-जयंतः पुरंऽधिं नराशंसः याः पतिः नः अव्याः आऽअये वामस्य संऽगचे रयीणां प्रियाः देवस्यं स्वितुः स्याम् ॥ १० ॥ असभ्यं तत् द्वः अत्रभ्यः पृथिव्याः तया दत्तं काम्यं राधः आ गात् शं यत् स्तोतृऽभ्यः आपये भवाति उहुऽशंसाय सवितः जरिने 119911311

॥३९॥यावांगाऽइवतत् इत् ऋषै ज्रेषे गृधांऽइववृक्षं नि-धिऽमंतं ऋर्छ ब्रह्माणांऽइव विद्ये उक्युऽश्मां दूताऽइंव ह-व्यां जन्यां पुरुष्टा ॥ १॥ प्रातः ध्यावांना रुष्यां ऽइव वीरा अ-जाऽइंव युमा वरं आ सचेथे भेनेऽइव॰ तुन्वां शुंभंमाने दंपती-ऽइव॰ ऋतुऽविदां जनेषु॥२॥ शृंगांऽइवनः प्रथमा गृंतं ऋवीक् शुफीऽइंवजभुँराणात्ररंऽभिः चऋवाकाऽइंवप्रतिवस्तोः उसा ञ्जवीचो यातं रथ्योऽ इव श्का ॥३॥ नावाऽ ईव नः पार्यतं यु-गाऽ इंव नभ्यांऽइव नः उपधीऽइंव॰ प्रधीऽइंव॰ श्वानांऽइव नः अरिषएया तुनूनां खृगंलाऽइव विऽस्रसः पातं असान् ॥४॥ वातांऽइवअनुयान्द्यांऽइवरीतिः अखीऽइंव॰चधुंषा आयातं अवाक् हस्तौऽइव तुन्वे शंऽभविष्ठा पदांऽइव नः न्युतं वस्यः अर्छ ॥५॥४॥ श्रोष्ठौंऽइव मधुं श्राुसे वदंता स्तनौंऽइव पिप्पृतं जीवसे नः नासांऽइव नः तुन्वः रुश्चितारां कर्णौऽइव सुऽश्चतां भूतं ऋसो ॥६॥हस्तांऽइवश्क्तिं ऋभि संऽद्दी ॰ नः सामंऽइवनः सं अजतुं रजांसि इमाः गिरंः अश्विना युष्पुऽयंतीः क्लोचेण-ऽइव स्वऽधितिं सं शिशीतं॥ ९॥ एतानि वां ऋश्विना वधैनानि बसं स्तोमं गृत्सुऽमुदासंः अञ्जन् तानि नुरा जुजुषाणा उपं यातं बृहत् वृद्म विद्यें सुऽवीराः॥ ৮॥ ५॥

॥४०॥ सोमापूषणा जनना र्यीणां जनना द्वः जनना पृ-थिवाः जाती विश्वस्यभुवंनस्य गोपी देवाः अकृष्वन् अमृतस्य नाभि ॥१॥ इमी देवी जायमानी जुषंत इमी तमांसि गृहतां अर्जुष्टा आभ्यां इंद्रः प्कं आमासुं अंतः सोमापूषऽभ्यां जनत उसियां सु॥२॥ सोमापूषणा रजसः विऽमानं सुप्तऽ चंत्रं रथं अ- विश्वऽमिन्वं विषुऽवृतं मनसा युज्यमानं तं जिन्व्यः वृष्णा पंचंऽरिमं॥३॥ दिविञ्जन्यः सदेनं च्क्रे उच्चा पृष्य्यां ञ्जन्यः ञ्च-धि ञ्चंतरिक्षे तो ञ्रम्भयं पुरुऽवारं पुरुऽक्षुं रायः पोषं वि स्यतां नाभि ञ्रमोः॥४॥ विश्वांनि ञ्जन्यः भुवंना ज्ञानं विश्वं ञ्जन्यः ञ्राभिऽ चक्षांणः एति सोमांपूषणी ञ्चवंतं धियं मे युवाभ्यां विश्वाः पृतंनाः ज्येम्॥५॥धियं पूषा जिन्वतु विश्वंऽइन्वः र्यिं सोमः रियेऽ पतिः द्धातु ञ्चवंतु देवी ञ्चदितिः ञ्चन्वा बृहत वृद्म वि-द्यं सुऽवीराः॥६॥६॥

॥४१॥ वायो ये ते सहस्रिणं रथांसः तेभिः आगृहि नियुत्वान सोमंऽपीतये॥१॥ नियुलान वायो आगृहि अयं शुक्रः अयामि ते गंतां ऋसि सुन्वतः गृहं॥२॥ शुक्रस्यं ऋद्य गोऽ ऋषिरः इंद्रवा-यू नियुत्वतः आयातं पिवतं न्या॥३॥अयं वां मिचाव्रूणा सुतः सोमः ऋत्ऽवृधा ममं इत् इह श्रुतं हवं ॥४॥ राजांनी श्रनंभिऽदु-हा भ्रुवे सद्सि जुत्रहत्मे सहस्रं रस्यू ये आसाते । ॥ ॥ ॥ ता सं-ऽराजां घृतऽस्रांसुती॰ स्रादित्या दानुंनः पतीं सचेते स्रनंव-ऽहरं ॥६॥ गोऽमंत जुं सु नाुसत्या अर्घाऽवत यातं अश्विना वृतिः रुद्रानृऽपायां॥९॥नयत् परःन अंतरः आऽद्धवेत् वृष्ण्-ऽव्सू॰ दुःऽशंसः मत्यैः रि्पुः॥६॥ ता नः आ वोळहं अश्विना र्यि पि्शंगेऽसंदृशं धिष्ण्यां वृरिवृःऽविदं॥०॥ इंद्रः ऋंग महत् भ्यं श्रमिसत् अपं चुच्यवृत्सः हि स्थिरः विऽ चंषेिणः॥१०॥४॥ इंद्रः च मृळयाति नः न नः पृष्ठात् अधं नृश्त भुदं भवाति नः पुरः ॥११॥ इंद्रे: आशांभ्यः परि सर्वाभ्यः अभयं करत् जेता शत्रून् वि-ऽचंषेिषाः॥१२॥ विश्वे देवासः आ गृत शृणुत मे इमं हवं आ इदं

য়৽२.য়৽৮.व॰१२.] ॥२०৮॥ [म॰२.য়৽४.सू॰४३.

ब्हिः नि सीट्त ॥१३॥ तीवः वः मधुंऽमान अयं श्वनऽहोंचेषु मास्यः एतं पिब्त काम्यं ॥१४॥ इंद्रेऽज्येष्ठाः मरुत्ऽगणाः दे-वांसः पूषंऽरातयः विश्वे ममं श्रुतं हवं॥१५॥१॥ अंबिंऽतमे नदी-ऽतमे देविंऽतमे सर्स्वति अप्रशस्ताःऽइंव स्मृसि प्रऽशंस्तिं अंव नः कृषि ॥१६॥ ते विश्वां स्रस्वति श्रिता आयूषि देव्यां श्वन-ऽहोंचेषु मृत्स्व प्रऽजां देवि दिदिहि नः॥१९॥ इमा बस्नं स्रस्वति जुषस्वं वाजिनीऽवृति या ते मन्मं गृत्सऽमृदाः च्युतऽव्रिप्रिया देवेषुं जुद्धंति॥१८॥ प्र इतां युद्धस्य शंऽभुवां युवां इत् आ वृणी-महे अपि च ह्व्युऽवाहंनं॥१९॥ द्यावां नः पृथ्विवी इमं सिष्ठं अद्य दिविऽस्पृशं युद्धं देवेषुं युद्धतां॥२०॥ आ वां उपऽस्थं अदुहा दे-वाः सीद्तु युद्धियाः इह अद्य सोमंऽपीतये॥२१॥१०॥

॥४२॥किनिक्रदत् जनुषं प्रडबुवाणः इयंति वाचं अरिताऽइंव नावं सुऽमंगलः च श्कुने भवासि मा ला का चित् अभिऽभा विष्यां विदत्॥१॥मा ला श्येनः उत् वधीत मा सुऽप्णेः मा ला विदत् इषुंऽमान् वीरः अस्तां पित्रां अनुं प्रऽदिशं किनिक्रदत्त सुऽमंगलः भद्रऽवादी वृद् इह॥२॥ अवं ऋंद द्शि्णृतः गृहाणां सुऽमंगलः भद्रऽवादी श्कुंते मा नः स्तेनः ईश्त मा अघऽ शंसः बृहत् वृदेम विद्धे सुऽवीराः॥३॥११॥

॥४३॥ प्रऽद्िश्विणित् ञ्चिभ गृण्ंति कारवः वयः वदैतः च्छुतु-ऽषा श्वुंतयः उभे वाचौ वद्ति सामगाःऽइंव गाय्वं च वस्तुंभं च अनुं राज्ञित्॥१॥ उज्ञाताऽइंव श्वुने साम गाय्सि ब्रह्मऽपुनः-ऽइंव सर्वनेषु श्ंस्सि वृषांऽइव वाजी शिश्वंऽमतीः अपिऽइत्यं स्वैतः नः श्कुने भद्रं आ वृद् विश्वतः नः श्कुने पुग्यं आ वृद्॥शा आऽवर्दन् तं श्कुने भद्रं आ वृद् तृष्णी आसीनः सुऽमृतिं चिकि-डि नः यत् उत्ऽपतंन वर्दसि कुके्रिः यथा बृहत् वृदेम् विद्थे सुऽवीराः॥३॥१२॥४॥२॥

॥ इति हितीयं मंडलं समाप्तं॥

॥१॥ सोमंस्य मा त्वसं विक्षं ऋगे विहूँ चुकुर्थ विद्धें यर्जधी देवान अर्छ दीद्यंत युंजे अद्रिं शुंऽ आये अये तुन्वं जुष्ट्व ॥१॥ प्रांचं युद्धं चुकृम् वर्धतां गीः सुमित् हिः ऋ यिं नमसा दुवस्यन् द्विः श्रशासुः विद्यां क्वीनां गृत्साय चित्त्वसे गातुं ईषुः॥शा मयःद्धेमेधिरःपूतऽदंशःद्विःसुऽबंधुःजनुषां पृथिव्याः ऋविं-दन जुं दुर्शनं अप्रमु अंतः देवासंः अपिं अपिसं स्वसृंगां॥३॥ अवधियन सुऽभगं सुप्त युद्धीः श्वेतं जुज्ञानं अरुषं महिड्ता शिर्णु न जातं अभि आरुः अर्थाः देवासः अपिं जनिमन् व्पूष्टन् ॥४॥ शुक्रेभिः अंगैः रजः आऽतृतन्वान ऋतुं पुनानः क्विऽभिः प्वि-चैःशोचिः वसानः परिञ्जायुः ऋषां श्रियः मिमीते बृह्तीः अर्नू-नाः॥५॥१३॥ वृत्राजं सी अनंदतीः अदंब्धाः द्विः युहीः अवंसा-नाः अनंगाः सनां अचं युवृतयः सऽयोनीः एकं गर्भं द्धिरे सप्त वाणीः ॥६॥ स्तीर्णाः ऋस्य संऽहतः विश्वऽद्धपाः घृतस्य योनी स्वये मधूनां अस्युः अचं धुनवः पिन्वमानाः मही द्सस्य मा-तर्रा संऽर्रची॰॥७॥ ब्याणः सूनो सहसः वि ऋद्योत द्यानः शु-त्रा रमसा वर्षेषि श्रोतंति धाराः मधुनः घृतस्यं वृषां यत्रं वृव्धे

कार्थेन॥।। पितुः चित् ऊर्धः जनुषां विवेद्विश्रस्य धाराः श्रम्-जुत् वि धेनाः गुहां चरंतं सिखंऽभिः शिवेभिः दिवः युह्रीभिः न गुहां बुभूव ॥ ।। पितुः च गर्भ जुनितुः च बुभे पूर्वीः एकः ऋध्यत पीयानाः वृष्णे सुऽपत्नीं॰ शुचये सऽ वधू॰ उमें ऋसी मनुष्ये नि पाहि॥१०॥१४॥ उरी महान् अनिऽबाधे ववधे आपः अपिः युश्रसंः सं हि पूर्वीः चृतस्यं योनौ अश्युत् दमूनाः जामीनां अयिः अपिसं स्वमृंगां॥११॥ अऋः न वृभिः संऽद्ये महीनां दि-दृक्षेयंः सूनवे भाःऽ ऋंजीकः उत् उसियाः जनिता यः जुजाने ञ्जपां गर्भैः नृऽतंमः युद्धः ञ्जयिः॥१२॥ ञ्जपां गर्भै दुर्शृतं ञ्जोषंधीनां वनां ज्ञान सुरभगां विरुद्धपं देवासः चित् मनसा संहि ज्ग्मुः पनिष्ठं जातं त्वसं दुव्स्यन्॥१३॥ वृहंतः इत्भानवःभाःऽऋंजी-कं ऋषिं स्चंत विऽद्युतः न शुक्ताः गुहांऽइव वृद्धं सदिसि स्वे श्रुंतः श्रुपारे जुर्वे श्रुमृतं दुहोनाः॥१४॥ ईक्टे च ला यजमानः ह्-विःऽभिः ईळे सुखिऽत्वं सुऽमृतिं निऽकांमः देवैः अवंः मिमीृहि सं जरिने रक्षं च नः दम्येभिः अनी कैः ॥१५॥१५॥ उपुर क्षेतारं तर्व मुऽप्रनीते अये विश्वानि धन्यां द्धानाः सुऽरेतसा श्रवंसा तुंज-मानाः ऋभि स्याम् पृत्नाऽ यून् ऋदेवान ॥१६॥ आ देवानां अ-भुवः केतुः अपे मंद्रः विश्वानि काव्यानि विद्वान् प्रति मतीन् अवास्यःदमूनाःअनुं देवान रिष्यः यासि साधन्॥१९॥ निद्रो-गोञ्जमृतः मत्यीनां राजां ससाद् विद्यांनि साधन् घृतऽप्रतीकः उर्विया विश्वद्योत् ऋियः विश्वानि काव्यानि विद्वान्॥१८॥ आ नः गृहि सुख्येभिः शिवेभिः महान् महीभिः जुतिऽभिः सुरुएयन् श्च सो र्यि बहुलं संऽतंहचं सुऽवाचं भागं यूशसं कृधि नः॥१०॥ एता ते अये जिनम सनानि प्र पूर्वायं नूतनानि वोचं महांति

वृष्णे सर्वना कृता इमा जन्मन्ऽजन्मन् निऽहितः जातऽवेदाः
॥२०॥ जन्मन्ऽजन्मन् निऽहितः जातऽवेदाः विश्वामिनेभिः इध्यते अर्जसः तस्यं व्यं सुऽमृती युद्धियस्य अपि भद्रे सौमृन्से
स्याम्॥२०॥ इमं युद्धं सहसाऽ वृन् लंनः देवऽचा धेहि सुऽऋतो॰
रराणः प्र यंसिहोतः बृहतीः इषं नः अये महि द्रविणं आयुज्स्व
॥२०॥ इक्ठां अये पुरुऽदंसं सनिंगोः ण्रश्वत्ऽत्मं हर्वमानायसाध्
स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवां अये सा ते सुऽम् तिः भृतु असे॰
॥२३॥१६॥

॥२॥ वैष्यान्रायं धिषणां च्युत्ऽ वृधे घृतं न पूतं अयये जना-मुसि बिता होतारं मनुषः च वाघतः धिया रथंन कुलिशः सं ऋ-ख्ति॥१॥ सः रोच्यत जनुषां रोदंसी जमे सः माचीः अभवत् पुचः ईड्यंः ह्व्युऽवार् ऋियाः ऋजरंः चनंःऽहितः दुःऽदभंः विशां ञ्जितिथिः विभाऽवंसुः॥२॥ऋतां दक्षस्य तरुषः विऽधंमेणि देवा-संः अयिं जन्यंत चित्तिंऽभिः रुरुचानं भानुनां ज्योतिषा महां श्चत्यं न वाजं सुनिष्यन् उपं बुवे॥३॥ आ मुंद्रस्यं सुनिष्यंतः वरेरायं वृणीमहे अहंयं वाजं सुगिमयं रातिं भृगूंणां उशिजं कविऽ ऋतुं ऋषिं राजंतं दिव्येनं शोचिषां॥४॥ऋषिं सुमायं द्धिरे पुरः जनाः वार्जऽश्रवसं इह वृक्तऽबंहिषः यतऽसुं चःसुऽरुचं विश्वऽदेवां रु-द्रं युज्ञानां साधंत्ऽइष्टिं ऋपसां॥५॥१९॥ पार्वकऽशोचे तर्व हि क्षयं परि होतः युजेषुं वृक्तऽबंहिषः नरः अमे दुवः दुच्छमानासः आपं उप आसते द्रविणं घेहि तेभ्यः॥६॥ आ रोदंसी अपृण्त आ स्वः महत् जातं यत् एनं अपसः अधारयन् सः अध्वरायं परि नीयते कविः ऋत्यः न वाजंऽसातये चनःऽहितः॥७॥ नमस्यत

ह्व्यऽदोतिं मुऽऋष्व्रं दुव्स्यतं दस्यं जातऽवेदसं र्थीः ऋतस्यं बृह्तः विऽचेषेिणः ऋियः देवानां ऋभ्वत् पुरःऽहितः॥।॥तिसः यहस्यं संऽइधंःपरिऽज्मनः ऋयेः ऋपुन्न वृश्चितंः ऋमृत्यवः ता-सां एकां ऋदंधुः मत्यें भुजं कुं लोकं कुं हे उप जामि ई्युतुः॥०॥ विशां क्विं विश्पतिं मानुषीः इषः सं सी अकृख्न स्वऽधितिं न तेजंसे सः उत्रु वर्तः निऽ वर्तः याति वेविषत् सः गभै एषु भु-वेनेषु दी्धरत् ॥१०॥१८॥ सः जिन्वते ज्ठरेषु प्रज्ञिऽवान वृषां चिचेषुं नानंदत्न सिंहः वैश्वान्यः पृथुऽपाजाः अमत्यः वसुं रत्ना द्यमानः वि दाु शुषे॥११॥ वैश्वान्यः प्रत्नेऽ यो नाक्षं आ अर्ह्त द्विः पृष्ठं भंदेमानः सुमन्मंऽभिः सः पूर्वेऽ वत् जनयंन् जंतवेधनं समानं अज्मै परि एति जागृंविः॥१२॥ ऋतऽवानं युद्धियै विप्रै जुक्थ्यं आ यं दुधे मात् रिश्वां दि्वि क्ष्यं तं चिचऽयां मं हरिंऽ केशं ईम्हे सुऽदीतिं अपिं सुवितायं नव्यंसे ॥१३॥ शुचिं नयामं न द्षिरं ख्ःंऽहर्णं केतुं दिवः रोचन्ऽस्थां उषःऽबुधं ऋषिं मूधानं दिवः अप्रतिऽस्कृतं तं ई्म्हे नमसा वाजिनं वृहत्॥१४॥ मुंद्रं होतांरं शुचिं ऋ बंयाविनं दमूनसं उक्थ्यं विश्वऽ चंषेिणं रथं न चिचं व-पुंषायद्रभृतं मनुंःऽहितं सदं इत्रायः ईमहे॥१५॥१९॥

॥३॥ वैश्वान्रायं पृथुऽपाजंसे विषः रत्नां विधंत धर्रोषु गा-तंवे अपिः हि देवान् अमृतः दुवस्यति अर्थं धर्मीणि सनतां न दूदुष्त्॥१॥ अंतः दूतः रोदंसी द्रसः ई्यते होतां निऽसं तः मनुषः पुरःऽ हितः स्रयं वृहंतं परि भूषति द्युऽ भिः देवेभिः अपिः इषितः धियाऽ वंसुः॥२॥ केतुं युज्ञानां विद्यस्य साधनं विप्रांसः अपिं मह्यंत चित्तिऽभिः अपांसि यसिन् अधि संऽद्धुः गिरंः त-

सिन् मुमानि यजमानः आ चुके॥३॥ पिता युज्ञानां असुंरः वि-पःऽचितां विऽमानं अ्याः व्युनं च वाघतां आ विवेश रोदंसीः भूरिऽवर्षमा पुरुऽप्रियः भंद्ते धार्मऽभिः क्विः॥४॥ चंद्रं ऋषिं चंद्रर्थंहरिऽवतं वैश्वानरं अप्पुरसदंस्वःऽविदं विऽगाहं तृर्शि तिविषीभिः ऋाऽवृतं भूर्णि देवासंः इह सुऽस्त्रियं द्धुः ॥५॥२०॥ अिया देवेभिः मनुषः च जंतुऽभिः तन्वानः युइं पुरुऽ पेशसं धिया रथीः अंतः ई्यते साधिदिष्टिऽभिः जीरः दमूनाः अभिश्वस्तिऽचा-तंनः॥६॥ अमें जरंस्व मुऽऋपत्ये आयुंनि जुर्जा पिन्वस्व सं इषः द्दिीहिनः वयांसि जिन्व बृह्तः च जागृवे उशिक् देवानां ऋसिं सुऽऋतुंःविपां॥७॥वि्रपतिं यहं ऋतिषिंनरःसदां यंतारंधीनां उशिजं च वाघतां अध्वराणां चेतंनं जातऽवेदसं प्रश्ंसंति नर्म-सा जूतिऽभिः वृधे॥ ৮॥ विभाऽवां देवः सुऽरणः परि स्तितीः अ्याः व्भूव श्वसा सुमत्ऽरंथः तस्यं वृतानि भूरिऽपोषिणः व्यं उपं भूषेम् दमें आ सुवृक्तिऽभिः॥०॥ वैश्वांनरतवं धामांनि ञ्चा चुके येभिः स्वःऽवित् अभवः विऽच्छ्यण् जातः ञ्चा अपृणः भुवंनानि रोदंसी अये ता विश्वां पृष्डिभू असि तमना ॥१०॥ वै-श्रानुरस्यं दंसनाभ्यः बृहत् ऋरिणात् एकः सुऽऋपुस्ययां कृविः उभा पितरां महयंन अजायत अपिः द्यावापृथिवी भूरिंऽरे-तसा॥ १९॥ २१॥

॥४॥स्मित्ऽसंमित् सुऽमनाः बोधि श्रम्भे श्रुचाऽश्रुंचा सु-ऽम्तिं रासि वस्वः श्रा देव देवान् यज्ञथाय वृद्धिः सखां सखीन् सुऽमनाः यृद्धि श्रुये॥१॥ यं देवासः चिः श्रहंन् श्राऽयजंते दिवे-ऽदिवे वर्षणः मित्रः श्रुपिः सः इमं युद्धं मधुंऽमंतं कृथि नः तर्नू-

उनपात् घृतऽयोनिं विधंतं॥२॥प्रदीधितिः विश्वऽवारा जिगा-ति होतार दुळः प्रथमं यर्जध्ये ऋच्छे नमःऽभिः वृषभं वंदध्ये सः देवान् युष्ठ्वत् इषितः यजीयान्॥३॥ ऊर्ध्वः वांगातुः ऋध्वरेऋका-रिजध्वाशोचीषिपऽस्थितारजांसिद्विः वानाभां निऋसादि होतां स्तृणीमहिं देवऽव्यंचाः वि बृहिः॥४॥ सप्तहोचाणिमनंसा वृणानाः इन्वंतः विश्वं प्रति युन् ऋतेनं नृऽपेशंसः विद्धेषु प जाताः अभिद्मं यञ्जं विच्रंत पूर्वीः॥५॥२०। आभंदंमाने उषसी उपांके जुत स्येते तन्वां विऽर्हेपे यथां नः मिचः वर्रणः जुजी-षत् इंद्रः मुरुलान् उत वा महंःऽभिः॥६॥ दैव्यां होतारा प्रथमा नि चुंजे सप्त पृक्षासंः स्वधयां मद्ति चुतं शंसंतः चुतं इत् ते ञ्चाहुः ञ्चनुं वृतं वृत्ऽपाः दीघ्यांनाः॥७॥ ञ्चा भारती भारतीभिः सुडजीषाः इळा देवैः मृनुषेभिः ख्रुयिः सरस्वती सारस्वतेभिः अवाक् तिसः देवीः बहिः आ इदं स्ट्तु॥ ।॥ तत्नः तुरीपं अधं पोषयित्नु देवं लष्टः वि र्राणः स्यस्व ॰ यतः वी रः कर्म गर्यः सुऽदक्षः युक्तऽयांवाजायंते देवऽकांमः॥०॥वनंस्पते ऋवं मृज् उपं देवान् ञ्जियाः हुविः शुमिता सूद्याति सः इत् जं होतां सुत्यऽतंरः युजा-ति यथां देवानां जिनमानि वेदं ॥१०॥ आ याहि अग्रे संऽड्धानः अवीङ् इंद्रेण देवैः सुऽरथं तुरेभिः बृहिः नः आस्तां अदितिः सु-ऽपुचा स्वाहां देवाः ऋमृताः माद्यंतां ॥११॥२३॥

॥॥ प्रति ऋषिः उषसः चेकितानः अबोधि विप्रः पृद्ऽवीः क्वीनां पृथुऽपाजाः देव्यत्ऽभिः संऽईडः अपं डारां तमसः वहिः आवः ॥ १॥ प्र इत् जुं अपिः वृव्धे स्तोमेभिः गीःऽभिः स्तोतृणां नमस्यः उक्थेः पूर्वीः ऋतस्य संऽहशः चुकानः सं दूतः

अद्यौत् उषमः विऽरोके॥२॥अधायिअपिःमानुषीषु विश्वअपा गर्भः मित्रः ऋतेनं साधन आह्येतः युज्तः सानुं अस्यात अभूत जं विप्रः हवाः मतीनां ॥३॥ मिनः ऋियः भवति यत् संऽइं इः मि-चःहोतां वरुणः जातऽवेदाः मिचः अध्वर्युः इषिरः दमूनाः मिचः सिंधूंनां जुत पर्वतानां ॥४॥ पातिं प्रियं रिपः ऋयं पुदं वेः पाति यहः चरंगं सूर्यस्य पाति नाभां सुप्तऽशीषीगं ऋ गिः पाति देवा-नां जुपुडमादं ऋष्वः॥५॥२४॥ऋभुः चुक्रेईडयं चारुनामं विश्वां-नि देवः व्युनानि विद्यान् सुसस्यं चर्मे घृतऽवंत् पृदं वेः तत् इत् ञ्चित्रिः रुश्ति अपंऽयुच्छन्॥६॥ ञा योनि अपिः घृतऽवंतं ञ्च-स्यात् पृथुऽप्रगानं वृश्तं वृशानः दीद्यानः शुचिः सुष्वः पावकः पुनं इपुनः मातरां नव्यंसी कुः ॥ ७॥ सद्यः जातः श्रोषंधीभिः ववसे यदि वधिति प्रऽस्वः घृतेनं आपंः ऽइव प्रुऽवतां शुंभंमानाः उरुषात् अभिः पिचोः उपऽस्थे॥।॥ उत् कुं स्तुतः सुंऽइधा युहः ञ्जद्यीत वर्षीन दिवः अधिनाभां पृष्यव्याः मित्रः ञ्रुसिः ईडचेः मातरिश्वां आ दूतः वृक्षुत् युज्ञथांय देवान् ॥०॥ उत् अस्तुंभीत संऽइधांनाकं ऋष्वः ऋषिः भवन उत्तरत्मः रोचनानां यदि भृ-गुंऽभ्यः परिमान्रिशां गुहां संतं हुव्युऽवाहं सुंऽर्द्धे॥१०॥ इळां अये पुरुष्टंस स्निंगोः शृश्वत्षत्मं हर्वमानाय साधु स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवां ऋये सा ते सुडम्तिः भूतु ऋसो ॥११॥२५॥

॥६॥ प्रकारवः मनना व्यमानाः देवद्रीची न्यत् देव्ऽयंतः दक्षिणाऽवाद् वाजिनी प्राची एति ह्विः भरंती ऋगये घृताची ॥१॥ आ रोदंसी ऋपृणाः जायंमानः उत्त प्र दिक्थाः ऋधं नु प्र-ऽयुन्यो द्वा चित्र ऋगे महिना पृथियाः वृत्यंतां ते वहूं यः सप्त-

ऽजिद्धाः॥२॥ द्यौः चु ला पृष्युवी युज्जियांसः नि होतांरं साद्यंते दमाय यदि विशंः मानुषीः देवुऽयंतीः प्रयंस्वतीः ईळते शुक्रं ऋचिः॥३॥ महान् स्घऽस्ये ध्रुवः ञ्जा निऽसंत्तः ख्रुंतः द्यावां मा-हिने हर्यमाणः आस्के सुऽपत्नी श्यूजरे अमृक्ते सुबः ऽदुघे ॰ उ-रुऽगायस्यं धेनू ॥४॥ वृता ते अग्रे महुतः महानि तवं ऋतां री-दंसी आ तृतंय वं दूतः अभवः जायमानः वं नेता वृष्भ चृष्णी-नां॥५॥२६॥ ऋतस्यं वा केशिनां योग्याभिः घृतुऽसुवां रोहिता धुरि धिष्व अयं आ वृह् देवान देव विश्वान सुऽअध्यरा कृणुहि जातऽवेदः॥६॥ दिवःचित् आते रुचयंत रोकाः उषःविऽभातीः अनुंभासि पूर्वीः अपः यत अये उश्धंक वर्नेषु होतुः मंद्रस्यं पन-यंत देवाः॥७॥ उरी वा ये अंतरिक्षे मदैति दिवः वा येरी चने संति देवाः जमाः वा ये सुऽहवांसः यजनाः आऽयेमिरे रथ्यः ऋगे अ-याः॥ ।। ।। आ एभिः अमे सुरुर्यं याहि अवीङ् नानाऽर्यं वा वि-ऽभवंः हि अश्वाः पत्नींऽवतः चिं्शतं चीन च देवान अनुऽस्वधं श्रा वह मादयंस्य ॥९॥ सः होतां यस्यं रोदंसी चित उवी युइं-ऽयंज्ञं ऋभि वृधे गृर्णीतः प्राची ऋध्वराऽइंव तृस्यृतुः सुऽमेर्के॰ च्युतऽवंरी॰च्युतऽजातस्य सत्ये ॥१०॥ इळा अये पुरुऽदंसं सुनि गोः शुश्वत् इतमानाय साधु स्यात् नुः सूनुः तनयः विजा-ऽवां ऋयेसा ते सुऽमृतिः भूतु ऋसो ॥११॥२७॥६॥२॥

॥९॥ मये आरुः शितिऽपृष्ठस्यं धासेः आ मातरां विविशुः सप्त वाणीः पृद्धिक्षितां पितरां सं चरेते' म सुधाते' दीर्घ आयुः मु-ऽयस्रे ॥१॥ दिवस्रंसः धेनवंः वृष्णेः अश्वाः देवीः आ तस्यी मधु-ऽमत्त वहंतीः ज्ञातस्य लासदंसिस्रोम्ऽयंतं परिएकां चर्ति वर्ते-

निंगीः॥२॥ आ सी अरोहत सुऽयमाः भवतीः पतिः चिक्तिनान र्यिऽवित्र्यीणां प्रनीलंऽपृष्टः ऋतुसस्यं धासेः ताः ऋवास्यत् पुरुषऽप्रतीकः॥३॥महिलाष्ट्रं जुर्जियंतीः ऋजुर्यं स्तुभुऽयमानं व्-हतः वहंति वि अंगेभिः दिद्युतानः सुधऽस्थे एकांऽइव रोदंसीः आ विवेश्॥४॥ जानंतिं वृष्णैः अहुषस्यं शेवं वृत बृधस्यं शासंने रणंति दिवःऽरुचंः मुऽरुचंः रोचंमानाः इळा येषां गर्या माहि-ना गीः॥५॥१॥ जुतो प्तृत्रभ्यां प्रु विदां अनुं घोषं मुहः महत्-Sभ्यां अन्यंत पूषं उद्या हु यचं परिधानं अक्तोः अनुं स्वं धामं ज्रितुः व्वस् ॥६॥ ऋष्व्युँऽभिः पंचऽभिः सप्त विप्राः प्रियं रक्षंते निऽहितं पुदं वेः॰ प्रांचः मुद्ति चुक्ष्णः अजुर्याः देवाः देवानां अनुं हि बृतागुः शाधी देवाहोतां राष्ट्रयमा नि **च्हुं** चे सप्तप्रसासः स्वधयां मृद्ति ऋतं शंसंतः ऋतं इत् ते आहुः अनु वृतं वृत्ऽपाः दीध्यांनाः॥७॥ वृष्ऽयंते महे ऋत्याय पूर्वीः वृष्णे चित्रायं रश्मयः सुऽयामाः देवं होतः मुंद्रऽत्रेरः चिक्तिवान् महः देवान् रोदंसीः ञ्चा इह वृष्ट्यि॥०॥ पृष्ठ्यऽप्रयजः द्रविष्यः सुऽवाचः सुऽवेत्रतवः च-षसः रेवत जुषुः उतीः चित् अये महिना पृथियाः कृतं चित एनंः सं महे दुशस्य ॥१०॥ इळा अये पुरुऽदंसं सुनिं गोः श्रुश्वत-ऽतमं हवंमानायसाधस्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवां अयेसा ते सुडमृतिः भूतु ऋसे ॥ ११॥ २॥

॥ ।। अंजंति लां अध्येरे देव्ऽयंतः वनस्पते मधुना दैवीन यत् जुधीः तिष्ठाः द्रविणा इह धृतांत्यत् वा स्र्यः मातुः अस्याः उप-ऽस्थै॥१॥ संऽईडस्य श्रयंमाणः पुरस्तात् ब्रह्मं वृन्वानः अजरं सु-ऽवीरं आरे अस्मत् अमेतिं बार्धमानः उत् श्रयस्व महते सीमे-

गाय॥२॥ उत्त्रयुस्तु वृनस्पृते वर्षीन् पृथियाः अधि सुऽमिती मीयमानः वर्चः धाः युद्धऽवाहसे॥३॥ युवा मुऽवासाः परिऽवीतः आ अगात सः कुं श्रेयान भवति जायमानः तं धीरांसः कवयः उत् न्यंति सुऽ आध्यः मनसा देवुऽयंतः ॥४॥ जातः जायते सुदि-नुऽत्वे अहू । सुऽमुर्ये आ विद्ये वर्धमानः पुनंति धीराः अपसः मुनीषा देव्ऽयाः विप्रः उत्र्युर्ति वाचं॥५॥३॥यान् वःनरःदेव-ऽयंतः निऽमिम्युः वर्नस्पते स्वऽधितिः वा तृतस्रं ते देवासः स्व-रवःतृस्थिऽवांसः प्रजाऽवंत् ऋसो दिधिषुंतु रत्नं ॥६॥ये वृक्णा-संः अधि क्षमि निऽमितासः युत्तऽसुंचः ते नः व्यंतु वायै देव्ऽचा क्षेुच्डसाधंसः॥७॥ ऋादि्त्याः हुद्राः वसंवः सुडनीयाः द्यावाृक्षा-मां पृथिवी ऋंतरिक्षं सुऽजीषसः युद्धं ऋवंतु देवाः ऊर्ध्व कृर्ग्वंतु अध्यस्यं केतुं ॥६॥ हंसाःऽ इंव श्रेणिऽशः यतानाः शुक्रा वसानाः स्वरंवः नः आ अगुः उत्रहनीयमानाः क्विडिभः पुरस्तात देवाः देवानां अपि यंति पार्थः॥०॥ त्रृंगां शिऽइव इत् त्रृंगिशां सं दह-श्रे चुषालंऽवंतः स्वरंवः पृथि्व्यां वाघत्ऽभिः वा विऽह्वे श्रो-षेमाणाः श्रुस्मान् श्रुवंतु पृत्नाज्येषु॥१०॥ वनस्पते श्तऽवंत्शः विरोह सहसंऽ वल्शाः विवयं रहेम यं लां अयं स्वऽधितिः तेज-मानः प्रजनिनायं महते सीभंगाय ॥ ११ ॥ ४ ॥

॥९॥सर्वायःत्वा ववृम्हे देवं मतीसः जतये ऋपां नपातं सु-ऽभगं सुऽदीदितिं सुऽप्रतूर्ति ऋनेहसं॥१॥ कार्यमानः वृना लं यत् मातृः अर्जगन अपः न तत्ते अये प्रअमृषे निऽवतेनं यत् दूरे सन इह अभवः॥२॥अति तृष्टं व्विष्यु अयं एव सुरमनाः असि प्र-८प्रं अन्ये यंति परि अन्ये आसते येषां सख्ये असि श्रितः॥३॥ईयि-

ऽवांसं ऋति सिधंः शश्रतीः ऋति स्थतः अनु ई ऋविंद्न नि-ऽचिरासंः ऋदुहंः ऋप्ऽसु सिंहंऽईव श्रितं॥४॥ ससृवांसंऽइव त्मनां ऋतिं इत्था तिरःऽहितं आएनं न्यत्मात् रिश्वां प्राऽवतः देवेभ्यः मृथितं परि॥५॥॥ तंत्वा मतीः ऋगृभ्णत देवेभ्यः ह्व्य-ऽवाह्न विश्वांन् यत् यञ्जान् ऋभिऽपासि मानुष् तवं ऋतो य-विष्ठच ॥६॥ तत् भद्रं तवं दंसनां पाकांय चित् छ्द्यति त्वां यत् ऋग्रेप्शवं संऽ आसंत संऽईं अपिऽ श्वेरे॥७॥ आजुहोत् सुऽअ-ध्वां शीरं पावकऽशोचिषं आणुं दूतं ऋजिरं प्रत्नं ईंडचं श्रृष्टी देवं सप्यत् ॥६॥ वीर्णि शता चीसहस्राणि ऋगिं चिश्वत् च देवाः नवं च असप्यत् औश्रीन् घृतैः अस्तृणन् वृहिः ऋमे आत् इतहोतांरं नि असाद्यंत्॥ ९॥ ६॥

॥१०॥ तां अये मनी िषणः संऽ राजं चर्षणीनां देवं मनींसः इं-धते सं अध्वरे॥१॥ तां यञ्जेषुं च्यु तिजं अये होतांर ईळते गोपाः च्युतस्य दी दिहि स्वे दमे॥१॥सः घ्यः ते ददांशित संऽ इधां जात-ऽवेदसे सः अये धते सुऽवीर्यं सः पुष्यति॥३॥ सः केतुः अध्वराणां अधिः देवेभिः आगमत् अंजानः सप्त हो तृंऽभिः हविषमंते॥४॥प्र होचे पूर्वं वचंः अप्ययेभरत् बृहत् विपां ज्योतीं विविभ्रते न वेधसे ॥५॥७॥अधिं वर्धतु नः गिरं यतः जायंते उक्थ्यः महे वाजायद्-विणाय दश्तः॥६॥अये यजिष्ठः अध्वरे देवान् देवऽयते यज्ञ हो-तां मंद्रः वि राजसि अति सिधंः॥७॥ सः नः पावक दीदिहि द्यु-ऽमत् असे सुऽवीर्यं भवं स्तो तृऽभ्यः अतं मः स्वस्त्रये॥६॥ तं त्वा विपाः विप्त्यवंः जागृऽवांसः सं इंधते हुव्यऽवाहं अमंत्यं सहः-ऽव्धं॥ ९॥६॥ ॥११॥ अधिः होतां पुरः हितः अध्वरस्यं विऽचंषेणिः सः वेट्
यः अग्नुष्व्॥१॥सःह्युऽवाट् अमेत्येः उभिक् टूतः चनेः ऽहितः
अधिः धिया सं ऋ ण्वित्॥शा अधिः धिया सः चेत्ति केतुः यः स्यं
पूर्वेः अधि हि अस्य त्रिणि॥३॥ अधिः सूनुं सनेऽ श्रुतं सहसः जातऽवेदसं वहिं देवाः अकृ ण्वत् ॥४॥ अदिांभ्यः पुरः ऽ एता विश्वां
अधिः मानुंषीणां तूर्णिः रथः सदां नवः॥५॥१॥ सहान् विश्वाः अभिऽयुजः ऋतुंः देवानां अमृक्तः अधिः तुविश्ववः ऽतमः॥६॥अभि
प्रयां सि वाहंसा दाश्वान् अश्वोति मत्येः स्यं पाव्कऽशोचिषः
॥९॥परिविश्वां नि सुऽधिता अभेः अश्याम् मन्नं ऽभिः विप्रां सः
जातऽवेदसः ॥६॥ अभे विश्वां नि वायी वाजेषु सनिषामहे तेः
देवासंः आ ईरिरे॥ १॥ १०॥

॥१२॥इंद्रांमी'आगृतं सुतंगीःऽिमःनभः वरेण्यं अस्य पातं िष्या द्विता॥१॥इंद्रांमी' जरितुः सचा यद्धः जिगाति चेतंनः अया पातं इमं सुतं॥२॥इंद्रं अभि कविऽछदा यद्धस्य जूत्या वृणे ता सोम्स्य इह तृंपतां॥३॥ तो शा वृच्ऽहनां हुवे स्ऽि जिलांना अपरा-ऽि जता इंद्रामी' वाज्ञऽसातंमा॥४॥ म वां अर्चति उक्थिनंः नीथऽविदंः जरितारः इंद्रामी इषः आवृणे॥५॥१९॥इंद्रामी न्वतिं पुरः दासऽपंतीः अधुनुतं साकं एकं न कर्मणा॥६॥इंद्रामी खपंसः परि उप म यंति धीतयः कृतस्य पृथ्याः अनु ॥०॥इंद्रामी तिव् वाणि वां स्थऽस्थानि प्रयांसि च युवोः अप्ऽ तूर्य हितं ॥६॥ इंद्रामी रोचना दिवः परि वाजेषु भूष्यः तत् वां चेति म वीर्य ॥ १॥ १॥ १॥ १॥ १॥

॥१३॥ प्र वः देवायं अपये वहिष्ठं अर्चे असी गमंत देवेभिः आ

सः नः यजिष्ठः बृहिः आ सद्त्॥१॥ ऋतऽवां यस्यं रोदंसी दर्शं सचैत जत्रयं हृविष्यं तः तं ईळ्ते तं स्निष्यं तः अवस्मा १॥ सः यं-ता विप्रः एषां सः युज्ञानां अर्थं हि सः अपिं तं वः दुवस्यत् दातां यः विनिता मृघं॥३॥ सः नः शर्मो शिवीत्तये अपिः युज्जत् गंऽतेमा यतं नः पुणावंत् वसुं दिवि श्चितिऽभ्यः अप्ऽसु आ॥४॥दी दिऽवां-सं अपूर्व्य वस्वीं भिः अस्य धीतिऽभिः ऋका शः अपिं इंधते होतां रं विश्वपति विशां॥५॥ उत नः बस्नेन् अविषः उक्षेषुं देवऽहू तमः शं नः शोच महत् ऽवृधः अपे सहस्र आतं मः ॥६॥ नुनः रास्व स्रह्मं ऽवत् तो कऽवंत् पृष्टि अत्त वसुं द्यु अमत् अपे सुर्विषः अनुं पऽश्चितं ॥ ७॥ १३॥

॥१४॥ आ होतां मंद्रः विद्यांनि अस्यात् स्त्यः यज्वां क्विऽतंमः सः वेधाः विद्युत्ऽरंषः सहंसः पुनः अपिः शोचिःऽकेशः
पृथ्यियां पानः अस्रेत्॥१॥अयांमितेनमःऽउत्तिं जुष्स्व स्तृतंऽवः तुभ्यं चेतंते सहस्वः विद्वान् आ वृद्यि विदुषः नि स्तिः मध्ये
आ वृद्धिः ज्तये युज्व॥२॥ द्वतां ते उषसा वाजयंतीः अये वातंस्य पृथ्यांभिः अच्छं यत् सी अंजंति पूर्व्यह्विःऽभिः आ वृंधुराऽइव तस्य तुः दुरो णे॥३॥ मिनः च तुभ्यं वर्षणः सहस्वः अये विश्वे
म्रतः सुसं अचेन यत् शोचिषां सहसः पुन तिष्ठाः अभि िष्तिः
पृथ्यंन् सूर्यः नृन्॥४॥ व्यं ते अद्यर्दिम हि कामं उत्तानऽहंस्ताः
नमंसा उप् अस्य विश्वे व्यं ते अद्यर्दिम हि कामं उत्तानऽहंस्ताः
नमंसा उप अस्य विश्वे व्यं ते अद्यर्दिम हि कामं उत्तानऽहंस्ताः
नमंसा उप असे यजिष्ठेनमनंसा यृद्धि देवान असेधता मन्नंना
विद्यः असे ॥५॥ तत् हि पुन सहसः वि पूर्वीः देवस्यं यंति जन्तयः वि वाजाः लं देहि सहस्ति एयां नः अद्रोघेणं वर्चसा सृत्यं
असे॥६॥ तुभ्यं दृष्ठ् कृविऽकृतो व्यानि इमा देवं मतासः अध्वरे

য়৽३.য়৽ঀ.व৽ঀ६.] ॥२२२॥ [म॰३.য়৽२.सू०१६.

अर्कमे तं विश्वस्यसुऽरथस्य बोधि सवै तत् अये अमृत् स्व्ट्ड्ह ॥ ७ ॥ १४ ॥

॥१५॥ वि पार्जमा पृथुनां शोश्रुंचानः बाधंस्व हिषः रुक्षमः अमीवाः सुऽशमैणः वृह्तः शमैणि स्यां अयोः अहं सुऽहवंस्यप्र-ऽनीती॥१॥ तंनुः अस्याः उषसः विऽउंष्टी तं सूरे उत्ऽइते बोधि गोपाः जन्मंऽइव नित्यं तन्यं जुष्ख् स्तोमं मे ऋगे तन्वां सुजात ॥२॥तंनृऽचक्षांःवृष्मञ्जनुं पूर्वीःकृष्णासुं अग्रेञ्जरुषः विभाहि वसी'नेषि च पषि च ऋति छंहः कृधि नः राये उशिजः युविष्ठ ॥३॥ अषांळहः अमे वृष्भः दिदीहि पुरः विश्वाः सीभगा सुंऽ जि-गीवान युज्ञस्यं नेता प्रथमस्यं पायोः जातंऽवेदः बृह्तः सुऽप्र-णीते॥४॥ अच्छिदा शर्मे जुरितः पुरुणि देवान अच्छ दीद्यानः सुडमेधाः रथः न सित्तः अभि वृष्टि वाजं अये तं रोदंसी नः सु-Sमेकें शापा प्र पीप्य वृष्भ जिन्वं वाजान ऋगे तं रोदंसी नः सु-ऽदोघे॰देवेभिःदेव्सुऽरुचा रुचानःमानःमतस्य दुःऽमृतिःपरि स्यात्॥६॥इळां अये पुरुऽदंसंसुनिंगोः शृष्युत्ऽत्मं हवंमानाय साध स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवां अये सा ते सुऽम्तिः भूतु ऋसो ॥ ७ ॥ १५ ॥

॥१६॥ अयं अपिः मुऽवीयैस्य ईशे महः सीभेगस्य रायः ईशे मुऽअपत्यस्यं गोऽमतः ईशे वृच्ऽहणानां ॥१॥ इमं न्यः मह्तः सश्चत् वृधं यिसेन रायः शेऽवृधासः अभि ये संति पृतनासु दुः-ऽध्यः विश्वाहां शर्चुं आऽद्भुः॥२॥ सः तं नः रायः शिशीहि मीद्धंः असे सुऽवीयस्य तुविऽद्युक्त विषष्ठस्य प्रजाऽवंतः अनुमीवस्य शुष्मणः॥३॥ चित्रः यः विश्वां भुवंना श्रमि सस्तिः चित्रः देवे-षुं श्राद्वं श्रादेवेषुं यतंते श्रासुऽ वीयं श्राशंसे उत नृणां॥४॥मा नः श्र्ये श्रमंतये मा श्र्वीरंताये रीर्धः मा श्रगोताये सहसः पुत्र मा निदे श्रपं बेषां सि श्रा कृधि॥५॥ श्रिधं वाजंस्य सुऽभग् प्रजा-ऽवंतः श्रये बृहृतः श्रुध्वरे सं राया भूयंसा सृज् म्यःऽभुनां तुर्वि-ऽद्युस यशंस्वता॥६॥१६॥

॥१०॥ संऽइध्यमानः प्रथमा अनुं धमें सं अक्तुऽभिः अज्यते विष्यऽवारः शोचिःऽकेशः घृतऽनिनिक् पावकः सुऽयद्भः अपिः यज्ञषायदेवान्॥१॥ यथां अयंजः होचं अपे पृष्यिव्याः यथां दिवः जातऽवेदः चिकित्वान् एव अनेनं हृविषां यिश्वदेवान् मनुष्वत यद्भं प्रतिर इमं अद्याशा चीणि आयूषि तवं जातऽवेदः तिसः आऽजानीः उषसः ते अपे ताभिः देवानां अवः यिश्व विद्यान् अष्यभव्यजमानाय शंयोः॥३॥ अपिं सुऽदीतिं सुऽदर्शं गृणंतः नमस्यामः ला ईडचं जातऽवेदः लां दूतं अर्तिं ह्व्यऽवाहं देवाः अकृष्यन् अमृतस्य नाभि॥४॥ यः त्वत् होतां पूर्वः अपे यजीयान् द्विता च सत्तां स्वध्यां च शंऽभुः तस्यं अनुं धमें प्र यज्ञ चिकित्वः अष्यनः धाः अध्यरं देवऽवीती॥ ॥ १०॥

॥१८॥भवं नः अये सुऽमनाः उपंऽइती सर्खाऽइव सख्ये पिन्तरांऽइव साधुः पुष्ऽदूहः हि खि्तयः जनांनां प्रतिप्रतीचीः दह-तात अरांतीः ॥१॥ तपी सु अये अंतरान अमिचान तपं शंसे अर्षषः परस्य तपी वसो चिक्तानः अचित्तांन विते तिष्टंतां अजराः अयासः॥२॥ इध्मेन अये इक्सानः घृतेन जुहो सि ह्थां ञ्च॰३.ञ्च॰१.व॰२०.] ॥ २२४॥ [म॰३.ञ्च॰२.सू॰२०.

तरंसे बलाय यावंत ईशें ब्रह्मणा वंदेमानः इमां धियं श्तु इसेयांय देवी ॥३॥ उत्त शोचिषां सहसः पुच स्तुतः वृहत् वयः श्शुमानेषुं धेहि रेवत् अये विश्वामिचेषु शं योः मर्मृज्म ते तन्वं भूरि कृतंः ॥४॥ कृधि रत्नं सुइस्नितः धनानां सः घइत् अये भवस्य यत् सं-ऽइंडः स्तोतुः दुरोणे सुइभगस्य रेवत् सृपा क्रस्नां द्धिषे वपूषि ॥५॥१८॥

॥१०॥ अपिं होतांर प्रवृणे मियेधे गृत्सं कृविं विश्वऽविदे अमूरं सः नः युख्त देवऽतांता यजीयान राये वाजांय वनते मुघानि
॥१॥ प्रते अपे हिवधांती इयुम् अच्छं मुऽद्युमां रातिनी घृताची
प्रदृष्टिणित देवऽतांति उराणः सं रातिऽभिः वसुंऽभिः युद्धं
अश्वेत्॥२॥ सः तेजीयसा मनसा लाऽ ऊंतः उत शिख् सुऽअप्त्यस्यं शिक्षोः अपे रायः नृऽतंमस्य प्रऽभूती भूयामं ते सुऽस्तुतयः
च वस्वः॥३॥ भूरीणि हि ले द्धिरे अनीका अपे देवस्य यज्यवः
जनांसः सः आ वृह देवऽतांति युविष्ठ श्रधः यत् अद्य दिव्यं यजांसि॥४॥ यत् ला होतांर अनजन मियेधे निऽसादयतः यज्याय
देवाः सः लं नः अपे अविता इह बोधि अधि अवांसि धेहि नः
तन्षुं॥५॥१०॥

॥२०॥ अभि ज्यसं अभिनां द्धिऽ ऋगं विऽ उं ष्टिषु ह्वते वहिः ज्यथः सुऽ ज्योतिषः नः शृख्ंतु देवाः सऽ जोषंसः अध्यां वावशा-नाः ॥१॥ अभे ची ते वाजिना ची सुधऽस्यां तिसः ते जिद्धाः चृत-ऽजात पूर्वीः तिसः जं तेतन्वं देवऽवांताः ताभिः नः पाहि गिरः अपंऽ युक्तन ॥२॥ अभे भूरीणि तवं जात् ऽवेदः देवं स्वधाऽवः श्रमृतंस्य नामं याः च मायाः मायिनां विश्वंऽइन्व ले पूर्वीः सं-ऽद्धः पृष्टऽबंधो १॥३॥ श्रायाः नेता भगःऽइव श्रितीनां देवीनां देवः श्रुतुऽपाः श्रुतऽवां सः वृष्ठहा सनयः विश्वऽवेदाः पर्षत् विश्वां श्राति दुःऽइता गृणंतं॥४॥ द्धिऽक्तां श्रुप्यं उषसं च देवी वृह्स्पतिंस् वितारं च देवं श्रुश्विनां मिचावर्रणाभगं च वसून स्-द्रान् श्रादित्यान इह हुवे॥ ॥ २०॥

॥२१॥ इमं नः युक्तं अमृतेषु धेहि इमा ह्या जातु वेदः जुष्स्व स्तोकानां अये मेदंसः घृतस्यं होतंः प्र अशान प्रथमः निऽसद्यं ॥१॥ घृतऽवंतः पावक ते स्तोकाः खोतंति मेदंसः स्वऽधमन दे-वऽवीतये श्रेष्ठं नः धेहि वार्यं ॥२॥ तुभ्यं स्तोकाः घृतऽख्रुतः अये विप्राय संत्य ऋषिः श्रेष्ठंः सं इध्यसे युक्तस्यं प्रऽञ्जविता भव्॥३॥ तुभ्यं खोतंति अधिऽगो॰ श्चीऽवः स्तोकासः अये मेदंसः घृतस्यं क्विऽश्स्तः बृह्ता भानुनां आ अगाः ह्या जुष्स्व मेधिर्॥४॥ ओजिष्ठं ते मध्यतः मेदं उत्तऽभृतं प्र ते व्यं ददामहे खोतंति ते वसोः स्तोकाः अधि व्वि प्रति तान देवऽशः विह् ॥५॥२१॥

॥२२॥ ऋयं सः ऋयिः यिसन् सोमं इंद्रं: मृतं द्धे जठरे वाव्या-नः सहिस्रणं वाजं अत्यं न सित्तं समुद्र वान् सन् स्तूयसे जातु ६ वेद्रः ॥१॥ ऋये यत् ते दिवि वचैः पृष्य्यां यत् ओषंधीषु ऋप्६ सु आ यज् च येनं अंतरिक्षं उरु आऽत्तंषं लेषः सः भानुः ऋणेवः नृ-६ चक्षां:॥२॥ ऋये दिवः ऋणे ऋच्छं जिगासि ऋच्छं देवान् ऊचिषे धिष्ण्याः ये याः रोचने प्रस्तात् सूर्यस्य याः च ऋवस्तात् उप-६ तिष्ठंते आपं:॥३॥ पुरीषांसः ऋययः प्रव्णेभिः स्६ जोषंसः जु- স্ত্র-স্ত্র- বং ২৭.] ॥ ২২६॥ [म॰ ३. স্ত্র- ২. মূ৽ ২৭.

षंतां युज्ञं ऋदुहंः ऋनुमीवाः इषंः महीः॥४॥ इळां ऋये पुरुऽदंसं स्निंगोः शृष्यत्ऽत्मंहवंमानायसा्धस्यात् नःसूनुः तनंयः वि-जाऽवां ऋये सा ते सुऽम्तिः भूतु ऋसो ॥ ५॥ २२॥

॥२३॥ निःऽमंथितः सुऽधितः आ स्धऽस्थे युवां क्विः अध्व-रस्यं प्रऽनेता जूर्येत्ऽसु अपिः अजरं वनेषु अचं द्धे अमृतं जा-तऽवेदाः॥१॥अमंथिष्टांभारता रेवत् अपिंदेवऽश्रंवाः देवऽवातः सुऽदक्षं अपे वि प्रय् बृह्ता अभि राया द्षां नः नेता भवतात् अनुं द्यून॥२॥दशं क्षिपंः पूर्वं सी अजीजनन् सुऽजातं मातृषुं प्रि-यं अपिं स्तुह् देवऽवातं देवऽश्रवः यः जनानां असंत् वृशी॥३॥ नित्ता द्धे वरे आ पृथिव्याः दळायाः प्रदेसु दिन्ऽते अह्रां हषत-ऽवंत्यां मानुंषे आप्यायां सरस्वत्यां रेवत् अपे दिदीहि॥४॥ दळां अपे पुरुऽदंसं स्ति गीः शृश्वत् ऽत्यं हवंमानाय साध स्यात् नः सूनुः तनयः विजाऽवां अपे साते सुऽमृतिः भूतु असे ॥॥॥२३॥

॥२४॥ अमे सहंस्व पृतंनाः अभिऽमांतीः अपं अस्य दुस्तरः तरंन अरांतीः वर्षः धाः यञ्जऽवाहसे॥१॥अमे दुळा सं इध्यसे वी-तिऽहोचः अमेत्यः जुषस्वं सु नः अध्यरं॥२॥ अमे दुस्तेनं जागृवे सहंसः सूनोः आऽहुत् आ इदं वृहिः सदः ममं॥३॥ अमे विश्वेभिः अपिऽभिः देवेभिः मह्य गिरं यञ्जेषुं ये जं चायवंः॥४॥ अमे दाः दाशुषे र्यि वीरऽवंतं परीणसं शिशीहि नः सूनुऽमतः॥५॥२४॥

॥२५॥ अमे दिवः सूनुः असि प्रऽचेताः तनां पृथिव्याः उत वि-श्वऽवेदाः ऋधक् देवान इह युज् चिकित्वः ॥१॥ असिः सुनीति वीयौणिविह्यान् सनोति वाजं श्रमृतांयभूषेन् सः नः देवान् श्रा इह वह पुरुष्ठशोणाशा श्रियाः द्यावापृष्यिवी विश्वऽजन्ये श्राभा-ति देवी श्रमृते श्रमूरः श्रयंन् वाजैः पुरुष्ठचंद्रः नमःऽिभः॥३॥ श्रये इंद्रः च दाश्रुषं दुरोणे सुत्तऽवंतः युद्धं इह उपं यातं श्रमधिता सोम्ऽपेयाय देवा ॥४॥ श्रये श्रपां सं इध्यसे दुरोणे नित्यः सूनो सहसः जातुऽवेदः स्घऽस्थानि महयंमानः जती॥ ॥ १॥॥

॥२६॥ वैश्वानरंमनंसा ऋषिं निऽचाय्यं हविषांतः ऋनुऽस्त्यं स्वःऽविदंसुऽदानुंदेवं र्थिरं वसुऽयवःगीःऽभिःर्खं कुश्कासंः ह्वामहे॥१॥तं शुभं अपिं अवसे ह्वामहे वैश्वान्रमातरिश्वानं उक्यां बृह्स्पतिं मनुषः देवऽतातये विप्रं श्रोतारं अतिथिं र्घु-ऽस्यदं॥शास्त्रश्वःन ऋंदेन् जिनेऽभिः सं इ्थ्यते वैश्वान्रः कुश्विभिः युगेऽयुंगेसःनः ख्रियः सुऽवीयं सुऽऋष्यं दधां तुरत्ने ख्रमृतेषुजा-गृंविः॥३॥प्र युंतु वाजाः तविषीिभः ख्रययः शुभे संऽमिस्राः पृ-षतीः अयुख्त बृह्त् उद्याः म्रुतंः विष्यऽवेदसः प्रवेप्यंति पर्व-तान् अद्भियाः॥४॥ अग्निऽश्रियंः म्हतंः विश्वऽकृष्टयः आ ले्षं ज्यं अवं ईम्हे व्यं ते स्वानिनं रुद्रियां वर्षेऽनिर्निजः सिंहाः न हेषऽऋंतवः सुऽदानंवः ॥५॥२६॥ वातंऽवातं गृगांऽगंगां सुश्-स्तिऽभिः अयोःभामं मुरुतां ओजः ईम्हे पृषंत्ऽअश्वासः अन्व-भऽराधसः गंतारः युज्ञं विद्षेषु धीराः॥६॥ अप्तिः अस्म जन्मना जातऽवेदाः घृतं मे चक्षुः श्रमृतं मे श्रासन् श्रुकः चिऽधातुः रजसः विऽमानः अजंसः घुमेः ह्विः अस्मिनामं॥७॥ चिऽभिः प्विचैः अपुपोत् हि अर्कंहृदा मृतिं ज्योतिः अनुप्रजानन् विषिष्ठं रतनं ञ्जुकृतुस्वधाभिःञ्चात् इत् द्यावापृष्यिवी परिञ्जपश्यत्॥।।। श-

तऽधारं उत्सं असीं यमा गां विष्ः ऽचितं पितरं वक्कांनां मे िकंम-दंतं पिचोः उपऽस्थे तं रोद्सी पिपृतं सृत्युऽवाचं॥९॥२०॥

॥२७॥ प्र वः वाजाः ऋभिऽद्यंवः ह्विष्मंतः घृताच्यां देवान् जिगाति सुम्रुयुः॥१॥ईळे ऋसिं विषुःऽचितं गिरा युज्ञस्यंसाधनं श्रुष्टीऽवानं धितऽवानं ॥२॥ ऋये श्केमं ते व्यं यमंदेवस्यं वाजि-नः अति हेषांसि तरेम् ॥३॥ संऽड्ध्यमानः अध्वरे अपिः पावकः ईडचः शोचिःऽवेशः तं ई्म्हे॥४॥पृथुऽपाजाः ऋमेर्त्यः घृतऽनि-र्निक्सुऽ आंहुतः अपिः युज्ञस्यं हृव्युऽ वाट्॥५॥२५॥तं सुऽ बाधं यु-तऽस्रुचः इत्या धिया युज्ञऽवंतः आ चुत्रुः अपिं जुतये॥६॥होतां देवः अमंन्यः पुरस्तांत् एति माययां विद्यांनि पुर चोदयंन्॥०॥ वाजी वाजेषु धीयते ऋष्यरेषुं प्रनीयते विषंः युज्ञस्यं साधनः॥।॥ धिया चुने वरेरायः भूतानां गभै आ द्धे दक्षस्य पितरं तनां ॥०॥ नि ना द्धे वरेरायं दसस्य इका सहुः उनृत अये सुऽदीति उशिजं ॥१०॥२०॥ ऋषिं यंतुरै ऋप्ठतुरै ऋतस्यं योगे व्नुषंः विप्राः वाजैः संड्घृते॥११॥ जुर्जः नपातं ऋष्येर दीदिऽवांसं उप द्यवि ऋषि ई-के क्विऽऋतुं॥१२॥ईक्रेन्यःनुम्स्यःति्रःतमांसिद्श्तःसं ऋपिः इ्थ्युते वृषां॥१३॥ वृषां ऋ्याःसं इ्थ्युते ऋषां न देवऽवाहंनः तं ह्विषांतः ईळते॥१४॥ वृषंगां ला व्यं वृष्न वृषंगाः सं इधीमहि अमे दी द्यंतं बृहत्॥ १५॥ ३०॥

॥२८॥ अभे जुषस्व नः ह्विः पुरोक्षाशं जात् ऽवेदः प्रातः ऽसावे धियाऽवसो०॥१॥ पुरोकाः अमे प्चतः तुभ्यं वा घ परिऽकृतः तं जुषस्व यविष्ठच॥२॥ अभे वीहि पुरोक्षाशं आऽहुंतं ति एऽ अहूयं सहंसःसूनुः श्रम् श्रध्येरहितः॥३॥ माध्यंदिने सर्वने जात् ऽवेद् पुरोळाणं इह क्वे जुष्ट्व अग्रे यहस्यं तर्व भाग् ऽधेयं न प्र मि-नंति विद्षेषु धीरां॥४॥अग्रे तृतीयेसर्वने हिकानिषःपुरोळाणं सह्सःसूनो श्राऽहुंतं श्रषं देवेषुं श्रध्यरं विपन्ययां धाः रत्नंऽवंतं श्रमृतेषु जागृंविं॥५॥ अग्रे वृधानः आऽहुंतिं पुरोळाणं जात-ऽवेदः जुष्ट्वं तिरःऽश्रंह्यं॥६॥३९॥

॥२९॥ अस्ति इदं अधिऽमंथनं अस्ति प्रजननं कृतं एतां वि-श्पानी आ भुरु ऋषिं मुंथाुमु पूर्वेऽथां ॥१॥ ऋराखोः निऽहितः जातऽवैदाःगभैःऽइवसुऽधितःगृभिणीषु द्विऽदिवेईडचः जा-गृवत्ऽभिः ह्विषां त्ऽभिः मृनुषेभिः ऋृियः॥२॥ उत्तानायां अवं भरचिकितान् सद्यः प्रवीता वृषं गं जजान् ऋर्षऽ स्तूपः रशत् ञ्रस्य पाजः इक्षांयाः पुनः व्युनै ञ्जन्तिष्टु ॥३॥ इक्षांयाः ला प्दे वयं नाभा पृथियाः अधि जातंऽवेदः नि धीमहि अपे ह्यायं वोळ्हंवे॥४॥मंथंतन्रःक्विं ऋइंयंतं प्रऽचेतसं ऋमृतं सुऽप्रतीं-कं युज्ञस्य केतुं प्रथमं पुरस्तात् ऋियं नुरः जन्युत् सुऽ शेवं॥५॥३२॥ यदिमंयति बाहुऽभिः विरोचते अर्षः न वाजी अर्षः वनेषु आ चिनः न यामन् अश्विनोः अनिवृतः परिवृण्क्ति अश्मनः तृणां दहन्॥ ६॥ जातः ऋियः रोचते चेकितानः वाजी विमः कवि-ऽश्रुस्तः सुऽदानुः यं देवासंः ईडचं विश्वऽविदं हुव्युऽवाहं ऋदंघुः अध्येषुं॥ १॥ सीदं होतः स्वे जं लोके चिकितान सादयं युइं सु-ऽकृतस्यं योनौ देवऽञ्जवीः देवान् ह्विषां युजासि अग्ने बृहत् यजमाने वयः धाः॥६॥ कृणोतं धूमं वृषंणं स्खायः असेधंतः इतन् वाजै अच्छे अयं अग्निः पृत्नाषाट् सुऽवीरः येनं देवासः असहंत

दस्यून्॥०॥ अयं ते यो निः क्यु लियंः यतंः जातः अरो चथाः तं जान्न अपे आ सीद् अर्थ नः वृधेय गिरः॥१०॥३३॥ तन् वृन् नपात जन्म यते गभैः आसुरः नराशंसः भवति यत विऽ जायंते मात्रियां यत् अमिमीत मात्रिवातंस्यसर्गः अभवत सरीमिण ॥११॥ सुन्तः प्रमा निःऽमंथितः सुऽ निधा निऽ हितः क्विः अर्थे सुऽ अध्या कृणु देवान देवऽयते यज् ॥१२॥ अजीजनन अमृतं मत्यीसः असेमाणं तरिणं वीळुऽजंभं दशं स्वसारः अयुवंः संऽ ईचीः पुमांसं जातं अभिसं र्भृते ॥१३॥ प्र सप्तऽ होता सन्कात् अरोचत् मातुः उपऽस्थे यत् अशोचत् जधीन न नि मिष्ति सुऽरणः दिवेऽ दिवे यत् असुरस्य जठरात अजायत ॥१४॥ अमिच् ऽ युधंः महतांऽ इव प्रऽ याः प्रयम्ऽ जाः बह्नणः विश्वं इत् विदुः द्युम् ऽवंत् बह्नं कृष्णिकासः आ ईरिरे एकंऽ एकः दमे अपि सं ईधिरे ॥१५॥ यत् अद्यल्या प्रयत् यते असिम् होतः चिक्वा अवृण्णीमिह इह धुवं अयाः धुवं उत्त अश्वमिष्ठाः प्रऽ जानन् विद्वान् उपं याहि सोमं॥१६॥३४॥१॥२॥

॥३०॥ इच्छंति त्वा सोम्यासः सर्खायः सुन्वंति सीमं दर्धति
प्रयांसि तितिछ्ते अभिऽ शिस्तं जनानां इंद्रे त्वत् आ कः चन हि
प्रवितः॥१॥न ते दूरे प्रमा चित् रजांसि आ तु प्र याहि हरिऽ वः
हरिऽभ्यां स्थिरायं वृष्णे सर्वना कृता इमा युक्ताः प्रावाणः संऽइ्धाने अपी ॥२॥ इंद्रंः सुऽ शिप्रः मुघऽ वां तर्रवः महाऽवांतः
तुविऽ कूर्मिः ऋघांवान् यत् उपः धाः बाधितः मत्येषु कं त्या ते
वृष्भ वीयीणि ॥३॥ तं हि स्म च्यवयंन् अच्युतानि एकंः वृचा
चरिस जिद्यंमानः तवं द्यावांपृथिवी पर्वतासः अनुवृतायं नि-

मिताऽइव तुस्युः॥४॥ जुत अभये पुरुऽहूत् श्रवंःऽभिः एकंः हुळहं ञ्जवदःवृच्ऽहासन्द्मे चित्दंदुरोदंसी ञ्जपारे यत्संऽगृभ्णाः म्घऽवन् का शिः इत् ते ॥५॥१॥ प्र सु ते इंद्र प्रऽवता हरिऽभ्यां प्रते वजः प्रदम्णन एतु शचून जहि प्रती चः अनू चः परां चः विश्वं सत्यं कृणुहि विष्टं ऋसु॥६॥यसीधायुः ऋदंधाः मत्यीय ऋभंकं चित भ्जतेगेद्यंसःभ्दाते इंद्रसुऽम्तिः घृताची सहसंऽदाना पुरुऽहू-त् ग्तिः॥९॥सहऽदानुं पुरुऽहूत् स्य्यंतं ऋह्स्तं इंद्र सं पिण्क् नु-णांरं अभि वृत्रं वधमानं पियांरं अपादं इंद्र त्वसां ज्यंय॥६॥ निसामुनां इषिरां इंद्रभूमिं मुही ऋषारां सदने सुसत्य ऋसंभा-त् द्यां वृष्भः ऋंतरिक्षं ऋषैतु आपः त्वयां इह प्रऽसूताः॥०॥ अ-लातृणः वलः इंद्रवजः गोः पुरा हंतोः भयमानः वि आर् मुऽगान पृथः अकृणोत् निःऽअजेगाः प्रआवन् वाणीः पुरुऽहूतं धमंतीः ॥१०॥२॥ एकः हे वसुंऽमती॰ सुंऽईची॰ इंद्रं आ प्रमी पृथिवी उत द्यां उत्र अंतरिक्षात् अभिनः संऽईकेड्षः रथीः स्ऽयुजेः शूर्वा-जान्॥११॥ दिशंःसूर्यः न मिनाति प्रऽदिष्टाः द्विऽदिवे हर्येश्व-ऽप्रसूताःसंयत् स्रानंट् सध्वनः सात् इत् स्रश्नैः विऽमोचनं कृणु-ते तत तु ऋस्य ॥१२॥ दिहं संते उषसंः यामन् ऋक्तोः विवस्वत्याः महि चित्रं अनीं कं विश्वं जानंति महिना यत आ अगांत इंद्रस्य कमैसुऽकृतापुरुणि॥१३॥महिज्योतिः निऽहितं वृक्षणांसु आ-मा पक्षं चरति विभंती गीः विश्वं स्वासं संऽभृतं उसियायां यत् सी इंद्रः अद्धात्भोजनाय॥१४॥ इंद्रं दृह्यं यामऽकोशाः अभूवन् युज्ञायं शिष्ठ् गृण्ते सिखंऽभ्यः दुःऽमायवंः दुःऽएवाः मत्यासः निषंगिर्णः रिपवः हंत्वांसः ॥१५॥३॥ संघोषः शृखे अवमेः अमि-नैः जहि नि एषु अशनि तपिष्ठां वृष्य ई अधस्तात् वि रुज्सहेस्व

जहिरक्षः म्घऽवन् र्धयंस्व ॥१६॥ उत्वृह् रक्षः सह इ मूलं इंद्र वृश्व मध्यं प्रति अयं शृणी हि आ की वंतः सल्लू कं चक्षे ब्रह्म हि वेत पृषि हे ति अस्य ॥१०॥ स्व स्त ये वा जि हि सः च प्र हे ने तः श्सं यत् महीः इषः आ इसिसं पूर्वीः रायः वंता रः वृह्तः स्याम् असे अस्तु भगः इंद्र प्रजाऽ वान् ॥१६॥ आनः भर्भगं इंद्र यु इमंतं नि ते देणास्यं धी-महि प्र हे के ज्वैः इ इंव प्र षे का मः असे तं आ पृण् वसु इपते वसूनां ॥१६॥ इमं का मं मृद्य गो भिः अश्वैः चंद्र इवंता राधसा प्र प्रथः च स्वः इयवः मृति हि सि तृ श्वे विप्राः इंद्र य वा हे कु शिका सः अक्तन् ॥१०॥ आनः गोचा दहे हि गो इपते गाः सं अस्मभ्यं सन्यः यं तु वा जाः दिवसाः असि वृष्य सत्य इ शुष्मः अस्मभ्यं सु म्घः इवन् वो धि गो इदाः ॥१९॥ श्रुनं हु वेम म्घ इवानं इंद्र असिन् भरे नृ इतं मं वार्ज इसाती शृखतं उपं ज्तये समत् इसु झंतं वृचा शि सं इजितं धनानां ॥ २२॥ ४॥

॥३१॥ शासंत वहिः दुहितुः नृप्यं गातिविद्यान् स्तृतस्यं दीधितिं सुप्रयेन पिता यचं दुहितुः सेकं स्तृं जन् सं श्र्ययेन मनसा द्धन्वे॥१॥ न जामये तान्वः रिक्यं ख्रीत् चकारं गर्भं सनितुः निऽधानं यदि मातरः जनयंत विह् खन्यः कृता सुऽकृतोः खन्यः
स्तृंधन्॥२॥अपिः ज्ञे जुहां रेजमानः महः पुचान् खरूषस्य प्रऽयसे महान् गर्भः महि आ जातं एषां मही प्रऽवृत् हरिऽ अश्वस्य
यञ्जैः॥३॥ अभि जेचीः ख्रस्चंत स्पृधानं महि ज्योतिः तमसः निः
ख्रजानन् तं जानतीः प्रति उत् आयुन् उषसः पतिः गवां ख्रम्वृत् एकंः इंद्रः॥४॥ वीक्री स्तीः ख्रिभ धीराः ख्रतृंद्न प्राचा ख्रहिन्वन् मनसा सुप्त विप्राः विश्वां ख्रुविद्न पृथ्यां स्तृतस्यं प्र-

ऽजानन् इत्तानमंसा आ विवेश्॥५॥५॥ विदत् यदिस्रमा रू-ग्गां अद्रेःमहि पाषाः पूर्वं सुध्यं क्कः श्अयं न्युत् सुऽपदी अक्षरा-णां अर्ख रवं प्रथमा जानती गात्॥६॥ अगं छत् जुं विपंऽतमः मुख्डियन् असूद्यत् मुडकृते गर्भे अद्रिः सुसानं मर्यैः युवेडिभः मुख्स्यन् अर्थ अभुवृत् अंगिराः सुद्यः अचैन् ॥९॥ सुतःऽसंतः प्रतिइमानं पुरुद्धभूः विश्वां वेद् जनिम हंति शुष्णं प्र नः द्विः पुद्ऽवीः गुव्युः अचैन् सखां सखींन् अमुंचृत् निः अवृद्यात्॥६॥ नि गुव्यता मनसा सेदुः ऋकैः कृष्णानासः ऋमृत्ऽलायं गातुं इदं चित नु सदेनं भूरि एषां येनं मासान् असिसासन् कृतेनं ॥९॥सुंऽपश्यंमानाः ऋमुदुन् ऋभि स्वं पयः प्रत्नस्यं रेतंसः दुघां-नाः विरोदंसी अतुप्त घोषः एषां जाते निःऽस्थां अदंधः गोषु वीरान्॥१०॥६॥ सः जातेभिः वृत्रुऽहा सः इत् कुं ह्वीः उत् उसि-याः असृज्त इंद्रः अर्कैः वृद्धची असी घृतऽवंत भरंती मधुं स्वासं दुदुहे जेन्यां गौः॥११॥ पिचे चित चुत्रुःसदंनंसं ऋसी महि तिषि-उमत् सुऽकृतंः वि हि ख्यन् विऽस्कुसंतंः स्कंभनेन जिनची आ-सीनाः जर्धं रमुसं वि मिन्वुन् ॥ १२॥ मुही यदि धिषणा शिक्सचे धात सुद्यःऽवृधं विऽभ्वं रोदंस्योः गिरं यस्मिन् अनवद्याः संऽई-चीःविश्वाःइंद्रायतविषीः अनुताः॥१३॥महि आते मुख्यं वृष्टिम् श्कीः आ वृच्छमे निष्ठयुतः यंति पूर्वीः महि स्तीचं अवः आ अ-गुन्मसूरेः श्रुसाकं सुम्घऽवन् बोधि गोपाः॥१४॥ महि से चं पूर चंद्रं विविद्यान् आत् इत् सर्विऽभ्यः चुर्यं सं ऐर्त् इंद्रंः नृऽिसः ञ्जन्त् दीद्यानःसाकंसूर्यं उषसंगातुं ऋषि॥१५॥१॥ ऋषःचित् एषः विऽभ्वः दमूनाः प्र सुधीचीः ऋमृज्त विश्वऽचंद्राः मध्वः पु-नानाः कविऽभिः प्विचैः द्युऽभिः हिन्वंति अक्तुऽभिः धनुचीः

॥१६॥ अनुं कृष्णे वसुंऽधिती विहाते ज्मे सूर्यस्य मंहनां यर्ज-ने परियत् ते महिमानं वृजध्यै सर्वायः इंद्र काम्याः ऋजिपाः ॥१९॥ पतिःभ्ववृच्डह्नसूनृतानां गिरां विष्युऽञ्जायुः वृष्भः व-यःऽधाः ञ्चा नः गृहि सुख्येभिः शिवेभिः महान् महीभिः जुति-ऽभिःसुरुएयन्॥१८॥ तं ऋंगिरुस्वत् नमंसा सुपुर्यन् नव्यं कृर्णोुमि सन्यंसे पुराऽजां दुहंः वि याहि बहुलाः ऋदेवीःस्वंः॰ चृनः मुघ्-ऽवन् सात्रयेधाः॥१९॥ मिहंः पावकाः प्रधतंताः ऋभूवन् स्वस्ति नःपिपृहिपारंश्रासांइंद्रेतंर्थिरःपाहिनःरिषःमक्षुऽमंक्षुकृणु-हिगोऽजितः नः॥२०॥ ऋदैदिष्ट वृच्डहागोऽपंतिःगाः ऋंतः कृ-ष्णान् ऋषुषेःधामंऽभिःगात् प्रसूनृताःदिशमानः ऋतेनंदुरः च विश्वाः ऋवृणोत् ऋपं स्वाः॥२१॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं ऋ-स्मिन्भरे नृष्टतंमं वाजंष्रसाती शृखंतं चुयं जतये समत्र सु इंतं वृत्राणि संऽजितं धर्नानां ॥ २२ ॥ ६॥

॥३२॥इंद्रंसोमंसोम्ऽप्तेपिबंद्मंमाध्यंदिनंसवंनं चारं यत् ते प्रऽपुर्थं शिप्रें म्घुऽवृन् ऋृजीषिन विऽमुच्यंहरीं द्हमाद्य-ख् ॥१॥ गोऽ आधिरं मंथिनं इंद्र भुकं पिव सोमं रि्म ते मदाय ब्रह्मऽकृतां मारुतेन गुणेनं सुऽजोषाः सुद्रैः तृपत् आ वृष्ट्व॥२॥ येते शुष्मं येतविषी अवर्धन् अचीतः इंद्रम्रुतः ते ओजः माध्यं-दिने सर्वने वृज्जऽहुस्त पिवं हुद्रेभिः सऽगंगः सुऽशिप्र॥३॥ ते इत् नु अस्य मधुंऽमत् विविषे इंद्रस्य शर्धः मुरुतः ये आसन् येभिः वृ-चस्यं इषितः विवेदं ऋमुमेणः मन्यमानस्य ममी॥४॥ मुनुष्वत इंद्र सवनं जुषाणः पिवं सोमं शर्यते वीर्यायसः आ वृवृत्स्व हरिऽ अ-श्व युज्ञैः सुरुर्युष्ठभिः अपः अणी सिसुर्षि॥५॥०॥ तं अपः यत ह

वृचं ज्घन्वान् अत्यान्ऽइव प्र असृंजः सर्तवे आजो शयानं इंद्र चरता वधेन विविध्वासं परिदेवीः ऋदेवं॥६॥ यजामः इत्नमसा वृडं इंद्रं वृहंतं ऋष्वं अजरं युवानं यस्यं प्रिये म्मतुः युज्ञियंस्यन रोदंसी महिमानं मुमाते ॥०॥इंद्रंस्यकमै सुऽकृंता पुरुणि वृता-निद्वाःन मिन्ति विश्वे दाधारयः पृथिवी द्यां उत इमां जजाने सूर्यं उषसं सुऽदंसाः॥६॥ अद्रोघ सृत्यं तवं तत् मृह्ऽत्वं सुद्यः यत् जातः अपिवः हु सोमंन द्यावं : इंद्रु तुवसं ते ओजं: न अहां न मा-साः शरदः वृरंत॥९॥तं सद्यः ऋषिवः जातः इंद्र मदायसीमं प्रमे विऽञ्जोमन् यत् हु द्यावां पृष्यिवी आञ्जविवेशीः अर्थञ्जभवः प्-र्थः कारुऽधायाः॥१०॥१०॥ ऋहंन् ऋहिं पुरिऽशयानं ऋर्णः ऋो-जायमानं तुविऽजात त्यान् न ते महिऽतं अनुं भूत अधं द्यौः यत् अन्ययां स्फिग्यां ह्यां अवस्थाः॥११॥ युद्धः हि ते इंद्र वर्धनः भूत उत प्रियः मुतंऽसोमः मियधः युक्तेनं युक्तं ऋव युक्तियः सन् युद्धः ते वजं अहिंऽहत्ये आवृत्॥ १२॥ युद्धेनं इंद्रं अवंसा आ चके अवीक् आएनं सुमायं नव्यंसे वृतृत्यां यः स्तोमें भिः वृवृधे पूर्व्ये भिः यः मध्यमेभिः उतन्तेनेभिः॥१३॥ विवेषं यत् मा धिषणां जजानं स्तवै पुरा पार्थीत इंद्रं अहूं: अंहंस: यत्रं पीपरंत् यथां नःनावा-ऽइवयांतं उभयेहवंते॥१४॥ आऽपूर्णः ऋस्य कुलशः स्वाहां से-क्तांऽइवकोगं सिसिचे पिवंध्येसं कं प्रियाः आञ्चवृत्वन् मदाय मुऽद्क्षिणित् अभि सोमांसः इंद्रं ॥ १५॥ न त्वा गुभीरः पुरुऽहूत् सिंधुः न अद्रयः परि संतः व्रांत इत्या सिखंऽभ्यः इिषतः यत् इंद्र आ हळहं चित् अर्रजः गर्यं ऊर्वं ॥१६॥ शुनं हुवेम मुघऽवानं इंद्रं ऋसिन्भरेनृऽतमं वाजंऽसाती शृखंतं उयं जतये समत्ऽसुं इतं वृचािणं संऽजितं धनांनां ॥ १९ ॥ १९॥

॥३३॥ प्रपर्वतानां जुग्ती जुपऽस्थात् अश्वेऽइव॰ विऽसिते॰ हासमाने गावांऽइव शुभे मातरां रिहाणे विऽपांद शुतुद्री प-यंसा ज्वेते ॥१॥ इंद्रंऽइषिते प्रस्वं भिक्षंमाणे अच्छं सुमुद्रं र्ष्याऽइव याषः संऽञ्जाराणे॰ जुर्मिऽभिः पिन्वमाने अन्या वां ञ्जन्यां अपि एति मुभ्रे ॥२॥ अर्छ सिंधुं मानृऽतमां श्रयासं वि-ऽपांशं उवीं सुऽभगां अगुन्म् वृत्संऽईव मातरां सुंऽरिहा्गे॰स्-मानं योनि ऋनुं सुंऽचरंती १॥३॥ एना वृयं पर्यसा पिन्वमानाः अनु योनि देवऽकृतं चरंतीः न वतेवे प्रध्सवः सगैऽतक्तः किंऽयुः विप्रः नुद्यः जोहुवीति॥४॥ रर्मध्वं मे वचसे सोम्यायं ऋतंऽवरीः उपमुहूर्तएवैःप्रसिधुं अच्छं वृह्तीम्नीषा अवस्युः अह्रे कुशि-कस्यं सूनुः॥५॥१२॥ इंद्रेः ऋसान् अरद्त् वर्जंऽबाहुः अपं अहुन् वृत्रं प्रिअधं नदीनां देवः अन्यत् स्विता सुअपाणिः तस्यं व्यं प्रमुवे यामः उवीः॥६॥ प्रवाच्यं श्रुष्या वीयं तत् इंद्रस्य कर्मे यत् अहिं विऽवृश्वत् वि वजेण प्रिऽसदः ज्घान् आयंन् आपः अयंनं इन्छमानाः॥७॥एतत् वचः जरितः मा अपि मृष्टाः आयत् ने घोषान् उत्तरतंरा युगानि उक्येषुं कारो प्रति नः जुष्ट्व मा नः निकः पुरुष्ऽचा नमः ते॥६॥ स्रो सु स्वसारः कारवे शृणोत य्यो वः दूरात् अनंसा रथेन नि सु नम्धं भवत सुऽपाराः अधः-ऽञ्रक्षाः सिंधवः स्रोत्याभिः॥०॥ ञ्चा ते कारो प्रृण्वाम वचांसि य्यार्थदूरात् अनंसा रथेन नि ते नुंसै पी पानाऽ इव योषां मयी-यऽइव कुन्यां शुश्रुचै ते १॥१०॥१३॥ यत् ऋंग ला भुरताः संऽतरेयुः गुव्यन् यामः दुषितः इंद्रेऽजूतः अषीत् अहं प्रुऽसुवः सगैऽतक्तः आ वः वृण्चे मुऽमृतिं युज्ञियांनां ॥११॥ अतारिषुः भुरताः गुव्यवः सं अभेक्त विप्रः मुऽमृतिं नृदीनां प्र पिन्वृथ्वं दुषयैतीः सुऽराधाः

স্ত্র॰३.স্ত॰२.व॰१६.] ॥२३७॥ [म॰३.স্ত॰३.सू॰३४.

आ वृष्यणाः पृण्धं यात शीभं ॥१२॥ उत् वः जुर्मिः शम्याः हंतु आपः योक्ताणि मुंचत् मा अदुःऽकृती विऽएनसा अध्यी शूनं आ अर्तां ॥ १३॥ १४॥

॥३४॥ इंद्रं: पूःऽभित् आ अतिर्त् दासं अवैः विदत्ऽवंसुः द्यमानः वि श्रचून् ब्रह्मंऽजूतः तुन्वां वृव्धानः भूरिऽदाचः आ अपृण्त रोदंसी' उभे' ॥१॥ मुखस्यं ते त्विषस्यं प्र जूतिं इयंिम वाचं अमृतायभूषंन इंद्रं श्चितीनां असि मानुषीणां विशां दे-वीनां जुत पूर्वेऽयावां॥२॥ इंद्रंः वृचं ऋवृणोृत शर्धेऽनीतिः प्र मायिनां ऋमिनात् वपेऽनीतिः ऋहंन् विऽ ऋंसं उश्धंक् वनेषु श्राविः धेनाः श्रुकृणोत्राम्याणां॥३॥इंद्रःस्वःऽसाः जुनयंन् श्र-हानि जिगायं वृशिक्ऽभिः पृतंनाः अभिष्टिः प्रअरो च्यत्मनंवे केतुं अहूां अविंदत् ज्योतिः बृहुते रणांय॥४॥ इंद्रः तुर्जः बृहेणाः ञ्चा विवेश नृऽवत् दधांनः नयी पुरुणि अचेतयत् धियः द्माः जुरिचेप्रद्मं वर्णे अतिरत् शुक्रं आसां॥५॥१५॥महः महानि प्न-यंति अस्य इंद्रस्य कर्म सुऽकृता पुरुणि वृजनेन वृजिनान् सं पि-पेषमायाभिः दस्यून् अभिभूतिऽ ओजाः॥६॥युधा इदः महा व-रिवः चुकार देवेभ्यः सत्ऽपंतिः चुषेणिऽप्राः विवस्वंतः सद्ने ञ्चस्य तानि विप्राः उक्थेभिः कुवयः गृख्ंति ॥ ७ ॥ सृचाुऽसहं व-रेंग्यंसहुःऽदांसुसुऽवांसंस्वः ऋषः चुद्वीःसुसानं यः पृथिवी द्यां जुतरुमां इंद्रैमृद्ंति अनुंधीऽरंगासः॥।। सुसानं अत्यान् जुतसूरी सुसान् इंद्रे: सुसान् पुरुष्भी जसंगां हिरुएय यं उत भी गंसुसान् हु-लीदस्यून्प्रआयैवर्णञ्जावत्॥०॥इंद्रःश्रोषंधीःश्रमनोत् ऋहां-नि वनस्पतीन् असुनोत् अंतरिक्षं विभेदं वलं नुनुदे विऽवाचः

अयं अभ्वत द्मिता अभिऽ ऋतूनां ॥१०॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं ऋसिन् भरे नृहतमं वाजंडसाती शृखंतं उपं ज्तये समत्-ऽसुं घंतं वृचािणं संऽजितं धनानां॥११॥१६॥

॥३५॥ तिष्ठं हरीं रथें ऋा युज्यमांना याहि वायुःन नि्ऽयुतंःनः अर्ख पिवांसि अधः अभिऽसृष्टः असो इंद्रं स्वाहां रुर्मि ते म-दाय॥१॥ उपं ऋजिरा पुरुऽहूतायंसप्ती 'हरी 'रथंस्यधूःऽसु आयु-न्जिम् द्रवत् यथा संऽभृतं विश्वतः चित् उपं इमं युई आ वहातः इंद्रं॥२॥ उपो' न्यस्व वृषंगा त्पुःऽपा उत ई ऋव्लं वृष्भुस्व-धाऽवः यसेतां अश्वां वि मुच इह शोणां द्विऽदिवे स्ऽ हशीः ऋद्वि धानाः॥३॥ ब्रह्मणा ते ब्रह्मऽयुजां युन्जिम् हरीं सर्खाया स्ध्रमादे आपूर स्थिरं रथं सुरखं इंद्र अधिरतिष्ठंन प्रजानन विद्वान् उपं याहि सोमं॥४॥ मा ते हरीं वृषंणा वीतऽपृष्ठा नि रीरमन् यजमानासः अन्ये अतिऽ आयाहि शर्थतः व्यं ते अरं सु-तेभिः कृण्वाम् सोमैः॥५॥१९॥ तवं ऋयंसोमः तं आद्हि ऋवाङ् श्यात्रतमं मुरमनाः अस्य पाहि अस्मिन् युत्ते बृहिषि आनि-ऽसद्यद्धिष्व इमं जुठेरे इंदुं इंद्र ॥६॥ स्तीर्णं ते बहिः सुतः इंद्र सोमः कृताःधानाः अत्तंवे ते हरिंडभ्यां तत्त्र श्लोंकसे पुरुष्ठशाकां य वृष्णे मुरुतंते तुभ्यं राता ह्वीिषि॥९॥इमं नरः पर्वताः तुभ्यं आपः सं इंद्र गोभिःमधुंऽमंतं अऋन्तस्यं आऽगत्यं मुठमनाः ऋष्व पाहि प्र-ऽजानन विद्वान पृथ्याः अनुंस्वाः॥।।।यान् आ अभंजः मुरुतः इंद्र सोमें येलां अवर्धन् अभवन् ग्णः ते तेभिः एतं सऽ जोषांः वाव-शानः अयोः पिव जिह्नयां सीमं इंद्र॥९॥इंद्रं पिवं स्वधयां चित् सुतस्यं अपेः वा पाहि जिह्नयां युज्व अध्वयीः वा प्रऽयंतं श्का

हस्तात्होतुः वा युइं ह्विषं जुष्ख् ॥१०॥ श्रुनं हुवेम् म्घऽवानं इंद्रं ऋस्मिन् भरे नृऽतंमं वार्जंऽसाती शृखंतं उ्यं जतये समत-ऽसुं इंतं वृचाणि सुंऽजितं धनानां ॥११॥१৮॥

॥३६॥ इमां कुं सु प्रऽभृंतिं सात्रयें धाः शर्थत्ऽशस्त्रत् कृति-ऽभिः यादंमानः सुतेऽसुते वृवृधे वर्धनेभिः यः कमैऽभिः महत्-ऽभिः सुऽश्रुंतः भूत ॥१॥ इंद्राय सोमाः प्रऽदिवंः विदानाः स्रुभुः येभिः वृषंऽपवी विऽहायाः प्रुष्यमानान् प्रति सुगृभाय इंद्रं पिबं वृषंऽधूतस्य वृष्णंः॥२॥ पिवं वधस्व तवं घुसुतासंः इंद्रंसी-मासःप्रयुमाः उतद्मेययां ऋपिवः पूर्व्यानद्दुसोमान् एवपा-हि पत्यं अद्यनवीं यान्॥३॥महान् अमंत्रः वृजने विऽर्प्शी उयं श्वं:प्रायते धृष्णु ओजं:न अहं विव्याच पृष्यिवी चन एनं यत्सी-मांसःहरिऽऋषं ऋमंदन्॥४॥महान् उयः वृव्धेवीयीयसंऽऋा-चंक्रे वृष्भः कार्थेन इंद्रंः भगः वाजुऽदाः ऋस्य गावः प्र जायंते दिक्षिणाः ऋस्य पूर्वीः॥५॥१९॥ प्रयत् सिंधेवः प्रुऽस्वं यथां ऋायेन् आपं:समुद्रं रथ्योऽइव ज्यमुः अतंः चित् इंद्रं:सदंसः वरीयान् यत् ई सोमः पृणति दुग्धः ऋंशुः ॥६॥ सुमुद्रेणं सिंधवः यादमानाः इंद्रायसोमं सुऽसुतं भरतः ऋं शुं दुह्ंति ह स्तिनः भरिनैः मध्यः पुनं-ति धारया प्विचैः॥७॥ हृदाःऽइंव कुख्यः सोम्ऽधानाः सं ईः विव्याच सर्वना पुरुणि अना यत् इंद्रः प्रयमा वि आशं वृचं जघ-न्वान् अवृणीत् सोमं ॥ ।। आतु भूरमा किः एतत् परिस्थात् विद्य हिला वसुंऽपतिं वसूनां इंद्रं यत ते माहिनं दर्वं अस्ति असभ्यं तत् हरिऽ ऋष प्र यंधि॥ ९॥ ऋसो प्र यंधि मघऽ वन् ऋजी विन् इंद्रे रायः विष्यऽवारस्य भूरैः ऋसो श्रतं श्रदः जीवसे धाः ऋसो

॥२४०॥ [म॰३.ञ्र॰३.सू॰३८.

ञ्र॰३.ञ्र॰२.व॰२३.]

वीरान शर्थतः इंद्र शिषित् ॥१०॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रै अ-सिन् भेरेनृऽतमं वार्जंऽसाती शृखंतं उ्यं ज्तयेसमत्ऽसुं झंतं वृचार्णि सुंऽजितं धनानां ॥११॥२०॥

॥३०॥ वार्चेऽहत्याय शवंसे पृत्नाऽसद्याय चंदंदे ला आ वर्तेयामसि॥१॥ अर्वाचीनं सुत्ते मनंः उत चक्षुः श्तऽऋतो॰ दंदं लृएवंतुं वाघतः ॥२॥ नामांनि ते श्तऽऋतो॰ विश्वांभिः गीःऽभिः
ईमहे दंदं अभिमातिऽसद्ये ॥३॥ पुरुऽस्तुतस्यं धामंऽभिः श्तेनं
मह्यामसिइंदंस्य चर्षेणिऽधृतः॥४॥ इंदं वृचायं हंतंवे पुरुऽहृतं
उपं श्रुवेभेरेषु वाजंऽसातये॥५॥२०॥ वाजेषु समहिः भवता ईमहे
श्तऽऋतो॰ इंदं वृचायं हंतंवे॥६॥ द्युमेषुं पृत्नाज्ये पृत्सुतृषुं अवःऽसु च इंदं साक्ष्वं अभिऽमांतिषु॥०॥ श्रुष्मिन्ऽतंमं नः ऊत्ये
द्युष्मिनं पाहि जागृंविं इंदंसोमं श्तऽऋतो॰॥६॥ इंद्रियाणि श्तऽऋतो॰ या ते जनेषु पंचऽसुं इंद्रं तानि ते आ वृणे॥०॥ अगन इंद्रं
अवंः वृहत द्युमं द्धिष्व दुस्तरं उत्त ते श्रुष्मं तिरामसि॥१०॥ अवंाऽवतः नः आ गहि अथो॰ श्रुक्त पराऽवतः जं लोकः यः ते अ-

॥३८॥ ऋभि तष्टांऽइव दी्ध्यम्नीषां ऋत्यंः न वाजी सुऽधुरंः जिहांनः ऋभि प्रियाणि मर्मृशत् पराणि क्वीन इच्छामि सं-ऽहशे सुऽमेधाः ॥१॥ इना उत पृच्छ जिनम क्वीनां मृनःऽधृतंः सुऽकृतंः तस्त द्यां इमाः जंः ते प्रऽत्यंः वधमानाः मनःऽवाताः ऋधंनुधमैणि ग्मन्॥२॥ नि सी इत् अचं गुद्धां द्धांनाः उत स्व-चायं रोदंसी सं अंजनसं मार्चा भिः मृमिरेये मुः उवी स्वांतः मृही ।

द्रिऽ वः इंद्रं इह ततः आ गृहि ॥ ११ ॥ २२ ॥

संड ऋंति॰ धायसे धुः॰॥३॥ऋाऽतिष्ठंतं परि विश्वे ऋभूष्न श्रियः वसानः चरति स्वऽरोचिः महत्ततत् वृष्णंः असुरस्यनामं आवि-श्वऽह्यः अमृतानि तस्यौ॥४॥ असूत पूर्वः वृष्भः ज्यायान इमाः अस्य शुरुधः संति पूर्वीः दिवंः नपाता विदयस्य धीभिः ख्रचं रा-जाना प्रेडिदवः द्धाँ थे ॥ ५॥ २३॥ ची रिए राजाना विदये पुरुणि परिविश्वानि भूष्यः सदांसि अपेश्यं अचं मनंसा जगुन्वान् वृते गंधवीन् अपि वायुऽकेशान्॥६॥तत्इत्नु अस्य वृष्भस्यं धेनीः ञ्चानामंऽभिः मिमरेसक्यं गोः श्रुन्यत्ऽश्रंन्यत् श्रुमुयं वसानाः नि मायिनः मिमरे रूपं अस्मिन ॥९॥ तत इत् नु अस्य सवितुः निकः मे हिराएययी अमित यां अधिश्रेत आ मुऽस्तुती रोदंसी' विश्वंऽइन्वे॰ अपिऽइव योषां जनिमानि वृत्वे॥ है॥ युवं मुलस्य साधयः महः यत्दैवीं स्विस्तः परिनः स्यातं गोपाजिं हस्यतस्यु-षः विऽरूपा विश्वे पृश्यंति मायिनः कृतानि॥०॥ शुनं हु वेम म्घ-ऽवानं इंद्रं ऋस्मिन् भेरे नृऽतमं वार्जेऽसाती शृखंतं व्यं कृतये समत्रसुं इंतं वृचािणं सुंऽजितं धनानां ॥ १० ॥ २४ ॥ ३॥

॥३९॥ इंद्रं मृतिः हदः आ व्यमाना अर्छ पतिं स्तोमंऽतष्टा जिगातिया जागृविः विद्धेशस्यमाना इंद्रंयत्ते जायते विडि तस्यं ॥१॥ द्विः चित् आ पूर्वा जायमाना वि जागृविः विद्धे श्स्यमानाभुद्रा वस्त्रांणि अर्जुना वसाना सा इ्यं असे स्नुऽजा पित्रां धीः॥२॥ यमा चित् अचं यम्ऽसूः असूत जिह्नायाः अयं पर्तत् आ हि अस्यात् वर्पूंषि जाता मिथुना सचेते तमः ऽहनां तपुंषः बुधे आऽ इता॥३॥निक्षः एषां निदिता मत्येषु ये अस्माक्ष पितरं गोषुं योधाः इंद्रंः एषां हंहिता माहिनऽवान् उत् गोचा-

णि समृजे दंसनांऽवान ॥४॥ सखां ह् यचं सखिंऽ भिः नवंऽ ग्वैः श्राभिऽ बु श्रास्तंऽ भिः गाः श्रुनुऽ गमन सृत्यं तत् इंद्रेः द् श्रऽभिः द् श्रंऽ ग्वैः सूर्यं विवेद् तमंसि स्त्रियं तं॥ ॥ ॥ ॥ इंद्रेः मधुं संऽ भृं तं श्रिक्यं तं॥ पा ॥ १ ॥ इंद्रेः मधुं संऽ भृं तं श्रिक्यं ते ॥ पा गाः गृहां हितं गृद्धं गूळहं श्रुप् इस्ते द् धे दिसं णे दिसं णेऽवान ॥६॥ ज्योतिः वृणीत तमं सः विऽ जानन श्रोरस्याम दुः ऽ इतात् श्रुभी के इमाः गिरं सो म-ऽपाः सो मुऽवृह्व जुषस्वं इंद्र पुरुऽ तमंस्य कारोः॥ ९॥ ज्योतिः यहायं रोदंसी श्रुनुं स्यात् श्रोरस्याम दुः ऽ इतस्यं भूरेः भूरिचित् हितु जतः मत्येस्य मुऽ पारासः वस्वः बहेणांऽवत्॥ ॥ श्रुनं हुवेम मुघऽवां-नं इंद्रेश्रुस्मिन भरेन् इतंमं वार्जं ऽसाती श्रुणंतं श्रुयं कृतये समत-ऽसुं इतं वृचाणि संऽ जितं धनानां॥ ९॥ २६॥ २॥

॥४०॥ इंद्रं ता वृष्मं व्यंसुते सोमं ह्वामहे सः पाहि मध्यंः अं-धंसः ॥१॥ इंद्रं ऋतुऽविदं सुतं सोमं ह्ये पुरु स्तुत् पिवं आ वृष्स्व ततृंपिं॥२॥ इंद्रं प्रनः धितऽवानं युइं विश्वेभिः देवेभिः तिरः स्तु-वान विश्पते॥३॥ इंद्रं सोमाः सुताः इमे तवं प्र यंति सत् ऽ पते श्वयं चंद्रासंः इंदेवः॥४॥ द्धिष्व ज्ठेरं सुतं सोमं इंद्र वरे एयं तवं द्युश्वासंः इंदेवः॥५॥१॥ गिर्वेणः पाहि नः सुतं मधोः धाराभिः अञ्यसे इंद्रं त्वाऽदां तं इत् यशः॥६॥ अभि द्युमानि विनिनः इंद्रं स्चंते अश्विता पीत्वी सोमस्य ववृधे॥९॥ अविऽवतः नः आ गृहि प्राऽवतः च वृच् ऽह्न इमाः जुष्म् नः गिरः॥६॥ यत् अंतरा प्राऽवतं अवी-ऽवतं च ह्यसे इंद्रं इह ततः आ गृहि॥ ९॥ २॥

॥४१॥ आतुनः इंद्रम् स्रं क्ह्रवानः सोमंऽपीतयेहरिंऽभ्यां या-

हि अद्रिऽवः॥१॥ स्तः होतां नः अपृतियः ति स्तिरे वृहिः आनुषक् अयुजन प्रातः अद्रेयः॥१॥ इमा बसं बसुऽवाहः कियंते आ वृहिः सीद् वीहि शूर्पुरोळा शं॥३॥ र्रंधि सर्वनेषु नः एषु स्तो मेषु वृत्र-ऽह्न उक्येषु इंद्रगिर्वेणः॥४॥ मृतयः सो मृऽपां उक्रिहंति श्वसः पति इंद्रं वृत्सं न मातरः॥५॥३॥ सः मृंद्स्व हि अधंसः राधंसे तृन्वां महेन स्तोतारं निदे क्राधि॥ वृयं इंद्रत्वाऽयवः ह्विष्मं तः ज्रामहे उत्ततं अस्पऽयुः वृसोः॥९॥मा आरे अस्ति वि मुमुचः हरिऽपिय अवीङ् याहि इंद्रं स्वधाऽवः मत्स्वं इह॥६॥ अवीचं त्वा सुऽखे रथे वहंतां इंद्रं के शिनां घृतऽसूं वहिः आऽसदे॥ ०॥४॥

॥४२॥ उपंनः मुतं आगृहि सोमं इंद्रगोऽ आशिरंहरिंड भ्यां यः
ते अस्उयुः॥१॥ तं इंद्रमदं आगृहि वृहिः ऽस्थां यावंडिभः मुतं कुवित् नु अस्य तृप्णवं ॥२॥ इंद्रं इत्था गिरं ममं अर्छ अगुः इषिताः
इतः आऽ वृते सोमंड पीतये ॥३॥ इंद्रं सोमंस्य पीतये स्तोमः इह हुवामहे उक्थेभिः कुवित् आऽ गमंत् ॥४॥ इंद्रं सोमाः मुताः इमे
तान् द्धिष्व शत्र अतो १ जठरे वाजिनी ऽवसो १ ॥५॥ विद्रा हि
ला धनंड ज्यं वाजेषु द्धृषं क्वे अधं ते मुसं ईमहे ॥६॥ इमं इंद्र
गोऽ आशिरं यवंड आशिरं चनः पिव आऽ गत्यं वृषंडिभः मुतं॥९॥
तुभ्यं इत् इंद्र स्वे ओक्ये सोमं चोद्दाम् पीतये एषः र्ग्तु ते हृदि
॥६॥ ला सुतस्यं पीतये पृत्नं इंद्र ह्वामहे कुश्वासः अवस्यवः
॥ ९॥ ६॥

॥४३॥ आ याहि अर्वाङ् उपं वृंधुरेऽस्थाः तवं इत् अनुं प्रऽदि-वंःसोम्ऽपेयं प्रियासलाया विमुच् उपं वृहिः लां इसेह्ब्युऽवा-

हं:ह्वंते॥१॥ आ याहि पूर्वीः अति चृष्णीः आ अर्थः आऽ शिषः उपनःहरिऽभ्यां इमाःहित्वा मृतयंः स्तोमंऽतष्टाः इंद्रेहवंते सुख्यं जुषाणाः॥२॥ सानः युद्धं नुमःऽवृधं सुऽजोषाः इंद्रं देव हरिऽभिः याहितूयै ऋहं हित्वा मृतिऽभिः जोहं वीमि घृतऽप्रयाः सुधुऽमादे मधूनां॥३॥ ञ्रा चृतां एता वृषंणा वहातःहरी संखाया सुऽधुरा सुऽऋंगां धानाऽवंत इंद्रंः सर्वनं जुषायाः सर्वा सर्खुः शृण्वत् वंदनानि ॥४॥ कुवित मा गोपां करंसे जनस्य कुवित राजानं म्घऽवन ऋजीषिन कुवित मा ऋषि पपिऽवांसं सुतस्यं कु-वित्मे वस्वः अमृतंस्य शिक्षाः॥५॥ आत् वृहंतः हर्रयः युजानाः अवीक् इंद्र स्थऽमादः वहंतु प्र ये दिता दिवः ऋंजंति आताः मुऽसैमृष्टासः वृष्मस्यं मूराः॥६॥ इंद्रं पिवं वृषंऽधूतस्य वृष्णः आ यं ते श्येनः उश्ते जुभारं यस्यं मदे च्यवयंसि प्र कृष्टीः यस्यं मदे अपं गोचा व्वर्षे॥९॥ शुनं हुवे्म म्घऽवानं इंद्रं ऋसिन् भेरे नृ-ऽतमं वार्जंऽसाती शृखंतै उ्यं जतये सुमत्ऽसुं झंतै वृचाणि सं-ऽजितं धनोनां॥৮॥७॥

॥४४॥ऋयंतेऋसुह्यैतःसोमःऋाहरिऽभिःसुतःजुषाृणःइंद्र हरिंडिभिः नः आगृहि आ तिष्ठ हरितं रथं॥१॥ हुयेन उषसं अचेयः सूर्यहर्यन् अरोच्यःविद्वान् चिकित्वान् हरिऽअष्य वर्धसे इंद्रंवि-श्वाः ञ्रुभि श्रियः॥२॥ द्यां इंद्रः हरिऽधायसं पृथिवी हरिऽवर्षसं **ऋधारयत्**हृरितोःभूरिभोजंनं ययोःऋंतःहरिःचरंत्॥३॥ज<u>ञ्</u>ञानः हरितः वृषां विश्वं आभाति रोचनं हरिऽ अधः हरितं धन्ने आयुधं आ वर्ज बाह्रोः हरिं॥४॥इंद्रः ह्यंतं अर्जुनं वर्ज सुक्रैः अभिऽवृतं अपं अवृणोत् हरिंऽभिः अद्रिंऽभिः सुतं उत् गाः हरिंऽभिः आ-जत॥५॥६॥

॥४५॥ आ मंद्रैः इंद्र हरिऽभिः याहि म्यूरीमऽभिः मा ला के चित्तियम्न विन पाशिनेः अतिधन्वेऽइवतान् इहि॥१॥वृच्-ऽखादः व्लंऽरुजः पुरां द्मैः अपां अजः स्थातां रथस्य हयौः अ-भिऽस्वेरे इंद्रः हद्धा चित् आऽरुजः॥२॥ गंभीरान् जुद्धीन्ऽईव ऋतुं पुष्यसिगाःऽईव प्रमुऽगोपाः यवंसंधेनवेः यथा हृदं कुल्याः-ऽइंव आशत्॥३॥ आनः तुजंरियंभर् अंशंन प्रतिऽजानते वृद्धं पकं फलं अंकीऽइंव धूनुहि इंद्रं संऽपारेणं वसुं॥४॥ स्वऽयुः इंद्र स्व-ऽराट् असि स्मत्ऽिष्टिः स्वयंशःऽतरः सः व्वृधानः ओजसा पु-रुऽस्तृत् भवं नः सुश्ववंऽतमः॥ ५॥ ०॥

॥४६॥ युध्मस्यं ते वृष्यस्यं स्वऽराजः उपस्यं यूनः स्य विरस्य घृ-ष्वेः अर्जूयेतः वृज्ञिणः वीयौणि इंद्रं श्रुतस्यं महतः महानि॥१॥ महान् असि महिष् वृष्ण्येभिः धन्ऽस्पृत उपसहंमानः अत्यान एकः विश्वस्य भुवनस्य राजां सः योधयं च श्र्ययं च जनान्॥२॥ प्र माजांभिः रिरिचे रोचमानः प्र देवेभिः विश्वतः अप्रतिऽइतः प्र मज्मना दिवः इंद्रंः पृष्यव्याः प्र उरोः महः अंतरिश्चात् ऋजीषी ॥३॥ उहंग्भीरं जनुषा अभि उपं विश्वऽव्यं चसं अवतं मृतीनां इंद्रं सोमासः प्रऽदिवि सुतासः स्मुद्रं न स्वतः आ विश्वति॥४॥ यं सोमं इंद्रपृष्यवीद्यावां गर्भे न माता विभृतः वाऽया तं ते हिन्वं-ति तं जंः ते मृजंति अध्वयैवः वृष्य पात् वे जंः॥ ५॥ १०॥

॥४९॥म्हलान् इंद्रुवृष्भः रणांयपिवंसोमं अनुऽस्व्धंमदाय आसिंचस्व ज्ठेरेमध्वः जमिलं राजां असि प्रऽदिवः सुतानां॥१॥ सुऽजोषाः इंद्रु सऽगंणः मुहत्ऽभिः सोमं पिव वृच्ऽहा सूर् वि- बान ज्हि शर्तून अपं मृधःनुद्स्व अयं अभयं कृणुहि विश्वतःनः
॥२॥ ज्त ऋतुऽभिः ऋतुऽपाः पाहि सोमं इंद्रं देवेभिः सिषंऽभिः
मुतं नःयान आ अभेजः मृहतः ये त्वा अनु अहंन वृषं अदेधुः तुभ्यं
ओजः॥३॥ ये त्वा अहिऽहत्ये मृघ्ऽवन अवधेन ये शां बरे हिर्दि वः
येगोऽईष्टी येत्वा नूनं अनुऽमदंति विप्राः पिबं इंद्रसोमं सऽगणः
महत्रऽभिः॥४॥ मृहत्वंतं वृष्मं ववृधानं अकंवऽअरि दि्यं शा्सं
इंद्रं विश्वऽसहं अवसे नूतनाय व्यं सृहःऽदां इह तं हुवेम॥॥॥११॥

॥४८॥ सद्यः ह जातः वृष्यः क्नीनः प्रऽभंतुं आवत् अधंसः सुतस्यं साधोः पिवप्रतिऽकामं यथा ते रसंऽ आशिरः प्रथमं सोम्यस्यं॥१॥ यत् जायंथाः तत् अहं अस्य कामे अंशोः पीयूषं अपिवः
गिरिऽस्थां तं ते माता परियोषां जिनची महः पितुः दमें आ असिंचत् अये॥२॥ उपुऽस्थायं मातरं अन्तं ऐटु तिरमं अपुश्यत्
अभिसोमं जधः पुऽयवयंन अच्रत् गृत्सः अन्यान महानि चके
पुरुधऽप्रतीकः॥३॥ उपः तुराषा द अभिभूतिऽ ओजाः यथावशं
तन्वं चके एषः लष्टारं इंद्रः जनुषां अभिऽभूयं आऽ मुषं सोमं अपिवत् चमूषुं॥४॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं अस्मिन भरेनृऽतमं
वाजंऽसातौ शृखंतं उपं जतये समत् इसुं इतं वृचािशं संऽजितं
धनानां॥ ॥ १२॥

॥४०॥शंसमहां इंद्रंयस्मिन् विश्वाः आकृष्टयः सोम्ऽपाः कामे अव्यन् यं मुऽऋतुं धिषणें विश्वऽतृष्टं घनं वृचाणां जनयंत देवाः ॥१॥ यं नु निकाः पृतंनासु स्वऽराजं बिता तरित नृऽतंमं हृरिऽस्थां इनऽतंमः सर्वऽभिः यः हृ श्रूषैः पृथुऽज्ञयाः अमिनात् आयुंः द- स्योः॥२॥ महऽवां पृत्ऽसृत्रिणः न अवीं विऽ आन् शिः रोदंसीः मेहनांऽवान्भगःन कारेह्यः मृतीनां पिताऽईव चारुः सुऽहवः व्यःऽधाः॥३॥ धृता दिवः रजसः पृष्टः ऊर्धः रथः न वायुः वसुंऽभिः नियुत्वान् ख्रुपां वृस्ता जनिता सूर्यस्य विऽभंक्ता भागं धिषणां-ऽइव वाजं ॥४॥ शुनं हुवेम् म्घऽ वानं इंद्रं असिन् भरे नृऽतंमं वाजंऽसाती शृखंतं ज्यं जतये समत्र सुं इतं वृचाणि संऽजितं धनांनां ॥ ५॥ १३॥

॥५०॥ इंद्रं स्वाहां पिवृतु यस्यं सोमंः आऽगत्यं तुम्रंः वृष्भः
महत्वांन् आ उह्ऽव्यचाः पृण्तां एभिः अन्नैः आ अस्य हृविः तन्वंः कामं ऋध्याः॥१॥ आ ते सप्पूरं ज्वसे युन्जिम् ययोः अनुं
प्रऽदिवंः श्रुष्टिं आवंः इहत्वा धेयुः हर्रयः मुऽिष्प्र पिवं तु अस्य मुऽमुंतस्य चारोः॥१॥गोभिः मिमिछुं द्धिरेमुऽपारं इंद्रं ज्येष्ठचां य
धायसे गृणानाः मंदानः सोमं प्पिऽवान् ऋजीषिन् सं अस्मर्थं
पुरुधा गाः इष्ण्य ॥३॥ इमं कामं मंद्य गोभिः अश्वैः चंद्रऽवंता
राधसा प्रष्यः च स्वःऽयवंः मृतिऽभिः तुभ्यं विप्राः इंद्रांय वाहंः
कुणिकासंः अऋन्॥४॥ श्रुनं हुवेम म्घऽवानं इंद्रं अस्मिन् भरेनृऽत्रमं वाजंऽसाती शृण्वंतं उपं ज्तये स्मत्र सुं इतं वृचािषा संऽजितं धनानां॥ ५॥ १४॥

॥५१॥ च्षेणिऽधृतं म्घऽवानं उक्थां इंद्रं गिरंः बृह्तीः ऋभि अनूषत् व्वृधानं पुरुऽहूतं सुवृक्तिऽभिः अमेत्यं जरमाणं दिवे-ऽदिवे॥१॥ श्तऽऋतुं ऋण्वं शाकिनं नरं गिरंः मे इंद्रं उपं यंति विश्वतः वाज्ऽसनिं पूःऽभिदं तूर्णि ऋप्ऽतुरेधाम्ऽसाचं ऋभि- ऽसाचै स्वःऽविदै॥२॥ आऽकोरे वसोः जरिता पुनस्यते अनेहसः सुभः इंद्रः दुवस्यति विवस्वंतः सदंने आहि पिप्रिये स्चाऽसहं ञ्चभिमातिऽहनं स्तुहि॥३॥नृणां जुं ता नृऽतंमं गीःऽभिः वृक्यैः अभि प्र वीरं अर्चुत् सुऽबाधः सं सहंसे पुरुऽमायः जिहीते नमः अस्य पुऽदिवंः एकाः ईश्रे॥४॥ पूर्वीः अस्य निःऽसिधः मत्येषु पुरु वसूनि पृथिवी बिभुति इंद्रांय द्यावंः श्रोषंधीः जुत श्रापंः र्यि रुष्ट्रंति जीरयंः वनांनि॥५॥१५॥ तुभ्यं ब्रह्मां शि गिरंः इंद्र तुभ्यं सूचा द्धिरेह्रिवः जुषस्वं बोधि आपिः अवंसः नूतंनस्य सखे वसीः जरितृऽभ्यः वयः धाः॥६॥इंद्रे मुस्त्वः इह पाहि सोमं यथां शार्याते अपिवः मुतस्यं तवं प्रऽनीती तवं शूर् शमैन आ विवासंति क्-वयः सुऽ युद्धाः॥७॥ सः वावृशानः इह पाहि सीमं मुरुत्ऽ भिः इंद्र सिखंडिभः सुतं नुःजातं यत्त्वा परिदेवाः अर्भूषन् महे भराय पु-क्ऽहृत् विश्वे॥ ८॥ अप्ऽतूयै मुक्तः आपिः एषः अमंदन् इंद्रं अनु दातिऽवाराः तेभिः सावं पिवतु वृच्डखादः सुतं सोमं दा्रपुषः स्वे स्धऽस्थे॥९॥इदंहि अनुं ओजसा सुतं राधानां पते पिवं तु ञ्चस्य गिर्वृणुः॥१०॥ यःते अनु स्वधां असंत सुते नि युद्ध तुन्वंसः ना ममुतु सोम्यं॥११॥ प्रते अश्वीतु कुस्योः प्रइंद् बसंगा शिरंः प्र

॥५२॥धानाऽवंतं क्रंभिर्णं ऋपूपऽवंतं उक्यिनं इंद्रं प्रातः जु-ष्ट्वनः॥१॥ पुरोळाशं प्चत्यं जुषस्वं इंद्रं ऋग गुरस्व च तुभ्यं ह-व्यानि सिस्ते ॥२॥ पुरोळाशं च नः घसः जोषयांसे गिरः च नः व्यूयुःऽइंव योषंणां ॥३॥ पुरोळाशं सुन्ऽश्रुत प्रातःऽसावे जु-षस्य नः इंद्रं ऋतुंः हि ते बृहन्॥४॥ माध्यंदिनस्य सर्वनस्य धानाः

बाहू भूर्राधंसे॥१२॥१६॥

पुरोकाशं इंद्र कृष्व इह चारू प्र यत स्तोता जरिता तृ णिऽ अर्थः वृष्ठ यमाणः उपं गीःऽ भिः ईट्टे ॥ ५॥ १०॥ तृतीये धानाः सवेने पुरु स्तृत पुरोकाशं आऽ हुंतं ममहम्व नः ऋ भुऽ मंतं वाजंऽ वंतं त्वा क्वे प्रयंस्वंतः उपं शिक्षेम धीतिऽ भिः ॥ ६॥ पृष्ण्ऽ वते ते चक्तुम क्रांनं हरिऽ वते हरिऽ अश्वायधानाः अपूपं अहि सऽगंणः मरुत्ऽ भिः सो मैं पिव वृच् उहा शूर विहान ॥ ९॥ प्रति धानाः भरत तूयं असी पुरोकाशं वीरऽ तमाय नृणां दिवेऽ दिवे स्ट हशीः इंद्र तुभ्यं वधतु त्वा सो मुठ पेयां य धृष्णो । ॥ ६॥ १६॥

॥५३॥इंद्रांपर्वता वृह्ता रथेंन वामीःइषः आ वह्तं सुऽवीराः वीतं ह्यानि अध्येषुं देवा वधेंथां गीःऽभिः इक्रंया मदंता॥१॥ तिष्ठं सु कं मुघऽवन् मा परा गाः सो मस्य नु ला सुऽसुं तस्य यृष्ठि। पितुः न पुचः सिचं आ र्भे ते इंद्रस्वा दिष्ठया गिरा श्चीऽवः॥२॥ शंसांव अध्यर्थो प्रति मे गृणीहि इंद्रांय वाहंः कृणवाव जुष्टं आ इदं वृहिः यजमानस्य सी द् अर्थ च भूत उक्यं इंद्रांय श्वाः॥३॥जा-या इत् अस्तं मुघऽवन् सा इत् जं योनिः तत् इत् ला युक्ताः हर्यः वहं तु यदा कदा च सुनवांम सो मं अपिः ला दृतः धन्वाति अच्छं ॥४॥परा याहि मुघऽवन् आ च याहि इंद्रं आतः उभयचं ते अर्थ य-चं रथस्य वृह्तः निऽधानं विऽमो चं नं वाजिनं रासंभस्य॥५॥१९॥ अपाः सो मं अस्तं इंद्र प्र याहि क्ल्याणीः जा या सुऽरणं गृहे ते यचं रथस्य वृह्तः निऽधानं विऽमो चं वाजिनं दिष्ठं णाऽवत्॥६॥ इमेभो जाः अंगिरसः विऽक्तां चेत्रं पुचासं असुं रस्य वीराः वि-श्वामिचाय ददंतः मुघानि सहसुऽसावे प्र तिरंते आयुः॥॥॥ ह्वं-

ऽरूपंमघऽवां बोभवीति मायाः कृष्णानः तुन्वं परिस्वां चिः यत् द्विः परिमुहूर्ते आ अगात् स्वैः मंत्रैः अनृतुऽपाः ऋतऽवां॥६॥ महान् ऋषिः देव्ऽजाः देवऽजूतः ऋस्तंभात् सिंधुं ऋणेवं नृऽच-क्षाः विश्वामिनः यत् अवंहत् सुऽदासं अप्रियायत कुश्किभिः इंद्रः॥शाहंसाःऽइंवकृणुष्यस्रोकं ऋद्रिऽभिः मदंतःगीःऽभिः ऋ-ध्ये सुते सचा देवेभिः विप्राः ऋष्यः नृऽ चृष्ठ्यः वि पिब्धं कु-शिकाः सोम्यं मधु ॥१०॥२०॥ उपं प्र इत् कुशिकाः चेतयंथं अर्थं रायेप्रमुंचत् सुऽदासंःराजा वृचं जंघन्त् प्राक्ञपाक् उदंक् अर्थ युजाते वरे आ पृथिव्याः॥११॥ यः इमे रोदंसी ' उभे : अहं इंद्रं अतुं-स्तवं विश्वामित्रस्य रुष्ठ्ति बसं इदंभारंतं जनै॥१२॥विश्वामित्राः ऋरास्त ब्रह्म इंट्राय वृज्जियों कर्रत इत्नः सुऽराधंसः॥१३॥ किं ते कृष्वंति कीकंटेषु गावंः न आऽ शिरं दुह्रे न तृपंति घम आ नः भर प्रतमगंदस्य वेदःनैचाऽशाखं मघऽवन र्ध्य नः॥१४॥ स्सप्रीः अमंतिं वार्धमाना बृहत् मिमाय ज्मदंगिऽदत्ता आ सूर्यस्य दु-हिता तृतान् श्रवःदेवेषुं श्रमृतं श्रजुर्य॥१५॥२१॥सस्प्रीः श्रभरत् तूर्ये एभ्यः अधि श्रवः पांचेऽजन्यासु कृष्टिषुं सा पृस्या नव्यं आयुः द्धानायां मे पुलुस्तिऽजुमुद्ग्रयः दुदुः॥१६॥ स्थिरी गावी भवतां वीकुः अक्षःमाईषावि वृहिं मा युगं वि शारिइंद्रः पात्ते ल्ये दूद-तां शरीतोः अरिष्टऽनेमे अभि नः सुचस्व ॥१९॥ बलै धेहि तुनू षु नः बलै इंद्र अनुकुत्र सुं नः बलै तोकायं तनयाय जीवसे तं हि ब्लुदाः असि॥१८॥अभि व्ययस्व खद्रिस्यं सारं ओजः धेहिस्यं-द्ने शिंशपायां अक्षं वीळो वीळित वीळयंस्व मा यामात् असात् अवं जीहिपः नः॥१९॥ अयं असान् वनस्पतिः मा च हाःमा च रिरिष्त स्वस्ति आ गृहेभ्यः आ अवुडमे आ विडमो-

चनात्॥२०॥२२॥ इंद्रं जितिऽ भिः बहुला भिः नः अद्ययात् ऽश्रेष्ठा-भिः मघऽवन् शूर जिन्व यः नः बेष्टि अधरः सः प्दीष्ट् यं जंः बिष्मः तं जंः प्राणः जहातु॥२१॥ प्रश्रुं चित् वित् पृति श्विंबलं चित् वि वृश्वति उता चित् इंद्र् येषंती प्रऽयंस्ता फेनं अस्यति॥२२॥ न सा-यंकस्य चिकिते जनासः लोधं न्यंति पश्रुं मन्यंमानाः न अवा-जिनं वाजिनां हास्यंति न ग्देभं पुरः अश्वात् न्यंति॥२३॥ इमे इंद्रभ्तस्य पुनाः अप्ऽपितं चिकितुः न प्रऽपितं हिन्वंति अश्वं अरेणं न नित्यं ज्योऽवाजं परि न्यंति आजी॥२४॥२३॥४॥

॥५४॥ इमं महे विद्ध्यां यशूषं शर्यत् कृतंः ईड्यां यप्र ज्युः शृणोतुं नः दम्ये भिः अनीकेः शृणोतुं अप्रिः दिव्येः अजंसः ॥१॥ महिं
महे दिवे अर्च पृष्यिके कामः मे इच्छन च्रति प्रऽजानन ययोः ह
स्तोमे विद्धेषु देवाः सप्येवंः माद्यंते सचां आयोः ॥२॥ युवोः
कृतं रोद्सीः सत्यं अस्तु महे सुनः सुवितायं प्रभूतं इदं दिवे नमः
अयो पृष्यिके सप्यामि प्रयंसा यामि रत्नं॥३॥ उतोः हि वां पूर्वाः
आऽविविद्रे कृतंऽवरी॰ रोद्सीः सत्यऽवाचंः नरः चित्वां संऽइ्षे
शूरंऽसातो व्वंदिरे पृष्यिवि वेविदानाः ॥४॥ कः अबा वेद कः इह
प्र वोचत्देवान अच्छं प्रथ्यां का सं एति दहं श्रे एषां अवमा सदांसि परेषु या गुद्धेषु वृत्तेषुं॥५॥ २४॥ क्विः नृऽच्छाः अभि सी
अच्छ कृतस्यं योनां विऽ घृंते॰ मदंतीः नानां च्क्रातेः सदेनं ययां वेः समानेनं कर्तुना संऽविद्यने॰ ॥६॥ समान्या विऽ युते॰
दूरेऽ अते॰ ध्रुवे पदे तस्यतुः जागुक्केः उत स्वसारा युवतीः भवंतीः आत् कं बुवातेः मियुनानिनामं॥ ९॥ विश्वां इत्र एतेः जिनम
संविविकः महः देवान विभेतीः नव्यथेतेः एजंत् ध्रुवं पत्यते विश्वं

স্তুও, স্তুও, বৃৎ২৩.] ॥ २५२॥ [म॰३, স্তু॰५. सू॰५४.

एकं चरंत प्ति विषुं एं वि जातं ॥ ।॥ सनां पुराणं ऋधिं एमि आयात् महः पितुः जनितुः जामि तत् नः देवासः यर्च पनितारः एवैः चुरी पृषि विऽचंते तृस्युः ऋंतः ॥ ०॥ इमं स्त्रीमं रोट्सी प्रब्-वीमि ऋदूदराः शृण्वन अपिऽजिह्नाः मिनः संऽराजः वरुणः युवनिः ऋदित्यासंः कुवयंः पुप्रधानाः॥१०॥२५॥ हिरंग्यऽपाणिः सुवितासुऽजिद्धः चिः स्रादिवः विद्धे पत्यंमानः देवेषुं च सुवि-तुः श्लोकं अश्रेः आत्र असम्यं आसुवसुवेऽताति ॥११॥सुऽकृत् मुऽपाणिः स्वऽवान् ऋतऽवां देवः लष्टां अवंसे तानि नः धात् पूष्ण्ऽवंतः ऋभवः माद्यधं ऊर्धेऽयां वाणः ऋध्यं ऋतष्ट ॥१२॥ विद्युत्ऽरंथाः मुरुतः ऋष्टिऽमंतः दि्वः मयौः ऋृतऽजोताः अ-यासः सरस्वती शृख्वन युज्ञियासः धातं र्यिं सहऽवीरं तुरासः ॥१३॥ विष्णुं स्तोमांसः पुरुऽद्सं ऋकाःभगस्यऽइव कारिणः या-मंनिग्मन् वुरुऽऋमः बुबुहः यस्यं पूर्वीः नम्ध्ति युवृतयः जनि-चीः॥१४॥ इंद्रः विश्वैः वीयैः पत्यमानः उभे आ पृष्ठी रोदंसी महि-ऽत्वा पुरंऽद्रः वृच्ऽहा धृष्णुऽसेनः संऽगृभ्यं नः ञ्चा भ्र्भूरि पृष्यः ॥१५॥२६॥नासंत्या मे पितरां बंधुऽपृच्छां सुऽजात्यं अश्विनोः चारू नामं युवं हि स्थः र्यिऽदी नः र्यी णां दाचं रक्षे थे अक्वैः अदंभा ॥१६॥ महत्तत्वः कुव्यः चारुनामं यत् हुदेवाः भवं य विश्वे इंद्रे सर्वा ऋभुऽभिः पुरुष्टहृत् प्रियेभिः इमां धियं सातये तुख्त नः ॥१९॥ अर्थमानुः अदितिः युद्धियां सः अदंब्धानि वर्षणस्य वृता-नियुयोतंनः अनुपत्यानिगंतोः प्रजाऽवान् नः पृष्णुऽमान् असु गातुः॥१८॥देवानां दृतःपुरुधप्रऽसूतःऋनांगान नःवोचतुसर्व-ऽतांता शृणोतुं नः पृथिवी द्योः उत आपः सूर्यः नक्षंचैः उरु अं-तरिसं ॥१९॥ शृखंतुं नः वृषंणः पर्वतासः ध्रुवऽसेमासः इळया

मदैतः श्रादित्येः नः श्रिदितिः शृणोतु यखंतु नः म्हतः श्रि भदं ॥२०॥सदा मुऽगः पितुऽमान् श्रुस्तु पंथाः मध्यां देवाः श्रोषधीः सं पिपृक्तभगः मे श्रुग्ने सृष्ये न मृध्याः उत् रायः श्रुश्यां सदेनं पुरु-ऽश्लोः॥२०॥स्वदंस्व ह्व्या सं इषंः दिदीहि श्रुस्पृष्टां क् सं मिमीहि श्रवांसि विश्वान श्रुग्ने पृतऽसुतान जेषि शर्चून श्रहां विश्वां सु-ऽमनाः दीदिहि नः ॥ २२॥ २०॥

॥५५॥ जुषसंः पूर्वौः ऋधं यत् विऽजुषुः महत् वि जुङ्गे ऋक्षरं पुदे गोः वृता देवानां उपं नु पृष्ठभूषंन महत् देवानां ऋसुर्षतं एकं ॥१॥मो मुनः अचे जुहुर्त देवाः मा पूर्वे असे पितरः पुद्ऽ झाः पु-राखोः सम्नेनोः केतुः ऋंतः महत् देवानां ऋसुरुतं एकं॥२॥ वि मे पुरुऽवा प्तयंति कामाःशमि अच्छे दी हो पूर्वा शिसंऽइंडे अ-यो ऋतं इत् वृदेम् महत् देवानां ऋसुष्ऽतं एकं॥३॥स्मानः राजां विऽभृतः पुरुष्वा शये श्यासुं प्रऽयुंतः वनां अनुं अन्या वृत्सं भरं-ति स्रेति माता महत देवानां ऋसुर्ऽतं एकं॥४॥ ऋाऽिसत् पू-वीमु अपराः अनुरुत् सद्यः जातामुं तरुणीषु अंतः अंतःऽवंतीः सुवृते अप्रेऽवीताः महत् देवानां असुर्ऽतं एकं॥५॥२৮॥ श्युः प्रस्तात अधे नु हिऽमाता अवंधनः चरति वृत्सः एकः मिनस्य ता वर्षणस्य वृतानि महत् देवानां ऋमुरुतं एकं॥६॥ बिडमाता होता विद्येषु संऽराद अनु अयं चरति छोति बुधः प्र रायांनि राख्डवाचः भरंते महत् देवानां असुरुतं एकं॥७॥ श्रूरस्यऽइव युध्यतः अंतमस्य प्रतीचीनं दृष्ट्शे विश्वं आऽयत् अंतः मृतिः चर-ति निःऽसिधं गोः महत् देवानां ऋमुरुतं एकं ॥६॥ नि वेवेति

पुलितः दूतः आसु अंतः महान् चर्ति रो चनेनं वर्ष् वि बिभंत् अ-भिनः वि चष्टे महत् देवानां असुरुतं एकं॥०॥ विष्णुः गोपाः प्रमं पाति पार्थः प्रिया धार्मानि अमृतां दर्धानः अपिः ता वि-श्वां भुवनानि वेद्महत्देवानां श्रमुरुतं एकं॥१०॥२९॥ नानां चक्राते यम्यां वपूंषितयोः ऋत्यत्रोचंते कृष्णं अत्यत् श्यावीं च यत् अरुषी च स्वसारी महत्देवानां असुरुतं एकं॥११॥माता च् यचं दुह्ता च् धेनू स्वःऽदुघे धापयेते संऽईची च्यातस्यं ते सदंसि ईक्रे ऋंतः महत् देवानां ऋसुर्ऽत्वं एकं ॥१२॥ ऋन्यस्याः वृत्सं रिहृती मिमाय्वयां भुवा निद्धे धेनुः जधः ऋतस्य सा पर्य-सा अपिन्वत इळा महत्र देवानां असुरुतं एकं॥१३॥ पद्यां वृस्ते पुरुऽह्पां वपूंषि जध्वा तस्यो चिऽऋविरेरिहाणा स्रुतस्यं सद्यं विच्यामि विद्यान महत्त्देवानां ऋसुर्ऽलं एकं ॥१४॥ प्देऽईव॰ निऽहिते॰द्से अंतः तयोः अन्यत् गुह्यं आविः अन्यत् सुधीची-ना पृथ्यां सा विषूची महत् देवानां अमुर्ऽतं एकं॥१५॥३०॥ आ धनवः धुन्यंतां अशिषीः स्वःऽदुघाः श्र्याः अप्रेऽदुग्धाः नव्याः उनव्याः युवृतयः भवंतीः मृहत् देवानां ऋसुर्ऽत्वं एकं॥१६॥ यत् अन्यासुं वृष्भः रोरवीति सः अन्यस्मिन् यूथे नि द्धाति रेतः सः हि खपांऽवान सःभगः सः राजां महत् देवानां असुरुतं एकं ॥१७॥ वीरस्यंनुसुऽअश्यं जनासः प्रनुवोचाम् विदुः अस्य देवाः षोद्धा युक्ताः पंचेऽपंच आ वहंति महत देवानां असुर्ऽतं एकं ॥१८॥देवः तष्टां सविता विश्वऽरूपः पुपोषं प्रऽजाः पुरुधा जजान् द्मा च विश्वां भुवंनानि अस्य महत्त देवानां असुर्ऽत्वं एकं॥१९॥ मही सं ऐर्त च्यां संऽईची ॰ उमे 'ते 'ऋस्य वसुना निऽऋष्टि ॰ शृ-खेवीरःविंदमानः वसूनिमहत्तदेवानां अमुर्ऽतं एकं॥२०॥इमां

च नः पृथिवी विश्वऽधायाः उपं खेति हितऽमित्रः न राजां पुरः-ऽसदः शर्मेऽसदंः न वीराः महत् देवानां असुर्ऽ तं एकं॥२१॥ निः-ऽसिष्वरीः ते ओषंधीः उत आपंः र्यिते इंद्र पृथिवी विभृति सर्वा-यः ते वाम्ऽभाजः स्याम् महत् देवानां असुर्ऽतं एकं॥२२॥३१॥३॥

॥५६॥नता मिनंतिमायिनः नधीराः वृता देवानां प्रथमा भु-वाणिनरोदंसी अदूहां वेद्याभिःन पर्वताः निऽनमे तस्थिऽवां-संः॥१॥षर्भारान् एकः अचरन् विभृति ऋतं विषेष्ठं उपंगावः आ अगुः तिसः महीः उपराः तस्युः अत्याः गुहां हे निऽहिते॰ दिशिएकां॥२॥ चिऽपाजस्यः वृष्भः विश्वऽह्यः उति चिऽउधा पू-रुध प्रजाऽवान चिऽञ्चनीकः पत्यते माहिनऽवान सः रेतःऽधाः वृषभः शर्षातीनां ॥३॥ अभीके स्रामां पुद्ऽवीः स्रबोधि स्राद्-त्यानां अहे चारु नाम आपः चित् असी अरमंत देवीः पृथंक् वर्जतीः परिसी अवृंजन् ॥४॥ ची स्थऽस्थां सिंधवः चिः क्वीनां उत चिंडमाता विद्येषु सुंडराट् ऋतंड वरीः योषणाः तिसः अ-षाः निः आ दिवः विद्धे पत्यंमानाः॥५॥ निः आ दिवः सवितः वार्याणिद्वेऽदिवेञासुव् चिःनः ऋहूः चिऽधातुं रायः आसुव् वर्मूनिभगं चातः धिष्णे सातये धाः॥६॥ चिः आ दिवः सविता सोसवीति राजांना मिचावरुणा सुऽपाणी॰ आपः चित् अस्य रोदंसी चित् उवी रत्नं भिक्षुंतुस्वितुःस्वायं॥९॥ विः उत्ऽत्-मा दुऽनशां रोचनानि चयः राजंति असुरस्य वीराः च्छुतऽवानः इषिराः दुःऽदभासः चिः आदिवः विद्धे संतु देवाः॥৮॥१॥

॥५९॥ प्रमे विविकान अविद्त मनीषां धेनुं चरंती प्रऽयुंतां

ञ्च॰३.ञ्च॰४.व॰४.] ॥ २५६॥ [म॰३.ञ्च॰५.सू॰५८.

अगोपां सद्यः चित् या दुद्हे भूरिधासेः इंद्रः तत् ऋियः प्नितारः ऋस्याः॥१॥ इंद्रेः सु पूषा वृषंणा सुऽहस्तां दिवः न प्रीताः शश्यं दुद्हे विश्वेयत् अस्यां रणयंत देवाः प्र वः अचं वस्वः सुसं अश्यां ॥२॥ याः जामयः वृष्णे इच्छंति शिक्तं नमस्यंतीः जानते गभे अ-स्मिन् अच्छं पुचं धेनवंः वावशानाः महः चरंति विश्वंतं वपूषि ॥३॥अच्छं विविक्ति रोदंसी सुऽमेके याव्याः युजानः अध्यरे म-नीषाइमा कं ते मनवे भूरिऽवाराः कधीः भवंति दर्शताः यजचाः ॥४॥ या ते जिद्धा मधुं ऽमती सुऽमेधाः अभे देवेषु उच्यते उक्ची तयां इह विश्वान् अवसे यजंचान् आसाद्यपाययं च मधूं नि॥५॥ या ते अभे पर्वतस्य इवधारां असंश्वंती पीपयंत् देव चिचा तां अस्मभ्य प्रऽमितं जात् ऽवेदः वसी रास्वं सुऽमितं विश्वऽजन्यां ॥६॥ २॥

॥५६॥धेनुः प्रत्नस्यं काम्यं दुहांना ऋंतः पुचः च्रति दक्षिणा-याः आ द्योतिनं वहिति शुभऽयांमा उषसं स्तोमः ऋश्विनौ ऋ-जीगः॥१॥सुऽयुक् वहिति प्रति वां ऋतेनं ऊष्टीः भविति पितरां-ऽदवमेधाः जरेषां ऋसत विप्णेः मनीषां युवोः ऋवंः चकृम् आ यातं ऋवित्॥२॥ सुयुक्ऽभिः ऋश्वैः सुऽवृतां रथेन दस्तौ दमं शृ-णुतं छोकं ऋदेः किं ऋंग वां प्रति ऋविति गमिष्ठा आहुः विप्रांसः ऋश्विना पुराऽजाः॥३॥ आ मन्येषां आ गतं कत चित् एवैः विश्वे जनासः ऋश्विना ह्वंते द्मा हि वां गोऽ ऋं जीका मधूनि प्र मि-चासः न ददुः उसः ऋये॥४॥तिरः पुरु चित् ऋश्विना रजां सि आं-गूषः वां मघऽवाना जनेषु आ इह यातं पृषिऽभिः देवऽयानैः दसौ दमे वां निऽधयः मधूनां॥५॥३॥ पुराणं क्रोकंः सख्यं शिवं वां युवोः न्रा द्रविणं जहाव्यां पुनः कृष्णानाः सख्या श्वानि म-ध्यां मृदेम सह नु समानाः ॥६॥ अश्विना वायुनां युवं सुऽद्श्या नियुत्तऽभिः चस्ऽजोषंसा युवानानासंत्या तिरःऽऋंह्यं जुषाणा सोमं पिवतं ऋसिधां सुऽदानू०॥९॥ अश्विना परि वां इषः पुक् चीः ईयुःगीःऽभिः यतमानाः ऋमृधाः रथंः ह्वां ऋत्ऽजाः ऋदि-ऽजूतः परिद्यावां पृथिवी याति सद्यः॥६॥ अश्विना मधुसुत् ऽतंमः युवाकुं सोमंः तं पातं आगतं दुरोणे रथंः ह्वां भूरिवपें करिकत् सृतऽवंतः निः ऽकृतं आऽगंमिष्टः ॥ ०॥ ४॥

॥५९॥ मित्रः जनांन् यात्यति ब्रुवा्गः मित्रः दाधार पृथिवी जुत द्यां मिनः कृष्टीः अनिंऽिमषा अभि चृष्टे मिनायं हुव्यं घृत-ऽवंत जुहोत्॥१॥ प्रसः मिच् मर्तः ऋस्तु प्रयंस्वान् यः ते ऋदित्य शिक्षंति वृतेनं नह्न्युतेन जीयते लाऽ जेतः न एनं अंहंः अस्रोति अंतितः न दूरात्॥२॥ अनुमीवासः इक्रया मदंतः मितऽज्ञवः वरिमन् आ पृथिष्याः आदित्यस्य वृतं उपुरिक्ष्यंतः वृयं मित्रस्य मुऽमृतौ स्याम्॥३॥ ऋयं मि्चः नृमुस्यः मुऽशेवः राजां मुऽस्वः अज्निष्ट वेधाः तस्यं व्यं सुऽमृती युद्धियस्य ऋषि भुद्रे सौम्नसे स्याम् ॥४॥ महान् ऋादि्त्यः नर्मसा उपुरसद्यः यात्यत्रजनः गृण्ते सुऽशेवंः तसी एतत् पन्यंऽतमाय जुष्टं ऋगी मित्रायं ह्विः ञ्रा जुहोत्॥५॥५॥ मित्रस्यं चुषे िणुऽधृतंः ऋवंः देवस्यं सानसि द्युसं चिनश्रवःऽतमं॥६॥ अभियः महिना दिवं मिनः ब्भूवं स्ऽप्रयाः ञ्चाभिष्यवंःऽभिः पृथिवंवी॥९॥मिचायंपंचं येमिरेजनाः ञ्चभिष्टि-ऽश्वसेसःदेवान विश्वान बिभृति॥।। मित्रःदेवेषुं आयुषुंजनां-य वृक्तऽवंहिषे इषः इष्टऽवंताः ऋकुः ।। ६॥

স্ত্র-স্ত্র-৪.ব॰৮] ॥२५৮॥ [म॰३.স্ত্র৽५.सू॰६५,

॥६०॥इहऽइंह वृः मृनसा बृंधुता न्यः चृशिजः जग्मुः अभि ता-निवेदसायाभिःमायाभिःप्रतिजूतिऽवर्षसःसौधन्वनाःयिज्य भागं ञ्चानश्वाभायाभिःशचीभिःचमसान् ऋपिंशतययां धिया गां अरिणीत चर्मणः येनं हरीं मनसा निःऽ अतं खत तेनं देवऽतं च्युभवः सं आन्य ॥२॥ इंद्रस्य स्वयं च्युभवः सं आन्युः मनोः न-पांतः अपसः द्धन्विरे सौधन्वनासः अमृत्ऽतं आ ईरिरे विष्टी शमीभिः सुऽकृतः सुऽकृत्ययां ॥३॥ ईद्रेण याथ सुऽरथं सुते सचा अयो वर्णानां भव्य सह श्रिया न वः प्रतिऽमै सुऽ कृता नि वा-घतः सौधन्वनाः ऋभवः वीयौणि च॥४॥ इंद्रं ऋभुऽभिः वार्ज-वत्ऽभिःसंऽउधितं सुतं सोमं आवृष्ट्व गर्भस्योः धिया इषितः म्घुऽवन दा्णुषं:गृहे सौधन्वनेभिःसह मृतस्व नृऽभिः॥५॥ इंद्रं ऋभुऽमान वाजंऽवान मृत्स्व इह नः ऋसिन सर्वने शच्यां पुर-ऽस्तृत्रमानितुभ्यं स्वसंराणि येमिरेवृतादेवानां मनुषः च्यमै-ऽभिः॥६॥इंद्रं ऋभुऽभिः वाजिऽभिः वाजयंन् इह स्तोमं जरितुः उप याहि यज्ञियं शतं केतेभिः इषिरेभिः आयवे सहसंऽनीयः अध्वरस्यं होमंनि॥७॥७॥

॥६१॥ उषः वाजेन वाजिनि प्रऽचेताः स्तोमं जुष्स्व गृण्तः मघोनिपुराणीदेवियुवतिः पुरंऽधिः अनुंवतं च्रिस विश्वऽवारे ॥१॥उषःदेवि अमंत्या विभाहि चंद्रऽरंषामूनृताः ईरयंती आला वहंतु मुऽयमांसः अश्वाः हिरंण्यऽवर्णा पृथुऽपाजेसः ये॥२॥उषः प्रतीची भुवनानि विश्वां ऊष्टी तिष्ठसि अमृतंस्य केतुः समानं अर्थं च्रणीयमाना च्कंऽईव न्यसि आ ववृत्स्व॥३॥ अवंस्यू-मंऽइव चिन्वती मघोनी उषाः याति स्वसंरस्य पत्नी स्वः जनती मुऽभगां मुऽदंसाः आ अंतांत द्वः प्राथे आ पृथिव्याः॥४॥ अ छ वः देवी उषसं विऽभाती प्र वः भ्रष्यं नमंसा मुऽवृक्तिं ऊर्धं मधुधा दि्व पाजः अश्वेत प्र रोचना रुरुचे रुखऽसं ह्व्॥ ५॥ अगृतऽ वेरी दि्वः अवैंः अवोधि आ रेवतीं रोदंसी विचं अस्थात आऽयती अगे उषसं विऽभाती वामं एषि द्रविगं भिक्षंमाणः॥६॥ अगृतस्यं वृधे उषसां दुष्एयन वृषां मही रोदंसी आ विवेश मही मिचस्यं वर्षणस्य माया चंद्राऽदंव भानुं वि दुधे पुरुऽचा॥ ७॥ ६॥

॥६२॥इमाः कुं वां भृमयः मन्यमानाः युवाऽवते न तुज्याः ऋ-भूवन केत्यत इंद्रावरुणा यशः वां येन सा सिनं भरंथः सर्विऽभ्यः ॥१॥ ऋयं कुं वां पुरुरतमः र्यिऽयन शृष्यत्रतमं ऋवंसे जोह्वीति सुऽजोषौदुंद्रावृष्णामुरुत्ऽभिःद्विगपृथियापृगुतुंहवंमे॥शा असो तत इंद्रावरुणा वसुं स्यात असो र्यिः मर्तः सर्वेऽवीरः श्रमान् वर्द्धनीः श्रुखैः अवंतु श्रमान् हो नां भारती दक्षिणा-भिः॥३॥ वृहंस्पते जुषस्वं नुः हुव्यानि विश्वुऽदेव्यु रास्वं रत्नांनि दा्रुषे॥४॥ युचिं ऋकैंः बृह्स्पतिं ऋध्वरेषुं नमस्यत् अनां मि ओ-जः आ चुक्रे॥५॥९॥ वृष्भं चुष्णीनां विश्वऽरूपं अदाभ्यं बृह्स्पति वरेखां ॥६॥ इयं ते पूष्न आष्युणे सुडस्तुतिः देव नव्यसी असाभिः तुभ्यं शस्यते॥७॥ तां जुष्म्व गिरंममं वाज्ऽयंतीं अव धियं व-धूयुःऽइंव योषंणां ॥ ।। यः विश्वां ऋभि विऽपश्यंति भुवंना सं च परयंति सः नः पूषा अविता भुवत ॥ ०॥ तत् स्वितुः वरेखां भर्गः देवस्य धीमहि धियः यः नः पुडचीद्यात् ॥१०॥१०॥ देवस्य स्वितुः व्यं वाज्ऽयंतः पुरंऽध्या भगस्य राति ईमहे ॥११॥ देवं

॥ इति तृतीयं मंडलं समाप्तं॥

॥१॥लां हि अपे सदं इत्स्डम्न्यवं देवासं देवं अर्तिं निऽएरिरे इति ऋलां निऽएरिरे अमंत्रं युज्त मत्येषु आ देवं आऽदेवं जन्त प्रऽचेतसं विश्वं आऽदेवं जन्त प्रऽचेतसं विश्वं आऽदेवं जन्त प्रऽचेतसं ॥१॥सः भातरं वर्रणं अपे आ वृक्त्य देवान अच्छं सुऽमृती युज्ञऽवंनसं ज्येष्ठं युज्ञऽवंनसं च्यूतं वर्षाण्ड धृतं राजांनं च्यूतिण्ड धृतं॥२॥सर्षे सर्षायं अभि आ वृक्त्य आणुं न च्क्तं रथ्यांऽइव रह्यां असम्यं द्रम् रह्यां अपे मृळी कं वर्रणे सचा विदः म्हत् इसुं विश्व इभान्युषु तो कार्यतु जे णुणुचान शं कृषि असम्यं द्रम् शं कृषि॥३॥ लं नः अपे वर्रणस्य विद्वान देवस्य हेळः अव यासिसीष्ठाः यजिष्ठः वर्ह्यं त्रामः शोणुंचानः विश्वां बेषांसि प्रमुमुग्ध अस्मत्॥४॥ सः लं नः अपे अवमः भव जती ने दिष्ठः अस्याः ख्यसं विऽ उष्टी अवं वर्षे

यस्व नः वर्रणं ररांणः वीहि मृळीकं सुऽहवं: नः एधि॥५॥१२॥ अस्य श्रेष्ठां सुडभगंस्य संडहक् देवस्यं चिचडतंमा मत्येषु शुचि घृतं न तम् अध्यायाः स्पाही देवस्य मुंहनांऽ इव धेनोः॥६॥ चिः अस्य ता प्रमा संति सत्या स्पाही देवस्य जिनमानि अयेः अनंते अंतः परिऽवीतः आअगात् शुचिः शुक्रः अर्थः रोरंचानः॥७॥सः दूतः विश्वादत् अभि वष्टि सद्यं होतां हिरं एयऽ रथः रंऽ सुंजिहः रो-हित्र अधाः व्पूषाः विभाऽ वां सदां रुखः पितुमतींऽइव संऽसत् ॥ ।। सः चेत्यत् मनुषः युद्धऽ वधुः प्रतं मुद्धा र्श्नयां न्यंति सः स्ति अस्य दुर्यीमु साधन देवः मतीस्य सुध्निऽत्वं आप्॥०॥सः तु नः अियः नयतु प्रजानन् अन्छं रत्नं देवऽभंक्तं यत् अस्य धिया यत विश्वे अमृताः अकृं एतन् द्योः पिता जनिता सत्यं उद्यन् ॥१०॥१३॥ सः जायत प्रथमः प्रत्यां मुन्हः बुधे रजंसः अस्य योनी अपात अशीषा गुहमानः अंतां आऽयोयुंवानः वृष्भस्यं नीळे ॥११॥ प्रश्वीः आर्ते प्रथमं विपन्या स्रुतस्यं योनां वृषभस्यं नीळे स्पाहेः युवां वृपुषंः विभाऽवां सुप्त प्रियासः ऋजन्यंत वृष्णे॥१२॥ असावं अचे प्तरं मनुषाः अभि प्रसेदुः सृतं आणुषा गाः अ-श्मंऽवजाः मुऽदुर्घाः वृत्रे अंतः उत् उसाः आजन् उषसः हुवानाः ॥१३॥ ते मुर्मृज्त दुदृऽवांसः अद्रितत् एषां अन्ये अभितः विवी-चन् पृष्ठियं वासः श्रामि कारं श्रुच्न विदंतं ज्योतिः चकुपंतं धी-भिः॥१४॥ ते गुव्यता मनंसा हुधं उब्धं गाः येमानं परि संतं ऋदिं हद्धं नरः वचसा दैथेन वृजं गोऽमंतं उ्शिजः वि वृद्धः ।।१५॥१४॥ ते मुन्वत प्रथमं नामं धेनोः निः सुप्त मातुः पुरमाणि विंद्न तत् जानतीः अभि अनूषत् वाः आविः भुवत अष्णीः यशमां गीः ॥१६॥ नेशंत तमः दुधितं रोचंत द्योः उत् देव्याः उषसंः भानुः ऋते

आ सूर्यः बृहुतः तिष्टुत् अजान ऋजु मतेषु वृजिना च पश्यन ॥१९॥ ञ्चात् इत् पृष्वा वुवुधानाः वि ऋख्यन ञ्चात् इत् रत्नै धार्-यंत द्युऽभंक्तं विश्वे विश्वामु दुर्यासु देवाः मिचे धिये वृह्ण स्त्यं असु ॥१८॥ अर्छ वोचेय शुशुचानं अपि होतारं विषठभरसं यजिष्ठं शृचि जधः अनृणुत्नगवा अधंः नपूतं परिऽसिक्तं अंशोः ॥१९॥विश्वेषां ऋदितिः युद्धियानां विश्वेषां ऋतिषिः मानुषाणां ञ्ज्यिःदेवानां ञ्जवंःञ्जाऽवृणानः सुऽमृट्यीकः भृवतु जातऽवेदाः 11 20 11 94 11

॥२॥ यः मत्यैषु ऋमृतः ऋतऽवां देवः देवेषुं ऋर्तिः निऽधार्यि होतां यजिष्ठः मुहूा शुचधीं हुचीः ऋ गिः मनुषः ईर्यधी॥१॥ इह लं सूनो सहसः नः ऋद्यजातः जातान उभयान ऋंतः ऋये दृतः ईयसे युगुजानः ऋष्व ऋजुऽमुष्कान वृष्णः शुक्रान् च॥२॥ अत्या वृ-धुऽसू॰रोहिता घृतऽसूं॰ ऋृतस्यं मृत्ये मनेसा जविष्ठा ऋंतः ई्यसे अरुषा युजानः युष्मान् च देवान् विशंः आ च मतौन्॥३॥अर्थ-मर्णं वर्रणं मित्रं एषां दंद्राविषां म्रुरतः ऋषिनां उत सुऽऋषः ऋ्ये सुऽरथः सुऽराधाः ऋ। इत् जुं वह सुऽह्विषेजनां य॥४॥गी-ऽमान् अये अविंऽमान् अभी युद्धः नृवत्ऽसंखा सदै इत् अप्र-ऽमृष्यः इळांऽवान एषः ऋसुर् प्रजाऽवांन दीर्घः रुग्यः पृषुऽ बुधः सुभाऽवान्॥५॥१६॥ यः ते इ्ध्मं जुभरत् सिुस्विद्ानः मूर्धानं वा तृतपते लाइया भुवंः तस्यं स्वडतं वान् पायुः अये विश्वंसात् सी अघुऽयुतः उरुष्य ॥६॥ यः ते भरात् अवियते चित् अवै निऽशि-षत मुंद्रं अतिथिं उत्रहर्रत् आ देवुऽयुः इनधते दुरोगो तिस्निन र्यिः ध्रुवः ऋस्तु दास्वान ॥७॥ यः त्वा दोषा यः उषसि प्रऽशं-

सांत्रियं वाला कृणवंते हुविष्मान् अर्थःनस्वे दमे आहेम्या-ऽवान्तं ऋंहंसःपीप्रःदाश्वांसं॥६॥यःतुभ्यं ऋ्ये ऋमृतायदार्शत् दुवंः ले कृणवंते युत्तऽसुंक्न सः राया शृश्मानः वि योष्त्न एनं अहं: परि वरत् अघऽयोः॥०॥ यस्य तं अयो अध्यरं जुजीषः देवः मतस्य मुऽधितं राणः प्रीता इत् अस्त हो चांसा यविष्ठ असाम यस्यं विधृतः वृधासंः॥१०॥१७॥ चित्तिं ऋचित्तिं चिनुवृत् वि वि-हान् पृष्टाऽईव वीता वृज्ञिना चुमतीन् राये चुनः सुऽ ऋप्त्याये देव दिति चरास्वं अदिति उहुष्य ॥११॥ क्विं शृश्मुः क्वयंः अदं-न्धाः निऽधारयंतः दुर्यां सुञ्जायोः ऋतंः तं हश्यां न ऋ से एतान प्र-ऽभिः पृष्येः अद्भुतान अर्थः एवैः॥१२॥ तं अर्ये वा्घते सुऽप्रनीतिः सुतऽसोमाय विधते यविष्ठ रत्नं भर श्रशमानायं घृष्वे पृथु चंद्रं **अवंसे चुष्णिऽप्राः॥१३॥ अधं हु यत् वृयं अ**पे लाऽया प्ट्ऽभिः हस्तेभिः चुकृम तुनूभिः रथं न ऋंतः ऋपंसा भुरिजोः ऋृतं येुमुः मुऽध्यः ऋा शुषा याः॥१४॥ ऋधं मातुः उषसः सप्त विप्राः जायेमहि प्रथमाः वेधसंः नृन द्वः पुचाः ऋंगिरसः भ्वेम् ऋद्रि र्जेम् ध-निनं शुचंतः॥१५॥१८॥ ऋधं यथा नः पितरः परांसः प्रत्नासः ऋग्रे ऋतं आयुषा्णाः युचि इत् अयुन् दीधितिं वक्ष्यु शसंः साम भिंदंतः अरुणीः अपं वृत्॥१६॥ सुऽकमीणः सुऽरूचः देव्ऽयंतः अयः न देवाः जिनम धमैतः शुचंतः अपि वृव्धंतः इंद्रं ऊर्व गर्यं पृरिष्ठिसदैतः अग्मन ॥ १७॥ आ यूषाऽईव सुष्ठमितं पृष्यः अख्यत देवानां यत्जनिमञ्जति उ्यमतीनां चित उर्वशीः ऋकृप्रन वृधे चित्रअर्थः उपरस्य आयोः॥१८॥अर्कमे ते सुऽ अपसः अभूम सुतं अवसन् उषसः विभातीः अनूनं अपि पुरुधा मुऽ चंद्रं देवस्य म-मृजितः चारं चक्षुः॥१९॥एता ते अये उचयांनि वेधः अवीचाम

क्वयेता जुष्म्व उत्शोच्म्व कृणुहि वस्यसः नः महः गुयः पुर्-ऽवार प्र यंधि॥ २०॥ १९॥

॥३॥ आ वः राजानं अध्वरस्यं हुदं होतारं सुत्युऽयजं रोदंस्योः ञ्ज्यिं पुरातन्यिलोः अचित्रांत् हिरंएयऽरूपं अवंसे कृ गुध्वं॥१॥ अयं योनिः चुकृम यं व्यं ते जायाऽईव पत्ये चुश्ती सुऽवासाः अवाचीनः परिवीतः नि सीदुइमाः कं ते सुरअपाक प्रतीचीः ॥२॥ आऽ शृख्ते अहंपितायमन्मं नृऽ चक्षंसे सुऽ मृळीकायं वे्धः देवायं शुस्तिं अमृताय शंस यावांऽइव सोतां मुधुऽसुत् यं ईके ॥३॥ तं चित्नः शम्यै अयो अस्याः स्रुतस्यं बोधि स्रुत्ऽचित् सु-ऽञ्जाधीः कुदा ते उक्या सुधुऽमाद्यांनि कुदा भ्वंति सुख्या गृहे ते ॥४॥ कृषा हु तत् वरुणाय तं अग्रे कृषा दिवे गुईसे कत् नः ञ्जागंः कृषा मित्रायं मीद्भुषे पृषिये बर्वः कत् अर्थम्गे कत् भ-गांय॥५॥२०॥ कत् धिष्यायांसु वृधसानः ऋगे कत् वातांय प्र-ऽतंत्रसे शुनंऽये परिङमने नासंत्याय क्षे ब्रवः कत् अये ह्द्रायं नृऽग्ने ॥६॥ कृषा मृहे पुष्टिंऽभुरायं पूष्णे कत् रुद्रायं सुऽमंखाय हुविःऽदेकत विष्णंवे उहुऽगायायं रेतः बवः कत अयो शर्वे वृ-ह्त्ये॥९॥क्षया शर्धीयम्हतां ऋृतायं क्षयासूरे वृह्ते पृच्छ्यमानः प्रति ब्रवः अदितये तुरायं साधं द्विः जातुऽ वेदः चिकित्वान्॥।॥॥ ऋतेनं ऋतं निऽयंतं ई्ळे आगोः आमासचां मधुंऽमत् पृकं अये कृष्णा सुती रुशंता धासिनां एषा जामंर्येण पर्यसा पीपाय॥०॥ च्युतेनं हि स् वृष्भः चित् ऋकः पुमान ऋषिः पर्यसा पृष्ठचेन अस्पैदमानः अच्रत् व्यःऽधाः वृषां पुत्रं दुदृहे पृश्चिः जधः ॥१०॥२१॥ ऋतेने अद्रिं वि असन् भिदंतः सं अंगिरसः नवंत गी-

भिः शुनं नरः परि सद्न उषसं आविः स्वः अभवत जाते अगी ॥ ११॥ ऋतेनं देवीः अमृताः अमृत्ताः अर्थैः ऽभिः आपः मधुंमत्-ऽभिः ऋये वाजी न सर्येषु प्रऽस्तुभानः प्रसदं इत् सर्वितवे द्धन्युः ॥१२॥ मा कस्यं युक्षं सदं इत् हुरः गाः मा वेशस्यं प्रुऽ मिन्तः मा आपेः मा भातुः अये अनृजोः च्युणं वेः मा सख्युः दक्षं रिपोः भु-जेम॥१३॥ रक्षं नः अये तवं रक्षं णेभिः ररक्षा णः मुऽमख प्रीणानः प्रतिस्फुर्विर्ज्वीकु अंहं जुहि रक्षः महि चित् ववृधानं॥१४॥ एभिः भव सुडमनाः अये अवैः इमान स्पृश् मन्मंडभिः शूर वा-जान उत ब्रह्माणि अंगिरः जुषस्व सं ते श्रास्तिः देवऽवाता जरेत ॥१५॥ एता विश्वां विदुषेतुभ्यं वेधः नीयानि अये निग्या वचौसि निऽवचना कवये काव्यानि अशंसिषं मतिऽभिः विप्रः उक्यैः ॥१६॥२२॥

॥४॥ कृ गुष्व पार्जः प्रऽसितिं न पृथ्वी याहि राजांऽइव अर्म-ऽवान इभेन तृष्वी अनुं प्रऽसिति दूर्णानः अस्ता असि विध्य र्ख्यसंःतिपंष्ठैः॥१॥तवंभ्रमासंः आणुऽया पृतंति अनुंस्पृश्धृष्ता शोर्र्यचानः तपूषि अग्रे जुह् । पत्ंगान असंऽदितः वि मृज वि-ष्वंक् उल्काः॥२॥ प्रतिस्पर्शः विमृज् तूर्णिऽतमःभवं पायुः विशः अस्याः अदंबाः यः नुः दूरे अघऽ शंमः यः अंति अये मार्किः ते व्य-थिः आद्धर्षीत्॥अत्अपे तिष्टप्रति आतुनुष्व नि अमिचान् श्रोषतात तिरम्ऽहेते यः नः अरातिं संऽइधान चके नीचा तं धि श्रातमं न शुष्कं ॥४॥ ऊर्घः भव प्रति विध्य अधि असत् ञाविः कृणुष्व दैयानि अये अवं स्थिरा तनुहि यातुऽजूना जा-मिं अजीमिं प्रमृणीहि शर्वून ॥५॥२३॥सः ते जानाति सुऽमतिः

युविष्ठ यः ईवंते ब्रह्मणे गातुं ऐरंत् विश्वानि ऋसी मुऽ दिनानि रायः द्युमानि ऋर्यः वि दुरं ऋभि द्यौत्॥६॥सः इत् ऋर्ये ऋस्तु मु-ऽभगः सुऽदानुः यः ला नित्येन ह्विषां यः उक्यैः पिप्रींषति स्वे आयुंषि दुरोणे विश्वां इत् ऋसी सुऽ दिनां सा ऋसत् इष्टिः॥७॥ अचीमि ते सुऽम्तिं घोषि अवीक् सं ते व्वातां ज्रतां इयंगीः मुऽऋषाःता मुऽरथाः मुर्जेयेम ऋसो ख्वाणि धार्येः ऋनुं हून् ॥ ।। । इह ना भूरि आ चरेत उप तमन दोषां उवस्तः दी दिऽ वांसं अनु द्यून् जीळेतः त्या सुडमनेसः स्पेम् अभि द्युसा तस्थिऽवांसः जना-नां॥९॥यः ना सुऽऋश्वंः सुऽहिर्ययः ऋग्वे उपुऽयाति वसुंऽमता रथेन तस्य नाता भवसि तस्य सर्वा यः ते आतिथ्यं आनुषक् जु-जीषत्॥१०॥२४॥महः रुजामि बुंधुतां वर्चःऽभिःतत्मा पितुः गोतमात् अनुं इयाय लं नः अस्य वर्चसः चिकि बिहोतः युविष्ठ सुऽऋतो॰दमूनाः॥११॥ऋस्वंप्रऽजःत्रां्यःसुऽशेवाःऋतंद्रासः ञ्जवृकाः अर्थमिष्ठाः ते पायवं सुध्यंचः निऽसद्यं अये तर्वेन् पां-तु अमूर॥१२॥ ये पायवंः मामतेयं ते असे पश्यंतः अधं दुःऽइतात अरेक्षन् राक्षं तान मुऽकृतंः विश्वऽवेदाः दिप्संतः इत् रिपवंः न अहं देभुः॥१३॥ लयां व्यं सुऽध्न्यः लाऽ ऊंताः तवं प्रऽनीती अ-श्याम् वाजान् उभा शंसां सूद्य सत्यऽताते अनुषुया कृणुहि अह्याण्॥१४॥अया ते अये संऽइधां विधेम प्रति स्तोमं शस्य-मानं गृभाय दहं अशसंः रूखसंः पाहि असान दूहः निदः मिच-ऽमहः अवद्यात्॥ १५॥ २५॥ ४॥

[॥]५॥ वृष्यान्रायं मीद्धुषेस्ऽजोषाः कथा दाशेम् अपये वृहत् भाः अनूनेन वृह्ता वृक्षयेन उपं स्तुभायत् उप्ऽमित्न रोधः॥१॥

मा निंद्त यः इमां मह्यं गुतिं देवः दृदी मत्यीय स्वधाऽवान् पा-कायगृत्तः अमृतः विऽचेताः वैश्वानुरः नृऽतंमः युद्धः अपिः॥२॥ सामंब्रिडबहीः महिं तिग्मऽभृष्टिः सहस्रेऽरेताः वृष्भः तुर्विष्मान् पदं न गोः अपंऽगूद्धं विविद्यान् अियः मह्यं प्र इत् कुं वोचत् म्नीषां॥३॥प्रतान् ऋषिः ब्भुसत्तिग्मऽजंभःतिपष्ठेन शोचि-षां यः मुऽराधाः प्रयेमिनंति वर्षणस्यधानं प्रिया मिचस्यं चेतंतः भ्रुवाणि॥४॥ ऋभातरः न योषणः व्यंतः पृतिऽरिपः न जनयः दः-ऽ एवाः पापासः संतः अनृताः अस्त्याः इदं प्दं अजन्त गुभीरं ॥५॥१॥इदं मे अये कियंते पावक अमिनते गुरुभारं नमन्मं बृहत् द्धाय्धृषता गुभीरं यहं पृष्ठं प्रयंसा सुप्तऽधां तु ॥६॥ तं इत् नु एव समुना समानं अभि ऋला पुनती धीतिः अश्याः ससस्यं चर्मन अधिचार् पृष्टीः अये रुपः आर्पितं जवार्॥७॥ प्रुऽवाच्यं वचसः किं मे अस्य गृहां हितं उपं निणिक् वृद्ति यत् उसियांणां अपं वाःऽइंव वन पाति प्रियं हुपः अयं पुदं वेः शाहा इदं कं त्यत् महि महां अनीं कं यत उसियां सचेत पूर्वं गीः ऋतस्यं प्दे अधि दी-द्यानं गुहा र्घुऽस्यत्र्घुऽयत् विवेद्॥ ०॥ अधं द्युतानः पित्रोः स-चां आसा अमेनुत गुर्ह्धं चारु पृष्ट्रेः मातुः प्दे प्रमे अंति सत् गीः वृष्णंः शोचिषंः प्रऽयंतस्य जिद्धा॥१०॥२॥ ऋतं वोचे नमसा पृ-च्छ्यमानः तवं आऽशसां जातुऽवेदः यदिं इदं तं अस्य ख्यसि यत् हु विश्वं दि्वि यत् जुं द्रविंगां यत् पृष्युच्यां॥११॥ किं नः ऋस्य द्रविणं कत हु रत्नं विनः वोचः जातुऽवेदः चिकितान गुहा अ-धनः पुरमं यत् नः अस्य रेकुं पुदं न निद्ानाः अर्गन्म॥१२॥ का म्यादां व्युनां कत् ह् वामं अच्छं गुमेम् रुघवंः न वाजं कदा नः देवीः अमृतंस्य पत्नीः सूरः वर्णैन तृत्नुन् चुषसः॥१३॥अनिरेखं

अ°३.अ°५.व°५.] ॥ २६८ ॥ ्र [म॰४.ञ्र॰१.सू॰६.

वचंसा फुल्ग्वेन प्रतीत्येन कृधुना ऋतृपासः ऋधं ते ऋये किं इह वृद्ति अनायुधासः असंता स्चंतां॥१४॥ अस्य श्रिये संऽइधा-नस्यं वृष्णः वसीः अनीकं दमे आ ह्रोच हर्शत् वसानः सुहशीक-ऽरूपः स्त्रितिः न राया पुरुऽवारं ऋद्यौत्॥१५॥३॥

॥६॥ ऊर्धः जं सुनः अध्वरस्य होतः अमे तिष्ठं देवऽतांता यजीं-यान् तंहि विश्वं अभि असिमन्नं प्रवेधसः चित् तिरसिम्नीषां ॥१॥अमूरःहोतां निञ्चसादि विष्ठु ऋगिः मंद्रः विद्धेषु प्रऽचेताः ज्रध्मैभानुं स्विताऽइंव ऋश्वेत् मेतांऽइव धूमं स्तुभायत् उपं द्यां ॥२॥ युता सुऽजूर्णिः रातिनी घृताची पृऽद्खि्णित् देवऽतांति उराणः उत् कं स्वरः नव्डजाः न अकः पृष्ठः अन्ति सुऽधितः मुऽमेकः॥३॥ स्तीर्णे बहिषि संऽर्धाने अयी क्षेः अध्युर्यः जुजु-षाणः अस्थात् परिञ्जियः पुणुऽपाः नहोतां चिऽविष्टि एति प्र-ऽदिवः उराणः॥४॥ परित्मना मितऽदूः एति होता ऋषिः मंद्रः मधुंऽवचाः च्युतऽवां द्रवंति ऋस्य वाजिनः न शोकाः भयंते वि-श्वा भुवना यत् अभार्॥ ५॥ भट्रा ते अये मुऽ अनीक संऽहक् घोरस्य स्तः विषुंणस्य चारुः न यत् ते शोचिः तसंसा वरंत न ध्यसानः तन्विरेषः आधुः ।।६॥न यस्य सातुः जनितोः अवारि न मातरापितरां नु चित इष्टी अधं मितः न सुऽधितः पावकः अ्यिः दीदायमानुषीषु वि्रुषु॥०॥ द्विः यं पंच जीजनन् संऽवसां-नाः स्वसारः ऋषिं मानुषीषु वि््षु उष्डि बुधं ऋष्यैः न दंतं शुक्रं सुऽञ्जासं प्र्युं न तिरमं॥६॥ तवं त्ये अये हरितः घृत्ऽसाः रोहिं-तासः सृजुऽ अंचः सुऽ अंचः अर्षासः वृषणः सृजुऽमुष्काः आ देवऽतातिं अहुंत द्साः॥०॥येह्त्ये ते सहमानाः अयासः लेषा-

संः ऋगे ऋ चैयः चरंति श्येनासंन दुव्सुनासंः ऋषै तु विऽस्वुनसंः मार्रतं न शर्थः॥१०॥ अकारि ब्रह्मं सुंऽद्धान तुभ्यं शंसाति उक्यं यजंते वि कुं धाः होतारं ऋषिं मनुषः नि सेदुः नुमुखंतः वृशिजः शंसं आयोः॥११॥५॥

॥९॥ ऋयं इह प्रथमः धायि धानृऽभिः होतां यजिष्ठः ऋष्वेरेषु ईड्यः यं अप्नवानः भृगवः विऽह्ह्युः वनेषु चित्रं विऽभ्वं विशे-ऽविशे॥१॥ अये कुरा ते आनुषक् भुवंत देवस्य चेतंनं अधं हि ला जुगृभिरेमतीसः वि्रुषु ईडचं॥२॥ च्युतऽवांनं विऽचेतसं पश्यंतः द्यांऽ इंव स्तृऽभिः विश्वेषां ऋष्व्राणां हुस्कृतारं दमेऽ दमे ॥ ३॥ आपृं दूतं विवस्तंतः विश्वाः यः चुष्णीः अभि आ ज्भुः केतं आ-यवःभृगवागां विशेऽविशे॥४॥तं ईहोतांरं ऋानुषक् चिकितांसं निसेद्रिर्खं पावुकऽशोचिषं यजिष्ठं सप्तधामेऽभिः॥५॥६॥तं शर्यतीषुमानृषुं वने आवीतं अश्रितं चिचं संतं गुहां हितं सुऽवेदं कूचित्रअर्थिनं ॥६॥ सुसस्यं यत् विऽयुंता सस्मिन् अर्धन् ज्यु-तस्यधामनर्णयंतदेवाःमहान् अपिःनमसारातऽहं यः वेः अ-ध्वरायंसदं इत् ऋृतऽवां॥७॥वेः ऋध्वरस्यं दूत्यांनि विद्वान् उभे अंतः रोदंसी संऽचिकितान् दूतः ईयुसे प्रऽदिवः उराणः विदुः-ऽतंरःदिवः आऽरोधंनानि॥६॥ कृष्णं ते एमं रुशंतः पुरःभाः चृरिष्णु अचिः वपुंषां इत् एकं यत् अप्रंऽवीता द्धंते ह गर्भ सद्यः चित् जातः भवसि इत् कुं दूतः ॥ ९॥ सद्यः जातस्य दर्दशानं स्रोजः यत् ञ्चस्य वातंः ञ्रुनुऽवातिं शोचिः वृणिक्तं तिग्मां ञ्रुत्सेषुं जिह्नां स्थिरा चित् अनां द्यते वि जंभैः॥१०॥ तृषु यत् अनां तृषुणां व-वक्षं तृषुं दूतं कृणुते युद्धः ऋषिः वातस्य मेळि सचते निऽजूवैन आपुं न वाज्यते हिन्वे अवी ॥ ११ ॥ ७ ॥

॥ । ॥ दूतं वः विष्यऽवेदसंह्य्यऽवाहं अमत्यं यजिष्ठं च्हुं ज्से गि-रा॥ १॥ सः हि वेदं वसुंऽधितिं महान आऽरोधंनं दिवः सः देवान आइह व्याति॥ २॥ सः वेद्देवः आऽनमंदेवान् च्हुत्ऽयते दमेदा-तिं प्रियाणि चित् वसुं॥ ३॥ सः होतां सः इत् जं दृत्यं चिकितान् ख्रांतः ई्यते विद्वान् आऽरोधंनं दिवः॥ ४॥ ते स्याम् ये अपये द-दाष्णुः ह्य्यद्रातिऽभिः ये ई पुष्यंतः इंधते॥ ५॥ ते राया ते सुऽवीयः सस्ऽवांसः विष्णु ख्रिरे ये अपा द्धिरे दुवंः॥ ६॥ अस्मे रायः दि-वेऽदिवे सं च्रंतु पुरुऽस्पृहंः असो वाजांसः ईर्तां॥ १॥ सः विप्रः चर्षणीनां श्वसा मानुषाणां अति ख्रिपाऽईव विध्यति॥ । ॥ ।।।।।

॥०॥अये मृळ महान् असि यः ई आ देव्ऽयुं जनं इयेथं वृहिः आऽसदं॥१॥ सः मानुंषीषु दुःऽदभः विखु प्रऽञ्ज्वीः अमंत्रेः दूतः विश्वेषां भुवत्॥२॥सः सद्यं परिनीयते होतां मंद्रः दिविष्टिषु उत पोतां निसीद्ति॥३॥ उत्तयाः अधिः अध्यरे उतोः गृहऽपंतिः दमे उत्तब्रह्मा निसीद्ति॥४॥वेषि हि अध्यरिऽयतां उपऽव्कताजनां-नां ह्व्या च मानुंषाणां॥५॥वेषि इत् जं अस्य दूत्यं यस्य जुजीषः अध्यरं ह्व्यं मतस्य वोद्धं वे॥६॥ अस्माकं जोषि अध्यरं अस्माकं यद्यं अंगिरः अस्माकं शृणुधि हवं॥९॥ परि ते दुःऽदभः रथः अ-सान् अश्वोतु विश्वतः येनं रक्षं सि दाशुषंः ॥४॥०॥

॥१०॥ अमे तं अद्य अश्वंन स्तोमैः ऋतुंन भद्रं हृद्ि स्पृशं ऋ-ध्यामं ते ओहैंः॥१॥ अधं हि अमे ऋतोः भद्रस्यं दर्शस्य साधोः र्थीः ऋतस्यं वृह्तः व्भूषं ॥२॥ एभिः नः ऋवैः भवं नः अवीङ्स्वंः न ज्योतिः अपे विश्वेभिः सुऽमनाः अनीकैः॥३॥आमिः ते अद्यागीः-ऽभिः गृणंतः अपे दाशेम प्रते दिवः न स्तुन्यंति शुष्माः॥४॥तवं स्वादिष्ठा अपे संऽद्देष्टिः इदा चित् अहुः इदा चित् अस्तोः श्रिये रुकाः न रोचते उपाके॥५॥ घृतं न पूतं तुन् अरेपाः शुचि हिरेखां तत्ते रुकाः न रोचत स्वधाऽवः॥६॥ कृतं चित् हि स्म सनेमिडे-षंः अपे इनोषि मतीत इत्था यजमानात स्तुत् ऽवः॥९॥ शिवानः सख्या संतुं भाचा अपे देवेषुं युष्मे सा नः नाभिः सदेने सस्मिन् जर्धन्॥ ৮॥ १०॥ १॥

॥११॥भद्रंते अये सहिसन अनीं कं उपाके आ रोचते सूर्यस्य रूणंत हुणे दृहणे नक्तऽया चित अरू कितं हुणे आ रूपे अन् ॥१॥ विसाहि अये गृण्ते मनीषां खं वेपसा तुविऽजात स्तवांनः विश्वेभः यत व्वनः शृक्तदेवेः तत नः रास्व सुऽमहः भूरिमन्मं॥२॥ तत अये काव्यां तत मनीषाः तत उक्या जायंते राध्यांनि तत एति द्विणं वीरऽपेणाः इत्याऽधिये दाशुष्ठे मत्यीय॥३॥तत वाजी वाजंऽभरः विऽहांयाः अभिष्टिऽकृत जायते सत्यऽश्रुंषाः तत र्याः देवऽजूंतः म्यःऽभुः तत आश्रुः जूजुऽवान अये अवी॥४॥तां अये प्रथमं देवऽयंतः देवं मतीः अमृत मंद्रऽजिहं बेषःऽयुतं आ विवासंति धीभिः दमूनसं गृहऽपति अमूरं॥॥॥ आरे असत अमिति आरे अहं आरे विश्वां दुःऽमति यत निऽपासि दोषा श्विः सहसः सूनो अये यं देवः आ चित सचंसे स्वस्ति ॥६॥११॥॥

॥१२॥यःत्वां अपेड्नधंते यृतऽसुंक् चिः ते असंकृणवंत् सिस्न अहंन्सः सुद्युक्तेः अभिअस्तु प्रश्सद्यंत् तवं ऋतां जात्ऽवेदः चि- **অ॰३.অ॰५.व॰१४.**] ॥२७२॥ [म॰४.অ॰२.सू॰१४.

किलान्॥१॥ इध्मं यः ते जुभरंत श्रुष्ठमाणः महः अये अनीकं आ
सप्येन् सः इधानः प्रतिदोषां उषसं पुष्यंन र्यिं सचते झन अमिचान्॥२॥ अप्रिः ईशे वृहृतः श्र् चियंस्य अप्रिः वाजंस्य प्रमस्य
रायः दधाति रत्नै विधते यविष्ठः विआनुषक् मत्यीयस्वधाऽवान्
॥३॥ यत् चित् हिते पुरुष्ऽचा य्विष्ठ अचित्तिऽभिः चकृम कत्
चित् आगंः कृधिमु अस्मान् अदितेः अनागान् विष्टनां सिशिश्रुष्यः विष्वं अये ॥४॥ महः चित् अये एनंसः अभीके ऊर्वात
देवानां जुत मत्यीनां मा ते सखायः सदं इत् रिषाम् यस्त्रं तोकायं
तनयायशं योः॥५॥ यथां हत्यत् वस्वः गौर्यं चित् प्दि सितां अमुंचत यज्ञाः एवो सु अस्मत् मुंचत् विश्वंहं प्रतारि अये प्रऽत्रं
नः आयुः॥६॥१२॥

॥१३॥प्रति ऋषिः उषसां अयं ऋष्यत् विऽभातीनां सुऽमनाः र्ल्डियं यातं ऋषिना सुऽकृतंः दुरीणं उत् सूर्यः ज्योतिषा देवः एति॥१॥ ऊर्ध्वभानुं सविता देवः ऋष्येत् दूप्तं दिविध्वत् गीऽइषः न सलां अनुवतं वर्षणः यंति मिनः यत् सूर्यं दिवि आऽ रोहयंति ॥२॥ यं सी ऋकृंखन् तमसे विऽपृचे धुवऽक्षेमाः अनंवऽस्यंतः ऋषे तं सूर्यं हरितः स्प्त यहीः स्पर्णं विश्वस्य जर्गतः वहंति ॥३॥ विश्वस्य जर्गतः वहंति ॥३॥ विश्वस्य स्पर्यं स्वयं स्पर्यं स्परं स्पर्यं स्परं स्पर

॥१४॥ प्रतिञ्ज्षाः ज्षसं जातऽवेदाः ऋख्यंत देवः रोचमानाः

महंःऽभिः आ नामत्या उर्ऽगाया रथेन इमं यु उपं नः यातं अच्छं॥१॥ऊर्धं केतुं स्विता देवः अश्वेत ज्योतिः विश्वं स्मेभुवंनाय कृष्वन् आ अपाः द्यावापृष्यिवी अंतरिशं वि सूर्यः रिष्मिऽभिः चेकितानः॥२॥ आऽवहंती अरुणीः ज्योतिषा आ अगात् मही चिवारिष्मऽभिः चेकिताना प्रऽबोधयंती सुवितायं देवी उषाः ईयते सुऽयु जारेषेन॥३॥आवां विहेषाः इहते वहंतु रथाः अश्वासः उषसंः विऽउंष्टी इमे हि वां मधुऽपेयांयसोमाः अस्मिन् यु बेवृ-षणामाद्येथां॥४॥अनायतः अनिऽब बः कथा अयं त्यं इ उत्तानः अवं पद्यते न कयां याति स्यध्यां कः दृद्धे द्वः स्कंभः संऽक्तः पाति नाकं॥ ५॥ १४॥

॥१५॥ ऋियः होतां नः अध्यरे वाजी सन् परिनीयते देवः देवेषुं यिद्धयः॥१॥ परिचिऽविष्टि अध्यरं याति अियः रथीःऽ इव आ देवेषुं प्रयः दर्धत्॥१॥ परि वाजंऽ पितः कृिवः अियः हृव्यानि अन्त्रमीत दर्धत् एतांनि दाणुषे॥३॥ अयं यः मृंजंये पुरः देवऽ वाते संऽ इध्यते द्युऽमान् अमिचऽ दंभनः॥४॥ अस्यं घवीरः ईवतः अयेः ईशीत मत्यैः तिग्मऽ जंभस्य मीद्धुषः॥५॥१५॥ तं अवैतं न सान् सिं अष्टं न दिवः शिणुं म्मृं ज्यंते दिवेऽ दिवे॥६॥ बोधत् यत् मा हिर्षिऽभ्यां कुमारः साह्ऽदेव्यः अर्छ न हृतः उत् अरं॥१॥ उत्त त्या यज्ञता हरीं कुमारात् साह्ऽदेव्यात् प्रऽयंता सद्यः आ ददे॥ ॥ एषः वां देवी अश्वना कुमारः साह्ऽदेव्यः दीर्घऽ आयुः अस्तु सोन्मकः॥१॥ तं युवं देवी अश्वना कुमारं साह्ऽदेव्यः दीर्घऽ आयुः कुम्योत् कृष्णोत्तन ॥ १०॥ १६॥

॥१६॥ स्रास्त्यः यातुम्घऽवान् ऋजीषी द्रवंतु ऋस्य हर्रयः उप नःतसींइत्ऋंधःसुसुम्सुऽदक्षंद्हऋभिऽपित्वंक्रतेगृणानः॥१॥ अवस्य पूर्अध्वनः न अति अस्मिन् नः अद्यसवने मंद्धीशंसा-ति उक्यं उशनांऽइव वेधाः चिकितुषे श्रमुयौयमन्नं॥२॥ क्विः न निग्यं विद्यांनि सार्धन् वृषां यत् सेवं विऽपिपानः अचीत् दिवः इत्या जीजनत् सप्त कारून अहू । चित चुकुः वयुनां गृगांतः ॥३॥ स्वंः यत् वेदि सुऽहशीं कं ऋकींः महि ज्योतिः रुरुचुः यत् ह वस्तोः अधा तमांसि दुधिता विऽचक्षे नृऽभ्यः चुकार नृऽतमः अभिष्टौ॥४॥ व्वसे इंद्रं अमितं सुजीषी उमे आ प्रमी रोदंसी मृह्डिता अतः चित्र अस्य मृहिमा विरेचि अभि यः विश्वां भुवं-ना बुभूवं॥५॥१९॥ विश्वांनि श्रृक्तः नयाँ णि विद्वान् अपः रिरेच सखिड भिः निडकांमैः अध्मानं चित् ये बिभिदुः वचः उभिः वृजं गोऽमंतं वृश्चिनं विवृद्धः ॥ श्रुपः वृत्रं वृद्धिऽवांसं परा ऋह्न प्रआवृत्ते वजं पृथिवी सऽचेताः प्रअणीसिस्मुद्रियांणि ऐ-नोः पतिः भवन् शवसा सूरधृष्णोः॥७॥ ऋषः यत् ऋद्रि पुरुऽहूत् दर्दः आविः भुवत सरमां पूर्वं ते सः नः नेता वाजं आ द्षि भूरि गोचा र्जन् अंगिरःऽभिः गृणानः॥४॥अर्छं कृविं नृऽम्नुः गाः ञ्चभिष्टौस्वंःऽसाताम्घुऽवृन्नाधंमानं जुतिऽभिः तं इष्णुः द्यु-म्रऽहूंती नि मायाऽवान् अबंहा दस्युः अतु॥०॥ आ दस्युऽझा मनसा याहि असंभुवंत ते कुलाः सुख्ये निऽकांमः स्वे योनौ नि स्द्तं सऽ ह्पा विवां चिकित्स्त ऋतुऽचित् हुनारी ॥१०॥१८॥ यासि कुत्सेन सुऽर्थं अवस्युः तोदः वातस्य हयौः ईशानः ऋजा वाजंनगध्यं युयूंषन् क्विःयत् ऋहंन् पायीयभूषांत्॥१९॥ कु-

त्माय पुष्णं अपुषं नि वहीं प्रपिते अहूं: कुयंवं सहसां सद्यः

दस्यून प्रमृण् कुत्येने प्रसूरं चुकं वृह्तात् ऋभीके॥१२॥ वं पिप्रुं मृगंयं पूजुडवांसं ऋ जिर्श्वने वैद्धिनायं रंधीः पंचाशत कृष्णा नि वृषः सहस्रां ऋतं न पुरं ज्रिमा वि द्दुं । १३॥ सूरं उपाके तुन्वं द्धानः वियत्ते चेति अमृतस्य वर्षः मृगः न हुस्ती तविषी चुषाणः सिंहः नभीमः आयुंधानि विभ्रत्॥१४॥ इंद्रं कामाः वुसु-ऽयंतः अगम्न स्वंःऽमीद्धे न सवंने चुकानाः श्रवस्यवंः श्रश्मा-नासः उक्येः स्रोकः न रुखा सुहशीऽइव पुष्टिः ॥१५॥१९॥ तं इत् वः इंद्रं मुऽहवं हुवेम यः ता चुकारं नयीं पुरूणि यः माऽवंते जुरिचे गध्यं चित्रमुखु वाजंभरंति स्पाहेऽराधाः॥१६॥ तिगमा यत् ऋंतः ञ्चशनिः पतातिकस्मिन् चित् श्रूरमुहुके जनानां घोरा यत् अर्थ संऽऋंतिः भवाति अधं स्न नः तन्वः बोधि गोपाः॥१९॥ भुवः अ-विता वामऽदेवस्य धीनां भुवंः सखां अवृकः वाजंऽसाती लां अनुं प्रध्मतिं आ ज्यन्य उर्दश्संः ज्रिने विश्वधंस्याः॥१८॥ ए-भिःनृऽभिः इंद्रलायुऽभिःताम्घवंत्रभिः मघुऽवन विश्वे आजी द्यावं:न द्युक्तैः ऋभि संतंः ऋयैः क्षुपः मृदेम् श्ररदंः च पूर्वीः॥१०॥ एव इत इंद्रीय वृष्भायं वृष्णे बसं अव्वर्भ भृगवः न रथं नु चित यथां नः सुख्या विष्ठयोषंत् असंत् नः ज्याः अविता तुनूष्ठपाः॥२०॥ नु स्तुतः इंद्रनु गृणानः इषं जुर्चि नद्यः न पीपेः श्वकारि ते हरि-ऽवुः ब्रह्मं नव्यं ध्या स्याम् रुष्यः सुदाऽसाः ॥ २१॥ २०॥

॥१९॥ लं महान इंद्र तुभ्यं हृ खाः अनुं ख्वं मंहनां मृत्यत द्यौः लं वृवं शवसा ज्यन्वान सृजः सिंधूंन अहिना ज्यसानान॥१॥ तवं विषः जिनमन रेजत द्यौः रेजंत भूमिः भियसां स्वस्यं मृत्योः ज्युघायंत्रं सुठभ्वः पवतासः आदैन्धन्वांनि स्रयंते आपः॥२॥भि- ञ्च॰३.ञ्च॰५.व॰२३.]

नत् गिरिं शवंसा वजं इषान् आविःऽकृखानः सहसानः ओजंः वधीं त्वृचं वजेण मुंद्सानः सरेन् आपः जवंसा हृतऽवृंष्णीः॥३॥ मुऽवीरः ते जनिता मृत्यत द्योः इंद्रंस्य कृता स्वपंः ऽतमः भूत् यः ई ज्जानं स्व्यीसुऽवजं अनेपऽच्युतं सदंसः नभूमं ॥४॥ यः एकंः इत् च्यवयंति प्रभूमं राजां कृष्टीनां पुरुऽहूतः इंद्रं सत्यं एनं अनुं विश्वे मदंति रातिं देवस्यं गृणुतः मुघोनंः॥५॥२१॥सुचा सोमाः ऋभवन् अस्य विश्वेस्चा मदासः बृह्तः मदिष्ठाः स्चा अभ्वः वसुंऽपतिः वसूनां दचे विश्वाः अधियाः इंद्रु कृष्टीः ॥६॥ तं अधं प्रथमं जायं-मानः अमे विश्वाः अधियाः इंद्र कृष्टीः तं प्रति प्रवतः आऽश-यांनं ऋहिं वजेण मघुऽवन् वि वृष्यः॥७॥ स्वाऽहनं द्धृंषिं तुमं इंद्रं महां ऋपारं वृष्भं सुऽवजें हंतां यः वृचं सनिता ज्त वाजें दा-तो मघानि मघऽवो सुऽराधोः॥८॥ ऋयं वृतः चात्यते सुंऽईचीः यः आजिषुं मुघऽवां शृखे एकं अयं वाजं भुरति यंसनोति अस्य प्रियासः सख्ये स्याम्॥९॥ ऋयं पृख्वे ऋधं जयंन् उत झन् ऋयं उत प्रकृणुते युधा गाः यदा सत्यं कृणुते मन्युं इंद्रः विश्वं हद्धं भयते ए-जंत् असात्॥१०॥२२॥ सं इंद्रं: गाः अज्यत् सं हिरंग्या सं अश्व-या मघऽवां यः ह पूर्वीः एभिः नृऽभिः नृऽतंमः ऋस्य श्काः रायः विऽभक्ता संऽभ्रः च वस्वं:॥११॥ कियंत् स्वित् इंद्रः ऋधि एति मातुः कियंत पितुः ज्नितुः यः ज्जानं यः श्रस्य शुष्मं मुहुकैः इ-यति वातः न जूतः स्तुनयत् भाः अभैः ॥१२॥ सियंतं न् असियंतं कृणोति इयति रेणुं मुघऽवा संऽञ्चोहं विऽभंजनुः अ्शनिमान्-ऽइव द्यीः उत स्तोतारम्घऽवां वसीधात्॥१३॥अयं चुऋं इष्णत् सूर्यस्य नि एतंशं रीर्मृत्समृमाणं आ कृष्णः ई जुहुराणः जिघति ल्चः बुधे रजंसः श्रुस्य योनौ॥१४॥ श्रिसिक्यां यजमानः न होतां

॥१५॥१३॥ग्यंतः इंद्रं मुख्यायं विप्राः अश्वुष्ठयंतः वृषेणं वाजयंतः जिन्द्रयंतः जिन्द्रदां अधितंद्रजितं आच्यव्यामः अवतेन कोणं ॥१६॥ चाता नः बोधि दहंशानः आपिः अभिद्रख्याता मर्हिता सोम्यानां सखां पिता पितृहतंमः पितृणां कर्ता ईं जं लोकं उग्यते व्योद्धाः॥१०॥ सखिद्धातां अविता बोधि सखां गृंणानः इंद्रं स्तुवते वयः धाः व्यं हि आते चकृम सद्द्वाधः आभिः शमी-भिः महयंतः इंद्रं ॥१८॥ स्तुतः इंद्रं मघद्रवां यत् हृ वृचा भूरीणि एकंः अप्रतीनि हृति अस्य प्रियः जिता यस्यं शमीन निकं देवाः वार्यंते न मतीः॥१९॥ एव नः इंद्रं मघद्रवां विद्रुप्शी करत् सत्या चष्टि यत् जित्र अन्वा तं राजां जनुषां धेहि असे अधि श्रवं माहिनं यत् जित्रे स्त्रा निहान विद्रुप्शी कर्त सत्या चित्रं यत् जित्रे स्त्रा निहान स्त्रा निहान स्त्रा स्त्रा

॥१८॥ अयं पंथाः अनुंऽवित्तः पुराणः यतः देवाः उत्तऽअजायंत विश्वे अतः चित् आजिन्षीष्ट प्रऽवृंद्धः मा मातः अमुया पत्तंवे कः ॥१॥ न अहं अतः निः अयुदुःऽगहां एतत् तिर्श्वतां पाश्चीत् निः गमानि बहू निमे अकृंता कर्वां नियुध्यै लेन सं लेन पृच्छे ॥२॥ प्राऽयंती मातां अनुं अच्छन न अनुंगानि अनुं नुगमानि लष्टुंः गृहे अपिवृत् सो मं इंद्रः श्तुऽधन्यं चम्वोः सुतस्यं॥३॥ किं सः च्यु-धंक् कृण्वृत् यं सहसं मासः जभारं श्रदः च पृविः नहि नु अस्य प्रतिऽमानं अस्ति अंतः जातेषुं उत्त ये जिनेऽत्वाः ॥४॥ अव्वद्यं-ऽद्यं मन्यमाना गृहां अकः इंद्रं माता वीयेण निऽच्यं छं अष्यं उत्त अस्यात् स्वयं अत्तं वसानः आ रोदंसीः अपृणात् जायंमानः ञ्च॰३.ञ्च॰६.व॰१.]

॥५॥२५॥ एताः ऋषंति ऋललाऽभवंतीः ऋतवरीःऽइवसंऽऋो-र्शमानाः एताः वि पृच्छ किं इदं भुनंति के आपः अद्रि पुरिऽधि र्जित ॥६॥ किं जं स्वित् असी निऽविदः भनंत इंद्रस्य अवद्यं द्धिष्ते आपः मम् एतान् पुनः मह्ता व्धेनं वृत्रं ज्यन्वान् अ-मृज्त विसिधून्॥ ९॥ ममंत् चनला युव्तिः प्राऽश्रासं ममंत् चन ला कुषवा जगारं ममंत चित् आपः शिश्वे ममृद्धुः ममंत् चित् इंद्रः सहंसा उत् ऋतिष्ठत्॥ ध ममंत् चुन ते मुघ्ऽवन विऽऋंसः निऽविविधान अपं हर्नूः ज्ञानं अधं निऽविद्यः उत्ऽतरः ब्-भूवान् शिरंः दासस्यं सं पिणुक् व्धेनं ॥९॥ गृष्टिः सुसूव् स्थविरं तवागां अनाधृषं वृष्मं तुमं इंद्रं अरीद्धं वृत्मं च्रयाय माता स्वयं गातुं तन्वे इंख्यमानं॥१०॥ उत माता महिषं अनुं अवेनत् अमी'ला जहाति पुच देवाः अर्थ अबवीत वृचं इंद्रः हनिष्यन सखे विष्णो विऽत्रं वि ऋमस्व॥११॥ कः ते मातरं विधवां अचऋत श्युं कः त्वां अजिघांसत् चरंतं कः ते देवः अधि माडींके आसीत यत् प्र अक्षिणाः पितरं पाद्ऽगृह्यं ॥१२॥ अवंत्या मूनंः आंचा णि पेचेनदेवेषुंविविदेम्डितारं अपंश्यंजायां अमहीयमानां अधं मे श्येनः मधुं आ जुभार ॥ १३ ॥ २६ ॥ ५ ॥

॥१९॥ एव तां इंद्र वृज्जिन अर्च विश्वे देवासः सुऽहवांसः जमाः
महां ज्मे रोदंसी वृद्धं सृष्वं निः एकं इत् वृण्ते वृच्ठहत्ये॥१॥
अवं अमृज्तं जिवंयः न देवाः भुवं संऽराट् इंद्र स्त्यऽ योनिः अ-हंन अहिं प्रिऽशयांनं अणीः प्र वृत्नीः अरदः विश्वऽधेनाः॥२॥
अतृं णुवंतं विऽयतं अवुध्यं अवुध्यमानं सुसुपानं इंद्र स्प्र प्रति
प्रवतः आऽशयांनं अहिं वजेण विरिणाः अप्वेन्॥३॥अशी-

दयत् शर्वसा सामं बुधं वाः न वातः तर्विषीभिः इंद्रः हुद्धा नि श्रीक्षात् उश्मानः श्रोजंः अवं श्रुभिनृत् कुकुभंः पवैतानां ॥४॥ ञ्चिभि प्र द्दूः जर्नयः न गभै रषांः ऽ इव प्र युयुः साकं ऋदंयः ऋतं-पैयःविऽमृतः उचाः जमीन् तं वृतान् ऋरिणाः इंद्रसिंधून्॥५॥१॥ लं मही अविन विष्युऽधेनां तुर्वतिये व्ययाय क्षरंती अरमयः न-मंसाएजंत्ऋगीः मुऽत्र्णान् ऋकृणोः इंद्रसिंधून्॥६॥प्रऋयुवंः नुभुन्वः न वक्षाः ध्वसाः ऋषिन्वत युवतीः ऋतुऽ ज्ञाः धन्वानि अजान् अपृण्क् तृषा्णान् अधीक् इंद्रः स्त्यैः दंऽसुंपत्नीः॥९॥ पूर्वीः उषसंः शुरदेः च गूर्ताः वृचं जुघुन्वान् ऋमृजुत वि सिंधून् परिऽस्थिताः ऋतृण्त बृह्यानाः सीराः इंद्रः सर्वितवे पृथिया ॥ ।। व्यीभिः पुत्रं अयुवंः अद्ानं निऽवेशनात् हुरिऽवः आ ज्-भृषे वि अंधः अख्यत अहिं आऽ द्दानः निः भूत उख्ऽ छित् सं अरंत पर्व ॥ ०॥ प्र ते पूर्वी णि करंणानि विप्र आऽ विद्वान आहु विदुषे करांसि यथांऽयथा वृष्यांनि स्वऽ गूंती ऋपांसि राजन नयीं ऋविवेषीः॥१०॥ नु स्तुतः इंद्रु नु गृर्णानः इषं जुरिचे नृद्यः न पीपेः॰ञ्जकारिते हुरिऽ वः ब्रह्मनव्यं धिया स्याम् रथ्यः सुद्ाऽसाः 119911211

॥२०॥ आनः इंद्रः दूरात् आनः आसात् अभिष्टिऽकृत् अवसे यास्त उपः ओजिष्टेभिः नृऽपितः वर्जंऽबाहुः संऽगे समत्ऽसृतु-वेणिः पृतन्यून्॥१॥ आनः इंद्रः हरिऽभिः यातु अर्छ अवीचीनः अवसे राधसे च तिष्टाति वजी मघऽवां विऽर्प्णी इमं युइं अनुं नः वार्जंऽसाती॥२॥ इमं युइं तं असाकं इंद्र पुरः दर्धत् सन्षिम् ऋतुं नः श्रृष्ठीऽइंव वजिन सन्ये धनानां त्यां व्यं अर्थः आजि

ज्येम्॥३॥ उशन् जं सुनःसुऽमनाः उपाके सोमस्यनुसुऽसुतस्य स्वधाऽवः पाः इंद्र प्रतिऽभृतस्य मध्यः सं ऋधंसा मुमुद्ः पृष्ठयेन ॥४॥ वियः ररषो ऋषिऽभिः नवेभिः वृक्षः न प्रकः मृर्यः न जेता मर्यः नयोषां ऋभिमन्यमानः ऋच्छं विविक्ति पुरुऽहू तं इंद्रं॥५॥३॥ गिरिःनयः स्वऽतंवान् ऋष्वः इंद्रंः सुनात् एव सहसे जातः उयः आऽदंती वजंस्यविरं नभीमः उद्गाऽदंव कीशंवसुना निऽऋष्टं ॥६॥नयस्यं वृती ज्नुषां नु अस्ति न राधंसः आऽम्रीता म्घस्यं उत्रववृषा्गाःतविषीऽवः उय् ऋसभ्यं दृह्यि पुरुऽहूत् रायः॥९॥ ईक्षे रायः स्ययस्य चुष्णीनां उतव्जं अपुऽवृती असि गीनां शि-खाऽन्रःसंऽड्थेषुं प्रहाऽवान वस्वःराशिं ऋभिऽनेता ऋसि भूरि ॥ । । वया तत् पृखे शच्या शचिष्ठः यया कृणोति मुहुं का चित ऋष्वः पुरुदा्रभुषे विऽचं यिष्ठः अहंः अर्थ द्धाति द्विगां जित्व ॥९॥मानःमधीः आभ्रद्धितत्नःप्रदाशुषेदातंवेभूरियत्ते नवी देखो शस्ते अस्मिन ते उक्षे प्र ब्वाम व्यं इंद्र स्तुवंतः॥१०॥ नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषं जरित्रे नद्यःन पीपेः अकारि ते हरि-ऽवः बसं नव्यं धिया स्याम् रुष्यः सुदाऽसाः॥ ११॥ ४॥

॥२१॥ आ यातु इंद्रः अवंसे उपं नः इह स्तुतः स्ध्रमात् अस्तु श्रूरं वृव्धानः तविषीः यस्य पूर्वीः द्योः न खुर्चे ऋभिऽभूति पुष्पात ॥१॥ तस्यं इत् इह स्तव्य वृष्ययांनि तुविऽद्युक्तस्यं तुविऽराधंसः नृन्यस्यं ऋतुः विद्य्यः न संऽराट् स्हान् तरुवः अभि अस्ति कृ-ष्टीः॥२॥ आयातु इंद्रःद्विः आ पृथियाः मृष्यु स्मुद्रात् उत वा पुरीषात् स्वंःऽनरात् अवंसे नः मुरुलान् पुराऽवतः वा सदनात् च्युतस्यं॥३॥स्यूरस्यंरायः बृह्तः यः ईशेतं ऊं स्त्वाम् विद्धेषु इंद्रं

यः वायुनां जयंति गोऽमंतीषु प्रधृष्णुऽया नयंति वस्यः ऋच्छं ॥४॥ उपं यः नमः नमंसि स्तुभायन् इयंति वाचं जनयंन् यजध्ये ऋंजसानः पुरुऽवारं उक्षेः आ इंद्रं कृखीत् सर्दनेषु होतां ॥५॥५॥ धिषा यदि धिष्णयंतः सुरायान सदैतः ऋदि श्रीशिजस्यं गोहे ञ्चा दुरोषाः पास्त्यस्यं होतां यः नः महान् सुंऽवरंखेषु वहूिः॥६॥ सचा यत् ईभावरस्य वृष्णंः सिसंक्ति युष्मंः स्तुवते भरायगुहां यत ई श्लीशिजस्यंगीहे प्रयत्धिये प्रश्चयंसे मदांय॥९॥ वियत् वरां-सि पर्वतस्य वृखे पर्यःऽभिः जिन्वे ऋपां जवांसि विदत् गौरस्यं ग्वयस्यं गोहे यदि वाजांय सुऽध्यः वहंति॥६॥ भुद्रा तेहस्तां सु-ऽकृंता उत पाणी प्रुऽयंतारा स्तुवृते राधः इंद्र का ते निऽसंतिः किं जं नो ममित्स किं न उत्तर्जन् जं हर्षसे दात्वे जं ॥ ०॥ एव वस्वः इंद्रः सत्यः संऽराट् हंतां वृत्रं वरिवः पूर्वे कः॰ पुरुऽस्तुत ऋतां नः शरिध रायः भृष्ठीय ते ऋवंसः देव्यंस्य॥१०॥ नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषं जरिचे नद्यः नपीपेः श्चकारिते हुरिऽवः बस्ने नव्यं धिया स्याम एष्यंः सदाऽसाः ॥ ११ ॥ ६ ॥ २ ॥

॥२शायत्नःइंद्रः जुजुषेयत् च वष्टितत्नः महान् कर्ति शुष्मी ञ्जाचित्वसंस्तोमं मघऽवां सोमं उक्या यः ऋश्मां नं शवंसा बि-भंत् एति॥१॥ वृषां वृषंधिं चतुंःऽऋश्विं ऋस्यंन् ख्यः बाहुऽभ्यां नृऽतंमः शचींऽवान् श्रिये पर्षणी उषमांगः जगीं यस्याः पर्वी-णिस्खायं विचे॥शायः देवः देवऽतंमः जायंमानः महः वाजेभिः महत्ऽभिः च शुषीःद्धानः वजं बाह्रोः चुशंतं द्यां अमेन रेज्यत् प्रभूमं॥३॥ विश्वां रोधांसि प्रष्वतंः च पूर्वीः द्योः सुष्वात् जिनं-मन् रेजत ह्याः आ मातरां भरति शुष्मी आ गोः नृऽवत् परि-

ऽज्मन नोुनुवृंत वार्ताः॥४॥ ता तु ते <u>इंद</u>्र महतः महानि विश्वेषु इत्सर्वनेषु प्रुऽवाच्यां यत् प्रूर्धृष्णोु धृष्ता द्धृष्वान् ऋहिं व-जेग शवंसा अविवेषीः॥५॥९॥ ता तु ते सत्या तुविऽनृम्णु विश्वां प्रधेनवंः सिस्ते वृष्णंः जध्नः अधं ह तत् वृष्ऽमनः भियानाः प्र सिंधवः जर्वसा चुऋमुंत्॥६॥ अर्च अहं ते हुि वुः ताः कुं देवीः अवंःऽभिःइंद्रस्त्वंतस्वसारःयत्सी अनुप्रमुचः वृह्धानाःदी-र्घा अनु प्रऽसिति स्यंद्यध्यै॥७॥ प्रिप्टिके अंगुः मद्यः न सिंधुः आ ना शमी शृश्मानस्यं श्किः अस्मद्यं न् शुशुचानस्यं युम्याः आ-भुः न र्श्मि तुविऽश्रोजंसं गोः॥৮॥ श्रुसो विषेषा कृणुहि ज्येषा नृम्णानिस्चा सहुरेसहांसि ऋसाभ्यं वृचा सुऽहनांनि रंधि जहि वधः वृनुषः मत्यस्य ॥९॥ श्रम्भावं इत् मु शृगुह् तं इंद् श्रम्भयं चिचान् उपं माहि वाजांन् ऋसाभ्यं विश्वाः दुष्णुः पुरंऽधीः ऋ-सानं सु म्घऽवन् बोधि गोऽदाः॥१०॥ नु स्तुतः इंद्र नु गृणानः इषंजरिवेन्द्यं:नपीपेश्यकारितेहरिऽवः ब्रसंनव्यं धियास्याम् र्थ्यः सुदाऽसाः ॥ ११ ॥ ७ ॥

॥२३॥ कृषा महां अवृधत् कस्य होतुः यु जं जुषाणः अभि सो मं जधः पिवंन उणानः जुषमाणः अधः ववृष्ठे ऋष्वः शुचते धनाय ॥१॥ कः अस्य वीरः स्थुष्ठमादं आप सं आनं शु सुमृतिऽभिः कः अस्य कत् अस्य चि चं चि किते कत् जती वृधे भुवत् शृशमानस्य यज्योः ॥२॥ कृषा शृणोति हूयमानं इंद्रः कृषा शृखन अवसां अस्य वेद काः अस्य पूर्वीः उपेष्ठमातयः हु कृषा एनं आहुः पपुरि जरिचे॥३॥ कृषा सुष्ठवाधः शृशमानः अस्य नर्शत् अभि द्विणं दीध्यानः देवः भुवत् नवेदाः मे ऋतानां नमः जगुभ्वान अभि यत् जुनोषत्॥४॥क्या कत् अस्याः उषसः विऽष्ठेष्टोदेवः मतस्य सख्यं जुनोष क्या कत् अस्य सख्यं सखिऽभ्यः ये अस्मिन् कामं सुऽयुनं तत् से ॥५॥९॥ किं आत् अमंनं सख्यं सखिऽभ्यः कृदा नु ते भानं प्रश्रवाम् श्रिये सुऽहणः वषुः अस्य सगीः स्वः न चिन्नऽत्तमं इषे आगोः॥६॥ दुहं निघां सन् ध्वरसं अनिद्रां तेतिके तिग्मा तुन्त्रसे अनीका स्रूणा चित् यनं स्रूण्ऽयाः नः उयः दूरे अञ्चाताः उषसः वृवाधे॥९॥ स्रृतस्यं हि श्रुष्टं संति पूर्वीः स्वृतस्यं धीतिः वृजिनानि हृति स्रृतस्यं छोकः वृधिरा तत्दे कणी बुधानः श्रुच्यानः आयोः॥६॥ स्रृतस्यं हृत्रह्यः संति पूर्वीः स्वृतस्यं धीतिः वृजिनानि हृति स्रृतस्यं छोकः वृधिरा तत्दे कणी बुधानः श्रुच्यानः आयोः॥६॥ स्रृतस्यं हृद्धा धृष्णानि संति पुष्कि चंद्रा वपुषे वपूषि स्रृतेनं दीर्घं इष्णुंत पृष्ठाः स्रृतेनं गावः स्रृतं आविवेश्रुः॥९॥ स्रृतं येमानः स्रृतं इत् वनोति स्रृतस्यं श्रुषाः तु-रुवाः संत्रायः स्रुवाः स्रु

॥२४॥का सुऽस्तुतिः शवंसः सूनुं इंद्रं अवाचीनं राधसे आ व-वर्तत द्दिः हि वीरः गृण्ते वसूनि सः गोऽपंतिः निःऽसिधां नः जनासः॥१॥ सः वृच्ऽहत्ये हव्यः सः ईड्यः सः सुऽस्तुतः इंद्रं सत्य-ऽराधाः सः यामन् आ म्घऽवां मत्यीय ब्रह्मण्यते सुस्वये वरिवः धात्॥१॥तं इत्नरं विद्ध्यंते संऽईके रिरिकां संः तन्वंः कृष्वत् चां मिथः यत् त्यागं ज्भयां सः अग्मन् नरं तोकस्यं तन्यस्य साती ॥३॥ ऋतुऽयंति छित्यं योगे ज्य आणुषाणासः मिथः आणी-ऽसाती सं यत् विशः अववृचंत युध्माः आत् इत् नेमे इंद्र्यंते अ-भीके॥४॥आत् इत् हुनेमे इंद्र्यं युज्ते आत् इत् प्रक्तिः पुरोळाशं

॥२५॥ कः अद्यानयेः देवऽकां मः उशन् इंद्रस्य मुख्यं जुजोष कः वा महे अवसे पायाय मंऽइंडे अया मुतऽसोमः ईट्टे ॥१॥ कः न-नाम वर्चसा सोम्याय मनायुः वा भवति वस्ते उसाः कः इंद्रस्य युज्यं कः मुखिऽलं कः भा चं वृष्टि क्वये कः जती॥२॥ कः देवानां अवः अद्य वृणीते कः आदित्यान् अदितिं ज्योतिः ईट्टे कस्यं अ-श्विनौ इंद्रं अपिः मुतस्यं अंशोः पिवृति मनसा अविऽवेनं॥३॥ तसी अपिः भारतः शर्मे यंसत् ज्योक् पृश्यात् सूर्यं उत्तऽ चरंतं यः इंद्राय सुनवाम इति आहं नरे नयीय नृऽतंमाय नृणां॥४॥ न तं जिन्ति बहवंः न द्धाः उरु असी अदितिः शर्मे यंसत् प्रियः सु-ऽकृत प्रियः इंद्रं मनायुः प्रियः सुप्रअवीः प्रियः अस्य सोमी ॥ ५॥ १३॥ सुप्रञ्ज्ञ्यः प्राणुषार् एषः वीरः सुस्तेः प्तिः कृणुते केवला इंद्रः न असुस्तेः आपिः न सखां न जामिः दुःप्रञ्ज्ञ्यः अव्डह्ना इत् अवाचः॥६॥ न रेवतां पृणिनां सुख्यं इंद्रः असु-न्वता सुत्ऽपाः सं गृणीते आ अस्य वेदः खिदति हंति न्यं वि सुस्त्रेये प्रक्रये केवलः भूत्॥ ९॥ इंद्रं परे अवरे मध्यमासः इंद्रं यांतः अवंऽसितासः इंद्रं इंद्रं ख्रियंतः उत्त युध्यमानाः इंद्रं नरः वाज्-ऽयंतः हुवंते ॥ ৮॥ १४॥

॥२६॥ अहं मनुः अभवं सूर्यः च अहं क्षीवान ऋषिः असि विमः अहं कुत्सं आर्जुनेयं नि ऋं जे अहं क्विः उशनां पश्यंत मा ॥१॥ अहं भूमि अद्दां आयीय अहं वृष्टिं दाणुषे मत्यीय अहं अपः अन्यं वावशानाः ममं देवासः अनु केते आयुन्॥२॥ अहं पुरः मंद्सानः वि ऐरं नवं साकं नवतीः शंवरस्य शतऽत्मं वेश्यं सर्व-ऽतांता दिवंः ऽदासं अतिष्ठिः ग्वं यत् आवं॥ अम मुसः विऽभ्यः मह्तः विः अस्तु प्रश्येनः श्येनेभ्यः आणुऽपत्वां अच्क्रयां यत् स्वध्यां सुऽप्णः ह्वं भरंत् मनंवे देवऽ जुष्टं॥ ४॥ भरंत् यदि विः अतः विविज्ञानः पृथा उह्णां मनंः ऽज्ञवाः अस्ति तूयं य्यो मधु-ना सोम्येनं उत्त अवः विविद् श्येनः अचं॥ भ॥ ऋजीपी श्येनः ददमानः ऋं णुं प्राऽवतः श्कुनः मंद्रं मदंसो मं भर्त दहहाणः दे-वऽवां न दिवः अमुष्मां त उत्तऽतंरात् आऽदायं॥ ६॥ आऽदायं श्येनः अभरत् सो मं सहसं स्वान् अयुतं च साकं अचं पुरैऽधिः अज्ञहात् अरांतीः मदे सो मंस्य मूराः अमूरः॥ ९॥ १५॥

॥२०॥गभैनु सन् अनुं एषां अवेदं अहं देवानां जिनमानि वि-

স্ত্র°३.স্ত্র°६.व॰৭৮.] ॥२৮६॥ [म॰४.স্ত্র॰३.सू॰२९.

श्वां शृतं मा पुरं आयंसीः अर्छ्न अधं श्येनः ज्वसां निः अदीयं ॥१॥ न घु सः मां अपं जोषं जुभार् अभि ई आस तक्षंसा वीयेण ई-मा पुरंऽधिः अजहात अरांतीः उत वातान अत्रत शृश्वानः ॥१॥ अवं यत् श्येनः अस्वंनीत अधं द्योः वि यत् यदि वा अतः जृहुः पुरंऽधिं सृजत् यत् असी अवं ह छिपत् ज्यां कृशानुः अस्तां मन-साभुर्ण्यन॥३॥ सृजिप्यः ई इंद्रंऽवतः न भुज्यं श्येनः जुभार् बृहृतः अधि सोः अंतः पत्त पत्वि अस्य प्णे अधं यामेनि प्रऽसितस्य तत् वेः १॥४॥ अधं श्वेतं कुलशं गोभिः अकं आऽपिप्यानं मघऽ वां शुक्तं अधं अध्युरेऽभिः प्रऽयंतं मध्यः अयं इंद्रंः मदाय प्रति धत् पिबंधी शूरंः मदाय प्रति धत् पिबंधी ॥ ५॥ १६॥

॥२६॥ ला युजा तर्वतत् सोम् स्ख्ये इंद्रः ऋपः मनंवे स्ऽस्ताः कः॰ अहंन अहं अरिणात् स्प्त सिंधून अपं अवृणोत् अपिहि-ताऽइव खानि॥१॥ला युजा नि खिद्त सूर्येस्य इंद्रः च्कं सहंसा स्द्यः इंदो अधि सुनां बृह्ता वर्तमानं महः दुहः ऋपं विश्वऽञ्चायु धायािशश्चहंन इंद्रः अदहत् ऋपिः इंदो पुरादस्यून मध्यं दिनात् ऋभी के दुःऽगे दुगोणे क्रलां न यातां पुरु सहस्रां शवी नि बहीति ॥३॥ विश्वस्मात् सी ऋध्मान इंद्र दस्यून विश्वः दासीः अकृणोः ऋपऽश्काः अवधियां अमृणतं नि श्चून अविदेशां अपंऽचि-तिं वधवैः॥४॥ एव सत्यं म्घऽवाना युवं तत् इंद्रः च सोम् ऊर्व अश्वंगोः आ अद्हेतं अपिऽहितानि अश्वारित्चषुं ः क्षाः चित् तत्तृदाना ॥ ५॥ १९॥

[॥]२९॥ ञ्चा नः स्तुतः उपं वाजेभिः जती इंद्रं याहि हरिङ भिः मं-286*

द्सानः तिरः चित् ऋषैः सर्वना पुरुषि ऋांगूषेभिःगृणानः सत्यऽराधाः॥१॥ आहि स्मयातिनयैः चिकित्वान हूयमानः सोतृऽभिः
उपं युइं सुऽ ऋषः यः ऋभी रुः मन्यमानः सुस्वानेभिः मदिति सं ह्
वीरेः॥२॥ ऋवयं इत् ऋस्य कणी वाज्यध्ये जुष्टा अनुं प्र दिशं मंद्यध्ये उत् ऽव्वृषाणः राधसे तुर्विष्मान् करंत् नः इंद्रेः सुऽतीर्थाः
ऋभयं च॥३॥ अच्छं यः गंतां नाधमानं ऊती इत्था विप्रं हवेमानं
गृणांतं उपं तमनि द्धानः धुरि आश्रून् सहस्राणि श्वानि वर्जऽबाहुः॥४॥ त्वाऽ ऊतासः म्घऽव्न इंद्र विप्राः व्यं ते स्याम सूर्यः
गृणांतः भेजानासं वृहत् ऽदिवस्य रायः आऽकाय्यंस्य दावने पुरुऽक्षोः ॥ ५॥ १८॥

॥३०॥ निकः दंद्र तत उत्तरतंरः न ज्यायान ऋ ित् वृच्डह्न निकः एव यथा तं॥१॥ स्चा ते अनु कृष्टयः विश्वा च्काऽदंव व्वृतः स्चा महान असि श्रुतः॥२॥ विश्वे चन इत् श्रुना त्वा देवासः दंद्युयुधुः यत् अहा निक्तं श्रा श्रीतरः॥३॥ यचं उत्त वा धितेभ्यः च्कं कुत्सा ययुध्यते मुषा यः दंद्र सूर्यं॥४॥ यचं देवा न ऋ घा यतः विश्वा न श्रुप्यः एकः इत् तं दंद्र वनून श्रहंन ॥५॥१०॥ यचं उत्त मत्या यकं अरिणाः दंद्र सूर्यं मञ्जावः श्रची भिः एतं शं॥६॥ िकं स्नात उत्त श्रुसि वृच्डह्न मघंऽ वन मन्युमत् इतं मः श्रचे स्वयं यत् दुः इह्ना युवं वच्धाः दुह्त तरं द्वः ॥ ।॥ दिवः चित् घ दुह्त रं महान मही यमानां उष्यं दुह्त रं दिवः ॥ ।॥ दिवः चित् घ दुह्त रं महान मही यमानां उष्यं दुद्दं सं पिण्क्॥ ०॥ अपं उषाः श्रनसः स्रत् सं इपं घात श्रहं विभ्युषी नि यत् सी श्रिष्टा श्रीत श्री प्रारु वतः॥ १०॥ उत्त सिधुं श्री प्रारु वतः॥ १०॥ उत्त सिधुं श्री प्रारु वतः॥ १०॥ उत्त सिधुं स्रित् से प्रारु वतः॥ १०॥ उत्त सिधुं स्रित् सं प्रारु विश्वा वि प्रारु वतः॥ १०॥ वतः सिधुं स्रित् सं प्रारु वतः॥ १०॥ वतः सिधुं स्रित सं विश्वा विश्वा स्रित स्रित

विऽबाुल्यं विऽतुस्थाुनां ऋधि स्न्मिं परिस्थाः इंद्रुमाययां॥१२॥ उत शुष्णस्य धृष्णुऽया प्रमृष्युः ऋभि वेदंनं पुरः यत् ऋस्य संऽपि-णक्॥१३॥ जुत दासं कौ लिऽतुरं बृहुतः पर्वेतात् अधि अवं अहुन् इंदू शंबंर ॥ १४॥ उत दासस्य वृचिनः सहसाणि श्ता अवधीः अधि पंचे प्रधीन्ऽइंव॥१५॥२१॥ जुतत्यं पुचे अयुवेः परांऽवृक्तं श्तर कंतुः उक्येषुं इंद्रे: आ अभुजृत् ॥१६॥ जुत त्या तुर्वशायदूर अस्तातारां शची ३८पतिः इंद्रंः विद्वान् अपार्यत्॥१९॥ जुतत्या सद्यः आयी स्रयोः इंद्रपारतः अणीचित्ररंथा अवधीः॥१८॥अनु हा जहितान्यः ऋंधं श्रोणं च वृच्ऽह्नन तत्ते सुसं ऋष्टं वे॥१९॥ शृतं अश्मन् इमयीनां पुरां इंद्रः वि आस्यृत् दिवं इदासाय दा-श्रुवे॥२०॥२२॥ ऋस्वापयत् द्भीतंये सहस्रा चिंशतं हथैः दासानां इंद्रः माययां ॥२१॥ सः घु इत् जुत ऋसि वृच्ऽह्न समानः इंद्रगी-८पंतिः यःता विश्वांनि चिच्युषे॥२२॥ उत नूनं यत् इंद्रियं कृरिष्याः इंद्रपोंस्यं अद्यनिकः तत् आ मिन्त्॥२३॥ वामंऽवामं ते आऽदुरे देवः द्दातु अर्थमा वामं पूषा वामं भगः वामं देवः करूकती 11 58 11 53 11

॥३१॥ कयां नः चिचः आ भुवत ज्ती सदाऽवृधः सखां कयां शिच्छया वृता॥१॥कः ला सत्यः मदानां मंहिष्ठः मृत्सत् अंधसः हृद्धा चित् आऽरुजे वसुं॥१॥ अभि सुनः सखींनां अविता जरिन् गूणां शृतं भवासि ज्तिऽिभः॥३॥ अभि नः आ व्वृत्स्व च्कंन वृतं अवैतः नियुत्तऽिभः च्षेणीनां॥४॥ प्रुऽवतां हि कतूंनां आह् पदाऽद्वेव गच्छं सि अभि स्ये सचां॥५॥२४॥संयत्ते द्दुम्त्यवंः सं च्काणि द्धन्विरे अधं ले अधं सूर्ये॥६॥ उत स्मृहि तां आहुः

ञ्च॰३.ञ्च॰६.व॰२९.] ॥२६९॥ [म॰४.ञ्च॰३.सू॰३३.

इत्मघडवानं श्वीऽप्ते दातां रं अविऽदीधयुं॥७॥ उत् स्म्स्यः इत् परि श्र्मानायं सुन्वते पुरु चित् मंह्से वसुं॥६॥ नहि स्तते श्र्तं चनराधः वरंते आऽमुरं न च्यौत्नानिकृरिष्तः॥९॥ आसान् अवंतु ते शृतं असान् सहसं जत्यः असान् विश्वाः अभिष्टं यः ॥१०॥२५॥ असान् इह वृणीष्वस्खायं स्वस्तये महः राये दिवित्संते॥११॥ आसान् अविहु विश्वहां इंद्रं राया परी णसा आसान् विश्वां भिः जतिऽभिः॥१२॥ असम्यं तान् अपं वृधि वजान् अस्तांऽइव गोऽमतः नवांभिः इंद्र जतिऽभिः॥१३॥ आसान् धृष्णु-ऽया रषः द्युऽमान् इंद्र अनपऽच्युतः ग्युः अश्वऽयुः ई्यते॥१४॥ अस्मानं उत्ऽत्मं कृधि श्ववः देवेषुं सूर्ये विषष्ठं द्यांऽइंव उपरि॥ १५॥ २६॥ ॥ १५॥ २६॥

॥३२॥ आतु नः इंद्र वृच्डह्न असान अधि आगृहि महान
महीभिः जितिऽभिः॥१॥ भृिमः चित् घ असि तूतुं जिः आ चिच्
चिचिणीं षु आचिचं कृणोषि जत्ये॥२॥ द्भेिभः चित् शशीयांसं
हंसि वाधितं ओजसा सिलंडिभः ये ते सचा ॥३॥ व्यं इंद्र ते सचा
व्यंता अभिनोनुमः असान् ऽश्रंसान् इत् उत्त अव्॥४॥ सः नः
चिचाभिः अद्विऽवः अन्वद्याभिः जितिऽभिः अनाधृष्टाभिः आ
गृहि ॥५॥२९॥ भूयामो सु त्वाऽवंतः सखायः इंद्र गोऽमतः युजः
वाजां य घृष्वं ये॥६॥ तं हि एकं ईशिषे इंद्र वाजस्य गोऽमतः सः
नः यंधि मही इषं॥९॥ न ता व्यंते अत्यथा यत्त दिलंसि स्तुतः मधं
स्तो तृडभ्यः इंद्र गिर्वेणः॥ ॥ अभित्वा गोत्माः गिरा अनूषत् प
दावने इंद्र वाजाय घृष्वं ये॥ ९॥ प्रते वोचाम वीयी याः मंद्सानः
आ अर्दजः पुरः दासीः अभिऽइत्यं॥ १०॥ २६॥ ता ते गृणांति वेधसः

ञ्च॰३.ञ्च॰ ७.व॰ १.] ॥ २९०॥ [म॰४.ञ्च॰४.सू॰३३.

यानि चुकर्षे पैांस्यां मुतेषुं इंद्र गिर्वेणः॥११॥अवीवृधंत गोतंमाः इंद्रे ते स्तोमंऽ वाहसः आ एषु धाः वीराऽवंत् यर्थः॥१२॥ यत् चित् हिश्रयंतां असि इंद्रंसाधारणः लंतं ला व्यंह्वामहे॥१३॥ अवी-चीनः वसो भव् असे सुमृत्स्व अधंसः सोमानां इंद्र सोम्ऽपाः ॥१४॥ श्रुसानं ना मृतीनां श्रा स्तोमंः इंद्र युक्तुत अवीक् श्रा वृत्यहरीं ॥१५॥ पुरोकार्यं चृन्ः घसंः जोषयां से गिरंः चृन्ः वृधू-युःऽइवयोषंणां॥१६॥२९॥सहसं व्यतीनां युक्तानां इंद्रं ईम्हे शृतं सोमस्य खार्यः॥१९॥ सहस्रां ते श्ता व्यंगवां आ व्यव्यामसि ञ्चस्पुऽचा राधः युतु ते ॥१८॥ दर्श ते कुलशानां हिरंख्यानां ऋधी-मृहि भूरिऽदाः ऋसि वृच्डह्न् ॥१९॥ भूरिऽदाः भूरि देहि नःमा दुअंभूरि आभर्भूरिघइत इंद्रदित्सृसि॥२०॥भूरिऽदाः हि असि श्रुतः पुष्ऽचा श्रूर वृच्ऽह्न श्रा नः भूजस्व राधंसि॥२१॥ प्रते बुश्रूः विऽच्छ्य शंसामि गोऽस्नः नृपात् मा आभ्यां गाः अनुं शि-श्रयः॥२२॥ कुनीनुकाऽइंव विद्धेनवें दूऽप्दे अभूके बुभू यामेषु शोभेते' ॥२३॥ अरं मे उस्र यांचे अरं अनुस्र याचे वृभू यामेषु ऋसिधां ॥ २४ ॥ ३० ॥ ६ ॥ ३ ॥

॥३३॥प्रक्रुभुऽभ्यः दूतंऽ इंव वाचं इषे उप्रक्तिरे श्वेतंरी धेनुं ईक्रे ये वातंऽजूताः त्रिणिऽ भिः एवैः परिद्यां सद्यः श्रुपसंः ब्भूवुः ॥१॥यदा श्रां श्रक्तंन क्रुभवंः पितृऽभ्यां परिऽ विष्टी वेषणां देस-नाभिः श्रात् इत्देवानां उपं सख्यं श्रायन् धीरांसः पृष्टिं श्रुवहुन् मनाये॥२॥ पृनंः ये चक्रुः पितरां युवाना सनां यूपांऽइव जरणा श्याना ते वाजंः विऽभ्वां क्रुभुः इंद्रंऽवंतः मधुंऽप्तरसः नः श्रुवंतु युवां॥३॥यत् संऽवत्सं क्रुभवंः गां श्रां श्रुन् यत् संऽवत्सं क्रुभवंः साः

अपिंशन् यत् सुंऽवत्सं अभेरन् भासः अस्याः ताभिः शमीभिः ञ्चमृत्ऽतं ञ्राप्रुः॥४॥ ज्येष्ठः ञ्राह् चम्सा हा क्र इति कनीयान् चीन कृण्वाम इति आहु कुनिष्ठः आहु चुतुरः कर इति लष्टां ऋ-भ्वःतत्पन्यत्वचंःवः॥५॥१॥स्त्यं जचुःनरः एव हि च्कुः अनु स्वधां ऋभवंः जुग्मुः एतां वि्ऽभाजमानान चुम्सान् ऋहां ऽइव अवेनत् लष्टां चृतुरंः दृदृष्यान् ॥६॥ बादंश द्यून् यत् अगोद्यस्य ञ्जातिच्येरर्गन् कुभवंःसुसंतःसुऽक्षेत्रां ञ्चकृर्णन् अनयंतसिंधून् धन्वं आ ऋतिष्ठन ओषंधीः निमं आपंः॥०॥ रथं ये चुत्रुः सुऽवृतं न्रेऽस्थां ये धेनुं विश्वऽजुवं विश्वऽरूपां ते आ तृक्षुंतु ऋभवंः र्यिं न्ःसुऽञ्चवंसःसुऽञ्चपंसःसुऽहस्ताः॥६॥ञ्चपंःहि एषां ञ्चजुंषंत दे-वाः ऋभि ऋलां मनसा दीध्यांनाः वाजः देवानां अभवत् सुऽक-मी इंद्रंस्य ऋभुक्षाः वर्रणस्य विऽभ्वां॥०॥ ये हरीं मेधयां उक्या मदंतः इंद्राय चुक्कः सुऽयुजां ये अश्वां ते रायः पोषं द्रविणानि असो धत्तक्युभवः क्षेम्ऽयंतः न मिचं॥१०॥ इदा अहूः पीतिं उत वः मदं धुः न ऋते श्रांतस्यं मुख्यायं देवाः ते नूनं श्रुसे ऋभवः वसूंनि तृतीयें ऋस्मिन् सर्वने द्धात्॥ ११॥ २॥

॥३४॥ ज्ञुभुः विऽभ्वां वाजः इंद्रंः नः अच्छं इमं युत्तं रुन्ऽधेयां उपं यात इदा हि वः धिषणां देवी अहां अधात पीति सं मदाः अग्मत वः॥१॥ विदानासः जन्मनः वाजऽरुनाः उत ज्ञुतुऽभिः ज्ञुभवः माद्यधं सं वः मदाः अग्मत सं पुरंऽधिः सुऽवीरां असे र्यिआ ईर्यधं॥२॥ अयं वः युद्धः ज्ञुभवः अकारियं आ मनुष्वत प्रदिवंः द्धिधे प्र वः अच्छं जुजुषाणासः अस्थुः अभूत विश्वे अपिया उत वाजाः॥३॥ अभूत जं वः विधते रुन्ऽधेयं इदा नरः

दा्युषे मत्यीय पिवंत वाजाः ऋभवः द्दे वः महि तृतीयं सर्वनं मद्याथ॥आवाजाःयात् उपनः ऋभुस्याः महः न्यः द्रविणसः गृणानाः आ वः पीतयः अभिऽपिते अह् । इमाः अस्तं न्वस्वः-ऽइवरम्न् ॥५॥३॥ ञ्चा नृपातः श्वसः यात्न उपेड्मं युद्धं नर्मसा हूयमानाः सुऽजीषंसः सूरयः यस्यं च स्थ मध्वः पात् रुन् ऽधाः इंद्रं-ऽवंतः॥६॥सऽजोषाःइंद्रवर्रुणेनसोमं सुऽजोषाः पाहि गिर्वुणः मुहत्ऽभिः अयेऽपाभिः ऋतुऽपाभिः सुऽजोषाः याःपत्नीभिः रुन्डधाभिः सुडजीषाः॥७॥ सुडजीषंसः आदित्यैः माद्यधं स-ऽजीषसः ऋभुवः पर्वतिभिः सऽजीषसः दैव्येन स्विचा सऽजीषसः सिंधुंडभिः रुल्इधेभिः ॥६॥ ये ऋश्विनां ये पितरां ये जुती धेनुं तत्रषुः सुभवंः ये अश्वां ये अंसंचा ये सुधंक् रोदंसीं ये विऽभ्वः नरः मुऽऋपुत्यानि चुऋः॥०॥ येगोऽमंतं वार्जंऽवंतं मुऽवीरं र्यिं धन्य वसुंऽमंतं पुरुऽक्षुं ते अपेऽपाः ऋभवः मुंद्सानाः असे धन येच् रातिं गृणंति॥१०॥ न अपं अभूत न वः अतीतृषाम अनिः-ऽशस्ताः च्युभ्वः युज्ञे ऋस्मिन सं इंद्रेण मद्य सं मुरुत्ऽभिः सं राजंऽभिः रुनुऽधेयाय देवाः॥ ११॥ ४॥

॥३५॥इह उपयात् श्वसः न्यातः सीधन्वनाः स्मृत्वः माञ्चपे भूत ञ्चस्मिन् हिवः सवंने रुन् ऽधेयं गमंतु इंद्रं ञ्चनुं वः मदोसः ॥१॥ श्राञ्चग्नस्भूणां इह रुन् ऽधेयं ञ्चभूत् सोमंस्य मुऽस्तस्य पीतिः मुऽकृत्ययां यत् सुऽञ्चपस्ययां च एकं विऽच् क च्मसं चृतुः ऽधा ॥२॥ विञ्चकृणोत् च्मसं चृतुः ऽधा सखे वि शिष्ट्य इति ञ्चब्रवीत् ञ्चर्ष ऐत् वाजाः ञ्चमृतंस्य पंथां गृणं देवानां स्मृभवः सुऽहस्ताः ॥३॥ किंऽमयः स्वित् च्मसः एषः ञ्चास्यं वाव्येन चृतु रः विऽच्क अयमुनुष्वंसवनंमदायपात ऋभवःमधुनःसोम्यस्य॥४॥शच्यां अवर्ते पितरां युवांना शच्यां अवर्ते चमसंदेवऽपानं शच्यां हरीं धनुंऽतरी अत्रष्ट इंद्रऽवाहीं ऋभवः वाज्ञऽरत्नाः॥५॥५॥ यः वः सुनोति अभिऽपिते अहां तीवं वाजासः सवनं मदाय तसी रियं ऋभवः सर्वेऽवीरं आ तस्त्रत वृष्णः मंद्सानाः ॥६॥ प्रातः सुतं अपिवः हरिऽ अश्व मार्धंदिनं सवनं केवंलं ते सं ऋभुऽभिः पिनवस्त्र रत्नुऽधेभिः सखीन यान इंद्र चकृषे सुऽकृत्या ॥९॥ ये देवासं अभवत सुऽकृत्या श्येनाः ऽईव इत् अधि दिवि निऽसेद ते रत्नं धात श्वसः न्पातः सीधन्वनाः अभवत अमृतांसः॥॥॥ यत् तृतीयं सवनं रत्नुऽधेयं अकृणुष्यं सुऽ अपस्या सुऽहस्ताः तत् ऋन्त्रीयं सवनं रत्नुऽधेयं अकृणुष्यं सुऽ अपस्या सुऽहस्ताः तत् ऋन्त्रीयं सवनं रत्नुऽधेयं अकृणुष्यं सुऽ अपस्या सुऽहस्ताः तत् ऋन्त्रीयं सवनं रत्नुऽधेयं अकृणुष्यं सुऽ अपस्या सुऽहस्ताः तत् ऋन्त्राः स्वात्र स्वात्य स्वात्र स्वात्र स्वा

भुवः परिऽसिक्तं वः एतत् सं मदेभिः इंद्रियेभिः पिब्धं॥०॥६॥

॥३६॥ अनुष्यः जातः अनुभी शुः जुक्थ्यः रथः चिऽ चक्रः परि व्तेते रजः महत्तत् वः देव्यस्य प्रऽवाचंनं द्यां क्रुभ्वः पृथिवी यत्
च पृथ्य ॥१॥ रथं ये चक्रुः सुऽ वृतं सुऽ चेतंसः अविऽह्र रंतं मनंसः
परिध्ययां तान् जं नु अस्यसवंनस्य पीत्रये आ वः वाजाः क्रुभ्वः
वेद्यामसि॥२॥तत् वः वाजाः क्रुभ्वः सुऽप्रवाचनं देवेषुं विऽभ्वः
अभ्वत् महिऽत्वनं जित्रीं यत् संतां पित्तरां सुनाऽ जुरां पुनः युवाना चर्षाय तद्यंष ॥३॥ एकं वि चक्र चम्सं चतुःऽवयं निः
चभैणः गां अरिणीत् धीतिऽभिः अषं देवेषुं अमृतऽतं आन्ष् श्रृष्टी वाजाः क्रुभ्वः तत् वः जुक्थ्यं॥४॥ क्रुभुतः र्यिः प्रथमश्रवःऽतमः वाजंऽ श्रुतासः यं अजीजनन् नरः विभ्वऽतृष्टः विद्षेषु प्रऽवाचाः यं देवासः अवंष सः विऽ चेषे गिः॥५॥०॥ सः वाजी अवी
सः क्रिषः वचस्ययां सः श्रूरं अस्तां पृतंनासु दुस्तरः सः रायः योषं सः मुऽवीयद्धे यं वाजः विऽभ्वां स्मृभवः यं आविषुः॥६॥ श्रेष्ठं वः पेशः अधिधायिद्शृतं स्तोमः वाजाः सृभवः तं जुजुष्टन् धीरांसः हि स्थ क्वयः विषःऽचितः तान् वः एना बसंणा आवेद्याम्सि ॥९॥ यूयं अस्मभ्यं धिषणांभ्यः परिविद्यांसः विश्वां नयीणि भी-जंना द्युऽमंतं वाजं वृषंऽ शुष्मं उत्तऽत्मं आनः र्यिं सृभवः तृष्ठ्तत् आवयः॥६॥ इह प्रऽजां इह र्यिं रर्गणाः इह श्रवः वीरऽवंत् तृष्ठ्तत् नः येनं व्यं चित्रयेम अति श्रन्थान् तं वाजं चित्रं सृभवः दृद्नः ॥ ९॥ ६॥

॥३०॥ उपं नः वाजाः अध्यरं स्भुक्षाः देवाः यात पृथिऽभिः देवऽयानैः यथा युद्धं मनुषः विष्ठु आमु द्धिध्वे र्ष्वाः सुऽ दिनेषु अहाँ॥१॥ते वः हुदे मनिसे संतु युद्धाः जुष्टां सः अद्य घृतऽ निनिजः गुःप्र वः मुतासः हुर्यंत पूर्णाः ऋते दक्षां यहुष्यंत पीताः॥२॥ चि-ऽ उदायं देवऽ हितं यथा वः स्तोमः वाजाः स्भुक्ष्णः द्दे वः जुहे मनुष्वत उपरामु विष्ठु युष्पेः सचा वृहतऽ दिवेषु सोमं॥३॥ पीवःऽ अधाः शुचतऽरंथाः हि भूत अधःऽ शिप्राः वाजिनः मुऽनिष्काः इंद्रंस्य सूनोः श्वसः न्पातः अनु वः चेति अप्रियं मदाय ॥४॥ स्रुमुं सुनुष्युणः र्यिं वाजे वाजिन् इतमं युजं इंद्रंस्वंतं ह्वामहे सद्दि सात्मं अधिनः श्रम् सनिता मेधऽसाता सः अवता ॥६॥ विनः वाजाः स्मुक्ष्णः प्यः चितन् यष्टं के सम्भ्यं सूर्यः स्तुताः विश्वाः आशाः त्रीषणि॥ ॥ तंनः वाजाः स्मुक्ष्णः इंद्रं नासत्या रियं सं अर्थं च्षेणिऽ भ्यः आ पुरु श्रम्त मुघत्रे ॥ ৮॥ १०॥ रियं सं अर्थं च्षेणिऽ भ्यः आ पुरु श्रम्त मुघत्रे ॥ ৮॥ १०॥

॥३८॥ जुतो हि वां दाचा संति पूर्वी या पूर्डभ्यः चसदस्युः नि-

ऽतोशे क्षेच्डमां दृद्युः उर्वे गुडमां घृनं दस्युंडभ्यः ऋभिडभू तिं उपं ॥१॥ उत्त वाजिनं पुरुनिःऽसिष्यनिद्धिऽऋां जं दृद्युः विश्वऽकृ-ष्टिं ज्युजिएं श्येनं प्रुषितऽ पुं आणुं चकृत्यं अयेः नृऽपतिं न शूरं ॥शायंसी अनु प्रवतांऽइवद्रवंतं विश्वः पूरुः मदंति हषेमाणः प्र-ऽभिःगृध्यंतं मेघुऽयुं न शूरं र्ष्युऽतुरं वातंऽइव घ्रजंतं ॥३॥ यः स्म आंऽह्धानः गध्यां समत्रसुं सनुंऽतरः चर्ति गोषुं गर्छन् आ-विःऽ ऋंजीकः विद्यां निऽचिक्यंत् ति्रः ऋर्तिं परि आपं आ-योः॥४॥ उत स्म एनं वस्त्रऽमिं न ता्युं अनुं ऋोशंति सित्रयः भरेषुनीचा अयमानं जसुरि नश्येनं श्रवः च श्रकः पृशुऽमत् च यूयं॥५॥११॥ उत स् आसु प्रथमः सुरिषन् नि वेवेति श्रेणिंऽभिः रथानां सर्जं कृष्वानः जन्यः न शुभ्वां रे्षुं रेरिहत् किर्गां दृद्श्वान् ॥६॥ जुतस्यः वाजी सहुंरिः ऋतऽवां शुश्रूषमाणः तुन्वां सुऽम्र्ये तुरं यतीषुंतुरयंन् ऋजिपः ऋधिं भुवोः किर्ते रेगुं ऋंजन् ॥९॥ उतस्त्रस्यत्न्यतोःऽइंवद्योः सूघायतः ऋभिऽयुजंः भयंते यदा सुहस्रं ऋभि सी अयोधीत दुःऽवतुः स्मुभुवृति भीमः ऋंजन्॥६॥ जुत स् अस्य पन्यंति जनाः जूतिं कृष्टिऽप्रः अभिऽभूतिं आशोः जुत एनं आहुः संऽर्थे विऽयंतः परा द्धिऽकाः असुरत् सहसैः ॥९॥ आ द्धिऽकाः शवंसा पंचं कृष्टीः सूर्यः ऽइव ज्योतिषा अपः तृतान सहस्र साः श्तुऽसाः वाजी अवी पृणक्तुं मध्यां सं दुमा वचांसि॥ १०॥ १२॥

॥३९॥ आर्युं द्धिऽऋां तं ऊं नु स्तुवाम् द्विः पृथि्याः उत चुर्किंगुम् बुद्धंतीः मां बुषसंः सूद्यंतु ऋति विश्वानि दुःऽड्तानि पर्षेन्॥१॥ महः चुर्केिम् अवैतः ऋतुऽप्राः द्धिऽऋाव्याः पुरुऽवा-

স্ত্র- র. র॰ ৭৭,] ॥ २९६॥ [म॰ ४. স্ত্র॰ ४. सू॰ ४৭.

रस्य वृष्णः यं पूरुऽभ्यः दीद्ऽवांसं न ऋियं द्दथुः मिचावरुणा ततुरिं॥२॥यः अश्वस्य द्धिऽक्ताव्णः अकारीत् संऽइंडे अयी उ-षसः विऽउष्टी अनांगसंतं अदितिः कृणोतु सः मिचेणं वरुणेन स्ऽजोषाः॥३॥द्धिऽक्ताव्णः इषः ऊर्जः महः यत् अमन्महि मुरु-तां नामंभद्रं स्वस्तये वरुणं मिचं अ्तिं हवांमहे इंद्रं वर्जऽवाहुं ॥४॥इंद्रंऽइव इत् उभये विद्ध्यंते उत्दर्शाणाः युद्धं उप्ऽप्रयंतः द्धिऽक्तां जं सूद्नं मत्यीय द्द्धुः मिचावरुणा नः अश्वं॥५॥ द्-धिऽक्ताव्णः अकार्षि जिष्णोः अश्वस्य वाजिनः सुर्भि नः मुखां करत् प्र नः आर्युषि तारिष्त् ॥ ६॥ १३॥

॥४०॥द्धिऽक्राव्याःइत् जं नु चिक्तिराम विश्वाःइत् मां उषसः
सूट्यंतु अपां अयेः उषसः सूर्येस्य बृह्स्पतेः आंगिरसस्यं जिष्णोः
॥१॥सत्तां भरिषः गोऽइषः दुव्युद्धसत् श्रवस्यात् इषः उषसः तुर्
एय्ऽसत् सत्यः दृवः पृतंगरः द्धिऽक्रावां इषं अर्जे स्वः जनत्
॥१॥ उत्त स्म अस्य द्वतः तुर्एय्तः पृर्णं न वेः अनुं वाति प्रऽग्धिनः श्येनस्यऽइव अर्जतः अंक्सं परि द्धिऽक्राव्याः सह अर्जा
तरिवतः॥३॥उतस्यः वाजी श्रिपणिं तुर्एय्ति यीवायां बृडः अपिऽक्शे आसिनं क्रतुं द्धिऽक्राः अनुं संऽत्वीत्त्त पृथां अंकांसि
अनुं आऽपनीपणत्॥४॥ हुंसः श्रुचिऽसत् वसुः अंत्रिश्वऽसत्
होतां वेदिऽसत् अतिथाः दुरोण्ऽसत् नृऽसत् वर्ऽसत् कृत्ऽसत् व्योम्ऽसत् अप्ऽजाः गोऽजाः क्रुत्ऽजाः ऋद्रिऽजाः क्रुतं।
॥ ५॥ १४॥

॥४१॥ इंद्रो कः वां वृष्णा सुसं आप स्तो मः ह्विषानि अमृतः

नहोतां यः वां इदिऋतुंऽमान् ऋसत् उक्तः पस्पर्धत् इंद्राव्हणा नमस्वान्॥१॥इंद्राह्यः वर्षणा चुके आपी देवी मतेः सुख्यायं प्रयंस्वान्सः हुंति वृचासुंऽडुथेषुं शचूंन् अवंःऽभिः वा महत्ऽभिः सः प्रभृष्वे॥२॥इंद्रां हु रत्ने वर्षणा धेष्ठां इत्या नृऽभ्यः शृश्मानेभ्यः ता यदि सर्वाया सुख्यायं सोमैः सुतेभिः सुऽप्रयसां माद्यैते ॥३॥ इंद्रां युवं वृह्णा दिद्धं ऋसिन स्रोजिष्ठं उया नि वृधिष्टं वर्जं यः नःदुःऽएवःवृक्ततिःद्भीतिःतस्मिन् मिमा्यां ऋभिऽभूति स्रोजः ॥४॥ इंद्रां युवं वृष्णा भूतं अस्याः धियः प्रेतारां वृष्भाऽइंव धेनीः सा नः दुहीयुत् यवंसाऽइव गुली सुहसंऽधारा पर्यसा मही गौः ॥५॥१५॥ तोके हिते तनये उर्वरांसु सूरः हशींके वृषंगाः च पींस्ये इंद्रां नः अर्च वर्षणा स्यानां अवंःऽभिः द्सा परिऽतकम्यायां ॥६॥युवां इत् हि अवंसे पूर्वायं परि प्रऽभूती॰ गोऽइषः सुऽ आ-पी॰ वृणीमहे सुख्यायं प्रियायं श्रूरां मंहिष्ठा पितरांऽइव शंऽभू॰ ॥७॥ ताः वां धियः अवंसे वाजुऽयंतीः आजिं न जुग्मुः युव्ऽयूः सुऽदानू॰ श्रिये न गावंः उपं सीमं श्रस्युः इंद्रं गिरंः वर्षणं मे म-नीषाः॥६॥इमाःइंद्रं वर्षणं मे मुनीषाः अग्मन् उपं द्रविणं इच्छ-मोनाः उपं ई ऋस्युः जोष्टारंऽइव वस्वंः रघीःऽइव श्ववंसः भिर्द्यः माणाः ॥ ९॥ ऋष्यस्य तमना रथ्यस्य पुष्टेः नित्यस्य रायः पत्तयः स्याम ता चुक्राणी जतिऽभिः नव्यंसीभिः अस्पऽचा रायः नि-ऽयुतः सुचृंतां॥१०॥ आ नः वृहुंता वृहुतीिभः कृती इंद्रं यातं वृह्णु वाजंऽसाती यत् दिद्यवंः पृतंनासु प्रुऽत्रीळांन् तस्यं वां स्याम सनितारं आजेः॥ ११॥ १६॥

11 209 11

॥४२॥ मर्म हिता राष्ट्रं खुचियंस्य विषयु आयोः विश्वे अमृताः

यथां नः ऋतुं सच्ते वर्षणस्य देवाः राजांमि कृष्टेः उपमस्य वृत्रेः ॥१॥ अहं राजां वर्षणः मद्यं तानि असुयीणि पृथ्मा धार्यंत ऋतुं मुचंते वर्षणस्य देवाः राजामि कृष्टेः उपमस्य वृत्रेः॥२॥ ऋहं इंद्रः वर्तगःते महिऽत्वा उवीं गुभीरे रजसी मुऽमेके लष्टांऽइव वि-श्वां भुवनानि विद्वान् सं ऐर्युं रोदंसी धार्यं च॥३॥ अहं अपः अपिन्वं उक्षमांगाः धारयं दिवं सद्ने ऋतस्यं ऋतेनं पुत्रः अ-दितेः ऋतऽवां उत चिऽधातुं प्रयुग्त विभूमं॥४॥ मां नरः सुऽञ्ज-श्वाः वाजयंतः मां वृताः संऽञ्चरं ऐ हुवं ते कृ णो मि ञ्चाजिं मुघऽवा **अहं इंद्रं: इयमि रेखुं अमिर्भूतिऽ ओजाः ॥५॥१७॥ अहं ता विश्वां** चुक्रंनिकः मादैवां सहः व्रते अप्रतिऽइतं यत्मा सोमांसः म्-मर्दन् यत् जुक्या जुभे भ्येते रजंसी ऋपारे ॥६॥ विदुः ते विश्वा भुवनानि तस्यंता प्र ब्रवीिष् वरुणाय वेधः तं वृचािर्ण पृरिष्षे ज्यन्वान् तं वृतान् अरिणाः इंद्र सिंधून्॥ १॥ अस्मानं अनं पि-तरः ते आसुन सुप्त ऋषयः दौः ऽगृहे बुध्यमनि ते आ अयजंत च-सदेस्युं ऋस्याः इंद्रैन वृच्डतुरं ऋषेऽदेवं॥६॥ पुष्ठ कुत्सांनी हि वां अदोशत हुव्येभिः इंद्रावृष्णा नमःऽभिः अर्थ राजानं वृसदस्युं अस्याः वृत्रुऽहनै दृद्युः अर्धेऽदेवं॥०॥ राया वृयं सस्ऽवांसः मृदेम् ह्योनं देवाः यवसेन गावः तां धेनुं इंद्राव्रुणा युवं नः विश्वाहा धत्तं अनंपऽस्पुरंती ॥ १०॥ १८॥

॥४३॥ कः कुं श्रव्त कृतमः युज्ञियानां वृंदार देवः कृतमः जु-षाते कस्यं इमां देवी श्रमृतेषु प्रेष्ठां हृदि श्रेषाम् मुऽस्तु ति मुऽह्यां ॥१॥ कः मृळाति कृतमः श्राऽगंमिष्ठः देवानां कुं कृतमः शंऽभं-विष्ठः रथं कं श्राहुः द्वत् ऽश्लेश्वं श्राप्युं यं सूर्यस्य दुहिता श्रवृणीत ॥२॥ मृष्ठु हि स्मृगळ्यः ईवतः द्यून इंद्रं न श् किं परिऽतक्यायां दिवः आऽजाता दिव्या सुऽप्शा कयां श्वीनां भव्यः श्विष्ठा ॥३॥ का वां भूत् उपंऽमातिः कयां नः आ अधिना गम्यः हूयमाना कः वां महः चित्त्यजंसः अभीके उर्ष्यतं माध्वी द्सानः ज्ती ॥४॥ उरु वां रषः परिन्छ्ति द्यां आयत् समुद्रात् अभि वन्ति वां मध्यां माध्वी मधुं वां प्रुषायन् यत् सी वां पृष्ठाः भुरजंत प्रकाः॥५॥ सिंधुं ह्वां रसयां सिंचत् अश्वान यृत्यां य्यां स्वयः सूर्यान्याः परिग्मन तत् जं सुवां अजिरं चेति यानं येन पती भवंषः सूर्यायाः ॥६॥ इहऽइंह यत् वां सम्ना प्पृष्ठे सा इयं अस्मे सुऽम्तिः वाज्ञ उत्ना उरुष्यतं ज्यातारं युवं ह श्वितः कामः नास्त्या युविद्व ॥ ९॥ १०॥

॥४४॥ तं वां रर्थं व्यं अद्यह बुवेम पृथुऽ जयं अश्विना संऽगितिं गोः यः सूर्या वहीत वंधुएऽयुः गिवीहसं पुरुऽतमं वसुऽयुं॥१॥युवं श्चियं अश्विना देवतां तां दिवंः नपाता वन्यः शचींभिः युवोः वपुंः अभि पृष्ठाः सच्ते वहीति यत् ज्जुहासंः रथे वां॥२॥ कः वां अद्य जर्ते रातऽहं व्यः जत्ये वा सुत्रऽपेयांय वा अतैः कृतस्यं वा वनुषे पूर्वायंनमः येमानः अश्विना आ ववतित्॥३॥हिर्गय-येन पुरुऽभू॰ रथेन इमं युइं नास्त्या उपयातं पिवाधः इत् मधुनः सोम्यस्यं दध्यः रत्नं विधिते जनाय॥४॥ आ नः यातं दिवः अच्छं पृथिव्याः हिर्ग्ययेन सुऽवृतां रथेन मा वां अन्ये नि यमन देव-ऽयंतः सं यत् द्दे नाभिः पूर्वा वां॥५॥ नुनः र्यि पुरुऽवीरं वृहंतं दस्रां मिमां यां उभयेषु असोः नरः यत् वां अश्विना स्तोमं आवेन सध्यत्तं तिं आज्ञुऽमी द्धासंः अग्मन॥६॥इहऽइंह यत् वां सम्ना স্ত্র° ३. ञ्र॰ ९. ব॰ २२.] ॥ ३००॥ [म॰ ४. ञ্र॰ ५. सू॰ ४६.

पृपृक्षेसा इ्यंश्रमो सुऽमृतिः वाज्ऽर्ा उह्यतं ज्रितारं युवं हृश्रितः कामः नास्त्या युवद्रिक्॥७॥२०॥

॥४५॥ एषःस्यःभानुः उत् इ्यृति युज्यते रथः परिऽज्मा दिवः ञ्चस्य सानंवि पृष्ठासंः ञ्रस्मिन् मियुनाः अधि चयः हतिः तुरीयः मधुनः वि र्प्यते॥१॥उत् वां पृष्ठासः मधुंऽमंतः ईर्ते रथाः ऋषा-सः उषसंः विऽउंष्टिषु ऋपुऽ जुर्णुवंतः तमः आ परिऽवृतं स्वः न **णुऋंतुन्वंतः आ रजः ॥२॥ मध्यः पिृबृत् म्**धुऽपेभिः आुसऽ भिः उत प्रियं मधुने युंजायां रथं आ वृत्तिनं मधुना जिन्वयः पृथः हितं वहेथे मधुंऽमंतं ऋश्विना॥३॥ हंसासः ये वां मधुंऽमंतः ऋसिधः हिरंग्यऽपर्णाः चुहुवंः चुषुःऽबुधंः चुद्ऽप्रुतंः मृंदिनंः मृंद्िऽनि-स्पृशंः मध्यः न मर्थः सर्वनानि गुच्छ्यः ॥४॥ सुऽञ्चध्वरासंः मधुं-ऽमंतः अपयं उसा ज्रंते प्रति वस्तोः अश्विना यत् निक्तऽहंस्तः त्रिष्ःविऽच्ख्यःसोमंसुसावंमधुंऽमंतं ऋद्रिऽभिः॥५॥ ऋकि-ऽनिपासः अहंऽभिः दविष्वतः स्वः न शुक्रं तुन्वंतः आ रजः सूरः चित्रअषान् युयुजानः ई्यते विष्यान् अनु स्वधयां चेत्रथः प्यः ॥६॥प्र वां अवोचं अश्विना धियंऽधाः रथः मुऽअर्थः अजरः यः अस्तिं येनं सुद्यः परिरजांसि याषः हृविष्मंतं तुरिणं भोजं अच्छं 11811611611

॥४६॥ अयं पिव् मधूनां सुतं वायोः दिविष्टिषुत्वं हि पूर्वेऽपाः असि॥१॥ शतेनं नः अभिष्टिंऽभिः नियुत्वान् इंद्रेऽसारिषः वायोः सुतस्य तृंपतं॥२॥ आ वां सहसं हरयः इंद्रेवायू अभि प्रयः वहंतु सोमंऽपीतये॥३॥ रथं हिर्रायऽवंधुरं इंद्रवायू सुऽअध्वरं आ हि ॥ ३०१॥ 🐪 [म॰४.ञ्र॰५.सू॰४७

ञ्च०३.ञ्च०७.व०२५.]

स्यायः दिविऽस्पृशं॥४॥ रथेन पृथुऽपाजसा दाश्वांसै उपे गुळ्तं इंद्रवायू: इह आ गृतं॥५॥ इंद्रवायू: ऋयं सुतः तं देवेभिः सऽजोषसा पिवेतं दाष्पुषं: गृहे॥६॥ इह प्रऽयानं ऋस्तु वां इंद्रवायू: विऽमो-चेनं इह वां सोमंऽपीतये॥ ७॥ २२॥

॥४९॥वायो मुक्तः अयामिते मध्यः अयं दिविष्टिषु आया-हि सोमंऽपीतये स्पार्हः देव नियुत्वता ॥१॥ इंद्रः च वायो एषां सोमानां पीतिं अर्हे यः युवां हि यंति इंदेवः निष्तं आपंः न सध्यंक् ॥२॥ वायो इंद्रः च मुष्मिणां स्ऽरयं श्वसः प्ती नियुत्वता नः ज्तये आयातं सोमंऽपीतये॥३॥याः वां संति पुष्ऽस्पृहं निऽयुतं दामुषेन् रा असे ताः युज्ञ वाहुसा इंद्रवायू नियुक्तं॥४॥२३॥

॥४८॥ विहि होचाः अवीताः विषः न रायः अर्थः वायो आ चंद्रेणं रथेन याहि मुतस्य पीतये॥१॥ निःऽयुवानः अर्थस्तीः नि-युवान इंदंऽसारिषः वायो आ चंद्रेणं रथेन याहि मुतस्यं पीतये ॥२॥ अनुं कृष्णे वसुंऽधिती॰ येमाते विष्यऽपेशसा वायो आ चंद्रेणं रथेन याहि मुतस्यं पीतये॥३॥ वहंतुत्वा मृनःऽयुजं युक्ता-सः नवितः नवं वायो आ चंद्रेणं रथेन याहि मुतस्यं पीतये॥४॥ वायो श्तं हरींणां युवस्यं पोष्पंणां उत्त वा ते सहस्रिणं रथं आ यातु पाजंसा॥ ॥ ॥ २४॥

॥४०॥ इदं वां आस्ये ह्विः प्रियं इंद्राबृह्स्पतीः खक्यं मदः च शस्यते॥१॥ अयं वां परि सिच्यते सोमः इंद्राबृह्स्पतीः चारः मदायपीतये॥२॥आनःइंद्राबृह्स्पतीः गृहं इंद्रः च गच्छतं सोमः ञ्च°३.ञ्च°७.व°२७.] ॥३०२॥ [म°४.ञ्च°५.सू॰५०.

ऽपासोमंऽपीतये॥३॥ श्रुसो दूंद्रा बृह्स्पृती प्रियं धृतं श्तु ऽिवनं अश्वंऽवंतं सहस्रिणं॥४॥ इंद्रा बृह्स्पृती व्यं सुते गीःऽभिः ह्वा-महे श्रस्य सोमस्य पीतये॥५॥ सोमं दूंद्रा बृह्स्पृती पिवंतं दा श्रुषंः गृहे मादयेथां तत्तऽश्लोकसा ॥ ६॥ २५॥

॥५०॥ यः तस्तं भेसहंसा विज्ञाः अंतान वृहस्पतिः विऽस्धस्यः रवेण तं प्रत्नासः ऋषयः दीध्यांनाः पुरः विप्राः द्धिरे मंद्रऽ जिह्नं ॥१॥धुनऽइतयःमुऽप्रकेतं मदंतः बृहंस्पते ऋभि ये नः तृत्से पृषंतं सृपं अदंशं जुर्व वृहंस्पते रक्षतात् अस्य योनिं॥२॥ वृहंस्पते या पुरमा पुराऽवत अतः आ ते ऋतुऽस्पृशः नि सेदुः तुभ्यं खाताः ञ्चवताः ऋद्रिऽदुग्धाः मध्यः श्रोतंति ऋभितः विऽर्प्णं ॥३॥ वृह्-स्पतिः प्रथमं जायंमानः महः ज्योतिषः प्रमे विऽश्रोमन् सप्त-ऽञ्चास्यः तुवि्ऽजातः रवेण विस्तप्तऽरंश्मिः ऋधुमृत् तमांसि॥४॥ सः सुऽस्तुभां सः ऋकंता गृ्णेनं वलं ह्रोज फुल्डिंगं खेण वृह्-स्पतिः वृक्षियाः हुव्युऽसूदंः किनंत्रतत् वावंशतीः उत् आजत ॥५॥२६॥ एव पित्रे विष्यऽदेवाय वृष्णे युद्धैः विधेम नमंसा ह्विः-ऽभिः बृहंस्पते सुऽप्रजाः वीरऽवंतः व्यंस्याम् पत्रंयः र्यीणां ॥६॥ सः इत् राजां प्रतिंऽजन्यानि विश्वां शुष्में ण तुस्यो श्रुभि वीर्येण बृह्स्पतियः सुऽभृतं बि्भिति वृत्गुऽयति वंदते पूर्वेऽभाजं॥७॥सः इत् खेति मुऽधितः स्रोकंसि स्वे तसी इळां पिन्वते विश्वऽदानी तसी विशः स्वयं एव नमंते यसिन ब्रह्मा राजनि पूर्वेः एति॥६॥ अप्रंतिऽइतः जयति सं धनांनि प्रतिंऽजन्यानि उत या सऽजन्या अवस्यवे यः वरिवः कृणोति ब्रह्मणे राजां तं अवंति देवाः ॥९॥ इंद्रः च सोमं पिवृतं वृह्स्पते अस्मिन युत्ते मंद्साना वृष्ण्ऽवृसू॰

স্তু॰ ३. স্তু॰ ৮. ব॰ ২.] ॥ ३०३॥ [म॰ ৪. স্তু॰ ५. মূ॰ ५৭.

आ वां विशंतु इंदेवः सुऽआभुवंः असो र्यि सवैऽवीरं नि य-च्छतं॥१०॥ बृहंस्पते इंद्र वधेतं नः सचां सा वां सुऽम्तिः भूतु असो अविष्टं धियः जिगृतं पुरैऽधीः ज्जस्तं अर्थः वनुषां अरो-तीः॥११॥२९॥१॥

॥५१॥ इदं कुं त्यत् पुरुठतमं पुरस्तात् ज्योतिः तमसः व्युने-ऽवत् ऋस्यात् नूनं दिवः दुह्तिरः वि्डभातीः गातुं कृण्वन उ-षसः जनाय॥१॥ अस्युः कुं चिचाः उषसः पुरस्तात् मिताः ऽ इव स्वरंवः अध्यरेषुं वि जं वजस्यं तमसः हारां उच्छंतीः अवन शु-चयः पावकाः॥२॥ उच्छंतीः ऋद्य चित्यंत् भोजान् राधःऽदेयांय उषसः मुघोनीः अचिने अंतः प्रायः स्मुंतु अबुध्यमानाः त-मंसः विऽमध्ये॥३॥कुवित्सः देवीः सनयः नवः वायामः ब्भूयात् जुष्मः वः अद्ययने नवंऽग्वे अंगिरे दर्शंऽग्वे सुप्तऽ आस्ये रेवृतीः रेवत् ज्व ॥४॥ यूयं हि देवीः ऋत्युक्ऽभिः ऋषैः परिऽप्रयायभु-वनानि सद्यः प्रवोधयंतीः उष्मः ससंतं द्विऽपात् चतुःऽपात् च्रयांय जीवं॥५॥१॥कं स्वित् आसां कृतमा पुराणी ययां वि-ऽधानां विऽद्धुः ऋभूणां श्रुभं यत् श्रुआः उषसः चरंति न वि ज्ञायंते मुऽहशीः अजुयाः ॥६॥ ताः घृताः भुदाः उषसः पुरा आसुः ञ्चभिष्टिऽद्युंसाः ऋतजांतऽसत्याः यासुं ईजानः शृश्मानः उक्यैः स्तुवन् शंसन् द्रविणंसद्यः आपं॥०॥ ताः आ च्रंति सम्ना पुर-स्तात् समानतः सम्ना पृष्रयानाः ऋतस्य देवीः सदसः बुधानाः गवां न सर्गाः उषसः ज्रांते॥६॥ ताः इत् नु एव सम्ना समानीः अमीतऽवर्णाः उषसः च्रंति गृहंतीः अभ्वं असितं रूपत्ऽभिः मुक्ताः तनूभिः मुचंयः रूचानाः॥९॥ र्यिं दिवः दुहित्रः विऽभा-303*

ञ्च॰ ३. ञ्च॰ ৮. व॰ ४.] ॥ ३०४ ॥ [म॰ ४. ञ्च॰ ५. सू॰ ५३.

तीः मृजाऽवैतं युद्धत् श्रमासुं देवीः स्योनात् श्रा वः मृतिऽबु-ध्यमानाः सुऽवीर्यस्य पत्तयः स्याम्॥१०॥ तत् वः दिवः दुहित्रः विऽभातीः उपंश्रुवे उष्मः युद्धऽकेतुः वृयंस्याम् युश्सः जनेषुतत् द्यौः च ध्वां पृष्यिवी च देवी॥ ११॥ २॥

॥५२॥ प्रतिस्या सूनरीं जनीं विऽ उच्छंतीं परिस्वसुः दिवः ञ्चद्शिंदुहिता॥१॥ अश्वांऽइव चिचा अरुषी माता गवां च्युतऽवरी
सखां अभूत् अश्विनोः उषाः॥२॥ उत्त सखां असि अश्विनोः उत्त
माता गवां असि उत उषः वस्वः ईशिषे॥३॥ यव्यत्ऽ वेषसं ला चिकित्तित् सूनृताऽ वरिप्रति स्तोमैः अभुत्साहि॥४॥ प्रति भद्राः अह्छ्त् गवां सगीः नर्म्भयः आ उषाः अपाः उह जयः॥५॥ आ-ऽप्रपुषीं विभाऽवरि वि आवः ज्योतिषा तमः उषः अनु स्वधां अव्॥६॥ आ द्यां तनोषि र्ष्मिऽभिः आ अंतरिष्ठं उह प्रियं उषः भुक्तेणं शोचिषां॥ ९॥ ३॥

॥५३॥तत्देवस्यंस्वितुःवायंम्हत्वृणीमहे असुरस्यप्रऽचेतसः छदिः येनं दाणुषे यच्छेति सनां तत्नः महान् उत् अयान्
देवः अक्तुऽभिः॥१॥दिवः धृताभुवंनस्य प्रजाऽपंतिः पि्षंगंदापिं
प्रति मुंचते क्विः विऽच्छ् णः प्रथयंन् आऽपृणन् उरु अजीजनत्स्वितासुमं उक्थं॥२॥आअपाः रजांसि दिव्यानि पार्थिवा
स्थोकं देवः कृणुते स्वायं धर्मणे प्रवाहू 'असाक् स्विता सवीमनि निऽवेष्ण्यंन प्रऽसुवन् अक्तुऽभिः जगत्॥३॥अद्यान्यः भुवंनानि प्रऽचाकंष्णत् वृतानि देवः स्विता अभि र्ष्ट्यते प्र असाक्
बाहू 'भुवंनस्य प्रजाभ्यः धृतऽवंतः महः अज्यस्य राजित ॥४॥

निः अंतरिक्षं स्विता महिऽत्वना नी रजांसि प्रिः भूः नी णिरो-चना तिसः दिवंः पृष्यिवीः तिसः इन्वृति निऽभिः वृतैः अभि नः रुख्तित्मना ॥५॥ वृहत् ऽसुंसः प्रऽस्विता निऽवेशनः जगेतः स्था-तुः उभयस्य यः वृशीसः नः देवः स्विता शमैय छतु असे 'क्षयाय निऽवर्ष्णं अंहंसः॥६॥ आ अगुन देवः ऋतुऽभिः वधैतु स्ययं द्धांतु

चिऽवरूथ अहसः॥६॥ आ अग्न द्वः च्युतुऽामः वधतु स्वयद्धातु नःस्विता सुऽप्रजां इषं सः नः स्वपाभिः अहंऽभिः च जिन्वतु प्र-जाऽवंतं र्यिं असो सं इन्वतु ॥ ७ ॥ ४॥

॥५४॥ अभूत देवः स्विता वंद्यं नुनः इदानीं अहूं उप्ठवाच्यं नृऽभिः वियः रत्नां भन्नति मान्वेभ्यः श्रेष्ठं नः अचं द्रविणं यथां द्रधत्॥१॥ देवेभ्यः हि प्रथमं युद्धियेभ्यः अमृत्ऽत्वं सुविसं भागं उ-त्रुत्तमं आत इत्दामानं स्वितः वि कृणुषे अनूचीना जीविता मानुषेभ्यः॥२॥ अचित्ती यत् चकृम देव्यं जनेदीनेः दक्षैः प्रऽभूती पुरुष्वतादिवेषु चस्वितः मानुषेषु चत्वं नः अचं सुवतात अनां-गसः॥३॥ न प्रुप्तिये स्वितः देव्यंस्य तत् यथां विश्वं भुवं नं धा-र्याथाति यत् पृथिव्याः वरिमन् आ सुऽ अंगुरिः वर्षान् दिवः सुवितं सत्यं अस्य तत् ॥४॥ इंद्रं ऽज्येषान् वृहत् रुभ्यः पवैतेभ्यः स्वयान् एभ्यः सुवसि प्रत्यं इवतः यथां ऽयथा प्रत्यंतः विऽ येमिरे एव एव त्र्यः स्वतः स्वायं ते॥५॥ ये ते चिः अहंन स्वितः स्वासं दिवेऽ दिवे सीभगं आऽसुवंति इंद्रः द्यावापृथिवी सिंधुः अत्रिभः आदित्यः नः अदितिः शर्मे यंस्त् ॥६॥५॥

॥पप॥कः वृः चाता वस्तवः कः वृद्ता द्यावांभूमी अदिते चा-सीयां नःसहीयसः वृद्णु मिच मतीत् कः वृः अध्युरे वरिवः धाति

॥ ३०६ ॥ मि॰४.ञ्र॰५.सू॰५६.

ञ्र॰३.ञ्र॰৮.व॰৮.]

देवाः॥१॥ प्रयेधामानि पूर्वाणि अचीन वि यत् उच्छान वि-डयोतारः अमूराः विष्धातारः वि ते द्धुः अर्जसाः ऋत्ष्धीतयः रुर्चत दसाः॥२॥ प्र प्रस्यां अदितिं सिंधुं अवैः स्व सिं ईके स्-खाय देवी उमे यथां नः अहंनी निष्पातः उषसानक्कां करतां अदंबे:॥३॥ विअर्थमा वरुणः चेति पंथां इषः पतिः सुवितं गातुं अप्रिः इंद्रांविष्णू नृऽवत् जं मु स्तवाना शमे नः यंतं अमेऽवत् वर्ष्णाराशा पर्वतस्य महतां अवांसिदेवस्यं चातुः अविभगस्य पात् पतिः जन्यात् ऋंहंसः नः मिनः मिनियात् उत नः उरुषेत् ॥५॥६॥नु रोद्सी अहिना बुध्येन सुवीत देवी अपेभिः इष्टेः स-मुद्रं न संडचरेणे सुनिष्यवः घुर्मेऽस्वरसः नृद्यः ऋपं वृन्॥६॥ देवैः नःदेवी ऋदितिः नि पातु देवः चाता चायतां अप्रेऽयुच्छन् नृहि मिचस्यं वर्षणस्य धासिं ऋहीमसि पुऽ मियंसानुं ऋयेः॥९॥ ञ्र-गिः ईशे वसूर्यस्य अपिः मृहः सीभगस्य तानि असभ्यं रासते ॥६॥ उषंः मुघोनि आ वहु सूनृंते वायी पुरु आसम्य वाजिनीऽव-ति॥०॥तत्सुनःसविताभगःवरुणःमिचः ऋयेमा इंद्रंःनःराध-सा आ गमत्॥ १०॥ ७॥

॥५६॥ मही : द्यावांपृथिवी : इह ज्येष्ठे : रूचा भवतां प्रचयत-ऽभिः अकैंः यत् सी वरिष्ठे बृह्ती विऽमिन्वन् स्वत ह उहा पुप्रयानेभिः एवैः ॥१॥ देवीः देवेभिः युज्ते यजनैः अमिनतीः तस्यतुः उद्यमांगो चरुतऽवंरी॰ अदूहा देवऽपुंचे॰ युद्धस्य नेची॰ युचयंतऽभिः अकैंः॥२॥सः इत् सुऽअपाः भुवनेषु आस् यः इमे द्यावापृष्यवी'ज्जानं उवी'गुभीरे रजसी'सुऽमेके॰ अवंशेधीरं शच्यां सं ऐरत्॥३॥नु रोट्सी बृहत्ऽभिः नः वर्ष्यः पत्नी वत्ऽभिः **अ॰**३.अ॰८.व॰९०.

इषयंती सङ्जोषाः उद्वी विश्वे युज्ते नि पातं धिया स्याम र्थ्यः सद्ाऽसाः॥४॥ प्रवां महि द्यवी ऋभि उपेऽस्तुतिं भ्रामहे शुचीं उपंप्रऽशस्तये॥॥ पुनाने तन्वां मिषः स्वेनं दक्षेण ग्-ज्यः ज्ह्याये स्नात् ऋतं ॥६॥ मृही मित्रस्यं साध्यः तरंती पिप्रती चर्तं परि युज्ञं नि सेट्युः॥ १॥ ६॥

॥५७॥ क्षेत्रस्य पतिना वयं हितेनेऽ इव जयामसि गां ऋश्वं पो-षयिल् आसःनःमृळाति ईहशे॥१॥ क्षेत्रस्य प्ते मधुऽमंतं ज्मि धेनुःऽइव पयः ऋसामुं धुट्य म्धुऽ श्वृतं घृतंऽ इव सुऽ पूतं ऋतस्य नःपतयःमृळ्यंतु॥शामधुंऽमतीः ओषधीः द्यावः आपः मधुंऽमत् नुः भ्वतु अंतरिक्षं क्षेत्रस्य पतिः मधुंऽमान् नुः ऋस्तु ऋरिषंतः **अनुं एनं च्**रेम्॥३॥ शुनं वाहाः शुनं नरः शुनं कृष्तु लांगेलं शुनं व्रवाः ब्ध्नंतां भुनं अष्ट्रां उत् इंग्यू॥४॥ भुनांसीरी इमां वाचं जुषेयां यत दिवि चुऋयुः पयः तेन इमां उप सिंचतं॥५॥ ऋवी-ची सुडभुगे भव सीते वंदामहे ला यथा नः सुडभगा असीस यथा नः सुरफलां असंसि ॥६॥ इंद्रेः सीतां नि गृह्यानु तां पूषा अनु युळ्तुसानुः पर्यस्वती दुहां उत्तरांऽ उत्तरां समा॥ १॥ शुनंनुः फा-लाः वि कृष्तु भूमि शुनं कीनाशाः श्रमि यंतु वाहैः शुनं प्रजन्यः मधुना पर्यःऽभिः शुनासीरा शुनं ऋसासुं धृतुं ॥ ६ ॥ ९ ॥

॥५८॥ सुमुद्रात् कुर्मिः मधुंऽमान् उत् आरुत् उपे अंगुनां सं अमृत्डलं आन्ट् घृतस्यं नामं गुद्धं यत् अस्ति जिद्धा देवानां अमृतस्य नाभिः॥१॥ व्यं नामं प्र ब्वाम् घृतस्यं अस्मिन युज्ञे

धारयामनमःऽभिः उपेब्रह्मा शृण्वत् श्रस्यमनि चतुः ऽशृंगः ञ्र-वमीत्गीरः एतत्॥२॥ चलारि मृंगां चयः अस्य पादाः हे शीर्षे सप्तहस्त्रासः अस्य विधा बद्धः वृष्भः रोरवीति महः देवः मत्यीन आ विवेश॥३॥विधां हितं पणिऽभिः गुह्ममानं गविदेवासः घृतं अनु अविंद्न इंद्रः एकं सूर्यः एकं जुजान वेनात एकं स्वधयां निः ततसुः॥४॥ एताः अर्षति हद्यात् सुमुद्रात् श्वाऽत्रजाः रिपुणां न ञ्जवुड चक्षे घृतस्यं धाराः श्रमि चाक्शीमि हिराएययः वेतसः मध्ये आसां॥५॥१०॥सम्यक् सवंति सरितः न धेनाः अंतः हदा मनसा पूयमानाः एते ऋष्ति जमेर्यः घृतस्यं मृगाःऽईव खिपुणीःईषं-माणाः ॥६॥ सिंधौःऽइव प्रऽञ्जध्वने शूघनासः वातंऽप्रमियः प्तयंति यहाः घृतस्यं धाराः ऋरुषः न वाजी काष्ठाः भिंदन् ऊ-र्मिऽभिः पिन्वमानः॥९॥ ऋभि प्रवंत सर्मनाऽइव योषाः कल्या-र्यः सर्यमानासः ऋषिं घृतस्यं धाराः संऽइधः नसंत ताः जुषायः ह्येति जातऽवेदाः॥६॥ क्न्याःऽइव वहुतुं एत्वे कुं अंजि अंजा-नाः अभि चाुकुशीमि यर्च सोमः सूयते यर्च युद्धः घृतस्यं धाराः अभितत् प्वंते॥०॥ अभि अषेत सुऽसुति गव्यं आजिं असासुं भुद्रा द्रविणानि धृत्र इसं युत्रं न्युत् देवता नः घृतस्य धाराः मधु-ऽमत् पवंते॥१०॥धामन् ते विश्वं भुवनं ऋधि श्वितं ऋंतः समुद्रे हृदि खंतः आयुंषि खपां अनीं ने संऽ द्ये यः आऽभृतः तं अश्याम मध्ंडमंतं ते जिम् ॥ ११॥ ११॥ ४॥

॥ इति चतुर्थं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥ अबोधि अग्निः संऽइधा जनानां प्रतिधेनुंऽईव आऽयती उषसं यहाःऽइंव प्र वयां उत्ऽजिहांनाः प्रभानवंः सिसते नाकं अच्छे॥१॥ अवोधि होतां युज्ञषांय देवान् जुध्वैः अपिः सुऽमनाः प्रातः अस्थात् संऽइंडस्य रुशंत् अद्धि पाजः महान् देवः तमंसः निः अमोचि॥२॥ यत् ईगणस्य रशनां अजीगः श्रुचिः अंके श्रु-चिंऽभिःगोभिः ऋियः स्नात् दिक्षिणा युज्यते वाज्ऽयंती उत्ता-नां ऊर्धः अध्यात् जुहूभिः॥३॥ अपिं अर्छ देव्ऽयतां मनांसि चक्षूंषिऽइवसूर्येसं चरंति यत् ई सुवाते ज्षसा विऽरूपे श्वेतः वाजी जायते अये अहाँ॥४॥ जिनष्ट हि जेन्यः अये अहाँ हितः हितेषुं अरुषः वनेषु दमेंऽदमे सप्त रत्नां दथांनः अपिः होतां नि ससाद यजीयान्॥५॥ अधिः होतां नि असीदत् यजीयान् उप-ऽस्थे मातुः सुर्भी ऊं' लोके युवां क्विः पुरुनिःऽस्थः स्रुतऽवां धता नृष्टीनां उतमध्ये इडः॥६॥१२॥ प्रनुत्यं विप्रे अध्वरेषुं साधुं अभिंहोतांरईऋतेनमंःऽभिः आयःततानंरोदंसी ऋतेनं नित्यं मृजंति वाजिनं घृतेनं॥७॥ माजीत्यंः मृज्यते स्वे दम्नाः कवि-ऽप्रशस्तः अतिथिः शिवः नः सहस्रेऽपृंगः वृष्भः तत्रु ओजाः विश्वान् अये सहंसा प्रञ्जसि अन्यान्॥।।। प्रसद्यः अये अति एषि अन्यान आविः यसी चार्रऽतमः बभूषं ईक्रेन्यः वपुषाः विभाऽवा प्रियः विशां अतिथिः मानुषीणां ॥ ० ॥ तुभ्यं भुरंति स्थितयः यविष्ठ बलिं अये अंतितः आ उत दूरात आ भंदिष्टस्य मु-ऽमृतिं चिकिडि बृहत् ते अये महि शर्मे भद्रं ॥ १०॥ आ अद्य रथं भानुऽमः भानुऽमंतं ऋगे तिष्ठं युज्तेभिः संऽञ्जतं विद्वान् पृथीनां उरु अंतरिक्षं आ दह देवान ह्विःऽअद्योग वृक्षि ॥ ११ ॥ अवीचाम क्वये मेध्याय वर्चः वंदार वृष्भायं वृष्णे

[म॰५ ग्रु॰ १ सू॰ २. 11 390 11

ख्र°३.ख॰६.व॰१५.

गविष्ठिरः नर्मसा स्तोमं ऋयौ दिविऽईव हुकां उह्ऽव्यंचं ऋ-श्रेत्॥ १२॥ १३॥

॥२॥ कुमारं माता युवतिः संऽ उंब्धं गुहां विभृति न द्दाति पिचे अनीकं अस्य न मिनत् जनांसः पुरः पृष्यंति निऽहितं अ-रती॥१॥ कं एतं तं युवते कुमारं पेषी विभूषि महिषी जजान पूर्वीः हि गभैः श्रदः व्वधे अपेश्यं जातं यत् असूत माता ॥२॥ हिर्णयऽदंतं शुचिंऽवर्णं आरात् क्षेत्रांत् अपूर्यं आयुंधा मि-मानं द्दानः ऋसी अमृतं विपृक्तं किं मां अनिंदाः कृण्वन अनुक्याः॥३॥ सेचात् अपृष्यं सुनुतः चरंतं सुऽमत् यूथं नपुर शोभमानं न ताः ऋगृभ्नन् अर्जनिष्ट हि सः पलिक्रीः इत् युवतयः भुवृंति ॥४॥ के मे मुर्युकं वि युवृंत् गोभिः न येषां गोपाः ऋरंणः चित्र आसं ये ई जुगृभुः अवं ते सृजुंतु आ अजाति पृष्यः उपं नुः चिक्तिलान्॥५॥ वृसां राजानं वृस्तिं जनानां अरातयः नि द्धुः मत्यैषु ब्रह्माणि अचेः अवं तं मृजंतु निंदितारंः निंद्यासः भ्वंतु ॥६॥१४॥ जुन्:ऽशेषं चित् निऽदितं सहस्रात् यूपात् अमुंचः अ-श्रीमष्ट हि सः एव अस्मत् अये वि मुमुग्धि पाश्रान् होतः चि-किलः इह तु निऽसद्यं॥७॥ हृणीयमानः अपं हि मत् ऐयेः प्र मे देवानां वत्रपाः उवाच इंद्रः विद्वान् अनु हि ला च्चसं तेने अहं अ्ये अनुंऽशिष्टः आ अगां ॥ ।॥ वि ज्योतिषा बृह्ता भाति अयिः आविः विश्वानि कृणुते महिऽला प्र अदेवीः मायाः सहते दुःऽएवाः शिशीते शृंगे रक्षंसे विऽनिह्ये॥ १॥ उतस्वानासः दिवि संतु अपेः तिगमऽ आयुधाः रक्षंसे हंत्वे कं मदे चित् अस्य प्र ह-जुंतिभामाः न व्रुंते पुरिष्ठ बाधः ऋदेवीः॥१०॥ एतं ते स्तीमं तु-

विऽजात विप्रः रथंन धीरः सुऽऋपाः ऋतृष्ठां यदि इत ऋये प्रति तं देव हयीः स्वं:ऽवतीः ऋषः एन जयेम ॥११॥ तुविऽयीवंः वृषभः वृव्धानः अश्व अर्थः सं अजाति वेदः इति इमं अपि अमृताः अवीचन् बृहिषांतेमनंवेशमें युंसत् ह्विषांतेमनंवेशमें युंसत् 11 92 11 94 11

॥३॥ लं अये वर्रणः जायंसे यत् लं मित्रः भवसि यत् संऽईहः ले विश्वे सहसः पुच देवाः लं इंद्रः दा्रशुषे मत्यीय॥१॥ लं अर्थमा भवसि यत् कानीनां नामं स्वधाऽ वन् गृह्यं विभिषे अंजंति मिचं मुऽधितं नगोभिः यत् दंऽपंती॰ सऽमंनसा कृणोषि॥ शातवं श्रिये मुरुतः मुज्यंत रुद्रं यत् ते जिनम चारं चिचं पदं यत् विष्णौः उ-पुडमं निष्डधायि तेनं पासि गृह्यं नामं गोनां ॥३॥ तवं श्रिया सु-ऽहणः देव देवाः पुरु द्धानाः अमृतं सुप्त होतारं अपि मनुषः निसेदुःदुश्स्यंतःचुशिजःशंसै आयोः॥४॥नलतहोतां पूर्वेः अपे यजीयान् न काव्यैः प्रः ऋस्ति स्वधाऽवः विशः च यस्याः ऋति-थिः भवांसिसः युद्धेनं वृनुवृत्देव मतीन्॥५॥ व्यं असे वृनुयाम लाऽजेताः व्सुऽयवः ह्विषां बुध्यमानाः व्यं सुऽम्ये विद्षेषु अहूां वयं राया सहसः पुत्र मतीन् ॥६॥१६॥ यःनः आगः अभि एनं भराति अधि इत् अधं अधऽ शंसे द्धात जहि चिकितः अ-भिऽषंस्तिं एतां ऋषे यः नः मुचैयंति इयेनं॥९॥ लां ऋस्याः वि-ऽउषिदेव पूर्वे दूतं कृष्णानाः ऋयुज्त ह्व्यैः संऽस्थे यत् ऋये ईयसे र्यीणांदेवःमतैःवसुंऽभिः इ्थ्यमानः॥७॥ अवस्पृधिपितरंयोधि विंद्यान् पुचः यः ते सह्सः सूनो कहे कुदा चिकित्वः अभि चुक्षुसे नः अये कदा चुत्ऽचित् यात्यासे॥०॥भूरिनामं वंदमानः द्-

धाति पिता वसो यदितत् जोषयासे कुवित देवस्य सहसा च-कानः सुसं अपिः वनते ववृधानः ॥१०॥ तं अंग जरितारं यविष्ठ विश्वानि अपे दुःऽइता अति पिष्ठ स्तेनाः अदृश्वन रिपवंः जनां-सः अज्ञातऽकेताः वृजिनाः अभूवन् ॥११॥ इमे यामांसः वदिक् अभूवन् वसंवे वातत इत् आगंः अवाचिन अहं अयं अपिः अ-भिऽशंस्तये नः न रिषंते ववृधानः परा दात् ॥१२॥१०॥

॥४॥ लां अये वसुं पतिं वसूनां अभि प्रमंदे अध्यरेषु राजन त्वयां वाजं वाज्ऽयंतः ज्येम् अभिस्याम् पृत्सुतीः मत्यीनां॥१॥ ह्य्युऽवाद् अप्रिः अजरंः पिता नः विऽभुः विभाऽवां सुऽहशीकः ऋसे सुऽगा्हेप्त्याः संइषं दिदीृ हि ऋस् द्यं क् सं मिमीृ हि ऋवां-सि॥२॥ विशां क्विं विश्पतिं मानुषीणां शुचि पावकं घृतऽपृष्ठं ऋषिं नि होतारं विश्वऽविदं द्धिध्वे सः देवेषुं वनते वायाणि ॥३॥ जुषस्वं ऋगे इळया सुऽजोषाः यतंमानः रुष्मिऽभिः सूर्यस्य जुषस्व नःसंऽइधं जात्रऽवेदः स्रा च देवान ह्विःऽस्रद्याय वृक्षि ॥४॥ जुष्टं दमूनाः ऋतिथिः दुरोे गो इमंनः युज्ञं उपं याहि विद्वान विश्वाः अप्रे अभिऽयुज्ञः विऽहत्यं श्वुऽयतां आभ्र भोजनानि ॥५॥१६॥वधेनंदस्युंप्रहिचातयंस्व वयंः कृखानः तुन्वेस्वायैपि-पंषियत सहसः पुत्र देवान सः अये पाहि नृतम वाजे असान ॥६॥ व्यंते अपो उक्षेः विधेम व्यंह्यैः पावक भद्रशोचे असे रियं विश्वऽवारं सं इन्व ऋसो विश्वानि द्विणानि धेहि॥०॥ असाकं अये अध्वरं जुष्ह्व सहंसः सूनो विऽस्थस्य ह्वं वयं देवेषुं मुडकृतंःस्याम् शर्मेणा नः चिडवर्ष्येन पाहि॥८॥विश्वांनि नः दुःऽगहां जातुऽवेदः सिंधुं न नावा दुःऽइता ऋति पृषि अये

अविऽवत् नर्मसा गृणानः असार्वं बोधि अविता तनूनां ॥०॥ यः ला हृदा कीरिणां मन्यंमानः अमृत्यं मृत्यः जोहं वीमि जातं-ऽवेदः यशः असामुं धेहि पुऽजाभिः अग्रे अमृत्ऽतं अश्यां॥१०॥ यसीतं सुऽकृते जातुऽवेदः कं लोकं अग्रे कृणवंः स्योनं अश्विनं सः पुविणं वीरऽवंतं गोऽमंतं र्यिं नृश्ते स्वस्ति ॥११॥१९॥

॥५॥ मुऽसीमडायशो चिषे घृतं ती वं जुहो तन् अयये जातऽवेदसे॥१॥ नराशंसः मुसूद्ति इमं यद्यं अदोभ्यः कृतिः हि मधुंऽहस्त्यः॥१॥ ईिक्ठतः अये आ वृह इंद्रं चिचं इह प्रियं मुऽ सैः रथेभिः
जतये॥३॥ जर्णेऽमदाः वि प्रथम्ब अभि अकाः अनूष्त भवंनः
युभ्र सातये॥४॥ देवीः हारः वि श्र्यम्बं सुप्रऽश्र्यनाः नः जतये
प्रऽप्रं यद्यं पृणीतन् ॥५॥ २०॥ सुऽप्रतीके॰ व्यःऽवृधां यहीः
भ्रातस्यं मातरां दोषां उषसं ईमहे॥६॥ वातस्य पत्मन् ईिक्ठता
देव्यां होतारा मनुषः इमं नः यद्यं आ गृतं॥९॥ इक्ठां सरस्वती मही तिसः देवीः म्यःऽभुवंः बृहिः सीदंतु श्रुसिधः॥६॥ श्रिवः लृषः
इह आ गृहि विऽभुः पोषे उत त्मनां यद्येऽयं नः उत् अव॥९॥
यवं वत्यं वनस्यते देवानां गृह्यां नामांनि तचं ह्व्यानि गृम्य
॥१०॥ स्वाहां अपये वरुणाय स्वाहां इंद्रांय मुरुत्ऽभ्यः स्वाहां
देवेभ्यः हिवः ॥ ११॥ २१॥

॥६॥ ऋषिं तं मृन्ये यः वसुंः ऋस्तं यं यंति धेनवंः ऋस्तं ऋवैतः आश्रवंः ऋस्तं नित्यांसः वाजिनंः इषं स्तोतृऽभ्यंः आ भर्॥१॥ सः ऋषिः यः वसुंः गृणे सं यं आऽयंति धेनवंः सं ऋवैतः र्घुऽदुवंः सं सुऽजातासंः सूरयंः इषं स्तोतृऽभ्यंः आभर्॥१॥ ऋषिः हि वाजिनं विशेददांति विश्वऽचेषिणः ऋषिः राये मुऽञ्जाभुवं सः प्रीतः या-ति वायै इषै स्तोतृहभ्यः आभ्रा॥३॥आते अये इधीमहि द्युहमंतै देव अजरं यत हु स्या ते पनीं यसी संऽइत दी दयंति द्यवि इषं स्तो-तृऽभ्यः आभ्राष्ठ॥ आते अये सुचा ह्विः शुक्रस्य शोचिषः पते मुऽचंद्रदसं विश्पंतेहव्यंऽवाट् तुभ्यंहू यते इवं स्तोतृऽभ्यंः आभ्र ॥५॥२२॥ प्रो'त्ये अप्ययं अपिषुं विश्वं पुष्टंति वायते हिन्विरेते इ-न्विरे ते इष्एयंति आनुषक् इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर्॥६॥ तवं त्ये अये अर्चेयंः महि बाधंत वाजिनंः ये पर्लंडिभः शफानां वजाभु-रंतं गोनां इषं स्तोतृऽभ्यंःञ्चा भुरू॥७॥नवाःनुः ऋषे ञ्चा भुरुस्तोतृ-ऽभ्यः सुऽिख्तीः इषः ते स्याम् ये आनृचुः लाऽदूतासः दमेऽदमे इषं स्तोतृऽभ्यः आभ्राधः उभे सुऽचंद्र स्पिषः दवी श्रीणीषे आसिनं जुतो नः जत् पुपूर्याः जुक्येषु श्वसः पृते इषं स्तोतृहभ्यः आभ्राशा एव अपिं अनुर्यमुः गीः अभिः यहोभिः आनुषक् दर्धत असे मुडवीय उत त्यत् आप्रुडअश्यं इषं स्तोतृडभ्यं आ भ्र 11 90 11 23 11

॥९॥ सर्वायः सं वः सुम्यं चं इषं स्तोमं च अप्रये विषेष्ठाय हि-तीनां ऊर्जः नप्नें सहंस्वते॥१॥ कुर्च चित् यस्यं संऽऋंती रुखाः नरः नृऽसर्ने ऋहैतः चित यं इंध्ते सुंऽजुनयंति जुंतवः ॥२॥ सं यत् इषः वनामहे सं ह्व्या मानुषाणां उत द्युमस्य शवंसा ऋतस्य र्शिमं आ द्दे॥३॥ सः स् कृणोति केतुं आ नक्तं चित दूरे आ सते पावकः यत् वनस्पतीन् प्रस् मिनाति अजरंः॥४॥ अवं स् यस्यं वेषंगे खेदं पृथिषुं जुह्रंति ऋभि ई अहं खंड जेन्यं भूमं पृष्ठाऽ इंव रुरुहुः॥५॥२४॥ यं मत्यैः पुरुऽस्पृहं विदत् विश्वस्य धायसे प्रस्वा-

दनं पितृनां अस्तं इताति चित् आयवे॥६॥ सः हि स् धन्वं आइित्रं दातां न दाति आ पृष्णुः हिरिंड धमश्रुः श्रुचिंड दन् सृभुः
अनिमृष्टइतिविषः॥९॥श्रुचिंः स् यसै अचिंड वत् प्र स्वधितिःइवरीयते सुइसूः असूत् माता ऋाणा यत् आन् शेभगे॥६॥ आ
यः ते सर्पिः इआसूते अये शं अस्ति धायसे आ एषु द्युचं उत श्रवः
आ चित्रं मत्यैषु धाः॥९॥ इति चित् मृत्युं अधिजः त्वाइदां तं आ
पृशुं दृदे आत् अये अपृणतः अचिः स् स् स् स् स् स् स् । १०॥ २५॥

॥ ।। तां अये सुत्रयवंः सं ई्धिरे प्रत्नं प्रत्नासंः जतये सहः-ऽकृत् पुरुऽचंद्रं युज्तं विश्वऽधायसं दमूनसंगृहऽपंतिं वरेखयं॥१॥ लां अमे अतिथिं पूर्वं विशः शोचिः वेशं गृह उपतिं नि सेदिरे वृहत्ऽवेतुं पुरुऽरूपंधन्ऽस्पृतं सुऽशमी गां सुऽश्रवंसं जरत्ऽविषं ॥ २॥ तां अये मानुषीः ईळते विशः हो बाऽ विदं विविचिं रून्डधातंमंगुहां संतं मुऽभग विष्यऽदंशतं तुविऽस्वनसं मुऽयजं घृत्ऽिश्रयं॥३॥ लां अपे ध्रणेसिं विश्वधां व्यं गीःऽभिः गृणंतः नमंसा उपं सेदिम् सःनः जुष्स्व संऽइ्धानः ऋंगिरः देवः मतस्य युश्मां सुदीतिऽभिः॥४॥ तं अयो पुरुऽरूपः विशेऽविशे वयः द्धासि प्रत्निऽयां पुरुष्ठस्तुत् पुरुणि अन्नां सहंसा वि राजसि तिषिः सा ते तितिषाणस्यं न आऽधृषे॥५॥ तां अमे संऽद्धानं युविष्ठच देवाः दूतं चुऋिरे ह्व्युऽवाहंनं उर्ऽजयंसं घृतऽयोनिं आऽहुंतं लेषं चक्षुंः द्धिरे चोद्यत्ऽमंति॥६॥ लां अये पुऽदिवंः आऽहुतं घृतैःसुमुऽयवंःसुऽस्मिधां सं ई्धिरेसः व्वृधानः ओषं-धीभिः उक्षितः अभि जयासि पार्थिवा वितिष्ठसे॥ १॥२६॥ ।॥३॥ ञ्च॰४.ञ्च॰१.व॰२.] ॥ ३१६॥ [म॰५.ञ्च॰१.सू॰१०.

॥शालां अमे ह्विषांतः देवं मतीसः ईळते मन्ये ता जातऽवेदसं सः ह्व्या वृक्षि आनुषक्॥१॥ अपिः होतां दास्वंतः क्षयंस्य
वृक्षऽवृहिषः संयुद्धासः चरंति यं सं वाजांसः श्रवस्यवंः॥२॥ उत
स्म यं शिष्णुं यृषा नवं जिनष्ट अरणीं धृतारं मानुषीणां विशां
अपिं सुऽश्रध्वरं॥३॥ उत स्मृदुःऽगृभीयसे पुनः न हार्याणां पुरु
यः दग्धां असि वनां अपे पृष्णुः न यवसे॥४॥ अधं स्मृयस्यं श्र्चेयंः
सम्यक् संऽयंति धृमिनंः यत् ई अहं चितः दिवि उपंध्मातांऽ इव
धर्मति शिशीते ध्मातरि यृषा॥५॥ तवं श्रृहं श्रुपे जितिऽभिः मिवस्य च प्रशस्तिऽभिः द्वेषःऽयुतंः न दुःऽद्ता तुर्यामं मत्यानां ॥६॥
तं नः श्रुपे श्रुभिनरंः र्यि सहस्वः श्रा भर सः श्रेपयत् सः पोष्यत्
भुवंत् वाजस्य सात्ये उत् एधि पृत्रुसु नः वृधे॥ ९॥ १॥

॥१०॥ अप्रे ओ जिष्ठं आभ्र सुमं अस्म भ्यं अधिऽगो ॰ प्रनः राया परी एसा रिल्सं वाजां य पंषां ॥१॥ लं नः अपे अङ्गुत ऋलां दर्शस्य मंहनां ले असुर्यं आ अरुहत ऋाणा मिचः न यि यंः ॥२॥ लं नः अपे एषां गयं पृष्टं च वर्धे य ये स्तो में भिः प्र सूर्यः नरः म्घानि आन्त्रः ॥३॥ ये अपे चंद्र ते गिरं शृंभंति अर्थंऽराधसः शृष्में भिः शृष्माणः नरः दिवः चित् येषां बृहत् सुऽ ली तिः बोधंति त्मनां ॥४॥ तवं त्ये अपे अचेर्यः भाजांतः यंति धृष्णुऽया परिऽज्मानः न विऽ द्युतः स्वानः रथः न वाज् ऽयुः ॥५॥ न नः अपे जत्ये स्ड बाधंसः च रात्रे अस्मालांसः च सूर्यः विश्वाः आशाः त्री षिणि॥६॥ लं नः अपे अंगिरः स्तुतः स्त्वानः आभ्र होतः विभ्वऽसहं र्यि स्तोतृऽभ्यः स्त्वसे च नः उत्र एधि पृत्र सुनः वृधे ॥९॥२॥

॥१९॥ जर्नस्य गोपाः ऋजनिष्ट जारगृविः ऋग्निः सुऽ दक्षः सुवि-तायं नव्यंसे घृतऽप्रतीकः बृह्ता द्विडस्पृशां द्युऽमत् विभाति भुरतेभ्यः शुचिः॥१॥ युज्ञस्यं केतुं प्रथमं पुरःऽहितं ऋषिं नरः चि-ऽसुधस्थे सं ईधिरे इंद्रेण देवैः सुऽरथं सः बृहिषि सीदत् नि होतां युजयांयमुऽऋतुंः॥२॥असंऽमृष्टःजायुसेमाचोःशुचिःमंद्रःकविः उत् अतिष्ठः विवस्वंतः घृतेनं ला अवध्यन् अये आऽहुत् धूमः ते केतुः अभवत दिवि श्रितः॥३॥ अपिः नः युद्धं उपं वेतु साधुऽया अप्रिं नरः वि भरंते गृहेऽगृहे अपिः दूतः अभवत ह्व्यऽवाहंनः ञ्चियं वृणा्नाः वृण्ते क्विऽऋंतुं॥४॥तुभ्यं इदं ऋग्वे मधुंमत्ऽतमं वचं:तुभ्यंम्नीषाद्यं अस्तु शंहदेतां गिरं सिंधुंऽइव अवनीः म्-ही: आ पृग्ति शर्वसा वर्धयंति च ॥ ५॥ तां अये अंगिरसः गुहां हितं अनु अविंद्न शिष्टियाणं वनेऽवने सः जायसे मुध्यमानः सहः महत् तां आहुः सहसः पुत्रं अंगिरः ॥ ६॥३॥

॥१२॥ प्र ऋपये वृह्ते युज्ञियाय ऋतस्य वृष्णे ऋसुराय मन्म घृतं न युज्ञे आस्ये सुऽपूतं गिरं भुरे वृष्भायं प्रती ची॥१॥ ऋतं चि-किलः ऋतं इत चिकिडि ऋतस्यं धाराः अनुं तृंधि पूर्वीः न ऋहं यातुं सहंसा न इयेनं ऋतं स्पामि ऋत्वस्यं वृष्णः॥२॥ कया नः अये अत्रवन अत्रवेभुवं नवेदाः उचर्यस्य नव्यः वेदे मे देवः सू-तुऽपाः च्युतूनां न ऋहं पतिं सुनितुः ऋस्य रायः॥३॥ के ते ऋये रिपवे बंधनासः के पायवं सनिष्त द्युऽमंतः के धासि अपे अनृ-तस्य पांति के असंतः वर्चसः संति गोपाः ॥४॥ सर्वायः ते विषु-णाः अये एते शिवासंः संतः अशिवाः अभूवृन अधूषेत स्व्यं एते वचंःऽभिः ऋजुऽयते वृज्ञिनानि बुवंतः॥५॥ यः ते ऋये नर्मसा

ञ्च॰४.ञ्च॰१.व॰९.] ॥३१৮॥ [म॰५.ञ्च॰२.सू॰१५.

युक्तं र्दृते सः पाति अह्वस्यं वृष्णः तस्यं क्षयः पृथुः आ साधुः एतु प्रुठससीणस्य नहुंषस्य शेषः ॥६॥४॥

॥१३॥ अचैतः ला ह्वामहे अचैतः सं इधीमहि अये अचैतः ऊत्ये॥१॥ अयेः स्तोमं मनामहे सिघं अद्य दिविऽस्पृशंः देवस्यं द्रविण्स्यवंः॥१॥ अपिः जुष्तु नः गिरं होतां यः मानुषेषु आसः युश्तृत् दैयं जनं॥३॥ लं अये स्ऽप्रयाः असि जुष्टं होतां वरेण्यः लयां युश्चं वितन्वते॥४॥लां अये वाजुऽसातंमं विप्राः वर्धति सु-ऽस्तुतं सः नः रास्व सुऽवीयं॥५॥ अये नेमिः अरान्ऽ इंव देवान् लं प्रिऽभूः असि आ राधंः चित्रं ऋंजसे॥६॥॥॥

॥१४॥ अपि स्तोमेन बोध्य संऽइधानः अमर्यं ह्व्या देवेषुंनः द्धत्॥१॥ तं अध्योषुं ई्ळते देवं मतीः अमर्यं यजिष्ठं मानुंषे जने ॥२॥ तं हि शर्यंतः ईळते सुचा देवं घृत्ऽश्रुतां अपिं ह्व्यायं वी-द्धं वे॥३॥ अपिः जातः अपोच्त झन दस्यून ज्योतिषा तमः अ-विंदत् गाः अपः स्वंः १॥४॥ अपिं ईळेन्यं कृविं घृतऽपृष्ठं सप्यत् वेतुं मे शृण्वंत् हवं॥५॥ अपिं घृतेन ववृधुः स्तोमेभिः विश्वऽचंषे-णिं सुऽआधीभिः वच्स्युऽभिः ॥६॥६॥१॥

॥१५॥ प्रवेधसे क्वये वेद्याय गिरं भरे यूशसे पूर्वायं घृतऽप्रसत्तः असुरः सुऽशेवः रायः धृती धृरुणः वस्तः अपिः॥१॥ सृतेनं सृतं धृरुणे धार्यंत यूझस्य शाके प्रमे विऽश्लोमन् द्विः धर्मन् धृरुणे से दुषं नृन जातेः अजातान अभि ये नृनुषुः॥२॥ अंहःऽयुवं तन्वः तन्वते विवयः महत् दुस्तरं पूर्वायं सः संऽवतः नवंऽजातः तृतु-

ये ति सिंहं न कुंडं अभितः परिस्युः॥३॥ माताऽईव यत भरित पृष्यानः जर्नंऽजनं धायसे चक्षंसे च वयःऽवयः जर्से यत दर्धानः परितमनां विषुंऽह्यः जिगासि॥४॥ वाजः नु ते श्वंसः पातु अंतं ज्हं दी धं धृह्यां देव रायः पदं न तायुः गृहां दर्धानः महः राये चिनत्यंन् अचि अस्यः ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

॥१६॥ बृहत् वयंः हि भानवे अचे देवायं अयये यं मिचं न प्रशिक्तिऽभिः मतीसः द्धिरे पुरः॥१॥ सः हि द्युऽभिः जनांनां होतां
दक्षस्य बाह्रोः विह्वयं अयिः आनुषक् भगः न वारं च्युख्ति॥१॥
अस्य स्तोमे म्घोनंः सख्ये वृड्यऽशोचिषः विश्वां यस्मिन तृविऽस्वनिसं अर्थे शुष्मं आऽद्धुः॥३॥अधं हि अये एषां सुऽवीर्यस्य
मंहनां तं इत् यहं न रोदंसीः परि श्रवं बभूवतुः॥४॥ नुनः आइहि
वार्ये अये गृणानः आभर्ये व्यं ये च सूर्यः स्वस्ति धामंहे सचां
उत् एधि पृत्रुसु नः वृधे॥ ५॥ ६॥

॥१९॥ आ युक्तैः देव मत्यैः द्र्या तव्यांसं ज्तये अपि कृते सु-ऽश्र्य्यो पूरः ईळीत अवसे॥१॥ अस्यं हि स्वयंशःऽतरः आसा विऽध्मेन मन्येसे तं नाकं चिचऽशोचिषं मंद्रं प्रः मुनीषया॥१॥ अस्य वे श्र्मी जुं श्रुचिषां यः अयुंक्त तुजा गिरा दिवः न यस्यं रे-तसा बृहत् शोचंति श्रूचेयंः॥३॥ श्रुस्य ऋतां विऽचेतसः द्रमस्यं वसुं रथे आ अधं विश्वासु हव्यः श्रुपिः विश्व प्रश्स्यते॥४॥ नुनः इत् हि वायै श्रामा स्चंत् सूर्यः जजैः नृपात् श्रुभिष्टंये पाहि श्-गिध स्वस्तये उत्र ऐधि पृत्ऽसु नः वृधे॥ ५॥ ०॥

॥१८॥ प्रातः ऋप्रिः पुरुऽप्रियः विशः स्त्वेत ऋतिथिः विश्वां-

য়৽४.য়৽ঀ.व৽ঀঽ.] ॥३२०॥ [म॰५.য়৽ঽ.सू॰२०.

नि यः अमेत्येः ह्या मतेषु रायंति ॥ १ ॥ दितायं मृकऽवाहसे स्वस्यं दक्षस्य मृंहनां इंदुंसः धृते आनुषक् स्तोता चित ते अमृत्ये ॥२॥ तं वः दीघीयुंऽशोचिषं गिरा हुवे मृघोनां अरिष्टः येषां रथः विश्वश्वऽदावन ईयंते॥३॥चिचा वा येषुंदीधितिः आसन् उक्था पाति ये स्तीर्णं बहिः स्वंःऽनरे श्रवांसि द्धिरे परि॥४॥ ये मे पं-चाशतं द्दुः अश्वानां स्थऽस्तुंति द्युऽमत् अये महिं श्रवंः बृहत् कृधि मृघोनां नृऽवत् श्रमृत् नृणां ॥ ५॥ १०॥

॥१०॥ अभि अव्हर्षाः प्रजायंते प्रवृतेः वृतिः चिक्त उपऽस्थे
मातुः वि चृष्टे ॥१॥ जुहुरे वि चित्रयंतः अनिऽिमषं नृम्णं पांति
आ हुद्धां पुरं विविशुः॥२॥ आ श्वेचेयस्यं जंतवः द्युऽमत् वर्धेत्
कृष्टयः निष्कऽपीवः वृहत् ऽवंक्यः एना मध्यां न वाज्ऽयुः॥३॥
प्रियंदुग्धं न काम्यं अजामि जाम्योः सचा घृमः न वाजंऽजठरः
अद्यः शर्थतः दभः॥४॥ जीळेन नः रश्मे आभुवः संभस्ना वायुना विविदानः ताः अस्य सन् धृष्ठाः न तिग्माः सुऽसंशिताः वस्यः वस्र्णेऽस्थाः ॥ ५॥ ११॥

॥२०॥ यं अये वाज् ऽसातम् लं चित् मन्यंसे र्यितं नःगीः ऽभिः श्रवाय्यं देवऽचा प्न्य युजं॥१॥ ये अये न ईरयंति ते वृद्धाः उपस्यं श्रवसः अपं हेषंः अपं हरंः अन्यऽवंतस्य स्थिरे॥२॥ होतारं ला वृणीमहे अये दक्षंस्य साधनं युजेषुं पूर्वं गिरा प्रयंस्वंतः ह्वा-महे॥३॥ इत्था यथां ते ज्तये सहंसाऽवन् दिवेऽदिवे राये च्यु-तायं मुऽक्ततो॰गोभिः स्याम् स्थुऽमादंः वीरेःस्याम् स्थुऽमादंः ॥ ४॥ १२॥ ॥२१॥मृनुष्वत्ता निधीमृहिम्नुष्वत् संइधीमृहि अये मृनुष्वत् अंगिरः देवान् देव्ऽयते यज् ॥१॥ तं हि मानुषे जने अये सुऽप्रीतः इध्यसे सुचः ता यंति आनुषक् सुऽजात सिर्धःऽआसुते ॥२॥ तां विश्वे मृऽजोषंसः देवासः दूतं अऋत सुप्र्यतः ता क्वे यञ्चे देवं ईळते॥३॥ देवं वः देवऽयज्ययां अपि ईळीत मत्यः सं-ऽइंडः शुक्त दीदिहि ऋतस्य योनि आ असदः सुसस्य योनि आ असदः ॥ ४॥ १३॥

॥२२॥प्र विश्वऽसाम् अविऽवत् अचै पाव्कऽशोचिषेयः अध्वरेषुं ईद्धाः होतां मंद्रऽतंमः विशि॥१॥ नि अपिं जातऽवेदसं दधात देवं ऋत्विजं प्र युद्धः एतु आनुषक् अद्य देवव्यंचःऽतमः ॥२॥चिक्तित्वतऽमंनसं त्वादेवं मतीसः जतयेवरेण्यस्य ते अवसः इयानासः अमन्महि॥३॥अपे चिकिडि अस्य नः इदं वचः सहस्य तं त्वा सुऽशिप्र दंऽपते स्तोमैः वर्धति अचंयः गीःऽभिः शुंभंति अचंयः॥४॥ १४॥

॥२३॥ अये सहंतं आभ्र ह्युक्स्यं प्रुऽसहां र्यिं विश्वाः यः चृषे-णीः अभि आसा वाजेषु स्महंत्॥१॥ तं अये पृत्नाऽसहं र्यिं सह्स्वः आभ्र तं हि सत्यः अङ्गतः दाता वाजेस्य गोऽमंतः॥२॥ विश्वे हि ता स्ऽजोषंसः जनांसः वृक्तऽवंहिषः होतांरं सद्यंऽसु प्रियं व्यंति वायी पुरु॥३॥ सः हि स्म विश्वऽचंषेणिः अभिऽमाति सहं द्ये अये एषु श्वयेषु आरेवत्नः शुक्तदी दिहि द्युऽमत् पावक् दी दिहि॥ ४॥ १५॥

॥२४॥ अपे तं नः अंतमः उत चाता शिवः भव वर्ष्यः वसुः

ऋ्याः वसुंऽश्रवाः ऋच्छं नृक्षि द्युमत्ऽतेमं र्यिं दाः॥१॥२॥ सःनुः बोधिश्रुधिहवै उरुष्यनः अघऽयतः समस्माततं ना शोचिष्टदी-द्डिवः मुसायं नूनं र्महे सिखंडभ्यः॥ ३॥ ४॥ १६॥

॥२५॥ अच्छं वः अभि अवसे देवं गासि सः नः वसुः रासंत पुचः ऋृषूणां ऋृतऽवां पृष्ति द्विषः॥१॥सः हिस्त्यः यं पूर्वे चित देवा-सः चित् यं ई्धिरेहोतारं मंद्रऽजिह्नं इत् सुदीतिऽभिः विभाऽवसुं ॥२॥ सः नः धीती वरिष्ठया श्रेष्ठया च सुऽम्त्या अये रायः द्दीहि नःसुवृक्तिऽभिः वृरेग्य् ॥३॥ अप्रिः देवेषु राज्ति अप्रिः मतेषु आ-ऽवि्शन् ऋियः नः ह्व्युऽवाहंनः ऋियं धीु भिः सप्येत् ॥४॥ ऋियः नुविश्ववःऽतमं नुविऽब्रह्माणं उत्तरतमं श्रुतूर्ते श्रुव्यत्ऽपति पुचं द्दाति दा्रुषे॥५॥१७॥ ऋ ियः द्दाति सत् ५ पति ससाहं यः युधा नृऽभिः ऋषिः ऋत्यं र्घुऽस्यदै जेतारं ऋपंराऽजितं॥६॥ यत् वाहिष्ठं तत् अपये बृहत् अर्चे विभाऽवसो॰ महिषीऽइव तत् र्यिः लत् वाजाः उत् र्रेते॥७॥ तवं द्युऽमंतः ऋचैयः यावाऽइव उच्यते बृहत् उतो ते तृन्युतुः यथा स्वानः ऋते त्मना दिवः॥६॥ एव अपिं व्सुऽयवंः सहसानं व्वंदिम् सः नः विश्वाः अति विषंः पषेत् नावाऽइव सुऽऋतुः॥ ९॥ १८॥

॥२६॥ ऋषे पावक ग्रेचिषां मंद्रयां देव जिद्धयां आ देवान व-ि यि यि च ॥१॥ तं त्वा घृत्ऽसो॰ ईम्हे चिचंऽभानो॰ स्वःऽहशं देवान आ वीत्रये वृह्॥२॥ वीतिऽहोचं ला क्वे द्युऽमंतं सं इ्धी-मृह् अये वृहंतं ऋष्वरे॥३॥अये विश्वेभिः ऋ। गृह् देवेभिः ह्य-ऽदांतये होतारं ला वृणीमहे ॥४॥ यजमानाय सुन्वते आ अपे

স্ত্রণ ৪. স্ত্রণ ৭. ব॰ ২২.] ॥ ३२३॥ [म॰ ૫. স্ত্রণ ২. মূ॰ ২৮.

सुऽ वीय वह देवैः आ सृत्सि वहिषि॥५॥१९॥ संऽ इधानः सहस्-ऽजित अप्रे धमीणि पुष्यसि देवानां दूतः उक्थ्यः॥६॥ नि अपि जातऽवेदसं होच्ऽ वाहं यविष्ठचं दधात देवं ऋ तिजं॥९॥प्र युद्धः एतु आनुषक् अद्य देवव्यं चःऽतमः स्तृणीत वहिः आऽसदे॥६॥ आ इदं महतः अधिनां मिचः सीदंतु वर्षणः देवासः सर्वया विष्णा ॥ ९॥ २०॥

॥२०॥ अनंस्वंता सत्ऽपंतिः ममहे मे गावा चेतिष्ठः असुरः
म्घोनः चैवृष्णः अगे द्श्ऽिमः सहस्नः विश्वानर चिऽ अरुणः चिकेत् ॥१॥यः मे श्ता च विंश्तिं च गोनां हरीं च युक्ता मुऽधुरां ददाति विश्वानर सुऽस्तुंतः वृवृधानः अभे यच्छं चिऽ अरुणायश्मे
॥२॥ एव ते अगे सुऽमृतिं चकानः निवंष्ठायन्वमं चसदंस्युः यः मे
गिरं तुविऽ जातस्यं पूर्वीः युक्तेनं अभि चिऽ अरुणः गृणातिं ॥३॥
यः मे इति प्रऽवोचंति अश्वंऽ मेधाय सूर्ये ददंत क्यूचा सृनिं यते
ददंत मेधां क्यूतऽयते ॥४॥ यस्यं मा प्रषाः शृतं उत्तऽह्ष्यंति
उद्याः अश्वंऽ मेधस्य दानाः सोमाः ऽइव चिऽ आंशिरः॥५॥ इंद्रांगी श्तराविं अश्वंऽ मेधे सुऽवीये खुचं धार्यतं वृहत् दिवि सूर्यंऽइव अजरं ॥ ६॥ २९॥

॥२८॥ संऽइंडः ऋषिः दिवि शोचिः ऋश्वेत् प्रत्यङ् उषसं उर्वि-या विभाति एति प्राची विश्वऽवारा नमःऽभिः देवान ईळाना ह्विषा घृताची ॥१॥ संऽइध्यमानः ऋमृतस्य राज्ञित्त ह्विः कृ-खंतं स्चसे स्वस्तये विश्वंसः धत्ते द्विणं यं इन्वंसि आतिष्यं अपे नि च धत्ते इत् पुरः ॥२॥ अपे श्रिं महते सीभंगाय तवं द्युमा- স্ত্রণ প্রত হা । এই ।। [म॰ ५. স্ত্রণ ২. মূণ ২৫.

नि ज्तऽत्मानिस्ंतु संजाःऽप्त्यं सुऽयमं आ वृग्युष्व श्चुऽयतां श्राभि तिष्ठ महांसि॥३॥ संऽदं बस्य प्रऽमंहसः अये विदे तवं श्रियं वृष्भः द्युष्वऽवान् श्रासिसं श्रध्यरेषुं द्घ्यसे॥४॥संऽदं इः श्रये आ-ऽहुत्तदेवान् यश्चिसुऽश्रध्यत्वं हिह्ब्यऽवाद् असि॥५॥ आ जुहोत् दुवस्यतं श्रापं प्रऽयति श्रध्येर वृग्गीधं ह्व्यऽवाहंनं ॥६॥२२॥

॥२०॥ ची ऋर्यमा मनुषः देवऽताता ची रोचना दिव्याधार्यंत अंचैति ना मुरतः पूतऽदेखाः नं एषां ऋषिः इंद्र असि धीरः॥१॥ अनुं यत ई मुरुतः मंदुसानं आचैन इंद्रं पृपिऽवांसं सुतस्यं आ अद्त वजं अभि यत् अहिं हन् अपः युहीः अमृज्त सर्तेवे जं ॥२॥ उत ब्रह्माणुः मृह्तुः मे अस्य इंद्रः सीमस्य मुऽसुंतस्य पेयाः तत्तिह्व्यंमनुषेगाःअविंदत् अहंन् अहिं पृपिऽवान् इंद्रः अस्य ॥३॥ ञ्चात्रोदंसी विडत्रं विस्कुभायत् सुंडवियानः चित्भि-यसे मृगं कुः॰ जिगतिं इंद्रः ऋपुऽ जगुरागाः प्रति श्वसंतं अवं दा-न्वं हुन्॰॥४॥ अधं ऋलां मृघुऽवृन तुभ्यं देवाः अनुं विश्वं अट्दुः सोमुडपेयंयत् सूर्यस्य ह्रितंः पत्तंतीः पुरःस्तीः उपराः एतंशे कः ॥५॥२३॥ नवं यत् अस्य न्वतिं चु भीगान् साकं वजेण म्घ-ऽवां विऽवृश्वत् अचैति इंद्रं मुरुतः सुधऽस्ये चैस्तुंभेन वचसा वाधत द्यां॥६॥ सर्वा सर्वे अपचत तूरं अभिः अस्य ऋवां म-हिषा नी श्तानि नी सानं इंद्रः मनुषः सरांसि सुतं पिवृत् वृन्-ऽहत्यांयसोमं॥७॥ ची यत् शता मृहिषाणां ऋघःमाः ची सरांसि मुघऽवां सोुम्या अपाः नारं न विश्वे अह्रुंत देवाः भरं इंद्राययत् **ऋहिं जुघानं॥**८॥ वृशनां यत् सह्स्यैः अयांतं गृहं दुंद्र जूजुवाने भिः अर्थैः वन्वानः अर्च स्टर्यं य्याय कुत्तेन देवैः अवनोः हु शुष्णं

॥०॥ प्रञ्जन्यत् च्कं ञ्चवृहः सूर्येस्य कुत्सांय ञ्चन्यत् विरवः यातंवे ञ्चनः श्वनासः दस्यून् ञ्चमृणः व्येनं नि दुर्योणे ञ्चवृण्क् मृथ-ऽवांचः ॥१०॥२४॥ स्तोमांसः ला गौरिंऽवीतेः ञ्चव्येन् ञ्चरंधयः वैद्यिनायं पिप्रुं ञ्चा लां च्युजिष्यां स्त्यायं च्क्रे पचंन प्कीः ञ्चपिवः सोमं ञ्चस्य ॥१०॥ नवंऽग्वासः सुतऽसीमासः इंदं दर्य-ऽग्वासः ञ्चिति ञ्चर्वेति ञ्चर्वेः गव्यं चित् जर्वं ञ्चपियानंऽवंतं तं चित् नरंः श्र्मानाः ञ्चपं वन् ॥१२॥ क्यो न् ने परिच्राणि वि-हान वीयी म्यऽवन् या चक्षयं या चो नु नव्यां कृणवंः श्विष्ठ प्र इत् जं ता ते विद्येषु ब्वाम् ॥१३॥ एता विष्यां च्कृऽवान इंद्र भूरिञ्चपंरिऽइतः जनुषां वीयेण या चित् नु विज्ञन् कृणवंः द्यु-घ्वान् न ते वृत्ता तिष्याः ञ्चस्ति तस्याः ॥१४॥ इंद्रं बसं क्रियमां-णा जुष्स्व या ते श्विष्ठ नव्याः ञ्चकंमे वस्त्रांऽइव भ्द्रा सुऽकृता वसुऽयुः रथं न धीरः सुऽञ्जपाः ञ्चत्र्यं॥ १५॥ २५॥

॥३०॥क्रंस्यः वीरः कः अप्ययत इंद्रं मुखऽरंथं ईयंमानं हरिऽभ्यां
यः राया वृजी सुतऽसोमं इच्छन् तत् आक्रं गंतां पुरुऽहूतः जती
॥१॥ अवं अच्चखं पदं अस्य सस्वः उयं निऽधातुः अनुं आयं इच्छन् अपृंच्छं अन्यान् उत् ते मे आहुः इंद्रं नरः बुबुधानाः अशेम्
॥२॥ प्रनु व्यं सुते या ते कृतानि इंद्रं व्याम यानि नः जुजोषः वेदेत् अविद्वान् पृण्यंत् च विद्वान् वहंते अयं मुघऽवां सर्वेऽसेनः
॥३॥ स्थिरं मनः च्कृषे जातः इंद्र वेषि इत् एकः युधये भूयंसः चित्
अश्मानं चित् श्वंसा दिद्युतः वि विदः गवां जवं उसियांणां
॥४॥ प्रः यत् लं प्रमः आऽजनिष्ठाः प्राऽविते खुत्यं नामं विभंत
अतः चित् इंद्रांत अभ्यंत् देवाः विश्वाः अपः अज्यत् दासऽपं-

त्नीः॥५॥२६॥तुभ्यंइत एते म्हतःसुऽशेवाः अचैति अर्कं सुन्वंति अंधं:अहिं ओहानं अपः आऽ शयनि प्र मायाभिः मायिनं सुख्त इंद्रे:॥६॥ वि सु मृधः जुनुषां दानं इन्वंन् अहंन गवां मुघुऽवृन् संऽच्कानः अचे दासस्यं नमुंचेः शिरं यत् अवतियः मनवे गातुं इ्छन्॥७॥ युजं हि मां अकृंषाः आत् इत् इंद्र शिरंः दासस्यंन-मुंचेः मुथायन् अश्मानं चित् स्व्यं वर्तमानं प्र चुक्रियांऽइव रोदंसी मुरुत्ऽभ्यः॥८॥ स्त्रियः हि दासः आयुधानि चुके किंमा कुर्न अबुलाः अस्य सेनाः अंतः हि अख्यंत उभे अस्य धेने अय उप प्र ऐत् युधये दस्युं इंद्रः॥०॥ सं अचे गावः अभितः अनुवृंत् इहऽइंह वृत्सेः विऽयुंताः यत् आसंन् सं ताः इंद्रेः अमृज्त अस्य श्वोकः यत् ईसोमांसः मुऽसुंताः ऋमंदन्॥१०॥२७॥ यत् ईसोमाः ब्भुऽधूंताः अमंदन् अरोरवीत् वृष्भः सदनेषु पुरंऽद्रः पृपि-ऽवान इंद्रः ऋस्य पुनःगवां ऋद्दात उसियां गां ॥११॥ भद्रं इदं र्शमाः अये अऋन् गवा च्लारि ददेतः सहस्रा च्यूगुंऽ च्यस्यप्र-ऽयंता मुघानि प्रति ऋयुभीषा नृऽतंमस्य नृणां ॥१२॥ सुऽपेशसं मा अवं मृजंति असां गवां सहसीः रूशमासः अये तीवाः इंद्रं अ-मुमुंदुः सुतासः ऋक्तोः विऽउंष्टी परिंऽतक्म्यायाः॥१३॥ ऋीच्छंत् सा राचीं परिऽतकम्या या च्छुगुंऽ च्ये राजीन रूशमानां ऋत्यः न वाजीर्घुः अञ्यमानः वृभुः चलारि असन्त्सहस्रां॥१४॥ चतुः-ऽसहसंगव्यस्य पृषाः प्रति अयुभीषा रूशमेषु अयो घुमैः चित्तुप्तः पुऽवृजे यः आसीत् अयुस्मयंः तं कुं आदांम विप्राः॥१५॥२८॥

वाज्ऽयंतं यूषाऽइंव पृष्यः वि उनोति गोपाः ऋरिष्टः याति प्र-थमः सिसांसन्॥१॥ आप्रदुवहरिऽवः मा वि वेनः पिशंगऽराते अभिनः सचस्व नहिलत् इंद्रवस्यः अन्यत् अस्ति अमेनान् चित् जिनेऽवतः चुकुर्य॥२॥ उत् यत् सहः सहंसः आ अजेनिष्ट देदिष्टे इंद्रः इंद्रियाणि विश्वाप्रञ्जचोद्यत् सुऽदुघाः वृत्रे ऋंतः विज्यो-तिषा संऽववृत्वत् तमः अवः ॥३॥ अनेवः ते रथं अश्वाय तस्न त्वष्टा वजं पुरुऽहूत् द्युऽमंतं ब्रह्माणाः इंद्रं महयंतः ऋकैंः अवधयन अहंयेहंत्वै कुं ॥४॥ वृष्णे यत् ते वृष्णः अर्वं अचीन इंद्रं यावा-णः ऋदितिः सऽजोषाः ऋनुश्वासं ये प्वयं ऋर्षाः इंद्रंऽइषिताः अभि अवर्तत दस्यून् ॥५॥२०॥ म ते पूर्वीणि करणानि वोचं म नूतना मुघुऽवन् या चुकार्थे शक्तिंऽवः यत् विऽभराः रोदंसी उमे जयंनऋपःमनवेदानुंऽचित्राः॥६॥तत्इत्नुतेकरंणंदसम्विप्र छहिं यत् मन् छोजंः छचं छमिमीयाः शुष्णंस्य चित् परिमायाः ञ्जगृम्णाः प्रऽपितं यन् ऋपं दस्यूंन् ऋसेधः॥७॥ तं ऋपः यदंवे तुर्वशाय अरमयः मुऽदुघाः पारः इंद्र उयं अयातं अवहः ह कुत्सं संह यत् वां उशनां अरंत देवाः॥८॥ इंद्रांकुत्सा वहंमाना रथेन ञ्चा वां ऋत्याः ऋपि कर्णे वृहंतु निः सी ऋत्ऽभ्यः धर्मथः निः स्-धऽस्यातम्घीनं हदः वर्षः तमासि॥ ०॥ वातस्य युक्तान् मुऽयुजः चित अश्वान कविः चित एषः अजगन अवस्यः विश्वे ते अर्च मुरुतः सर्वायः इंद्रं ब्रह्माणि तविषी अवधेन॥१०॥३०॥ सूरः चित् रथं परिऽतक्स्यायां पूर्वं कर्त् उपरं जूजुऽवांसं भरंत चुऋं एतंशः सं रिणाति पुरः दर्धत् सनिष्यति ऋतुं नः ॥११॥ आ अयं जनाः अ-भिऽचक्षे जगामइंद्रःसर्वायंसुतऽसोमंइछन्वदेन्यावां अव वेदिं भियाते यस्यं जीरं अध्वयेवंः चरंति॥१२॥ ये चाकनंत चा-

अ॰४.अ॰१.व॰३३.] ॥३२৮॥ [**म॰**५.अ॰२.सू॰३२.

कनंत नु ते मतीः अमृत मो' ते अंहः आ अर्न व्वंधियज्यून् उत तेषुं धेहि ओजः जनेषु येषुं ते स्यामं ॥ १३ ॥ ३१ ॥

॥३२॥ ऋदंदैः उत्सं ऋसृंजः विखानि तं ऋ णेवान् बृह्यानान् अरुम्णाः महांतं इंद्रपर्वतं वियत् वः १ मृजः विधाराः अवं दानवं ह्न ।। १॥ तं उत्तान् ऋतुऽभिः बहुधानान् ऋरंहः ऊधः पर्वतस्य वृज्ञिन् अहि चित उप्प्रध्युतं शयानं ज्यन्वान इंद्रुतविषी अ-धन्याः॥शात्यस्यं चित्महृतः निःमृगस्यं वधः ज्घान् तविषीिभः इंद्रः यः एकः इत् अप्रतिः मन्यमानः आत् अस्मात् अन्यः अज-निष्ट तव्यान्॥३॥त्यं चित् एषां स्वधयां मदंतं मिहः नपातं सुऽवृधं तुमःऽगां वृषेऽप्रभमी दान्वस्यंभामं वजेण वृजी निज्ञान्यु-मर्मे यत् ई सुऽ ख्च प्रऽभृंता मदस्य युयुंत्संतं तमसि हुम्ये धाः॥५॥ त्यं चित इत्या कृत्य्यं शयानं असूर्ये तमिस वृवृधानं तं चित् मं-दानः वृष्भः सुतस्यं उच्चैः इंद्रः ऋष्ऽगूर्यं ज्घान्॥६॥३२॥ उत् यत् इंद्रः महते दानवायं वधः यमिष्ट सहः अप्रतिऽइतं यत् ई वर्जस्य प्रऽभृतौ ददाभं विश्वस्य जुंतोः ऋध्मं चुकार्॥०॥त्यं चित् ऋर्णं म्युऽपंशयानं असिन्वं व्वंमहि आदंत् उयः अपादं अवं महुता व्धेनं नि दुर्यों ऐ अवृण्क्मृधऽवांचं ॥६॥कः अस्य शुष्मं तर्विषी वराते एकः धनां भरते अप्रतिऽइतः इमे चित् अस्य जयसः नु देवी इंद्रंस्य श्रोजंसः भियसां जिहाते ॥ ए॥ नि श्रुसी देवी स्व-ऽधितिः जिहीते इंद्रायगातुः उश्तीऽइंव येमे संयत् ओजः युवते विश्वं श्राभिः अनुं स्वधाऽवें श्वितयः नम्त्। १०॥ एकं नु वा सत-ऽपतिं पांचेऽजन्यं जातं शृणोमि यशसं जनेषु तं मे जुगुभे आ-

ऽश्यसं निविष्ठं दोषा वस्तोः हवेमानासः इंद्रे ॥१९॥ एव हिलां च्यु-नुऽया यानयंतं मुघा विप्रेभ्यः ददंतं शृणोि मि किं ते ब्रह्मा र्णः गृह्ते सर्वायः ये त्वाऽया निऽद्धुः कामं इंद्र ॥ १२॥ ३३॥ १॥ २॥

॥३३॥महि महे त्वसे दी्घ्येनृन् इंद्राय इत्या त्वसे ऋतंत्र्यान् यःश्रुस्मै सुऽमंतिं वार्जंऽसातौ स्तुतः जने सुऽम्यैः चिकेतं॥१॥सः तं नः इंद्र धियुसानः ऋकैंः हरीं णां वृष्न यो क्रूं ऋष्ट्रेः याः इत्या म्घऽवन् अनुं जोषं वक्षः अभि प्र अ्यैः सृष्ठि जनान्॥२॥न ते ते इंद्रअभिअस्मत् ऋष्वअयुक्तासः अब्रह्मतायत् असेन् तिष्ठरयं अधितं वृज्डहस्तु आर्थिनं देव्यमुसे सुऽअर्थः॥३॥ पुरुयत् ते इंद्र संति उक्या गवे चलर्थे उवैरासु युध्येन तृत्हो सूर्यीय चित् ञ्जोकंसि स्वे वृषां सुमत्ऽसुं दाुसस्यं नामं चित् ॥४॥ वृयं ते ते इंदू ये चु नरः शधैः जुज्ञानाः याताः चु रथाः आ असान जुगुम्यात् ञ्चहिऽजुष्म सर्वा भगःन हव्यः प्रुऽभृषेषुं चारः॥५॥१॥ पृष्ट्ये एयं इंद्र ते हि ओजंः नृम्णानि च नृतमानः अमेतेः सः नः एनी व-स्वानः एयि दाः प्र ऋयेः स्तुषे तुविऽम्घस्य दानं ॥६॥ एव नः इंद्र जितिऽ भिः अव पाहि गृण्तः श्रूर कारून उत त्वचं ददतः वाजंऽसाती पिृष्रीहि मध्यः सुऽसुंतस्य चारोः॥७॥ जृत त्ये मा पौक्ऽकुत्स्यस्यं सूरेः चुसदस्योः हिर्गिनः ररांगाः वहंतु मा दर्श श्येतांसः ऋस्य गैरिऽ श्वितस्यं ऋतुंऽभिः नु सुश्वे॥४॥ उत त्ये मा मार्त्र अश्वस्य शोणाः ऋतांऽमघासः विद्यस्य रातौ सहस्रा मे च्यवंतानःददानः ऋानूकं ऋयैः वपुंषे न ऋार्चत्॥ ९॥ उतत्ये मा ध्वन्यस्य जुष्टाः लुक्ष्म् ग्रयंस्य सुऽरुचेः यतानाः महूर ग्रयः संऽवरं-णस्य ऋषेः वृजं न गावः प्रऽयंताः ऋषि गम्न् ॥ १०॥ २॥

॥३४॥ अजातऽश्वुं अजरां स्वंःऽवती अनुं स्व्धा अमिता द्संई्यतेमुनोतनपचेत ब्रह्मंऽवाहसे पुरुऽस्तुतायं प्रऽत्रंद्धा-तन ॥१॥ आ यः सोमेन जुठरं अपिप्रत अमंदत मुघऽवां मध्यः ऋंधंसः यत् ई मृगायं हंतंवे महाऽवंधः सहस्रंऽभृष्टिं जुशनां वधं यमत्॥२॥ यः ऋ सौ घंसे उत वा यः ऊर्धनि सीमं सुनीति भवति द्युऽमान् अहं अपंऽअप श्काः तृत्नुष्टिं जहति तृनूऽशुंभं म्घ-ऽवां यः नुवुऽसुखः॥३॥ यस्यं ऋवंधीत् पितरं यस्यं मातरं यस्यं श्काः भातरं न अतः ईष्ते वेति इत् जं अस्य प्रध्यंता यतं इकरः न किल्बिषात् ई्ष्ते वस्वः आऽक्रः॥४॥न पंचऽभिःद्गऽभिः वृष्टि ञ्जाऽरभैनञ्जसुंन्वतास्चते पुष्यंता चनजिनाति वा इत् ऋमुया हंति वा धुनिः आ देव्ऽयुं भुजति गोऽमंति वजे॥५॥३॥विऽत-ष्ट्रंगः संऽ ऋंतौ च्कंऽ ऋम्जः ऋसुंन्वतः विषुणः सुन्वतः वृधः इंद्रः विश्वस्य द्मिता विऽभीषंगः युषाऽवृशं न्यति दासं आर्थः ॥६॥ सं ई प्रोः अज्ति भोजनं मुषे वि दाृ शुषे भज्ति सूनरं वसुं दुः ऽगे चन ध्रियते विश्वां आपुरुजनीः यः अस्य तविषी अचुं ऋधत ॥९॥संयत् जनौसुऽधनौ विष्यऽशंधसी ऋवेत इंद्रः मघऽवां गोषुं शुभिषुं युजं हि ऋन्यं ऋकृंत प्रु वेपनी उत् ई गव्यं सृज्ते सर्व-ऽभिः धुनिः॥৮॥सहसुऽसां आयिऽवेशिं गृणी्षे शचि अये उप-ऽमां केतुं अर्थः तसै आपंःसंऽयतः पीप्यंत तसिन् ख्वं अमे-ऽवत् लेषं ऋस्तु ॥९॥४॥

॥३५॥यःतेसाधिष्ठः अवसे इंद्रे ऋतुं तं आभ्य असम्यं चृषेणि-ऽसहं सित्तं वाजेषु दुस्तरं॥१॥ यत् इंद्रु ते चतसः यत् श्रूर् संति तिसः यत् वापंचे श्रितीनां अवंः तत् सुनः आभ्याशा आते अवंः वरें ग्रं वृषंन्ऽतमस्य हूमहे वृषंऽजूतिः हि ज्ञिषं आऽभूभिः इंद्र तृवें गिः॥॥ वृषां हि असि राधंसे ज्ञिषं वृष्णं ते शवंः स्वऽसंचं ते धृषत् मनंः स्वाऽहं इंद्र पौस्यं॥४॥ तं तं इंद्र मत्यं अमिव्ऽयंतं अद्रिऽवः स्वंऽर्था श्तुऽऋतो॰ नि याहि श्वसः प्ते॥५॥॥॥ त्वां इत् वृवह्न्ऽतम् जनांसः वृक्तऽबंहिषः उग्रं पूर्वीषुं पूर्यं हवंते वार्जंऽसातये॥६॥ अस्माकं इंद्र दुस्तरं पुरःऽयावानं आजिषुं स्-ऽयावानं धनेऽधने वाज्ऽयंतं अव्रयं॥०॥अस्माकं इंद्र आ इहि नः रथं अव पुरंऽध्या व्यंश्विष्ठ वार्यं दिवि स्रवः द्धीमहि दिवि स्तोमं मनामहे ॥ ६॥६॥

॥३६॥सः आग्मत् इंद्रं यः वसूनां चिकेतत् दातुं दामनः र्यीणां धन्वऽच्रः न वंसगः तृषाणः चक्मानः पिवतु दुग्धं अंशुं॥१॥
आते हनूं हिर्वः श्रूर शिप्रें हित्त सोमः न पवतस्य पृष्ठे अनुं
ला राजन अवतः न हिन्वन गीःऽभिः मदेम पुरुऽहृत विश्वे॥२॥
चक्रं न वृत्तं पुरुऽहृत् वेपते मनः भिया मे अमंतः इत् अद्भिऽवः
रथात् अधि ला जरिता सदाऽवृध् कुवित् नु स्तोषत् मघऽवन
पुरुवसुः॥३॥एषः यावाऽइव जरिता ते इंद्र इयंति वाच वृहत्
आश्रुषाणः प्र स्व्येन मघऽवन यंसि रायः प्रदक्षिणित हरिऽवः
मा वि वेनः॥४॥ वृषां ला वृषंणं वर्धतु द्योः वृषां वृषंऽभ्यां वहसे
हरिऽभ्यांसः नः वृषां वृषंऽरथः सुऽश्चिप्रवृषंऽक्रतो वृषां विजन
भरेधाः॥५॥ यः रोहितो वाजिनौ वाजिनौऽवान चिऽभिः श्तैः
सचमानौ अदिष्ट यूने सं असी श्चित्यः नम्तां श्चुतऽरथाय मरुतः दुवःऽया ॥ ६॥ ९॥

॥३७॥संभानुनां यत्ते सूर्यस्य आऽजुद्धानः घृतऽपृष्टःसुऽअं-

স্তণ্ড.স্ত॰ ২. ব॰ ৭০.] ॥ ३३२॥ [म॰ ५. স্ত৽ ३. মূ॰ ३৫.

चाः तसी अमृधाः उषसः वि उच्छान् यः इंद्राय सुनवांम इति आहं॥१॥सिमंडऽ अग्निः वृन्वत् स्ती णेऽ वहिः युक्तऽयांवा सुत-ऽसोमः ज्याते यावांणः यस्यं इषिरं वदंति अयंत् अध्युप्रैः ह्विषां अवं सिंधुं॥२॥ वृध्ः इयं पति इच्छंती एति यः ई वहांते महिंषी इषिरां आ अस्य श्रवस्यात् रथः आ च घोषात् पुरु सहस्रां परि वर्त्तयाते॥३॥न सः राजां व्यथते यस्मिन् इंद्रः तीवं सोमं पिवति गोऽसंखायं आ सल्वनेः अजंति हंति वृवं छोति छिताः सुऽभगः नामपुष्यन्॥४॥पुष्पात् छोमे अभियोगे भवाति उभे वृती संऽय-ती॰ सं ज्याति प्रियः सूयै प्रियः अगा भवाति यः इंद्राय सुत-ऽसोमः ददांशत्॥ ॥॥ ।॥ ।।

॥३८॥ जरोः ते इंद्र राधंसः विऽभी रातिः श्तु क्ताे अधंनः विश्व ज्षेणे द्युमा सुऽ श्रुम संह्य ॥१॥ यत ई इंद्र श्रुवायं इषं श्विष्ठ द्धिषे प्रथे दी घेश्रुत् तमं हिर्रायऽवर्णे दुस्तरं॥२॥ श्रु-ष्मांसः ये ते श्रुद्धि वः मेहनां केत्ऽसापंः ज्ञा देवी श्रुभिष्टंये दिवः च्यमः च्राज्यः॥३॥ज्तो नःश्रस्य कस्यं चित् दश्स्य तवं वृच्ड ह्न्श्रूसभ्यं नृम्णं श्रा भ्रुश्रूसभ्यं नृऽम्नस्यसे ॥४॥ नु ते श्राभिः श्रुभिष्टंऽभिः तवं शर्मन् श्तुऽऋतो ॰ इंद्र स्यामं सुऽगो-पाः श्रूरं स्यामं सुऽगोपाः॥ प॥ ०॥

॥३९॥यत्रद्दुचिच्मेहनां अस्तिताऽदांतं अद्भिऽवः राधः तत् नः विद्तुऽवसो॰ उभयाहस्ति आभर्॥१॥यत् मन्यंसे वरेग्यं इंद्रं द्युक्षं तत्त् आभर्विद्यामं तस्यं ते व्यं अकूपारस्य दावने ॥२॥ यत् ते दिसु पुऽराध्यं मनः अस्ति श्रुतं वृहत् तेनं हुद्धा चित् अद्भिऽवः आ वाजं द्षिमात्ये॥३॥ मंहिष्ठं वःम्घोनां राजानं च्षेणीनां इंद्रं उपंप्रऽशंस्तये पूर्वीभिः जुजुषे गिरः॥४॥ असी इत काव्यं वचः ज्वयं इंद्रायशंस्यं तसी जं बसेऽवाहसे गिरं व्धृति अचयः गिरं प्रुभृति अचयः॥ ॥॥ १०॥

॥४०॥ आ याहि अद्रिंऽभिः सुतं सोमं सोम्ऽप्ते पिब् वृषंन् इंद्रवृषंऽभिः वृच्ह्न्ऽत्म्॥१॥वृषां यावां वृषां मदः वृषां सोमः अयं मुतः वृषेन् इंद् वृषेऽभिः वृच्ह्न्ऽतम्॥२॥ वृषां ला वृषेणं हुवेवजिन् चिवाभिः जितिऽभिः वृषेन इंद्र वृषेऽभिः वृवह्न् ऽतम् ॥३॥ ऋजीषी वृजी वृष्भः तुराषाट् शुष्मी राजां वृच्ऽहा सो-मुऽपावां युक्का हरिऽभ्यां उपं यासत् ऋवाङ् माध्यंदिने सर्वने मृत्त्त्रद्रं:॥४॥ यत्त्वा सूर्ये स्वं:ऽभानुः तमंसा ऋविंध्यत् आ्रासु-रः ऋक्षेचऽवित् यथां मुग्धः भुवनानि ऋदी्ध्युः॥५॥११॥ स्वंः-ऽभानोः अधंयत् इंद्रु मायाः अवः द्विः वर्तमानाः अव्ऽअहंन् गूद्धं सूर्यं तमसा अपंऽवतेन तुरीयेण ब्रह्मणा अविंद्त अचिः ॥६॥मामां इमं तर्वसंतं ऋचे इरस्या द्रुग्धः भियसां नि गारीत लं मिचः असि सत्यऽराधाः ती मा इह अवृतं वरुणः च राजां॥७॥ याव्याः ब्रह्मायुयुजानः सृप्येन कीरियां देवान् नमंसा जुप्ऽशि-स्न अ विः मूर्यस्य द्वि चसुः आ अधातस्वः उभानोः अपं मा-याः अघुष्युत्॥ ६॥ यं वे सूर्यं स्वंःऽभानुः तमंसा अविध्यत् आमुरः खर्चयः तं अनुं अविंद्न नृहि अन्ये अशंकुवन् ॥ ९॥ १२॥

॥४१॥ कः नु वां मिचावरुणो ऋत्ऽयन दिवः वा महः पार्थि-333*

वस्य वा दे ऋतस्य वा सदेसि चासीयां नः युज् ऽयते वा पुत्रुऽसः न वाजान्॥१॥ ते नः मिनः वर्षणः अर्थमा आयुः इंद्रः क्रुभुष्ताः म्रतः जुष्त नमं अभिः वा येद्धते सुऽवृक्तिं स्तो मं रूद्रायं मी द्रुषे सुऽजोषां ॥२॥ आवां येषां अश्विना हुवध्यै वातस्य पत्मन् रथ्यस्य पुष्टी जुत वा दिवः असुराय मन्नं प्र अंधां सिऽइव यज्यंवे भर्ष् ॥३॥प्रसुष्ठाणंः द्वियः कार्णं ऽहोता चितः द्वियः सुऽजोषांः वातंः ञ्च-यिः पूषा भगः प्रुष्भे विश्वष्भीजाः आजिं न जुग्मुः आश्वश्व-ऽतमाः॥४॥ प्रवःर्यिं युक्तऽऋषां भर्ष्यं रायः एषे ऋवंसे दधीत धीः सुऽशेवः एवैः श्रौशिजस्यं होतां ये वः एवाः मुरुतः तुराणां ॥५॥१३॥ प्रवः वा्युं र्ष्युऽयुजं कृगुध्यं प्रदेवं विप्रं प्नितारं ऋकैंः इषुध्यवः ऋतुऽसापः पुरंऽधीः वस्वीः नः अचं पत्नीः आधियेधुः॰ ॥६॥ उपं वः एषे वंद्यंभिः श्रूषेः प्र युद्धीः द्विः चितयंत्ऽभिः ऋकैंः जुषसानक्तां विदुषींऽइव॰ विश्वं आ ह् वृह्तः मत्यीय युद्धं॥७॥ ञ्रभि वः ञ्रर्चे पोषाऽवंतः नृन वास्तोः पति तष्टारं रराणः धन्या सुडजोषां धिषणां नमं इभिः वनस्पतीन् श्रोषंधीः रायः एषे॥।॥ तुजे नः तने पर्वताः संतु स्वऽएतवः ये वसवः न वीराः पनितः आप्यः युज्तः सद्मनुः वधीत् नुः शंसं नयैः अभिष्टौ॥०॥ वृष्णः अ-स्तोषि भूम्यस्यं गर्भे चितः नपातं अपां मुऽवृक्ति गृणीते अपिः एतरिन शूषेः शोचिःऽवेंशः नि रिणाति वनां॥१०॥१४॥ कथा महे रुद्रियाय ब्रवाम कत् राये चिकितुषे भगाय आपः ओषधीः जुत नः अवंतु द्योः वनां गिरयंः वृक्षऽवेशाः॥११॥ शृणोतुं नः ज-जी पतिः गिरः सः नभः तरीयान इषिरः परिऽज्मा शृखंतुं आपः पुरं न शुक्षाः परि सुचेः बुवृहा्णस्यं ऋदेः ॥१२॥ विद चित नु महातः ये वः एवाः व्यामद्साः वायद्धानाः वयः चनमुऽभ्वः

স্ত্র৽ ৪. র॰ ৭৩:] ॥ ३३५॥ [म॰ ५. স্ত্র॰ ३. सू॰ ४२.

ञ्राञ्चवं यंति सुभामते अनुंऽयतं व्धुऽस्नैः॥१३॥ ञ्रादैव्यानिपा-थिवानि जन्मं <u>अपः च</u> अच्छं मुऽमंखाय वो चं वर्धं तां द्या वंः गिरंः चंद्रऽस्रयाः उदा वर्धतां स्रभिऽसाताः स्रणीः॥१४॥ पदेऽपदे मे जरिमानिधायिवरूं नीवा श्कायापायु अभिः च सिसंकुमाता महीरसानः सत् सूरिऽभिः ऋजुऽहस्तां ऋजुऽवनिः॥१५॥१५॥ क्या दाशेम् नमंसा सुऽदानूं न् एव्ऽया म्हतः अर्छंऽउक्ती प-ऽस्रवसः म्रतः अर्छेऽउक्ती मा नः अहिः बुध्यः रिषे धात अ-सानं भूत उपमातिऽविनः॥१६॥ इति चित् नु प्रऽजायै पृशुsमत्यै देवांसः वनंते मत्यैः वः आ देवासः वनते मत्यैः वः अर्च शिवां तुन्वः धासिं अस्याः जुरां चित् मे निःऽ स्रुतिः जुयसीत् ॥१९॥ तां वः देवाः सुऽमृतिं ऊर्जयंती इषं ऋश्याम् वसवः शसां गोःसानःसुऽदानुःमृळयंतीदेवी प्रतिद्रवंतीसुवितायंग्म्याः ॥१८॥ ऋभिनः इळा यूथस्यं माता सत् नदीभिः उर्वशी वा गृ-णातु उर्वशी वा बृह्त्र दिवा गृणाना अभिऽ ज्रावीना प्रऽभृ-यस्यं आयोः ॥१९॥ सिसंक्तु नः कुर्जुव्यंस्य पुष्टेः ॥२०॥१६॥

॥४२॥ प्र शंऽतंमा वर्षणं दीधिती गीः मिनं भगं ऋदितिं नूनं अश्याः पृषंतऽयोनिः पंचंऽहोता शृणोतु ऋतूंतेऽपंथाः ऋसुरः मृयःऽभुः॥१॥प्रतिं मे स्तोमं ऋदितिः ज्गृभ्यात् सूनुं न माता हद्यं सुऽशेवं बह्यं प्रियं देवऽहितं यत् ऋस्ति ऋहं मिने वर्षणे यत् म्-यःऽभु॥२॥ उत् ई्र्युक्विऽतंमं क्वीनां उनत्रं एनं ऋभि मध्यां घृतेनं सः नः वसूंनि प्रऽयंता हितानि चंद्राणि देवः स्विता सु-वाति॥३॥ सं इंद्रुनः मनसा नेषि गोभिः सं सूरिऽभिः हरिऽवः सं स्वस्ति सं बह्यंणा देवऽहितं यत् ऋस्ति सं देवानां सुऽम्त्या य- ्ञ्य॰४.ञ्र॰२.व॰१९.] ॥ ३३६॥ [म॰५.ञ्र॰३.सू०४२.

ज्ञियोनां ॥४॥ देवः भर्गः स्विता रायः ऋंशः इंद्रः वृत्रस्य सुंऽ जितः धनानां ऋभुक्षाः वाजः उत वा पुरंऽधिः अवंतु नः अमृतांसः तु-रासंः॥५॥१९॥मृरुतंतः अप्रतिऽइतस्य जिष्णोः अर्जूर्येतः प्रबृवाम् कृतानि न ते पूर्वे मुघुऽवुन् न अपंरासः न वीर्यं नूतंनः कः चुन ञ्जाप ॥६॥ उपं स्तुह् प्रथमं रून्ऽधेयं बृह्स्पतिं स्नितारं धनानां यः शंसेते सुवृते शंऽभविष्ठः पुरुऽवसुः आऽगमेत् जोहुंवानं॥७॥ तवं जित्रिभिः सर्चमानाः ऋरिष्टाः बृहंस्पते म्घऽवानः सुऽवी-राः ये ऋष्युऽदाः जुत वा संति गोऽदाः ये वृस्त्वुऽदाः सुऽभगाः तेषुं रायः॥।॥ विऽस्मार्णं कृणुहि वित्तं एषां ये भुंजते अपृंगंतःनः ख-क्यैः अपंऽवतान् प्रुऽस्वे वृवृधानान् बृह्युऽ विषंः सूर्योत् युव्यस्व ॥९॥ यः स्रोहंते रुक्षसंः देवऽवीतौ अचुक्रेभिः तं मुह्तः नि यातः यः वः श्मी शृश्मानस्यं निंदात् तुच्छ्यान् कामान् कर्ते सि-स्विद्ानः॥१०॥१८॥तं जं स्तुह् यःसुऽइ्षुःसुऽधन्वां यःविश्वस्य क्षयंति भेषुजस्यं यस्वं महे सौमनुसायं रुद्रं नमंःऽभिः देवं असूरं दुवस्य ॥११॥ दमूनसः ऋपसंः ये सुऽहस्ताः वृष्णः पत्नीः नद्यः वि-भ्दुऽतृष्टाःसरस्वती बृह्त्ऽद्वा जुतराका दुशस्यंतीः वृद्वस्यंतु शुभाः॥१२॥प्रमुम्हेसुऽश्र्यायंमेघां गिरंभ्रेनव्यंसी जायंमा-नां यः आह्नाः दुहितुः वृक्षणां सु रूपा मिनानः अकृणोत् इदंनः ॥१३॥ प्रसुरस्तुतिः स्तुनयंतं ष्वंतं दुळः पतिं जुरितः नूनं ऋषयाः यः अन्दिऽमान् उदनिऽमान् इयंति प्र विऽ द्युतां रोदंसी उद्य-मांगः॥१४॥ एषः स्तोमःमार्तं शधेः अच्छं हृद्रस्यं सूनून् युवन्यून् उत्रञ्ज्याःकामःरायेह्वतेमास्वृक्ति उपस्तुहिपृषंत्ऽञ्जन्तान अयासं:॥१५॥ प्र एषः स्तोमं: पृथिवी अंतरिक्षं वनस्पतीन ओ-षंधीः राये अष्याः देवः ऽदेवः सुऽहवंः भूतु मह्यं मा नः माता पृ-

স্থণ্ড.স্তা॰২.বা॰২৭.] ॥ ३३७॥ [म॰५.স্থা॰३.सू॰४३.

ष्यवीदुःऽमृतीधात्॥१६॥ उरी देवाः ऋनिऽवाधे स्याम्॥१०॥ सं ऋषिनोः अवसान्तनेन म्यःऽभुवां सुऽप्रनीती गृमेम् आनः र्यि वहुतं आ उत वीरान आ विष्यांनि ऋमृता सीभंगानि ॥ १८॥ १९॥

॥४३॥ आ घेनवंः पर्यसा तूर्णिऽऋषाः ऋमंधेतीः उपं नः यंतु मध्यां महः राये बृह्तीः सप्त विष्रः म्यः ६ भुवः जरिता जोह्वीति ॥१॥ आसुऽस्तुतीनमंसा वृत्यध्येद्यावां वाजायपृथिवी अमृंधे पिता माता मधुंऽवचाः सुऽहस्तां भरेऽभरे नः यूशसौ ऋविष्टां ॥२॥ अर्ध्वयवः चुकुऽवांसः मधूनि प्र वायवे भरत चारु शुक्रंहो-तांऽइवनः प्रथमः पाहि ऋस्य देवं मध्यः रिम ते मदाय॥३॥दर्श क्षिपः युंजते बाहू अद्रिं सोमस्य या शमितारां सुऽहस्तां मध्यः रसं सुडगर्भिक्तः गिरिङस्यां चिनश्चदत् दुदुहे शुक्तं ऋंशुः॥४॥ असांविते जुजुषा्णायं सोमः ऋते दश्लाय बृह्ते मदायहरी रथे मुऽधुरां योगे ऋवाक् इंद्रं प्रिया कृणुहि हूयमानः ॥५॥२०॥ आनः मही अरमंति सङ्जोषाः यां देवी नर्मसारातऽहं व्यां मधीः मदीय वृह्ती ऋतऽज्ञां आ अमे वह पृथिऽिनः देवऽयानैः॥६॥ अंजंति यं प्रथयतः न विप्राः वपाऽवंतं न ऋपिनां तपंतः पितुः न पुत्रः उपसि प्रेष्ठः आ घुमेः अपिं सुतयंन असादि॥९॥ अच्छं मही बृ-ह्ती शंऽतंमा गीः दूतः न गृंतु ऋषिनां हुवध्यै म्यःऽभुवां स्ऽर्षां ञ्चा यातं ऋवीक्गंतं निऽधिं धुरै ऋाणिः ननाभिं॥६॥प्रतव्यंसः नमंऽ उक्तिं तुरस्यं ऋहं पूष्णः उत वायोः ऋदिष्टि या राधंसा चोदितारां मृतीनां या वाजस्य दूविणः इदी उत त्मन् ॥९॥ आ नामंऽभिः मुरुतः वृक्षि विश्वान् आ रूपेभिः जातऽवेदः हुवानः

স্থe ধ. স্থাং ন বং ২২.] ॥ ३३৮॥ [**म॰ ५. স্থাং** ২১. মুণ **४**४.

युद्धिगिरः ज्रितः मुडस्तु ति च विश्वे गृत् मुह्तः विश्वे कृती॥१०॥२०॥ श्रा नः दिवः बृह्तः पर्वतात् श्रा सरंस्वती यज्ञता गृतु युद्धं हवं देवी जुजुषाणा घृताची श्रमां नः वाचं उश्ती शृणोतु॥१०॥ श्रा वेधसं नी लंड पृष्ठं बृहंतं बृह्स्पतिं सदेने साद्यध्यं सादत् ऽ योतिं दमे श्रा दी दिऽ वासं हिरं एयं ऽ वर्णे श्रु कृषं सपेम्॥१२॥ श्रा ध्णे सिः बृहत् ऽ दिंवः ररांणः विश्वे भिः गृंतु श्रोमं ऽ भिः हुवानः याः वसानः श्रोषं धीः श्रमृधः विधातुं ऽ शृंगः वृष्यः व्यः ऽ धाः॥१३॥ मातुः पदे प्रमे श्रु केश्रायोः विप्यवं रास्पिरासं श्रु गम् सु ऽ श्रेवं नमसा ग्रा हिष्या ऽ जुरंः मिष्यु नासं सच् ते देवः ऽ देवः सु ऽ हवं भूतु मसं मानः माता पृष्यिवी दुः ऽ मती धात्॥१४॥ वृहत् वयः श्रृ विधात् । १५॥ वृहते विश्वो स्याम्॥१६॥ सं श्रृ श्रि नोः श्रृ वेदाः श्रृ विचाः श्रृ विचाः स्यानः स्यानः

॥४४॥तं मृत्नऽषां पूर्वेऽषां विश्वऽषां इमऽषां ज्येष्ठऽतांतिं ब्-हिंऽसदं स्वःऽविदं प्रतीचीनं वृजनं दोह्से गिरा आणुं जयंतं अनुं यासुं वधेसे ॥१॥ श्रिये सुऽहशींः उपरस्य याः स्वंः विऽरोचंमानः क्कुभां अचोदतें सुऽगोपाः असिनदभां यसुऽऋतो॰ प्रः माया-भिः च्यते आस नामं ते ॥२॥ अत्यं ह्विः सच्ते सत् च्धातुं च् अरिष्ठऽगातुः सः होतां सहः ऽभिरः प्रऽससीणः अनुं बृहिः वृषां शिष्णुंः मध्ये युवां अजारः विऽसुहां हितः॥३॥ प्र वः एते सुऽयुजंः यामन इष्टये नीचीः अमुष्मे युम्यः च्यत्वः पुर्वेतुंऽभिः सर्वे-ऽश्वासः अभीणुंऽभिः ऋविः नामानि प्रवृशे मुष्वेतुं ॥४॥सं-

ऽजभुँरागःतरुऽभिःसुतेऽगृभं वयाकिनं चित्रऽगंभासुसुऽस्वरुः धार्ऽवाकेषुं ऋजुऽगाय शोभसे वधस्व पत्नीः अभि जीवः अ-ध्वरे॥५॥२३॥ याद्यक् एव दर्धशे ताद्यक् उच्यते सं छाययां द्धिरे सिधयां अप्डसु आ मही असभ्यं उरुडसां उरु जयः वृहत सु-ऽवीरंञ्जनंपऽच्युतंसहं:॥६॥ वेतिञ्चयुःजनिऽवान्वेञ्जतिंस्पृधंः स्डम्येता मनसा सूर्यः कविः ग्रंसं रक्षतं परि विश्वतः गयं ऋसा-कं शमें वन्वत स्वऽवंसुः॥७॥ ज्यायांसं ऋस्य यृतुनंस्य केतुनां च्युषिऽस्वरं चर्ति यासुं नामं ते यादृश्मिन् धायि तं अपस्ययां विद्त्यः कं स्व्यं वहंते सः अरं क्रत्॥ धासमुदं आसां अवंतस्थे अयिमा न रिष्यति सर्वनं यस्मिन् आऽयंता अर्च न हादि ऋव-गस्य रेजते यर्च मृतिः विद्यते पूत्ऽबंधनी ॥ ९॥ सः हि ख्र्चस्य मनसस्यं चित्तिंऽभिः एवऽवदस्यं यजतस्यं सधेः ऋव्डत्सारस्यं स्पृण्वाम् रखंऽभिः शविष्ठं वाजं विदुषां चित् ऋधी॥१०॥२४॥ श्येनः श्रासां श्रदितिः कृष्यः मदः विश्वऽवारस्य युज्तस्य मा-यिनः सं अन्यंऽ अन्यं अर्थ्यंति एतंवे विदुः विऽसानं परिऽपानं अंति ते ॥११॥ सदाऽपृणः यज्ञतः वि हिषंः वधीत् बाहुऽवृक्तः श्रुत्ऽवित् तयैः वः सचा उभा सः वरां प्रति एति भाति च यत् ई गुणं भर्जते सुप्रयावंऽभिः॥१२॥ सुतंऽभुरः यर्जमानस्य सत्ऽपंतिः विश्वासां जर्धःसःधियां उत्रऽञ्जंचनःभरत्धेनुः रसंऽवत् शिश्चिये पयः अनुऽबुवागः अधिएतिनस्वपन्॥१३॥यः जागारंतं ऋचः कामयंतेयः जागारंतं जं सामानि यंतियः जागारंतं ऋयंसीमः आह तर्व अहं अस्मि मुख्ये निऽ ओकाः॥१४॥ अपिः जागार् तं ऋचं:कामयंते अभि:जागारतं जं सामानियंति अभि:जागार तं अयंसोमः आह तर्व अहं अस्मिसख्ये निऽ श्रोकाः॥१५॥२५॥३॥

॥४५॥ विदाः द्विः विऽस्यन् ऋदिं उक्येः आऽयत्याः उषसंः अचिनः गुः अपं अवृत् वजिनीः उत् स्वः गात् वि दुरः मानुंषीः देवः आवः ।।।। विसूर्यः अमितं निष्ययं सात् आ ऊर्वात् गवां माता जानती गात् धन्वंऽऋणीसः नद्यः खादःऽऋणीः स्यूणां-ऽइव सुऽमिता हंहत द्यीः ॥२॥ ऋसी उक्यायं पर्वतस्य गर्भः महीनां जुनुषे पूर्वायं वि पर्वतः जिहीत साधत द्योः आऽवि-वांसंतः दुस्यंत भूमं ॥३॥ सुऽ उक्तेभिः वः वचःऽभिः देवऽ जुष्टैः इंद्रां नु अयी अवसे हुवध्ये उक्योभिः हि स्म क्वयः सुऽयुद्धाः आऽविवासंतः म्रतः यजंति ॥४॥ एतो नु अद्य सुऽध्यः भवाम प्रदुक्तुनाः मिन्वाम् वरीयः आरे बेषांसि स्नुतः द्धाम् अयाम प्रांचेः यजमानं अच्छं ॥५॥२६॥ आ इत् धियं कृणवाम सुखायः अपं या माता ऋगुत वृजं गोः ययां मनुः विशिष्ठशिप्रं जिगायं ययां वृश्विक् वंकुः आपं पुरीषं ॥६॥ अनूनोत् अचं हस्तंऽयतः अद्रिः आर्चैन येनं दर्श मासः नवंऽग्वाः ऋतं यती सरमां गाः अविंद्त विश्वानि सत्या अंगिराः चकार ॥७॥ विश्वे अस्याः विऽ उषि माहिनायाः सं यत् गोभिः ञ्रंगिरसः नवंत उत्सः ञा-सां पुरमे सुधऽस्थे च्युतस्यं पुषा सुरमां विद्त् गाः॥६॥ आ सूर्यः यातु सप्तऽऋंश्वः स्रेचं यत् ऋस्य उर्विया दीर्घऽयाचे रघुः श्येनः प्तयत अधं अर्ख युवां क्विः दीद्यत् गोषुं गर्खन् ॥ ९॥ आ मूर्यः अर्हृत् शुत्रं अर्थैः अर्युक्त यत् ह्रितः वीतऽपृष्टाः उद्मा न नावैञ्जन्यंत्धीराः आऽशृख्तीः आपः अवीक् अतिष्ठन्॥१०॥ धियं वः अप्रसु द्धिषे स्वः इसां यया अतरन् दर्भ मासः नव-८ग्वाः ऋया धिया स्याम् देवऽगीपाः ऋया धिया तुतुर्याम् अ-ति ऋंहं:॥११॥२९॥

॥४६॥ हयः न विद्वान ऋयुजि स्वयं धुरितां वृहामि प्रऽतरंशी ञ्चवस्युवं नञ्जस्याः वृश्मि विऽमुचं नञ्जाऽवृतं पुनेः विहान पृषः पुरुष्ठ एता ऋजु नेष्ति॥१॥अभे इंद्रं वर्षण मिचं देवाः शर्धः प्र यंत मार्हत जुत विष्णो जुभा नासंत्या हुद्रः ऋधं याः पूषा भगंः सरस्व-ती जुष्त ॥२॥ इंद्रायी मिचावरुणा ऋदिति स्वः पृथिवी द्यां मुहतः पर्वतान ऋपः हुवे विष्णुं पूषणं ब्रह्मणः पतिभगं नुशंसंस्-वितारं ऊतये॥३॥ उतनः विष्णुः उत वातः ऋसिधः द्विगाःऽदाः जुतसोमः मयः कुरत् जुत च्छुभवंः जुत राये नः ऋश्विनां जुत तष्टां जुत विऽभ्वां अनुं मंसुत्॥४॥ जुतत्यत् नुः मार्रतं शर्धः आ गुमृत् दिविऽस्ययं युज्तं बहिः आऽसदे बृहस्यतिः शर्मे पूषा उत नः यमृत् वृह्य्यं वर्षणः मित्रः अर्थमा ॥५॥ उत त्ये नः पर्वतासः सु-ऽशुस्तयः मुऽदीतयः नुद्यः चामणे भुवन् भगः विऽभुक्ता शवसा अवंसा आ गुमृत उह्ऽव्यचाः अदितिः श्रोतु मे हवं॥६॥देवानां पत्नीः जुश्तीः अवंतु नः प्रअवंतु नः तुजये वाजंऽसातये याः पा-र्थिवासः याः ऋपां ऋपि वृते ताः नः देवीः सुऽह्वाः शमै युद्धत् ॥९॥ उत्त याः व्यंतु देवऽपत्नीः इंद्राणी ऋयायी ऋषिनी राट् आ रोदंसी वृष्णानी शृणोृतु व्यंतुं देवीः यः ऋतुः जनीनां ॥৮॥२৮॥२॥

॥४९॥ प्रऽयुंज्ती द्वः एति ब्रुवाणा मही माता दुहितुः बो-धयंती आऽ विवासंती युवतिः मनीषा पितृऽभ्यः आ सदेने जो-हुंवाना ॥१॥ अजिरासः तत्तऽ अपः ईयंमानाः आतस्थिऽ वांसः अमृतंस्य नाभि अनंतासः उरवः विश्वतः सी परिद्यावापृष्यिवीः यंति पंषाः॥२॥ उद्या समुद्रः अरुषः सुऽ पर्णः पूर्वस्य योनि पितुः आ विवेश मध्ये द्वः निऽहितः पृश्चिः अश्मां वि चुक्तमे रजं- স্ত্র°४.স্ত্র°३.] ॥३४२॥ [म॰५.স্ত্র॰४.सू॰४९.

सः पाति अंती॥३॥ चलारं ई बिश्वित क्षेम्ऽयंतं दर्श गर्भ च्रसे धाप्यंते चिऽधातंवः प्रमाः अस्य गावंः दिवः च्रंति परि सद्यः अंतान्॥४॥ इदं वपुंः निऽवचनं जनासः चरैति यत् नद्यः तस्युः आपंः वे यत् ई बिशृतः मातुः अन्ये इहऽइंह जाते य्म्यां सऽबंधू० ॥५॥ वि तन्वते धियं असी अपांसि वस्त्रां पुचायं मातरं व्यंति उप्ऽमुक्षे वृषेणः मोदंमानाः दिवः पृथा वृष्यः यंति अच्छं ॥६॥ तत् अस्तु मिचाव्रुणा तत् अये शंयोः अस्मभ्यं इदं अस्तु श्रसं अशीमहि गाधं उत्र मृतिऽस्यां नमं दिवे वृहते सदंनाय॥९॥१॥

॥४८॥कत् कं प्रियायं धासे मनामहे स्वऽक्षं चाय स्वऽयं शसे महे व्यं आऽमेन्यस्यं रजंसः यत् अभे आ अपः वृणाना विऽत्नोतिं मायिनी ॥१॥ताः अल्तृत् व्युनं वी एऽवं क्षणं समान्या वृत्यां
विश्वं आ रजं अपो अपांचीः अपराः अपे ईज्ते प्र पूर्वी भिः तिरते देव्ऽयुः जनंः ॥२॥ आ पावंऽभिः अहुन्येभिः अनुऽभिः विष्ठं
वर्जं आजि घृति मायिनि शतं वा यस्य प्रऽचरंन् स्वे देमे संऽव्तेयंतः वि च वृत्यन् अहां ॥३॥ तां अस्य रीति प्रशोः ऽइंव प्रति
अनीं कं अख्यं भुजे अस्य वर्षसः सचां यदि पितु मंतं ऽइव क्ष्यं रलं
दर्धाति भरं हत्ये विशे ॥४॥ सः जिह्नयां चतुं ऽअनीकः च्यं जते
चारं वसानः वर्षणः यतन् आरं न तस्य विद्य पुरुष्वतां व्यं
यतः भगः सविता दाति वायं ॥५॥२॥

॥४०॥ देवं वः अद्य स्वितारं आ र्षे भगं च रत्नं विऽभजंतं आयोः आ वां नरा पुरुष्भुजा ववृत्यां दिवेऽदिवे चित् अश्विना सुखिऽयन ॥१॥ प्रति पुष्पानं असुरस्य विद्वान सुऽ उक्तेः देवं स्- वितारं दुवस्य उपं बुवीत नमंसा विऽजानन ज्येष्ठं चरत्नं विऽभ-जंतं आयोः॥२॥ अद्वुऽया द्युते वायीि पूषा भगः अदितिः वस्ते उसः इंद्रः विष्णुः वरुणः मित्रः ऋषिः ऋहानि भूदा जन्यंत दुसाः॥३॥ तत् नः अनुवा स्विता वर्ष्यं तत् सिंधवः दुषयंतः अनुगम्न उपयत्वीचे अध्यास्यहोतां गुयः स्याम् पतंयः वार्ज-ऽरालाः॥४॥ प्रये वसुंऽभ्यः ईवंत् आ नमः दुः ये मिचे वर्षणे सूक्त-ऽवांचः अवं एतु अभ्वं कृणुत वरींयः द्विः पृंषि्व्योः अवसा मदेम् ॥ ५॥३॥

॥५०॥ विश्वं देवस्य नेतुः मर्तः वुरीत सुख्यं विश्वः राये इषुध्यति द्युमं वृणीत पुष्यसे॥१॥ ते ते देव नेतः ये च इमान अनुऽशसे ते रायाते हि आँऽपृचे सचेमहि सच्थीः॥२॥ अतंःनः आनृन अति-थीन अतः पत्नीः द्श्स्यत आरे विश्वं पृथेऽस्थां द्विषः युयोतु यु-युंविः॥३॥ यचं वहिः ऋभिऽहितः दुद्रवंत् द्रो एयः पृशुः नृऽमनाः वीरऽपंस्यः ऋणाँ धीरांऽइव सनिता ॥४॥ एषः ते देव नेतः रथः-पतिः शंरियः शंराये शंस्वस्तये इषःऽस्तृतः मुनामहे देव्ऽस्तृतः मनामहे ॥ ५॥ ४॥

॥ ५१॥ अर्ये सुतस्यं पीत्रयं विश्वैः जमेंभिः आ गृहि देवेभिः हव्यऽदातये॥१॥ ऋतंऽधीतयः आगृत्सत्यंऽधमाणः ऋष्युरंऋयेः पिबत जिह्नयां ॥२॥ विप्रेभिः विष्रु सुंत्यु प्रातुर्या वेऽभिः आ गृहि देवेभिःसोमंऽपीतये॥३॥ऋयंसोमःचुमूःसुतःऋमंचेपरिसिज्युते प्रियः इंद्रीय वायवे ॥४॥ वायो आ याहि वीतये जुषाणः ह्य-ऽदातयेपिवसुतस्य अधंसः ऋभि प्रयः॥५॥५॥ इंद्रः च वायो 'एषां

अ°४.अ°३.व° ८.

मुतानां पीतिं अह्यःतान जुषेयां अरेपसी अभिप्रयः॥६॥सुताः ईंद्रायवायवे सोमांसः द्धिऽ आशिएः निमंन युंति सिंधवः अभि प्रयः॥९॥ सुऽजूः विश्वेभिः देवेभिः श्विष्ठिभ्यां उषसां सुऽजूः श्रा याहि अमे अविऽवत सुते रण ॥ ६॥ सुऽजूः मित्रावरुणाभ्यां सुडजूः सोमेन विष्णुंना आ याहि अये अचिडवत सुते रुण ॥९॥ स्डजूः आदित्येः वसुंडिभः स्डजूः इंद्रेण वायुनां आ याहि अये अनिऽवत् मुते रण्॥१०॥६॥स्वस्ति नः मिमीतां अश्विनां भगः स्वित्ति देवी अदितिः अनवणः स्वित्ति पूषा असुरः द्धातुनः स्व-स्ति द्यावीपृथिवी सुऽचेतुनां ॥११॥ स्वस्तये वायुं उपे ब्रवामहै सोमं स्वृक्ति भुवंनस्य यः पतिः वृह्स्पति सर्वेऽगणं स्वस्तये स्व-स्तये आदित्यासः भ्वंतु नः ॥१२॥ विश्वे देवाः नः अद्य स्वस्तये वैश्वान्रःवसुंः ऋषिः स्वृक्तयेदेवाः ऋवंतु ऋभवंः स्वृक्तयेस्वृक्ति नः हुद्रः पातु ऋंहंसः॥१३॥ स्वस्ति मित्रावहणा स्वस्ति पथ्ये रेवृति स्वस्ति नःइंद्रंः च अप्रिः च स्वस्ति नः अदिते कृषि ॥१४॥ स्वृत्ति पंथां अनुं चरेम् सूर्याचंद्रमसौऽइव पुनः ददेता अर्घता जानता सं गुमेमहि ॥ १५॥ ७॥

॥पशा प्रयाव्ऽ अश्वधृषणुऽया अचै म्हत्ऽभिः सृक्षेऽभिः ये अद्रोघं अनुऽस्वधं श्रवं मदंति युद्धियां ॥१॥ते हि स्थिरस्यं श्रवं सः सर्खायः संति धृषणुऽया ते यामन आ धृष्त्ऽविनः तमना पांति श्रष्यतः॥२॥ ते स्यंद्रासः न उक्षणः अति स्कंदंति शर्वेरीः म्हतां अधं महः दिवि खुमा च मन्महे॥३॥म्हत्ऽसुं वः द्धीमहि स्तोमं युद्धं च धृषणुऽया विश्वेयेमानुषा युगा पांति मन्ये दिषः॥४॥अहैतः ये सुऽदानवः नरः असां मिऽश्वसः प्र युद्धं युद्धियेभ्यः दिवः अर्चे

म्रुत्ऽभ्यः॥५॥४॥ स्रार्कोः ऋ। युधा नरः ऋृष्वाः ऋृष्टीः ऋमृस्तृत् **अनुं एनान् अहं विऽद्युतः म्**रतः जर्फ्तीःऽइव भानुः अतैत्मना द्विः॥६॥ ये वृवृधंतं पार्थिवाः ये उरी ऋंतरिक्षे आ वृजने वान्-दीनां स्थऽस्ये वा महः द्वः॥७॥ शर्धः मा रुतं उत्श्ंस् स्त्यऽशंव-सं ऋभ्वंसं उत स्मृते शुभेनरः प्रस्यंद्राः युज्त तमना॥६॥ उत स्मृते परुष्यां जणीः वसुत् शुंध्यवंः उत पृथ्या रथानां ऋद्रिं भिंदुंति ञ्जोजंसा ॥९॥ ञ्चाऽपंथयः विऽपंथयः ऋंतःऽपथा ऋनुंऽपथाः ए-तेभिः मह्यं नामंऽभिः युज्ञं विऽस्तारः खोहते॥१०॥९॥ अधं नरः नि ओहुते अधं निऽयुतंः ओहुते अधं पारांवताः इतिं चिचा रूपार्शि दश्यी॥११॥ छंदुःऽस्तुभः कुम्न्यवंः उत्सं आ कीरिएः नृतुः ते मे के चित्नतायवः जमाः आसुन् दृशि तिषे॥१२॥ ये सुष्वाः सृष्टि-ऽविद्युतः क्वयः संति वेधसः तं ऋषे मारुतं गुणं नुमस्य रुमयं गिरा॥१३॥ ऋर् ऋषे मार्तं गुणं दाना मिचं न योषणा दिवः वाधृष्णुवःश्रोजंसास्तुताःधीभिःइष्र्यात्॥१४॥नुमन्वानःएषां देवान अच्छं न वृक्षणां दाना सचेतु सूरिऽभिः यामंऽश्रुतेभिः ऋंजिऽभिः॥१५॥ प्रयेमे बंधुऽ एषे गां वो चंत सूरयः पृश्निं वो चंत माृतरं ऋधं पिृतरं दुष्मिर्गं रुद्रं वी चुंतृ शिक्षंसः॥१६॥ सुप्त मे सुप्त शाकिनंः एकंऽएका श्ता दुदुः युमुनायां ऋधि श्रुतं उत् राधः गर्वं मृजे नि राधः अन्धं मृजे ॥ १९ ॥ १० ॥

॥५३॥ कः वेट् जानं एषां कः वा पुरा सुमेषुं श्राम म्हतां यत युयुजे किलास्यः॥१॥श्रा एतान रथेषु तस्युषं कः शुश्राव क्षा य्युः कसी समुः सुऽदासे अनुं श्रापयः इक्षांभिः वृष्टयः सह॥२॥ ते मे श्राहुः ये श्राऽय्युः उप द्युऽभिः विऽभिः मदे नरः मयीः श्रोरे- স্ত্র সংখ্যা । বুরু । বিশ্ব প্রত্যা স্থান স্থা

पर्सः इमान् पर्यन् इति स्तुहि॥३॥ये ऋंजिषुं ये वाशीषु स्वऽभी-नवः सुखु रुकोषुं खादिषुं श्रायाः रथेषु धन्वं उसु॥४॥ युष्माकं स् रथान अनु मुदे द्धे मुरुतः जीर्डदानवः वृष्टी द्यावः यृतीःऽइंव ॥५॥११॥ आ यं नरः सुऽदानंवः द्दाृ शुषे द्विः की शं अचुंच्यवुः वि प्जैन्यं सृज्ति रोदंसी अनुं धन्वना यंति वृष्टयः॥६॥ तृतृदानाः सिंधवः स्रोदंसा रजः प्रसुसुः धेनवः यथा स्युनाः अश्वाःऽइव अ-ध्वनः विऽमोचने वियत् वर्तते एन्यः॥७॥ आ यात् महुतः द्वः आञ्चंतरिक्षात्ञ्रमात् उतमा अवं स्थात् प्राऽवतः॥६॥मा वः रसा अनितभा कुभा ऋमुं: मा वः सिंधुं: नि रीर्मत मा वः परि स्यात सर्युः पुरीषिणी असो इत सुमं अस्तु वः ॥०॥ तं वः शध रथानां तेषं गृगं मारुतं नव्यंसीनां अनुं प्र यंति वृष्टयः॥१०॥१२॥ श्चीऽश्ची वः एषां वातंऽवातं गृणंऽगंणं सुश्सिः अनु ऋा-मेमधीतिऽभिः॥११॥कसैञ्ज्ञद्यसुऽजातायरातऽहंव्यायप्रयुः एना यामेन मुरुतंः॥१२॥ येनं तोकायं तनयायधान्यं बीजं वहं खे अक्षितं असभ्यंतत् धत्रन्यत् वःईमहेराधः विष्यऽ आयुसीभंगं ॥१३॥ ऋति इयाम् निदःतिरःस्वस्तिऽभिः हिला ऋवद्यं ऋरातीः वृष्ट्वी शं योः आपंः उसि भेषुजं स्यामं मुह्तः सह ॥१४॥ सुऽदेवः समह असति मुऽवीरः नरः महतः सः मत्यैः यं वायध्वे स्याम ते ॥१५॥ सुहिभोजान् सुवृतः अस्य यामनि रर्णन् गावः न यवसे युतः पूर्वीन्ऽइव सखीन् अनुं द्भुय गिरा गृणीहि कामिनः ॥ १६ ॥ १३ ॥

॥५४॥ प्रश्रीयमारुतायस्वऽभानवे इमां वाचे अनुज पूर्व-तृऽच्युते घुम्ऽस्तुभे द्विः आ पृष्ट्ऽयर्जने द्युम्ऽश्रवसे महि नृम्गं अर्चत॥१॥प्रवः महतः तविषाः उद्न्यवंः वृयःऽवृधंः अश्वऽयुजंः परिऽजयः संविऽद्युतां द्धंति वाशंति चितः स्वरंति आपं अव-नां परिऽजयः ॥२॥ विद्युत्ऽमंहसः नरः अश्मंऽदिद्यवः वातं-ऽिवषः मरुतः पर्वतऽच्युतः ऋच्दऽया चित् मुहुः आह्यदुनिऽवृतः स्तनयंत्ऽञ्चमाःरभुसाः उत्ऽञ्चोजसः॥३॥ वि ञ्रुकून रुट्राः वि अहानि शिक्षमः वि अंतरिक्षं विरजांसि धूत्यः वियत् अजान अजंथनावंः ई यथा विदुःऽगानि मुरुतः न अहं रिष्युथ्॥४॥ तत् वीर्यवःमरुतःमहिऽलनंदीर्घततानुसूर्यःन योजनं एताःन या-में अगृंभीतऽशोचिषः अनंश्वऽदां यत् नि अयोतन गिरां॥प॥१४॥ अभाजि गर्धः महतः यत् अर्णुसं मोषंय वृष्टां कुप्नाऽईव वेधसः अधं स्नुनः अरमंतिं सुरजोष्सः चक्षुंः रहवं यंतं अनुं नेष्य सुरगं ॥६॥नसःजीयते मुरुतः नहन्यते न सेधति न व्यथते न रिष्यति न अस्य रायंः उपंदस्यंति न जतयः ऋषिं वा यं राजानं वा सुसूदय ॥९॥ नियुत्वतः याम्ऽजितः यथां नरः ऋर्येमणः न म्रुतः कुर्वेधि-नंः पिन्वंति उत्सं यत् इनासंः ऋस्वंरन् वि उंदंति पृथिवी मध्यः ऋंधंसा॥ ।। प्रवत्नंती इयं पृथिवी मुरुत्त अर्थः प्रवत्नंती द्योः भवति प्रयत्ऽभ्यः प्रवत्नेतीः पथ्याः ऋंतरिस्थाः प्रवत्नेतः पर्वेताः जीर-ऽदानवः॥९॥यत्मरुतःसऽभ्रासःस्वःऽन्रःसूर्ये उत्रऽइते मद्य दिवः नरः न वः अश्वाः श्रथयंत अहं सिस्रतः सद्यः अस्य अध्वनः पारं असूय ॥१०॥१५॥ अंसेषु वः ऋष्टयः प्तऽसु खादयः वर्षःऽसु रुक्ताः मुरुतः रथे प्रुभः अपिऽभाजसः विऽद्युतः गर्भस्योः शिप्राः शीर्षेऽसुं विऽतंताः हिराययींः॥११॥तंनाक्षेत्र्यः ऋगृंभीतऽशो-चिषं रूर्यत् पिप्पंलं मुरुतुः विधूनुयु सं खुच्यंत् वृजनां अतिनि-षंत यत् स्वरंति घोषं विऽतंतं ऋतुऽयवंः॥१२॥ युष्माऽदंत्रस्य

অ°४. অ°३. व॰৭৮.] ॥ ३४৮॥ [म॰५. অ°४. सू॰५५.

म्ह्तः विऽचेत्सः रायः स्याम् रथ्यः वयस्वतः नयः युच्छेति तिषः यथा दिवः ऋसोः र्तेत मह्तः सहस्रिणं ॥१३॥ यूयं र्यिं यह्तः स्पाहेऽ वीरं यूयं ऋषि ऋव्य सामंऽ विप्रं यूयं ऋवैतं भरतायं वाजं यूयं धृत्य राजानं ऋष्टिऽमंतं ॥१४॥ तत् वः यामि द्रविणं सद्यःऽजत्यः येनं स्वंः न ततनां मनृन् ऋभि इदं सु मे महतः ह्यैत वचंः यस्यं तरेम तरसा शृतं हिमाः ॥१५॥१६॥

॥५५॥ प्रऽयंज्यवः मुरुतंः भाजंत्ऽच्छृष्टयः बृहत् वयः द्धिरे **क्काऽवंद्यसःईयंते ऋषैं:सुऽयमेंभिः ऋा्णुऽभिः णुभै यातां** ऋनुं रथाः अवृत्सत्॥१॥स्वयं द्धिध्वे तर्विषी यथां विद बृहत् महांतः उर्विया वि राज्य उत अंतरिक्षं मुमिरे वि ओजंसा शुभै यातां **ञ्चनुं रयांःञ्चवृत्स्**त्॥शासाकंजाताःसुऽभ्वंःसाकं वृक्षि्ताः श्रिये चित्रञ्जाप्रऽत्रं वृव्धुःनरः विऽरोकिणः सूर्यस्यऽइवर्ष्मयः सुभं यातां अनु रथाः अवृत्सृत्॥३॥ आऽभूषेएयं वः मृह्तः मृह्डित्ननं दि्दृ क्षे एयं सूर्य स्वय द्वा चर्षाणं जुतो । ऋसान ऋमृत् इते द्धात्न र्युनं यातां अनुं रथाः अवृत्सृत्॥४॥ उत् ई्र्य्य मृह्तः सुमुद्रतः यूयं वृष्टिं वृष्ययु पुरीषिगाःन वः द्साः उपं द्स्यंति धेनवः शुभै यातां अनुं रथाः अवृत्स्त्॥॥१९॥ यत् अश्वान धूःऽसु पृषंतीः अयुंग्धं हिरुखयान् प्रति अल्तान् अमुंग्धं विश्वाः इत् स्पृधः मुरुतः वि अस्युष् पुर्भं यातां अनुं रथाः अवृत्सृत्॥६॥ न पर्वताः न नद्यः वृर्त वः यर्व अचिध्वं मुर्तः गर्ख्य इत् ज़ं तत् उत द्या-वापृष्यिवी या्षन् परि पुनं यातां अनु रथाः अवृत्सत्॥॥ यत पूर्वमहुतः यत् चनूतंनं यत् उद्यते वसवः यत् च शस्यते विश्वस्य तस्यं भ्वय नवेदसः युभं यातां अनु रथाः अवृत्तत्॥।॥ मृळतं

ञ्च॰४.ञ्च॰३.व॰२१.] ॥३४९॥ [म॰५.ञ्च॰५.सू॰५७.

नःम्हतःमा वृधिष्टन् ऋसभ्यं शमें ब्हुलं वि यंत्न् ऋधिस्तो-चस्यं स्टब्स्यं गात्न श्रुभं यातां अनुं रथाः अवृत्सत्॥०॥ यूयं ऋसान् न्यत् वस्यः ऋद्यं निः ऋंहृतिऽभ्यः मृहृतः गृणानाः जुष-ध्यं नः हुव्यऽदोतिं युज्जाः वृयं स्याम् पत्रयः र्योणां ॥१०॥१८॥

॥५६॥ अमे शर्वतं आ गुगां पृष्टं ह्कोभिः खंजिभिः विशः अद्य मुरुतां अवं हुये द्विः चित्रो चुनात् अधि॥१॥यथां चित्रमन्यंसे हृदातत् इत्मे जुग्मुः आऽ शसः ये ते नेदिष्ठं हवनानि आऽगमन तान वृध्भीमऽसंदशः॥२॥मी॒द्धु ष्मंतीऽइव पृथिवी परांऽहता मदंती एति असत आ ऋषः न वः मुह्तः शिमीऽवान असः दुभ्रःगौःऽइवभीमुऽयुः॥३॥ निये रि्णंति स्रोजंसा वृषां गावंःन दुःऽधुरः अभानं चित् स्व्यं पर्वतं गृिरं प्रच्यव्यंति यामेऽभिः ॥४॥ उत् तिष्ठु नूनं एषां स्तोमैः संऽ उं िह्यतानां मुह्तां पुहुऽतमं अपूर्वी गवां सर्गेऽइव ह्ये॥५॥१९॥ युंग्धं हि स्रह्मीः रघे युंग्धं रचेषु ग्रोहितः युंग्धं हरीं ऋजिरा धुरि वोद्धं वे विहंशा धुरि वी-द्धवे ॥६॥ उत स्यः वाजी अरुषः तुविऽस्विनः इह स्म धायि दर्शतः मा वः यामेषु मुरुतः चिरं कुरुत् प्रतं रथेषु चोद्तु॥७॥ रथं नुमार्तं व्यंश्रवस्युं आहुवामहें आयसिन् तस्यो मुऽरणानि विश्वती सर्चा मुरुत्ऽसुं रोद्सी ॥८॥ तं वृः शर्धं रुषेऽ शुभं लेषं पुन-स्युं आहुवे यिसन् सुडजाता सुडभगां मृहीयते सचा मुरुत्डसु मीद्भुषी ॥९॥२०॥४॥

॥५७॥ ञ्चा रुद्रासः इंद्रंऽवंतः सुऽजीषसः हिरंग्यऽ रथाः सुवि-तायं गृंतन इयं वः ञ्चासत् प्रति हुर्येते मृतिः तृष्णऽजे न दिवः স্ত্র°४.স্ত্র°२३.] ॥३५०॥ [म॰५.স্ত্র॰५.सू॰५৮.

उत्साः उद्न्यवे॥१॥ वाशींऽमंतः ऋष्टिऽमंतः मुनीषिणः सुऽध-न्वानः इषुंऽमंतः निष्ंगिर्णः सुऽऋषाः स्यु सुऽरथाः पृश्चिऽमात्रः मुऽञ्जायुधाः मह्तः या्यन् पुनै॥२॥ धूनुय द्यां पर्वतान दा्ष्युषे वसुं नि वः वनां जिह्ते यामनः भिया कोपयंथ पृथिवी पृश्चि-ऽमात्रः शुभे यत् उयाः पृषंतीः ऋयुंग्ध्यं॥३॥ वातंऽत्विषः मुस्तः वृषेऽनिनिजः युमाःऽइव सुऽसंदशः सुऽपेशंसः पृशंगंऽऋषाः अरुणऽअंखाः अरेपसंः प्रश्नेक्षसः महिना द्यौःऽइंव उरवंः॥४॥ पुरुऽदूषाः ऋंजिऽमंतः सुऽदानंवः लेषऽसंदृशः ऋनव्भऽराधसः मुऽजातासः जनुषां हुकाऽवंश्वसः द्विः श्रुकाः श्रमृतं नामं भे-जिरे॥पा११॥ सृष्टयः वः मृह्तः असयोः अधि सहः ओजः बाह्रोः वःवलंहितंनृम्णाशीषेऽमुं आयुंधारषेषु वः विश्वां वःश्रीः अधि त्नूषुं पिपिशे॥६॥गोऽमत्ऋश्वंऽवत्रथंऽवत्सुऽवीरंचुंद्रऽवत् राधः मृह्तः दुद् नः प्रऽशंस्तिं नः कृणुत् हृद्रियासः भृक्षीय वः अ-वंसःदैव्यंस्य॥७॥ह्येनरःमरुतःमृळतंनःतुविऽमघासः ऋमृंताः ऋतंऽज्ञाः सत्यंऽस्रुतः कवंयः युवीनः बृहंत्रिंगिरयः बृहत् उक्ष-मांगाः ॥ ।।। २२॥

॥५८॥तं जं नृनं तिविषीऽमंतं एषां स्तुषेग्णं मार्तं नव्यंसीनां ये आप्रुऽश्रंषाः अमंऽवत् वहंते उत्तर्द्षिरे अमृतंस्य स्वऽराजः ॥१॥ तेषंग्णं त्वसं खादिऽहस्तं धुनिऽवतं मायिनं दातिऽवारं म्यःऽभुवंः ये अमिताः मृह्ऽत्वा वंदंस्व विप्रृतुविऽराधंसः नृन् ॥२॥ आ वः यंतु उद्ऽवाहासंः अद्य वृष्टिं ये विश्वे म्रुतंः जुनंति अयं यः अपिः म्रुतः संऽदं बः एतं जुष्धं क्वयः युवानः॥३॥ यूयं राजानं द्यं जनाय विश्वऽत्षष्टं जन्युष् युज्वाः युष्मत् एति मु- ष्टिऽहा बाहुऽजूतः युष्मत् सत् ऽश्रंत्रः मृरुतः सुऽवीरः ॥४॥ श्राः-ऽइंव इत् अचरमाः अहांऽइव प्रऽपं जायंते अक्वाः महेःऽभिः पृष्ट्रेः पुचाः जपुऽमासंः रभिष्ठाः स्वयां मृत्या मृरुतः सं मिमिक्षुः ॥५॥ यत् प्र अयांसिष्ट पृषंतीभिः अश्रैः वीक्रुप्विऽभिः मृरुतः रथिभिः क्षोदंते आपः रिण्ते वनानि अवं जसियः वृष्ट्भः ऋंद्तु श्रीः॥६॥ प्रथिष्ट यामन पृथिवी चित् एषां भतीऽइवगभे स्वं इत् श्रवः धुः वातान हि अश्रांन धुरिआऽयुयुजे वर्षं स्वेदं चित्रिरेष्ट्-दियांसः॥ ९॥ ह्ये नरः मह्तः मृळतं नः तुविऽ मघासः अमृताः स्रतंऽज्ञाः सत्यंऽश्रुतः क्वयः युवानः वृहंत्ऽगिरयः बृहत् ज्ञ्र-

मांगाः॥ ।। १३॥

॥५०॥ प्रवःस्पर् अञ्चन् सुवितायं दावने अचे दिवे प्र पृथिये ऋतं भरे उक्षते अश्वान तर्षते आ रजः अनुं स्वं भानुं श्रययंते अर्णेवैः॥१॥ अमात् एषां भियसां भूमिः एजति नौःन पूर्णा श्र-रित्यिषाः यती दूरेऽहराः ये चित्रयंते एमंऽभिः अंतः महे विद्ये येतिरे नरः॥२॥ गवांऽइव श्रियसे शृंगं उत्तऽत्मं सूर्यः न चक्षुः रजसः विऽसजीने अत्याःऽइव सुऽभ्वः चारवः स्थन् मयोःऽइव श्रियसे चेत्रय नरः॥३॥ कः वः महाति मह्तां उत् अश्ववत् कः काव्याम् स्तः कः ह्पोंस्या यूयं हुभूमिं किरणं नरेज्यप्र यत् भर्धे सुवितायं दावने ॥४॥ अश्वाःऽइव इत् अत्यासः सऽवध्यः श्र-राःऽइव प्रऽयुधः प्र जत युयुधः मयोःऽइव सुऽवृधः ववृधः नरः स्-यस्य चक्षः प्र मिनंति वृष्टिऽभिः॥५॥ ते अञ्चेष्ठाः अकिनिष्ठासः उत्तऽभिदः अमध्यमासः महसा वि ववृधः सुऽजातासः जनुषां पृश्विऽमातरः दिवः मयोः आनः अच्छे जिगात्न॥६॥ वयः न ये श्रेणीः पृषुः श्रोजसा स्रंतान दिवः वृह्तः सानुनः परि स्रश्वासः স্তু৽४.য়৽३.व॰२५.] ॥३५२॥ [म॰५.য়॰५.सू॰६१.

एषां उभये यथां विदुः प्र पर्वतस्य न्भनून् अचुच्यवुः॥०॥ मि-मातु द्योः अदितिः वीतये नः सं दानुऽचिचाः उषसः यतंतां आ अचुच्यवुः दिव्यं कोशं एते चर्षे रुद्रस्यं म्रुतंः गृणानाः॥८॥२४॥

॥६०॥ईळे ऋगिं सुऽऋवंसं नमंःऽभिः इह प्रुध्सुत्तः वि च्यत कृतंनः रथैः ऽइवप्रभुरे वाज्यत् ऽभिः प्रऽद्िश्णित् म्हतां स्तोमं च्यां ॥१॥ आ ये त्स्युः पृषंतीषु श्रुतासुं सुऽखेषुं ह्दाः म्हतः रथेषु वनां चित् उयाः जिहुते नि वः भिया पृथिवी चित रेजते पर्वतः चित्।।२॥ पर्वतः चित्महिं वृद्धः बिभाय दिवः चित्सानुं रेजत स्वने वः यत् क्रीळं यम्रुतः ऋष्टिऽमंतः श्रापंऽइव सुध्यं-चः ध्वध्वे॥३॥ व्राःऽइंव इत् रैवृतासंः हिरंखैः ऋभि स्वधाभिः तन्वः पिपिश्रे श्रिये श्रेयांसः त्वसः रथेषु स्वा सहांसि च्किरे तनूषुं॥४॥ अञ्येष्ठासंः अर्कानिष्ठासः एते सं आतंरः वृवृधुः सीभं-गाय युवां पिता सुङञ्जपाः रुद्रः एषां सुऽद्घां पृश्निः सुऽदिनां म्हत्रभ्यः॥५॥ यत् जत्रतमे म्हतः मध्यमे वा यत् वा अवमे मुडभगासः दिवि स्य अतंः नः ह्द्राः उत वा नु अस्य अये वि-त्रात् हुविषं: यत् यजांम॥६॥ ऋषिः च यत् मुस्तः विश्वऽवेद्सः द्विः वहंध्वे उत्रतंरात् अधि सुर्धाः ते मृंद्सानाः धुनंयः र्-शाद्सः वामं ध्तु यर्जमानाय सुन्वते ॥९॥ अये म्हत्ऽभिः शु-भयंत्ऽभिः ऋकंऽभिः सोमं पिव मंद्सानः गुण्श्रिऽभिः पाव-केभिः विश्वंऽइन्वेभिः आयुऽभिः वैश्वांनर पुऽदिवां केतुनां सु-ऽजूः ॥ ৮॥ २५॥

॥६१॥ के स्युन्रः श्रेष्ठं तमाः ये एकं इएकः आऽय्यप्रमस्याः

प्राऽवतः॥१॥ कं वः अश्वाः कं अभीश्वः वृषं श्व क्षा यय पृष्ठे सदः नुसोः यमः॥२॥ ज्यने चोदः एषां वि सुक्यानि नरः युमुः पु-नुऽकृषे न जनयः ॥३॥ पर्रा वीरासः इतन् मयीसः भद्रंऽजानयः ञ्ज्यिऽतपंःयथां असंथ॥४॥सनंत्सा अर्घ्यं पर्यु उत्तगर्यं शत-ऽर्ञ्चवयं श्यावार्ष्वऽस्तुतायया दोः वीरायं उपऽबबृहत्॥५॥२६॥ उत्तलास्त्री शशीयसी पुंसःभवति वस्यसी अदेवऽचात् अराधसः ॥६॥विया जानाति जमुंरिवितृष्यंतं विकामिनं देवुऽचा कृगुते मनः॥९॥ उत घुनेमः ऋस्तुंतः पुमान इति बुवे पुणिः सः वैर्डर्ये इत्समः॥।॥ जुतमे अरुपत् युव्तिः मुमंदुषी प्रति श्यावायं वर्त-निं विरोहिता पुरुष्मीद्धार्य येमुतुः विप्राय दीर्घेऽयंशसे॥०॥ यः मे धेनूनां शतं वैदेत्ऽ अश्विः यथां ददेत् त्रांतःऽ ईव महना ॥१०॥२०॥ येई वहंते आणुऽभिः पिवंतः मृद्रिं मधुं अचं श्रवांसि द्धिरे॥११॥येषां श्रिया अधिरोदंसी विऽभाजंते रथेषु आदिवि रुकाःऽइंव उपरि॥१२॥युवांसमारुतःगुणः लेषऽरंथः अनेद्यः **जु**-भंऽयावां अप्रतिऽस्कृतः॥१३॥कःवेदुनूनं एषां यचं मदंति धृतंयः ऋृतऽजाताः ऋरेपसंः॥१४॥ यूयं मति विपन्यवः प्रऽनेतारः इत्था धिया स्रोतारः यामंऽहूतिषु॥१५॥१८॥ते नः वसूंनिकाम्यां पुरु-चंद्राः रिशाद्सः आ युज्जियासः वृवृत्तन्॥१६॥ एतं मे स्तीमं जर्म्ये दाभीयंपरां वृह्गिरं:देविर्षी:ऽईव॥१९॥ उतमे वोचतात् इति मुतऽसोमे रथंऽवीतौ न कामः ऋषं वृति मे ॥१६॥ एषः होति रथं-डवीतिः मुघडवां गोडमंतीः ऋनुं पर्वतेषु ऋपंडिश्वतः॥१९॥२९॥

॥६२॥ ऋतेनं ऋतं अपिऽहितं ध्रुवं वां सूर्येस्य यचे विऽमुचंति अश्वान दर्श शता सह तस्युः तत् एकं देवानां श्रेष्ठं वपुंषां अपृष्यं **ञ्च॰४.**ञ्च॰४.व॰९.]

॥१॥ तत् सु वां मिचावर्णा महिऽलं ईमी तस्युषीः अहंऽभिः द्-दुहे विश्वाः पिन्व्यः स्वसंरस्य धेनाः अनुवां एकः प्विः आ वृव्ते ॥२॥ अधारयतं पृथिवी उत द्यां मिर्चंऽराजाना वृष्णा महंःऽभिः वर्धयतं ओषधीः पिन्वतं गाः अवं वृष्टिं सृज्तं जी्छदानू ॥३॥ ञा वां अश्वासः सुऽयुजाः वहंतु यतऽरेश्मयः उपं यंतु अवीक् घृ-तस्य निःऽनिक् अनुं वृत्ते वां उपं सिंधवः प्रऽदिवि ख्रांति॥४॥ अनुं श्रुतां अमितं वधेत उवी विहिः ऽदंव यर्जुषा रक्षमाणा नर्म-स्वंता धृतुऽद्शा अधि गते मिच आसीये वृष्णु इळासु खंतः ॥५॥३०॥ अर्ऋविऽहस्ता सुऽकृते प्रःऽपा यं वासांघे वृष्णा इळांमु अंतः॰ राजांना ख्वं अहंणीयमाना सहसंऽस्यूणं वि-भृषःसह द्यो॥६॥ हिरंग्यऽनिर्निक् अयंः अस्य स्यूणां विभाजते द्वि अश्वाजनीऽइव भुद्रे स्वेचे निऽमिता तिस्विले वा सनेम मध्यः ऋधिऽगत्येस्य॥७॥ हिरंग्यऽरूपं उषसः विऽउष्टी ऋयः-ऽस्यूणं उत्ऽइंता सूर्यस्य आ रोह्यः वृष्णु मिन्गती अतः चृक्षा-थे अदिति दिति च ॥६॥ यत बंहिष्ठं न अतिऽविधे मुऽदानू॰ अखिदं शर्म भुवनस्य गोपा तेन नः मिचावरुणी अविष्टं सि-सांसंतः जिगीवांसंः स्याम् ॥ ९॥ ३१ ॥ ३॥

॥६३॥ ऋतंस्य गोपो अधि तिष्ठयः रथं सत्यंऽधमीणा प्रमे विऽञ्जोमित यं अचे मिचाव्र्णा अवयः युवं तसी वृष्टिः मधुं-ऽमत् पिन्वते दिवः॥१॥ संऽराजी अस्य भुवंनस्य राज्यः मिचां-वरुणा विद्ये स्वःऽहशां वृष्टिं वां राधः अमृत्ऽत्वं ईमहे द्यावां-पृथिवीः वि चरंति तन्यवंः॥२॥संऽराजी उया वृष्ट्भा दिवः पतीः पृथिवाः मिचावरुणा विऽचेषेणी॰ चिचेभिः अभैः उपे तिष्ठथः रवं द्यां वर्ष्ययः अमुरस्य माययां ॥३॥ माया वां मिचावर्णा दिवि श्रिता सूर्यः ज्योतिः चर्ति चिचं आयुंधं तं अभेणं वृष्ट्या गृह्यः दिवि पर्जेन्य द्रप्ताः मधुंऽमंतः ईर्ते ॥४॥ रथं युंज्ते मुरुतंः श्रुभे सुऽखं श्रूरं न मिचावर्णा गोऽई ष्टिषु रजां सि चिचा वि च् गृति तन्यवंः दिवः संऽराजा पर्यसा नः उद्यतं ॥५॥ वाचं सु मिचा-वर्षो इरांऽवती पर्जन्यः चिचां वद्ति निषंऽ मती अभा वस्त मुरुतंः सुमाययां द्यां वर्ष्यतं अरुणां अरेपसं॥६॥ धर्मणा मिचा-वर्णा विपःऽचिता वता रह्येथे असुरस्य माययां च्युतेनं विश्वं भुवनं वि राज्यः सूर्यं आध्न्यः दिवि चिचं रथं ॥९॥१॥

॥६४॥ वर्षां वः रिशादं सं च्युचा मिनं ह्वामहे परिव्रजाऽदंव बाह्रोः ज्यन्वांसां स्वंःऽनरं ॥१॥ ता बाह्वां सुऽचेतुनां प्र यंतं ऋसी अचैते शेवं हि जायं वां विश्वांसु क्षासुं जो गुंवे॥२॥ यत् नूनं ऋश्यां गतिं मिनस्यं यायां पृथा अस्यं प्रियस्यं शर्मेणि अहिं-सानस्य सिश्चरे॥३॥ युवाभ्यां मिनाव्रुणा उप्पुऽमं धेयां च्युचा यत् ह क्षये मुघीनां स्तोतृणां चस्पूर्धसे॥४॥ आनः मिन् सुदीति-ऽभिः वर्रणः च सुधऽस्थे आ स्वे क्षये मुघीनां सखीनां च वृधसे ॥५॥ युवं नः येषुं वर्रणा श्वनं बृहत् च बिभृषः उरु नः वाजंऽसा-तये कृतं राये स्वस्तये॥६॥ उच्छंत्यां मे यज्ञता देवऽक्षं ने र्शत्-ऽगविसुतं सोमं न हस्तिऽभिः आ प्रअभिः धावतं न्रा बिश्वती अर्चनानसं ॥९॥२॥

॥६५॥ यः चिकेतं सः सुऽऋतुंः देव्ऽचा सः ब्रवीतु नः वर्रणः यस्यं दुर्शतःमिचः वा वनंते गिरंः॥१॥ता हि श्रेष्ठंऽवचेसा राजाना અ° ઇ. ज्ञ° ઇ. व॰ પ.] ॥ ३५६ ॥ [म॰ પ. જ્ઞ॰ પ. મૂ**∘** ६૭.

दीर्घश्रुत्ऽतंमाता सत्ऽपंती श्वान् वृव्धां श्वान् वां ना जनेऽजने ॥२॥ ता वां इयानः अवंसे पूर्वीं उप बुव्सचां मुऽ अश्वांसः मुच्-तुनां वाजान अभि प्र दावने ॥३॥ मिनः अंहोः चित् आत् उह स्यायगातुं वनते मिनस्यहि प्रऽतूर्वतः मुऽम्तिः असि विधतः ॥४॥ व्यंमिनस्य अवंसिस्यामस्प्रयः उत्तमे अनेहसं त्वाऽजंतयः स्ना वह्ण उशेषसः॥५॥ युवं मिना इमं जनं यत्रयः सं चन्ययः मा मघोनः परि ख्यतं मो अस्मानं ऋषीं णां गोऽपीये नः उह्-ष्यतं ॥ ६॥ ३॥

॥६६॥ आ चिकितान् मुड ऋतूं ॰ देवी मृते रिशार्दमा वर्षणाय ऋतड पेशसे द्धीत प्रयंसे मृहे ॥१॥ ता हि ख्वं अविंड हुतं सम्यक् अमुर्य आशांते अधं वृताड इंव मानुं षं स्वं न धायि द्शृतं ॥१॥ता वां एषे रथानां ज्वेि गव्यूतिं एषां रातड हं व्यस्य मुड स्तुतिं द्धृक् स्तोमैः मृनाम् हे ॥३॥ अधं हि काव्यां युवं दक्षस्य पूःडिभः अङ्गुता निकृतनां जनांनां चिकेषे पृत्ड दक्षमा ॥४॥ तत् ऋतं पृथिवि बृहत् श्रृवः ड एषे ऋषीं णां ज्यसानी अरं पृथु अति ख्रंति यामे-डिभः ॥५॥ आ यत् वां ईयुड चक्षमा मिनां व्यं च सूर्यः व्यचिष्ठे बहुड पाय्ये यतेमहि स्वडराज्ये ॥ ६॥४॥

॥६०॥ वर इत्या देवा निःऽकृतं आदित्या यज्तं बृहत् वर्षण मित्रं अर्थमन् विषष्ठं ख्र्तं आशाये ॥१॥ आयत् यो निं हिर्एययं वर्षण मित्रं सद्यः धृतारां चूष्णीनां यंतं सुसं रिशाद्सा ॥२॥ विश्वे हि विश्वऽवेदसः वर्षणः मित्रः अर्थमा वृता प्टाऽइंवसश्चि-रे पाति मत्यं रिषः ॥३॥ ते हि स्त्याः ऋतऽस्पृशंः ऋतऽवानः ञ्च०४.ञ्च०४.व०६.] ॥ ३५७॥ [म०५.ञ्च०५.सू०७०.

जनेऽजने मुऽनीयासः मुऽदानंवः ऋंहोः चित् उर्ऽचक्रयः॥४॥ कः नुवां मिन् अस्तुंतः वर्षणः वा तनूनां तत् सुवां आ ईष्ते म-तिः अचिऽभ्यः आ ईष्ते मृतिः॥ ॥॥॥

॥६८॥प्रवः मिचायंगायत् वर्षणाय विपा गिरा महिंऽस्वी च्युतं वृहत्॥१॥ संऽराजां या घृतऽयोनी॰ मिचः च उभा वर्षणः च देवा देवेषुं प्रऽश्का ॥२॥ ता नः श्क्तं पार्थिवस्य महः रायः दि-व्यस्यं महिं वां स्वचं देवेषुं॥३॥ च्युतं च्युतेनं सपंता इषि्रं दक्षं आ-शाते खुदुहां देवी वर्धेते ॥४॥ वृष्टिऽद्यां वा रीतिऽ आपा इषः पती दानुंऽमत्याः वृहंतं गति आशाते ॥ ५॥ ६॥

॥६०॥ ची रोचना वृह्ण चीन उत द्यून ची णि मिच धार्यथः
रजांसि वृव्धानी अमित श्रुचियंस्य अनुं वृतं रक्षंमाणी अजुर्य
॥१॥ इरावतीः वृह्ण धेनवंः वां मधुंऽमत् वां सिंधंवः मिच दुहे
चयः तस्थुः वृष्यमासंः तिमृणां धिषणांनां रेतःऽधाः वि द्युऽमंतः
॥२॥ प्रातः देवी अदितिं जोह्वीमि मध्यंदिने उतऽइंता सूर्यस्य
राये मिचावह्णा सर्वेऽतांता ईक्रे तोकायं तनयाय शं योः॥३॥
या धतारां रजसः रोचनस्यं उत आदित्या दिव्या पार्थिवस्य न
वां देवाः अमृताः आ मिनंति वृतानि मिचावह्णा ध्रुवाणि
॥ ४॥ ९॥

॥७०॥ पुरुऽ उरुणां चित् हि अस्ति अवः नूनं वां वरुण मिर्च वंसि वां सुऽम्ति॥१॥ता वां सम्यक् अदुहाणा इषे अश्याम् धा-यसे व्यंते रुद्रा स्याम्॥२॥ पातं नः रुद्रा पायुऽभिः उत वायेषां স্ত্রণ ৪. ব॰ ৭২.] ॥ ३५৮॥ [म॰ ५. স্ত্রণ্ট, মূণ ৩३.

मुऽचाचा तुर्यामं दस्यूंन तन् भिः॥३॥मा कस्यं अङ्गुत्ऽऋतृ॰ यृक्षं भुजेम तन्भिः मा शेषंसा मा तनसा ॥४॥ ৮॥

॥९१॥ आनः गृतं रिशाद्सा वर्षण मिचं व्हेणां उपं इमं चाहं अध्वरं॥१॥ विश्वस्य हि प्रऽचेत्सा वर्षण मिचं राजंथः ईशाना पिप्यतं धियः॥२॥ उपं नःसुतं आ गृतं वर्षण मिचं दा्शुषं अस्य सोमस्य पीत्रये॥ ३॥ ९॥

॥७२॥ आ मिचे वर्षणे व्यं गीःऽभिः जुहुमः अचिऽवत नि बृहिषि सद्तं सोमंऽपीतये ॥१॥ वृतेनं स्थः ध्रुवऽक्षेमा धर्मणा यात्यत्ऽजना नि बृहिषि सद्तं सोमंऽपीतये ॥२॥ मिचः च नः वर्षणः च जुषेतां युद्धं इष्टये नि बृहिषि सद्तां सोमंऽपीतये ॥३॥ १०॥ ॥॥

॥९३॥ यत् अद्यस्यः प्राऽवितं यत् अवाऽवितं अश्विना यत् वा पुरु पुरु भुजा यत् अंतरिक्षे आ गृतं ॥१॥ इह त्या पुरु ५ भूतं मा पुरु दंसांसि विश्वता व्रात्या यामि अधिऽगू॰ हुवे तुविः ५ तमा भुजे ॥२॥ ईमी अन्यत् वपुषे वपुः च्कं रथस्य येम् थुः परि अन्या नाहुंषा युगा महा रजांसि दीय्यः॥३॥तत् कं सुवां एना कृतं विश्वा यत् वां अनुं सत्वे नानां जाती अरेपसां सं असो बंधुं आ ईय्युः॥४॥ आ यत् वां सूर्या रथं तिष्ठंत् रघुऽस्यदं सदां परिवां अ-रुषाः वयः घृणा व्रंते आऽतपः॥५॥११॥ युवोः अचिः चिकेत्ति नरां सुसेनं चेतंसा ध्मं यत् वां अरेपसं नासत्या आसा भुर्णयितं ॥६॥ उपः वां क्कुहः यिः शृष्वे यामेषु सं ६त्निः यत् वां दंसः ६भिः

ऋषिना अचिःन्रा आऽव्वतिति॥९॥मध्ः जं सुम्धुऽयुवा रू-द्रां सिसंक्ति पिणुषीं यत् सुमुद्रा ऋति पर्षेथः पुकाः पृष्ठाः भूरंत वां ॥ ।। सत्यं इत् वे जुं ऋषिना युवां आहुः मृयः ८ भुवां ता यामन याम्ऽहूतमा यामन् आमृळ्यत्ऽतमा॥०॥ इमा ब्रह्मािण वधै-ना अश्विऽभ्यां सुंतु शंऽतमा या तक्षांम रथान्ऽइव अवीचाम वृहत् नमः॥१०॥१२॥

॥७४॥ कूऽस्थः देवो ऋश्विना ऋद्य दिवःमना वृसू तत्रश्रव्यः वृष्ण्ऽवृसू॰ अचिः वां आ विवास्ति॥१॥ कुहं त्या कुहं नु स्रुता द्विद्वा नासंत्या कस्मिन् आ युत्युः जर्ने कः वां नदीनां सचा ॥२॥ कं या्ष्यः कं ह् गुच्छ्यः कं ऋच्छं युंजा्ष्ये रथं कस्यं ब्रह्मांशि राख्याः व्यं वां उपमसि इष्टये॥३॥ पौरं चित् हि उद्ऽप्रुतं पौरं पौरायं जिन्वं यत ईं गृभीतऽतातये सिंहंऽईव दूहः प्रे॥ प्र च्यवानात् जुजुरुषः वृविं अत्सं न मुंच्यः युवां यदि कृषः पुनः आ कामं ऋ खे वध्वः॥५॥१३॥ ऋस्ति हि वां इह स्तोता स्मिस वां सं-Sहिश्रं श्रिये नु श्रुतं में श्रा गृतं अवंःऽभिः वाृजिनीुऽव्सू॰॥६॥ कः वां ऋद्य पुरूषां ञ्रा वृत्वे मत्यीनां कः विप्रः विप्रुऽ वाह्सा कः युज्ञैः वाजिनीऽवसू०॥आ वां रथंः रथांनां येष्ठंः यातु ऋश्विना पुरु चित्र ऋस्मऽयुः तिरः ऋांगूषः मत्यैषु आ॥८॥ शं ऊं 'सु वां मधु-ऽयुवा ऋसानं ऋस्तु चुर्कृतिः ऋवैाचीना विऽचेतसा विऽभिः भ्येनाऽइंवदीयुत्॥०॥ अश्विना यत् हु किहै चित्र शुश्रुयातं इमं हवं वस्वीः कुं मु वां भुजः पृंचति सु वां पृचः ॥ १० ॥ १४ ॥

স্ত্র৽४.স্ত॰ ও.ব॰৭৩.] ॥ ३६०॥ [म॰५.স্ত৽६.सू॰ ৩६.

नी ऋषिः स्तोमेन प्रतिभूष्ति माध्वी ममं श्रुतं हवं॥१॥ श्रुति-ऽञ्जायातं ऋष्युना तिरः विश्वाः ऋहं सना दस्न हिरंख्यऽ वर्तनी॰ मुऽमुंद्रा सिंधुंऽवाहसा माध्वी ममं श्रुतं हवै॥२॥ श्रानः रत्नानि विभ्रंतौ अश्विनाग छतं युवं रुद्रां हिर्ग्ण्य ऽवर्तनी ॰ जुषा णावा-जिनीऽवसू॰ माध्वीं ममं श्रुतं हवं॥३॥सुऽस्तुभंःवां वृष्ण्ऽवसू॰ रथे वाणीची आऽहिता उत वां क्कुहः मृगः पृक्षः कृणोति वा-पुषः माध्वीं ममं श्रुतं हवं ॥४॥ बोधित् मनसा र्थ्या इषिरा हुवुनुऽश्रुतां विऽभिः च्यवानं ऋश्विना नि या्षः ऋ वयाविनं माध्वी'ममे श्रुतं हवं॥५॥१५॥ आ वां न्रा मृन्ःऽयुजः अश्वीसःपु-षितऽप्तंवः वयंः वृहंतु पीतये सह सुसेभिः ऋश्विना माध्वीं मर्म श्रुतं हवं॥६॥ अश्विनी आ इह गुच्छुतं नासत्या मा वि वेनतं तिरः चित्रअर्येऽयापरिवृतिःयातं अदाभ्यामाध्वी ममं श्रुतं हवं॥०॥ असिन युजे अदाभ्या जरितारं शुभः पृती अवस्युं अश्विना युवं गृणंतं उपंभूष्यः माध्वी ममं श्रुतं हवं ॥६॥ अभूत उषाः रुर्गत्-ऽपणुः आऋपिः अधायि ऋतियः अयोजि वां वृष्ण्ऽवसू॰ रथः दसी अमर्त्यः माध्वीं ममं श्रुतं हवं ॥ ९ ॥ १६ ॥

॥७६॥ आभाति अपिः ज्षसां अनीकं उत् विप्रांणां देव्ऽयाः वाचः अस्युः अवाचां नूनं रथ्या इह यातं पीपिऽवांसं अश्विना यमं अर्छ ॥१॥ न संस्कृतं प्र मिमीतः गमिष्ठा अंति नूनं अश्विनां उपेऽस्तुता इह दिवां अभिऽपित्वे अवंसा आऽगंमिष्ठा प्रति अ-वंतिं दाशुषे गंऽभेविष्ठा ॥२॥ उत आ यातं संऽग्वे प्रातः अहूः म-ध्यंदिने उत्रऽइंता सूर्येस्य दिवां नक्षं अवंसा गंऽतंमेन न इदानीं पीतिः अश्विनां आ तृतान् ॥३॥ इदं हि वां प्रऽदिवि स्थानं ओकंः इमे गृहाः ऋषिना इदं दुरोणं आ नः दिवः बृह्तः पर्वतात् आ ऋतऽभ्यः यातं इषं ऊर्जं वहंता॥४॥ सं ऋषिनोः अवसा नूतंनेन म्यःऽभुवां सुऽप्रनीती गुमेम आ नः र्यिं वहतं आ उत वीरान् आ विश्वांनि ऋमृता सीर्भगानि ॥ ५॥ १०॥

॥९०॥प्रातःऽयावांना प्रथमा युज्धं पुरागृधांत अरेहषः पि-बातःप्रातः हि युज्ञं अश्विनां द्धाते' प्रश्ंसंति क्वयंः पूर्वेऽभाजंः ॥१॥प्रातः युज्धं अश्विनां हिनोत् नसायं अस्ति देवऽयाः अजुंषं जत अन्यः अस्तत् युज्ते वि च आवंः पूर्वेःऽपूर्वः यजमानः व-नीयान् ॥२॥ हिरंख्यऽत्वक् मधुंऽवर्णः घृतऽत्तुंः पृष्ठाः वहंन् आ रथः वर्तते वां मनःऽजवाः अश्विना वातंऽरंहाः येनं अतिऽया्षः दुःऽइतानि विश्वां॥३॥यःभूयिष्ठं नासंत्याभ्यां विवेषं चनिष्ठं पि-वःररंते विऽभागेसः तोवं अस्य पीपरत् शमींभः अनूं धेऽभासः सदं इत् तुतुर्यात्॥४॥ सं अश्विनोः अवसा नूतंनेन मृयःऽभुवां मु-ऽप्रनीती गुमेम् आ नःर्यि वहुतं आ जत वीरान् आ विश्वांनि अमृता सीभंगानि ॥ ५॥ १८॥

॥७८॥ ऋषिनी आ इह गुळ्तं नासंत्या मा वि वेन्तं हंसीऽइंव प्ततं आ मुतान उपं॥१॥ अषिना हृरिणीऽइंव गौरीऽइंव अनुं यवसंहंसीऽइंव प्ततं आ मुतान उपं॥२॥ अषिना वा जिनीऽव-सू॰ जुषेथां युद्धं इष्ट्ये हंसीऽइंव प्ततं आ मुतान उपं॥३॥ अचिः यत् वां अवऽरोहंन ऋवीसं अजोहवीत नाधंमानाऽइव योषां श्येनस्यं चित जवसा नूतंनेन आ अगुळ्तं अष्यिना शंऽतंमेन ॥४॥१९॥ वि जिहीष्व वनस्पते योनिः सूर्थंत्याःऽइव श्रुतं मे अ-361* স্তণ্ড. স্ত্রণ্ড. ব॰২২.] ॥ ३६२॥ [म॰५. স্ত্রণ্ড. মূ৽৩৫.

श्विना हवं स्प्रऽवंधिं च मुंचतं॥५॥ भीतायं नाधमानाय ऋषंये स्प्रऽवंधये मायाभिः ऋश्विना युवं वृक्षं सं च वि च ऋच्यः॥६॥ यथां वातंः पुष्किरिणीं संऽइंगयंति स्वेतंः एव तेगभैः एजतु निः-ऽऐतुं दर्श्यास्यः॥७॥ यथां वातंः यथां वनं यथां स्मुद्रः एजंति एव तं द्श्यास्य सह ऋवं इहि ज्रायुंणा॥६॥ दर्शमासान् श्-श्यानः कुमारः ऋधिं मात्रिरं निःऽऐतुं जीवः ऋष्तंतः जीवः जी-वंत्याः ऋधिं॥ ९॥ २०॥

॥७९॥ महे नः ऋद्य बोध्य उषंः राये दिवितमंती यथां चित्नः ञ्जवीधयःस्त्यऽश्रंवसि वाय्येसुऽजाते ऋश्वंऽसूनृते॥१॥ यासु-८नीये शौचतऽर्थे वि श्रीच्धः दुहितः दिवः सा वि उच्छ सहीय-सि स्त्यऽश्रंवसि वाय्ये सुऽजांते अश्वंऽसूनृते ॥२॥ सा नः अद्य आभ्रात्रवंसुः वि बुद्ध दुहितः दिवः यो वि श्रीद्धः सहीयसि सत्यऽश्रंविस वाय्येसुऽजाते अश्रंऽसूनृते॥३॥ अभियेत्वा विभा-ऽवृश्क्तिमैःगृणंति वहूं यः मुघेः मुघोनि मुऽश्रियः दामनऽवंतः सुऽरातयः सुऽजाते अर्घंऽसूनृते॥४॥ यत् चित् हि ते ग्याः इमे छ्दयंति मुघत्तंयेपरिचित् वष्टंयः द्धुः ददंतः राधः ऋहं यं सुऽजाते अर्थेऽसूनृते ॥५॥२१॥ आ एषु धाः वीर्ऽवंत यर्थः उषंः स्घीनि सूरिषुं येनः राधां सि अहं या मुघऽवांनः अरांसत सुऽजांते अर्थ-ऽसूनृते ॥६॥ तेभ्यः द्युसं बृहत् यशः उषः मुघोनि आ वह ये नः राधांसिऋष्यांग्व्याभजंतसूरयंःसुऽजाते ऋषंऽसूनृते॥७॥ उत नःगोऽमंतीः इषः आ वृह् दुह्तिः दिवः साकं सूर्यस्य रश्मिऽभिः **णुक्रैः शोचंत्ऽभिः ऋचिंऽभिः सुऽजांते अर्थंऽसूनृते**॥।॥विजुच्छ दुहितः दिवः मा चिरं तनुषाः अपः न इत् ला स्तेनं यथा रिपूं

तपाति मूरं अचिषां मुऽजाते अर्थंऽसूनृते॥०॥ एतावंत् वा इत् उषः तं भूयंः वा दातुं अहें सिया स्तोतृऽभ्यः विभाऽवृरि उच्छंती न प्रऽमीयंसे मुऽजाते अर्थंऽसूनृते॥ १०॥ २२॥

॥ ५०॥ द्युतत् त्यांमानं वृह्ती ऋतेनं ऋतऽवंरी ऋष्णऽ पुं विऽभाती देवी उषसं स्वः आऽ वहंती प्रति विप्रांसः मृतिऽ भिः ज्रांते॥१॥ एषा जनं द्र्येता वोधयंती सुऽ गान् पृथः कृष्वती या-ति अये वृहतऽ रूथा वृहती विश्वंऽ इन्वा उषाः ज्योतिः युक्ति अये अहा ॥२॥ एषा गोभिः अष्णेभिः युजाना असेधंती र्यि अप्रेऽ आयु चन्ते पृथः रदंती सुवितायं देवी पृष्ठ स्तुता विश्व-ऽवारा वि भाति॥३॥ एषा विऽ एनी भवति हिऽ वहीः आविः-ऽकृष्वानात्व पुरस्तात ऋतस्य पंथां अनुं एति साधु प्रजानती-ऽदंवन दिशं मिनाति॥४॥ एषा शुभानत्वः विद्याना कृष्वे। ऽदंव स्ताती ह्रण्ये नः अस्यात अपं हेषः वाधमाना तमां सि उषाः दि-वः दुहिता ज्योतिषा आ अगात्॥ ॥ एषा प्रतीची दुहिता दिवः नृन योषांऽ इव भद्रा नि रिणीते अप्तः विऽ कृष्विती दाशुषे वा-यां शि पुनः ज्योतिः युव्तिः पूर्वेऽ थां अनुः ॥ ६॥ २३॥

॥५१॥ युंजते मनंः ज्त युंजते धियः विप्राः विप्रस्य बृह्तः विप्रः-ऽचितः विहोचाः द्धे व्युन्ऽ वित् एकः इत् मही देवस्यं स्वितुः परिऽस्तुतिः ॥१॥ विश्वां रूपाणि प्रति मुंचते क्विः प्र श्रुसावीत् भद्रं ह्विऽपदे चतुंःऽ पदे विनाकं श्रुख्यत् स्विता वरेग्यः अनुं प्र-ऽयानं ज्वसः वि राजति ॥२॥ यस्यं प्रऽ यानं अनुं श्रुन्ये इत् य्युः देवाः देवस्यं महिमानं श्रोजसा यः पाधिवानि विऽम्मे सः ए- तंशः रजांसि देवः स्विता मृहिऽल्ना॥३॥ उत्त यासि स्वितः चीर्णि रोचना उत्त सूर्यस्य रिमिऽभिः सं उच्यसि उत्त राची उभ-यतः परि ईयसे उत्त मिचः भवसि देव धमैऽभिः॥४॥ उत्त ईशिषे प्रऽस्वस्य तं एकः इत् उत्त पूषा भवसि देव यामंऽभिः उत्त इदं विश्वं भुवनं वि राजसि श्यावऽश्रंश्वः ते स्वितः स्तोमं श्रानशे ॥ ५॥ २४॥

॥५२॥तत् स्वितुः वृणीमहे व्यं देवस्यंभोजनं श्रेष्ठं स्विऽधा-॥मं तुरं भगस्य धीमहि॥१॥ अस्यं हि स्वयंशःऽतरं स्वितुः कत् चनप्रियंनिम्नंतिस्वऽराज्यं॥२॥सः हि रत्नानि दा्रणुषे सुवाति स्विता भगः तं भागं चित्रं ईमहे ॥३॥ अद्यनः देव स्वितः प्र-जाऽवंत्त सावीः सीभंगं परा दुःऽस्वप्यं सुव्॥४॥ विश्वांनि देव् स्वितः दुःऽइतानि परा सुव्यत्भद्रं तत्नः आसुव्॥५॥२५॥ अ-नागसः अदितये देवस्यं स्वितुः स्वे विश्वां वामानि धीमहि ॥६॥ आविश्वऽदेवं सत्तऽपंतिं सुऽज्कैः अद्यवृणीमहे स्त्यऽसंवं स्वितारं॥९॥ यः इमे ज्भे अहंनी पुरः एति अपंऽयुक्तन् सु-ऽआधीः देवः स्विता॥६॥ यः इमा विश्वां जातानि आऽश्ववयंति स्वोकेन प्रच सुवाति स्विता॥ १॥ २६॥

॥८३॥ अर्खं वृद् तृवसं गीःऽभिः आभिः स्तुहि प्रजन्यं नमंसा आ विवास किन्कदत् वृष्भः जीरऽदानुः रेतः द्धाति ओषधीषु गर्भ॥१॥ वि वृष्टान हृंति उत हृंति र्ष्टासं विश्वं बिभायभुवंनं म्-हाऽवंधात उत्जनांगाः र्षेष्ते वृष्ण्यंऽवतः यत प्रजन्यः स्तनयंन हंति दुःऽकृतंः॥२॥ र्ष्योऽ इंव कर्णया अश्वानं अभिऽस्तिपन् आ-

विः दूतान् कृणुते वृष्यीन् अहं दूरात् सिंहस्यं स्तन्याः उत् ईर्ते यत् पूर्जन्यः कृणुते वर्षं नभः ॥३॥ प्रवाताः वांति पतयंति वि-ऽद्युतः उत् श्रोषंधीः जिहंते पिन्वंते स्वंः इरां विश्वंसी भूवनाय जायते यत पूर्जन्यः पृथिवी रेतंसा अवंति॥४॥ यस्यं वृते पृथिवी नंनमीति यस्यं वृते शुफ्र वंत् जभुरीति यस्यं वृते ओषंधीः विश्व-ऽरूपाःसःनः पूर्जेन्यमहि शर्मे युद्धा।।॥२०॥ द्वानः वृष्टिं मरुतः र्रीष्यं प्र पिन्वत वृष्णः अश्वस्य धाराः अवाङ् एतेन स्त्न्यिल्नुना आ इहि अपः निऽसिंचन असुंरः पिता नः॥६॥ अभि ऋंद स्तूनयं गर्भै आ धाः उद्नु वतां परि दीय रथेन हितं सु कुष् विऽसितं न्यैचंसुमाःभ्वंतु उत्तऽवतः निऽपादाः॥७॥ महातं को शं उत् अच् नि सिंच स्यंदैनां कुल्याः विऽसिताः पुरस्तात घृतेनं द्यावापृथि-वी वि उंधि मुऽप्रपानं भवतु अध्याभ्यः ॥ ।॥ यत पूर्जन्य किन-ऋदत स्तुनयन हंसि दुःऽकृतः प्रति इदं विश्वं मोद्ते यत् किं च पृथियां अधि॥०॥अवेषीः वृषं उत् ऊं सुगृभाय अकः धन्वानि ऋतिऽएतवै कं अजीजनः श्रोषधीः भोजनाय कं उत प्रऽजाभ्यः अविदः मनीषां ॥ १०॥ २৮॥

॥ ८४॥ वर इत्या पर्वेतानां खिद्रं बिभृषि पृथिवि प्रयाभूमिं प्रवति महा जिनोषि महिनि॥ १॥ स्तोमां सः ता विऽ चारिणि प्रति स्तोभंति अक्तुऽभिः प्रया वाजं नहेषंतं पे रुं अस्यसि अर्जुनि ॥ २॥ हुद्धा चित्र या वनस्पतीं न स्म्या दर्धेषि ओजंसा यत् ते अ-भस्यं विऽद्युतः दिवः वषति वृष्टयः॥ ३॥ २०॥

॥६५॥ प्रसंऽराजे बृहत् अर्चे गुभीरं ब्रह्मं प्रियं वर्षणाय श्रुतायं 365*

স্ত্র°४.ञ्र॰४.व॰३२.] ॥३६६॥ [म॰५.ञ्र॰६.सू॰৮६.

वियः ज्ञानं शुमिताऽइंव चर्मे उपुरस्तिरे पृथिवी सूर्यीय॥१॥ वनेषु विश्वंतरिष्ठं तृतान् वाजंश्रवेत्र सुपयः उसियां सुहत्र सू ऋतुं वर्षणः अप्रमु अपिं दिवि सूर्यं अद्धात सोमं अद्रौ॥२॥ नीचीनंऽवारं वर्षणः कवंधं प्र ससर्ज रोदसी अंतरिक्षं तेनं वि-र्श्वस्यभुवंनस्यराजां यवंनवृष्टिः विउन्ह्निभूमं॥३॥ उनहिंभूमिं पृथिवी उत द्यां यदा दुग्धं वर्षणः विष्टं आत इत् सं अभेगं वसत पर्वेतासः त्विषीऽयंतः श्रथ्यंत् वीराः॥४॥ इमां ऊं सु श्रासुरस्य श्रुतस्यं मही मायां वरुणस्य प्र वीचं मानेनऽइव तस्थिऽवान् अंतरिक्षे वियः ममे पृथिवी सूर्येण ॥५॥३०॥ इमां जं·नु कविऽतं-मस्य मायां मही देवस्य निका आद्ध्षे एकं यत् उद्गान पृणिति एनीः आऽसिंचंतीः अवनयः समुद्रं॥६॥ अर्यम्यं वृह्ण् मियं वा सखायं वा सदं इत् भातरं वा वेशं वा नित्यं वरुण अरेणं वा यत् सी आगः चकृम शिष्रयः तत्॥ १॥ कित्वासः यत् रिरिपुः नदीवि यत्वा घसत्यं उत यत्न विद्यसवीता विस्य शिथिराऽ इंव देव अधं ते स्थाम वरुण प्रियासंः॥ ৮॥ ३१॥

॥६६॥ इंद्रांगी यं अवंधः उभा वाजेषु मत्ये हृद्धा चित्सः प्र भेद्ति द्युमा वाणीं ऽइवचितः॥१॥या पृतंनामुदुम्तरां या वाजेषु श्रृवाय्यां या पंचे चर्षेणीः अभि इंद्रागी ता ह्वामहे॥२॥ तयोः इत् अमंऽवत् शवंः तिग्मा दिद्युत् म्घोनोः प्रति दुणां गर्भस्योः गवां वृच्डमे आ ईषते॥३॥ ता वां एषे रथांनां इंद्रागी ह्वामहे पतीं तुरस्य राधंसः विद्वांसां गिवेणः ऽतमा॥४॥ता वृधंतौ अनुं द्यून मतीय देवी अद्भां अहीता चित् पुरः द्धे अंशांऽइव देवी স্ত্র৽४.য়৽४.व॰३४.] ॥३६७॥ [म॰५.য়৽६.सू॰৮৩.

अर्वेते॥प॥ एव इंद्रामिऽभ्यां अहां वि ह्वं शूषं घृतं न पूतं अर्दि-ऽभिः ता सूरिषुं श्रवंः वृहत र्यिं गृणत्ऽसुं द्धिृतं इषं गृणत्ऽसुं दि्धृतं ॥ ६ ॥ ३२ ॥

॥८९॥प्रवःमहेम्तयः यंतु विष्णवेम्रुत्वेते गिरिऽजाः एवया-मेरत् प्रशाय प्रधाय प्रध्यंच्यवे सुडखाद्ये त्वसे भंदत्ऽइंष्टये धुनि-ऽवतायश्वसे॥१॥ प्रये जाताः मृहिनाये चुनुस्वयं प्रविद्यना बुवते एव्यामंहत् ऋतां तत् वः महुतः न आऽधृषे शवः दाना मुहातत् एषां अधृष्टासः न अद्रयः॥२॥ प्रये द्वः बृह्तः सृष्तिरे गिरा मुऽ शुक्कानः मुऽभ्वः एव्यामंरुत् न येषां इरी स्घऽस्ये ईष्टे श्राश्रयंन स्वऽविद्युतः प्रस्यंद्रासं धुनीनां ॥३॥ सः चत्रमे म्-हुतः निः चुरुऽ ऋमः समानसात् सदंसः एव्यामरुत् युदा ऋयुं ऋ त्मनां स्वात् ऋधिं सुऽभिः विऽस्पंधेसः विऽमंहसः जिगांति शे-ऽवृंधःनृऽभिः॥४॥स्वृनःन वृःऋमंऽवानरेज्युत् वृषां तेषःयुयिः त्विषः एवयामेरुत्येनं सहंतः ऋंजतं स्वऽरोचिषः स्थाःऽरंश्मा-नः हिर्एययाः सुऽञ्जायुधासः इष्मिणः ॥५॥३३॥ ऋपारः वः महिमा वृह्यऽश्वसः लेषं शवंः अवतु एवयामंरत स्थातारः हि प्रऽसिती संऽहिशं स्थनं ते नः उत्थात निदः पुत्रुकांसः न अ-ययः॥६॥ ते रुद्रासः सुऽमेखाः ऋययः यथा तुविऽद्युद्धाः ऋवंतु एव्यामंस्त दीर्घं पृथु पृप्ये सद्मं पार्थिवं येषां अज्मेषु आ महः शधीसि अद्भुंतऽएनसां ॥७॥ अद्वेषः नः मृरुतः गातुं आ इतन् श्रोतं हवं जरितुः एवयामंरुत् विष्णोः महः सुरम्न्यवः यु-योतन् सत् र्थ्यः न द्सनां ऋषं डेषांसि सुनुतः ॥ ।। गतं नः युज्ञं युज्ञियाः मुऽशमि श्रोतं हवं अरुक्षः एवयामंरुत ज्येष्ठांसः न

স্ত্রওঃ.স্তঃ ব॰३६:] ॥३६৮॥ [म॰६.স্ত॰৭.মু৽৭.

पर्वेतासः विऽञ्जोमनियूयंतस्यं प्रऽचेत्सः स्यातं दुःऽधर्तेवः निदः ॥ ९॥ ३४॥ ६॥ ५॥

॥ इति पंचमं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥ तं हि अग्रे प्रथमः मुनोतां अस्याः धियः अभंवः दस हो-तां नं सी वृष्न अवृणोः दुस्तरीं तु सहं विश्वं सी सहंसे सहंध्ये॥१॥ ऋधं होतां नि ऋसी दः यजीयान इ्ळः पुदे इ्षयंन ईद्धाः सन् तं ना नरःप्रथमंदेवऽयंतःमहःरायेचितयंतः ऋनुंग्मन॥२॥ वृताऽईव यंतं बहु इभिः वस्यैः ले र्यि जागृहवांसेः अनुंगम्न रशतं अपिं द्रीतं वृहंतं वृपाऽवंतं विश्वहां दी दिऽवांसं॥३॥ पृदंदेवस्थं नर्मसा वांतः श्रवस्यवं श्रवं श्राप्त श्रमृतं नामानि चित द्धिरेय्दि-योनिभद्रायां तेर्ण्यंत संऽहं शे॥४॥ त्वां वर्धति स्थितयः पृथिव्यां तां रायः उभयांसः जनानां तं चाता तुर्णे चेत्यः भूः पिता माता सदैइत् मानुषाणां॥५॥३५॥सपुर्येग्यंःसःप्रियः विख्रु ऋपिः हो-तां मंद्रः निससाद् यजीयान् तं ला व्यं दमे आ दी दिऽवांसं उप जुऽवाधः नमंसास्देम्॥६॥ तंता व्यंसुऽध्यः नव्यं अये सुम्हऽयवः ईमहे देवऽयंतः लं विशः अनुयुः दीद्यानः द्विः अये बृह्ता रोच-नेन्॥ ।। विशां कविं विश्पतिं शर्यतीनां निऽतोशंनं वृष्मं चर्ष-गीनां प्रेतिऽइषणिं इषयेतं पावुकं राजतं ऋषिं युजुतं र्यीणां ॥६॥सः अये ईजे श्श्मे च मतैः यः ते आनेट् सुंऽइधां ह्व्यऽदातिं यः ञ्जाऽहंतिं परिवेदं नमंःऽभिः विश्वां इत्सः वामा द्धते लाऽ ऊंतः ॥९॥ असी जं ते महिं महे विधेम नमं इभिः अये संऽइधां उत हुबीः वेदी सूनोः सहसः गीःऽभिः उक्षैः आ ते भद्रायां सुऽम्ती

यतेम्॥१०॥ आयः ततंषं रोदंसीः विभासा श्रवंः अभिः च श्रवस्यः
तरुवः वृहत् अभिः वाजैः स्थविं रेभिः श्रमे रेवत् अभिः श्रमे विऽत्रं
विभाहि॥११॥ नृऽवत् वसोः सदं इत् धेहि श्रमोः भूरि तोकायं
तनयायपृष्यः पूर्विः इषंः वृहतीः श्रारेऽश्रधाः श्रमे भूदा सौश्रवसानि संतु॥१२॥ पुरुषि श्रमे पुरुषा लाऽया वसू निराजन वसुता
ते श्रम्यां पुरुषि हि ले पुरुष वार्संति श्रमे वसु विधते राजनि
ले ॥ १३॥ ३६॥ ४॥

॥२॥ लंहि श्रेतंऽवत् यशंः ऋये मिनः न पत्यंसे लं विऽच्षेंगे श्रवः वसो पुष्टिं न पुष्युसि ॥१॥ लां हि सम चूर्षे ग्यां युद्धे भिः गीः-ऽभिःईक्रते नां वाजी याति ऋवृकःर्जुःऽतूः विष्यऽचेषेरिगः॥शा सङ्जोषं ता दिवः नरं यञ्जस्यं कृतुं इंधते यत् ह्स्यः मानुंषः जनः मुमुऽयुः जुह्रे ऋष्वरे॥३॥ ऋधंत्यः ते सुऽदानंवे धिया मतैः श्रश-में ते जुती सः बृह्तः द्विः ब्विः ऋंहः न तुर्ति ॥४॥ सुंऽइधा यः ते आऽहुंतिं निऽशितिं मत्यैः नशंत व्याऽवंतं सः पुष्यति स्ययं अये श्तरञ्जायुषं॥५॥१॥ लेषः ते धूमः ऋ खति दिविसन् शुक्तः आ-ऽतंतः सूरं न हि द्युता लं कृपा पावका रोचंसे ॥६॥ अधं हि विश्व ईड्याः असि प्रियः नः अति थिः राषः पुरिऽ इव जूर्यः सूनुः न च्यया-य्यः॥९॥ ऋतां हि द्रोर्णे अज्यसे ऋषे वाजी न कृत्यः परिज्ञाऽइव स्वधा गयः अत्यः न हार्यः शिष्णुः ॥ ।॥ तंत्या चित् अच्युता अये पुणुःन यवंसे धामह यत् ते अजर्वनां वृष्यंति शिक्षसः॥९॥ वेषि हि अध्यरिऽयतां अमे होतां दमें विशां संऽश्धः विश्पते कृ गुजु-षस्व ह्वं अंगिरः॥१०॥ अर्छनः मिच्डमहः देव देवान् अमे वी-चंः सुऽमृतिं रोदंस्योः वीहि स्वृक्तिं सुऽि्ष्वितिं द्विः नृन् हिषः अंहाँसि दुःऽइता तरेम ता तरेम तर्व अवसा तरेम ॥ १९॥ २॥

ञ्च॰४.ञ्च॰५.व॰५.] ॥३७०॥ [म॰६.ञ्च॰৭.सू॰४.

॥३॥ ऋग्रे सः खेषत् ऋतुऽपाः ऋतेऽजाः उरु ज्योतिः न्यते देव्डयुः ते यं तं मित्रेणं वरुणः सुडजोषाः देवं पासि त्यजसा मती ऋंहं:॥१॥ ईजे युद्धेभिः शृशमे शमीभिः ऋधत्ऽ वाराय अयये द-दाश एव चन तं यशमां अर्जुष्टिः न अंहः मतः नशते न पऽहंि शः ॥२॥ सूरं: न यस्यं हश्तिः ऋरेपाः भीमा यत् एति शुच्तः ते आधीः हेषस्वतः शुरुधं न अयं असोः कुर्च चित् राकः वसतिः वनेऽजाः ॥३॥ तिग्मं चित् एमं महि वपैः अस्य भसंत् अर्थः न यमसानः आसा विऽजेहंमानः प्र्युःन जिह्नां द्विःन द्व्यति दार्ध्यस्त् ॥४॥ सः इत् अस्तांऽइव प्रतिधात् असिष्यन् शिशीत तेजां अयंसः नधारां चिचऽधंजितः अरितः यः अक्तोः वेः न दूऽसद्यां र्घुपत्मं-ऽजंहाः॥५॥३॥ सःई रेभःन प्रति वस्ते उसाः शोचिषां ररपीति मिचऽमहाःनक्तं यःई अरुषःयःदिवां नृन् अमेत्यः अरुषःयःदि-वांनृन्॥६॥ द्वान यस्यं विधृतानवींनोत् वृषां रुक्षः श्रोषंधीषु नूनोत् घृणां न यः धर्जसा पत्मंना यन आ रोदंसी वसुना दं सु-ऽपानी १॥९॥ धार्यः ऽभिः वा यः युज्येभिः ऋवैः विऽद्युत्त न द्वि-द्योत् स्वेभिः पूषीः गधैः वा यः महतां ततक्षं ऋभुः न लेषः रभ-सानः ऋद्योत्॥ ४॥ ४॥

॥४॥यथां होतः मनुंषः देवऽतांता युद्धेभिः सूनोः सहसः यजां-सि एव नः अद्यसम्ना समानान् उग्रन् अयो उग्रतः यृष्ठि देवान् ॥१॥सः नः विभाऽवां चृष्ठाणिः न वस्तोः अप्रिः वृंदारु वेद्यः चनः धात विश्वऽञ्चायुः यः अमृतः मत्येषु उषः ऽभृत भूत अतिथिः जा-तऽवेदाः॥२॥ द्यावेः न यस्य प्नयैति अभ्यभासां सि वस्ते सूर्यः न पुत्रः वि यः इनोति अजरः पावकः अश्वस्य चित शिष्ट्येष्ट्त पू-

र्थाणि॥३॥ वृद्या हि सूनो असि अयुऽसहां च्के अपिः जन्मा अज्मे अन्नै सः वं नः ऊर्जुऽसने ऊर्जे धाः राजाऽइव जेः अवृके हो-षिञ्जंतः॥४॥निऽतिक्तियः वार्गंञ्जनंञ्जिति वायुःन राष्ट्री जाति एति अक्तून् तुयामंयः ते आऽदिशां अरातीः अत्यः न हृतः पतंतः परिऽहूत॥५॥५॥ आ सूर्यः न भानुमत्ऽभिः ऋकैंः अये ततंषंरी-दंसी विभासा चिचः नयत् परितमां सि अक्तः शोचिषां पत्मंन् श्रीशिजःन दीयन ॥६॥ लां हि मुंद्रऽतमं श्रुकेऽशोकः वृवृमहे म-हिनः श्रीषि अमे इंद्रं न ला शर्वसा देवता वायुं पृण्ति राधसा नृऽतमाः॥७॥ नुनः अये अवृकेभिः स्वस्ति वेषि रायः पणिऽभिः पिष अंहं: ता सूरिऽभ्यं: गृण्ते रासि सुमं मदेम शतऽहिंमाः सु-ऽवीराः ॥ । ॥ ई ॥

॥५॥ हुवेवः सूनुं सहंसः युवानं ऋद्रोघऽवाचं मृतिऽभिः यविष्ठं यःइन्वंति द्रविणानि प्रऽचेताः विश्वऽवाराणि पुरुऽवारः अधुक् ॥१॥ ले वसूनि पुरुष्अनीकहोतः दोषा वस्तोः आ ईरिरे यज्ञि-यांसः ह्यामंऽइव विश्वां भुवनानि यस्मिन् सं सौभंगानि द्धिरे पावके॥२॥ तं विस्नु मुऽदिवंःसीदः आसु ऋतां र्थीः अभवः वा-यौंगां अतः इनोषि विधते चिकितः वि आनुषक् जातुऽवेदः वसूनि॥३॥ यःनःसनुत्यः ऋभिऽदासंत् ऋग्रे यः ऋंतरः मिचऽमहः वनुष्यात् तं अजरेभिः वृषंऽभिः तवं स्वैः तपं तृपिष्ठ तपंसा तपं-स्वान्॥४॥ यः ते युक्षेनं सुंऽइधां यः चुक्यैः ऋर्वेभिः सूनो सहसः ददांशत्सःमत्यैषु अमृत्प्रऽचेताः राया द्युचेनं श्रवंसा विभाति ॥५॥सःतत् कृधिइषितः तूर्यञ्जये स्पृधंः वायस्व सहंसा सहंस्वान् यत् शस्यसे द्युऽभिः ऋक्तः वचंःऽभिः तत् जुष्ट्व जरितुः घोषि

॥३७२॥ [म॰६.ञ्र॰१.सू॰७.

अ॰४. अ॰५. व॰**९.**

मन्मं॥६॥ अष्यामं तं कामं अये तवं जती अष्यामं र्यिं र्यिऽवः मुऽवीरं अष्यामं वाजं अभि वाजयंतः अष्यामं द्युमं अजर्अजरं ते ॥ ९ ॥ ९ ॥

॥६॥प्रनयंसासहंसः सृनुं अच्छं युद्देनं गातुं अवं इच्छमानः
वृश्वत्ऽवंनं कृष्णऽयां मं रुशतं वीती होतां रेदियं जिगाति॥१॥सः
श्वितानः त्यतुः रोचन्ऽस्याः अत्रोभः नानंदत्ऽभिः यविष्ठः यः
पावकः पुरुऽतमः पुरुणि पृष्ट्रिनं अप्रिः अनुऽयाति भवेन्॥२॥
वि ते विष्वं वातंऽजूतासः अप्रे भामासः शुचे शुचयः चरंति
तुविऽम्रश्वासः दियाः नवंऽग्वाः वनां वनंति धृष्ता रुजंतः॥३॥
ये ते शुक्तासः शुचयः शुचिष्मः श्वां वपंति विऽसितासः अश्वाः
अधं अमः ते उविया विभाति यात्यमानः अधिसानुं पृश्वेः॥४॥
अधं जिह्रा पापतीति प्र वृष्णः गोषुऽयुधः न अश्विः सृजाना
श्रूरस्यऽइव प्रऽसितिः श्वातिः अप्रेः दुःऽवर्तुः भीमः द्यते वनांनि
॥५॥ आभानुनां पार्थिवानि जयां सिम्हः तोदस्यं धृष्ता तृतंष्
सः बाधस्व अपं भ्या सहंऽभिः स्पृधः वनुष्यन वनुषः नि जूवे
॥६॥सः चिच् चिचं चित्रयंतं असो चिचंऽश्वच चिचंऽतंमं वयःऽधां चंद्रं यि पुरुऽवीरं वृहंतं चंद्रं चंद्राभिः गृण्ते युवस्व ॥९॥।॥॥

॥९॥ मूधानं दिवः अर्ति पृथिव्याः वैश्वान्रं ऋते आ जातं ऋषिं क्विं संऽराजं अतिथिं जनानां आसन आ पाचं जन्यंत् देवाः॥१॥ नाभिं युज्ञानां सदेनं रयीणां महां आऽहावं अभि सं नवंत वैश्वानरं रथ्यं अध्वराणां युज्ञस्यं केतुं जन्यंत देवाः॥१॥ नत्त विप्रंः जायते वाजी अये तत् वीरासंः अभिमातिऽसहंः वै- श्वांनर तं श्रमामुं धेहि वसूंनि राजन स्पृह्याय्याणि ॥३॥ तां विश्वेश्रमृत जायमानं शिर्शुंन देवाः श्रभिसंन् वंते तवं ऋतुंऽभिः श्रमृतऽत्वं श्रायन् वेश्वांनर यत् पिचोः श्रदींदेः ॥४॥ वेश्वांनर तवं तानि वृतानि महानि श्रये निक्षः श्रा द्ध्षे यत् जायमानः पि-चोः जपऽस्थे श्रविंदः केतुं व्युनेषु श्रह्रां॥५॥ वेश्वान् रस्यं विऽिमे-तानि चर्श्वसामानूं निद्वः श्रमृतंस्य केतुनां तस्यं इत् जंः विश्वां भुवंना श्रिधं मूर्धेनि व्याः ऽ इंव ह्ह्हुः सप्त विऽ सुहंः ॥६॥ वि यः रजां सि श्रमिमीत सुड ऋतुंः वेश्वान् रः वि दिवः रोचना क्विः परियः विश्वां भुवंनानि पृपृषे श्रदंब्धः गोपाः श्रमृतंस्य रिश्वता ॥ ९॥ ९॥

॥६॥ पृष्ठस्यं वृष्णः अरुषस्यं नु सहः प्र नु वोचं विदयां जात-ऽवेदसः वेश्वान्रायं मृतिः नव्यंसी श्रुचिः सोमः ऽइव प्वते चारः अयये॥१॥ सः जायंमानः प्रमे विऽश्लोमनि वृतानि श्रुयिः वृत्व-ऽपाः अर्ख्त विश्वंतरिक्षं श्रुमिमीत मुऽऋतुः वेश्वान्रः मृहिना नाकं श्रुस्पृष्त ॥२॥ विश्वस्त्रभात रोदंसी मिचः श्रङ्गंतः श्रंतः-ऽवावंत श्रुकृणोत ज्योतिषा तमः विचमंणीऽइव॰ धिषणे श्रु-वृत्यत् वृश्वान् रः विश्वं श्रुध्त वृष्ण्यं॥३॥ श्रुपां चपऽस्थे मृहिषाः श्रुगृम्णत विशेः राजांनं उपं तस्युः श्रुग्मियं श्रा दृतः श्रुपिं श्रुभ-रत् विवस्त्रं तेश्वान् रं मात्तिश्वां प्राऽवतः ॥४॥ युगेऽयुगे वि-द्य्यं गृणत् अर्थः श्रुपे र्विं य्यसं धेहि नव्यंसी प्रवाऽदेव राजन श्रुप्रम्यवंत्रस्य धार्य श्रुनां मि श्रुचं श्रुजरं सुऽवीयं व्यं ज्येम् श्रुते मध्वंत्रसु धार्य श्रुनां मि श्रुचं श्रुजरं सुऽवीयं व्यं ज्येम् श्रुति मे सहिस्यां वेश्वानरवाजंश्रुये तवं जतिऽभिः॥६॥ अदं श्रुने স্ত্র°४.ञ्र॰५.व॰৭२.] ॥३७४॥ [म॰६.ञ्र॰৭.सू॰৭०.

भिः तर्व गोपाभिः इष्टे श्रासाकं पाहि चिऽसधस्य सूरीन रह्यं च नः दुदुषां शर्धः श्रुग्ने वैश्वानर प्र च तारीः स्तवानः ॥ ७॥ १०॥

॥ था अहं: च कृषां अहं: अर्जुनं च वि वृत्तिः रजसी: वेद्याभिः वैश्वानु जायमानः न राजां अवं अतिरत् ज्योतिषा अपिः तमांसि ॥१॥ न ऋहं तंतुं न वि जानामि छोतुं न यं वयंति संऽ अरे अतमानाः कस्यं स्वित पुनः इह वक्कांनि प्रः वृदाति अवरेण पिचा॥शासः इत् तंतुं सः विजानाति ओतुं सः वक्कानि ऋतुऽया वृदाति यः ई चिकैतत् अमृतंस्य गोपाः अवः चरन पुरः अन्येनं प्रयंन्॥३॥अयं होतां प्रयुमः प्रयंत दुमं दुदं ज्योतिः ञ्चमृतं मत्येषु ञ्चयं सः जुङ्गे ध्रुवः ञ्चा निऽसंत्तः श्चमत्यैः तुन्वां वधे-मानः॥४॥ ध्रुवं ज्योतिः निऽहितं दृश्ये कं मनः जविष्ठं पृतयत्-ऽसु ऋंतः विश्वे देवाः सऽमंनसः सऽकेताः एकं ऋतुं ऋभि वि यंति साधु॥५॥ विमे कणी पृत्यतः वि चक्षुः वि इदंज्योतिः हदये आऽहितं यत् विमेमनंः चरति दूरेऽ आधीः किं स्वित् वृद्धामि किं जुं नु मृनिष्ये॥६॥विश्वे देवाः अनुमस्यन भियानाः लां अये तमेसि तस्थिऽवांसं वैश्वान्यः अवतु जतये नः अमर्त्यः अवतु जतयं नः॥ ७॥ १९॥

॥१०॥ पुरः वः मंद्रं दि्यं मुऽवृक्तिं प्रऽयति यज्ञे ऋियं ऋघरे द्-धिष्वं पुरः ज्वयेभिः सः हि नः विभाऽवां सुऽऋष्वरा करति जात-ऽवेदाः ॥१॥ तं जं द्युऽमः पुरुऽऋनी कहोतः असे ऋियऽभिः मनुषः इधानः स्तोमं यं ऋसी ममताऽइव शूषं घृतं न शुचि मृतयः प्वंते ॥२॥ पीपायं सः श्रवंसा मत्येषु यः ऋगये द्दाशं विष्रः ज्वयेः चि- वाभिःतं जितिऽभिः चिवऽशोचिः वृजस्यं साता गोऽमेतः द्धा-ति॥३॥ आयः प्रशे जायंमानः ज्वीं दूरेऽहशां भासा कृष्णऽ श्र-ध्वा श्रधं बृहु चित् तमः जम्यीयाः तिरः शोचिषां दृहशे पावृतः ॥४॥ नु नः चिवं पुष्ऽवाजांभिः जती अये र्यिं म्घवंतऽभ्यः च् धेहि ये राधंसा श्रवंसा च् श्रति श्रन्यान सुऽवीयेभिः च् श्रभि संति जनान् ॥५॥ इमं युद्धं चनः धाः श्र्ये उ्शन् यं ते श्रासानः जुहुते ह्विष्मान् भरत्ऽवां जेषु द्धिषे सुऽवृक्तं श्रवीः वाजस्य गध्यस्य सातौ ॥६॥ वि बेषांसि इनुहि व्धेयं इळां मदेम श्त-ऽहिमाः सुऽवीराः॥ ९॥ १२॥

॥११॥ यर्जस्व होतः इषितः यजीयान अये बाधः मृहतां न प्र-ऽयुंक्ति आ नः मिचावर्रणा नासंत्या द्यावां होचायं पृथिवीः व-वृत्याः॥१॥तं होतां मंद्रऽतंमः नः अध्रुक् अंतः देवः विद्धां मत्येषु पावक्यां जुद्धां विहेः आसा अये यर्जस्व तन्वं तवं स्वां॥१॥धन्यां चित् हि तेः धिषणां विष्टं प्र देवान जन्मं गृण्ते यर्जध्ये वेपिष्ठः अंगिरसां यत् ह विप्रः मधुं छंदः भनंति ऐभः इष्टी॥३॥ अदिद्युतत सुअपांकः विऽभावां अये यर्जस्व रोदंसीः उष्ट्चीः आयुंन यंन-मंसा रातऽहं व्याः अंजितं सुऽप्रयसं पंचं जनाः ॥४॥ वृंजे ह् यत् नमंसा बहिः अपी अयोगि सुक् घृतऽवंती सुऽवृक्तिः अम्यं हि। सद्यं सदंने पृथिव्याः अश्वांिय युद्धः सूर्ये न चष्ठाः ॥५॥ दृश्स्य नः पुरुऽअनीक होतः देविभिः अये अपिऽभिः इधानः रायः सूनोः सहसः व्वसानाः अति ससेम वृजनं न अहंः ॥ ६॥ १३॥

॥१२॥ मध्ये होतां दुरो्णे बृहिषः राट् ऋषिः तोदस्य रोदसीः

यर्जध्यैश्चरं सः सूनुः सहं सः च्यूतऽवां दूरात सूर्यः न शो चिषां ततान ॥१॥ श्रा यिस्न ते सु श्रपां के युज् यु यक्षंत राज्न सर्वतां ताऽइव नु द्योः चिऽस्धस्थः तृत्रह्षं न जंहं : हुव्या मघानि मानुषा
यर्जध्ये॥२॥ तेजिष्ठा यस्य श्रुर्तिः वृनेऽराट् तोटः श्रध्वं न न वृधसानः श्रद्योत श्रद्रोघः न द्विता चेतृति त्मन् श्रम्त्यः श्रुव् कः
श्रोषधीषु॥३॥ सः श्रुस्मा केभिः एतरि न श्रूषेः श्रुपिताऽ इंव जार्यायि युद्धेः॥४॥ श्रधं सम् श्रुस्य पन्यंति भासः वृष्यां यत् तक्षंत
श्रुनुऽयाति पृष्यी सद्यः यः स्यंद्रः विऽसितः धवीयान च्युणः न
तायुः श्रति धन्वं राट्॥५॥ सः लं नः श्रुव्नेन् निद्याः विश्वेभिः श्रुये
श्रुप्तिः भिः इधानः विषिरायः वि यासि दुः श्रुनाः मदेम श्तऽ हिमाः सुऽवीराः ॥ ६॥ १४॥

॥१३॥त्नत् विश्वां सुऽभग् सीभंगानि अमें वि यंति वृनिनंः न व्याः श्रुष्टी एियः वाजः वृच्डतूर्ये दिवः वृष्टिः ईड्याः रीतिः अपां ॥१॥तंभगंः नः आहि रत्नं इषे परिज्माऽ इव स्युसि द्स्पऽ वेचीः अमे मिचः न बृहुतः च्युतस्यं असि स्तृत्ता वामस्य देव भूरेः॥१॥सः सत् इपतिः श्वसा हृति वृचं अमे विप्रः वि प्रणेः भृति वाजं यं तं प्रऽचेतः च्युत्रजात राया स्ऽजोषाः नप्नां अपां हिनोषि॥३॥यः ते सूनोः सहसः गीःऽभिः उक्येः युत्तेः मतः निऽशितिं वृद्या आनं र विश्वं सः देव प्रति वा अरं अमे धत्ते धान्यं पत्यंते वस्व्यः॥४॥ ता नृऽभ्यः आसीस्रवसा सुऽवीरां अमे सूनोः सहसः पुष्यसे धाः कृ-णोषि यत् श्वसा भूरि पृष्यः वयः वृकाय अर्थे जसुरये ॥५॥ वद्मा सूनोः सहसः नः विऽहां याः अमे तो कं तन्यं वा जिनंः दाः विश्वां- ञ्च०४,ञ्च०५,व०१९.] ॥३७७॥ [म०६.ञ्च०१.सू०१५.

भिः गीःऽभिः ऋभि पूर्ति ऋश्यां मदेम श्तऽहिमाः सुऽवीराः ॥ ६ ॥ १५ ॥

॥१४॥ अया यः मत्यैः दुवंः धियं जुजोषं धी तिऽभिः भसंत नु सः
प्र पूर्व्यः इषं वृरीत अवसे॥१॥ अयिः इत हि प्रऽचेताः अयिः वेधःऽतंमः ऋषिः अयिं होतां र ईळते युक्षेषुं मनुषः विश्रः॥२॥नानां
हि अये अवसे स्पर्धेते रायंः अर्थः तूर्वेतः दस्युं आयवंः वृतेः सीर्थंतः
अवतं ॥३॥ अपिः अपां ऋतिऽसहं वी रंद्दाति सत् ऽपंति यस्यं
चसंति श्वंसः संऽचिश्चं श्चं चः भिया॥४॥ अपिः हि विद्यनां निदः
देवः मत्ते उष्धिति सहऽवां यस्यं अवृतः र्थिः वाजेषु अवृतः ॥५॥
अर्छः नः मिच्ऽमहः देव देवान अये वोचः सुऽम्ति रोदंस्योः वीहि स्व्सितं सुऽश्विति दिवः नृत हिषः अंहां सि दुःऽइता त्रेम् ता
त्रेम् तवं अवंसा त्रेम् ॥ ६॥ १६॥

॥१५॥ इमं जं मु वः अति थि उषः उ वधं विश्वां सां विशां पति
चां जसे गिरा विति इत दिवः जनुषां कत चित आ श्रुचिः ज्योक्
चित् अति गर्भः यत अच्युतं॥१॥ मिनं न यं सुऽधितं भृगंवः द्धुः
वनस्पतौ ईद्धं ज्धेऽशोचिषं सः तं सुऽप्रीतः वीतऽहं व्ये अङ्गुत्
प्रशस्तिऽभिः मह्यसे दिवेऽदिवे॥२॥ सः तं दर्शस्य अवृकः वृधः
भूः अर्थः परस्य अतंरस्य तर्रषः रायः सूनोः सह्मः मत्येषु आ छ दिः
यच्छ वीतऽहं व्यायस्ऽप्रयः भरत्ऽवाजायस्ऽप्रयः॥३॥ द्युतानं वः अति थि स्वःऽनरं अपि होतारं मनुषः सुऽ अध्यरं विप्रं न द्युस्यऽवचसं सुवृक्तिऽभिः ह्व्यऽवाहं अर्ति देवं चां जसे॥४॥ पावक्रयां

অ॰४.স্র॰५.व॰२०.] ॥३७৮॥ [म॰६.স্র॰৭.सू॰৭५.

यः चित्रयंत्या कृपा स्वामंन् रुरुचे चुषसंः न भानुनां तूर्वेन् न या-मेन् एतंशस्य नु रेणे आयः घृणे न तृतृषाुणः अजरः॥५॥१०॥ अ-मिंऽऋषिं वःसंऽइधा दुवस्युत् प्रियंऽप्रियं वः ऋति थिं गृणीषणि उपं वःगीःऽभिः अमृतं विवासत देवः देवेषुं वनंते हि वायदेवः देवेषुं वनंते हिन्:दुवं:॥६॥संऽइंडं ऋषिं संऽइधां गिरा गृरो ऋचिं पावकं पुरः अध्वरे ध्रवं विमं होतारं पुरुष वारं अदूहं कविं सुधैः र्महे जातऽवेदसं॥७॥ लां दूतं अये अमृतं युगेऽयुगे ह्याऽवाहं दुधिरे पायुं ईद्धं देवासः च मर्तासः च जागृविं विऽभं विश्पति नमंसा नि सेट्रि ॥ ६॥ विऽभूषंन् अये उभयान् अनुं वृता टूतः देवानां रजसी सं ईयुसे यत् ते धीतिं सुऽमतिं आऽवृणीमहें अधं स् नः चिऽवरूषः शिवः भव्॥०॥ तं सुऽप्रतींकं सुऽहशं सु-ऽञ्जंचं ऋविंडांसः विदुःऽतंरं सुपेम सः युक्ष्त विश्वां व्युनानि विद्वान् प्रह्वां ऋपिः ऋमृतेषु वो चृत्॥१०॥१६॥ तं ऋपे पासि उत तं पिप्षियः ते आनंट् क्वये श्रूरधीति यञ्जस्यं वा निऽ शितिं वा उत्ऽईतिं वा तं इत् पृणिक्षि शर्वसा उत राया ॥११॥ त्वं ऋये वनु-षतः निपाहितं जं नः सहसाऽवन् अवद्यात् संलाध्यस्न ५ वत् ञ्चिम एतु पायः सं र्याः स्पृह्यायः सहस्री ॥१२॥ ञ्चिमः होतां गृहऽपंतिः सःराजां विश्वां वेदुजिनमा जातऽवेदाः देवानां उत यः मत्यीनां यजिष्ठः सः प्र यज्तां ऋतऽवां॥१३॥ ऋयें यत् ऋद्य विशः अध्यास्य होतः पार्वकऽशोचे वेः तं हि यज्जां ऋता यजासि महिना वियत्भूः ह्या वह यविष्ठ या ते अद्या १४॥ अभि प्रयां-सि सुऽधितानि हि ख्यः नि ला दुधीत रोदंसी यर्जध्ये अवं नः मुघुऽवृन् वार्जंऽसाती ऋग्ने विश्वानि दुःऽइता तरेमता तरेमतवं अवंसा तरेम्॥१५॥१९॥अमे विश्वेभिः सुरु अनी कुट्वैः ऊणीऽवंतं

স্ত্র প্রত্থ, বং ২३.] ॥ ३७९॥ [म॰ ६, স্ত্রং , মূ৽ ৭६.

प्रथमः सीद् योनि कुलायिनं घृतऽवंतं स्विचे युद्धं न्य यर्जमानाय साधु॥१६॥ इमं ऊं त्यं अध्वेऽवत् अपि मृंधंति वेधसः यं अंकुऽयंतं आ अनयन् अमूरं घयाव्याभ्यः॥१०॥ जनिष्व देवऽवीन्त्ये स्वैऽताता स्वस्तये आ देवान् वृद्धि अमृतान् ऋत्ऽवृधः यद्घंदेवेषुं पिस्पृषः॥१८॥ व्यं ऊं त्वा गृह्ऽपते जनानां अये अकंभ संऽइधां बृहंतं अस्यूरि नः गाहेऽपत्यानि संतु तिग्मेनं नः तेजसा सं शिशाधि॥ १०॥ २०॥ १॥

॥१६॥ तं अपे युजानां होतां विश्वेषां हितः देवेभिः मानुषेजने ॥१॥ सःनः मंद्राभिः अध्यरे जिह्नाभिः यज्ञ महः आ देवान विश्व यिसं च॥२॥ वेत्यं हि वेधः ऋष्वंनः पयः च देव अंजंसा ऋगे यज्ञेषु सुऽऋतो॰॥३॥ लां ई्ळे अधं द्विता भरतः वाजिऽभिः शुनं ईजे युज्ञेषुं युज्ञियं॥४॥ लं इमा वायीं पुरु दिवंःऽदासाय सुन्वते भ्रत्-ऽवाजायदा्रपुषे॥५॥२१॥त्वं दूतः अमंत्यः आ वृह्दैव्यं जनं पृखन विप्रस्य सुऽस्तुतिं॥६॥ लां ऋ्ये सुऽऋाध्यः मतीसः देवऽवींतये युज्ञेषुं देवं ईळते॥९॥ तवं प्र यृष्टिं सुंऽहशं उत ऋतुं सुऽदानवः विश्वेजुष्त्वामिनः॥।॥वंहोतां मनुःऽहितः वहिः श्रासा विदुः-ऽतंरः अये यसिं द्वः विशं:॥०॥ अये आ याहि वीतये गृणानः हुव्यऽदांतये निहोतां सृत्सि बुहिंषि॥१०॥२२॥ तं ला सुमित्ऽभिः अंगिरः घृतेनं वर्धयामसि बृहत् शोच यविष्ठच॥११॥सः नः पृथु श्रवायंश्रकं देव विवाससि बृहत् अमे मुडवीर्यं ॥१२॥ लां अमे पुष्करात् अधि अर्थवा निः अमृयत् मूर्धः विश्वस्य वा्घतः॥१३॥ तं जं'ना दुध्यङ् ऋषिः पुचः ई्धे अर्थवेगाः वृचऽहनं पुरंऽदरं॥१४॥ तं जं ला पाष्यः वृषां सं ई्धे द्स्युहन्ऽतमं धनंऽज्यं रेणेऽरेणे

अ॰४.-अ॰५.व॰२८.]॥३८०॥ [म॰६.अ॰२.सू॰१६.

॥१५॥२३॥ आ इहि कं सु बर्वाणि ते अमें इत्था इतराः गिरं एभिः वधासेइंदुंऽभिः॥१६॥यचं क्षंच तेमनःदश्चंद्धसे उत्रतरंतचंसदः कृण्वसे॥१०॥नहिते पूर्ते अश्विऽपत्भुवत्नेमानां वसो अर्थ ुवंः वृनुवृसे ॥१८॥ आ अपिः अगामि भारतः वृच्ऽहा पुरुऽचे-तंनःदिवंःऽदासस्यसत्ऽपंतिः॥१९॥सःहिविश्वां ऋतिं पार्थिवा र्यिदार्शत्महिऽल्ना वन्वन् अवातः अस्तृतः॥२०॥२४॥सः प्र-त्नुऽवत्नवीयसाऋयेद्युक्षेनं संऽयतां बृहत् तृतं युभानुनां॥२१॥ प्रवःसखायः अपये स्तोमं युतं च धृष्णुऽया अची गायं च वेधसे ॥२२॥ सः हि यः मानुषा युगा सीद्त होतां कृविऽ ऋतुः दूतः च हुव्युऽवाहंनः॥२३॥ ता राजांना शुचिंऽव्रता स्रादित्यान् मार्रतं गणं वसो पिर्हा रहि सी । ॥२४॥ वस्वी ते अये संऽहि छ : इष्ऽयते मत्यीय जर्जः नृपात् अमृतस्य ॥२५॥२५॥ ऋतां दाः अस्तू श्रेष्ठः अद्यता वन्वन् सुऽरेक्णांः मतः आना्यसुऽवृक्तिं॥२६॥ ते ते अपे लाऽजेताः इषयंतः विश्वं आयुः तरंतः अर्यः अरातीः वन्वंतः अर्थः अरांतीः॥२०॥ अपिःतिग्मेन शोचिषां यासंत् विश्वं नि अविर्णं ऋियःनःवन्तेर्यि॥२८॥सुऽवीरैर्यिऋाभर्जातंऽवेदःविऽचं-षेगो जुहि रक्षांसि सुऽऋतों ।।।२०॥ तं नः पाहि अंहंसः जातंऽवेदः ञ्चघुऽयुतःरक्षं नःब्रह्मणुः कुवे॥३०॥२६॥यःनः ञ्चमे दुःऽएवः ञा मतेः वधायं दार्शति तस्मात् नः पाहि अहंसः ॥३१॥ तं तं देव जिद्धयां परि बाधस्व दुःऽकृतं मतैः यः नः जिघांसति ॥३२॥ भरत्ऽवाजाय स्ऽप्रथः शमें युच्छ स्हुंत्य ऋषे वरेरायं वसुं॥३३॥ अ्याःवृत्राणि जंघनत् द्विणस्युः विप्न्यया संऽइंडः भुकः आ-ऽहुंतः॥३४॥गभैमातुः पितुः पिता विऽदिद्युतानः ऋक्षेरसीदंन च्युतस्यं योनि ञा॥३५॥२७॥ बसं प्रजाऽवंत् ञा भूर जातंऽवेदः

[म॰६.ञ्र॰२.सू॰१९. 1136911

विऽचंषे ग्रे असे यत् दीद्यंत् दिवि॥३६॥ उपं ना राजऽसंहशं प्र-येस्वंतःसहःऽकृत् अये समृज्महे गिरं॥३९॥ उपे छायांऽईव घृषेः ञ्चरान्म शर्मे ते वयं अभे हिर्रायऽसंदृशः॥३८॥यः उपःऽइव श्र्ये-ऽहा तिरमऽर्णृगःन वंसंगः ऋग्ने पुरः ह्रोजिष॥३०॥ आयं हस्तेन खादिनं शिष्णुं जातं न विभेति विशां अगिं सुऽऋष्वरं॥४०॥२८॥ प्रदेवं देवऽवीतये भरंत वृमुवित्ऽतंमं आ स्वे योनौ नि सीद्तु ॥४१॥ आ जातं जातऽवेदिस प्रियं शिशीत अतिथिं स्योने आ गृहऽपंति॥४२॥ अमे युद्ध हि ये तवं अश्वांसः देव साधवंः अरै वहाँ ति मन्यवे॥४३॥ अर्च्छ नः याहि आ वह अभि प्रयां सि वीतये आदेवान् सोमंऽ पीतये॥४४॥ उत् अयेभारत् द्युऽमत् अजसेण दविद्युतत् शोचं विभाहि अजुर्॥४५॥२०॥ वीतीयः देवं मर्तः दु-वस्येत् अपिंईक्रीत् अध्यरेह्विषानि होतारं सत्यऽयजं रोदस्योः उत्तानऽहंस्तःनमंसाञ्जाविवासेत्॥४६॥ ञातेञ्जये ऋचाहविः हृदा तृष्टंभराम्सि ते ते भवंतु उक्षर्णः ऋष्भासः वृशाः उत ॥४९॥ अपिं देवासः अपियं इंधते वृच्हन्ऽतमं येनं वसूनि आऽभृता तृद्धा रक्षांसि वाजिनां ॥ ४६ ॥ ३० ॥ ५ ॥

॥१९॥ पिबंसोमं ऋभि यं उप्तर्देः जुर्वे गव्यं महि गृणाुनः इंद्र वियः धृष्णी विधेषः वज्जऽहुस्त विश्वा वृत्रं ऋमिनिया शर्वः-ऽभिः॥१॥ सःई पाहि यः ऋजीषी तरुंचः यः शिप्रंऽवान् वृष्भः यः मृतीनां यःगोन्डभित् वुज्रुऽभृत् यःह्रिष्ट्याः सः इंद्र चिनान् अभि तृंधि वाजान ॥२॥ एव पाहि मुल्डियां मंदंतु ला श्रुधि बसं वृव्धस्तं उत्तगीःऽभिः आविः सूर्यं कृणुहि पीपिहि इषः जहि श-चून् ऋभिगाः इंद्रुनृधि॥३॥तेला मदोः वृहत् इंद्रुस्वधाऽवः इमे য়৽४.অ৽६.व॰४.] ॥३৮२॥ [म॰६.অ॰२.सू॰৭৮.

पीताः उद्युयंत द्युऽमंतं महां अनूनं त्वसं विऽभूतिं मृत्स्रासंः जहुषंत प्रदसहं ॥४॥ येभिः सूर्यं ज्षसं मृद्सानः अवासयः अपं ह्-द्धानिद्दैत्मृहां अद्रिपरिगाः इंद्रमंतं नुत्याः अच्युतं सदेसः परि स्वात्॥५॥१॥तवंऋतां तवंतत्द्ंसनांभिः आमासुं पृकं शच्यां नि दी्धः श्रीगौःदुरः वृद्धियांभ्यः विदृद्धा उत् कुर्वात् गाः श्रमृजः अंगिरस्वान्॥६॥ प्रमाथं क्षां महि दंसः वि उर्वे उपं द्यां ऋष्वः ब्हत इंद्रु स्तुभायः अधारयः रोदंसी देवऽ पूंचे॰ प्रत्ने मातरा य-ही चुतस्यं॥९॥ अधं ला विश्वं पुरः इंदू देवाः एकं त्वसं द्धिरेभ-रायअदेवः यत् अभि श्रीहिष्ट देवान् स्वंःऽसाता वृण्ते इंद्रं अच ॥७॥ अधं द्योः चित् ते अपं सा नु वजात हिता अनुमृत भियसां स्वस्यं मृन्योः ऋहिं यत् इंद्रं ऋभि ऋहिं सानं नि चित् विश्वऽऋायुः श्यथे ज्यानं॥०॥ अधंतरां तेमहः उप वजंसहसंऽभृष्टिं वृवृत्त श्तऽश्रेष्ट्रिं निऽकांमं श्रुर्ऽमेनसं येने नवंतं श्रहिं सं पिराक् ऋ-जीषिन ॥१०॥२॥ वधीन् यं विश्वे महतः सऽजीषाः पर्चत् शतं मृह्षिन इंद्रु तुभ्यं पूषा विष्णुं: चीिर्ण सरांसि धावन वृचऽहनं मृद्रिं अंशुं असी॥११॥ आ सोदंः महि वृतं न्दीनां परिष्यतं अमृजः जर्मि अपां तासां अनुं प्रवितः इंद्र्पंथां प्र आदे्यः नीचीः **अ**पसंःसमुद्रं॥१२॥ एवता विश्वां चुकृऽवांसं इंद्रं महां खुयं अजुर्य सहःऽदां सुऽवीरैता सुऽञायुधं सुऽवजं आवसं नयं अवसे ववृ-त्यात्॥१३॥ सः नः वाजाय श्रवंसे इषे च राये धेहि द्युऽमतः इंद्र विप्रानभ्रात्ऽवाजे नृऽवतः इंद्रुभूरीन दिवि च सम्पधि पार्येनः इंद्र॥१४॥ऋया वाजंदेवऽहितंसनेममदेमश्तऽहिमाःसुऽवीराः 119411311

॥१८॥ तं कुं स्तुहि यः अभिभूतिऽ श्रोजाः वन्वन् अवांतः पुरु-

ऽहूतः इंद्रः अषोद्धं उयं सहमानं आभिः गीःऽभिः वधे वृष्भं चुषैणीनां॥१॥ सः युध्मः सत्नां खुज्डकृत् सुमत्ऽवां तुवि्ऽमृक्षः न्द्नुऽमान् ऋजीषी बृहत्ऽरेंगुः च्यवंनःमानुषीणां एकःकृष्टी-नां अभवत् सहऽवां ॥२॥ लं हु नु त्यत् अदुम्यः दस्यून एकः कृष्टीः अवनोः आयीय अस्ति स्वित नु वीयैतत ते इंद्र न स्वित अस्ति तत् ऋतुऽथा वि वोचः॥३॥सत् इत् हि ते तुविऽजातस्यं मन्ये सहं:सहिष्टु तुर्तः तुरस्यं उयं उयस्यं त्वसं:तवींयः ऋर्धस्य र्धु-ऽतुरं व्भूव्॥४॥ तत् नः पृत्नं सृख्यं ऋस्तु युष्मे द्व्या वदंत्रिः वृलं अंगिरःऽभिः हन् अच्युत्ऽच्युत् दुस् इषयंतं ऋणोः पुरः वि दुरं ऋस्य विश्वाः॥५॥४॥सः हि धीभिः हव्यः ऋस्ति उयः ई्शान-ऽकृत मृह्ति वृच्ऽतूर्यं सः तोकऽसांता तनंये सः वृजी वितंत-सायः अभवत समत्रसुं ॥६॥ सः मुज्यनां जनिम मानुंषाणां अमंर्त्येन नामां अति प्र सुर्से सः द्युमेनं सः शवंसा उत राया सः वीयैंगा नृहतंमः संडञ्जोकाः ॥९॥ सः यः न मुहे न मिथुं जनः भूत् मुमंतुंऽनामा चुमुंरि धुनिं च वृणक् पिप्रुं शंवरं शुष्णं इंद्रः पुरां च्यौत्नायंश्यथायनु चित्॥ उत्तऽस्रवंतात्वर्धसापन्यंसाच्वृ-नुऽहत्याय रथं इंद्र तिष्ठ धिष्व वजं हस्ते आ द्ष्यिणुऽना अभिप्र मृंद् पुरुऽद्व मायाः ॥९॥ ऋषिः न शुष्कं वनं इंद्र हेतिः रक्षंः नि धृष्ठि अशनिः न भीमा गुंभीरयां ऋष्वयां यः हरीजं अध्वनयत् दुःऽद्ता दंभयंत् च ॥१०॥५॥ ऋा सहस्रं पृषिऽभिः इंद्र राया तुर्वि-ऽद्युस तुविऽवाजेभिः ऋवीक् याहि सूनोु सह्सः यस्यं नु चित् ऋदेवःईशं पुरुऽहूत्योतोः॥१९॥प्रतुविऽद्युसस्यंस्यविरस्य घृष्वेः द्विः ररष्ये महिमा पृथियाः न अस्य शर्नुः न प्रतिऽमानं अस्ति न मृतिऽस्थिः पुरुऽमायस्यं सद्धौः॥१२॥ प्रतत्ते ऋद्य करंगं कृतं

স্ত্র°६. व॰६.] ॥ ३৮४॥ [म॰६. স্ত্র°२. सू॰ ৭৫.

भूत कुल्तंयत् आयुं अतिष्ठिंग्वं असी पुरु सहस्रां नि शिशाः अभिक्षां उत्तत्वयाणं घृषता निनेष्ण १३॥ अनुं ला अहिंऽ शे अधे देव देवाः मदेन विश्वे क्विऽतमं क्वीनां करंः यचे वरिवः वाधि-तायं दिवे जनायत्नवे गृणानः ॥ १४॥ अनुं द्यावापृष्यिवीः तत्त्ते ओजः अमत्याः जिह्ते इंद्रदेवाः कृष्व कृत्नोः अकृतं यत्ते अस्ति उक्षं नवीयः जन्यस्व यद्भैः॥ १५॥ ६॥

॥१९॥ महान् इंद्रे:नृऽवत् आ चुषे्िण्डिप्राः चृत ब्रिऽवहीं:अ-मिनःसहंःऽभिः ऋस्त्रद्यंक् वृवृधे वीयीय वृहः पृषुः सुऽकृंतः कृतृं-ऽभिःभूत॥१॥ इंद्रं एव धिषणां सातये धात वृहंतं ऋष्वं ऋजरं युवानं अषाद्धेन शवंसा शूशुऽवांसंसद्यः चित्यः वृवृधे असा-मि॥२॥ पृथू करस्रो बहुला गर्भस्ती ऋस्द्रधंक् सं मिमीहि अ-वांसि यूथाऽइंव पृष्यः पृष्पुऽपाः दमूंनाः असान इंद्र अभि आ व्वृत्स्व आजी॥३॥ तं वः इंद्रं चतिनं अस्य शाकः इह नूनं वाज-ऽयंतः हुवेम यथां चित पूर्वे जरितारः आमुः अनेद्याः अन्वद्याः अरिष्टाः॥४॥धृतऽवंतःधन्ऽदाःसोमंऽवृद्धःसःहिवामस्यंवसुनः पुरुष्ठाः सं ज्िमरे पृथ्याः रायः ऋस्मिन् सुमुद्रे न सिंधवः यादे-मानाः॥५॥७॥ शविष्ठं नुः आभुरु श्रूर शवेः ओजिष्ठं स्रोजेः अभि-ऽभूते उयं विश्वा दुष्मा वृष्या मानुषाणां श्रम्भयं दाः हृष्ठिवः माद्यध्यै॥६॥ यः ते मदः पृत्नाषाद अमृधः इंद्रं तं नः आभ्र शू-शुऽवांसं येनं तोकस्यं तनयस्य साती मंसीमहि जिगीवांसः नाऽजेताः॥७॥ञानःभर्वृषंगं शुष्मं इंद्रधन्ऽस्पृतं शूशुऽवांसं सुऽदक्षं येनं वंसाम पृतंनासु शचून तवं जतिऽभिः उत जामीन अजामीन्॥६॥ आ ते शुष्पं: वृष्भः एतु पृष्ठात् आ उत्तरात् अध-

रात आपुरस्तांत आविश्वतः अभि सं एतु अवे ाङ् इंद्र द्युसं स्वं-ऽवत घे हि असे ।।।।। नृऽवत ते इंद्र नृऽतेमाभिः ज्ती वंसी महि वामं श्रोमंतिभः ईसे हि वस्वं उभयंस्य राजन धाः रत्नं महि स्यूरं वृहंतं॥१०॥ मृहत्वंतं वृष्मं वृव्धानं अकंवऽ आरि दिव्यं शासं इंद्रं विश्वऽसहं अवसे नूतनाय उपं सहःऽदां इह तं हुवेम॥१९॥ जनं विज्ञन महि चित्त मन्यमानं एभ्यः नृऽभ्यः रंध्य येषु अस्मि अधं हि ला पृथिव्यां श्रूरंऽसाती हवांमहे तनये गोषुं अप्ऽसु॥१२॥ वयं ते एभिः पुरुऽहूत स्व्येः श्रचोः उत्तऽत्रे दत् स्याम् धंतः वृचाणि उभयांनि श्रूर राया मृद्म वृह्ता त्वाऽ जेताः॥१३॥ ६॥

॥२०॥ द्योः न यः इंद्र अभिभू मं अर्यः तस्यो रियः शवसा पृत् इसु जनान तं नः सहसं इभरं उर्वरा इसा दृष्ठि सूनोः सहसः वृच् इतुरं ॥१॥ दिवः न तुभ्यं अनुं इंद्र स्चा असुर्ये देवेभिः धायि विश्वं अहिं यत् वृचं अपः वृद्यि वांसं हन् च्यु जी षिन विष्णुं ना स्चानः॥२॥ तूर्वेन ओजीयान त्वसः तवीयान कृत इबं सा इंद्रः वृद्य इमेहाः राजां अभवत मधुनः सो म्यस्यं विश्वां सां यत् पुरां दृत्नुं आवत् ॥३॥श्तौः अपद्रन् पृण्यंः इंद्र अचं दर्शः ओण्ये क्वयें अर्के इसा ती वृधेः शृष्णं स्य अश्वंस्य मायाः पितः न अरि रेचीत् किं चन प्र॥४॥ महः दृहः अपं विश्व इआंयु धायि वर्जस्य यत् पतंने पादि शृष्णं उत् सः स् इर्थं सार्यये कः इंद्रः कुत्साय सूर्येस्य साती॥ ॥५॥ श्र श्येनः न मदिं अंशुं असी शिरं दासस्य न सुंचेः म्या-यन प्र आवत् नमी सायं स् संतं पृण्व राया सं इषा सं स्विस्त ॥६॥ विपिप्रौः अहिं इमायस्य हृद्धाः पूरं वृज्जिन् श्वंसा न दृद्रः अत्र हिं इमायस्य हृद्धाः पूरं वृज्जिन् श्वंसा न दृद्रः

স্ত্র৽४.স্ত্র৽६.व॰१२.] ॥३৮६॥ [म॰६.স্ত্র॰२.सू॰२१.

मुऽदामन तत्रेवणः अप्रुंडमृषं क् जिर्षने दा्वं दा्त्रुषे दाः॥९॥
सः वृत्तमुं दर्णंडमायं दर्णंड श्रोणि तृतुं जिं इंद्रंः स्वृभिष्टिऽसुं सः श्रा
तुर्यं शर्षत् इसं द्योतंनाय मातुः न सी उपं मृज इयध्ये॥६॥ सः ई
स्मृधः वृन्ते अप्रतिऽइतः बिश्रंत वज्ञं वृच्डहनं गर्भस्तो तिष्ठंत
हरीं अधि अस्तांऽइव गतें वृच्ःऽयुजां वृह्तः इंद्रं क्रुष्वं॥९॥ स्नेमं ते अवसा नव्यः इंद्र् प्र पूर्वः स्त्वृते एना युज्ञैः सुप्त यत् पुरः
शर्मे शार्रदीः दत्ते हन्दासीः पुष्ठ कुत्सां यशिक्षंन॥१०॥ तं वृधः इंद्र्
पूर्वः भूः वृर्वस्यन उश्वे काव्यायं परां नवंऽ वास्तं अनुऽदेयं
महे पिचे ददाय स्वं नपांतं॥११॥ तं धुनिः इंद्र धुनिऽमतीः क्रुणोः
अपः सीराः न सवंतीः प्रयत् स्मुद्रं अति श्रूर् पिषे पार्यं तुर्वशं
यदुं स्वस्ति॥१२॥ तवं हृत्यत् इंद्र विश्वं आजो सस्तः धुनी चुमुरीः
याह् सिस्वं पदी दयंत् इत् तुभ्यं सो मे भिः सुन्वन्द्भी तिः इध्मऽभृतिः पक्षी अर्वेः॥ १३॥ १०॥

॥२१॥ इमाः कं ला पुष्ठतमंस्य कारोः हव्यं वीर हव्याः ह्वंते धियः र्षेऽस्थां अजरं नवीयः रियः विऽभूतिः ईयते व्चस्या॥१॥ तं कं स्तुषे इंद्रं यः विदानः गिवाह संगीः ऽभिः यु इऽवृं इं यस्य दिवं अति महा पृष्यव्याः पुष्ठमायस्य रिरिचे महिऽत्वं॥२॥ सः इत् तमः अव्युनं ततन्वत् सूर्येण व्युनंऽवत् चकार् कदा ते मतीः अमृतंस्य धामं इयेश्वंतः न मिनंति स्वधाऽवः॥३॥ यः ता चकारं सः कुहं स्वित् इंद्रं कं आजनं चरित कासुं विश्व कः ते यु इः मनसे शं वरायकः अकः इंद्र कृतमः सः होतां॥४॥ इदा हि ते विविषतः पुराऽजाः मत्नासः आसुः पुष्ठकृत सखायः ये मध्यमासः उत न्-तनासः उत्त अवसस्य पुष्ठहृत् वोधि॥५॥१९॥तं पृक्षंतः अवरासः স্থ০প্ত.স্তাণ্ড, ব॰৭३.] ॥ ३৮৩॥ [म॰६, স্তাণ্ড, মূ৽২২,

पराणि प्रत्ना ते इंद्र श्रुत्यां अनुं येमुः अचीमिस वीर ब्रह्मऽवाहः यात एव विद्या तात ता महातं ॥६॥ अभि ता पाजः रक्षसः वि तस्थे मिहं ज्ञानं अभि तत सु तिष्ठ तवं प्रत्नेन युज्येन सख्यां व- जेणधृष्णो अपतानुद्स्व॥ शासः तुश्रुधि इंद्रनूतं नस्य ब्रह्म य्यतः वीर का क्ष्ऽधायः तं हि आपिः प्रऽदिवि पितृ णां शश्रेत ब्रम् यं सु- ऽह्वं आऽ इंष्टी ॥ ।॥ प्र जतये वर्त्यां मिचं इंद्र महतः कृष्व अवसे नः श्रद्ध प्र पृष्यं विष्युं अपिं पुरंऽधि स्वितारं ओषधीः पर्वतान च ॥ ०॥ इमे जं ता पुरुऽशाक प्रऽयज्यो वितारं ओषधीः पर्वतान च ॥ ०॥ इमे जं ता पुरुऽशाक प्रऽयज्यो वितारं ओषधीः पर्वतान च ॥ ०॥ इसे जं ता पुरुऽशाक प्रऽयज्यो वितारं ओषधीः पर्वतान च ॥ ०॥ इसे जं ता पुरुऽशाक प्रऽयज्यो वितारं आपि अर्थं नित्र श्रुक्तः श्रुधि हवं आ हुवतः हुवानः न ताऽवान अत्यः अमृत तत्र श्रुक्तः श्रुधि हवं आ हुवतः हुवानः न ताऽवान ख्रुत्यः अमृत तत्र श्रुक्तः यज्ञीः ये अप्रिऽजिह्याः च्युत्र सापः आसुः ये मनुं च कुः उपरंदसाय॥ १०॥ सः नः बोधि पुरुऽ एता सुऽ गेषुं उत दुः ऽगेषुं पृष्ठि कृत विद्यानः ये अश्रमासः उरवः विद्याः तेभि नः इंद्र अभि वृद्यि वाजं॥ १२॥ १२॥

॥२२॥ यः एकंः इत् हव्यंः चृष्णीनां इंद्रं तंगीःऽभिः ऋभि ऋचिं श्राभिः यः पत्यंते वृष्भः वृष्णयंऽवान् स्त्यः सत्तां पुरुऽमायः स-हंस्वान् ॥१॥ तं कुं नः पूर्वे पितरः नवंऽग्वाः सप्त विप्रांसः ऋभि वाजयंतः नश्चत्ऽदाभं ततुंिरं प्रवेतेऽस्थां ऋद्रोघऽवाचं मृति-ऽभिः शविष्ठं ॥२॥ तं ईमहे इंद्रं ऋस्य रायः पुरुऽवीरस्य नृऽवतः पुरुऽश्लोः यः ऋस्तृंधोयुः ऋजरं स्वःऽवान् तं आभरह्िरऽवः मा-द्यध्ये॥३॥तत् नः वि वोचः यदिते पुरा चित् जरितारः आन्त्रः सुम्बं इंद्रकः तेभागः किं वयः दुध् खिद्यः पुरुऽहृत पुरुऽवसो॰ ऋसु-रऽधः॥४॥ तं पृच्छंती वर्चंऽहस्तं र्थेऽस्थां इंद्रं वेपी वर्करी यस्यं नु श्र०४. अ०६. व०१५.] ॥३८६॥ [म०६. अ०२. सू०२३.
गीः तुविऽयामं तुविऽकूर्मि रमःऽदां गातुं इषे नद्यते तुमं अच्छे
॥५॥१३॥ अया ह्त्यंमाययां ववृधानं मनःऽजुवां स्वऽतवः पवैतेन अच्यंता चित् वी किता सुऽओ जः रुजः विह्द्धा धृषता विऽर्षण्यन् ॥६॥तं वःधिया नव्यस्या शविष्ठं मृत्नं मृत्नुऽवत प्रिऽत्तंस्यध्येसः नः वृष्य्त अनिऽमानः सुऽवद्यां इंद्रं विश्वानि अति
दुःऽगहां नि॥९॥ आजनां य दुह्रं शे पार्थिवानि दिव्यानि दी प्यः
अंतरिक्षा तपं वृष्य विश्वतः शोचिषां तान् बृद्धऽ विषे शोच्य
सां अपः च॥६॥ भुवंः जनस्य दिव्यस्य राजां पार्थिवस्य जगतः
वेष्ठसंहक् धिष्व वजं दिस्ं शे इंद्र हस्ते विश्वाः अजुर्ये द्यसे वि
मायाः॥९॥ आसंऽयतं इंद्र नः स्वृद्धितं श्रचुऽत्याय वृह्तं शिक्रमृधां
ययां दासांनि आयीशि वृचा करं विज्ञन सुऽतुकां नाहुंषाशि

मायाः॥०॥ आसंऽयतं इंद्रनःस्वृस्तिं श्चुऽतूयौय वृह्ती अमृधां ययां दासांनि आयौिण वृचा करंः वृज्जिन सुऽतुकां नाहुंषाणि ॥१०॥ सःनः नियुत्तऽभिः पुरुऽहूत् वेधः विश्वऽवाराभिः आगृहि प्रऽयुज्यो॰ न याः अदेवः वरंते न देवः आ आभिः याहि तूयं आ मद्यदिक् ॥ ११ ॥ १४ ॥

॥२३॥ मृते इत्लं निऽमिश्वः इंद्र मोमे स्तो मे बसं शिश्स्यमां ने जुक्ये यत् वा युक्ताभ्यां मुघ्ठ वन हरिऽभ्यां विश्वंत वर्जं बाह्रोः इंद्र यासि॥१॥ यत् वा दिवि पायें मुस्तिं इंद्र वृच्ठ हत्ये अविसि शूर्रं असातो यत् वा दक्षस्य विभ्युषः अविभ्यत् अध्यः शर्धतः इंद्र दस्यून्॥२॥ पातां मुतं इंद्रं अस्तु मोमं प्रुऽ नेनीः ज्यः जरितारं ज्ती कर्ती वीरायं मुस्त्ये कं लोकं दातां वसुं स्नुवते कीरये चित् ॥३॥गंतां इयंति सर्वना हरिऽभ्यां ब्धिः वर्जं प्पिः सोमं दृदिः गाः कर्ती वीरं नयं सर्वेऽवीरं श्रोतां हवं गृण्तः स्तोमंऽवाहाः॥४॥ अस्तै वयं यत् व्वानं तत् विविष्मः इंद्रांय यः नः प्रुऽदिवंः अपंः

ञ्र॰४.ञ्र॰६.व॰१৮.] ॥३৮৫॥ [म॰६.ञ्र॰३.सू॰२४.

॥ २४॥ वृषां मदंः इंद्रे स्थोकः जुक्या सचां सोमेषु सुन्ऽपाः च्यूजीषी अर्च्यः म्घऽवां नृऽभ्यः जुक्येः द्युक्षः राजां गिरां अक्षितऽजितः॥ १॥ ततुरिः वीरः नयेः विऽचेताः स्रोतां हवं गृण्तः जुविऽजितः वसुः शंसः न्रां कारुऽधायाः वाजी स्तुतः विद्ये दाति वाजी॥ शास्रक्षः न च्क्योः स्तूर् वृहन् प्रते महा रिर्चे रोदं-स्योः वृक्षस्यं नु ते पुरुऽहून् व्याः वि जत्यः रुरुहुः इंद्र पूर्वीः॥ ३॥ शचीऽवतः ते पुरुऽशाक् शाकाः गवांऽइव सुत्यः संऽचरणीः वृत्यानां न तंत्रयः ते इंद्र दामं नऽवंतः अदामानः सुऽदाम् न ॥ ४॥ अन्यत् अद्य कवेरं अन्यत् जं स्वः असत् च सत् महुः आऽचितः इंद्रः मिनः नः अर्च वर्रणः च पूषा अर्थः वर्शस्य परिऽ एता अस्ति ॥ ५॥ १०॥ वित्तत् आपं न पर्वतस्य पृष्टात् उक्षेभिः इंद्र अन्यतः ॥ ५॥ १०॥ वित्तत् आपं न पर्वतस्य पृष्टात् उक्षेभिः इंद्र अन्यतः

স্ত্র° ধ. স্ত্র° হ০.] ॥ ३९०॥ [म॰ ६. স্ত্র° ३. सू॰ ২५.

युक्षैःतंत्राञ्चािभः मुस्तुतिऽभिः वाजयंतः आजिन जग्मुः गिवीहः अश्वाः ॥६॥न यं जरेति श्रदः न मासाः न द्यावं इंद्रं अवुऽक् श्येति वृह्यस्यं चित् वर्धतां अस्य तृनूः स्तोमेिभः उक्थेः च श्रस्यमाना ॥९॥ न वीळवे न मंते न स्थिरायं न श्र्षेते दस्युंऽजूताय स्तुवान अजाः इंद्रंस्य गिरयः चित् अहुव्वाः गंभीरे चित् भवृति गाधं अस्मे॥६॥गंभीरेणं नः उरुणां अम्बिन् प्रइषः यंधि मुत्ऽ पावन वाजान स्थाः जं मु ऊर्धः जती अरिषण्यन अक्तोः विऽ उष्टी परिऽतक्स्यायां॥९॥ सर्चस्व नायं अवसे अभीके इतः वा तं इंद्र पाहि रिषः अमा च एनं अरेण्ये पाहि रिषः मदेम श्तऽ हिमाः मुऽवीराः॥ १०॥ १८॥

॥२५॥ या ते कृतिः अवमा या प्रमा या मध्यमा इंद्र शुष्मिन्
अस्ति ताभिः कं सु वृच् इहत्ये अवीः नः एभिः च वाजैः महान नः
ज्य ॥१॥ आभिः स्पृधः मिष्तीः अरिषर्यन अमित्रंस्य व्यथ्य
मन्युं इंद्र आभिः विश्वाः अभिऽयुजः विषूं चीः आयीय विशः अवे
तारीः दासीः ॥२॥ इंद्रं जामयः जत ये अजामयः अवै। चीनासः
वनुषं युयुजे तं एषां विश्वुरा शवांसि जहि वृष्यांनि कृणुहि
पराचः ॥३॥ शूरं वा शूरं वनते शरीं रेः तनू इहचा तह्षि यत कृखैते तो के वा गोषुं तनये यत अप् इसु विकंदसी ज्वेरांसु बवैते ।
॥४॥ नहि ला शूरं न तुरः न धृष्णुः न ला योधः मन्यंमानः युयोधं
इंद्रं निकंत्वा प्रति अस्ति एषां विश्वा जातानि अभि असितानि
॥५॥ १९॥ सः प्रयते जभयोः नृम्णं अयोः यदि वेधसः संऽ इथे
हवंते वृचे वा महः नृष्वति क्षये वा व्यचंस्वंता यदि वितंत्सीते ।
॥६॥ अधं स्पते चष्ण्यः यत् एजां न इंद्रं चाता जत भव वृद्धता

श्रमाकांसः ये नृहतं मासः श्र्येः इंद्रं सूर्यः द्धिरे पुरः नः ॥०॥ अनुं ते दायिमहे इंद्रियायं स्वा ते विश्वं अनुं वृच्डहत्ये अनुं श्वचं अनुं सहं यज्ञ इंद्रं देवेभिः अनुं ते नृहसही ॥ ६॥ एव नः स्पृधंः सं श्रज् समत्र सुं इंद्रं र्रेधि मिष्तिः अदेवीः विद्यामं वस्तोः अवंसा गृ-णंतेः भ्रत्रवाजाः उत ते इंद्र नूनं ॥ ९॥ २०॥

॥२६॥ श्रुधिनः इंदू इयांमसि ला महः वाजंस्य साती वृवृषा-णाःसं यत् विशेः अयंत शूरंऽसाती उयं नः अवः पार्ये अहेन् दाः ॥१॥ लां वाजी ह्वते वाजिनेयः महः वाजस्य गध्यस्य साती लां वृचेषुं इंद्रसत्ऽपंतिं तर्रचं तां चृष्टे मुष्टिऽहा गोषुं युध्यंन्॥२॥ तं व्विचोद्यः अकिऽसाती लं कुलाय शुष्णं दाशुषे वक् लंशिरः ञ्चम्भेर्णः परां ञहन् ञ्चतिष्यिऽग्वायं शंस्यं करिष्यन्॥३॥ तंर्षं प्रभुषः यो धं ऋष्वं आवं युध्यंतं वृष्भं दर्शऽद्युं तं तुर्यं वृत्सवेसचा अहुन लं तुर्जिं गृणंतं इंद्र तूतोः ॥४॥ लं तत् उक्यं इंद्र बहैणां कुः प्र यत् शुना सहस्रा शूर दिष अवं गिरेः दासं शंबरं हुन प्र ञ्चावः दिवंःऽदासं चिचाभिः जुती॥५॥२१॥तं श्रृह्वाभिः मंदसानः सोमैः द्भीतये चुमुरिं इंद्र सिस्वुप् तं र्जिं पिठीनसे दुश्स्यन् षृष्टिं सहस्रां शच्यां सचां ऋहुन्॥६॥ ऋहं चुन तत् सूरिऽ भिः आ-नुष्यां तर्वज्यायः इंद्रुसुमं श्रोजः तयां यत् स्तर्वते सुध्ऽवीरवीराः विऽवर्षयेन नहुंषा श्विष्ट॥७॥ व्यं ते अस्यां इंद्र द्युमऽहूं ती स-खायः स्याम् महिन् प्रेष्ठाः प्रातंदैनिः खुन्ऽश्रीः खुस्तु श्रेष्ठंः घुने वृचाणां सनये धनानां ॥ ६ ॥ २२ ॥

॥२७॥ किं ऋस्य मदे किं कुं ऋस्य पीती इंद्रः किं ऋस्य सख्ये

चुकार्रणाः वा ये निऽसदि किंते ऋस्य पुरा विविद्वे किं कं नूतं-नासः॥१॥सत्ऋस्य मदेसत् जुं ऋस्य पीतौ इंद्रःसत् ऋस्य सुख्ये चकार्रणाः वा ये निऽसदिसत्ते ऋस्यपुरा विविद्रेसत् कं नू-तंनासः॥शान्हिनुतेम्हिमनःसमस्यनम्घऽवृत्मघवत्ऽलस्य विद्म न राधंसःऽराधसः नूतंनस्य इंद्रं निकः दुदृशे इंद्रियं ते ॥३॥ एतत् त्यत् ते इंद्रियं अचेति येनं अवधीः व्राप्त शिखस्य शेषः व-जस्य यत् ते निऽहंतस्य शुष्मात् स्वनात् चित् इंद्र प्रमः दुदारं ॥४॥ वधीत इंद्रः व्राठिशंखस्य शेषः अभित आवृतिने चायमा-नायंशिक्षंनवृचीवंतःयत्हरिऽयूपीयांयां हन् पूर्वे ऋषै भियसां अपरः दत्ती।।।।२३॥ चिंशत्ऽर्शतं वृिमिगाः इंदु साकं युव्याऽवत्यां पुरुऽहूत श्रवस्या वृचीवंतः शरंवे पत्यंमानाः पाचां भिंदानाः निऽऋषीनि आयन्॥६॥ यस्यं गावौ अरुषा मुऽयवस्यू० अंतः जं मु चरतः रेरिहाणा सः सृंजयाय तुर्वशं परां ऋदात वृचीवतः दैव्ऽवातायं शिक्षंन्॥०॥ इयान् ऋग्रे र्थिनः विंश्तिंगाः वधू-ऽमैतः मुघऽवां मह्यं संऽराट् ऋभिऽऋावती चायुमानः द्दाति दुःऽनशां इयं दक्षिंगा पार्थवानां ॥ ৮॥ २४॥

॥२६॥ आगावं अगमन जतभदं अक्तन सी दंतु गोऽस्थे रणयंतु असो मजाऽवंतीः पुरुऽरूपां इह स्युः इंद्राय पूर्वीः ज्वसं दहां-नाः ॥१॥ इंद्रेः यज्वंने पृण्ते च शिख्ति उपं इत ददाति न स्वं मुषायति भूयं ऽभूयः रियं इत अस्य वर्धयंन अभिने खिल्ये नि द्धाति देवऽयुं ॥२॥ न ताः नशंति न द्भाति तस्कंरः न आसां आ-मिनः व्यथिः आद्ध्षेति देवान च्याभिः यजेते ददांति चज्योक् इत ताभिः सचते गोऽपंतिः सह ॥३॥ न ताः अवी रेणुऽकंकाटः श्रृष्तुते न संस्कृत् वं उपं यंति ताः श्र्मि उत्हरगायं श्रभयं तस्यं ताः श्रनुं गावः मतेस्य वि च्रंति यज्वंनः ॥४॥ गावः भगः गावः इंद्रं मे श्रु छान् गावः सो मस्य प्रथमस्य भृष्यः इमाः याः गावः सः जनासः इंद्रं इकामि इत् हृदा मनसा चित् इंद्रं ॥५॥ यूयं गावः मेद्य्यकृषं चित् श्रृष्टीरं चित् कृणुष्य सुऽप्रतीकं भृदं गृहं कृणुष्य भृद्ऽवाचः बृहत् वः वयः उच्यते सभासुं ॥६॥ प्रजाऽवंतीः सुऽयवंसं रिशंतीः शृष्ठाः श्रपः सुऽप्रपाने पिवंतीः मा वः स्तेनः ई्ष्रत् माश्र्यऽश्रसः परिवः हेतिः हृद्रस्य वृज्याः॥९॥ उपं इद् उप्ऽपचेनं श्रामु गोषुं उपं पृच्यतां उपं अष्ट ष्मस्य रेतिस उपं इंद्र तवं वीर्ये॥ । । । १॥ ॥ ६॥ ।

॥२०॥ इंद्रं वःनरं स्खायं सेपुः महः यंतंः सुऽमृतये चकानाः
महः हि दाता वर्जंऽहस्तः अस्ति महां जं रखं अवसे यज्ञधं॥१॥
आ यिनं हस्ते नयीः मिमिक्षुः आ रथे हिर्ण्यये रथेऽस्थाः आ
र्ष्मयः गर्भस्योः स्थूरयोः आ अर्धन् अश्वासः वृष्णः युजानाः
॥२॥ श्रिये ते पादां दुवंः आ मिमिक्षुः धृष्णुः वृजी श्वंसा दक्षिणऽवान् वसानः अर्तं सुर्भिं हशे कं स्वंः ननृतो इषिरः वृभूष्॥३॥
सः सोमः आमिष्यऽतमः सुतः भृत् यिनं पृक्तः पृच्यते संति
धानाः इंद्रं नरं स्तुवंतंः ब्रह्मऽकाराः ज्वथा श्रंसतः देववातऽतमाः
॥४॥ न ते अंतंः श्वंसः धायि अस्य वितु वावधे रोदंसी महिऽत्वा
आ ता मूरिः पृण्वित तृतुं जानः यूथाऽ इंव अप्ऽसु संऽ ई जंमानः
जती॥५॥ एव इत् इंद्रं सुऽहवंः च्रुष्वः अस्तु जती अनूती हिर्ऽश्विपः सर्वा एव हि जातः असमातिऽ ओजाः पुरु च वृचाहुन्ति
नि दस्यून्॥ ६॥ १॥

॥३०॥ भूयं: इत् व्वृधे वीयीय एकं: ऋजुर्यः द्यते वसूनि प्र रि-रिचे दिवः इंद्रः पृथिच्याः अर्धे इत् अस्य प्रति रोदंसी चुभे ॥१॥ अर्ध मन्ये बृहत् असुर्ये अस्य यानि दाधारं निकः आ मिनाति द्विऽदिवे सूर्यः दुर्शतः भूत वि सद्यानि उर्विया मुऽऋतुः धात ॥२॥ अद्य चित् नु चित् तत् अपं: नुदीनां यत् आभ्यः अरदः गातुं इंद्रिनपवैताः ऋग्नऽसदः नसेदुः लयां हुद्धानि सुऽऋतो ॰ रजांसि ॥३॥ मृत्यं इत्तत्न लाऽवान् ऋन्यः ऋस्ति इंद्रं देवः न मर्त्यः ज्या-यांन अहंन अहिं पृष्ठिशयांनं अगीः अवं अमृजः अपः अच्छे समुद्रं ॥४॥ तं अपः वि दुरंः विषूचीः इंद्रं हुद्धं अरुजः पर्वेतस्य राजां अभवः जगतः चर्षणीनां साकं सूर्यं जनयंन् द्यां उषसं 11411211

॥३१॥ अभूः एकः र्यिऽ पृते र्यी णां आ हस्तं योः अधिषाः इंद्र कृष्टीः वितोके अप्रमुतनये च सूरे अवीचंत चर्षणयः विऽवा-चः॥१॥ तत् भिया इंद्र पार्थिवानि विश्वां अर्चुता चित् च्युव्यंते रजांसिद्यावासामां पर्वतासः वनांनि विश्वं हद्धं भयते अज्मन् ञा ते॥२॥ तं कुत्सेन ऋभि मुष्णं इंद्र ऋमुषं युध्य कुयंवं गोऽइंष्टी दर्श मुडिप्ति अधं सूर्यस्य मुषायः चन्नं अविवेः रपांसि॥३॥ तं श्तानि अव शंबरस्य पुरः ज्यंय अपृतीनि दस्योः अशिक्षः यचे शचांश्चीऽवःदिवंऽदासायसुन्वतेसुत्ऽक्रेभ्रत्ऽवांजायगृ-णुते वसूनि॥४॥सःसत्युऽसत्वन महुते रणाय रथं आ तिष्ठ तुवि-ऽन्म्णभीमं याहिप्रऽप्यिन् अवसा उपमद्भिक्प च श्रुत् श्रव्य चर्षे गिऽभ्यः ॥ ५॥३॥

॥३२॥ अपूर्व्या पुरुऽतमानि असी महे वीरायं त्वसे तुरायं 394*

विऽरिष्णिने वृज्जिणे शंडतमानि वचौसि आसा स्यविराय तृख्ं ॥१॥सः मातरां सूर्येण क्वीनां अवांसयत् रुजत् अद्रिंगृणानः सुऽ आधीभिः ऋकंऽभिः वाव्यानः उत् उसियाणां असृज्त निऽदानं॥२॥ सः विहूरिभः ऋकंऽभिः गोषुं शर्श्वत् मितर्जुरिभः पुरु कृता जिगायपुरं पुरु हा सर्विऽ भिः स्खिऽयन हुद्धाः हु-रोजुक्विऽभिःक्विःसन्॥३॥सःनीृव्यांभिःजुरितारैश्रच्छंमहः वाजेभिः महत्ऽभिः च शुष्मैः पुरुऽवीराभिः वृष्भ सितीनां आ गिर्वेणुःसुवितायंप्रयाहि॥४॥सःसर्गेणश्वंसात्कः अत्यैः अपः इंद्रः दृष्टिगुगुतः तुराषाट् इत्या सृजानाः अनेपऽवृत अर्थे दिवे-ऽदिवे विविषुः अप्रुऽमृष्यं ॥ ५ ॥ ४ ॥

॥३३॥ यः स्रोजिष्ठः इंद्रुतं सुनुः दाः मदः वृष्न सुऽस्रिधिः दास्वान सीवंश्यं यः वनवंत सुऽऋश्वंः वृचा समत्रसुं स्सहंत अमिचान्॥१॥ लां हि इंद्र अवसे विऽवाचः हवंते चुषेणयः पूरं-ऽसाती लं विप्रेंभिः वि पृणीन् अ्रायुः लाऽ ऊंतः इत् सनिता वाजै अवी॥२॥ तंतान् इंद्र उभयान् अमिनान् दासां वृनािर्ण आयी च पूरवधीः वनांऽइव मुऽधितेभिः ऋतैः आ पृत्ऽसु दुर्षि नृणांनृऽतुम्॥३॥सःत्वंनुःइंद्रु ऋक्षवाभिः जुतीसर्वा विषयऽञ्चा-युंः ऋविता वृधे भूः स्वंःऽसाता यत् इयामिस ना युध्यंतः नेम-ऽधिता पृत्रुसु श्रूर॥४॥नूनंनः इंद्रु ऋपुरायं च स्याः भवं मृळीकः उतनः अभिष्टी इत्था गृणंतः महिनस्य शमैन दिवि स्याम पायै गो्सऽतंमाः॥ ५॥ ५॥

॥३४॥ संच्ते ज्ममुः गिरं इंद्र पूर्वीः विच्तत् यंति विऽभ्वः

॥३९६॥ [म॰६.ञ्र॰३.सू॰३६.

अ°४.अ°७.व°८.]

म्नीषाः पुरानूनं च स्तुतयं ऋषीणां प्रसृधे इंद्रे ऋधि उक्युऽ ऋ का॥१॥ पुरुऽहूतः यः पुरुऽगूतेः ऋभां एकः पुरुऽप्रश्रसः ऋसि युक्षेः रथं न महे शवंसे युजानः ऋसाभिः इंद्रे ः ऋनुमाद्यं भूत्॥१॥ न यं हिंसंति धीतयं न वाणीः इंद्रे न स्त्रंति इत् ऋभि वृधेयंतीः यदि स्तोतारं शृतं यत सहस्रं गृणंति गिर्वेणसं शं तत् ऋसी॥३॥ ऋसी एतत् दिवि ऋचीऽ इंव मासा मिमिसः इंद्रे नि ऋयामि सोमः जनन धन्वन् ऋभिसं यत् आपं स्वा व्वृधुः हवेनानि युक्षेः॥४॥ ऋसी एतत् महि आंगूषं ऋसी इंद्रोय स्तोचं मृतिऽभिः ऋवाचि ऋसत् यथां मृह्ति वृच्डतूर्ये इंद्रे विश्वऽ आयुः ऋविता वृधः च ॥ ५॥ ६॥

॥३५॥ कदा भुवन रथंऽ स्याणि बसं कदा स्तोचे सहस्रऽ पोषं दाःकदा स्तोमं वास्यः अस्य राया कदा धियः कर्मस्वाजंऽरलाः ॥१॥ कि स्वित्त तत् इंद्र यत् नृऽभिः नृन् वी रैः वी रान् नी क्रयां से जयं आजीन चिऽधातुं गाः अधि ज्यासि गोषुं इंद्रं द्युक्तं स्वंःऽवत् धेहि असो ॥२॥ कि स्वित् तत् इंद्र यत् जरिचे विश्वऽप्तं बसं कृणवंः श्विष्ठ कदा धियः न निऽयुतः युवासे कदा गोऽमंघा ह-वनानि गुच्छाः॥३॥ सःगोऽमंघाः जरिचे अश्वंऽचंद्राः वाजंऽश्ववसः अधि धेहि पृष्ठाः पीपिहि इषः सुऽद्धां इंद्र धेनुं भरत्ऽवां जेषु सुऽहचंः ह्ल्याः॥४॥तं आनूनं वृजनं अत्यथां चित् श्रूरं यत् श्र् क्रवं विद्रंरगृणीषे मा निः अरं श्रुक्तऽद्धस्य धेनोः आंगिरसान बसं-णा विष्र जिन्व॥ ५॥ ०॥

॥३६॥ सूचा मद्रोसः तवं विष्युऽजन्याः सूचा रायंः ऋधं ये पा-396* थिवासः स्वा वार्जानां अभवः विष्ठभक्ता यत देवेषुं धारयंथाः असुर्यं॥१॥ अनुं प्र येजे जनः ओजः अस्य स्वा द्धिरे अनुं वीर्याय स्यूम्डगृभे दुध्ये अवेते च ऋतुं वृंजंति अपि वृच्डहत्ये॥२॥ तं स्-धीचीः जतयः वृष्ण्यानि पींस्यानि निष्ठयुतः स्र्युः इंद्रं स्मुद्रं न सिंधवः चक्यडणुष्माः चृह्डव्यचंसं गिरं आ विश्वंति॥३॥ सः रायः खां उपसृज्गृणानः पुह्डचंद्रस्यं तं इंद्र् वस्वं पतिः वृभू य असमः जनानां एकः विश्वंस्य भुवंनस्य राजां॥४॥ सः तु श्रुधि श्रुत्यां यः दुवः इयुः द्योः न भूमं अभि रायः अर्थः असः यथां नः श्वंसा च-कानः युगेऽयुंगे वयंसा चिकतानः ॥ ५॥ ८॥

॥३९॥ अवीक् रथं विश्वऽवारं ते उप इंद्रं युक्तासः हरेयः वहं तु कीरिः चित् हिला हवंते स्वंःऽवान अधीमहिंसधऽमादं ते अद्य ॥१॥प्रो दो गें हरेयः कर्म अप्मन पुनानासं अरुगंतः अभूवन इंद्रंः नः अस्य पूर्वः प्पीयात द्युक्षः मदस्य सोम्यस्य राजां ॥२॥ आ-ऽस्माणासंः श्वसानं अच्छं इंद्रं सुऽच्के र्थ्यासः अश्वाः अभि श्ववंः अरुगंतः वहेयुः नु चित् नु वायोः अमृतं वि द्स्येत्॥३॥ वरिष्ठः अस्य दक्षिणां इयित् इंद्रंः मघीनां तुविकूर्मिऽतंमः यया वज्ञिऽवः प्रियासि अहंः मघा च धृष्णोः दयसे वि सूरीन् ॥४॥ इंद्रंः वाजस्य स्थविरस्य दाता इंद्रंः गीःऽभिः वर्धतां वृद्धऽमहाः इंद्रंः वृवं हिनष्ठः अस्तु सत्वा आतासूरिः पृण्वित तृतुंजानः॥५॥०॥

॥३८॥ अपांत इतः उत् कुं नः चित्र इतमः मृही भृषेत द्युडमतीं इंद्रेडहूतिं पन्यंसी धीतिं दैव्यंस्य यामन जनस्य गृतिं वनते सु-इदानुं: ॥१॥ दूरात चित् आ वस्तः अस्य कर्णी घोषांत इंद्रेस्य त्यिति बुवाणः आ इयं एनं देवऽहूं तिः ववृत्यात् मृद्यं इंदं अभि सृच्यमाना ॥२॥ तं वः धिया प्रमयां पुराऽजां अजरं इंदं अभि अनूषि अकैंः बसं च गिरंः द्धिरे सं अस्मिन् महान् च स्तोमः अधिवर्धत् इंद्रं॥३॥वधीत् यं युद्धः उतसोमः इंदं वधीत् बसं गिरंः उक्या च मन्मं वधी अहं एनं उषसंः यामन् अत्तोः वधीन् मासाः श्रदः द्यावं इंदं ॥४॥ एव ज्द्धानं सहंसे असां मि ववृधानं राधसे च श्रुतायं महां उयं अवंसे विम् नूनं आ विवासेम् वृच्ठत्र्येषु ॥ ५॥ १०॥

॥३०॥ मंद्रस्यं क्वेः दि्यस्यं वहेंः विप्रंडमन्मनः व्चनस्यं मध्यः अपांः नः तस्यं स्चनस्यं देव इषंः युवस्व गृण्ते गोऽ अपाः॥१॥ अयं उशानः परि अद्वि उसाः स्वृतधीं तिऽभिः स्वृत् उयुक् युजानः क्वतः अरंग्णं वि व्लस्यं सानुं पृणीन् वचंःऽभिः अभि योधतः इंद्रंः॥२॥अयं द्योत्यत् अद्युः नु चित अह्रां श्रुचिंऽजन्मनः उषसंः चकारः ॥३॥अयं रोच्यत् अरुचंः क्चानः अयं वास्यत् वि स्वृतेनं पूर्वीः अयं र्युच्यत् अरुचंः क्चानः अयं वास्यत् वि स्वृतेनं पूर्वीः अयं र्युच्यत् अरुचंः क्चानः अयं वास्यत् वि स्वृतेनं पूर्वीः अयं र्युच्यत् अरुचंः क्चानः अयं वास्यत् वि स्वृतेनं पूर्वीः अयं र्युच्यत् अरुचंः क्चानः अर्थं वास्यत् वि स्वृतेनं पूर्वीः अर्थं यत् स्वृत्वानः गृण्ते प्रत्न राजन् इषंः पिन्व वसुऽ देयां य पूर्वीः अपः ओषंधीः अविषा वनानि गाः अर्वेतः नृन स्वसे रिरीहः ॥ ५॥ १९॥

॥४०॥ इंद्रं पिबंतुभ्यं सुतः मदांय अवस्य हरीं वि मुच् सर्वाया ज्त प्र गाय गुणे आ निऽसद्यं अर्थ युद्धायं गृण्ते वयः धाः॥१॥ अस्यं पिब् यस्यं जुद्धानः इंद्रु मदाय ऋते अपिवः विऽर्षिश्न স্ত্র° ৪. র॰ ৭৪.] ॥ ३९९॥ [म॰ ६. র॰ ३. सू॰ ४२.

तं जं ते गावं नरं आपं अद्रिः इंदुं सं अह्यन् पीतये सं असी॥॥ संऽइंडे अयो मुते इंद्र सोमें आ ला वहुं तु हरेयः वहिष्ठाः लाऽ यता मनसा जोह वी मि इंद्रं आ या हि सुवितायं महे नः॥३॥ आ या हि शर्यत् उशता यया थ इंद्रं महा मनसा सो मुठ पेयं उपं ब्रह्माणि शृण्वः इमा नः अर्थते युद्धः तन्वे वयः धात्॥४॥ यत इंद्रं दिवि पार्ये यत् अर्धक् यत् वा स्वे सदने यचे वा असि अतः नः युद्धं अव् वसे नियुत्वान सुठ जोषाः पाहि गिर्वणः मुहत् ठिभः॥५॥ १२॥

॥४१॥ अहेळमानः उपं याहि युवं तुभ्यं प्वंते इंदेवः मुतासंः गावंः न विज्ञन स्वं ओकं अच्छं इंद्रं आगहि प्रथमः यिवियानां ॥१॥ याते का कुत् सुडकृता या वरिष्ठा यया प्रश्वत पिविसि मध्यः जिमित्रया पाहिप्र ते अध्ययुः अस्थात् संते वजः वर्ततां इंद्रग्ब्युः ॥१॥एषः द्रपः वृष्भः विश्वरूपः इंद्राय वृष्णे सं अकारिसो मः एतं पिव हरिऽवः स्थातः उप यस्यं ईिषंषे प्रऽदिवि यः ते अवं॥३॥ सुतः सो मः असुतात इंद्र वस्यान अयं श्रेयान चिकितुषे रणां य एतं तितिवैः उप याहि युवं तेनं विश्वाः तिविधीः आ पृण्स्व ॥४॥ ह्रयामित ला आ इंद्र याहि अवीङ् अरं ते सो मः तन्वं भवाति शतंऽऋतो॰ माद्यस्व सुतेषुं प्र अस्थान अव पृतनासु प्र विश्व ॥ ५॥ १३॥

॥४२॥ प्रति ऋसी पिपींषते विश्वांनि विदुषेभ्र्ऋांऽग्मायं जग्मये अपंश्वात्ऽद्युने नरे॥१॥ आई एनं प्रतिऽएतन सोमेभिः सोम्ऽपातमं अमेचेभिः ऋजीषिणं इंद्रं सुतेभिः इंद्रंऽभिः॥२॥ यदिसुतेभिः इंद्रंऽभिः सोमेभिः प्रतिऽभूषंश्वेदं विश्वस्य मेधिरः অ॰४.য়৽ ७.व॰ ৭৩.] ॥४००॥ [म॰६,য়॰४.सू॰४४.

धृषत् तंऽतं इत् आईष्ते॥३॥असीऽश्रंसी इत् अधंसः अध्येगी प्रभर्मुतं कुवित् समस्य जेन्यंस्य शर्धतः अभिऽशंस्तेः अवऽस्परंत्॥४॥१४॥

॥४३॥यस्यंत्यत् शंवरं मदे दिवंऽदासाय र्धयं अयं सः सोमंः इंद्रते सुतः पिवं॥१॥यस्यं तीवऽसुतं मदं मध्यं अतं च रक्षंसे अयं सःसोमं इंद्रते सुतः पिवं॥२॥यस्यं गाः अंतः अश्मंनः मदे हृद्धाः अवऽअसृजः अयं सः सोमंः इंद्रते सुतः पिवं॥३॥ यस्यं मंदानः अधंसः माघोनं द्धिषे शवंः अयं सः सोमंः इंद्रते सुतः पिवं ॥ ४॥ १५॥ ३॥

॥४४॥यः य्यिऽवः य्यिऽतंमः यः द्युक्तेः द्युक्तं त्रामः सोमः सुतः सः इंद्र ते अस्ति स्वधाऽप्ते मदः॥१॥यः श्रामः तृ विऽश्यम् ते य्यः द्यमा मृतीनां सोमः सुतः सः इंद्र ते अस्ति स्वधाऽप्ते मदः॥१॥ येनं वृङः न श्वसा तुरः न स्वाभिः ज्ितिऽभिः सोमः सुतः सः इंद्र ते अस्ति स्वधाऽप्ते मदः॥३॥त्यं जंः वः अप्रेऽहनं गृणी षे श्वसः पितं इंद्र विश्वऽसहं नरं मंहिष्ठं विश्वऽचेषिणं॥४॥ यं वधियंति इत् गिरः पितं तुरस्यं राधसः तं इत् नु अस्य रोदंसीः देवीः श्रुष्यं सप्यव्यातः ॥४॥१६॥ तत् वः उक्थस्यं वृह्णां इंद्राय उप्रक्रतृणी षणि विपः न यस्यं ज्तयः वि यत् रोहंति सुऽिह्नतः॥६॥ अविदत् दश्चे मिनः नवीयान प्रानः देवेभ्यः वस्यः अचैत् सुसुऽवान स्तीलानिः धौतरीभिः उष्या पायुः अभवत् सर्विऽभ्यः ॥९॥ कृतस्य पृषि वेधाः अपायि श्रिये मनांसि देवासः अकृत द्धानः नामं महः वचंःऽभिः वपुंः हश्ये वेत्यः वि आवः ।।।॥ द्युमतऽतमं नामं महः वचंःऽभिः वपुंः हश्ये वेत्यः वि आवः ।।।॥ द्युमतऽतमं

दक्षं घेहि असो सेधं जनानां पूर्वीः अरातीः वधियः वयः कृणुहि शचौभिः धनस्य साती असान् अविद्वि॥०॥ इंद्रं तुभ्यं इत् म्घ-ऽवन अभूम व्यं दाचे हुरिऽवः मा वि वेनः निकः आपिः दृहशे मर्त्येऽचा किं अंग रघ्रऽचीदंनं ला आहुः ॥१०॥१९॥ मा जस्वंने वृषभनः ररीयाः मा तेरेवतः सख्ये रिषाम पूर्वीः ते इंद्रनिः ऽसिधः जनेषु जहि अमुंस्वीन प्रवृह् अपृंगतः॥११॥ उत् अभागिऽइव स्तुनयन इयति इंद्रः राधांसि अच्यांनि गव्यां तं असि प्रऽदिवंः कार्ऽधायाःमाताञ्चदामानःश्चाद्भन् मुघोनः॥१२॥अध्यरीः वीर्प्रमहे मुतानां इंद्रायभ्रसः हि अस्य राजां यः पूर्वाभिः उत नूतंनाभिः गीःऽभिः वृव्धेगृण्तां ऋषीं णां॥१३॥ ऋस्य मदे पुरु वपीसि विद्वान इंद्रं वृत्राणि अप्रति ज्यान तं जं पही षिमधुं-ऽमंतं ऋसी सोमं वीरायं शिपिणे पिबंधी॥१४॥ पातां सुतं इंद्रंः ऋसु सीमं हंतां वृत्रं वजेण मंद्सानः गंतां युद्धं प्राऽवतः चित् अर्खं वसुं: धीनां अविता का्रुडधांयाः ॥१५॥१८॥ इदंत्यत् पाचै इंदूऽपानं इंद्रंस्य प्रियं अमृतं अपायि मत्तंत् यथां सीमनुसायं देवं वि ऋसात हेषं: युयवंत वि ऋंहं:॥१६॥ एना मुंदानः जहि शूर श्चूंन्जामिं अजोमिं मुघुऽवृन् अमिचान् अभिऽसेनान् अभि ञ्जाऽदेदिशानान् पराचः इंद्रम मृणु जहि च॥१७॥ ञ्जासु सानः म्घुऽवृन इंद्र पृत्रअसु असम्यं महि वरिवः सुऽगं कः॰ अपां तो-कस्यं तनयस्य जेषे इंद्रं सूरीन कृणुहि स्म नः अर्ध ॥१८॥ आ ला हरंयः वृषंगः युजानाः वृषंऽरथासः वृषंऽरश्मयः ऋत्याः ऋस्-चांचः वृषंगः वज्जऽवाहंः वृष्णे मदायसुऽयुजः वृहंतु॥१०॥ आते वृष्न वृषेणः द्रोणं ऋस्युः घृत्ऽप्रुषः न ज्मेयः मदंतः इंद्रं प्र तुभ्यं वृषंऽभिः सुतानां वृष्णेभ्रांति वृष्भायं सोमं॥२०॥१९॥ वृषां ऋसि

401*

॥ ४०२॥ [म॰६. ऋ॰४. सू॰४५.

ञ्च॰४.ञ्च॰७.व॰२३.]

द्विः वृष्भः पृथिव्याः वृषां सिंधूनां वृष्मः स्तियांनां वृष्णे ते इंदुंः वृष्म पीपाय स्वादुः रसः मधुऽ पेयंः वराय ॥२१॥ अयं देवः सहंसा जायंमानः इंद्रेण युजा पृणि अस्तुभायत् अयंस्वस्यं पितुः आयुं-धानि इंदुंः अमुण्णात् अश्विवस्य मायाः ॥२२॥ अयं अकृणोत् उषसं सुऽ पत्नीः अयं सूर्ये अद्धात ज्योतिः अंतः अयं चिऽधातुं दिवि रोचनेषुं चितेषुं विंद्त अमृतं निऽ गूद्धं ॥२३॥ अयं द्यावां-पृथिवीः वि स्तुभायत् अयं रथं अयुन्क सप्तऽरिधमं अयं गोषुं श्र्यां पृकं अंतः सोमः द्यार् दर्शऽयं उत्सं ॥ २४॥ २०॥

॥४५॥ यः आ अनंयत प्राऽवतः सुऽनीती तुवैशं यदुं इंद्रःसः नःयुवांसखां॥१॥ ऋविष्रे चित्वयंःदधत् ऋना पुनां चित् अवै-ता इंद्रंः जेतां हितं धनं ॥२॥ महीः ऋस्य प्रऽनीतयः पूर्वीः उत प्रऽशंस्तयः न अस्य खीयंते जतयः॥३॥ सखायः बसंऽवाहसे अ-चैत प्रच्गायत् सः हिनः प्रधमंतिः म्ही॥४॥ तं एकंस्य वृच्डह्न अविता हयोः असि उत ईहशे यथा वयं॥५॥२१॥ नयंसि इत् जं अति हिषः कृणोषि जुक्युऽश्रंसिनः नृऽभिः सुऽवीरः जुच्युसे ॥६॥ बुसार्णं ब्रसंऽ वाहसंगीःऽभिः सर्खायं ऋग्मियंगां न दोहसे हुवे ॥९॥यस्यं विश्वांनि हस्तंयोः जुचुः वसूंनि नि हिता वीरस्यं पृत्-नाऽसहंः॥।।विद्वहानिचित्ऋद्रिऽवःजनानां श्चीऽपते वृह मायाः अनानत्॥ ०॥ तं जं त्वा सत्य सोम्डपाः इंद्रे वाजानां पते अहूंमहि श्रुवस्यवं:॥१०॥२२॥ तं जुं ला यः पुरा आसिंथ यः वा नूनं हिते धने हवां सः श्रुधि हवं॥११॥धीभिः अवैत्ऽभिः अवैतः वाजान इंद्र श्रवाय्यान तया जेष्म हितंधनं॥१२॥ अर्भूः जं वीर् गिर्वेणः महान् इंद्रधने हिते भेरे वितंतसायः॥१३॥ या ते जितः

ञ्चमिन्ऽह्न मृक्षुजंवःऽतमा असंति तयां नुः हिनुहि रथं॥१४॥ सःरथेनरिषऽतमः असानेन अभिऽयुग्वना जेषि जिष्णो हितं धनं॥१५॥२३॥ यः एकः इत् तं कुं स्तुह् कृष्टीनां विऽचंषेणिः पतिः जुद्दे वृषंऽऋतुः॥१६॥ यःगृण्तां इत् आसिष आपिः जुती शिवः सर्वासः लंनः इंद्रमृळ्य॥ १०॥ धिष्व वर्जंगर्भस्योः रक्षः ऽहत्याय विजिऽवःससहीष्टाः ऋभिस्पृधंः॥१८॥ प्रत्नं र्यीणां युजैसखांयं कीरिऽचोदेनं ब्रसंवाहःऽतमं हुवे॥१९॥सः हि विश्वांनि पार्थिवा एकः वसूनि पत्यंते गिवैगाःऽतमः ऋधिऽगुः ॥२०॥२४॥ सः नःनि-युत्रभिः ञ्चापृणुकामं वाजेभिः ऋषिऽभिः गोमंत्रभिः गोऽप्ते धृषत्॥२१॥तत् वःगायुमुते सचां पुरुऽहूतायं सत्वंने शंयत्गवें न शाकिने॥२२॥ न घ वसुः नि यमुते दानं वाजंस्य गोऽमंतः यत् सी उपं श्रवंत गिरं:॥२३॥ कुवित्ऽसंस्य प्र हि वृजं गीऽमंतं दुस्यु-ऽहा गर्मत् शचींभिः अपंनुः वृर्त्॥२४॥ इमाः कुं त्वा शृतुऽऋती॰ ञ्चिम प्र नोनुवुः गिरंः इंद्रं वृत्सं न मात्ररः ॥२५॥२५॥ दुःऽनर्शं मुख्यं तवं गौः असि वीर् गृत्यते अर्थः अष्युऽयते भव ॥ २६ ॥ सः मृंदुस्व हि ऋंधंसः राधंसे तुन्वां महे न स्तोतारं निदे कुरः ॥२९॥ इमाः जुं ला सुतेऽसुते नक्षंते गिर्वेणः गिरं वृत्सं गार्वः न धेनवंः॥ २८॥ पुरुरतमं पुरुषां स्तोतृषां विऽवाचि वाजेभिः वाज्ऽयतां ॥२०॥ ऋसानं इंद्र भूतु ते स्तोमः वाहिष्ठः अंतमः श्रमान ग्रये महे हिनु॥३०॥ अधि वृबुः प्राीनां विषष्ठे मूर्धन अस्यात उरः कर्षः न गांग्यः ॥ ३१ ॥ यस्यं वायोःऽइंव द्वत भुद्रा गुतिः सुहुस्रिणीं सुद्यः द्युनायं मंहंते॥३२॥ तत् सुनुः विश्वे अर्थः आ सदा गृण्ंति कारवः वृबुं सहस्रऽदातमं सूरिं सहस्र-ऽसातमं ॥ ३३ ॥ २६ ॥

॥४६॥त्वां इत् हिहवां महे साता वाजस्य कारवं त्वां वृचे पूंडंद्र सत्ऽपंतिं नरः लां काष्टां सु अवैतः ॥१॥ सः लं नः चिच् वज्रऽह्स्त धृष्णुऽया महः स्तवानः ऋद्रिऽवः गां ऋश्वं रथ्यं इंद्र सं किर सचा वाजं न जिग्यूषे॥२॥ यः सचाऽहा विऽचंषे शिः इंद्रं तं हूमहे वयं सहस्रऽमुष्क तुर्विऽनुम्ण सत्ऽपंते भवं समत्ऽसूं नः वृधे ॥३॥ बाधंसे जनांन् वृषभाऽइंव मन्युनां घृषौं मीद्धे ऋचीषम अ-सानं बोधि अविता महाऽधने तनूषुं अप्रमु मूर्ये॥४॥ इंद्रं ज्येष्ठं नः आभर् ओजिष्टं पपुरिश्ववं येनं इमे चिच वज्र इस्त रोदसी आउमे सुऽश्पिप्रपाः॥५॥२०॥ तां उयं अवंसे चुषे शिऽसहं राजन देवेषुंहूम्हे विश्वामुन्ःविषुरापिन्द्नाव्सो श्वमिनान् मुऽस-होन् कृधि॥६॥ यत् इंद्रनाहुंषीषु आ ओजः नृम्णं च कृष्टिषुं यत् वा पंचे शितीनां द्युमं आभरस्वा विश्वानि पौंस्यो॥७॥यत् वा नृष्ती मुघुऽ वृन दूस्वी आ जनेयत पूरी कत् च वृष्ण्यं अस्मभ्यं तत् रिरीहि सं नृऽसहीं अमिनान पृत्रसु तुर्वेशी ॥৮॥ इंद्रं निऽधातुं शुर्णं चिऽवह्यं स्वृत्तिऽमत् इदिः युक्त मघवत्रभ्यः च महां च यवयं दिद्यं एभ्यः॥९॥ ये गव्यता मनसा शनुं आऽद्भुः अभिऽप-इतिधृष्णुऽया अधं स्म नः मुघ्ऽवन इंद्र गिवेणः तुनूऽपाः अंतमः भ्व॥१०॥२८॥ अधं स्नुः वृधे भ्व इंद्रेना यं अव्युधियत अंतरिक्षे प्तयंति पृर्शिनः दिद्यवंः तिग्मऽमूंधानः॥११॥ यचं श्रूरांसः तन्वः विऽतुन्वते प्रिया शर्मे पितृणां अधं स्यु खु तुन्वेतने चु छु दिः अ-चित्रं युवयं हेषः॥१२॥ यत् इंद्रु सर्गे अवैतः चोद्यांसे महाऽध्ने असम्ने अध्वंनिवृज्ञिने पृथि श्येनान्ऽइंव श्रवस्यतः॥१३॥ सिं-धूनऽइवप्रवृषे आणुऽया यृतः यदि क्षोशं अनु स्वनि आ ये वयः न वर्वृतिति आमिषि गृभीताः बाह्योः गवि॥ १४॥ २९॥

ञ्च॰४.ञ्च॰७.व॰३२.]

॥४९॥ स्वादुः किलं ऋयं मधुंऽमान् उत ऋयं तीवः किलं अयं रसंऽवान् उत अयं उतो' नु अस्य पृपिऽवांसं इंद्रं न कः चन सहते आऽहवेषुं ॥१॥ अयं स्वादुः इह मदिष्टः आस् यस्य इंद्रः वृत्रुऽहत्ये मुमादं पुरुणि यः च्योत्ना शंवरस्य वि नवति नवं चु देहाः हन् ॥२॥ ऋयं मे पीतः उत् इयुर्ति वाचं ऋयं म्नीषां उश्ती अजीगः अयं षट् उवीः अमिमीत् धीरः न याभ्यः भुवनं कत् चन आरे॥३॥ अयं सः यः वृश्मार्णं पृथि-व्याः वर्षाणं दिवः अकृंणोत् अयं सः अयं पीयूषं तिमृषु प्रवत्रसुं सोमः दाधार उह अंतरिक्षं ॥४॥ अयं विद्त चिच-ऽहशींकं अर्थीः शुक्रऽसंद्मनां उषसां अनींके अयं महान महुता स्कंभनेन उत् द्यां ऋस्तुभात् वृष्भः मुरुलान् ॥५॥३०॥ धृषत् पिब कलशे सोमं इंद्र वृच्डहा शूर संडञ्चरे वसूनां माध्यंदिने सर्वने आ वृष्स्व र्यिऽस्थानः र्यिं असासुं धेहि ॥६॥ इंद्रं प्र नः पुरएताऽइंव पृथ्य प्र नः न्य प्रऽत्रं वस्यः अच्छं भवं सु-ऽपारः ऋतिऽपारयः नः भवं सुऽनीतिः उत वामऽनीतिः ॥७॥ उहं नः लोकं अनु नेषि विद्वान स्वंऽवत ज्योतिः अभयं स्वृक्ति ऋष्वा ते इंद्र स्थविरस्य बाहू उप स्थेयाम श्रुणा वृ-हंतां ॥ । ॥ वरिष्ठे नः इंदू वंधुरे धाः वहिष्ठयोः शतुऽवन अर्थे-योः आ इषं आ वृष्टि इषां विषष्ठां मा नः तारीत मघ्ऽवन रायः अर्थः॥०॥ इंद्रं मृळ महां जीवातुं इच्छ चोदयं धियं अ-यसः न धारां यत किं च ऋहं लाऽयुः इदं वदांमि तत जुषस्व कृधिमा देवऽवंतं॥१०॥३१॥ चातारं इंद्रं ऋवितारं इंद्रं हवेऽहवे मुऽहवं भूरं इंद्रं ह्रयांमि श्कां पुरुऽहूतं इंद्रं स्वृस्ति नः मघऽवां धाृतु इंद्रः॥१९॥ इंद्रःसुऽवामां स्वऽवान् अवंःऽभिः सुऽमृळी-

कःभ्वृतुविष्यऽवेदाः बाधतां हेषः अभयं कृणोतु सुऽवीयस्य प-तंयःस्याम्॥१२॥ तस्यं व्यंसुऽमृतौ युद्धियस्य ऋपि भुद्रेसौमनसे स्यामुसःसुऽवामांस्वऽवान् इंद्रेः ऋसो ऋारात् चित् हेषं सनुतः युयोतु॥१३॥ ऋवंते दंदू प्रवतः न क्रिः गिरं ब्रह्माणि निऽयुतः धवंते उरुन राधः सर्वना पुरुणि ऋषः गाः वृज्जिन युव्से सं इंटून ॥१४॥कःईस्त्वत्कःपृणात्कःयजाते यत् उयं इत्मघऽवां वि-श्रहां अवेत पादौं ऽइव पुऽहर्रन् अन्यं ऽ अन्यं कृणोति पूर्वं अपंरं शचींभिः ॥१५॥३२॥ शृखे वीरः उयंऽउंयं दुम्ऽयन ऋत्यंऽऋंत्यं ञ्चितिऽनेनीयमानः एधमान्ऽिबद् उभयस्य राजां चोष्कूयते विशंः इंद्रंः मनुष्यां न्॥१६॥ परां पूर्वेषां सुख्या वृण् िक्ति विडत तुरा-णः अपंरिभिः एति अनंनुऽभूतीः अवुऽधूनवानः पूर्वीः इंद्रः श्रदः तृतेरीति॥१९॥ ह्पंऽरूपं प्रतिऽरूपः बुभूव तत् अस्य ह्पं प्रति-ऽचर्षाणाय इंद्रः मायाभिः पुरुऽह्रपः ई्युते युक्ताः हि अस्य हर्यः श्ता दर्श ॥ १६ ॥ युजानः हरितां रथे भूरि लष्टां इह राजति कः वि-श्वाहां हिष्तः पर्यः आसते उत आसीनेषु सूरिषुं॥१०॥ अग्यूति क्षेचं आ अगुनम् देवाः उवीं स्ती भूमिः अंहूर्णा अभूत वृहंस्पते प्रचिकित्सुगोऽइंष्टी इत्था सते जुरिने इंद्र पंथां॥२०॥३३॥ दिवे-ऽदिवेस्ऽदृशीः ऋन्यं ऋधैकृष्णाः ऋस्धृत् ऋपंसद्मनः जाः ऋहंन् दासा वृष्भः वृद्धऽयंता उद्ऽवंजे वृचिनं शंबरं च॥२१॥ प्रऽस्तोकः इत्नु राधंसः ते इंद्र दर्श कोशंयीः दर्श वाजिनः ऋदात् दिवंःऽदा-सात् ऋतिष्ठिग्वस्यं राधः शांुव्रं वसुं प्रति ऋयुभीषम् ॥२२॥ दशं अर्थान दर्श कोशान दर्श वस्त्रा अधिऽभोजना दशी हिरएय-ऽपिंडान् दिवंःऽदासात् ऋसानिषं॥२३॥ दर्शर्थान् प्रष्टिंऽमतः

शृतं गाः अर्थवेऽभ्यः अश्वयः पायवे अदात् ॥२४॥ महि राधः

विश्वऽज्ञंन्यं द्धांनान् भ्रात्ऽवांजान् सार्क्ष्यः अभि अयष्ट ॥२५॥३४॥ वर्मस्पते वीु कुऽर्ञ्जगः हि भूयाः श्रुस्मत्ऽसंखा पुऽत-रंगः मुऽवीरः गोभिः संऽनंडः ऋसि वीळयंस्व आऽस्थाता ते जयतु जेलांनि॥२६॥दिवः पृथिव्याः परि स्रोजः उत्रभृतं वनस्य-तिऽभ्यः परि आऽभृतं सहं अपां ओज्मानं परि गोभिः आ-ऽवृतं इंद्रस्य वजं हिवषां रथं यज् ॥२०॥ इंद्रस्य वजः मुरुतां अनीकं मिचस्यं गभैः वर्षणस्य नाभिः सः इमां नः ह्य्यऽदाति जुषाणः देवं र्थ प्रति ह्व्या गृभाय ॥२८॥ उपं श्वास्य पृथिवी उत द्यां पुरुष्टा ते मनुतां विशस्थितं जगत् सः दुंदुभे सुरजूः इंद्रेंगा देवैः दूरात दवीयः अपं सुध शचून ॥ २० ॥ आ ऋंद्य वलै ओजः नः आ धाः निः स्तुनिहि दुःऽइता बाधमानः अप प्रोष् दुंदुमे दुच्छुनाः इतः इंद्रस्य मुष्टिः ऋसि वीळयस्व ॥३०॥ आ अमूः अज प्रतिऽआवतिय इ्माः वेतुऽमत् दुंदुभिः वाव-दीति सं अर्थेऽपर्णाः चरैति नः नरः असानं इंदू र्थिनः ज्यंतु 11 39 11 34 11 9 11

॥४६॥ यद्वाऽयंद्वा वः अपये गिराऽगिरा च दक्षसे प्रऽप्र वृयं अमृतं जातऽवेदसं प्रियं मिचं न शंसिषं॥१॥ जुजेः नपातं सः हिन अयं अस्पुऽयुः दाशेम ह्व्यऽदांतये भुवंत वाजेषु अविता भुवंत वृधः जुत चाता तनूनां॥२॥वृषां हि अप्रे अजरं महान विऽभासि अचिषां अजसेण शोचिषां शोष्णंचत शृचे सुदीतिऽभिः सुदी-दिहि॥३॥ महः देवान यजसि यिशं आनुषक् तवं ऋतां जुत दंस-नां अवीचंः सी कृणुहि अप्रे अवसे रास्वं वाजां जुत वंस्व॥४॥

यं आपं अद्रेयः वनां गर्भे ज्ञुतस्यं पिप्रति सहंसा यः मृथितः जायंते नृऽभिः पृथिव्याः अधिसानं वि॥५॥१॥ आयः पृप्री भानु-नां रोदंसी जुने धूमेनं धावते दिवि तिरःतमः दृहशे जम्यीसु आ भयावासुं अर्षः वृषां आ भयावाः अर्षः वृषां ॥६॥ बृहत्ऽभिः अये अचिंऽभिः शुक्रेणं देव शोचिषां भरत्ऽवांजे सुंऽइधानः युविष्ठचुरेवतनः शुक्र दीदिहि द्युऽमत् पावक दीदिहि॥७॥ वि-श्वांसां गृहऽपतिः विशां असि तं असे मानुषीणां शतं पूःऽभिः यविष्ठ पाहि अहंसः संऽएडारं शतं हिमाः स्तोतृऽभ्यः ये च्ददंति ॥ ।। तं नुः चिचः कत्या वसी राधां सि चीद्य अस्य रायः तं असे र्षीः ऋमि विदाः गा्धं तुचे तुनः॥०॥ पिष तोकं तनयं पृतृऽिनः नं अदंबैः अप्रयुत्तऽभिः अपे हेळांसि देव्या युयोधिनः अदेवा-नि हरांसि च॥१०॥२॥ आ स्खायः स्वःऽदुघां धेनुं अज्धं उप नर्थसा वर्चः सृजध्वं अनेपऽस्फुरां ॥ ११॥ या शधीय मारुताय स्वऽभानवे श्रवं अमृत्यु धुक्षंत या मृळीके मुस्तां तुराणां या मुक्तैः एवऽयावरी॥१२॥ भ्रत्ऽवाजाय अवधुस्त हिता धेनुं च विश्वऽदोहसं इषं च विश्वऽभोजसं॥१३॥ तं वृः इंद्रं न सुऽऋतुं वरु-णंऽइवमायिनं अर्थेमणं न मंद्रं मृपऽभोजसं विष्णुं न स्तुषे आ-ऽदिशे॥१४॥ लेषं शर्धः न मारुतं तुविऽस्वनि ऋनवी गौ पूषगौ सं यथां शता संसहस्रां कारिषत् चृष्टिणिऽभ्यंः आ आविः गूद्धा वसुं करत सुऽवेदां नः वसुं करत्॥१५॥ आ मा पूष्न उपं द्रव शंसिषं नु ते अपिऽकुर्णे आघृणे अघाः अर्थः अरातयः ॥१६॥३॥ मा का-कंबीर उत वृहः वनस्पति अर्थासीः वि हि नीनंशः मा उत सूरः अहं: एव चून यीवाः आऽद्धंते वे:०॥१९॥ हतेःऽइव ते अवृतं ञ्रसु मृख्यं अच्छिद्रस्य दुधन्ऽवतः सुऽपूर्णस्य दुधन्ऽवतः ॥१८॥

प्रः हि मत्यैः असि स्मः देवैः उत श्रिया अभि ख्यः पूष्न पृतंनासु नः तं अवं नूनं यथां पुरा ॥१९॥ वामी वामस्यं धूत्यः प्रऽनीतिः अस्तु सूनृतां देवस्यं वा मुस्तः मत्येस्य वा ईजानस्यं प्रऽयज्यवः ॥२०॥ स्द्यः चित् यस्यं चुकृतिः परिद्यां देवः नएति सूर्यः तेषं श्रवंः द्धिरे नामं युद्धियं मुस्तः वृच् ऽहं श्रवंः ज्येष्ठं वृच् ऽहं श्रवंः ॥२१॥ स्कृत ह द्योः अजायत स्कृत भूमिः अजायत पृष्ट्याः दुग्धं स्कृत पर्यः तत् अत्यः न अनु जायते ॥ २२ ॥ ४॥

॥४०॥ सुषे जनं सुऽवृतं नव्यंसीभिः गीःऽभिः मिचावर्णा मुस्ऽयंतां ते आ गुम्तु ते इह श्रुवंतु सुऽश्र्वासः वर्रणः मि्वः ञ्ज्यिः॥१॥वि्षःऽविषःईङ्यं ऋष्येर्षुं ऋदंप्तऽऋतुं ऋर्तिं युवृत्योः द्वः शिर्शुं सहंसः सूनुं अपिं युज्रस्यं केतुं अरुषं यर्जध्ये॥२॥ अरु-षस्यं दुह्तिरां विऽर्रूपे॰ स्तृऽभिः ऋन्या पिषिशे सूरः ऋन्या मि-षुःऽतुरां विऽचरंती॰ पावके मन्मं श्रुतं नृष्ठ्तः ऋच्यमाने ॥३॥ प्रवायं अर् वृह्ती मनीषा वृहत्ऽरंियं विष्ठ वारं र्ष्ट प्रां द्यु-तत्ऽयोमा निऽयुतः पत्यंमानः कविः कविं इयक्षसि प्रऽयज्यो॰ ॥४॥ सः मे वपुः छ्ट्यत् अश्विनोः यः रथः विरुक्तान् मनसा यु-जानः येन नुरा नासत्या इष्यधी वृतिः यायः तनयाय त्मने च ॥५॥५॥ पर्जन्यवाता वृष्भा पृथिव्याः पुरीषाणि जिन्वतं अपानि सत्यंऽश्रुतः क्वयः यस्यं गीःऽभिः जर्गतः स्यातः जर्गत् सा कृणुध्यं ॥६॥ पावीरवी कुन्यां चित्रऽञ्चायुः सरस्वती वीरऽपंत्नी धियै धात याभिः अच्छिदं शृर्णं सुऽजीषाः दुःऽश्राधवं गृण्ते शर्म यंसत्॥ ९॥ प्यः ८ पंयः परिऽ पतिं व चस्या कामेन कृतः अभि आ-न्ट् अर्वीसः नः गुस्त शुरुधः चंद्रऽअयाः धियंऽधियं सीस्धानि

प्रपूषा॥ ।। प्रयम् अभाजं यूश्सं व्यः ऽधां सुऽ पा णिं देवं सुऽगर्भ-स्तिं ऋभ्वं होतां युख्त युज्तं पुरत्यांनां ऋपिः तष्टारं सुऽहवं विभाऽवां॥०॥भुवंनस्य पितरंगीःऽभिः ऋाभिः हुदं दिवां वधेयं ष्ट्रं असी वृहंतं सुष्वं अजरं मुऽमुसं सुधंक् हुवेम क्विनां इषि-तासः॥१०॥६॥ आ युवानः क्वयः युज्जियासः मरुतः गृंत गृ्गतः व्रस्यां अचित्रं चित्रं हि जिन्वं य वृधंतः इत्या नश्चंतः नरः अंगि-र्स्वत्॥११॥ प्र वीरायं प्र त्वसे तुरायं अजं यूथाऽ ईव पृष्रुऽरिक्षः अस्तं सः पिस्पृश्ति तुन्वि श्रुतस्य स्तृऽभिः न नाने वचनस्यं वि-पंः॥१२॥ यः रजांसि विऽमुमे पार्थिवानि चिः चित् विष्णुंः मनेवे बाधितायंतस्यं ते शमैन् उप्ऽद्द्यमाने राया मृद्मु तुन्वां तना चु ॥ १३॥ तत् नः ऋहिः बुध्यः ऋत्ऽभिः ऋकैः तत् पर्वतः तत् सुविता चनः धात्तत् श्रोषधीभिः श्रुभि रातिऽसाचः भगः पुर-ऽधिः जिन्वतु प्रराये॥१४॥ नु नुः र्यिं र्थ्यं चुष्णिऽप्रां पुरुऽवीरं मुहः ऋुतस्यं गोुपां क्षयं दात ऋजरं येनं जनान स्पृधः ऋदेवीः ञ्चिम चु ऋमाम विश्रः ञाऽदैवीः ञ्रभि ञ्रञ्नवाम॥१५॥९॥४॥

॥५०॥ हुवे वः देवी अदिति नमः अभः मृळीकायं वर्षणं मिचं अपि अभिऽस्दां अर्थमणं मुऽशेवं चातृ न देवान सवितारं भगं च॥१॥ मुऽज्योतिषः सूर्य दसंऽि पतृ न अनागाः ऽत्वे मुऽमहः वीहि देवान हिऽजन्मानः ये चर्ति उत्तारं सत्याः स्वः ऽवंतः यज्ताः अपिऽजिद्धाः॥१॥ जत द्यावापृष्यवी स्वं उरु वृहत् रोद्सी श्रार्णं सुऽसुचे महः कर्षः वरिवः यथां नः असे स्यांय धिष्णे अनेहः॥३॥ आनः रुद्रस्यं मूनवं नमंतां अद्यह्तासः वसवः अर्थे हाः यत ई अभै महित वा हितासः वाधे मुरुतः अद्यां देवान

अ॰४. अ॰৮. व॰११.]

॥४॥ मिम्यक्षं येषुं रोद्सी नु देवी सिसंक्ति पूषा अभ्यूर्धेऽयज्बां श्रु-ता हवं मुरुतः यत् हु या्ष भूमं रेजंते अर्धिन प्रऽविक्ते॥५॥६॥ अभित्यं वीरं गिवैणसं अर्चे इंद्रं ब्रह्मणा जरितः नवेन श्रवंत इत् हवं उपं च स्तवानः रासंत् वाजान् उपं महः गृणानः ॥६॥ ऋो-मानं आपः मानुषीः अमृतं धातं तोकायं तनयाय शंयोः यूयं हि स्य भिषजः मातृऽतंमाः विश्वस्य स्यातुः जगंतः जनिनीः॥९॥ आ नः देवः सविता चार्यमाणः हिरंग्यऽपाणिः युज्तः जगम्यात् यः दर्चं उवान उषसं: न प्रतीं कं विऽ कु शुंते दा शुंधे वायी शि॥ ।। उत लं मूनो महमः नः अद्य आ देवान अस्मिन अध्यो ववृत्याः स्यां अहं ते सदं इत्राती तवं स्यां अये अवंसा सुऽवीरं ॥०॥ उतत्या मेहवं आजग्म्यातं नासंत्याधीभिः युवं अंग विप्रा अचिन महः तमंसः ऋमुमुक्तंतूर्वतं न्रादुःऽइतात् ऋभीके॥१०॥९॥ ते नः रायः द्युऽमतः वाजेऽवतः दातारः भूत नृऽवतः पुरुऽ छोः दश्स्यंतः दि-व्याः पार्थिवासः गोऽजाताः ऋषाः मृळतं च देवाः ॥११॥ ते नः ह्दःसरस्वतीस्ऽजोषाःमीद्भुषांतःविष्णुःमृळुंतु वायुः स्भु-ह्याः वाजः देव्यः विऽधाता पर्जन्यावातां पिप्यतां इषं नः ॥१२॥ उत स्यः देवः सविता भगः नः अपां नपात अवतु दानुं पप्रिः त्वष्टां देवेभिः जनिऽभिः सुऽजोषाः द्योः देवेभिः पृष्यिवी सुमुद्रैः ॥१३॥ उतनः ऋहिः बुध्यः शृणोतु ऋजः एकंऽपात् पृथिवी समु-द्रः विश्वे देवाः ऋत्ऽवृधः हुवानाः स्तुताः मंत्राः कविऽशस्ताः ञ्चवंतु ॥१४॥ एव नपातः मम तस्य धीभिः भ्रत्रवाजाः ञ्चभि अर्चेति अर्वैः याः हुतासंः वसंवः अधृष्टाः विश्वे स्तुतासंः भूत् यु-जनाः॥ १५॥ १०॥

॥५१॥ उत् कुं त्यत् चक्षुं महि मिचयोः आ एति प्रियं वर्ष-

योः अदेव्यं स्रृतस्यं शुचि दुर्शतं अनीकं हुकाः न दिवः उत्तर्इता विञ्जद्यौत्॥१॥ वेदंयः चीिर्णं विद्यांनि एषां देवानां जन्मं स्-नुतः आ च विप्रः ऋ जु मतेषु वृजिना च पश्यंन अभि चष्टे सूरः अर्थः एवान्॥२॥ स्तुषे जुं वृः मृहः ऋतस्यं गोपान् अदितिं मिनं वर्षणं मुऽजातान् अर्थेमणं भगं अदंब्धऽधीतीन अच्छं वीचे सुऽधन्यः पावकान् ॥३॥ रिशार्दसः सत्ऽपतीन् ऋदंन्धान् महः राज्ञः सुऽवसनस्य दानृन यूनः सुऽख्वान खयतः द्विः नृन आ-दित्यान यामि अदितिं दुवःऽयु ॥४॥ द्यौः पितः पृथिविं मातः अधुंक् अमे भातः वस्वः मृळतं नः विश्वे आदित्याः अदिते स-ऽजीषाः ऋसभ्यं शर्मे बृहुलं वियंत्॥५॥१९॥ मानः वृकाय वृक्ये समुस् ऋघुऽयते रीर्धत यज्ञाः यूयं हि स्य रथ्यः नः तनूनां यूयं दक्षंस्य वचंसः बुभूव॥६॥ मा वृः एनः ऋन्यऽ कृतं भुजेम् मा तत् कुर्म वस्तवः यत चयध्ये विश्वस्य हि स्वयं य विश्व ऽदेवाः स्वयं रिपुः तुन्वं रिरिषीष्ट ॥७॥ नमः इत् च्यं नमः आ विवासे नमः दाधार पृथिवी जुत द्यां नमः देवेभ्यः नमः ईशे एषां कृतं चित् एनः नमं-सा आ विवासे॥॥ ऋतस्यं वुः रथ्यः पूतऽदंक्षान् ऋतस्यं पुस्त्य-ऽसदंः अदंयान तान् आ नमंःऽभिः उत्ऽचक्षंसः नृन् विश्वान् वः आनुमे महः युज्वाः॥०॥ ते हि श्रेष्ठंऽवर्चसः ते जुं नः तिरः वि-श्वानिदुःऽइतानयंतिसुऽक्ष्चासंः वर्षणः मि्चः ऋप्रिः च्युतऽधी-तयः वृक्तुराजंऽसत्याः॥१०॥१२॥ ते नुः इंद्रः पृष्यिवी स्नामं वृध्नेन् पूषाभगः अदितिः पंचे जनाः सुऽशमी गः सुऽ अवसः सुऽनी याः भवंतुनःसुऽचाचासंःसुऽगोषाः॥११॥नुसुद्यानंदि्यंनंशिदेवाः भारत्ऽवाजः सुऽमृतिं याति होतां आसानेभिः यजमानः मि-येधैः देवानां जनमं वृमुऽयुः ववंद्॥१२॥ ऋषं त्यं वृज्जिनं रि्षुं स्तेनं

अये दुःऽ आध्यं द्विष्ठं अस्य स्त्रप्ते कृधि सुऽगं॥१३॥यावांणः सोमनःहि कंसि खिऽल्नायं वाव्णुः जहि नि अविणे पणिं वृकः हि सः॥१४॥ यूयं हि स्य सुऽदानवः इंद्रंऽज्येष्ठाः अभिऽ द्यंवः कर्ते नः अध्यंन आ सुऽगं गोपाः अमा ॥१५॥ अपि पंथां अगन्महि स्वस्तिऽगां अनेहसं येनं विश्वाः परि हिषः वृणिक्तं विंदते वसुं ॥ १६॥ १३॥

॥पशानतत् द्वानपृथिया अनुं मृत्येन युद्धेनं न उत शमी-भिः आभिः उन्नंतुं तं सुऽभ्वः पर्वतासः नि ही यृतां ऋतिऽयाजस्य युष्टा॥१॥ अति वा यः मुरुतः मन्यंते नः ब्रह्मं वा यः ऋियमाणं नि-नित्सात् तपूषितसी वृजिनानिस्तु ब्रह्य डिषं अभितं शोच्तु द्योः॥२॥ किं ऋंगता बसंगःसोम गोपां किं ऋंगता आहुः अ-भिशस्तिऽपां नः विं अंग नः पृष्यसि निद्यमानान् ब्रह्मऽिष तपुंषिं हेतिं अस्य॥३॥ अवंतु मां उषसंः जायमानाः अवंतु मा सिंधेवः पिन्वंमानाः अवंतु मा पवितासः ध्रुवासः अवंतु मा पि-तरः देवऽहूंती॥४॥ विश्वऽदानीं सुऽमनंसः स्याम् पश्येमनुसूर्य उत्रवरंतंतयां क्रत्वसुंऽपतिः वसूनां देवान् ओहांनः अवसा आऽगंमिष्ठः॥५॥१४॥इंद्रः नेदिष्ठं अवंसा आऽगंमिष्ठः सरेस्वती सिंधुंऽभिः पिन्वंमाना पुर्जन्यः नः श्रोषंधीभिः मुयःऽभुः श्रुपिः मुऽशंसः मुऽहवंः पिताऽइंव॥६॥ विश्वे देवासः आगत शृणुत मे इमं हवं आ इदं बहिः नि सीद्तु॥७॥ यः वः देवाः घृतऽस्नुना ह्-ब्येनं प्रतिऽभूषंति तं विश्वे उपं गुळ्या।।। उपं नःसूनवंः गिरः मृखंतुं अमृतंस्य ये सुऽमृळीकाः भवंतु नः॥०॥ विश्वे देवाः ऋत्-ऽवृधः ऋतुऽभिः ह्वन्ऽश्रुतः जुषंता युज्यं पर्यः ॥१०॥१५॥ स्ती- স্ত্র°४.স্ত্র°५.ব°৭৮.] ॥ ४৭४॥ [म°६.স্ত্র°५.सू॰५३.

चं इंद्रं:म्रुत्ऽगंणःलष्टृंऽमान् मिनः अर्यमा इमा ह्या जुष्तृनः ॥११॥इमंनः अर्ये अध्यंहोतंः व्युन्ऽशः यज्ञ चिकितान् देयं जनं ॥१२॥विश्वे देवाः णृणुत इमंहवं मे ये अंतरिक्षे ये उपंद्यविस्य ये अप्युद्धाः उत वा यजंनाः आऽसद्यं अस्मिन् बहिषि मान्द्यधं॥१३॥विश्वे देवाः ममं णृण्वंतु यज्ञियाः उभे रोदंसीः अपान्यात् च मन्यं मा वः वचांसि प्रिऽ चस्यांणि वोचं मुसेषुं इत वः अंतमाः मद्म्॥१४॥ये के च ज्मा महिनः अहिऽमायाः दिवः ज्ञिरे अपां स्थऽस्ये ते अस्मभ्यं इषये विश्वं आयुः क्षपः उसाः व्रिवस्यंतु देवाः॥१५॥ अर्यो पर्जन्यो अर्वतं धियं मे अस्मिन् हवे सुऽह्वा मुऽस्तु ति नः इक्षां अन्यः जनयंत गर्भे अन्यः प्रजाऽवंतीः इषः आध्वं अस्मे ॥१६॥ स्त्रीर्णे बहिष्यं संडद्धाने अयो सुऽ उनक्तेनं महा नमंसा आ विवासे अस्मिन् नः अद्य विद्ये यज्ञाः विश्वे देवाः हिष्ये माद्यधं॥ १९॥ १६॥

॥५३॥ व्यं कं ला प्यः प्ते रथं न वार्जं आत्ये ध्ये पूष्न अयुज्महि॥१॥ अभिनः नयं वसुं वीरं प्रयंत उद्दिश्णं वामं गृह उपतिं
न्य॥१॥ अदित्तं तं चित् आपृणे पूष्न दानां य चोद्य प्णेः चित्
विम्द्मनंः॥३॥ विप्यः वार्जं उसातये चिनुहि विमृधंः जहिसाधंतां उपनः धियंः॥४॥ परितृं धि पृणीनां आर्या हृद्या क्वे अर्थ
ई अस्मभ्यं रंध्य॥५॥१९॥ वि पूष्न आर्या तुद् पृणेः इच्छ हृदि
प्रियं अर्थ ई अस्मभ्यं रंध्य॥६॥ आ रिख किकिरा कृणु पृणीनां
हृदया क्वे अर्थ ई अस्मभ्यं रंध्य॥९॥ यां पूष्न ब्रह्म चोदंनी
आरां विभिषे आपृणे तयां समस्य हृदयं आ रिख किकिरा कृणु
॥६॥ या ते अष्ट्रां गोऽ श्लोपशा आपृणे पृणुऽसाधनी तस्याः ते

सुमं र्महे ॥ ९॥ जुत नः गोऽसिन धियं ऋष्युऽसां वाजुऽसां जुत नृ-ऽवत कृणुहि वीतये ॥ १० ॥ १৮ ॥

॥५४॥ सं पूष्म विदुषां न्य यः अंजंसा अनुऽशासंति यः एव इदं इति व्यंत्॥१॥ सं जं पूष्णा गमेमहि यः गृहा न अभिऽशासं-ति इमे एव इति च व्यंत्॥२॥ पूष्णः च कंन रिष्यति न को शंः अवं पद्यते नो अस्य व्यथते पविः॥३॥ यः असी ह्विषां अविधत्न तं पूषा अपि मृष्यते प्रथमः विंद्ते वसुं॥४॥ पूषा गाः अनुं एतु नः पूषा रश्तु अवैतः पूषा वाजंसनो तुनः॥५॥१०॥ पूष्म अनुं प्रगाः इहि यजंमानस्य सुन्वतः अस्मा कंस्तु वृतां जत ॥६॥ मा किः नेशत मा की रिष्त् मा की संशारिके वंटे अर्थं अरिष्ठा भिः आगहि॥९॥ गृष्वंतं पूष्यां व्यं इयं अनं प्रठ वेदसं ईशांनं रायः ईमहे॥६॥ पूषन् त्यं व्यं न रिष्येम कदां च न स्तोता रः ते इह स्मसि॥९॥ परि पूषा प्रस्तात हस्तं द्धातु दिश्रंणं पुनः नः नष्टं आ अजतु ॥ १०॥ २०॥

॥५५॥ आ इहि वां विऽमुचः न्पात् आघृंणे संस्चावहै रथीः ऋतस्यं नः भव ॥१॥ रथिऽतमं क्पदिनं ईशां नं राधंसः महः रायः सर्खायं ईमहे ॥२॥ रायः धारां असि आघृणे वसोः राशिः अज-ऽअश्वधीवंतः ऽधीवतः सर्खां ॥३॥ पूष्णं नु अजऽ अश्वं उपं स्तो-षाम वाजिनं स्वसुः यः जारः उच्यते ॥४॥ मातुः दिधिषुं अववं स्वसुंः जारः शृणोतु नः भातां इंद्रस्य सर्खां ममं॥५॥ आ अजासंः पूष्णं रथे निऽशृंभाः ते जनऽश्वियं देवं वहंतु विभ्रंतः ॥६॥२९॥

॥५६॥ यः एनं ऋाऽदिदेशति कार्भऽऋत इति पूषर्यं न तेन देवः

ऋाऽदिशे॥१॥ उत घु सः रुथिऽतंमः सख्यां सत्र्ऽपंतिः युजा इंद्रः वृचािर्या जिस्ते॥२॥ उत अदः पुरुषे गवि सूरः चुक्तं हिर्यययं नि ष्ट्रयुत्र्थिऽतंमः॥३॥यत् ऋद्य ला पुरुऽस्तृत् व्रवाम द्सु मंतु-इमः तत् मुनः मन्मं साध्य॥४॥इमं चनः गोडएषणं सातयेसी-मुधः गुणं आरात पूष्न असि श्रुतः ॥ ।॥ आ ते स्वस्तिं ईमहे आरेऽ अघां उपंऽवसं अद्य च सर्वेऽतांतये यः च सर्वेऽतांतये ॥ ६॥ २२॥

॥५९॥ इंद्रौनु पूषणा व्यंस्ख्यायंस्वुस्तयेहुवेमं वार्जंऽसातये ॥१॥ सोमं अन्यः उपं असद्त पातंवे चम्वोः सुतं क्रुंभं अन्यः इ-कति॥२॥ अजाः अन्यस्यं वहूं यः हरीं अन्यस्यं संऽभृंता ताभ्यां वृत्राणि जि्रमते॥३॥ यत् इंद्रंः अनयत् रितः महीः अपः वृषेन्-ऽतमःतचं पूषाञ्चभ्वत्सचां॥४॥तां पूष्णःसुऽम्तिं व्यंवृक्षस्य प्रव्यांऽदेवदंदंस्य चुआर्भाम्हे॥५॥ उत् पूषर्णं युवामहे ऋभी-र्पून्ऽइव सारंथिः मही इंद्रं स्वस्तये ॥ ६ ॥ २३ ॥

॥५८॥ शुक्रं ते अन्यत् युज्तं ते अन्यत् विषुं ऽरूपे॰ अहंनी॰ द्यौः-ऽईव असि विश्वाः हि मायाः अवसि स्वधाऽवः भुद्रा ते पूष्न इह गुतिः ऋस्तु ॥१॥ ऋजऽऋंश्वः पृष्पुऽपाः वार्जऽपस्त्यः धियं-ऽजिन्वःभुवने विश्वे अपिंतः अष्ट्रां पूषा शि्ष्यरां उत्तऽवरीं वृजत् सुंऽचक्षांणःभुवना देवःई्युते॥२॥ याः ते पूष्न नावः ऋंतः समुद्रे हिराएययीः अंतरिक्षे चरैतिताभिः यासि दूत्यां सूर्यस्य कामेन कृत श्रवं:इन्क्रमोनः॥३॥ पूषा मुऽवंधुं:द्विः आ पृष्य्वाः इकः पतिः मुघऽवा द्साऽवेचीः यं देवासः ऋदंदुः सूर्याये कामेन कृतं त्वसं सुऽऋंचै ॥ ४ ॥ २४ ॥

॥५०॥ प्रनु वोच् सुतेषुं वां वीयाँ यानि च्ऋषुं हतासः वां पि-तरः देवऽ शंचवः इंद्रांगीः जीवंषः युवं॥१॥ वट् इत्था महिमा वां इंद्रायी पनिष्ठः आसमानः वां जनिताभातरा युवं यमी इहेहं-ऽमातरा॥२॥ ओ्रोक्डिवांसां सुते सचां अश्वां सप्तीं ऽइव॰ आदंने इंद्रां नु अभी अवसा इह वृजिणां व्यं देवा ह्वामहे ॥३॥ यः इंद्रायी भुतेषुं वां स्तवंत तेषुं ऋतुऽवृधा जी्षुऽवाकं वदंतः प्-ज्डहोषिणानदेवा भसर्थः चन॥४॥ इंद्रांगी कः अस्य वां देवी मतः चिक्तति विषूचः अश्वान युयुजानः ईयते एकः समाने आ रथे॥५॥२५॥ इंद्रांगी ऋपात् इयं पूर्वी आ ऋगात् पृत्ऽवतीभ्यः हिली शिरंः जिह्नयां वावंदत् चरंत् चिंशत् पदा नि अक्रमीत् ॥६॥ इंद्रांगी आहितन्वते नरं धन्वांनि बाह्रोः मानः अस्मिन् महाऽध्ने परा वर्क्तं गोऽईष्टिषु॥७॥ इंद्रांगी तपंति मा ऋघाः अर्थः अरातयः अपं हेषांसि आ कृतं युयुतं सूर्योत् अधि॥६॥ इंद्रांगी युवोः अपि वमुं दियानि पार्थिवा आनः इह प्रयुक्ततं र्यिं विष्यापुंऽपोषसं॥०॥ इंद्रांगी चुक्यऽवाह्सा स्तोमेंभिः ह-वन्ऽश्रुता विश्वाभिः गीःऽभिः आ गतं अस्य सोमस्य पीतये ॥ १०॥ २६॥

॥६०॥ श्रथंत वृत्रं उत्तम्नोति वाजं इंद्रायः श्रयी सहंगी सृप्-यात इर्ज्यंता व्सव्यस्य भूरेः सहं उत्तमा सहंसा वाज् उयंता॥१॥ ता यो धिष्टं श्रमि गाः इंद्र नूनं श्रपः स्वः उषसः श्रये जुद्धाः दिशः स्वः उषसः इंद्र चित्राः श्रपः गाः श्रये युव्से नियुत्वान॥२॥ श्रा वृत्र हुना वृत्र हिभः श्रुषीः इंद्र यातं नमः ऽभिः श्रये श्रवीक् युवं राधः ऽभिः श्रक्षविभिः इंद्र श्रये श्रुषो भ्वतं उत्तऽत्मेभिः॥३॥ता हुवे ययोः इदं पुन्ने विश्वं पुरा कृतं इंद्रायीः न मुध्तः॥४॥ च्या वि-ऽघनिनां मृधः इंद्रायी ह्वामहे ता नः मृळातः ईहशे ॥५॥२०॥ हुतः वृत्राणि आयी हुतः दासानि सत्ऽपती॰ हुतः विश्वां अपं हिषं: ॥६॥ इंद्रांगी युवां इमे अभि स्तोमाः अनूषत पिवंतं शं-ऽभुवा सुतं ॥७॥ या वां संति पुरुष्टस्पृहंः निऽयुतः दा्रशुषे न्रा इंद्रायी ताभिः आगृतं ॥६॥ ताभिः आगुच्छतं न्रा उप इदं सर्वनं मुतं इंद्रांगी सोमंऽपीतये॥०॥ तं ई्टिष्व् यः ऋचिषां वनां वि-श्वां पुरिष्ठस्व जंत कृष्णा कृष्णीति जिद्धयां॥१०॥२८॥ यः इडे आ-ऽविवासिति सुसं इंद्रस्य मत्यैः द्युसायं सुऽतराः ऋपः ॥११॥ ता नः वार्जंऽवतीः इषंः आपून पिपृतं अर्वतः इंद्रं अियं च वोद्धंवे ॥१२॥ जुभा वां इंद्रायी आऽहुवधी जुभा राधंसः सह माद्यधी जुभा दातारी इषां र्यी णां जुभा वाजस्य सात्रेय हुवे वां॥१३॥ आ नःगर्थेभिः अभीः वस्यौः उपंगुक्ततं सर्वायी देवी स्खायं श्-ऽभुवां इंद्रायी ता ह्वामहे॥१४॥ इंद्रायी भ्यृणुतं हवं यजमानस्य सुन्वतः वीतं ह्यानि आ गतं पिवतं सोम्यं मध् ॥१५॥२९॥

॥६१॥ इयं अद्दात् र्भसं ऋण्डच्युतं दिवंःऽदासं वृधिऽञ्चश्वायं दा्त्रुषे या शश्वंतं आड च्खादं अवसं पृणिं ता ते दाचाणिं
त्विषास्रस्वति॥१॥ इयं श्रुष्में भिः विस्खाःऽ इंव अर्ज्जत् सानुं
गिरीणां त्विषे भिः जिर्मेऽभिः पारावत्ऽभी अवसे सुवृक्तिऽभिः
सरेस्वती आविवासेम् धीतिऽभिः॥२॥ सरेस्वति देवऽनिदेः नि
वृह्यप्रऽजां विश्वंस्य वृसंयस्य मायिनः उत्त श्चितिऽभ्यः अवनीः
आविदः विषं एभ्यः अस्वः वाजिनीऽवृति॥३॥ प्र नः देवी सरे-

स्वती वाजेंभिः वाजिनींऽवती धीनां ऋविची ऋवतु॥४॥ यः ला देविस्रस्वति उपुष्ठबूते धने हिते इंद्रैन वृच्डतूरैं॥५॥३०॥ लंदेवि सरस्वति अवं वाजेषु वाजिनि रदं पूषाऽइंव नः सनिं॥६॥ उत स्यानः सरस्वती घोरा हिरंख्यऽवर्तनिः वृच्डभी वृष्टि सुऽस्तुतिं ॥९॥ यस्याः अनंतः अहंतः लेषः चरिष्णुः अर्गावः अमः चरिति री-र्रवत्॥ ।। सा नः विश्वाः ऋति हिषः स्वसृः अन्याः स्रुतऽवरी अर्तन् अहांऽइव सूर्येः ॥०॥ उत नः प्रिया प्रियासुं सुप्तऽस्वंसा मुऽजुंष्टासरस्वती स्तोम्यां भूत्॥१०॥३१॥ आऽप्युषीं पार्षिवानि वुरु रजः श्रुंतरिक्षं सरस्वती निदः पातु॥११॥ चिऽसधस्यां सप्त-ऽधातुः पंचे जाता वधयती वाजेऽवाजे हव्यां भूत्॥१२॥ प्रया महिमा महिनां श्रामु चेकिते द्युमेभिः अन्याः अपसां अपःऽतं-मा रथं:ऽइव बृहुती विऽभ्वने कृता उपुरस्तुत्यां चिकितुषां सर-स्वती॥१३॥ सरेंस्वति अभि नः नेषि वस्यः मा अपं स्फरीः पर्यसा मा नः आ ध्व जुषस्वं नः सुख्या वेश्यां च मा तत हो चाणि अरंगानिगन्म ॥ १४ ॥ ३२ ॥ ६ ॥ ४ ॥ ५ ॥

॥६२॥ सुषे नरां द्वः श्रस्य प्रदसंतां श्रिष्यनां हुवे जरमाणः श्रुकें: या सद्यः उसा विऽ उषि जमः श्रंतांन युयूंषतः परि उरु व-रांसि॥१॥ ता युद्धं श्राष्ट्रचिंऽभिः चृत्रमाणा रथस्य भानुं हुरुचुः रजंःऽभिः पुरु वरांसि श्रमिता मिमाना श्रुपः धन्वांनि श्रतिं याषः श्रजांन॥२॥ ता हृत्यत् वृतिः यत् श्ररं उपा इत्था धियः जह्षुः शश्रत श्रश्रेः मनःऽजवेभिः द्षिरः श्यध्ये परि व्यथिः दाशुषः मत्यस्य॥३॥ता नव्यसः जरमाणस्य मन्मं उपंभूषतः युयु-जानऽसंप्री॰शुभं पृथंद्षं जजी वहंताहोतां युष्ठ्तत् प्रतः श्रधुक्यु- वाना॥४॥ ता वृल्गू'दुस्रा पुरु्शार्कंऽतमा पृत्ना नव्यंसा वर्चसा आ विवासे या शंसते स्तुवते शंडभंविष्टा व्भूवतुं:गृण्ते चिच-ऽराती॰॥५॥१॥ ताभुज्युं विऽभिः ऋत्रुभ्यः सुमुद्रात् तुर्यस्य सूनुं जह्युःरजंःऽभिः ऋरेगुऽभिः योजनिभिः भुजंता प्तविऽभिः अ-र्णीसः निः उपऽस्यात्॥६॥ वि ज्युषां र्थ्या यातं ऋद्रि श्रुतं हवं वृष्णा वधिऽमत्याः दशस्यंतां शयवे पिष्यशुः गां इति च्यवाना मुडमृतिं भुर्एयू ॥ ७॥ यत् रोट्सी प्रडिदवें ऋस्तिं भूमं हेळेः देवानां उतमत्येऽचा तत् आदित्याः वसवः रुद्रियासः रुक्षः युजे तपुंः अधं द्धात् ॥६॥ यः ई राजांनी ऋतुऽथा विऽद्धंत रजसः मिनः वर्षणः चिकेतत् गुंभीरायं रक्षंसे हेतिं अस्य द्रोघांय चित् वर्चसे आनंवाय॥९॥ अंतरिः चुक्रैः तनयाय वृतिः द्युऽमतां आ यातं नृऽवतां रथेन सनुंत्येन त्यजंसा मत्येस्य वनुष्यतां ऋपि शी-षे। ववृक्तं॥१०॥ स्रा प्रमाभिः जुत मध्यमाभिः नियुत्तऽभिः यातं अवुमाभिः अवीक् हद्धस्यं चित् गोऽमंतः वि वजस्यं दुरं वर्तं गृण्ते चिच्डराती । ११॥२॥

॥६३॥ कं त्या व्ल्गू पुरुऽहूता अद्य दूतः न स्तोमः अविद्त नमस्वान आयः अवीक् नासंत्या व्वतं प्रेष्ठां हि असंघः अस्य मन्नन ॥१॥ अरं मे गृतं हवनाय असी गृणाना यथां पिवांषः अधः परिहृत्यत् वृतिः या्षः रिषः न यत् परं न अंतरः तृतुर्यात् ॥२॥ अकारि वां अंधेसः वरीमन अस्तारि वृहिः सुप्रऽअयनतंमं ज्ञानऽहंस्तः युव्युः वृवंद् आ वां नक्षतः अद्रयः आंजन् ॥३॥ ज्ञाने वां अपिः अध्येषुं अस्थात् प्ररातिः एति जूर्णिनीं घृताचीं प्रहोतां गृतेऽमनाः उराणः अयुंक्त यः नासंत्या हवींमन ॥४॥ अधिश्रियेदुहितासूर्यस्य रथंतस्यो पुरुष्णुजा शतऽकेतिं प्रमायाभिः मायिना भूतं अचे नरा नृतू जिनमन युद्धियांनां ॥५॥३॥
युवं श्रीभिः दृश्ताभिः श्राभिः श्रुभे पुष्टिं कुहुश्रुः सूर्यायाः प्र वां
वयः वपुंषे अनु प्रमन् नर्शत् वाणीं सुरु स्नुता धिष्ण्या वां॥६॥
आ वां वयः अश्राप्तः वहिष्ठाः श्रुभि प्रयः नामत्या वहंतु प्र वां
रथः मनः ऽजवाः श्रुम् जिं इषः पृष्ठः दृषिधः अनु पूर्वीः॥७॥ पुरु हि
वां पुरुष्णुजा देणां धेनुं नः इषं पिन्वतं असंक्रां स्तुतः च वां माधीः सुरु सुतिः च रसाः च ये वां अनु राति अग्मन् ॥८॥ उत मे
क्रुक्ते पुर्यस्य र्घी सुरुमी द्धे शृतं पेरुके च पृका शांडः दात हिरिण्नः स्मत् इदिष्टी न दर्शवशासः श्रुभि इपाचः क्रुष्वान्॥०॥ सं
वां शृता नामत्या सहसां अश्रानां पुरुष्ठ पंथाः गिरे दात भरतऽवाजाय वीर नु गिरे दात हता रक्षां सि पुरुष्ठ दंससा स्युः ॥ १०॥
आ वां सुके वरिमन सूरिष्ठ भिः स्यां॥ १०॥ १॥॥

॥६४॥ उत् कुं श्रिये उषसं रोचंमानाः अस्युः अपांन कुमैयः
रुशंतः कृणोति विश्वां सुऽपथां सुऽगानि अभूत् कुं वस्वीं दिर्श्वणा मुघोनी ॥१॥ भुद्रा दृह् खे उर्विया वि भासि उत् ते शोचिः
भानवं द्यां अपुष्तन् आविः वस्यः कृणुषे श्रुंभमाना उषः देवि रोचमाना महं ऽभिः ॥२॥ वहंति सी अरुणासं रुशंतः गावं सुऽभगां उर्विया प्रथानां अपं ईज्ते श्रूरं अस्तांऽइव श्र्चून् वाधते तमः अजिरः न वोद्धां ॥३॥ सुऽगा उत् ते सुऽपथां पर्वतेषु अवाते
अपः त्रिस स्वऽभानो शा सा आवह् पृथुऽयाम् न अष्टवे रियं
दिवः दुहितः इष्यधी ॥४॥ सा आवह् या उष्यऽभिः अवाता उषः
वरं वहंसि जोषं अनुं तं दिवः दुहितः या ह देवी पूर्वेऽहूंती मुहनां

স্ত্রণ্য স্ত্রণ, ব॰ ৩.] ॥ ४२२॥ [म॰६. স্ত্র॰६. মূ৽६६.

द्श्ताभूः॥५॥ उत् ते वयंः चित् वस्तेः अप्प्रन् नरंः च ये पितु-ऽभाजः विऽउंष्टी अमा स्ते वृह्सि भूरि वामं उषः देवि दाणुषे मत्यीय ॥६॥ ५॥

॥६५॥ एषा स्यानः दुहिता दिवःऽजाः श्वितीः उच्छंती मानुंषीः अजीगः या भानुनां रुशंता राम्यासुं अञ्जायि तिरः तमसः चित् अक्तून्॥ वि तत् य्युः अर्ण्युक्ऽिभः अधैः चिचं भांति उषसः चंद्रऽरंथाः अयं यञ्जस्यं वृहतः नयंतीः वि ताः वाधंते तमः जम्यीयाः॥ शा श्रवंः वाजं इषं जजी वहंतीः नि दाशुषे उषसः मन्यीयम्घोनीः वीरऽवंत पत्यमानाः अवंः धात विधते रानं अद्यायाय प्राप्ते वि वः विधते रानं अस्ति इदा वीरायं दाशुषे उषसः इदा विप्राय जरंते यत उक्या नि स्म माऽवंते वह्य पुरा चित्॥ ४॥ इदा हि ते उषः अद्रिऽसानोः गोचा गवां अंगिरसः गृणंति वि अवेशो विभिद्ः बसंणा च सत्या नृणां अभवत देवऽहूं तिः॥ ५॥ उच्छ दिवः दुहितः प्रत्वऽवत् नः भरहाज्ञऽवत् विधते म्घोनि सुऽवीरं र्यिं गृण्ते रिरीहि उर्देशायं अधि धेहि श्रवः नः॥ ६॥ ६॥ सुऽवीरं रिरीं गृण्ते रिरीहि उर्देशायं अधि धेहि श्रवः नः॥ ६॥ ६॥

॥६६॥ वपुःनुतत चिक्तितुषे चित असुसमानं नामधेनु पत्यमानं मतेषु अन्यत दोहसे पीपायं सकृत शुक्तं दुदृहे पृष्ठिः जधः
॥१॥ ये अप्ययंः न शोश्रुंचन इधानाः डिः यत चिः म्हतः वृवृधंतं
अरेखवंः हिर्ख्ययांसः एषां साकं नृम्णैः पौंस्येभिः च भूवन्॥२॥
हदस्यं ये मीद्धुषंः संति पुचाः यान ची नु दाधृविः भर्ध्ये विदे हि
माता महः मही सा सा इत पृष्ठिः सुऽभी गर्भ आ अधात ॥३॥
न ये ईषते जनुषंः अयां नु अंतः संतः अवद्यानि पुनानाः निः

यत दुहे शुचयः अनु जीवं अनु श्रिया तृन्वं उद्यमां गाः॥४॥मृक्षुन येषुंदोहसंचितञ्जयाःञ्जानामंधृष्णुमारुतंद्धानाःनयेस्तौनाः अयासः महा नु चित्र सुऽदानुः अवं यास्त उपान ॥५॥७॥ ते इत् ज्याः शवंसा धृष्णुऽसेनाः जुभे· युज्तु रोदंसी· सुऽमेर्वे॰ ऋधं स्<u>म</u> एषु रोद्सी स्वऽशोचिः आ अमंवत्ऽसु तस्यो न रोकः॥६॥ अ-नेनः वः मह्तः यामः अस्तु अनुषः चित् यं अजेति अरेषीः अन-वसः अन्भी भुः रजः उतः वि रोदंसी पृथ्याः याति साधन ॥ ९॥ न अस्य वृतान तुरुता नु अस्ति मर्रतः यं अवंथ वार्जं उसाती तोके वा गोषुं तनेये यं ऋप्ऽसुसः वृजं दर्ती पायै अधं द्योः॥।॥ प्र चिचं ञ्जुकै गृणुते तुरायं मारुताय स्वडतंवसे भुर्ध्वं ये सहांसि सहसा सहंते रेजते अये पृथिवी मुखेभ्यः॥०॥ त्विषिऽमंतः अध्यरस्यंऽइव दिद्युत तृषुऽच्यवंसः जुद्धः न ऋगेः ऋचेचंयः धुनंयः न वीराः आ-जेत्ऽजन्मानःम्रुतः ऋधृष्टाः॥१०॥तं वृधंतं मार्रुतं आजेत्ऽऋष्टिं रूद्रस्य मूनुं ह्वसां आ विवासे दिवः शधीय शुचयः मृनीषाः गि-रयः न आपः उपाः अस्पृध्न ॥ ११ ॥ ८ ॥

॥६०॥ विश्वेषां वः स्तां ज्येष्ठंतमा गीःऽभिः मिचावर्त्णा वृव्धय्ये सं या र्षमाऽदंव यमतुः यिमष्ठा हा जनान् असमा बा-हुऽभिः स्वैः॥१॥ इयं मत् वां प्रसृणीते मनीषा उपं प्रिया नमसा बहिः अच्छं यंतं नः मिचावर्णी अधृष्टं छ्दिः यत् वां वृद्ध्यं सु-ऽदान् ॥२॥ आ यातं मिचावर्णा सुऽष्टित उपं प्रिया नमसा हूयमाना सं यौ अप्रःऽस्थः अपसांऽद्व जनान् श्रुधिऽयतः चित् यत्षः महिऽला॥३॥ अश्वां न या वाजिनां पूत्र बंधू श्रुता यत् गर्भ अदितिः भर्ष्ये प्र या महि महातां जायमाना घोरा मतीय रिपवे निदी्धः १॥८॥ विश्वेयत्वां मंहनां मंदमानाः श्वां देवासः अद्धुः सुऽजोषाः परि यत् भूषः रोदंसीः चित् उवीं संति स्पर्शः अदंखासः अमूराः ॥५॥९॥ ता हि श्वां धारयेषे अनु द्वृत् हंहेषे सानुं उपमात् ऽदंव द्योः हृद्धः नश्चाः उत्त विश्वऽदेवः भूमि आ अतान् द्यां धासिनां आयोः ॥६॥ ता वियंधेषे जुठरं पृण्ये आ यत् सद्यं सुऽभृतयः पृणंति न मृष्वंते युवृतयः अवाताः वि यत् पयः विश्वऽजिन्वा भरते॥९॥ ता जिद्धयां सदं आइदं सुऽभृधाः आ यत् वां सत्यः अर्तिः चृते भूत् तत् वां मृह्ऽतं घृतऽ अवीः आस्तु युवं दाणुषे वि च्यिष्टं अहंः ॥८॥ प्र यत् वां मिचाव्र्णा स्पूर्धन प्रिया धाम युवऽधिता मिनंति न ये देवासः ओहंसा न मतीः अयं इत्साचः अर्थः न पुचाः॥९॥ वि यत् वाचं कीस्तासः भरते शंसीति वित्ति चित्ति दिः मृनानाः आत्वां ब्वाम् सत्यानि उक्या निकः देविभिः यत्यः मृह्ऽत्वा॥१०॥ अवोः इत्या वां छन्या वां छन्या वां छन्या वां स्त्वा वां स्वा वां स्त्वा वां स्त्वा वां स्त्वा वां स्त्वा वां स्त्वा वां स्त्वा वां

॥६८॥ श्रुष्टी वां यद्भः उत्तर्यतः स्रजोषाः मनुष्वत् वृक्तर्वनिषः यज्ञंध्ये आ यः इंद्रावर्त्णो इषे अद्यम्हे सुसायं महे आऽवन्वति ॥१॥ ता हि श्रेष्टां देवरतांता तुजा श्रूरांणां शविष्ठा ता हि भूतं म्घोनां मंहिष्ठा तुवि श्रुष्मां ऋतेनं वृच्रतुरां सर्वेऽसेना ॥१॥ ता गृणीहि नमस्येभिः श्रूषेः सुसेभिः इंद्रावर्त्णा चकाना वर्जेण अन्यः शवसा हंति वृचं सिसिक्त अन्यः वृजनेषु विष्रः॥३॥ याः चं यत् नरं च वृवृधंतं विश्वे देवासः नरां स्वर्गूताः प्रष्यः इंद्रावर्त्णा महि त्वा द्योः च पृष्यिव भूतं उविः॥४॥ सः इत सु-

दिषः अभिष्टौ युवोः मिनावरुणी अस्कृधीयु अनुं यत् गावः

स्पुरान् ऋ जिपं धृष्णुं यत् रर्णे वृषं गं युनर्जन् ॥११॥१०॥

ऽदानुः स्वऽवान ऋतऽवां इंद्रां यः वां वृष्णा दार्शति त्मन इ्षा सः बिषः तुरेत दास्वान वंसंत र्यिं र्यिऽवतः च जनान ॥५॥११॥ यं युवंदाृष्णुऽऋध्वरायदेवा र्यिधृत्यः वसुंऽमंतं पुरुऽक्षुं ऋसे सः इंद्रावर्षो अपि स्यात् प्रयः भुनित्तं वनुषां अशंस्तीः ॥६॥ उत नः मुऽचाचः देवऽगीपाः सूरिऽभ्यः इंद्रावरुणा रियः स्यात येषां शुष्मंः पृतंनासु सुद्धान् प्रसद्यः द्युसा तिरते ततुंरिः॥०॥ नु नः इंद्रावरुणा गृणाना पृंक्तं र्यि सीश्ववसायं देवा इत्या गृ-ग्तंः महिनस्य शर्धः अपः न नावा दुःऽइता तरेम्॥ ।। प्रसंऽराजे बृह्ते मन्मं नु प्रियं अर्चे देवायं वर्षणाय स्ऽप्रयः अयं यः उवीः मृहिना महिंऽवतः ऋतां विऽभातिं अजरं न शोचिषां ॥९॥ इंद्रावरुणा मुत्रुपी इमं मुतं सीमं पिवतं मद्यं धृत्रवता युवीः रथः ऋष्वरं देवऽवीतये प्रति स्वसंरं उप याति पीतये॥१०॥ इंद्रां-वहणा मधुमत्ऽतमस्य वृष्णः सोमस्य वृषणा आ वृषेयां इदं वां अंधः परिऽसिक्तं असे आऽसद्यं अस्मिन् बहिषि माद्येथां 11 99 11 92 11

॥६०॥ सं वांकमंणा सं इषा हिनो मि इंद्रां विष्णू' अपसः पारे अस्य जुषेथां यद्धं द्रविणं च धत्तं अरिष्टेः नः पृथिऽभिः पारयंता ॥१॥ या विश्वांसां जनितारां मृतीनां इंद्राविष्णूं क्लशांसो मु-ऽधानां प्रवां गिरंश्स्यमानाः अवंतु प्रस्तो मासः गीयमानासः अर्केः॥२॥ इंद्रां विष्णूं मृद्ऽपृती म्द्रानां आसो मं यातं द्रविणो द्धाना सं वां अंजंतु अकुऽभिः मृतीनां सं स्तो मासः श्स्यमानासः ज्वेथः॥३॥ आ वां अश्वांसः अभिमातिऽसहः इंद्रां विष्णूं स्थऽमादः वहंतु जुषेथां विश्वां हवना मृतीनां उप ब्रह्माणि शृन् স্ত্রণ, স্ত্রণ, বৃণ ৭৪.] ॥ ৪২६॥ [म॰६. স্ত্রণ হৃ. মূণ ৩০.

णुतं गिरं मे ॥४॥ इंद्रांविष्णू तत पन्यायं वां सोमस्य मदे उह चक्रमाथे अकृं णुतं अंतरिक्षं वरीयः अप्रथतं जीवसे नः रजां सि ॥५॥ इंद्रांविष्णू ह्विषां व्वृधाना अपंऽअज्ञाना नर्मसा रात-ऽह्व्या घृतंऽ आसुती दिवेणं धतं असो समुद्रः स्थः कल्काः सो-मऽधानः ॥६॥ इंद्रांविष्णू पिवतं मध्यः अस्य सोमस्य द्सा जठरं पृणेयां आ वां अंधां सि मदिराणि अग्मन् उपं बसां णि पृणुतं हवं मे ॥९॥ उभा जिग्य्युः न परां ज्येथे न परां जिग्ये कृतरः चन एनोः इंद्रः च विष्णो यत् अपंस्मृधेषां चेधा सहसं वितत ऐरये-षां ॥ ६॥ १३॥

॥९०॥ घृतऽवंती॰भुवंनानां ऋभिऽश्रियां उवीं पृथीं मधुऽदुघे॰सुऽपेशंसा द्यावां पृथिवी वर्त्तणस्य धर्मेणा विऽस्कंभिते॰
ऋजेरे भूरिऽरेतसा॥१॥ ऋसंश्रंती भूरिऽधारे॰ पर्यस्वती घृतं दुहाते मुऽकृते श्रुचिऽवते॰ राजंती ऋस्यभुवंनस्य रोद्सी ऋसे
रेतः सिंचतं यत्मनुंऽहितं॥२॥ यः वां ऋजेवे ऋमेणाय रोद्सी मतिः द्दाशं धिष्णे सः साधित प्रप्रजािभः जायते धर्मेणः परि
युवोः सिक्ता विषुऽह्पाणि सऽवंता॥३॥ घृतेनं द्यावां पृथिवी ऋभिऽवृंते॰घृतऽश्रियां घृतऽपृचां घृतऽवृधां उवीं पृथी होतृऽव्ये पुरःऽहिते॰ते दत्त विप्राः ईळते सुबं इष्टये॥४॥ मधुनः द्यावां पृथिवी सिमिस्यतां मधुऽश्रुतां मधुऽदुघे॰ मधुऽवते॰ दधांने॰
यद्यं द्रविणं चदेवतां महि श्रवं: वाजं श्रुमे सुऽवीर्य ॥५॥ ऊर्जनः द्यां च पृथिवी च पिन्वतां पिता माता विश्वऽविदां सुऽदंसंसा संऽर्राणे॰ रोदंसी विश्वऽशंभुवास्निं वाजं र्यिश्वस्ने संदन्वतां ॥ ६॥ १४॥

॥७१॥ उत् कुं स्यः देवः स्विता हिर्एययां बाहू अयंस्त स-वनाय सुऽऋतुं घृतेनं पाणी अभि पुष्णुते म्खः युवां सुऽद्क्षः रजसः विऽधंमीणि॥१॥ देवस्यं व्यंस्वितुः सवीमिनि श्रेष्ठे स्याम् वसुनः च दावने यः विश्वंस्य हिऽपदः यः चतुं ऽपदः निऽवेशेने प्रऽस्वे च असि भूमेनः॥शा अदं अभिः स्वितः पायुऽभिः लं शि-वेभिः अद्यपरि पाहिनः गयं हिरएयऽ जिहः सुविता येनव्यंसे रक्षं माकिः नः अघऽशंसः ईश्ता॥३॥ उत् कुं स्यः देवः स्विता दमूनाः हिरएयऽपाणिः प्रतिऽदोषं अस्यात् अयः ऽहनुः युज्तः मंद्रऽजि-हः आदा शुषे सुवृति भूरि वामं॥४॥ उत् कं अयान उपवृत्का-ऽदंव बाहू हिरएययां स्विता सुऽप्रतीं का दिवः रोहां सि अष्ट्रत पृथिव्याः अरीरमत् प्तयंत् कत् चित् अभ्व॥५॥ वामं अद्य स-वितः वामं कं श्वः दिवेऽदिवे वामं असभ्यं सावीः वामस्यं हि स्वयंस्य देव भूरेः अया धिया वाम् ऽभाजः स्याम् ॥६॥१५॥

॥७२॥इंद्रांसीमामहितत् वां महिऽलं युवं महानि प्रथमानि
चऋषुः युवं सूर्यं विविद्रथुंः युवं स्वः विश्वां तमांसि अहतं निदः
च॥१॥ इंद्रांसीमा वासयंथः उषसं उत् सूर्यं न्यथः ज्योतिषा सह
उपद्यां स्कंभयुंः स्कंभनेन अप्रथतं पृथ्विंवी मातरं वि॥२॥इंद्रांसीमी अहिं अपः प्रिऽस्थां हृथः वृवं अनुं वां द्योः अमन्यत् प्र अगीसि ऐर्यतं नदीनां आसमुद्राणि प्रयुः पुरुणि॥३॥इंद्रांसीमा पृकं आमासुं अंतः नि गवां इत् द्यथुः वृष्यणांसु ज्यृभथुंः
अनिपऽन इं आमुरुणत् चिचासुं जगतीषु अंतः ॥४॥इंद्रांसीमा
युवं अंग तरुवं अप्युऽसाचं श्रुत्यं र्राये युवं श्रुष्यं नयं च्षेणिऽभ्यः सं विव्यथः पृतनाऽसहं उपा॥ ५॥ १६॥

স্ত্রণ্-স্ত্রণ্-বৃৎণ্- ।। ৪২৮॥ [म॰६-স্ত্রণ-মূ৽৩৭.

॥७३॥यः ऋद्रिऽभित् प्रथमऽजाः ऋतऽवां बृह्स्पतिः आंगि-रसः ह्विष्मांन् डिवहेंऽज्मा प्राधमेऽसत् पिता नः आ रोदंसीः वृष्मः रोर्वीति॥१॥ जनांय चित् यः ईवंते ऊं लोकं बृह्स्पतिः देवऽहूंती चुकारं प्रन् वृचाणि वि पुरं द्देरीति जयंन् शर्चून् अ-मिचान् पृत्रमु सहंन्॥२॥ बृह्स्पतिः सं अज्यत् वसूंनि महः वृजान् गोऽमंतः देवः एषः अपः सिसांसन् स्वः अपंतिऽइतः बृह्स्पतिः हंति अमिचं अकैंः॥३॥१९॥

॥ १४॥ सोमां हर् धारयेथां असुर्यं प्रवां इष्ट्यं अरं असुवंतु दमेंऽदमे सप्त रत्नां दधाना शं नःभूतं बिऽपदे शं चतुंःऽपदे॥ १॥ सोमां हर्रा वि वृहृतं विषूंची अमीवा या नः गयं आऽविवेशं आरे बाधेथां निःऽच्हंतिं प्राचैः असे भट्रा सीश्ववसानि संतु ॥ २॥ सोमां हर्रा युवं एतानि असे विश्वां तृतूषुं भेषजानि धतं अवं स्यतं मुंचतं यत नः अस्ति तृतूषुं बृडं कृतं एनंः अस्मत्॥ ३॥ ति ग्मऽ आयुधी ति ग्मऽहेती भुऽशेवी सोमां हरी इह सुमृळतं नः प्रनः मुंचतं वहणस्य पाशांत गोपायतं नः सुऽमनस्यमाना ॥ ४॥ १६॥

॥९५॥ जीमूर्तस्यऽइवभ्वति प्रतीकंयत् वृमी याति स्डमदौ जपऽस्थे अनिविद्या तन्वी ज्यत्वंसः ला वमेणः महिमा पिप्तु ॥१॥ धन्वना गाः धन्वना आजिं ज्येम् धन्वना तीवाः स्डमदेः ज्येम् धनुंः श्रजोः अपुऽकामं कृणोति धन्वनासवीः प्रऽदिशः ज्- येम ॥२॥ वृष्ट्यंतींऽइव इत् ञ्चा गनीगंति कर्णं प्रियंसर्खायं परि-ऽसुस्वजाना योषांऽइव शिंक्ते विऽतंता अधि धन्वंन् ज्या इयं समंने पारयंती ॥३॥ ते ऋाऽचरंती समंनाऽइव योषां माता-ऽइंव पुचं बिभृतां उपऽस्थे अपं शचूंन विध्यतां संऽविदाने॰ आत्नी इमे विऽस्पूरंती अमिचान ॥४॥ बहीनां पिता बहुः अस्य पुनः चिश्वा कृषोति समना अव्दरगत्यं इषुऽधिः संकाः पृ-तेनाः च सर्वौः पृष्ठे निऽनंबः ज्यति प्रऽसूंतः॥५॥१९॥ रथे तिष्ठंन न्यति वाजिनः पुरः यर्चऽयर कामयंते सुऽसारिषः अभीत्रूनां महिमानैपनायुत्मनेःपृष्ठात् अनुयुक्कंति एश्मयः॥६॥तीवान घोषान नृखते वृषंऽपाण्यः अश्वाः रथेभिः सह वाजयंतः अव-ऽक्रामंतःप्रऽपंदैःऋमिचान् स्रिगांतिं शचून् अनंपऽव्ययंतः॥९॥ र्याऽवाहंनंह्विः अस्य नामं यचे आयुंधं निऽहितं अस्य वर्मे तचे रथं उपं शुरमं सुदेम् विश्वाहां व्यं सुऽमन्स्यमानाः ॥ ६॥ स्वाु-दुऽसुंसदंः पितरंः वृयुःऽधाः कृच्छेऽश्रितंः शक्तिंऽवंतः गुभीराः चिचऽसेनाः इषुंऽ बलाः ऋमृंधाः सृतःऽ वीराः उरवेः बात्ऽसहाः ॥९॥ ब्रासंगासः पितंरः सोम्यांसः शिवे नः द्यावांपृथिवी अने-हसा पूषा नः पातु दुःऽइतात् ऋतुऽवृधः रक्षं मार्किः नः अघ-ऽशंसः ई्शृत् ॥१०॥२०॥ सुऽपुर्णं वृस्ते मृगः ऋस्याः दंतेः गोभिः संऽनेडा पृत्ति प्रऽसूता यचे नरः सं चु वि चु द्रवंति तचे ऋसाभ्यै इषवः शमें यंसन्॥११॥ ऋजीं ते परिवृङ्किनः अश्मां भवत् नः तनूः सोमंः अधिब्वीतुनः अदितिः शमैयुक्तु॥१२॥ आ जुंघंतिसानु एषां जघनांन् उपं जिञ्चते अर्थंऽअजनि प्रऽचेतसः अश्वान् समत्रमुं चोद्य ॥१३॥ ऋहिं:ऽइव भोगैः परि एति बाहुं ज्या-याः हेति पुरिष्वाधमानः हुस्तुष्ठ झः विश्वां व्युनानि विद्वान पु-

স্ত্রণ্ অ॰ ৭.ব॰ ২২.] ॥ ४३० ॥ [म॰६.স্ত্র॰६.सू॰ ৩५.

मान पुनांसं परि पानु विश्वतः॥१४॥ आलंऽ अक्ता या रुह्ऽ शीणी अयो' यस्याः अयः मुखं इदं प्रजेन्यंऽरेतसे इष्वे देवी बृहत्
नमः॥१५॥२९॥ अवंऽमृष्टा परा प्रत शरंबो बसंऽसंशिते गच्छं
अमिनान प्र प्रद्यस्व मा अमीषां कं चन उत् शिषः॥१६॥ यनं
बाणाः संऽपतित कुमाराः विशिखाःऽइंव तनं नः बसंगः पतिः
अदितिः शमे युद्धतु विश्वाहां शमे युद्धतु ॥१९॥ ममीणि ते
वमेणा छाद्यामिसोमः ला राजां अमृतेन अनुं वस्तां उरोः वरीयः वर्रणः ते कृणोनु जयंतं ला अनुं देवाः मदंतु॥१८॥ यः नःस्वः
अरंगः यः च निष्ट्यः जिघांसित देवाः तं सवै धूर्वतु बसं वमेममं
अतंरं ॥ १९॥ २२॥ ६॥ ६॥

॥ इति षष्टं मंडलं समाप्तं ॥

॥ पदपाउः ॥

॥ ओं॥

॥१॥ अप्रिं नरः दीधितिऽभिः अर्रायोः हस्तंऽच्युती जन्यंत मुऽश्रुस्तं दूरेऽहशं गृहऽपंतिं ऋषुर्युं॥१॥ तं ऋषिं ऋस्ते वसवः नि मुखन् सुऽप्रतिचर्धं अवसे कृतः चित् द्यायः यः दमे आसं नित्यः॥२॥ प्रऽइंडः अग्रे दीदिहि पुरः नः अजसया सूर्म्या यविष्ठ लां शर्श्वतः उपं यंति वाजाः॥३॥ प्रते अग्नयः अग्निऽभ्यः वरं निः सुऽवीरांसः शोुश्रुच्ंतृ द्युऽमंतः यर्च नरः संऽञ्जासंते सुऽजाताः ॥४॥ दाः नुः असे धिया र्यि सुऽवीरं सुऽऋपृत्यं सहस्य प्रऽश्सां न यं यावां तरिति यातु ऽमावान्॥ ।॥ २३॥ उपं यं एति युवतिः मुऽदशं दोषा वस्तोः ह्विष्मंती घृताची उप स्वा एनं ऋरमंतिः वुसुऽयुः ॥६॥ विश्वाः ऋग्ने अपं दह अरांतीः येभिः तपःऽभिः अर्दहः जर्ष्यं प्रनिऽस्वरं चात्यस्व अमीवां॥९॥ आयः ते अप्रे इधते अनीकं वसिष्ठ शुक्रं दीदिंऽवः पावंक वृतो नः एभिः स्त-वथैं: इह स्याः ॥ ।। वि ये ते छप्रे भेजिरे छनीं कं मतीः नरः पि-च्यांसः पुरुठवा जुतो' नुः एभिः सु इमनाः इह स्याः॥०॥ इमे नरः वृच् ऽहत्येषु शूराः विश्वाः अदेवीः अभि संतु मायाः ये मे धियं पुनर्यंत प्रुऽशुस्तां॥१०॥२४॥ मा शूने ऋग्ने नि सदाम नृणां मा अशेषसः अवीरता परि ला प्रजाऽवतीषु दुर्योसु दुर्ये॥ ११॥ यं अषी नित्यं उप्डयाति युद्धं प्रजाऽवैतं सुऽञ्जप्तयं ख्रयं नुः स्व-^८ ऽर्जन्मना शेषेसा ववृधानं॥१२॥ पाहि नः अग्ने रस्रसः अर्जुषात्

पाहि धूर्तेः अरेरुषः अघऽयोः ता युजा पृत्नाऽयून् अभि स्यां ॥१३॥सः इत् अप्रिः अप्रीन् अति असु अन्यान् यर्च वाजी तनंयः वीुकुऽपािणः सहस्रं ऽपाथाः ऋष्यरां संऽएति ॥१४॥ सः इत् अ्याः यः वृनुष्यतः निऽपाति संऽएडारं अहंसः वृष्यात् सु-ऽजातासः परि चुर्ति वीराः॥ १५॥ २५॥ ऋयं सः ऋप्तिः आऽहुं-तः पुरुष्वा यंईशानः सं इत् इंधेह्विषान् परि यं एति अध्वरेषु होतां॥१६॥ ले अये आऽहवनानिभूरि ईशानासः आ जुहुयाम नित्यां उभा कृर्खतं: वृह्तू' मियेधे॥१९॥ इमो' अग्ने वीतऽतमा-नि ह्वा अर्जसः वृष्टि देवऽतांतिं अर्छ प्रति नः ई सुर्भीणि व्यंतु ॥ १६॥ मा नः अये अवीरते परा दाः दुः ऽवासंसे अमंतये मा नुः ऋस्यै मा नुः क्षुधे मा रुक्ष्में ऋतुऽवः मा नुः दमें मा वने आ जुहूर्थाः॥१९॥ नु मे ब्रह्माणि अग्ने उत् श्रशाधि तं देव म्य-वंत्रभ्यः सुसृद्ः रातौ स्याम ज्भयांसः आ ते यूयं पात स्वस्ति-ऽभिः सदां नः॥२०॥२६॥ तं ऋग्रेसुऽहवंः रुखऽसंहक् सुऽदीती सूनो सहसः दिदीहि मा ले सचा तनये नित्ये आ धक् मा वीरः अस्मत् नर्यः वि दासीत् ॥२१॥ मा नः अग्ने दुःऽभृतये सर्चा एषु देवऽईडेषु ऋपिषु प्र वोचः मा ते ऋसान् दुःऽमृतयः भृमात् चित् देवस्य सूनो सहसः नृशंत्॥२२॥ सः मर्तः अग्रे सुऽअनीक रेवान् अमर्त्ये यः आऽजुहोति ह्व्यं सः देवता वसुऽविनं द्धाति यं सूरिः अर्थी पृच्छमानः एति ॥२३॥ महः नः अप्रे मुवितस्य विद्यान् र्यिंसूरिऽभ्यः आ वह बृहंतं येने व्यंसहसाऽवन् मदेम अविऽिख्तासः आयुंषा सुऽवीराः ॥२४॥ नु मे ब्रह्माणि असे उत् श्रशाधि तं देव मुघवंत् ऽभ्यः सुसूदः रातौ स्याम उभयांसः आ ते यूयं पात स्वस्ति अभिः सदी नः ॥२५॥२०॥१॥

॥२॥ जुषस्व नः संऽइधं ऋग्ने ऋद्य शोचं बृहत् यज्तं धूमं ऋ-खन् उप स्पृश् दि्यं सानुं स्तूपैः सं रश्मिऽभिः ततनः सूर्यस्य ॥ १॥ नराशंसीस्य महिमानं एषां उपं स्तीषाम यजतस्यं युज्ञैः ये मुऽऋतंवः शुचयः धियंऽधाः स्वदंति देवाः उभयानि ह्व्या॥२॥ ईकेन्यं वः असुरं सुऽदक्षं ऋंतः दूतं रोदंसी' सत्यऽवाचं मृनुष्वत् अ्यिं मनुना संऽर्डं सं अध्वरायं सदं इत् महेम्॥३॥ सृप्येवः भरमाणाः ऋभिऽञ्ज प्रवृंजते नर्मसा बहिः ऋगी ऋ।ऽजुङ्कानाः घृतऽपृष्ठं पृषंत्ऽवत् ऋष्यंयैवः ह्विषां मृज्यध्यं॥४॥ सुऽऋाध्यः विदुरः देव्ऽयंतः अभिश्रयुः र्घ्ऽयुः देवऽताता पूर्वी शिशुं न मातरा रिहाणे' सं ऋगुर्वः न सर्मनेषु ऋंजन् ॥५॥१॥ उत योषं-गो' दियो' मही' नः उषसानक्तां सुदुर्घाऽइव धेनुः बृह्धिऽसदा पुरुऽहूते॰ मघोनीं आ युज्ञियें सुवितायं श्रयेतां ॥६॥ विप्रां युज्ञेषु मानुषेषु कारू' मन्ये वां जात ऽवेदसा यर्जध्ये ऊर्ध्वं नः ग्र-ध्युरं कृतं हर्वेषु ता देवेषुं वनुषः वार्याणि॥ ।।। आ भारती भार-तीभिः सुऽजोषाः इळा देवैः मुनुषेभिः ऋग्निः सरस्वती सार्-स्वृतेभिः अर्वाक् तिस्रः देवीः बहिः आ इदं सदंतु॥४॥ तत् नः तुरीपं अधं पोष्यिलु देवं लुष्टः वि रुरागः स्यस्व ॰ यतः वीरः कुर्मुएयः सु ऽदर्शः युक्त ऽयोवा जायंते देव ऽक्तामः॥९॥ वनस्पते अवं सृज् उपं देवान् अप्रिः ह्विः श्मिता सूद्याति सः इत् जं होतां सुत्य ऽतंरः युजाति यथां देवानां जिनमानि वेदं ॥ १०॥ आ याहि अग्ने संऽद्धानः अवाङ् इंद्रेण देवैः सऽरयं तुरेभिः बर्हिः नः आस्तौ अदितिः सुऽपुचा स्वाहदिवाः अमृताः माद्यंतां॥१९॥२॥

॥३॥ ऋग्निं वः देवं अग्निं इभिः सङ्जोषाः यजिष्ठं दूतं अध्यो

कृषाधं यः मत्येषु निऽधंविः ऋतऽवां तपुंःऽमूधा घृतऽस्रनः पावकः॥१॥ प्रोयंत् अर्थः न यवंसे अविष्यन् यदा महः संऽव-रेणात् वि अस्थात् आत् अस्य वातः अनुं वाति शोचिः अधं सम् ते वर्जनं कृषां अस्ति॥२॥ उत् यस्यं ते नवंऽजातस्य वृष्णंः अर्ये चरंति अजराः इधानाः अर्छ द्यां अरुषः धूमः एति सं दूतः असे ईयंसे हि देवान्॥३॥ वि यस्यं ते पृथिव्यां पार्जः अश्रेत् तृषु यत् अबी मंऽअवृंक्त जंभैः सेनांऽइव मृष्टा प्रऽसितिः ते एति यवं न द्सम् जुद्धां विवेश्वाधा तं इत् दोषा तं उषितं यविष्ठं अपि अत्यं न मर्जयंत नरः निऽशिशांनाः ऋतिथिं ऋस्य योनीं दीदार्य शो-चिः आऽहुंतस्य वृष्णंः॥५॥३॥ सुऽसंहक् ते सुऽऋनीक प्रतीकं वि यत् हकाः न रोचंसे उपाके द्वाः न ते त्न्यतुः एति शुष्मः चिनः न सूरः प्रति चुिह्य भानुं ॥६॥ यथा वः स्वाहां ऋपये दा-र्शेम परि इळाभिः घृतवंत्ऽभिः च हुव्यैः तेभिः नः अग्रे अमितैः महं: इभिः शृतं पू: इभिः आर्यसीभिः नि पाहि॥७॥ याः वा ते संति दार्श्वे अर्धृष्टाः गिरः वा याभिः नृऽवतीः उह्षाः ताभिः नः सूनो सहसः नि पाहि स्मत् सूरीन् जरितृन् जात्ऽवेदः॥६॥ निः यत् पूताऽईव स्वऽधितिः शुचिः गात् स्वयां कृपा त्नवां रो-चमानः आयः माचोः उशेन्यः जिनष्ट देव्ऽयज्याय सुऽऋतुः पा-वकः॥१॥ एता नः अग्रे सौर्भगा दिदीहि अपि ऋतुं सुऽचेतसं वृतेम विश्वा स्तोतृ इभ्यः गृण्ते च संतु यूयं पात स्वस्ति इभिः सदो नः॥१०॥४॥

॥४॥ प्रवः शुक्रायंभानवें भर्ध्वं हुव्यं मृतिं च् अप्रयें सुऽपूतं यः दैव्यानि मानुषा जुनूंषि अंतः विश्वानि विद्यनां जिगाति॥१॥ सः गृत्सः अप्रिः तरुणः चित् अस्तु यतः यविष्ठः अर्जनिष्ट मातुः सं यः वनां युवते श्रुचिंऽदन् भूरि चित् अन्नां सं इत् अन्नि सद्यः॥२॥ अस्य देवस्य मंऽसदि अनीके यं मतीसः श्येतं जगुभे नि यः गृभै पौरुषेयीं उवोचं दुःऽञ्रोकं अग्निः आयवं मुशोच॥३॥ अयं क-विः ऋकविषु प्रऽचेताः मतेषु ऋग्निः ऋमृतः निधायिसः मा नः अर्च जुहुरः सह्स्वः सर्दा ले' सुऽमर्नसः स्याम्॥४॥ आ यः योनि देवऽकृतं सुसादं ऋलां हि अप्रिः अमृतान् अतारीत् तं ओषधीः च वृतिनंः च गभंभूमिः च विश्वऽधायसं विभृति॥५॥५॥ ईशे हि अप्रिः अमृतंस्य भूरैः ईशे रायः सुऽवीर्यस्य दातोः मा त्वा व्यं स्-हसाऽवन् अवीराः मा अप्संवः परि सदाम् मा अदुवः॥६॥ प-रिऽमद्यं हि अरंगस्य रेक्णः नित्यस्य रायः पत्यः स्याम् न शेषः अप्रे अन्यऽजातं अस्ति अचेतानस्य मा पृषः वि दुशः॥७॥ नृहि यभाय अरंगः सुरशेवः अन्यऽउदर्यः मनसा मंत्वे कं अधं चित् ओकः पुनः इत् सः एति आनः वाजी अभीषार् एतु नव्यः॥६॥ तं अप्रे वनुष्यतः नि पाहि तं जं नः सहसाऽवन् अवद्यात् सं त्वा ध्वस्मुन्ऽवत् अभि एतु पार्थः सं रुयिः स्पृह्याय्यः सहस्री ॥९॥ एता नः असे सीभंगा दिदीहि अपि ऋतुं सुऽचेतसं वृतेम् विश्वां स्तोतृऽभ्यः गृण्ते च संतु यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥१०॥६॥

॥५॥ प्र अप्रयं त्वसे भ्रष्वं गिरं दिवः अर्तये पृथियाः यः विश्वेषां अमृतानां उपऽस्थे वैश्वान्रः ववृधे जागृवत् ऽभिः॥१॥ पृष्टः दिवि धायि अप्रिः पृथियां नेता सिंधूनां वृष्भः स्तियानां सः मानुषीः अभि विशंः विभाति वैश्वान्रः ववृधानः वरेण॥॥ वत् भिया विश्ः आयुन् असिकीः असम्नाः जहेतीः भोजनानि वैश्वीनर पूर्वे शोर्णुचानः पुरः यत् अग्रे द्रयंन् अदीदेः॥३॥ तवं चिडधातुं पृथिवी उत्त द्योः वैश्वीनर वृतं अग्रे सचंत लं भासा री-देसी' आ तृतंथ अजसेण शोचिषां शोर्णुचानः॥४॥ लां अग्रे हु-रितः वावशानाः गिरः सचंते धुनंयः घृताचीः पति कृष्टीनां र्-थ्यं र्यीणां वैश्वान् रं उषसां केतुं अहां॥५॥७॥ लें असुंये वस्तवः नि च्युष्त् कर्तुं हि ते मिच्डमहः जुषंतं लं दस्यून् ओकंसः अग्रे आजः उरु ज्योतिः जनयंन् आयीय॥६॥ सः जायमानः प्रमे विडओमन् वायुः न पार्थः परि पासि सद्यः लं भवंना जनयंन् अभि ऋन् अपत्याय जात् ऽवेदः दशस्यन्॥७॥ तां अग्रे अस्मे द्रषं आईर्यस्व वैश्वानर द्युडमती जात् ऽवेदः ययां राधः पिन्वं-सि विश्वऽवार् पृथु श्रवं दाश्वे मत्यीय॥६॥ तंनः अग्रे मुघवंत्-ऽभ्यः पुरुऽक्षं र्यिं नि वाजं श्रुत्यं युवस्व वैश्वानर महिनः शर्मे युक्क रुद्रेभिः अग्रे वसुं डिभः सुऽजोषाः॥९॥६॥

॥६॥ प्र मंऽराजः असुंरस्य प्रऽशिक्तं पुंसः कृष्टीनां अनुऽमा-द्यस्य इंद्रस्य ऽइव प्र त्वसंः कृतानि वंदे दारं वंदमानः विविक्ति ॥१॥ कृविं केतुं धासिं भानुं अद्रेः हिन्वंति शं राज्यं रोदेस्योः पुरं-ऽद्रस्यं गीःऽभिः आ विवासे अप्रेः वतानि पूर्वा महानि॥२॥ नि अकृत्त् पृष्यिनं मृध्रऽवाचः पृणीन् अश्रुडान् अवृधान् अ-युडान् प्रऽपं तान् दस्यून् अप्रिः विवाय पूर्वः चकार् अपरान् अयंज्यून्॥३॥ यः अपाचीने तमिस मदंतीः प्राचीः चकारं नृ-ऽतमः श्रचीभिः तं ईशानं वस्वः अप्रिं गृणी्षे अनानतं द्मयंतं पृत्न्यून्॥४॥ यः देद्यः अनंमयत् वध्रुक्तः यः अप्रैऽपंत्नीः उषसः चुकारं सः निऽहध्यं नहुंषः यद्भः अग्निः विशः चुके बुलिऽहतः सहंःऽभिः॥॥॥ यस्यं शर्मेन् उपं विश्वं जनांसः एवैः तस्थुः सुऽम्-तिं भिर्श्वमाणाः वृश्वान् रः वरं आ रोदंस्योः आ अग्निः ससाद पि-चोः उपऽस्यं॥६॥ आ देवः दृदे बुध्यां वसूंनि वृश्वान् रः उत् ऽईता सूर्यस्य आ समुद्रात् अवंरात् आ परस्मात् आ अग्निः दृदे दिवः आ पृथिव्याः॥॥॥॥॥॥

॥९॥ प्रवःदेवं चित् सहुसानं ऋग्निं ऋषै न वाजिनं हिषे न-मं:ऽभिः भवं नुः दूतः ऋष्वरस्यं विद्वान् त्मना देवेषुं विविदे मि-तऽदूं:॥१॥ आ याहि अग्ने पथ्याः अनु स्वाः मंद्रः देवानां सख्यं जुषाणः आसानुं शुषीः नदयन् पृथियाः जंभीभः विश्वं उगर्धक् वनानि॥२॥ प्राचीनः युद्धः सुऽधितं हि बहिः प्रीणीते अग्निः हुक्तिः न होतां आ मातरां विश्वऽवारे॰ हुवानः यतः यविष्ठ ज्ञिषे सुऽशेवः॥३॥ सद्यः अध्वरे रृथिरं जन्तं मानुषासः वि-ऽचेतसः यः एषां विशां अधायि विश्पतिः दुरोणे अप्तिः मंदः मधुंऽवचाः ऋतंऽवां ॥४॥ असादि वृतः वहिः आऽजग्नवान् अग्निः ब्रह्मा नृऽसद्ने विऽधता द्यौः च यं पृथिवी ववृधाते आ यं होता यर्जित विष्यऽवारं॥५॥ एते द्युसेभिः विश्वं आ अतिरंत मंबैयेवा अरं नयीः अतंस्न् प्रयेविषः तिरंतं श्रोषंमाणाः आ ये मे अस्य दीधंयन् ऋतस्यं॥६॥ नु लां अग्रे ईमहे वसिष्ठाः ईशानं सूनी सहसः वसूनां इषं स्तोन्डभ्यः मृघवंत्रभ्यः आनुर् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सद् नः॥९॥१०॥

॥ ।। इंधेराजां संञ्ज्येः नमः ऽभिः यस्यं प्रतीकं आऽहुतं घृतेन

नरः ह्वेभिः ई्कृते स्ऽवाधः आ ऋग्निः अये उषसां ऋशोचि ॥१॥ ऋयं जुं स्यः सुऽमहान् ऋवेदि होतां मुंद्रः मनुषः युहः अ-ग्निः वि भाः ऋकुः॰ सुसृजानः पृथियां कृष्णऽपंविः स्रोषंधीभिः व्वस्रो॥२॥ कया नः अग्रेविव्सः सुऽवृक्तिं कां ऊं स्वधां ऋण्वः श्स्यमानः बदाभुवेम पत्रयः सुऽदुच् रायः वंतारः दुस्तरस्य सा-धोः॥३॥ प्रऽपं ऋयं ऋषिः भुरतस्यं शृखे वि यत् सूर्यः न रोचते बृहत् भाः अभि यः पूरुं पृतंनासु तस्यौ द्युतानः देवाः अतिथिः शुशोच॥४॥ असन् इत् ले आऽहवनानि भूरि भुवः विश्वेभिः सुऽमनाः अनीकैः स्तुतः चित् अप्रे पृिष्षेषे गृणानः स्वयं वर्धस्व तुन्वं सुऽजात्॥ प॥ इदं वर्चः शतुऽसाः संऽसहस्रं उत् अयये ज-निषीष्ट बिऽवहीः शं यत् स्तोतृऽभ्यः आपये भवति बुऽमत् अ-मीवुऽचातनं रुष्यःऽहा ॥६॥ नु तां ख्रुग्ने ईमहे वसिष्ठाः ईशानं सूनो महुसः वसूनां इषं स्तोतृ इभ्यः मुघवंत् इभ्यः ञ्चानट् यूयं पानु खुस्तिऽभिः सद्यं नः॥७॥११॥

॥०॥ अवीध जारः उषसां उपऽस्थात् होतां मंद्रः क्विऽतंमः
पावकः दर्धाति केतुं उभयंस्य जंतोः हृव्या देवेषुं द्विणं सुकृत्ऽसुं
॥०॥ सः सुऽक्रतुंः यः वि दुरंः पृणीनां पुनानः अके पुरुऽभोजंसं
नः होतां मंद्रः विशां दमूनाः तिरः तमः दृहशे राम्याणां॥२॥ अमूरः क्विः अदितिः विवस्वान् सुऽसंसत् मिनः अतिथिः शिवः नः चिन्नऽभानुः उषसां भाति अये अपां गभः पृऽस्वः आ विवेश् ॥३॥ ईक्रेत्यः वः मनुषः युगेषुं समन् ऽगाः अप्युचत् जातऽवेदाः सुऽसंहशां भानुनां यः विऽभाति प्रति गावः संऽद्धानं
बुधंत्॥४॥ अये याहि दूत्यं मा रिष्णयः देवान् अच्छं ब्रह्मऽकृतां

[म॰ ७. ञ्च॰ १. सू॰ ११.

ग्णेनं सरस्वतीं म्हतः अश्विनां अपः यि देवान् रत्नु ऽधेयांय विश्वान्॥ ॥ तां अग्ने सं ऽइधानः विस्तं ः जर्रूषं हुन् यि राये पुरैऽधिं पुरुऽनीषा जातुऽवेदः जरस्व यूयं पातु स्वस्ति ऽभिः स-दां नुः॥ ६॥ १२॥

॥१०॥ उषः न जारः पृथु पाजः अश्रेत् दिविद्युतत् दीर्घत् शीश्रंचानः वृषां हरिः श्रुचिः श्रा भाति भासा धियः हिन्वानः उश्तीः श्रुजीगः ॥१॥ स्वः न वस्तोः उषसां श्रुरोचि यञ्चं तन्वानाः
उश्रिजः न मन्मं श्रुप्तिः जन्मांनि देवः श्रा वि विद्वान् दूवत् दूतः
देव्ऽयावां विनेष्ठः ॥२॥ श्रु क्रं गिरः मृतयः देव्ऽयंतीः श्रुप्तिं यंति द्रविणं भिश्रेमाणाः सुऽसंहशं सुऽप्रतीं तं सुऽश्रं चं ह्व्युऽवाहं
श्रुरतिं मानुषाणां॥३॥ इंद्रं नः श्रुप्ते वसुंऽभिः सुऽजोषाः हृदं हदेभिः श्रा वह वृहंतं श्रादित्येभिः श्रदितिं विश्वऽजन्यां वृहस्पतिं
च्युक्तंऽभिः विश्वऽवारं॥४॥ मृदं होतारं उश्विजः यविष्ठं श्रुप्तिं
विश्वऽवारं ॥४॥ मृदं होतारं उश्विजः यविष्ठं श्रुप्तिं
दिश्वः इक्ते श्रुष्वरेषुं सः हि श्वपांऽवान् श्रुभेवत् र्योणां श्रतंदः
दूतः यज्ञथाय देवान् ॥५॥१३॥

॥११॥ महान् असि अध्वरस्यं प्रऽकेतः न कृते तत् अमृताः
माद्यंते आ विश्वेभिः स्ऽर्थं याहि देवैः नि अग्ने होतां प्रथमः
सद्इह॥१॥ तां ईळते अजिरं दूत्यां यहविषां तः सदं इत् मानुषासः यस्यं देवैः आ असंदः वहिः अग्ने अहानि अस्मै सुऽदिनां भवृंति॥१॥ विः चित् अत्रोः प्रचिकितुः वसूनि ते अंतः दार्श्वे
मत्याय मनुष्वत् अग्ने इह यद्यि देवान् भवं नः दूतः अभिशस्तिऽपावां॥३॥ अग्निः ईशे वृहतः अध्वरस्यं अग्निः विश्वस्य हिवषः

স্থণ। স্থণ ২. বণ ৭৩.] ॥ ৭০ ॥ [দণ ৩. স্থণ ৭. দুণ ৭४.

कृतस्यं ऋतुं हि अस्य वसवः जुषंतं अषं देवाः द्धिरे ह्व्यऽवाहं
॥४॥ आअसे वह हविःऽअद्यायदेवान् इंद्रंऽज्येष्ठासः इह माद्-यंतां इमं युद्धं दिवि देवेषुं धेहि यूयं पात स्वस्तिऽभिः सद्यं नः
॥५॥१४॥

॥१२॥ अर्गन्म महा नर्मसा यविष्ठं यः दीदायं संऽईं इः स्वे दु-रोणे चिन्नऽभीनुं रोदंसी' अंतः उवी' सुऽआंहुतं विश्वतः प्रत्यंचं ॥१॥सः महा विश्वां दुःऽइतानि सहान् अप्रिः स्ववे दमे आ जा-तऽवेदाः सः नः रृष्टिष्वत् दुःऽइतात् अवद्यात् अस्मान् गृण्तः उतनः मघोनः ॥२॥ तं वर्षणः उत मिनः अप्रे तां वर्धति मति-ऽभिः वसिष्ठाः ते' वसुं सुऽसन्नानि संतु यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सद्यं नः॥३॥१५॥

॥१३॥ प्र अप्रये विश्व ऽश्वे ध्यं ऽधे असुर ऽग्ने मन्मं धीतिं
भर्ष्यं भरे ह्विः न बहिषि प्रीणानः वैश्वान्रायं यत्ये मृतीनां
॥१॥ तं अप्रे शोचिषां शोश्वंचानः आ रोदंसी' अपृणाः जायंमानः तं देवान् अभिऽशंक्तेः असुंचः वश्वांनर जात् ऽवेदः मृह् ऽत्वा
॥२॥ जातः यत् अप्रे भुवंना वि अख्यः पृष्टून् न गोपाः इयैः परिऽज्मा वश्वांनर बसंणे विंद् गातुं यूयं पात् स्वस्ति ऽभिः सद्यं नः
॥३॥१६॥

॥१४॥ संऽइधां जातऽवेदसे देवायं देवहूंतिऽभिः ह्विःऽभिः णुक्रऽशोचिषे नुमस्विनः वयं दाशेम अग्रये॥१॥ वयं ते अग्रे संऽइधां विधेम वयं दाशेम सुऽस्तुती यज्व वयं घृतेन अध्वरस्य होतः व्यंदेवह्विषां भट्ठशोचे॥२॥ आ नः देवेभिः उपं देवऽहूं-तिं अग्ने याहि वषंट्ऽकृतिं जुषाणः तुभ्यं देवायं दार्थतः स्याम् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदां नः॥३॥१९॥

॥१५॥ उप्डसद्याय मीळहुषे आस्ये जुहुत्ह्विः यः नः नेदिष्ठं आर्थं॥१॥ यः पंचं चर्षणीः अभि निऽसुसादं द्मेऽद्मे कविः गृहऽपंतिः युवां॥२॥ सः नः वेदेः ऋमात्यं ऋग्निः रह्यतु विश्वतः वृत असान् पातु अहंसः॥३॥ नवं नु स्तोमं अप्रये द्वः श्येनायं जीजनं वस्वः कुवित् वनाति नः॥४॥ स्पाहीः यस्यं श्रियः हुशे र्यिः वीरऽवंतः युषा ऋये युज्ञस्यं शोचंतः ॥५॥१८॥ सः इमां वेतु वर्षट्ऽकृतिं ऋ्पाः जुष्तु नः गिर्रः यजिष्ठः हव्यऽवाहेनः ॥६॥ नि ला नृष्य विश्पते द्यु धनिह सुऽवीरं अमे ञ्राऽहुत्॥७॥ क्षपंः चुसः चु दीदिहि सुऽञ्चम्रयंः तया व्यं सु-ऽवीरः लं ऋस्मृऽयुः ॥ ६॥ उपं ला सातर्ये नरः विप्रांसः यंति धी-तिऽभिः उपं अर्घारा सहसिगी॥०॥ अप्रिः रह्यां सि से धृति पुत्र-ऽशोचिः अर्मत्यः शुचिः पावकः ईद्धाः ॥१०॥१९॥ सः नः रा-धौसि ञ्राभुर ईश्रोनः सहुसुः यहो भर्गः च दातु वांघै॥११॥ तं असे वीर ऽवंत् यशः देवः च सविता भर्गः दितिः च दाति वार्य ॥१२॥ अग्ने रक्षं नुः अंहंसः प्रति स्म देव रिषंतः तिपंष्ठैः अजरः द्ह ॥ १३॥ अर्थ मही नः आयसी अनाधृष्टः नृऽपीतये पूः भव शत ऽभुंजिः ॥ १४॥ तं नः पाहि अहंसः दोषां ऽवस्तः अघुऽयतः दिवां नत्तं ऋदाभ्य ॥ १५॥ २०॥

॥१६॥ एना वः अप्रिं नर्मसा जुजैः नपति आ हुवे प्रियं चे-

तिष्ठं अप्ति सुऽञ्चष्युरं विश्वस्य दूतं ञ्चमृतं॥१॥ सः योज्ते ञ्चरुषा विश्व अभीजसा सः दुद्वत् सुऽञ्चाहुतः सुऽब्रह्मा युद्धः सुऽश्मी वसूनां देवं राधः जनानां॥२॥ उत् ऋस्य शोचिः ऋस्यात् ऋाऽजु-ह्रानस्य मीळहुषंः उत् धूमासंः ऋष्षासंः दिविऽस्पृशंः सं ऋप्रिं इंध्ते नरः॥३॥ तं ला दूतं कृरमहे युशःऽतमं देवान् आ वीतये वह विश्वां सूनो सहसः मर्तेऽभोजना रास्वं तत् यत् वा ईमंहे ॥४॥ नं अप्रे गृहऽपतिः नं होतां नुः अध्वरे नं पोतां विश्वऽवार प्र-ऽचेताः यक्षि वेषि च वाये॥॥ कृधि रत्नं यजमानायसु ऽऋतो॰ नं हिर्न्डधाः असि आ नः ऋते शिशीहि विश्वं ऋतिजैसुऽशं-सं: यः च दर्धते॥६॥२१॥ ते' अप्रेमु ऽ आहुत प्रियासंः संतु सूर-यः युंतारः ये मुघऽवानः जनानां जुर्वान् द्यंत गोनां॥७॥ येषां इळां घृतऽहंस्ता दुरों ग्रे आ अपि प्राता निऽसीदंति तान् नायस्व सहस्य दुहः निदः यच्छं नः शर्मे दीर्घेऽश्रुत्॥ ।। सः मुंद्रयां च जि-द्धयां वहूँ: आसा विदुः ऽतरः अप्रेर्यिम्घवंत् अयः नः आवह हुव्यऽद्रंतिं चु सूद्यु॥९॥ ये राधांसि द्दंति अश्वां मुघा कामेन श्रवंसः महः तान् ऋंहंसः पिपृहि पुर्नृ ऽभिः तं श्तं पूः ऽभिः यु-विष्ठ्य ॥१०॥ देवः वः दूविषाः ऽदाः पूर्णा विवृष्टि ऋाऽसिचं उत् वा सिंचध्वं उपं वा पृण्ध्वं आत् इत् वः देवः ओह्ते ॥११॥ तं ही-तरि अध्वरस्य प्रऽचेतसं विहूं देवाः अकृख्त द्धाति रत्नं विधते मुद्रवीर्ये ऋग्निः जनाय दाशुषे॥ १२॥२२॥

॥१९॥ अमें भर्व सुऽस्मिधां संऽईडः उत बहिः उर्विया वि स्नृणीतां॥१॥ उत डारः उश्तीः वि श्रयंतां उत देवान् उश्तः आ वह इह॥२॥ अमें वीहि हविषां यक्षि देवान् सुऽश्रध्या कृणहि जात् ऽवेदः॥३॥ सुऽञ्चध्यरा करित जात ऽवेदाः यक्षत् देवान् ञ्चमृतान् पिप्रयंत् च॥४॥ वंस्वं विश्वां वार्याणि प्रऽचेतः॰ सत्याः भवंतु ञाऽशिषंः नः ञ्चद्य॥५॥ तां जं ते द्धिरे ह्व्यऽवाहं देवासंः ञ्चये जर्जः ञानपातं॥६॥ ते ते देवायं दार्थतः स्याम महः नः रत्नां वि द्धः इयानः॥९॥२३॥१॥

॥१७॥ ले' हु यत् पितरः चित्नः इंद्र विश्वा वामा जुरितारः असंन्वन् ले' गार्वः सुऽदुर्घाः ले' हि अश्वाः लं वसुं देव ऽयते व-निष्ठः॥१॥ राजांऽइव हि जिनेऽभिः सेषि एव अवं द्युऽभिः अ-भि विदुः क्विः सन् पृशा गिरः मुघुऽवृन् गोभिः ऋषैः ला-ऽयतः शिशीहि राये ऋसान् ॥२॥ इमाः जुं ता पुस्पृधानासंः अर्च मंद्राः गिरंः देव्ड यंतींः उपं स्थुः अर्वाचीं ते पृथ्यां रायः एतु स्यामं ते सुऽमृती इंदू शर्मन्॥३॥ धेनुं न ला सुऽयवंसे दुर्धु सन् उप ब्रह्माणि सुसूजे विसंष्ठः लां इत् मे गोऽपतिं विश्वः आहु आनुः इंद्रेः सुऽमृतिं गुंतु ऋर्खः॥४॥ ऋर्षीसि चित् पृप्रयाना सुऽदासे इंद्रे:गाधानि ऋकृणोत् सुऽपारा शर्धतं शिम्युं उचर्यस्य नव्यः शापै सिंधूनां ऋकृणोृत् ऋषंस्तीः ॥५॥२४॥ पुरोृट्ठाः इत् तुर्वर्षः यर्धुः ञ्चासीत् राये मत्स्यांसः निऽश्विताः अपिऽइव श्रुष्टिं चुन्नुः भृगेवः दुह्यवः च सर्वा सर्वायं अतुरुत् विषूचोः ॥६॥ आ प्वयासः भ-लानसं:भुनुतु आ अलिनासः विषाणिनः शिवासं: आयः अ-नंयत्स्युऽमाः आर्थस्य गुव्या तृत्सुं ८भ्यः अजुगुन् युधा नृन्॥७॥ दुःऽञ्चार्थः अदिति सेवयंतः अचेतसः वि जगृभे पर्रणीं महा अविष्यक् पृथिवीं पत्यमानः पृष्युः कविः अश्युत् चार्यमानः ॥६॥ ई्युः अर्थे न निऽअ्रंथे पर्रणीं आप्तुः चन इत् अभिऽपितं ज्गाम् सुऽदासे इंद्रेः सुऽतुकान् ऋमिचान् अरंधयत् मानुंषे व-भ्रिंडवाचः ॥ १॥ ई्युः गार्वः न यवसात् ऋगीपाः यथा ऽकृतं ञ्चिभ मिनं चितासंः पृश्निंऽगावः पृश्निंऽनिप्रेषितासः श्रुष्टिं चुक्तुः निऽयुतः रंतयः च॥१०॥२५॥ एकंच्यः विंशतिं च श्रव-स्या वैक्षायोः जनान् राजां नि अस्तः १ दस्मः न सर्मन् नि शि-शाति बहिः पूरः संगै अकृणीत् इंद्रेः एषां॥११॥ अधे श्रुतं क्वषं वृहं अप्ऽसु अनु दूह्यं नि वृण्क् वर्जं ऽबाहुः वृणानाः अर्च स-ख्यायं सुख्यं ला ऽयंतः ये ऋमदन् ऋनुं ला ॥१२॥ वि सद्यः विश्वां हंहितानि एषां इंद्रः पुरः सहसा सुप्त द्देः । वि आनेवस्य तृत्सेवे गर्यभाक् जेष्पं पूरं विद्ये मृधऽवाचं ॥१३॥ नि ग्यावंः ऋनेवः दुह्मवं: चृष्षि: श्ता सुसुपु: षट् सहस्रा ष्षि: वीरासं: अधि षट् दुवःऽयुविश्वा इत् इंद्रस्य वीयी कृतानि॥१४॥ इंद्रेण एते तृत्सवः वेविषाणाः आपः न सृष्टाः अध्वंत नीचीः दुःऽमिचासः प्रक-लुऽवित् मिर्मानाः जुहुः विश्वानिभोजना सुऽदासे॥१५॥२६॥ अर्धे वीरस्य शृत्डपां अनिंदं परा शंधेतं नुनुदे अभि क्षां इंद्रः म्न्युं म्न्यु इम्यः मिमाय भेजे पृथः वृत्तेनिं पत्यंमानः॥१६॥ ञा-धेर्ण चित् तत् कं एकं चुकार सिंह्यं चित् पेलेन ज्यान अवं स-क्तीःवेष्यां अवृत्र्यत् इंद्रं:प्रअयुच्छत् विश्वाभोजनासुऽदासे॥१९॥ शर्यंतः हि शर्चवः रर्धुः ते भेदस्यं चित् शर्धतः विंद् रंधिं मतीन् एनंः स्तुवृतः यः कृणोतिं तिगमं तस्मिन् नि जहि वजं इंद्र॥१६॥ आवत् इंद्रंयुमुनां तृत्संवः चुप्रअचं भेदंसुवेऽताता सुषायत् अ-जासः च शियवः यक्षवः च विलं शीषाणि जभुः अध्यानि ॥१९॥ न ते इंद्रमुऽमतयः न रायः मंऽचक्षे पूर्वीः उषमः न नूत्नाः देवंकं चित् मान्यमानं जघंय अवं तमना बृहतः शंबरं भेत् ॥२०॥२०॥ प्रयेगृहात् अमंमदुः लाऽया प्राऽश्रः श्तऽयातुः विसंघः न ते भोजस्यं सुख्यं मृषंत् अधं सूरिऽभ्यंः सुऽदिनां वि उद्धान्॥२०॥ वे नप्तुः देवऽवंतः श्ते गोः वा रथां व्धूऽमंता सुऽदासः अहैन् अग्ने पैजऽवनस्यं दानं होतांऽइव सद्यं परि एमि रेभंन्॥२२॥ चलारः मा पैजऽवनस्यं दानाः स्मत्ऽदिष्टयः कृश्निनः निऽरेके क्रुजासः मा पृथिविऽस्थाः सुऽदासः तोकं तोकायं अवसे वहंति॥२३॥ यस्यं अवः रोदंसी अंतः उवीं शी-र्षाऽशीर्षो विऽवभाजं विऽभक्ता सप्त इत् इंद्रं न स्वतः गृण्ति नि युध्याम्धं अशिशात् अभीके॥२४॥ इमं न्रः महतः स्यत् अनु दिवं ऽदासं न पितरं सुऽदासः अविष्टनं पैजऽवनस्यं केतं दुःऽनशं श्च्चं अजरं दुवःऽयु॥२५॥२६॥

॥१९॥ यः तिग्मऽ शृंगः वृष्भः न भीमः एकं कृष्टीः व्यवयंति
प्र विश्वाः यः शश्रंतः अद्राश्रंषः गयंस्य प्रऽयंता असि सुस्विऽतराय वेदंः ॥१॥ लं ह त्यत् इंद् कुत्सं आवः श्रश्रंषमाणः तृत्वां
स् अम्ये दासं यत् श्रृष्णं कुयंवं नि अस्मै अरंधयः आर्कुनेयायं
शिष्ठांन्॥२॥ लं धृष्णो धृष्वता वीतऽहं व्यं प्र आवः विश्वांभिः जतिऽभिः सुऽदासं प्र पौर् ऽकुत्सिं न्सदंस्युं आवः क्षेत्रं ऽसाता वृन्ऽहत्येषु पूरं॥३॥ लं नृऽभिः नृऽमनः देवऽवीती भूरीणि वृत्वा
हरिऽअश्व हंसि लं नि दस्युं चुमुरिं धुनिं च अस्वांपयः द्भीत्ये
सुऽहंतुं॥४॥ तवं च्यौत्नानि वज्व ऽहस्त तानि नवंयत् पुरः नवतिं चस्द्यः निऽवेशने श्वऽत्मा अविवेषीः अहंन् च वृत्वं नमुचिं जत अहन्॥५॥२९॥ सनां ता ते इंद्र भोजनानि रातऽहं व्याय
दाश्रंषे सुऽदासे वृष्णे ते हरीं वृषंणा युन्जिम् व्यंतुं ब्रह्मिण पुरः-

ऽशाक वाजै॥६॥ मा ते ऋस्यां सहसा ऽवन परिष्ठी ऋघाये भूम हृरिऽवः पुराऽदै चार्यस्व नः ऋवृकेभिः वर्र्स्यः तवं प्रियासंः सू-रिषु स्याम ॥९॥ प्रियासंः इत् ते मघऽवन् अभिष्टी नरः मदेम शुर् गो सर्खायः नि तुर्वेशं नि यादं शिशीहि ऋतिषिऽग्वायं शंस्यं करिष्यन्॥ ।। सुद्यः चित् नु ते मघुऽवन् ऋभिष्टौ नरः श्ंसंति उक्यऽशासः उक्या येते हवेभिः वि प्राीन् अदाशन् अस्मान् वृणीष् युज्याय तस्में ॥९॥ एते स्तोमाः न्रां नृऽतम् तुभ्यं श्रस्म-द्यंचः दर्दतः मुघानि तेषां इंद्र वृच् ऽहत्ये श्विः भूः सखां चु पूरंः अविता च नृणां॥१०॥ नु इंदु पूर् स्तर्वमानः जती बसंऽजूतः तन्त्रां वृव्धस्व उपं नः वाजान् मिमीहि उपं स्तीन् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सद्गनः॥११॥३०॥२॥

॥२०॥ उयः जुङ्गे वीयीय स्वधा ऽवान् चित्रः ऋषः नयैः यत् करिष्यन् जिम्मः युवा नृऽसर्दनं अवंःऽभिः चाता नः इंद्रः एनसः महःचित्॥१॥ हंतां वृचं इंद्रंः श्रूशुंवानः प्रञ्जावीत्नु वीरः जरि-तारं जती कर्ती सुऽदासे ऋहं वै जं लोकं दाता वर्सु मुहुं आ दा-शुवे भूत्॥२॥ युध्मः अनुवी खज्डकृत् सुमत्ऽवा शूरः स्वाषार जुनुषां ई अषाळहः वि आसे इंद्रेः पृतनाः सुऽ ओजाः अधं विश्वं श्वुऽयंतं ज्ञान्॥३॥ उभे चित् इंद्र रोदंसी महिऽत्वा आ प्रपाय तर्विषीभिः तुविष्मः नि वजं इंद्रः हरि ऽवान् मिमिस्नन् सं अं-धेसा मदेषु वै उवोच्॥४॥ वृषां जजान वृषंणं रणाय तं ऊं चित् नारी नर्थे सुसूव् प्र यः सेना ८नीः अधं नृ ८ भ्यः अस्ति इनः सर्वा गोऽएषंगःसःधृष्णुः॥५॥१॥ नु चित्सः भेषते जनः न रेषत् मनः यः अस्य घोरं आऽतिवासान् युद्धैः यः इंद्रे दर्धते दुवां सि क्षयंन् सः

राये ऋत्ऽपाः ऋतेऽजाः॥६॥यत् इंद्र पूर्वेः अपराय शिक्षं न् अन्यतं ज्यायां न् कनीयसः देणां अमृतं इत् परि आसीत् दूरं आचित्र विचं भर रियं नः॥७॥ यः ते इंद्र प्रियः जनः ददां शत् असंत् निर्दे अदि उदा सर्खा ते व्यं ते अस्यां सुऽमृती चिनं ष्ठाः स्यामं वर्ष्वे अर्धतः नृऽपीती ॥६॥ एषः स्तोमः अचिक्रद्त वृषां ते जत स्तामः मघऽवन् अक्षपिष्ट रायः कामः जरितारं ते आ अगन् तं अंग शक्र वस्वः आ श्वः नः॥९॥ सः नः इंद्र वऽयंताये इषे धाः सनां च ये मघऽवानः जुनंति वस्वी सुते जरिने अस्तु शक्तः यूगं पात स्वस्ति ऽभिः सदां नः॥१०॥२॥

॥२१॥ असावि देवं गोऽ ऋं जीकं अधंः नि अस्मिन् इंद्रंः जनुषां ई ज्वोच् बोधां मिसला हुरिऽअश्वय्ञः बोधनः स्तोमं अंधसः मदेषु॥१॥ प्र यंति यञ्जं विपयंति बहिः सोमऽमादः विद्षे
दुधऽवांचः नि ऊं भियंते यश्सः गृभात् आ दूरेऽउपच्दः वृष्णः
नृऽसाचः॥२॥ लं इंद्र सवित्वे अपः कः परिऽस्थिताः अहिना
शूर् पूर्वीः लत् वाव्रकेर् य्यः न धेनाः रेजंते विश्वां कृचिमाणिभीषा॥३॥ भीमः विवेष आयुंधिभः एषां अपांसि विश्वां नयीणि
विज्ञान् इंद्रं पुरं जहीषाणः विद्धोत् विवर्जं ऽहस्तः महिना जघान॥४॥ न यातवं इंद्र जूजुवुः नः न वंदेना श्विष्ठ वेद्याभिः सः
शुधित् अर्थः विषुणस्य जंतोः मा शिष्ठ ऽदेवाः अपि गुः ऋतं नः
॥५॥३॥ अभि कत्वां इंद्र भूः अधंजमन् न ते विव्यक् महिमानं रजांसि स्वेनं हि वृचं श्वंसा ज्यंयं न श्रचुं अतं विविद्त् युधाते
॥६॥देवाः चित्ते असुर्याय पूर्वे अनुं ख्वायं मुमिरे सहांसि इंद्रंः
मुधानि द्यते विऽसह्यं इंद्रं वार्जस्य जोहुवंत साती ॥९॥ सीरिः

मि॰ ७. छ। २. मू॰ २३. 119611

ञ्च॰ ५. ञ्च॰ ३. व॰ ७.]

चित् हि तां अवसे जुहा वं ईशानं इंद्र सौभगस्य भूरेः अवः बभूष श्तंऽज्ते असो' अभिऽश्वतुः लाऽवंतः व्रह्ता॥ ।॥ सर्वायः ते इंद्रविश्वहं स्याम नुमः ऽवृधासंः महिना तरुच वन्वंतुं स्म ते अवं-सा संऽर्देके अभिऽदंतिं अर्यः वनुषां शवांसि॥०॥ सः नः दंद्र ल-ऽयंतायै इषे धाःत्मनां च्येम्घऽवांनः जुनंति वस्वी सुते जरिने ऋसु शक्तिः यूयं पात स्वस्ति ऽभिः सदा नः॥१०॥४॥

॥२२॥ पिबंसोमं इंद्र मंदंतु ला यं ते सुसाव हरिऽ ऋश्व ऋदिः सोतुःबाहुऽभ्यां सुऽयंतः न अवीं॥१॥ यः ते मदःयुज्यः चार्रः अ-स्ति येनं वृचार्णि हुरिऽऋष्य हंसि सः लां इंद्र प्रभुऽवसी॰ ममन्नु ॥२॥ बोधं सु मे मुघुऽवृन् वाचं आ दुमां यां ते विसिष्ठः अर्चति प्रऽशिक्तं इमाबसंस्धऽमादे जुष्स्व॥३॥ श्रुधि हवं विऽपिपा-नस्य ऋदेः बोधं विप्रस्य ऋचैतः मनीषां कृषु दुवांसि ऋंतमा सची इमा॥४॥ न ते गिरंः ऋषि मृष्ये तुरस्यं न सुऽस्तुतिं ऋसुर्यस्य विद्यान् सर्ता ते नामं स्वऽयशः विवक्ति॥५॥५॥ भूरि हि ते सर्व-नामानुंषेषुभूरिमनीषीह्वते लांडत्मा आरे अस्मत्म्घऽवन् ज्योक् कुः ।। ६॥ तुभ्यं इत् इमा सर्वना शूर् विश्वां तुभ्यं ब्रह्माणि वर्धना कृणोमि तं नृऽभिः हवाः विषधा ऋसि॥९॥ नु चित् नु ते मन्यमानस्य दुस्म उत् ऋश्ववंति महिमानं उय न वीय इंद्र ते न राधः॥ । । ये चु पूर्वे ऋषयः ये चु नूत्नाः इंद्रं ब्रह्माणि जनयंत विप्राः असमे ते संतु सुख्या श्वानि यूयं पात स्वस्तिऽभिःसदा नः॥ ए।। ई॥

॥२३॥ उन् जं ब्रह्मीि ऐर्त श्रवस्या इंद्रैस इमर्ये महय विसष्ठ

आयः विश्वनि शवंसा तृतानं उप्ऽश्वोता मे ईवंतः वचांसि॥१॥ अयोगि घोषंः इंद्र देवऽजांमिः इर्ज्यंतं यत् शृरुधंः विऽवाचि नृहि स्वं आयुंः चिक्ति जनेषु तानि इत् अहांसि अति पृषि अ-स्मान्॥२॥ युजे रथं गोऽएषणं हरिऽभ्यां उपं बस्नाणि जुजुषाणं अस्थुः वि वाधिष्ट स्यः रोदंसी' महिऽला इंद्रंः वृचाणि अप्रति ज्यान्वान्॥३॥ आपंः चित् पिप्युः स्तर्यः न गावंः नर्धन् ऋतं जरिन्तारं ते इंद्र याहि वायुः न निऽयुतंः नः अच्छं तं हि धीभिः दयंसे वि वाजान्॥४॥ ते त्वा मदाः इंद्र माद्यंतु श्रुष्मणं तुविऽराधंसं जरिचे एकंः देवऽचा दयंसे हि मतीन् अस्मिन् श्रूर सर्वने माद्ययम् ॥५॥ एव इत् इंद्रं वृषणं वर्जाऽवाहं वसिष्ठासः अभि अर्चेति अर्केः सः नः स्नुतः वीरऽवंत् पातु गोऽमंत् यूयं पात स्व स्तिऽभिः सद्यं नः॥६॥९॥

॥२४॥ योनिः ते इंद्र सदने अकारि तं आ नृऽभिः पुरुऽहूत प्र
याहि असंः यथा नः अविता वृधे च ददंः वसूनि ममदंः च सोमैः
॥१॥ गृभीतं ते मनंः इंद्र हिऽवहीः सुतः सोमः परिऽसिक्ता मधूनि
विसृष्टऽधेना भरते सुऽवृक्तिः इयं इंद्रं जोहं वती मनीषा ॥२॥ आ
नः दिवः आ पृथिव्याः ऋजीषिन् इदं वहिः सोमऽपेयाय याहि
वहंतु ता हर्रयः मद्यं चं आंगूषं अच्छं त्वसं मदाय॥३॥ आ नः
विश्वाभिः जतिऽभिः सुऽजोषाः बसं जुषाणः हरिऽअश्व याहि
वरी वृजत् स्थिवरिभिः सुऽिष्प्र अस्मे दर्धत् वृषेणं शुष्मं इंद्र ॥४॥
एषः स्तोमः महे ज्यायं वाहे धुरिऽईव अत्यः न वाजयंन् अधायि
इंद्र ता अयं अर्कः ईट्टे वसूनां दिविऽईव द्यां अधिनः श्रोमंतं धाः
॥५॥ एव नः इंद्र वार्यस्य पूर्धि प्र ते महीं सुऽम्ति वेविद्युम् इषे

ञ्च॰ ५. ञ्च॰ ३. व॰ १०.] ॥२०॥ [म॰ ९. ञ्च॰ २. सू॰ २६.

पिन्व म्घवंत्रभ्यः सुऽवीरां यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सदां नुः

॥२५॥ आते महः इंद्र जती उय सड मंन्यवः यत् संड अरंत सेनाः पताित दिद्युत् नर्थेस्य बाद्धोः माते मनः विष्युद्धेक् वि चारीत्॥१॥ नि दुःडगे इंद्र श्रृषिहि श्रुमिचान् श्रुभि ये नः मतीसः
श्रुमंति आरेतं शंसं कृणुहि निनित्सोः आनः भर संडभरेणं वसूंनां॥२॥ श्रृतं ते शिप्रिन् जतयः सुडदासे सहस्रं शंसाः उत रातिः
श्रुस्तु जहि वधः वनुषः मत्यैस्य श्रुस्मे द्युमं अधि रत्नं च धेहि
॥३॥ लाडवंतः हि इंद्र ऋते अस्मि लाडवंतः श्रृवितुः श्रूर राती
विश्वा इत् अहािन त्विषीऽवः उय श्रोकः कृणुष् हरिडवः न
मधीः॥४॥ कुत्साः एते हरिडश्रश्वाय श्रृषं इंद्रेसहः देवडजूतं इयानाः सचा कृषि सुडहना श्रृर् वृचा वयं तह्नाः सनुयाम वाज
॥५॥ एव नः इंद्र वार्थेस्य पूर्षि प्रते महीं सुडम्ति वेविदाम इषै
पिन्व मघवंत्रभ्यः सुडवीरां यूयं पात स्वस्तिर्डभिः सद्रा नः
॥६॥०॥

॥२६॥ न सोमः इंद्रं असुंतः मुमाद् न अब्बं साणः मुघऽवानं सुतासः तस्मै उक्यं जन्ये यत् जुजीवत् नृऽवत् नवीयः पृणवंत् यथा नः॥१॥ उक्येऽ उक्ये सोमः इंद्रं मुमाद् नीयेऽनीये मुघ-ऽवानं सुतासः यत् ई सुऽवाधः पितरं न पुचाः सुमानऽदेशाः अवसे हवंते॥२॥ चुकारं ता कृणवंत् नूनं अन्या यानि बुवंति वेधसः सुतेषुं जनीःऽइव पतिः एकः सुमानः नि मुमुजे पुरः इंद्रः सु सवीः॥३॥ एव तं आहुः उत पृष्वे इंद्रः एकः विऽभक्ता त्रिणः

म्घानां मिथःऽतुरंः ज्तयंः यस्यं पूर्वीः ऋस्मे' भ्द्राणि स्र्श्वत् प्रियाणि ॥४॥ एव वसिष्ठः इंद्रं ज्तये नृन् कृष्टीनां वृष्भं सुते गृणाति सहस्रिणः उपनः माहि वाजीन् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदी नः॥५॥१०॥

॥२०॥ इंद्रं नरः नेमऽधिता ह्वंते यत् पायीः युनर्जते धियः ताः प्रूरः नृऽसीता श्वंसः चकानः आगोऽ मित्र वर्जे भुज तंनः ॥१॥ यः इंद्रं प्रुष्मः मघुऽवन् ते अस्ति शिक्षं सिर्वेऽभ्यः पुरुऽहूत् नृऽभ्यः तंहि हुट्हा मघुऽवन् विऽचेताः अपं वृधि परिऽवृतं न राधः ॥२॥ इंद्रं राजां जगेतः चर्षेणीनां अधि क्षमि विषुऽरूपं यत् अस्ति ततः द्दाति दाप्पुषे वसूनि चोदंत् राधः उपंऽस्तुतः चित् अवीक् ॥३॥ नृ चित् नः इंद्रं मघुऽवां सऽहूती दानः वार्जं नि यमते नः जती अनूना यस्यं दिश्णा पीपायं वामं नृऽभ्यः अभिऽवीता सर्विऽभ्यः ॥४॥ नु इंद्र राये वरिवः कृधि नः आते मनः ववृत्याम मघायं गोऽमंत् अर्श्वऽवत् र्थंऽवत् व्यंतः यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सदां नः ॥४॥१९॥

॥२८॥ ब्रह्मं नः इंद्र उपं याहि विद्वान् अवीचेः ते हरेयः संतु युक्ताः विश्वे चित् हि त्वा विऽहवंत मतीः अस्माकं इत् शृणुहि विश्वंऽ इत्व ॥१॥ हवं ते इंद्र महिमा वि आन्द्र ब्रह्मं यत् पासि श्वसिन् ऋषीणां आयत् वजं द्धिषे हस्ते उप्य घोरः सन् ऋतां जिन्छाः अषोळ्हः ॥२॥ तवं प्रऽनीती इंद्र जोहंवानान् सं यत् नृन् न रोदंसी निनेथं महे स्वायं श्वंसे हि ज्ञे अतूंतुजिं चित् तूतुंजिः अशिश्वत् ॥३॥ एभिः नः इंद्र अहंऽभिः दशस्य दुःऽमि- ञ्च॰ ५. ञ्च॰ ३. व॰ १४.]

चासंः हि श्चितयंः पर्वते प्रति यत् चष्टे अनृतं अनेनाः अवं हिता वर्रणः मायी नः सात्॥४॥ वोचेमं इत् इंद्रं मुघऽवानं एनं महः रायः राधंसः यत् दर्दत् नः यः अचैतः ब्रसंऽकृतिं अविष्ठः यूयं

पात स्वस्तिऽभिः सदा नः ॥५॥१२॥

॥२०॥ अयं सोमः इंद्रतुभ्यं सुन्वे आतु प्रयाहि हृरिऽवः तत्-ऽञ्जीकाः पिवं तु अस्य सुऽसंतस्य चारोः ददंः म्घानि म्घऽवन् इयानः ॥१॥ बसंन् वीर् बसंऽकृतिं जुषाणः अवीचीनः हरि-ऽभिः याहि तूयं अस्मिन् जं सु सर्वने माद्यस्व उपं बस्नीणि शृण्वः इमा नः॥२॥ का ते अस्ति अरंऽकृतिः सुऽज्कैः कदा नूनं ते म्घऽवन् दाशेम् विश्वाः मृतीः आ तत्ने लाऽया अधं मृ इंद्र शृण्वः हवां इमा ॥३॥ जतो' घ ते पुरुषाः इत् आस्न् येषां पूर्वेषां अशृणोः ऋषीणां अधं अहं ला म्घऽवन् जोह्वीमि लं नः इंद्र असि प्रऽमितः पिताऽइंव॥४॥ वोचेमं इत् इंद्रं म्घऽवानं एनं महः रायः राधंसः यत् ददंत् नः यः अचैतः बसंऽकृतिं अ-विष्ठः यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सद्यं नः ॥५॥१३॥

॥३०॥ आ नः देव शर्वसा याहि शुष्मिन् भर्व वृधः इंद्र रायः अस्य महे नृग्णायं नृऽपते सुऽवज्ञ मिं श्वायं पौस्यीय शूर् ॥१॥ हवंते जं ला हवां विऽवाचि तन् षुं शूराः सूर्यस्य साती लं विश्वेषु सेन्यः जनेषु लं वृचाणि रंध्य सुऽहंतुं॥२॥ अहां यत् इंद्र सुऽदिनां विऽञ्चान् दधः यत् केतुं उप्ऽमंस्मत्ऽसुं नि अप्तिः सीदत् असुरः न होतां हुवानः अचे सुऽभगायदेवान्॥३॥ व्यं ते ते इंद्र ये चदेव स्ववंत शूर ददेतः मुघानि यच्छं सूरिऽभ्यः उप्ऽमं वर्ष्यं सुऽञ्जाभुवंः जर्गां अञ्चवंत ॥४॥ वोचेमं इत् इंद्रं म्घ-ऽवानं एनं महः रायः राधंसः यत् दर्दत्नः यः अचैतः ब्रह्मंऽकृ-तिं अविष्ठः यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सद्यं नः॥५॥१४॥

॥३१॥ प्रवः इंद्रीय मार्दनं हरिऽऋश्वाय गायत् सर्खायः सो-मुऽपार्त्रे॥१॥ शंसे इत् उक्यं सुऽदानं वे उत द्युसं यथा नरः चकुम सत्यऽराधसे॥२॥ लंनः इंद्र वाज्उयुः लंग्व्युः शतुऽऋतो्॰ लं हि-रायऽयुः वृसो ॥३॥ वृयं इंद्रू लाऽयवंः ऋभि प्र नोनुमः वृष्न् विडि तु अस्य नः वसो ॥४॥ मा नः निदे च वर्क्तवे अर्थः रंधीः अरांच्यो ले अपि ऋतुंः मर्म ॥५॥ लं वर्मे असि सुऽप्रयः पुरः-ऽयोधः च वृच्डह्न् तयां प्रति बुवे युजा ॥६॥१५॥ मुहान् उत असि यस्यं ते अनुं स्वधाऽवरी॰ सहः मुसातें दुंद्र रोदंसी ॥॥॥ तं ला मरुलंती परि भुवंत् वाणीं सऽयावरी नर्धमाणा सह द्य-ऽभिः ॥६॥ ज्थीसः ला अनुं इंदेवः भुवन् दुस्मं उपं द्यवि सं ते नम्त कृष्टयः॥०॥ प्रवः महे महिऽवृधे भुर्ध्वं प्रऽचैतसे प्र सुऽम्-तिं कृणुध्वं विश्रः पूर्वीः प्र चुर् चुर्षेणुऽप्राः॥१०॥ उरुऽव्यचेसे महिने सुऽवृक्तिं इंद्रीय बसं जन्यंत विप्राः तस्य बतानि न मि-नंति धीराः॥११॥ इंद्रं वाणीः अनुंत्रऽमन्युं एव सुवा राजानं द्धिरे सहध्ये हरिऽ अश्वाय बहुय सं आपीन्॥१२॥१६॥

॥३२॥ मो' सु ता वा घतंः चन आरे अस्मत् नि रीर्मन् आ-रात्तात् चित्स्थऽमादं नः आगृहि इह वा सन् उपं श्रुधि॥१॥इमे हिते ब्रह्मऽकृतंः सुते सचा मधी न मर्थः आसंते इंद्रे कामं जरिता-रः वसुऽयवंः रथे न पादं आद्धुः॥२॥ रायः ऽकोमः वर्जं ऽहस्तं सु-

ऽदिश्विणं पुत्रः न पितरं हुवे॥३॥ इमे इंद्रीयसुन्विरे सोमासः द-धिऽ आशिरः तान् आमदाय वुज् ऽहुस्त पीतये हरिऽभ्यां याहि ञ्जोकः आ॥४॥ श्रवंत् श्रुत्ऽक्षर्णः ई्यते वसूनां नु चित्नः मुधि-ष्त् गिरः सुद्यः चित् यः सुहस्राणि श्ता ददत् निकः दित्सैतं आ मिन्त्॥५॥१९॥ सः वीरः अप्रतिऽस्कृतः इंद्रेण पूष्पुवे नृऽभिः यः तेगभीरा सर्वनानि वृच्डह्न् सुनोति आ च धार्वति॥६॥ भवं वर्ष्यं मुघ्ऽवन् मुघोनां यत् संऽञ्जजांसि शर्धतः वि त्वाऽहंतस्य वेदनं भजेमहि आ दुः ऽनशः भर गयं॥ ७॥ सुनोतं सोम् ऽपावे सोमं इंद्राय विजिणे पर्चत प्रातीः अवंसे कृणुध्वं इत् पृणन् इत् पृ-णते मयः॥४॥ मा सेधत सोमिनः दर्शत महे कृणुध्वं राये आऽतु-जें तरिणः इत् ज्यति छोति पुर्णति न देवासः क्वानवे॥ ०॥ निकः सुऽदासः रथं परि आसु न रीर्मृत् इंद्रः यस्य अविता यस्य मुरुतः गर्मत् सःगोऽमति वजे॥१०॥१८॥गर्मत् वाजं वाजयंन् इंदू मत्यैः यस्यं तं अविता भुवंः असार्वं बोधि अविता रथानां अस्मार्वं शूर् नृणां॥११॥ उत् इत् नु अस्य रिच्यते अंशः धनं न जिग्युषः यः इंद्रेः हरिऽवान् न दुभंति तं रिपंः दक्षं दुधाति सोमिनि॥१२॥ मंचं ऋषंवे सु ऽधितं सु ऽपेश्सं द्धांत युद्धियेषु आ पूर्वीः चुन प्र-ऽसितयः तरंति तं यः इंद्रे कर्मणा भुवत्॥ १३॥ कः तं इंद्र त्वाऽवसुं ञ्चा मत्यैः द्धर्षति श्रुडा इत् ते मुघ् ऽवृन् पार्ये दिवि वाजी वाजं सिसासति॥१४॥ मघोनंः सम् वृच्डहत्येषु चोद्य ये दर्ति प्रिया वसुं तवं प्रज्नीती हरिऽऋष्य सूरिऽभिः विश्वा तरेम दुःऽइता ॥१५॥१९॥ तर्व इत् इंद्र अव्मं वर्स लं पुष्यसि मध्यमं स्वा वि-र्श्वस्य प्रमस्यं राजसि निकाला गोषुं वृख्ते॥१६॥ तं विश्वस्य धन्ऽदाः असि श्रुतः ये ई भवंति श्राजयः तवं श्रुयं विश्वः पुरु-

उहूत पार्थिवः ऋवस्युः नामं भिक्षुते ॥१९॥ यत् इंद्र यावतः तं एतावंत् ऋहं ईशीय स्तोतारं इत् दिधिषेय रद्ऽवसो॰ न पाप-ऽत्वायं राुसीय ॥ १६॥ शिक्षेयं इत् मृहुऽयुते द्विऽदिवे राुयः आ कुहचित्ऽविदेनहिलत् अन्यत् मघऽवन् नः आणं वस्यः अस्ति पिता चन ॥१९॥ तरिर्णः इत् सिसासित वाजं पुरंऽध्या युजा स्रा वः इंद्रं पुरुष्टहूतं नुमे गिरा नेमिं तष्टां इद सुष्ट्रं ॥२०॥२०॥ न दुः इस्तुती मत्यैः विंद्ते वसुं न सेधंतं रुयिः नुश्त्तं सुऽशक्तिः इत् म्घडवन् तुभ्यं माडवंते देषां यत् पार्यं दिवि॥२१॥ अभि ता शूर् नोनुमः अद्वेग्धाःऽइव धेनवंः ईशानं अस्य जर्गतः स्वःऽहशं ईशनिं इंद्रु तुस्थुषंः॥२२॥ न लाऽवान् ऋन्यः दि्यः न पार्थिवः न जातः न जनिष्यते ऋष्युऽयंतः मुघ्ऽवन् इंद्र वाजिनः ग्यंतः ला हुवामहे ॥२३॥ अभि सृतः तत् आभूर इंद्रं ज्यायः कनीयसः पुरुवसुं: हि मुघुऽवृन् सुनात् असि भरेऽभरे च हर्यः ॥२४॥ परा नुद्स्व मुघ्ऽवृन् ऋमिचान् सुऽवेदां नुः वसुं कृधि ऋस्मा कै बोधि अविता महाऽधने भवं वृधः सखीनां॥२५॥ इंद्रे ऋतुं नुः आ भर पिता पुत्रेभ्यः यथां शिक्षं नः ऋस्मिन् पुरुऽहूत् यामंनि जीवाः ज्योतिः अर्थीमृह् ॥२६॥ मा नुः अज्ञाताः वृजनाः दुःऽआध्यः मा अर्शिवासः अवं ऋमुः त्यां व्यं प्रवतः श्रेषतीः अपः अति श्रूर तरामसि॥२९॥२१॥

॥३३॥ श्वित्यंचेः मा द्शिणतः ८कंपदीः धियंऽजिन्वासेः अ-भि हि प्रुमंदुः उत्ऽतिष्ठंन् वोचे परि बहिषंः नृन् न मे दूरात् अवितवे वसिष्ठाः॥१॥ दूरात् इंद्रै अन्यन् आसुतेनं तिरः वैशंतं अति पातं उयं पाशंऽद्युसस्य वायतस्य सोमात् सुतात् इंद्रे अवृ- णीत वसिष्ठान्॥२॥ एव इत्नु कंसिंधुं एभिः तृतार एव इत्नु कं भेदं एभिः ज्यान एव इत् नु कं दा्ष्ऽराज्ञे सुऽदासं प्र आवत् इंद्रः ब्रह्मणा वः वृसिष्ठाः ॥३॥ जुष्टी नुरः ब्रह्मणा वः पितृणां अक्षं अव्ययं न किलं रिषा्य यत् शर्करीषु वृह्ता रवेण इंद्रे शुष्मं अर्दधात वृसिष्ठाः ॥४॥ उत् द्यांऽईव इत् तृष्णऽर्जः नाृ्थितासः अदीधयुः दा्रशुरगुज्ञे वृतासः विसेष्ठस्य सुवृतः इंद्रेः अश्रोत् उहं नृत्सुंऽभ्यः अकृर्णोत् कं' लोकं॥५॥२२॥ दुंडाःऽईव इत् गोऽअ-जनासः आसन् परिऽछिचाः भरताः अभैकासः अभवत् च पु-रुः ऽएता वसिष्ठः आत् इत् तृत्सूंनां विशः अप्रयंत्॥६॥ चर्यः कृ-खंति भुवंनेषु रेतंः तिसः प्रऽजाः आयीः ज्योतिःऽअयाः चयः घुमासः उषसं सुचुंते सर्वीन् इत् तान् अनुं विदुः वसिष्ठाः ॥०॥ सूर्यस्यऽइव वृक्षयः ज्योतिः एषां सुमुद्रस्यंऽइव मुहिमा गुभीरः वार्तस्यऽइव प्रऽजवः न अत्येनं स्तोमंः वसिष्ठाः अनुंऽएतवे वः ॥ ।। ते इत्निएयं हदंयस्य प्रदेतीः सहसंऽवरुषं अभि सं च्रंति युमेन तृतं पृरिऽधिं वयंतः ऋष्मरसः उपं सेदुः वसिष्ठाः॥०॥ वि-ऽद्युतंः ज्योतिः परि सुंऽजिहानं मिचावरुणा यत् अपंश्यतां ला तत्ते जनमं उत एकं वृसिष्ठ अगस्यः यत्ता विशः आऽज्भारं ॥१०॥२३॥ उत असि मैचावरुगाः वसिष्ठ उर्वश्याः ब्रह्मन् मनेसः अधि जातः दूपां स्कृतं बसंणा दैवीन विश्वे देवाः पुष्करे ता अद-द्तु ॥ ११॥ सः प्रुडकेतः चुभयस्य प्रुडविद्वान् सृहस्रंऽदानः जुत वा सऽदानः युमेनं तृतं पृरिऽधिं वृथिष्यन् अप्सरसः परि जुङ्गे

वसिष्ठः॥१२॥ सुने हु जातौ दुषिता नर्मः ऽभिः कुंभे रेतः सिसि-

चतुः समानं ततः हु मानः उत् द्याय मध्यात् ततः जातं ऋषिं

ञ्चाहुः वसिष्ठं॥१३॥ चुक्युऽभृतं सामुऽभृतं बिभृतिं यावांगं बि-

र्धत् प्र वृद्दि अग्रे उपं एनं आध्यं सुऽमन्स्यमानाः आ वः गुळाति पुऽतृद्ः वसिष्ठः ॥१४॥२४॥२॥

॥३४॥ प्र शुक्रा एतु देवी मुनीषा अस्मत् सुऽतंष्टः रथः न वाजी॥१॥ विदुः पृथिव्याः दिवः जनिनं शृखंति आपः अधं स-रंतीः॥२॥ आपः चित् अस्मै पिन्वंत पृथीः वृचेषुं पूराः मंसंते उयाः॥३॥ आधूःऽसु अस्मै दर्धात अश्वीन् इंदैः न वजी हिर्राय-ऽबाहुः ॥४॥ अभि प्र स्थात् अहं ऽइव युद्धं यातां ऽइव पत्मन् त्मना हिनोत्॥ ॥ त्मना समत् इसुं हिनोतं युद्धं दर्धात केतुं ज-नाय वीरं ॥६॥ उत् अस्य शुष्मात् भानुः न आते विभिति भारं पृथिवी न भूमं ॥७॥ इयोमि देवान् अयोतुः अग्रे सार्धन् ऋ-तेनं धियं द्धामि॥४॥ अभि वः देवीं धियं द्धिष्वं प्र वः देव्ऽचा वाचं कृणुध्वं॥९॥ आ च्षे आसां पार्थः न्दीनां वर्रणः युयः सु-हसंऽच्छाः ॥ १०॥ २५॥ राजां राष्ट्रानां पेशः नदीनां अनुंत्रं असमे स्त्रं विश्वऽआंयु॥११॥ अविष्टो' अस्मान् विश्वांसु वि्रु अद्यं कृणोत् शंसं निनित्सोः॥१२॥ वि एतु दिद्युत् हिषां अर्शेवा युयोतं विश्वंक् रपः तुनूनां ॥ १३॥ अवीत् नः अपिः ह्व्युऽअत् नर्मः ऽभिः प्रेष्ठः अस्मै अधायि स्तोर्मः॥१४॥ सुऽजूः देवेभिः अ-पां नपतिं सख्यं कृष्वं शिवः नः ऋस्तु ॥ १५॥ ऋप्ऽजां उक्थैः अहिं गृणीेषे बुधे नदीनां रजंःऽसु सीर्दन् ॥१६॥ मा नः अहिः बुध्यः रिषे धान् मा युज्ञः ऋस्य सिधन् ऋतुऽयोः॥१०॥ उत नः एषु नृषुं श्रवः धुः प्र राये यंतु शंधीतः ऋयेः॥१६॥ तपैति शर्चं स्वः न भूमं महाऽसेनासः अमेभिः एषां ॥१९॥ आ यत् नः पत्नीः गमंति अर्छ तथां सुऽपाणिः दधांतु वीरान्॥२०॥२६॥ प्रतिनः

स्तोमं तथा जुषेत स्यात् असमे' अरमंतिः वसुऽयुः ॥२१॥ ता नः रासन् रातिऽसाचेः वसूनि आ रोदंसी' वरुणानी शृणोतु वर्षचीभिः सुऽशरणः नः अस्तु तथां सुऽदचेः वि द्धातु रायेः ॥२२॥ तत्नः रायेः पर्वताः तत् नः आपंः तत् रातिऽसाचेः ओ-षधीः जत द्योः वनस्पतिऽभिः पृथिवी सऽजोषांः जभे' रोदंसी' परि पासतः नः ॥२३॥ अनुं तत् ज्वी' रोदंसी' जिहातां अनुं द्युक्षः वर्षणः इंद्रंऽसंखा अनुं विश्वे म्हतः ये सहासः रायः स्याम् धरुणं ध्यिथ्ये॥२४॥ तत् नः इंद्रंः वर्षणः मिनः अप्तिः आपंः ओ-षधीः वनिनः जुषंत शमेन् स्याम महतां जपऽस्थे यूयं पात स्व-स्तिऽभिः सदा नः ॥२५॥२९॥

॥३५॥ शं नः इंद्रामी' भवतां अवंः िभः शं नः इंद्रावर्तणा रात ऽहं व्या शं इंद्रामीमां सुवितायं शं योः शं नः इंद्रापूषणां वाजं ऽसाती॥१॥ शं नः भगः शं जं नः शंसः श्रम्तु शं नः पुरैऽधिः शं जं मंतु रायः शं नः सत्यस्यं सुऽयमस्य शंसः शं नः श्र्येमा पु- रूऽजातः श्रम्तु ॥२॥ शं नः धाता शं जं धता नः श्रम्तु शं नः उ- रूवी भवतु स्वधानिः शं रोदंसी वृहती शं नः श्रदिः शं नः दे- वानां सुऽहवानि संतु॥३॥ शं नः श्रमिः ज्योतिः ऽञ्जनीकः श्रम्तु शं नः सिचावरणी श्रिष्ठां शं नः सुऽकृतां सुऽकृतानि संतु शं नः स्विरः श्रम् वातु वातः॥४॥ शं नः द्यावां पृथिवी पूर्व- ऽहूती शं श्रंतरिशं हश्ये नः श्रम्तु शं नः श्रोषधीः विननः भवंतु शं नः र्जसः पतिः श्रम्तु जिष्णुः॥५॥२८॥ शं नः इंद्रः वसुऽिभः वेतः श्रम्तु शं श्रादित्यभिः वर्त्ताः सुऽशंसः शं नः रूदः रूद्रेभिः ज-लाषः शं नः तथा ग्राभिः इह शृणोतु॥६॥ शं नः सोमः भवतु

सद् नः ॥१५॥३०॥३॥

ब्रह्मशंनुःशंनुःयावीणःशंकुं सुंतु युज्ञाःशंनुःस्वरूणां मितयः भवंतु शंनुः प्रद्यः शं कुं अस्तु वेदिः॥९॥ शंनुः सूर्यः उद्दन-श्चाः उत् एतु शं नः चतसः प्रऽदिशः भ्वंतु शं नः पर्वताः ध्रुवयः भवंतु शं नः सिंधवः शं ऊं संतु आपः ॥ ।॥ शं नः अदितिः भवतु वृतेभिः शंनुः भवंतु मुरुतः सुऽऋकाः शंनुः विष्णुः शं जुं पूषा नः असु शं नः भविचै शं ऊं असु वायुः ॥ ६॥ शं नः देवः सविता चार्यमाणः शं नुः भवंतु उषसः विऽभातीः शं नुः पुर्जन्यः भवतु प्रऽजाभ्यः शं नः क्षेत्रस्य पतिः ऋस्तु शुंऽभुः॥१०॥२०॥ शं नुः देवाः विश्वऽदेवाः भवंतु शंसरस्वती सह धीभिः ऋसु शं अभि-ऽसाचः शं कुं रातिऽसाचः शंनुः दियाः पार्थिवाः शंनुः अपाः ॥११॥ शंनुः सत्यस्यं पत्रयः भ्वंतु शंनुः अवितः शं कुं संतु गार्वः शंनुः क्युभवंःसुऽकृतंःसुऽहस्ताःशंनुःभवंतु पितरःहवेषु॥१२॥ शं नः अजः एकेऽपात् देवः अस्तु शं नः अहिः बुध्धः शं समुद्रः शं नुः अपां नपात् पेरुः अस्तु शं नुः पृश्निः भवतु देवऽगीपाः ॥ १३॥ अादित्याः रुद्राः वसंवः जुष्त इदंबसं ऋियमाणं नवीयः भृ**खंतुं नः दि्याः पार्थिवासः गोऽजाताः उत ये यु**ज्ञियासः ॥ १४॥ ये देवानां युद्धियाः युद्धियानां मनोः यजनाः ऋमृताः ऋतुऽज्ञाः ते नः रासंतां उरुऽगायं अद्य यूयं पात स्वस्तिऽभिः

॥३६॥ प्र बसं एतु सर्दनात् ज्ञृतस्यं वि र्घिमऽभिः सुमुजे सूर्यः गाः वि सानुंना पृषिवी सुसे उवी पृषु प्रतीकं ऋधि आ र्इधे ऋपिः॥१॥ इमां वां मिचावरुणा सुऽवृक्तिं इषं न कृष्वे अ-सुरा नवीयः इनः वां अन्यः प्ट्ऽवीः ऋदेशः जने च मिचः यत- ति बुवागः॥२॥ आ वार्तस्य धर्जतः रंते द्त्याः अपीपयंत धेनवंः नसूदीः मृहः द्विः सर्दने जार्यमानः ऋचिऋदत् वृष्भः सस्मिन् जर्धन्॥३॥ गिरायः एता युनर्जत् हरीं' ते इंद्रं प्रिया सुऽरथां श्रूर धायू' प्रयः मृन्युं रिरिक्षतः मिनाति आ सुऽऋतुं ऋर्यमणं ववृ-त्यां॥४॥ यजीते अस्य सुख्यं वयः चुनुमुस्विनः स्वे अगतस्य धार्मन् वि पृष्टाः बाब्धे नृऽभिः स्तवानः इदं नमः ह्दायं प्रेष्टं ॥५॥१॥ आ यन् सानं युश्सः वावशानाः सरस्वती सप्तथी सिंधुंऽमाता याः सुस्वयंत सुऽदुर्घाः सुऽधाराः ऋभि स्वेनं पर्यसा पीष्णांनाः ॥६॥ जुत त्ये नुः मुरुतः मुंद्सानाः धियं तोकं च वाजिनः ऋवृंतु मानुः परि ख्युत् अर्थरा चरंती अवीवृधन् युज्यं ते र्यिनः॥०॥ प्र वः महीं ऋरमंतिं कृणुध्वं प्र पूषणं विद्थ्यं न वीरं भगं धियः अवितारं नः अस्याः सातौ वाजं रातिऽसाचं पुरंऽधिं ॥ ৮॥ अर्खे अयं वः मुर्तः स्रोकः एतु अर्छ विष्णुं निसिक्त ऽपां अवः-डिभः जुत प्रडजायै गृण्ते वर्यः धुः यूयं पात् स्वस्ति डिभः सदी नः॥९॥२॥

॥३०॥ आ वः वाहिष्ठः वहृतु स्त्वध्ये रथः वाजाः सुभुक्षणः अमृक्तः अभि विऽपृष्ठः सर्वनेषु सोमैः मदे सुऽिष्प्राः महऽिभः पृण्ध्वं॥१॥ यूयं ह रत्नं मघवंत् उसु धृत्य स्वः ऽहरः सुभुक्षणः अमृक्तं सं यञ्जेषु स्वधाऽवंतः पिवध्वं वि नः राधांसि मृतिऽिभः द्य्ध्वं॥२॥ उवोचिष हि मघऽवन् देष्णं महः अभस्य वसुनः वि-ऽभागे उभा ते पूर्णा वसुना गर्भस्ती' न सूनृतां नि यमते वस्वयां ॥३॥ तं इंद्र स्वऽयंशाः सुभुक्षाः वाजः न साधुः अस्तं एषि सुक्तां व्यं नु ते दाश्वांसः स्याम् बस्नं कृष्वंतः हरिऽवः विस्वाः॥४॥

सनिता असि प्रवतः दाणुषे चित् याभिः विवेषः ह्रिऽअश्व धीभिः व्वन्म नृते युज्योभिः जती बदा नः इंद्र रायः आ द्र्यस्येः ॥५॥३॥ वासयंसिऽइव वेधसंः तं नः कदा नः इंद्र वर्चसः बु-बोधः असौ तात्या धिया रियं सुऽवीर पृष्ठः नः अवी नि उहीत् वाजी॥६॥ अभि यं देवी निःऽच्यंतिः चित् ईशे नक्षते इंद्रं श्रदंः सुऽपृष्ठाः उपं चिऽबंधः जरत्ऽश्रष्टिं एति अस्वंऽवेशं यं कृणवंत मतीः॥९॥ आ नः राधांसि सवितः स्तवध्ये आ रायः यंतु पर्व-तस्य रातौ सदी नः दिवाः पायुः सिस्कु यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदी नः॥६॥४॥

॥३६॥ उत् जं स्यः देवः स्विता ययाम हिर्णयं ये श्रमितं यां अधिश्रेत् नूनं भगः हव्यः मानुषिभः वि यः रत्ना पुरु वसुः द्धाति॥१॥ उत् जं तिष्ठ स्वितः श्रुधि श्रस्य हिर्णयऽपाणे प्रक्षृती श्रुतस्य वि उवं पृथ्वी श्रुमति सृजानः श्रा नृऽभ्यः मर्त- ऽभोजनं सुवानः॥२॥ श्रपि स्तुतः स्विता देवः श्रस्तु यं श्रा चित् विश्वे वस्तवः गृणंति सः नः स्तोमान नमस्यः चनः धात् विश्वेभिः पातु पायुऽभिः नि सूरीन्॥३॥ श्रुभियं देवी श्रदितः गृणाति स्वं देवस्य स्वितः जुषाणा श्रुभि संऽराजः वर्षणः गृणंति श्रुभि मिचासः श्रुयमा स्वजोषाः ॥४॥ श्रुभि ये मिषः वनुषः सपति राति दिवः रातिऽसाचः पृथ्ववाः श्रदिः बुध्यः उत नः शृणोतु वर्ष्वी एकंधेनुऽभिः नि पातु॥५॥ श्रनुंतत् नः जाः पतिः मंसीष्ट रत्नं देवस्य स्वितः द्यानः भगं उयः श्रवं से जोहं वीति भगं श्रन्तं देवस्य स्वितः द्यानः भगं उयः श्रवं से जोहं वीति भगं श्रन्तं देवस्य स्वितः द्यानः भगं उयः श्रवं से जोहं वीति भगं श्रन्तं देवस्य स्वतः रत्नं॥६॥ शंनः भवंतु वाजिनः हवेषु देवऽताता मितः द्रवः सुऽश्वर्काः जंभयंतः श्रिः वृत्वरक्षां सि सनेमि श्रस्मत् मितः द्रवः सुऽश्वर्काः जंभयंतः श्रिः वृत्वरक्षां सि सनेमि श्रस्मत् मितः द्रवः सुऽश्वर्काः जंभयंतः श्राहं वृत्वरक्षां सि सनेमि श्रस्मत्

युयवन् अमीवाः॥७॥ वाजेऽवाजे अवत् वाजिनः नः धनेषु विष्राः अमृताः चृतऽज्ञाः अस्य मध्यः पिवत् मादयंध्यं तृप्ताः यात् पृथिऽभिःदेवऽयानैः॥৮॥५॥

॥३९॥ ऊर्धः ऋपिः सुऽमृतिं वस्वः ऋष्येत् प्रतीची जूर्णिः देव-ऽतातिं एति भेजाते अद्री रुष्याऽइव पंथां ऋतं होता नः इषि-तः यजाति॥१॥ प्रवृते सुऽप्रयाः वृहिः एषां आ विश्पतीऽइव॰ बीरिटे इ्याते विशां अक्तोः उषसः पूर्वं इती वायुः पूषा स्वस्तये नियुत्वान्॥ रा जम्याः अचे वसवः र्त देवाः उरी अंतरिक्षे मर्ज-यंत गुभाः ऋवीक् प्यः उरुऽज्यः कृणुध्वं श्रोतं दूतस्य ज्रमुषः नुः ऋस्य॥३॥ ते हि युज्ञेषुं युज्ञियांसः जमाः सधऽस्यं विश्वे ऋभि संति देवाः तान् ऋध्वरे उशतः यक्षि ऋग्ने ऋषी भगं नासंत्या पुरं-ऽधिं॥४॥ आ अप्रे गिरः दिवः आ पृथियाः मिनं वह वर्रणं इंद्रं अप्रिं आ अर्यमणं अदितिं विष्णुं एषां सरस्वती मुरुतः माद्यं-तां॥५॥ ररे हव्यं मृतिऽभिः युज्ञियानां नर्यत् कामं मत्यीनां अ-सिन्वन् धातं र्यिं ऋविऽद्स्यं सदा्ऽसां सङ्गीमहि युज्येभिः नु देवैः॥६॥ नु रोदंसी अभिऽस्तृते विसष्टैः ऋतऽवानः वर्रणः मिनः अप्रिः यर्छंतु चंद्राः उप्डमं नः अर्कं यूयं पात स्विस्तिऽभिः सदां नः ॥७॥६॥

॥४०॥ ओ' श्रुष्टिः विद्थ्यां सं एतु प्रति स्तोमं द्धीमहि तुरा-णां यत् अद्यदेवः स्विता सुवाति स्यामं श्रस्य रत्निनः विऽभागे ॥१॥ मित्रः तत् नः वर्षणः रोदंसी' च द्युऽभक्तं इंद्रः अर्यमा द्दातु दिदेषु देवी अदितिः रेक्णः वायुः च यत् निऽयुवैते॰ भर्गः च ॥२॥ सः इत् ज्यः अस्तु म्हृतः सः शुष्मी यं मत्यं पृष्त् ऽ अश्याः अवाय जत ई अप्तः सरस्वती जुनंति न तस्यं रायः परिऽएता अस्ति॥३॥ अयं हि नेता वर्षणः स्रृतस्यं मितः राजानः अर्थमा अपः धः अहु हवा देवी अदितिः अनुवा तेनः अहंः अति पर्षन् अरिष्टान्॥४॥ अस्य देवस्यं मीळहुषं व्याः विष्णोः एषस्यं प्र-ऽभृषेह्विः ऽभिः विदे हि हुदः हुद्रियं महिऽतं यासिष्टं वृतिः अ-श्ये ह्वाः उत्ति। प॥ मा अत्र पृष्न् आऽ घृणे इरस्यः वर्ष्ट्र परिऽज्मा वातः द्रातु॥६॥ नु रोदंसीः अभिऽस्तृते विसिष्टः स्रृतः वर्ष्ट्र परिऽज्मा वातः द्रातु॥६॥ नु रोदंसीः अभिऽस्तृते विसिष्टः स्रृतः वर्ष्ट्र स्रृतः वर्ष्ट्र स्रृतः वर्षः विद्राः वर्षः वर्षः स्रृतः स्रृतः वर्षः स्रृतः वर्षः स्रृतः वर्षः स्रृतः वर्षः स्रृतः वर्षः स्रृतः स्रृतः स्रृतः वर्षः स्रृतः वर्षः स्रृतः स्रृतः स्रृतः स्रितः सर्णः स्रृतः स्रृतः स्र्तः स्रृतः स्र्वः स्रृतः स्रृतं स्र्तः स्रितः सर्णः सर्वः स्रृतः सर्णः स्रृतः सर्णः स्रृतः स्रृतः सर्णः स्रृतः सर्णः स्रृतः सर्णः सर्ण

॥४१॥ प्रातः ऋषिं प्रातः इंद्रं ह्वामहे प्रातः मिचावर्रणा प्रानः अश्विना प्रातः भगं पूषणं बह्यणः पतिं प्रातः सोमं उत रुद्रं हुवेम्॥१॥ प्रातः ऽजितं भगं उयं हुवेम् वयं पुचं ऋदितेः यः वि-ऽधती आधः चित् यं मन्यंमानः तुरः चित् राजां चित् यं भगं भु-ष्टि इति आहं॥२॥ भगं प्रऽनेतः भगं सत्यंऽराधः भगं इमां धियं उत् अव ददंत् नः भगं प्र नः जन्य गोभिः अश्वेः भगं प्र नृऽभिः नृऽवंतः स्याम्॥३॥ उत इदानी भगंऽवंतः स्याम् उत प्रऽपिते उत्त मध्ये अहाँ उत उत्ऽईता म्घऽवन् सूर्यस्य व्यं देवानां सु-ऽम्तो स्याम्॥४॥ भगः एव भगंऽवान् अस्तु देवाः तेनं व्यंभगं-ऽवंतः स्याम् तं ताभगं सर्वः इत् जोह्वीति सः नः भगं पुरः ऽएता भव इह ॥५॥ सं अध्यरायं उषसंः नुमंत दिधकावां ऽइव श्रुचेये पुदायं अर्वाचीनं वृद्यु ऽविदं भगं नः रथं ऽइव अश्वाः वाकिनः

অ॰ ५. অ॰ ४. व॰ १०.] ॥ ३४॥ [म॰ ૭. অ॰ ३. सू॰ ४३.

श्चा वृहंतु ॥६॥ श्चर्षं ऽवतीः गोऽमंतीः नः ज्वसंः वीरऽवंतीः सदं ज्व्छंतु भद्राः घृतं दुहांनाः विष्वतः प्रऽपीताः यूयं पात् स्व-स्तिऽभिः सदां नः॥७॥४॥

॥४२॥ प्रब्रह्माणंः ऋंगिरसः नृष्ठांत प्रऋंदनुः नृभ्यंस्य वेतु प्र धेनवंः उद्ऽप्रतंः नृवंत युज्यातां अद्गी अध्वरस्य पेशः॥१॥ सु-ऽगः ते अप्रे सनंऽवित्तः अध्या युंस्व सुते हरितः रोहितः च येवा सर्मन् अह्षाः वीर्ऽवाहंः हुवे देवानां जिनमानि सृतः॥२॥ सं कुं वः युज्ञं मृह्यन् नर्मः ऽभिः प्रहोतां मृदः रिरिचे उपाके यर्ज-स्व सु पुरुऽ अनीक देवान् आयि अयां अरमति वृत्वृत्याः॥३॥ य्-दा वीरस्य रेवतः दुरोणे स्योन्ऽशीः अतिथिः आऽ चिकतत् सु-ऽप्रीतः अप्रिः सु ऽधितः दमे आसः विशे दाति वार्यं इयंत्ये॥४॥ इमंनः अप्रे अध्वरं जुषस्य मुह्त् इसु यूश्सं कृधिनः आनिकां बहिः सद्तां उषसां उश्तां मिनावहणा युज्ञ इह॥५॥ एव अपिः सहस्य विसेष्ठः रायः ऽकां मः विश्व ऽपस्यं स्य क्तीत् इषं रियं प्रमु-यूत् वार्जं असमे यूयं पात स्वस्ति ऽभिः सदां नः॥६॥०॥

॥४३॥ प्रवः यज्ञेषुं देव्ऽयंतः अर्चन् द्यावां नमः ऽभिः पृषि-वी' द्षय्यं येषां ब्रह्माणि असंमानि विप्राः विष्वं विऽयंति व्-निनंः न शाखाः॥१॥ प्रयुज्ञः एतु हेतः न सिनः उत् यळ्खं स-ऽमंनसः घृताचीः स्तृणीत वृद्धिः अध्वरायं साधु ऊर्धा शोचींषि देव्ऽयूनि अस्थुः॥२॥ आ पुचासः न मातरं विऽभृंचाः सानी देवासः वृद्धिं सदंतु आ विष्याची विद्य्यां अनुकु अमें मा नः देवऽतांता मृधः कः १॥३॥ ते सीष्पंत जोषं आ यर्जवाः स्तुतस्य धाराः सुऽद्घाः दुहीनाः ज्येष्ठं वः ऋद्य महेः आ वसूनां आ गृतन् सऽमनसः यति स्थ॥४॥ एव नः ऋग्ने विश्व आ द्शस्य तया व्यं सहसाऽवन् आस्क्रीः राया युजा सुध्ऽमादेः अरिष्टाः यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सदां नः॥५॥१०॥

॥४४॥ द्धिऽक्तां वः प्रयमं ऋषिनां उषसं ऋप्तिं संऽदं अगं ऊत्ये हुवे दं दे विष्णुं पूषणं बसंणः पितं ऋादित्यान् द्यावां पृथि-वी' ऋपः स्वंः ०॥१॥ द्धिऽक्तां ऊं' नर्मसा बोधयंतः उत्ऽईरा-णाः यञ्जं उप्ऽप्रयंतः दळां देवीं वृहिषि सादयंतः ऋषिनां वि-प्रां सुऽहवां हुवेम्॥२॥ द्धिऽक्तावांणं बुबुधानः ऋप्तिं उपं बुवे उषसं सूर्ये गां ब्रधं मंख्तोः वर्तणस्य व्युं ते विष्यां ऋस्मत्दुः ऽइ-ता यव्यंतु ॥३॥ द्धिऽक्तावां प्रयमः वाजी अवीं अपे र्षानां भवति प्रऽजानन् संऽविद्यनः उषसां सूर्येण ऋादित्येभिः वस्-ऽिमः ऋंगिरः ऽिमः॥४॥ आनः द्धिऽक्ताः पृथ्यां ऋन्कु ऋतस्य पंषां अनुं ऽएत्वे ऊं शृणोतुं नः देवां श्रधः ऋपिः शृणवंतुं विष्ये महिषाः अमूराः॥॥॥११॥

॥४५॥ आ देवः यातु स्विता सुऽरानः अंतरिक्षऽप्राः वहंमानः अश्वैः हस्ते दर्धानः नया पुर्हाणं निऽवेशयंन् च प्रऽसुवन् चभूमं॥१॥ उत् अस्य वाहू शिष्यरा वृहंतां हिर्एययां दिवः अन्तान् अनुष्टां नूनं सः अस्य महिमा पनिष्ट सूरः चित् अस्मे अनुं दात् अपस्यां॥२॥ सः घ नः देवः स्विता सहऽवां आ साविष्त वसुंऽपितः वसूंनि विऽश्रयंमाणः अमितं वर्ह्चों मृत्ऽभोजनं अधरास्ते नः॥३॥ इमाः गिरः स्वितारं सुऽजिहं पूर्णंऽगंभिस्तं

অ॰५. অ॰৪. व॰ १५.] ॥ ३६॥ [**म॰** ୨. অ॰३. মূ**॰**৪৮.

ई्ळ्ते सुऽपाणिं चिचं वयः बृहत् अस्मे द्धातु यूयं पात् स्वस्ति-ऽभिः सद्। नः॥४॥१२॥

॥४६॥ इमाः ह्ट्रायं स्थिरऽधंन्वने गिरंः शिष्ठि इदंषवे देवायं स्वधाऽवे अषांळ्हाय सहंमानाय वेधसे तिग्मऽआयुधाय भर्त पृणीतं नः॥१॥ सः हि श्र्येण श्रम्यंस्य जन्मनः सांऽरांज्येन दि् बस्यं चेतंति अवंन् अवंतीः उपंनः दुरं चर् अनुमीवः हृद् जासं नः भव्॥२॥ या ते दिद्युत् अवंऽसृष्टा दिवः परि सम्या चरति परि सा वृण्कु नः सहस्तं ते सुऽ अपिवात भेषजा मा नः तो केषं तनं येषु रिरिषः॥३॥ मा नः वधीः हृद्र मा परांदाः मा ते भूम प्रऽसिनती ही ळितस्यं आ नः भज बहिषं जीव्ऽ शंसे यूयं पात स्विस्ति ऽभिः सद्रां नः॥४॥१३॥

॥४०॥ आपः यं वः प्रथमं देव ऽयंतः इंद ऽपानं जिम अर्कृएतत इक्ठः तं वः वयं श्रुचिं अरिप्रं अद्य घृत ऽप्रषं मधुं ऽमंतं वनेम्
॥१॥ तं जिमं आपः मधुं मत् ऽतमं वः अपां नपात् अवतु आशुऽहेमां यस्मिन् इंद्रः वसुं ऽभिः मादयां ते तं अश्याम देव ऽयंतः वः
अद्याश श्तऽपंविचाः स्वध्यां मदंतीः देवीः देवानां अपि यंति पार्थः ताः इंद्रस्य न मिनंति वतानि सिधुं ऽभ्यः ह्व्यं घृत ऽवंत्
जुहोत्॥३॥ याः सूर्यः रिमऽभिः आऽततानं याभ्यः इंद्रः अर्दत्
गातुं जिमं ते सिंध्वः वरिवः धातन नः यूयं पात स्वस्ति ऽभिः सदां नः॥४॥ १४॥

॥४६॥ ऋभुं ख्राणः वाजाः माद्यंधं अस्मे नुरः मघुऽवानः

सुतस्यं आ वः अवी चंः ऋतेवः न यातां विऽभ्वंः रथं नयं वर्तयंतु
॥१॥ सुभुः सुभुऽभिः अभि वः स्याम् विऽभ्वंः विभुऽभिः शवंसा
शवांिस वाजंः अस्मान् अवतु वाजं ऽसातौ दंद्रेण युजा तरुषेम्
वृत्रं॥२॥ ते चित् हि पूर्वीः अभि संति शासा विश्वान् अर्थः उपरऽतांित वन्वन् दंदंः विऽभ्वां सुभुक्षाः वाजंः अर्थः शबोः मिथत्या कृण्वन् वि नृम्णं॥३॥ नु देवासः वरिवः कर्तन् नः भूत नः
विश्वं अवसे सुऽजीषाः सं अस्मे द्वं वसवः दुरी्र्न् यूयं पात्
स्वस्तिऽभिः सदां नः॥४॥१॥॥

॥४०॥ समुद्र उचेष्ठाः सुलिलस्यं मध्यात् पुनानाः यंति अ-निऽविश्मानाः इंद्रः याः वजी वृष्मः र्रादं ताः आपः देवीः इह मां अवंतु॥१॥ याः आपः दिव्याः उत वा सवंति खनिर्विमाः उत वा याः स्वयंऽजाः समुद्र अर्थाः याः शृचयः पावकाः ताः आपः देवीः इह मां अवंतु॥२॥ यासां राजां वर्षणः याति मध्ये सत्या-नृते अवऽपश्येन् जनानां मधुश्रुतः शृचयः याः पावकाः ताः आपः देवीः इह मां अवंतु॥३॥ यासुं राजां वर्षणः यासुं सोमः विश्वे देवाः यासुं अर्जे मद्ति वश्यान्रः यासुं अप्तिः प्रऽविष्टः ताः आपः देवीः इह मां अवंतु॥४॥१६॥

॥५०॥ आ मां मिचावहणा इह रह्यां कुलाययंत् विऽश्वयंत् मानः आ गृन् अज्ञकाऽवं दुः ऽहशीं कं तिरः द्धे मा मां पद्येन र-पंसा विद्त् लार्षः ॥१॥ यत् विऽजामंन् पर्हिष वंदेनं भुवंत् अ-ष्ठीवंती परि कुल्फी च देहंत् अग्निः तत् शोचंन् अपं वाधतां इतः मा मां पद्येन रपंसा विद्त् लार्षः ॥१॥ यत् श्लम्ली भवंति यत् न्दीषुं यत् श्रोषंधीभ्यः परि जायंते विषं विश्वे देवाः निः इतः तत् सुवंतु मा मां पद्येन रपंसा विद्त् त्सर्रः ॥३॥ याः प्रुठवतः नि-ऽवतः जत्ऽवतः जुद्न्ऽवतीः श्रुनुद्काः च याः ताः श्रुस्मभ्यं प-यंसा पिन्वंमानाः शिवाः देवीः श्रुशिपुदाः भृवंतु सवीः नृद्यः श्रु-शिमिदाः भृवंतु ॥४॥१९॥

॥५१॥ आदित्यानां अवंसा नूतंनेन स्थीमहि शर्मणा शं-ऽतंमेन अनागाःऽते अदितिऽते तुरासः इमं युद्धं द्धतु श्रीषं-माणाः॥१॥ आदित्यासः अदितिः माद्यंतां मिनः अर्थमा वर्तणः रिजेष्ठाः अस्मार्कं संतु भुवंनस्य गोपाः पिवंतु सोमं अवंसे नः अद्य ॥२॥ आदित्याः विश्वं मुहतः च विश्वं देवाः च विश्वं ऋ-भवंः च विश्वं इंद्रः अप्तिः अश्विनां तुस्तुवानाः यूयं पात स्वस्ति-ऽभिः सद्यं नः॥३॥१६॥

॥५२॥ आदित्यासंः अदितयः स्याम् पूः देव्डचा वस्तवः मृत्यै-ऽचा सनेम मिचाव्रुणा सनैतः भवेम द्यावापृष्यवीः भवेतः ॥१॥ मिचः तत्नः वर्रणः मृमहृतं शमें तोकायं तनयायगोपाः मा वः भुजेम् अन्यऽजातं एनः मा तत् कर्म् वस्तवः यत् चयेथे ॥२॥ तुर्णयवः अंगिरसः नृष्ठांत रत्नं देवस्यं स्वितः इयानाः पिता च तत् नः महान् यजेचः विश्वे देवाः सऽमनसः जुष्तं ॥३॥१९॥

॥ ५३॥ प्रद्यावां युद्धैः पृथिवी नर्मः ६ भिः सुठवार्धः ईक्टे बृ-हृती यजंवे ते चित् हि पूर्वे क्वयः गृणंतः पुरः मही दुधिरे देवऽपुंचे॰॥१॥ प्रपूर्वेऽजे॰ पितरां नव्यंसीभिः गीःऽभिः कृणुध्वं सदेने' ऋतस्यं आ नः द्यावापृथिवी' दैव्येन जनेन यातं महि वां वर्ष्यं॥२॥ उतो' हि वां रत्नुऽधेयांनि संति पुष्किणं द्यावापृ-थिवी'सुऽदासे अस्मे' ध्वं यत् असंत् अस्कृधीयु यूयं पात स्व-स्तिऽभिः सदां नः॥३॥२०॥

॥५४॥ वास्तीः प्ते प्रति जानीहि अस्मान् सुऽआवेशः अन्मीवः भव नः यत् ता ईमंहे प्रति तत् नः जुषस्व शं नः भव हिऽपदे शं चतुःऽपदे॥१॥ वास्तीः पते प्रऽतरेणः नः एधि ग्य-ऽस्पानः गोभिः अश्वेभिः इंदो अजरांसः ते सख्ये स्याम पिता-ऽईव पुचान् प्रति नः जुषस्व॥२॥ वास्तीः पते श्रग्मयां संऽसदां ते सखीमहि रखयां गातुऽमत्यां पाहि क्षेमें उत योगे वरं नः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदां नः॥३॥२१॥

॥५५॥ अमीव्दहा वास्तोः प्ते विश्वा ह्पाणि आदिशन् सर्वा सुद्रश्चेः एधि नः ॥१॥ यत् अर्जुन् सारमेय द्तः पिशंग् यर्छसे विद्रदेव भाजंते अष्टर्यः उपं सक्षेषु वप्संतः नि सु स्वप् ॥२॥ स्त्रेनं रायसारमेय तस्तरं वा पुनः इसर स्तोतृन् इंद्रस्य रायि सि कि अस्मान् दुर्ञुन् इयसे नि सु स्वप् ॥३॥ तं सूक्ररस्यं दृईहि तवं दुर्देतुं सूक्ररः स्तोतृन् इंद्रस्य रायि कि अस्मान् दुर्ञुन् इयसे नि सु स्वप् ॥४॥ सस्तुं माता सस्तुं पिता सस्तुं श्वा सस्तुं विश्वपतिः स्तंतुं सर्वे ज्ञातयः सस्तुं अयं अभितः जनः ॥५॥ यः आस्ते यः च चर्रति यः च पश्यति नः जनः तेषां सं हुन्मः अक्षाणि यथा इदं हुम्यं तथा ॥६॥ सहस्रं द्रशृंगः वृष्भः यः समुद्रात् उत् द्रशाचेरत्

तेन सहस्येन व्यं नि जनान् स्वाप्याम् सि ॥०॥ प्रोष्टेऽश्याः वृद्धोऽश्याः नारीः याः तृल्पुऽशीर्वरीः स्त्रियः याः पुर्य्यंऽगंधाः ताः सर्वाः स्वाप्याम् सि ॥ ७॥ २२॥ ३॥

॥ प६॥ के ई विऽ खंकाः नरः सऽ नीळाः रुद्रस्यं मयीः अधं सुऽअश्वाः॥१॥ निकाः हि एषां जुनूंषि वेदं ते अंग विद्रे मिथः जुनिचं॥२॥ ऋभि स्वऽपूभिः मिथः वपंत् वार्तऽस्वनसः श्येनाः अस्पृध्न्॥३॥ एतानिधीरः नि्राया चिकेत पृक्षिः यत् अधः मही जुभार ॥४॥ सा विट् सुऽवीरा मुस्त्ऽभिः ऋस्तु सुनात् सहंती पुर्षंती नृम्णं॥५॥ यामं येष्ठाः श्रुभा शोभिष्ठाः श्रिया संऽमिश्चाः ञ्जोजंःऽभिः चुयाः॥६॥ चुयं वुः ञ्जोजंः स्थिरा शवांसि ञ्चधं मुहत्-ऽभिः गृणः तुर्विष्मान् ॥९॥ शुभः वः शुष्मः ऋध्मी मनांसि धुनिः मुनिः ऽइव शर्धस्य धृष्णोः ॥ ६॥ सनेमि ऋसात् युयोतं दिद्धं मा वुः दुः ऽमृतिः इह प्रण्क् नुः ॥०॥ प्रिया वुः नामं हुवे तुराणां ञा यत् तृपत् मुस्तुः वाव्यानाः ॥१०॥२३॥ सुऽञ्चायुधासः इिष्मणः मुऽनिष्काः उत स्व्यं तन्वेः शुंभमानाः ॥११॥ शुची वः ह्या मुरुतः शुचीनां शुचिं हिनोमि अध्वरं शुचिऽभ्यः ऋ-तेने सृत्यं ऋतुऽसापः ऋायुन् शुचिंऽजन्मानः शुचेयः पावुकाः ॥१२॥ अंसेषु श्रा मुहुतः खादयः वः वर्षः उसु हुक्ताः उपुर्वाश्रिय-या्णाः वि विऽद्युतः न वृष्टिऽभिः ह्चानाः अनु स्वधां आयुधिः यक्रमानाः॥१३॥ प्र बुध्यां वुः ईर्ते महांसि प्र नामांनि प्रऽय-ज्यवः तिर्ध्वं सहस्रियं दम्यं भागं एतं गृह् इमेधीयं मुह्तः जुष्ध्वं ॥ १४॥ यदि स्तुतस्य मुस्तः अधिऽ इच इत्या विप्रस्य वाजिनः हवींमन् मृष्यु रायः सुऽवीर्यस्य दाृत् नु चित् यं अन्यः आऽदर्भत्

अरोवा॥१५॥२४॥ अत्योसः न ये मुरुतः सुऽऋंचः युक्षुऽहर्शः न शुभर्यंत मर्थाः ते हुर्म्येऽस्थाः शिर्श्यवः न शुभाः वृत्सासंः न पुऽऋी-किनंः प्यःऽधाः॥१६॥ दुश्स्यंतंः नुः मुरुतः मृळंतु वृरिवस्यंतंः रोदंसी'सुडमेर्के॰ आरे गोडहा नृडहा व्धः वः असु सुसेभिः अ-स्मे वसवः नम्ध्वं ॥१९॥ आ वः होतां जोह्वीति सत्तः सचाचीं रातिं मुरुतः गृणानः यः ईवतः वृष्णुः ऋस्ति गोपाः सः ऋई-यावी ह्वते वः उक्षेः ॥१८॥ इमे तुरं मुरुतः रुम्यंति इमे सहः सहंसः आ नुमृति इसे शंसं वृनुष्यतः नि पाति गुरु हेषः अरहषे द्धंति॥१९॥ इमे रुधं चित् मुरुतः जुनंति भृमिं चित् यथा वसवः जुषंतं ऋपं बाध्यं वृष्णुः तमांसि ध्त विश्वं तनयं तोकं ऋस्मे ॥२०॥२५॥ मा वुः दाचात् मुस्तुः निः अराम् मा पृथात् दुघ्म रुष्यः विडभागे आ नः स्पार्हे भजतन वसूर्ये यत् ई सुडजातं वृ-षुणुः वुः ऋस्ति॥२१॥ सं यत् हनैत मुन्युऽभिः जनासः शूराः य-हीषुं श्रोषंधीषु वि्रुषु श्रधं सम् नः मुरुतः रुद्रियासः चातारः भूत पृतंनासु अर्थः ॥२२॥ भूरि चुक्र मुस्तः पित्रां शि उक्यानि या वः शस्यंते पुरा चित् मुरुत्ऽभिः उयः पृतनासु साळहां मुरुत्-ऽभिः इत् सनिता वाजं अवी॥२३॥ अस्मे वीरः महतः शुष्मी ञ्चासु जनानां यः असुरः विऽधृता ञ्चपः येन सुऽह्यितये तरिम अर्थ स्वं खोकः ख्रुभि वुः स्याम् ॥२४॥ तत् नुः इंद्रः वर्रणः मित्रः ञ्जियः ञापंः ञ्रोषंधीः वृनिनंः जुष्तं शर्मन् स्याम् म्हतां उप-ऽस्थे यूयं पात स्वि स्ति अभिः सदी नः॥२५॥२६॥

॥५०॥ मध्यः वः नामं मारुतं युज्वाः प्रयुक्षेषु श्वसा मुद्ति ये रेज्यैति रोदंसी' चित् उवी' पिन्वंति उत्संयत् अयोमुः उयाः ॥१॥ निडचेतारं हि महतं गृणंतं प्रडनेतारं यर्जमानस्य मन्धं अस्मानं अद्य विद्येषु बृहिं आ वीत्ये सद्त पिप्रियाणाः॥१॥ न एतावंत् अत्ये महतं यथां इमे भाजंते हकीः आयुंधेः तन् भिः आ रोदंसी विष्युऽपिशं पिशानाः समानं अंति अंजते णुभे कं ॥३॥ अधंक् सा वः मह्तः दिद्युत् अस्तु यत् वः आगंः पुह्वतां कर्राम मा वः तस्यां अपि भूम यज्ञाः अस्मे वः अस्तु सुऽमृतिः चनिष्ठा ॥४॥ कृते चित् अर्च महतः र्णंत अन्वद्यासंः णुचयः पाव्काः प्र नः अवत् सुमृतिऽभिः यज्ञाः प्र वाजेभिः तिर्त पुष्यसे नः॥५॥ उत स्तुतासं महतः व्यंतु विश्वेभिः नामं अभिः नरं ह्वींषि ददात नः अमृतंस्य प्रज्ञाये जिगृत रायः सूनृतां म्घानि॥६॥ आ स्तुतासं महतः विश्वे जती अर्छ सूरीन् स्वेऽताता जिगात् येनः सनां श्वितनं वधंयंति यूयं पात स्व स्तिऽभिः सदां नः॥९॥२०॥

॥ ५८॥ प्र साकंड छ अर्चन ग्णायं यः दैर्थस्य धासः तृविष्मान् उत छोट्ंति रोदंसी' महिऽता नद्यंते नाकं निःऽ अर्वेः
अवंशात्॥१॥ जनूः चित् वः मह्तः वेषेण भीमांसः तृविंऽमन्यवः अयांसः प्र ये महेः ऽभिः ओजंसा उत संति विश्वः वः यामन्
भयते स्वः ऽहक्॥ श॥ वृहत् वयः मुघवंत् ऽभ्यः द्धात् जुजीषन् इत्
महतः सुऽस्तुति नः गतः न अध्यां वि तिराति जंतं प्रनः स्पाहीभिः क्तिऽभिः तिरेत् ॥३॥ युष्पाऽकंतः विप्रः मह्तः शतस्वी
युष्पाऽकंतः अवी सहंरिः सहसी युष्पाऽकंतः संऽराद उत हंति
वृजं प्र तत् वः अस्तु धृत्यः देष्णं॥४॥ तान् आ हदस्यं मीळहुषंः
विवासे कुवित् नंसंते महतः पुनः नः यत् सस्वती जिही छिरे

यत् आविः अवं तत् एनंः ईमहे तुराणां॥५॥ प्रसा वाचि सु-ऽस्तुतिः मघोनां इदं सुऽज्कं महतः जुष्त आरात् चित् हेषः वृष्णुः युयोत् यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सदां नः॥६॥२৮॥

॥५०॥ यं चायध्वे इदंऽइंदं देवांसः यं च नयं य तस्मै अग्ने वर्षण मिर्च अर्थमन् मर्ताः शमीयुक्त ॥१॥ युष्मा केंद्रेवाः अवसा अ-हीन प्रिये ईजानः तरित हिषंः प्रसः श्र्यं तिरते वि महीः इषंः यः वः वराय दार्शति॥२॥ नृहि वः चुर्मं चुन वसिष्ठः पुरि्ऽमं-संते अस्मार्के अद्य मुहतः सुते सर्चा विश्वे पिवृत कामिनः॥३॥ नृहि वः ऊतिः पृतनामु मधैति यसै अरिधं नरः अभि वः आ अवर्त् सु इम्तिः नवीयसी तूर्यं यात पिपीषवः ॥४॥ ओ' सु घृ-विऽराधमः यातनं अंधांसि पीतये इमा वः ह्वा मुरुतः ररे हि कं मो' सु अन्यर्च गृंतन ॥५॥ आ च नः वृहिः सर्दत अवित च नः स्पाही र्षि दार्तवे वर्सु असिधंतः मृह्तुः सोम्ये मधी स्वाहा दुह मादयाध्वे॥६॥२०॥सुस्वः चित् हि तृन्वः शुंभमानाः आहुंसासः नीलं ऽपृष्ठाः अपुप्तन् विश्वं शर्धः अभितः मा नि सेद् नरः न र-रवाः सर्वने मदंतः ॥९॥ यः नः मुरुतः ऋभि दुःऽहृ गायुः तिरः चित्रानि वसवः जिघांसित दूहः पार्शान् प्रति सः मुचीष्ट तिपं-ष्ठेन हन्मेना हुंतुन तं॥६॥ सांडतंपनाः दुदं हुविः मर्रेतः तत् जु-जुष्टन् युष्माकं जती रिशार्सः॥०॥ गृहंऽमेधासः आगृत् मह्तः मा अपभूतन युष्माकं जती सुऽदान्वः॥१०॥ इहऽईह वः स्व-ऽतवसः कर्वयः सूर्येऽत्वचः युज्ञं मुरुतः आ वृण्ये॥११॥ चौवकं य-जामहे सुगंधि पुष्टिवर्धनं उर्वाह्किमिव वंधनानमृत्योर्मुश्चीय मामृतात्॥ १२॥ ३०॥ ४॥

॥६०॥ यत् अद्य सूर्ये बर्वः अनांगाः उत्रयन् मिचार्य वर्ह-णाय सत्यं व्यं देव्ऽचा अदि्ते स्याम् तर्व प्रियासः अर्थमन् गृ-णंतः॥१॥ एषः स्यः मिनावरुणा नृऽचक्षाः उमे उत् एति सूर्यैः ञ्चभिज्मन् विश्वस्य स्थातुः जर्गतः चु गोपाः ऋजु मतेषु वृजिना च पर्यन्॥२॥ अर्युक्त सप्त हरितः स्घऽस्थात् याः ई वहित सूर्य घृताचीः धामानि मिचाव्रुणा युवाकुः सं यः यूथाऽईव जिने-मानि चष्टे॥३॥ उत्वां पृष्ठासः मधुंऽमंतः ऋस्युः आसूर्यः ऋह-हत् शुक्रं अर्णेः यसमें अपितयाः अर्धनः रदैति मिनः अर्थमा व-र्तणः सुठजोषाः॥४॥ इमे चेतारः अनृतस्य भूरेः मित्रः अर्यमा वर्षणः हि संति इमे ऋतस्यं वृवृधुःदुरोे णे श्रमासः पुचाः ऋदितेः **अर्द्याः॥५॥ इमे मि्चः वर्ष्याः दुःऽद्भांसः अर्चेतसं चित्** चित्-यंति दक्षेः अपि ऋतुं सु ऽचेतसं वतंतः तिरः चित् ऋंहः सुऽपथा न्यंति॥६॥१॥ इमे द्वः अनिंऽमिषा पृथियाः चिकितां सः अ-चेतसं न्यंति प्रवाजे चित् नृद्यः गाधं अस्ति पारं नः अस्य वि-ष्पितस्यं पूर्षेन् ॥९॥ यत् गोपावंत् ऋदितिः शर्मे भुद्रं मिुनः यच्छंति वर्षणः सुऽदासे तस्मिन् आ तोकं तनेयं दर्धानाः मा कर्म देव् ऽहेळनं तुरासः ॥ ६॥ अवं वेदिं होत्राभिः युजेत रिपः काः चित् वृह्णुऽध्रुतः सः परि द्वेषःऽभिः ऋर्यमा वृणुक्त उहं सुऽदासे वृष्णी कं लोकं॥०॥ सस्वः चित् हि संऽऋतिः लेषी एषां ऋपीचीन सहसा सहते युष्मत् भिया वृष्णः रेजं-मानाः दर्शस्य चित् महिना मृळतं नः॥१०॥ यः बसंगो मुऽमृतिं आऽयजाते वार्जस्य सातौ प्रमस्यं रायः सीक्षंत मन्युं मुघऽवानः ऋर्यः उरु ख्याय चिक्रिरे सुऽधातुं॥११॥ इयं देवा पुरःऽहितिः युवऽभ्यां युज्ञेषुं मित्रावृह्णो अकारि

म॰ ७. ञ्र॰ ४. सू॰ ६२.

विश्वानि दुः इगा पिपृतं तिरः नः यूयं पात स्वंस्ति इभीः सदी नः॥१२॥२॥

॥६१॥ उत् वां चर्षुः वृष्णा सुऽप्रतीं नं देवयीः एति सूर्यः त-तुन्वान् ऋभि यः विश्वां भुवनानि चष्टे सः मृन्युं मर्त्येषु ऋ। चिकेत ॥१॥ प्रवां सः मिचावरुणो ऋतऽवां विप्रः मन्मानि दीर्घेऽश्रुत् इयुर्ति यस्य ब्रह्माणि मुऽऋतू॰ अवायः आ यत् ऋतां न श्रदः पृणैर्थे'॥२॥ प्र उरोः मिचाव्रुणा पृथिव्याः प्रद्वः ऋष्वात् बृ-हतः सुऽदानू॰ स्पर्शः द्धाये आषंधीषु विशु ऋधंक् यतः अनि-ऽमिषं रक्षमाणा॥३॥ शंसं मिचस्यं वर्रणस्य धामं शुष्मंः रोदं-सी' बुड्धे महिऽता अयन् मार्साः अयंजनां अवीराः प्र यज्ञ-ऽमन्मा वृजनं तिराते॥४॥ अमूरा विश्वा वृष्णो इमाः वां न यासुं चिचं दहंशे न यक्षं दुहं: सचंते अनृता जनानां न वां निएयानि अचिते अभूवन्॥ ।॥ सं ऊं वां यु महुयं नमः ऽभिः हुवे वां मि-चावरुणा स्डवार्धः प्रवां मन्मोनि ऋचसे नवानि कृतानि बसं जुजुष्न् इमानि॥६॥ इ्यं देवा पुरःऽहितिः युवऽभ्यां युद्धेषुं मि-वावरुणी अलारि विश्वानि दुःऽगा पिपृतं तिरः नः यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदां नः॥७॥३॥

॥६२॥ उत् सूर्यः बृहत् अर्चीषि अश्वेत् पुरु विश्वा जिनम मानुषाणां सुमः द्वा दृह्शे रोचमानः ऋत्वा कृतः सुऽकृतः कृतृ-इिनः भूत्॥१॥ सः सूर्ये प्रति पुरः नुः उत् गाः एभिः स्त्रोमेभिः एत्षेभिः एवैः प्रनः मिचायं वर्षणायवोचः अनागसः अर्थम्णे अप्रयेच॥२॥ विनःसहसं शुरुधः र्द्तु ऋतऽवानः वर्रणः मित्रः

अपिः यच्छेतु चंद्राः चप्डमं नः ऋंकै आ नः कामं पूपुरंतु स्तवा-नाः॥३॥ द्यावाभूमीः ऋदिते वासीयां नः ये वां जुड्डः सुऽजिनं-मानः जुष्ते मा हेळे भूम वर्षणस्य वायोः मा मिनस्य प्रियऽतं-मस्य नृणां॥४॥ प्रबाहवां सिसृतं जीवसे नः आ नः गर्व्यूतिं उ-स्तं घृतेन आनः जने श्रव्यतं युवाना श्रुतं मे मिनावर्गा हवा इमा॥५॥ नु मिनः वर्रणः अर्थमा नः त्मनै तोकायं वरिवः द्धंतु सुडगा नः विश्वां सुडपर्थानि संतु यूयं पात स्वस्ति डिभः सदौ नः॥६॥४॥

॥६३॥ उत् कं एति सुऽभगः विष्वऽचेह्याः साधारणः सूर्यः मानुषाणां चर्युः मित्रस्य वर्रणस्य देवः चर्मेऽइव यः मुंऽऋवि-व्यक्तमांसि॥१॥ उत् कुं एति प्रुऽस्विता जनानां महान् केतुः अर्णवः सूर्यस्य समानं च्कंपरिऽआविवृत्सन् यत् एत्शः वहंति धूःऽसु युक्तः ॥२॥ विऽभाजमानः उषसां उपऽस्थात् रेभैः उत् एति अनु ऽम्हमानः एषः मे देवः स्विता च्छंद् यः स्मानं न मुडिम्नाति धार्म॥३॥ दिवः रुक्तः उरुऽचक्षाः उत् एति दूरे-ऽश्रर्थः तर्णिः भाजमानः नूनं जनाः सूर्येण प्रऽसूताः अयन् अर्थानि कृणवंन् अपांसि॥४॥ यचं चुक्तः अमृताः गातुं अस्मे श्येनः न दीयन् अनु एति पार्थः प्रति वां सूरे उत्ऽइते विधेम नमःऽभिः मिचावरुणा उत हुव्यैः॥५॥ नु मिचः वर्रणः अर्थमा नः त्मने तोकायं वरिवः द्धंतु सुऽगानः विश्वां सुऽपर्यानि संतु यूयं पात स्वस्ति अभिः सद् नः ॥६॥५॥

॥६४॥ दिवि स्वयंता रजंसः पृथियां प्रवां घृतस्यं निःऽनिजः

द्दीर्न् ह्वांनः मिचः अर्थमा सुऽजातः राजां सुऽख्वः वर्तणः जुषंत्॥१॥ आराजाना महः स्तृतस्य गोपा सिंधुंऽपती॰ ख्विया यातं अवीत् इळां नः मिचावर्णा उत वृष्टिं अवं दिवः इत्वतं जीर्ऽदानू०॥२॥ मिचः तत् नः वर्रणः देवः अर्थः प्र साधिष्ठेभिः प्रिशिः न्यंतु बर्वत् यथां नः आत् अरिः सुऽदासे इषा मदेम् सह देवऽगोपाः॥३॥ यः वां गति मनसा तर्खत् एतं ऊर्ध्वा धीतिं कृणवंत् धार्यत् च उक्षेथां मिचावरुणा घृतेनं ता राजाना सु-ऽिख्ताः त्पैयेषां॥४॥ एषः स्तोमः वरुण मिच तुभ्यं सोमः शुकः न वायवे अयामि अविष्टं धियः जिगृतं पुरंऽधीः यूयं पात स्व-स्तिऽभिः सदां नः॥५॥६॥

॥६५॥ प्रति वां सूरे उत् ऽइंते सुऽ उक्तैः सिनं हुवे वर्रणं पूत-ऽदंशं ययोः असुं ये अर्थितं ज्येष्ठं विश्वस्य यामंन् आऽ चितां जि-गृत्तु॥१॥ ता हि देवानां असुंरा ती अर्था ता नः स्थितीः कर्तं ऊर्जयंतीः अश्यामं सिनावरुणा व्यं वां द्यावां च यनं पीपयंन् अहां च॥१॥ ता भूरिऽपाशी अनृंतस्य सेतूं दुः ऽ अत्येतूं ० रिपवें मत्याय स्वतस्यं सिनावरुणा पृथा वां अपः न नावा दुः ऽ इता तरेम॥३॥ आनः सिनावरुणा ह्य्य ऽ जुंष्टिं घृतेः गर्व्यूतिं उद्युतं इक्षाभिः प्रति वां अनं वरं आजनाय पृणीतं उद्यः दिव्यस्य चा-रीः॥४॥ एषः स्तोमः वरुण सिन् तुभ्यं सोमः शुक्तः न वायवें अयामि अविष्टं धियः जिगृतं पुरं ऽधीः यूयं पात स्वस्ति ऽभिः सदा नः॥५॥७॥

॥६६॥ प्रमिचयोः वरुणयोः स्तोमःनः एतु शूषाः नमस्वान

तुविऽजातयोः॥१॥ या धारयंत देवाः सुऽदक्षां दक्षंऽपितरा अमुर्यीय प्रध्महसा॥२॥ तानः स्तिष्ठपा तनूष्ठपा वर्षण जुरितृ-गां मिर्च साधयंतं धियः॥३॥ यत् ऋद्य सूरे उत् ऽईते अनागाः मिनः अर्यमा सुवाति सुविता भगः॥४॥ सुप्रऽञ्ज्वीः अस्तु सः ख्यः प्रनु यामन् सुऽदान्वः ये नः अहंः ऋति ऽिपप्रति॥५॥६॥ उत स्वऽराजः अदितिः अदंशस्य वृतस्यं ये महः राजानः ई्शते ॥६॥ प्रति वां सूरे उत्रइते मिचं गृणीषे वर्षणं अर्यमणं रिशार्सं ॥७॥ राया हिर्राय ऽया मृतिः इयं अवृकायं शवंसे इयं विप्रा मे-धऽसातये ॥ ।। ते स्याम देव वहुण ते मित्र सूरिऽभिः सह इषै स्वः॰ च धीमहि॥९॥ बहवः सूरंऽचक्षसः ऋग्निऽजिद्धाः ज्युत-ऽवृधः चीणि ये येमुः विद्यांनि धीति ऽभिः विश्वांनि परिभूति-ऽभिः॥१०॥९॥ वियेद्धुः श्र्रदैमासै स्नात् स्नहः युज्ञं स्रुक्तुं च स्नात् ऋचं अनापं वर्षणः मिनः अर्थमा स्वनं राजानः आश्ता ॥११॥ तत् वः अद्य मनामहे सुऽज्तैः सूरे उत्ऽईते यत् ओहते वर्षणः मिनः अर्थमा यूयं कृतस्य रुष्यः॥१२॥ कृतऽवीनः कृतऽजीताः चाृत्ऽवृधः घोरासः अनृत्ऽडिषः तेषां वः सुसे सुद्धर्दिःऽतंमे न्रः स्यामं ये च सूर्यः॥१३॥ उत् कं त्यत् दुर्शतं वर्षः दिवः एति मृति ऽ होरे यत् ई आप्युः वहिति देवः एतं शः विश्वस्मै चर्ससे अरं ॥ १४॥ शीर्षाः ऽशीर्षाः जर्गतः तस्युषेः पतिं समयो विश्वं आ रजः सुप्त स्वसारः सुवितायं सूर्ये वहंति हरितः रथे॥ १५॥ १०॥ तत् चर्षुः देवऽहितं शुक्रं उत्ऽचरत् पश्येम श्रदः शृतं जीवेम श्रदः श्रुतं ॥ १६॥ कार्येभिः अदाभ्या आ यातं वृह्ण द्युऽमत् मिनः च सोमंऽपीतये ॥ १९॥ दिवः धामंऽभिः वृह्ण मिनः च आ यानं अदुहां पिवतं सोमं आऽतुजी॰॥१८॥ आ यानं

मिनावरुणा जुषाणी आऽहंतिं न्या पातं सीमं ऋत्ऽवृधा

॥६७॥ प्रति वां रथं नृऽपती॰ जरधें हुविष्मंता मनंसा य-ज्ञियेन यः वां दूतः न धिष्णयौ अजींगः अच्छं सूनुः न पितरा विवक्ति॥१॥ अशोचि अप्तिः संऽर्धानः अस्मे उपी अहस्रन् तमंसः चित् ऋंताः अचेति केतुः उषसंः पुरस्तात् श्रिये दिवः दु-हितुः जायमानः ॥२॥ ऋभि वां नूनं ऋषिना सु ऽहीता स्तोमैः सिस्कि नासत्या विवकान पूर्वीभिः यातं पृथ्याभिः अवीक् स्वःऽविदां वसुंऽमता र्षेन॥३॥ अवोः वां नूनं अश्विना युवाकुः हुवे यत्वां सुते माध्वी वसुऽयुः आवां वहुंतु स्थविरासः अश्वाः पिबां शः अस्मे 'सुऽस्ता मधूनि ॥४॥ प्राची कं देवा अश्विना धियमे अमृधां सातये कृतं वसुऽयं विश्वाः अविष्टं वाजे आपुरं-ऽधीः तानः शक्तं शचीऽपती॰ शचीभिः॥५॥१२॥ अविष्टं धीषु अश्विना नः आसु प्रजाऽवंत्रेतः अहंयं नः अस्तु आ वां तीके तनये तृतुंजानाः सुऽरत्नांसः देवऽवीतिं गमेम॥६॥ एषः स्यः वां पूर्वगतां ऽइव सख्ये नि ऽधिः हितः माध्वी रातः अस्मे अ-हिळता मनेसा आ यातं अवीक् अन्नंती हुव्यं मानुषीषु विद्यु॥९॥ एकसिनन् योगे भुरुणा समाने परि वां सप्त स्वतः रथः गात् न वायंति सुऽभ्वः देवऽयुक्ताः ये वां घूःऽसु त्रर्णयः वहंति ॥৮॥ असुखतां मुघवत् इभ्यः हि भूतं ये राया मुघु देयं जुनंति प्र ये वंधुं सूनृतािभः तिरंते गव्या पृंचतः अच्या मुघानि ॥९॥ नु मे हवं आ शृणुतं युवाना यासिष्टं वृतिः अश्विनौ इराऽवत् धतं र-त्नानि जरतं च सूरीन् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः॥१०॥१३॥ PART II.

॥६८॥ आ पुत्रा यातं अश्विना सुऽअश्वी गिरः दुसा जुजुषा-णा युवाकोः ह्यानि च प्रति ऽभृता वीतं नः॥१॥ प्रवां ऋंधांसि मद्यानि अस्थुः अरं गुंतं हुविषः वीतये मे तिरः अर्थः हवनानि श्रुतं नुः॥२॥ प्रवां रथः मनः ८ जवाः इयुर्ति तिरः रजांसि ऋश्वि-ना शतऽकतिः अस्मभ्यं सूर्यावसू इयानः॥३॥ अयं ह यत् वां देवऽयाः जं अद्रिः जर्धः विविक्ति सोम्डसृत् युवडभ्यां आ व्लगू विर्पः ववृतीत् हुयैः॥४॥ चिचं हु यत् वां भोजनं नु ऋस्ति नि अ-चेये महिष्वंतं युयोतं यः वां छोमानं दर्धते प्रियः सन्॥५॥१४॥ जतत्यत्वां जुरते अश्विनाभूत् च्यवानाय प्रतीत्यं हृविःऽदे अधि यत् वर्षः इतःऽजिति धत्यः॥६॥ उत त्यं भुज्यं ऋषिना सर्वायः मध्ये जहुःदुःऽएवासःसमुद्रे निः ई पूर्षत् ऋरावा यः युवाकुः॥॥ वृकाय चित् जर्ममानाय शुक्तं जुत श्रुतं श्यवे हूयमाना यो श्र-भ्यां अपिन्वतं अपः न स्त्यें चित् यक्ती अश्विना यचीनिः॥।॥ एषः स्यः कारः जर्ते सुऽउत्तैः अये वुधानः उषसां सुऽमन्मा इषा तं वर्धत् अध्या पर्यः अभिः यूर्यं पात् स्वस्ति अभिः सदी नः 110119411

॥६०॥ आ वां रषः रोदंसी' बहुधानः हिर्यययः वृषंऽभिः यातु अष्येः घृतऽवंतिनः प्विऽभिः रुचानः इषां वोळहा नृऽप-तिः वाजिनीऽवान्॥१॥ सः प्रयानः अभि पंचं भूमं चिऽवं-धुरः मनसा आ यातु युक्तः विषः येनं गळ्यः देव्ऽयंतीः कुर्च चित् यामै अष्यना दर्धाना॥२॥ सुऽअष्यां य्शसां आ यातं अ-वाक् दस्रां निऽधिं मधुंऽमंतं पिवाषः वि वां र्षः वध्वां यादं-मानः अंतान् दिवः बाधते वर्तनिऽभ्यां॥३॥ युवोः श्रियं परि योषां अवृणीत सूरं दुहिता परिऽतकम्यायां यत् देव्ऽयंतं अन्वयः श्वीिमः परि घंसं ओमनां वां वयः गात्॥४॥ यः ह स्यः वां रिष्या वस्ते उसाः रथः युजानः परिऽयाति वृतिः तेनं नः शं योः उषसंः विऽवंष्टी नि अश्विना वहतं युजे अस्मिन्॥५॥ नरां गौराऽइंव विऽद्युतं तृषाणा अस्माकं अद्य सर्वना उपं यातं पुरु-ऽवा हि वां मृतििमः हवंते मा वां अत्ये नियम्न् देवऽयंतः॥६॥ युवं भुज्यं अवंऽविडं समुद्रे उत् जह्णुः अर्थसः असिधानैः पृतु-विऽिमः अश्वमः अव्यिष्ठिमः दंसनांभिः अश्विना पार्यता ॥९॥ नु मे हवं आ शृणुतं युवाना यासिष्टं वृतिः अश्विनी इरा-ऽवत् धतं रत्नानि जरतं च सूरीन् यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सदा नः॥ ५॥ १६॥

॥९०॥ आ विश्वऽवारा अश्विना गृतं नः प्रतत् स्थानं अवाचि वां पृथिव्यां अश्वः न वाजी शुनऽपृष्टः अस्थात् आ यत्
सेदथुंः ध्रुवसे न योनि ॥९॥ सिसंक्ति सा वां सुऽमृतिः चिनष्ठा
अतापि घमः मनुषः दुरोणे यः वां समुद्रान् सरितः पिपंति एतंऽग्वा चित् न सुऽयुजां युजानः ॥२॥ यानि स्थानानि अश्विना
दंधार्थे दिवः यहीषुं ओषंधीषु विश्व नि पर्वतस्य मूर्धनि सदंता
इषं जनाय दाश्रुषे वहंता ॥३॥ चनिष्टं देवौ ओषंधीषु अप्ऽसु
यत् योग्याः अश्ववेषे अष्टीणां पुरूणि रत्नां दधतौ नि असमे
अनुं पूर्विणि च्ल्युषुः युगानि ॥४॥ शुश्वुऽवांसां चित् अश्विना
पुरूणि अभि बसाणि च्ला्षे ऋषीणां प्रति प्र यातं वरं आ
जनाय असमे वां अस्तु सुऽमृतिः चिनष्ठा ॥५॥ यः वां यद्यः नासत्याह्विष्मान् कृतऽबंद्या स्ऽम्यैः भवाति उपं प्र यातं वरं आ

विसेष्ठं इमा ब्रह्मािण ऋचांते युवऽभ्यां ॥६॥ इयं मृनी्षा इयं ऋश्विना गीः इमां सुऽवृक्तिं वृष्णा जुषेषां इमा ब्रह्मािण युव-ऽयूनि अग्मृन् यूयंपात स्वस्तिऽभिः सदीनः॥९॥९०॥४॥

॥९१॥ अपं स्वसुंः उषसंः नक् जिहीते रिणिक्तं कृष्णीः अक्ष्मायं पंथां अश्वंऽमघा गोऽमंघा वां हुवेम दिवां नक्तं शरू अस्मत् युयोतं ॥१॥ उप्ऽआयांतं दा्णुषे मत्याय रचेन वामं अस्मत् युयोतं ॥१॥ उप्ऽआयांतं दा्णुषे मत्याय रचेन वामं अस्मत् वहंता युयुतं अस्मत् अनिरां अभीवां दिवां नक्तं माध्वीः वासीयां नः ॥१॥ आ वां रचं अवमस्यां विऽउंधी मुम्बऽयवंः वृषणाः वृत्यंतु स्यूमंऽगभित्तं कृत्युक्ऽभिः अधिः आ अधिना वस्ंऽमंतं वहेषां॥३॥ यः वां रचः नृऽपतीः अस्ति वोळहा वि-ऽवंधुरः वस्ंऽमान् उसऽयांमा आ नः एना नास्त्या उपं यातं अम्मुमुक्तं नि पेदवे जह्णुः आत्रुं अर्थं निः अहंसः तमंसः स्पतं अमुमुक्तं नि पेदवे जह्णुः आत्रुं अर्थं निः अहंसः तमंसः स्पतं अमुमुक्तं नि पेदवे जह्णुः आत्रुं अर्थं निः अहंसः तमंसः स्पतं अमुमुक्तं नि पेदवे जहणुः आत्रुं अर्थं निः अहंसः तमंसः स्पतं अमुमुक्तं नि पेदवे जहणुः आत्रुं अर्थं निः अहंसः तमंसः स्पतं अमुमुक्तं नि पेदवे जहणुः आत्रुं अर्थं निः अहंसः तमंसः स्पतं अमुमुक्तं नि पेदवे जहणुः आत्रुं अर्थं निः अहंसः तमंसः स्पतं अमुमुक्तं नि पेदवे जहण्या जुषेषां द्रमा बह्णाणि युवऽयूनि अग्मन् यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सदां नः ॥६॥१८॥

॥९२॥ आगोऽमंता नामत्या रथेन अर्थंऽवता पुरुऽचंद्रेणं यातं अभि वां विश्वाः निऽयुत्तः सचंते स्पाहियां श्रिया तन्वां शु-भाना॥१॥ आनः देवेभिः उपं यातं अर्वाक् सऽजोषंसा नास-त्या रथेन युवोः हि नः सख्या पित्राणि समानः बंधुः उत तस्य वित्रं॥२॥ उत् कं स्तोमांसः अश्विनोः अबुधन् जामि ब्रह्माणि उषसंःच देवीः आऽविवासन् रोदंसी धिष्णये दुमे अर्द्ध विप्रः नासंत्या विवृक्ति॥३॥ वि च इत् उच्छंति अश्विनौ उषसंः प्र वां ब्रह्माणि कारवः भरंते ऊर्ध्वं भानुं सविता देवः अश्वेत् बृहत् अ-प्रयः संऽ इधा जरंते॥४॥ आप्यातीत् नासत्या आपुरस्तात् आ अश्विना यातं अधरात् उदंक्तात् आविश्वतः पांचंऽजन्येन राया यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदीनः॥५॥१९॥

॥७३॥ अतारिषा तमंसः पारं अस्य प्रति स्तोमं देवऽयंतः दर्धानाः पुष्ऽदंसां पुष्ऽतमां पुराऽजा अमंत्री ह्वते अश्विनां गीः॥१॥ नि जं प्रियः मनुषः सादि होतां नासंत्या यः यर्जते वंदते च अश्वीतं मध्यः अश्विनी उपाके आ वां वोचे विद्येषु प्रयंस्वान्॥२॥ अहेम यद्यं प्रयां उराणाः इमां सुऽवृक्तिं वृष्णा जुषेयां श्रृष्टीवाऽदंव प्रऽदंषितः वां अबोधि प्रति स्तोमेः जर्रमाणः विसेष्ठः॥३॥ उपंत्या वहीं गुमतः विश्रं नः रुष्टः ऽहनां संऽभृता वीद्धऽपाणी॰ सं अधासि अग्मत मत्सराणि मा नः मधिष्टं आ गृतं श्रिवेनं॥४॥ आ प्रश्वातांत् नास्त्या आ पुरस्तात् आ अश्विना यातं अधरात् उदंकात् आ विश्वतः पांचंऽजन्येन राया यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सदां नः ॥५॥२०॥

॥१४॥ इमाः जं वां दिविष्टयः उसा ह्वंते ऋषिना अयं वां अहे अवसे श्वीऽवसू० विशंऽविशं हि गर्छथः ॥१॥ युवं चित्रं दृद्धुः भोजनं न्रा चोदेथां सूनृतांऽवते अवीक् रथं सऽमनसा नि यक्कतं पिवंतं सोम्यं मधुं॥२॥ आयातं उपं भूषतं मध्यः पि-वृतं अषिना दुग्धं पर्यः वृष्णा जेन्यावसू मा नः मधिष्टं आगतं ॥३॥ अष्यांसः येवां उपं दाणुषंः गृहं युवां दीयंति विश्वतः मृक्षु- ख्र॰ ५. छ॰ ५. व॰ २२.**ो**

युऽभिः न्रा हयेभिः अश्विना आ देवा यातं अस्मृऽयू०॥४॥ अधे ह् यंतः अश्विना पृक्षः सृचंत सूर्यः ता यंस्तः स्घवंत्ऽभ्यः धुवं यर्थः छदिः अस्मभ्यं नासंत्या॥५॥ प्र ये युयुः अवृकासंः रथाः- इदव नृऽपातारः जनानां जत स्वेनं शवंसा शूशुवुः नरः जत िष्युयंति सुऽिष्युति ॥६॥२०॥

॥७५॥ वि उषाः आवुः दि्विऽजाः सृतेनं आविःऽकृरवाना महिमानं आ अगात् अपं दूहेः तमः आवः अर्जुष्टं अंगिरः ऽतमा पृथ्याः अजीगः ॥१॥ महेनः अद्यसुवितायं बोधि उषः महेसौ-भेगायप्र यंधि चित्रं र्यिं यशसंधिहि ऋस्मे देवि मर्तेषु मानुषि श्रुवस्युं॥२॥ एते त्येभानवः द्र्भतायाः चिचाः उषसः श्रुमृतासः आ अगुः जुनयंतः दैव्यानि बृतानि आऽपृणंतः अंतरिक्षा वि श्रुस्युः॥३॥ एषा स्या युजाना पुराकात् पंचे क्षितीः परि सद्यः जिगाति अभिऽपश्यंती व्युना जनानां दिवः दुहिता भुवनस्य पत्नी ॥४॥ वाजिनीऽवती सूर्यस्य योषां चिचऽमंघा रायः ईशे वर्मूनां ऋषिऽस्तुता जुरयंती मुघोनी उषाः उच्छति वहिंऽभिः गृणाना ॥५॥ प्रति द्युतानां ऋष्षासः ऋषाः चित्राः ऋहऋन् जुषसं वहंतः याति शुभा विश्वऽ पिशा रथेन दर्धाति रत्नं विधते जनीय॥६॥ सत्यासत्येभिः महती महत्ऽभिः देवी देवेभिः यजता यर्जनैः रुजत् हुळ्हानि दर्दत् उसियांगां प्रति गार्वः उषसं वा-वृश्ंत ॥९॥ नु नुः गोऽमंत् वीर्ऽवंत् धेहि रत्नं उषः अर्थऽवत् पुरुऽभोजः ऋस्मे' मा नुः बृहिः पुरुषता निदे कः यूयं पात स्व-स्तिऽभिः सदोनः॥৮॥२२॥

॥१६॥ उत् कं ज्योतिः अमृतं विष्यऽर्जन्यं विष्यानरः सवि-तादेवः अश्रेत् ऋतां देवानां अजनिष्ट चर्षुः आविः अवः भुवंनं विश्वं उषाः॥१॥ प्र मे पंथाः देवऽयानाः ऋहश्रन् ऋमंधेतः वसुं-ऽभिःइष्कृतासः अर्भूत् कं केतुः उषसंः पुरस्तात् प्रतीची आञ्च-गात् अधि हर्म्येभ्यः ॥२॥ तानि इत् अहानि वहुलानि आसन् या प्राचीनं उत्ऽईता सूर्येस्य यतः परि जारःऽईव आऽचरती उषंः दहस्रो न पुनंः यतीऽईव॥३॥ ते इत् देवानां सधऽमादंः आ-सन् ज्ञुतऽवानः क्वयः पूर्वासः गूळहं ज्योतिः पितरः अनु अविंद्न् सत्यऽमंत्राः अजन्यन् उषसं ॥४॥ समाने जर्वे अधि संऽगतासः सं जानते न यतंते मिथः ते ते देवानां न मिनंति ब-तानि अमंधितः वसुंऽभिः यार्दमानाः॥५॥ प्रति त्वा स्तोमैः ईळते वसिष्ठाः उषुः ऽबुधः सुऽभगे तुस्तुऽवांसः गवां नेची वार्जऽपत्नी नुः बुद्ध उषः सुऽजाते प्रथमा जरस्व ॥६॥ एषा नेची राधसः सूनृतानां उषाः उच्छंती रिभ्यते वसिष्ठैः दीर्घऽश्रुतं र्यिं श्रुस्मे द्धाना यूयं पात स्वस्तिऽभिः सद् नः॥९॥२३॥

॥९०॥ उपी स्र्चे युवृतिः न योषां विश्वं जीवं प्रश्नुवंतीं चरायं अभूत् अप्तः संऽद्धं मानुंषाणां अकः ज्योतिः वाधंमाना तमांसि॥१॥ विश्वं प्रतीची स्रप्रयाः उत् अस्थात् रुशंत्वान् सः विश्वंती शुक्तं अश्वेत् हिरेख्यऽवर्णा सुदृशींकऽसंदृक् गवां माता नेची अद्गां अरोचि ॥२॥ देवानां चर्युः सुऽभगां वहंती श्वेतं नयंतीसुऽदृशींकं अश्वं उषाः अदृशिं रुश्मिऽभिः विऽर्श्वका चिव्रऽमंघा विश्वं अनुं प्रऽभूता॥३॥ अंतिऽवामा दूरे अमिनं उक् उवंिगव्यूतिं अभयं वृधिनः यवयं द्वेषंः आभ्र वसूति चोन्

दयंराधः गृण्ते मघोनि॥४॥ असमे श्रेष्ठेभिः भानुऽभिः विभा-हि उषः देवि प्रऽतिरंती नः आयुः इषं च नः दधती विश्वऽवारे गोऽमंत् अश्वऽवत् रथंऽवत् च राधः॥५॥ यां ला दिवः दुहितः वृधेयैति उषः सुऽजाते मृतिऽभिः विसेष्ठाः सा अस्मास् धाः र्यिं शृषं वृहंतं यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदां नः॥६॥२४॥

॥ १० ॥ प्रति केतवः प्रयमाः अह्यन् ऊष्टीः अस्याः ख्रंजयः विश्वयंते उषः अवीची बृह्ता रथेन ज्योतिषाता वामं असमभ्यं वृक्षि ॥ १॥ प्रति सीं अप्रिः जर्ते संऽई इः प्रति विप्रांसः मृति-ऽभिः गृणंतः उषाः याति ज्योतिषा वाधमाना विश्वा तमां सि दुः ऽ इता अपं देवी ॥ १॥ एताः कं त्याः प्रति अह्यन् पुरस्तात् ज्योतिः यन्धंतीः उषसः विऽभातीः अजीजनन् सूर्ये युद्धं अप्रिं अपाचीनं तमः अगात् अर्जुष्टं॥ ३॥ अर्चेति दिवः दुह्ता म्घीनीं विश्वप्यात् उषसं विऽभातीं आ अस्यात् रथं स्वध्यां युज्यमानं आ यं अश्वासः सुऽयुजः वहीत ॥ ४॥ प्रति वा अह्य सुऽमन्तिः बुधंत् अस्याक्षासः मुघऽवानः वयं च ति ल्विलायध्यं उषसः विऽभातीः यूयं पात् स्वस्ति ऽभिः सदा नः ॥ ५॥ २५॥ विद्वाताः यूयं पात् स्वस्ति ऽभिः सदा नः ॥ ५॥ २५॥

॥९०॥ वि उषाः आवः पृथ्यां जनानां पंचे शिताः मान्षीः बोधयंती सुमंहक्ऽभिः उश्चऽभिः भानुं अश्वेत् वि सूर्यः रोदंसीः चर्श्वसा आवः०॥१॥ वि अंजते दिवः अंतेषु अकून् विर्णः न यु-क्ताः उषमः यतंते सं ते गावंः तमः आ वृत्यंति ज्योतिः युद्धंति स्विताऽदेव बाहूः॥२॥ अभूत् उषाः दंदंऽतमा म्घोनी अजी-जनत् सुवितायं श्रवांसि वि दिवः देवी दुहिता द्धाति अंगि- रः इतमा सुइकृते वसूनि॥३॥ तार्वत् जुषुः राधः अस्मभ्यं राुस्व यार्वत् स्तोतृ इभ्यः अर्रदः गृणाना यां ला जुजुः वृष्भस्यं रवेण वि हळहस्यं दुरः अद्भैः अगुणोः॥४॥ देवं इदेवं राधसे चोदयंती अ-स्मूर्धक् सूनृताः ईरयंती विष्ठ जुळंती नः सुनये धियः धाः यूयं पात् स्वस्ति इभिः सदां नः॥४॥२६॥

॥ ८०॥ प्रति स्तोमेभिः उषसं विस्रष्ठाः गीः ऽभिः विप्रसः प्रथमाः अवुधन् विऽवृत्तेयंतीं रजसी संऽअंते श्राविः ऽकृखन्तीं भुवनानि विश्वा॥ १॥ एषा स्या नव्यं आयुं दर्धाना गृढ्वी तमः ज्योतिषा उषाः अवोधि अये एति युवतिः अहं याणा प्र अचि-वित्तत् सूर्यं युद्धं अपिं॥ २॥ अर्थं ऽवतीः गोऽमंतीः नः उषसंः वीरऽवंतीः सदं उद्धंतु भुदाः घृतं दुर्हानाः विश्वतः प्रऽपीताः यूयं पात स्वस्ति ऽभिः सदां नः॥ ३॥ २०॥ ५॥

॥५१॥ प्रति कं अद्धि आऽयती उच्छंती दुहिता दिवः अ-पी' महि व्ययति चर्ससे तमः ज्योतिः कृणोति सूनरी॥१॥ उत् उद्ययाः सृजते सूर्यः सची उत्तर्यत् नर्धाचं अर्चि उवत् तवं इत् उषः विऽउषि सूर्यस्य च सं भक्तेनं गुमेमहि ॥१॥ प्रति ता दुहितः दिवः उषः जीराः अभुत्समिह या वहंसि पुरु स्पाहं वनन्ऽवति रत्नं न दाणुषे मयः ॥३॥ उच्छंती या कृणोषि महनां महि प्रऽच्ये देवि स्वः हुणे तस्याः ते रत्नऽभाजः ईमहे वयं स्यामं मातः न सूनवंः॥४॥ तत् चित्रं राधः आभर उषः यत् दीर्घेश्वत्ऽतमं यत् ते दिवः दुहितः मर्तेऽभोजनं तत् रास्व भुनजामहे॥॥॥ श्रवंः सूरिऽभ्यः अमृतं वसुऽत्वनं वाजान् अ- स्मभ्यं गोऽमंतः चोद्यिची मघोनः सूनृतांऽवती खुषाः खुळ्त् ऋपं सिधंः ॥६॥१॥ _____

॥ ६२॥ इंद्रविरुणा युवं ऋष्वरायं नः विशे जनीय महि शर्म युक्त दीर्घेऽप्रयज्युं अति यः वृतुष्यति व्यं ज्येम पृतनासु दुः-ऽध्यः॥१॥ संऽराद् अन्यः स्वऽराद् अन्यः उच्यते वां महांती इंद्रा-वर्षणा महाऽवंसू॰ विश्वें देवासंः परमे विऽञ्जोमनि सं वां छो-र्जः वृष्णा सं वलं द्धुः॥२॥ अनु ऋपां खानि अतृतं ओजेसा आ सूर्य एर्यतं दिवि प्रुष्टमुं इंद्रविरुणा मदेश्वस्य मायिनः ऋपिन्वतं ऋपितः पिन्वतं धियः॥३॥ युवां इत् युत्रसु पृतनासु वहूंयः यु-वां सेमंस्य प्रवस्वे मित्रइंवः ईशाना वस्वः उभयंस्य कारवः इंद्रावरुणा सुऽहवां हुवामहे॥४॥ इंद्रावरुणा यत् इमानि चुऋथुंः विश्वा जातानि भुवनस्य मुज्मना होमेण मिनः वर्षणं दुवस्यति म्रुत्रिभिः उग्रः सुभै ऋन्यः ई्यते॥।॥॥ मृहे शुल्कार्यं वर्षणस्य नु लिषे श्रोजंः मिमाते भुवं श्रुस्य यत् स्वं श्रजामिं श्रुत्यः श्रथयंतं आ अतिरत् द्भेभिः अन्यः प्रवृणोति भूयंसः ॥६॥ न तं अंहः न दुःऽइतानि मत्ये इंद्रीवरुणा न तपः कृतः चन यस्य देवा गर्छथः वीयः अध्यरं न तं मतस्य नुश्ते परिऽहृतिः॥९॥ अवीक् नुरा दैव्येन अवसा आ गृतं शृणुतं हवं यदि मे जुजीषयः युवोः हिस-खं उत वा यत् आयं माडींकं इंद्रावरुणा नि युक्कतं॥ ।। अ-स्माकं इंद्रावरुणा भरेऽभरे पुरःऽयोधा भवतं कृष्टिऽ श्रोजसा यत् वां हवंते उभये अधं स्पृधि नरः तोकस्यं तनयस्य सातिषु॥०॥ अस्मे दंदः वर्षणः मितः अर्थमा द्युमं युद्धंतु महि शमै सुऽप्रथः अव्धं ज्योतिः अदितेः ऋत्ऽवृधः देवस्य स्नोकं स्वितः मुना-महे॥१०॥३॥

॥६३॥ युवां न्रा पश्यमानासः आप्यं प्राचा गुव्यंतः पृथुऽप-शैवः युयुः दासां च वृत्राहृतं आयीणि च सुऽदासं इंद्रावरुणा अ-वंसा अवतं॥१॥ यर्च नरः संऽअयंते कृतऽधंजः यस्मिन् आजा भवति किं चन प्रियं यर्च भयति भुवना स्वःऽहराः तर्च नः इंद्रा-वृष्णा अधि वो चृतं॥२॥ संभूम्याः अंताः ध्वसिराः अहस्त् इंद्री-वरुणा दिवि घोषः आ अरुहुत् अस्युः जनानां उपे मां अरातयः अवीक् अवसा ह्वनुऽश्वता आ गृतं॥३॥ इंद्रीवरुणा व्धनांभिः अप्रति भेदं वन्वंता प्र सुऽदासं आवृतं बसाणि एषां शृणुतं ह-वीमनि मृत्या तृत्सूनां अभुवृत् पुरःऽहितिः॥४॥ इंद्रावहणी अ-भि आ तपंति मा अघानि अयैः वनुषां अरातयः युवं हि वस्वः जुभयस्य राजयः ऋधं सम् नः ऋवृतं पार्ये दिवि॥५॥४॥ युवां हवंते जुभयांसः ऋाजिषुं इंद्रं च वस्तः वरुणं च सातये यर्व राजंऽभिः द्श्रिः निऽबंधितं प्र सुऽदासं आवंतं तृत्सुंऽिभः सह ॥६॥ दर्भ राजानः संऽईताः ऋयंज्यवः सुऽदासं इंद्रावृष्णा न युयुधुः सत्या नृ णां ऋष्य इसदां उपेडस्तुतिः देवाः एषां ऋभवन् देवडहूं-तिषु॥ ९॥ दा्र इराज्ञे परिऽयत्ताय विश्वतः सुऽदासे इंद्रावृह्गाौ अशिख्तं श्वित्यंचः यचं नमंसा कप्दिनः धिया धीऽवंतः असं-पंत तृत्सवः॥६॥ वृचाणि अन्यः संऽद्येषु जिर्मते वृतानि अन्यः अभिरक्षते सदाहवामहे वां वृष्णा सुवृक्तिऽभिः असमे इंद्राव-रुणा शर्म युद्धतं॥९॥ असमे इंद्रेः वर्रणः मित्रः अर्यमा द्युसं य-च्छंतु महि शमीस्डप्रयाः अव्धं ज्योतिः अदितेः ऋतऽवृधः देवस्यं श्चोकं स्वितुः मनामहे ॥१०॥५॥

॥ ५४॥ आ वां राजानी अध्वरे ववृत्यां ह्व्येभिः इंद्रावहणा

नमः इभिः प्र वां घृताची बाद्धोः दर्धाना परित्मना विषु इरूपा जिगाति॥१॥ युवोः राष्ट्रं वृहत् इन्वति द्योः यो सेतृ इभिः ख्र-रज्जु इभिः सिनीयः परि नः हेळेः वर्रणस्य वृज्याः उरं नः इंद्रंः कृण्वत् जं लोकं॥१॥ कृतं नः युद्धं विद्धेषु चारं कृतं ब्रह्माणि सृरिषुं प्रइश्सा उपी रियः देव इजूतः नः एतु प्र नः स्पाही-भिः जिति इभिः तिरेतं॥३॥ असमे इंद्रावरुणा विश्व इवीरं रियं ध्वं वसुं इमंतं पुरु इश्वं प्रयः आदित्यः अनृता मिनाति अमिता श्रूरं द्यते वसूं नि॥४॥ इयं इंद्रं वर्रणं अष्ट मे गीः प्र आवत् तोकं तन्ये तृत्ंजाना सु इरलांसः देव इवीति ग्मेम् यूयं पात स्व-स्ति इभिः सदां नः॥५॥६॥

॥६५॥ पुनीषे वां अरक्षसं मनीषां सोमं इंद्रांय वर्षणाय जुह्रंत् घृतऽप्रतीकां उषसं न देवीं ता नः यामंन् उष्ट्यतां अभीके
॥१॥ स्पंधिते वे ऊं देवऽहूये अचं येषुं ध्वजेषुं दिद्यवंः पत्तित युवं
तान् इंद्रावर्षो अमिचान् हृतं पराचः श्रवी विषूचः॥२॥ आपः चित् हि स्वऽयंश्रसः सदंःऽसु देवीः इंद्रं वर्षणं देवतां धुः॰ कृष्टीः अन्यः धारयंति प्रऽविक्ताः वृचाणि अन्यः अप्रतीनि हंति
॥३॥ सः सुऽऋतुंः च्युत्ऽचित् अस्तु होतां यः आदित्या श्रवंसा
वां नमंस्वान् आऽव्वतित् अवंसे वां हृविष्मान् असंत् इत् सः
सुवितायं प्रयंस्वान् ॥४॥ इयं इंद्रं वर्षणं अष्टु मे गीः प्र आवृत्
तोके तन्ये तृतुंजाना सुऽरत्नांसः देवऽवीतिं गुमेम् यूयं पात्
स्वित्तिऽभिः सद्रां नः ॥५॥७॥

॥ ५६॥ धीरा तु अस्य महिना जुनूषि वि यः तुस्तंभं रोदसी

चित् उवी प्रनाकं ऋषं नुनुदे वृहंतं हिता नर्श्वं प्रयंत् च्भूमं ॥१॥ उत स्वया तन्वां सं वृदे तत् कुदा नु ऋंतः वर्रणे भुवानि किं में हुव्यं ऋहंगानः जुषेत कदा मृळीकं सुऽमनाः ऋभि ख्यं॥२॥ पृच्छे तत् एनंः वृष्ण दि्दृ श्लं उपी' एमि चिकितुषंः विऽपृच्छं स-मानं इत् मे क्वयंः चित् आहुः अयं हु तुभ्यं वर्रणः हुणीते॥३॥ किं आगंः आसु वृह्ण ज्येष्ठं यत् स्तोतारं जिघांसिस सर्वायं प्र तत्मे वोचः दुःऽद्भ स्वधाऽवः अवं ला अनेनाः नमसा तुरः इ्यां॥४॥ अवं दुग्धानि पित्रां सृज्नाः अवं या व्यं च्कृम तनू-भिः अवराजन् पृष्युऽनृपं न तायुं सृज वृत्सं न दासः विसेष्ठं॥५॥ न सः स्वः दक्षः वृष्णु ध्रुतिः सासुरा मृत्युः विऽभीदेकः अचित्तिः अस्ति ज्यायान् कनीयसः उपुऽअरे स्वप्नः चन इत् अनृतस्य प्र-ऽयोता॥६॥ अरै दासः न मीळहुषे कराणि अहं देवायं भूर्णिय अनोगाः अचेतयत् अचितः देवः अर्यः गृत्सं राये क्विऽतंरः जु-नाति॥७॥ ऋयंसु तुभ्यं वृह्ण स्वधाऽवः हृदि स्तोर्मः उपेऽस्रितः चित् असु शंनः क्षेमें शं कं योगे नः असु यूयं पात स्वस्ति ६ भिः सद् नः॥६॥६॥

॥५०॥ रदंत् पृषः वर्षणः सूर्यीय प्र अणि सिस् मुद्रियां न्दीनां सर्गः न सृष्टः अवितीः ऋतऽयन् चकारं महीः अवनीः अहंऽभ्यः ॥१॥ आत्मा ते वातः रजः आन्वीनोत् पृष्णः न भूणिः यवंसे स्-स् वान् अंतः महीः वृह्तीः रोदंसीः इमे विश्वां ते धामं वृष्ण् प्रियाणि॥२॥ परि स्पर्णः वर्षणस्य स्मत्ऽईष्टाः उभे पृश्यंति रोदंसी सुऽमेके ऋतऽवानः क्वयः यञ्जऽधीराः प्रऽचेतसः ये द्षयंत मन्मं॥३॥ उवाचे मे वर्षणः मेधिराय विःसप्त नामं अध्यां

विभिति विद्वान् पदस्यं गुद्धां न वोचत् युगायं विप्रः उपराय शिक्षंन्॥४॥ तिसः द्यावंः निऽहिताः ऋंतः ऋस्मिन् तिसः भू-मीः उपराः षट्ऽविधानाः गृत्संः राजां वर्रणः चक्रे एतं दिवि प्रऽईंखं हिर्ग्ययं शुभे कं॥५॥ अवं सिंधुं वर्रणः द्योःऽईव स्थात् दूपः न श्वेतः मृगः तुर्विष्मान् गंभीरऽशंसः रजसः विऽमानः सुपारऽश्वेतः सतः अस्य राजां ॥६॥ यः मृळ्यांति चक्रुषे चित् आगः व्यं स्थाम् वर्रणे अनागाः अनुं वृतानि ऋदितेः कृधंतः यूयं पात स्वस्ति ऽभिः सदा नः॥९॥९॥

॥५६॥ प्र णुंध्युवं वर्षणाय प्रेष्टां मृतिं वृसिष्टु मीळहुषे भूरस्व यः ई ऋवी चै करते यर्जनं सहस्र ऽमघं वृषेगां वृहंतं॥१॥ अर्ध नु अस्य संऽहर्षं जग्नान् अग्नेः अनीनं वर्षणस्य मंसि स्वः यत् अरमन् अधिऽपाः ऊं' अधः अभि मा वर्षुः हुश्ये निनीयात् ॥२॥ आ यत् रहावं वर्रणः च नावं प्र यत् समुद्रं ई्रयाव मध्यं अधि यत् अपां सुऽभिः चराव प्र प्रऽईंखे ईंख्यावहै शुभे कं॥३॥ विसष्ठं हु वर्षणः नावि आ अधात् ऋषिं चुकारु सुऽ अपाः महः-ऽभिः स्तोतारं विप्रं सुद्निऽले अहूां यात् नु द्यार्वः तृतनंन् यात् उषसः॥४॥ कं त्यानि नौ सख्या वभूवुः सचीवहे यत् अवृकं पुरा चित् बृहंतं मानं वृष्णु स्वधाऽवः सहस्रऽवारं ज्यम गृहं ते॥प॥ यः आपिः निर्त्यः वृष्णु प्रियः सन् तां आगांसि कृण्वेत् सर्वा ते मा ते एनंस्वंतः युश्चिन् भुजेम् यंधि सम् विप्रः स्तुवृते वर्ष्ण ॥६॥ ध्रुवासुं ता आसु खितिषुं खियंतः वि असात् पाशं वर्रणः मुमोच्त अवः वन्वानाः अदितेः उपऽस्यात् यूयं पात स्वस्ति-ऽभिः सदी नः॥७॥१०॥

॥६०॥ मी' सु वर्ण मृत्डमयं गृहं राजन् छहं गमं मृळ मुडख्य मृळयं ॥१॥ यत् एमि प्रस्फुरन्डईव हितः न ध्मातः ऋद्रिडवः मृळ सुडख्य मृळयं ॥२॥ ऋतः समह दीनतां प्र-तिडईपं जगम शुचे मृळ सुडख्य मृळयं ॥३॥ छपां मध्ये त-स्थिडवांसं तृष्णां छविद्त जरितारं मृळ सुडख्य मृळयं ॥४॥ यत् किं च्इदं वर्ण देवे जने छमिडद्रोहं मनुष्याः चरांमसि छ-चित्ती यत् तवं धमे युयोपिम मा नः तस्मात् एनंसः देवरिष्धः ॥५॥११॥॥११॥॥

॥९०॥ प्र वीर्डया शुचयः दुद्धि वां ऋध्यपुँडभिः मधुंडमंतः मुतासंः वहं वायो निऽयुतः याहि अच्छं पिवं सुतस्यं अधंसः मदीय॥१॥ ई्शानायं प्रद्विति यः ते आनंद् शुचिं सोमं शुच्-ऽपाः तुभ्यं वायो कृणीिषं तं मत्येषु प्रऽश्रस्तं जातः ऽजातः जायते वाजी ऋस्य ॥२॥ राये नु यं जुज्ञतुंः रोदंसी' डुमे' राये देवी धिषणां धाति देवं अर्ध वायुं निऽयुतः सुखत स्वाः उत खेतं वसुंऽधितिं निऽरेके ॥३॥ उच्छन् उषसंः सुऽदिनाः ऋरिप्राः उरु ज्योतिः विविदुः दीध्यानाः गयां चित् ऊर्व उशिजः वि वृद्यः तेषां अनु पुऽदिवंः सुसुः आपंः ॥४॥ ते सुत्येनं मनसा दीध्यानाः स्वेनं यु-क्तासंः ऋतुना वृहुंति इंद्रवायू' वीर्ऽवाहं रथं वां ई्शानयोः अ-भि पृष्ठाः स्चंते॥५॥ ईशानासः ये दर्धते स्वःनः गोभिः अर्थेभिः वर्मुऽभिः हिरंख्यैः इंद्रवायू' सूरयंः विश्वं आयुंः अर्वेत्ऽभिः वीरैः पृतनासु सद्युः ॥६॥ अवितः न श्रवंसः भिक्षंमाणाः इंद्र-वायू' सुस्तुतिऽभिः विसिष्ठाः वाजुऽयंतः सु अवंसे हुवेम यूयं पात स्वस्तिऽभिः सद् नः ॥९॥१२॥

॥ ९१॥ कुवित् अंग नर्मसा ये वृधासः पुरा देवाः अनुवृद्यासः आसन् ते वायवे मनवे बाधितायं अवासयन् उषसं सूर्येण॥१॥ ज्ञांतां दूता न दर्भाय गोपा मासः च पायः श्रदः च पूर्वीः इंद्र-वायू सुरुस्तुतिः वां इयाना माडींकंईट्टे सुवितं च नव्यं॥२॥ पी-वं ऽञ्चनान् र्यि ऽवृधं सु ऽमेधाः श्वेतः सिस्कि नि ऽयुतां ञ्रभि-ऽश्रीः ते वायवे सऽमनसः वि तस्थुः विश्वा इत् नरः सुऽञ्जप-त्यानि चुत्रुः॥३॥ यावत् तरः तुन्वः यावत् छोजः यावत् नरः चर्ससा दीध्यानाः शुचिं सोमं शुच्डिपा पातं असमे इंद्रवायू सर्दतं बहिः आ इदं ॥४॥ निऽयुवाना निऽयुतः स्पाहेऽवीराः इंद्रवायू सुरुर्थं यातं ऋवीक् इदं हि वां प्रर्भृतं मध्यः अयं अधं मी़्े णाना वि मुमुक्तं ऋस्मे' ॥५॥ याः वां शृतं निऽयुत्तः याः सहस्रं इंद्रेवायू' विष्युऽवाराः सचंते आ आभिः यातं सुऽविद्वांभिः अवीक् पातं नुरा प्रतिऽभृतस्य मध्यः ॥६॥ अवितः न श्रवंसः भिक्षमाणाः इंद्रवायू मुस्तुतिऽभिः वसिष्ठाः वाज्ऽयंतः सु अ-वंसे हुवेम यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः॥९॥१३॥

॥९२॥ आ वायो भूष शुचिऽपाः उपं नः सहस्रं ते निऽयुतः विश्वऽवार उपो ते अंधः मद्यं अयामि यस्यं देव द्धिषे पूर्वऽपेयं ॥१॥ प्रसोतां जीरः अध्वरेषुं अस्यात् सो मं इंद्राय वायवे पिबध्ये प्रयत् वां मध्यः अग्नियं भरंति अध्वयेवः देवऽयंतः शचीिनः ॥२॥ प्रयाभिः यासि दाश्वांसं अच्छं नियुत्ऽभिः वायो इष्ट्यं दुरोणे निनः र्यिं सुऽभोजंसं युवस्व निवीरं गर्वं अश्वं च राधः ॥३॥ ये वायवे इंद्रुऽमादंनासः आऽदेवासः निऽतोशंनासः अर्थः मंतः वृचाणि सूरिऽभिः स्याम सस्द्वांसः युधा नृऽभिः अमि-

चीन्॥४॥ आ नः नियुत्ऽभिः श्तिनीभिः अध्वरं सहस्मिणीभिः उपं याहियुद्धं वायी अस्मिन् सर्वने माद्यस्य यूयं पात स्वस्ति-ऽभिः सद्दीनः॥५॥१४॥

॥९३॥ शुचिं नु स्तोमं नवंऽजातं अद्य इंद्रांगी' वृच्ऽह्ना जुषेषां उभा हि वां सुऽहवां जोहंवीमि ता वाजं सद्यः उषते घेष्ठां ॥१॥ तासान्सी' श्वसाना हिभूतं साकंऽवृधां श्वसा श्रृशुऽवां-सा ख्याती रायः यवसस्य भूरेः पृंक्तं वाजस्य स्थविरस्य घृष्टेः॥२॥ उपी' ह्यत् विद्धं वाजिनंः गुः धीभिः विप्राः प्रदर्मति इक्स्मा-नाः अवितः न काष्टां नक्षमाणाः इंद्रामी जोहंवतः नरः ते॥३॥ गीःऽभिः विप्रः प्रऽमृतिं दुक्कमानः ईट्टें रुयिं युश्सं पूर्वेऽभाजे इंद्रांगी' वृच्डह्ना सुडव्जा प्रनः नव्येभिः तिरतं देणीः॥४॥ सं यत् मुही' मिथुती' स्पर्धमाने तनूऽरुचा शूरंऽसाता यतिते' ऋदेवऽयुं विद्ये देवयुऽभिः स्वाह्तं सोम्डसृतां जनेन॥५॥१५॥ इमां कं सु सोमंऽसुतिं उपं नः आ इंद्रायी सीमन्सायं यातं नु चित् हि प्रिऽमुझार्थे॰ अस्मान् आ वां शर्थत्ऽभिः व्वृतीय वाजै: ॥६॥ सः अये एना नर्मसा संऽईड: अर्छ मिनं वर्रण इंद्रं वोचेः यत् सीं आगः चकुम तत् सु मृळ तत् अर्थमा अदितिः शिष्रयंतु ॥९॥ एताः अमे आणुषाणासेः दृष्टीः युवोः सर्चा अ-भि अश्याम वाजान् मा इंद्रेः नुः विष्णुः मुरुतः परि ख्यन् यूयं पात खस्तिऽभिः सदा नः॥७॥१६॥

॥९४॥ इयं वां अस्य मन्मनः इंद्रायी पूर्वे इस्तिः अधात् वृष्टिः इदंव अज्ञिन्॥१॥ पृशुतं जरितः हवं इंद्रायी वनतं गिर्दः .]

इशाना पिणतं धियः॥२॥ मा पाप्ठलायं नः न्रा इंद्रांगी' मा श्रमिऽशंस्तये मा नः रीर्धतं निदे॥३॥ इंद्रे श्रमा नमः बृहत् मु-ऽवृक्तिं श्रा ईर्यामहे धिया धेनाः श्रवस्यवंः॥४॥ ता हि शश्रंतः ईक्रेते इत्था विप्रांसः क्तये सुड्वाधः वार्जंडसातये॥५॥ ता वां गीःऽभिः विप्त्यवंः प्रयंस्वंतः ह्वामहे मेधऽसांता सनिष्यवंः ॥६॥१०॥ इंद्रांगी' श्रवंसा श्रागृतं श्रस्मभ्यं चर्षे गिऽसहा मा नः दुःऽशंसः ईश्ता॥०॥ मा कस्यं नः श्ररं रुषः धूर्तिः प्र नक् मत्यस्य इंद्रांगी' शर्मे युक्ततं॥६॥ गोऽमत् हिर्रायऽवत् वसुं यत् वां श्र-श्रंदत्रांगी' श्रजीहवुः सिर्वंदतंता स्पर्यवंः॥१०॥ उक्थेभिः वृच-हन्दतंमा या मंद्राना चित् श्रा गिरा श्रांगूषेः श्राऽविवासतः ॥११॥ तौ इत् दुःऽशंसं मत्ये दुःऽविंद्रांसं र्ष्यस्विनं श्राऽभोगं हन्मना हतं चुद्ऽधिं हन्मना हतं॥१२॥१८॥

॥९५॥ प्रद्वादेसा धार्यसा सम् एषा सरस्वती धर्णं आयंसी
पूः प्रडबार्वधाना रथ्यांऽइव याति विश्वाः अपः महिना सिंधुः
अन्याः॥१॥ एकां अचेत्त सरस्वती न्दीनां श्रुचिः यती गिरिऽभ्यः आसमुद्रात् रायः चेतंती भुवंनस्य भूरेः घृतं पर्यः दुदुहे नाहृषाय॥२॥ सः वृवृधे नर्यः योषंणासु वृषां शिश्रुः वृष्यः यद्वियासु सः वाजिनं मुघवंत् ऽभ्यः दुधाति वि सात्रये तन्वं मुमृजीत्
॥३॥ जत स्या नः सरस्वती जुषाणा उपं श्रुवत् सुऽभगां यद्वे श्रसिन् मित्रबुंऽभिः नमस्यः इयाना राया युजा चित् उत्ऽतंरा
सिवंऽभ्यः॥४॥ इमा जुद्धांनाः युष्मत् आ नर्मः ऽभिः प्रति स्तोमं
सरस्वति जुषस्व तवं शर्मेन् प्रियऽतंमे द्धांनाः उपं स्थेयाम्

शर्णं न वृद्धं॥५॥ अयं कं ते सरस्वति वसिष्ठः वारी ऋतस्यं सु-ऽभगे वि आवः वधे शुभे स्तुवते रामि वाजीन् यूयं पात स्व-स्तिऽभिः सदी नः॥६॥१९॥

॥ ९६॥ बृहत् जं गायिषे वर्षः असुयी नदीनां सरस्वतीं इत् मह्यसुवृक्तिऽभिः स्तोमेः वसिष्ठ रोदंसी ॥ १॥ अभे यत्ते महि-ना शुभे अधंसी अधि ऽक्षियंति पूर्यः सा नः बोधि अविवी महत् इसंखा चोदं राधः मघोनां ॥ २॥ भदं इत् भद्रा कृण्वत् सरस्वती अर्वव ऽअरी चेत्ति वाजिनीं ऽवती गृणाना जम-द्यि ऽवत् स्तुवाना च वसिष्ठ ऽवत्॥ ३॥ जनि ऽयंतः नु अयंवः पुचि ऽयंतः सुऽदानंवः सरस्वंतं ह्वामहे॥ ४॥ येते सरस्वः जर्भ-यः मधुं ऽमंतः घृत ऽश्वतः तेभिः नः अविता भव् ॥ ५॥ पीपि-ऽवांसं सरस्वतः स्तनं यः विश्व ऽदंशितः भृष्ठी महि प्रऽजां इषं ॥ ६॥ २०॥

॥९९॥ यज्ञे द्वः नृऽसदंने पृथियाः नरः यचं देवऽयवः मदंति इंद्राय यचं सर्वनानि सुन्वे गर्मत् मदाय प्रथमं वयः च ॥१॥ आ देव्यां वृणीमहे अवांसि वृह्स्पतिः नः महे आ स्खायः यथां भवेम मीळहुषे अनांगाः यः नः दाता प्राऽवतः पिता-ऽदंव ॥२॥ तं जं ज्येष्ठं नर्मसा हृविःऽभिः सुऽश्वे ब्रह्मणः पतिं गृणीषे इंद्रं श्लोकः मिं देव्यः सिस्कु यः ब्रह्मणः देवऽकृतस्य राजां॥३॥ सः आ नः योनिं सद्तु प्रष्ठः वृह्स्पतिः विश्वऽवारः यः अस्ति कार्मः रायः सुऽवीयस्य तं दात् पर्षत् नः अति स्थतः अरिष्टान्॥४॥ तं आ नः अर्के अमृताय जुष्टं इमे धासुः अमृतां-

सः पुराऽजाः श्रुचिंऽकंदं यज्ञतं प्रस्यांनां वृह्स्पतिं ऋनुवाणं हुवेम्॥५॥२१॥ तं श्रुग्मासंः ऋष्वासंः अश्वाः वृह्स्पतिं सह्ऽवाहं वहंति सहंः चित् यस्यं नीळऽवत् स्थऽस्यं नभः न रूपं ऋष्वं वसानाः ॥६॥ सः हि श्रुचिंः श्तऽपंचः सः श्रुंध्युः हिरेग्य-ऽवाशीः द्विरः स्वःऽसाः वृह्स्पतिः सः सुऽञ्चावेशः ऋषः पुरु सिर्वेऽभ्यः आऽसुतिं वरिष्ठः॥७॥ देवी देवस्यं रोदंसी जिनिची वृह्स्पतिं वृव्धतुः महिऽत्वा दृष्ठाय्याय दृष्ठात सुखायः करेत् बन्धं सुग्रे पुरु नाधा ॥६॥ द्यं वां ब्रह्मणः प्ते सुऽवृक्तिः ब्रह्मं दंद्रय वृज्ञिणे ऋषारि ऋविष्टं धियः जिगृतं पुरंऽधीः जज्ञसं ऋषे दृष्यं वृज्जणं अरोतीः ॥९॥ वृहंस्पते युवं दंद्रः च वस्वः दिव्यस्यं दृशाचे जन पार्थिवस्य धत्तं रियं स्तुवते कीरयं चित् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सद्यं नः ॥९०॥२२॥

॥ १६॥ अध्येयेवः अष्ट्णं दुग्धं अंशुं जुहोतन वृष्मायं खिती-नां गौरात् वेदीयान् अव्ऽपानं इंद्रः विश्वाहां इत् याति मृत-ऽसीमं इच्छन्॥ १॥ यत् द्धिषे प्रऽदिवि चार्रः अन्नं द्वेऽदिवे पीतिं इत् अस्य वृष्ठि जत हदा जत मनंसा जुषाणः जुशन् इंद्र प्र-ऽस्थितान् पाहि सोमान्॥ १॥ जुज्ञानः सोमं सहसे प्पाय प्रते माता महिमानं ज्वाच आ इंद्र प्रय्य उरु अंतरिक्षं युधा देवेभ्यः वरिवः चक्ष्ये॥ ३॥ यत् योधयाः महतः मन्यमानान् साक्षाम नान् बाहु ६भिः शार्शदानान् यत् वा नृ ६भिः वृतः इंद्र अभि ६ यु-ध्याः तं त्यां आजिं सौ अवसं ज्येम्॥ ४॥ प्र इंद्रेस्य वोचं प्रयमा कृतानि प्रनूतना मध्यां या चकारं यदा इत् अदेवीः असंहिष्ट मायाः अषं अभवत् केवंलः सोमः अस्य॥ ५॥ तवं इदं विश्वं अ- ञ्च॰ ५. ऋ॰ ६. व॰ २५.] ॥ ६९॥ [म॰ ৩. য়॰ ६. सू॰ १००.

भितः प्राचं यत् पर्श्यसि चर्षसा सूर्यस्य गवां ऋसि गोऽपितः एकः इंद्र भृक्षीमहि ते प्रऽयंतस्य वस्वः॥६॥ वृहस्पते युवं इंद्रः च वस्वः दिव्यस्य ईशाये उत पार्थिवस्य धृतं रियं स्नुवृते कीर्ये चित् यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदां नः॥९॥२३॥

॥९९॥ प्रः मार्चया तन्त्रां वृधान न ते महि्ऽतं अनुं अश्ववंति उभे' ते विद्य रर्जसी' पृथिच्याः विष्णी' देव लं प्रमस्य वित्से॥१॥ नते विष्णो जायमानः न जातः देवं महिसः परं अतं आप उत् ग्रस्तुभाः नाकं ऋषं बृहंतं दा्धर्यं प्राची क्कुभं पृथिव्याः॥२॥ इरांऽवती॰ धेनुऽमतीं॰ हि भूतं सुऽयव्सिनीं॰ मनुंघे दशस्या वि अस्तभाः रोदंसी' विष्णो एते' दाधर्षं पृषिवीं अभितः म-यूर्षैः॥३॥ उहंयज्ञायं चऋषुः ऊं 'लोकं जनर्यता सूर्ये उषसं ऋप्तिं दासंस्य चित् वृष् ऽशिप्रस्यं मायाः ज्ञ्ञयुः न्रा पृतनाञ्येषु॥४॥ इंद्रोविष्णू' हंहिताः शंबरस्य नवं पुरः नवतिं च स्रथिष्टं शतं वर्चिनः सहसं च सानं हृषः अप्रति असुरस्य वीरान्॥॥॥ इयं मनीषा बृहती बृहंता उरुऽऋमा त्वसा वर्धयंती ररे वां स्तोमं विद्येषु विष्णो पिन्वंतं इषः वृजनेषु इंद्र ॥६॥ वषंट् ते विष्णो आसः आ कृणोमि तत् मे जुष्स्व शिपिऽविष्ट ह्वां वधीत ता सुऽस्तुतयः गिरः मे यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदा नः 118911611

॥१००॥ नुमतीः द्यते सनिष्यन् यः विष्णवे उर्डगायायंदा-र्शत् प्रयः सुत्राची मनेसा यज्ञीते एतावैतं नंधे आऽविवीसात् ॥१॥ तं विष्णो सुऽमृतिं विष्यऽज्ञीत्यां अप्रेऽयुतां एव्डयावः मृति दाः पर्चः यथा नः सुवितस्य भूरेः अश्वेऽवतः पुरुऽचंद्रस्य रायः ॥२॥ चिः देवः पृथिवीं एषः एतां वि चक्रमे शतऽ श्रेचंसं मृह्यिऽता प्रविष्णुः श्रस्तु त्वसः तवीयान् त्वेषं हि श्रस्य स्थिविरस्य नामं॥३॥ वि चक्रमे पृथिवीं एषः एतां क्षेचाय विष्णुः मन्त्रेषे द्शस्य मृश्वेवीं एषः एतां क्षेचाय विष्णुः मन्त्रेषे द्शस्य मृश्वेवासः श्रस्य कीर्यः जनासः उरुऽिक्षितिं सुऽजन्तिमा चकार्॥४॥ प्रतत्ते श्रद्यशिपिऽविष्ट नामं श्र्यः शंसामि वयुनानि विद्यान् तं ता गृशामि त्वसं श्रतं यान् श्रयंतं श्रस्य र्जसः प्राके॥५॥ किंद्रत्ते विष्णो प्रिऽचक्ष्यं भृत् प्रयत् वव्ये शिपिऽविष्टः श्रस्मिमा वर्षः श्रस्मत् श्रपं गृहः एतत् यत् श्रन्य-ऽक्ष्यः संऽद्ये बभूयं॥६॥ वषद ते विष्णो श्रासः श्रा कृशोमि तत्मे जुषस्व शिपिऽविष्ट ह्वयं वर्धेतु त्वा सुऽस्तुत्रयः गिरः मे यूयं पात स्वस्तिऽभिः सद्यं नः॥९॥२५॥६॥

॥१००॥ तिसः वाचंः प्र वद् ज्योतिःऽ अगाः याः एतत् दुहें
मधुऽदोषं जधंः सः वृत्तं कृष्वन् गंभें श्लोषंधीनां सद्यः जातः वृषुभः रोर्वीति॥१॥ यः वर्धनः श्लोषंधीनां यः श्लपां यः विश्वस्य
जगतः देवः ईश्ले सः चिऽधातं शर्णं शर्मे यंसत् चिऽवत् ज्योतिः
सुऽश्लाभिष्ट श्रस्मे ॥२॥ स्त्ररीः जं त्वत् भवति सूर्ते जं त्वत् यथाऽव्शंतन्वं चक्रे एषः पितुः पयः प्रति गृभ्णाति माता तेनं पिता
वर्धते तेनं पुनः ॥३॥ यस्मिन् विश्वांनि भुवनानि तस्थः तिसः
द्यावः वेधा ससुः आपः चयः कोशांसः उप्रसेचनासः मध्यः
श्लोतंति श्रभितः विऽर्पशं॥४॥ इदं वचः प्रजन्याय स्वऽराजे हृदः
श्रस्तु श्रतं तत् जुजोषत् म्यः ऽभुवः वृष्टयः संतु श्रस्मे सुऽपिप्याताः श्लोषंधीः देवऽगोपाः॥५॥ सः रेतःऽधाः वृष्टभः शर्थ-

স্ত্রণ্য, স্ত্রুণ্ড, বৃণ্ড, ব

तीनां तस्मिन् आत्मा जर्गतः तस्युषः चतत् मा ऋतं पातु शत-ऽशारदाय यूयं पात स्विस्तिऽभिः सदीनः॥६॥१॥

॥१०२॥ प्रजन्याय प्रगायत द्वः पुचायं मीळहुषे सः नः य-वंसं इच्छतु॥१॥ यः गंभें श्रोषंधीनां गवां कृणोति श्रवेतां प्रज-न्यः पुरुषीणां ॥२॥ तसी इत् श्रास्थे ह्विः जुहोतं मधुमत्ऽतमं इळां नः संऽयतं कुरत्॥३॥२॥

॥ १०३॥ संवृत्सरं शृश्यानाः ब्राह्मणाः वृत्रऽचारिर्णः वाचै प्जैन्यंऽजिन्वितां प्र मंडूकाः अवादिषुः॥१॥ दिव्याः आपः अभि यत् एनं आयन् हतिं न शुष्कं सरसी' शयानं गवां अहं न मायुः वितानीनां मंडूकानां वृद्धः अर्च सं एति॥२॥ यत् ई एनान् उज्ञतः ञ्रभि अवंषीत् तृष्पाऽवंतः प्रावृषि आऽगंतायां अख्वलीकृत्यं पितरं न पुनः अन्यः अन्यं उपं वदंतं एति॥३॥ अन्यः अन्यं अनु गृभ्णाति एनोः अपां प्रअसुर्गे यत् अमैदिवातां मुंडूकः यत् अभि-ऽवृष्टः किनस्कन् पृश्चिः संऽपृंक्ते हरितेन वार्चं ॥४॥ यत् एषां अ-न्यः अन्यस्यं वाचं शाक्तस्यंऽइव वदंति शिक्षंमागाः संवै तत् एषां समृधांऽइव पर्वे यत् सुऽवाचेः वर्दथन ऋधि ऋप्ऽसु ॥५॥३॥ गोऽमायुः एकः अजऽमायुः एकः पृश्चिः एकः हरितः एकः एषां समानं नामं विश्वतः विऽर्द्धपाः पुरुऽचा वाचं पिपिषुः वर्दतः ॥६॥ बास्यासंः ऋतिऽराचे न सोमें सरंः न पूर्णे ऋभितः वदंतः मुंवृत्सुरस्यं तत् ऋहः' परि स्य यत् मुंडूकाः प्रावृधीर्णं वभूवं॥९॥ बासगासः सोमिनः वाचं अकृत बसं कृग्वंतः परिवृत्सरीगं अध्वर्यवं धर्मिणः सिस्विदानाः आविः भवंति गुद्धाः न के

॥७२॥ [म॰ ७. ऋ॰ ६. सू॰ १०४.

ञ्च॰५.ञ्च॰ ७.व॰ई.]

चित्॥ । देवऽहितिं जुगुपुः हाद्शस्यं ऋतं नरः न प्र मिनंति एते संवृत्सरे प्रावृषिं आऽगतायां तृष्ताः घुमाः अञ्चुवते वि ऽसुगं॥ ०॥ गोऽमायुः अदात् अजऽमायुः अदात् पृश्चिः अदात् हरितः नः वसूनि गवां मंडूकाः दर्दतः शृतानि सहस्रऽसावे प्र तिरंते आयुः॥ १०॥ ४॥

॥१०४॥ इंद्रीसोमा तर्पतं रक्षः उन्जतं नि ऋर्प्यतं वृष्णा त्-मःऽवृधः परा शृणीतं अचितः नि ओषतं हृतं नुदेशां नि शिशीतं ञ्चित्रां:॥१॥ इंद्रोसोमा सं अघऽशंसं अभि अघं तपुः ययस्तु चरः अपिवान्ऽइव ब्रह्मऽ बिषे ऋव्युऽ अदे घोरऽ चे स्रसे बेषः ध्तं अ-न्वायं किमीदिने ॥२॥ इंद्रांसीमा दुःऽकृतः वृत्रे ऋंतः ऋनार्-भूणे तमिस प्र विध्यतं यथां न ऋतः पुनः एकः चन उत्र ऋयंत् तत् वां ऋस्तु सहसे मृत्युऽमत् शवः॥३॥ इंद्रासोमा वर्तयतं दिवः वधं सं पृथिचाः अघऽशंसाय तहैणं उत् तुस्तुतं स्व्ये पर्वतेभ्यः येने रक्षः वृव्धानं निऽजूर्वेषः॥४॥ इंद्रोसोमा वृर्तयतं द्वः परि अप्रिऽत्रोभैः युवं अश्महन्मऽभिः तपुःऽवधेभिः अजरेभिः अ-विर्णः नि पशीने विध्युतं यंतुं निऽस्वरं ॥५॥५॥ इंद्रांसीमा परि वांभूत विश्वतः इयं मृतिः कृष्ट्या अश्वाऽइव वाजिनां यां वां हो-चां परिऽहिनोमिं मेधयां इमा ब्रह्माणि नृपतींऽइव॰ जिन्वतं ॥६॥ प्रति स्मरेषां तुजयंत्ऽभिः एवैः हृतं दुहः रुक्षसंः भंगुरऽवंतः इंद्रीसोमादुः ऽकृते मासु ऽगंभूत्यः नः कदा चित्र अभि ऽदासीत दुहा॥७॥ यः मा पाकेन मनसा चरंतं अभिऽचष्टे अनृतेभिः व-चैःऽभिः ञ्चापेःऽइव का्शिनां संऽगृंभीताः असंन् श्रुस्तु असंतः इंद्र वक्ता ॥ ।। ये पाकु इंसं विऽहरंते एवैः ये वा भद्रं दूषयंति

स्वधाभिः अहंये वा तान् प्रऽदरांतु सोमः आ वा द्धातु निः-ऽच्यंतेः उपऽस्थे॥९॥ यः नः रसं दिप्सति पितः अग्ने यः अश्वी-नां यः गवां यः तुनूनां रिपुः स्तेनः स्तेयुऽकृत् दुभं एतु नि सः हीयुतां तुन्वां तनां चु॥१०॥६॥ पुरः सः ऋस्तु तुन्वां तनां च तिसः पृथिवीः अधः असु विश्वाः प्रति शुष्युतु यर्शः अस्य देवाः यः नः दिवां दिस्ति यः च नक्तं ॥११॥ सुऽविज्ञानं चिकितुषे जनाय सत् चु असंत् चु वचंसी' प्स्पृधाते' तयीः यत् सत्यं यत्रत् ऋजीं-यः तत् इत् सोमः अवृति हंति असत्॥१२॥ न वै ऊं सोमः वृ-जिनं हिनोतिन खनियं मिथुया धारयंतं हंति रहाः हंति अस्त् वदंतं उभी इंद्रस्य प्रऽसिती श्याते । ॥१३॥ यदि वा अहं अनृत-ऽदेवः आसं मोधं वा देवान् अपिऽजहे अग्ने किं असमभ्यं जात-ऽवेदः हृणीषे द्रोघऽवाचः ते निःऽकृषं सचंतां॥ १४॥ ऋद्य मु-रीय यदि यातुऽधानः ऋस्मि यदि वा आयुः तृतपं पुरुषस्य अध सः वीरैः दुश्भिः वि यूयाः यः मा मोघं यातुऽधान इति आहे ॥ १५॥ १॥ यः मा अयोतुं यातुंऽधान इति आहं यः वा रुखाः मु-चिः अस्मि इति आहं इंद्रेः तं हुंतु महुता व्धेनं विश्वस्य जुंतीः अ-धमः पुरीष्ट्र ॥ १६॥ प्र या जिगोति खुर्गलोऽइव नर्त्तं ऋपं दूहा त्नं गूहमाना व्वान् अनुंतान् अवं सा प्दीष्ट् यावांगः मुंतु रक्षसः उपन्दैः ॥ १९॥ वि तिष्ठध्वं मुस्तः विक्षु इन्छतं गृभायते रुख्यसः सं पिनुष्टन वयः ये भूली पुतर्यति नुक्तऽभिः ये वा रिपः द्धिरे देवे अध्यरे ॥ १६॥ प्रवर्तय दिवः अश्मनि इंद्र सोमंऽशितं मघऽवन् सं शिशाधि प्राक्तात् अपाक्तात् अधरात् उदक्तात् अ-भि जहि रक्षसंः पर्वतेन ॥१९॥ एते ऊं त्ये पत्रयंति श्रव्यतिवः इंद्रं दि्रमृति दि्रमवंः अद्यंभ्यं शिशीते श्वाः पिर्शुनेभ्यः वधं नूनं

सृज्त अशिनं यातुमत् अयः ॥२०॥६॥ इंद्रः यातूनां अभवत प्राऽश्र्रः हृविः ऽमथीनां अभि आऽ विवासतां अभि इत् कं श्कः प्रणः यथां वनं पाचां ऽइव भिंदन् सतः एति रक्षसः ॥२०॥
उलूं कऽयातुं श्रुश्रुलू कं ऽयातुं जिहि श्वऽयातुं उत को कं ऽयातुं सुप्रणेऽयातुं जित गृधंऽयातुं हृषद् ।ऽइव प्रमृण् रक्षः इंद्र ॥२२॥ मा
नः रक्षः अभि नद् यातु ऽमावंतां अपं उच्छतु मिथुना या किमीदिनां पृथिवी नः पार्थिवात् पातु अहं सः अंतरिक्षं दिव्यात्
पातु अस्मान् ॥२३॥ इंद्रं जिह पुमां सं यातु ऽधानं उत स्त्रियं माययां शार्थदानां विऽयीवासः मूर्र ऽदेवाः च्युदंतु माते हृश्न् सूर्यं
उत्र चरंतं॥२४॥ प्रति चक्ष्व वि चक्ष्व इंद्रः च सोम जागृतं रक्षःऽभ्यः वधं अस्यतं अश्वितं यातुमत् ऽभ्यः॥२५॥०॥६॥०॥

॥ इति सप्तमं मंडलं समाप्तं॥

॥१॥ मा चित् अन्यत् वि शंसत् सखायः मा रिष्ण्यत् इंद्रं इत् स्तोत् वृष्णं सचा मुते मुहुं उक्या च शंसत्॥१॥ अव्डक्षिणं वृष्भं यथा अजुरंगां न चर्षण्डिसहं विडिबेषणं संडवनं ना उभ-यंडक्रं मंहिष्ठं उभयाविनं॥१॥ यत् चित् हिला जनाः इमे नानां हवंते जत्रये अस्माकं ब्रह्मं इदं इंद्रं भृतु ते अहां विश्वां च वर्धनं ॥३॥ वि तर्तूर्यते मघडवन् विषः ऽचितः अर्थः विषः जनानां उपं क्रमस्व पुरुडह्मं आभर वाजं नेदिष्ठं जत्रये॥४॥ महे चन वां अद्रिडवः परा शुल्कायं देयां न सहस्राय न अयुताय विज-ऽवः न शतायं शत्रम् ॥॥॥००॥ वस्यान् इंद्र असि मे पितः उत भातुः अभुजतः माता च मे छद्यथः समा वसोः वसुऽत्वनायं रा-

र्धसे॥६॥कं इयुष् कं इत् ऋसि पुरुष्टा चित् हि ते मनंः ऋलं वि युध्म खज्डकृत् पुरंडद्र प्रगायनाः अगासिषुः॥०॥ प्रअसीगा-युनं अर्चेत व्वातुः यः पुरंऽद्रः याभिः कार्यस्य उपं बहिः आ-ऽसदैयासंत् वृजी भिनत् पुरः ॥ ह ॥ येते संति दुश्ऽग्विनः श्ति-नः येस्हुसिणः अश्वांसः येते वृषंणः रुघुऽदुवंः तेभिः नः तूयं आ गृहि॥ ०॥ ञ्चा तु ऋद्य सुबः ऽदुघाँ हुवे गायुव ऽवेपसं इंद्रं धेनुं सु-ऽदुघां अन्यां इषं चुरुऽधारां ऋरंऽकृतं॥१०॥११॥ यत् तुदत् सूरः एतंशं वंकू' वातस्य पृणिनां वहत् कुत्सं आर्जु नेयं श्तरक्रतुः स-रंत् गुंधुवं ऋस्तृतं ॥११॥ यः ऋते चित् ऋभिऽश्रिषः पुरा जचु-ऽभ्यः ऋाऽतृदेः संऽधाता संऽधिं मुघऽवा पुरुऽवसुः इष्कती विऽहूंतं पुनः ॥ १२॥ माभूम् निष्ट्याः ऽइव इंद्रं त्वत् अरंगाः ऽइव वनानि न प्रजिहितानि अद्भित्वः दुरोषासः अमुन्महि ॥१३॥ अमन्महि इत् अनाशवंः अनुयासंः च वृच्ऽह्न् स्कृत्सुते मह्-ता शूर्राधंसा अनुं स्तो मं मुदीमहि॥१४॥ यदि स्तो मं ममं श्रवंत् श्रमाकंदंदं दंदवः तिरः पविचं समुऽवांसः श्राशवः मंदंतु तुग्य-ऽवृधः॥१५॥१२॥ ञ्चातु ऋद्यस्घऽस्तुतिं वृवातुः सख्युः ञ्चा गृहि उपंऽस्तुतिः मुघोनां प्रता अवतु अर्धते वृश्मि सुऽस्तुतिं॥१६॥ सोतं हि सोमं अद्रिंडिभः आई एनं अप्डमु धावत ग्या वस्ता-ऽइव वासयंतः इत् नरः निः धुस्नुन् वृक्षणाभ्यः॥१९॥ ऋधं ज्मः अर्थ वा द्वः वृह्तः रोचनात् अधि अया वर्धस्व तन्वां गिरा ममं आ जाता सुड ऋतो॰ पृण्॥१८॥ इंद्राय सु मृदिन्इतमं सोमं सोत वरेएयं श्वाः एनं पीपयत् विश्वया धिया हिन्वानं न वाज-ऽयुं॥१९॥ मा ता सोमस्य गल्देया सदो याचेन् ऋहं गिरा भूखिं मृगं न सर्वनेषु चुत्रुधं कः ईश्रानं न याचिष्त्॥२०॥१३॥ मदेन

इ्षितं मदं उयं उयेणं शवंसा विश्वेषां तुर्तारं मुद्ऽच्युतं मदे हि स्मद्दातिनः॥२१॥ शेवरिवायी पुरुदेवः मतीय दा्रुषे सः सु-न्वते च स्तुवते च रामते विश्वऽगूर्तः अरिऽस्तुतः॥२२॥ आ इंद्र याहि मत्स्व चित्रेण देव राधंसा सरः न प्राप्ति उदरं सपीतिऽभिः आ सोमेंभिः उर स्पिरं ॥२३॥ आ ला सहसं आ शृतं युक्ताः रथे हिरायये ब्रह्मऽयुर्जः हरयः इंद्रु केशिनः वहंतु सोमंऽपीतये॥२४॥ ञ्चाना रथे हिर्राययें हरीं मृयूरेऽशेषा शितिऽपृष्ठा वहतां मध्यः अधिसः विवस्णस्य पीतर्थे॥२५॥१४॥ पिवं तु अस्य गिर्वणः सु-तस्यं पूर्वपाःऽईव परिऽकृतस्य रुसिनः इयं आऽसुतिः चार्रः म-दायपुत्यते॥२६॥ यः एकः ऋसि दंसना महान् उपः ऋभि वृतैः गर्मत् सः शिप्री न सः योषत् आ गुमृत्हवं न परि वर्जेति॥२०॥ तं पुरं चरिष्णं वृधेः शुष्णंस्य सं पिणुक् तं भाः अनुं चुरः अधं हिता यत् इंद्र हर्यः भुवंः ॥२८॥ ममं ला सूरे उत्ऽइंते ममं मध्यं-दिने दिवः मम्प्रपिते अपिऽण्वरे वसो आ स्तीमासः अवृ-त्मृत्॥२०॥ सुहिसुहि इत् एते घ ते मंहिष्ठासः मुघोनां निंदित-ऽश्रम्बः प्रुप्यी प्रमुऽज्याः मुघस्यं मेध्युऽश्रुतिये ॥३०॥१५॥ आ यत् अर्थान् वर्नन्ऽवतः श्रुडयां श्रुहं रथे रुहं उत वामस्य वसुनः चिकेतित यः अस्ति यार्डः पृत्रुः ॥३१॥ यः ऋजा महाँ ममहे सह त्चा हिर्एयया एषः विश्वानि अभि असु सीभेगा आऽसंगस्य स्वनत्ऽरंथः॥३२॥ अधं आयोगिः अति दासत् अ-न्यान् आडमंगः अपे दश्डिभः सहस्रैः अधं उद्यर्णः दर्श महा रुशंतः नळाःऽइंव सरंसः निः ऋतिष्टन् ॥३३॥ अनुं ऋस्य स्यूरं दृह्शे पुरस्तृति अनुस्थः ऊरुः अवऽरंबंमागः शर्धती नारी अ-भिऽचर्स आहु सुऽभेद्रं अर्ये भोजनं बिभूषि ॥३४॥१६॥

॥२॥ इदं वृसो 'सुतं ऋंधः पिवं सुऽपूंर्णं उदरं अनाभियन् र्-रिमते॥१॥ नृऽभिः धूतः सुतः अश्वैः अव्यः वारैः परिऽपूतः अ-र्यः न निक्तः नदीषुं॥२॥ तंते यवं यथां गोभिः स्वादुं ऋकर्म श्री-गांतः इंद्रं ता ऋसिन् स्धु मादे॥३॥ इंद्रः इत् सोम् पाः एकः इंद्रेः सुत्रुऽपाः विश्वऽञ्चायुः ऋंतः देवान् मर्त्यान् च ॥४॥ न यं णुकः न दुःऽञ्चाशीः न तृप्राः उरुऽव्यचेसं अपुऽस्पृख्ते सुऽहादी ॥५॥१९॥ गोभिः यत् ई ऋन्ये ऋस्मत् मृगं न बाः मृगयंते ऋभि-ऽत्सरंति धेनुऽभिः॥६॥ चर्यः इंद्रस्य सोमाः सुतासः संतु देवस्य स्वे क्षये सुत्ऽपावः॥७॥ चयः कोशांसः श्रोतंति तिसः चम्वः मुऽपूर्णाः सुमाने ऋधिभार्मेन्॥४॥ श्रुचिः ऋसि पुर्निःऽस्थाः र्धीरैः मुध्यतः आऽशीर्तः द्धा मंदिष्ठः शूरस्य॥०॥ इमे ते इंद्र सीमाः तीवाः अस्मे सुतासः शुक्राः आऽिशरं याचंते॥१०॥१६॥ तान् आऽिशरं पुरोकार्थं इंद्रं इमं सोमं श्रीणीहि रेवंतं हिला शृणोिम ॥११॥ हत्ऽसु पीतासः युध्यंते दुःऽमदीसः न सुरीयां जधः न नुमाः जरंते॥१२॥ रेवान् इत् रेवतः स्तोता स्यात् ला-ऽवंतः मुघोनंः प्रइत् कं' हुर्रिऽवः श्रुतस्यं॥१३॥ उक्यं चन श्-स्यमानं अगोः ऋरिः शा चिकेत न गायुनं गीयमानं ॥१४॥ मा नः इंद्र पीयलवें मा शर्धते परा दाः शिक्षं शचीऽवः शचीिभः ॥१५॥१९॥ व्यं कुं ला नृदित्ऽर्र्थाः इंद्रं ला ऽयंतः सखायः क-रताः उक्येभिः ज्रंते॥१६॥ न घु ई अन्यत् आ पूपन् वर्जिन् अ-पसंः निवंषो तवं इत् जं स्तोमं चिक्ता॥१९॥ इच्छंति देवाः सु-न्वंतं न स्वप्नाय स्पृह्यंति यंति प्रध्मादं अतंद्राः॥१८॥ ओ सु प्र याहिवाजेभिःमा हणीयाः अभि अस्मान् महान् ऽईव युवंऽजा-निः॥१९॥ मो'सु अद्यदुःऽहनावान् सायं कुर्त् आरे अस्मत् अ-

अ॰ ५. अ॰ ९. व॰ २४.

श्रीरःऽइव जामाता॥२०॥२०॥ विद्य हि श्रुस्य वीरस्यंभूरिऽदा-वरीं मुर्मितं चिषु जातस्य मनांसि॥२१॥ आतु सिंच कर्षंद्रमंतं न घ विद्य श्वसानात् यशःऽतरं शतं ऽर्जतेः॥२२॥ ज्येष्ठेन सोतः इंद्रीय सोमं वीरायं शक्रायं भरं पिवंत् नयीय॥२३॥ यः वेदिष्ठः अव्याधिषुं अर्घाऽवंतं जुरितृऽभ्यः वाजं स्तोतृऽभ्यः गोऽमैतं॥२४॥ पन्यंऽपन्यं इत् सोतारः आ धावत मद्याय सोमं वीरायं शूराय ॥२५॥२१॥ पातां वृच्डहा सुतं आ घ गुमृत् न आरे असमत् नि यमते शतंऽकितिः॥२६॥ आ इह हरीं बह्य ऽयुजां श्रमा वृक्षतः सर्वायंगीःऽभिः श्रुतं गिवैणसं॥२९॥ स्वादवंः सोमाः आ याहि श्रीताः सोमाः आ याहि शिप्रिन् ऋषिऽवः शचीऽवः न अयं अर्च्छ सुध्डमादं॥२६॥ स्तुतंः चु याः ता वधिति महे राधिसे नृम्णायं इंद्रं कारिएं वृधंतः॥२०॥ गिरंः च याः ते गिर्वाहः उक्या च तुभ्यं तानि सुचा द्धिरे शवांसि॥३०॥२२॥ एव इत् एषः तुविऽकूर्मिः वाजीन् एकः वर्जेऽहस्तः सुनात् अमृक्तः द्युते॥३१॥ हंती वृत्रं दिखिणेन इंद्रेः पुरु पुरुष्टूतः महान् महीभिः शचीभिः॥३२॥ य-स्मिन् विश्वाः चर्षणयः उत च्योला जयांसि च अनु घ इत् मंदी म्घोनः ॥३३॥ एषः एतानि चुकार् इंद्रः विश्वा यः अति शृखे वाज् ऽदावां मघोनां॥३४॥ प्रऽभेता रथं गृव्यंतं ऋपाकात् चित् यं अविति इनः वसुं सः हि वोळहां ॥३५॥२३॥ सनिता विप्रः अर्वेत्ऽभिः हंतां वृचं नृऽभिः शूरः सत्यः अविता विधंतं॥३६॥ यर्जध्व एनं प्रियु इ में धाः इंद्रं स्वाचा मनसा यः भूत् सोमैः सत्य-ऽमंडा ॥३९॥ गायऽश्रवसं सत्ऽपंतिं श्रवं:ऽकामं पुरुऽत्मानं कर्णासः गात वाजिनं॥३६॥ यः ऋते चित् गाः पदेभ्यः दात् सर्वा नृऽभ्यः शचीऽवान् ये ऋस्मिन् कामं अश्रियन्॥३०॥ इत्या

धीऽवैतं ऋद्रिऽवः का एवं मेध्यंऽ छति थिं मेषः भूतः ऋभि यन् छ्ययः ॥४०॥ शिक्षं विऽभिंदो॰ छ्रस्मे चत्वारि छ्रयुतां ददंत् छृष्ट प्रः सहस्रां ॥४०॥ उत सु त्ये प्यःऽवृधां माकी र्णस्य नृष्टां जनिऽत्वनायं मुमहे ॥४२॥२४॥

॥३॥ पिवं सुतस्यं रुसिनंः मत्स्वं नुः इंद्रु गोऽमतः ऋापिः नुः बोधि सुधु इमार्चः वृधे अस्मान् अवंतु ते धियः॥१॥ भूयामं ते सु इम्तौ वाजिनः व्यं मा नः स्तः अभि इमातये अस्मान् चि-नाभिः अवतात् अभिष्टिऽभिः आनः सुनेषुं यम्य॥२॥ इमाः जं ता पुरुष्वसो॰ गिरंः वधीतु याः ममं पावकऽवणीः शुचयः वि-पुःऽचितः अभि स्तोमैः अनूष्तु ॥३॥ अयं सहसं ऋषिऽभिः सहैः इतृतः सुमुद्रः ऽईव पुप्रचे सत्यः सः ऋस्य महिमा गृणे शर्वः युज्ञेषुं विप्रुऽराज्ये॥४॥ इंद्रं इत् देवऽतातये इंद्रं प्रऽयति ऋध्वरे इंद्रं संऽईके वृनिनंः ह्वामहे इंद्रं धनस्य सातये॥५॥२५॥ इंद्रः महा रोदेसी' पृप्रयत् शवः इंद्रः सूर्ये ऋरोच्यत् इंद्रे हु विश्वा भुवनानि येमिरे इंद्रे सुवानासः इंद्वः॥६॥ अभिला पूर्वंऽपीतये इंद्रे स्तो-मेभिः आयवः संऽर्द्चीनासः क्रुभवः सं अस्वर्न् रुद्राः गृगांत पूर्वे॥ १॥ अस्य इत् इंद्रेः व्वृधे वृष्ण्यं शर्वः मदे सुतस्यं विष्णंवि अद्य तं अस्य महिमानं आययं अनु सुवृति पूर्वे तथा ॥६॥ तत् ला यामि सुऽवीयें तत् बसं पूर्वेऽचित्रये येनं यतिंऽभ्यः भृगंवे धने हिते येन प्रस्केरावं आविषाए॥ येन समुद्रं असृजः महीः अपः तत् इंद्र वृष्णिते शवः सद्यः सः अस्य महिमा न सं ऽनशे यं खोणीः ञ्चनुऽच्ऋदे॥१०॥२६॥ शृग्धिनः इंद्रयत्ता र्यियामि सुऽवीर्य श्रिध वाजाय प्रथमं सिसासते श्रिध स्तीमाय पूर्वे ॥११॥ श्रिध

. नः अस्य यत् हु पौरं आविष धियः इंद्र सिसांसतः शृग्धि यथां रु-र्शमं श्यावंकं कृपं इंद्रं प्र आवंः स्वंःऽनरं ॥ १२॥ कत् नव्यंः अत-सीनां तुरः गृ्णीत मत्यैः नृहि नु ऋस्य मृहिमानं इंद्रियं स्वः गृ-र्णार्तः आनुष्रुः॥१३॥ कत् ऊं' स्तुवंतः ऋतुऽयंत् देवता ऋषिः कः विप्रः ओह्ते कदा हवं मुघऽवन् इंद्र सुन्वतः कत् ऊं स्तुवतः आ गुमुः॥१४॥ उत् कुं त्ये मधुमत् इतमाः गिरः स्तोमांसः ईर्ते सनाऽजितः धनुऽसाः ऋक्षितऽजतयः वाजुऽयंतः रथाःऽइव ॥१५॥२९॥ कर्षाःऽइवभृगंवः सूर्योःऽइव विश्वं इत् धीतं ञ्चान-णुः इंद्रं स्तोमेभिः महयंतः ऋायवंः प्रियऽमेधासः ऋस्वर्न्॥१६॥ युक्त हि वृत्रह्न्ऽतम् हरीं इंद्र प्राऽवतः ऋवाचीनः मघऽवन् सोमंऽपीतये ख्यः ऋष्वेभिः ञा गृहि॥१९॥ इमे हि ते कार्यः वावुशुःधिया विप्रांसःमेधऽस्रातयेसः तंनुः मुघ्ऽवन् इंद्र गिर्व-णुः वेनः न मृणुधि हवं॥१६॥ निः इंद्र बृह्तीभ्यः वृवं धर्नुऽभ्यः श्रुस्फुरः निः श्रबुदस्य मृगंयस्य मायिनः निः पवतस्य गाः श्रा-जः॥१९॥ निः ऋप्रयः हुरुचुः निः जं सूर्यः निः सोमः इंद्रियः रसः निः अंतरिक्षात् अधमः महां अहिं कृषे तत् इंद्र पौंस्यं॥२०॥२८॥ यंमे दुः इंद्रंः मुहतः पार्कऽस्थामा कौरयागः विश्वेषां त्मना शो-भिष्ठं उपंऽइव दिवि धार्वमानं॥२१॥ रोहितं मे पार्कऽस्थामा सुऽधुरं कुस्यु ऽप्रां ऋदीत् रायः विऽबीधनं ॥२२॥ यस्मै ऋन्ये दर्श प्रति धुरं वहंति वहूंयः ऋस्तं वयः न तुग्यं ॥२३॥ आतमा पितुः त्नूः वासः ओजःऽदाः अभिऽअंजनं तुरीयं इत् रोहितस्य पा-कंऽस्थामानं भोजं दातारं ऋववं॥२४॥२९॥

॥४॥ यत् इंद्र प्राक् अपनि उदक् न्यक् वा हूयसे नृऽभिः सिम

पुरु नृऽसूतः असि आनंवे असि प्रऽश्धे तुर्वशे॥१॥ यत् वा रुमे रुशमे श्यावंके कृपे इंद्रे माद्यंसे सचा कर्णासः ला बहांऽभिः स्तोमंऽवाहसः इंद्रं आ युद्धंति आ गृहि॥२॥ यथां गौरः अपा कृतं तृष्यंन् एति अवं इरिणं आऽिपते नः प्रऽिपते तूरं आगहि कर्षेषु सु सर्चा पिबं॥३॥ मंदैतुत्वा मुघ्ऽवृन् इंदू इंदेवः राघःऽदे-यांय सुन्वते आऽसुषं सोमं अपिवः चमू' सुतं ज्येष्टं तत् द्धिषे सहः॥४॥ प्रचक्ते सहसा सहः बभंजं मृत्युं छोजसा विश्वे ते इंद्र पृतनाऽयवः यहो नि वृक्षाः ऽईव ये मिरे ॥५॥३०॥ सहसे णऽइव स्चते यविऽयुधां यः ते आनंद् उपंऽस्तुतिं पुत्रं प्राव्गं कृणुते सु-ऽवीर्यं दास्रोतिं नमं उक्तिऽभिः॥६॥ मा भेम मा स्रमिष्म उयस्य सुख्ये तर्व महत् ते वृष्णंः ऋभिऽचस्यं कृतं पश्येम तुर्वशं यदं॥९॥ स्वां अनुं स्फिग्यं व्वसे वृषां न दानः अस्य रोषति मध्यां संऽपृं-क्ताः सार्घेणं धेनवंः तूयं आ इहि द्वं पिवं॥ ।॥ अश्वी रथी सु-ऽरूपः इत्गोऽमान् इत् इंद्रु ते सर्ला श्वाच ऽभाजां वर्यसा सचते सदा चंद्रः याति सुभां उप॥९॥ ऋश्यः न तृष्यंन् अवऽपानं आ गृहि पिवं सोमं वर्णान् अनुं नि इमेघंमानः मुघुऽवन् दिवेऽदिवे श्रोजिष्ठं द्धिषे सहः॥१०॥३१॥ अध्वयीं द्वयं तं सोमं इंद्रेः पि-पासति उपं नूनं युयुजे वृषंणा हरीं आच जगाम वृचऽहा॥११॥ स्वयं चित् सः मृत्यते दार्श्वरिः जनः यर्च सोमस्य तृपिसं इदं ते अनं युज्यं संऽउं क्षितं तस्यं आ इहि प्र दुव पिवं॥१२॥ रुथेऽस्थायं अध्यर्यवः सोमं इंद्रायसोतन अधि ब्रधस्य अद्रयः वि च्छाते सु-न्वंतः दाष्पुऽश्रध्वरं॥१३॥ उपं ब्रधं ववाता वृषंगा हरी इंद्रं ग्रप-ऽसुं व्यातः अवीचं ता सप्तयः अध्यर्ऽिश्रयः वहंतु सर्वना इत् उपं ॥ १४॥ प्र पूषर्णं वृणीमहे युज्याय पुरु वसुं सः शक् शिक्ष

पुष्ऽहूत नः धिया तुर्जे राये विडमो चन्॥१५॥३२॥ संनः शिशीहि भुरिजोः ऽइव क्षुरं रास्तं रायः विडमो चन् ते' तत् नः सुऽवेदं उम्मियं वसुं यंतं हिनो षि मांदी॥१६॥ विमित्ता पूष्न चं ज्ञासे विमि स्तोतं वे आधृणे न तस्यं वेमि अरेणं हि तत् वसो' सुषे प्रजायं सामे ॥१०॥ परा गावंः यवंसं कत् चित् आधृणे नित्यं रेक्णः अमृत्ये अस्मा पृष् न् अविता शिवः भव मंहिष्ठः वार्ज ऽसातये ॥१६॥ स्यूरं राधः शतऽश्रेश्वं कुरंगस्यं दिविष्टिषु राज्ञंः लेषस्यं सु-ऽभगंस्य रातिषुं तुर्वेशेषु अमृन्महि॥१०॥ धीभिः सातानि का- एतस्यं वाजिनः प्रियऽमधेः अभिद्यं ऽभिः षष्टिं सहस्यं अनं निः-ऽमंजां अने निः यूथानि गवां च्यषिः ॥२०॥ वृक्षाः चित् मे अभिऽपिते अर्र्युः गां भुजंत मेहनां अर्थं भुजंत मेहनां ॥१०॥३३॥९॥

॥५॥ दूरात् इहऽईव यत् स्ती अष्णऽप्तुः अशिश्वितत् वि
भानं विश्वधी अतुनत्॥१॥ नृऽवत् द्सा मनःऽयुजा रथेन पृथुऽपाजसा सर्चथे अश्विना उषसं॥२॥ युवाभ्यां वाजिनीऽवसू॰
प्रति स्तोमाः अह्स्त वार्चं दूतः यथा ओहिषे॥३॥ पुष्ऽप्रिया
नः जत्रये पुष्ऽमंद्रा पुष्ऽवसूं॰ स्तुषे कर्णासः अश्विना ॥४॥ मंहिष्ठा वाज्ञऽसातमा इषयंता श्रुभः पतीं गंतारा दाश्रुषंः गृहं
॥५॥१॥ ता सुऽदेवायं दाश्रुषं सुऽमेधां अविऽतारिणीं घृतैः
गर्व्यूतिं उस्त्तं॥६॥ आनः स्तोमं उपं द्वत् तूयं श्येनेभिः आशुऽभिः यातं अश्वेभिः अश्विना॥७॥ येभिः तिसः प्राऽवतः दिवः
विश्वानि रोचना चीन् अकून् प्रिऽदीयंथः॥६॥ उत नः गोऽमतीः इषंः उत सातीः अहःऽविदा वि प्यः सात्रये सितं॥९॥

ञ्चा नुःगोऽमंतं ऋष्यिना सुऽवीरं सुऽरथं रुयिं वोळहं ऋषंऽवतीः इषः॥१०॥२॥ वृव्धाना शुभः पृती दस्रो हिरंग्यऽवर्तनी॰ पि-वंतं सोम्यं मधु॥११॥ असम्यं वाजिनीऽवसू० म्घवंत्ऽभ्यः च स्ऽप्रयः छुदिः यंतं अदाभ्यं॥१२॥ निसु ब्रह्मं जनानां या अविष्टं तूर्यं आ गृतं मो' सु अन्यान् उपं अर्तं ॥ १३॥ अस्य पिवतं अ-श्विना युवं मदस्य चार्रणः मध्वः रातस्यं धिष्एया ॥१४॥ अस्मे ञ्चा वृह्तं र्यिं श्तऽवंतं सहस्रिणं पुरुष्ठं विश्वऽधायसं॥१५॥३॥ पुरु जा चित् हि वां नुरा विऽद्धयंते मनीषिणः वाघत् अभः अ-श्विना आगतं ॥१६॥ जनांसः वृक्तऽबंहिषः ह्विषांतः ऋरंऽकृतः युवां हवंते अश्विना ॥१९॥ अस्मार्कं अद्य वां अयं स्तोमः वा-हिष्ठः अंतमः युवाभ्यांभूतु ऋष्यिना ॥१६॥ यः ह्वां मधुनः हितः आऽहितः र्थंऽचर्षेणे ततः पिवतं अश्विना ॥१९॥ तेनं नः वा-जिनीऽवसू॰ पर्श्वे तोकायं शं गर्वे वहंतं पीवंरीः इषंः॥२०॥४॥ उत नः दिव्याः इषंः उत सिंधून् ऋहुःऽविदा अपं बारांऽइव व-र्षथः॥२१॥ कदा वां तौग्यः विधत् समुद्रे जहितः नुरा यत् वां रथः विऽभिः पर्तात् ॥२२॥ युवं कार्षाय नामत्या अपिऽरिप्ताय हुम्ये शर्श्वत् जतीः दुश्स्युषः ॥२३॥ ताभिः आ यातं जतिऽभिः नव्यंसीभिः सुश्क्तिऽभिः यत् वां वृष्ण्ऽवसू॰ हुवे ॥२४॥ यथा चित् कर्षं आवंतं प्रियऽमेधं उप्रक्ततं अचि शिंजारं अश्विना ॥२५॥५॥ यथां उत कृत्यें धनें ऋंत्रुं गोषुं ऋगस्यं यथां वाजेंषु सोभेरिं॥२६॥ एतावत् वां वृष्ण्ऽवसू० अतः वा भूयः अश्विना गृणंतः सुमं ईमहे॥२०॥ रथं हिरंग्यऽवंधुरं हिरंग्यऽअभीशुं अ-श्विना आहि स्थार्थः दिविऽस्पृशं॥२८॥ हिर्एययी वां रिनः देवा अर्थः हिर्एययः उभा चुका हिर्एययां॥२०॥ तेनं नः वाजिनी-

इवसू प्राऽवतः चित् आ गृतं उपं इमां सुऽस्तुतिं ममं॥३०॥६॥
आ वहेथे प्राकात पृवीः अस्ति अष्टिना इषः दासीः अमृत्या
॥३०॥ आ नः द्युक्तः आ श्रवःऽभिः आ राया यातं अश्विना पृरुऽचंद्रा नासंत्या॥३२॥ आ इह वां प्रुषितऽप्संवः वयः वहंतु प्िर्णानः अर्छ सुऽश्र्ध्वरं जनं॥३३॥ रथं वां अनुंऽगायसं यः इषा
वर्तते सह न चक्तं अभि बाधते॥३४॥ हिर्ग्ययेन रथेन द्वत्पाश्वितः अश्वेः धीऽजंवना नासंत्या॥३५॥०॥ युवं मृगं जागृऽवासं स्वदंथः वा वृष्ण्ऽवसू॰ ता नः पृंक्तं द्वा र्यि ॥३६॥
ता से अश्विना सनीनां विद्यातं नवानां यथा चित् चैद्यः कृष्टः
श्वां उष्ट्रां स्वत्स्व अधःऽप्दाः इत् चैद्यस्यं कृष्ट्यः चुम्ऽसाः अभितः जनाः॥३६॥ माकिः एना प्या गात् यनं इसे यंति चेद्यः
अन्यः न इत् सूरिः ओहेते भूरिदावंत्ऽतरः जनः॥३९॥६॥१॥

॥६॥ महान् इंद्रं यः श्रोजंसा प्रजन्यः वृष्टिमान्ऽ इंव स्तोमेः वृत्सस्य वृव्धे॥१॥ प्रऽजां ऋतस्य पिप्रतः प्रयत् भरंत वृह्यः विप्राः ऋतस्य वाहंसा॥२॥ कर्ष्याः इंद्रं यत् अर्त्रत स्तोमेः यञ्जस्य सार्थनं जामि बुवते श्रायुंधं॥३॥ सं श्रस्य मृन्यवे विष्राः विश्वाः न्-मृत् कृष्टयः समुद्रायंऽइव सिंधंवः॥४॥ श्रोजंः तत् श्रस्य तितिष्ठे छुभे यत् संऽश्चवंतयत् इंद्रः चर्मेऽइव रोदंसी ॥५॥०॥ वि चित् वृ-चस्य दोधतः वर्जेण श्तऽपर्वणा शिरः विभेद् वृष्णिनां ॥६॥ इ-माः श्रम प्र नोनुमः विपां श्रयंषु धीतयः श्रयः शोचिः न दिद्युतः ॥९॥ गुहां स्तीः उपं त्मनां प्र यत् शोचंत धीतयः कर्षाः ऋतस्य धारया॥६॥ प्र तं इंद्र नृशीमहि र्यिं गोऽमंतं श्रिश्वनं प्र बसं पूर्व-

sचित्रये॥ e॥ अहं इत् हि पितुः परि मेधां ऋतस्यं ज्यमं अहं सूर्यै:ऽइव अजनि॥१०॥१०॥ अहं प्रत्नेनं मन्मंना गिर्रः शुंभामि कराव ऽवत् येन इंद्रः शुष्मं इत् द्धे॥ ११॥ ये त्वां इंद्रु न तुस्तुवुः ऋ-षयः येच तुस्तुवुः ममं इत् वर्धस्व सुऽस्तुंतः ॥१२॥ यत् अस्य म-न्युः ऋध्वनीत् वि वृत्रं पुर्वेऽशः रुजन् ऋषः सुमुद्रं ऐरेयत्॥१३॥ नि मुखी इंद्र धर्णीसे वर्ज जघंथ दस्यवि वृषा हि उय पृशिवषे ॥१४॥ न द्यार्वः इंद्रं श्रोजंसा न श्रंतरिश्चाणि वृज्जिणं न विय्युचंत् भूमंयः॥१५॥११॥ यः ते इंद्र महीः ऋषः स्तुभुऽयमानः आ अर्श-यत् नि तं पद्यांसु शिक्षुषुः॥१६॥यः इ्मे' रोदंसी' मही'संऽर्ड्ची॰ संऽञ्जनयभीत् तमःऽभिः इंद्रु तं गुहुः॥१९॥ ये इंद्रु यतयः त्वा भृ-गंवःयेच तुस्तुवुःममं इत् उय श्रुधि हवं॥१८॥ इमाः ते इंद्र पृश्नयः घृतं दुह्ते ऋडिशरं एनां ऋतस्य पियुषीः॥१९॥ याः इंद्र प्रऽस्वः त्वा आसा गभे अचे किरन् परि धर्मेऽइव सूर्ये॥२०॥१२॥ तां इत् श्वमः पृते कर्लाः उक्षेनं वृवृधः लां सुतासः इंदेवः ॥२१॥ तर्व इत् इंद्र प्रऽनीतिषु उत प्रऽशंक्तिः ऋद्विऽवः यज्ञः वितंतसाय्यः ॥२२॥ आ नुः इंद्र महीं इषं पुरं न दुर्षि गोऽमंतीं उत प्रजां सु-ऽवींये॥२३॥ उत त्यत् आप्रुऽअष्यं यत् इंद्र नाहुंषीषु आ अये विखु पुऽदीदेयत्॥२४॥ ऋभि वृजं न तृत्निषे सूरः उपाकऽचेह्यसं यत् इंदू मृळयांसि नुः॥२५॥१३॥ यत् ऋंग त्विषीऽयसे इंद्रं प्र-ऽराजिसि श्चितीः महान् ऋपारः श्चोजिसा ॥२६॥ तं त्वा हविष्म-तीः विशः उपं ब्रुवृते जतये उरुऽजयसं इंदुंऽभिः॥२०॥ उप-ऽह्रो गिरीणां स्ंऽग्थे च न्दीनां धिया विप्रः अजायत ॥२**८**॥ अर्तः सुमुद्रं उत्ऽवतः चिकितान् अर्व पृथ्यति यतः विपानः एजेति॥२०॥ आत् इत् मुल्नस्यं रेतंसः ज्योतिः पश्यंति वासरं परः

यत् इध्यते दिवा॥३०॥१४॥ कर्षांसः इंद्रु ते मृतिं विश्वे व्धंति पौं-स्यं उतो' श्विष्ठ वृष्ण्यं॥३१॥ इमां मे इंद्रुसुऽस्तुतिं जुषस्वं प्रसु मां ञ्चव उत्त प्रवर्धय मितं॥३२॥ उत्त ब्रह्माएया व्यं तुभ्यं प्रऽवृह्व व-जिऽवः विप्राः अतस्म जीवसे॥३३॥ अभि कर्षाः अनूषत आ-पं: न प्रवतां यतीः इंद्रं वर्नन्ऽवती मृतिः॥३४॥ इंद्रं उक्यानि वृवृधुः सुमुद्रेऽईव सिंधेवः अनुंत्तऽमन्युं अजरं॥३५॥१५॥ आन्ः याहि प्राऽवतः हरिऽभ्यां हुर्यताभ्यां दुमं दंदू सुतं पिच ॥३६॥ लां इत् वृचहुन्ऽतुम् जनासः वृक्तऽबंहिषः हवंते वाजंऽसातये ॥३७॥ अनुं ता रोदंसी उभे चुकं न वृति एतंशं अनुं सुवानासंः इंदेवः ॥३६॥ मंदेस्व सु स्वंःऽनरे उत इंद्र शर्येगाऽवंति मत्स्वं विवस्ताः मृती॥३९॥ वृवृधानः उपं द्यवि वृषां वृजी अरोरवीत् वृच्डहा सोम्डपातंमः ॥४०॥१६॥ ऋषिः हि पूर्वेडजाः असि एकः ईशानः ओजसा इंद्रं चोष्कूयसे वसुं॥४१॥ अस्माकं त्वासु-तान् उपं वीतऽपृष्टाः अभि प्रयः शतं वहुंतु हरेयः ॥४२॥ इमां सु पूर्व्या धियं मधीः घृतस्यं पिप्पुषीं कर्रताः उक्येनं ववृधुः ॥४३॥ इंद्रं इत् विऽमहीनां मैधे वृशीतं मत्यैः इंद्रं सनिष्युः जत्यै॥४४॥ ऋंवाचं ला पुरुषस्तुत प्रियमेधरस्तुता हरीं सोम्डपेयाय वृक्ष्तः ॥४५॥ शृतं ऋहं तिरिंदिरे सहसं पशी आ ददे राधांसि याडानां ॥४६॥ चीर्णि शतानि अवैतां सहस्रा दर्शगोनां दुदुः प्रजायंसा-में ॥४७॥ उत् आनुर् क्कुहः दिवं उष्ट्रीन् चृतुःऽयुजः दर्त् स्रवं-सा याईं जनं ॥४५॥१९॥

॥७॥ प्रयत्वः चिऽस्तुभं इषं मर्रतः विप्रः अर्ध्वरत् वि पर्वेतेषु राज्य॥१॥यत् अंगत्विषीऽयवः यामं शुभाः अचिध्वं नि पर्वे-

ताः ऋहासृत्॥२॥ उत् ईर्यृत् वायुऽभिः वाष्ट्रासंः पृक्षिऽमातरः धुस्रंतं पियुषीं इषं॥३॥ वपंति मुरुतंः मिहं प्र वेप्यंति पर्वतान् यत् यामं यांति वायुऽभिः॥४॥ नि यत् यामाय वः गिरिः नि सिंधवः विऽधंमें यो मुहे शुष्मीय ये मिरे ॥ ४॥ १६॥ युष्मान् ऊं नक्तं जतये युष्पान् दिवां हवामहे युष्पान् प्रध्यति ऋष्यरे ॥६॥ उत् जं त्ये अहण्डपांवः चिचाः यामेभिः ईरते वोष्टाः अधि सुना दिवः ॥७॥ मृजंति र्शिमं छोजंसा पंघां सूर्याय यातंवे ते भानुऽभिः वि तस्थिरे ॥६॥ इमां मे मुस्तः गिरं इमं स्तोमं ऋभु-श्र्याः इमं मे वन्त हवं ॥ ०॥ ची र्यां सरांसि पृष्ट्रयः दुदुहे वृज्जिये मधुं उत्मं कवंधं उद्रिगं॥१०॥१९॥ मर्रतः यत् हु वुः द्वः सुम्न-ऽयंतः हवामहे ञ्चातुनुः उपं ग्तन्॥११॥ यूयं हि स्य सुऽदान्वः रुद्राः ऋभुक्ष्याः दमे उत प्रऽचेतसः मदे॥१२॥ आ नः र्यिं मद्-ऽच्युतं पुरुऽक्षुं विश्वऽधायसं इयेतं म्रुतः द्वः॥१३॥ ऋधिऽइव यत् गिरी णां यामं शुभाः ऋचिंध्वं सुवानैः मंद्ध्वे इंदुंऽभिः॥१४॥ एतावंतः चित् एषां सुसं भिष्ठेत मत्यैः अदीभ्यस्य मन्मेऽभिः ॥१५॥२०॥ ये दूषाःऽईव रोदंसी' धमंति ऋनुं वृष्टिऽभिः उत्सं दुहंतः ऋक्षितं॥१६॥ उत् कुं स्वानेभिः इर्ते उत्रथैः उत् कं वा-युऽभिः उत् स्तोमैः पृश्चिं ऽमातरः ॥१९॥ येनं ऋाव तुर्वेशं यदुं येनं कार्वं धनुऽस्पृतं रायेसु तस्यं धीमहि॥१८॥ इमाः कं वःसु-ऽदान्वः घृतं न पिप्युषीः इषः वधीन् का गतस्यं मन्मंऽभिः॥१०॥ क्वे नूनं सुऽदान्वः मदेथ वृक्तऽविहिषः ब्रह्मा कः वः सपर्यति ॥२०॥२१॥ नृहि सम् यत् हु वः पुरा स्त्रोमेंभिः वृक्तऽवृहिषः श्रधीन् ऋतस्यं जिन्वंथ॥२१॥ सं कुं त्ये महतीः ऋषः सं श्रोणी' सं कं सूर्ये सं वजं पुर्वेऽशः दुधुः॥२२॥ वि वृत्रं पुर्वेऽशः युयुः वि पर्वे-

तान् अराजिनः चक्राणाः वृष्णि पौंस्यं ॥२३॥ अनुं चितस्यं यु-ध्यंतः शुष्मं आवन् उत ऋतुं अनुं इंद्रं वृच् ८ तूर्ये॥ २४॥ विद्युन् ८ हं-स्ताः अभिऽद्यंवः शिप्राः शीर्षन् हिर्ग्एययीः शुभाः वि अंजुत् श्चिये॥२५॥२२॥ वृशनां यत् पुराऽवतः बुक्षः रंधे अयातन द्यौः न चुऋदुत् भिया॥२६॥ आ नुः मुखस्यं दावने अधिः हिरंग्यपा-खिऽभिः देवांसः उपं गुंतन् ॥२०॥ यत् एषां पृषंतीः रथे प्रष्टिः वहित रोहितः यांति शुभाः रि्णन् अपः॥२८॥ सुऽसोमें शर्य-णाऽवंति आजीं के प्रस्यंऽवति युयुः निऽचंक्रया नरः॥२०॥ कदा गुन्छाय महतः इत्या विप्रं हवंमानं माडी किभिः नार्धमानं ॥३०॥२३॥ कत् हु नूनं कुध्ऽप्रियः यत् इंद्रं ऋजहातन कः वः स-खिऽले खोह्ते॥३१॥ सहो' सु नुः वर्जंऽहस्तैः कर्णासः ख्रियं म-रुत्ऽभिः सुषे हिरं एयऽवाशीभिः॥३२॥ श्रो सु वृष्णः प्रऽयंज्यून् शा नव्यंसे सुवितायं वृवृत्यां चित्रऽवांजान्॥३३॥ गिर्यः चित् नि जिहुते पशीनासः मन्यमानाः पर्वताः चित् नि येमिरे॥३४॥ आ अद्रण्डयावीनः वहुंति अंतरिक्षेण पर्ततः धातीरः स्तुवते वयः॥३५॥ ऋग्निः हि जिन पूर्वः छंदः न सूरः ऋचिषां ते भानु-ऽभिः वि तस्थिरे॥३६॥२४॥

॥६॥ ञ्रा नः विश्वाभिः जित ६भिः ऋश्विना गर्छतं युवं दस्री हिरंग्य ऽवर्तनी॰ पिबंतं सोम्यं मधु॥१॥ आ नूनं यातं अश्विना रथेन सूर्येऽतचा भुजी' हिरंख्यऽपेशसा कवीं गंभीरऽचेतसा ॥२॥ आ यातं नहंषः परि आ ऋंतरिक्षात् सुवृक्तिऽभिः पिवांषः अश्विना मधु कर्णानां सर्वने सुतं॥३॥ आ नः यातं द्वः परि आ अंतरिक्षात् अध्ऽप्रिया पुत्रः कार्षस्य वां इह सुसावं सोम्यं

मधुं ॥४॥ ञ्रा नः यानं उपंऽश्रुति ऋश्विना सोमंऽपीतये स्वाहा स्तोमस्य वर्धना प्रकवी धीतिऽभिः न्रा॥५॥२५॥ यत् चित् हि वां पुरा ऋषंयः जुहूरे अवसे न्रा आ यातं अश्विना आगतं उप इमां सु उस्तुतिं मर्म॥६॥ दिवः चित् रोचनात् अधि आनः गृतं स्वःऽविदा धीभिः वृत्सऽप्रचेत्सा स्तोमेभिः हवन्ऽश्वता॥९॥ किं अन्ये परि आसते अस्मत् स्तोमेंभिः अधिनां पुनः कर्षस्य वां क्रुषिः गीः ६ भिः वृत्सः अवीवृधत् ॥ ६॥ आ वां विप्रः इह अवसे अहंत् स्तोमेंभिः अश्विना अरिप्रा वृचंहन्ऽतमा ता नः भूतं म्-यःऽभुवां॥०॥ आ यत् वां योषंगा रथं अतिष्ठत् वाजिनीऽवसू॰ विश्वानि अश्विना युवं प्रधीतानि अगुळुतं॥१०॥२६॥ अतेः सहसंऽनिर्निजा रथेन आ यातं ऋषिना वृत्सः वां मधुंऽमत् व-चंः अशंसीत् काव्यः कविः॥११॥ पुरुष्ठमंद्रा पुरुष्ठवसूं मनोतरा रयीणां स्तोमं मे अधिनौं इमं अभि वहीं' अनूषातां ॥१२॥ आ नः विश्वांनि अश्विना धत्तं राधांसि अहूंया कृतं नः कृतियंऽवतः मा नः रीरधतं निदे॥ १३॥ यत् नामत्या परा ५ वर्ति यत् वा स्थः अधि अंबरे अतः सहसंऽनिर्निजा रचेन आ यातं अधिना॥१४॥ यः वां नासत्यौ ऋषिः गीः ऽभिः वत्सः ऋवीवृधत् तस्मै सहस्रं-ऽनिर्निजं इषं धृतं घृत् ऽश्वृतं॥१५॥२७॥ प्र ऋस्मे ऊर्जे घृत् ऽश्वृतं ऋषिना यर्छतं युवं यः वां सुमायं तुस्तवंत् वसु ऽयात् दानुनः पृती'॥१६॥ आनः गृतं रिशाद्सा इमं स्तोमं पुरुष्भुजा कृतं नः सुऽश्रियंः नुरा इमा दातं ऋभिष्टंये॥१९॥ आ वां विश्वाभिः ज-तिऽभिः प्रियऽमेधाः अहूषत राजंती अध्वराणां अश्विना याम-ऽहूतिषु॥१८॥ ञा नः गृतं मयः ऽभुवां ऋश्विना श्ंऽभुवां युवं यः वां विपन्यू धीतिऽभिः गीःऽभिः वृत्तः अवीवृधत्॥१९॥ याभिः कर्षं मेधेऽऋतिथिं याभिः वर्षं दर्षऽव्रजं याभिः गोऽर्घंये आवंतं ताभिः नः अवृतं न्रा॥२०॥२४॥ याभिः न्रा च्सदेस्यं आवंतं कृत्ये धने ताभिः सु अस्मान् अश्विना प्र अवृतं वार्जंऽसातये ॥२१॥ प्र वां स्तोमाः सुऽवृक्तयः गिरः वर्धेतु अश्विना पुरुऽचा वृचंहन्ऽतमातानः भृतं पुरुऽस्पृहां॥२२॥ चीर्णि पदानि अश्वि-नोः आविः संति गृहां प्रः क्वी च्युतस्यं पत्मंऽभिः अवीक् जी-वेभ्यः परि॥२३॥२०॥

॥९॥ आ नूनं अश्विना युवं वृत्तस्यं गृतं अवंसे प्र असमे य-च्छतं अवृतं पृथु छुदिः युयुतं याः अर्रातयः ॥१॥ यत् अंतरिक्षे यत् दिवि यत् पंचे मानुंषान् अनुं नृम्णं तत् धत्तं अश्विना ॥२॥ ये वां दंसांसि ऋष्टिना विप्रांसः पुरिऽमुमृष्टुः एव इत् का खस्यं बोधतं॥३॥ अयं वां घर्मः अश्विना स्तोमेन परि सिच्यते अयं सोमः मधुं प्रमान् वाजिनी ऽवसू ॰ येनं वृचं चिकेतथः ॥४॥ यत् अप्डसु यत् वनस्पतीं यत् ओषंधीषु पुरुडदंससा कृतं तेनं मा अविष्टं अश्विना ॥५॥३०॥ यत् नासत्या भुरायर्थः यत् वा देवा भिषज्यर्थः अयं वां वृत्तः मृति ऽभिः न विंधते ह्विषातं हि ग-र्ख्यः॥६॥ आ नूनं अश्विनीः ऋषिः स्तोमं चिक्त वामया आ सोमं मधुमत्ऽतमं घुर्मे सिंचात् अर्थर्वेशि॥०॥ आ नूनं रघु-ऽवर्तनि रथं तिष्ठायुः अश्विना आ वां स्तोमाः इमे मर्मे नर्भः न चुच्यवीर्त्॥ । । यत् अद्य वां नामत्या उक्यैः आऽचुच्युवी महि यत् वा वाणीिभः ऋषिना एव इत् कार्यस्य बोधतं॥९॥ यत् वां कुक्षीवान् उत यत् विऽऋषः ऋषिः यत् वां दीर्घऽतमाः जुहावं पृथीं यत् वां वैन्यः सदनेषु एव इत् अतः अधिना चेत-

येथां॥१०॥३१॥ यातं छदिः ऽपौ उत नः पुरः ऽपा भूतं जगत् ऽपौ जुत नुः तुनूऽपा वृतिः तोकार्यतनंयाय यातं॥११॥ यत् इंद्रेण सु-ऽर्थं या्यः ऋश्विना यत् वा वायुनां भवंषः संऽस्त्रीकसा यत् आदित्येभिः ऋभुऽभिः सुऽजोषंसा यत् वा विष्णोः विऽक्रमं णेषु तिष्ठं थः॥ १२॥ यत् ऋद्य ऋष्विनौ ऋहं हुवेयं वार्जं ऽसातये यत् पृत्ऽमु तुर्विणे सहः तत् श्रेष्ठं ऋश्विनोः ऋवः॥१३॥ आ नूनं यातं ऋषिना इमा ह्यानि वां हिता इमे सोमांसः अधि तुर्वेशे यदी इमे कर्षिषु वां अर्थ॥१४॥ यत् नामत्या प्राके अर्वा के अस्ति भेष-जं तेनं नूनं विऽम्दायं प्रऽचेत्सा छ्दिः वृत्सायं युच्छ्तं॥१५॥३२॥ अर्भुतिस जं प्रदेव्या साकं वाचा अहं अश्विनोः वि आवः देवि आ मृतिं वि रातिं मर्त्येभ्यः ॥१६॥ प्र बोध्यु उषः ऋश्विनां प्र देवि सूनृते महि प्र युज् ऽहोतः आनुषक् प्र मदाय श्रवः बृहत्॥ १९॥ यत् उषः यासि भानुनां सं सूर्येण रोचुसे आ ह अयं अश्विनीः रर्थः वृतिः याति नृऽपाय्यं॥१६॥ यत् आऽपीतासः ऋंशवंः गार्वः न दुह्रे ऊर्घ ऽभिः यत् वा वाणीः अनूषत प्र देव ऽयंतः अश्विनी ॥१९॥ प्र द्युमायं प्रश्वंसे प्रनृऽसह्याय शर्मेणे प्र दक्षाय प्रऽचे-तसा॥२०॥ यत् नूनं धीभिः ऋषिना पितुः योनां नि ऽसीदेथः यत् वा सुम्नेभिः उक्थ्या ॥२१॥३३॥

॥१०॥ यत् स्यः दीर्घंऽपंसद्मित यत् वा ख्रदः रोचने दिवः यत् वासमुद्रे अधि आऽ कृते गृहे अतः आ यातं अश्विना॥१॥ यत् वा यद्भं मनेवे संऽिम्मिक्षयुः एव इत् का एकस्यं बोधतं बृह्स्यतिं विश्वान्देवान् ख्रहं हुवे इंद्राविष्णूं ख्रिष्विनी खाश्वुऽहेषंसा॥२॥ त्या नु ख्रिष्वनां हुवे सुऽदंसंसा गृभे कृता ययोः अस्तिं प्र नः स्ख्यं देवेषुं अधि आर्थ॥३॥ ययोः अधि प्रयुद्धाः असूरे संति सूर्यः ता यद्धस्य अध्यरस्य प्रवित्तसा स्वधाभिः या पिवतः सोम्यं मधुं ॥४॥ यत् अद्य अश्विनो अपाक् यत् प्राक् स्थः वाजिनीऽवसू॰ यत् दुद्धवि अनेवि तुर्वेशे यदौ हुवे वां अर्थ मा आग्तं॥५॥ यत् अत्तरिक्षे पत्रेषः पुरुष्भुजा यत् वा इमे रोदंसी अनुं यत् वा स्व-धाभिः अधिऽतिष्ठेषः रथं अतः आ यातं अश्विना ॥६॥३४॥

॥११॥ तं अग्ने वृत्ऽपाः असि देवः आ मत्येषु आ तं युक्षेषुं देद्धाः॥१॥ तं असि प्रऽशस्यः विद्धेषु सहंत्य अग्ने रृषीः अध्वराणां॥१॥ सः तं अस्मत् अपं विषः युयोधि जात् ऽवेदः अदेवीः
अग्नेअरांतीः॥३॥ अंति चित्संतं अहं युक्षं मतेस्य रिपोः न उपं
वेषि जात् ऽवेदः॥४॥ मतीः अमत्येस्य ते भूरि नामं मनामहे विप्रांसः जात ऽवेदसः॥५॥३५॥ विग्नं विप्रांसः अवसे देवं मतीसः
जतये अग्निंगीःऽभिः ह्वामहे॥६॥ आते वृत्सः मनः युमत् प्रमात् चित् सुधऽस्थात् अग्ने तांऽकांमया गिरा॥७॥ पुक्ऽचा हि
स्ऽहङ् असि विश्नः विश्वाः अनुं प्रऽभुः समत् ऽसं त्या ह्वामहे
॥५॥ समत् ऽसं अग्ने अश्वे अवसे वाज्ञऽयंतः ह्वामहे वाजेषु चिचऽराधसं॥९॥ प्रतः हि कं ईद्धाः अध्वरेषुं सनात् च होतां नव्यः च
सत्तिं स्वां च अग्ने त्वं प्रिप्रयंस्व अस्मभ्यं च सौभगं आ यजस्व
॥१०॥३६॥४॥॥॥

॥१२॥ यः इंद्र सोम्डपातंमः मदः श्विष्ठ चेतंति येनं हंसिं नि अचिर्णं तं ईमहे॥१॥ येनं दर्शंडग्वं अधिंडगुं वेपयंतं स्वःडनरं येनं समुदं आविष तं ईमहे॥२॥ येनं सिंधुं महीः अपः रथान्डइव पुडचोदयः पंथां च्युतस्यं यातं व तं ईम्हे॥३॥ इमं स्तोमं ऋभिष्यं घृतं न पूतं ऋदूिऽवः येनं नु सद्यः ओजंसा व्विधिष॥४॥ इमं जु-षुस्व गिर्वेणः समुद्रः ऽईव पिन्वते इंद्रं विश्वाभिः जति ऽभिः वव-क्षिय॥५॥१॥ यः नः देवः पराऽवतः सखिऽलनायं ममहे दिवः न वृष्टिं प्रथयन् व्विद्यार्थ॥६॥ वृव्युः ऋस्य केतवंः उत वर्जः गर्भस्योः यत् सूर्यः न रोदंसी अवंधयत्॥ १॥ यदि प्रवृह्यस्त-ऽप्ते सहसं महिषान् अर्घः आत् इत्ते इंद्रियं महि प्र ववृधे॥६॥ इंद्रं: मूर्यस्य रश्मिऽभिः नि अर्शसानं ख्रीषति ख्रियः वनांऽइव समहिः प्रववृधे॥ ०॥ इ्यं ते ऋतियंऽवती धीतिः एति नवींयसी स्पूर्येती पुरुष्प्रिया मिमीते इत्॥१०॥२॥ गभैः युज्रस्य देव्डयुः ऋतुं पुनीते आनुषक् स्तोमैः इंद्रस्य वृवृधे मिमीते इत्॥११॥ स्-निः मिनस्यं पुप्रे थे इंद्रेः सीमस्य पीतर्ये प्राची वाशींऽइव सुन्वते मिमीते इत् ॥ १२॥ यं विप्राः उक्यऽवीहसः अभिऽप्रमंदुः आ-यवंः घृतं न पिप्ये आसिनं च्युतस्यं यत्॥१३॥ उत स्वुऽराजें अ-दितिः स्तोमं इंद्राय जीजन्त पुरुऽप्रशस्तं जतये ज्यातस्यं यत् ॥ १४॥ अभि वहूं यः जतये अनूषत प्रऽशंस्तये न देव विऽवंता हरीं ज्युतस्यं यत्॥१५॥३॥ यत् सो मं इंद्र विष्णंवि यत् वा घ जिते आशि यत् वा मुरुत्ऽसुं मंदंसे सं इंदुंऽभिः॥१६॥ यत् वा शक्त प-राऽवित समुद्रे अधि मंदेसे अस्मार्कं इत् सुते रुण् सं इंदुंऽभिः ॥१९॥ यत् वा असिसुन्वतः वृधः यर्जमानस्य सुत्रपृते उक्ये वा यस्य राग्यंसि सं इंदुंऽभिः॥ १६॥ देवंऽदेवं वः अवंसे इंद्रंऽइंद्रं गृ-णीषणि अधं युद्धायं तुर्वणे वि आनु भुः॥१०॥ युद्धेभिः युद्धऽवी-हसं सोमेंभिः सोम्ऽपातमं होचाभिः इंद्रं वृवृधुः वि आनुशुः ॥२०॥४॥ महीः ऋस्य प्रज्ञीतयः पूर्वीः उत प्रज्ञास्तयः विश्वी

वर्सूनि दा्रशुषे वि आनुशुः ॥२१॥ इंद्रं वृचार्य हंर्नवे देवासः द्-धिरे पुरः इंद्रं वाणीः अनूष्त सं ओजसे ॥ २२॥ महांतं महिना वयं स्त्रोमेंभिः हुवनुऽश्रुतं ऋकें ऋभि प्र नोनुमः सं श्रोजसे ॥२३॥ न यं विविक्तः रोदंसी' न अंतरिक्षाणि विजिणं स्रमात् इत् अस्य तित्विषे सं स्रोजंसः ॥२४॥ यत् इंद्रु पृत्नाज्ये देवाः ला दिधिरे पुरः ञ्चात् इत् ते हर्यता हरीं' वृव्खुतुः ॥ २५॥५॥ युदा वृचं नदीऽवृतं शर्वमा विज्ञन् अवधीः आत्इत् ते हुर्यता हरीं वव-श्रुतुः॥ २६॥ यदा ते विष्णुंः स्रोजंसा चीर्णि पुदा विऽच्ऋमे स्रात् इत्तेहर्यता हरीं' व्वस्तुः॥ २०॥ यदा ते हुर्यता हरीं' व्वधातें' दिवेऽदिवे आत् इत् ते विश्वां भुवनानि येमिरे ॥ २६॥ यदा ते मार्रतीः विशंः तुभ्यं इंद्र निऽयेमिरे आत् इत् ते विश्वां भुवनानि येमिरे ॥२०॥ यदा सूर्य अमुं दिवि शुक्तं ज्योतिः अधारयः आत् इत् ते विश्वा भुवनानि येमिरे ॥३०॥ इमां ते इंद्रुसुऽस्तुतिं विर्पः इयित धीतिऽभिः जामिं पदाऽईव पिप्रतीं प्र अध्वरे॥३१॥ यत् अस्य धार्मनि प्रिये सुंऽईचीनासेः अस्वरन् नाभा युज्ञस्य दोहना प्र अध्वरे ॥३२॥ सुऽवींये सुऽअष्यं सुऽगव्यं दुंदू दुि नुः होता-ऽइव पूर्वऽचित्तये प्र खुष्वरे ॥३३॥६॥२॥

॥१३॥ इंद्रं मुतेषुं सो मेषु ऋतुं पुनीते ज्क्यं विदे वृधस्यं द-स्रंसः महान् हि सः॥१॥ सः प्रथमे विऽञ्जीमनि देवानां सदेने वृधः सुऽपारः सुश्रवं ऽतमः सं अप्सुऽजित्॥२॥ तं श्रद्धे वार्ज-ऽसातये इंद्रंभराय शुष्मिणं भवं नः सुसे अंतंमः सर्खा वृधे॥३॥ इयंते इंद्रं गिर्वेणः रातिः सर्ति सुन्वतः मंदानः अस्य बहिषः वि राजसि॥४॥ नूनं तत् इंद्र दृष्डि नः यत् ता सुन्वंतः ईमंहे र्यिं नः

चित्रं आभुरु स्वःऽविदं॥५॥७॥ स्तोता यत् ते विऽचंषीियः अति-ऽप्रशुधेयंत् गिरंः वृयाः ऽईव ऋनुं रोहृते जुषंतं यत्॥६॥ प्रत्नऽवत् जन्य गिरंः भृणुधि जुरितः हवं मदेऽमदे व्वस्तिय सुऽकृतंने ॥९॥ ऋौळंति ऋस्य सूनृताः आपंः न प्रुऽवतां युतीः ऋया धिया यः उच्यते पतिः दिवः ॥ ।॥ उतो पतिः यः उच्यते कृष्टीनां एकः इत् वृशी नुमः ऽवृधेः अवस्युऽभिः सुते रुण्॥ १॥ स्तुहि श्रुतं विषः-ऽचितं हरीं यस्ये प्रुऽस्क्षिणां गंतारा दाशुषः गृहं नुमस्विनः ॥१०॥६॥ तूतुजानः महेऽमृते अर्श्वेभिः प्रुषितप्तुंऽभिः आ याहि यु अं आ न्युडि मिः शं इत् हि ते॥ ११॥ इंद्रे श्विष्ठ सुत्रपते र्यिं गृ-गत्इसुं धार्य श्रवः सूरिइभ्यः श्रमृतं वसुइत्वनं ॥१२॥ हवे ता सूरे उत्रइते हवे मध्यंदिने दिवः जुषाणः इंद्र सप्तिरिक्षः नः आ गृहि॥१३॥ आतुगृहि प्रतुद्व मत्स्वं सुतस्यं गोऽमंतः तंतुं तुनुषु पूर्वे यथा विदे ॥ १४॥ यत् श्रुक्त असि प्राऽवित यत् अवीऽवित वृच्ऽह्न् यत् वा समुद्रे अधंसः अविता इत् असि ॥१५॥९॥ इंद्रं वृंधेतु नः गिरः इंद्रं सुतासः इंदवः इंद्रे ह्विष्मतीः विशः ऋग्-गिषुः॥१६॥ तं इत् विप्राः अवस्यवंः प्रवत्वतीभिः जतिऽभिः इंद्रं क्षोणीः अवर्धयन् वयाःऽईव ॥१९॥ चिऽकंदुकेषु चेतंनं देवासंः यु अल्लात तं इत् वर्धेतु नः गिर्रः सुदाऽवृधं ॥१८॥ स्तीता यत् ते अनुंऽत्रतः उक्यानि चृतुऽया द्धे शुचिः पावकः उच्यते सः अ-इंतः॥१९॥ तत् इत् रूट्रस्यं चेतृति यहं प्रत्नेषुं धार्मऽसु मनः यत्र वितत्द्धुः विऽचेतसः॥२०॥१०॥ यदिमे सुख्यं ऋाऽवरः इमस्य पाहि अधिमः येनं विश्वाः ऋति हिषंः ऋतारिम॥२१॥ कुदा ते इंद्र गिर्वेगुः स्तोता भवाति शंऽतंमः कदा नः गर्चे अच्छे वसी दधः ॥२२॥ जतते मुऽस्तुंता हरीं वृषंणा वहुतः रथं अजुर्यस्यं मदिन्-

স্ত্র৽६. স্ত্র॰ ৭. ব॰ ৭૫,] ॥ ৫६॥ [म॰ ৮. স্ত্র॰ ३. सू॰ ৭४,

ऽतमं यं ईमहे॥२३॥ तं ईमहे पुरुऽस्तुतं युद्धं मुलाभिः जितिऽभिः नि वृहिषि प्रिये सद्त् अर्थ हिता ॥२४॥ वर्धस्व सु पुरुऽस्तुत् ऋषिऽस्तुताभिः जितिऽभिः धुस्रस्व पिप्पुषी इषं अवं च नः ॥२५॥११॥ इद्रं तं अविता इत् असि इत्या स्तुवतः अद्रिऽवः स्तुतात इय्भिते धियं मनःऽयुजं॥२६॥ इह त्या स्धुऽमाद्यां यु-जानः सोमंऽपीतये हरीं इंद्र मृतत्ऽवंसू० अभि स्वर् ॥२९॥ अ-भिस्वरंतु ये तवं रुद्रासः स्स्तृत् स्त्रियं उतोः मुरुवंता यत् दिवि नाभा यद्गस्यं संद्धुः यथां विदे॥२९॥ अयं दीर्घायं चर्यसे प्राचि पृऽयति अध्यरे मिमीते यद्गं आनुषक् विऽचर्यं॥३०॥१२॥ वृषां अयं इंद्र ते रथः उतोः ते वृषं सा हरीं वृषां तं भूतऽऋतो० वृषां हवः॥३१॥ वृषां यावां वृषां मदः वृषां सोमः अयं सुतः वृषां यद्गः यं इत्वंसि वृषां हवः॥३२॥ वृषां लावृषं एं हुवे विज्ञंन चिचाभिः जितिऽभिः वृषां हि प्रतिऽस्तुति वृषां हवः॥३३॥१३॥

॥१४॥ यत् इंद्र अहं यथा तं ईशीय वस्तः एकः इत् स्तोता मे गोऽसंखा स्यात्॥१॥ शिक्षेयं अस्मे दित्सेयं शचींऽपते मनीिष्णे यत् अहं गोऽपंतिः स्यां॥१॥ धेनुः ते इंद्र सूनृतां यर्जमानाय सुन्वते गां अश्वं पिपुषीं दुहे॥३॥ न ते वता अस्ति राधंसः इंद्रं देवः न मत्येः यत् दित्संसि स्तुतः मधं॥४॥ यद्यः इंद्रं अवध्यत् यत् भूमिं वि अवंत्यत् च्क्राणः ओप्शं दिवि॥५॥१४॥ ववृधानस्यं ते व्यं विश्वाधनीनि जिग्युषंः जतिं इंद्र आ वृणीमहे॥६॥ वि अंतरिक्षं अतिरत् मदे सोमंस्य रोचना इंद्रंः यत् अभिनत् वलं॥९॥ उत् गाः आजत् अंगिरः ऽभ्यः आविः कृष्यन् गुहां सतीः अवाचं नु- नुदे वलं ॥६॥ इंद्रेण रोचना दिवः हळहानि हंहितानि च स्थि-राणि न प्राऽनुदे॥९॥ अपां जिमेः मदेन्ऽइव स्तोमः इंद्र अ-जिर्ऽयते विते मदोः अराजिषुः॥१०॥१५॥ तं हि स्तोम्ऽवधेनः इंद्रे असि उक्युऽवधेनः स्तोतृणां उत भद्रऽकृत्॥११॥ इंद्रे इत् केशिनां हरीं सोम्ऽपेयांय वृक्ष्तः उपं युद्धं सुऽराधंसं॥१२॥ अपां फेनेन नर्मुचेः शिरः इंद्र उत् अवर्त्यः विश्वाः यत् अर्जयः स्पृधंः॥१३॥ मायाभिः उत्ऽसिसृप्ततः इंद्र द्यां आऽहरुद्धाः अवं दस्यून् अधूनुषाः॥१४॥ असुन्वां इंद्र संऽसदं विषूंचीं वि अना-श्यः सोम्ऽपाः उत्ऽत्रारः भवन्॥१५॥१६॥

॥१५॥ तं जं अभि प्रगायत पुरु इहू तं पुरु इस्तु तं इंद्रं गीः इभिः
त विषं आ विवासत॥१॥ यस्य हिऽ बहे सः बृहत् सहः दाधारं रोदेसी गिरीन् अर्जान् अपः स्वः वृष इत्ना॥२॥ सः राज्ञिस पुरु इस्तुत् एकः वृचाणि जिन्नसे इंद्रं जैचा अवस्यां च यंति ॥३॥
तं ते मदं गृणीमसि वृषंणं पृत् इस् ससहिं जं लोक इकृत्नं अदिऽवः हरि इश्रियं॥४॥ येनं ज्योतीषि आयवे मने व च विवेदिष
मंदानः अस्य वृहिषः वि राज्ञि॥५॥१९॥ तत् अद्य चित् ते उविश्वनः अनुं स्तुवंति पूर्वं ऽषां वृषं इपत्नीः अपः ज्य दिवे इदिवे
॥६॥ तवंत्यत् इंद्रियं बृहत् तवं शुष्यं उत्त ऋतुं वजं शिषाति धिषणां वरेरायं॥९॥ तवं द्योः इंद्र पौंस्यं पृथिवी वर्धति अवः तां
आपः पर्वतासः च हिन्वरे॥४॥ तां विष्णुः बृहन् स्रयः मिचः
गृणाति वर्षणः तां प्रधः मद्ति अनुं मार्हतं॥९॥ तं वृषां जनानां
महिष्ठः इंद्र जिन्नषे सचा विश्वां सु इञ्जपत्यानि द्धिषे॥१०॥१६॥
सचा तं पुरु इस्तुत् एकः वृचाणि तोष्यसे न अन्यः इंद्रात् करणं

भूयः इन्वृति॥१९॥ यत् इंद्रु मन्मु ऽशः ता नाना हवंते जतये ऋ-सार्विभिः नृऽभिः अर्च स्वः ज्या १२॥ अरं खर्याय नः महे विश्वी क्पाणि आऽविशन् इंद्रं जैवाय हुर्ष्य शची वंऽपतिं ॥१३॥१९॥

॥१६॥ प्र संऽराजं चुर्षेणीनां इंद्रं स्तोत् नव्यं गीःऽभिः नरं नृऽसहं मंहिष्टं॥१॥ यस्मिन् जुक्यानि रएयंति विश्वानि चुश्रु-वस्यां ऋपां ऋवंः न सुमुद्रे॥२॥ तं सुऽस्तुत्या ऋा विवासे ज्येष्ट-ऽराजंभरे कृत्नुं महः वाजिनं सनि उभाः॥३॥ यस्यं अनूनाः ग्-भीराः मदाः चरवः तरुवाः हुर्षुऽमंतः शूरंऽसाती॥४॥ तं इत् धनेषु हितेषु अधिऽवाकायं ह्वंते येषां इंद्रः ते ज्यंति॥५॥ तं इत् च्यौतीः आर्यिति तं कृतेभिः चर्षेणयः एषः इंद्रः वृरिवःऽकृत् ॥६॥२०॥ इंद्रेः ब्रह्मा इंद्रेः च्रिषिः इंद्रेः पुरु पुरु हतू महान् मही-भिः शचीभिः॥७॥ सः स्तोम्यः सः हव्यः सत्यः सत्वा तुविऽकूर्मिः एकः चित्तसन् अभिऽभूतिः ॥ ।। तं अर्वेभिः तं सामेऽभिः तं गायुनैः चूष्णयः इंद्रं वृधिति स्नितयः॥०॥ प्रा नेतारं वस्यः अच्छ कर्तारं ज्योतिः समत्रसुं सस्द्वांसं युधा ऋमिचान्॥१०॥ सः नः पप्रिः पार्याति स्वस्ति नावा पुरुऽहूतः इंद्रः विश्वाः अति विषेः ॥११॥ सः तं नुः इंद्र वार्जिभिः दुश्स्य चु गातुऽय च अर्छ च नः सुसं नेषि ॥ १२॥ २१॥

॥१७॥ आ याहि सुसुम हि ते इंद्रं सोमं पिवं इमं आ इदं बहिः सुदुः मर्म॥१॥ ञ्रा त्यु बृह्यऽयुजां हरीं' वहतां इंद्रु केशिनां उप बर्साणि नः भृषु॥२॥ ब्रुह्मार्षः त्वा व्यं युजा सोम्ऽपां इंद्रसो-मिनेः सुतऽवंतः ह्वामुह्रे॥३॥ ञा नः याहि सुतऽवंतः ऋस्मार्कं

सुऽस्तुतीः उपं पिवंसु शिपिन् ऋंधंसः ॥४॥ ञाते सिंचामि कु-स्योः ऋनुं गाचा विधावतु गृभाय जिद्धया मधु॥५॥२२॥ स्वादुः ने ऋस्तु संऽसुदे मधुंऽमान् तुन्वे तर्व सोमः शं ऋस्तु ते हुदे॥६॥ अयं फें ला विऽच्षेणे जनीः ऽइव अभि संऽवृतः प्रसीमः इंद्र स्पैतु॥९॥ तुविऽयीवः वृपाऽउंदरः सुऽबाहुः अधंसः मदे इंद्रः वृचारिषं जिह्नते॥ । इंद्रं प्र इहि पुरः तं विश्वस्य ईशानः ओजसा वृचारिषं वृच्डह्न् जहि॥०॥ दीर्घः ते अस्तु अंकुशः येनं वसुं प्र-ऽयर्छिसि यर्जमानाय सुन्वते ॥१०॥२३॥ ऋयं ते इंद्र सीमः नि-ऽपूंतः अधि बृहिषि आ दृहि द्वै अस्य द्रवं पिवं॥११॥ शाचिंऽगी॰ शाचिऽपूजन ऋयं रणांयते सुतः आखंडल प्र हूयसे॥१२॥ यः ते मृंग्ऽवृषः नृपात् प्रऽनेपात् कुंड्ऽपायाः नि अस्मिन् दधे आ मनः॥१३॥ वास्तीः प्ते ध्रुवा स्यूणां अंसंवं सोम्यानां दूपाः भेता पुरां शर्ष्वतीनां इंद्रेः मुनीनां सर्खा ॥ १४॥ पृदांकुऽसानुः यजतः गोऽएषंणः एकः सन् अभि भूयंसः भूगि अधं न्यत् तुजा पुरः गृभा इंद्रं सोमंस्य पीत्रयं ॥१५॥२४॥

॥१६॥ इदं हु नूनं एषां सुसं भिक्षेत मत्येः आदित्यानां अपूर्व्य सवीमनि॥१॥ अनुवार्याः हि एषां पंषाः आदित्यानां अदंब्याः संति पायवंः सुगेऽवृधंः॥२॥ तत् सुनः सविता भगः वर्र्त्याः मिन् चः अर्थमा शर्मे यच्छंतु स् ऽप्रथः यत् ईमंहे॥३॥ देवेभिः देवि अ-दिते अरिष्ट ऽभमेन् आ गृहि स्मत् सूरिऽभिः पुरुऽप्रिये सुश्मे-ऽभिः॥४॥ ते हि पुचासंः अदितेः विदुः वेषां सि योतं वे अंहोः चित् उर्ह उच्चेयः अनेहसंः॥५॥२५॥ अदितिः नः दिवा पृषुं अदिनिः नक्तं अवयाः अदितिः पातु अहं सः सदाऽवृधा॥६॥ उत्तस्या

नुःदिवा मृतिः अदितिः जत्या आगुमृत् सा शंऽताति मयः कर्त् अपं सिधः॥९॥ उतत्या दैव्यां भिषजां शंनुः कर्तुः अश्विनां यु-युयातां इतः रपः अपं सिधः॥६॥ शं अप्रिः अप्रिः निः नर्त् शं नः तप्तु सूर्यः शं वातः वातु ऋर्षाः अपं सिधः॥०॥ अपं अमी-वां ऋषं सिधं ऋषं सेधत दुः उम्तिं ऋदित्यासः युयोतेन नः ऋहं-सः॥१०॥२६॥ युयोतं शर्रं अस्मत् आ आदित्यासः उत अमंति च्छर्धक् द्वेषः कृणुन् विश्वऽवेद्सः॥११॥ तत् सु नः शर्मे युद्धन आदित्याः यत् मुमीचित एनंस्वंतं चित् एनंसः सुऽदानवः॥१२॥ यः नुः कः चित् रिरिक्षति रुक्षः ऽत्वेनं मत्यः स्वैः सः एवैः रिरि-षीष्ट युः जनः ॥१३॥ सं इत् तं ऋषं ऋऋवृत्दुः ८ शंसं मन्ये रि्पुं यः असम् ऽचा दुः ऽहनावान् उपं इयुः ॥ १४॥ पाक् ऽचा स्थन् देवाः हृत्ऽसु जानीय मांचे उपं ह्युं चु ऋ ह्युं च वस्वः॥१५॥२०॥ आ श्रमी पर्वतानां आ उत अपां वृशीुमहे द्यार्वाक्षामा आरे अस्मत् र्षः कृतं ॥ १६॥ ते नः भद्रेणं शर्मेणा युष्माकं नावा वस्वः अति विश्वनिदुःऽइता पिपूर्तन्॥१७॥ तुचे तनाय तत् सुनः द्राघीयः आयुः जीवसे आदित्यासःसुऽमह्सः कृणोतंन॥१६॥ युद्धः हीळः वुः अंतरः आदित्याः अस्ति मृळतं युष्मे' इत् वुः अपि समसिस्-ऽजात्ये॥१९॥ बृहत् वर्ष्यं मुरुतां देवं चातारं ऋषिनां मिचं ई-महे वर्रणं स्वस्तरें॥२०॥ अनेहः मित्र अर्यमन् नृऽवत् वरुण् शंस्यं चिऽवर्ष्णं मुस्तः यंत् नः छुदिः ॥२१॥ ये चित् हि मृत्यु-ऽवंधवः आदित्याः मनंवः स्मिसं प्र सु नः आयुः जीवसे तिरेतन ॥२२॥२५॥

॥१९॥ तं गूर्ध्य स्वःऽतरं देवासः देवं ऋर्तिं द्धन्विरे देव्ऽचा

हुव्यं आ जिहरे ॥१॥ विभूत ऽरातिं विप्र चिन ऽशीचिषं अप्निं ईळिष यंतुरं अस्य मेधस्य सोम्यस्य सोभरे प्र ई अध्वरायं पूर्वी ॥२॥ यजिष्ठं ता व्वृम्हे देवं देव्डवा होतारं अमर्त्यं अस्य यज्ञस्य सुऽऋतुं॥३॥ ऊर्जः नपतिं सुऽभगं सुऽदीर्दितिं ऋयिं श्रेष्ठंऽशो-चिषंसः नः मिचस्यं वर्रणस्य सः अपां आ सुमं यक्षते दिवि॥४॥ यः मंडइधा यः आडहुती यः वेदेन ददार्श मतीः अग्रये यः नर्मसा सुऽऋध्वरः॥५॥२९॥ तस्यं इत् ऋंवैतः रंहयंते ऋा शर्वः तस्यं द्युम्नि-इतमं यर्शः न तं **ऋंहैः देव**ऽकृतं कुर्तः चन न मत्येऽकृतं नशत् ॥६॥ सुऽऋग्रयंः वः ऋग्निऽभिः स्यामं सूनोः सहसः ऊर्जा पते मुऽवीरं तं ऋस्मुऽयुः ॥७॥ पुऽशंसमानः ऋतिथिः न मिनियः अियः रथः न वेद्यः ते' क्षेमांसः अपि संति साधवः तं राजां रयी-णां॥६॥ सः ऋषा दाृष्युऽऋध्वरः ऋग्ने मतीः सुऽभृग् सः पृऽशंस्यः सः धीभिः ऋस्तु सनिता ॥९॥ यस्यं त्वं ऊर्ध्वेः ऋष्वरायं तिष्ठसि श्चयत्ऽवीरः सः साधते सः ऋवैत्ऽभिः सनिता स विपन्युऽभिः सः श्रीः सनिता कृतं ॥१०॥३०॥ यस्यं अप्रिः वर्षुः गृहे स्तोमं चनः द्धीत विश्वऽवार्यः हुव्या वा वेविषत् विषः॥११॥ विप्रस्य वा स्तुवृतः सह्सः यहो मक्षुऽतमस्य रातिषु अवःऽदेवं उपरि-ऽमर्त्ये कृधि वसी' विविदुषंः वर्चः ॥१२॥ यः ऋग्निं ह्व्यदांति-ऽभिः नमः ऽभिः वा सुऽदक्षं ऋाऽविवासित गिरा वा ऋजिर-ऽशोचिषं॥१३॥ सुंऽइधां यः निऽशितो दार्शत् ऋदिति धार्मऽभिः अस्य मर्त्यः विश्वा इत् सः धीभिः सुऽभगः जनान् अति द्युद्धैः उद्गः ऽ ईव तारिष्त्॥ १४॥ तत् अये द्युमं आभर यत् समहेत् सर्दने कंचित् अविर्णम्युं जनस्य दुःऽध्यः ॥१५॥३१॥ येनं चष्टं वर्रणः मिनः अर्थमा येनं नासंत्या भगः वयं तत् ते शवंसा गातुवित्-

ञ्च॰ ६. ञ्च॰ १. व॰ ३५.]

ऽतंमाः इंद्रंलाऽऊताः विधेमहि ॥१६॥ ते घु इत् ऋग्ने सुऽऋाध्यंः ये ला विष्रु निऽद्धिरे नृऽचर्यसं विष्रांसः देव सुऽऋतुं ॥१७॥ ते इत् वेदिं सुऽभगते आऽहुं तिं ते सीतुं चित्रिरे दिविते इत् वाजे-भिः जिग्युः महत्धनं ये ते' कामं निऽष्रिरे ॥१८॥ भद्रः नः अ-यिः आऽहुंतः भुद्रा रातिः सुऽभुगु भुद्रः ऋध्वरः भुद्राः जुत प्रऽर्श-स्तयः॥१९॥ भुद्रं मनेः कृणुषु वृच्डतूर्ये येनं सुमत्इसुं सुसहः अवं स्थिरा तुनुहिभूरि शर्धतां वनेमते ऋभिष्टिं आः ॥२०॥३२॥ ईक्रे गिरा मनुः ऽहितं यं देवाः दूतं ऋर्तिं निऽएरिरे यजिष्ठं ह्व्य-ऽवाहेनं॥२१॥ तिरमऽजंभाय तर्रुणाय राजते प्रयः गायसि छ-यये यः पिंशते सूनृतांभिः सुऽवींये ऋियः घृतेभिः आऽहुतः ॥२२॥ यदि घृतेभिः आऽहुंतः वाशी ऋियः भरते उत् च अवं च असुंरःऽइव निःऽनिजं॥२३॥ यः ह्व्यानि ऐरंयत मनुःऽहितः देवः आसा मुऽगंधिना विवासते वायीणि सुऽऋष्वरः होता देवः अर्मत्यः॥२४॥ यत् अप्रे मत्यैः तं स्यां अहं मिन्डमहः अ-मर्त्यः सहसः सूनो अाऽहुत्॥२५॥३३॥ न ता रासीय अभिऽर्श-स्तये वसो न पापडलायं संत्य न मे स्तोता अमतिडवा न दुः-ऽहिंतः स्यात् ऋग्ने न पापयां ॥२६॥ पितुः न पुत्रः सुऽभृंतः दुरी गो आदेवान् एतु प्रनुः हुविः॥२०॥ तर्व ऋहं ऋग्ने कुतिऽभिः नेदि-ष्टाभिः सुचेयु जोषं आ वृसोु सद्दिवस्यं मत्यैः॥२६॥ तवं ऋवां सुनेयं तर्व रातिऽभिः अये तर्व प्रशस्तिऽभिः त्वां इत् आहुः प्रऽमे-तिं वृत्ती' ममं अग्नें हर्षेस्व दातंवे॥ २०॥ प्र सः अग्ने तर्व जित-ऽभिः मुऽवीरांभिः तिर्ते वार्जभर्मेऽभिः यस्य तं सुख्यं ऋाऽवरः ॥३०॥३४॥ तर्व दुप्सः नीलंऽत्रान् वा्षः ऋतियः इंधानः सि-ष्णो आ ददे तं महीनां उषसां असि प्रियः खपः वस्तुंषु राजसि

॥३१॥ तं आ अग्नम् सोभरयः सहसंऽमुष्कं सुऽअभिष्टं अवसं संऽराजं चासंदस्यवं॥३२॥ यस्यं ते अग्ने अन्ये अग्नयं उपऽक्षितंः व्याःऽईव विषंः न द्युमा नि युवे जनांनां तवं ख्र्चाणि वर्धयंन् ॥३३॥ यं आदित्यासः अदुहः पारं नयंथ मत्यं मघोनां विश्वेषां सुऽदान्वः॥३४॥ यूयं राजानः कं चित् चर्षणिऽसहः ख्रयंतं मान्वंषान् अनुं व्यं ते वः वर्षण मिर्च अर्थमन् स्यामं इत् च्यृतस्यं र्थ्यः॥३५॥ अद्यंत् मे पौरुऽकुत्स्यः पंचाशतं चसदंस्यः व्धूनां मंहिष्ठः अर्थः सत्ऽपंतिः ॥३६॥ उत्त मे प्रयियोः व्यियोः सु-ऽवास्वाः अधि तुग्वंनि तिसृणां सप्ततीनां श्यावः प्रऽनेताभुवत् वसुः दियानां पतिः ॥३०॥३५॥

॥२०॥ आगंत मा रिष्ण्यत प्रऽस्थावानः मा अपं स्थात स्ऽम्यवः स्थिरा चित् नुम्यिष्ण्वः॥१॥ वीक्रुप्विऽभिः म्ह्तः

ऋभुख्णः आ ह्द्रासः सुदीतिऽभिः इषा नः अद्य आ गत पुह्ऽस्पृहः यञ्जं आसोभरीऽयवः॥२॥ विद्य हि हृद्रियाणां शुष्यं उपं
महतां शिमीऽवतां विष्णाः एषस्यं मीळहुषां॥३॥ वि द्यीपानि
पापतन् तिष्ठत् दुञ्जना उभे युजंत रोदंसी प्रधन्वानि ऐरत् शुअऽखाद्यः यत् एजंथ स्वऽभानवः॥४॥ अञ्चता चित् वः अञ्मन्
आ नानंदित पर्वतासः वनस्पतिः भूमिः यामेषु रेजते॥५॥३६॥
अमाय वः महतः यातंवे द्याः जिहीते उत् ऽतंरा बृहत् यचं नरः
देदिशते तन्षुं आ तक्षांसि बाहुऽश्लोजसः॥६॥ स्वधां अनुं श्रियं
नरः महि लेषाः अमंऽवंतः वृषं असवः वहते अहुतऽसवः॥९॥
गोभिः वाणः अञ्चते सोभरीणां रथे कोशे हिर्य्यये गोऽबंधवः
सुऽजातासंः द्वे भुजे महातः नः स्परंसे नु॥६॥ प्रति वः वृष्त-

ऽञ्चंज्यः वृष्णे श्रधीय मार्हताय भर्ध्वं हुव्या वृषं ऽप्रयाच्ने॥०॥ वृष्णुश्वेनं मुस्तुः वृषंऽपुना रथेन वृषंऽनाभिना आ श्येनासंः न पक्षिणः वृथां नरः ह्व्या नः वीतये गृत्॥१०॥३९॥ सुमानं अंजि एषां विभाजते हुकासंः ऋधि बाहुषु दविद्युतति च्रुष्टयः ॥११॥ ते ज्यासः वृषेगः ज्यऽबहिवः निकः तनूषुं येतिरे स्थिरा धन्वांनि आयुंधा रथेषु वः अनींकेषु अधि श्रियः॥१२॥ येषां अर्थाः न सुऽप्रयः नामं लेषं शर्श्वतां एकं इत् भुजे वयः न पित्रं सहः ॥१३॥ तान् वृंदुस्व मुरुतः तान् उपं सुहि तेषां हि धुनींनां ऋरा-णां न चुरमः तत् एषां दाना महा तत् एषां॥१४॥ सुडभर्गः सः वः जतिषुं आसं पूर्वीसु मुह्तः विऽउं ष्टिषु यः वा नूनं उत असंति ॥१५॥३६॥ यस्यं वा यूयं प्रति वाजिनंः नुरः आह्वा वीतयं गुष ञ्चभि सः द्युसैः जुत वार्जसातिऽभिः सुम्ना वः धूत्यः नुश्त्॥१६॥ यथा रुद्रस्य सूनवंः द्विः वर्शति ऋसुरस्य वेधसः युवानः तथा इत् असत्॥१९॥ ये च अहिति म्रुतः सुऽदानेवः स्मत् मीळहुषः चरंति ये अतः चित् आनुः उपं वस्यंसा हृदा युवानः आ वृवृध्यं ॥१८॥ यूनः जं सु नविष्ठया वृष्णः पावकान् अभि सोभरे गिरा गायं गाःऽईव चर्कृषत्॥१९॥ सुहाः ये संति सुष्टिहाऽईव हर्यः विश्वांसु पृत्ऽसु होतृंषु वृष्णः चंद्रान् न सुश्रवःऽतमान् गिरा वंदस्व मुरुतः अहं॥२०॥३०॥ गावः चित् घ सुऽमृत्यवः सुऽजा-त्येन मुरुतः सऽवंधवः रिहृते लुकुभः मिषः॥२१॥ मर्तः चित् वः नृतवः हकाऽव्यासः उपं भातृऽतं आ अयति अधिनः गात म-हतः सदां हि वः आपि ऽतं अस्ति निऽधंवि॥२२॥ महतः मा-र्रतस्य नः आ भेषजस्य वहत सुऽदानवः यूयं सखायः सप्तयः ॥२३॥ याभिः सिंधुं अवंथ याभिः तूर्वेथ याभिः दशस्यथं ऋिविं

मयः नः भूत जिति ऽभिः मयः ऽभुवः शिवाभिः असच् ऽ हिषः ॥२४॥ यत् सिंधौ यत् असिक्यां यत् समुद्रेषुं मृहतः सु ऽ वृहिषः यत् पर्वतेषु भेष्जं॥२५॥ विश्वं पश्यंतः विभृष्य तृनूषुं आ तेने नः अधि वोच्त श्वमा रपः मृहतः आतुरस्य नः इष्कितं विऽहूंतं पुनः ॥२६॥४०॥१॥॥

॥२१॥ व्यं जुं तां अपूर्ये स्थूरं न कत् चित् भरंतः अवस्यवः वाजे चिचं ह्वामहे॥१॥ उपं ला कर्मेन् ऊतये सः नः युवा उयः चुऋाम् यः धृषत् लां इत्हि ऋवितारं वृवृमहे स्रायः इंद्र सान्-सिं॥२॥ आ याहि इमे इंदेवः अर्घं उपते गोऽपंते उर्वेरा उपते सोमं सोम ऽपते पिब॥३॥ वयं हि ता बंधुं ऽमंतं अबंधवंः वि-प्रांसः इंदु येमिम या ते धामानि वृष्भ तेभिः आ गहि विश्वेभिः सोमंऽपीतये॥४॥ सीदंतः ते वयः यथा गोऽश्रीते मधौ मुद्रि विवर्षाणे अभि तां इंद्र नो नुमः॥५॥१॥ अर्ख च वा एना नर्मसा वदामिस किं मुहुः चित् वि दीधयः संति कामासः हरिऽ वः ददिः लं साः व्यंसंति नः धियः॥६॥ नूत्नाः इत् इंद्रु ते व्यं जती अभूम् न्हि नु ते अद्भिऽवः विद्य पुरा परीं णसः॥७॥ विद्य सुखिऽतं उत शूर भोज्यं आते ता वजिन् ईमहे उतो' समस्मिन् आ शिशीह नः वसो वाजे सुऽशिप्र गोऽमंति ॥६॥ यः नः इदंऽइंदं पुरा प्र वस्यः आऽ निनायं तं कं वः स्तुषे सर्वायः इंद्रं कृतये॥ ०॥ हरि-ऽऋषं सत् इपंतिं चुर्षे शि इसहैं सः हि स्म यः ऋमंदत आ तु नुः सः व्यति गर्यं अर्घ्यं स्तोतृऽभ्यः मघऽवा शतं॥१०॥२॥ तया ह स्वित्युजा व्यं प्रति श्वसंतं वृष्म ब्रुवीमहि सं इस्ये जनस्य गो-ऽमंतः॥११॥ जयेम कारे पुरुऽहूत कारिएाः ऋभि तिष्ठेम दुःऽध्यः

नृऽभिः वृत्रंह्न्यामं शूशुयामं चु ऋवैः इंद्रु प्र नुः धियः॥१२॥ ऋ-भाृतृष्यः अना तं अनोपिः इंद्र जनुषां सनात् असि युधा इत् आ-पिऽत्वं इच्छसे॥१३॥ निकः रेवंतं सुख्यायं विंद्से पीयंति ते सुरा-र्यः युदा कृगोषि नृद्नुं सं जहुिस ञात् इत् पिताऽईव हूयसे॥१४॥ मा ते अमाऽजुरः यथा मूरासः इंद्र सख्ये लाऽवंतः नि सदाम् सर्चा सुते ॥१५॥३॥ मा ते गोऽद्च निः ऋराम् रार्धसः इंद्रं मा ते गृहामहि हळहा चित् अर्थः प्र मृश् अभि आ भर न ते दामानः ञ्चाऽदभे ॥१६॥ इंद्रंः वा घु इत् इयंत् मुघं सरस्वती वा सुऽभगा दुदिः वर्सु त्वं वा चिच दाृश्रुवे॥ १७॥ चिचः इत् राजां राजकाः इत् श्चन्युके युके सरस्वतीं अनुं पूर्जन्यः ऽइव तृतनंत् हि वृष्ट्या सहस्रं ऋयुतां दर्दत् ॥ १६॥४॥

॥२२॥ ओ' त्यं अहे आ रथं अद्य दंसिष्ठं जुत्रये यं अश्विना सु-ऽह्वा स्टूऽवृत्नी॰ आसूर्यायै तस्ययुः॥१॥ पूर्वेऽआयुषंसुऽहवं पुरुऽस्पृहं भुज्युं वाजेषु पूर्व्ये सच्नाऽवंतं सुम्तिऽभिः सोुभ्रे वि-ऽबेषसं अनेहसं॥२॥ दुह्त्या पुरुऽभूतमा देवा नमःऽभिः अशिवना अर्वाचीना सु अवसे क्रामहे गंतारा दा शुषं: गृहं ॥३॥ युवोः र-यस्य परि चुकं ई्युते ई्मी अन्यत् वां इष्रायति अस्मान् अर्ख सुऽमृतिः वां पुभः पृती ऋा धेनुःऽईव धावतु॥४॥ रर्थः यः वां चिऽवंधुरः हिरंग्यऽऋभीशुः ऋश्विना परिद्यावापृथिवी भूषं-ति श्रुतः तेनं नाुसुत्या ञ्चा गृतुं॥५॥५॥ दुशुस्यंता मनंवे पूर्व्यं दि्वि यवं वृकेण कर्षेयः ता वां अद्य सुम्तिऽभिः शुभः प्ती अश्विना प्रसुवीमहि॥६॥ उपं नः वाजिनीऽवसू० यातं सुतस्यं पृथि-ऽभिः येभिः तृ िक्षं वृष्णा चासदस्यवं महे खुवायं जिन्वयः॥९॥

अयं वां अद्रिऽभिः सुतः सोमः नुरा वृष्ण्ऽवृसू॰ आ यातं सीम-ऽपीतये पिवंतं दाशुषं: गृहे॥।॥ आहि रुहतं अश्विना रथे कोशे हिरएयये वृषण्ऽवसू॰ युंजायां पीवंरीः इषः॥९॥ याभिः पक्यं ञ्चवंषः याभिः ऋधिऽगुं याभिः बभुं विऽजीषसं ताभिः नः मस् त्रयं ऋश्विना आगृतं भिष्ज्यतं यत् आतुरं॥१०॥६॥ यत् अधि-ऽगावः अधिऽगू॰ दुदा चित् अहूं: अश्विनां हवांमहे वयं गीः-ऽभिः विप्न्यवंः॥११॥ ताभिः आ यातं वृष्णा उपं मे हवं विश्व-ऽप्तुं विश्वऽवांर्ये इ्षा मंहिष्ठा पुरुऽभूतंमा नुरा याभिः ऋिविं ववृधः ताभिः आ गृतं॥ १२॥ तौ इदा चित् अहानां तौ अश्विनां वंदमानः उप बुवे तौ कं नमं ऽभिः ईमुहे ॥१३॥ तौ इत् दोषा तौ उषि शुभः पतीं ता यामंन् रुद्रऽवंतेनी॰ मा नः मतीय रिपर्वे वाजिनीऽवसू॰ प्रः रुद्रौ अति ख्युतं॥१४॥ आसुग्म्याय सुग्म्यं प्रातः' रथेन ऋषिनां वा सुक्षणीं' हुवे पिताऽईव सोभेरी ॥१५॥७॥ मनंःऽजवसा वृष्णा मद्ऽच्युता मक्षुंऽगमाभिः ऊ-तिऽभिः ऋारात्तां नित्भूतं ऋस्मे' ऋवसे पूर्वीभिः पुरुऽभोजसा ॥१६॥ आ नः अर्थंऽवत् अश्विना वृतिः यासिष्टं मधुऽपातमा नरा गोऽमंत् द्सा हिरेख्यऽवत् ॥१७॥ सुऽप्रावृर्गे सुऽवीर्ये सुषु वांये अनोधृष्टं रुष्युस्विनां अस्मिन् आवां आऽयाने वाजिनी-ऽवसू॰ विश्वां वामानि धीमहि॥१८॥८॥

॥२३॥ ईकिष्व हि प्रतीयं यर्जस्व जातऽवेदसं चरिषाुऽधूंमं अर्गृभीतऽशोचिषं॥१॥ दामानं विश्वऽचर्षेणे अग्निः विश्वऽमनः गिरा उत सुषे विऽस्पर्धसः रथानां ॥२॥ येषां आऽबाधः चर्-गिमयः इषः पृष्ठाः च निऽयभे उपऽविदां वहूंः विंद्ते वसुं॥३॥ उत् अस्य शोचिः अस्थात् दीद्युषंः वि अजरं तपुंःऽजंभस्य मु-ऽद्युतंःगुणुऽश्रियंः॥४॥ उत् ऊं 'तिष्ठ मुऽञ्चध्युर स्तवानः देव्या कृ-पा अभिऽख्या भासा बृह्ता शुश्रुक्वनिः॥५॥९॥ अग्ने याहि सुग्-स्तिऽभिः हव्या जुद्धानः ऋानुषक् यथां दूतः ब्भूषं ह्व्युऽवाहेनः ॥६॥ अप्रिं वः पूर्वे हुवे होतारं चर्षेणीनां तं अया वाचा गृणे तं कं वः सुषे॥७॥ युद्धेभिः अर्डुतऽऋतुं यं कृपा सूद्यंते इत् मिचं न जनेसुऽधितं ऋतऽवंनि॥६॥ ऋतऽवानं ऋतऽयवः यज्ञस्यं सा-धनं गिरा उपी' एनं जुजुषुः नर्मसः प्दे॥९॥ अच्छ नः अंगिरः-ऽतमं युज्ञासः यंतु संऽयतः होतां यः ऋस्ति वि्रसु आ युशःऽतंमः ॥१०॥१०॥ अप्ने तर्व त्ये अजुर इंधीनासः बृहत् भाः अर्थाः ऽइव वृषंगः तुविषीऽयवः॥११॥ स तं नः ऊर्जा पते र्यि रास्व सु-ऽवींचैप्र अवुनः तोके तनंये सुमत्ऽसुं आ॥१२॥ यत् वै ऊं वि-वपतिः शितः सुऽप्रीतः मनुषः विशि विश्वा इत् अप्रिः प्रति रक्षांसि सेधति॥१३॥ श्रुष्टी श्रुमे नवस्य मे स्तोमस्य वीर् विश्पते नि मायिनः तपुषा रश्चर्सः दह ॥१४॥ न तस्यं माययां चन रिपुः ईशीत मर्चः यः अप्रये दुदाशं ह्यदातिऽभिः ॥१५॥११॥ वि-ऽअंधः ता वसुऽविदं वृक्षायुः अप्रीणात् ऋषिः महः राये त कं ला संद्धीमहि॥१६॥ उशना काव्यः ला नि होतारं ऋसाद्यत् ञ्चाऽयजिंता मनवे जातऽवेदसं॥१९॥ विश्वे हि ता सुऽजोषंसः देवासंः दूतं अर्ऋत श्रृष्टी देव प्रथमः युज्ञियः भुवः॥१६॥ इमं घ वीरः अमृतं दूतं कृष्वीत् मत्येः पावकं कृष्णऽवर्तनि विऽहायसं ॥१९॥ तं ह्वेम्युतऽसुंचःसुऽभासं शुक्रऽशोचिषं विशां अपि ञ्जनरं प्रत्नं ईद्धां ॥२०॥१२॥ यः अस्मे ह्यादांतिऽभिः आऽहुतिं मर्तः अविधत् भूरि पोषं सः धत्ते वीर्ऽवत् यशः ॥२१॥ प्रथमं जातऽवेदसं ऋियं यद्वेषु पूर्वं प्रति सुक् एति नर्मसा ह्विष्मंती
॥२२॥ आभिः विधेम अप्रयं ज्येष्ठांभिः व्युष्ठऽवत् मंहिष्ठाभिः
मृतिऽभिः शुक्तऽशोचिषे॥२३॥ नूनं अर्चे विऽहांयसे स्तोमेभिः
स्थूर्यूप्ऽवत् ऋषे वैयुष्य दम्याय अप्रयं॥२४॥ अतिथिं मानुंषाणां सूनुं वन्स्पतीनां विप्राः अभि ह्व्यानि मानुंषा अप्रे नि सृत्सि
नर्मसा अधि बहिषि॥२६॥ वंस्वं नः वायी पुरु वंस्वं रायः पुरुऽस्पृहं सुऽवीयेस्य प्रजाऽवंतः यश्रस्वतः॥२०॥ वं वरो सुऽसासे
अप्रे जनाय चोद्य सदा वृसो राति यविष्ठ शर्षाते ॥२६॥ वं हि
सुऽप्रतः असि वं नः गोऽमंतीः इषं महः रायः साति अप्रे अपे
वृधि॥२९॥ अप्रे वं यशाः असि आ मिचावर्रणा वह च्युतऽवान्
ना संऽराजां पूतऽदेशसा॥३०॥१४॥

॥ २४॥ सखायः आ शिषामहि बसं इंद्राय वृज्जिणे स्तुषे कं सु वः नृऽतंमाय धृषावे॥ १॥ शवंसा हि असि श्रुतः वृच् ऽहत्येन वृच ऽहा मधेः मधोनेः अति श्रूर दाणसि॥ २॥ सः नः स्तवांनः आ भर र्यिं चिचश्रंवः ऽतमं निर्के चित् यः हरिऽवः वसुः द्दिः ॥ ३॥ आ निर्के उत प्रियं इंद्रं दिषे जनांनां धृषता धृष्णोः स्तवं-मानः आ भर्॥ ४॥ न ते स्वयं न दक्षिणं हस्तं वरंते आऽमुरः न परिऽवाधः हरिऽवः गोऽइंष्टिषु ॥ ४॥ १४॥ आ वा गोभिः ऽइव वृजं गीः ऽभिः ऋणोमि अदिऽवः आस्म कामं जरितः आमनेः पृण्॥ ६॥ विश्वानि विश्व ऽमनसः धिया नः वृचह्न्ऽतम् उयं प्रज्नेतः अधिसुवसोः गहि॥ ९॥ व्यं ते अस्य वृच ऽह्न् विद्यामं श्रूर नव्यंसः वसोः स्पाहस्यं पुरु ऽहूत राधंसः॥ ६॥ इंद्रं यथां हि अन् ञ्च॰ ६. ञ्च॰ २. व॰ २०.]

स्ति ते अपरिऽइतं नृतो शर्वः अमृका रातिः पुरुऽहूत दाशुधे ॥९॥ आ वृष्स्व महाऽमह महे नृऽतम राधंसे हळहः चित् हहा म्घऽवन् म्घत्रये॥१०॥१६॥ नु अन्यत्रं चित् अद्भिऽवः लत्नः जुग्मुः ब्राटशसंः मघंऽवन् श्रिय तवं तत् नः जितिऽभिः॥१९॥ नृहि अंग नृतो 'तत् अन्यं विंदािम राधसे राये द्युमायं शवंसे च गिर्वेगाः॥१२॥ आ इंदुं इंद्रीय सिंचत् पिर्वाति सोम्यं मधुं प्रराध-सा चोद्याने महिऽत्वना॥१३॥ उपी हरीं णां पतिं दक्षं पृंचंतं अववं नूनं श्रुधि सुवतः अत्यस्यं॥१४॥ नहि अंग पुरा चन जड़े वीरऽतरः वत्निकः राया न एवऽयो न भंदनो॥१५॥१७॥ आ इत् जं मध्यः मदिन्ऽतरं सिंच वा अध्वयों अधंसः एव हि वीरः स्तर्वते सदाऽवृंधः॥१६॥ इंद्रं स्थातः हरी गां निकः ते पूर्यं-ऽस्तुंति उत् आनुंश शवंसा न भुंदनां॥१९॥ तं वः वाजानां पतिं अहूमहि श्रवस्यवंः अप्रायुऽभिः युद्धेभिः वृवृधेन्यं॥१६॥ एतीः नु इंद्रे स्तवाम सर्वायः स्तोम्यं नरं कृष्टीः यः विश्वाः ऋभि ऋसि एकः इत्॥ १९॥ ऋगीऽ रुधाय गोऽइषे द्युक्षायं दस्यं वर्चः घृतात् स्वादीयः मधुनः च वोचत्॥२०॥१६॥ यस्यं ऋमितानि वीर्या नरार्धः परिऽएतवे ज्योतिः न विश्वं श्रुभि श्रस्तिं दक्षिणा॥२१॥ सुहि इंद्रै व्युश्वऽवत् अनूर्मि वाजिनं यमं अर्थः गयं महमानं वि दाुशुर्षे॥२२॥ एव नूनं उपं स्तुह् वैयंश्व द्शुमं नवं सुऽविद्वांसं चुर्कृत्यं चुर्गानां॥२३॥ वेत्यं हि निःऽऋंतीनां वर्जंऽहस्त पुर्-ऽवृजं अहं:ऽअहः मुंध्युः पुरिपदांऽइव॥२४॥ तत् इंद् अवं: आ भर् येनं दंसिष्ठ कृत्वंने द्विता कुत्साय शिक्ष्यः नि चोद्य॥२५॥१९॥ तं ऊं ता नूनं ईमहे नव्यं दंसिष्ठ सन्यंसे सः तं नः विश्वाः अभि-८मातीः सुष्ठाणिः॥२६॥ यः ऋष्ठात् ऋहंसः मुचत् यः वा आयीत्

सप्त सिंधुंषु वधः दासस्यं तृविऽनृम्ण नीन्मः॥२०॥ यथां वरीः
सुऽसासे स्निऽभ्यः आ अवंहः र्यिं विऽश्रंश्वेभ्यः सुऽभगे वाजिनीऽवृति॥२६॥ आ नार्यस्यं दिक्षंणा विऽश्रंश्वान् एतु सोमिनः स्थूरं च्राधः श्तऽवंत् सहस्रंऽवत्॥२९॥ यत् त्वा पृच्छात्
ईजानः कुह्या कुह्याऽकृते एषः अपंऽिश्रतः वृतः गोऽम्ती
अवं तिष्ठति॥३०॥२०॥

॥२५॥ ता वां विश्वस्य गोपा देवा देवेषुं युद्धियां ऋतऽवाना युजुसे पूतऽदेशसा॥१॥ मिचा तनां न रुष्यां वर्रणः यः च सु-**८ऋतुं: सुनात् सुऽजाुता तनंया धृतऽत्रंता॥२॥** ता माृता विृष्य-ऽवेदसा असुर्योय प्रध्महसा मही ज्जान अदितिः च्युत ऽवंरी ॥३॥ महांता िम्वावर्रणा सुंऽराजा देवी असुंरा ऋतऽवानी क्युतं आ घोषतः बृहत् ॥४॥ नपाता शर्वसः मृहः सूनू दर्शस्य सुऽऋतूं॰ सृप्रऽदांनू॰ इषः वास्तुं ऋधिं ह्यितः ॥५॥२१॥ सं या दानूंनि येमर्थुः दि्याः पार्थिवीः इषंः नर्भस्वतीः आ वां च्रंतु वृष्टयं: ॥६॥ अधि या वृह्तः द्विः अभि यूषाऽईव पश्यंतः सु-तंऽवीना संऽराजी नर्मसे हिता॥ ७॥ ऋतंऽवीना नि सेद्तुः सां-ऽराज्यायसुऽऋतूं॰ धृतऽवंता खाचियां खाचं आर्युतः ॥ ।। अष्ट्राः चित् गातुवित्ऽतरा अनुल्ब्योनं चक्षंसा नि चित् मिषंतां नि-ऽचिरा नि चिक्युतुः॥९॥ उत नुः देवी ऋदितिः उष्ट्यतां नासं-त्या जुरुषांतुं मुरुतः वृह्वऽर्शवसः॥१०॥२२॥ ते नः नावं जुरुषात दिवा नक्तं मुऽदान्वः अरिष्ंतः नि पायुऽभिः सुचेमहि॥११॥ अमेते विष्णेवे व्यं अरिषांतः सुऽदानंवे श्रुधि स्वृऽयावृन् सिंधोः पूर्वेऽचित्तये॥१२॥ तत् वाये वृत्णीमहे वरिष्ठं गोपयत्यं मिनः

ञ्च०६. ञ्च०२, व०२७.] ॥ ११२॥ [म०६. ञ्च०४, सू०२६,

यत् पांति वर्षणः यत् अर्यमा॥१३॥ उत नः सिंधुः अपां तत् म-रुतः तत् ऋश्विनां इंद्रः विष्णुः मीुद्वांसः सुऽजीषसः॥१४॥ ते हि सम् वनुषं: नरं: अभिऽमातिं कर्यस्य चित्तिगमं न खोदं: प्रति-ऽम्नंति भूर्णियः॥१५॥२३॥ ऋयं एकः इत्या पुरु उरु च्षे वि वि-रपतिः तस्यं वृतानि अनुं वः च्रामसि ॥१६॥ अनुं पूर्वीणि ऋोका मांऽराज्यस्य मुश्चिम मिचस्य वृता वर्रणस्य दीर्घेऽश्वत् ॥१९॥ परि यः रुश्मिनां दिवः अंतान् मुमे पृथिव्याः उभे आ पृप्रौ रोदंसी' मृह्डित्वा॥१६॥ उत् कं स्यः शुरुणे द्वः ज्योतिः अयंस्त सूर्यः अप्रिः न शुक्तः संऽद्धानः आऽह्ताः॥१९॥ वर्चः दीर्घेऽप्रसद्मिन ईशें वाजस्य गोऽमंतः ईशें हि पितः अविषस्य दावने ॥२०॥२४॥ तत् मूर्ये रोदंसी उमे दोषा वस्तीः उप ब्रुवे भोजेषुं अस्मान् अभि उत् चर् मदां ॥२१॥ ऋजं उध्रुएयायने र्जतं हरयाणे रथं युक्तं असनाम सुऽसामनि॥२२॥ ता मे अ-म्यानां हरीं णां निऽतोर्घना उतो' नुकृत्यानां नृऽवाहंसा॥२३॥ स्मत्ऽस्रभीपू॰ कशांऽवंता विप्रां नविष्ठया मृती मृहः वाजिनी अविता सर्चा असनं ॥२४॥२५॥

॥२६॥ युवोः जं सुर्यं हुवे स्वध्रस्तृत्याय सूरिष् अतूर्तं ऽदसा वृष्णा वृष्ण्ऽवसू०॥१॥ युवं वरो सुऽसामें महे तने नासत्या अवं ऽिभः यायः वृष्णा वृष्ण्ऽवसू०॥२॥ ता वां अद्यह्वामहे ह्योभेः वाजिनीऽवसू० पूर्वीः द्षः द्षयंती अति ख्रुपः॥३॥ आ वां वाहिषः अश्विना रथं यातु श्रुतः नरा उपं स्तोमान तुर-स्यं द्र्श्यः श्रिये॥४॥ जुहुराणा चित् अश्विना आ मन्येथां वृष्ण्-ऽवसू० युवं हि स्ट्रा पर्षयः अति हिषः॥४॥२६॥ दसा हि विश्वं

ञ्चानुषक् मृष्युऽभिः प्रिऽदीयंथः ध्रियंऽजिन्वा मधुंऽवर्णा शुभः पतीं ॥६॥ उपं नः यातं अश्विना राया विश्वऽपुषां सह मघऽवा-ना सुऽवीरी अनंपऽच्युता ॥०॥ आ मे अस्य प्रती्चयं इंद्रेनासत्या गुतं देवा देवेभिः ऋद्यस्चनं ऽतमा ॥ ध॥ व्यं हि वां हवां महे उ-स्रायंतः व्यश्वऽवत् सुम्तिऽभिः उपं विप्रौ इह आगृतं॥९॥ अ-श्विनां सु जु षे सुहि कुवित् ते श्रवंतः हवं नेदीयसः कूळ्यातः प्णीन् उत ॥ १०॥ २०॥ वैयुष्यस्यं श्रुतं नुरा उती मे श्रस्य वे-द्यः स्ऽजोषंसा वर्रणः मिनः अर्यमा ॥११॥ युवाऽदेतस्य धि-ष्ण्या युवाऽनीतस्य सूरिऽभिः ऋहंःऽऋहः वृष्णा मह्यं शिक्षुतं ॥१२॥ यः वां यद्येभिः आऽवृतः अधिऽवस्ता व्धूःऽइव सपर्य-तां शुभे चुऋातें अश्विनां ॥ १३॥ यः वां बुह्व्यचं ऽतमं चि-केतित नृऽपार्यं वृतिः ऋषिना परि यातं ऋस्मऽयू॰॥१४॥ असम्यं सु वृष्ण्ऽवसू॰ यातं वृतिः नृऽपायं विषुदूहांऽइव युद्धं जहुषुः गिरा ॥१५॥ २८॥ वाहिष्ठः वां हवानां स्तोमः दूतः हुवत् न्या युवाभ्यां भूतु ऋष्यिना ॥१६॥ यत् ऋदः दिवः ऋर्णवे इषः वा मर्यः गृहे श्रुतं इत् मे श्रुम्त्या॥१९॥ उत स्या श्रेत्ऽया-वरी वाहिष्टा वां न्दीनां सिंधुः हिरेख्यऽवर्तनः ॥१६॥ स्मत् एतया सुडकीत्या अश्विना श्वेतया धिया वहेंथे शुभुडयावाना ॥१९॥ युद्ध हि लं र्थंऽसही युवस्व पोष्यी वसो आत्नः वायो मधु पिब अस्माकं सर्वना आ गृहि ॥२०॥२०॥ तर्व वायोः ऋतः ऽपते लष्टुः जामातः अङ्गत अवांसि आ वृणीमहे ॥२१॥ लष्टुं: जामातरं व्यं ईश्रानं रायः ईम्हे सुतऽवंतः वायुं द्युमा जनांसः ॥२२॥ वायो याहि शिव आ दिवः वहंस्व सु सुऽऋषां वहंस्व महः पृथुऽपर्क्षसा रथे ॥२३॥ लां हि सुप्सरंऽतमं नृ-

ऽसर्दनेषु हूमहे यावीणं न अर्थंऽपृष्ठं मृहनां ॥२४॥ सः तं नुः देव मनेसा वायी मृंदानः अयियः कृधि वाजीन् अपः धिर्यः ॥२५॥३०॥

॥२०॥ ऋप्रिः चुक्ये पुरः ८ हितः यावाणः बृहिः ऋध्वरे ऋचा यामि महतः ब्रह्मणः पति देवान् अवः वरेख्यं॥१॥ आ पृष्णुं गा-सि पृथिवीं वनस्पतीन् उषमां नक्तं ओषंधीः विश्वं चनः वसवः विश्वऽवेदसः धीनां भूत प्रऽञ्जवितारः॥२॥ प्रसुनः एतु ऋष्वरः अमा देवेषुं पूर्वाः आदित्येषुं प्रवर्षे धृत ऽवंते मुरुत् ऽसुं विश्व-ऽभानुषु॥३॥ विश्वेहिस्म मनवे विश्व ऽवेदसः भुवंन् वृधेरिशा-देसः अरिष्टेभिः पायुऽभिः विश्वऽवेद्सः यंतं नः अवृतं छदिः ॥४॥ ञ्चा नः ञ्चद्य सऽमंनसः गंतं विश्वें सऽजोषंसः ऋचा गिरा मर्रतःदेविं अदिते सद्ने पस्त्ये महि॥५॥३१॥ अभि प्रिया मुस्तः या वः अध्यो ह्व्या मिन् प्रुऽया्थने आ बहिः इंद्रेः वर्रणः तुराः नरः आदित्यासः सदंतु नः॥६॥ व्यं वः वृक्तऽबंहिषः हितऽप्रं-यसः आनुषक् सुत ऽसीमासः वृष्णु ह्वामहे मृनुष्वत् इ्ड ऽर्छ-ग्नयः॥९॥ आप्रयात् मर्रतः विष्णी अश्विना पूर्वन् मासीनया धिया इंद्रः आ यातु प्रथमः सुनिष्यु अभिः वृषां यः वृच् अहा गृणे ॥ । विनुःदेवासः अदुहुः अ किंद्रं शर्मे युक्त न यत् दूरात् वस-वः नु चित् अंतितः वर्ष्यं आऽद्धवंति॥०॥ अस्ति हि वः स-ऽजात्यं रिशाद्सः देवांसः अस्ति आर्थं प्रनः पूर्वस्मे मुवितायं वीचत्मसुसुमायं नव्यंसे॥१०॥३२॥ इदा हि वः उपंऽस्तुतिं इदा वामस्यंभक्तये उपं वः विश्व ऽवेद्सः नुम्स्यः आ असृष्टि अन्यां-ऽइव॥११॥ उत् ऊं स्यः वः स्विता सुऽप्रनीतयः अस्यात् ऊर्धः

वरंगयः नि डिऽपादः चतुःऽपादः ऋर्थिनः ऋविश्वन् पृत्यि-ष्णवं:॥१२॥ देवं ऽदेवं वः अवसे देवं ऽदेवं अभिष्टं ये देवं ऽदेवं हु-वेम वार्जंऽसातयेगृ णंतंःदेव्या धिया॥१३॥देवासंः हि सम् मनवे सऽमन्यवः विश्वे सानं सऽरातयः ते नः अद्य ते अपूरं तुचे तु नः भवंतु वृद्यिः । १४॥ प्रवः शंसामि ऋदूहः संऽस्थे उपेऽस्तु-तीनां न तं धूर्तिः वृष्णु मिच मत्ये यः वः धामंऽभ्यः अविधत् ॥१५॥ प्रसः ख्यं तिरते वि महीः इषः यः वः वराय दार्शति प्र प्रजाभिः जायते धर्मणः परि ऋरिष्टः सर्वः एधते ॥१६॥३३॥ जाते सःविंद्ते युधः सुऽगेभिः याति ऋध्वनः ऋयैमा मिचः वर्रणः स-ऽरातयः यं नार्यंते सुऽजीषंसः॥१९॥ अजे चित् ऋस्मै कृणुष्य नि-ऽअंचेनं दुःऽगे चित् आ सुऽस्र्गं एषा चित् अस्मात् अशनिः प्रः नु सा असेधंती वि नृश्युतु ॥१८॥ यत् अद्य सूर्ये उत्ऽयति प्रियंऽ ख्वाः कृतं द्ध यत् नि इमुचि प्रडबुधि विश्व इवेद्सः यत् वा मध्यंदिने दिवः॥१९॥ यत् वा ऋभिऽिष्ते अमुराः ऋतं यते छर्दिः येम वि दाु पूषे व्यं तत् वः वसवः विश्वऽवेद्सः उपं स्थे-याम मध्ये आ॥२०॥ यत् अद्य सूरे उत्ऽईते यत् मध्यंदिने आ-ऽतुचि वामं धत्य मनवे विश्वऽवेद्सः जुद्धानाय प्रऽचेतसे॥२१॥ व्यं तत् वः संऽराजः आ वृणीमहे पुतः न बहुऽपाय्यं अश्यामं तत् आदित्याः जुर्ह्नतः हविः येनं वस्यः अनर्शमहै॥२२॥३४॥

॥२८॥ ये चिंशति चयः प्रः देवासः बृहिः आ असंदन् विदन् अहं द्विता असन्न्॥१॥ वर्षणः मिचः अर्थमा स्मद्रांतिऽसाचः अययः पत्नीऽवंतः वर्षट्ऽकृताः॥२॥ ते नः गोपाः अपाच्याः ते उदक्ते द्व्या न्यंक् पुरस्तांत् सर्वया विशा॥३॥ यथां वर्शति देवाः ञ्च॰६, ञ्च॰ २, व॰ ३৮.] ॥ ৭৭६॥ [म॰ ৮. স্ক॰ ५. सू॰ ३१.

तथां इत् असत् तत् एषां निकाः आ मिन्त् अरावा चन मत्यैः ॥४॥ सप्तानां सप्त ऋष्टयः सप्त द्युमानि एषां सप्तो अधि श्रियः धिरे॥५॥३५॥

॥२०॥ ब्रभुः एकः विषुणः सूनरः युवा अंजि अंके हिर्ण्ययं ॥१॥ योनिं एकः आस्साद् द्योतनः अंतः देवेषुं मेधिरः॥२॥ वाग्यी एकः बिर्माते हस्ते आयसीं अंतः देवेषुं निऽधुंविः॥३॥ वर्जं एकः बिर्माते हस्ते आऽहितं तेनं वृचाणि जिन्नते॥४॥ तिरमं एकः बिर्माते हस्ते आयुंधं श्रुचिः उयः जलाषऽभेषजः॥५॥ पृषः एकः पीपाय तस्तंरः यथा एषः वेद निऽधीनां॥६॥ चीणि एकः उह्-ऽगायः वि च्क्रमे यचं देवासः मदंति॥९॥ विऽभिः हा च्रतः एकया सह प्र प्रवासाऽदंव वस्तः॥६॥ सदंः हा च्क्राते उप्ऽमा दिवि संऽराजां सिर्धः ऽश्रासुती०॥९॥ अंचैतः एकं महि सामं मन्वत तेनं सूर्ये अरोचयन्॥१०॥३६॥

॥३०॥ नृहि वः अस्ति अर्भेकः देवासः न कुमार्कः विश्वे स्तःऽमहांतः इत्॥१॥ इति स्तुतासः अस्य रिशार्मः ये स्य चर्यः
च विंशत् च मनोः देवाः युज्ञियासः॥२॥ ते नः चाध्वं ते अवत ते
कं नः अधि वोचत् मा नः प्यः पिच्यात् मान्वात् अधि दूरं
नैष्ट प्राऽवतः॥३॥ ये देवासः इह स्थनं विश्वे वैश्वान्राः उत
अस्मभ्यं शमै सुऽप्रयः गर्वे अश्वाय युक्त ॥४॥३९॥४॥

इंद्रेस्य चाकुनृत्॥१॥ पुरीकाशं यः असी सोमं ररते आऽिशरं पात् इत्तं श्काः अहं सः॥२॥ तस्यं द्युऽमान् ऋसत् रथः देवऽजूतः सः शूशुवृत् विश्वां वृन्वन् अमि चियां॥३॥ अस्यं प्रजाऽवंती गृहे असंखंती दिवेऽदिवे इळा घेनुऽमती दुहे ॥४॥ या दंऽपंती॰ सऽमनसा सुनुतः आ च धार्वतः देवांसः नित्यंया आऽिश्रा ॥५॥३८॥ प्रति प्राश्यान् इतः सम्यंचा बहिः आशाते न ता वाजेषु वायतः॥६॥ न देवानां ऋषि हुतः सुऽमतिं न जुघुछतः श्रवः बृहत् विवासतः॥९॥ पुचिणां ता कुमारिणां विश्वं आयुः वि अश्वतः उभा हिरं एयऽपेशसा॥ ।। वीतिऽहीं चा कृतत्ऽवंसू॰ द्शस्यंता अमृताय नं सं ऊधः रोमशं हृतः देवेषु कृणुतः दुवः ॥९॥ आ शर्मे पर्वतानां वृणीमहे नदीनां आ विष्णोः सचाऽभुवंः ॥१०॥३९॥ आ एतु पूषा रुयिः भर्गः स्वस्ति सर्वेऽधार्तमः उहः अध्या स्वस्तये॥११॥ ऋरमंतिः ऋनुर्वणः विर्श्वः देवस्यं मनसा आदित्यानां अनेहः इत्॥१२॥ यथां नुः मिचः अर्थमा वर्रणः संति गोपाः सुऽगाः ऋतस्य पंथाः॥१३॥ ऋप्तिं वः पूर्वे गिरा देवं ईके वसूनां सप्येतः पुरुष्प्रियं मिचं न खेच्डसाधंसं॥१४॥ मुखुदेव-ऽवंतः रथः श्रूरं वा पृत्ऽसु कासुं चित् देवानां यः इत् मनः यर्ज-मानः इयंक्षति ऋभि इत् अयंज्वनः भुवृत्॥१५॥ न युजुमान् रि-ष्यसिनसुन्वानु न देवऽयो ॰ देवानां यः इत् मनः यजमानः इये-क्षति अभि इत् अयंज्वनः भुवृत्॥१६॥ निकः तं कर्मणा नृश्त् न प्र योष्त् न योष्ति देवानां यः इत् मनः यजमानः इयस्ति अभि इत् अर्यज्ञनः भुवृत्॥१०॥ असंत् अर्च सुऽवींये जुत त्यत् आणुऽअर्थं देवानां यः इत् मनः यर्जमानः इयेह्यति अभि इत् अर्यज्वनः भुवृत्॥१८॥४०॥२॥

॥३२॥ प्रकृतानि कुजीषिणः करलाः इंद्रस्य गार्थया मदे सो-मस्य वोचत्॥१॥ यःसृविंदं अनेर्शनिं पिपुं दासं अही शुवं वधीत् च्यः रि्णन् अपः॥२॥ नि अर्बुदस्य विष्टपं वृष्माणं बृह्तः तिर् कुषे तत् इंद्र पौंस्यं॥३॥ प्रति स्रुतायं वः धृषत् तूर्णीयं न गिरेः अधि हुवे सुऽशिप्रं ऊतये॥४॥ सः गोः अर्थस्य वि वृजं मंदानः सोम्येभ्यः पुरं न श्रूर दुर्षम्॥।॥।॥ यदि मे रुरणः सुते उक्ये वा दर्धसे चनः आरात् उपं स्वधा आगृहि॥६॥ व्यं घते अपि समसि स्तोतारः इंद्र गिर्वणः तं नः जिन्व सोम् ८ पाः ॥ ९॥ उत नः पितुं ञ्चाभर् मंऽर्राणः अविंऽिक्षतं मघंऽवन्भूरि ते वसुं॥६॥ उतन्ः गोऽमंतः कृधि हिरंग्यऽवतः ऋश्विनः इळाभिः सं र्भेमहि॥०॥ बुबत्ऽजेक्यं ह्वामहे सृपऽकरसं ऊतये साधुं कृखंतं अवसे ॥१०॥२॥ यः संऽस्थे चित् श्तऽऋंतुः आत् ईं कृणोतिं वृच्ऽहा जरितृऽभ्यः पुरुऽवसुः॥११॥ सः नः श्रुत्रः चित् आ श्रुत्त् दानं-ऽवान् ञ्जंतरऽञ्चाभरः इंद्रेः विश्वाभिः कुतिऽभिः॥१२॥ यः रायः अवनिः महान् सुऽपारः सुन्वतः सर्खा तं इंद्रं ऋभि गायत्॥१३॥ आऽयंतारं महि स्थिरं पृतनासु श्रवः ऽजितं भूरेः ईशानं श्रोजसा ॥ १४॥ निकः ऋस्य शचीनां निऽयंता सूनृतांनां निकः वृक्ता न दाृत् इति॥१५॥३॥ न नूनं ब्रह्मणां ऋणं प्राप्यूनां ऋस्ति सुन्वतां न सोमः अपना प्रे॥१६॥ पन्ये इत् उपं गायत् पन्ये उक्यानि शंसत बसं कृणोृत् पन्ये इत्॥१९॥ पन्यः आ दुर्द्रित् श्ता सहस्रां वाजी अवृंतः इंद्रंः यः यज्ञंनः वृधः ॥१६॥ वि सु च्रु स्वधाः अनुं कृष्टी-नां अनुं आऽहुवंः इंद्रं पिवं मुतानां॥१९॥ पिवं स्वऽधेनवानां उतयः तुग्ये सचा उत अयं इंद्र यः तर्व॥२०॥४॥ अति इहि मन्यु-ऽसाविनं सुसुऽवांसं उपुऽऋरेणे इमं रातं सुतं पिव ॥२१॥ इहि

तिसः प्राऽवतः इहि पंचे जनान् ऋति धेनाः इंद्र ऋव्ऽचाकेशत् ॥ २२॥ सूर्यैः रिषमं यथां मृज आत्वा युट्छंतु मे िगर्रः निमं आपः न सुध्रक्॥२३॥ अर्ध्वयों आ तु हि सिंच सोमं वीरायं शिप्रिणे भरं सुतस्यं पीत्रये॥२४॥ यः खुद्रः फुल्टिऽगं भिनत् न्यंक् सिंधून् अवुऽअसृजत्यः गोषुं पक्षंधारयंत्॥२५॥५॥ अहंन् वृचं ऋची-षमः श्रीर्णंऽवाभं श्रहीशुवै हिमेनं श्रविध्यत् श्रबुंदं॥२६॥ प्रवः च्यायं निः इतुरं अषांळहाय प्रदस्थिणे देवतं बसंगायत्॥२०॥ यः विश्वानि अभि वृता सोमस्य मदे अधिसः इंद्रः देवेषु चेतंति ॥२८॥ इह त्या सुधुऽमाद्यां हरीं हिरंग्यु ६ केश्या वोळहां ऋभि प्रयः हितं॥२०॥ अवांचं ता पुरु उस्तुत प्रियमेध उस्तुता हरीं सो-मऽपेयांय वस्रातः ॥३०॥६॥

॥३३॥ व्यं घु ला सुतऽवंतः आपः न वृक्तऽवंहिषः प्विचस्य प्रदस्वेणेषु वृच्डह्न् परि स्तोतारः आस्ते॥१॥ स्वरंतिला सुते नरः वसी निरेके उक्यिनः कदा सुतं तृषा्णः श्रोकः श्रा गुमः इंद्रं स्वन्दीऽइंव वंसंगः॥२॥ कार्षिभिः धृष्णो आधृषत् वाजंद्षि सहसिर्णं पिशंगंऽरूपं मघऽवन् विऽचर्षणे मसु गोऽमंतं ईमहे ॥३॥ पाहि गायं ऋंधंसः मदें इंद्राय मेध्यु ऽऋति्षे यः संऽिमश्चः हर्योः यः सुते सर्चा वृजी रथः हिर्एययः॥४॥ यः सुऽस्यः सु-ऽदिक्षिणः इनः यः सुऽऋतुः गृणे यः आऽकरः सहस्रा यः शत-ऽमेघः इंद्रेः यः पूःऽभित् ऋारितः॥५॥७॥ यः धृषितः यः ऋवृतः यः ऋस्ति रमश्रुषु श्रितः विभूत ऽद्युद्धः च्यवंनः पुरु स्तुतः ऋतो गीःऽईव शाकिनः॥६॥ कः ई वेद् सुते सचा पिवंतं कत् वयः दुधे अयं यः पुरः विऽभिनत्तिं ओजसा मंदानः शिप्री अंधंसः॥०॥

दाना मृगःन वार्णः पुरुऽचा चर्थं दुधे निकाला नि युमृत् आ सुते गुमः महान् चुर्सि क्रोजंसा॥६॥ यः चुयः सन् ऋनिंऽस्तृतः स्थिरः रणीय संस्कृतः यदि स्तोतुः मुघऽवी शृणवेत् हवै न इंद्रेः योषति आगम्त्॥०॥ सत्यं इत्या वृषां इत् असि वृषं ऽजूतिः नः अवृंतः वृषां हि उग्र शृिख्षे प्राऽवितं वृषों अर्वाऽवितं श्रुतः ॥१०॥६॥ वृषंगः ते अभीशंवः वृषां कशां हिर्ग्ययी वृषां रथः मुघुऽवन् वृषंणा हरीं वृषां लं शृतुऽऋतोु ।। ११॥ वृषां सोतां सु-नोतु ते वृषंन् ऋजीपिन् आ भर वृषां द्धन्वे वृषंगां नदीषुं आ तुभ्यं स्थातः ह्री गां॥ १२॥ आ इंद्र याहि पीतर्ये मधु श्विष्ठ सोम्यं न अयं अर्छ मुघऽवां पृणवंत् गिरंः ब्रह्मं उक्या च सुऽऋतुंः ॥१३॥ वहंतु ता रुथेऽस्थां आ हर्रयः रुथ्ऽयुजः तिरः चित् ऋंयै सर्वनानि वृच्ऽह्न् अन्येषां या शृत्ऽ ऋतो॰॥१४॥ अस्मा कं अद्य अंतमं स्तोमं धिष्व महाऽमह अस्माकं ते सर्वना संतु शंडतमा मदीय द्युष्ट्य सोमुऽपाः ॥१५॥९॥ नृहि सः तर्व नोः मर्म शाुस्त्रे अन्यस्य राखंति यः असान् वीरः आ अनंयत्॥१६॥ इंद्रेः चित् घ तत् अबवीत् स्त्रियाः अशास्यं मनः उतो अहं ऋतुं रघुं॥१९॥ सप्ती चित् घ मद्ऽच्यता िम्युना वहुतः रथं एव इत् धूः वृष्णः उत्रतरा॥१६॥ ऋधः पृथ्यस्व मा उपरि सुंऽत्रां पाद्की हर्मा ने क्युऽभ्रको ह्युन् स्त्री हि ब्रह्मा बुभूविंघ॥१९॥१०॥

॥३४॥ आ इंद्र याहि हरिंऽभिः उपं कार्णस्य सुऽस्तुतिं दिवः अमुषं शासंतः दिवं यय दिवाऽवसो॰॥१॥ आ ता यावां वदंन् इह सोमी घोषेण युक्तु दिवः अमुषं शासंतः दिवं यय दिवा-ऽवसो॰॥२॥ अवं वि नेमिः एषां उरां न धूनुते वृकंः दिवः अ-

मुष्यं शासंतः दिवं यय दिवाऽवृसो॒॰॥३॥ आ ला करलाः दुह अ-वंसे हवंते वार्जंऽसातये दिवः ऋमुष्यं शासंतः दिवं युय दिवा-ऽवसो॰॥४॥ दर्धामिने सुतानां वृष्णे न पूर्वेऽपायं दिवः अमुष शासंतः दिवं यय दिवाऽवसी॰ ॥५॥११॥ स्मत्ऽपुरंधिः नः आ गहि विश्वतः ऽधीः नः जतये दिवः अमुर्थं शासंतः दिवं यय दि-वाऽवसो॰॥६॥ आ नः याहि महेऽमते सहस्रऽजते शर्तऽमघ दिवः अमुष्यं शासंतः दिवं यय दिवाऽवसो॰॥९॥ आ ला होतां मनुं:ऽहितः देव्ऽचा वृक्षत् ईद्धाः द्वः अमुषं शासंतः दिवं यय द्विाऽवृसी॰ ॥ ६॥ ञ्चा ला मृद्ऽच्युतां हरीं' श्येनं पञ्चाऽईव व-क्षतः दिवः अमुष्यं शासंतः दिवं यय दिवाऽवसो०॥०॥ आ याहि अर्थः आ परि स्वाहां सोमस्य पीतर्थे दिवः अमुषं शासंतः दिवं युय द्वाऽवृसो॰॥१०॥१२॥ आ नः याहि उपंऽस्नुति उक्षेषुं रणय इह दिवः अमुर्थं शासंतः दिवं यय दिवाऽवसी०॥११॥ स-ऽर्रूपैः आसुन्ः गृहि संऽभृतिः संभृतऽअधः द्वः असुषं शासे-तः दिवं यय दिवाऽवसो॰॥१२॥ आ याहि पर्वतेभ्यः समुद्रस्यं अधि विष्टपः दिवः अमुषं शासंतः दिवं यय दिवाऽवसो०॥१३॥ ञा नः गर्यानि अश्वां सहसां शूर दुईहि दिवः असुषं शासंतः दिवं यय दिवाऽवसो०॥१४॥ आनः सहस्रऽशः भर् अयुतानि श्-तानि च दिवः अमुष्यं शासंतः दिवं यय दिवाऽवसो०॥१५॥ आ यत् इंद्रः चृद्रबंहे सहस्रं वसुंऽरोचिषः ऋोजिष्ठं अऋयं पृष्णुं॥१६॥ ये च्युजाः वार्तंऽरंहसः ऋष्षासंः रुघुऽस्यदंः भाजीते सूयीःऽइव ॥१९॥ पारावतस्य रातिषुं द्वत्ऽचें ऋषु आणुषुं तिष्ठं वर्नस्य मध्ये आ॥१६॥१३॥

॥३५॥ अग्निनां इंद्रेंग वर्षणेन विष्णुंना आदित्यैः हुद्रैः वर्सु-ऽभिः सचाऽभुवां सऽजीवंसी उषसां सूर्येण च सोमं पिवतं अ-श्विना ॥१॥ विश्वांभिः धीभिः भुवंनेन वाजिना दिवा पृथिया ऋद्रिऽभिः सुचाऽभुवां सुऽजोषंसौ उषसां सूर्येण चुसोमं पिवतं अधिना॥२॥ विधैः देवैः चिऽभिः एकाद्शैः इह अन्ऽभिः मुरु-त्ऽभिः भृगुंऽभिः सुचाऽभुवां सुऽजीषंसी उषसां सूर्येण च सीमैं पिबतं अश्विना॥३॥ जुषेयां यु बोधंतं हर्वस्य मे विश्वां दुहदेवी सर्वना अर्व गुळ्तं सुर जीषंसी उषसां सूर्येण च आ इषं नुः वी-ळहं अधिना ॥४॥ स्तोमं जुषेयां युव्शाऽईव क्त्यनां विश्वां इह देवो सर्वना अर्व गुच्छुतं सुऽजोषंसी उषसा सूर्येण च आ इषं नः वोळहं ऋषिना॥५॥ गिरः जुषेषां ऋध्वरं जुषेषां विश्वा दह देवो सर्वना अर्व गुच्छुतं सुऽजोषंसी उषसा सूर्येण च आ इषं नः वोट्टहं अश्विना॥६॥१४॥ हारिद्वाऽईव प्तथः वना इत् उप सोमं सुतं महिषाऽ इंव अवं गुळ्यः सुऽजोषंसी उषसां सूर्येण च चिः वृतिः यातं अश्विना॥७॥ हंसीऽईव पृत्यः अध्वगीऽईव सोम सुतं महिषाऽईव अवं गुच्छ्यः सुऽजोषंसी उषसां सूर्येण च चिः वितः यातं अश्विना॥४॥ श्येनीऽईव पृत्युः ह्व्यऽदातये सोमं सुतं मृहिषाऽईव अवं गुळ्यः सुऽ जीषंसी उषसां सूर्येण च निः वृतिः यातं ऋषिना॥०॥ पिवंतं च तृप्णुतं च आ च गुन्छ्तं प्रऽजां च धत्तं द्रविणं च धत्तं स्ऽजोषंसी उषसां सूर्येण च ऊंजें नः धतं ऋश्विना॥१०॥ जयंतं च प्रस्तुतं च प्रच अवतं प्रऽजां च धतं द्रविणं च धत्तं सुठ जोषंसी उषसा सूर्येण च ऊंजे नः धत्तं अश्वना ॥११॥ हतं च श्चूंन् यतंतं च मिचिर्णः प्रऽजां चधतं द्रविंगं च धत्तं सऽजोषंसौ उषसां सूर्येण च ऊंजें नः धत्तं ऋश्विना॥१२॥१५॥

मिचावर्रणऽवंती उत धर्मैऽवंता मुरुत्वंता जुरितुः गुच्छथः हवं सऽजोषंसी उषसां सूर्येण च आदित्यैः यातं अश्विना॥१३॥ अं-गिरस्वंती उत विष्णुं ऽवंता मुरुवंता जरितुः गुच्छ थः हवं सु ऽजी-षंसी उषसां सूर्येण च आदित्यैः यातं अश्विना॥१४॥ ऋभुऽमंतां वृषणा वार्जंऽवंता महत्वंता जित्तः गच्छयः हवं सऽजीषंसी उषसां सूर्येण च ऋादित्यैः यातं ऋषिना॥ १५॥ बसं जिन्वतं उत जिन्वतं धियः हतं रक्षांसि सेधंतं ऋमीवाः सुऽजोषंसी उषसा सूर्येण च सोमं सुन्वतः ऋष्यना ॥१६॥ क्ष्चं जिन्वतं उत जिन्वतं नृन् हुतं रक्षांसि सेधतं अमीवाः सुऽजोषंसी उषसा सूर्येण च सोमं सुन्वतः अश्विना ॥१९॥ धेनूः जिन्वतं उत जिन्वतं विर्शः हुतं रक्षांसि सेधंतं अमीवाः सुऽजोषंसी उषसां सूर्येण च सोमं सुन्वतः अश्विना॥१८॥१६॥ अचेःऽइव शृणुतं पूर्वेऽस्तुतिं श्या-वऽश्रंश्वस्य सुन्वतः मृद्ऽच्युता स्ऽजीषंसी उषसां सूर्येण च अ-श्विना तिरः ऽ ऋह्यं ॥ १९॥ सर्गीन् ६इव सृज्तुं सुऽस्तुतीः उप श्यावऽश्रंत्रस्य सुन्वृतः मृद्ऽच्युता सुऽजोषंसौ उषसा सूर्येण च अर्थिना तिरःऽअहां ॥२०॥ रुश्मीन्ऽईव युक्कृतं अध्वरान् उप श्यावऽश्रेष्यस्य सुन्वृतः मृद्ऽच्युता स्ऽजीषंसौ उषसा सूर्येण च अर्षिना तिरःऽ ऋहां॥२१॥ अवीक्रयं नि यच्छतं पिवतं सो-म्यं मधुं आ यातं ऋषिना आ गृतं ऋवस्युः वां ऋहं हुवे ध्तं र-न्नानि दा्रशुर्वे॥२२॥ नुमःऽवाकेप्रऽस्थिते ऋध्वरे नुरा विवर्ध-णस्य पीतर्ये आ यातं अश्विना आ गृतं अवस्युः वां अहं हुवे धत्रं रत्नोनि दाु पुषे॥२३॥ स्वाहोऽकृतस्य तृंपृतं सुतस्य देवी अधंसः आ यानं ऋषिना आगुनं अवस्युः वां ऋहं हुवे धत्तं रानांनि दा-श्रुषे॥ २४॥ १९॥

॥३६॥ अविता असिसुन्वतः वृक्तऽ वंहिषः पिवं सोमं मदाय कंश्तुऽऋतो॰ यं ते भागं ऋधारयन् विश्वाः सेहानः पृतनाः उह जयः सं अप्सुऽजित् मुरुलीन् इंद्रु सृत्ऽपृते ॥१॥ प्र अव स्तीतारं मघडवन् अवं लां पिबं सोमं मदाय कं शतुडऋती॰ यं ते भागं अर्धारयन् विश्वाः सेहानः पृतेनाः उरु जयः सं ऋप्सुऽजित् मुरु-लान् इंद्र सुत्रपते ॥२॥ जुर्जा देवान् अविस अोर्जसा लां ।पिव सोमं मदायकं शत्र इकतो व्यं ते भागं अधारयन् विश्वाः सेहानः पृतंनाः उह जयः सं अप्सुऽजित् मुहत्वान् इंद्र सृत्ऽपते ॥३॥ ज-निता दिवः जनिता पृथियाः पिवं सोमं मदाय कं शतुऽऋतो॰ यंते भागं अधारयन् विश्वाः सेहानः पृतनाः उरु जयः सं ऋप्सु-ऽजित्मुरुत्वीन् इंद्रु सुत्ऽपृते॥४॥ जित्ता अश्वीनां जिता ग-वां ऋसि पिब सोमं मदाय कं श्तुऽऋती॰ यं ते भागं अधीरयन् विश्वाः सेहानः पृतनाः उरु जयः सं श्रुप्तुऽजित् मुरुलान् इंद्र सुत्रपते ॥५॥ अत्रीणां स्तोमं अद्भित्रवः मुहः कृधि पिवं सीमं मदीय कं शतुऽऋतो॰ यं ते भागं अधीरयन् विश्वीः सेहानः पृ-तेनाः उरु जयः सं ऋप्सुऽ जित् मुरुलान् इंद्र स्त्ऽपृते॥६॥ श्या-वऽश्रंत्रस्य सुन्वतः तथां पृणु यथां अपृंगोः अवेः कर्माणि कृ-ख्तः प्र चसदेस्युं ऋाविष्यु तं एकः इत् नृऽसह्यं इंद्रं ब्रह्माणि व्-र्धयन् ॥९॥ १८॥

॥३९॥ प्र इदं बसं वृच्डतूर्येषु आविष् प्र मुन्वतः श्चीऽप्ते इंद्रं विश्वाभिः ज्तिऽभिः माध्यंदिनस्य सर्वनस्य वृच्ऽह्न् अनेद्य पिवं सोमस्य वृज्ञिऽवः॥१॥सेहानः उप पृतंनाः अभि दुहंः श्ची-ऽप्ते इंद्रं विश्वाभिः ज्तिऽभिः माध्यंदिनस्य सर्वनस्य वृच्ऽह्न् अने द्य पिर्व सो मंस्य वृज्जि ऽवः॥२॥ एक ऽराद अस्य भवं नस्य राजिस श्वी ऽपते इंद्रं विश्वाभिः जिति ऽभिः माध्यंदिनस्य सर्व नस्य
वृच ऽह्न् अने द्य पिर्व सो मंस्य वृज्जि ऽवः॥३॥ सऽस्था वां ना यवयसि तं एकः इत् श्वी ऽपते इंद्रं विश्वाभिः जिति ऽभिः माध्यंदिनस्य सर्व नस्य वृच ऽहुन् अने द्य पिर्व सो मंस्य वृज्जि ऽवः॥४॥
स्रो मंस्य च प्र ऽयुजः च तं ईशिषे श्वी ऽपते इंद्रं विश्वाभिः जितिऽभिः माध्यंदिनस्य सर्व नस्य वृच ऽहुन् अने द्य पिर्व सो मंस्य वजि ऽवः॥५॥ स्वायं तं अवसि न तं आ विश्व श्वी ऽपते इंद्रं विश्वाभिः जिति ऽभिः माध्यंदिनस्य सर्व नस्य वृच ऽहुन् अने द्य पिर्व
सो मंस्य वृज्जि ऽवः॥६॥ श्वाव ऽश्वेश्वस्य रेभतः तथां शृणु यथां
अर्शृणोः अवेः कमी शि कृष्वतः प्र चसदेस्यं आ विश्व तं एकः इत्
नृ ऽसद्ये इंद्रं स्वचार्णि वर्ध यन्॥९॥ १९॥

॥३८॥ युद्धस्यं हि स्यः च्युत्विजां सस्तीं वाजेषु कर्मेऽसु इंद्रांग्री तस्यं बोधतं॥१॥ तोशासां र्याऽयावांना वृच्डहनां अपराऽजिना इंद्रांगी तस्यं बोधतं॥२॥ इदं वां मदिरं मधुं अधुंक्षन् अदि-ऽिभः नरः इंद्रांगी तस्यं बोधतं॥३॥ जुषेथां यद्धं इष्ट्यं सुतं सोमं स्याऽस्तुती इंद्रांगी आगतं नरा॥४॥ इमा जुषेथां सर्वना येभिः ह्यानि जह्युः इंद्रांगी आगतं नरा॥४॥ इमा जायवऽवंतिनं जुषेथां सुऽस्तुतिं ममं इंद्रांगी आगतं नरा॥४॥ इमा गायवऽवंतिनं जुषेथां सुऽस्तुतिं ममं इंद्रांगी आगतं नरा॥४॥ इमा गायवऽवंतिनं उभः आगतं देवेभिः जेन्यावसू इंद्रांगी सोमंऽपीतये॥९॥ श्यावऽवंतिं सोमंऽपीतये॥९॥ श्यावऽवंतिं सोमंऽपीतये॥९॥ श्यावऽवंतिं सोमंऽपीतये॥९॥ श्यावऽवंतिं सोमंऽपीतये॥९॥ श्यावऽवंतिं सोमंऽपीतये॥९॥ श्यावऽवंतिं सोमंऽपीतये॥१॥ एव वां अहे जत्ये यथां अहंवंत मेधिराः इंद्रांगी सोमंऽपीतये॥१॥ एव वां अहे जतये यथां अहंवंत मेधिराः इंद्रांगी सोमं-

স্ত্র জ হ, ব ং ২३.] ॥ ৭২६॥ [म॰ ৮. স্থ ৽ ૫. सू ৽ ३৫.

ऽपीतये॥९॥ आ अहं सरस्वतीऽवतोः इंद्राग्न्योः अवंः वृृ्णे याभ्यां गायुचं च्युच्यते॥१०॥२१॥

॥३९॥ अपिं अस्तोषि सुग्मियं अपिं ईका यजध्ये अपिः देवान् अनुकुनः उभे' हि विद्यें' क्विः अंतः' चरति दूत्यं नभंतां अन्यके सुमे॥१॥ नि अग्रे नव्यसा वर्चः तुनूषुं शंस एषां नि अरा-तीः रराव्णां विश्वाः अर्यः अरातीः द्तः युच्छंतु आऽमुरः नर्भतां अन्यके समे॥२॥ अग्ने मन्मानि तुभ्यं कं घृतं न जुद्धे आसनि सः देवेषुं प्रचिकिडि लंहि असि पूर्यः शिवः दूतः विवस्वंतः नभंतां ञ्जन्यके सुमे॥३॥ तत्ऽतंत् ऋग्निः वयः द्धे यथांऽयथा कृपरायति जुर्जाऽञ्चाहुतिः वसूनां शं च योः च मयः दुधे विश्वस्य देवऽहूंत्य नभंतां अन्यके समे॥४॥ सः चिकेत सहीयसा अग्निः चिचेण कर्मे-णा सः होतां शर्यतीनां दक्षिणाभिः ऋभिऽवृंतः दुनोतिं च प्र-तीव्यं नभंतां अन्यके सुमे॥ ।॥ २२॥ अप्तिः जाता देवानां अप्तिः वेद मतीनां अपीच्यं अप्रिः सः दूविगाः उदाः अप्रिः बारां वि ज्र्यांते सुऽ आहुतः नवीयसा नभंतां अन्यके समे॥६॥ अप्तिः दे-वेषुं संऽवंसुः सः विक्षु युज्ञियांसु आ सः मुदा काव्या पुरु विश्वं भूमं ऽइव पुष्यति देवः देवेषु यज्ञियः नभैतां अन्यके समे॥ ९॥ यः अ्याः सप्तरमानुषः श्रितः विश्वेषु सिंधुषु तं आ अगुन्म विऽप-स्त्यं मुंधातुः दुस्युहन् इतमं ऋषिं युज्ञेषु पूर्व्यं नभंतां ऋत्यके समे ॥ ।। अप्रिः नीर्णि निऽधातूनि आ खेति विदयां कविः सः नीन् एकाद्शान् इह यक्षंत् च पिप्रयंत् च नः विप्रः दूतः परि ऽकृतः नभंतां अन्यके समे॥ १॥ तं नः अग्रे आयुषु तं देवेषु पूर्व्य वस्वः

স্ত ६. স্ত ৽ ३. व॰ २५.] ॥ १२७॥ [म॰ ৮. স্ত্র॰ ५. सू॰ ४०.

एकंः इर्ज्यसि त्वां आपंः प्रिडस्नृतंः परि यृति स्वऽसेतवः नभंतां अन्यके समे ॥१०॥२३॥

॥४०॥ इंद्रांग्री' युवं सु नः सहैता दासंघः रियं येनं हळहा स-मत् इसुं आ वीळु चित् सहिषीमहिं अग्निः वनां ऽइव वातं इत् नभंतां ऋत्यके समे॥१॥ नहि वां ववयामहे ऋषं इंद्रं इत् यजामहे श्विष्ठं नृणां नरं सः नः कदा चित् अवैता गर्मत् आ वार्जंऽसा-तये गर्मत् आ मेधऽसातये नभंतां अन्यके सुमे॥२॥ ता हि मध्यं भरांगां इंद्रामी' ऋधिऽ सितः ती जं' कृविऽत्वना क्वी' पृच्छ्य-माना मुख्डयते सं धीतं अन्नुतं नुरा नभंतां अन्यके सुमे॥३॥ अभि अर्च नुभाकऽवत् इंद्रामी यजसी गिरा ययोः विश्वं इदं जगत् इयं द्योः पृथिवी मही उपऽस्थे विभृतः वसुं नभंतां ऋन्यके सुमे॥४॥ प्र ब्रह्मांशि नुभाकुऽवत् इंद्राग्निऽभ्यां इरज्यत या सन्न-ऽबुंधं ऋण्वं जिस्रऽबारं ऋप्ऽज्रण्तः इंद्रः ईशानः स्रोजसा नभंतां अन्यके समे॥ ॥ अपि वृश्व पुराग् ऽवत् वृततेः ऽइव गु-ष्पितं खोजः दासस्य दंभय वयं तत् अस्य संऽभृतं वसु इंद्रेश वि भजेमहि नभंतां अन्यके समे ॥६॥२४॥ यत् इंद्रायी जनाः इमे विऽद्धयंते तनां गिरा ऋसाकेभिः नृऽभिः वयं ससुद्धार्म पृतुन्यतः वनुयामं वनुष्यतः नभंतां अन्यके समे॥ १॥ या नु खेती अवः दि-वः उत्रचरातः उपं द्युरिभः इंद्राग्न्योः अनुं वृतं उहानाः यंति सिंधंवः यान् सीं बंधात् अमुंचतां नभंतां अन्यके समे॥ ।॥ पूर्वीः ते इंद्र उपं रमातयः पूर्वीः उत प्ररशंस्तयः सूनी हिन्वस्यं हरि-ऽवः वस्वः वीरस्यं आऽपृचंः याः नु साधंत नः धियः नभंतां अन्यके समे॥ ए॥ तं शिशीत सुवृक्तिऽभिः तेषं सलानं शुग्मियं

उतो' नु चित् यः श्रोजंसा शृष्णंस्य आंडानि भेदंति जेषंत् स्वः-ऽवतीः श्रपः नभंतां श्रन्यंके समे॥१०॥ तं शिशीत सुऽश्रध्यं सत्यं सत्वानं कृत्वियं उतो' नु चित् यः श्रोहंते आंडा शृष्णंस्य भेदंति श्रजैः स्वंऽवतीः श्रपः नभंतां श्रन्यंके समे॥११॥ एव इंद्रा-प्रिऽभ्यां पितृऽवत् नवीयः मंधातृऽवत् श्रंगिरस्वत् श्रवाचि चिऽधातुंना शर्मेणा पातं श्रस्मान् व्यं स्याम् पत्तंयः र्योणां ॥१२॥२॥॥

॥४१॥ अस्मै कं सु प्रऽभूतये वर्षणाय महत् ६ भ्यः अर्चे वि-दुः ऽतरिभ्यः यः धीता मानुंषाणां पृष्ठः गाः ऽईव रह्यंति नभंतां अन्यके समे ॥१॥ तं कुं सु समना गिरा पितृ णां च मन्मं ऽभिः नाभाकस्य प्रशस्तिऽभिः यः सिंधूनां उपं उत्रञ्जये सुप्तऽस्वसा सःमध्यमःनर्भंतां अन्यके समे॥२॥ सः श्वपंः परि सस्वजे नि उसः मायया द्धे सः विश्वं परि द्र्भतः तस्यं वेनीः ऋनुं वृतं उ्षः तिसः अवर्धयन् नभैतां अन्यके समे॥३॥ यः क्कुभः निऽधार्यः पृथि-व्यां अधिदर्भतः सः माता पूर्वे पदंतत् वर्रणस्य सधिसः हि गो-पाःऽईव इयैः नभंतां ऋन्यकेसुमे॥४॥ यः धृतीभुवनानां यः चु-साणां ऋषीच्यां वेदं नामांनि गुद्यां सः क्विः काव्यां पुरु रूपं द्यौःऽईव पुष्यति नभंतां अन्यके समे॥५॥२६॥ यस्मिन् विश्वानि कार्या चुके नाभिः ऽइव श्रिता चितं जूती सुप्यत बुजे गार्वः न संऽयुजे युजे अश्वीन् अयुक्षत नभैतां अन्यके समे॥६॥ यः आस् अन्तेः आऽश्ये विश्वा जातानि एषां परि धामानि ममेशत् व-र्रणस्य पुरः गर्ये विश्वे देवाः अनुं वृतं नभंतां अन्यके समे॥९॥ सः समुद्रः अपीच्यः तुरः द्यांऽईव रोहृति नि यत् आमु यर्जुः दुधे

सः मायाः अचिनां पदा असृंणात् नाकं आ अष्ट्त् नभंतां अ-न्यके समे॥ ७॥ यस्यं श्वेता विऽच्छाणा तिसः भूमीः अधिऽछितः चिः उत्ऽतराणि प्रतुः वर्षणस्य धुवं सदः सः सप्तानां इर्ज्यति नभंतां अन्यके समे॥ ०॥ यः श्वेतान् अधिऽनिर्निजः चन्ने कृष्णान् अनुं वृता सः धामं पूर्व्य मुमे यः खंभेनं वि रोदंसी अजः न द्यां अधीरयत् नभंतां अन्यके सुमे॥ १०॥ २०॥

॥४२॥ असंभात् द्यां असंरः विश्व ऽवंदाः अमिमीत वृद्िमाणं पृथिव्याः आ असीद्त् विश्वां भुवंनाित संऽराद् विश्वां इत् तािनं वर्णस्य वृतािनं ॥१॥ एव वृंद्स्व वर्रणं वृहंतं नृमस्य धीरं अमृतंस्य गोपां सः नः शमें चिऽवर्र्ष्णं वि यंसत् पातं नः द्यावा-पृथिवी उपऽस्थे॥२॥ इमां धियं शिक्षंमाणस्य देव ऋतुं दक्षं वृर्ण्णसं शिशाधि ययां अति विश्वां दुः उद्गा तरेम सुऽतमीणं अधिनावं रुहेम॥३॥ आ वां यावाणः अश्विना धीभः विप्राः अव्ववः नासंत्या सोमंऽपीतये नमंतां अन्यके समे॥४॥ यथां वां अविः अश्विना गीःऽभिः विप्राः अजीहवीत् नासंत्या सोमंऽपीतये नमंतां अत्वे जतये यथां अहं वंत मेधिराः नासंत्या सोमंऽपीतये नमंतां अत्वके समे॥६॥२६॥५॥॥ मेधिराः नासंत्या सोमंऽपीतये नमंतां अत्वके समे॥६॥२६॥५॥॥

॥४३॥ इमे विप्रस्य वेधसं अग्नेः अस्तृंतऽयज्वनः गिरंः स्तो-मांसः इर्ते॥१॥ अस्मेते प्रतिऽहर्येते जातंऽ वेदः विऽ चंषेणे अग्ने जनांमि सुऽस्तुतिं॥२॥ आरोकाःऽईव घ इत् अहं तिग्माः अग्ने तवं विषं:दत्रिभःवनांनि वृष्मति॥३॥ हर्रयः धूमऽकेतवः वा- तंऽजूताः उपं द्यवि यतंते वृथंक् अप्रयंः ॥४॥ एते त्ये वृथंक् अप्रयंः दुडार्सः सं ऋदस्त उषसांऽइव केतवंः॥५॥२०॥ कृष्णा रजांसि पुत्सुतः प्रुऽयाने जातऽवेदसः ऋप्तिः यत् रोधंति क्षमि॥६॥ धा-सिंकृरवानः श्रोषंधीः वर्षात् श्रुप्तिः न वायति पुनः यन् तर्रणीः अपि॥७॥ जिद्धाभिः अहं नंनमत् अचिषां जंजुणाऽभवंन् अ-यिः वनेषुरोचते॥६॥ अप्डमु अये सधिः तवं सः ओषंधीः अनु र्ध्यमे गर्भे सन् जायमे पुनः ॥०॥ उत् अग्रेतनं तत् घृतात् अचिः रोचते आऽहुतं निंसानं जुद्धः मुखे॥१०॥३०॥ उछाऽस्रचाय व-शाऽर्ञ्यनाय सोमंऽपृष्टाय वेधसे स्तोमैः विधेम अग्रये॥११॥ उत ला नर्मसा व्यं होतंः वेरे एयऽ ऋतो॰ अग्ने सुमित्ऽभिः ईमहे ॥१२॥ उत त्या भृगुऽवत् शुचे मनुष्वत् अग्रे आऽहुत् अंगिरस्वत् हवामहे॥१३॥ व हि अग्रे अग्रिना विप्रः विष्रेण सन्सता सर्वा सख्यां संऽद्ध्यसे॥१४॥ सः लं विप्राय दाुशुषे र्यि देहि सहिस्रणी अमें वीरऽवंतीं इषं॥१५॥३१॥ अमें भातंः सहंःऽकृत रोहित्ऽअ-श्व शुचिंऽवत इमं स्तोमं जुष्म्व मे ॥१६॥ उतत्वा अग्रे ममं स्तृतंः वाष्ट्रायं प्रतिऽह्यंते गोऽस्यं गावंःऽइव आशत्॥१९॥ तुभ्यं ताः अंगिरः ऽतम् विश्वाः सुऽश्चितयः पृथंक् अमे कामाय येमिर ॥१६॥ अग्निं धीभिः मनीषिणः मेधिरासः विपःऽचितः अग्न-ऽसद्याय हिन्विरे ॥१९॥ तं त्वां अज्मेषु वाजिनं तुन्वानाः अपे अध्वरं वहिं होतारं ईळते॥२०॥३२॥ पुरुष्वा हि सुऽहङ् असि विर्यः विर्याः अनुं प्रद्रभुः समत्द्रसुं ला हुवामहे॥२१॥ तं ईळिष् यः आऽहुंतः ऋग्निः विऽभाजते घृतैः दुमंनुः शृणवत् हवं॥२२॥ तंत्वा व्यंह्वामहे शृखंतं जातऽवैदसं अमे इंतं अप विषः॥२३॥ विशां राजानं अर्द्धुतं अधिऽअक्षं धर्मेणां दमं अग्नि ईळे सः ऊं

স্ত্র° ६. স্ত্র° ३. व॰ ३९.] ॥ १३१॥ [म॰ ৮. স্ত্র॰ ६. सू॰ ४४.

श्रवत्॥२४॥ अपि विश्वायुंऽवेपसं मंधे न वाजिनं हितं सिन वाज्याम्सि॥२५॥३३॥ अन् मृधाणि अपे विषः दहेन् रक्षांसि विश्वहां अपे तिरमेनं दी दिहि॥२६॥ यं लाजनां सः इंधते मृनुष्वत् अंग्रारःऽतम् अपे सः वोधि मे वर्चः॥२०॥ यत् अपे दिविऽजाः असि अप्पुऽजाः वा सहःऽकृत तं ला गीःऽभिः ह्वामहे ॥२८॥ तुभ्यं घ इत्ते जनाः इमे विश्वाः सुऽिश्वतयः पृषंक् धासि हिन्वंति अत्रवे ॥२०॥ ते घ इत् अपे सुऽश्चार्थः अहां विश्वां नृऽचर्यसः तरंतः स्याम दुःऽगहां॥३०॥३४॥ अपि मंद्रं पुरुऽप्रियं शीरं पाव्वक्रशोचिषं हत्रिभः मंद्रेभिः ईमहे ॥३०॥ सः लं अपे विभावक्रशोचिषं हत्रिभः मंद्रेभिः ईमहे ॥३०॥ सः लं अपे विभावत्रि सृजन् सूर्यः न र्षिमऽभिः शर्धन् तमां सि जिञ्चसे ॥३२॥ तत्ते सहस्वः ईमहे दाचं यत् न उप्डदस्यंति लत् अपे वार्यं वस्ते ॥३३॥३५॥

॥४४॥ संऽइधां ऋषि दुवस्यत घृतैः बोधयत ऋतिषि आ

श्रास्मिन् ह्व्या जुहोतन् ॥१॥ अभे स्तोमं जुष्म्व मे वर्धस्व अनेनंमन्मंना प्रतिसुऽज्ज्ञानि हुर्ये नः॥१॥ अप्रिं दूतं पुरः द्धे हुव्यऽवाहै उपं बुवे देवान् आसाद्यात् इह ॥३॥ उत्ते बृहंतंः अचैयः संऽइधानस्य दीदिऽवः अभे शुक्रासः ईरते ॥४॥ उपं वा
जुहः ममं घृताचीः यंतु हुर्येत् अभे हुव्या जुषस्व नः॥५॥३६॥
मदं होतारं ऋतिजं चिचऽभानुं विभाऽवं सुं ऋषि ईक्रे सः जं अवत्॥६॥ प्रत्नं होतारं ईद्धे सः जं अवत्॥६॥ प्रत्नं होतारं ईद्धे तुर्धे अप्रिं क्विठक्रंतुं अध्यराणां अप्रदेश्याः॥१॥ जुषाणः अंगिरःऽतम इमा ह्व्यानि आनुषक्
अभे यद्यं न्य ऋतुऽथा॥४॥ संऽद्धानः जं संत्य शुक्रंऽशोचे इह
आ वह चिकित्वान् देव्यं जनं॥९॥ विप्रं होतारं अदुहं धूमऽकेतुं

विभाऽवंसुं यज्ञानां केतुं ईमहे ॥१०॥३७॥ ऋग्नें नि पाहि नुःतं प्रति स्म देव रिषंतः भिंधि बेषंः सहुः ऽकृत्॥ ११॥ अप्रिः प्रत्नेन मन्मना मुंभानः तुन्वं स्वां कृविः विप्रेण वृव्धे॥१२॥ ऊर्जः न-पातं आहुवे अग्निं पावकऽशीचिषं अस्मिन् युत्ते सुऽअध्वरे॥१३॥ सः नः मिन्डमहः लं अप्रे शुक्रेण शोचिषा देवैः आस्ति वहि-षि॥१४॥ यः अप्रिंतन्वः दमें देवं मतेः सुप्यति तस्मे इत् दीद्यत् वसुं॥१५॥३८॥ अग्निः मूधी दिवः क्कुत् पतिः पृथियाः अयं अ-पां रेतांसि जिन्वति ॥ १६॥ उत् अमे शुर्चयः तर्वे शुक्राः भाजतः ईरते तवं ज्योतीषि अर्चयंः॥१९॥ ईिषषे वार्यस्य हिंदा चस्यं अग्ने स्वं:ऽपतिः स्त्रोता स्यां तर्व शर्मेणि ॥१८॥ त्वां अग्रे मुनीषिणंः वां हिन्वंति चित्तिऽभिः वां वृधेतु नुः गिरः॥१९॥ अदंशस्य स्व-धाऽवंतः दूतस्यं रेभंतः सदां ऋग्नैः सुख्यं वृखीुमुह् ॥२०॥३९॥ अप्रिः मुचित्रतऽतमः मुचिः विप्रः मुचिः क्विः मुचिः रोच्ते आऽहुतः ॥२१॥ उत ला धीतयः ममं गिरंः वृधेतु विश्वहां अये सख्यस्यं बोधिनः॥२२॥ यत् अप्रेस्यां अहं लंलं वा घ स्याः अहं स्युः ते सत्याः इह आऽिष्ठांः॥२३॥ वसुः वसुंऽपतिः हि कं अ-सि अग्रे विभाऽवंसुः स्यामं ते सुऽमती अपि॥२४॥ अग्रे धृत-ऽवंतायते समुद्रायंऽइव सिंधंवः गिरंः वाष्ट्रासंः ईरते॥२५॥४०॥ युवानं विषपतिं क्विं विश्वऽऋदं पुरुऽवेषसं ऋषिः शुंभामि म-न्मंऽभिः॥२६॥ यज्ञानां रुष्ये व्यं तिरमऽजंभाय वीळवे स्तोमैः इषेम अग्रये॥२०॥ अयं अग्रे ले' अपि ज्रिताभूतु संत्य तस्मै पा-वक मृळ्य ॥ २६॥ धीरंः हि ऋसिं ऋद्मऽसत् विप्रः न जागृंविः सदां अप्रे दीदयंसि द्यवि॥२०॥ पुरा ऋग्ने दुःऽड्तेभ्यः पुरा मृधेभ्यः कवे प्रनः आर्युः वसी' तिर ॥३०॥४१॥

॥४५॥ आ घ ये अपि इंधते स्तृणंति वहिः आनुषक् येषां इंद्रः युवां सखां॥१॥ बृहन् इत् इध्मः एषां भूरि शुस्तं पृयुः स्वरुः येषां इंद्रेः युवा सर्खा॥२॥ अयुंबः इत् युधा वृतं प्रूरेः आ अजित सर्व-ऽभिः येषां इंद्रः युवां सर्खा॥३॥ ऋ बुंदं वृच्ऽहा द्दे जातः पृच्छत् वि मातरं के उयाः के हु शृिखरे॥ ४॥ प्रति ता शवसी वदत् गिरी अपाः न योधिषत् यः ते श्रृ इत्वं आडच्के॥५॥४२॥ उत्त वं म्य-ऽवन् शृगु यः ने वष्टिं वविस्तितत्यत् वीळयांसि वीळु तत्॥६॥ यत् आजिं याति आजिऽकृत् इंद्रेः स्वश्वऽयुः उपं र्थिऽतमः र्-यिनां॥९॥ विसु विश्वाः ऋभिऽयुजः विज्ञन् विष्वंक्ययां वृहभ-वंनःसुष्रवंःऽतमः॥६॥ अस्माकंसुरथं पुरः इंद्रंःकृणोृतु सातयेन यंधूंविति धूर्तयः॥०॥ वृज्यामं ते परि विषः अरेते श्क्रदावने ग-मेमं इत् इंद्रु गोऽमंतः॥१०॥४३॥ शनैः चित् यंतः ऋद्रिऽवः अ-श्वंऽवंतः श्तुऽग्विनः विवर्श्वणाः अनेहसः॥११॥ ऊर्धा हि ते द्विऽदिवेसहस्रा सूनृतां शता जरितृऽभ्यः विऽमहेते॥१२॥ विस हिला धनंऽज्यं इंद्रे हळहा चित् आऽरुजं आऽदारिगाँ यथा गयं ॥१३॥ कुकुहं चित्ता कुवे मंदैतु धृष्णो दंदवः आ ला पृणि यत् ईसंहे॥१४॥ यः ते रेवान् अदिशुरिः प्रश्ममधे मघत्रेये तस्य नः वेदः शाभर॥१५॥४४॥ इमे कं ता वि चस्ति सर्वायः इंद्र सोमिनः पुष्टऽवैतः यथा पृष्ठुं॥१६॥ उत त्वा अवधिरं व्यं श्रुत्ऽकां संतै जतये दूरात् इह ह्वामहे॥१९॥ यत् शुश्रुयाः इमं हवं दुः ऽमंधे च-क्रियाः उत्मवेः आपिः नः अंतमः॥१६॥ यत् चित् हि ते अपि व्यथिः जुगुन्वांसः अमन्महि गोऽदाः इत् इंद्र बोधिनः॥१९॥ आ ता रंभं न जिव्रयः ररभ्म शवसः पते उश्मिसं ता सधऽस्थे आ ॥२०॥४५॥ स्तोचं इंद्राय गायत पुरु इन्म्णायं सत्वेने निकः यं वृत्

ख्ते युधि॥२१॥ अभित्या वृष्म सुते सुतं सृजामि पीतये तृंपवि अश्वहि मदै॥२२॥ मा ता मूराः अविषयः मा उप्ऽहस्वानः आ दुभन् मां की बृह्य ऽ हिषः वृनुः ॥२३॥ दुह त्वा गोऽपंरी एसा महे मंदंतु राधंसे सरः गौरः यथा पिब ॥२४॥ या वृत्र इहा प्रा-ऽवित सना नवां च चुच्युवे ता संसत् इसुं प्रवोचत्॥२५॥४६॥ अपिवत् क्दुवं सुतं इंद्रे सहस्रं ऽवाह्रे अचे अदेदिष्ट पौंस्यं॥२६॥ मत्यं तत् तुर्वशे यदी विदानः अहू वाय्यं वि आनुर् तुर्वेशे शमि ॥२९॥ तुर्शिं वुः जनानां चुदं वाजस्य गोऽमतः समानं जं प्र शंसिषं॥२६॥ सृभुक्षाणं न वर्तिवे उक्षेषं तुग्युऽवृधं इंद्रं सोमें स-चौ सुते॥२०॥ यः कृंतत् इत् वि योन्यं चिऽशोक्षीय गिरिं पृथुं गो-भ्यः गातुं निःऽएतवे ॥३०॥४०॥ यत् द्धिषे मनस्यसि मंदानः प्रइत्इयंश्विमा तत् कुः इंद्रमृळयं॥३१॥ दुभं चित् हि लाऽवंतः कृतं भृष्वे ऋधि समि जिगातु इंद्रु ते मनः ॥३२॥ तर्व इत् कुं ताः मु ड की तेयः असेन् उत प्रड शंस्तयः यत् इंद्र मृळयांसि नुः॥३३॥ मा नुः एकस्मिन् आर्गसि मा इयोः उत चिषु वधीः मा शूर् भूरिषु॥३४॥ बिभयं हि लाऽवंतः जुयात् ऋभिऽप्रभंगिनंः द्-स्मात् ऋहं कृतिऽसहः ॥३५॥४६॥ मा सख्युः शूनं आ विदे मा पुचस्य प्रभुऽवृसी॰ आऽवृत्वंत् भूतु ते मनः ॥३६॥ कः नु म्याः अमिथितः सर्वा सर्वायं अब्वीत् जहा कः अस्मत् ईष्ते॥३०॥ एवारे वृष्म सुते ऋसिन्वन् भूरि आवयः ऋभीऽईव निऽवता चरन्॥३८॥ आ ते एता व्चःऽयुजा हरीं' गृभ्णे मुमत्ऽरेषा यत् ई ब्रह्मडभ्यः इत् दर्दः॥३०॥ भिंधि विश्वाः ऋपं डिषः परि बार्धः जहि मृधः वसुं स्पार्हे तत् आ भर ॥४०॥ यत् वीळी इंद्र यत् स्थिरे यत् पशीने परां ऽभृतं वसुं स्पांई तत् आ भर ॥४१॥ यस्यं ते

স্ত্র°६.স্ত্র°४.व॰३.]॥ १३५॥ [म॰৮.স্ত্র॰६.सू॰४६.

विश्वऽमीनुषःभूरेः द्त्रस्यं वेदेति वसुं स्पाहि तत् आ भूर्॥४२॥ ॥४९॥३॥

॥४६॥ लाऽवंतः पुरुऽवसो॰ व्यं इंद्र प्रऽनेतः ॰ स्मसि स्थातः हरीणां॥१॥ लां हि सत्यं ऋद्भिष्ठवः विद्यदातारं इषां विद्यदातारं र्यीणां॥२॥ आ यस्यं ने महिमानं शतंऽजते शतंऽऋतो॰ गीः-ऽभिः गृ्गांति कारवः॥३॥ सुऽनीयः घ सः मत्यैः यं मुरुतः यं ऋयै-मा मिनः पांति ऋदुहैः॥४॥ दधानः गोऽमत् ऋषंऽवत् सुऽवीय आदित्यऽजूतः एधते सदा राया पुरुष्टस्पृहां॥५॥१॥ तं इंद्रं दानं ईमहे श्वसानं अभीवं ईशानं रायः ईमहे ॥६॥ तस्मिन् हि संति जतयः विश्वाः अभीरवः सची तं आ वहंतु सप्तयः पुरुऽवसुँ म-दीय हर्रयः सुतं॥९॥ यः ते मदः वर्रायः यः इंद्रु वृच्हन् इतमः यः आाऽद्दिः स्वंः नृऽभिः यः पृतंनासु दुस्तरः ॥ । यः दुस्तरः वि-श्वऽवार श्रवायाः वाजेषु श्रस्ति तुरुता सः नः श्विष्ठ सर्वना आ वसो गहि गुमेमं गोऽमंति वजे ॥ १॥ गुव्यो सुनः यथां पुरा ञ्च-श्वऽया उत र्ष्युऽया वृदिवस्य महाऽमह ॥१०॥२॥ नृहि ते श्रूर राधंसः अंतं विंदामिस्चा दृशस्य नः मघुऽवन् नु चित् अद्भिऽवः धियः वाजेभिः ऋाविष्य ॥ ११॥ यः ऋषः श्रवयत् इसंखा विश्वा इत् सः वेद् जिनम पुरुष्कताः तं विश्वं मानुषा युगा इंद्रं ह्वंते त्विषं यतऽस्चः॥१२॥ सः नः वाजेषु ऋविता पुरुऽवसुः पुरः-ऽस्याता मघऽवां वृच्ऽहा भुवत्॥१३॥ श्रिभ वः वीरं श्रंधंसः मदेषु गाय गिरा महा विऽचेतसं इंद्रै नामं श्रुत्यै शाकिनं वर्चः यथा ॥१४॥ ददिः रेक्णः तन्वे ददिः वसुं ददिः वाजेषु पुरुऽहूत वाजिनं

नूनं अर्थ॥१५॥३॥ विश्वेषां द्रुज्यंतं वसूनां समुद्धांसं चित् अस्य वर्षसः कृप् ऽयतः नूनं अति अर्थ॥१६॥ मृहः सु वः अरं इषे स्त-वामहे मीळहुषे अरंऽगुमायं जग्मये युज्ञेभिः गीःऽभिः विश्व-ऽर्मनुषां मुरुतां द्युश्चिमायं त्वा नर्मसा गिरा॥१९॥ ये पातयंते अज्मेडिमः गिरीणां सुडिमः एषां युवं मृहिडस्वनीनां सुसं तु-विऽस्वनीनां प्रअध्वरे॥१६॥ प्रुऽभंगं दुःऽमृतीनां इंद्रे श्विष्ठ आ भर रियं ऋसाभ्यं युज्यं चोद्यत् इमते ज्येष्ठं चोद्यत् इमते ॥१९॥ सनितः सुऽसंनितः उर्य चित्रं चेतिष्ठ सूनृत प्रश्सहां संऽराट् सहुरिं सहंतं भुज्युं वाजेषु पूर्व्ये॥२०॥४॥ स्रा सः एतु यः ईवंत् आ अदेवः पूर्ते आऽद्दे यथां चित् वर्शः अष्यः पृथुऽश्रवंसि कानीते अस्याः विऽउषि आऽद्दे॥२१॥ षृष्टिं सहस्रो अत्र्यस्य अयुता असनं उष्ट्रीनां विं्भतिं भूता दर्भ भ्यावीनां भूता दर्भ विऽर्अह-षीणां दर्श गवां सहस्रा ॥२२॥ दर्श श्यावाः सुधत्ऽरयः वीत-ऽवारासः ऋाशवः मृथाः नेमिं नि वृवृतुः ॥२३॥ दानांसः पृ-युऽश्रवंसः कानीतस्यं सुऽराधंसः रथं हिरुएययं दर्दत् मंहिष्टः मूरिः अभूत् विषष्टं अकृत् श्रवः॥२४॥ आ नः वायो महे तने याहि मखायं पार्जसे वयं हि ते चकुम भूरि दावने सद्यः चित् महि दावने ॥२५॥५॥ यः अर्थिभिः वहेते वस्ते उसाः चिः सप्त सप्ततीनां एभिः सोमेभिः सोमसुत्ऽभिः सोमुऽपाः दानाय मुक्तपूत्रपाः ॥२६॥ यः मे इ्मं चित् ऊं तमना अमंदत् चिचं दावने अर्डे अर्क्षे नहंषे सुऽकृतंनि सुकृत्ऽतराय सुऽऋतुंः ॥२९॥ जुच्य्ये वर्षुषि यः स्वुऽराट् जुत वायो पृतुऽसाः अर्घ्यंऽइ-षितं रजः ऽइषितं शुनां ऽइषितं प्रश्चनमं तत् इदं नु तत्॥२८॥ अधं प्रियं द्षिरायं षृष्टिं सहस्रो असनं अश्वीनां दत् न वृष्णौ॥२०॥

गावः न यूषं उपं यंति वर्धयः उपं मा आ यंति वर्धयः॥३०॥ अधं यत् चार्ये गुणे शृतं उष्ट्रांन् अचित्रदत् अधं श्वित्नेषु विंश्तिं शृता॥३०॥ शृतं दासे ब्ल्बूये विप्रः तरुक्षे आ द्देते ते वायो दसे जनाः मदैति इंदेऽगोपाः मदैति देवऽगोपाः॥३२॥ अधंस्या यो-षंणा मही प्रतीची वर्शं अष्ट्यं अधिऽरुक्ता वि नीयते॥३३॥६॥

॥४९॥ महि वः महुतां अवंः वर्षण मित्रं दा्रशुषे यं आदित्याः अभि दूहः रक्षेण न ई अघं नृश्त् अनेहसंः वः जतयः सुऽजतयः वः जतयः॥१॥ विद्देवाः अघानां आदित्यासः अपुरु आकृतिं पह्या वयः यथा उपरि वि असमे शमे युद्धत् अनेहसं वः जतयः मुऽजतयः वः जतयः॥२॥ वि अस्मे अधि शर्म तत् पक्षा वयः न यंतन विश्वानि विश्वऽवेद्सः वृद्ध्या मनामहे अनेहसः वः जतयः सुऽजतयः वः जतयः॥३॥ यस्मै ऋरांसत क्षयं जीवातुं च प्रऽचेतसः मनोः विश्वस्य घ इत् इमे आदित्याः रायः ईश्ते अने-हसः वः जतयः सुऽजतयः वः जतयः॥४॥ परि नः वृण्जन् अघा दुः ऽगानि रथ्यः यथा स्यामं इत् इंद्रस्य शर्मेणि आदित्यानां उत अवंसि अनेहसंः वः जतयः सुऽजतयः वः जतयः॥५॥९॥ परि-ऽह्नृता इत् अना जनः युष्माऽदेत्तस्य वायति देवाः अदंभं आश् वः यं आदित्याः ऋहेतन ऋनेहर्मः वः जतयः सुऽजतयः वः ज-तयः॥६॥ न तं तिरमं चन त्यजः न द्रासत् ऋभि तं गुरु यस्मै जं शमैसऽप्रयः श्रादित्यासः श्रराध्यं श्रुनेहसः वः जुतर्यः सुऽजुतर्यः वः जतयः॥९॥ युष्मे देवाः अपि सम्सि युध्यंतःऽइव वर्मेऽसु यूयं महः नः एनंसः यूयं अभीत् उरुषत अनेहसंः वः जतयः सु-ऽकतर्यः वः कृतर्यः ॥ ।। अदितिः नः उष्ट्यतु अदितिः शमे य-

छतु माता मित्रस्य रेवतः अर्थम्णः वर्रणस्य च अनेहसः वः जनर्यः सुऽजनर्यः वः जनर्यः ॥०॥ यत् देवाः शमे शर्णं यत् भद्रं यत् अनातुरं चिऽधातुं यत् वृद्धय्यं तत् अस्मासुं वि यंतन् अने-ह्रसः वः जतर्यः सुऽजतर्यः वः जतर्यः ॥१०॥।।। आदित्याः अवं हि ख्यतं अधि कूलात्ऽइव स्पर्शः सुऽतीृर्थे अवैतः युषा अनुं नुः ने-षुषु सुऽगं अनेहसः वः जुतयः सुऽजुतयः वः जुतयः॥११॥ न इह भुद्रं रुष्ठास्विने न अवुऽयै न उपुऽयै उत्त गर्वे च भुद्रं धेनवें वीरायं च श्रवस्यते अनेहसंः वः जतयः सुऽजतयः वः जतयः॥१२॥ यत् आविः यत् अपीच्यं देवांसः अस्ति दुःऽकृतं चिते तत् विश्वं आश्ले आरे अस्मत् द्धात्न अनेहसं वः जतयः सुऽजतयः वः जतयः ॥ १३॥ यत् चुगोषुंदुःस्वर्धं यत् चु ऋस्मे दुहितः दिवः चितायं तत् विभाऽवृरि आशाय परा वह अनेहसंः वः जतयः सुऽजतयः वः जनर्यः॥१४॥ निष्कं वा घकुणवंते सर्जं वाद्हितः दिवः चिते दुः-ऽस्वर्थं संवे आश्रे परि द्यासि अने हसः वः जतयः सुऽजतयः वः जतर्यः॥१५॥९॥ तत्ऽर्श्वचाय तत्ऽर्श्रपसे तं भागं उपऽसेद्वे वि-नायं च बितायं च उषंः दुःऽस्वधं वह अनेहसंः वः जतयः सुऽज-तर्यः वुः जुतर्यः॥१६॥ यथा कुलां यथा शुफं यथा ऋणं सुंऽनया-मिस एव दुःऽस्वधं संवें आशे सं न्यामुसि अनेहसंः वुः ऊतयः मुऽजतयः वः जतयः॥१९॥ अजैषा अद्य असेनाम च अभूम अ-नीगसः व्यं उषः यस्मीत् दुःऽस्वर्श्मोत् अभैष्म अपं तत् उच्छतु श्चनेहसः वः जतयः सुऽजतयः वः जतयः॥१८॥१०॥

॥४८॥ स्वादोः अभृष्ठि वर्यसः सुऽमेधाः सुऽआध्यः वृदिवो-वित्ऽतरस्य विश्वं यं देवाः जुत मत्यीसः मधु बुवंतः अभि सं-

ऽचरंति॥१॥ अंतः' चुप्र अगाः अदितिः भवासि अव्ऽयाता हरे-सः दैव्यस्य इंदी इंद्रस्य सुख्यं जुषागाः श्रीष्टी ऽइव धुरं अनु राये चुध्याः॥२॥ अपाम सोमं अमृताः अभूम अगन्म ज्योतिः अवि-दामदेवान् किं नूनं अस्मान् कृण्वृत् अरोतिः किं कुं धूर्तिः अ-मृत मत्यस्य॥३॥ शं नःभव हदे आ पीतः इंदो पिताऽईव सोम सूनवेसुऽशेवः सर्खाऽइवसंख्ये उरुऽशंस् धीरः प्रनः आयुः जी-वसें सोम तारीः ॥४॥ इसे मा पीताः युश्सः उरुष्यवः रथं न गा-वंःसं ऋनाहु पर्वेऽसु ते मा रुष्टांतु विऽस्नसः चरिचात् उतमा सा-मान् यव्यंतु इंदवः ॥५॥११॥ ऋग्निं न मा मृथितं सं दिदीपः प्र च्छ्य कृणुहि वस्यसः नः अर्थ हि ते मदे आ सीम मन्ये रेवान्-ऽइव प्रचर पुष्टिं ऋच्छं॥६॥ इषिरेणं ते मनसा सुतस्यं भक्षीमहि पिर्चस्यऽइव रायः सीमं राजुन् प्रनः आर्यूषि तारीः अहानि-ऽइव सूर्यः वासुराणि॥॥ सोमं राजुन् मुळयं नः स्वृस्ति तर्व स्मिस् वृत्याः तस्यं विडि अलंति दक्षः उत मृत्युः इंदो मा नः अर्थः अनु इकामं परा दाः ॥ ।। तं हि नः तन्तंः सीम गीपाः गा-चेंऽगाचे निऽसुसत्यं नृऽचछाः यत् ते व्यं प्रुऽमिनामं वतानि सः नुः मृळ सुऽस्खा देव वस्यः॥०॥ ऋदूदरेण सख्या सचेय यः मान रिषेत् हुर्डि अश्वपीतः अयं यः सोमः नि अधीय अस्मे तस्मै इंद्रं प्रऽतिरं एमि आयुः॥१०॥१२॥ अपंत्याः अस्युः अनि-राः अमीवाः निः अनुसन् तमिषीचीः अभेषुः आ सोमः अ-स्मान् अरुहृत् विऽहायाः अर्गन्म यत्रं प्रुऽतिरंते आयुः॥१९॥ यः नुः इंदुः पितुरुः हृत्ऽसु पीतः अमेत्यैः मत्यीन् आऽविवेशं तस्मे सोमाय ह्विषां विधेम मृळीके अस्य सुऽमती स्याम ॥१२॥ तं सोम पितृऽभिः संऽविदानः अनुं द्यावीपृथिवी आ तत्थ तसी

ते इंदो हिवमं विधेम व्यं स्याम पतंयः र्यीणां ॥१३॥ चातारः देवाः अधि वोचत नः मा नः निऽद्रा ईशत मा उत जिल्पः व्यं सोमस्य विश्वहं प्रियासः सुऽवीरासः विद्यं आ व्देम ॥१४॥ तं नः सोम विश्वतः व्यःऽधाः तं स्वःऽवित् आ विश् नृऽच्छाः तं नः इंदो जितिऽभिः सुऽजोषाः पाहि पृश्वातात् उत वा पुरस्तात् ॥१५॥१३॥६॥

॥ अथ वालिखल्यं॥

॥४०॥ ऋभि प्र वः सुऽराधंसं इंद्रै ऋचे यथां विदे यः जरितृsभ्यः मुघऽवां पुरुऽवसुः सहस्रेणऽइव शिर्ह्यति॥१॥ श्तानी-काऽइव प्रजिगाति धृष्णुऽया हंति वृचाणि दाशुषे गिरेःऽइव प्र रसाः अस्य पिन्विरे दर्वाणि पुरुष्भोजसः॥२॥ आत्वा सुतासः इंदेवः मदाः ये इंदु गिर्वृणः आपः नु वृज्जिन् अनु श्रोकां सरः पृ-गांति शूर राधंसे॥३॥ अनेहसं प्रऽतरं एं विवस् एं मध्यः स्वादिष्ठं ई पिव आ यथा मंद्सानः किरासि नः प्र खुद्राऽईव त्मना धृषत् ॥४॥ आ नः स्तोमं उप दुवत् हियानः अर्थः न सोर्नुऽभिः यं ते स्वधाऽवन् स्वदयंति धेनवंः इंद्रं कर्षेषु रातयः ॥५॥१४॥ उयं न वीरं नमसा उप सेदिम विऽभूतिं ऋशितऽवसुं उद्रीऽईव व-जिन् अवतः न सिंचते क्षरैति इंद्र धीतयः ॥६॥ यत् हु नूनं यत् वा यज्ञे यत् वा पृथिव्यां अधि अतः नः यज्ञं आणुऽभिः महे-ऽमते उयः उयेभिः आगृहि॥७॥ अजिरासः हरयः ये ते आश्रवः वाताःऽइव प्रुष्तिः येभिः अपत्यं मनुषः परिऽईयसे येभिः विश्वं स्वः हुशे॥६॥ एतावंतः ते ईमहे इंद्रं सुसस्यं गोऽमंतः य-या प्र आवंः मुघऽवन् मेध्यंऽऋतिथिं यथा नीपंऽऋतिथिं

अ॰६, अ॰४, व॰१६.] ॥ १४१॥ [म॰ t. अ॰६, **सू**॰ ५१,

धने ॥९॥ यथां कर्षे मुघुऽवृन् चुसदेस्यवि यथां पुक्थे दर्श-ऽत्रजे यथां गोऽर्शर्ये असंनोः ऋ जिर्ष्यनि इंद्रं गोऽर्मत् हिर्राय-ऽवत् ॥१०॥१॥॥

॥५०॥ प्रमु श्रुतं सुऽराधंसं अर्चे श्रुकं श्रुभिष्टंये यः सुन्वते स्तु-वृते काम्यं वसुं सुहस्रेणऽइव मंहते ॥१॥ शतऽर्श्वनीकाः हेतर्यः अस्य दुस्तराः इंद्रस्य संऽइषः महीः गिरिः न भुज्मा मुघवंत्ऽसु पिन्वते यत् ई सुताः अमंदिषुः॥२॥ यत् ई सुतासः इंदेवः अभि प्रियं अमंदिषुः आपः नधायि सर्वनं मे आवसी दुर्घाः ऽइव उप् दाशुषे॥३॥ अनेहसं वः हर्वमानं जतये मध्यः क्षरंति धीतयः आ ता वसो हर्वमानासः इंदवः उप सो नेषुं द्धिरे॥४॥ आ नः सोमें मुऽअध्यरे इयानः अत्यंः न तोशते यं ते स्वदाऽवन् स्वदैति गूर्तयः पौरे छंद्यसे हवं ॥ ५॥ १६॥ प्र वीरं उयं विविचिं धनऽस्पृतं वि-ऽभूतिं राधंसः महः उद्रीऽईव वृज्जिन् अवृतः वृमुऽत्वना सदी पीपेष दार्श्वे॥६॥ यत् हु नूनं प्राऽवितं यत् वा पृथियां दिवि युजानः इंद्र हरिऽभिः महेऽमते ऋषः ऋषेभिः आ गृहि॥९॥ रिषरासंः हर्रयः ये ते ऋसिधंः स्रोजः वातस्य पिप्रति येभिः नि दस्युं मनुषः निऽघोषयः येभिः स्वः परिऽई्यसे॥६॥ एतावंतः ते वसो विद्यामं भूर नव्यसः यथां प्रऽञ्जावंः एतं शंकृत्वे धने य-या वर्णं दर्णं इवजे ॥९॥ यथां कर्षे मघडवन् मेधे ऋघरे दीर्घ-ऽनीये दमूनिस यथा गोऽशर्ये असिसासः अद्भिऽवः मयि गोचं हरिऽस्त्रियं॥१०॥१७॥

॥ ५१॥ यथा मनी सांऽवरणी सोमं इंद्र ऋषिवः सुतं नीचे

ऽञ्जतियो मुघुऽवृन् मेध्यंऽञ्जतियो पुष्टिंऽगौ श्रुष्टिंऽगौ सची॥१॥ पार्षद्वाणः प्रस्केरवं सं असाद्यत् शयानं जित्रिं उर्द्वितं सहस्राणि असिसासत् गवां ऋषिः लाऽऊंतः दस्यवे वृकः॥२॥ यः उक्थे-भिः न विंधते चिकित्यः ऋषिऽचोदंनः इंद्रैतं अर्छ वद नव्यस्या मती ऋविष्यंतं न भोजसे॥३॥ यसमें ऋकें सुप्तऽशीषा गां ऋानृचुः विऽधातुं उत्रतमे पदेसः तु इमा विश्वा भुवनानि चिऋद्त् आत् इत् जनिष्ट पैरियं ॥४॥ यः नः दाता वसूनां इंद्रं तं हूमहे व्यं विद्य हि अस्य सुडमृतिं नवींयसीं गुमेमं गोडमंति वजे॥५॥१८॥ यस्मै नं वृसो दानायं शिक्षंसि सः रायः पीषं अन्नते तं ना व्यं मुघ-ऽवृन् इंद्र गि्वेंगाः सुतऽवंतः हुवामहे॥६॥ कुदा चन स्तरीः असि न इंद्र मुश्रमि दाशुषे उपंऽउप इत्नु मुघ्ऽवन् भूयः इत्नु ते दा-नं देवस्यं पृच्यते॥९॥ प्रयः नन् हो ऋभि स्रोजंसा ऋविं व्धेः पु-णौं निऽघोषयंन् यदा इत् अस्तंभीत् प्रथयंन् अमूं दिवं आत् इत् जुनिष्टु पार्थिवः॥৮॥ यस्यं ऋयं विष्यः आर्थः दासः शेव्धिऽपाः अरिः तिरः चित् अर्थे रूपमे पवीरिव तुभ्यं इत् सः अज्यते रुयिः ॥९॥ तुर्एयवंः मधुंऽमंतं घृत्ऽश्वृतं विप्रांसः श्रंके श्रानृचुः श्र-स्मे'र्यिः पृप्रये वृष्एयं शवंः ऋस्मे'सुवानासंः इंदवः॥१०॥१९॥

॥५२॥ यथां मनौ विवस्वित सो मं श्रुक्त अपिवः सुतं यथां चिते छंदेः इंद्र जुजीविस आयो माद्यसे सची॥१॥ पृषेधे मध्ये मात्रि-श्वेति इंद्र सुवाने अमंदयाः यथां सो मं दर्शं ऽश्विपेदशं ऽश्लोग्ये स्यू-मंऽरश्मी च्युनिसि॥२॥ यः उक्या केवंला द्धे यः सो मं धृषिता अपिवत् यस्मै विष्णुः चीणि पदा विऽच् क्रमे उपं मिचस्यं धर्म-ऽभिः॥३॥ यस्यं तं इंद्र स्तो मेषु चाक्तः वाजे वाजिन् श्तुऽक्रतो ॰ तं ला व्यं सृदुघाँऽइव गोऽदुईः जुहूमिसं श्रवस्यवंः॥४॥ यः नः
दातासः नः पिता महान् ज्यः ईशान्ऽकृत् अयोमन् ज्यः मघऽवां पुष्ऽवसुः गोः अश्रंस्य प्र दातु नः॥५॥२०॥ यस्मे लं वसीः
दानायं महंसे सः रायः पोषं इन्वृति वसुऽयवंः वसुंऽपितं श्तऽत्रंतुं स्तोमेः इंद्रं ह्वामहे॥६॥ कदा चन प्रयुक्तिस् ज्ञभे नि पासि जन्मंनी तुरीय अदित्य हवंनं ते इंद्रियं आ तस्थी श्रमृतं दिवि
॥९॥ यस्मे लं मघऽवन् इंद्र गिर्वृणः शिष्ट्यी शिष्ट्यंसि दाणुषे श्रस्तां वि मन्मं पूर्व्य बस्नं इंद्राय वीच्त पूर्वीः च्यतस्य बृहृतीः श्रमृन्
स्तां वि मन्मं पूर्व्य बस्नं इंद्राय वीच्त पूर्वीः च्यतस्य बृहृतीः श्रमृन्
स्तां ति मन्मं पूर्व्य बस्नं इंद्राय वीच्त पूर्वीः च्यतस्य बृहृतीः श्रमृन्
स्तां स्तोतुः मेधाः श्रमृष्ठात्॥०॥ सं इंद्रः रायः बृहृतीः श्रधूनुत सं
श्रोणी सं जं सूर्य सं श्रुकासः श्रुचयः सं गोऽ आंशिरः सोमाः इंद्रं
श्रमंदिषुः॥१०॥२९॥

স্ত্র• ६, স্ত॰ ৪, ব॰ ২६,] ॥ ৭৪৪॥ [म॰ ৮, স্ত৽ ६, মু৽ ५५,

धिष्ठः अवसे ते स्याम् भरेषु ते व्यं हो चीभिः उत देवहूं तिऽभिः सम्देश्वासेः मृनामहे॥०॥ अहं हि ते हृदिऽवः ब्रह्म वाज्ऽयुः आ-जिं यामि सदी जितिऽभिः त्वां इत् एव तं अमे सं अश्वऽयुः गृब्युः असे मृथीनां ॥৮॥२३॥

॥५४॥ एतत् ते इंद्र वीं यें गीः अभिः गृणंति कारवंः ते स्तोभंतः ऊंजे ऋावन् घृत्ऽश्रुतं पौरासः नुश्चन् धीतिऽभिः॥१॥ नद्यंते इंद्रै अवसे सुडकृत्यया येषां सुतेषुं मंदसे यथा संडव्ते अमंदः यथा कृशे एव असमे' इंद्र मत्स्व ॥२॥ आ नः विश्वे सऽजोषंसः देवा-सः गंतन उप नः वसंवः हुद्राः अवंसे नः आ गुमन् शृखंतुं म-रतः हवं॥३॥ पूषा विष्णुः हवनं मे सरस्वती अवंतु सुप्त सिंधवः आपः वातः पर्वतासः वनस्पतिः शृणोतुं पृथिवी हवं ॥४॥२४॥ यत् इंद्र राधः ऋस्ति ते माघीनं मघवत् इतम तेनं नः बोधि सध-हमाद्यः वृधे भर्गः दानायं वृच्डह्न्॥५॥ आजिंडपते नृहप्ते लं इत् हिन्ः वाजे आ वृष्टि सुडँऋतो॰ वीती होचांभिः उत देववी-तिऽभिःसुसुऽवांसःवि शृष्टि्रे॥६॥ संति हि अर्थे आऽशिषः इंट्रे आयुः जनानां अस्मान् नृष्ठस्व मघऽवन् उपं अवसे धुष्ठस्व पिपुषीं इषं॥९॥ व्यं ते इंदू स्तोमेंभिः विधेम तं अस्मार्कं श-त्ऽऋतो॰ महि स्थूरं शृश्यं राधः अहूयं प्रस्केखाय नि तोशय 1111111

॥५५॥ भूरि इत् इंद्रंस्य वीयें वि ऋखां ऋभि आ ऋयति राधः ते दस्यवे वृक्ष॥१॥ शृतं श्वेतासंः उक्षणंः दिवितारंः न रोचंते म्-हा दिवं न तस्तभुः॥२॥ शृतं वे शृन् शृतं शुनंः शृतं चर्माणि म्ला- तानि शृतं मे ब्ल्बज्ऽस्तुकाः अर्रषीणां चतुःऽशतं॥३॥ सुऽदे-वाः स्य काणायनाः वयःऽवयः विऽच्रंतः अश्वासः न चंऋमृत् ॥४॥ आत् इत् साप्तस्यं चकिर्न् न अनूनस्य महि श्रवः श्यावीः अतिऽध्यसन् पृथः चक्षुषा चन संऽनशे॥५॥२६॥

॥५६॥ प्रतिते द्स्यवे वृक्रराधः अद्धि अहं यं द्यीः न प्रथिना श्वः॥१॥ दशं मद्यं पौत्ऽक्रतः सहस्रां दस्यंवे वृक्षः नित्यात् रायः अमंहत्॥२॥ श्वां मे गर्दभानां श्वां ऊर्णाऽवतीनां श्वां दासान् अति स्रजः॥३॥ तत्रो' अपि प्र अनीयत् पूतऽक्रताये विऽर्ञः-क्षा अश्वानां इत् न यूथ्यां॥४॥ अर्चेति अप्तिः चिक्तिः ह्व्य-ऽवाद् सः सुमत्ऽरंथः अप्तिः श्वकेणं शोचिषां वृहत् सूरंः अरो-चत् दिवि सूर्यः अरोचत्॥५॥२०॥

॥५०॥ युवं देवा ऋतुंना पूर्व्यणं युक्ता रघेन त्विषं यज्जा आ अगुन्छतं नासत्या शचींभिः इदंतृतीयं सर्वनं पिषायः॥१॥ युवां देवाः चयः एकाद्शासः सत्याः सत्यस्यं दृहशे पुरस्तात् अस्माकं युक्तं सर्वनं जुषाणा पातं सोमं अधिना दीदिऽअग्नी०॥२॥ पनाय्यं तत् अधिना कृतं वां वृष्भः दिवः रजसः पृथिचाः सहसं शंसाः उत ये गोऽइंशी सर्वान् इत् तान् उपं यात पि-वध्ये॥३॥ अयं वां भागः निऽहितः यज्जा इमाः गिरंः नास-त्या उपं यातं पिर्वतं सोमं मधुंऽमंतं अस्मे प्र दाश्वांसं अवतं शचींभिः॥४॥२॥

॥५८॥ यं ऋतिजंः बहुधा कुल्पयंतः सऽचेतसः युद्धं दुमं वहँ-

স্ত্র° ६. স্ত্র° ৪. ব॰ ३२.] ॥ १४६॥ [म॰ ৮. স্ত্র॰ ৩. মূ॰ ६०.

ति यः अनूचानः बाह्यणः युक्तः आसीत् का स्वित् तर्च यर्जमानस्य संऽवित्॥१॥ एकंः एव अपिः बृहुधा संऽईडः एकंः सूर्यः विश्वं अनुं प्रऽभूतः एकां एव उषाः संव इदं वि भाति एकं व इदं वि ब्रमूव संव ॥२॥ ज्योतिष्मंतं केतुऽमंतं चिऽच्कं सुऽ खं रथं सु-ऽसदं भूरिऽवारं चिचऽमंघा यस्य योगे अधिऽज्ञे तं वां हुवे अति रिक्तं पिवध्ये॥३॥२०॥

॥५०॥ इमानि वां भागुऽधेयानि सिस्ते इंद्रावरुणा प्र महे सुतेषुं वां युझेऽयंझे हु सर्वना भुर्ग्ययंः यत् सुन्वते यर्जमानाय शिक्षंयः॥१॥ निःऽसिध्वंरीः ओषंधीः आपः आस्तां इंट्रावरुणा मृहिमानं आशत्या सिस्नंतुः रजंसः पारे अध्वनः ययोः शर्चुः न-किः अदेवः ओहेते॥शास्त्यं तत् इंद्राव्रुणा कृशस्य वां मध्यः अभि दुह्ते सप्त वाणीः ताभिः दा्ष्यांसै अवृतं शुभः पृती यः वां अर्थः ऋभि पाति चित्तिंऽभिः॥३॥ घृत्ऽप्रुषः सौम्याः जीरऽदानवः सप्त स्वसारः सदेने ज्ञातस्यं याः हु वां इंद्राव्क्णा घृत्ऽ श्रुतः ता-भिः ध्तं यर्जमानाय शिखातं॥४॥३०॥ अवीचाम महते सीभेगाय सत्यं लेषाभ्यां महिमानं इंद्रियं अस्मान् सु इंद्राव्हणा घृत्ऽश्वतः चिडिभः साप्त्रिभिः अवतं शुभः पती ॥।॥ इंद्रीवरुणा यत् सुषिsभ्यः मृनीषां वाचः मृतिं श्रुतं श्रुद्तं श्रये यानि स्थानानि श्र-मृजंत्धीराः युद्धं तुन्वानाः तपसा ऋभि ऋपश्यं॥६॥ इंट्रीवरुणा सौमन्सं अहंप्रं रायः पोषं यजमानेषु धत्तं प्रऽजां पुष्टिं भूति अ-स्मासुं धृतं दी्घायुऽत्वायं प्रतिरतं नः आयुः ॥९॥३१॥

॥ इति वालखिल्यं समाप्तं॥

॥६०॥ अप्रे आ याहि अपिऽभिः होतारं ता वृणीमहे आतां

अनक्ष प्रध्येता हविष्यंती यजिष्ठं बहिः आऽसदे॥१॥ अर्छ हि ला सहसः सूनो अंगिरः सुर्चः चरंति अध्वरे ऊर्जः नपातं घृत-उत्तेशं ईमहे अपिं यज्ञेषुं पूर्व्ये॥२॥ अपे कविः वेधाः असि होता पावक यस्यः मंद्रः यजिष्ठः अध्वरेषु ईड्याः विप्रेभिः शुक्र मन्म-ऽभिः॥३॥ अद्रीघं आ वह उशतः यविष्ठ्य देवान् अजस वीतये ञ्चिभ प्रयासि सुऽधिता ञ्चा वसो गहि मंदेस्व धीतिऽभिः हितः ॥४॥ लं इत् सुऽप्रयाः असि अप्रे चातः स्रुतः क्विः लां विप्रासः संऽर्धान दीद्ऽवः आ विवासंति वेधसः॥५॥३२॥ शोच शो-चिष्ठ दीदिहि विशे मयः रास्वं स्तोचे महान् असिदेवानां शर्मन् मर्मसुंतु सूरयः श्वुऽसहः सुऽऋययः॥६॥ यथा चित् वृडं ऋतसं अमें संडजूवेंसि खाँमें एव दह मिच्डमहुः यः अस्मुडधुक्दुःडम-न्मां कः च वेनंति॥९॥ मानः मतीय रिपवे रश्च स्विने मा अघ-ऽशंसाय रीर्धः ऋस्रेधत्ऽभिः तर्णिऽभिः यविष्ठ्य शिवेभिः पा-हि पायुऽभिः॥६॥ पाहिनः असे एकंया पाहि उत बितीयंया पा-हि गीः इभिः तिसृ इभिः ऊर्जी पते पाहि चतुसृ इभिः वसी ॥०॥ पाहि विश्वंसात् रक्षसंः अराव्णः प्रसम् वाजेषु नः अव लां इत् हि नेदिष्ठं देवऽतातये आपिं नश्चामहे वृधे॥१०॥३३॥ आ नः अप्रे वयःऽवृधंरियं पावक शंस्यं रास्वं चनः उपऽमाते पुरुऽस्पृहं सु-ऽनीती स्वयंशःऽतरं॥११॥ येनं वंसाम पृतंनामु शर्धतः तरंतः अर्थः आऽदिशः सः तं नः वर्धे प्रयंसा श्चीऽवसी॰ जिन्वं धियः वुसुऽविदः॥१२॥ शिशानः वृष्भः यथा ऋप्तिः सृंगे द-विध्वत् तिग्माः ऋस्य हर्नवः न प्रति ऽधृषे सुऽजंभेः सहसः यहः ॥ १३॥ नहि ते अये वृष्भ प्रति इधृषे जंभांसः यत् वि इतिष्ठंसे सः तं नः होतः मुऽह्तं ह्विः कृधि वंस्वं नः वायी पुरु॥ १४॥ शेषे

স্ত্র হৈ, স্থণ্ড, বৃণ ३९.] ॥ १४৮॥ [म॰ ৮. স্থণ্ড, মূণ ६৭.

वनेषु माचोः संता मतीसः इंधते अतंद्रः ह्या वह सिह विः ऽकृतंः आत इत् देवेषुं राजसि॥१५॥३४॥ सप्त होतारः तं इत् ईळते ता अग्ने सु ऽत्यजं अहं यं भिनत्ति अदिं तपंसा वि शोचिषां प्र अग्ने तिष्ठ जनान् अति॥१६॥ अग्निंऽअप्तिं वः अधिऽगुं हुवेमं वृक्त-ऽबंहिषः अग्निं हितऽप्रयसः श्रुष्यतीषुं आ होतारं चर्षशीनां॥१९॥ केतेन शर्मन् सचते सु ऽसामनि अग्ने तुभ्यं चिकित्वनां इष्रययां नः पुरु ऽह्वपं आभर वाजं नेदिष्ठं जत्ये॥१८॥ अग्ने जरितः वि-श्वतिः तेपानः देव रक्षसः अप्नोषिऽवान् गृह ऽपितः महान् असि दिवः पायुः दुरो णु ऽयुः॥१९॥ मा नः रक्षः आ वेशीत् आ-घृशिऽवसो भा यातुः यातु ऽमावतां प्रः ऽग्रुष्यू ति अनिरां अप सुधं अग्ने सेधं रक्षस्वनः॥२०॥३५॥

॥६१॥ उमयं शृणवंत् च नः इंद्रः अवीक् इदं वर्चः स्वाच्यां म्घऽवां सोमंऽपीतये ध्या शविष्ठः आ गम्त्॥१॥ तं हि स्व-ऽराजं वृष्भं तं ओजंसे ध्वणे निःऽत्त्रस्तुः उत उप्ऽमानां प्रयमः नि सीद्सि सोमंऽकामं हिते मनः॥२॥ आ वृष्स्व पुरु-ऽव्सो॰ सुतस्य इंद्र अधंसः विद्य हि ला हरिऽवः पृत्ऽस समहिं अर्थृष्टं चित् द्धृष्वणि॥३॥ अप्रांमिऽसत्य म्घऽवन् तथां इत् अ-स्त इंद्र क्रवां यथां वर्षः स्नेमं वाजं तवं शिप्रिन् अवंसा म्सु चित् यंतः अद्रिऽवः॥४॥ श्राध्य जं सु श्चीऽप्ते इंद्र विश्वांभिः जिति अतः भगं न हि ला य्श्मं वसु ऽविदं अनं श्रूर चरांमिस ॥५॥३६॥ पौरः अर्थस्य पुरुऽकृत् गवां असि जलाः देव हिर्ग्ययंः निकः हि दानं प्रिऽमधिषत् वे यत्ऽयंत् यामित् ता आभर्॥६॥ वं हि आ इहि चेरवे विदाः भगं वस्त्रयं चत् ववृष्ट्व म्घऽवन्

गोऽईष्टये उत् इंद्र अर्थंऽइष्टये॥७॥ तं पुरु सहस्राणि शतानि च यूथा दानायं मंहुसे आ पुरंऽद्रं चुकृम् विपंऽवचसः इंद्रं गायंतः अवसे॥ ।। अविपाः वा यत् अविधत् विपाः वा इंदू ते वर्चः सः प्र म्मंद्त् लाऽया श्तुऽऋतो॰ प्राचांऽमन्यो॰ ऋहंऽसन॥०॥ उय-ऽबाहुः मुख्ऽकृतां पुरंऽद्रः यदि मे शृणवंत् हवं वसुऽयवंः वसुं-ऽपतिं श्तऽत्रेतुं स्तोमैः इंद्रं हुवामहे॥१०॥३१॥ न पापासः म्-नामहे न अरोयासः न जळहंवः यत् इत् नु इंद्रं वृषं णं सचा सुते सर्वायं कृणवीमहै॥११॥ उ्यं युयुज्म पृतेनासु सुसुहिं च्युणऽकी-तिं अदांभ्यं वेदं भृमं चित् सनिता र्थिऽतमः वाजिनं यं इत् कं नर्शत्॥१२॥ यतः इंद्रभयामहे ततः नः अभयं कृधि मर्घऽवन् श्-ग्धि तवं तत् नः जितिऽभिः वि विषंः वि मृधः जिहि॥ १३॥ त्वं हि राधःऽप्ते राधंसः महः श्र्यंस्य श्रिसं विधृतः तं त्वा वयं मघऽवन् इंद्र गिर्वेगाः सुतऽवंतः ह्वामहे॥१४॥ इंद्रः स्पट् जुत वृच्ऽहा प्-रःऽपाः नः वरेरायः सः नः रक्षिषत् चर्मं सः मध्यमं सः पृश्वात् पातु नः पुरः ॥ १५॥ ३६॥ त्वं नः पृष्ठात् ऋधरात् उत्तरात् पुरः इंद्रं नि पाहि विश्वतः आरे असात् कृणुहि दैयं भ्यं आरे हेतीः अदे-वीः॥१६॥ अद्यऽअद्यश्वःऽश्वः इंद्रचास्व प्रेचनः विश्वा चनः जरितृन् सुत्ऽपृते अहा दिवा नक्षं चु रुखिषः ॥१९॥ प्रुऽभंगी पूरः मुघऽवां तुविऽमघः संऽमिश्वः वीयीय कं उभा ते बाहुः वृषंणा श्तुऽऋती॰ नि या वर्जं मिमिह्यतुः॥ १६॥३०॥

॥६२॥ प्रो अस्मै उपंऽस्तुतिं भरंत यत् जुजीवित उक्यैः इंद्रे-स्य माहिनं वर्यः वर्धेति सोमिनंः भद्राः इंद्रेस्य रातयः॥१॥ अयु-जः असंमः नृऽभिः एकः कृष्टीः अयास्यः पूर्वीः अति प्र व्वृधे

विश्वी जातानि ओजेसा भुद्राः इंद्रेस्य रातयः॥२॥ अहितेन चित् अवैता जीर ऽदानुः सिसासति प्रऽवाच्यं इंद्र तत् तवं वीयीणि करिष्यतः भद्राः इंद्रस्य रातयः ॥३॥ आ याहि कृणवाम ते इंद्रं ब-सांणि वर्धना येभिः शविष्ठ चाकनः भद्रं इह श्रवस्यते भद्राः इंद्रं-स्य रातयंः॥४॥ धृषतः चित् धृषत् मनंः कृणोषि इंद्र यत् तं तीत्रैः सोमैः सुपर्यतः नर्मःऽभिः प्रतिऽभूषतः भुद्राः इंद्रस्य रातयः॥५॥ अवं चृष्टे ऋचीषमः अवतान्ऽइंव मानुषः जुष्ट्री दर्शस्य सोमि-नः सर्खायं कृ्णुते युजं भद्राः इंद्रस्य रात्यः ॥६॥४०॥ विश्वे ते इंद्र वीर्ये देवाः अनुं ऋतुं दुदुः भुवंः विश्वस्य गोऽपंतिः पुरुऽस्तुत्म-द्राः इंद्रेस्य गुतर्यः ॥७॥ गृणे तत् इंद्रु ते शर्वः उपुडमं देवडतातये यत् हंसि वृत्रं छोजसा श्चीऽपृते भुद्राः इंद्रेस्य रातयः ॥ ।॥ सर्म-नाऽइव वृषुष्यतः कृणवंत् मानुषा युगा विदे तत् इंद्रः चेतंनं अधं श्रुतः भुद्राः इंद्रेस्य रातयः ॥०॥ उत् जातं इंद्रु ते शर्वः उत् त्वां उत् तर्व ऋतुं भूरिऽगो॰ भूरि वृवृधुः मघंऽवन् तर्व शर्मेशि भुद्राः इं-द्रेस्य रातर्यः॥१०॥ ऋहं च तं च वृच्डह्न् सं युज्याव सनिडभ्यः आ अरातिऽवा चित् अद्भिऽवः अनुं नौ शूर् मंसते भद्राः इंद्रेस्य रातयः ॥११॥ सत्यं इत् वै ऊं तं व्यं इंद्रं स्तवाम् न अनृतं म-हान् असुंन्वतः वृधः भूरि ज्योतीिष सुन्वतः भुद्राः इंद्रेस्य रातयः 1192118911

॥६३॥ सः पूर्व्यः महानां वेनः ऋतुंऽभिः श्रान्जे यस्यं हारां मनुः पितादेवेषुं धियः श्रान्जे॥१॥ दिवः मानं न उत्सद्न्सो-मंऽपृष्ठासः अद्यः उक्या बसं च शंस्यां॥२॥ सः विद्वान् अंगि-रःऽभ्यः इंद्रः गाः अवृणोत् अपं स्तुषे तत् अस्य पौंस्यं॥३॥ सः प्र- স্ত্র হৈ অণ্ড বণ্ড ধ.] ॥ ৭৭৭ ॥ [দণ্চ. স্ত্রণ্ড ১. মুণ্ট্ ১.

निऽयो क्विऽवृधः इंद्रंः वाकस्यं वृक्षणिः शिवः अकस्यं होमीन अस्मऽचा गंतु अवसे॥४॥ आत् कं नुते अनुं ऋतुं स्वाहां वरस्य यज्यवः श्वाचं अकाः अनूषत इंद्रंगोचस्यं दावने॥५॥ इंद्रंविश्वां-निवीयी कृतानि कर्वानि च्यं अकाः अध्यरं विदुः॥६॥४२॥ यत् पांचंऽजन्यया विशा इंद्रं घोषाः असृंश्वत असृंशात् वृहेणां विपः अर्थः मानस्य सः श्वयः॥९॥ इ्यं कं ते अनुंऽस्तुतिः च्कृषे तानि पौंस्या प्र आवः चक्रस्यं वृत्ति।॥६॥ अस्य वृष्णः विऽ ओदंने उरु कृमिष्ट जीवसे यवं न पृश्वः आ द्दे॥९॥ तत् द्धानाः अवस्यवंः युष्पाभिः दश्वंऽपितरः स्यामं म्हत्वंतः वृधे॥१०॥ वर कृत्वियाय धासे कृषंऽभिः श्रूर्नोनुमः जेषां म इंद्र त्वयां युजा॥११॥ अस्मे । हदाः मेहनां पर्वतासः वृच्ऽहत्ये भरंऽहूतौ स्ऽजोषाः यः शंसते स्तुवते धार्यिप्जः इंद्रंऽज्येष्ठाः अस्मान् अवंतु देवाः॥१२॥४३॥

॥६४॥ उत्ता मंदंतु स्तोमाः कृणुष्व राधः ऋदिऽवः अवं ब्रसऽ विषंः जिह ॥१॥ पदा प्राणीन् ऋराधसः नि बाधस्व महान्
ऋमि नहि ता कः चन प्रति॥२॥ तं ईशिषे सुतानां इंद्रं तं ऋसुंतानां तं राजां जनांनां॥३॥ आ इहि प्र इहि स्रयः दिवि आऽघोषंन् चर्षणीनां आ उभे पृणामि रोदंसी ॥४॥ त्यं चित् पर्वतं गिरिं शतऽवंतं सहस्रिणं वि स्तोतृऽभ्यः हरोजिष्य॥५॥ व्यं जं ता
दिवां सुते व्यं नक्तं ह्वामहे आसाकं कामं आ पृण्॥६॥४४॥ कं
स्यः वृष्भः युवां तुविऽग्रीवं अनांनतः ब्रह्मा कः तं सप्पर्यति॥९॥
कस्यं स्वित् सर्वनं वृषां जुजुषान् अवं गृद्धति इंद्रं कः जं स्वित्
आ चक्ते॥६॥कं ते दानाः असस्यत् वृचंऽहन् कं सुऽवीर्या उक्षे कः
जं स्वित् अतंमः॥९॥ अयं ते मानुषे जने सो मः पूरुषं सूयते तस्यं

স্থ° ६. স্থ° ৪. व॰ ৪৮.] ॥ १५२॥ [म॰ ৮. স্থ॰ ৩. सू॰ ६६.

आ इहि प्रद्वि पिर्व ॥१०॥ अयं ते शर्ये गाऽविति सुऽसोमायां अधि प्रियः आर्जीकीये मृदिन्ऽतमः ॥११॥ तं अद्य राधंसे मृहे चारं मदीय घृष्वंये आ इहि ईं इंद्र द्वं पिर्व ॥१२॥४५॥

॥६५॥ यत् इंद्र प्राक् अपांक् उदंक् न्यंक् वा हू यसे नृऽभिः आ
याहि तू यं आणुऽभिः॥१॥ यत् वा प्रऽस्रवं से दिवः माद्यसि स्वंःऽनरे यत् वा समुद्रे अधंसः॥२॥ आ ला गीःऽभिः महां उठं हुवे
गांऽ इंव भोजसे इंद्र सो मंस्य पीत्रये॥३॥ आते इंद्र महिमानं हरेयः देव ते महंः रथे वहुं तु विश्वतः॥४॥ इंद्र गृणीिषे कं स्तुषे महान्
उयः ई शान्ऽकृत् आ इहि नः सुतं पिष्व॥५॥ सुतऽवंतः ला व्यं
प्रयंस्वंतः ह्वामहे इदं नः बहिः आऽसदे॥६॥४६॥ यत् चित् हि
शर्मतां असि इंद्र साधारणः लं तं ला व्यं ह्वामहे॥७॥ इदं ते सीम्यं मधुं अधुंखन् अद्रिंऽभिः नरः जुषाणः इंद्र तत् पिष्व॥६॥ विश्वान् अर्थः विपःऽचितः अति ख्यः त्यं आगहि अस्मे धेहि श्रवंः बृहत्॥९॥ दाता मे पृषंतीनां राजां हिर्राय् ऽवीनां मा देवाः
म्यऽवां रिष्त्॥१०॥ सहस्रे पृषंतीनां अधं चंद्रं बृहत् पृथु शुक्तं
हिर्रायं आ द्दे॥१०॥ नपातः दुःऽगहस्य मे सहस्रेण सुऽराधंसः
श्रवः देवेषुं अकृत् ॥१२॥४९॥

॥६६॥ तरः इभिः वः विदत् इवसुं इंद्रं सुइवाधः जत्ये वृहत् गायंतः सुत्रुसोमे अध्यरे हुवे भरं न कारिगाँ॥१॥ न यंदुधाः वरंते न स्थिराः सुरः मदे सुइश्चिमं अधिसः यः आइहत्यं श्र्मानायं सुन्वते दातां जिर्वे उक्थां॥२॥ यः श्र्मः मृक्षः अध्यः यः वा कीर्जः हिर्गययः सः जवस्यं रेज्यति अपं इवृति इंद्रः गर्थस्य वृच् इहा

॥३॥ निऽखानं चित् यः पुरुऽसं्भृतं वसुं उत् इत् वर्षति दाृशुंधे वजी सुऽश्रिपः हरिऽऋषः इत् कुर्त् इंद्रः ऋली यथा वर्शत्॥४॥ यत् व्वंथं पुष्ठ स्तुत् पुरा चित् शूर् नृ णां व्यं तत् ते इंद्र संभ्राम्-सि यझं उक्यं तुरं वर्चः॥५॥४६॥ सर्चा सोमेषु पुरुऽहूत वजिऽवः मदाय द्युक्षु सोमुऽपाः लं इत् हि बुद्धु दकृते काम्यं वसुं देष्ठः सुन्वते भुवं:॥६॥ व्यं एनं इदा हाः अपीपेम इह वृज्जिणं तस्में जं अद्य सुमना सुतंभुर आ नूनं भूषत श्रुते॥७॥ वृकः चित् ऋस्य वार्णः ज्राडमियः आ व्युनेषु भूषति सः इमं नः स्तोमं जुजुषाणः आ गृहि इंद्रेप्रचित्रयां धिया॥६॥ कत् कुं नु अस्य अकृतं इंद्रस्य अस्ति पौंस्यं केनी नु कं श्रीमंतेन न शुश्रुवे जनुषं: परि वृच्डहा॥०॥ कत् जुं महीः अधृष्टाः अस्य तर्विषीः कत् जुं वृत्रुद्धः अस्तृतं इंद्रेः विश्वान् बेुकुऽनारान् ऋहुः ऽहर्शः जुत ऋलां पुणीन् ऋभि ॥१०॥४९॥ व्यं घृते अपूर्या इंद्रं ब्रह्माणि वृच्डह्न् पुरुडतमासः पुरुऽहूत् वृज्जिऽवः भृतिं न प्रभुरामुसि ॥१०॥ पूर्वीः चित् हिले तुविऽकूर्मिन् आऽशमः हवंते इंद्र जतयः तिरः चित् अर्थः सर्वना आवसो 'गृहि शविष्ठ श्रुधि मे हवं॥१२॥ वृयं घु ते ले 'इत् जं 'इंद्रं विप्राः अपि स्मृसि नृहि त्वत् अन्यः पुरुऽहूत् कः चन मर्घऽवन् अस्ति मुर्डिता॥१३॥ तं नुः अस्याः अमेतेः उत क्षुधः अभिऽशंस्तेः अवं स्पृधि लं नुः ऊती तवं चित्रयां धिया शिक्षं शचिष्ठ गातु-ऽवित्॥१४॥ सोमः इत्वः सुतः ऋस्तु कलंयः मा विभीतन् ऋपं इत् एषः ध्वस्मा अयति स्वयं घु एषः अपं अयति॥१५॥५०॥

॥६०॥त्यान् नु ख्वियांन् अवंः खादित्यान् याचिषामहे सु-ऽमृळीकान् अभिष्टंये॥१॥ मितःनः अति अंहतिं वर्षणः पूर्वत्

अर्यमा आदित्यासः यथा विदुः॥२॥ नेषां हि चिचं उक्थं वर्षणं अस्ति दाप्युषे आदित्यानां अरं ऽकृते॥३॥ महि वः महतां अवः वर्षण मिर्च अर्थेऽमन् अवांसि आ वृणीमहे॥४॥ जीवान् नः अभि धेतन आदित्यासः पुरा हर्यात् कत् हु स्य हुवनुऽश्रुतः॥५॥ ॥५१॥ यत् वः श्रांतायं सुन्वते वर्ष्णं अस्ति यत् छ्दिः तेनं नः अ-धि वोचत्॥६॥ अस्ति देवाः अंहोः उरु अस्ति रत्नं अनागसः आदित्याः अर्डुतऽएनसः॥७॥ मा नुः सेतुः सिसेत् अयं महे वृ-ण्कु नः परि इंद्रेः इत्हि श्रुतः वृशी॥६॥ मा नः मृचा रिपूर्णां वृजिनानां अविष्यवः देवाः अभि प्र मृक्षुत्॥ ए॥ उत लां अदिते महि ऋहं देवि उप बुवे सुऽमृळीकां ऋभिष्टंये॥१०॥५२॥ पिष दीने गुभीरे आ उर्यं उपुने जिघांसतः मािकः तोकस्यं नः रिषत् ॥ ११॥ अनेहः नः उरुऽवजे उर्द्धचि वि प्रऽसर्तवे कृधि तोकार्य जीवसे॥१२॥ ये मूर्धानः स्तितीनां अदेशासः स्वऽयंशसः वृता रखंते अदुहै:॥१३॥ ते नुः आसः वृकाणां आदित्यासः मुमोचत स्तेनं बहंऽईव ऋदिते॥१४॥ अपौ सुनुः इयं शर्रः आदित्याः अप दुःऽमृतिः अस्मत् एतु अनंघुषी॥१५॥५३॥ शर्यत् हि वः सुऽदा-न्वः आदित्याः जतिऽभिः व्यं पुरा नूनं बुभुज्महे ॥१६॥ शर्यंतं हि पुडचेत्सः प्रति इयंतं चित् एनंसः देवाः कृणुष जीवसं॥१९॥ तत् सुनः नव्यं सन्यंसे आदित्याः यत् मुमीचित बंधात् बृडंऽईव अदिते॥१६॥ न अस्मार्कं अस्ति तत् तरंः आदित्यासः अतिऽस्कदे यूयं असमभ्यं मुळत्॥१९॥ मा नुः हेतिः विवस्वतः आदित्याः कृतिमा शर्रः पुरा नु ज्रासः वधीत्॥२०॥ वि सु हेषः वि अं-हुतिं आदित्यासः वि संऽहितं विष्वंक् वि वृहुत् रपः ॥२१॥ 114811811

॥६८॥ ञा ता रथं यथां जतये सुमायं वृत्याम् सि तुविऽकू मि च्युतिऽसहं इंद्रं शविष्ठ सत्ऽपेते॥ १॥ तुर्विऽ पुष्म तुर्विऽ ऋतो॰ शचीऽवः विश्वया मृते आ प्रमाय मृहिऽल्ना॥२॥ यस्यं ते म्-हिना महः परि ज्मायंतं ई्यतुः हस्तां वजं हिर्ग्ययं॥३॥ विश्वा-नरस्य वः पतिं अनानतस्य शवंसः एवैः च चर्षणीनां जती हुवे रयानां॥४॥ ऋभिष्टंयेसदाऽवृधं स्वःऽमीळहेषु यं नरः नानां ह-वंते जतये॥५॥१॥ प्रःऽमाचं ऋचीषमं इंद्रं च्यं सुऽराधंसं ईशानं चित् वसूनां ॥६॥ तंऽतं इत् राधंसे महे इंद्रं चोदामि पीतये यः पूर्व्या अनु उस्तुतिं ईशे कृष्टीनां नृतुः॥०॥ न यस्य ते श्वसान स-खं आनंशं मत्यः निकः शवांसिते नुश्त्॥ । । ता ऽर्जतासः ता युजा अप्रसु सूर्ये महत् धनं जयेम पृत्रसु वृज्जिऽवः ॥०॥ तंत्वा युद्धेभिः ईमुहु तं गीःऽभिः गिवृणःऽतम इंद्रं यथा चित् आविष वाजेषु पुरुष्ठमायं॥१०॥२॥ यस्य ते स्वादु सुख्यं स्वाही प्रधनीतिः अद्भिष्ठवः यद्यः वितंतसाय्यः॥११॥ उरु नः तन्वे तने उरु स्रयाय नः कृषि उह नः यंधि जीवसे॥१२॥ उहं नृ ८भ्यः उहं गर्वे उहं र-याय पंथां देवऽवीतिं मनामहे॥१३॥ उपं मा षर् बाऽबां नरः सोमंस्य हषीं तिष्ठंति स्वादुऽरातयः॥१४॥ ऋजी इंद्रोते आद्दे हरीं ऋषंस्य सूनवि आश्वडमेधस्य रोहिता॥१५॥३॥ सुडर-यान् ऋातिथिऽग्वे सुऽऋभीत्रून् ऋार्क्षे ऋाश्वऽमेधे सुऽपेश्रसः ॥१६॥ षट् अश्वीन् आतिथिऽग्वे इंद्रोते वधूऽमंतः सची पूत-ऽक्रती सन्॥१९॥ आ एषु चेत्त वृषंग्र वती अंतः क्रु जेषुं अ-र्षी सु ऽ अभी शुः कशांऽवती॥ १८॥ न युष्मे वाज ऽ बंधवः नि-नित्सुः चन मत्यैः अवद्यं अधि दीधरत्॥१९॥४॥

॥६९॥ प्रद्रप्रे वृः चिदस्तुभं इषं मृंदत् द वीराय इंदेवे धिया वः मेधऽस्तिये पुरंऽध्या ऋ विवासित॥१॥ नदं वः श्रोदेतीनां नदं योयुवतीनां पतिं वः अध्यानां धेनूनां इषुध्यसि ॥२॥ ताः अस्य सूदंऽदोहसः सोमं श्रीणंति पृश्नयः जन्मन् देवानां विशः चिषु ञ्चा रोचने दिवः ॥३॥ ञ्चाभि म गोऽपतिं गिरा इंद्रै ऋचे यथां विदे मूनुं मृत्यस्य मृत्रपतिं ॥४॥ आ हर्यः मृमुजिरे अर्षाः अधि बहिषि यर्च अभि संऽनवामहे॥५॥५॥ इंद्राय गावः आ ऽशिरं दुदृहे वृजिणे मधुं यत् सीं उप्डह्रो विदत्॥६॥ उत् यत् ब्रधस्यं विष्टपं गृहं इंद्रः च गन्वहि मध्यः पीता सचेवहि चिः सप्त सख्युः पुदे॥९॥ अर्चेत प्र अर्चेतु प्रियंऽमेधासः अर्चेत अर्चेतु पुचुकाः उतपुरं नधृषाु अर्चेत्॥ । ॥ अवं स्वराति गर्गरः गोधा परि सनि-स्वनत् पिंगा परि चनिस्कद्त् इंद्रीय ब्रह्मं उत् इयंतं ॥९॥ आ यत् पतंति एन्यः सुऽदुर्घाः ऋनंपऽस्फुरः ऋपुऽस्फुरं गृभायत सोमं इंद्रीय पार्तवे ॥१०॥६॥ अपात् इंद्रीः अपात् अप्राः विश्वे देवाः अमृत्मत् वर्षणः इत् इह खयत् तं आपः अभि अनूषत् वृत्सं सं-शिश्वरीःऽइव ॥ ११॥ सुऽदेवः ऋसि वृह्ण यस्य ते सुन्न सिंधवः अनुऽक्षरंति काकुदं सूर्म्यं सुषि्रांऽईव॥१२॥ यः व्यतीन् अफां-णयत् सुऽयुक्तान् उपं दाुशुंघे तुकः नेता तत् इत् वर्षुः उपुडमा यः अमुच्यत॥ १३॥ अति इत् ऊं श्रुत्रः ओहते इंद्रः विश्वाः अति हिषः भिनत् कृतीनः ओट्नं पुच्यमानं प्रः गिरा॥१४॥ अर्भुकः न कुमारकः अधि तिष्ठत् नवं रथं सः पृष्ठ्त महिषं मृगं पिचे माचे विभुऽऋतुं॥१५॥ आतु सुऽशिप्र दंऽपृते रथं तिष्ठ हिरुग्ययं अर्थ द्युसंस्चेवृहिस्हसंऽपादं अर्षं स्वस्ति ऽगां अनेहसं॥१६॥ तं घु ई इत्या नुमस्तिनः उप स्व इराजं आसते अधि चित् अस्य

सुऽधितं यत् एतं वे आऽवृत्यैति द्वने॥११॥ अनु प्रत्नस्ये ओ-कसः प्रियऽमेधासः एषां पूर्वी अनु प्रऽयेति वृक्तऽविहिषः हि-तऽप्रयसः आषात्॥१८॥९॥

॥७०॥ यः राजां चुर्षे गीनां यातां रथेंभिः ऋधिंऽगुः विश्वांसां त्रता पृतंनानां ज्येष्ठः यः वृच्डहा गृर्णे॥१॥ इंद्रं तं शुंभु पुरुडहु-न्मन् अवसे यस्य बिता विऽधतेरि हस्ताय वर्जः प्रति धायि दुर्श-तः महः दिवे न सूर्यः॥२॥ निकः तं कर्मेणा न्यत् यः चकारं सं-दाऽवृधं इंद्रं न युद्धैः विष्यऽगूंति ऋभ्वंसं ऋधृष्टं धृष्णुऽऋोजसं॥३॥ ऋषोळहं उयं पृतंनासु ससहिं यस्मिन् महीः उरुऽजयः संधेन-वंः जायमाने अनोन्वुः द्यावंः सामः अनोन्वुः॥४॥ यत्द्यावंः इंद्र ते शतं शतं भूमीः उतस्युः न ता वजिन् सहसं सूर्याः अनु न जातं अष्ट रोदंसी'॥५॥ आ प्रप्राय महिना वृष्ण्यां वृषन् वि-श्वी श्विष्ठ श्वंसा अस्मान् अव मघऽवन् गोऽमंति वर्जे वर्जिन् चिचाभिः जितऽभिः॥६॥ न सीं ऋदैवः ऋापत् इषं दीर्घऽ ऋायो॰ मर्त्यः एतंऽग्वा चित् यः एतंशा युयोर्जते हरी इंद्रः युयोर्जते॥९॥ तं वः महः महाय्यं इंद्रं दानायं सद्य णियः गाधेषुं यः आऽ ऋरं णेषु हवाः वाजेषु अस्ति हवाः॥६॥ उत् जं सुनः वसो महे मृशस्व शूर राधंसे उत् जं सु मही मघऽवन् मघत्तंये उत् इंद्र श्रवंसे महे॥०॥ लंनः इंद्र ऋतुऽयुः लाऽनिदंः नि तृंप्सि मध्ये वसिषु तुविऽनृमण् जुर्वोः नि दासं शिक्षुषुः हथैः ॥१०॥९॥ ऋन्यऽवृतं ऋमानुषं अ-यंज्वानं ऋदेवऽयुं ऋवं स्वःसखां दुधुवीृत् पर्वतः सुऽद्यायं दस्युं पर्वतः॥११॥ तं नः इंद्र आसां हस्ते श्विष्ठ दावने धानानां न सं गृभायु श्रुस्मुऽयुः हिः संगृभायु श्रुस्मुऽयुः॥१२॥ सर्खायः ऋतुं इ-

छत् क्या राधाम शरस्य उपंडस्तुतिं भोजः सूरिः यः अहंयः ॥१३॥ भूरिंडभिः समह ऋषिंडभिः वर्हिष्मंत्डभिः स्तिवृष्यसे यत् इत्यं एकंडएकं इत् शरं वृत्सान् प्राडद्दंः॥१४॥ कृर्णेडगृह्यं मघडवां शौर्डदेव्यः वृत्सं नुः चिडभ्यः आ अन्यत् अजां सूरिः न धातंवे॥१५॥१०॥

॥९१॥ तंनुः अग्ने महंःऽभिः पाहि विश्वस्याः अर्गतेः उत हि-षं: मत्यस्य ॥१॥ नृहि मृन्युः पौर्रषेयः ईशे हि वः प्रियऽजात लं इत् असि श्रपंऽवान्॥२॥ सः नुः विश्वेभिः देवेभिः ऊर्जः नपात् भद्रं इशोचे र्यिंदेहि विश्वऽवारं॥३॥ न तं अग्रे अरातयः मंतियु-वंत रायः यं नायंसे दाश्वांसं॥४॥ यं तं विष्य मेधऽसाती अग्रे हि-नोषि धनायसः तर्व ज्तीगोषुं गंतां॥५॥११॥ तं र्यिं पुरुऽवीरं अमें दाणुषे मतीय प्रनःन्य वस्यः अच्छे॥६॥ उरुष्य नः मा परा दाः अघऽयते जात् इवेदःदुः इञ्चाध्ये मतीय ॥९॥ अग्ने मानिः ते देवस्य रातिं ऋदेवः युयोत् लं ई्शिषे वसूनां ॥ । सः नः वस्वः उप मासि जर्जः नृपात् माहिनस्य सखे वसो जरितृऽभ्यः॥९॥ अर्ख नः शीरऽशोचिषं गिरं यंतु दुर्शतं अर्ख युजासंः नमंसा पु-कुऽवसुं पुकुऽप्रशस्तं कृतये॥१०॥१२॥ ऋयिं सूनुं सहसः जातऽवे-दसं दानायं वार्याणां डिता यः भूत् ऋमृतः मर्त्येषु आ होता मं-द्रऽतमः विशि॥१९॥ अप्रिं वः देव्ऽयुज्यया अप्रिं प्रऽयति अध्वरे अप्रिंधीषु प्रयमं अप्रिं अवैति अप्रिं शैर्चाय सार्धसे॥१२॥ अप्रिः इषां मुख्ये दुदातु नुः ईशे यः वायीणां ऋषिं तोकेतनये शर्यत् ई-महे वसुँ संत तुनूऽपां॥१३॥ ऋग्नि ईक्षिय अवसे गायाभिः शी-रऽशीचिषं अप्रिं राये पुरुष्मीळह् श्रुतं नरः अप्रिं सुऽदीतये छ्दिः॥१४॥ ऋप्तिं हेषेः योत्वेनः गृणीम् सि ऋप्तिं शं योः च्दातं वे विश्वोसु विश्व ऋविताऽईवहर्यः भुवत् वस्तुंः ऋषूणां॥१५॥१३॥

॥ १२॥ ह्विः कृणुध्यं आ गुमृत् अध्युर्युः वृनुते पुनः विद्वान् अस्य प्रऽशासनं ॥१॥ नि तिरमं अभि अंशुं सीदंत् होता मनी अधि जुषाणः अस्य मुख्यं॥२॥ अंतः इच्छंति तं जने रुद्रंपुरः म्-नीषया गृभ्णंति जिद्धया ससं॥३॥ जामि अतीत्पे धनुः वयः-ऽधाः अष्ट्रत् वनं हषदं जिद्धयां आ अवधीत्॥४॥ चरन् वत्सः रुशंन् इह निऽदातारं न विंद्ते वेति स्तीतंवे अंब्यं॥प॥१४॥ उती नु अस्य यत् महत् अर्थंऽवत् योजनं बृहत् दामा रथस्य दर्हशे॥६॥ दुहंतिसप्तरकां उप हा पंचे सृज्तः तीर्थे सिंधीः अधि स्वरे॥९॥ आ द्श्डिभः विवस्वतः इंद्रः कोशं अचुच्यवीत् खेदया चिऽवृतां द्वः॥६॥ परिचिऽधातुः ऋष्यरं जूर्णिः एति नवींयसी मध्यो हो-तारः अंजते॥९॥ सिंचंति नर्मसा अवतं उचाऽचंकं परिऽज्ञानं नीचीनंऽवारं अक्षितं॥१०॥१५॥ अभिऽआरं इत् अद्रंयः नि-ऽसिक्तं पुष्करे मधुं अवृतस्यं विऽसर्जने॥११॥ गार्वः उपं अवत अवतं मही' यज्ञस्यं रुप्पुदां उभा कणी हिरुएययां॥१२॥ आ मुते सिंचत त्रियं रोदंस्योः अभिऽत्रियं रसा द्धीत वृष्मं॥१३॥ ते जानत स्वं श्रीक्यं सं वत्सासः न मातृऽभिः मिथः नस्त जामि-ऽभिः॥१४॥ उपं स्रक्षेषु वर्षातः कृख्ते ध्रुखाँ दिवि इंदे ऋया न-मः स्वः । १५॥१६॥ अधुं खत् पियुषी इषं ऊंज सप्तऽपदीं अरिः मूर्यस्य सप्त रशिमऽभिः ॥१६॥ सोमंस्य मित्रावरुणा उत्ऽईता सूरै आ दुदे तत् आतुरस्य भेषुजं ॥१९॥ उतो ' नु अस्य यत् पदं ह-र्यतस्यं निऽधान्यं परि द्यां जिद्धयां अतनत् ॥१६॥१९॥

॥ 9३॥ उत् ईरायां ऋत्ऽयते युंजायां ऋश्विना रथं अंति सत् भूतु वां ऋवं:॥१॥ निऽिमषं: चित् जवीयसा रथेन आ यातं ऋ-श्विना अंति सत्भूतु वां अवंः॥२॥ उपं स्तृणीतं अर्चये हिमेनं घ-मैं अश्विना अंति सत् भूतु वां अवंः॥३॥ कुहं स्थः कुहं ज्रम्युः कुहं श्येनाऽइंव पेतृषुः अंति सत् भूतु वां अवः ॥४॥ यत् अद्य किही किहीं चित् शुश्रुयातें इमं हवं अंति सत् भूतु वां अवंः॥५॥१८॥ अधिना याम्ऽहूतमा नेदिष्ठं यामि आपं अति सत्भूतु वां अवः ॥६॥ अवंतं अर्चये गृहं कृणुतं युवं अश्विना अंति सत् भूतं वां अ-वं:॥९॥ वरेषे' अपि आपि वारते वत्नु अर्चये अति सत्भूतु वां अवंः॥৮॥ प्र सुप्तऽवंधिः अाुऽशसां धारां अयोः अशायत् अं-ति सत्भृतु वां अवः॥९॥ इह आगतं वृष्ण्ऽवसू॰ पृणुतं मे इमं हवं अंति सत्भृतु वां अवः॥१०॥१९॥ निं इदं वां पुराणुऽवत् ज-रंतोः ऽइव शस्यते अंति सत् भूतु वां अवः॥११॥ समानं वां स-ऽजात्यं सुमानः बंधुः ऋषिना ऋति सत् भृतु वां ऋवः॥१२॥ यः वां रजांसि ऋष्यिना रथः विऽयाति रोर्दसी अंति सत्भूत वां अवं:॥१३॥ आनुः गर्येभिः अश्वैः सहस्रैः उपं गुळ्तुं अंति सत् भूतु वां अवं:॥१४॥ मा नुः गर्वेभिः अभीः सहस्रेभिः अति ख्युतं अंति सत् भृतु वां अवः ॥१५॥ अरुणऽप्तुः उषाः अभृत् अकः ज्योतिः च्युत्र वरी अंति सत् भृतु वां अवः ॥१६॥ अश्विनां सु विऽचाकंशत् वृक्षं प्रशुमान्ऽईव अंति सत्भूतु वां अवंः॥१९॥ पुरं न धृष्णो आ रुज कृष्णयां वाधितः विशा अंति सत् भूतु वां अवः॥१८॥२०॥

॥ १४॥ वि्राः ६ विशः वः ऋतिषिं वाज् ६ यंतः पुरु ६ प्रियं छ्-

मिं वः दुंरी वर्चः सुषे पूषस्यं मन्मंऽभिः॥१॥ यं जनांसः हवि-ष्मंतः मिचं न सपिः ऽ ऋ सुतिं प्रऽ शंसैति प्रशस्ति ऽ भिः ॥२॥ प-न्यांसं जातऽवेदसं यः देवऽतांति उत्ऽयंता हव्यानि ऐरंयत् दिवि ॥३॥ आ अगुन्म वृत्रहन्ऽतंमं ज्येष्ठं ऋप्तिं आनंवं यस्यं श्रुतवी बृहन् आर्थाः अनीकैएधते॥४॥ अमृतं जातऽवेदसं तिरः तमां-सि दर्शतं घृतऽञ्चाहवनं ईद्धौ ॥५॥२१॥ सऽवाधः यं जनाः इसे अपिं ह्वोभैः ईळते जुद्धानासः युत्रद्धुचः॥६॥ इ्यं ते नव्यंसी मितः अमे अर्थायि अस्मत् आ मंद्रं सुऽजात सुऽर्त्रतो॰ अमूर दसमं अतिथे॥७॥ साते अमे शंडतमा चनिष्ठाभवतु प्रिया तया व्धस्व सुऽस्तुंतः॥६॥ सा द्युद्धैः द्युद्धिनी वृहत् उपंऽउप श्रवंसि श्रवंः द्धींत वृच्डतूर्ये॥०॥ अश्रं इत् गांर्यडप्रां वेषं इंद्रं न सत्-ऽपंतिं यस्यं श्रवांसि तूर्वेष पन्यंऽपन्यं च कृष्टयः॥१०॥२२॥ यंता गोपवंनः गिरा चनिष्ठत् अमे अंगिरः सः पावक श्रुधि हवं॥११॥ यं ला जनासः ईळते सुडवाधः वार्जंडसातये सः बोधि वृचडतूर्ये ॥१२॥ ऋहं हुवानः आर्थे श्रुतवेशि मृद्ऽ च्युति शर्धि सिऽइव स्तु-काऽविनां मृक्षा शीषां चतुंगा॥१३॥मां चतारः आश्वः शवि-ष्ठस्य द्वित्नवः सुऽर्थासः ऋभि प्रयः वर्धन् वयः न तुग्यं॥१४॥ सत्यं इत् ता महेऽन्दि पर्राणा अवंदेदिशं न ई आपः अश्वऽदा-तरः शविष्ठात् अस्ति मत्यैः॥१५॥२३॥

॥९५॥ युस्व हि देव्ऽहूतंमान् अश्वान् अग्वे र्षीःऽइंव नि हो-तां पूर्वाः सदः॥१॥ उत नः देव देवान् अर्छ वोचः विदुःऽतंरः श्वत् विश्वां वार्यां कृषि॥२॥ तं हु यत् यविष्ठ्य सहसः सूनो आ-ऽहुत् स्तृतऽवां यद्भियः भुवंः॥३॥ अयं अग्निः सहस्रिणंः वार्जस्य शतिनः पतिः मूधी क्विः र्यीणां ॥४॥ तं नेमिं ऋभवंः यथा आ नमस्व सहूं तिऽभिः नेदीयः यु अंशिरः॥५॥२४॥ तस्मै नूनं अ-भिऽद्यवे वाचा विऽरूप नित्यया वृष्णे चोद्स्व सुऽस्तुतिं॥६॥ कं जं स्वित् अस्य सेनया अयेः अपांकऽच स्ताः पणिं गोषुं स्तरा-महे॥७॥ मानुः देवानां विशः प्रसातीः ऽईव उसाः कृशं न हासुः अध्याः॥४॥ मा नः समस्य दुःऽध्यः परिऽडेषसः अहितः जिनः न नावं आ वधीत्॥९॥ नमः ते अये ओजंसे गृणंति देव कृष्टयः अमैः अमिनं अद्या १०॥२५॥ कुवित् सुनः गोऽइंष्टये अपे सं-ऽवेषिषः र्यिं उर्रुडकृत् उरु नः कृधि॥११॥ मा नः ऋस्मिन् म्-हाऽधने परा वर्क भारऽभृत् यथा संऽवंगी संर्यि ज्या। १२॥ अन्यं अस्मत् भिये द्यं अप्ने सिसंकु दुन्छुना वर्धे नः अमंऽवत् शर्वः ॥१३॥ यस्यं अर्जुषत् नुमस्विनः शमी अर्दुः ऽमखस्य वा तं घ इत् अप्रिः वृधा अवृति॥१४॥ परस्याः अधि संऽवतः अवरान् अभि ञ्चात्र यर्च ऋहं अस्मितान् ऋव्॥१५॥ विद्य हिते पुरा व्यं अप्रे पितुः यथा अवसः अधं ते सुमं ईमहे ॥१६॥२६॥

॥१६॥ इमंनु मायिनं हुवे इंद्रं ईशानं ओजेसा मुरुतंतं न वृंजसे॥१॥ अयं इंद्रं मुरुत् इसेखा वि वृचस्यं अभिनृत् शिरं वजेण
श्तरपर्वणा॥२॥ वृवृधानः मुरुत् इसेखा इंद्रं वि वृचं ऐर्यत् सृजन् सुमुद्रियांः अपः॥३॥ अयं हु येनं वै इदं स्वः मुरुतंता जितं
इंद्रेण सोमं इपीत्रये॥४॥ मुरुतंतं ऋजीषिणं ओजंस्वंतं वि इर्रिश्नं इंद्रंगीः इभिः ह्वामहे॥५॥ इंद्रं मुल्नेनं मन्मंना मुरुतंतं हुवामहे अस्य सोमंस्य पीत्रये॥६॥२०॥ मुरुतंन् इंद्र मीद्ः पिवं
सोमं श्तु क्रति। अधिसन् युचे पुरु इस्तुत्॥०॥ तुभ्यं इत् इंद्र मु-

रुलंते सुताः सोमांसः ऋद्रिऽवः हृदा हूयंते उक्यिनः ॥६॥ पिबं इत् इंद्र म्रुत्ऽसंखा सुतं सोमं दिविष्टिषु वजं शिशांनः श्रोजंसा ॥९॥ उत्ऽतिष्ठंन् श्रोजंसा सह पीत्वी शिप्रें श्रवेप्यः सोमं इंद्र चम् सुतं ॥१०॥ अनुं ता रोदंसी उभे ऋषंमाणं श्रकृपेतां इंद्रं यत् द्स्युऽहा अभवः ॥११॥ वाचं श्रष्टाऽपंदीं श्रहं नवंऽस्रिक्तं कृत्ऽस्पृशं इंद्रांत् परि तुन्वं मुमे ॥१२॥२६॥

॥ १९॥ जुज्ञानः नु शत ८ ऋतुः वि पृच्छत् इति मातरै के ज्याः के हु शृषित्रे॥१॥ आत् ई श्वसी अबवीत् और्ण ऽवामं अही शुवै ते पुच संतु निःऽतुरः॥२॥ सं इत् तान् वृच्ऽहा ऋखिद्त् खे ऋ-रान् ऽइव खेर्या प्रऽवृंबः द्स्युऽहा ऋभवत्॥३॥ एक्या प्रति-ऽधा अपिवृत् साकं सरांसि चिंशतं इंद्रः सीमंस्य काणुका ॥४॥ अभि गृंध्वे अनु णुत् अवुधेषुं रजः ऽसु आ इंद्रः ब्रह्म उभ्यः इत् वृधे ॥५॥२९॥ निः अविध्यत् गिरिऽभ्यः आधारयत् पक्कं ओद्नं इंदैः बुंदं सुऽञ्चाततं॥६॥ श्वतऽब्रधः इषुः तवं सहस्रंऽपर्शः एकः इत् यं इंद्र चुकुषे युजं॥९॥ तेनं स्तोतृ इभ्यः आभूर नृ इभ्यः नारि इभ्यः अर्त्तवे सद्यः जातः ऋभुऽस्थिर्॥७॥ एता च्यौत्नानि ते कृता व-षिष्ठानि परी साहुदा वीकु अधार्यः॥९॥ विश्वा इत्ता विष्णुः आ अभूरत् उरुऽक्रमः लाऽईिषतः शृतं मृहिषान् स्रीर्ऽपाकं श्रोद्नं व्राहं इंद्रः एमुषं॥१०॥ तुविऽसंते मुऽकृतं मुऽमयंधनुः साधुः बुंदः हिरुएययः उभा ते बाहू रएया सुऽसंस्कृता ऋदुऽपे चित् ऋदुऽवृधां॥११॥३०॥

॥१०॥ पुरोकार्यं नः अधंसः इंद्रं सहसं आ भूर शृता च श्रूर

স্ত্র৽६, স্ত্র৽५, ব॰ ३४.] ॥ ৭६४ ॥ [म॰ ৮. স্ত্র॰ ৮. মূ৽ ৩৫.

गोनां॥१॥ आनः भर विऽ अंजनं गां अश्वं अभिऽ अंजनं सची
मना हिर्एययां॥२॥ उत नः कर्णेऽ शोभेना पुरूषां धृष्णो' आ
भर तं हि शृिष्विषे वसो'॥३॥ नकीं वृधीकः इंद्र ते न सुऽसाः न
सुऽदाः उत न अन्यः त्वत् शृर् वाघतः॥४॥ नकीं इंद्रंः निऽकितेवे
न श्रुक्तः परिऽ शक्तवे विश्वं शृ्णोति पश्यंति॥५॥३९॥ सः मन्युं
मत्यांनां अदंभः नि चिकीषते पुरा निदः चिकीषते ॥६॥ कतः
इत् पूर्णे उदरं तुरस्यं अस्ति विधतः वृच्ऽद्यः सोम्ऽपार्वः॥९॥ ते'
वसूंनि संऽगंता विश्वां च सोम सीभेगा सुऽदातुं अपेरिऽहृता॥६॥
त्वां इत् यव्ऽयुः ममं कामः गृव्युः हिर्एय ऽयुः त्वां अश्वऽयुः आ
ईष्ते॥९॥ तवं इत् इंद्र अहं आऽ शसां हस्ते दाचं चन आद्दे दिनस्यं वा मघऽवन् संऽभृतस्य वा पूर्धि यवंस्य का शिनां॥१०॥३२॥

॥१०॥ अयंकृत्नुः अगृभीतः विश्वऽजित् उत्ऽभित् इत्सीमंः

स्वाद्धाः विष्रः कार्येन॥१॥ अभि ऊर्णोति यत् न्यं भिषिक्तं विश्वं

यत् तुरं प्रद्वेश्वंधः ख्यत् निः श्रोणः भृत्॥२॥ तं सोम् तन् कृत्ऽभ्यः

हेषंः ऽभ्यः अन्यऽकृतेभ्यः उरु यंता असि वर्ष्वं॥३॥ तं चित्ती तवं

दक्षः दिवः आ पृष्विष्याः स्वजीषिन् यावीः अधस्यं चित् हेषंः
॥४॥ अर्थिनंः यंति च इत् अर्थं गच्छान् इत् द्दुषंः राति ववृज्यः
तृष्यंतः कामं॥५॥३३॥ विदत् यत् पूर्व्यं नृष्टं उत् दें स्वृत्वऽयं देर्यत्

प्रदें आयुः तारीत् अतीर्णं॥६॥ सुऽशेवंः नः मृळ्याकुः अहंपऽऋतुः अवातः भवं नः सोम् शंहदे॥९॥ मा नः सोम् सं वीविजः

मावि वीभिष्याः राजन् मा नः हादिं तिषा वधीः॥६॥ अवं यत्

स्वे स्वऽस्थे देवानां दुःऽम्तीः ईक्षे राजन् अपं हिषः सेध् मीद्धंः
अपं सिधः सेध॥९॥३४॥

॥६०॥ नृहि अन्यं ब्ळा अर्तरं मृहितारं श्तुऽ ऋतो॰ तं नः इंद्र मृळ्य॥१॥ यः नः शर्थत् पुरा आविष अर्मृधः वार्जंऽसातये सःतं नः इंद्र मृळ्य॥२॥ किं अंगर्ध्रऽचोर्दनः सुन्वानस्यं अविता इत् असि कुवित् सु इंद्र नः शर्कः॥३॥ इंद्र प्र नः रथं अव पृष्ठात् चित् संतं अदिऽवः पुरस्तात् एनं मे कृधि॥४॥ हंती नु किं आ-ससे प्रथमं नः रथं कृधि उप् उमं वाज् ऽयु श्रवः॥५॥३५॥ अवं नः वाज् ऽयुं रथं सुऽकरं ते किं इत् परि आस्मान् सु जिग्युषं कृधि॥६॥ इंद्र हर्षास्व पूः असि भद्रा ते एति निः ऽकृतं इयं धीः ऋतियं ऽवती ॥९॥ मासी अवद्ये आभाक् उवि काष्ट्रां हितं धनं अप ऽआवृंकाः अर्ल्यं ॥८॥ तुरीयं नामं युद्धियं यदा करः तत् उश्मिस आत् इत् पतिः नः ओह्मे॥९॥ अवीवृधत् वः अमृताः अमैदीत् एक-ऽंद्यः देवाः उत् याः च देवीः तस्मे कं राधं कृषुत् प्रऽश्क्तं प्रातः मुक्षु ध्याऽवंसुः जगुम्यात्॥०॥३६॥८॥

॥५१॥ आतुनः इंद्र खुडमंतं चित्रं यामं संगृभाय महाऽहस्ती दक्षिणेन॥१॥ विद्रा हि ता तुविऽकूमिं तुविऽदेषां तुविऽमंघं तुविऽमात्रं अवंःऽभिः॥१॥ नहि ता शूर देवाः न मतीसः दि-सौतं भीमं न गां वार्यंते॥३॥ आ इत् कं नु इंद्रं स्तर्वाम ईश्रानं वस्वंः स्वऽराजं न राधसा मधिष्त नः॥४॥ प्र स्तोष्त उपं गा-सिष्त श्रवंत्सामं गीयमानं श्राभि राधसा जुगुरत्॥५॥३०॥ आ नःभर दक्षिणेन श्राभ स्थेनं प्र मृश् इंद्रं मा नः वसोः निः भाक् ॥६॥ उपं ऋमस्व आभर धृष्ता धृष्णो जनांनां अदाश्रःऽतरस्य वेदंः॥९॥ इंद्रं यः कं नु ते अस्ति वाजः विप्रेभिः सनितः श्रसा- भिःसुतंस्नुहि॥६॥ सृद्यःऽजुवंः ते वाजाः अस्मभ्यं विश्वऽचंद्राः वशैः च मुखु जुर्ते ॥९॥३৮॥५॥

॥६२॥ आ प्र द्व प्राऽवतः अवाऽवतः च वृच्ऽह्न मधः
प्रति प्रऽभेर्मिण ॥१॥ तीवाः सोमासः आ गृहि सुतासः माद्यिणावः पिवंद्धृक् यथां ओचिषे॥२॥ इषा मृद्स्व आत् ऊं ते अरं
वर्रायम्यवे भवंत् ते इंद्र शं हृदे॥३॥ आ तु अश्वो आगृहि नि
ज्वयानि चहूयसे उप् इसे रोचने दिवः॥४॥ तुभ्यं अयं अदिऽभिः
सुतः गोभिः श्रीतः मदायकं प्र सोमः इंद्र हूयते॥५॥१॥ इंद्र श्रुधि
सु मे हवं अस्मे सुतस्यं गोऽमंतः वि पीतिं तृ भिं अश्रुहि ॥६॥ यः
इंद्र चमसेषुं आ सोमः चमूषुं ते सुतः पिवं इत् अस्य तं ईशिषे
॥९॥ यः अप्ऽसु चंद्रमाः ऽइव सोमः चमूषुं दहंशे पिवं इत् अस्य
तं ईशिषे॥६॥ यं ते श्रोनः पदा आ अभरत् तिरः रजां सि अस्पृतं
पिवं इत् अस्य तं ईशिषे॥९॥२॥

॥६३॥ देवानां इत् अवंः महत् तत् आ वृणीमहे व्यं वृष्णां श्रमभ्यं जत्ये॥१॥ ते नः संतु युजंः सदां वर्त्तणः मिनः अर्येऽमा वृधासः च प्रऽचेतसः॥१॥ अति नः विष्णता पुरु नौभिः अपः न पर्षथ यूयं ऋतस्यं रथ्यः॥३॥ वामं नः अस्तु अर्यमन् वामं व-रुण शंस्यं वामं हि आऽवृणीमहे॥४॥ वामस्यं हि प्रऽचेतसः ई-शांनासः रिशाद्सः न ई आदित्याः अधस्यं यत्॥५॥३॥ व्यं इत् वः सुऽदान्वः श्चियंतः यांतः अध्यन् आदेवाः वृधायं हूमहे॥६॥ अधिनः इंद्रएषां विष्णो सऽजात्यांनां इत मर्ततः अश्विना॥९॥ प्र अातृऽत्वं सुऽदान्वः अर्थ दिता समान्या मातः गर्भ भरा-

স্তর্ভ, স্তর্ভ, ব॰ ৮.] ॥ ৭६७॥ [म॰ ৮. স্ত্র॰ ৫. सू॰ ৮५.

महे॥।॥ यूयं हि स्य मुऽदान्वः इंद्रंऽज्येष्ठाः ऋभिऽद्यंवः ऋधंचित् वः उत बुवे॥०॥४॥

॥५४॥ प्रेष्ठं वः अतिथि स्तुषे मिचंऽ ईव प्रियं अगि एथं न वेद्यं
॥१॥ कविंऽ ईव प्रऽचेतसं यं देवासः अधं द्विता नि मत्येषु आऽद्धुः ॥२॥ तं यविष्ठ दाणुषंः नृन् पाहि णृणुधि गिरः रक्षं तोकं
जत सनां॥३॥ कयां ते अग्रे अंगिरः जर्जः नपात् उपंऽस्तुति वरायदेव मन्यवे॥४॥ दाशेम कस्य मनंसा यद्धस्य सहसः यहो कत्
जं वोचे इदं नमः॥५॥५॥ अधं तं हि नः करः विश्वाः अस्मभ्यं
सुऽ िक्षतीः वार्जंऽ द्रविणसः गिरः॥६॥ कस्यं नृनं परीणसः धियः
जिन्वसि दंऽ पते गोऽसाता यस्य ते गिरः॥९॥ तं मर्जे यंत सुऽऋतुं
पुरःऽयावानं आजिषु स्वेषु स्र्येषु वाजिनं॥६॥ स्रोतं स्रोमेभिः
साधुऽभिः निकाः यं झंति हंति यः अग्रे सुऽवीरः एधते॥९॥६॥

॥६५॥ आमेहवैनासत्या अश्विना गर्छतं युवं मध्यः सोमस्य पीतये॥१॥ इमं मे स्तोमं अश्विना इमं मे शृणुतं हवं मध्यः सोमं-स्य पीतये॥२॥ अयं वां कृष्णः अश्विना हवंते वाजिनीऽवसू० म-ध्यः सोमस्य पीतये॥३॥ शृणुतं जित्तुः हवं कृष्णस्य स्तुवतः नरा मध्यः सोमस्य पीतये॥४॥ छिदः यंतं अदोभ्यं विप्राय स्तुवते न-रा मध्यः सोमस्य पीतये॥५॥७॥ गर्छतं दाशुषः गृहं इत्या स्तु-वतः अश्विना मध्यः सोमस्य पीतये॥६॥ युंजायां रासभं रथे वी-कुऽअंगे वृष्णुऽवसू० मध्यः सोमस्य पीतये॥९॥ चिऽवंधुरेश चिऽवृतां रथेन आ यातं अश्विना मध्यः सोमस्य पीतये॥६॥ नु স্ত্র° ई. স্ব॰ ५०.]॥ १६৮॥ [म॰৮. স্ত্র॰ ৫. মূ॰ ৮৩.

में गिरंः नामत्या अर्थिना प्र अवृतं युवं मध्यः सोमस्य पीत्रे

॥६६॥ उभा हि द्सा भिषजां म्यः ऽभुवां उभा दक्षस्य वचसः बभूवणुः ता वां विश्वं कः ह्वते तन् ऽकृषे मा नः वि यौष्टं सख्या मु-मोचतं॥ १॥ क्ष्या नृतं वां विऽमंनाः उपं स्त्वत् युवं धियं दृद्युः वस्यः ऽइष्टये ता वां विश्वं कः ह्वते तन् ऽकृषे मा नः वि यौष्टं स-ख्या मुमोचेतं॥ २॥ युवं हि स्म पुरुऽभुजा इमं एधतुं विष्णाप्ते द्-दर्युः वस्यः ऽइष्टये ता वां विश्वं कः ह्वते तन् ऽकृषे मा नः वि यौष्टं सख्या मुमोचेतं॥ ३॥ उत त्यं वीरं धन् ऽसां ऋजी षिणं दूरे चित् संतं अवसे ह्वामहे यस्यं स्वादिष्ठा सुऽमृतिः पितः यथा मा नः वि यौष्टं सख्या मुमोचेतं॥ ४॥ ऋतेनं देवः स्विता शंऽआयते ऋतस्यं शृंगं उर्विया वि प्रयथे ऋतं ससाह महि चित् पृत्यतः मा नः वि यौष्टं सख्या मुमोचेतं॥ ५॥ ०॥

॥ ८९॥ द्युमी वां स्तोमः अश्विना किविः न से के आ गृतं मधः सुतस्य सः दिवि प्रियः नरा पातं गौरीऽ इव इरिणे॥ १॥ पिवतं घमें मधुं इमतं अश्विना आ बहिः सीद्तं नरा ता मं-द्माना मनुषः दुरोणे आ नि पातं वेदंसा वयः॥ २॥ आ वां विश्वाभिः कितिऽभिः प्रियऽमधाः अहूषत ता वितः यातं उप वृक्तऽविहिषः जुष्टं यञ्चं दिविष्टिषु॥ ३॥ पिवतं सोमं मधुं इमतं अश्विना आ बहिः सीद्तं सु इमत् ता व्वृधानी उप सु इस्तुतिं द्वः गंतं गौरीऽ ईव इरिणं॥ ४॥ आ नृ नं यातं अश्विना अश्विभः मुष्तिः सु हिर्णं ॥ ४॥ अश्वान् श्वाः पातं सोमं प्रवित्तं सु हिर्णं ॥ द्वाः पतिः प्रवित्तं सो स्वाः स्वः स्वाः स

য়৽६.য়৽६.व॰१२.] ॥१६९॥ [म॰৮.য়৽९.सू॰৮९.

क्युत् ऽवृधा ॥ ५॥ व्यं हि वां हवां महे विप्त्यवंः विप्रांसः वार्ज-ऽसातये ता व्ल्गू द्सा पुरुऽदंसंसा धिया अर्थिना श्रुष्टी आ गृतं॥ ६॥ १०॥

॥५८॥ तं वः द्समं ऋतिऽसहं वसीः मृंदानं अधंसः ऋभि वत्सं नस्वसंरेषु धेनवंः इंद्रंगीःऽभिः न्वामहे॥१॥ द्युष्ठं सुऽदानुं त-विषीभिः आऽवृंतं गिरिं न पुष्ठभोजंसं क्षुमंतं वाजं ऋतिनं स-हसिणं मृक्षु गोऽमंतं ईमहे॥२॥ न त्वा बृहंतंः अद्रंयः वरंते इंद्र् वीळवंः यत् दिल्संसि स्नुवृते माऽवंते वसुं निकः तत् आ मिना-तिते॥३॥ योडां ऋमि ऋतां श्रवंसा उत्त दंसनां विश्वां जाता ऋभि मज्मनां आ त्वा अयं अकः ऊतये व्वतंति यं गोतंमाः अजीज-नन्॥४॥ प्रहिरिरिक्षे ओजंसा द्वः अंतंभ्यः परि न त्वा विव्याच् रजः इंद्र पार्थिवं अनुं स्वधां व्विष्ठ्यः॥ ५॥ निकः परिष्टिः म्घ-ऽवन् म्घस्यं ते यत् दाशुषे द्शस्यसं अस्माकं बोधि उच्यंस्य चोदिता मंहिष्ठः वाजंऽसातये॥६॥ १०॥

॥ ५०॥ बृहत् इंद्रीय गायत् मर्रतः वृच्हं इतमं येनं ज्योतिः अर्जनयन् च्रुत् इवृधः देवं देवायं जागृंवि॥ १॥ अपं अधमत् अ-भिऽणंस्तीः अणस्ति इहा अषं इंद्रः द्युमी आ अभवत् देवाः ते इंद्र सख्यायं येमिरे बृहंत् इभानी ॰ मर्रत् इगण्णा २॥ प्रवः इंद्रीय बृहते मर्रतः बसं अर्चत् वृचं हुन्ति वृच् इहा श्त इत्रेतः वजेण् श्त-इपंवणा॥ ३॥ अभि प्रभर् धृष्ता धृष्त् इम्नः श्रवः चित् ते अ-सत् बृहत् अंषत् आपंः जवसा वि मातरः हनः वृचं जयं स्वः ॰ ॥ ४॥ यत् जायंथाः अपूर्ये मर्घ इवन् वृच् इहत्याय तत् पृष्टिवीं ञ्च॰६,ञ्च॰६,व॰१४.]॥१९०॥ [म॰৮,ञ्च॰९.सू॰९१,

अप्रथयः तत् अस्तुभाः उत द्यां॥५॥ तत् ते युद्धः अजायत तत् अकः उत हस्कृतिः तत् विश्वं अभिऽभूः असि यत् जातं यत् च जंत्वं॥६॥ आमासु पृकं ऐर्रयः आसूर्ये रोह्यः दिवि घुमे न सामन् तप्त सुवृक्तिऽभिः जुष्टं गिवेंगासे बृहत्॥९॥१२॥

॥९०॥ आनः विश्वासहर्यः इंद्रं समत्ऽसंभूषतु उपं ब्रह्माणि सर्वनानि वृच्डहा प्रमुड्याः ऋ चीषमः॥१॥ तं दाता प्रथमः राधसां असि असिस्त्यः ईशान्ऽकृत् तुविऽद्युम्नस्यं युज्यां आ वृणीमहे पुचस्यं शवंसः महः॥२॥ ब्रह्मं ते इंद्र गिर्वणः क्रियंते अनिति ह्या जुषस्व हरिऽ अश्व योजना इंद्रं या ते अमन्मिहि॥३॥ तं हि सत्यः मघऽवन् अनानतः वृचा भूरि निऽ ऋं जसे सः तं श्विष्ठ वज् ऽहस्त दाश्रुषे अवीच रियं आ कृष्यि॥४॥ तं इंद्रं युश्याः असि ऋजीषी श्वसः पते तं वृचाणि हंसि अप्रतीनि एकः इत् अनुता चर्षणिऽधृतां॥५॥ तं जं ता नूनं असुर प्रवित्तसं राधः भागं ऽईव ईमहे मही ऽईव कृतिः श्र्रणा ते इंद्रं प्रते सुमा नः अश्ववन्॥६॥१३॥

॥९१॥ क्यां वाः अव्ऽयती सो मं अपि सुता अविद्त असं भरंती अववीत इंद्रीयसुन्वे ला श्कायंसुन्वे ला॥१॥ असी यः एषि वीरकः गृहंऽगृहं विऽचाकंशत इमं जंभेऽसृतं पि ब धाना-ऽवंतं करंभिण अपूपऽवंतं उक्थिनं॥२॥ आ चन ला चिकित्सा-मः अधि चन ला न इमसि श्नैःऽइव शनकःऽइव इंद्रीय इंदोः परिस्व॥३॥ कुवित् शकंत कुवित् कर्त्त कुवित् नः वस्थेसः कर्त्त कुवित् प्तिऽहिषंः यतीः इंद्रेण संऽगमां महे॥४॥ इमानि चीणि विष्टपो तानि इंद्र वि रोह्य शिरः तृतस्य उर्वरां आत् इदं मे उप उदरे ॥५॥ असी च्या नः उर्वरां आत् इमां तृन्वं ममं अधी तृतस्य यत् शिरः सर्वां तारोमशा कृधि॥६॥ खेरर्थस्य खे अनेसः खेयुगस्य शृत्ऽऋतो॰ अपालां इंद्र चिः पूली अर्कृशोः सूर्येऽवचं॥९॥१४॥

॥ ९२॥ पांते आवः अधंसः इंद्रं अभि प्रगायत विश्व ऽसहं श-तऽत्रेतुं मंहिष्ठं चृष्णीनां॥१॥ पुरुऽहूतं पुरुऽस्तुतं गायान्यंसनं-ऽश्रुतं इंद्रः इति ब्रवीतन्॥२॥ इंद्रः इत्नः महानां दाता वाजानां नृतुः महान् अभिऽज्ञु आ यमत्॥३॥ अपात् जं शिप्री अंधेसः मुऽदस्स्य मुऽहोषिणः इंदीः इंद्रः यवंऽआशिरः॥४॥ तं कुं अभि प्र अर्चत इंद्रं सोमंस्य पीतयें तत् इत् हि अस्य वर्धनं ॥५॥१५॥ अस्य पीता मदानां देवः देवस्यं ओजसा विश्वां अभिभुवंना भु-वत्॥६॥ त्यं कं वः स्वाऽसहं विश्वासु गीषु आऽयतं आ च्यव्यसि जतये॥ १॥ युध्मं संतै ऋनुवी गौ सोुम् ८ पां अनंप ८ च्युतं नरं छ-वार्येऽऋतुं ॥ । शिष्ट्यं नः इंद्र रायः आ पुरु विद्वान् ऋचीषम् अवं नः पार्ये धने॥०॥ अतः चित् इंद्रु नः उपं आ याहि शत-ऽवाजया द्वा सहसंऽवाजया॥१०॥१६॥ ऋयांम धीऽवंतः धियंः अवैत्डिभः श्कागोऽद्रेजयेम पृत्डसु वृज्जिडवः॥११॥ वृयं कं ला शतऽऋतो॰ गार्वः न यवंसेषु आ उक्षेषुं रण्यामसि॥१२॥ विश्वां हि मृत्येऽत्वना अनुऽकामा श्तुऽऋतो॰ अर्गन्म वृज्जिन् आऽशर्मः॥१३॥ ते'सु पुन् श्वमः अर्वृचन् कार्मऽकातयः नत्वां इंद्र अति रिच्यते॥१४॥ सः नः वृष्न् सनिष्ठया सं घोरयां द्व-न्वा धिया अविद्वि पुरं ऽध्या॥१५॥१९॥ यः ते नूनं श्तुऽऋतो॰ इंद्र द्युमिऽतमः मदः तेन नूनं मदे मदेः ।। १६॥ यः ते चिच्रश्र-

वःऽतमः यः इंद्र वृच्हन्ऽतं मः यः श्रोजःऽदातं मः मदः॥१७॥ विद्य हि यः ते ऋद्विऽवः ताऽदंत्तः सत्य सोम्ऽपाः विश्वांसु द्सम् कृष्टिषुं ॥१६॥ इंद्रीय मर्डने सुतं परि स्तोभंतु नुः गिरंः ऋके ऋचेतु कारवंः ॥१९॥ यस्मिन् विश्वाः अधि श्रियः रखेति सप्त संऽसदः इंद्रै सुते ह्वामहे॥२०॥१८॥ चिऽकंदुकेषु चेतनं देवासः युज्ञं ऋत्नृत् तं इत् वर्धेतु नः गिरः ॥२१॥ ञा ला विशंतु इंदवः समुद्रंऽइव सिंधवः न लां इंद्र अति रिचाते॥२२॥ विव्यक्यं महिना वृषन् भृक्षं सो-मंस्य जागृवे यः इंद्र ज्ठेरेषु ते ॥२३॥ अरं ते इंद्र कुक्षये सोमः भ्वतु वृच्ऽह्न् अरंधामंऽभ्यः इंदेवः॥२४॥ अरं अश्वीय गायति स्नुत-ऽकिष्ठाः अरंगवे अरं इंद्रस्य धासे॥२५॥ अरं हिस्म सुतेषुं नुः सी-मेंषु इंद्र भूषंसि अरं ते शुक्र दावने ॥२६॥१९॥ प्राकात्तात् चित् अद्भिऽवः लां नुस्तुंत नः गिरः अरं गुमाम ते व्यं॥२०॥ एव हि असि वीरऽयुः एव शूरं उत स्थिरः एव ते राध्यं मनः ॥२८॥ एव रातिः तुविऽम्घ विश्वेभिः धायिधानुऽभिः अधं चित् इंद्रमे सचा ॥२९॥ मो' सु ब्रह्माऽईव तृंद्रुयुः भुवंः वाजानां पते मत्स्वं सुतस्यं गोऽमंतः॥३०॥ मा नःइंद्र अभि आऽदिशः सूरः अकुषुं आ यमन् ता युजा वृतेम तत्॥३१॥ तया इत् इंद्र युजा व्यं प्रति बुवीमहि स्मृधंः तं श्रुसाकं तर्व समृति॥३२॥ तां इत् हि ताऽयवेंः श्रुनु-ऽनोनुंवतः चरान् सर्खायः इंद्रु कार्यः ॥३३॥२०॥

॥९३॥ उत् घ इत् ऋभि श्रुत्त इमघं वृष्मं नयैऽ अपसं अस्तरि एषि सूर्ये॥१॥ नवं यः नव्ति पुरः विभेदं बाहु ऽ ओजसा ऋहिं च वृच्डहा अव्यीत्॥२॥ सः नः इंद्रः श्विः सखा अर्थंऽवत् गीऽमत् यवं ऽमत् उह्याराऽइव दोहृते॥३॥ यत् अद्य कत् च वृच्डहृन्

जुन्ऽअगाः अभि सूर्य संवे तत् इंदू ते वर्षे ॥४॥ यत् वा प्रवृह् सत्ऽपते न मरे इति मन्यंसे उतो तत्स्त्यं इत् तर्व॥५॥२१॥ य सोमांसः पराऽवति ये अवाऽवति सुन्विरे सर्वीन् तान् इंद्र ग-ऋसि॥६॥ तं इंद्रं वाज्यामसि महे वृत्रायं हंतंवे सः वृषां वृष्मः भुवत्॥ ।। इंद्रं: सः दार्मने कृतः श्रोजिष्टः सः मदे हितः द्युमी श्लो-नी सः सोम्यः॥৮॥ गिरा वर्ज्जः न संऽभृंतः सऽबंलः ऋनंपऽच्युतः व्वसे कृषः अस्तृंतः॥०॥ दुःऽगे चित् नः सुऽगं कृधि गृणानः इंदू गिर्वे गः नं च मघऽवन् वर्षः॥१०॥२२॥ यस्यं ते नु चित् आ-ऽदिशं न मिनंति स्वऽराज्यं न देवः न ऋधिऽगुः जनः॥११॥ ऋधी ते अप्रतिऽस्कृतं देवी' शुष्मं सुपूर्यतः उभे' सुऽश्रिप्र रोदंसी'॥१२॥ नं एतत् अधारयः कृष्णासुं रोहिंगीषु च परंष्णीषु रुशंत् पर्यः ॥ १३॥ वि यत् ऋहें: ऋधं तिषः विश्वं देवासं: ऋऋंमुः विदत् मृ-गस्यं तान् अमंः॥१४॥ आत् कं में निऽव्रःभुवृत् वृच्ऽहा अदिष्ट पौंस्यं अजातऽशवुः असृतः ॥१५॥२३॥ स्रुतं वः वृत्रहन्ऽतंमं प्र शंधे चर्षणीनां आ शुवे राधंसे महे॥१६॥ अया धिया च गुव्य-ऽया पुरुं इनामन् पुरुं इस्तुत यत् सोमें इसोमे आ अभेवः॥१९॥ बोधिन्ऽमंनाः इत् अस्तु नः वृचऽहा भूरिऽआसुतिः शृणोतं श-कः आऽि शिषं॥१८॥ कर्या लंनुः जत्या अभि प्र मंदसे वृषन् कर्या स्तोतृऽभ्यः आभूर्॥१९॥ कस्यं वृषां सुते सचां नियुत्तांन् वृषभः र्णत् वृच्डहा सोमंडपीतये॥२०॥२४॥ ऋभि सुनः लं र्यिं मंद्-सानः सहसि एं प्रथ्ता बोधि दा्रशृषे॥२१॥ पत्नींऽवंतः सुताः इमे उशंतः यंति वीतये ऋषां जिमः निऽचुंपुणः॥२२॥ इष्टाः हो-नाः अमृष्युत् इंद्रं वृधासंः अध्वरे अच्छं अवडमृषं ओर्जसा ॥२३॥ इह त्या सुधऽमाद्यौ हरीं हिरंख्यऽकेश्या वोळहां ऋभि प्रयः

ञ्च॰६.ञ्च॰६.व॰२९.] ॥१७४॥ [म॰৮.ञ्च॰१०.सू॰९४.

हितं॥२४॥ तुभ्यं सोमाः सुताः द्मे स्तीर्णं बहिः विभाऽवसी॰
स्तोतृऽभ्यः दंदं आ वह ॥२५॥२५॥ आते दक्षं वि रोचना दर्धत् रत्नां वि दा्णुषे स्तोतृऽभ्यः दंदं अर्चेत्॥२६॥ आते द्धामि दंद्यं
ज्वया विश्वां श्तुऽऋतो॰ स्तोतृऽभ्यः दंद्र मृळ्य॥२०॥ भदंऽभदं
नः आभर द्वं जंजे श्तुऽऋतो॰ यत् दंद्र मृळ्यासि नः॥२६॥ सः
नः विश्वानि आभर सुवितानि श्तुऽऋतो॰ यत् दंद्र मृळ्यासि
नः॥२०॥ तां दत् वृत्रह्न्ऽतम सुतऽवंतः ह्वामहे यत् दंद्र मृळ्यासि
नः॥२०॥ तां दत् वृत्रह्न्ऽतम सुतऽवंतः ह्वामहे यत् दंद्र मृळयासिनः॥३०॥२६॥ जपं नः हरिऽभिः सुतं याहि मदानां पते जपं
नः हरिऽभिः सुतं॥३०॥ हिता यः वृत्रहन्ऽतमः विदे दंदंः श्तुऋतुः जपं नः हरिऽभिः सुतं॥३२॥ तं हि वृत्रऽहन् एषां पाता
सोमानां असि जपं नः हरिऽभिः सुतं॥३३॥ दंदंः द्वे ददातु नः
ऋतुः स्रुणं ऋभं र्यिं वाजी ददातु वाजिनं॥३४॥२०॥०॥

॥९४॥ गौः ध्यति महतां श्र्वस्यः माता मघीनां युक्ता वहिः रणानां॥१॥ यस्याः देवाः उपऽस्थे वृता विश्वे धारयंते सूर्यामासां हृशे वं॥२॥ तत् सुनः विश्वे श्र्यः श्रा सदां गृणंति कारवंः महतः सोमंऽ पीतये॥३॥ श्रक्तिं सोमंः श्र्यं सुतः पिवंति श्रस्य महतः उत्तर्यः श्रिष्यनां ॥४॥ पिवंति मित्रः श्र्यंमा तनां पूतस्यं वर्रणः चिऽस्धस्यस्यं जाऽवंतः॥५॥ उतो नुश्रस्य जोषं श्रा इंद्रः सुतस्यं गोऽमंतः प्रातः होतांऽइव मृत्सति॥६॥२६॥ कत् श्रुत्विषंत सूर्यः तिरः श्रापं ऽइव सिधंः श्र्षंति पूतऽदंश्वसः॥९॥ कत् वः श्रुद्य महानां देवानां श्रवः वृणे त्मनां च द्साऽवंचेसां॥६॥ श्रा ये विश्वां पार्थिवानि प्रयंन् रोचना दिवः महतः सोमंऽपीतये॥९॥ त्यान् नुपूतऽदंश्वसः दिवः वः महतः हुवे श्रुस्य सोमंस्य पी-

স্ত্র° ६. স্ত ६. व॰ ३२.] ॥ ৭৩੫॥ [म॰ ৮. স্ত্র॰ ৭০. মূ॰ ৫६.

तये॥१०॥ त्यान् नु ये वि रोदंसी' तृस्तुभुः मृहतः हुवे ऋस्य सो-मस्य पीत्रये॥११॥ त्यं नु मार्हतं गृणं गिरिऽस्यां वृषेणं हुवे ऋस्य सोमस्य पीत्रये॥१२॥२९॥

॥९५॥ आ ला गिरंः र्थीःऽईव अस्युंः सुतेषुं गिर्वेणः अभि
ला सं अनूष्त इंद्रं वृत्सं न मातरः॥९॥ आ ला णुकाः अचुच्युः
सुतासंः इंद्रगिर्वेणः पिवंतु अस्य अधंसः इंद्रं विश्वासुते हितं॥२॥
पिवंसोमं मदाय कं इंद्रं श्येनऽ आभृतं सुतं लं हि शश्वंतीनां पितः
राजां विशां असि॥३॥ श्रुधि हवं तिर्ष्याः इंद्रं यः ला सप्येति
सुऽवीर्यस्य गोऽमंतः रायः पूर्धि महान् असि॥४॥ इंद्रं यः ते नवीयसीं गिरं मंद्रां अजीजनत् चिकितित्ऽमंनसं धियं प्रलां
च्यतस्यं पिप्युषी ॥५॥३०॥ तं जं स्त्वाम् यं गिरंः इंद्रं जक्यानि
व्वृधः पुष्कणि अस्य पौंस्यां सिसासंतः वृनामहे ॥६॥ एतीः
नु इंद्रं स्तवांम शुं शुं शुं ते साम्नां शुं शुं जक्यानि
अशाधीःऽवान् मम् सु॥७॥ इंद्रं शुं हः नः आ गहि शुं हः शुं हानिः
जितिऽभिः शुं हः रियं निधार्य शुं हः मम् हि सोम्यः॥६॥ इंद्रं शुंहः हिनः रियं शुं हः रत्नांनि दाशुषे शुं हः वृचाणि जिम्मे शुं हः
वाजं सिसाससि॥९॥३०॥

॥९६॥ अस्मै उषसं आ अतिरंत यामं इंद्रीय न के अम्यीः सु-ऽवाचंः अस्मै आपंः मातरंः सप्त तस्युः नृऽभ्यः तराय सिंधंवः सु-ऽपाराः ॥१॥ अतिऽविद्वा वियुरेणं चित् अस्त्रो चिः सप्त सानुं संऽहिता गिरीणां न तत् देवः न मत्यैः तुतुर्यात् यानि प्रऽवृंद्वः वृष्भः चुकारं॥२॥ इंद्रस्य वर्जः आयुसः निऽमिष्टः इंद्रस्य बाह्रोः भूयिष्ठं छोजः शीर्षन् इंद्रंस्य कर्तवः निर्के छामन् आईषंत श्रुत्थे उपाके॥३॥ मन्येता यज्ञियं यज्ञियानां मन्येता च्यवंनं अच्यंता-नां मन्येत्वा सत्वनां इंद्र केतुं मन्येत्वा वृषभं चर्षणीनां ॥४॥ आ यत वजं बाह्रोः इंद्र धत्से मद्र च्युतं छह्ये हंतवे ऊं' प्र पर्वताः छनं-वंतप्रगावः प्रब्रह्माणः श्रुभिऽनर्धतः इंद्रं॥५॥३२॥ तं कुं स्तुवाम यः इमा जजानं विश्वां जातानि अवराणि अस्मात् इंद्रेण मिचं द्धिषेम गीःऽभिः उपौ नमःऽभिः वृष्भं विशेम्॥६॥ वृत्रस्य ला श्वसथात् ईषंमाणाः विश्वे देवाः अजहुः ये सर्वायः मुरुत्-८भिः इंद्र मुख्यं ते ऋस्तु ऋषं इ्माः विश्वाः पृतनाः ज्यासि॥७॥ निः षष्टिः ता मुरुतः वृवृधानाः उम्राःऽईव राशयः युज्ञियांसः उपेता आ इमः कृधिनः भागुऽधेयं शुष्मं ते एना हविषां विधेम ॥ ।। तिरमं आयुधं महतां अनीकं कः ते इंद्र प्रति वजं द्ध्षे अ-नायुधासः असुराः अदेवाः चुकेणं तान् अपं वृष् च्युजीषिन् ॥९॥ महे उयायं त्वसे सुऽवृक्तिं प्र ईर्य शिवऽतंमाय पृष्यः गि-वीहसे गिरः इंद्रीय पूर्वीः धेहि तुन्वे कुवित् ऋंग वेदंत्॥१०॥३३॥ जुक्यऽवहिसे विऽभ्वे मुनीषां दूर्णा न पारं ईर्य नदीनां नि स्पृश धिया तुन्वि श्रुतस्य जुष्टं ऽतरस्य कुवित् श्रुंग वेर्दत्॥११॥ तत् वि-विडियत्ते इंद्रेः जुजीवत् सुहि सुऽस्तुतिं नर्मसा आ विवास् उप भूष जरितः मा रुवायः श्रवयं वाचं कुवित् अंग वेदंत्॥ १२॥ अवं दूमाः अंशुऽमतीं अतिष्ठत् इ्यानः कृष्णः द्शऽभिः सहस्रैः आ-वंत्तं इंद्रः शच्यां धमंतं ऋषं स्नेहितीः नृऽमनाः ऋधत्र॥१३॥ दु-सं अप्रयं विषुणे चरंतं उप्रह्रो नहाः अंगुरमत्याः नभः न कृ-णां अवतस्यिऽवांसं इषांमि वः वृष्णाः युर्धात आजी ॥१४॥ अध दुप्तः अंशुऽमत्याः चुपऽस्ये अधारयत् तृन्वं तितिवाणः विश्रः

अदेवीः अभि आडचरंतीः बृह्स्यतिना युजा इंद्रं सस्हे॥१५॥३४॥ तंह् त्यत्सप्तरुभ्यः जायंमानः अश्वुठभ्यः अभवः श्वुंः इंद्र् गूळ्हे धावापृथिवी अनं अविंद्ः विभुमत्रभ्यः भवंनभ्यः रणं धाः ॥१६॥ तं ह् त्यत् अप्रतिऽमानं ओजः वर्जण वृज्जिन् धृषितः ज्ध्येष तं शृष्णस्य अवं अतिरः वर्धचैः तं गाः इंद्र श्रच्यां इत् अविंदः ॥१०॥ तं ह् त्यत् वृष्म चर्षणीनां घनः वृचाणां तविषः वभूय तं सिंधून् अमृजः तस्तमानान् तं अपः अज्यः दासऽपंत्नीः॥१०॥ सः सुङ्कतुंः रणिता यः सुतेषुं अनुंत्तऽमन्यः यः अहांऽइवरेवान् यः एकः इत् निरं अपांसि कर्तां सः वृच्डहा प्रति इत् अत्यं आहुः ॥१०॥ सः वृच्डहा इंद्रंः चर्षणिऽधृत् तं सुऽस्तुत्या हव्यं हुवेम सः प्रऽअविता मघऽवां नः अधिऽवृक्ता सः वार्जस्य श्रवस्य दाना ॥२०॥ सः वृच्ऽहा इंद्रंः चर्षणि सोमः न पीतः हव्यंः सर्विऽभ्यः वृक्षन् अपांसि नयी पुद्धि सोमः न पीतः हव्यंः सर्विऽभ्यः ॥२०॥३५॥

॥९०॥ याः इंद्र भुजंः आ अभेरः स्वंः ऽवान् असुरेभ्यः स्तोतारै
इत्मघऽवन् अस्य वर्धय येच् ते वृक्तऽ बंहिषः॥१॥ यं इंद्र दृधिषे
तं अश्वंगां भागं अव्यंयं यर्जमाने सुन्वति दक्षिणाऽवित तस्मिन्
तं धेहिमा पृणी॥२॥ यः इंद्र सिसं अवतः अनु ऽस्वापं अदेवऽयुः
स्वैः सः एवैः मुमुरत् पोष्यं र्यिं सनुतः धेहि तं ततः॥३॥ यत् श्रृक्तः
असि प्राऽवितं यत् अवाऽवितं वृच् ऽहृन् अतः त्वा गीःऽभिः
द्युऽगत् इंद्र केशिऽभिः सुतऽवान् आ विवासति॥४॥ यत् वा असिरोचने दिवः समुद्रस्यं अधि विष्टिपं यत् पार्थिवे सदेने वृचहन् इतम् यत् अंतरिक्षे आ गृहि॥५॥३६॥ सः नः सो मेषु सो म-

॥ १७६॥ [म॰ ६. ञ्च॰ १०. सू॰ ९६.

अ॰ ई. अ॰ **७. व॰ १.**]

उपाः सुतेषुं श्वसः पृते मादयस्व राधसा सूनृतांऽवता इंद्रे राया परीणमा ॥६॥ मा नः इंद्र परा वृण्क् भवं नः सुध् मार्द्यः लं नः ज्ती तं इत्नः आणं मानः इंद्र परा वृण्क्॥०॥ असमे दंद्र सची मुते नि सद पीतये मधुं कृधि जरि्ने मुघ्ऽवन् अवः महत् अस्मे इंद्र सर्चा सुते॥ ।। न त्वा देवासंः आशत न मत्यीसः अद्भिऽवः वि-श्वां जातानि शवंसा अभिऽभूः असि न ता देवासः आशत-॥०॥ विश्वाः पृतंनाः अभिऽभूतंरं नरं सुऽजूः तत्रशुः इंद्रं जजनुः च रा-जसे ऋला वरिष्ठं वरे आऽमुरिं उत उपं ओजिंष्ठं त्वसं त्रस्विनं ॥१०॥३९॥ संईरिभासः ऋस्वर्न् इंद्रं सोमस्य पीतये स्वंःऽपति यत्ई वृधे धृतऽवंतः हि छोजसा सं जतिऽभिः॥११॥ नेमिं नुमं-ति चर्यमा मेषं विप्राः अभिऽस्वरां सुऽदीतयः वः अदुहः अपि कर्षी तरस्विनः सं ऋकंऽभिः॥ १२॥ तं इंद्रं जोह्वीमि मुघऽवानं उयं सचा द्धानं अप्रतिऽस्कृतं शवांसि मंहिष्ठः गीःऽभिः आ च यिक्षयः व्वतित् राये नः विश्वां सुऽपर्या कृणोृतु वृजी ॥ १३॥ तं पुरः इंद्र चिकित् एनाः वि स्रोजसा शविष्ठ शक्त नाश्यध्ये तत् विश्वानिभुवनानि वजिन् द्यावा रेजेते पृथिवी चुभीषा॥१४॥ तत्मा ऋतं इंद्र श्रूर चिच पातु अपः न व जिन्दुः ऽइता अति प-र्षिभूरिकदानः इंद्ररायः आद्यस्येः विष्यऽपस्यस्य स्पृह्याय्यस्य राजन्॥१५॥३५॥६॥

॥ १८॥ इंद्रीयसामं गायत विप्रीय बृह्ते बृहत् धर्मेऽकृते वि-पःऽचिते प्नस्यवे॥ १॥ तं इंद्र ऋभिऽभूः ऋसि तं सूर्ये ऋरोच्यः विश्वऽक्षमा विश्वऽदेवः महान् ऋसि ॥ २॥ विऽभाजंन् ज्योति-षा स्वः अर्गच्छः रोचनं दिवः देवाः ते इंद्र सख्यायं येमिरे ॥ ३॥ आ इंद्र नः ग्धि प्रियः स्वाऽजित् अगोद्यः गिरिः न विश्वतः पृथुः पितः दिवः॥४॥ अभि हि सत्य सोम्ऽपाः उभे व्भूषं रोदंसी इंद्र असि सुन्वतः वृधः पितः दिवः॥५॥ तं हि शश्वंतीनां इंद्र द्ता पुरां असि हुंता दस्योः मनोः वृधः पितः दिवः॥६॥१॥ अधं हि इंद्र गिर्वृणः उपे त्वा कामान् महः समुज्महे उदाऽईव यंतः उद-ऽभिः॥९॥ वाः न त्वा य्याभिः वधित श्रूर ब्रह्माणि व्वृधांसं चित् अद्रिऽवः दिवेऽदिवे॥६॥ युंजंति हरी इषिरस्यं गार्थया उ-री रथे उहऽयुंगे इंद्र ऽवाहां व्चः ऽयुजां॥९॥ तं नः इंद्र आ भर् ओजंः नृम्णं शत्ऽऋतो विद च्षेणे आवीरं पृत्नाऽसहं॥१०॥ तं हिनः पिता वसो तं माता शत्ऽऋतो वभू विष अधं ते सुमं इमहे॥१०॥ तां शुष्पन पुहऽहूत वाज्ञ इयंतं उपं बुवे श्तरक्रतो क्षेत्र सुनः रास्व सुऽवीय ॥१०॥१॥

॥९०॥ तां इटा हाः नरः अपीयन् विज्ञन्भूर्णयः सः इंद्र स्तीमंऽवाहसां इह श्रुध उपं स्वसंरं आ गृहि॥१॥ मत्स्वं सुऽिष्म्
हरिऽवः तत् ईमहे ते आभूषंति वेधसः तवं श्रवांसि उप् अमिनं
उक्थ्यां सुतेषुं इंद्र गिर्वेणः॥२॥ श्रायंतः ऽइव सूर्यं विश्वां इत् इंद्रेस्य भृष्युत् वसूरि जाते जनमाने श्रोजंसा प्रति भागं न दीिधम्
॥३॥ अनं र्षेऽराति वसुऽदां उपं स्तुहिभद्राः इंद्रेस्य रात्यः सः अस्य कामं विधतः न रोष्ति मनः दानायं चोदयंन्॥४॥ त्वं इंद्र प्रऽत्तिषु श्रभि विश्वाः श्रमि स्पृधः श्रम् स्तिऽहा जनिता विश्वऽतूः
श्रमि तं तूर्ये तर्ष्यतः॥५॥ अनं ते शृष्यं तुर्यंतं ई्यतुः श्रोणीः
शिश्वं न मातरां विश्वाः ते स्पृधः श्रष्ययंत मन्यवं वृवं यत् इंद्र तूर्वेसि॥६॥ इतः जती वः श्रजरं प्रऽहेतारं श्रप्रंऽहितं श्राश्वं जेतारं

हेतारं र्षिऽतमं अतूंति तुग्युऽवृधं॥९॥ इष्कृतीरं अनिःऽकृतं सहं इकृतं श्तं इकितं श्त इक्तं समानं इंद्रै अवसे ह्वामहे व-संवानं वृमुऽजुवं॥८॥३॥

॥१००॥ अयंते एमि तन्त्री पुरस्तात् विश्वेदेवाः अभि मा यंति प्ञात् यदा महां दीर्धरः भागं इंद्र ञ्चात् इत् मयां कृण्वः वीर्याणि ॥१॥ दर्धामिते मधुनः भुक्षं अर्थे हितः ते भागः सुतः अस्तु सोमः असः च तं दृष्टिणुतः सर्वा मे अधं वृत्राणि ज्यनाव भूरि॥२॥ प्रमु स्तीमं भरत वाजुऽयंतः इंद्रीय मृत्यं यदि मृत्यं अस्ति न इंद्रीः असि इति नेमः कं तः आहु कः ई दुद्र्षे कं अभि स्तवाम्॥३॥ अयं अस्मि जरितः पश्यं मा इह विश्वां जातानि अभि अस्मि महा ज्यतस्यं मा प्रदिशंः वर्धयंति आऽद्दिरः भुवना दुद्रीमि ॥४॥ आ यत् मा वेनाः अरुहन् ऋतस्यं एकं आसीनं हुर्यतस्य पृष्ठे मनः चित्मे हदे आप्रति अवोच्त् अचिकदन् शिर्शुं उमंतः संखायः॥५॥ विश्वां इत् ता ते सर्वनेषु प्रुऽवाच्यां या चुकर्यं मुघ-ऽवन् इंद्र मुन्वते पारांवतं यत् पुरुऽसंभृतं वसुं ऋष्ऽऋवृं खोः श्-रुभायं ऋषिं ऽबंधवे॥६॥४॥ प्र नूनं धावत पृथंक् न इह यः वः अवावरीत् नि सीं वृत्रस्यं ममें णि वजं इंद्रः अपीपतृत्॥७॥ म-नंःऽजवाः अर्यमानः आयुमीं अतुर्त् पुरं दिवं सुऽपुर्णः गुतायं सोमं वृज्जिर्णे आ अभूरत्॥६॥ सुमुद्रे अंतः' श्युते उज्ञा वर्जः अ-भिऽवृंतः भरंति ऋस्मै संऽयतः पुरः ऽप्रसवणाः बलिं॥०॥ यत् वाक् वरंती ऋविऽचेत्नानि राष्ट्री देवानां निऽस्सारं मंद्रा च-तंसः अंजे दुद्हे पयांसिकं स्वित् ऋस्याः प्रमं ज्गाम्॥१०॥ दे-वीं वाचं अजन्यंत देवाः तां विश्वऽरूपाः प्रश्वः वदंति सा नः

मंद्रा इषं ऊंजे दुहीना धेनुः वाक् श्रुस्मान् उपे सुऽस्तुंता श्राएतु ॥१९॥ सर्षे विष्णोः विऽत्रं वि ऋमस्व द्यौः देहि लोकं वजीय विऽस्केमे हनाव वृचं रिणचाव सिंधून् इंद्रस्य यंतु प्रऽस्वे वि-ऽसृष्टाः॥१२॥५॥

॥१०१॥ ऋधंक् इत्या सः मत्यैः शृश्मे देवऽतातये यः नूनं मिनावर्रणी अभिष्ये आऽचके ह्वाऽदांतये॥१॥ विषिष्ठऽस्नी उर्ऽ चर्समा नरा राजांना दीर्घे श्रुत्ऽतंमा ता बाहुतां न द्सनां र्य्येतः साकं सूर्यस्य र्शिमऽभिः॥२॥ प्र यः वां मिचावरुणा अजिरः दूतः अद्रेवत् अयः ऽशीषा मदेऽरघुः॥३॥ नयः संऽपृच्छे न पुनः हवींतवे न सुंऽवादायं रमीते तस्मात् नः ऋद्य संऽच्छेतेः उर्षतं बाहुऽभ्यां नः उर्ष्यतं ॥४॥ प्र मिचायं प्र अर्थम्यो स्चथ्यं च्युत्ऽवसो॰ वृरूर्थं वर्रणे छंद्यं वर्चः स्तोचं राजंऽसु गायत्॥५॥ ॥६॥ ते हिन्विरे अरुणं जेन्यं वसुं एकं पुनं तिसृणां ते धामानि अ-मृताः मत्यीनां अदंबाः अभि चुस्ते ॥६॥ आ मे वचांसि उत्-ऽयंता द्युमत्ऽतंमानि कर्ली उभा यातं नासत्या सुऽजोषंसा प्रति ह्यानि वीतये॥ शा रातिं यत् वां ऋर ससं हवां महे युवाभ्यां वा-जिनीऽवसू॰ प्राची होचा प्रऽतिरंती इतं नुरा गृणाना जुमत्-ऽर्श्रियना॥ ।। श्रानुः युद्धं दिविऽस्पृशं वायो याहि सुमन्मंऽभिः अंतः प्विचे उपरि श्रीणानः अयं शुक्रः अयामि ते॥०॥ वेति अध्वर्युः पिषऽभिः रजिष्ठैः प्रति हव्यानि वीतये अधं नियुत्वः उ-भयस्य नः पिव शुचिं सोमं गोऽञ्जाशिरं ॥१०॥९॥ बट् महान् असि सूर्ये बर् आदित्य महान् असि महः ते सतः महिमा पन स्यते अडा देव महान् असि॥११॥ वट्सूर्ये अवंसा महान् असि

অ॰६, অ॰ ৩, व॰ ११.] ॥ १৮२॥ [म॰ ৮, অ॰ १०. सू॰ १०२,

स्वा देव महान् असि महा देवानां असुर्यः पुरःऽहितः विऽभु ज्योतिः अद्राभ्यं ॥ १२॥ इयं या नीची अकिणी कृपा रोहिराया कृता चिचाऽईव प्रति अद्रिष्टे आऽयती अंतः दश्रऽस् बाहुषु ॥ १३॥ प्रऽजाः हृ तिसः अतिऽआयं ईयुः नि अन्याः अके अभितः विविश्रे बृहत् हृ तस्यो भुवनेषु अंतः पर्वमानः हृरितः आवि-वेश्॥ १४॥ माता हृद्राणां दुहिता वसूनां स्वसां आदित्यानां अ-मृतस्य नाभिः प्र नु वोचं चिकितुषे जनांय मा गां अनांगां अ-दितिं वृधिष्ट॥ १५॥ वृचः ऽविदेवाचं उत् ऽईर्यंतीं विश्वाभिः धी-भिः उप ऽतिष्टंमानां देवीं देवेभ्यः परि आऽईयुषीं गां आ मा अवृक्त मत्यैः दभऽचेताः ॥ १६॥ ६॥

॥१०२॥ तं अप्रे बृहत् वयः दर्धासि देव दाणुषे क्विः गृह-ऽपितः युवी॥१॥ सः नः ईळीनयासह देवान् अप्रे दुवस्युवी चि-कित् विऽभानो॰ आ वह्॥२॥ त्याह स्वित् युजा व्यं चो दिष्ठेन यविष्ठ्य अभि स्मः वाजंऽसातये॥३॥ अौर्वभृगुऽवत् णुचि अप्र-वान्ऽवत् आहुवे अप्रिंस्मुद्ऽवीससं॥४॥हुवे वातंऽस्वनं क्विं प्रजन्यंऽऋंद्यंसहं अप्रिंस्मुद्ऽवीससं॥५॥९॥ आस्वंस्वितुः य-या भगस्यऽइवभुजिं हुवे अप्रिंस्मुद्ऽवीससं॥५॥०॥ आस्वंस्वितुः य-या भगस्यऽइवभुजिं हुवे अप्रिंस्मुद्ऽवीससं॥५॥ अप्रिंवः वृ-धंतं अध्वराणां पुरुऽतमं अर्छ नप्रे सहस्वते ॥९॥ अप्रं यथा नः आऽभुवंत् वष्टी कृपाऽइंव तस्यो अस्य कत्वा यशस्वतः॥६॥ अयं विश्वाः अभि श्रियः अप्रिः देवेषु पत्यते आ वाजेः उपे नः गम्त् ॥९॥ विश्वेषां इह स्तुहि होतृं णां यशःऽतं मं अप्रिं यञ्जेषुं पूर्वे॥१०॥ ॥१०॥ श्रीरं पावकऽशोचिषं ज्येष्टं यः दमेषु आ दीदायं दीर्घ-श्रुत्ऽतंमः॥१९॥ तं अवेतं न सान्सिं गृणीहि विष्र शुक्तिणं অ॰६, অ॰ ৩. व॰ १४.] ॥ १৮३॥ [म॰৮. অ॰ १०. सू॰ १०३.

मिनं न यात्यत्ऽर्जनं ॥ १२॥ उपं त्या जामयः गिरः देदिशतीः
ह्विःऽकृतः वायोः अनीके अस्थिर्न्॥ १३॥ यस्यं चिऽधातं अन्वृतं ब्हिः तस्यौ असंऽदिनं आपः चित् नि द्ध पदं ॥ १४॥ पदं देवस्यं मीळहुषः अनाधृष्टाभः जितिऽभिः मद्रा मूर्यः ऽइव जप्ऽह्क ॥ १५॥ ११॥ असे घृतस्यं धीतिऽभिः तेपानः देव शोचिषां आदेवान् वृद्यि यिशं च ॥ १६॥ तं त्या अजनंत मातरः क्विंदेवासः अंगिरः ह्व्यऽवाहं अमंर्ये ॥ १९॥ पऽचेतसं त्या क्वे असे दूतं वरेत्यं ह्व्यऽवाहं नि सेदिरे ॥ १८॥ नृहि मे अस्ति अध्या न स्वऽधितः वनं न्ऽवित अर्थ एताहक् भरामि ते॥ १९॥ यत् असे कानि कानि चित् आ ते दाक्षि द्धमितं ता जुषस्व यविष्ठ्य ॥ १०॥ यत् अति उपऽजिह्निका यत् वृद्यः अतिऽसपित संवे तत् अस्तु ते घृतं ॥ २१॥ असि अध्यां न स्वः यत् विद्यः असि अस्ति अध्यां न स्वः यत् असि अप्यां स्वः यत् असि अस्ति अस्ति अस्ति अस्ति अस्ति अस्ति असि स्वः यात् असि व्यः अति विद्यः स्वः यात् अस्ति व्यः अति विद्यः स्वः यात् अस्तु ते घृतं ॥ २१॥ असि इंधां नः मनसा धियं सचेत् मत्यः असि ईधे विवस्वंऽभिः ॥ २२॥ १२॥

॥१०३॥ अदंशिं गातुवित्ऽतंमः यस्मिन् वृतानि आऽद्धुः उपी मुजातं आर्यस्य वर्धनं अग्निं नृक्षंत् नः गिरः॥१॥ प्र दैवंः-ऽदासः अग्निः देवान् अर्छ न मुज्मना अनुं मातरं पृष्य्वीं वि वृत्तृते तस्यौ नार्वस्य सानंवि॥२॥ यस्मित् रेजंत कृष्ट्यः चुकृत्या-ित कृष्ण्तः सहस्रऽसां मेधसातौऽइव त्मनां अग्निं धीिभः सप्यत् ॥३॥ प्र यं राये निनींषिस मतीः यः ते वसी दार्थत् सः वीरं धत्ते अग्ने उक्ष्यऽश्रंसिनं त्मनां सहस्रऽपोषिणं ॥४॥ सः हळहे चित् अग्ने तृण्वित वाजं अर्वता सः धत्ते अर्वित अर्वः ते देवऽचा सदां पुष्ऽवसो विश्वा वामानि धीमहि॥॥१३॥ यः विश्वा द्यां वस्तु होतां मंद्रः जनानां मधीः न पाचां प्रथमानि अस्मै प्र

स्तोमाः यंति अप्रये॥६॥ अश्वं न गीःऽभिः र्थ्यं सुऽदानंवः ममृंज्यंते देवऽयवंः जभे तोके तनये दस्म विष्णते पिषं राधः मघोनां ॥९॥ प्र मंहिष्ठाय गायत ज्ञुतऽ वे बृहते शुक्तऽशोचिषे
उपंऽस्तुतासः अप्रये॥६॥ आवंसते मघऽवां वीरऽवंत् यशः संऽईबः द्युक्ती आऽहुंतः कुवित् नः अस्य सुऽमृतिः नवींयसी अर्छः
वाजेभिः आऽगमत्॥९॥ प्रेषं जं प्रियाणां स्तुहि आऽसाव अतिथि अप्रां रथानां यमं॥१०॥१४॥ उत्ऽईता यः निऽदिता वेदिता वसुं आ युज्ञियः ववतित दुस्तराः यस्यं प्रवृणे न कर्मयः
धिया वाजं सिसासतः॥१९॥ मानः हृणीतां अतिथिः वसुः अप्रिः पुरुऽप्रश्रसः एषः यः सुऽहोतां सुऽअध्वरः॥१२॥ मो ते रिषन् ये अर्छोक्तिऽभिः वसो अप्रे केभिः चित् एवैः कीरिः चित्
हि त्वां ईट्टें दूत्याय रातऽहं यः सुऽअध्वरः॥१३॥ आ अप्रे याहि
महत् इसंखा हुद्रेभिः सोमंऽपीतये सोभयाः उपं सुऽस्तुतिं मादयस्व स्वंऽनरे॥१४॥१॥॥१०॥६॥

॥ इत्यष्टमं मंडलं समाप्तं॥

॥१॥ स्वादिष्ठया मदिष्ठया पर्वस्व सोम् धारया इंद्रीय पातंवे सुतः॥१॥ रृष्ट्रःऽहा विष्वऽचंषिणः अभि योनिं अयंःऽहतं
दुर्णा स्धऽस्यं आ अस्द्रत्॥२॥ वृद्विःऽधार्तमः भव मंहिष्ठः वृवृहन्ऽतंमः पर्षि राधंः म्घोनां॥३॥ अभि अषे महानां देवानां
वीतिं अधंसा अभि वाजं उत श्रवः॥४॥ तां अच्छं चरामसि तत्
इत् अधि द्वेऽदिवे इंदो ते नः जाः आऽशसंः॥५॥१६॥ पुनातिते
प्रि सुतं सोमं सूर्यस्य दुहिता वारेण श्रष्ठाता तनां॥६॥ तं ई अ-

खीं: स्डम्यें आ गृभ्णंति योषंणः दर्श स्वसीरः पार्थे दिवि॥९॥ तं ई हिन्वंति अयुवं: धमंति बाकुरं हितं चिडधातुं वार्णं मधुं ॥८॥ अभि इमं अध्याः उत श्रीणंति धेनवं: शिशुं सीमं इंद्रीय पार्तवे॥९॥ अस्य इत् इंद्रेः मदेषु आ विश्वां वृचाणि जिञ्चते शूरेः मुघा च मुहुते॥१०॥९९॥

॥२॥ पर्वस्व देव्ऽवीः अति प्विचं सोम् रंह्यां इंदे इंदो वृषां आ विश्वा । आ व्यास्त मिहं प्सरः वृषां इंदो खुमवंत्ऽतमः आ योनिं धर्णिसः सदः ॥२॥ अध्यात प्रियं मधुं धारां सुतस्यं वेध्यां स्थार वृत्ति स्थार वृत्ति सुरु सुरु सतुः ॥३॥ महांतं त्वा महीः अनुं आपः अन्धं ति सिंधंवः यत् गोभिः वास् यिषसे ॥४॥ समुद्रः अप्रसु ममुजे विष्टं भः धरुणः दिवः सो मः प्विचे अस्मृ उद्यः ॥५॥१८॥ अचिन्त्रत्त् वृषां हरिः महान् मिचः न द्र्यतः सं सूर्येण रोचते ॥६॥ गिरः ते इंदो अोजसा म्मृं ज्यंते अपस्युवंः याभिः मदीय शृंभसे ॥९॥ तं त्वा मदीय घृष्वं ये कं लोक्ष वृत्तु हुं महे तवं प्रऽशंस्तयः महीः ॥८॥ अस्मभ्यं इंदो इंदु उद्यः मध्यः प्वस्व धार्या प्रजेत्यः वृष्टिमान् ऽइव ॥०॥ गो ऽसाः इंदो नृ ऽसाः असि अश्व ऽसाः वा ज्यासा यत्तस्यं पूर्वः ॥००॥१०॥

॥३॥ एषः देवः अमंत्रेः प्रश्वीःऽईव दीयृति अभि द्रोशांनि आऽसदं॥१॥ एषः देवः विपा कृतः अति हरांसि धावृति पर्व-मानः अदांभ्यः॥२॥ एषः देवः विप्न्युऽभिः पर्वमानः ऋत्यु-ऽभिः हरिः वाजांय मृज्यते॥३॥ एषः विश्वानि वार्या श्रूरः यन्-ऽईव सर्वऽभिः पर्वमानः सिसासृति॥४॥ एषः देवः रुष्युर्वति प- वंमानः द्शस्यति आविः कृणोिति वृग्वनुं॥५॥२०॥ एषः विप्रैः
अभिऽस्तुंतः अपः देवः विगाहते दर्धत् रत्निनि दाणुषे॥६॥ एषः
दिवं विधावति तिरः रजांसि धार्रया पर्वमानः किने ऋदत्॥७॥
एषः दिवं वि आ असरत् तिरः रजांसि अस्पृंतः पर्वमानः सुऽञ्जध्वरः॥६॥ एषः प्रत्नेनं जन्मना देवः देवेभ्यः मुतः हरिः प्विचे
अर्षति॥९॥ एषः जं स्यः पुरुऽवतः ज्ञानः जनयंन् इषः धार्रया प्वते सुतः॥१०॥२९॥

॥४॥ सनं च सोम् जेषि च पर्वमान महि श्रवं श्रथं नः वस्यंसः कृिष्॥१॥ सनं ज्योतिः सनं स्वः विश्वां च सोम् सौभंगा श्रथं
नः वस्यं सः कृष्णा १॥ सनं दश्रं उत ऋतुं श्रपं सोम् मृधं जिहु श्रथं
नः वस्यं सः कृष्णा ॥॥ पर्वितारः पुनीतनं सोमं इंद्रांय पातं वे श्रथं
नः वस्यं सः कृष्णा ॥४॥ तं सूर्ये नः श्रामज तवं ऋतां तवं ऊतिऽभिः
श्रथं नः वस्यं सः कृष्णा ॥५॥ २२॥ तवं ऋतां तवं ऊतिऽभिः ज्योक्
पृथ्येम् सूर्ये श्रथं नः वस्यं सः कृष्णा ॥६॥ श्रामे श्र्षं सुऽश्रायुष्ण्
सोमं डिऽवहें सं र्यिं श्रथं नः वस्यं सः कृष्णा ॥९॥ श्रामे श्र्षं श्रनं पऽच्यतः र्यिं समत् इसं समहिः श्रथं नः वस्यं सः कृष्णा ॥८॥
तां यद्भैः श्रवीवृष्यन् पर्वमान विऽधं मेणि श्रथं नः वस्यं सः कृष्णा ॥९॥
सोसं कृष्णा ।९॥ र्यं नः चिचं श्रिष्यं देरी विश्वऽश्रायं श्राम् स् श्रथं नः
वस्यं सः कृष्णा ॥१०॥२३॥

॥५॥ संऽर्देडः विश्वतः पतिः पर्वमानः वि राज्ति प्रीणन् वृषां कनिऋदत्॥१॥ तनूऽनपात् पर्वमानः शृंगे शिशानः ऋष्- ति खंतरिक्षेण रारंजत्॥२॥ ईक्रेन्यः पर्वमानः र्याः वि राजति द्युऽमान् मधीः धारांभिः खोजंसा॥३॥ बृहिः प्राचीनं खोजंसा पर्वमानः स्नृणन् हरिः देवेषुं देवः ईयते॥४॥ उत् खातैः
जिह्ते बृहत् हारः देवीः हिर्ग्ययीः पर्वमानेन सुऽस्तुंताः॥५॥
॥२४॥ सुऽशिल्पे॰ बृहती' मही' पर्वमानः वृष्ण्यति नक्तोषसां
नद्र्शते'॥६॥ उभादेवा नृऽ चर्षसा होतारा देव्यां हुवे पर्वमानः
इंद्रंः वृषां॥९॥ भारंती पर्वमानस्य सरस्वती इक्रां मही इमं नः
यज्ञं आगमन् तिसः देवीः सुऽपेशंसः॥६॥ तष्टारं ख्र्यऽजां गोपां पुरःऽयावानं आहुवे इंद्रं इंद्रं वृषां हरिः पर्वमानः प्रजाऽपंतिः॥९॥ वनस्पतिं प्वमान् मध्यां सं ख्रंग्ध् धार्या सहस्रंऽवल्शं हरितं भाजंमानं हिर्ग्ययं॥१०॥ विश्वं देवाः स्वाहांऽकृतिं
पर्वमानस्य आ गत् वायुः वृह्स्पतिः सूर्यः ख्रासः इंद्रंः सुऽजोषंसः॥११॥२५॥

॥६॥ मंद्रयां सोम् धारया वृषां प्वस्व देव्ऽयुः अवाः वरिषु अस्म्ऽयुः॥१॥ अभिन्यं मद्यं मदं इंदो इंदे इति स्रुर् अभि वाजिन्तः अर्वेतः॥२॥ अभिन्यं पूर्वे मदं सुवानः अर्षे प्विचे आ अभि वाजं उत श्रवः॥३॥ अनुं दूप्तासः इंदेवः आपः न प्रऽवतां अस्रत् पुनानाः इंदे आश्रत्॥४॥ यं अत्यंऽइव वाजिनं मृजंति योषेणः दशं वने त्रीळैतं अतिऽअविं॥५॥२६॥ तंगोभिः वृषेणं रसं मद्येयदेवऽवीतये सुतं भरायसं मृज्॥६॥ देवः देवायं धारया इंद्राय प्वते सुतः पयः यत् अस्य पीपयंत्॥९॥ आत्मा युक्स्यं रह्यां सुन्स्वानः प्वते सुतः प्रान्ति पाति कार्यं॥६॥ एव पुनानः इंद्रऽयुः मदं मृद्ष वीतये गृहां चित् दिधवे गिरंः॥९॥२०॥

॥९॥ असृंगं इंदेवः पृथा धमैन् ऋतस्यं सुऽश्रियः विदानाः अस्य योजनं॥१॥ प्रधारां मध्यः अग्रियः महीः अपः विगाहते ह्विः ह्विष्षुं वंद्यः॥२॥ प्र युजः वाचः अग्रियः वृषां अवं चऋदत् वने सम्रं अभिस्तयः अध्यरः॥३॥ परियत् कार्याक्विः नृम्णा वसानः अधित स्वः वाजी सिसासति॥४॥ पर्वमानः अभि स्पृधः विशः राजांऽइव सीद्ति यत् ई ऋ खंति वेधसः॥५॥२६॥ अयः वारं परि प्रियः हरिः वनेषु सीद्ति रेभः वनुष्यते मृती॥६॥ सः वायुं इंद्रं अश्विनां साकं मदेन गुळति रणं यः अस्य धमैऽभिः ॥९॥ आ मिचावरुणा भगं मध्यः पृवंते कर्मयः विदानाः अस्य शक्तं ऽभिः॥६॥ अस्मभ्यं रोद्सी र्यं मध्यः वाजस्य सातये अवः वसूनि सं जितं॥९॥२९॥

॥६॥ एते सोमाः श्राभ प्रियं इंद्रेस्य काम श्रुक्षर्न् वधितः श्रु-स्य वीये॥१॥ पुनानासः चमूऽसदः गच्छैतः वायं श्रुश्विनां ते नः धांतु सुऽवीये॥२॥ इंद्रेस्य सोम राधंसे पुनानः हार्दि चोद्य श्रु-तस्य योनि श्राऽसदं॥३॥ मृजंति ला दर्श क्षिपः हिन्वंति सप्तधी-तयः श्रनुं विप्राः श्रुमाद्षिषुः ॥४॥ देवेभ्यः ला मदाय कं सृजानं श्रुति मेषः सं गोभिः वास्यामसि॥५॥३०॥ पुनानः कलशेषु श्रा वस्त्रीण श्रुक्षः हरिः परि गव्यानि श्रुव्यत्॥६॥ मघोनः श्रा प-वस्त्र नः जहि विश्वाः श्रपं विषः इंदो स्त्रीयं श्रा विश्व॥९॥ वृष्टिं द्वः परि स्व द्युमं पृथिव्याः श्रिधं सहः नः सोम पृत् इसु धाः ॥६॥ नृऽचर्यसं ला वयं इंद्रं ऽपीतं स्वः ऽविदं भक्षीमहि प्रऽजां इषं॥९॥३१॥ স্ত্র°६. স্ত্র° ३. ব॰ ३५.] ॥ १৮९॥ [म॰ ९. স্ত্র॰ १. सू॰ १०.

॥०॥ परि प्रिया दिवः क्विः वयांसि नृष्टोः हितः सुवानः
याति क्विऽक्रंतुः॥०॥ प्रऽपं स्वयाय पन्यंसे जनाय जुष्टः अदुहे
वीती अर्षे चनिष्ठया॥२॥ सः सूनुः मातरा श्रुचिः जातः जाते
अरोच्यत् महान् मही च्रुत्रुव्धा॥३॥ सः सप्त धीतिऽभिः हितः
नृद्धः अजिन्वत् अदुहेः याः एकं अद्यि वृव्धः॥४॥ ताः अभि संतं
अस्तृतं महे युवानं आ द्धुः इंदुं इंद्र तवं वृते॥५॥३२॥ आभि वृह्ः
अर्मत्यः सप्त प्रयति वावहः क्रिविः देवीः अतुप्यत्॥६॥ अवं
कल्पेषु नः पुमः तमांसि सोम् योध्या तानि पुनान् जंघनः॥९॥
नुनव्यंसे नवीयसे सुऽज्क्रायं साध्य प्रषः प्रत्वर वत् रोच्य रुचः
॥६॥ पर्वमान् महि अवंः गां अश्वं रासि वीरऽवंत् सनं मेधां सनं
स्वंः ।॥०॥३३॥

॥१०॥ प्रस्वानासंः रथाःऽइव अवितः न श्रुवस्यवः सोमासः
राये अञ्जमुः॥१॥ हिन्वानासंः रथाःऽइव द्धन्विरे गर्भस्योःभरासः कारिणांऽइव॥२॥ राजानः न प्रश्रंस्तिऽभिः सोमासः गोभिः श्रुंजते यद्भः नस्प्रधान्ऽभिः॥३॥ परि सुवानासंः इंदेवः मदांय बहेणां गिरा सुताः श्रुंषेति धार्रया॥४॥ श्रापानासंः विवस्वतः जनतः उषसः भगं सूराः श्रुंषं वि तन्वते ॥५॥३४॥ श्रूपं
द्वारां मृतीनां प्रत्नाः श्रुखंति कारवंः वृष्णः हरसे श्रायवंः॥६॥
संऽईचीनासंः श्रासते होतारः स्प्रऽजानयः पदं एकस्य पिप्रतः
॥९॥ नाभां नाभि नः श्राद्दे चर्त्रुः चित् सूर्यं सचां क्वेः श्रपत्यं
श्रा दुहे॥६॥ श्रुभि प्रिया द्वः पदं श्रुध्वर्युऽभिः गुहां हितं सूरः
प्रयति चर्त्रसा॥९॥३५॥

॥११॥ उपं असी गायत नरः पर्वमानाय इंदेवे अभि देवान् इयंक्षते॥१॥ अभि ते मधुना पर्यः अर्थवी गाः अशिश्वयुः देवं दे-वायं देव् उयु॥२॥ सः नः प्वस्व शं गर्वे शं जनाय शं अर्वेत शं रा-जन् ओषंधीभ्यः॥३॥ बभवे नु स्वऽतं वसे अह्णायं दिविऽस्पृष्णे सोमाय गायं अर्चेत्॥४॥ हस्तंऽच्युतेभिः अद्रिऽभिः सृतं सोमं पुनीतन मधी आ धावत मधु ॥५॥३६॥ नमसा इत् उपं सीद्त् द्धा इत् अभि श्रीणीतन इंदुं इंद्रे द्धातन ॥६॥ अमिचऽहा वि-ऽचंषिणः पर्वस्व सोम शं गर्वे देवेभ्यः अनुकामऽकृत्॥७॥ इंद्राय सोम पातं वे मदाय परि सिच्यसे मनः ऽचित् मनसः पतिः॥६॥ पर्वमान सुऽवीं ये रियं सोम दिरीहि नः इंद्री इंद्रेण नः युजा ॥९॥३०॥

॥१२॥ सोमाः ऋमुगं इंदेवः सुताः ऋतस्यं सदेने इंद्रांय मधुमत्ऽतमाः॥१॥ ऋभि विप्राः ऋनूषत्गावः वृत्सं न मातरः इंद्रं
सोमस्य पीतये॥२॥ मद्ऽच्युत् छोति सदेने सिंधोः ऊमी विपःऽचित् सोमः गौरी ऋधि श्रितः॥३॥ दिवः नाभी विऽच्छ्युणः
ऋचः वोरं महीयते सोमः यः सुऽऋतुः क्विः॥४॥ यः सोमः क्लशेषु आ अंतः पविचे आऽहितः तं इंदुः परि सस्वजे ॥५॥३६॥
प्रवाचं इंदुः इष्यति समुद्रस्यं अधि विष्टपि जिन्वंन् कोशं मधुऽश्वतं॥६॥ नित्यंऽस्तोचः वनस्पतिः धीनां अंतः स्वःऽदुधः
हिन्वानः मानुषा युगा॥९॥ अभि प्रिया दिवः पदा सोमः हिन्वानः अर्षति विप्रस्य धार्या क्विः॥६॥ आ प्रवमान धार्य
रियं सहस्रंऽवर्चसं अस्मे इंदो सुऽआभुवं॥९॥३९॥९॥

॥१४॥ परि प्र असिस्यद्त् कृविः सिंधीः कुमी अधि श्रितः कारं विभंत् पुष्ठस्पृहं ॥१॥ गिरा यदि सडवंधवः पंचे वाताः अपस्यवः परिऽकृखंति धर्णसं ॥२॥ आत् अस्य श्रुष्मिणः रसे विश्वे देवाः अमत्सत् यदि गोभिः वसायते॥३॥ निऽरिणानः वि धावति जहत् श्यीणि तान्वा अचं सं जिद्वते युजा॥४॥ नृप्तीभिः यः विवस्वतः श्रुभः न मृमुजे युवां गाः कृखानः न निःऽनिजं ॥५॥३॥ अति श्रिती तिर्श्वतां ग्या जिगाति अण्यां वृयुं इय्ति यं विदे॥६॥ अभि श्रिपं सं अग्मत् मृज्येतीः इषः पति पृष्टा गृ-भणत् वाजिनः॥९॥ परि द्यानि मर्मृशत् विश्वानि सोम् पार्थि-वा वसूनि याहि अस्मऽयुः॥६॥४॥

॥१५॥ एषः धिया याति अख्यां सूरः रचेभिः आसुऽभिः

अ॰६, अ॰६, व॰७.] ॥ १९२॥ [म॰९, अ॰१, मू॰१९

गर्छन् इंद्रेस्य निःऽकृतं॥१॥ एषः पुरु धियाऽयते कृहते देवऽतातये यर्च अमृतासः आसंते॥२॥ एषः हितः वि नीयते अंतः णुभऽवंता पृथा यदि तुंजंति भूर्णयः॥३॥ एषः णृंगाणि दोध्वत्
शिशीते यूथ्यः वृषां नृम्णा दर्धानः ओजंसा॥४॥ एषः हिक्तऽभिः
ई्यते वाजी णुभेभिः अंणुऽभिः पतिः सिंधूनां भवंन्॥५॥ एषः
वसूनि पिच्छना पर्हषा ययिऽवान् अति अवं शादेषु गुर्छति
॥६॥ एतं मृजंति मर्ज्ये उपं द्रोर्णेषु आयवः प्रऽच्कारणं महीः इषः
॥९॥ एतं जं त्यं दर्श हिष्यः मृजंति सप्तधीतयः सुऽआयुधं मदिन्ऽत्तेमं॥६॥५॥

॥१६॥ प्रते सोतारः श्रोखीः रसं मदाय घृष्वं यसगैः न तिक्त एतंशः॥१॥ ऋतां दक्षस्य र्थ्यं श्रुपः वसानं श्रंधंसा गोऽसां श्र-खेषु सश्चिम्॥१॥ श्रनंत्रं श्रुप्ऽसु दुस्तरं सोमं प्विचे श्रा मृज् पु-नीहि इंद्रीय पातंवे॥३॥ प्र पुनानस्यं चेतंसा सोमः प्विचे श्रूषं-ति ऋतां स्घऽस्यं श्रा श्रसद्त् ॥४॥ प्र त्वा नमःऽभिः इंदेवः इंद्रं सोमाः श्रमृश्चत महे भरीय कारिणः ॥५॥ पुनानः रूपे श्रूव्ययं विश्वाः श्रषंन् श्रुभि श्रियः श्रूरः न गोषुं तिष्ठति॥६॥ दिवः न सानुं पिणुषीं धारां सुतस्यं वेधसः वृथां प्विचे श्रषंति॥९॥ तं सोम विषःऽचितं तनां पुनानः श्रायुषुं श्रव्यः वारं वि धावसि ॥४॥६॥

॥१९॥ प्र निमेनंऽइव सिंधवः इतिः वृचार्णि भूर्णियः सोमाः असुयं आश्वदः॥१॥ अभि सुवानासः इदेवः वृष्टयः पृषिवींऽईव इंद्रं सोमासः अखुर्न्॥२॥ अतिऽ जिनः मृत्सरः मदः सोमः प्- विचे अर्षित विऽ मन् रक्षांसि देवऽयुः॥३॥ आक्लशेषु धावति प्रविचे परि सिच्यते उक्थैः युद्धेषुं वृधेते॥४॥ अति ची सोम् रो-चना रोहेन् न भाजसे दिवं दृष्णन् सूर्यं न चोद्यः॥५॥ अभि वि-माः अनूषत् मूर्धेन् युद्धस्यं कारवंः दधीनाः चर्छसि प्रियं॥६॥ तं जं ला वाजिनं नरः धीभिः विप्राः अवस्यवंः मृजंति देवऽतातये॥७॥ मधीः धारां अनु खुर तीवः सुधऽस्यं आ असदः चारुः चरुन्तायं पीतये॥६॥०॥

॥१६॥ परि सुवानः गिरिऽस्थाः पविचे सोमः अक्षाः मदेषु सर्वेऽधाः असि॥१॥ तं विप्रः तं क्विः मधुं प्रजातं अंधंसः मदेषु सर्वेऽधाः असि॥१॥ तवं विश्वेसऽजोषंसः देवासः पीतिं आश्वतः मदेषु सर्वेऽधाः असि॥३॥ आ यः विश्वानि वार्या वसूनि हस्तं योः द्धे मदेषु सर्वेऽधाः असि॥४॥ यः इमे रोदंसी मही सं मातरा-ऽइव दोहंते मदेषु सर्वेऽधाः असि॥४॥ यः इमे रोदंसी मही सं मातरा-ऽइव दोहंते मदेषु सर्वेऽधाः असि॥॥॥ परि यः रोदंसी उमे सद्धः वार्जेभः अर्षेत मदेषु सर्वेऽधाः असि॥॥॥ परि यः रोदंसी क्लेशेषु आ पुनानः अचिक्तदत् मदेषु सर्वेऽधाः असि॥॥॥॥।।।॥

॥१९॥यत् सोम् चिचं ज्वस्यं दि्यं पार्थिवं वसुं तत् नः पुनानः आभर्॥१॥ युवं हि स्यः स्वंःऽपती॰ इंद्रः च सोम् गोऽपती॰
ईशाना पिप्यतं धियः॥२॥ वृषां पुनानः आयुषुं स्तनयंन् अधि
बहिषि हरिः सन् योनिं आ असदत्॥३॥ अवावशंत धीतयः वृष्मस्यं अधि रेतिस सूनोः वत्सस्यं मातरः॥४॥ कुवित् वृष्एयंतीभ्यः पुनानः गंभे आऽदर्धत् याः शुक्तं दुहृते पर्यः॥५॥ उपं शिष्टा
अप् ऽतस्थुषंः भियसं आ धेहि श्रचुंषु पर्यमान विदाः रियं॥६॥

ञ्च॰६,ञ्च॰६,व॰१२.] ॥१९४॥ [म॰९,ञ्च॰१.सू॰२२.

नि शबीः सोम् वृष्एयं नि शुष्मं नि वयः तिर् दूरे वा स्तः अति

॥२०॥ प्र कृविः देवऽवीतये अर्थः वारेभिः अर्षेति स्हान् विश्वाः अभिस्पृधः॥१॥ सः हिस्म जरितृऽभ्यः आ वाजंगोऽमैतं इन्वित पर्वमानः सहस्मिण्॥१॥ परि विश्वानि चेतंसा मृश्से प-वंसे मृती सः नः सोम् श्रवः विदः॥३॥ अभि अर्षे वृहत् यशः म्-घर्वत् ऽभ्यः ध्रुवं र्यिं इषं स्तोतृऽभ्यः आ भर्॥४॥ तं राजांऽइव सुऽवृतः गिरः सोम् आ विवेशिय पुनानः वृहे अङ्गुत्॥५॥ सः विदः अप्ऽसु दुस्तरः मृज्यमानः गर्भस्योः सोमः चमूषुं सीद्ति ॥६॥ ऋतुः मृषः न मृह्युः प्विचं सोम् ग्ळिसि दर्धत् स्तोचे सुऽवीर्य॥९॥१०॥

श्वा एते धावंति इंदेवः सोमाः इंद्रीय घृष्वयः मत्सरासः स्वः-ऽविदेः॥१॥ प्रऽवृष्वंतः अभिऽयुजः सुस्वये वृदिवः ऽविदेः स्वयं स्तोचे व्यः ऽकृतः॥२॥ वृषां क्रीळंतः इंदेवः स्धऽस्यं अभि एकं इत् सिंधीः ऊमी वि अक्षर्न्॥३॥ एते विष्यंनि वाया पर्वमा-नासः आश्त हिताः न सप्तयः रथे॥४॥ आ अस्मिन् पिशंगं इं-द्वः दर्धात वेनं आऽदिशे यः अस्मभ्यं अरावा॥५॥ च्युभः न र-ध्यं नवं दर्धात केतं आऽदिशे शुक्ताः प्वध्वं अर्थेसा॥६॥ एते कं त्ये अवीव्यन् काष्ठां वाजिनः अक्रत स्तः प्र असाविषुः म-ति॥९॥११॥

॥२२॥ एते सोमासः आष्यवं रथाःऽइव प्र वाजिनः सगीः

सृष्टाः अहेष्त्॥१॥ एते वातांः ऽइव उरवंः प्रजन्यंस्यऽइव वृष्टयंः अग्नेः ऽइव भ्रमाः वृषां॥२॥ एते पूताः विपः ऽचितंः सोमांसः दिधंऽआशिरः विपा वि आनुष्युः धियंः॥३॥ एते मृष्टाः अमंत्याः सम्ऽवांसंः न श्रश्रमुः इयंद्यंतः पृषः रजः॥४॥ एते पृष्टानिं रोदं-सोः विऽप्रयंतंः वि आनुष्युः उत इदं उत्त्रत्मं रजः॥५॥ तंतुं तु-वानं उत्त्रमं अनुं प्रऽवतंः आश्रत् उत इदं उत्तमायं॥६॥ तं सोम् पृणिऽभ्यंः आ वसुं गव्यानि धार्यः तृतं तंतुं अचिक्रदः॥९॥१॥।

॥२३॥ सोमाः असृयं आशवः मधोः मदस्य धारया अभि विश्वानि काव्या॥१॥ अनु मृत्नासः आयवः पृदं नवीयः अक्षुमुः रूचे जन्ति सूर्ये॥२॥ आ पृवमान नः भर अर्थः अदाशुषः गयं कृ-धि मृजाऽवंतीः इषः ॥३॥ अभि सोमासः आयवः पवंते मद्यं मदं अभि कोशं म्धुऽश्वतं ॥४॥ सोमः अर्षति धर्णिसः दधानः इंद्रियं रसंसुऽवीरः अभिश्वास्तिऽपाः॥५॥ इंद्रायसोम् प्वसे देवे-भ्यः सुधुऽमाद्यः इंदो वाजं सिसाससि॥६॥ अस्य पीता मदीनां इंद्रः वृचाणि अपृति ज्ञान ज्ञानत् च नु॥९॥१३॥

॥२४॥ प्रसोमांसः अधिन्वषुः पर्वमानासः इंदेवः श्रीणानाः अप्रमु मृंजत्॥१॥ अभि गावंः अधिन्वषुः आपः न प्रवताः यतीः पुनानाः इंद्रं आशत्॥२॥ प्र प्वमान धन्वसि सोमं इंद्राय पात्रंवे नृऽभिः यतः वि नीयसे॥३॥ तं सीम नृऽमार्दनः पर्वस्व च्षेणिऽसहे सिक्षः यः अनुऽमाद्यः॥४॥ इंदो यत् अद्गिऽभिः सुतः प्विचंपरिऽधावसि अरं इंद्रस्य धान्ने॥५॥ पर्वस्व वृत्रहुन्- ञ्च॰६.ञ्च॰६.व॰१९.] ॥ १९६॥ [म॰९.ञ्च॰२.सू॰२९.

ऽतम् उक्येभिः अनुऽमाद्यः णुचिः पावकः अर्द्धतः॥६॥ णुचिः पावकः उचाते सीमः सृतस्यं मध्यः देव्ऽअवीः अष्यम् प्रहा ॥९॥१४॥१॥

॥२५॥ पर्वस्व दृष्ठ्य इसाधनः देवेभ्यः पीतये हुरे महत् इभ्यः वायवे मदः॥१॥ पर्वमान धिया हितः अभि योनि किनि करत् धर्मणा वायुं आ विश्वा२॥ सं देवैः शोभते वृषां किवः योनी अधि प्रियः वृच् इहा देव इवीतं मः॥३॥ विश्वा हृ पाणि आ इविश्वन् पुनानः याति हुर्येतः यचं अमृतां सः आसंते॥४॥ अह्षः जनयंन् गिरः सोमः प्वते आयुषक् इंद्रं गच्छेन् क्वि इक्तं ।॥५॥ आ प्वस्व मदिन् इतम प्विचं धारया क्वे अकस्यं योनिं आ इसदं ॥६॥१॥॥

॥२६॥ तं अमृष्यंत वाजिनं उपऽस्थे अदितेः अधि विप्रांतः अग्वां धिया॥१॥ तं गावंः अभि अनुष्त सहसंऽधारं अर्द्धितं इंदुं धतारं आ दिवः॥२॥ तं वेधां मेधयां अद्यन् पर्वमानं अधि द्यविध्णेसिं भूरिऽधायसं॥३॥ तं अद्यन् भुरिजोः धिया संऽव-सानं विवस्वतः पतिं वाचः अदांभ्यं॥४॥ तं सानीं अधि जामयः हरिं हिन्वंति अदिंऽभिः हुर्येतं भूरिऽचक्षसं॥५॥ तं ता हिन्वंति वेधसंः पर्वमान गिराऽवृधं इंदों इंद्राय मृत्सरं॥६॥१६॥

॥२९॥ एषः क्विः अभिऽस्तुतः प्विचे अधि तोशते पुनानः मन् अप सिधः॥१॥ एषः इंद्राय वायवे स्वःऽजित् परि सिच्यते प्विचे दुश्चऽसार्धनः॥२॥ एषः नृऽभिः वि नीयते दिवः मूर्धा স্ত্র°६. স্ত্র°६. ব॰ २०.] ॥ ৭৫৩॥ [म॰ ৫. স্ত্র॰ ২. মূ॰ ३०.

वृषां मुतः सोमः वनेषु विश्वऽवित्॥३॥ एषः ग्व्यः अचिक्रद्त् पर्वमानः हिर्ग्यऽयुः इंदुः स्चाऽजित् अस्तृतः ॥४॥ एषः सू-यैग हास्ते पर्वमानः अधि द्यवि प्विचे मृत्सरः मदः॥५॥ एषः पुष्मी असिस्यद्त् अंतरिक्षे वृषां हरिः पुनानः इंदुः इंद्रं आ। ॥६॥१९॥

॥२६॥ एषः वाजी हितः नृऽभिः विश्वऽवित् मनेसः पतिः अयः वारं वि धावति॥१॥ एषः प्विचे अक्षर्त् सोमः देवेभ्यः सुतः विश्वां धामानि आऽविश्वन्॥२॥ एषः देवः श्रुभायते अधि योनी अमेन्यः वृचऽहा देवऽवीतंमः॥३॥ एषः वृषां किनेक्रदत् द्शऽभिः जामिऽभिः यतः अभि द्रोणानि धावति ॥४॥ एषः सूर्यं अरोच्यत् पर्वमानः विऽचंषेणिः विश्वां धामानि विश्व-ऽवित् ॥५॥ एषः श्रुषी अद्भियः सोमः पुनानः अर्षेति देव-ऽञ्जवीः अध्यस्तऽहा ॥६॥१६॥

॥२०॥ प्र अस्य धाराः अष्ठार्न् वृष्णः सुतस्यं श्रोजंसा देवान् अनुं प्रऽभूषंतः ॥१॥ सिं मृजंति वेधसः गृणंतः कारवः गिरा ज्योतिः ज्ञानं उक्थं॥२॥ सुऽसहां सोम् तानि ते पुनानायं प्र-भुऽवसो॰ वर्धसमुद्रं उक्थं॥३॥ विश्वां वसूनि संऽजयंन् पर्वस्व सोम् धार्रया इनु वेषांसिस्ध्यंक्॥४॥ रक्षंसुनः अर्रु काः स्वनात् समस्य कस्यं चित् निदः यचं मुमुच्महे॥५॥ आ इंदो पार्थिवं र्यिं दिव्यं प्वस्व धार्रया द्युऽमंतं शुष्यं आ भूर् ॥६॥१०॥

॥३०॥ प्रधाराः ऋस्य पुष्मिर्णः वृथां प्विचे ऋक्षर्न् पुनानः

স্তুও ई. স্তুও ৮. বৃ৽ ২২.] ॥ ৭৫৮॥ [म॰ ৫. স্তু॰ ২. सू॰ ३২.

वाचं इषति॥१॥ इंदुः हियानः सोतृऽभिः मृज्यमानः किनिक्रदत् इयंति वृगुं इंद्रियं॥२॥ आनः शुष्मं नृऽसद्यं वीरऽवंतं पुरुऽस्पृहं पर्वस्व सोम् धारया॥३॥ प्र सोमः अति धारया पर्वमानः अ-सिस्यद्त् अभि द्रोणांनि आऽसदं॥४॥ अप्ऽसु त्वा मधुमत्ऽतमं हरिं हिन्वंति अद्रिंऽभिः इंदों इंद्राय पीत्रये॥५॥ सुनोतं मधुमत्-ऽतमंसोमं इंद्राय विज्ञणे चारु श्रधीय मृत्स्रं॥६॥२०॥

॥३१॥ प्रसोमांसः सुऽआध्यः पर्वमानासः अक्रमुः र्यि कृ-खंति चेतंनं ॥१॥ दिवः पृथिव्याः अधि भवं इंदो युद्धऽवधेनः भवं वाजांनां पतिः ॥२॥ तुभ्यं वाताः अभिऽप्रियः तुभ्यं अषेति सिंधवः सोमं वंधिति ते महंः॥३॥ आ प्यायस्व सं एतु ते विश्वतंः सोम् वृष्ण्यं भवं वाजस्य संऽग्ये॥४॥ तुभ्यं गावंः घृतं पर्यः ब-भो दुदुहे अद्यितं वर्षिष्ठे अधि सानंवि॥५॥ सुऽआयुधस्यं ते स्तः भुवंनस्य पते व्यं इंदो सिख्डतं उष्मिस्॥६॥२१॥

॥३२॥ प्रसोमांसः मृद्ऽ चृतः श्रवंसे नः मृघोनः सृताः विदथे अनुमुः॥१॥ आत् ई चितस्यं योषंणः हरिं हिन्वंति अद्रिऽिभः
इंदुं इंद्राय पीत्रये॥२॥ आत् ई हंसः यथां गृणं विश्वस्य अवीव्शत्
मृतिं अत्यः न गोभिः अज्यते॥३॥ उभे सोम् अव्ऽचाकंशत् मृगः
न तक्तः अष्मि सीदंन् कृतस्यं योनिं आ॥४॥ अभि गावः अनूषत् योषां जारंऽईव प्रियं अर्गन् आजिं यथां हितं॥५॥ अस्मे
धेहि द्युऽमत् यशः मृघवत्ऽभ्यः च मह्यं च सृनिं मेधां उत श्रवः
॥६॥२२॥

॥३३॥ प्रसोमांसः विषः ऽचितः अपां न यंति कर्मयः वनीनि महिषाः ऽदंव ॥१॥ अभि द्रोणांनि वभवः पुत्राः कृतस्यं धार्रया वाजंगोऽमंतं असार्न्॥२॥ मृताः इंद्राय वायवे वर्षणाय म्रुत्रः सोमाः अषेति विष्णंवे॥३॥ तिसः वाचः उत् ईर्ते गावः मिमंति धेनवः हरिः एति किनंत्रदत्॥४॥ अभि बसीः अनूषत् यहीः कृतस्यं मातरः मृर्मृञ्यंते दिवः शिष्रं॥५॥ रायः स्मुद्रान् चतुरः असम्यं सोम् विश्वतः आ प्वस्व सहस्रिणः॥६॥॥२३॥

॥३४॥ प्र सुवानः धारया तना इंदुः हिन्वानः अर्षेति रजत् हळहा वि ओजेसा॥१॥ सुतः इंद्रीय वायवे वर्रणाय मरुत्ऽभ्यः सोमः अर्षेति विष्णवे॥२॥ वृषाणं वृषंऽभिः यतं सुन्वंति सोमं अद्रिंऽभिः दुहंति शक्यंना पर्यः॥३॥ भुवंत चितस्य मज्यः भुवंत् इंद्रीय मृत्सरः सं रूपेः अज्यते हरिः॥४॥ अभि ई च्यतस्य विष्टपं दुह्ते पृष्टिऽमातरः चारु प्रियऽतमं ह्विः॥५॥ सं एनं अहूंताः इमाः गिरंः अर्षेति सुऽसुतः धेनूः वाष्ट्रः अवीव्यत्॥६॥२४॥

॥३५॥ आनः प्वस्व धारया पर्वमान र्यिं पृथुं ययां ज्योतिः विदासि नः॥१॥ इंदों समुद्रंऽईं ख्य पर्वस्व विश्वंऽएज्य रायः धृता नः ओजसा॥२॥ त्यां वीरेणं वीर्ऽवः अभि स्याम पृत्त्यतः स्वरं नः अभि वार्यं॥३॥ प्रवाजं इंदुंः इष्यृति सिसासन् वाज्ञऽसाः च्युषिः वृता विदानः आयुधा॥४॥ तं गीःऽभिः वाचंऽईं ख्यं पुन्नानं वास्यामसि सोमं जनस्य गोऽपंति॥५॥ विश्वः यस्यं वृते जनः दाधारं धर्मणः प्रतेः पुनानस्यं प्रभुऽवंसोः॥६॥२५॥ ॥३६॥ असंजि रथ्यः यथा प्विचे चम्वोः सुतः काष्मेन् वाजी नि अक्रमीत्॥१॥ सः वहिः सोम् जगृविः पर्वस्व देवऽवीः
अति अभि कोशं मधुऽश्वतं॥२॥ सः नः ज्योतीिष पूर्व्ये पर्वमान
वि रोच्य क्रते दश्रीय नः हिनु॥३॥ शुंभमानः क्रुत्युऽभिः मृज्यमानः गर्भस्योः पर्वते वारे अव्यये॥४॥ सः विश्वां दाशुषे वस्तुं
सोमः दिव्यानि पार्थिवा पर्वतां आश्चंतरिख्या॥५॥ आ दिवः पृष्ठं
अश्वऽयुः गुब्युऽयुः सोम् रोहसि वीर्ऽयुः श्वसः प्ते॥६॥२६॥

॥३०॥ सः सुतः पीतये वृषां सीमः प्विचे अर्षति विऽञ्चन्
रक्षांसि देवऽयुः॥१॥ सः प्विचे विऽच्छाणः हरिः अर्षति धर्णसिः अभि योनिं किनिक्रदत्॥२॥ सः वाजी रोचना दिवः पर्वमानः वि धावति रुष्ठःऽहा वारं अव्ययं॥३॥ सः चितस्यं अधि
सानिव पर्वमानः अरोच्यत् जामिऽभिः सूर्येसह॥४॥ सः वृचऽहा वृषां सुतः वरिवःऽवित् अद्येश्यः सोमः वाजंऽइव असरत्
॥५॥ सः देवः क्विनां दृष्तिः अभि द्रोणांनि धावति इंदुः इंद्रीय
मंहनां॥६॥२०॥

॥३६॥ एषः कुं स्यः वृषां रथः अर्थः वारेभिः अर्षेति गर्छन् वाजंसहसिणं॥१॥ एतं चितस्यं योषंणः हरिं हिन्वंति अदिऽभिः इंदुं इंद्राय पीत्रयं॥२॥ एतं त्यं हरितः दर्श ममृञ्यंते अपस्युवंः या-भिः मदीय शुंभेते ॥३॥ एषः स्यः मानुंषीषु आ श्येनः न विश्व सीद्ति गर्छन् जारः न योषितं॥४॥ एषः स्यः मद्यः रसः अव च्छे द्वः शिष्णुंः यः इंदुंः वारं आ अविश्वत्॥५॥ एषः स्यः पीत्रये मृतः हरिः अर्षेति ध्रांसिः ऋंदेन् योनिं अभि प्रियं॥६॥२६॥ ॥३०॥ आणुः अषे बृह्त् इम्ते परि प्रियेणं धामां यचं देवाः इति व्रवं ॥१॥ प्रि इकुण्वन् अनिः इकृतं जनाय यातयेन् इषः वृष्टिं दिवः परि सृव् ॥२॥ सृतः एति प्रविचे आ निषि दधानः ओजंसा वि इच्छाणः वि इरोचयंन् ॥३॥ अयं सः यः दिवः परि र्घु इयामां प्रविचे आ सिंधीः कुमी वि अर्छारत् ॥४॥ आडविवासन् प्रा इवतेः अथीं अवा इवतः सृतः इंद्रीय सिच्यते मधुं ॥५॥ सं इर्ड्यीनाः अनूष्त हरि हिन्वं ति अद्रि इभिः योनी च्यान् तस्यं सीदत ॥६॥२०॥

॥४०॥ पुनानः अक्रमीत् अभि विश्वाः मृधः विऽचंषिणः शुं-भंति विप्रंधीतिऽभिः॥१॥ आ योनि अष्णः ष्हृत् गर्मत् इंद्रै वृषां सुतः ध्रुवे सदिस सीद्ति॥२॥ नुनः र्यिम्हां इंदो अस्मभ्यं सोम् विश्वतः आ पवस्व सहस्मिणी॥३॥ विश्वांसोम् पवमान द्युनानि इंदो आ भर विदाः सहस्मिणीः इषः॥४॥ सः नः पुनानः आ भर् र्यिं स्तोचे सुऽवीये जरितः वर्षय गिरः॥५॥ पुनानः इंदो आ भर्सोमं द्विऽवहसं र्यिं वृषंन् इंदो नः खक्ष्यं॥६॥३०॥

॥४१॥ प्रयेगावंः न भूर्णयः लेषाः श्र्यासंः श्रक्रमुः घंतंः कृष्णां अपं लवं॥१॥ मुवितस्यं मनामहे श्रितं सेतुं दुःऽश्राव्यं स्हांसंः दस्युं श्रवतं॥२॥ शृखे वृष्टेःऽईव स्वनः पर्वमानस्य शुष्माणः चरंति विऽद्युतंः दिवि॥३॥ श्रा प्वस्व महीं इषंगोऽमंत्
इंदोः हिर्रायऽवत् श्रश्वंऽवत् वार्जंऽवत् सुतः॥४॥ सः प्वस्व
विऽच्षंणे श्रा महीः रोदंसीः पृण् ज्षाः सूर्यः न र्षिमऽभिः॥५॥

॥२०२॥ [म॰ ९. ञ्च॰ २. सू॰ ४४.

হ্ম॰ ৩. স্প॰ ৭. ব॰ ৭.]

परि नः शुमुँ ऽयंत्या धारया सोम् विश्वतः सरं रुसा ऽईव विष्टपं ॥६॥३१॥

॥४२॥ जनयंन् रोचना दिवः जनयंन् छप्ऽसु सूर्यं वसानः
गाः छपः हरिः॥१॥ एषः प्रान्नेनं मन्मंना देवः देवेभ्यः परि धारया प्रवृते सुतः॥२॥ वृवधानायं तूर्वेये पर्वते वार्जं ऽसात्रयेसीमाः सहस्रंऽपाजसः॥३॥ दुहानः प्रान्नं इत् पर्यः प्रविचे परि सिच्यते ऋंदन् देवान् छजीजन्त्॥४॥ छभि विश्वनि वार्या छभि
देवान् ऋत्ऽवृधः सोमः पुनानः ऋष्ति॥५॥ गोऽमंत् नः सोम्
वीरऽवंत् छश्वंऽवत् वार्जंऽवत् सुतः पर्वस्व बृह्तीः इषः॥६॥३२॥

॥४३॥ यः ऋत्यः ऽइव मृज्यते गोभिः मदाय हुयैतः तं गीः ऽभिः वास्यामसि॥१॥ तं नः विश्वाः ऋवस्युवंः गिरः शुंभंति पूर्वेऽषां इंदुं इंद्राय पीत्रये॥२॥ पुनानः याति हुयैतः सोमः गीः ऽभिः परि-ऽकृतः विप्रस्य मध्यंऽऋतिषेः॥३॥ पर्वमान विदाः र्यि ऋसाभ्यं सोम सुऽश्वियं इंदी सहस्रं ऽवर्वसं॥४॥ इंदुंः ऋत्यः न वाज् ऽसृत् किनक्रेति प्विचे आ यत् ऋषाः ऋति देव्ऽयुः॥५॥ पर्वस्व वा-जंऽसातये विप्रस्य गृण्तः वृधे सोमं रास्वं सुऽवीं ये॥६॥३३॥६॥६॥

॥४४॥ प्रनः इंदो महे तने जिम न बिश्रंत अर्षेस अभि दे-वान् अयास्यः॥१॥ मृती जुष्टः धिया हितः सोर्मः हिन्वे प्रा-ऽवितं विप्रस्यधारया क्विः॥२॥ अयं देवेषुं जागृंविः सुतः एति प्विचे आसोर्मः याति विऽचेषेणिः ॥३॥ सः नः प्वस्व वा- ञ্र॰ ९. ञ्र॰ ৭. व॰ ४.] ॥ २०३॥ [म॰ ৫. ञ्र॰ ২. सू॰ ४৩.

ज्ऽयुः च्क्राणः चारु श्रध्वरं बहिष्मान् श्रा विवासति॥४॥ सः नःभगाय वायवे विप्रंऽवीरः सदाऽवृधः सोमः देवेषुं श्रा यम्त् ॥५॥ सः नः श्रद्य वसुंचये ऋतुऽवित् गातुवित्ऽतमः वाजं जेषि श्रवः बृहत्॥६॥१॥

॥४५॥ सः प्वस्व मदायकं नृऽचह्याः देवऽवीतये इंदी इंद्रीय पीतये॥१॥ सः नः ऋषे ऋभि दृत्यं तं इंद्रीय तो शसे देवान् सर्षिऽभ्यः आ वरं ॥२॥ उत तां ऋष्णं व्यं गोभिः ऋंज्यः मदाय कं वि नः राये दुरः वृधि॥३॥ ऋति कं प्विचं ऋऋमीत् वाजी धुरं न यामिन इंद्रः देवेषुं प्त्यते ॥४॥ सं ई सर्षायः ऋस्वर्न् वने ऋिकंतं ऋतिऽऋविं इंदुं नावाः ऋनूष्त्॥५॥ तयां प्वस्व धार्रया ययां पीतः विऽच्छांसे इंदी स्तोचे सुऽवीये॥६॥२॥

॥४६॥ असृंयन् देवऽवीतये अत्योसः कृत्याःऽइव स्र्रतः पर्वत्ऽवृधः॥१॥ परिऽकृतासः इंदेवः योषाऽइव पिर्चाऽवती वायुं सोमाः असृक्ष्त् ॥२॥ एते सोमासः इंदेवः प्रयंस्वंतः च्मूः सृताः इंद्रं व्धेति कमेऽभिः॥३॥ आ धावत सुऽहस्त्यः शुक्ता गृ-भणीत मंथिनां गोभिः श्रीणीत मत्सरं॥४॥ सः पवस्व धनंऽज्य प्रऽयंता राधसः महः असमभ्यं सोम् गातुऽवित्॥५॥ एतं मृजं-ति मन्धे पर्वमानं दर्श स्त्रिपंः इंद्राय मत्सरं मदं॥६॥३॥

॥४०॥ अया सोमः सुऽकृत्ययां महः चित् अभि अवधेत मं-दानः उत् वृष्ऽयते॥१॥कृतानि इत् अस्य कर्ती चेतंते दुस्युऽतहैं- স্ত্রও. স্ত্রুও. বৃৎ ও.] ॥ ২০১॥ [म॰ ৫. স্থ্রুৎ ২. মূ৽ ૫০.

णा ऋणा च धृष्णुः चयते॥२॥ आत् सोमः इंद्रियः रसः वर्जः स-हस्ऽसाः भुवत् ज्वयं यत् अस्य जायते॥३॥ स्वयं कृतिः वि-ऽधतिरि विप्राय रत्नं इच्छति यदि मृमृज्यते धियः॥४॥ सिसासतुः रयी णां वाजेषु अर्वतां ऽइव भरेषु जिग्युषां असि ॥५॥४॥

॥४८॥ तं ला नृम्णानि विश्वतं स्घऽस्थेषु महः द्वः चारं सुऽकृत्ययां ईमहे ॥१॥ संवृंक्तऽधृष्णुं उक्थ्यं महाऽमहिवतं मदं शृतं पुरंः रुरुष्ठणिं॥२॥ अतः ला र्यिं अभि राजानं सुऽकृतो॰ द्वः सुऽप्णेः अव्यथिः भरत्॥३॥ विश्वस्मै इत् स्वः हशे सा-धारणं रुजःऽतुरं गोपां कृतस्यं विः भरत्॥४॥ अधं हिन्वा-नः इंद्रियं ज्यायः महिऽतं आन्शे अभिष्टिऽकृत् विऽचंधिणः ॥४॥॥॥

॥४०॥ पर्वस्व वृष्टिं आसुनः अपां जिंमे दिवः परि अयुक्षाः बृह्तीः इषः॥१॥ तयां प्वस्व धार्या ययां गावः इह आऽगमंन् जन्यांसः उपं नः गृहं॥२॥ घृतं प्वस्व धार्या यञ्जेषुं देवऽवीतंमः अस्मभ्यं वृष्टिं आ प्व॥३॥ सः नः जर्जे वि अव्ययं प्विचं धाव धार्या देवासः शृणवंन् हि कं॥४॥ पर्वमानः असिस्यद्त् रक्षां-सि अप्ऽजंधंनत् प्रत्नुऽवत् रोचर्यन् हर्चः ॥५॥६॥

॥५०॥ उत् ते शुष्मांसः ईर्ते सिंधोः ऊर्मेः ऽईव स्वनः वा-णस्यं चोद्य पविं॥१॥ प्रऽस्वे ते उत् ईर्ते तिसः वाचः मृख-स्युवंः यत् अये एषि सानंवि॥१॥ अर्थः वारे परि प्रियं हरिं हिन्वंति अद्रिऽभिः पर्वमानं मृधुऽश्वृतं॥३॥ आ प्रवस्व मृदिन्- অ॰ ৩. স্ত॰ ৭. ব॰ ৭০.] ॥ ২০૫॥ [म॰ ৫. স্ত৽ ২. মু৽ ૫३.

ऽतम् प्विचं धारया क्वे अकेस्यं योनिं आऽसदं॥४॥ सः प्व-स्व मृद्न्ऽतम् गोभिः अंजानः अक्षुऽभिः इंदो इंद्राय पीतये ॥५॥९॥

॥५१॥ अध्वयीं अद्रिंडिभः मुतं सोमं प्विचे आ मृज पुनीहि इंद्रीय पात्रवे॥१॥ दिवः पीयूषं उत्रत्मं सोमं इंद्रीय विज्ञिणे मुनीतं मधुमत्रतमं॥२॥ तवं त्ये इंद्रो अधंसः देवाः मधीः वि अश्रते पवंमानस्य म्रतः॥३॥ तं हिसोम् व्धेयंन् सृतः मदीय भूणिये वृषंन् स्तोतारं ज्तये॥४॥ अभि अषे विऽच्छ्रण प्विचे धारया सृतः अभि वाजं उत श्रवः॥५॥६॥

॥५२॥ परि द्युष्यः मनत्ऽरेयिः भरत् वाजं नः अधिमा मुवानः अर्षे पविचे आ॥१॥ तवं प्रत्नेभिः अध्यंऽभिः अर्थः वारे परि प्रियः सहस्रंऽधारः यात् तनां॥२॥ च्हः न यः तं ईख्य इंदो न दानं ईख्य व्धेः व्धऽस्रो ॰ ईख्य॥३॥ नि शुष्यं इंदो ॰ एषां पुरू-ऽहूत जनानां यः अस्मान् आऽदिदेशति॥४॥ शृतं नः इंदो ॰ ज-तिऽभिः सहस्रं वा शुचीनां पर्वस्व मह्यत्ऽरियः॥५॥०॥

॥५३॥ उत्ते शुष्मांसः श्रुस्युः रक्षः भिंदंतः श्रुद्धित्वः नुद्स्वं याः प्रिऽस्पृधंः॥१॥ श्रुया निऽज्ञिः श्रोजंसा रृष्ठसंगे धने हिते सत्वे श्रविभ्युषा हृदा॥२॥ श्रस्यं वृतानि न श्राऽधृषे पर्व-मानस्य दुःऽध्या रूज यः ला पृत्यति॥३॥ तं हिन्वृति मृद्ऽच्युतं हरिं नृदीषुं वाजिनं इंदुं इंद्राय मृत्स्रं॥४॥१०॥ ॥५४॥ अस्य प्रत्नां अनुं द्युतं शुक्तं दुदुहे अहंयः पर्यः सहस-ऽसां ऋषि॥१॥ अयं सूर्यःऽइव उप्ऽहक् अयं सरांसि धावति सप्त प्रवतः आ दिवं॥२॥ अयं विश्वांनि तिष्ठति पुनानः भवं-ना उपरि सोमः देवः न सूर्यः॥३॥ परि नः देवऽवीतये वाजान् अर्षसि गोऽमंतः पुनानः इंदो इंद्रऽयुः॥४॥११॥

॥पप॥ यवंऽयवं नः अधिसा पृष्टंऽपृष्टं परि सृव् सोमं विश्वां च सीमंगा॥१॥ इंदोः यथां तवं स्तवः यथां ते जातं अधिसः नि वृहिषि प्रियेस्दः॥२॥ जतनःगोऽवित् अश्वऽवित् पर्वस्व सोम् अधिसा मृष्ठुऽतमिभिः अहंऽभिः॥३॥ यः जिनाति न जीयते हंति शर्वुं अभिऽद्यं सः प्वस्व सहस्वऽजित्॥४॥१२॥

॥५६॥ परि सोमः ऋतं बृहत् आष्ट्राः प्वित्रे अर्षेति विऽञ्चन् रक्षांसि देव्ऽयुः॥१॥ यत् सोमः वाजं अर्षेति शतं धाराः अप-स्युवंः इंद्रेस्य सृख्यं आऽविशन्॥२॥ अभि ता योषेणः दर्शं जारं न क्यां अनूषत् मृज्यसे सोम् सातये॥३॥ तं इंद्राय विष्णं वे स्वा-दुः इंदोः परि सृव् नृन् स्तोतृन् पाह् अंहंसः॥४॥१३॥

॥५९॥ प्रते धाराः अस्थतः दिवः न यंति वृष्टयः अच्छं वाजं सहिस्रिणं॥१॥ अभि प्रियाणि काव्यो विश्वो चर्छाणः अर्षेति हरिः तुंजानः आर्युधा॥२॥ सः म्मृजानः आर्युऽभिः इभेः राजोऽइव सुऽवृतः श्येनः न वंसुं सीद्ति॥३॥ सः नः विश्वो दिवः वसुं उतोः पृथिव्याः अधि पुनानः इंदोः आभर्॥४॥१४॥ अ॰ ७. অ॰ ৭. व॰ ৭৮.] ॥ २०७॥ [म॰ ৫. অ॰ ३. सू॰ ६৭.

॥ ५ ॥ तरेत् सः मंदी धावति धारां सुतस्य ऋधंसः तरेत् सः मंदी धावति॥ १॥ उसा वेद् वसूनां मतिस्य देवी अवसः तरेत् सः मंदी धावति॥ १॥ ध्वसयोः पुरुष्ठसंत्योः आसहस्राणि द्झहे तरेत् सः मंदी धावति॥ ३॥ आ ययोः चिंशतं तनां सहस्राणि च दझहे तरेत् सः मंदी धावति॥ ४॥ १५॥

॥५०॥ पर्वस्व गोऽजित् अश्वऽजित् विश्वऽजित् सोम्राग्य-ऽजित् प्रजाऽवंत् रत्नं आ भर्॥१॥ पर्वस्व अत्ऽभ्यः अदोभ्यः पर्वस्व ओषंधीभ्यः पर्वस्व धिषणांभ्यः॥२॥ तं सोम् पर्वमानः विश्वानि दुःऽइता तर् क्विः सीद् नि बृहिषि॥३॥ पर्वमान स्वः विदः जार्यमानः अभवः महान् इंदो विश्वान् अभि इत् असि ॥४॥१६॥

॥६०॥ प्रगायनेण गायत पर्वमानं विऽचेषिणं इंदुं महसं-ऽचस्रसं॥१॥ तं ता सहसंऽचस्रसं ऋषी सहसंऽभणेसं ऋति वारं ऋपाविषुः॥२॥ ऋति वारान् पर्वमानः ऋसिस्यद्त् कल-णान् ऋभि धावति इंद्रस्य हादिं ऋाऽविष्णन्॥३॥ इंद्रस्य सोम् राधंसे शंपवस्व विऽचर्षेणे प्रजाऽवंत्रेतः आभर्॥४॥१०॥२॥

॥६१॥ श्रया वीती परिस्व यः ते इंदो मदेषु श्रा श्रव ऽश्चर्तन् न्वतीः नवं॥१॥ पुरः सद्यः इत्या ऽधिये दिवं ऽदासाय शंबरं श्रधं त्यं तुर्वशं यदुं॥२॥ परि नः श्रश्रं श्रश्रऽवित् गो ऽमंत् इंदो । हिर्रायऽवत् श्ररं सहस्मिणीः इषं ॥३॥ पर्वमानस्य ते व्यं प्रविचं ञ्चाम् ऽ उंद्तः साखिऽतं ञा वृणीमहे॥४॥ येते प्विचं कर्मयः ञ-भिऽश्चरंतिधारयातेभिःनुःसोम् मृळ्यु॥५॥१६॥ सःनुः पुनानः आभर र्यिं वीरऽवंतीं इषं ईशांनः सोम विश्वतः॥६॥ एतं ऊं त्यं दर्श क्षिपः मृजंति सिंधुंऽमातरं सं आदित्येभिः अख्यत्॥७॥ सं इंद्रेग जुत वायुनां सुतः एति प्विचे आ सं सूर्यस्य रुष्मिऽभिः ॥ ।। सः नः भगाय वायवे पूष्णे प्वस्व मधुं इमान् चारः मिने वर्रणे च ॥ ९॥ उचा ते जातं ऋंधंसः दिवि सत् भूमिः आ दुदे उयं शर्मे महि श्रवं: ॥१०॥१९॥ एना विश्वानि अर्थः आ द्यमानि मानुषाणां सिर्मासंतः वनामहे॥११॥ सः नः इंद्राय यज्येवे व-र्फणाय मुरुत् इभ्यः वृरिवः इवित् परि सव्॥१२॥ उपी सु जातं ञ्चप्ऽतुरं गोभिः भंगं परिऽकृतं इंदुं देवाः ञ्चयासिषुः॥१३॥ तं इत् वर्धेतु नः गिरः वृत्सं संशिष्यंरीः ऽइव यः इंद्रस्य हदं ऽसिनः ॥१४॥ ऋषे नः सोम् शंगवे धुस्रस्वं पिप्युषी इषं वधे समुदं उक्थ्यं ॥१५॥२०॥ पर्वमानः अजीजन्त द्वः चित्रं न तृत्यतुं ज्योतिः वैश्वानुरं बृहत्॥१६॥ पर्वमानस्य ते रसः मदः राजन् ऋदुच्छुनः वि वारं अर्थं अर्षेति॥१९॥ पर्वमान रसः तर्व दर्शः वि राजति द्युऽमान् ज्योतिः विश्वं स्वंः हशे॥१६॥ यः ते मदः वरें एयः तेनं प्-वुस्व अधंसा देव्ऽअवीः अध्यांस्ऽहा॥१९॥ जिधाः वृत्रं अमि-चियंसिक्तं: वाजं द्वेऽदिवे गोऽसाः कुं अश्व ऽसाः असि॥२०॥ ॥२१॥ संऽिमश्चः ऋह्षः भव सुऽज्यस्थाभिः न धेनुऽभिः सीदेन् म्येनःन योनिं आ॥२१॥ सः प्वस्व यः आविष इंद्रं वृचायं हंतवे वृद्यिऽवांसं मृहीः ऋषः॥२२॥ सुऽवीरांसः व्यंधनां जयेमसोम् मीदुः पुनानः वधे नः गिरः॥२३॥ लाऽजेतासः तवं अवसा स्यामं वृन्वंतः आऽमुरः सीमं वृतेषुं जागृहि ॥२४॥ अपु ऽ मन् प्-

वते मृधः अपं सोमः अराव्णः गर्छन् इंद्रस्य निःऽकृतं ॥२५॥
॥२२॥ महः नः रायः आभर पर्वमान जिह मृधः रास्वं इंदोः वीरऽवंत् यशः॥२६॥ न त्या शृतं चन हुतः राधः दित्संतं आ मिन्न्
यत् पुनानः मृख्स्यसे॥२०॥ पर्वस्व इंदोः वृषां सुतः कृधि नः
यश्सः जने विश्वाः अपं हिषः जिहु॥२६॥ अस्यं ते सुत्ये व्यं तर्वं
इंदो खुने उत्तिमे समुद्धामं पृत्यतः॥२९॥ या ते भीमानि आयुधा तिरमानि संति धूर्वेणे रक्षं समस्य नः निदः॥३०॥२३॥

॥६२॥ एते अमृयं इंदेवः तिरः प्विचं आशवंः विश्वानि अ-भि सौर्भगा॥१॥ वि्ऽ घ्रंतः दुः ऽ इता पुरु सुऽगा तीकार्य वाजिनः तनां कृष्वंतः अवेंते॥२॥ कृष्वंतः वरिवः गवें अभि अ्षेति सु-ऽस्तुतिं इळां ऋसाभ्यं संऽयतं ॥३॥ ऋसावि ऋंष्टुः मदाय ऋप्-ऽसु दर्सः गिरिऽस्थाः त्रयेनः न योनिं आ असदत्॥४॥ शुभ्रं अधंः देवऽवातं ऋप्ऽसु धूतः नृऽभिः सुतः स्वदंति गावः पर्यःऽभिः ॥५॥२४॥ ञात् ई अर्थं न हेतारः अर्थूज्यभन् अमृताय मध्यः रसं मुध्रमादे॥६॥ याः ते धाराः मुध्रश्चृतः असृयं इंदो कतये ता-भिः प्विचं आ असुद्ः॥९॥ सः अर्षे इंद्राय पीतये तिरः रोमाणि अययां सीदेन् योनां वनेषु आ॥ ।। तं इंदो परि सुव स्वादिष्ठः अंगिरःऽभ्यः वृरिवःऽवित् घृतं पर्यः ॥९॥ अयं विऽचंषीिणः हितः पर्वमानः सः चेतृति हिन्वानः आप्यं बृहत्॥१०॥२५॥ एषः वृषां वृषंऽवतः पर्वमानः ऋश्सिऽहा करंत्वसूंनि दा्रशुषे॥११॥ शा प्वस्व सहिसां। रियं गोऽमंतं ऋषिनं पुरुऽचंद्रं पुरुऽस्पृहं ॥१२॥ एषः स्यः परि सिच्यते मर्भृज्यमानः ऋायुऽभिः उरुऽगायः क्विऽऋंतुः ॥१३॥ सहस्रंऽकतिः श्वऽसंघः विऽमानः रजसः

क्विः इंद्रीय प्वृते मदः ॥१४॥ गिरा जातः इह स्तुतः इंदुः इंद्रीय धीयते विः योनां वसतोऽईव॥१५॥२६॥ पर्वमानः सुतः नृऽभिः सोमः वाजंऽइव असरत् चमूषुं शकाना आऽसदं॥१६॥ तं चि-ऽपृष्ठे चिऽवंधुरे रथे युंजंति यातवे ऋषीणां सप्त धीतिऽभिः ॥१०॥ तं सोतारः धनु इस्पृतं ऋाष्ट्रं वाजाय यातंवे हरिं हिनोत वाजिनं॥१६॥ आऽविशन् कुलशं सुतः विश्वाः अर्घन् अभि श्रि-यः पूरः न गोषुं तिष्ठति॥१९॥ आ ते इंदो मदाय कं पयः दुहंति ञ्जायवीः देवाः देवेभ्याः मधुं ॥२०॥२७॥ ञ्चा नाः सोमं प्विचे ञ्चा मृजतं मधुमत्ऽतमं देवेभ्यः देव्श्वत्ऽतमं॥२१॥ एते सोमाः श्र-मृक्षत् गृणानाः श्रवंसे महे मदिन्ऽतमस्य धारया॥२२॥ श्रम गर्यानि वीतये नृम्णा पुनानः अर्वसि सनत्ऽवाजः परि सव ॥२३॥ उत नः गोऽमंतीः इषंः विश्वाः ऋषं पुरिऽस्तुभंः गृणानः जमत्ऽऋंग्रिना ॥२४॥ पर्वस्व वाचः ऋग्रियः सोमं चिवाभिः जितिऽभिः ऋभि विश्वीनि काव्यो॥२५॥२८॥ लंसुमुद्रियाः ऋपः ऋयियः वाचेः ईर्यन् पर्वस्व विश्वंऽएज्य॥२६॥ तुभ्यं इमाभुवं-ना कवे महिसे सोम तस्थिरे तुभ्यं ऋषिति सिधंवः॥२७॥ प्रते दि-वः न वृष्टयः धाराः यंति अस्यतः अभि सुकां उप्रस्तिरं॥२६॥ इंद्रीय इंदुं पुनीतन् उयं दक्षाय सार्धनं ईशानं वीतिऽराधसं॥२०॥ पर्वमानः कृतः कृविः सोमः प्विचं आ असुद्त् दर्धत् स्तोचे सु-ऽवीर्ये॥३०॥२९॥

॥६३॥ आ प्वस्त् सहस्रिणं रियं सोम सुऽवीयं अस्मे अवा-सि धार्य॥१॥ इषं जंजें च पिन्वसे इंद्रीय मृत्सरिन्ऽतमः चमूषु आ नि सीद्सि॥२॥ सुतः इंद्रीय विष्णवे सोमः कुलभे अक्षरत्

मधुंऽमान् असु वायवे॥३॥ एते अमृयं आशवंः अति हरांसि बुभवंः सोमाः च्यतस्यं धारंया॥४॥ इंद्रं वधितः ऋप्ऽतुरंः कृत्वंतः विश्वं आर्ये अप्रधानः अरोव्णः॥५॥३०॥ सुताः अनुं स्वं आरर्जः अभि अषेति वभवंः इंद्रं गर्छतः इंदेवः॥६॥ अया पवस्व धारं-या ययां मूर्ये अरोचयः हिन्वानः मानुंषीः अपः॥९॥ अर्युक्त सूरः एतंशं पर्वमानः मनी ऋधि ऋंतरिक्षेण यातंवे ॥६॥ उत त्याः हरितंः दर्श सूरंः ऋयुक्त यातंवे इंदुः इंद्रः इति बुवन्॥०॥ परि इतः वायवे सुतं गिरंः इंद्रीय मृत्स्रं ऋषः वारेषु सिंचत्॥१०॥ ॥३१॥ पर्वमान विदाः रुयिं ऋसाभ्यं सोम दुस्तरं यः दुःऽनर्शः वनुष्यता॥११॥ अभि अर्षे सहसि एँ एयि गोऽ मंतं अश्विनं अभि वाजें उत श्रवं: ॥ १२॥ सीमं: देवः न सूर्येः श्रद्रिंऽभिः पवते सुतः दर्धानः कुलर्शे रसं॥१३॥ एते धार्मानि आयी पुत्राः ऋतस्य धारया वाजं गोऽमंतं ऋष्ट्यरन् ॥१४॥ सुताः इंद्राय वृज्जिणे सो-मांसः द्धिऽञ्जाशिरः पविचै अति अस्तरन् ॥१५॥३२॥ प्र सोम् मधुंमत्ऽतमः राये ऋष् प्विचे ऋा मदः यः देव्ऽवीतंमः॥१६॥ तं ईं मृजंति आयवंः हरिं नदीषुं वाजिनं इंदुं इंद्राय मत्सरं॥१९॥ आ प्वस्व हिरंग्यऽवत् अर्घंऽवत् सोम वीरऽवंत् वाजं गोऽमंतं आभर॥१६॥ परि वाजे न वाजऽयुं अर्थः वारेषु सिंचत इंद्रीय मधुमत्ऽतमं॥१९॥ कृविं मृजुंति मञ्चै धीुभिः विप्राः ऋवस्यवः वृषां किनंत्रत् अर्षेति॥२०॥३३॥ वृषंगं धीभिः अप्रतुरं सोमं क्तृतस्यं धारंया मृती विप्राः सं अस्वर्न्॥२१॥ पर्वस्व देव आ-युषक् इंद्रं गुळ्तु ते मदः वायुं आ रोहु धर्मे गा। २२॥ पर्वमान नि तोशसे रियं सोम श्रवायं प्रियः समुदं आ विश् ॥ २३॥ अपु ऽ मन् प्वसे मुधः ऋतुऽवित् सोम् मत्सरः नुदस्वं ऋदेवऽयुं जनं॥२४॥

ञ্र॰ ९. ञ्र॰ ৭. व॰ ३৮.] ॥ २१२॥ [म॰ ৫. স্থ॰ ३. सू॰ ६४.

पर्वमानाः अमृख्त सोमाः णुक्रासः इंदेवः अभि विश्वनि काव्या ॥२५॥३४॥ पर्वमानासः आग्रवः णुभाः अमृग् इंदेवः इतः
विश्वाः अपं विषः॥२६॥ पर्वमानाः दिवः परि अंतरिक्षात् अमृख्यत् पृथिव्याः अधि सानंवि॥२०॥ पुनानः सोम् धारया इंदोः
विश्वाः अपं सिधः जहि रक्षांसि सुऽक्रतो०॥२६॥ अप्ऽञ्चन् सोम्
रक्षसः अभि अर्षे किनिक्रदत् द्युऽमंतं णुष्मं उत्ऽत्मं॥२९॥ अस्मे वसूनिधार्य सोमं दिव्यानिपार्थिवा इंदोः विश्वनि वार्याः
॥३०॥३५॥

॥६४॥ वृषां सोम् द्युऽमान् ऋसि वृषां देव वृषंऽवतः वृषां धमीणि द्धिषे ॥ १॥ वृष्णंः ते वृष्ण्यं शवंः वृषां वनं वृषां मदंः सत्यं वृषन् वृषां इत् असि॥२॥ अर्थः न चुऋदः वृषां सं गाः इंदो सं अवैतः वि नः राये दुरंः वृधि॥३॥ असृक्षत प्र वाजिनंः ग्या सोमासः अश्वऽया शुक्रासः वीर्ऽया आश्वरः॥४॥ शुंभमानाः ज्ञातयुऽभिः मृज्यमानाः गर्भस्योः पर्वते वारे ऋव्यये ॥५॥३६॥ ते विश्वा दाृशुंषे वसुं सोमाः दि्यानि पार्थिवा पवंतां आ अंत-रिख्या॥६॥ पर्वमानस्य विश्वऽवित् प्रते सर्गीः अमृक्षुत् सूर्य-स्यऽइव न र्श्मयः॥७॥ केतुं कृ खन् द्विः परि विश्वां रूपा अभि ऋषंसिसमुद्रः सोम् पिन्वसे॥ । हिन्वानः वाचै इष्यसि पर्वमान विऽधंमीण अत्रान् देवः न सूर्यः॥०॥ इंदुः प्विष्ट चेतंनः प्रियः कवीनां मृती सृजत् अर्थं रुथीःऽईव॥१०॥३१॥ ऊर्मिः यः ते प्-विचे आ देवऽअवीः प्रिऽअर्धरत् सीदेन् चरुतस्य योनिं आ ॥११॥ सः नः अर्षे पविचे आ मदेः यः देव्ऽवीतंमः इंदी इंद्राय पीतये॥ १२॥ इषे प्वस्व धारया मृज्यमानः मनीषिऽभिः इंदौ

रुचा ऋभि गाः इहि ॥१३॥ पुनानः वरिवः कृधि ऊर्जे जनाय गिर्वणः हरे मृजानः ऋाऽिशरं॥१४॥ पुनानः देवऽवीतये इंद्रस्य याहि निःऽकृतं द्युतानः वाजिऽभिः यतः॥१५॥३५॥ प्रहिन्वा-नासः इंदेवः अर्खे सुमुद्रं आष्यां धिया जूताः अमृक्षत्॥१६॥ मुमृजानासः आयवः वृथां सुमुद्रं इंदेवः अग्मन् अगतस्य योनि आ॥१९॥ परि नः याहि अस्मऽयुः विश्वी वसूनि ओजसा पाहि नः शर्मे वीरऽवंत्॥१८॥ मिमांति वहूिः एतंशः पृदं युजानः ऋकंऽभिः प्रयत्समुद्रे आऽहिंतः॥१९॥ आयत्योनिं हिर्गाययं ञ्चार्युः ऋतस्यं सीदंति जहांति अपंडचेतसः ॥२०॥३९॥ अभि वेनाः अनूषत इयंक्षंति प्रऽचैतसः मर्ज्ञंति अविंऽचेतसः॥२१॥ इंद्रीय इंदी मरुलंते पर्वस्व मधुमत्ऽतमः ऋतस्य योनि आ-ऽसदै॥२२॥ तं ला विप्राः वृचःऽविदः परिकृखंति वेधसः सं ला मृजंति आयर्वः॥२३॥ रसं ते मिचः अर्यमा पिवंति वर्रणः कवे पर्वमानस्य मुहतः॥२४॥ तं सोम् विपःऽचितं पुनानः वाचं इ-चिति इंदों सहस्रंडभणसं ॥२५॥४०॥ उतो सहस्रंडभणसं वाचै सोम मुखस्युवं पुनानः इंदो आभर ॥२६॥ पुनानः इंदो एषां पुरुऽहूत जनानां प्रियः समुद्रं आ विश् ॥२०॥ दविद्युतत्या रुचा प्रिऽस्तीभैत्या कृपा सोमाः शुक्राः गोऽ आशिरः॥२८॥ हिन्वा-नः हेतृऽभिः यतः आ वाजं वाजी अक्रमीत् सीदंतः वनुषंः यथा ॥२०॥ ज्युधक् सोम् स्वस्तये संऽजग्मानः दिवः कविः पर्वस्व सूर्यः हशे॥३०॥४१॥१॥

॥६५॥ हिन्वंति सूरं उस्रयः स्वसारः जामयः पतिं महां इंदुं महीयुवंः॥१॥ पर्वमान रुचाऽरुचा देवः देवेभ्यः परि विश्वा ञ्च० ९. ञ्च० २. व० ५.]

वसूनि आ विश् ॥२॥ आ प्वमान सुऽस्तुतिं वृष्टिं देवेभ्यः दुवः 🔻 इषे प्वस्व सुंऽयतं॥३॥ वृषां हि असि भानुनां द्युऽमंतं लाह्वा-महे पर्वमान सुऽऋाध्यः॥४॥ ऋा प्वस्व सुऽवींये मंदेमानःसु-ऽञ्जायुध् इहो मु इंदो जा गृहि॥५॥१॥ यत् ऋत्ऽभिः पृरिऽसि-च्यमें मृज्यमानः गर्भस्योः दुणां सुधऽस्यं ऋश्ववे॥६॥ प्रसोमाय व्युश्वऽवत् पर्वमानाय गायत् महे सहसं ऽच समे॥ १॥ यस्य वर्ण मधुऽश्वृतं हरि हिन्वंति अद्रिऽभिः इंदुं इंद्राय पीतये॥६॥ तस्यं ते वाजिनेः व्यं विश्वाधनानि जिग्युषंः सुख्डितं आ वृणीुम्हे॥०॥ वृषां प्वस्व धारंया मुरुवंते च मृत्स्रः विश्वां दर्धानः ओजंसा ॥१०॥२॥ तं त्वा धृतीरं ऋोग्योः पर्वमान स्वःऽहशं हिन्वे वार्जेषु वाजिनं॥११॥ अया चित्रः विषा अनया हरिः पवस्व धारया युजं वाजेषु चोद्य॥१२॥ आनुः इंदो महीं इषं पर्वस्व विश्वऽदंर्श-तः ऋसमभ्यं सोम् गातुऽवित्॥१३॥ ञ्चा कुलशाः ञ्चनूष्त इंदी' धाराभिः ओर्जसा आ इंद्रेस्य पीतये विश्व ॥१४॥ यस्यं ते मद्यं रसं तीवंदुइंति अद्रिऽभिःसः प्वस्व अभिमातिऽहा॥१५॥३॥ राजा मेधाभिः ईयते पर्वमानः मनौ ऋधि ऋंतरिक्षेण यात्वे॥१६॥ ञ्चा नः इंदो शत्र पिवनं गवां पोषं सु ऽ ऋष्यं वह भगतिं जतये ॥१९॥ आ नः सोम सहः जुवः रूपं न वर्चसे भर मुखानः देव-ऽवीतये॥१८॥ अर्षे सोम द्युमत्ऽतमः अभि द्रोणांनि रोर्व्वत् सीदन् श्येनः न योनिं आ॥ १९॥ अपाः इंद्रीय वायवे वर्षणाय मुरुत्ऽभ्यः सोमः ऋषेति विष्णवे॥२०॥४॥ इषं तोकायं नः दर्धत् असभ्यं सोम् विश्वतंः आ प्वस्व सहस्रिणं॥२१॥ ये सोमांसः प-राऽवित ये अवीऽवित सुन्विरे ये वा अदः श्र्ये गाऽवित ॥२२॥ ये ञ्जाजी केषुं कृत्वं इसु ये मध्ये पुस्त्यानां ये वा जनेषु पुंच इसु॥२३॥

तेनः वृष्टिं द्वः परि पवंतां आ सुऽवीये सुवानाः देवासः इंदेवः
॥२४॥ पवंते हुर्यतः हरिः गृणानः जमत्ऽश्रीमना हिन्वानः गोः
अधित्वि॥२५॥५॥ प्र शुक्रासं व्यःऽजुवंः हिन्वानासं न सप्तयः
श्रीणानाः अप्ऽसु मृंजत्॥२६॥ तं त्वा सुतेषुं आऽभुवंः हिन्विरे
देवऽतांतये सः पवस्व अनयां रुचा॥२०॥ आते दक्षं म्यःऽभुवं
विह् अद्य वृणीमहे पातं आ पुरु स्पृहं॥२६॥ आ मंद्रं आ वरिएयं
आ विप्रं आ म्नीषिणं पातं आ पुरु स्पृहं॥२९॥ आ र्यं आ
सुऽचेतुनं आ सुऽक्तो ॰ तनृषुं आ पातं आ पुरु इस्पृहं॥३०॥६॥

॥६६॥ पर्वस्व विश्वऽच्षेणे अभि विश्वानि काव्यां सर्वा स्विंऽभ्यः ईड्यः॥१॥ ताभ्यां विश्वस्य राज्ञिस्ये प्वमान् धार्मनी यत्तीची सोम् तस्यतुः॥२॥ परि धार्मानि यानि ते लं सोम् असि विश्वान पर्वमान ऋतुऽभिः क्वे॥३॥ पर्वस्व जनयंन् इषः अभि विश्वानि वार्या सर्वा सर्विऽभ्यः ऊत्तये॥४॥ तर्व श्रुक्तासः अर्चयः द्विः पृष्ठे वि तन्वते प्विचं सोम् धार्मऽभिः॥प॥९॥ तर्व इमेस् प्र सिंधवः प्रऽिष्ठं सोम् सिस्ते तुभ्यं धावंति धेनवः॥६॥ प्रसोम् याहि धार्या सुतः इंद्राय मत्सरः दर्धानः अस्विति श्रवः॥९॥ सं ऊं ला धीभिः अस्वर्न् हिन्वतीः सप्त जामयः विप्रं आजा विवस्ताः॥६॥ मृजंति ला सं अयुवंः अव्ये जीरो अधि स्वनि रेभः यत् अज्ये वर्ने ॥९॥ पर्वमानस्य ते क्वे वार्जिन् सर्गाः असृख्त अर्वेतः न श्रवस्यवः॥१०॥६॥ अर्च्छ कोशं म्धुऽश्वतं असृयं वरि श्रुव्यये अवावशंत धीतयः॥१०॥ अर्च्छ समुदं इंदेवः अस्तं गावः न धेनवः अर्थन् क्रां स्वत्ये योनिं आ॥१२॥ प्र नः इंदोः महे र्रो न धेनवः अर्मन् ऋतस्यं योनिं आ॥१२॥ प्र नः इंदोः महे र्रो

आपः अर्षेति सिंधवः यत् गोभिः वास्यिषसे ॥ १३॥ अस्यं ते मुख्ये व्यं इयंद्यंतः लाऽर्जतयः इंदी' सुखिऽत्वं उरमिस ॥ १४॥ आ प्वस्व गोऽईष्टये महे सोम नृऽच ख्से आ इंद्रस्य ज्ठरे विश् ॥१५॥९॥ महान् असि सोम ज्येष्टः उपाणां इंदो आजिष्ठः युधा सन् शर्थत् जिगेय ॥ १६॥ यः उमेभ्यः चित् ओजीयान् पूरिभ्यः चित् शूरंऽतरः भूरिऽदाभ्यः चित् मंहीयान्॥१९॥ तं सोम् सूरंः आ इषंः तोकस्यं साता तनूनां वृश्णीमहें सुख्यायं वृश्णीमहें यु-ज्याय॥१६॥ अमें आयूंषि प्वसे आ सुव ऊंजें इषं च नः आरे बाधस्व दुच्छुनां ॥१९॥ ऋियः ऋषिः पर्वमानः पांचेऽजन्यः पुरःऽहितः तं ईमहे महाऽग्यं ॥२०॥१०॥ अग्ने पर्वस्व सु-ऽञ्जपाः ग्रुस्मे वर्चः सुऽवींये दर्धत् र्यिं मियं पोषं ॥२१॥ पर्वमानः अति सिधः अभि अर्षेति सुऽस्तुति सूरः न विश्व-ऽदंशितः ॥२२॥ सः मुर्मृजानः आयुऽभिः प्रयंस्वान् प्रयंसे हि-तः इंदुः अत्यः विऽच्छ्याः॥२३॥ पर्वमानः सृतं बृहत् श्रुकं ज्योतिः अजीजन्त् कृष्णा तमांसि जंघनत्॥२४॥ पर्वमानस्य जंघंतः हरेः चंद्राः अमृक्षत् जीराः अजिरऽशोचिषः॥२५॥११॥ पर्वमानः रुथिऽतमः शुभेभिः शुभर्यःऽतमः हरिंऽचंद्रः म-स्त्ऽगंगः ॥२६॥ पर्वमानः वि अस्रवृत् रुश्मिऽभिः वाज-ऽसार्तमः दर्धत् स्तोचे सुऽवींय ॥२०॥ प्र सुवानः इंदुः ऋह्याः प्विचं अति अव्ययं पुनानः इंदुः इंद्रं आ॥२४॥ एषः सोमः अधि नचि गवां ऋकिति ऋदिंऽभिः इंद्रं मदीय जोह्वत्॥२०॥ यस्य ते द्युद्ध इवंत् पर्यः पर्वमान आ इभृतं द्विः तेनं नः मृळ जीवसे 1130119211

॥६०॥ तं सोम असि धार्युः मंद्रः छोजिष्टः अध्वरे पर्वस्व मंह्यत्ऽरंियः ॥१॥ त्वं सुतः नृऽमार्दनः द्धन्वान् मृत्सरिन्-ऽतमः इंद्रीय सूरिः अधिसा ॥२॥ त्वं सुस्वानः अद्रिऽभिः अभि अर्षे किनंत्रदत् द्युऽमंतं शुष्मं उत्ऽतमं ॥३॥ इंदुः हिन्वानः अर्षेति तिरः वारोणि अव्ययां हरिः वाजं अचिऋद्त् ॥४॥ इंदो वि अयं अर्षेसि वि श्रवांसि वि सीभंगा वि वार्जान् सोम गोऽमंतः ॥५॥१३॥ स्ना नः इंदो स्नुऽग्विनं र्यिं गोऽमंतं अश्विनं भरं सोम सहस्रिएं ॥६॥ पर्वमानासः इंदेवः ति्रः पविचै ञ्चाश्रवः इंद्रं यामेभिः ञ्चाश्रत्॥ ७॥ क्कुहः सोम्यः रसंः इंदुः इंद्रीय पूर्वाः आयुः प्वते आयवे॥६॥ हिन्वंति सूरं उ-स्रयः पर्वमानं मधुऽश्रुतं ऋभि गिरा सं अस्वर्न् ॥०॥ ऋवि-ता नः अजऽअधः पूषा यामनिऽयामनि आ भुक्षत् कृत्यासु नः॥१०॥१४॥ अयं सीमः कप्दिने घृतं न प्वते मधुं आ भ-स्रत् कन्यां सु नः॥११॥ अयं ते आष्ये सुतः घृतं न प्वते शुचि आ भक्षत् क्यांसु नः॥१२॥ वाचः जंतुः कवीनां पर्वस्व सोम धारया देवेषुं रान्दुऽधाः ऋसि ॥१३॥ आ कलशेषु धावति ग्ये-नः वर्म वि गाहुते ऋभि द्रोणां किनंत्रक्त ॥१४॥ परि प्र सोम् ते रसः अमंजि कलशे सुतः श्येनः न तुक्तः अर्वति ॥ १५॥ ॥१५॥ पर्वस्व सोम् मंद्यंन् इंद्रीय मधुमत्ऽतमः ॥१६॥ अ-सृंयन् देवऽवीतये वाज्ऽयंतः रथाःऽइव ॥१९॥ ते सुतासः मदिन्ऽतमाः शुक्राः वायुं अमुख्तु ॥ १६॥ यावणा तुनः अभिऽस्तुंतः पविच सोम् गुळ्सि दर्धत् स्तोचे सुऽवीय ॥१०॥

एषः तुनः अभिऽस्तंतः प्विनं अति गाह्ते रुखः ऽहा वारं अ-व्ययं॥२०॥१६॥ यत् ऋंति यत् च दूर्के भ्यं विंदति मां इह पर्व-मान वि तत् जिह ॥२१॥ पर्वमानः सः अद्य नः पविचेण वि-चंषिणिः यः पोता सः पुनातु नः॥२२॥ यत् ते प्विचं ऋचिषि असे विऽतंतं ऋंतः आ बसंतेनं पुनीहि नः॥२३॥ यत् ते प्विचं अचिंऽवत्अमें तेनं पुनीहि नः बस्रऽसवैः पुनीहि नः॥२४॥ उ-भाभ्यां देव सवितः पविचेण सवेनं च मां पुनीहि विश्वतः॥२५॥ ॥१९॥ चिडिभः तं देवस्वितः विषिष्ठैः सोम्धामं डिभः ऋपे दह्यैः पुनीहि नः॥२६॥ पुनंतुं मां देव्ऽजनाः पुनंतुं वसवः धिया विश्वे देवाः पुनीत मा जातंऽवेदः पुनीहि मा॥२०॥ प्रणायस्व प्र स्यं-द्ख् सोम विश्वेभिः श्रंशुऽभिः देवेभ्यः उत्रत्मं ह्विः॥२८॥ उप प्रियं पनिप्रतं युवानं ऋाहुति ऽवृधं ऋगंन्म विभ्रतः नर्मः॥२०॥ अलायस्य प्रूणः नुनाश तं आ प्वस्व देव सोम आखुं चित् एव देव सोम्॥३०॥ यः पावमानीः ऋधिऽएति ऋषिऽभिः सं-ऽभृतंरसं संवे सः पूतं ऋषाति स्वदितं मातरिष्यंना॥३१॥ पा-वमानीः यः अधिऽएति ऋषिऽभिः संऽभृतं रसं तस्मे सरस्वती दुहे सीरं सर्पिः मधुं उद्वं॥३२॥१৮॥३॥

॥६८॥ प्रदेवं अर्छ मधुंऽमंतः इंदेवः असिस्यदंत गावः आ नधेनवंः बहिंऽसदंः वचनाऽवंतः ऊधंऽभिः परिऽसृतं उसियाः निःऽनिजं धिरे॥१॥ सः रोर्ठवत् अभि पूर्वाः अचिऋदत् उप-ऽआरुहंः श्रथयंन् स्वाद्ते हरिः तिरः पविचं परिऽयन् उरु जयः नि श्यीणि द्धते देवः आ वर्र॥२॥ वि यः मुमे युम्या संऽयती॰ मदंः साकंऽवृधां पर्यसा पिन्वत् अस्तिता मही अपारे रजसी विऽवेविदत् अभिऽवर्जन् असितं पार्जः आद्दे॥३॥ सः मातरां विऽचरन् वाजयन् ऋषः प्र मेधिरः स्वधयां पिन्वते पदं ऋंशुः यवेन पिपिशे यतः नृडिनः सं जामिडिनः नस्ते रह्यते शिरः ॥४॥ सं दक्षेण मनंसा जायते कविः ऋतस्यं गर्भः निऽहितः युमा परः यूनां ह संतां प्रथमं वि जज्जतुः गुहां हितं जिनम नेमं उत्-ऽयंतं॥प॥१९॥ मंद्रस्यं रूपं विविद्धः मृनीषिणः श्येनः यत् ऋंधः अभरत् पराऽवतः तं मजे यंत सुऽवृधं नदीषुं आ उ्शंतं श्रंणुं परि-ऽयंतं ऋग्मियं॥६॥ त्वां मृजंति दर्शं योषं गः सुतं सीमं ऋषिंऽभिः म्तिऽभिः धीतिऽभिः हितं ऋषः वारेभिः उत देवहृतिऽभिः न्-ऽभिः युतः वाजं ञ्चा दुर्षि सातये॥ ७॥ पुरिऽ प्रयंतं वृय्यं सुऽसंसदं सोमं मनीषाः अभि अनूषन सुभैः यः धारया मधुंऽमान् कुर्मि-णां दिवः इयंति वाचं र्यिषाट् अमेत्यैः॥६॥ अयं दिवः इ्युर्ति विश्वं आ रजः सोमः पुनानः कलशेषु सीद्ति अत्ऽभिः गोभिः मृज्यते ऋद्रिऽभिःसुतःपुनानः इंदुः वरिवः विद्त् प्रियं॥०॥ एव नः सोम परिऽसिच्यमानः वयः दर्धत् चिचऽतमं प्वस्व अहेषे द्यावापृथिवी हुवेम देवाः ध्त रुयिं अस्मे मुऽवीरं॥१०॥२०॥

॥६०॥ इषुंः न धन्वन् प्रति धीयते मृतिः वृत्सः न मातुः उपं मृजि जधिन उत्धाराऽइवदुहे अये आऽयती अस्य वृतेषुं अपि सोमः इष्यते ॥१॥ उपी मृतिः पृच्यते सिच्यते मधुं मृद्रु अर्जनी चोद्ते अंतः आसिनं पर्वमानः संऽतृनिः पृद्यते पर्धि व्यचि अर्थीत् दृप्सः परि वारं अर्षेति॥१॥ अर्थे वृधूऽयुः प्वते परि त्वचि अर्थीते न्त्रीः अदितेः कृतं यते हरिः अकान् यजतः संऽयतः मदंः नृम्णा शिशानः मृहिषः न शोभते॥३॥ उक्षा मिमाृति प्रति यंति धेनवंः देवस्य देवीः उपं यंति नि ऽकृतं ऋति अऋमीत् अर्जुनं वारै अ-व्ययं अतं न निक्तं परि सीमः अव्यत॥४॥ अमृक्तेन रुशंता वा-संसा हरिः अमर्त्यः निःऽनिजानः परि व्यत दिवः पृष्ठं बहेणां निः इनिजे कृत उप इस्तरं णं चम्बोः नुभस्मयं॥ ४॥ २१॥ सूर्यस्य-ऽइव रष्मयः द्रवियत्नवः मत्सरासः प्रऽसुपः सातं ईरते तंतुं ततं परि सर्गीसः आश्रवः न इंद्रात् ऋते पवते धाम किं चन ॥६॥ सिंधीःऽइव प्रवृणे निमे आण्यवं वृषंऽच्युताः मदांसः गातुं आ-श्त शंनुः नि ऽवेशे बिऽपरें चतुं ऽपरे अस्मे वाजाः सोम तिष्ठंत् कृष्टयः॥९॥ आनः प्वस्व वसुंऽमत् हिरंग्यऽवत् अर्थंऽवत् गीsमंत् यर्व sमत् सु sवीर्य यूयं हि सोुम् पितरः मर्म स्थनं दिवः मूधानः प्रदिख्ताः व्यः दकृतः ॥ । एते सोमाः पर्वमानासः इंद्रें रथाः ऽइव प्रयुयुः सातिं अच्छं सुताः प्विचं अति यंति अव्यं हिली वृत्रिं हरितं: वृष्टिं अर्छ। ए॥ इंदी' इंद्राय बृह्ते प्वस्व मु-ऽमृळीकः अनुवृद्यः रिशादीः भरं चंद्राणि गृण्ते वसूनि देवैः द्यावापृथिवी' प्र अवृतं नः॥ १०॥२२॥

॥१०॥ चिः असी सप्त धेनवंः दुदुहे सत्यां आठिशरं पूर्वे वि-ऽश्रीमिन च्लारि अत्याभुवनानि निःऽनिजे चारूणि चक्रेयत् चातैः अवधेत॥१॥ सः भिर्श्वमाणः अमृतस्य चार्रणः उभे द्यावां कार्वेन वि श्रत्र्रथे तेजिष्ठाः अपः महनां परि व्यत् यदि देवस्यं श्रवंसा सदंः विदुः॥१॥ ते अस्य संतु केतवंः अमृत्यवः अदांभ्यासः जनुषीं उभे अनुं येभिः नृम्णा च देव्यां च पुनते आत् इत् रा-जानं मननाः अगृभ्णत् ॥३॥ सः मृज्यमानः दश्ठिभः मुक्मै-ऽभिः प्र मध्यमासुं मातृषुं प्रुष्ठमे सचां व्रतानिं पानः अमृतस्य

चार्रणः जुने नृऽचछाः अनु पृश्युते विशौ॥४॥ सः मुर्मृजानः इंद्रियायं धायसे आ उभे अंतः रोदंसी हर्षते हितः वृषा शुष्मेण बाधते वि दुः इमृतीः आ इदेदिशानः शर्यहा इदंव शुरुधः ॥५॥ ॥२३॥ सः मातरां न दहंशानः उद्मियंः नानंदत् एति मुह्तां ऽइव स्वनः जानन् सृतं पृथ्मं यत् स्वःऽनरं प्रऽशंस्तये कं अवृणीत् सुऽऋतुः ॥६॥ ह्वति भीमः वृष्भः त्विष्यया शृंगे शिशानः हरिणी' विऽचक्षणः आ योनिं सोमः सुऽकृतं नि सीद्ति ग्-व्ययी तक् भवति निःऽनिक् अव्ययी ॥७॥ शुचिः पुनानः तन्वै ख्रोपसं अर्थे हरिः नि ख्रधाविष्ट सानवि जुष्टः मिनायं वर्रणाय वायवे चिडधातुं मधुं ऋियते सुकर्मेडिभः॥।। पर्वस्व सोम्देव-ऽवीतये वृषां इंद्रस्य हादि सोम् ऽधानं आ विश् पुरा नः बाधात् दुःऽइता अति पार्य क्षेच्डिवित् हि दिशः आहे विड पृच्छते॥०॥ हितः न सप्तिः अभि वाजं अर्षे इंद्रस्य इंदो जठरं आ पवस्व ना-वा न सिंधुं ऋति पिष विद्यान् श्रूरः न युध्यंन् ऋवं नः निदः स्पः ।। १०॥ २४॥

॥९१॥ आ दिर्ष्या सृज्यते शुष्मी आ इसदं वेति दुहः रक्षसः
पाति जागृंविः हरिः ओ पृषं कृणुते नर्भः पर्यः उपइस्तिरं चम्बीः
ब्रह्मं निःइनिजे ॥१॥ प्र कृष्टिहाइ इव श्रूषः एति रोह्तवत् असुंये
वंशिति रिणीते अस्य तं जहांति वृद्धिं पितुः एति निःइकृतं उपइप्रतं कृणुते निःइनिजं तनां ॥२॥ अद्रिइभिः सुतः प्वते गर्भस्योः वृष्डयते नर्भसा वेपते मृती सः मोद्ते नर्सते साधिते गिरा
नेनिक्ते अप्इसु यर्जते परीमिण्॥३॥ परि द्युक्षं सहसः प्वति इत्युधं
मध्यः सिंचंति हुम्यस्य सुक्ष्णिं आ यस्मिन् गावः सुहुत् इअदंः

4

স্ত্র॰ ৩. স্ত্র॰ ২. ব॰ ২৩.] ॥ ২২২॥ [म॰ ৫. স্ত্র॰ ৪. মূ॰ ৩২,

अधिन मूर्धन् श्रीणिति श्रिय्यं वरीं मडिभः॥४॥ सं ईं र यं न भुरिजीः श्रहेषत दर्श स्वसारः श्रिटितः उप उस्थे श्रा जिगात् उपं ज्यतिगोः श्रपी व्यं पदं यत् श्रस्य मृतुर्थाः श्रजीजनन्॥५॥१५॥ श्रयेनः न योनि सदेनं ध्रिया कृतं हिर्एएय यं श्राऽसदं देवः श्राईष्-ति श्राईं रिणंति बहिषि प्रियं गिरा श्रश्वः न देवान् श्रपि एति यज्ञियः॥६॥ परा विऽ श्रंकः श्रुष्धः दिवः कृविः वृषां चिऽपृष्ठः श्रन्विष्ट गाः श्रिभ सहस्रं ऽनीतिः यतिः प्राऽयतिः रेभः न पू-वीः उषसः वि राज्ञित्॥९॥ लेषं कृपं कृणुते वर्णः श्रस्य सः यचं श्रश्यत् संऽच्यंता सेधित सिधः श्रप्ताः याति स्वध्यां देव्यं जनं सं सु इस्तुती नसंते सं गोऽश्रयया॥६॥ उशाऽदंव यूषा प्रिऽयन् श्ररावीत् श्रिधि तिषीः श्रिधत् सूर्यस्य दिव्यः सु इप्णेः श्रवं च्यात् श्रावीत् श्रिधि तिषीः श्रिधत् सूर्यस्य दिव्यः सु इप्णेः श्रवं च्यात् श्रावीत् श्रिधि तिषीः श्रिधत् सूर्यस्य दिव्यः सु इप्णेः श्रवं च्यात् श्रावीत् श्रिधि तिषीः श्रिधत् सूर्यस्य दिव्यः सु इप्णेः श्रवं च्यात्

॥१२॥ हरिं मृजंति अह्षः न युज्यते सं धेनुऽभिः कल शे सो मं अज्यते उत् वाचं ईरयंति हिन्वते मृती पुरु इस्तृतस्यं कित चित् परि प्रियः॥१॥ साकं वृद्ति बहवः मृनीिषणः इंद्रस्य सो मं ज्टरे यत् आ इदुहुः यदि मृजंति सु इगंभस्तयः नरः सडनीं क्ठाभिः द्य प्रियं दुहृतः विरः रवं अनं अस्मे जोषं अभरत् विनं इगृसः सं ह्योभिः स्व मृं इभिः खेति जामि इभिः॥३॥ नृ इधूतः अद्रि इसुतः बहिष प्रियः पतिः गवां प्र इदिवंः इंदुः क्युत्वियः पुरेधि इवान् मृंषः युद्धितः धार्या सुतः अनु इस्व धं प्वते सो मः इंद्र ते ॥४॥ नृ बा-हु इस्यां चोदितः धार्या सुतः अनु इस्व धं प्वते सो मः इंद्र ते आ अपाः कर्तृन् सं अजैः अध्यरे मृतीः वेः न दु इसत् च म्वाः आ अ-

सद्त् हरिः॥५॥२०॥ अंशुं दुह्ति स्तनयंतं अधितं क्वि क्वयः अपसः मनीषिणः सं ईं गावः मृतयः यंति संऽयतः कृतस्यं यो-नां सदेने पुनः ऽभुवः ॥६॥ नाभां पृष्यव्याः धरुणः महः द्वः अपां कमी सिंधुषु अंतः उछितः इंद्रस्य वर्जः वृष्भः विभुऽवंसः सोमः हदे प्वते चारु मृत्सरः॥७॥ सः तु प्वस्व परि पार्षिवं रजः स्तोचे शिर्धन् आऽधूत्वते च सुऽऋतो मा नः निः भाक् वसुनः सद्न ऽस्पृषः र्यि पिषंगं बहुलं वसीमहि॥८॥ आतु नः इंदोः ण्त ऽद्यतु अर्थं सहस्रं ऽद्यतु पृषु ऽमत् हिर्ग्य ऽवत् उपं मास्व बृह्तीः रेवतीः इषं अधि स्तोचस्य प्वमान नः गहि॥९॥२६॥

॥७३॥ सक्ने दूपास्य धर्मतः सं ऋस्वर्न् ऋतस्य योनां सं ऋ-र्त नार्भयः चीन् सः मूधेः अपुरः चुके आऽरभे सत्यस्य नावः मुऽकृतं ऋषीपुर्न्॥१॥ सम्यक् सम्यंचंः महिषाः ऋहेषत सिंधीः जुमीं अधि वेनाः अवीविपन् मधीः धाराभिः जुनयंतः अर्के इत् प्रियां इंद्रस्य तुन्वं ऋवीवृध्न्॥२॥ प्विचंऽवंतः परि वाचं आ-सते पिता एषां प्रतः अभि रक्षति वतं महः समुद्रं वर्रणः तिरः द्धे धीराः इत् श्रेकुः धरुर्णेषु ऋाऽरभं ॥३॥ सहस्र ऽधारे अवंते सं अस्वरन् दिवः नाके मधुंऽजिह्नाः असुश्रतः अस्य स्पर्शः न नि मिषंति भूर्णेयः पदेऽपंदे पाशिनंः संति सेतंत्रः ॥४॥ पितुः मातुः अधि आ ये सुंऽअस्वरन् सुचा शोचैतः सुंऽदहैतः अवृतान् इंद्रं-ऽ हिष्टां अपं धुमृति माययां त्वचं असिक्षीं भूमनः दिवः परि॥५॥ ॥२०॥ प्रत्नात् मानीत् ऋधि आ ये सुंऽअस्वरन् ख्रोकंऽयंचासः रमसस्यं मंतवः अपं अनद्यासः वधिराः अहासत ऋतस्यं पंथां न तुर्ति दुःऽकृतः॥६॥ सुहस्रंऽधारे विऽतंते प्विचे आ वाचं पु- नंति कवयः मनीषिणः ह्द्रासः एषां इषिरासः ऋदुहंः स्पर्शः सु-ऽऋंचः सुऽहर्शः नृऽचर्क्षसः ॥७॥ ज्ञातस्यं गोपाः न दभाय सु-ऽऋतुः ची सः प्विचां दृदि ऋंतः आद्धे विद्वान् सः विश्वां भुवं-ना ऋभि प्रयति अवं अर्जुष्टान् विध्यति कर्ते अवतान् ॥ ७॥ ज्ञातस्यं तंतुः विऽतंतः प्विचे आ जिद्धायाः अप्रे वर्रणस्य मा-ययां धीराः चित् तत् संऽइने छंतः आश्वत अचं कर्ते अवं प्दाति अप्रेऽभुः ॥९॥३०॥

॥९४॥ शिष्रुः न जातः अवं चऋदत् वने स्वः यत् वाजी अरुषः सिषांसित द्वःरेतंसा सचते प्यः ऽवृधां तं ईमहे सु ऽमृती शर्मे स-ऽप्रयः॥१॥ द्वः यः स्कंभः धुरुणः सुऽञ्चाततः ञाऽपूर्णः अंगुः पुरिइएति विश्वतः सः इमे मही रोदंसी यञ्चत् आ ऽवृतां सं-ऽईचीने॰ दाधार सं इषंः कविः॥शा महि प्तरः सुऽकृतं सोम्यं मधु वुवीं गर्व्यूतिः ऋदितेः ऋतं यते ईशे यः वृष्टेः इतः वृद्धियः वृषो अपां नेता यः इतःऽर्जतिः ऋग्मियः॥३॥ आत्मन्ऽवत् नर्भः दुह्यते घृतं पर्यः ऋतस्यं नाभिः ऋमृतं वि जायते संऽईचीनाः सु-ऽदानवः प्रीणंति तं नरः हितं अवं मेहंति पेरवः॥४॥ अरावीत् अंगुः सर्चमानः ऊर्मिणां देवऽअव्यं मनुषे पिन्वति वर्चं द्धांति गर्भ अदितेः उपऽस्थे आ येन तोवं च तन्यं च धामहे॥५॥३१॥ सु-हसंऽधारे अवं ताः असुश्रतः तृतीयं संतु रजंसि प्रजाऽवंतीः च-तंस्रः नाभः निऽहिताः ऋवः द्विः ह्विः म्रंति ऋमृतं घृत्ऽ श्वृतंः ॥६॥ खेतं रूपं कृणुते यत् सिषांसति सो मः मीद्वान् असुरः वेद भू-मनः धिया शमी सचते सः ई अभि प्र उवत् द्वः व वैधं अव द्वत् उद्रिगं॥आ अर्थ श्वेतं कुलशंगोभिः अक्तं काष्मैन् आवाजी अक्त-

मीत् सस्डवान् आहिन्विरेमनंसा देव्ड यंतः क्षीवंते श्तडहि-माय गीनां ॥ ७॥ अत्र ६ भिः सोम् पृपृचानस्यं ते रसः अव्यः वारं वि प्वमान् धावति सः मृज्यमानः क्विडभिः मृदिन्ड तम् स्वदंस्व इंद्राय पृवमान् पीत्रये॥ ९॥ ३२॥

॥ ७५॥ अभि प्रियाणि प्वते चनंऽहितः नामांनियहः अधि येषुं वधिते आ सूर्यस्य बृह्तः बृहन् अधि रथं विष्वंचं अरुह्त विऽ च्छाणः ॥ १॥ च्युतस्यं जिह्रा प्वते मधुं प्रियं वृक्ता प्रतिः धियः अस्याः अदांभ्यः द्धांति पुनःपिनोः अपीन्यं नामं तृतीयं अधि रोचने दिवः ॥ २॥ अवं द्युतानः कुल्णान् अचिक्रद्तः नृऽभिः येमानः कोणे आहिर्णयये अभि ई च्युतस्य दोहनाः अनुष्वा अधि चिऽपृष्ठः उषसंः विराजित्॥ ३॥ अद्रिंऽभिः मुतः मृति-ऽभिः चनंः ऽहितः प्रऽरोचयन् रोदंसीः मातरां श्रुचिः रोमाणि अव्यासमया विधावति मधीः धारा पिन्वंमाना दिवेऽ दिवे॥ ४॥ परिसोम् प्रधन्व स्वस्तये नृऽभिः पुनानः अभि वास्य आऽणिरं येते मदाः आऽह्नसः विऽहायसः तेभिः इंद्रं चोद्य दातंवे मधं॥ ॥ ॥ ॥ ३३॥ २॥

॥ ७६॥ धृती द्वः प्वते कृत्यः रसः दक्षः देवानां अनुऽमाद्यः
नृऽभिः हरिः सृजानः अत्यः न सत्वंऽभिः वृथां पाजांसि कृणुते
नदीषुं आ॥ १॥ श्रूरः न धृते आयुंधा गर्भस्योः स्वः भिसासन
र्षिरः गोऽदंषिषु इंद्रस्य शुष्मं द्र्यंन अपस्युऽभिः इंदुः हिन्वानः
अज्यते मृनीषिऽभिः॥ २॥ इंद्रस्य सोम् पर्वमानः ज्भिणां तृविषमाणः ज्ठरेषु आविष्य प्रनः पिन्व विऽद्युत अभाऽदंव रोदसीः

धिया न वाजीन उपं मासि शर्षतः ॥३॥ विश्वस्य राजां प्वते स्वःऽहशः ज्ञातस्यंधीतिं ज्ञाषिषार् ऋवीवशत् यः सूर्यस्य असि-रेण मृज्यते पिता मृतीनां असंमष्टऽकाव्यः ॥४॥ वृषांऽइव यूषा परि कोशं ऋषेसि ऋपां उपऽस्ये वृष्मः किनंत्रदत् सः इंद्रांय प्वसे मृत्सरिन्ऽतंमः यथां जेषांम संऽइ्थे लाऽऊंतयः॥५॥१॥

॥९०॥एषः प्रकोशे मधुं इमान् अचिक्तद्त् इंद्रंस्य वर्कः वर्षुषः वर्षुः इतरः अभि ई क्रुत्तस्यं मुऽद्घाः घृत् इश्वतः वाष्ट्राः अर्षति प्रयंसाऽइव धेनवः॥१॥सः पूर्वः प्रवृते यं दिवः परिश्येनः मथा-यत् इषितः तिरः रक्तः सः मध्यः आ युवते विविज्ञानः इत् कृशानोः अस्तुः मनसा अहं बिभ्युषां॥२॥ ते नः पूर्वीसः उपरासः इंदेवः महे वाजाय धन्वंतु गोऽ मंते ईक्षेण्यासः अर्धः न चार्यः बसं-ऽबस्य जुजुषुः ह्विः इहेविः॥३॥अयं नः विद्वान वन्वत् वनुष्यतः इंदुः स्वाचां मनसा पुरु इस्तुतः इनस्य यः सदंने गभ आऽद्धे गवां उरुक्तं अभि अषिति वृज्ञं॥४॥चिक्तः दिवः प्रवृते कृत्यः रसंः महान अदंबः वर्त्णः हुरुक् यते असांवि मिचः वृजनेषु यद्धियः अत्यः न यूथे वृष्ऽयुः किनक्रदत्॥ ५॥ २॥

॥ १८॥ प्र राजां वाचं जनयंन् श्रुसिस्यद्त् श्रुपः वसांनः श्रुभि
गाः इय्स्ति गृभ्णाति रिप्रं श्रविः श्रुस्य तान्वां श्रुद्धः देवानां
उपं याति निःऽकृतं ॥ १॥ इंद्राय सोम् परि सिच्यसे नृऽभिः नृऽचक्षाः जिमेः कविः श्रुज्यसे वने पूर्वीः हि ते सुतयः संति यात्वे
सहस्र श्रुष्याः हर्रयः चमूऽसदः ॥ शास्मुद्रियाः श्रुप्तरसः मनीषिणं
श्रासीनाः श्रुंतः श्रुभि सोमं श्रुष्तुर्न ताः ई हिन्वंति हर्म्यस्य सक्ष-

णियाचेते मुसं पर्वमानं अद्यितं॥३॥गोऽजित नः सोमः रथ-ऽजित हिर्एयऽजित स्वःऽजित अप्ऽजित प्वते सहस्ऽजित यं देवासः चित्रिरे पीतये मदं स्वादिष्ठं दूप्तं अरुणं म्यःऽभुवं॥४॥ एतानि सोम् पर्वमानः अस्पऽयुः सत्यानि कृखन् द्रविणानि अर्षेस् जहि शचुं अंतिके दूर्के च्यः जुवी गर्यूतिं अभयं च नः कृषि॥॥॥॥॥॥॥

॥७०॥ अचोदसं नः धन्वंतु इंदेवः प्रसुवानासः वृहतऽ दिवेषु हर्रयः वि चनर्रान नः इषः अरातयः अर्थः न्यंत् सनिषंतनः धियः ॥१॥ प्रनः धन्वंतु इंदेवः मद्ऽच्युतः धनां वा येभिः अवैतः जुनी-मितं तिरः मतेस्य कस्यं चित् परिऽहृतिं व्यं धनानि विश्वधां भरेमहि॥२॥ उतस्वस्याः अरात्याः अरिः हि सः उत्त अन्यस्याः अरात्याः वृतः हि सः धन्वन नतृष्णां सं अरीत्तान् अभिसोमं जहि प्वमान दुःऽ आध्यः ॥३॥ दिवि ते नाभां प्रमः यः आऽद्दे पृष्यि-च्याः ते ह्हूः सानवि क्षिपः अद्रयः ला ब्पाति गोः अधि ल्चि अप् अप् स्तु लाहसीः दुदुहुः मनी षिणः॥४॥ एवते इंदोः सुऽभ्वं सुऽपे- यसं रसं तुं नंति प्रथमाः अभिऽिष्ययः निदंऽनिदं प्वमान नि तारिषः आविः ते श्रुषाः भवतु प्रियः मदः ॥ ५॥ ४॥

॥५०॥ सोमंस्य धारां प्वते नृऽचर्क्षसः ऋतेनं देवान ह्वते दिवः परि बृह्स्पतेः र्वथेन वि दिद्युते समुद्रासंः नसर्वनानि वि-व्यचुः॥१॥यंता वाजिन अध्याः ऋभि अनूषत अयंःऽहतं योनि आ रोह्सि द्युऽमान म्घोनां आयुः प्रऽतिरन् महि अवंः इंद्राय सोम प्वसे वृषां मदः॥२॥ आ इंद्रस्य कुक्षा प्वते मदिन्ऽतंमः जर्जं वसानः श्रवंसे सुऽमंगलः प्रत्यङ् सः विश्वां भुवना श्राभि प्रम्थे श्रीळेन् हरिः श्रत्यः स्यंद्ते वृषां ॥३॥ तंता देवेभ्यः मधुमत-ऽतमं नरः सहस्रऽधारं दुह्ते दशं क्षिपंः नृऽभिः सोम् प्रज्युंतः पावंऽभिः सुतः विश्वां न देवान् श्रा प्वस्व सहस्रऽजित् ॥४॥ तं त्वाहस्तिनः मधुंऽमंतं श्रद्धिः भिः दुहंति श्रप्ऽसु वृष्मं दशं क्षिपंः इंद्रं सोम् माद्यंन् देवां जनं सिंधोः ऽइव ज्रिनः पवंमानः श्र्षेसि ॥ ॥॥॥॥

॥५१॥ प्रसोमस्य पर्वमानस्य क्रमैयंः इंद्रंस्य यंति ज्ठरं सुऽ पेशंसः द्धायत् ई उत्तऽनीताः यश्मां गवां दानायं शूरं उत्तऽश्चमंदिषुः सुताः ॥१॥ श्रच्छं हि सोमंः क्लशां न श्रिसंस्यदत् श्रत्यः न
वोद्धां र्घुऽवंतिनः वृषां श्रयं देवानां उभयंस्य जन्मनः विद्वान
श्रुश्चोति श्रुमुतंः इतः च्यत्॥२॥ श्रानः सोम् पर्वमानः किर्वसुं
इंदों भवं म्घऽवां राधंसः महः शिक्षं व्यःऽधः वसंवे सु चेतुनां
मानः गयं श्रोरेश्रम्मत् परां सिचः॥३॥ श्रानः पूषा पर्वमानः सुऽरात्यः मिचः ग्च्छंतु वर्षणः स्ऽजोषंसः वृह्स्पतिः मृहतः वायुः
श्रिष्टानां त्रष्टां स्विता सुऽयमां सरस्वती ॥४॥ उभे द्यावां पृथिवीः विश्वंऽइन्वे॰ श्र्यमा देवः श्रदितिः विऽधाता भगः नृऽशंसः
उह श्रंतरिक्षं विश्वे देवाः पर्वमानं जुषंत् ॥ ५॥ ६॥

॥ शास्त्राविसोमं ऋष्षः वृषां हरिः राजांऽइव द्साः ऋभि गाः ऋचिऋद्त पुनानः वारं परि एति ऋव्ययं श्येनः न यो नि घृ-तऽवंतं ऋाऽसदं॥ १॥ क्विः वेधस्या परि एषि माहिनं ऋत्यंः न मृष्टः ऋभि वाजं ऋषे सि ऋष्ऽसेधं न दुःऽइता सो म् मृळ्य घृतं वसानः परियासि निःऽनिजं॥शापुर्जन्यः पितामहिषस्यं पृणिनः नाभा पृष्वियाः गिरिषुं स्यंद्धे स्वसारः आपं अभिगाः उत अ-सर्न संयावंऽभिः नस्ते वीते अध्वरे॥शाजायाऽ इंव पत्यौ अधि शेव मंहसे पजायाः गुभै शृणुहि बवीमि ते अंतः वाणीषु प्रच्र सुजीवसे अनिंदाः वृजने सोम्जागृहि॥४॥यथां पूर्वेभ्यः श्तुऽसाः अमृधः सहस्रऽसाः प्रिअयाः वाजं इंदो एव प्रवस्तु सुवितायं नयसे तवं वृतं अनुं आपं स्चुते ॥ ५॥ ०॥

॥६३॥ प्विचैते विऽतंतं ब्रह्मणुः प्ते प्रऽभुः गाचीणि परिष्षि विश्वतः अतंप्रऽतनूः न तत् आमः अश्वते शृतासंः इत् वहंतः तत्त सं आश्वत्॥१॥ तपोः प्विचै विऽतंतं द्वः प्देशोचैतः अस्य तंतं-वः वि अस्थिएन् अवैति अस्य प्वितारं आश्ववः द्वः पृष्ठं अधि तिष्ठंति चेतसा॥२॥ अष्ठ्रचत् उषसः पृश्विः अप्ययः उष्ठा बि-भृति भुवेनानि वाज् ऽयुः मायाऽविनः मृमिरे अस्य माययां नृ-ऽचक्षसः पितरः गभै आ द्धुः॥३॥ गृंधवेः इत्था पृदं अस्य रस्तृति पाति द्वानां जिनमानि अद्भुतः गृभ्णाति रिपुं निऽधयां निधा-ऽपतिः सुकृत् ऽतंमाः मधुनः भृक्षं आश्वत्॥४॥ ह्विः ह्विष्यः महि सद्ये देवे नभः वसानः परियासि अध्वरं राजां प्विचेऽरयः वाजै आ अष्ट् सहसंऽभृष्टिः ज्यसि अवेः बृहत्॥ ॥॥ ॥ ॥॥

॥ ८४॥ पर्वस्व देव्डमादंनः विडचंषिणः ऋपाः इंद्राय वर्ष-णाय वायवे कृषि नः ऋद्य वरिवः स्वस्तिडमत् उर्ह्ड सितौ गृ-णीहि दैव्यं जनं॥ १॥ आ यः तस्यौ भुवनानि अमेर्त्यः विश्वानि सोमः परितानि ऋषैति कृखनसंडचृतं विडचृतं ऋभिष्टंये इंदुंः

॥६५॥इंद्रीयसोम् मुऽसुंतः परिस्व अपं अमीवा भवतु रक्षं-सा सह मा ते रसंस्य मृत्सृत इया विनः द्रविणस्वं तः इह संतु इंदेवः ॥१॥ अस्मान्सऽमर्ये पवमान चोदयद्द्याः देवानां असि हि प्रियः मदं जहि शर्चून अभि आ भंदनाऽयतः पिवं इंद्र सीमं अवं नः मृधः जहि॥२॥ अदंबाः इंदो प्वसे मृदिन्ऽतमः आतमा इंद्रस्य भ्वसिधासिः उत्रतमः अभि स्वरंति बहवं मनीषिणः राजानं ञ्चस्यभुवनस्य निंसुते॥३॥सहस्रंऽनीयः श्तरधारः ऋडूंतः इंद्राय इंदुं: प्वते काम्यं मधुं जयंन होचं छाभि छाषे जयंन छापः उरुं नः गातुं कृणु सोम् मीदुः॥४॥ किनंत्रदत्त कुलशे गोभिः ऋज्यसे वि ञ्जुव्ययं सुमयां वारं ऋषे सि मुमृज्यमां नः ऋत्यं न सानुसिः इंद्रस्य सोम जुठरे सं अध्युरः॥५॥ स्वादुः पृवस्व दिव्यायं जन्मने स्वादुः इंद्रायसुहवीतुऽनासे स्वादुः मिचायं वरुणायवायवे बृहस्पतंये मधुंऽमान् ऋदांभ्यः॥६॥१०॥ ऋत्यं मृजुंति कुलशें दशं क्षिपं:प्र विप्रां मृतयः वाचः ईर्ते पर्वमानाः श्रमि अर्षति सुऽस्तृति आ इंद्रं विशंति मृदिरासः इंदेवः ॥ ७॥ पर्वमानः अमि अर्षे सुऽवीयै उवी गर्यूति महि शमें सुऽप्रयः माकिः नः अस्य परि-

ऽसूतिः ई्शृत इंदों जयेम त्वयां धनंऽधनं ॥ ।। अधि द्यां अस्थात् वृष्भःविऽचक्ष्याः अर्रूरुचत् वि दिवः रोचना कविः राजां प-विचं ऋति एति रोरंवत दिवः पीयूषं दुह्ते नृऽ चक्षंसः॥०॥ दिवः नाकेमध्रजिद्धाः अस्यतः वेनाः दुह्ति उद्यगं गिर्डिस्यां अ-प्डमु दूप्तं ववृधानं समुद्रे आ सिंधीः जुमा मधुंडमंतं प्विचे आ॥१०॥ नाके मुऽप्रां उपपप्तिऽवांसं गिरः वेनानां अकृपंत पूर्वीः शिष्रुं रिहं ति मृतयः पनि प्रतं हिर्याययं श्कुनं सामि स्थां ॥११॥ जधःगंध्वः अधिनाके अस्यात् विश्वा रूपाप्रतिऽ चर्मा-णः अस्यभानुः शुक्रेणं शोचिषां विअद्योत् प्रअहरूचत्रोदंसीः मातरां श्रुचिं: ॥ १२ ॥ ११ ॥ ४ ॥

॥८६॥ प्रते आश्यवं प्वमान् धीऽजवं मदां ऋषैति र्घुजाः-ऽइंव त्मनां दि्याः सुऽप्णाः मधुंऽमंतः इंदंवः मृदिन्ऽतमासः परिकोशं आसते॥१॥प्रतेमदांसः मृद्रितसः आश्वं असृक्षत रथ्यांसः यथां पृथंक् धेनुः न वृत्सं पर्यसा ऋभि वृज्जिणं इंद्रं इंदवः मधुंऽमंतः जुमेयः॥२॥ऋत्यंः न हियानः ऋमि वाजं ऋषे स्वःऽवित कोशं दिवः अद्रिऽमातरं वृषां प्विचे अधिसानौ अव्ययेसोमः पुनानः इंद्रियायं धायसे॥३॥ प्रते आश्विनीः प्रवमान धीऽजुवः द्याः अमृयन् पर्यसाधरीमणि प्र अंतः ऋषं यः स्थाविरीः अमृ-खुत्येत्वामृजंति ऋषिऽसान् वेधसः॥४॥ विश्वाधामानि विश्व-ऽचर्छाः ऋभ्वंसः प्रऽभोः ते सतः परि यंति केतवंः विऽञ्चानिष्ठः पवसे सोम् धर्मेऽभिः पतिः विश्वस्य भुवनस्य राजसि ॥५॥१२॥ उभ्यतः पर्वमानस्य रूमयः ध्रुवस्यं मृतः परि यंति केतवः यदि प्विचे अधि मृज्यते हरिः सन्ना नि योनां कल्शेषु सीदति॥६॥

युद्धस्यं केतुः प्वते सुऽ अध्वरः सोमः देवानां उपं याति निःऽकृतं सहसंऽधारः परि को गं अषिति वृषां पविचं अति एति रोरंवत् ॥९॥ राजां समुद्रं नद्यः विगाहते अपां अर्मि सचते सिंधुंषु श्रितः अधि अस्थात् सानुं पर्वमानः अव्ययं नाभां पृथिव्याः धरुणः महः दिवः॥।॥ दि्वः न सानुं स्तनयंन ऋचिऋद्त द्योः च यस्यं पृथिवी चधमैऽभिःइंद्रंस्यसख्यं पवते विऽवेविदत्सोमः पुना-नः कल्लेषुसीदति॥९॥ज्योतिः यञ्चस्यं पवते मधुं प्रियं पिता दे-वानां जनिता विभुऽवंमुःद्धांति रत्नं स्वधयोः ऋपीच्यं मदिन्-**ऽतमः मत्मरः इंद्रियः रसंः॥१०॥१३॥ ऋभिऽऋंदंन् कलशं वाजी** अषेति पतिः द्वः गृतऽधारः विऽच श्राः हरिः मिचस्यं सदनेषु सीद्तिम्मृजानः अविऽभिः सिंधुंऽभिः वृषां ॥११॥ अये सिंधूंनां पर्वमानः अषिति अये वाचः अयियः गोषुं गच्छति अये वाजस्य भजते महाऽधनं सुऽआयुधः सोतृऽभिः पूर्यते वृषां ॥१२॥ अयं मृतऽवान श्रुनः यथां हितः अर्थे ससार पर्वमानः अर्मिणां तर्व ऋलां रोदंसी अंतरा वर्वे भुचिः धिया पवते सोमं: इंद्र ते॥१३॥ द्रापिं वसानःयजतःदिविऽस्पृशं ऋंतरिक्षऽप्राःभुवनेषु ऋपितः स्वं ज्ञानः नर्भसा अभि अञ्जमीत् प्रत्नं अस्य पितरं आ विवा-सित॥१४॥ सः ऋस्य विशे महिं शर्मे यच्छति यः ऋस्य धामं प्रथमं विऽञ्जानशे पदं यत् अस्य परमे विऽञ्जोमनि अतः विश्वाः अभि संयाति संऽयतः॥१५॥१४॥ प्रो ऋयासीत इंदुः इंद्रस्य निःऽकृतं सर्वासर्खुःनप्रमिनातिसुंऽगिरंमयैःऽइवयुव्तिऽभिःसंऋष्-ति सोमः कुलशे श्तऽयांना पृथा ॥१६॥ प्र वः धियः मुंदुऽयुवः विप्नुवंःप्नुस्युवंःसंऽवसंनेषु अनुमुःसोमं मनीषाः अभि अ-नूष्त सुभः अभि धेनवंः पर्यसा है अशिष्युयुः॥१९॥ आ नः सोम् 232*

संऽयतं पिणुषीं इषं इंदों पर्वस्व पर्वमानः ऋसिधं या नः दोहंते चिः ऋहंन् ऋसंश्रुषी ख्रुऽमत् वाजंऽवत् मध्रुंऽमत् सुऽवीयै॥१८॥ वृषां मृतीनां प्वते विऽच्छ्याः सोमः अहूः प्रऽत्रीता उषसंः दिवः ऋाणा सिंधूनां कलशांन् अवीवशत् इंद्रेस्य हार्दि आऽवि-शन् मनीषिऽभिः॥१९॥ मनीषिऽभिः पवते पूर्वः कविः नृऽभिः यतः परि कोशान अचिऋदत् चितस्यं नामं जुनयंन मधुं खुर्त इंद्रंस्य वायोः सुख्यायं कर्तवे ॥२०॥१५॥ ऋयं पुनानः उषसंः वि रोचयत अयं सिंधुंऽभ्यः अभवत् ऊं लोक्ऽकृत् अयं विः सप्त दु-दुहानः आऽिशरमोमं हदे प्वते चारु मृत्सरः॥२१॥ पर्वस्व सोुम् दि्येषुं धार्मऽसु मृजानः इंदो क्लशे प्विने आ सीदेन इंद्रस्य ज्ठो किनिक्रदत् नृऽभिःयतः सूर्यं आ अरोह्यः दिवि॥२२॥ अद्रि-ऽभिः मुतः प्वसे प्विचे आ इंदी इंद्रस्य जठरेषु आऽविशन् लं नृऽचस्राः अभवः विऽच्ख्या सीमं गोचं अंगिरःऽभ्यः अवृणोः ञ्चपं॥२३॥ लां सोम् पर्वमानं सुऽञ्जाध्येः ञ्चनुं विप्रांसः ञ्जम्द्न अवस्यवः तां सुऽपूर्णः आ अभूरत द्वः परि इंदो विश्वाभिः मितिऽभिः परिऽकृतं॥२४॥ अये पुनानं परि वारे कर्मिणां हरि न्वंते अभिस्प्रधेनवः अपां उपऽस्ये अधि आयवः क्विं स्रुतस्य योनां मृहिषाः ऋहेषुत् ॥२५॥१६॥ इंदुः पुनानः ऋति गाह्ते मृधः विश्वानि कृरावन् मुऽपर्यानि यज्यंवे गाः कृरावानः निःऽनिजं ह्येतः कविः अत्यः न जीळन् परि वारं अषेति॥२६॥ अस्यतः शतऽधाराः अभिऽश्रियंः हरिं नवंते अवं ताः उद्न्युवंः श्विपंः मृ-जंति परिगोभिः ञ्राऽवृतं तृतीये पृष्ठे ऋधि रोचने दिवः॥२०॥ तवंदमाः प्रऽजाः दिव्यस्यरेतंसः लं विश्वस्य भुवंनस्य राजसि अर्थ इदं विश्वं प्वमान ते वशे तं इंदो प्रथमः धामऽधाः असि॥२६॥

लं सुमुद्रः असि विश्वऽवित क्वे तवं इमाः पंचे प्रऽदिशंः विऽधं-में णिलं द्यां च पृथिवी च ऋति जुधिषे तवं ज्योतीषि पवमान सूर्यः ॥२०॥ तं प्विचे रजसः विऽधर्मणि देवेभ्यः सोम् प्वमान पूर्यसे तां उशिजः प्रथमाः ऋगृम्णत तुभ्यं इमा विश्वां भुवनानि येमिरे॥३०॥१९॥ प्ररेभः एति अति वारं अव्ययं वृषां वनेषु अव चुऋद्तहरिःसंधीतयः वाव्शानाः अनूषत शिर्शं रिहंति मतयः पनिम्नतं ॥३१॥ सः सूर्यस्य र्षिमऽभिः परि व्यत् तंतुं तुन्वानः चि-ऽवृतं यथां विदेनयंन् ऋृतस्यं प्रुऽशिषंः नवीं यसीः पतिः जनीनां उपयाति निःऽकृतं॥३२॥राजां सिंधूनां प्वते पतिः द्विः ऋतस्य याृतिपृषिऽभिःकनिकादत्सहस्रंऽधारःपरिसिच्युतेहरिःपुना-नःवाचं जुनयंन् उपंऽवसुः॥३३॥पवंमान महिं ऋगीःविधावसि सूरं न चिचः अयंयानि पर्यया गर्भस्तिऽपूतः नृऽभिः अद्रि-ऽभिःसुतःम्हे वाजायधन्यायधन्वसि॥३४॥इषं ऊर्जं प्वमान अभिअषेतिषयेनःन वंसुं कुलशेषु सीद्सि इंद्रायमहा मद्यः मदः सुतः दिवः विष्टंभः उप्डमः विऽच्छ्याः॥३५॥१৮॥सुप्तस्वसारः अभि मातरः शिष्युं नवं जुज्ञानं जेन्यं विपःऽचितं अपां गंधवं द्विं नृऽचर्संसं सोमं विश्वंस्यभुवंनस्यराजसे ॥३६॥ई्शानः इमा भुवनानि वि ई्युसे युजानः इंदो हिरतः सुऽप्रार्थः ताः ते खुर्तु मधुंऽमत्घृतंपयंःतवेवृतेसोम्तिष्टंतुकृष्टयः॥३०॥त्वंनृऽचस्राः असि सोम विश्वतः पर्वमान वृष्भ ता वि धावसि सः नः प्वस्व वसुंडमत् हिरंग्यडवत् व्यंस्याम्भुवंनेषु जीवसे॥३४॥गोऽवित प्वस्व वमुऽवित हिर्एयुऽवित रेतःऽधाः इंदो भुवनेषु अपितः लं सुऽवीरः असि सोम विश्वऽवित तंला विप्राः उपं गिरा इमे ञ्चासते॥३९॥उत्मध्यः जिमः वननाः ञ्चतिस्थिपत् ञ्चपः वसा-

नः मुहिषः वि गाहुते राजां पृविचंऽरथः वाजं आ अष्हुत् सह-संऽभृष्टिः ज्यति श्रवंः बृहत् ॥४०॥१९॥ सः भंदनाः उत् इयति प्रजाऽवंतीः विश्वऽञ्चायुः विश्वाः मुऽभराः ऋहंःऽदिवि बसं प्र-जाऽवंत्र्यिञ्जन्वंऽपस्त्यंपीतःइंदो इंद्रैञ्जसभ्यं याचुतात्॥४१॥ सः ऋषे ऋहां हरिः हर्यतः मदः प्र चेतंसा चेत्यते ऋनुं द्युऽभिः हा जना यात्रयेन् अंतः ईयते नराशंसं च दैव्यं च धर्तरि॥४२॥ अंजतें वि अंजते सं अंजते ऋतुं रिहंति मधुना अभि अंजते सिंधीः उत-ऽश्वासे प्तर्यंतं उद्यर्शं हिर्ययुऽपावाः पृष्ठं आसु गृभ्णुते ॥४३॥ विपःऽचिते पर्वमानायगायत मही न धारां ऋति अंधः ऋषेति अहिं: न जूणी अति स्पृति वर्च अत्यं: न क्रीळेन असुर्त वृषां हरिः॥४४॥ अयेऽगःराजां अपः तविष्यते विऽमानः अहू । भूवं-नेषु अपितः हरिः घृतऽसुं सुऽहशीकः अर्णवः ज्योतिः ऽरंथः प्वते राये ञ्जोक्यः॥४५॥२०॥ ग्रमंजि स्कंभः दिवः उत्ऽयंतः मदः परि चिडधातुः भुवनानि ऋषेति ऋंशुं रिहंति मृतयः पनिप्रतं गिरा यदि निःऽनिजं क्रुग्मिणाः युयुः॥४६॥ प्रते धाराः ऋति ऋर्षानि मेषाः पुनानस्य संऽयतः यंति रहंयः यत् गोभिः इंदो चम्वोः सं-ऽञ्ज्यसे ञा सुवानः सोम् कुलशेषु सीद्सि॥४९॥ पर्वस्व सोम् ऋतुऽवित्नः उक्याः अयाः वारेपरिधावमधुप्रियं जहि विश्वान रह्मसंः इंदो ऋचि गांः बृहत् वृदेम् विद्ये सुऽवीरांः॥४৮॥२१॥

॥८९॥ प्रतु द्व परिकोशं निसीद्नृऽिनः पुनानः श्रुभि वाजै श्रुषे अश्रं न ता वाजिनं मुजेयंतः अच्छं वृहिः रश्नाभिः नयंति ॥१॥ सुऽश्रायुधः प्वते देवः इंदुः श्रुश्स्तिऽहा वृजनं रह्माणः पि-ता देवानां जनिता सुऽदह्मः विष्टंभः दिवः धृरुणः पृथिव्याः॥२॥ ऋषिः विप्रः पुरुष्ट्रा जनानां ऋभुः धीरः उशनां काव्येन सः चित्विवेद्निऽहितंयत् आसां अपीच्यं गुह्यं नामंगोनां॥३॥ एषः स्यः ते मधुंऽमान् इंद्र सोमंः वृषां वृष्णे परि प्विचे ऋहाः सहस्रऽसाः शृतुऽसाः भूषिऽदावां शृश्वृत्ऽतुमं बृहिः आ वाजी अस्यात्॥४॥ एते सोमाः अभि गुव्या सहस्रा महे वाजाय अम्-तांय श्रवांसि प्विचेभिः प्रवंमानाः श्रमृयुन् श्रवस्यवंः न पृत्-नाजः अत्याः॥५॥२२॥परिहि स्पृपुरुऽहूतः जनानां विश्वां असंरत् भोजना पूयमानः अर्थ आ भर् रयेन्डभृत प्रयांसि र्यिं तुंजानः ञ्चभि वाजं ञ्चर्षे॥६॥ एषः सुवानः परिसोमः प्विचे सर्गः न सृष्टः अद्धावत् अवी तिग्मे शिशांनः मृहिषः न शृंगे गाः गुव्यन् अभि भूरं:नसर्वा॥७॥एषा आयुयी प्रमात अंतः अद्रे: कूऽचित सतीः जर्वेगाः विवेद द्वः न विऽद्युत स्तुनयंती अधेः सोमस्य ते प्वते इंद्रधारां ॥ ६॥ उत स्म राशिं परियासि गोनां इंद्रेणसोम सुऽरथं पुनानः पूर्वीः इषः बृह्तीः जीु्छदानो॰ शिक्षं श्रुचीुऽवः तवं ताः उपुरस्तुत् ॥ ९॥ २३॥

॥८६॥ ऋयं सोमंः इंद्रतुभ्यं सुन्वे तुभ्यं प्वते लं ऋस्य पाहि लं ह् यं च कृषे लं व वृषे इंदुं मदी ययुज्यी यसो मं॥ १॥ सः ई रषं न भु रिषा द ऋयो जि महः पुष्किणं सातये वसूं नि आत ई विश्वां नहुष्यां णि जाता स्वं ऽसाता वने ऊष्टी न वंत ॥ २॥ वायुः न यः नियुत्वान इष्टऽयां मा नासंत्याऽइव हवे आ शंऽभं विष्ठः विश्वऽवारः द्रवि-णोदाःऽ इंवत्मन पूषाऽ इंव धीऽजवंनः ऋसि सो मृ॥ ३॥ इंद्रं न यः महा कमीणि चित्रः हुंता वृचाणां ऋसि सो मृ पूः ऽभित पे इः न हि लं अहिं ऽनामां हुंता विश्वस्य असि सो मृ दस्योः॥ ४॥ ऋपिः न यः वने सा मृज्यमांनः वृथां पाजांसि कृ णुते नदी षुं जनः न युध्यां महतः उपन्दिः इयंति सोमः पर्वमानः जुर्मि ॥५॥ एते सोमाः अति वारां शि अव्यां दिव्याः न की शांसः अभऽवर्षाः वृथां सुमुद्रं सिंधवः न नीचीः सुतासंः श्रमि कुलशांन श्रमृयुन्॥६॥ श्रुषी श्धेः न मार्रतं प्वस्व अनंभिऽशस्ता दिया यया विद् आपः न मुख्युसुऽमृतिःभवनःसहस्रंऽऋपाःपृतनाषार्नयुज्ञः॥९॥राज्ञंः नुतेवरंगस्यवृतानि बृहत्ग्भीरंतर्वसोम्धामं शुचिः लं ऋसि प्रियः न मित्रः दुशायाः अर्थमाऽइंव असि सोम् ॥ ৮॥ २४॥

॥६९॥प्रो स्यः वहिः पृथ्यांभिः अस्यान् द्विः न वृष्टिः पर्वमा-नः अधाः सहसंऽधारः असद्त नि असे मातुः उपऽस्थे वने आ च सोमः॥१॥ राजो सिंधूनां ऋवसिष्ट वासः ऋतस्यं नावं आ अ-रुहुत रिजंषां अप्रमु दूषाः वृवृधे श्येनऽजूतः दुहे ई पिता दुहे ई पितुः जां॥२॥सिंहं नसंत मध्यः अयासं हरि अरुषं दिवः अस्य पित शूरं युत्रसु प्रयमः पृच्छते गाः अस्यं चर्हासा परि पाति वृक्षा ॥३॥ मधुंऽपृष्ठं घोरं अयासं अर्थं रथे युंजंति वर्ऽच्के ऋुष्वं स्वसारः ईं जामयः मुर्जे यंति सऽनांभयः वाजिनं ऊर्जेयंति ॥४॥ चतंसः ई घृत्ऽदुहंः स्चंते समाने ऋंतः धरुणे निऽसंताः ताः ई अर्षेति नर्मसा पुनानाः ताः ई विश्वतः परि संति पूर्वीः ॥५॥ विष्टंभः दिवः धुरुणः पृथियाः विश्वाः उत खितयः हस्ते अस्य असंत् ते उत्संः गृण्ते नियुत्वान् मध्वः अंत्रुः प्वते इंद्रि-यायं ॥६॥ वन्वन अवांतः अभि देवऽवींतिं इंद्रांय सोम् वृ-चुडहा प्वस्व श्रुग्ध महः पुरुषचंद्रस्य रायः मुडवीयस्य पतंयः स्याम॥ १॥ २५॥

॥ १०॥ प्र हिन्वानः जनिता रोदंस्योः रथंः न वाजं स्नि
थन् अयासीत् इंद्रंगच्छंन आयुंधासंऽशिशांनः विश्वां वसुंहस्तंयोः आऽद्धांनः॥१॥ अभि चिऽपृष्ठं वृषंणं व्यःऽधां आंगूषाणां
अवाव्यंत वाणीः वनां वसानः वर्तणः न सिंधूंन वि र्व्वऽधाः
द्यते वार्योणि॥२॥ श्रूरंऽयामः सर्वेऽवीरः सहावान जेतां प्वस्व
सनिताधनानि तिग्मऽआयुधः श्रिप्रऽधंन्वास्मत्ऽसुं अषांद्धः
स्हान पृतंनासु शर्चून॥३॥ उर्ह्ऽगंब्यूतिः अभयानि कृखन संऽईचीने॰ आ प्वस्व पुरंऽधी॰ अपः सिसासन उषसंः स्वंःगाः सं
चिक्रदः महः अस्मभ्यं वाजांन ॥४॥ मित्तं सोम् वर्त्णं मित्तं दिवान
मित्तं इंद्रं इंदोः प्वमान विष्णुं मित्तं शर्धः मार्हतं मित्तं देवान
मित्तं महाइंद्रं इंदोः मदाय॥॥ एवराजांऽइवक्रतंऽमान् अमेन
विश्वां घनिष्ठत दुःऽइता प्वस्व इंदोः मुऽजक्रायं वचसे वयंः धाः
यूयं पात् स्वस्तिऽभिः सदां नः ॥ ६॥ २६॥ ३॥

॥९१॥ असंजि वक्षां रथ्ये यथां आजी धिया मनोतां प्रथमः
मनीषी दर्श स्वसारः अधि सानौ अव्ये अजैति वहिं सदनानि
अच्छे॥१॥ वीती जनस्य दिव्यस्यं क्वाः अधि सुवानः नहुषेभिः
इंदुंः प्रयः नृऽभिः अमृतंः मत्यैभिः मृर्मृजानः अविऽभिः गोऽभिः
अत्ऽभिः॥१॥ वृषां वृष्णे रोह्तत् अंषुः असी पर्वमानः हर्शत् ईर्ते
पयः गोः सहसं च्युकां पृषिऽभिः वृचःऽवित् अध्यस्पऽभिः सूरः
अर्षे वियाति॥३॥ हज हद्धा चित्र रक्षसं सदांसि पुनानः इंदोः
अर्णे हि विवाजान वृष्य उपरिष्ठात् तुज्ता व्धेनं ये अंति दूरात्
उप्ऽनायं एषां॥४॥ सः प्रत्नऽवत् नव्यसे विष्यऽवार् सुऽज्कायं
पृषः कृणुहि प्राचः ये दुःऽसहां सः वनुषां बृहं तः तान् ते अष्रयाम्

য়৽ ৩. য়৽४. व॰३.]

पुर्ऽकृत पुरुऽस्रो॰॥५॥एव पुनानः ऋषःस्वंःगाः ऋषाभ्यंतोका तनेयानि भूरिशं नःस्रेचं उरु ज्योतीं विसोम् ज्योक्नः सूर्यं दृश्ये रिरीहि ॥ ६ ॥ १॥

॥९२॥ परिसुवानः हरिः खं शुः प्विचे रथः नस् जिंस्नये हियानः आपंत् छो कें इंद्रियं पूयमांनः प्रति देवान खजुष्त प्रयंः अभः
॥१॥ अच्छं नृऽच्छाः खस्रत् प्विचे नामं द्धानः क्विः खस्य
योनौ सीदंन होतांऽइवसदंने चमूषुं उपं ई ख्रुग्मन् च्रुषंयः सप्त
विप्राः॥२॥ प्र सुऽमेधाः गातुऽवित् विष्ठऽदेवः सोमः पुनानः
सदः एति नित्यं भुवंत् विष्ठेषु काव्येषु रतां खनुं जनां न् यत्ते पंच
धीरः॥३॥ तवंत्ये सोम् प्वमान निष्ये विष्ठे देवाः चयः एकाद्शासः दशं स्वधाभिः अधिसानौ ख्रव्ये मृजंति लान् द्यः स्प्रयहीः
॥४॥ तत्त नु स्त्यं पवंमानस्य ख्रस्तु यचं विष्ठे कार्यः संऽनसंत
ज्योतिः यत् ख्रहे ख्रकृं शोत् जं लो्कं प्र खावत् मनुं दस्ये वे कः
ख्रभीकं॥५॥ परिसद्यंऽइव प्णुऽमंतिं होतां राजां न स्त्यः संऽइंतीः इयानः सोमः पुनानः क्लश्गंन ख्र्यासीत् सीदंत् मृगः न
महिषः वनेषु ॥ ६॥ २॥

॥९३॥साकुंऽ उद्यां मुर्जेयंत स्वसारः दर्शधीरस्यधीतयः धनुंचीः हरिः परि ऋद्वत् जाः सूर्यस्य द्रोणं नुनक्षे ऋत्यः न वाजी॥१॥ सं मातृऽभिः न शिष्णुः वाव्शानः वृषां द्धन्वे पुरुऽवारः ऋतऽभिः मयः न योषां ऋभि निःऽकृतं यन् सं गुळ्ते क्लेशे उसियांभिः ॥२॥ उत्त प्र पिष्ये जधः ऋत्यायाः इंदुः धारांभिः स्चते सुऽमेधाः मूर्धानं गावः पर्यसा चुमूषुं ऋभि श्रीणंति वसुंऽभिः न निक्तैः

॥ २४०॥ मि॰ ९. छ॰ ५. सू॰ ९५.

ख॰७. छ॰४. व॰५.]

॥३॥सःनःदेवेभिःपवमान्रद्इंदी र्यिञ्जश्विनैवाव्यानःरथि-

गुजासः नः द्वामः प्वमान् रद्देदा रायश्चायन वाव्यानः राय-रायता उश्ती पुरंऽधिः श्रम्मद्यंक् श्रा दावने वसूनां ॥४॥ नुनः र्यि उपं मास्व नृऽवंतं पुनानः वाताप्यं विश्वऽचंद्रं प्र वंदितुः इंदो तारि श्रायुः पातः मुक्षु धियाऽवंसुः जगुम्यात् ॥५॥३॥

॥१४॥ अधियत् असिन् वाजिनिऽइव शुभः स्पर्धेते धियः सूर्ये न विश्रः अपः वृणानः पवते क्विऽयन् वृजं न पृशुऽवर्धेनाय मन्म॥१॥ द्विता विऽज्राक्षेन् अमृतंस्य धामं स्वःऽविदे भुवंनानि प्रश्वंत धियः पिन्वानाः स्वसंरेन गावं ज्ञातऽयंतीः अभिवावश्रे इंदुं॥२॥ परियत् क्विः काव्यां भरंते शूरः न रथः भुवंनानि विश्वां देवेषुं यशः मतीय भूषंन् दशाय रायः पुरुऽभूषुं नव्यः॥३॥ श्रियं जातः श्रियं आ निः इयाय श्रियं वयः जरितृऽभ्यः द्धाति श्रियं वसानाः अमृतऽतं आयन् भवंति सत्या संऽइ्था मितऽद्रौ॥४॥ इषं जजी अभि अर्षे अश्वं गां उरु ज्योतिः कृणु हि मत्सं देवान विश्वांनि हि मुऽसहां तानि तुभ्यं पवमान वाधसे सोम श्रवंन ॥ ५॥ ४॥

॥९५॥ किनेक्रंति हरिः आ मृज्यमानः सीदेन वनस्य जुठरे पुन्नानः नृऽभिः यतः कृणुते निःऽनिजं गाः अतः मृतीः जन्यत् स्वधाभिः॥१॥हरिः मृजानः पृथ्यां च्युतस्य इयंति वाचं अरिता-ऽदंव नावं देवः देवानां गुह्यानि नामं आविः कृणोति बहिषि प्रवाचे॥२॥ अपांऽदंव इत् जमेयः ततुराणाः प्र मृनीषाः ईर्ते सोमं अर्छ नृमुस्यंतीः उपं च यंति सं च आ च विश्ंति उश्वतीः उश्रतं॥३॥ तं मृर्मृजानं मृहिषं न सानौ अंशुं दुह्ंति उश्वर्णं गि-

रिऽस्यां तं वाव्यानं मृतयः स्चंते त्रितः विभृति वर्णं स्मुद्रे ॥४॥ इषंन वाचं उपवक्ताऽइंवहोतुः पुनानः इंदो विस्य मृनीषां इंद्रेः च्यत क्षयंथः सीभंगाय सुऽवीयस्य प्रतयः स्याम् ॥५॥५॥

॥९६॥ प्रसेनाऽनीः शूरं अपे रथानां गुव्यन् एति हर्षेते अस्य सेनां भुद्रान् कृर्षन् इंदुऽह्वान् सर्विऽभ्यः श्रा सोमः वस्तां रभ-सानि द्त्रे॥१॥ सं अस्य हरिंहरंयः मृजंति अश्वऽह्यैः अनिऽशितं नमंः आ तिष्ठति रथं इंद्रस्य सर्वा विद्वान् एन सुऽमृतिं या-ति अर्छ॥२॥ सः नः देव देवऽताते पवस्व महे सोम पारंसे इंद्र-ऽपानः कृखन् ऋषः वर्षयन् द्यां उत इमां उरोः आनः वरिवस्य पुनानः॥३॥ अजीतये अहंतये पवस्व स्वस्तये सर्वेऽतांतये बृहते तत् उशंति विश्वे इमेसलायः तत् ऋहं वश्मि पवमान सोम्॥४॥ सोमः प्वते जनिता मृतीनां जनिता दिवः जनिता पृथिवाः जनिता अयेः जनिता सूर्यस्य जनिता इंद्रेस्य जनिता उत विष्णोः ॥५॥६॥ ब्रह्मा देवानां पद्ऽवीः कवीनां ऋषिः विप्रां गां महिषः मृगाणां श्येनः गृधां णां स्वऽधितिः वनानां सोमः पविचं ऋति एति रेभंन् ॥६॥प्र अवीविपत् वाचः ऊर्मि न सिंधुः गिरंः सोमंः पर्वमानःमृनीषाः ऋंतः पश्यन् वृजनां द्मा ऋवराणि आतिष्ठ-ति वृष्भःगोषुं जानन्॥शासःमृत्स्रः पृत्रुसु वन्वन् अवातःसह-संऽरेताः अभि वाजं अषे इंद्राय इंदो पर्वमानः मुनीषी अंशोः जर्मि ईर्यगाः इष्एयन्॥৮॥ परिप्रियः कल्पे देवऽवातः इंद्राय सोमः रायः मदाय सहसंऽधारः श्तऽवाजः इंदुः वाजी न सप्तिः समनाजिगाति॥९॥सःपूर्यः वसुऽवित्जायंमानःमृजानः ऋप्-ऽमु दुदुहानः अद्रौ अभिश्वसिऽपाःभुवनस्य राजां विदत् गातुं PART II.

ब्रह्मणे पूयमानः॥१०॥९॥त्वयां हिन्ः पितरः सोम् पूर्वे कर्माणि चुत्रुः प्वमान् धीराः वन्वन् अवांतः प्रिधीन् अपं ज्णुं वीरे-भिः अश्वैः मघऽवां भवनः॥११॥ यथां अपंवधाः मनवेवयःऽधाः अभिनऽहा वृश्विःऽवित् हृविषानि एव प्वस्व द्रविंगं द्धानः इंद्रेसंतिष्ठज्नयं आयुंधानि॥१२॥ पर्वस्वसोम् मधुंऽमान् ऋत-ऽवां अपः वसानः अधि सानौ अये अवं द्रोणांनि घृतऽवंति सीद्मुदिन्ऽतंमःमृत्त्रः इंद्रुऽपानः॥१३॥ वृष्टिं द्वः श्तऽधारः प्वस्वसहस्रऽसाः वाज्ऽयुः देवऽवीती संसिध्ऽभिः क्लेशे वा-वशानःसं उसियांभिः प्रऽतिरन्नुः आयुः॥१४॥ एषःस्यःसोमः मृतिऽभिःपुनानः ऋत्यंः न वाजी तरंति इत् ऋरांतीः पयंः न दुग्धं ऋदितेः दृष्टिरं उरुऽइंवगातुः सुऽयमंः न वोद्धां ॥१५॥५॥ सुऽञ्जा-युधः सोतुऽभिः पूर्यमानः अभि अर्षे गुह्यं चारं नामं अभि वाजं सप्तिःऽइव श्रवस्या अभि वायुं अभिगाः देव सोम्॥१६॥ शिशुं ज्ञानं हुर्यतं मृजंति णुंभंति विहूं मुस्तः ग्रोनं क्विः गीःऽभिः कार्थेन कविः सन् सोमः प्विचं ऋति एति रेभन्॥१९॥ ऋषि-ऽमनाः यः ऋषिऽकृत स्वःऽसाः सहस्रंऽनीयः पुद्ऽवीः क्वीनां नृतीयंधामं महिषः सिसांसन् सोमः विऽराजं अनुं राजित स्तुप् ॥१६॥ चुमूऽसत् श्येनः श्कुनः वि्डभृतां गोऽविंदुः द्रप्तः आयुं-धानि विश्रंत् ऋपां ऊर्मि सर्चमानः स्मुद्रं तुरीयं धामं महिषः विवक्ति॥१९॥ मर्थः न पुधः तन्वं मृजानः अत्यंः न मृतां सनये धनानां वृषांऽइव यूषा परि कोशं ऋषेन किनेऋदत् चुम्वोः आ विवेश्॥२०॥९॥ पर्वस्व इंदो पर्वमानः महंःऽभिः किनेऋदत् परि वाराणि अर्षे ऋोळेन चुम्वोः आ विशु पूयमानः इंद्रै ते रसः म-द्रिरः मम्तु ॥२१॥ प्र ऋस्य धाराः बृह्तीः ऋमृयन ऋकः गोभिः

क्लणांन आ विवेश सामं कृष्यन सामन्यः विपःऽचित् कं-देन एति अभि संख्युः न जामिं॥२२॥ अप्ऽञ्चन एषि प्वमान् श्रचूंन प्रियां न जारः अभिऽगीतः इंदुः सीदेन वनेषु श्रकुनः न पत्नां सोमः पुनानः क्लशेषु सत्तां॥२३॥ आ ते रुचः प-वंमानस्य सोम् योषांऽइव यंति सुऽदुष्याः सुऽधाराः हरिः आऽनीतः पुरुऽवारः अप्ऽमु अचिक्रदत् क्लशे देवऽयूनां॥२४॥१०॥॥॥

॥९९॥ ऋस्य प्रेषा हेमना पूयमानः देवः देवेभिः सं ऋपृक्त रसं मुतः पविचं परि एति रेभेन् मिताऽइंव सद्यं पुणुऽमंति होतां ॥१॥ भुद्रा वस्त्रां सुमन्यां वसानः महान कविः निऽव-चनानि शंसन् आ व्यस्व चम्बोः पूरमानः विऽचक्ष्णः जागृविः देवऽवीतौ ॥२॥ सं ऊं प्रियः मृज्यते सानौ ऋषे य-शःइतरः यशसां क्षेतः असे अभि स्वर् धन्वं पूर्यमानः यूरं पात स्वस्तिभिः सदां नः ॥३॥ प्र गायत अभि अचीम देवान सोमं हिनोत महते धनाय स्वादुः प्वाते अति वारं अयं आ सीदाति कलशं देव्ऽयुः नः ॥४॥ इंदुः देवानां उपं सुख्यं आ-ऽयन सहसंऽधारः प्वते मदाय नृऽभिः स्तवानः अनु धाम पूर्व अर्गन इंद्रं महुते सीभंगाय ॥५॥११॥ स्तोचे राये हरिः अर्ष पुनानः इंद्रं मदः गुच्छुतु ते भराय देवैः याहि सुऽरथं राधः ऋच्छं यूयं पात स्वस्तिभिः सदां नः ॥६॥ प्र काव्यं उशनांऽइव ब्रुवाणः देवः देवानां जिनम विवृक्ति महिऽवतः पुचिऽवंधुः पावकः पदा व्याहः ऋभि एति रेभंन् ॥९॥ प्र हंसासंः तृपलं मृत्युं अच्छे अमात् अस्तं वृषंऽगणाः अयामुः आंगूषं पर्व-

व॰ ૧૪.] ॥ ૨૪٤

मानं सर्वायः दुःऽमधै सानं प्र वृद्ति वाणं॥६॥ सः रंहते उर्-ऽगायस्य जूतिं वृथां क्रीळेतं मिम्ते न गावः प्रीण्सं कृणुते तिग्मऽभृंगः दिवां हरिः दहंशे नक्तं ऋ जः॥ ०॥ इंदुंः वाजी प्वते गोऽन्योघाः ईद्रे सोमः सहः इन्वंन मदाय हंति रक्षः वाधंते परि अरांतीः वरिवः कृखन् वृजनस्य राजां ॥१०॥१२॥ अधं धारया मध्वा पृचानः तिरः रोमं प्वते अद्रिऽदुग्धः इंदुः इंद्रस्य सुख्यं जु-षाणः देवः देवस्यं मृत्सुरः मदाय॥११॥ ऋभि प्रियाणि प्वते पुनानः देवः देवान स्वेनं रसेन पृंचन इंदुः धर्माणि ऋतुऽथा वसानःदशं क्षिपं अव्यत् सानौ अव्ये॥१२॥ वृषां शोर्णः अभिऽक-निकादत् गाःनद्यन् एति पृथिवी उत द्यां इंद्रेस्यऽइव व्युः आ शृख्वे आजी प्रदच्तयंन ऋषेति वाचं आइमां॥१३॥ रसाय्यः पयं-सा पिन्वमानः ई्रयंन एषि मधुंऽमंतं ऋंशुं पर्वमानः संऽत्निं एषि कृखन इंद्राय सोम् प्रिक्षिच्यमानः ॥१४॥ एव प्वस्व मदिरः मद्राय उद्ऽयाभस्यं नुमयंन् व्धुऽह्नैः परि वर्षी भरमाणः रुशंतं गृब्युः नः ऋषे परिसोम सिक्तः॥१५॥१३॥ जुष्टी नः इंदो मुऽपर्या मुऽगानि उरी पृवस्व वरिवांसि कृखन घुनाऽइव वि-ष्वंक् दुःऽइतानि विऽम्न अधि सुनां धन्व सानौ अये ॥१६॥ वृष्टिं नः अर्षे दिव्यां जिगुलुं इळांऽवती शुंऽगयीं जी्रऽदानुं स्तुकांऽइव वीता धन्व विऽचिन्वन बंधून इमान अवरान इंदो' वायून्॥१९॥ यंथिन विस्य यथितं पुनानः ऋजुं च्यातुं वृजिनं च सीम अत्यं न ऋद्ःहरिः आमृजानः मर्थः देव धन्व प्रत्यंऽवान ॥१६॥ जुष्टः मदायदेवऽतांते इंदो परिसुनां धन्वसानी अवेस-हसंऽधारः सुर्भिः ऋदंब्धः परि सुव वाजंऽसाती नृऽसह्ये॥१९॥ अर्थमानः ये अर्थाः अर्युक्ताः अत्यांसः न सुमृजानासः आजी

एते पुत्रासंः धन्वंति सोमाः देवांसः तान उपं यात पिवंधी ॥२०॥१४॥ एवनः इंदो ऋभि देवऽवीं तिं परिसवनभः ऋणैः च-मूषुं सोमः ऋसभ्यं काम्यं वृहंतं र्यिं द्दातु वीरऽवंतं उपं॥२१॥ तक्षंत् यदि मनसः वेनंतः वाक् ज्येष्ठंस्य वा धर्मणि क्षोः अनीके आत ई आयुन वरं आ वाव्यानाः जुष्टं पितं कुल्ये गावः इंद्रं ॥२२॥प्रदानुऽदःदिव्यःदानुऽपिन्वः ऋृतं ऋृतायं प्वते सुऽमेधाः धुमी भुवत वृज्यंस्य राजां प्र रश्मिडिमः दश्डिमिः भारि भूमं ॥२३॥ पुविचेभिः पर्वमानः नृऽ चर्ह्याः राजां देवानां उत मत्यीनां बिता भुवत र्यिऽपतिः र्योणां ऋतं भरत सुऽभृतं चार् इंदुः ॥२४॥ अवीन्ऽइव श्रवंसे सातिं अच्छं इंट्रंस्य वायोः अभि वीतिं अर्षे सः नः सहस्रां बृह्तीः इषः दाः भवं सोम् द्रविणःऽवित पु-नानः॥२५॥१५॥ देवुऽअर्थः नः परिऽसिच्यमानाः स्रयं सुऽवीरं धुन्वंतु सोमाः आऽयुज्यवंः सुऽमृतिं विष्यऽवाराः होतारः न दि-विऽयजः मंद्रऽतमाः॥२६॥ एव देव देवऽतांते प्वस्व महे सोम भारंसे देवुडपानः मुहः चित् हि सासि हिताः सुडम्ये कृधि सु-ऽस्याने॰ रोदंसी पुनानः॥२०॥ अर्थः न ऋदः वृषंऽभिः युजानः सिंहःनभीमःमनसः जवीयान् ऋवी चीनैः पृषिऽभिः येर्जिष्ठाः ञा प्वस्व सौमन्सं नः इंदो । ॥ २६॥ शृतं धाराः देवऽ जाताः अस्-यनसहसं एनाः क्वयंः मृजंति इंदों सिनिचं दिवः आपवस्व पुरं-ऽएता ऋसि महुतः धनंस्य॥२०॥ द्विः न सर्गौः ऋसमृयं ऋहू । रा-जां न मिचं प्र मिनाति धीरं पितुः न पुचः ऋतुंऽभिः युतानः आ पवस्व विशे अस्यै अजीति॥३०॥१६॥ प्रतेधाराः मधुंऽमतीः अ-मृयुन् वारांन् यत् पूतः ऋतिऽएषि ऋव्यांन् पर्वमान पर्वसेधामे गोनां जुज्ञानः मूर्यं अपिन्वः खुकैः॥३१॥ किनेऋदत् खनु पंथां

ज्युतस्यं शुक्तः विभामि अमृतंस्य धामं सः इंद्राय प्वसे मृत्सर-ऽवान् हिन्वानः वाचं मतिऽभिः कवीनां॥३२॥ दिव्यः मुऽपर्गः अवं चिक्षसोम् पिन्वंन धाराः कर्मणा देवऽवीं ती आ इंदो विश् कलशं सोमऽधानं ऋंदंन इहि सूर्यस्य उपं र्घिमं॥३३॥ तिसः वा-चंः ई्र्युति प्र वहिः ऋतस्यं धीतिं ब्रह्मणः मुनीषां गावः यंति गोऽपंतिं पृच्छमानाः सोमं यंति मृतयः वाव्यानाः ॥३४॥ सोमं गावः धेनवः वाव्यानाः सोमं विप्राः मृतिऽभिः पृच्छमानाः सोमः मुतः पूर्वते अज्यमानः सोमे अकाः चिऽस्तुभः सं नवंते ॥३५॥१९॥ एव नःसोम परिऽसिच्यमानः आ प्वस्व पूयमानः स्वृक्तिइंद्रै आविश्वृह्तारवेणव्धयं वाचं जनयं पुरंऽिधं॥३६॥ आ जागृंविः विप्रः स्तृता मृतीनां सोमः पुनानः असद्त चमूषु सपैति यं मिथुनासंः निऽकांमाः ऋष्व्येवः रिथ्रासंः सुऽहस्ताः ॥३९॥ सः पुनानः उपं सूरे न धातां आ उभे अपाः रोदंसी विसः आवः प्रिया चित् यस्यं प्रियुसासः जुती सः तुधनं कारिरोन प्र यंसत्॥३८॥सः वृधिता वर्धनः पूयमानः सोमः मीद्वान् ऋभिनः ज्योतिषा आवीत् येनं नः पूर्वे पितरंः पुद्ऽज्ञाः स्वःऽविदः अभि गाः ऋद्रिं चृष्णन् ॥३९॥ अऋांन् समुद्रः प्रथमे विऽधंमेन् ज्नयंन् प्रऽजाःभुवंनस्यराजां वृषां प्विचे ऋधिसानौ अव्ये वृहत्सीमः वृवृधेमुवानःइंदुः॥४०॥१८॥महत्तत्सोमःमहिषःचकार्ञ्यपां यत् गर्भैः अवृंगीत देवान् अदंधात् ईद्रै पर्वमानः ओजंः अर्ज-नयत् सूर्यै ज्योतिः इंदुः ॥४१॥ मित्तं वायुं इष्टये राधंसे च मित्तं मिचावरंणा पूयमानः मिलं शर्धः मार्तं मिलं देवान् मिलं द्यावापृष्यवी देवसोम्॥४२॥ ऋजुः प्वस्व वृजिनस्यं हुंता अपं अमीवां वाधमानः मृधः च अभिऽश्रीणन् पर्यः पर्यसा अभि

गोनां इंद्रंस्य तं तवं व्यं सर्वायः॥४३॥ मध्वंः सूदं प्वस्व वस्वंः उत्सं वीरं चुनः आ प्वस्व भगं च स्वदंस्व इंद्राय पर्वमानः इंदोः र्यिं चुनः आ प्वस्व सुमुद्रात्॥४४॥ सीमः सुतः धारया अत्यः न हिलां सिंधुः न निम्नं ऋभि वाजी ऋखाः आयोनि वन्यं ऋसद्त पुनानःसं इंदुःगोभिः असुरत् सं ऋत्ऽभिः॥४५॥१९॥ एषःस्यः ते प्वते इंद्रमोमंः चमूषुं धीरं उश्ते तर्वस्वान स्वंःऽचक्षाः रिष्यर स्त्यऽ श्रुंषाः कामः न यः देव्ऽयतां असंजि॥४६॥ एषः प्रत्नेनं व-यंसापुनानः तिरः वर्षां सिदुहितुः द्धांनः वसानः शर्मे चिऽवरूथं ञ्चप्ऽमुहोतांऽइव याति समनेषु रेभन् ॥४०॥ नुनः नं रिष्युरः देव सोम् परि सुव चुम्वोः पूयमानः अप्रसु स्वादिष्टः मधुंऽमान् **ज्ञृतऽवां देवः न यः सुविता सत्यऽमन्मा ॥४**৮॥ ञ्राभि वार्युं वीती अर्षे गृणानः अभि मित्रावरुणा पूयमानः अभि नरं धीऽजवनं र्थेऽस्यां अभि इंद्रं वृषंगां वर्जंऽबाहुं ॥४०॥ अभि वस्तां मुऽवस्-नानि अर्षे अभि धेनूः मुऽदुघाः पूयमानः अभि चंद्रा भतेवे नः हिरंग्या अभि अश्वान र्थिनः देव सोम्॥५०॥२०॥ अभि नः अर्ध दिया वर्मूनि अभि विश्वां पार्थिवा पूयमांनः अभि येनं द्रविणं अस्वामअभि आर्षेयं जमद्गिऽवत्नः॥५१॥अया प्वा प्वस्व एना वसूनि मां श्रुले इंदो सरिसि प्रधन्व ब्रधः चित अचे वातः न जूतः पुरुष्ठमेधंः चित्ततंत्रवेनरं दात्॥पशा उतनः एना प्वया प्-वस्व अधि श्रुते श्रवायस्य तीर्थे षष्टिं सहस्रा नैगुतः वसूनि वृक्षं नपकंधूनवृत्रणांय॥५३॥महिंदुमे अस्य वृष्नामं शूषे मांश्रेते वापृशंनेवावधंने अस्वापयत् निऽगुतः सेह्यत् च अपं अमि-चान् अपं अचितः अच इतः॥५४॥ सं ची पविचां विऽततानि एषि अनु एकं धावसि पूयमानः असि भगः असि दानस्य दा-

ता असि म्घऽवां म्घवंत्ऽभ्यः इंदो ।॥५॥२०॥ एषः विश्वऽवित् प्वते मनीषी सोमः विश्वस्य भुवंनस्य राजां द्रुप्सान् ई्रयंन वि-दथेषु इंदुंः वि वारं अव्यं समयां अति याति ॥५६॥ इंदुं रिहंति महिषाः अदंब्धाः प्दे रेमंति क्वयंः नगृधाः हिन्वंति धीराः दश-ऽभिः श्विपांभिः सं अंजते हृपं अपां रसेन ॥५०॥ त्यां व्यं पर्व-मानेन सोम् भरे कृतं वि चिनुयाम् शश्वत् तत् नः मिनः वर्त्णः ममहंतां अदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्योः ॥ ५८॥ २२॥

॥१८॥ अभिनः वाज्ऽसातमं र्यिं अर्षे पुरुऽस्पृहं इंदी सहस्र-ऽभर्णसं तुविऽद्युमं विभ्वऽसहं॥१॥ परिस्यः सुवानः ऋव्ययं रथे न वर्मे अव्यत इंदुः अभि दूर्णा हितः हियानः धाराभिः अक्षाः॥२॥ परिस्यः सुवानः ऋक्षाः इंदुः ऋचे मदंऽच्युतः धारां यः ऊधेः अ-ध्यरेश्वाजान एति गुब्युऽयुः॥३॥ सःहि तं देव शर्श्वते वसुमतीय दाश्रुषे इंदो सहिम्राण रियं शतऽ आत्मानं विवासिस ॥४॥ वयं ते अस्य वृत्रुऽहुन् वसी वस्वः पुरुऽस्पृहः नि नेदिष्ठऽतमाः इषः स्यामं मुमस्यं अधिऽगी । ॥। हिः यं पंचं स्वऽयंशसं स्वसारः अ-द्रिऽसंहतं प्रियं इंद्रस्य काम्यं प्रऽस्नापयंति जिमेणं॥६॥२३॥ परि त्यं हुर्युतं हरिं बुभुं पुनंति वारेण यः देवान विश्वान इत परि मदेन सहगर्छति॥७॥श्रुस्य वृःहि अवसा पातः दुखुऽसाधनं यः सूरिषु श्रवः बृहत् द्धे स्वं: नह्येतः ॥ । ॥ सः वां युक्षेषुं मानवी इंदुं: जनिष्ट रोद्सी देवःदेवी गिर्धिस्याः असेधन तं तुविऽस्वनि॥ शाइंद्रांय सोम् पातंवे वृच्डमे परिसिच्यसे नरे च दक्षिणाऽवते देवायस-द्नुऽसरे ॥१०॥ ते मुलासंः विऽउंष्टिषु सोमाः पविचे अक्षरम् अपुरप्रोर्थंतः सुनुतः हुए्डचितंः प्रातः तान् अप्रंडचेतसः॥१९॥

तं स्खायः पुरः ८ रूचं यूयं व्यं च् सूर्यः अश्यामं वाजंऽगंध्यं स्नेमं वाजंऽपस्यं ॥ १२ ॥ २४ ॥

॥९९॥ आ ह्येतायं धृषावे धनुः तन्वंति पोंस्यं श्रुकां व्यंति असुराय निःऽनिजं विपां असे महीयुवंः॥१॥ अधं ख्पा परि-ऽकृतः वाजांन् अभिप्रगाहृते यदि विवस्वतः धियंः हरि हिन्वं-ितं यात्रवे॥१॥ तं अस्य मृज्याम् सि मदः यः इंद्रऽपातं मः यंगावंः आस्ऽभिः द्धुः पुरा नृनं च सूरयंः॥३॥ तं गार्थया पुरा्षया पुनानं अभि अनूषत उतोः कृपंत धीतयः देवानां नामं विश्वंतीः॥४॥ तं अक्षमाणं अव्यये वारे पुनंति धृणे सिंदूतं न पूर्वेऽचित्तये आ शा-सते मृनी षिणः॥५॥१५॥ सः पुनानः मृदिन् ऽतं मः सो मः च्मूषुं सी-द्ति पृशी न रेतः आऽदधंत पतिः वचस्यते धियः॥६॥ सः मृज्यते सुक्मेंऽभिः देवः देवेभ्यः सुतः विदेयत् आसु संऽद्दिः महीः अपः विगाह्ते॥९॥सुतः इंदोः प्विचे आन्ऽभिः यतः विनी यसे इंद्राय मृत्स्रितः तं सः चूषुं आ नि सीद्सि ॥ ६॥ २६॥

॥१००॥ ऋभिन्वंते अदुहंः प्रियं इंद्रंस्य काम्यं वृत्सं न पूर्वे आयुनिजातं रिहं तिमातरः॥१॥ पुनानः इंदो आभ्रसोमं ब्रिऽवहें सं
रियं तं वसूनि पुष्यित विश्वानि दाशुषं गृहे॥२॥ तं धियं मृनःऽयुजं सृज वृष्टिं न तृत्युतुः तं वसूनि पार्थिवा दिव्या च सोम्
पुष्यित् ॥३॥ परिते जिग्युषं युषा धारां सुतस्यं धावति रहेमाणा
विश्वव्ययं वारं वाजीऽ इंवसान् सिः॥४॥ ऋते दक्षां यनः कृवे पर्वस्व सोम् धार्या इंद्रां यपातं वे सुतः मिचायं वर्षणाय च ॥५॥२०॥
पर्वस्व वाज् ऽसातं मः प्विचे धार्या सुतः इंद्रां य सोम् विष्णं वे

देवेभ्यः मधुमत्ऽतमः॥६॥तां रिह्ति मातरः हरि प्विचे अदुहंः वृत्सं जातं नधेनवं पर्वमान विऽधंमेणि॥॥॥पर्वमान महि श्रवंः चिचेभिः यासि रिश्मिऽभिः शर्धेन तमांसि जिह्नसे विश्वानि दा-श्रुषं:गृहे॥६॥ तं द्यां च महिऽवृत् पृथिवी च अति जिह्नसे प्रति द्रापिं अमुंच्थाः पर्वमान महिऽत्ना ॥ ९॥ २६॥ ४॥

॥१०१॥ पुरःऽजिती वः ऋंधंसः सुतायं माद्यित्नवे ऋपं श्वानं श्रिषष्ट्रन संबंधः दीर्घेऽजिह्यं॥१॥यः धारया पावकयां परि-ऽप्रस्यंदते मुतः इंदुः अर्थः न कृत्यः॥२॥ तं दुरोषं अभि नरः सोमं विश्वाच्यां धिया युझं हिन्वंति ऋद्रिंऽभिः॥३॥ सुतासंः मधुमत्-ऽतमाः सोमाः इंद्राय मुंदिनः पुविचंऽवंतः ऋखुर्न देवान् ग्-च्छंतु वः मदाः॥४॥इंदुः इंद्राय प्वते इति देवासः अबुवन वाचः पतिः मुखस्यते विश्वस्य ईशानः श्रोजंसा ॥५॥१॥ सुहस्रंऽधारः प्वते समुद्रः वाचंऽईख्यः सोमः पतिः र्यीणां सर्वा इंद्रेस्य द्वे-ऽदिवे॥६॥ ऋयं पूषा र्यिः भगंः सोमः पुनानः ऋषेति पतिः वि-श्वंस्यभूमंनः वि ऋष्युत् रोदंसी उमे ॥ १॥ सं कं प्रियाः अनूष्त गार्वः मदाय घृष्वयः सोमासः कृख्ते पृथः पर्वमानासः इंदवः ॥६॥ यः स्रोजिष्टः तं स्राभ्रपवंमान स्रवाय्यं यः पंचे च्षेणीः स्रभि र्यिं येनं वनांमहै ॥९॥ सोमाः पृवंते इंदेवः ऋसभ्यं गातुवि-त्ऽतमाः मि्चाः सुवाृनाः ऋरेपसंः सुऽऋाध्यंः स्वःऽ विदंः॥१०॥२॥ मुऽस्वानासंः वि अद्रिंऽभिः चितानाः गोः अधि वृचि इषं असम्यं अभितः सं अस्वरन वसुऽविदः॥११॥ एते पूताः विपः-ऽचितः सोमांसः द्धिऽञ्चाशिरः सूर्योसः न दुर्शेतासः जिगुल्नवः ध्रुवाः घृते॥१२॥ प्र सुन्वानस्यं अधंसः मतः न वृत् तत् वचः अपं

श्वानं अराधसं हत म्खंन भृगंवः॥१३॥ आ जामिः अले अयत् भुजेन पुनः ओएयोः सरंत् जारः न योषंणां व्यःन योनि आऽसदं ॥१४॥ सः वीरः द्ख्ऽसाधंनः वि यः तस्तंभं रोदंसीः हरिः प्विचे अयत् वेधाः न योनि आऽसदं॥१५॥ अर्थः वारेभिः प्वते सोमः गर्थे अधित्वि किनिकदत् वृषां हरिः इंद्रंस्य अभि एति निःऽकृतं ॥ १६॥ ३॥

॥ १०२॥ ऋाणा शिष्णुं महीनां हिन्वन् ऋतस्यं दीधितिं विश्वां परि प्रिया भुवत् अधं द्विता ॥ १॥ उपं चितस्यं पाष्योः अभंक्ष यत् गृहां पदं यञ्जस्यं सप्त धामंऽभिः अधं प्रियं ॥ २॥ चीणिं चितस्यं धार्या पृष्ठेषुं आ ईर्य र्यिं मिमीते अस्य योज्ञंना वि मुऽऋतुंः ॥ ३॥ जञ्जानं सप्त मातरंः वेधां अशासत् श्रिये अयं ध्रुवः रयीणां चिकेत यत् ॥ ४॥ अस्य वृते स्ऽजोज्वं स्तः विश्वे देवासंः अदुहंः स्पाहीः भवंति रंतयः जुषंतं यत् ॥ ५॥ ४॥ यं ईः गभं ऋतऽवृधंः हशे चारं अजीजनन् कविं मंहिष्ठं अध्यरे पुरुऽस्पृहं ॥ ६॥ संऽईचीने ० अभि तमनां यहीः ऋतस्यं मातरां तन्वानाः यञ्चं आनुषक् यत् अंज्ञते ॥ ९॥ ऋतां श्रुकेभिः अश्वऽभिः ऋणोः अपं वृजं दिवः हिन्वन् ऋतस्यं दीधितिं प्र अध्वरे ॥ ६॥ ५॥ ॥

॥१०३॥ प्र पुनानायं वेधसे सोमाय वर्चः उत्तऽयंतं भृतिं न भर् मृतिऽभिः जुजोषते॥१॥ परि वाराणि अव्ययां गोभिः अं-जानः अर्षेति ची सुधऽस्यां पुनानः कृणुते हरिः॥२॥ परिकोशं मधुऽखुतं अव्यये वारे अर्षेति अभि वाणीः ऋषीणां सुप्त

नूषत ॥३॥ परि नेता मृतीनां विश्वऽदेवः ऋदांभ्यः सोमः पु-नानः चम्वोः वि्रात् हरिः ॥४॥ परि देवीः अनुं स्वधाः इंद्रेण याहि सुऽरथं पुनानः वाघत् वाघत्ऽभिः अमेर्त्यः ॥ ५॥ परि सप्तिः न वाजुर्युः देवः देवेभ्यः सुतः विष्ठश्चानिशः पर्वमानः वि धावति ॥ ई॥ ई॥ ई॥

॥ १०४॥ सर्खायः आ नि सीद्तु पुनानायं प्र गायुत् शिर्णुं न युद्धैः परि भूष्तु श्रिये ॥ १ ॥ सं ईः वृत्सं न मातृऽभिः मृजतं ग्युऽसाधनं देवुऽअव्यं मदं अभि विऽश्वसं॥२॥ पुनातं दुस्-ऽसाधनं यथा शधीय वीतये यथां मिचायं वर्षणाय शंऽतंमः ॥३॥ असम्यं ला वुसुऽविदं अभि वाणीः अनूष्त गोभिः ते वर्णै अभि वास्यामसि॥४॥ सः नः मुदानां पृते इंदी देव-उपाराः श्रुसि सर्वाऽइव सर्वे गातु वित्रतमः भव ॥ ५॥ सनैमि कृधि अस्तत् आ रक्षसं कं चित् अचिर्ण अपं अदेवं हुयूं अहं: युयोधि नः ॥ ६॥ ७॥

॥१०५॥ तं वः सखायः मदाय पुनानं ऋभि गायत् शिष्टुं नयुद्धेः स्वृद्यंत गूर्तिऽभिः॥१॥ सं वृत्सःऽईव माृतृऽभिः इंदुः हिन्वानः अज्यते देव्ऽअवीः मदः मृतिऽभिः परिऽकृतः॥२॥ अयं द्रश्राय सार्धनः ऋयं शर्धाय वीतये ऋयं देवेभ्यः मधुमत्ऽतमः मुतः॥३॥ गोऽमंत्नः इंदो अश्वंऽवत् सुतः सुऽद्क्ष्यन्व शुचिते वर्षे अधि गोषुंदी्धर्॥४॥सः नःह्रीुणां पृते इंदी रेवप्सरःऽतमःसखाऽइव सख्ये नयेः रुचे भव ॥५॥ सनेमि तं अस्मत् आ अदेवं कं चित् अविणं सहान इंदो परि वाधः अपं ह्युं ॥६॥৮॥

॥१०६॥ इंद्रं अच्छं मुताः इमे वृषंणं यंतु हरयः श्रुष्टी जातासः इंदेवः स्वःऽविदेः ॥१॥ ऋयं भराय सानुसिः इंद्राय पृवृते सुतः सोमः जैचस्य चेत्ति यथां विदे ॥२॥ अस्य इत् इंद्रः मदेषु आ याभं गृभ्णीत सानुसिं वजै च वृषेगां भुरत सं ऋप्सुऽजित ॥३॥ प्रधन्व सोम् जागृविः इंद्राय इंदो परि स्व द्यु इमंत शुषा आ भूर स्वःऽविदं ॥४॥ इंद्राय वृषंगं मदं पर्वस्व विश्वऽदंर्शतः सहसंऽयामा पृथिऽकृत् विऽच्छ्याः॥५॥९॥ ऋसभ्यं गातु-वित्रतंमः देवेभ्यः मधुमत्रतमः सहस्रं याहि पृथिऽभिः क-निक्रदत्॥६॥ पर्वस्व देवऽवीतये इंदी धारांभिः स्रोजसा सा कुलशं मधुंऽमान सोम् नः सद्ः॥७॥ तवं दूरसाः उद्ऽप्रतः इंद्रं मदाय वृव्धुः लां देवासः श्रमृताय कं पुपुः ॥ ।। श्रा नः सुतासः इंद्वः पुनानाः धावत र्यिं वृष्टिऽद्यावः रीतिऽञ्जापः स्वःऽविदेः ॥९॥ सोमः पुनानः कुर्मिणां अर्थः वारं वि धावति अये वाचः पर्वमानः कर्निऋदत्॥१०॥१०॥ धीभिः हिन्वृंति वाजिनं वर्ने क्रीळंतं ऋतिऽऋविं ऋभि चिऽपृष्टं मृतयः सं ऋस्वर्न् ॥११॥ असंजि क्लशान अभि मीद्धे सप्तिः न वाज्ऽयुः पुनानः वाचै जुनयन असिस्युद्त॥१२॥ पर्वते हुर्येतः हरिः अति हरांसि रह्यां अभिऽअधैन स्तोतृऽभ्यः वीरऽवंत यशः ॥ १३॥ अया प्वस्व देवऽयुः मधोः धाराः ऋमृक्ष्त रेभन प्विचं परि एषि विश्वतः 11 98 11 99 11

॥ १०० ॥ परि इतः सिंचत सुतं सोमः यः उत्तऽत्मं ह्विः द्धन्वान् यः नयः ऋप्तु ऋंतः आ सुसावं सोमं ऋद्रिऽभिः॥१॥ नूनं पुनानः ऋविऽभिः परि सुव् ऋदंब्धः सुर्भिऽतरः सुते

चित्त ला अप्डमु मृदामः अधंसा श्री गंतः गोभिः उत्डतंरं॥२॥ परि मुवानः चर्समे देव्डमादंनः ऋतुंः इंदुः विडच्ख्याः॥३॥ पु-नानः सोम् धारया अपः वसानः अर्षेसि आ रुन्ऽधाः योनि च्युतस्यं सीद्सि उत्संः देव हिर्गाययः॥४॥ दुहानः ऊधः दिव्यं मधु प्रियं प्रत्नं स्थऽस्थं आ असुद्त आऽ पृच्छचं धुरुणं वाजी अषेति नृऽभिः धूतः विऽच्छ्याः॥५॥१२॥ पुनानः सोम् जागृंविः ऋषः वोरेपरिप्रियः लं विप्रः ऋभ्वः ऋंगिरः ऽतमः मध्या युद्धं मिमिछ् नः॥६॥ सोमः मीद्वान प्वते गातुवित्रतमः ऋषिः विप्रः वि-ऽच्छ्याः तं कृविः ऋभवः देवऽवीतमः स्ना सूर्यं रोह्यः दिवि॥९॥ सोमः जुं सुवानः सोतृऽभिः ऋधि सुऽभिः ऋवींनां ऋश्वयाऽइव हुरितां याति धारया मुंद्रयां याति धारया॥४॥ अनूपे गोऽमान गोभिः ऋषाः सोमः दुग्धाभिः ऋषाः समुदं न संऽवरणानि ञ्चग्मन्मंदीमदायतोृश्ते॥०॥ञ्चासोम्सुवानः ऋद्रिऽभिःतिरः वारांणि अव्ययां जनः न पुरि चम्वौः विशत हरिः सदः वनेषु द्धिषे॥१०॥१३॥ सः मुमृजे तिरः ऋरानि मेर्षः मीद्धे सप्तिःन वाज्र पुः अनु इमाद्यः पर्वमानः मनीषि इभिः सोमः विप्रेभिः ऋकंऽभिः॥११॥प्रसोमुद्वऽवीतयेसिंधुंःन पिप्ये ऋणीसा ऋंशोः पयंसा मृद्रिः न जागृंविः अच्छं कोशं मृधुऽख्रुतं॥१२॥ आ हुर्येतः अर्जुने अत्में अव्युत् प्रियः सूनुः न मर्ज्यैः तं ई हिन्वं ति अपसंः यथा रथं नदीषुं आगभंस्योः॥१३॥अभिसोमांसः आयवंः पवंते मद्यं मदं सुमुद्रस्यं ऋधिं विष्टपिं मुनीषिणः मुत्सुरासः स्वुःऽविदंः ॥१४॥ तरेत्समुद्रंपर्वमानः कुर्मिणां राजां देवः ऋृतं बृहत् ऋषेत् मिनस्यं वर्षणस्य धर्मेणा प्र हिन्वानः ऋतं बृहत्॥१५॥१४॥ नृ-ऽभिः येमानः हुर्युतः विऽचुक्षुणः राजां देवः सुमुद्रियः ॥१६॥

इंद्राय प्वते मदः सोमः मुरुतंते मुतः सहस्रऽधारः अति अयं अषेति तं ईं मृजंति आयवं ॥१०॥ पुनानः चुमू जनयन मृति क्विः सोमः देवेषुं रायति ऋपः वसानः परि गोभिः उत्तराः सीदंन वनेषु अञ्चत ॥१८॥ तवं अहं सोम ररण सख्ये इंदो दिवेऽदिवे पुरुणि बुधो नि चुरंति मां अवं परि-ऽधीन अति तान इहि॥१९॥ उत अहं नक्तं उत सोम ते दिवां सुख्यायं बुभो अधिन घृणा तपैतं ऋति सूर्य पुरः श्कुनाःऽइंव प्रिम् ॥ २० ॥ १५ ॥ मृज्यमानः सुऽह्स्त्य समुद्रे वाचै इन्विस रियं पिशंगं बहुलं पुरुष्सृहं पर्वमान अभि अषेसि॥२१॥ मृजानः वारे पर्वमानः अव्यये वृषां अवं चुऋद्ः वने देवानां सोम प्वमान निःऽकृतं गोभिः अंजानः अर्धेसि ॥२२॥ पर्वस्व वाजंऽसातये अभि विश्वांनि काव्यां तं समुद्रं प्रथमः वि धार्यः देवेभ्यः सोम् मृत्सरः ॥ २३ ॥ सः तु प्वस्व परि पार्थिवं रर्जः दिव्या च सोम् धर्मेऽभिः लां विप्रांसः मृति-ऽभिः विऽच्छाण युभं हिन्वंति धीतिऽभिः ॥२४॥ पर्वमानाः अमृश्रत पविचं अति धारया मुरुलंतः मृत्सुराः इंद्रियाः हयाः मेधां अभि प्रयांसि च ॥२५॥ अपः वसानः परि कोशं अर्षेति इंदुं हियानः सोतृऽभिः जनयन् ज्योतिः मंदनाः अवीवशत् गाः कृखानः न निःऽनिजं ॥ २६ ॥ १६ ॥

॥१०६॥ पर्वस्व मधुंमत्ऽतमः इंद्राय सोम् ऋतुवित्ऽतंमः मदंः महि द्युष्यऽतंमः मदंः ॥१॥ यस्यं ते पीता वृष्भः वृष्ऽयते ऋस्य पीता स्वःऽविदंः सः सुऽप्रकेतः ऋभि ऋऋमीत् इषः अच्छं वाजं न एतंशः ॥२॥ तं हि ऋंग देव्यां पर्वमान जनिमानि द्यु-

मत्ऽतंमः अमृत्ऽतायं घोषयैः॥३॥येनं नवंऽग्वः द्थ्यङ् अपुऽज-र्णुते येन विप्रांसः आपिरे देवाना सुसे अमृतस्य चारुणः येन श्र-वौसि आनुष्युः॥४॥ एषः स्यः धारया सुतः अव्यः वोरेभिः प्वृते मुदिन्ऽतंमः क्रीळंन् जुमिः खुपांऽइंव ॥५॥१९॥ यः उसियां ख्र-णाः अंतः अश्मनः निः गाः अवृंतत् ओजंसा अभि वृजं तृ लिषे गव्यं ऋष्यं वृमीऽइंव धृष्णोुः आ रुज् ॥६॥ आ सोृत् परिसिंच्त अर्थं न स्तोमं अप्रतुरं रजः उतुरं वन् उच्छसं उद् उपुतं॥ १॥ सहसं-ऽधारं वृष्भं प्यःऽवृधं प्रियं देवायं जन्मंने ऋतेनं यः ऋतऽजातः विऽववृधेराजां देवः ऋतं बृहत्॥ ।॥ अभि द्युमं बृहत् यर्शः इषः प्ते दिदीहि देव देवऽयुः वि कोशं मध्यमं युव ॥ ०॥ आ वच्यस्व मुऽद्यु चम्वीः सुतः विशां वहिः न विश्पतिः वृष्टिं दिवः प्वस्व रीतिं अपां जिन्वं गोऽइंष्टये धियः॥१०॥१८॥ एतं जुं त्यं मुद्ऽच्युतं सहस्रऽधारं वृष्भं दिवः दुहुः विश्वां वसूनि विभंतं ॥११॥ वृषां वि जुङ्गे जुनयंन ऋमंत्येः प्रहतपंन ज्योतिषा तमः सः मुऽस्तुंतः क्विऽभिः निःऽनिजंद्धे विऽधातुं ऋस्य दंससा॥१२॥ सः सुन्वे यः वसूनां यः रायां ऋडिनेता यः इळानां सोमः यः सु-ऽिह्यतीनां ॥१३॥ यस्य नः इंद्रंः पिबात् यस्य मुहतः यस्य वा अर्यमणां भगः आ येनं मिचावरुणा करां महे आ इंद्रं अवसे महे ॥१४॥ इंद्रायसोम् पातंवे नृऽभिः यृतः सुऽऋायुधः मृदिन्ऽतमः पर्वस्व मधुमत्ऽतमः ॥१५॥ इंद्रस्य हादि सोम्ऽधानं आ विश सुमुद्रंऽइंव सिंधवः जुष्टः मित्रायं वरुणाय वायवे दिवः वि-ष्टंभः उत्तरतमः ॥१६॥१९॥

॥१००॥ परिप्रधन्व इंद्रीय सोम स्वादुः मिचायं पूष्णे भगाय

॥१॥ इंद्रः ते सोम् सुतस्य पेयाः ऋते दक्षाय विश्वे च देवाः॥२॥ एव अमृताय महे ख्याय सः शुक्तः अर्घ दिव्यः पीयूषः ॥३॥ पर्वस्व सोम महान् समुद्रः पिता देवानां विश्वां श्रमि धामं॥४॥ शुक्रः प्वस्व देवेभ्यः सोम् दिवे पृथिये शंच प्रऽजायै॥५॥ दिवः धर्ताः श्रुसि शुक्रः पीयूषंः सत्ये विऽधंमेन वाजी प्वस्व ॥६॥ पर्वस्व सोम् द्युमी सुऽधारः महां अवीनां अनुं पूर्वः॥७॥नृऽभिः येमानः जुङ्गानः पूतः छारत् विश्वानि मंद्रः स्वःऽवित्॥ ।।। इंदुः पुनानः प्र-ऽजां उराणः करत् विश्वानि द्रविणानिनः॥९॥ पर्वस्व सोमऋते दंशांय अर्थः न निक्तः वाजी धनांय॥१०॥२०॥ तं ते सोतारः रसं मदायपुनंति सोमं महे द्युसाय॥११॥ शिर्शुं जुज्ञानं हरिं मृजंति प्विचे सोमंदेवेभ्यः इंदुं॥१२॥ इंदुः प्विष्ट चारः मदाय ऋपां उप-ऽस्थें कविः भगाय॥१३॥ बिभंति चार इंद्रंस्य नामं येनं विश्वांनि वृत्रा जघानं॥१४॥ पिवंति ऋस्य विश्वे देवासः गोभिः श्रीतस्यं नृऽभिः सुतस्यं॥१५॥ प्रसुवानः ऋक्षाः सहस्रऽधारः तिरः पविचै विवारं अर्थं ॥१६॥ सः वाजी अक्षाः सहसंऽरेताः अत्ऽभिः मृ-जानःगोभिः श्रीणानः॥१९॥ प्रसोम् याहि इंद्रस्य कुक्षान्ऽभिः येमानः अद्रिऽभिः सुतः॥१८॥ असंजि वाजी तिरः प्विचै इंद्राय सोमः सहसंऽधारः॥१९॥ ऋंजंति एनं मध्वः रसेन इंद्राय वृष्णे इंदुं मदाय ॥२०॥ देवेभ्यः ला वृथां पाजसे ऋपः वसानं हरिं मृजंति ॥२१॥ इंदुः इंद्राय तोशते नि तोशते श्रीणम् उयः रिणम् अपः 11 99 11 99 11

॥११०॥ परिकं सुप्रधन्व वाजंऽसातये परिवृचाणि सुष्ठाणिः हिषःत्रध्यै ऋणुऽयाः नः ईयसे॥१॥ अनुं हि ला सुतं सोम् मदांम-

सिम्हेसम्युऽराज्येवाजान् अभिपृव्मान् प्रगाह्से॥२॥अजी-जनः हि पवमान सूर्य विष्धारे शकाना पर्यः गोऽजीरया रहं-माणः पूर्रंऽध्या॥३॥ अजीजनः अमृत् मत्यैषु आ ऋतस्य धर्मन् ञ्चमृतस्य चारुणः सदाञ्चसरः वाजै अच्छे सनिस्यदत्॥४॥ ञ्राभि-ऽञ्रीभि हि श्रवंसा तृतर्दिथ उत्सै न कं चित् जुनुऽपानै ऋिह्यंतं श्याभिःनभरमाणःगर्भस्योः॥५॥ आत् ईके चित् पश्यमानासः आपं व्सुऽरुचंः दि्व्याः अभि अनूष्त वारं न देवः स्विता वि ज्रुणुत्।।६॥२२॥ते'सोम्प्रयमाः वृक्तऽवंहिषः महे वाजांयश्रवंसे धिय द्धुः सः लं नः वीर वीयीय चोद्य॥९॥ द्वः पीयूषं पूर्वं यत चुक्य्यं मृहः गाहात् द्विः आ निः ऋधुः श्वृत् इंद्रं ऋभि जायंमानं सं अस्वर्न॥ । अधं यत इमे प्वमान रोदंसी इमा च विश्वा भुवना अभि मुज्मनां यूथे न निःऽस्थाः वृष्भः वि तिष्ठुसे ॥०॥ सोमः पुनानः अव्यये वारे शिर्युः न ऋीळेन पर्वमानः अ्रुखाः सहस्रंऽधारःश्तऽवाजःइंदुः॥१०॥ एषःपुनानःमधुंऽमान् ऋृत-ऽवां इंद्राय इंदुः प्वते स्वादुः कृमिः वाजुऽसिनः वृरिवःऽवित् व्यःऽधाः॥११॥सः प्वस्व सहंमानः पृत्न्यून सेधन रक्षांसि अपं दुःऽगहांनि सुऽञ्जायुधः स्मूहान् सोम् शर्चून् ॥ १२ ॥ २३ ॥

॥१११॥ अया र्चा हरिएया पुनानः विश्वां बेषां सित्रति स्व-युग्वंडिभः सूरंन स्वयुग्वंडिभः धारा सुतस्यं रोचते पुनानः अरुषः हरिः विश्वां यत् रूपा प्रिज्ञाति च्छक्षेडिभः सप्ति आस्येभः च्छ-क्षेडिभः॥१॥ लंत्यत् प्रणीनां विद्ः वसुं सं मातृडिभः मुर्जे यसि स्वे आदमे च्छतस्यं धीतिडिभः दमे प्राडवतः नसामं तत् यचं रणिति धीतयः चिधातुंडिभः अर्हषीभः वयः द्धे रोचंमानः वयः द्धे॥२॥ पूर्वी अनुं प्रऽदिशं याति चेकितत् सं र्षिमिऽभिः यतते दुर्शतः रथः दैव्यः दुर्शतः रथः अग्मेन ज्वयानि पौंस्या इंद्रं जैचाय हुर्ष-यन् वजः च्यत् भवंथः अनेपऽच्युता सुमत्रसुं अनेपऽच्युता ॥ ३॥ २४॥

॥११२॥ नानानं वे कं नः धियः वि वतानि जनानां तद्यां रिष्टं रुतं भिषक् ब्रह्मा सुन्वंतं इच्छति इंद्रां य इंदो परिस् व ॥१॥ जर्ती-भिः श्रोषंधीभिः प्रेंभिः श्रुकुनानां कामारः श्रप्रमंऽभिः द्युऽभिः हिरंग्यऽवंतं इच्छति इंद्रां य इंदो परिस् व ॥२॥ कारुः श्रहं ततः भिषक् उपल्ऽप्रक्षिणीं नना नानांऽधियः वसुऽयवं श्रनुं गाः-ऽइंव तस्यम् इंद्रां य इंदो परिस् व ॥३॥ श्रश्यं वोद्धां सुऽखं रथं हस्नां उपऽमं विर्णाः शेपंः रोमण्ऽवंतो भेदी वाः इत् मंडूकंः इच्छति इंद्रां य इंदो परिस् व ॥ ४॥ २५॥

॥११३॥ श्र्येणाऽवंति सोमं इंद्रं पिवतु वृच्ऽहा बलंदधानः आत्मिनं त्रिष्यन् वीर्यमहत् इंद्रायइंदो परिस्व ॥१॥ श्रा प्वस्व दिशां पते आजीिकात् सोम् मीद्धः च्युत् ऽवाकेनं सत्येनं श्रव्वयां तपसा सुतः इंद्राय इंदो परिस्व ॥१॥ प्रजन्येऽवृद्धं महिषंतं सूर्यस्य दुहिता आ अभरत् तं गंधवाः प्रति अगृम्ण्न तं सोमे रसं आ अद्धुः इंद्रायइंदो परिस्व ॥३॥ च्युतं वर्दन च्युत्वस्य वर्दन सत्यऽक्रमेन श्रव्वां वर्दन सोम् राज्न धाचा सोम् परिऽकृतः इंद्राय इंदो परिस्व ॥४॥ सत्यंऽचेपस्य बृह्तः संस्वंति संऽस्वाः सं यंति रसिनः रसाः पुनानः ब्रह्मणा हरे इंद्राय इंदो परिस्व ॥४॥ स्वं वर्दन साच्यं वर्दन याव्यां सोमे

अ॰ ૭. অ॰ ૫. व॰ २৮,] ॥ २६०॥ [म॰ ৫, অ॰ ৩. सू॰ ११४.

महीयते सोमेन आऽनंदं जनयंन इंद्रांय इंदो परि स्व ॥६॥ यचं ज्योतिः अजं सं यस्मिन् लोके स्वः हितंत स्मिन् मां धेहि प्वमान् अमृते लोके अक्षित इंद्रांय इंदो परि स्व ॥९॥ यचं राजां वेव-स्वतः यचं अवुऽरोधनं दिवः यचं अमूः यहतीः आपः तचं मां अमृतं कृधि इंद्रांय इंदो परि स्व ॥८॥ यचं अनुऽकामं चरेणं चिऽनाके चिऽदिवे दिवः लोकाः यचं ज्योतिष्मंतः तचं मां अमृतं कृधि इंद्रांय इंदो परि स्व ॥९॥ यचं कामाः निऽकामाः च यचं ब्राध्यं विष्टपं स्वधा च यचं तृप्तिः च तचं मां अमृतं कृधि इंद्रांय इंदो परि स्व ॥१०॥ यचं कामाः तचं मां अमृतं कृधि इंद्रांय इंदो परि स्व ॥१०॥ यचं आऽनंदाः च मोदाः च मुदः प्रअमुदं आसंते कामस्य यचं आप्ताः कामाः तचं मां अमृतं कृधि इंद्रांय इंदो परि स्व ॥१०॥ २०॥

॥११४॥ यः इंदोः पर्वमानस्य अनुं धामानि अर्क्षमीत् तं आहुः
मुऽम्जाः इति यः ते सोम् अविधत् मनः इंद्रां य इंदोः परिस्रव ॥१॥
स्रुषे मंच् ऽकृतां स्तोमैः कश्येप उत्त ऽवध्येन गिरः सोमं नमस्य
राजानं यः जु वी रुधां पतिः इंद्रां य इंदोः परिस्रव ॥२॥ स्रुप्त ति शः
नानां ऽसूर्याः स्रुप्त होतां रः च्युत्ति जंः देवाः आदित्याः ये स्रुप्त ते भिः
सोम् अभिर्श्य नः इंद्रां य इंदोः परिस्रव ॥३॥ यत् ते राजन शृतं हविः तेनं सोम् अभिर्श्य नः अराति ऽवा मा नः तारीत् मोः च नः
किं चन आम्मृत इंद्रां य इंदोः परिस्रव ॥४॥ २৮॥ ९॥ ०॥

॥ इति नवमं मंडलं समाप्तं ॥

॥१॥ अये वृहन् उषसां ऊष्वैः अस्यात् निःऽजगन्वान् तमसः ज्योतिषा आ अगात् अधिः भानुनां रुशता मुऽअंगः आ जातः विश्वां सद्मानि अप्राः॥१॥ सः जातः गर्भैः असि रोदंस्योः अप्रे चारः विऽभृंतः ओषंधीषु चिनः शिर्णुः परि तमांसि अकून प्र मातृऽभ्यः अधिकनिऋदत् गाः॥२॥ विष्णुंः दृत्था प्रमं अस्य वि-डान् जातः वृहन् अभि पाति तृतीयं श्रामा यत् श्रस्य पर्यः अर्कत स्वं सऽचेतसः अभि अर्चति अर्च॥३॥ अतः कं ला पितुऽभृतः जिनचीः अन्वऽवृधंप्रति चरंति अनैः ताः ई प्रति एषि पुनः अन्य-ऽरूपाः ऋसि तं विक्षु मानुषीषु होतां ॥४॥ होतां रं चिचऽरंषं अ-ध्वरस्यं युज्ञस्यंऽयज्ञस्य केतुं रूशंतं प्रतिऽऋधिदेवस्यंऽदेवस्य महूर श्रिया तु अ्यिं अतिथिं जनांनां॥५॥ सः तु वस्त्रां शि अर्ध पेर्शना-नि वसानः अप्रिः नाभां पृथिव्याः अरुषः जातः पदे इळायाः पुरःऽहितः राजन युश्चि इह देवान ॥६॥ आ हि द्यावापृथिवी अये उमे भरा पुनः न मातरा ततंथं प्र याहि अच्छे उश्तः यविष्ठ अर्थ आ वह महस्य इह देवान् ॥ ७॥ २०॥

॥शापिप्रीहिदेवान् उश्तः यविष्ठ विद्वान् स्तृत्न स्तृतुऽपते यज् इह येदेव्याः स्तृत्विजः तेभिः स्रग्ने तं हो तृं णां स्रम् स्त्राऽयंजि-ष्ठः॥१॥ वेषि हो चं उत पो चं जनां नां मंधाता स्रम्म द्रविणः ऽदाः स्तृतऽवां स्वाहां व्यं कृणवां मह्वीषि देवः देवान् यज्तु स्रियः स्रहेन्॥शास्त्रादेवानां स्रपि पंषां स्र्यन्म यत् शक्कवां मतत् स्रनुं प्रऽवोद्धं स्रप्यः विद्वान् सः यजात् सः इत् अं होतां सः स्रम्यान् सः स्तृत्न कल्प्याति॥३॥ यत् वः व्यं प्रऽमिनामं वृतानि विदु-षां देवाः स्रविदुः ऽतरासः स्रियः तत् विश्वं स्त्रा पृणाति विद्वान ये भिः देवान ऋतुऽभिः क्ल्पयोति ॥४॥ यत पाक्ऽचा मनेसा दीनऽदंशाः न युझस्यं मृन्वते मत्यीसः ऋग्निः तत् होतां ऋतु-ऽवित्विऽजानन्यजिष्ठःदेवान् ऋतुऽशःयुजाति॥५॥ विश्वेषां हि ऋष्युराणां अनीकं चिचं केतुं जिनेता ला जुजानं सः आ युजस्व नृऽवतीः अनुं श्लाः स्पाहीः इषः श्लुऽमतीः विश्वऽजन्याः ॥६॥यं ला द्यावापृष्यिवीः यं ला आपः लष्टां यं ला सुऽजिनेमा जुजानं पंथां अनुं प्रऽविद्वान् पितृऽयानं द्युऽमत् अ्रये सं-ऽइ्थानः वि भाहि ॥९॥३०॥

॥३॥ इनः राजुन अरुतिः संऽ इंडः रीट्रः दक्षांय सुमुऽमान् अ-द्शिंचिकित्विभातिभासा बृह्ता असिक्री एति रुशंती अप-ऽञ्जन्॥१॥कृष्णांयत्एनीं ऋभिवपैसाभूत् जनयन्योषां वृहतः पितुः जां जुर्ध्व भानुं सूर्यस्य स्तुभायन द्वाः वसुंऽभिः ऋर्तिः वि भाति॥२॥भद्रःभद्रयां सर्चमानः आ अगात् स्वसारं जारः अभि एतिपुष्यात्मुऽप्रकेतैः द्युऽभिः ऋषिः विऽतिष्ठंन् रुशंत्ऽभिः वर्णैः श्रुभि रामं श्रुस्यात्॥३॥श्रुस्य यामासः वृह्तः न वृयून् इंधानाः अयेःसर्खुः शिवस्यं ईद्यंस्य वृष्णंः वृह्तः सुऽस्रासंःभामांसः या-मन् ऋक्तवंःचिकिने॥४॥स्वृनाःनयस्यभामांसःपवंतेरोचमा-नस्य बृह्तः मुऽदिवः ज्येष्ठेभिः यः ते जिष्ठैः ऋी कुमत्ऽभिः विष-ष्ट्रेभिः मानुइभिः नक्षंति द्यां॥५॥ ऋस्य शुष्मांसः दृष्ट्रशान् इपवेः जेहंमानस्य स्वन्यन् नियुत्रिभः प्रत्नेभिः यः रुशंत्रिभः देव-ऽतंमःविरेभंत्ऽभिः ऋर्तिः भातिं विऽभ्वां ॥६॥ सः आ वृश्चि महिं नः आ च सत्ति द्वःऽपृंषि्योः अर्तिः युव्तोः अपिः सुऽतुकः मुऽतुर्वेभिः अर्थैः संस्वत्ऽभिः संस्वान् आ इह गम्याः॥ ९॥३१॥

॥४॥ प्रते यश्चिप ते इय्मि मन्मंभुवंः यथा वंद्यः नः हवेषुधन्वन् इव प्रऽपा असि तं अग्रे इय्स्वे पूर्व प्रत्न राजन्॥१॥ यं त्वा जनां सः अभि संऽ चरंति गावः उषांऽ इव वृजं य्विष्ठ टूतः देवानां असि मत्योनां अंतः महान चर्सि रोचनेन॥२॥ शिष्णुं न त्वा जेन्यं व्धयंती माता विभृति सचनस्यमाना धनोः अधि प्र-ऽवता यासि हयेन जिगीषसे पृष्ठुः इव अवंऽमृष्टः ॥३॥ मूराः अमूर्न व्यं चिकितः महिऽतं अग्रे तं अंग वित्से श्ये वृतिः चरित जिह्नयां अदन रेरिह्यते युवति विश्वतिः सन् ॥४॥ कूऽचित जायते सनयामु नव्यः वने तस्यो पृष्ठितः धूमऽकेतः अखाता आपः वृष्यः न प्रवेति सठचेतसः यं प्रठनयंतमतीः॥५॥ तन्त्यः जांऽइव तस्करा वृन्गूः रश्नाभिः द्श्विभः अभि अधीतां इयं ते अग्रे नव्यसी मनीषा युक्त रथंन शृचयंत्र भिः अगिः॥६॥ बह्मं च ते जात्र वेदः नमः च इयं च गीः सदं इत् वधनी भूत्र रक्षं नः अग्रे तन्यानि तोका रक्षं जत नः तन्वः अपंऽयुक्त ॥९॥३२॥

॥५॥ एकं समुद्रः धरुणं र्यीणां श्रुस्त हृदः भूरिऽजन्मा वि चृष्टे सिसंक्ति ऊधं निएयोः उपऽस्थे उत्संस्य मध्ये निऽहितं पृदं वेः ॥१॥ समानं नीळं वृषंणः वसानाः सं ज्िमरे महिषाः श्रवतीिभः च्युतस्यं पृदं क्वयंः नि पाति गृहां नामानि दृधिरे पर्राणि ॥२॥ च्युत्ऽियनी मायिनी सं द्धाते मिला शिष्ट्रं ज्ञुतः वृध्यंती विश्वस्य नाभि चर्रतः ध्रुवस्यं क्वेः चित् तंतुं मनसा विऽयंतः॥३॥ च्युतस्यं हि वृत्तेनयः सुऽजातं इषः वाजाय प्रदिवं सचते श्रधीवासं रोदंसी वृवसाने घृतः श्रवीः वृवृ-धाते मधूनां ॥४॥ सप्त स्वसूं श्रद्धाः वावशानः विद्वान मध्यः उत्ज्ञार्ह्भेकं खंतः येमे खंतिरिक्षे पुराऽजाः इच्छन वृति ख्रिव् द्त् पूष्णस्यं॥५॥स्प्रम्यादाः क्वयः तृत्खुः तासां एकां इत् खु-भि खंहुरः गात् आयोः ह स्कंभः उपुऽमस्य नीके पृथां विऽस्गें ध्रुगेषु तृस्थी ॥६॥ असंत् च सत् च प्रमे विऽस्रोमन दक्षस्य जन्मन् अदितेः उपऽस्ये ख्रियः ह नः प्रथम्ऽजाः च्रुतस्य पूर्वे आयुनि वृष्भः च धेनुः॥ ९॥ ३३॥ ५॥

॥६॥ अयं सः यस्यं शमेन् अवंः ि श्चियः एधते ज्रिता अभिष्टी ज्येष्ठे भिः यः भानु ऽभिः च्रुष्णां प्रिऽ एति परिऽ वीतः विभाऽ वां ॥ १॥ यः भानु ऽभिः विभाऽ वां विऽभाति अप्रः देविभिः च्रुतऽ वां अजसः आ यः विवायं सख्या सिर्वऽभ्यः अपरिऽ हृतः अत्यः न सिर्पः॥ २॥ ईशे यः विश्वस्याः देवऽ वीतः ईशे विश्वऽ आयुः उषसंः विऽ उष्टी आ यस्मिन् मृना ह्वीषि अप्री अरिष्टऽ रयः स्कुधाति श्रूषेः॥ ३॥ श्रूषेभिः वृधः जुषाणः अर्वैः देवान् अर्छः प्रपुऽ पत्नां जिन्गाति मंदः होतां सः जुहां यजिष्ठः संऽ भिष्ठः अप्राः आ जिघति देवान्॥ ४॥ तं उसां इंद्रं न रेजमानं अपिंगीः ऽभिः नमः ऽभिः आ कृणुध्वं आ यं विप्रांसः मृतिऽ भिः गृणंति जातऽ वेदसं जुहं सहान्।॥ थ॥ सं यस्मिन् विश्वां वसूं निज्मुः वाजे न अश्वाः सप्तिऽ वंतः एवैः अस्मे जतीः इंद्रं वातऽतमाः अर्वाचीनाः अपे आ कृणुष्व ॥ ६॥ अर्थं हि अपे मृहा निऽ सद्यं सद्यः ज्ञानः ह्वां वभूषं तं ते देवातः अर्थं अर्वं विश्वां वसूं विश्वां प्रयमासंः जमाः॥ ९॥ १॥

॥९॥ स्वृक्ति नः द्विः अग्रे पृष्यियाः विष्यऽआयुः धेहि यज-षांयदेव सचेमहि तर्व दस्म प्रऽकेतेः उरुष नः उरुऽभिः देव शंसैः ॥१॥ इमाः अये मृतयंः तुभ्यं जाताः गोभिः अश्वैः अभि गृण्ंति रा-धः यदा ते मतिः अनुंभोगं आनंद वसो दर्धानः मृतिऽभिः सुऽजात् ॥२॥ अपिं मृन्ये पितरं अपिं आपिं अपिं भातरं सदं इत्सर्वायं अयोः अनीकं बृह्तः सप्यै द्वि शुक्तं युज्तं सूर्यस्य॥३॥ सिधाः अये धियं असे सनुंचीः यं चायंसे दमें आ नित्यं इहोता च्छत-ऽवां सः रोहित्ऽश्रंषः पुरुऽक्षुः द्युऽभिः श्रमे अहंऽभिः वामं अस्तु ॥४॥ द्युऽभिः हितं मिनंऽईव प्रऽयोगं प्रत्नं ऋतिनं अ-ध्यरस्य जारं बाहुऽभ्यां ऋषिं आययं अजन्त विक्षु होतांरं नि असाद्यंत्॥५॥ स्वयं यजस्व दिविदेवदेवान किंते पार्कः कृण्-वृत् अपंऽचेताः यथां अयंजः सृतुऽभिः देव देवान् एव यजस्व तुन्वं सुरजात्॥६॥भवं नः ऋग्ने ऋविता उत गोपाः भवं वयः-ऽकृत् उत नः व्यःऽधाः रास्तं च नः सुऽमहः ह्याऽदातिं चास्तं उत नः तन्वः अप्रंऽयुक्कन् ॥ ७ ॥ २ ॥

॥।॥प्रकृतुनां वृह्ता याति ऋषिः आरोदंसी वृष्भः रोर्वीति द्विः चित्र अंतान उपुष्टमान् उत् आनुर् अपां उपुष्टे महिषः व्वध्॥१॥ मुमोदंगभैः वृष्भः क्षुत्रमान् असेमा वृत्तः शिमी-ऽवान् अरावीत् सः देवऽतांति उत्तऽयंतानि कृखन् स्वेषुं स्र्येषु प्रथमः जिगाति॥२॥ आयः मूधानं पिचोः अरंबा नि अध्वरेद्धिरे मूरं ऋषीः अस्य पत्मंन अरुषीः अश्वंऽ बुधाः ऋतस्यं योनी तन्वंः जुष्तु॥३॥ उषःऽचेषः हि वृसोः अयं एषि तं यमयोः अभवः वि-भाऽवां ऋृतायं सुप्तद्धिषे पदानि जनयंन मित्रं तन्वें स्वायै॥४॥ भुवंः चर्षुः महः ऋतस्यं गोपाः भुवंः वर्षणः यत् ऋतायं वेषिभुवंः ऋपां नपात् जातुऽवेद्ःभुवंः दूतः यस्यं ह्व्यं जुजीषः॥५॥३॥ भुवंः युक्षस्यं रर्जसः च नेता यचं नियुत् हिंस चंसे शिवािंसः दिवि मू-धानं दिधिषे स्वः इसां जिद्धां अपे चकृषे ह्व्यु इवाहं ॥६॥ अस्य चितः ऋतुंना वृत्रे अंतः इच्छन् धीितं पितुः एवैः परंस्य स्चस्य-मानः पिचोः उप इस्ये जािंस बुवा्णः आयुंधािन वेति॥॥॥ सः पिचांि आयुंधािन विद्वान् इंद्रेड हितः आप्यः अभि अयुध्यत् चिऽशीषीणं स्प्रद्रिमं ज्यन्वान् लाष्ट्रस्यं चित् निः स्मृ जे चि-तः गाः॥॥॥ भूरिइत् इंद्रेः उत्त इद्रेसंतं ओजंः अवं अभिनृत् सत्-इपेतिः मन्यमानं लाष्ट्रस्यं चित् विष्य इर्ह्णपस्य गोनां आड च्का-णः चीिणं शीषा परां वृक्ष ॥ ९॥ ४॥

॥०॥ आपंः हि स्य म्यःऽभुवंः ताः नः ऊर्जे द्धात्न महे रणांय चर्क्षसे॥०॥ यः वः श्विठतंमः रसंः तस्यं भाज्यत् इह नः उश्तीः-ऽद्वमातरः॥२॥तसौ अरंगमाम् वः यस्य स्वयाय जिन्वंय आपंः जनयंय चनः॥३॥ शंनः देवीः अभिष्टंये आपंः भ्वंतु पीतये शं योः अभि स्वंतु नः॥४॥ ईशांनाः वायीणां स्वयंतीः च्षेणीनां अपः याचामि भेषजं॥५॥ अप्ऽसु मे सोमः अववीत् अंतः विश्वानि भेषजा अपिं च्विश्वऽशंभुवं॥६॥ आपंः पृणीतभेषजं वर्ष्यं तन्वे ममं ज्योक् च मूर्यं हशे॥०॥ इदं आपः प्र वहत् यत् किं च दुःऽइतं मयियत् वा अहं अभिऽदुदोहं यत् वा शेषे उत् अनृतं॥८॥ आपंः अद्य अनुं अचा रिषं रसेन सं अग्र सह प्यस्वान अपे आगृहि तं मा सं मृज् वर्चेसा॥ ०॥ ५॥

॥१०॥ ओ चित् सर्वायं सख्या ववृत्यां तिरः पुरु चित् अणैवं जगन्वान पितुः नपातं आ द्धीत वेधाः अधि समि प्रत्रंदी- ध्यांनः॥१॥ न ते संखां सुख्यं वृष्टि एतत् संऽलंख्ना यत् विषुंऽरूपा भवाति महः पुचासः ऋसुरस्य वीराः द्विः धृतारः उविया परि ख्यन्॥२॥ उशंति घ ते अमृतांसः एतत् एकस्य चित् त्युजसं मत्येंस्य नि ते मनः मनिस धायि ऋसो जन्युः पतिः तृन्वं आ विविषयाः॥३॥न यत् पुरा चुकुम कत् हुनूनं ऋता वदंतः अनृतं र्पेम गुंधवीः अप्र सुअपा च योषां सा नः नाभिः प्रमं जामि तत् नौ ॥४॥ गभै नु नौ जनिता दंऽपती॰ कः देवः लष्टां सविता विश्वऽरूपः निकः अस्य प्र मिनंति वतानि वेदं नौ अस्य पृथिवी उत द्योः॥५॥६॥ कः अस्य वेद् प्रथमस्यं अहूः कः ई द्द्श् कः इह प वोचत् बृहत् मिचस्यं वर्षणस्य धामं कत् कं ब्रवः आहुनः वीच्यां . नृन् ॥६॥ यमस्यं मा यम्यं कामः आ अगन् समाने योनौ सह-उँशेय्याय जायाऽइंव पत्येतन्वं रिरिच्यां वि चित् वृहेवरध्यांऽइव चुऋा॥७॥न तिष्टंतिन नि मिष्ति एते देवानां स्पर्शः इह ये चरैति अन्येनं मत् आहुनः याहि तूयं तेनं वि वृह् रथ्यांऽइव चुका॥६॥ राचीभिः असी अहंऽभिः दशस्येत सूर्यस्य चर्षुः मुहुं उत् मिमी-यात दिवा पृथिवा मिथुना सऽबंधू॰ युमीः युमस्यं बिभृयात् अजोमि॥९॥ आ घुता गुळान् उत्रुतरा युगानि यचं जामयः कृणवंन अजोमि उप ब्वृहि वृष्भायं बाहुं अन्यं इच्छस्व सुsभगेपतिमत्॥१०॥९॥ किंभातां श्रुसत् यत् श्रुनायंभवाति किं कं स्वसां यत् निःऽ श्रुतिः निऽगन्छात् कार्मऽसूता बहु एतत् रपामितन्वां मे तन्वं सं पिपृग्धि॥११॥ न वे ऊं ते तन्वां तन्वं सं पृपृचां पापं आहुः यः स्वसारं निऽगळात् अन्येनं मत् प्रध्मदः कल्पयस्व न ते भातां मुऽभगे वृष्टि एतत्॥१२॥ बतः बत असि यमन एवते मनः हदयं च ऋविदाम ऋन्या किलं कां कस्यांऽइव

युक्तं परि स्वजाते लिबुंजाऽइव वृक्षं॥१३॥ ऋन्यं जं मु लं यमि ञ्चन्यः जं तां परि स्वजाते लिबुजाऽइव वृक्षं तस्य वा तं मनः इ्छ सः वा तवं ऋषं कृणुष्व संऽविदं सुऽभंद्रां ॥ १४ ॥ ৮॥

॥११॥ वृषां वृषों दुदृहे दोहंसा दिवः पर्यांसि युद्धः ऋदितेः अ-दांभ्यः विश्वं सः वेद् वर्रणः यथां धिया सः युज्ञियंः युज्तु युज्ञि-यान् ऋतून्॥१॥रपंत्गंधवीः ऋषां च्योषंणा नृदस्यं नादेपरि पातु में मनः इष्टस्यं मध्ये ऋदितिः नि धातु नः भातां नः ज्येष्टः प्रथमः विवोचित्॥२॥ सो चित्नुभद्रा क्षुडमती यशंखती उ-षाः उवास मनविस्वंःऽवती यत् ई उशंतं उश्तां अनुं ऋतुं अपिं होतांरं विद्यायजीजनन्॥३॥ अधंत्यं दूपां विऽभवं विऽच्छाणं विः आ अभुरत इषितः श्येनः अध्यरे यदि विशः वृणते दुसं आयीः अभि होतांरं अधं धीः अजायत् ॥४॥ सदां असि राजः यवंसाऽइव पुर्धते हो चौभिः खुग्ने मनुषः मुऽऋष्युरः विप्रस्य वा यत शृशमानः उक्थां वाजं समुऽवान उपुरयासि भूरिऽभिः ॥५॥९॥ उत् ई्र्युपितरां जारः स्त्रा भगं इयंख्रति हुर्येतः हुत्तः इष्य-ति विवंक्ति वहूँ: मुऽञ्जप्स्यते मुखः त्विष्यते असुंरः वेपंते मृती ॥६॥ यः ते अये मुडम्तिं मतैः अर्थत् सहंसः सूनोः अति सः प मृखे इवं द्धांनः वहंमानः अधैः आ सः द्युऽमान् अमंऽवान् भूषति द्यून॥९॥ यत् अयो एषा संऽइंतिः भवांति देवी देवेषुंय-जता यज्ञ रालां च यत विडभजांसि स्वधाऽवः भागं नः अर्च वमुंडमंतं वीतात्॥ ।। श्रुधि नः श्रये सदने स्धडस्थे युस्व रथं अमृतस्य द्वित्नुं आ नः वृह् रोदंसीः देवऽपूंचे॰माकिः देवाना छर्प भूः इह स्याः॥ ९॥ १०॥

॥१२॥ द्यावाह स्रामां प्रथमे ऋतेनं ऋभिऽस्रावे भ्वतः सत्य-ऽवाचां देवः यत्मतीन् युज्ञथायकृ एवन् सीदंत् होतां प्रत्यङ्खं अमुं यन ॥१॥ देवः देवान पुरिऽभूः च्युतेन वहं नः हुव्यं प्रथमः चि-किलान् धूमऽकेतुः संऽइधां भाःऽच्यंजीकः मंद्रः होतां नित्यः वाचा यजीयान॥२॥ स्वावृंक्देवस्यं ऋमृतं यदि गोः ऋतंः जा-नासंः धार्यंते उवी विश्वे देवाः अनुं तत् ते यर्जुः गुः दुहे यत् एनीं दि्यं घृतं वाः॰॥३॥ अचींमि वां वधीय अपः घृतऽस्र० द्यावांभूमी मृणुतं रोद्सी मे अहां यत् द्यावं अमुं इनी तिं अयंन् मध्यानः अचे पितरा शिशीतां॥४॥ किं स्वित्नः राजां जगृहे कत् अस्य अति वृतं चुकृम् कः वि वेद् मिचः चित् हि सम् जुहुराणः देवान छोकः न यातां अपि वाजः अस्ति॥५॥११॥ दुः ८ मंतुं अर्च ञ्रमृतंस्य नामं सऽलंक्ष्मा यत् विषुंऽरूपा भवाति युमस्यं यः मनवते सुडमंतुं अये तं ऋष्व पाहि अप्रेऽयुच्छन्॥६॥ यसिन् देवाः विद्धे मादयंते विवस्वंतः सद्ने धारयंते सूर्ये ज्योतिः श्च-देधुः मासि अक्कून परि द्योतनिं चरतः अजसा ॥ ७॥ यसिन् देवाः मन्मनि संऽचरंति अपीच्यं न व्यं अस्य विद्य मिनः नः अचं अदितिः अनागान् स्विता देवः वर्रणाय वोचत् ॥ ৮॥ श्रुधिनः अये सदने स्धऽस्थे युद्ध रथं अमृतंस्य दृवित्नुं आनः वह रोदंसी देवऽपूंचे॰ माकिः देवानां ऋपं भूः इह स्याः॥९॥१२॥

॥१३॥ युजे वां बसं पूर्विनमंऽिभः विश्वोकः एतु पृथ्योऽइव मूरेः शृखंतुं विश्वेश्वमृतंस्य पुचाः आ येधामांनि द्व्यानि तृस्युः ॥१॥ युमेऽइंव॰ यतमाने यत् ऐतं प्रवां भूर्त् मानुषाः देव्ऽयंतः आ सीदृतं स्वं जं लोवं विदाने सुऽश्रासस्ये॰ भ्वतं इंदेवे नः अपि अवीवतन् ऋतं उमे इत् अस्य उभयस्य राजतः उमे यतेते उभयस्य पुष्यतः ॥ ५ ॥ १३ ॥

॥१४॥ प्रेयुऽवांसै प्रुऽवतः महीः अनु बहुऽभ्यः पंथां अनु-ऽपस्पशानं वैवस्वतं संऽगमनं जनानां युमं राजानं हुविषां दु-वस्य॥१॥ यमःनःगातुं प्रथमः विवेदन एषा गर्यातः अपंऽभतेवे जं यच नः पूर्वे पितरः प्राऽई्युः एना ज्ञानाः पृथ्याः अनु स्वाः ॥२॥मातंली कुव्यैः युमः ऋंगिरःऽभिः वृह्स्पतिः ऋक्षंऽभिः वृवृ-धानः यान् चुद्वाः वृवृधुः येच्देवान् स्वाहां अन्येस्वधयां अन्ये मुदंति॥३॥ इमं युम् पुऽस्तुरं आहि सीदं ऋंगिरःऽभिः पितृऽभिः संऽविदानः आत्वा मंत्रां कृविऽश्काः वृहं तु एना राजु मह विषा माद्यस्व ॥४॥ अंगिरःऽभिः आ गृहि युज्ञियेभिः यमं वैरूपैः इह माद्यस्व विवस्वंतं हुवे यः पिता ते ऋसिन युज्ञे वृहिषि आ निऽसद्यं॥५॥१४॥ अंगिरसः नःपितरः नवंऽग्वाः अर्थवागः भृ-गंवःसोम्यासंः तेषां व्यंसुऽमृती युज्ञियांनां ऋपिंभुद्रे सीमृन्से स्याम्॥६॥प्रइहिप्रइहिप्थिऽभिःपूर्वेभिःयचेनःपूर्वेपितरःप-गुऽई्युः उभाराजांना स्वधयां मदैता युमं पृश्यासि वर्रणं च देवं ॥९॥संग्रुख्त् पितृऽभिःसंयुमेन इष्टापूर्तेन पुरमे विऽश्लोमन हिलायं अव्वं पुनंः असी आ इहि सं गुच्छस्व तन्वां सुऽवचीः

॥৮॥ अपं इत् वि इत् वि च सुप्त अतंः असी एतं पितरंः लीकं अ्क्रुन् अहं:ऽभिः अत्ऽभिः अक्रुऽभिः विऽअंकं युमः द्दाति अवुऽसानं असी॥०॥ अति दृव सारमेयी श्वानौ चुतुःऽअसी श्वलौ साधुनां पृथा अथं पितृन सुऽविदवांन उपं इहि युमेन ये सुधुडमादं मदंति ॥१०॥१५॥ यो ते श्वानी युम् रिख्नारी च-तुःऽञ्चक्षौ पृथिऽरक्षी॰ नृऽचर्क्षसी ताभ्यां एनं परि देहि राजन स्वित्त च असीअन्मीवं च धेहि॥११॥ उर्डन्सी असुडतृपीं उ-दुंबली यमस्यं दूती चर्तः जनांन् अनुं ती अस्मभ्यं दृश्ये सूर्याय पुनः दातां असुं अद्य इह भ्द्रं ॥ १२॥ युमायं सीमं सुनुत् युमायं जु-हुत् ह्विः यमं ह् युज्ञः गुच्छति अग्निऽदूतः अरंऽवृतः॥१३॥ यमाय घृतऽवंत ह्विः जुहोतं प्र च तिष्ठत सः नः देवेषुं आ युम्त दीर्घ ञ्चायुः प्रजीवसे॥१४॥ यमायं मधुमत् इतमं राज्ञे हुव्यं जुहोतुन् इदं नमः ऋषिऽभ्यः पूर्वेऽजेभ्यः पूर्वेभ्यः पृथिकृत्रभ्यः॥१५॥ विऽकी-दूकेभिः पुतृति षर् उवीः एकं इत् बृहत् चिऽस्तुप्गायची छंदांसि सवी ता यमे आऽहिता ॥ १६ ॥ १६ ॥

॥१५॥ उत् र्तां अवंरे उत् परांसः उत् मध्यमाः पितरः सीम्यासः असुं ये र्युः अवृताः च्युत्ऽद्धाः ते नः अवंतु पितरः हवेषु
॥१॥ इदं पितृऽभ्यः नमः अस्तु अद्य ये पूर्वीसः ये उपरासः र्र्युः ये
पार्थिवे रजंसि आ निऽसंताः ये वा नूनं सुऽवृजनां सु विष्ठु॥२॥
आ अहं पितृन सुऽविद्चां न अवित्सि नपातं च विऽक्रमं णं च
विष्णोः बृह्दिऽसदः ये स्वध्यां सुतस्यं भजंत पितः ते इह आऽगेमिष्ठाः॥३॥ बह्दिऽसदः पित्रः जती अवी क्रमा वः ह्या चकृम्
जुष्यं ते आ गृत अवसा शंऽतमेन अर्थनः शंयोः अरपः द्धात

॥४॥ उपंऽहूताः पितरंः सोम्यासंः वृहि्ष्येषु निऽधिषुं प्रियेषुं ते ऋ। गुम्तु ते इह श्रुव्तु अधि बुव्तु ते अवंतु असान्॥५॥१०॥ आ-ऽञ्ज्यं जानं दक्षिणतः निऽसद्यं इमं युद्धं ऋभि गृणीत विश्वं मा हिंसिष्ट पित्रः केनं चित् नः यत् वः आगः पुरुषतां कराम॥६॥ आसीनासः अरुणीनां उपऽस्थे रुयिधन दा्रुषे मत्यीय पुनेभ्यः पितरः तस्यं वस्वः प्र युच्छत् ते इह जर्जं द्धात् ॥९॥ ये नः पूर्वं पितरंः सोम्यासंः अनुऽ कहिरे सोम्ऽपीयं वसिष्ठाः तेभिः यमः संऽर्राणः ह्वीषि उशन उशत्ऽभिः प्रतिऽकामं ऋतु॥ ।॥ येत-तृषुः देव्ऽचा जेहंमानाः होचाऽविदंः स्तोमंऽतृष्टासः ऋकैः आ ञ्जू ये याहि सुऽविद्वेभिः अवीङ् सत्यैः कुव्यैः पितृऽभिः घुर्मसत्-८भिः॥९॥ ये सुत्यासंः हुविःऽऋदंः हुविःऽपाः इंद्रेण देवैः सुऽर्थं द्धांनाः आ अग्रे याहि सहसं देव्ऽवंदैः परैः पूर्वैः पितृऽभिः घुर्भ-सत्ऽभिः॥१०॥१८॥ अग्रिऽस्वात्ताः पित्रुः आ इह गुळ्तु सर्दः-ऽसदः सद्त सुऽप्रनीत्यः अत्र ह्वीषि प्रऽयंतानि बृहिषि अर्थ रियंसर्वेऽवीरंद्धात्न॥११॥ लं अमे ईक्रितः जात्ऽवेदः अवार् ह्यानि मुर्भीणि कृती प्र ऋदाः पितृऽभ्यः स्वधयां ते ऋक्ष्न अबि तं देव प्रऽयंता ह्वीषि॥१२॥ ये च इह पितरः ये च न इह यान च विद्यायान कं चन प्रविद्यालं वेत्यु यति ते जातु वेदः स्वधाभिः युद्धं सुऽकृतं जुष्स्व॥१३॥ ये ऋषिऽद्रधाः ये अनेषि-ऽदग्धाः मध्ये दिवः स्वधयां मादयैते तेभिः स्वऽराद् ऋमुंऽनीति एतां यथाऽवशं तन्वं कल्पयस्व ॥ १४ ॥ १९ ॥

॥१६॥मा एनं अये वि दहःमा अभि शोचःमा अस्य तर्चं चि-स्त्रिपःमा शरीरं यदा शृतं कृणवंः जातऽवेदः अर्थ ई एनं प्र हि णु-

तात पितृऽभ्यः ॥१॥ शृतं यदा करिस जात्ऽवेदः अर्थ ई एनं परि द्त्रात पितृऽभ्यः यदा गन्छाति असुंऽनीति एतां अर्थ देवानां वृष्डनीः भवाति॥२॥ सूर्यं चक्षुः गुच्छुतु वातं आत्मा द्यां च गुळ पृथिवी च धमें णा अपः वा गुळ यदि तचे ते हितं ओष-धीषु प्रति तिष्ठु शरी रैः ॥३॥ अजः भागः तपसा तं तपस्व तं ते शोचिः तुप्तु तं ते ऋचिः याः ते शिवाः तुन्वः जातुऽवेदः ता-भिः वह एनं सुऽकृतां कं लोकं॥४॥ अवं मृज्युनः अये पितृऽभ्यः यः ते आऽहुंतः चरति स्व्धाभिः आयुंः वसानः उप वृतु शेषः सं गुळ्तां तुन्वां जातुऽवेदः ॥५॥२०॥ यत् ते कृष्णः श्कुनः आ-ऽतुतोदं पिपीलः सुपेः उत वा श्वापंदः ऋियः तत विश्वऽञ्चत् अगदं कृषोतु सोमंः च यः बाह्यणान आऽविवेशं ॥६॥ अयेः वर्मे परिगोभिः व्ययस्व सं प्र जुर्णुष्व पीवसा मेदसा च न इत ला धृष्णुः हरंसा जहैषाणः दुधृक् विऽधृष्ट्यन् पुरिऽ ऋंखयाते ॥ ७॥ इमं अ्रेये चुमुसं मा वि जिह्नुए प्रियः देवानां उत सोम्यानां एषः यः चुमुसः देव्ऽपानः तस्मिन् देवाः अमृताः माद्यंते ॥ ।॥ ऋष्यऽ ऋदै ऋषिं प्र हिणोमि दूरं युमऽराज्ञः गुन्छतु रिप्रुऽवाहः इह एव अयं इतरः जातऽवेदाः देवेभ्यः हृव्यं वृह्तु प्रऽजानन्॥०॥ यः ऋियः ऋव्युऽऋत् प्रधिववेशं वः गृहं इमं पश्यंन इतंरं जात-ऽवेदसं तं हुरामि पितृऽयुज्ञायं देवं सः घुमं इन्वात पुरमे सुध-ऽस्थे॥१०॥२१॥यः ऋषिः ऋष्युऽवाहंनः पितृन यस्त्रंत ऋतुऽवृधः प्रइत् कुं ह्यानि वोच्ति देवेभ्यः च पितृहभ्यः आ॥११॥ उशंतः ला नि धीमहि उशंतः सं इधीमहि उशन उशतः आ वह पितृन हविषे अर्त्तवे ॥१२॥ यं तं अये संऽ अदहः तं जं िनः वाप्य पुनः क्यां बुं अर्च रोहृतु पाकुऽदूवी विऽ अंत्कशा॥१३॥ शीतिके

স্ত্র॰ ৪. ব॰ ২৪.] ॥ ২৩৪॥ [म॰ ৭০. স্ত্র॰ ২. মূ॰ ৭৩.

शीतिकाऽवित ह्वादिके ह्वादिकाऽवित मंडूक्यां सुसंग्मः इमं सु ऋषिं हुर्षेयु ॥ १४॥ २२ ॥ १॥

॥१९॥ तष्टां दुहिने वहुतुं कृणोति इति इदं विश्वं भुवनं सं ए-ति यमस्य माता पुरिष्ठ ब्ह्ममाना महः जाया विवस्वतः नृना्श् ॥१॥ अपं अगूह्न अमृतां मत्येंभ्यः कृत्वी सऽवंशा अट्दुः वि-वस्वते उत अश्विनी अभूरत् यत् तत् आसीत् अजहात् ऊं डा मिथुना सुरायूः ॥२॥ पूषा ला इतः च्यव्यतु प्र विद्वान अ-नष्टऽपणुः भुवनस्य गोपाः सः ला एतेभ्यः परि दुद्त पिनृठभ्यः ञ्चियः देवेभ्यः सुऽविद्चियेभ्यः ॥३॥ आयुः विष्वऽञ्जायुः परि पासति ला पूषा ला पातु प्रध्ये पुरस्तात यर्च आसंते सु-ऽकृतः यचं ते युयुः तचं ला देवः सविता द्धातु ॥ ४॥ पूषा इमाः आशाः अनुं वेद सर्वाः सः असान अभयऽतमेन नेषत स्वृिस्तिऽदाः आर्घृशाः सर्वेऽवीरः अप्रंऽयुद्धन् पुरः एतु प्र-ऽजानन् ॥५॥२३॥ प्रऽपंथे पृथां अजुनिष्टु पूषा प्रऽपंथे दिवः प्रदम्ये पृथियाः उमे अभि प्रियदत्मे स्थरस्ये आ च परा च चुरति प्रऽजानन ॥६॥ सरस्वती देव्ऽयंतः हुवृंते सर-स्वती अध्वरे तायमाने सरस्वती मुडकृतः अह्युंत सरस्वती दाु जुषे वाय दात ॥ ७॥ सरस्वति या सुरुर्थं युयार्थ स्वधािभः देवि पिनृऽभिः मदंती आऽसद्यं अस्मिन बहिषि माद्यस्व अनुमीवाः इषः आ धेहि असो' ॥ ।। सरस्वती यां पितरः ह-वैते दुख्या युद्धं अभिुऽनक्षंमाणाः सहसुऽअर्धं दुळः अर्च भागं रायः पोषं यजमानेषु धेहि ॥९॥ आपः असान मातरः शुंध्यंतु घृतेने नः घृतुऽप्वः पुनंतु विश्वं हि रिप्रं प्रऽवहैति

देवीः उत् इत् आभ्यः शृचिः आ पूतः एमि॥१०॥२४॥ दूपः चृक्तंद् प्रथमान अनुं द्यून इमं च योनि अनुं यः चृपूर्वः समानं योनि अनुं संऽचरंतं दूपः जुहोमि अनुं सप्त होचाः॥११॥ यः ते दूपः स्कंदिति यः ते अंशुः बाहुऽ च्यूतः धिषणां याः चपऽस्थां त् अध्वयीः वा परि वा यः पविचात् तं ते जुहोमि मनसा वर्षट्ऽकृतं॥१२॥ यः ते दूपः स्कृचः यः ते अंशुः अवः च यः प्रः सुचा अयं देवः बृह्स्पतिः सं तं सिंच्तु राधसे॥१३॥ पर्यस्वतीः ओषधयः पर्यस्वत् मामुकं वर्चः अपां पर्यस्वत् इत् पर्यः तेनं मा सह शुध्तु॥१४॥१५॥

॥१८॥ परं मृत्यो अनुं परं इहि पंथां यः ते स्वः इतरः देव्ऽयानात् चश्चं षाते शृख्ते ते ब्रवीमि मा नः प्रऽजां रिरिषः मा उत वीरान्॥१॥ मृत्योः पदं यो पर्यतः यत ऐतं द्राघीयः आयुः प्रऽत्रं द्धानाः आऽष्यायमानाः प्रऽजयां धनेन शृङ्धाः पृताः भवत य-ङ्चियामः॥१॥ इमे जीवाः वि मृतैः आ अववृचन् अभूत भद्रा देव-ऽहूं तिः नः अद्यप्रांचेः अगाम नृतयेहसायदाघीयः आयुः प्रऽत्रं द्धानाः॥३॥ इमंजीवेभ्यः प्रिऽधिं द्धामि मा एषां नु गात् अ-परः अर्थ एतं शृतं जीवंतु श्रदः पुष्ट्चीः अंतः मृत्युं द्धतां पर्वतेन ॥४॥ यथां अहां नि अनुऽपूर्वभवंति यथां ऋतवः ऋतुऽभिः यंति साधु यथां न पूर्व अपरः जहां ति एव धातः आयूं षि कल्प्य एषां ॥५॥ २६॥ आ रोहत आयुः ज्रसं वृणानाः अनुऽपूर्व यतमानाः यति स्य इहत्वष्टां मुऽजनिमा स्रऽजोषाः दीर्घ आयुः कर्ति जीवसे वः॥६॥ इमाः नारीः अविध्वाः मुऽपत्नीः आऽअंजनेन सर्पिषां संविश्तु अनुश्रवः अनुमीवाः सुऽरत्नाः आरोहं तु जनयः यो नि अये॥७॥ उत् ईर्घ्वे नारि अभि जीवुऽलोकं गृत्ऽ असुं एतं उप शेषे आ इहि हुस्तुऽयाभस्यं दि्धिषोः तवं इदं पत्युंः जनिऽतं अभि संबभूष॥६॥ धनुः हस्तात् आऽददानः मृतस्यं असे ख्वायं व-चैसे बलाय अचे एव लं इह व्यं सुऽवीराः विश्वाः स्पृधः अभि-ऽमातीः ज्येम्॥०॥ उपं सुपै मातरं भूमि एतां उर्ऽव्यचंसं पृषि-वी मुडशेवां ऊर्णेडमदाः युवृतिः दक्षिणाऽवते एषा ना पातु निःऽऋंतेः उपऽस्यात्॥१०॥२०॥ उत् श्रुंचुस्व पृथिवि मा नि बाधयाः मुऽउपायना ऋसी भव मुऽउपवंचना माता पुरं यथा सिचा अभि एनं भूमे ज्युहि॥११॥ उत्रश्चेमाना पृथिवीस् तिष्ठतु सहस्रं मितः उपं हि श्रयंतां ते गृहासंः घृत्ऽश्रुतः भ्वंतु विश्वाहो असी शर्णाः संतु अचे॥१२॥ उत् ते स्तुभामि पृथिवी लत् परिइमं लोगं निऽद्धत् मो ऋहं रिषं एतां स्यूणां पितरः धार्यंतु ते अचे युमः सर्दना ते मिनो तु॥१३॥ पृती चीने मां अहंनि इष्वाः पूर्णेऽ इंव आ द्धुः प्रतीची ज्युभ् वाचे अश्वं रश्नयां यथा 11 98 11 26 11 & 11

॥१९॥ निवर्तधंमा अनुंगात असान सिसक रेवतीः अभी-षोमा पुनःऽवसू॰ असे धार्यतं रियं॥१॥ पुनः एनाः निवर्तय पुनः एनाः नि आ कुरु इंद्रः एनाः नियुक्ततु अभिः एनाः उप-ऽअजेतु॥२॥पुनः एताः निवर्ततां अस्मिन पुष्यंतु गोऽपती इह एव अमे निधार्य इह तिष्ठतु या रियः॥३॥ यत निऽयानं नि-ऽअयेनं संऽज्ञानं यत प्राऽअयेनं आऽवर्तनं निऽवर्तनं यः गोपाः अपि तं हुवे॥४॥ यः उत्रऽआनंद विऽअयेनं यः उत्रऽआनंद प्राऽअयेनं आऽवर्तनं निऽवर्तनं अपि गोपाः निवर्ततां ॥५॥ श्रा निऽवर्ते नि वर्तेय पुनः नः इंद्रगाः देहि जीवाभिः भुनजा-महै ॥६॥ परि वः विश्वतः द्धे ऊजी घृतेनं पर्यसा ये देवाः के च युज्ञियाः ते एया सं सृजंतु नः ॥९॥ श्रा निऽवर्तेन् वर्तेय नि निऽवर्तेन् वर्तेय भूस्याः चतसः प्रऽदिशः ताभ्यः एनाः नि वर्तेय ॥ ৮॥ १॥

॥२०॥ भद्रं नः अपि वात्यमनः॥१॥ अपि ईके भुजां यविष्ठं शासा मिचं दुःऽधरीतं यस्यधमैन स्वः एनीः स्प्यैति मातुः जधः ॥२॥ यं आसा कृपऽनी कंभासाऽ केतं वध्यैति भाजते श्रेणिऽदन् ॥३॥ अर्थः विशां गातुः एति प्र यत् आनंद दिवः श्रंतीन कृविः अभं दीद्यानः॥४॥ जुषत् ह्या मानुषस्य जध्येः तस्यो स्थाने युवे मिन्वन सस्य पुरः एति ॥५॥ सः हि क्षेमः ह्विः युवः श्रुष्टी इत् अस्य गातुः एति अपि देवाः वाशीऽमंतं ॥६॥२॥ युव्ऽसहं दुवंः इषे अनि पूर्वस्य श्रेवस्य श्रेदंः सूनुं आयुं आहुः॥९॥ नरः ये के च अस्त आविष्यं इत् ते वामे आ स्युः श्रुप्ति ह्विषां वधितः॥६॥ कृष्णः श्रेतः अस्य वस्य श्रेदं सूनुं आयुं आहुः॥९॥ नरः ये के च अस्त आविष्यं इत् ते वामे आ स्युः श्रुप्ते ह्विषां वधितः॥६॥ कृष्णः श्रेतः अस्य वस्य सं अस्य ब्रुप्तः स्वाना हिरं एयः उद्धं जनिता जजान ॥९॥ एव ते असे विऽम्दः मनीषां जजैः न्यात अमृतेभिः सुऽजोषाः गिरं आ वस्त सुऽम्तीः इयानः इषं जजी सुऽिष्ठितिं विश्वं आ अभाः ॥ १०॥ ३॥

॥२१॥ आ श्रुमिं न स्ववृंक्तिऽभिः होतांरं ला वृणीमहे यज्ञायं स्तीणेऽवंहिषेविवः मदेशीरं पावकऽशोचिषं विवंश्यसे॥१॥तां जं ते सुऽ श्राभुवंः शुंभंति अर्थऽराधसः वेति तां उप्ऽसेचंनी विवः मदे श्रुगेतिः श्रुपे आऽहंतिः विवंश्यसे॥२॥ ते धुमीणः श्रा-

सते जुहू भिः सिंचतीःऽ इंव कृष्णा रूपाणि अर्जुना विवः मदे विश्वाः अधि श्रियः धिषे विवस्ति ॥३॥ यं अपे मन्यंसे र्यिं सहंसाऽवन अमत्रे तं आ नः वार्जं उसातये वि वः मदे युद्धेषुं चित्रं आ
भर विवस्ति ॥४॥ अपिः जातः अर्थं वैणा विदत् विश्वां निकाव्यां
भुवत् दूतः विवस्तं तः वि वः मदे प्रियः यमस्यं काम्यः विवस्ति
॥५॥४॥ लां यद्धेषुं ईळते अर्थे प्रऽयति अध्यरे वं वसूनि काम्यां वि
वः मदे विश्वां द्धासि दाशुषे विवस्ति ॥६॥ लां यद्धेषुं शुक्ति जै
चारं अपे नि सेदिरे घृतऽ प्रतीकं मनुषः वि वः मदे शुक्रं चेतिष्ठं
अस्रऽभिः विवस्ति सा ॥॥ अर्थे शुक्रे ग्रीचिषां उरु प्रथ्यसे वृहत
अभिऽकंदन वृष्ऽयसे वि वः मदे गभें द्धासि जामिषुं विवस्ति
॥ ६॥ ५॥

॥२२॥ कुई खूतः इंद्रं: किस्निन अद्य जने िम्बः न खूयते ऋषी-णां वा यः क्षये गृहां वा चकृषे िगरा॥१॥ इह खूतः इंद्रं: अस्मे अद्य स्तवे वजी ऋचीं षमः िम्बः न यः जनेषु आ यशः चन्ने असाि आ॥२॥ महः यः पितः श्वंसः असाि आ महः नृम्णस्यं तृतु जिः भता वजस्य धृणोः पिता पुबंऽ इव िम्यं॥३॥ युजानः अखां वा-तंस्य धुनीं देवः देवस्य वज्ञिऽ वः स्यंता पृषा विरुक्तंता सृजानः स्तोषि अध्वनः॥४॥ तंत्या चित् वातंस्य अखां आ अगाः ऋजा तमां वहंध्ये ययोः देवः न मत्यः यंता निकः विदाय्यः॥५॥६॥ अधं गमंतां उश्वनां पृद्धते वां कत्र अर्था नः आगृहं आजग्म्युः प्रा-कात् दिवः च गमः च मत्ये॥६॥ आ नः इंद्र पृक्षसे अस्मा कह्यं उत्तर्थतं तत्त्वा याचामहे अवः शुणां यत् हन् अमानुषं॥९॥ अक्मा दस्युः अभिनः अमानुः अत्यऽवंतः अमानुषः तंतस्य अ- मिन्डह्न वधः दासस्य दंभ्य ॥ ६॥ लं नः इंद्र पूर पूरैः उत ला-ऽजंतासः बहेणां पुरुष्ठ ना ते वि पूर्तयः नवंत छोण्यः यथा॥ ०॥ लंतान वृन्डह्त्ये चोद्यः नृन कापाणे पूर वृज्ञिष्ठवः गृहां यदि क्वीनां विशां नद्यं न्य श्राप्त कापाणे पूर वृज्ञिष्ठ वः गृहां यदि क्वीनां विशां नद्यं न्य श्राप्त हे प्रूष्णेस्य दंभयः जातं विश्वं स्यावंऽिनः ॥ ११॥ मा अकुष्यं क् इंद्र पूर् वस्वीः असे भूवन अभिष्टं यः व्यंऽवं ये ते आसां सुने स्याम वृज्ञिष्ठ वः ॥ १२॥ असे ता ते इंद्र संतु सत्या अहिंसंतीः उप् इस्पृशंः विद्यामं यासां भुनंः धेनूनां न वृज्ञिष्ठ वः ॥ १३॥ अहस्ता यत् अपदी वधेत ह्याः शची-भिः वेद्यानां प्रूष्णं परि प्रष्ठ दृष्टिष्णित् विश्वष्ठ आयवे नि शिश्वणः ॥ १४॥ पिन्ष्ठ पिन् इत् इंद्र पूर् सोमं मा रिष्ण्यः वस्वान वसुः सन् उत नायस्व गृण्तः म्घोनः मृहः च रायः रेवतः कृधि नः ॥ १५॥ ६॥

॥२३॥ यजांमहे इंद्रं वर्जंऽदिक्षणंहरींणां र्ष्यं विऽवंतानां प्र
श्मश्रुं दोधंवत ज्ञ्बेऽयां भूत वि सेनांभिः द्यंमानः वि राधंसा
॥१॥हरीं नु अस्य या वने विदे वसुं इंद्रं: मृष्ठेः मृषठ वां वृच्ठहा भुवृत् च्युभुः वाजंः च्युभुद्धाः पृत्यते शवंः अवं द्र्णोमिदासंस्य नामं
चित् ॥२॥ यदा वर्जं हिरंण्यं इत् अर्थं रथं हरीं यं अस्य वहंतः वि
सूरिऽभिः आ तिष्ठति मृषठवां सनंऽ ख्रुतः इंद्रं: वाजंस्य दीर्घंऽ ख्रेवसः पतिः ॥३॥सोः चित्तनु वृष्टिः यूष्यां स्वा सचां इंद्रं: शमश्रूणि
हरिता अभि पुण्णुते अवं वेति सुऽ क्ष्यं सुते मधुं उत् इत् धूनोति
वातंः यथां वनं ॥४॥ यः वाचा विऽवांचः मृष्ठऽवांचः पुरु सहसां
अशिवा ज्यानं तत्ऽतंत इत् अस्य पौंस्यं गृणीमिस पिताऽइंव

অ॰ ৩. অ॰ ৩. व॰ ৭৭.] ॥ २৮०॥ [म॰ १०. অ॰ ২. सू॰ २५.

यः तिवंधी वृवृधे शवंः ॥ ५॥ स्तोमं ते इंद्र विऽम्दाः अजीजन्न अपूर्वं पुरुऽतमं मुऽदानंवे विद्य हि अस्य भी-जनं इनस्यं यत् आ पृशुं न गोपाः क्राम्हे ॥ ६॥ मार्किः नः एना मुख्या वि योषुः तवं च इंद्र विऽम्दस्यं च ऋषेः विद्य हि ते प्रऽमंतिं देव जामिऽवत् असे ते संतु सुख्या श्वानि ॥ ९॥ ९॥

॥२४॥ इंद्रं सोमं इमं पिव मधुंऽमंतं चमू मुतं ऋसे रियं नि धार्यविवः मदेसहिसणं पुरु वसो विवंद्यसे॥१॥ लां यञ्जे भिः उक्षेः उपह्योभिः ईमहे शचींऽपते श्चीनां विवः मदे श्रेष्ठं नः धेहि वार्यं विवंद्यसे॥२॥ यः पितः वार्योणां ऋसि र्धस्यं चो दिता इंद्रं स्तो तृणां ऋविता विवः मदे विषः नः पाहि अहं सः विवंद्यसे ॥३॥ युवं श्का मायाऽविनां संऽईची निः ऋमं थतं विऽ मदेनं यत् ई किता नासंत्या निःऽ ऋमं थतं ॥४॥ विश्वे देवाः ऋकृपंत सं-ऽईचोः निःऽ पतंत्योः नासंत्यो ऋबुवन देवाः पुनः आ वहतात इति॥५॥ मधुंऽमत् मे प्राऽ ऋयंनं मधुंऽमत् पुनः आऽ ऋयंनं ता नः देवा देवतंया युवं मधुंऽमतः कृतं ॥ ६ ॥ १०॥

॥२५॥ भट्टं नः अपि वात्यमनः दश्चं जत ऋतुं अधं ते सख्ये अं-धंसः विवः मदेरणं न् गावंः न यवंसे विवंश्वसे ॥१॥ हृद्दिऽस्पृशंः ते आसते विश्वेषु सो मधा मंऽसु अधं कामां : इसे ममं विवः मदे वि तिष्ठं ते वसुऽयवंः विवंश्वसे ॥२॥ जत वता नि सो म ते प्र अहं मि-नामि पाक्यां अधं पिताऽदंव सूनवें विवः मदे मृळ नः अभि चित् वधात विवंश्वसे॥३॥ सं जं प्र यंति धीतयंः सगीसः अव- য়৽৽৽য়৽৽৽ব৽৽৽৸ৗৢ॥ २৮१॥ [म॰ १०.য়৽२.सू॰ ২६,

तान्ऽ इंव ऋतुं नः सोम् जीवसे वि वः मदे धारयं चम्सान्ऽ इंव विवेश्यसे ॥४॥ तवं त्ये सोम् शिक्तंऽ भिः निऽकां मासः वि ऋ िष्त्रे गृत्तंस्य धीराः त्वसः वि वः मदे वृजं गोऽ मतं ऋ िश्वनं विवेश्यसे ॥५॥१९॥ पृष्ठुं नः सोम् र्ष्यूस् पृष्ठुं चा विऽ स्थितं जगत् संऽ श्वाकृं णोषि जीवसे वि वः मदे विश्वा संऽ पश्यं मुभ्वं ना विवेश्यसे ॥६॥ वं नः सोम् विश्वतंः गोपाः श्वदां भ्यः भव सेधं राजन् श्वपं सिधंः विवः मदे मानः दुः ऽशं सः ईश्त विवेश्यसे ॥७॥ वं नः सोम् सुऽ ऋतुंः व्यः ऽधेयाय जागृह् छे च वितः तरः मनुषः वि वः मदे दुहः नः पाहि श्रंहं सः विवेश्यसे ॥८॥ वं नः वृचह्नऽतम् इंद्रंस्य इंदोः शिवः सर्षा यत् सी हवंते संऽ इथे वि वः मदे युध्यमानाः तो कऽसाती विवेश्यसे ॥९॥ श्वयं घसः तुरः मदः इंद्रंस्य वर्धत प्रियः श्वयं वृश्वीवं विवेश्यसे ॥१०॥ श्वयं विवेश्यसे ॥१०॥ श्वयं विवेश्यसे ॥१०॥ श्वयं विवेश्यसे ॥१०॥ श्वयं विवान सहः वि वः मदे प्रश्वं वोष्ठां च ता रिष्ठत विवेश्यसे ॥ १०॥ १०॥ वरं विवान सहे प्रश्वं श्वाणं च ता रिष्ठत विवेश्यसे ॥ १०॥ १०॥ वरं विवान सहे प्रश्वं श्वाणं च ता रिष्ठत विवेश्यसे ॥ १०॥ १०॥ १०॥ वरं विवान सहे प्रश्वं श्वाणं च ता रिष्ठत विवेश्यसे ॥ १०॥ १०॥

॥२६॥ महि अच्छं मृनीषाः स्पाहीः यंति निऽयुतः मद्मा नियुत्तऽरंथः पूषा अविष्टु माहिनः॥१॥ यस्यंत्यत् मृहिऽतं वाताणं
अयं जनः विष्रः आ वंसत् धीतिऽभिः चिकेत सुऽस्तुतीनां॥२॥
सःवेद्सुऽस्तुतीनां इंदुंः न पूषा वृषां अभि प्सुरः मुषायति वृजंनः
आ मुषायति॥३॥ मंसीमहिता व्यं अस्माकं देव पूषन् मृतीनां
च साधनं विष्रांणां च आऽध्वं॥४॥ मृतिऽअधिः यञ्जानां अष्यऽह्यः रथानां ऋषिः सः यः मनुःऽहितः विष्रस्य यव्यत्ऽस्खः
॥५॥१३॥ आऽधीषमाणायाः पतिः शुचायाः च शुचस्यं च वासःऽवायः अवीनां आ वासांसि ममृजत् ॥६॥ इनः वाजानां प-

য়৽৩.য়৽৩.ব৽ঀ६.] ॥ २৮२॥ [म॰१०.য়৽२.सू०२७.

तिः इतः पुष्टीनां सर्वा प्रश्मश्रुह्यैतः दूधोत् विवृथां यः अद्रान्यः ॥९॥आते रथस्य पूष्त अजाः धुरं वृवृत्युः विश्वस्य अधिनः सर्वा सुनःऽजाः अनंपऽच्युतः ॥৮॥ अस्मानं जुजा रथं पूषा अविष्टु माहिनः भुवत् वाजानां वृधः इमं नः शृणुवृत् हवं ॥९॥१४॥

॥२०॥ ऋसंत्सु मे जरितः सः ऋभिऽ वेगः यत् मुन्वते यर्जमा-नायशिक्षं अनांशीः ऽदां अहं अस्मि प्रऽहंता सत्य ऽध्वृतं वृजिन्-ऽयंतै ऋाुभुं॥१॥ यदि इत् ऋहं युधये सुंऽनयां नि ऋदेवऽयून् तुन्वा शूर्युजानान ऋमा ते तुमै वृष्भं प्चानि तीवं सुतं पुंचुऽद्शं नि सिंचं॥२॥ न ऋहं तं वेद् यः इति बवीति ऋदेवऽयून संऽऋरंगो ज्यन्वान् युदाञ्जवुऽञ्जर्थत् सुंऽञ्जरणं ऋघावत् ञ्जात् इत्हु मे वृष्भाप्र बुवंति॥३॥यत् अज्ञांतेषु वृज्ञेनेषु आसं विश्वेस्तः म्घ-ऽवानः मे आसून जिनामि वा इत् क्षेमें आसंतै आभुं प्रतं क्षिणां पर्वते पाद्ऽगृह्यं॥४॥नवे कुं भां वृजने वार्युंतेन पर्वतासः यत् ऋहं मनस्येममं स्वनात् कृधुऽकर्णीः भ्याते एवइत् ऋनुं द्यून कि-र्णःसं एजात्॥५॥१५॥ दर्शन् नु अर्च शृतुऽपान् अनिंद्रान् बाहु-ऽखदः शरवे पत्यंमानान् घृषुं वा ये निनिदुः संखायं अधि जं नु एषु प्वयंः व्वृत्युः ॥६॥ अर्भूः कुं और्शीः वि कुं आयुं आन्ट दर्षेत्नुपूर्वैः अपरःनुद्षेत् हे प्वस्ते परितंनभूतः यः अस्य पारे रजंसः विवेषं॥९॥ गावंः यवं प्रऽयुंताः ऋषः ऋष्युन् ताः ऋष्ययं सहऽगोपाः चरंतीः हवाः इत् अर्थः अभितः सं आयन् कियंत् आमु स्वऽपंतिः छुंद्याते ॥ ।। सं यत् वयं युव्सुऽऋदंः जनानां अहं युव्ऽअदेः उर्ऽअजे अंतः अचे युक्तः अव्ऽसातारं इच्छात अयो अयुक्तं युन्जत् ववन्वान् ॥०॥ अर्च इत् जं मे मंससे

सृत्यं वृक्तं बिऽपात् च्यत् चतुं ऽपात् सुं ऽसृजानि स्त्री भिः यः अर्च वृषंणं पृत्त्यात् अयुंडः अस्य वि भुजानि वेदंः ॥१०॥१६॥ यस्यं अनुष्ठा दुहिता जातुं आसं कः तां विद्वान् अभि मृन्याते अंधां कुत्रः मेनिं प्रति तं मुचाते यः ई वहांते यः ई वा वरेऽ यात्॥११॥ कियंती योषां मुर्युतः वधूऽयोः परिऽप्रीता पन्यंसा वार्येणभुद्रा व्धू:भवति यत् सुऽपेशाः स्वयंसा मिनं वनुते जने चित्॥१२॥ प्तः जगार प्रत्यंचं अति शीष्णां शिरंः प्रति द्धी वर्ष्यं आसीनः ज्रधी उपसि क्षिणाति यंङ् उत्रानां अनु एति भूमिं॥१३॥ बृहन् ञ्जुळायः ञ्रुपुलाशः अवी तस्थी माता विऽसितः ञाति गर्भः ञ्चन्यस्याः वृत्सं रिहृती मिमायुक्यां भुवा नि दुधे धेनुः ऊधः॥१४॥ सप्तवीरासः अधरात् उत् आयुन् अष्ट उत्तरात्तात् सं अजिम्युन् ते नवं पृष्वातात् स्थिविऽमंतः आयुन्दशं प्राक्सानुं वि तिर्ति अर्मः॥१५॥१९॥ दृशानां एकं कृपिलं समानं तं हिन्वंति ऋतंवे पायीयगर्भ माता सुऽधितं वृष्यणां सु अवेनंतं तुषयंती विभृति ॥१६॥ पीवानं मेषं अपूच्त वीराः निऽउपाः असाः अनु दीवे आसन् बा धनुं बृह्ती अप्रसु अंतः प्विचंऽवंता च्रतः पुनंता ॥१९॥ वि कोशनासः विष्वंचः आयन् पचाति नेमः नहि पर्यत् अर्धः अयं मे देवः सविता तत् आह् दूऽ अनः इत् वनवत् सपिः-ऽञ्चनः॥१८॥ अपेष्यं यामं वहंमानं आगात् अच्क्रयां स्व्धयां वर्तमानं सिसंक्ति ऋयैः प्रयुगा जनानां सद्यः शिक्षा प्रुऽ मिनानः नवींयान्॥१९॥ एती में गावीं प्रुष्टम्रस्यं युक्ती मी सु प्र सेधीः मुहुं इत मुमंधि आपं चित अस्य वि नृशंति अधै सूरं च मुकः उपेरः बुभूवान् ॥२०॥१८॥ ऋयं यः वर्जः पुरुधा विऽवृंतः ऋवः सू-येस्य बृहुतः पुरीषात् श्रवं इत् एना पुरः श्रन्यत् श्रुस्ति तत् श्रव्य-

यीज्िमाणंःत्रंति॥२१॥ वृक्षेऽवृक्षे निऽयंतामीम्यत्गीःततः वयः प्र प्तान् पुरुषऽ अदः अर्थ इदं विश्वं भुवनं भ्याते इंद्राय सुन्वत् ऋषये च शिक्षंत्॥२२॥ देवानां माने प्रथमाः अतिष्ठन् कृंतचात् एषां उपराः उत् आयन् चयः त्पंति पृथ्वंवी अनूपाः हा वृबूंकं वहुतः पुरीषं॥२३॥ सा ते जीवातुः उत तस्यं विह्निमा स्प्रताहक् अपं गृहः स्ऽम्यं आविः स्वंः कृणुते गूहंते बुसंसः पादुः अस्य निःऽनिजंः न मुच्यते॥ २४॥ १९॥

॥२८॥ विश्वः हि अन्यः अधिः आऽज्गामं ममं इत् अहं श्वशुंरः न आ जुगाम जुक्षीयात् धानाः जुत सीमं पृषीयात् सुऽ आंधितः पुनः अस्तं ज्गायात्॥१॥सःरोह्वत् वृष्भःतिग्मऽपृगः वर्षान् तस्यौ वरिमन आ पृथियाः विश्वेषु एनं वृजनेषु पामि यः मे कु-श्री सुतऽसोमः पृणाति ॥२॥ ऋदिणा ते मंदिनः इंद्र तूयान सुन्वंति सोमान् पिवंसि लं एषां पर्चंति ते वृष्मान् अति तेषां पृक्षेणंयतम्घऽवनहूयमानः॥३॥ इदंसु मे जरितः आ चिकिडि मृतिऽइपं शापं नृद्यः वृहंति लोपाशः सिंहं मृत्यं चं ऋत्साः ऋोष्टा व्याहं निः अनुक् कक्षांत्॥४॥कृषा ने एतत् अहं आ चिकेतं गृ-त्संस्य पाकः त्वसः मुनीषां लं नः विद्वान् ऋतुऽथा वि वीचः यं अधैते मुघुऽ वृन् खेुम्या घूः॥५॥ एव हिमां त्वसं वृधेयंति द्विः चित्मे बृहुतः उत्ऽतराधूः पुरुसहस्रानि शिशामिसाकं अश्रुं हिमाजनिताज्ञानं॥६॥२०॥ एव हिमां त्वसंजञ्जः उयंकमैन्-ऽकर्मन वृषंणं इंद्र देवाः वधी वृचं वजेण मंद्सानः अपं वृजं महिना दार्युषे वं॥९॥देवासः आयुन प्रशून अविभन वनां वृ-श्वंतः अभि विट्रभिः आयन् नि सुरद्वं द्धतः वृक्षणांसु यत्रं कृ-

पींटं अनुं तत द्हंति॥६॥ शृशः खुरं प्रत्यं च जगार् अदि लोगेनं वि अभेदं आरात वृहंतं चित सृहते रंध्यानि वयंत वृत्सः वृष्मं प्र्-प्रुंवानः॥९॥ सुऽ पृणेः इत्या नृषं आ सिसाय अवंऽ रुडः पृरिऽ परं न सिंहः निऽ रुडः चित मृहिषः तृष्ठीऽ वान गोधा तसौ अयथं कृषेत् एतत्॥१०॥ तेभ्यः गोधा अयथं कृषेत् एतत् ये बृह्मणः प्रति-ऽपीयंति अनैः सिमः उह्णः अवुऽसृष्टान् अदंति स्वयं बलानि तृन्वः पृणानाः॥११॥ एते श्रमीभिः सुऽश्रमी अभूवन् ये हिन्विरे तृन्वः सोमे उक्थः नृऽवत् वदंन् उपनः माहि वाजान दिवि अवंः द्धिषे नाम वीरः॥ १२॥ ११॥

॥१९॥ वने न वा यः नि अधायि चाकन श्रुचिः वां स्तोमः भुरणी अजीगः यस्य इत इंद्रः पुष्ठ दिनेषु होतां नृणां नयेः नृठतंमः
स्पाठवान ॥१॥ प्र ते अस्याः उषसः प्र अपंरस्याः नृती स्याम्
नृठतंमस्य नृणां अनुं चिऽशोकः शृतं आ अवहृत नृन कुत्तेन रथः
यः असंत् सस्ठवान ॥२॥कः ते मदः इंद्र रंयः भूत दुरं गिरं अभि
उपः वि धाव कत् वाहं अवीक् उपं मा मनीषा आ ता श्कां
उपः वि धाव कत् वाहं अवीक् उपं मा मनीषा आ ता श्कां
उपः मित्र अत्रैः ॥३॥कत् कं सुमं इंद्र लाठवंतः नृन कयां धिया
क्रिसे कत् नः आ अग्न मिचः न स्त्यः उष्ठ गाय भृत्ये अने समस्य यत असन मनीषाः ॥४॥ प्र इर्य मूरं अर्थन पारं ये अस्य
कामं जनिधाः उद्देव गमन गिरं च ये ते तुवि ऽजात पूर्वीः नरं इंद्र
प्रति ऽशिक्षंति अनैः ॥५॥२२॥माचे नु ते सु ऽमिते॰ इंद्र पूर्वी होः
मुक्मनां पृथिवी कार्येन वराय ते घृत्र वतः सुतासः स्वाद्यन
भवंतु पीत्र ये मधूनि॥६॥ आ मध्यः असी असिचन अमंचं इंद्राय
पूर्णं सः हि सत्य ऽराधाः सः ववृधे वरिमन आ पृथिव्याः अभि

স্ত্রণ ও ব॰ ২५] ॥ २৮६ ॥ [म॰ ৭০. স্ত্রণ ३. মূ॰ ३০.

ऋतां नयेः पोंस्यैः च॥०॥ वि आन्ट् इंद्रः पृतंनाः सुऽ ओजाः आ असी यतंते सख्यायं पूर्वीः आस् रथं न पृतंनासु तिष्ट् यं भद्रयां सुऽमृत्या चोद्यांसे ॥ ৮॥ २३॥ २॥

॥३०॥ प्रदेव्ऽत्राबसंगेगातुः एतु ऋषः अच्छं मनंसः नप्रऽयुं-क्तिम्ही मित्रस्यं वर्षणस्यधासिं पृषुऽज्यसेरीर्धमुऽवृक्तिं॥१॥ अधंयवः ह्विषांतः हिभूत अच्छं अपः इत् उश्तीः उश्तः अवं याः चष्टे अरुणः सुऽपृणेः तं आ अस्यध्वं किमि अद्य सुऽह्स्ताः ॥२॥ अर्थयेवः अपः इत् सुमुद्रं अपां नपातं हुविषा युज्ञध्वं सः वः ददत् जुर्मि ऋद्य मुऽपूंतं तसैं सोमं मधुंऽमंतं मुनोत्॥३॥ यः ऋनि्ध्मः दीदंयत् अप्रमु अंतः यं विप्रांसः ईक्रते अध्वरेषु अपां नपात् मधुंऽमतीः ऋषः दाः याभिः इंद्रः वृवृधे वीयीय॥४॥ याभिः सोमः मोदंते हर्षेते च कुल्या गीभिः युवृतिऽभिः न मर्यः ताः ऋष्वयीं अपः अर्ख परां इहि यत् आऽसिंचाः ओषंधीभिः पुनीतात् ॥५॥२४॥ एव इत् यूने युव्तयः नुमृत् यत् ई उ्शन् उ्श्तीः एति अर्ख सं जानते मनसा सं चिकिने अध्वर्यवः धिषणां आपः च देवीः॥६॥ यः वः वृताभ्यः ऋकृंगोत् जुं लोकं यः वः मुद्धाः ऋभि-ऽशंसोः अमुंचत् तसीं इंद्राय मधुंऽमंतं ज्मिं देव्डमादनं प्रहि-णोतन आपः॥७॥ प्र असी हिनोत मधुंऽमंतं क्रिमें गभैः यः वः सिंधवः मध्यः उत्सः घृतऽपृष्ठं ईड्यं ऋष्वरेषुं आपः रेवतीः पृणुत हवं मे ॥ ६॥ तं सिंधवः मृत्सुरं इंदुऽ पानं ऊर्मि प्रहेत यः उभे इयति मद्ऽच्युतं श्रीशानं नुभःऽजां परि चिऽतंतुं विऽचरतं उत्सं ॥९॥ आऽववृततीः अधं नु डिऽधाराः गोषुऽयुधंः न निऽयवं चरंतीः मुखे जिनवीः भुवनस्य पत्नीः ऋषः वृद्स्व स्ऽवृधः सऽयोनीः

॥१०॥२५॥हिनोतंनः अध्यंदेव्ऽय्ज्याहिनोतं बसंस्नयेधनांनां च्यातस्यं योगे वि स्यध्वं ऊधंः श्रृष्टीऽवरीः भूतन अस्मभ्यं आपः ॥१९॥ आपंः रेवृतीः क्षयं हि वस्वः क्रतुं च भद्रं बिभृष अमृतं च रायः च स्य सुऽअप्त्यस्यं पत्नीः सरस्वती तत् गृण्ते वयः धात ॥१२॥ प्रतिं यत् आपंः अहंश्रं आऽयतीः घृतं पयां सि विश्वंतीः मधूं-नि अध्युंऽभिः मनसा संऽविदानाः इंद्राय सो मं सुऽसृतं भरतीः ॥१३॥ आ इमाः अग्मन रेवतीः जीवऽधंन्याः अध्ययवः सादयंत स्खायः नि बहिषि ध्वन सोम्यासः अपां नन्नां संऽविदानासः एनाः ॥१४॥ आ अग्मन आपंः उण्तीः बहिः आ इदं नि अध्यरे असद्न देव्ऽयंतीः अध्ययवः सुनुत इंद्राय सो मं अभूत कं वः सुऽण्वां देवऽयुज्या ॥ १५ ॥ २६ ॥

॥३१॥ आनः देवानां उपवेतु शंसः विश्वेभिः तुरेः अवंसे यर्जनः
तेभिः व्यं सुऽस्खायः भ्वेम तरंतः विश्वां दुःऽइता स्याम् ॥१॥
परिचित् मतेः द्रविणं मम्न्यात् ऋतस्यं पृथानमंसा आविवासेत् उतस्वेनं ऋतुंना सं वदेत श्रेयांसं दक्षं मनसा ज्रगृभ्यात्॥१॥
अधायिधीतिः असंमृयं अंशाः तीर्थेन द्रसं उपयंति कमाः अभि
आन्त्रम् सुवितस्यं शूषं नवेदसः अमृतानां अभूम् ॥३॥ नित्यः
चाक्न्यात् स्वऽपंतिः दमूंनाः यसी कं देवः सविता ज्ञानं भगः
वागोभिः अर्थमा ई अन्ज्यात् सः असी चारुः छुद्यत् उतस्यात्
॥४॥इयंसा भूयाः उषसा ऽइव द्याः यत् ह खुऽमंतः श्वंसा संऽआयन अस्य स्तृति जित्तः भिद्यंमाणाः आनः श्रमासंः उपयंतु
वाजाः॥५॥२०॥ अस्य इत् एषा सुऽमितः प्रम्थाना अभवत् पृवीभूमना गौः अस्यस्व ति छाः असुरस्य योनी समाने आभरंशे

बिभ्रमाणाः॥६॥ किं स्वित वर्नकः कुं सः वृष्यः आस्यतः द्यावी-पृथिवी : निःऽतत्र्युः संऽतस्याने श्रजरे इतःऽर्जती श्रहानि पूर्वीः उषसः जुरंत्॥७॥न एतावंत् एना पुरः अन्यत् अस्ति उसा सः द्यावापृथिवी विभृति लचं प्विचं कृणुत् स्वधाऽवान यत् ई सूर्य न हरितः वहंति॥६॥ स्तेगः न खां ऋति एति पृथी मिहं न वातःविह्वातिभूमं मि्वः यचं वर्षणः ऋज्यमानः ऋषिः वनेन विश्रमृष्टशोकं॥०॥ स्तुरीः यत् सूर्त सुद्धः श्रुज्यमाना व्यथिः श्रुव्य-थीः कृणुत स्वऽगोपा पुत्रः यत् पूर्वैः पित्रोः जनिष्ट शुम्यां गौः ज्गार्यत् हु पृच्छान्॥१०॥ उत कार्षं नृऽसदः पुचं आहुः उत प्रयावः धनं आ अद्व वाजी प्र कृष्णायं रुशंत अपिन्वत जधः ऋतं अचं निकं असी अपीपेत्॥ ११॥ २८॥

॥३२॥ प्रसुरमंतां धियुसानस्यं सुक्षाणि वरेभिः वरान् ऋभि सु प्रक्षीदंतः श्रुसाकं इंद्रः उभयं जुजोषति यत् सोम्यस्य श्रंधसः बुबोधित॥१॥ वि इंद्र्यासि दिव्यानि रोचना वि पार्थिवानि रजसा पुरुष्रस्तुत्ये ला वहंति मुहुं: अध्युरान उप ते सु वृन्वंतु व्-ग्वनान् ऋराधसः ॥२॥ तत् इत् मे छुंत्सृत् वपुषः वपुःऽतरं पुचः यत जानं पिचोः ऋधिऽइयंति जाया पतिं वहुति व्युनां सुऽमत् पुंसः इत्भद्रः वृह्तुः परिऽकृतः ॥३॥तत् इत् सुधऽस्यं ऋभि चार्र दी्ध्यगावः यत् शासंन वृह्तुं न धेनवः माता यत् मंतुः यूथस्य पूर्वा अभि वाणस्य सुप्तऽधातुः इत जनः॥४॥ प्र वः अच्छं रिरिचे देवऽयुः पुदं एकः रुद्रेभिः याति तुर्विणिः जुरा वा येषु ऋमृतेषु दा-वने परि वः जमेभ्यः सिंचत् मधुं॥५॥२९॥ निऽधीयमानं ऋपं-ऽगूद्धं अप्रमुप्रमे देवानां वृत्रपाः उवाच इंद्रः विद्वान अनु

हिला च्चक्षं तेनं अहं अग्रे अनुंऽिशः आ अगां॥६॥ अक्षेच-ऽवित क्षेच्ऽिवदं हि अपांट् सः प्र एति क्षेच्ऽिवदां अनुंऽिशः एतत्वेभद्रं अनुऽशासंनस्य उत स्तुतिं विंद्ति अंजसीनां॥०॥ अध इत ऊं प्र आनीत् असंमन्द्रमा अहां अपिऽवृतः अध्यत मातुः ऊधः आई एनं आप ज्यिमा युवानं अहेळन् वसुः सुऽम-नाः ब्भृव्॥६॥ एतानि भद्रा क्लश् क्रियाम् कुरुऽश्रवण दद्तः म्यानि दानः इत् वः म्यऽवानः सः अस्तु अयं च सोसः हृदि यं विभिम् ॥ ९॥ ३०॥ ९॥

॥३४॥ प्रावेपाः मा बृह्तः माद्यंति प्रवातेऽजाः इरिणे ववृ-

तानाः सोमंस्यऽइव मौजऽवतस्यं भृष्यः विऽभीदंकः जागृंविः मह्यं अच्छान्॥१॥ न मा मिमेय न जिहीके एषा शिवा सर्खि-ऽभ्यः उत्तमह्यं आसीत् अक्षस्यं अहं एक्ऽप्रस्यं हेतोः अनुंऽवतां अपंजायां अरोधं॥२॥ द्वेष्टिं श्वश्रूः अपंजाया क्णुब्रिनना्थितः विंद्तेम्डितारं अर्थस्यऽइवजरतः वस्यस्य न अहं विंद्ामि कि-त्वस्यं भोगं॥३॥ अन्ये जायां परि मृश्ंति अस्य यस्यं अगृंधत् वेदेने वाजी अधः पिता माता भातं रः एनं आहुः न जानीमः न-यंत बडं एतं॥४॥ यत् आऽदीध्ये नद्विषाणि एभिः प्रायत्ऽभ्यः अवं हीये सिखंभ्यः निऽउंप्ताः च ब्भवंः वाचं अर्त्रात एमि इत् एषां निःऽकृतं जारिगींऽइव॥५॥३॥ सुभां एति कित्वः पृच्छ-मानः जेषामि इति तन्वां पूर्णुजानः ऋक्षासंः ऋस्य वि तिरंति कामं पृतिऽदीवे द्धंतः आ कृतानि ॥६॥ अक्षासंः इत् अंकु शिनंः निऽतोदिनः निऽकृत्वानः तपनाः तापयिषायः कुमारऽदेष्णाः जयंतः पुनुःऽहनः मध्यां संऽपृक्ताः कित्वस्यं बहेगा ॥ १॥ चिऽपं-चाशः ऋीळिति वातः एषां देवःऽ इव सविता सत्यऽधेमी उपस्यं चित् मृन्यवे न नुमंते राजां चित् एभ्यः नमः इत् कृणीति॥६॥ नीचा वर्तते उपरि स्पुर्ति ऋहस्तासः हस्तंऽवंतं सहंते दिव्याः **अंगाराः इरिंगो निऽ उप्ताः शीताः संतंः हृद्यं निः दुहुं ति ॥ ०॥ जाया** त्यते कित्वस्यं हीना माता पुत्रस्यं चरंतः कं स्वित् ऋण्ऽवा विभ्यंत्धनंदुच्छमानः ऋन्येषां ऋस्तं उपंनत्तं एति॥१०॥४॥स्त्रियं दृष्ट्वायं कित्वं तृताप अत्येषां जायां मुऽकृतं च योनिं पूर्वाहेत अर्थान् युयुजे हि वृभून् सः अ्योः अंते वृष्ठः पृपाद्॥११॥ यः वः सेनाऽनीःमहुतःगुणस्यं राजां वातंस्य प्रथमः बुभूवं तसी कृणी-मिनधनां रुण्धिम् दश्ं ऋहं प्राचीः तत् चुतं वृद्ाम्॥१२॥ ऋदीः

मा दीव्यः कृषिं इत् कृष्म् विते रम्स् बहु मन्यंमानः तर्च गावः कित्व तर्च जाया तत् मे वि च्छे स्विता अयं अर्यः॥१३॥ मि्चं कृणुध्वं खलुं मृळतं नः मा नः घोरेणं च्रत् अभि घृष्णु नि वःनु मन्युः विश्वतां अरांतिः अन्यः ब्र्यूणां प्रऽसिती नु अस्तु॥१४॥५॥

॥३५॥ ऋबुंधं कुं त्ये इंद्रंऽवंतः ऋपयंः ज्योतिः भरंतः उषसः विऽउंष्टिषु मही चार्वापृष्य्वी चेतृतां अपः अद्यदेवानां अवः ञ्जावृणीमहे॥१॥दिवःपृंथियोः अवंः ञ्जावृणीमहे मातृन सिंधून पर्वतान श्र्येणाऽवंतः ऋनागाःऽतं सूर्यं उषसं ईम्हे भुद्रं सोमः सुवानः ऋद्य कृषो्तु नः॥२॥ द्यावां नः ऋद्य पृष्यिवी ः अनागसः मही चायेतां सुवितायं मातरां उषाः उच्छंती अपं बाधतां अधं स्वस्ति अपिं स्ंऽइधानं ईमहे ॥३॥इयं नः उसा प्रथमा सुऽदेवां रेवत्सुनिऽभ्यःरेवती विज्ञ्ञूतु आरेमृन्युं दुःऽविद्चस्य धीमृहि स्वृक्ति ऋयिं सुंऽद्धानं ईमहे ॥४॥ प्रयाः सिस्ते सूर्यस्य एरिम-ं ऽभिः ज्योतिः भरंतीः उषसंः विऽउंष्टिषु भद्राःनः ऋद्य श्रवंसे वि वुळ्तु स्वृस्ति अपिं संऽर्धानं ईम्हे॥५॥६॥अनुमीवाः व्यसंः श्रा चुरंतु नः उत्र श्रुययः जिह्तां ज्योतिषा बृहत् श्रयुंश्रातां श्रु-श्विनां तूर्तुं जिं रथं स्वृस्ति अयिं संऽड्धानं ईमहे॥६॥श्रेष्ठं नः अद्य स्वितः वरेएयं भागं आसुव्सः हिर्त्नुऽधाः असिरायः जिनं नी धिषणा उप बुवे स्वस्ति अपिं संऽर्धानं ईम्हे ॥७॥ पिपंतुं मा तत् ऋतस्यं प्रवाचनं देवानां यत् मनुषाः अमन्महि विश्वाः इत उसाः स्पट् उत् एति सूर्यः स्वस्ति अपिं संऽइधानं ईमहे ॥ ।। अडेषः अद्य बहिषः स्तरींमिण यावणां योगे मन्मनः साधे ईमहे आदित्यानां शंमीण स्थाः भुरायुम् स्वृक्ति अयि मंऽइ-

धानं ईमहे ॥०॥ आ नः वृहिः स्थित वृहत दिविदेवान ईके सादयं सप्त होतृंन इंद्रं मित्रं वर्षणं सातये भगं स्वृक्ति अगिं संउइधानं ईमहे ॥००॥०॥ ते आदित्याः आ गृत सर्वतातये वृधे नः युद्धं अवत स्ठजोषसः वृहस्पितं पूषणं अश्विनां भगं स्वृक्ति अगिं संउइधानं ईमहे ॥००॥ तत् नः देवाः युद्धत् सुऽप्रवाचनं छृदिः आदित्याः सुऽभरं नृऽपाय्यं पश्वे तोकायं तनयाय जीवसे स्वृक्ति अगिं संउइधानं ईमहे ॥००॥ तत् नः देवाः युद्धत् सुऽप्रवाचनं छृदिः आदित्याः सुऽभरं नृऽपाय्यं पश्वे तोकायं तनयाय जीवसे स्वृक्ति अगिं संउइधानं ईमहे ॥००॥ विश्वे अद्यम्हतः विश्वे जती विश्वे भवंतु अग्ययः संउइद्धाः विश्वे नः देवाः अवसा आ गमंतु विश्वे अस्तु द्विणं वाजः असो ॥०३॥ यं देवासः अवय वाज-ऽसाती यंवायध्वे यं पिपृथ अति अहंः यः वः गोऽपी थे न भ्यस्य वेदं ते स्याम् देवऽवीतये तुरासः ॥०४॥६॥

॥३६॥ उषमानक्तां बृह्ती' सुऽपेश्रंसा द्यावा्ष्यामां वर्तणः
मिनः अर्थमा इंद्रं हुवे म्हतः पर्वतान अपः आदित्यान द्यावांपृष्यिवी' अपः स्वंः ०॥१॥ द्योः चनः पृष्यिवी च प्रऽचेतसा कृतऽवंरी॰ रख्तां अंहंसः रिषः मा दुःऽविद्वां निःऽ क्रृंतिः नः ईश्तृ तत्
देवानां अवंः अद्य वृणीमहे ॥२॥ विश्वंसात् नः अदितिः पातु
अहंसः माता मिनस्यं वर्षणस्य रेवतः स्वंःऽवत् ज्योतिः अवृवं
नशीमहि तत् देवानां अवंः अद्य वृणीमहे॥३॥यावां वदन अपं
रक्षांसि सेधतु दुःऽस्वप्यं निःऽक्रृंतिं विश्वं अनिणं आदित्यं शमें
महतां अशीमहि तत् देवानां अवंः अद्य वृणीमहे॥४॥ आ इंद्रः
बहिः सीदंतु पिन्वतां इळां वृह्स्पतिः सामंऽभिः क्रुकः अर्चेतु
सुऽप्रवेतं जीवसे मन्मं धीमहि तत् देवानां अवंः अद्य वृणीमहे
॥५॥९॥ दिविऽस्पृशं युक्तं अस्मावं अश्विना जीरऽश्रंध्वरं कृण्तं

मुसं र्ष्टये प्राचीनंऽरिमं आऽहुंतं घृतेनं तत् देवानां अवः अद्य वृणीमहे॥६॥ उपद्भये मुऽहवं मार्त्तं गृणं पावकं ऋष्वं सख्यायं शंऽभूवं रायः पोषं सौश्रवसायं धीमहि तत् देवानां अवंः अद्य वृगीमहे॥ ७॥ अपां पेरु जीवऽधन्यं भुरामहे देवऽ अव्यं सुऽहवं ऋष्वरऽश्रियं सुऽर्शिमं सोमं इंद्रियं यमीमहि तत् देवानां ऋवः अद्य वृणीमहे॥ । मनेमं तत् मुऽस्नितां स्निलंडिभः व्यं जी-वाः जीवऽपूचाः अनागसः ब्रह्मेऽ विष्वं विष्वं क्रियं भरेरत तत् देवानां अवः अद्यवृणीमहे॥०॥ येस्य मनोः युज्ञियाः ते शृणो-तन यत वःदेवाःईमहे तत द्दात्न जैचं ऋतुं रियमत वीरऽवंत यशंःतत्देवानां अवंः अद्यवृगीमहे॥१०॥१०॥ महत्अद्यमहुतां ञ्जा वृग्गीमहे अवः देवानां बृह्तां अनुवेगां यथा वसु वीरऽजातं नशामहै तत्त देवानां अवः अद्य वृणीमहे ॥११॥ महः अयेः संऽइ-धानस्यंशमीणि अनांगाः मिने वर्षणे स्वस्तये श्रेष्ठे स्यामसवितुः सवीमनितत्देवानां अवंः अद्य वृणीमहे॥१२॥ येसवितुः सत्य-ऽसंवस्य विश्वे मिचस्यं वते वरुणस्य देवाः ते सीभगं वीरऽवंत् गोऽमंत् अप्नः द्धांतन द्विणं चिचं असे ॥१३॥स्विता पृष्ठा-तात्सवितापुरस्तात्सविता उत्तरात्तात् सविता अध्रात्तात् सविता नः सुवतु सर्वेऽतातिं स्विता नः रास्तां दीर्घं आयुः 11 98 11 99 11

॥३९॥ नमः मित्रस्यं वरुणस्य चर्ससे महः देवायं तत् ऋतं सप्येत दूरेऽहशे देवऽजाताय केतवे दिवः पुत्रायं सूर्यीय शंसत् ॥१॥ सामास्त्यऽजंकिः परिपातु विश्वतंः द्यावां च्यत्रं तृतनंन अहानि च विश्वं अन्यत् नि विश्वते यत् एजंति विश्वाहां आपंः विश्वाहां उत् पृति सूर्यः॥२॥ न ते ऋदेवः पुऽदिवः नि वासते यत् एतशेभिः पतरेः रथयंसि पाचीनं अन्यत् अनु वर्तते रजः उत् अ-न्येनं ज्योतिषा यासि सूर्य ॥३॥ येनं सूर्य ज्योतिषा वाधंसे तमः जगंत् च विश्वं उत्रऽइयिषे भानुनां तेनं श्रुस्तत् विश्वां श्रनिरां अनाहुतिं अपं अमीवां अपं दुःऽस्वप्यं मुव्॥४॥ विश्वस्य हि प्र-ऽइंषितः रक्षंसिवतं ऋहेळयन उत्रुचरंसि स्वधाः ऋनुं यत् ऋद्य ला सूर्ये उपुऽत्रवांमहे तं नः देवाः अनु मंसीरत् ऋतुं॥५॥ तं नः द्यावापृथिवी'तत्नः आपंः इंद्रः शृख्ंतु मुरुतः हवं वचः मा शूने भूम् सूर्यस्य संऽद्दर्शि भुद्रं जीवंतः जुरुणां ऋशीमृहि॥६॥१२॥वि-श्वाहां ता सुऽमनंसः सुऽचक्षंसः प्रजाऽवंतः अनुमीवाः अनी-गसः उत्दर्यतं त्वा मिन्द्रमहः द्वेऽदिवे ज्योक् जीवाः प्रति पश्येम सूर्ये॥ ९॥ महिं ज्योतिः विभ्रंतं त्वा विऽच्छाणु भास्वंतं चक्षुंषेऽचक्षुषे मयः आऽरोहंतं बृह्तः पार्जसः परि व्यं जीवाः प्रतिपश्येमसूर्य॥ ।। यस्यं ते विश्वां भूवनानि केतुनां प्रच ईरंते निचविशंते अक्तुऽभिः अनागाः उत्तेनं हुरिऽकेश्मूर्ये अहू रिअ-हा नः वस्यंसाऽवस्यसा उत् इहि॥९॥ शं नः भव चर्ससा शं नः अहू । शंभानुनां शंहिमा शं घृणेनं यथां शं अध्वेन शं असंत दु-री गो तत् सूर्य द्रविंगां घेहि चिचं ॥१०॥ ऋसावं देवाः उभयांय जनमंने शर्म युद्धत हिंऽपरे चतुंःऽपरे ऋदत पिवंत ऊर्जयमानं आर्थितंतत् असे शंयोः अरपः द्धातन॥११॥यत् वः देवाः च-कृम जिह्नयां गुरु मनंसः वा प्रध्यंती देव्डहेळंनं अरावा यः नः ऋभिदुक्कुन्डयते तसिन् तत् एनंः वस्तवः निधेतन्॥१२॥१३॥

॥३८॥ असिन्नः इंद्र पृत्सुतौ यशंस्वति शिमींऽ वति ऋंदंसि

प्रञ्जव सातये यचं गोऽसांता धृषितेषुं खादिषुं विष्वंक् पतंति दिद्यवं:नृऽसद्ये॥१॥सःनः खुऽमंतं सदने वि ऊर्णुंहि गोऽ अंर्णसं र्यिं इंद्र श्रवाय्यं स्यामं ते जयंतः श्रञ्जमेदिनः यथां व्यं उश्मिसं तत् वसो कृषि॥२॥ यः नः दासं आयेः वा पुरुऽस्तुत् अदेवः इंद्र युध्येचिकेतित अस्माभिः ते सुऽसहाः संतु श्चेवः त्वयां व्यंतान् वनुयाम संऽगमे॥३॥ यः द्भेभिः हब्यः यः च भूरिऽभिः यः अभीके वर्वावःऽवित नृऽसद्ये तं विऽखादे सित्तं अद्य श्रुतं नरं अर्वाचं इंद्र अवसे क्रामहे॥४॥स्वऽवृजंहिलां अहं इंद्र शुश्रवं अन्नुऽदं वृष्म रघ्रऽचोदनं प्रमुंचस्व परिकृत्सात् इह आगृहि किं कुं त्वा-ऽवान मुष्कयोः बृद्धः आस्ते॥ ॥॥ १४॥

॥३०॥ यः वां परिङमा मुङवृत् ऋषिना रथः दोषां उषसः हव्यः ह्विष्मंता श्रृष्ट्रत्मासः तं कं वां इदं व्यं पितः न नामं
मुङहवं ह्वामहे ॥१॥ चोदयंतं सूनृताः पिन्वंतं धियः उत् पुरेऽधीः
र्र्य्यतं तत् उष्मसि य्यसं भागं कृणुतं नः ऋषिना सोमं न चारं
मध्वत् इसुनः कृतं ॥२॥ श्रमाऽजुरः चित्त भव्षः युवं भगः श्रनाः
शोः चित्त श्रवितारां श्रपमस्यं चित्त श्रंधस्यं चित्त नासत्या कृश्रस्यं चित्त युवां इत् श्राहुः भिषजां रूतस्यं चित्त ॥३॥ युवं च्यवानं
सन्यं यथां रथं पुनः युवानं च्रथाय तृष्ट्र्युः निः तौग्यं कृह्युः
श्रातु भ्यः परि विश्वां इत् ता वां सर्वनेषु प्रडवाच्यां ॥४॥ पुरा्गाः
वां वीर्यो प्रव्वजने श्रथो ह् श्रास्युः भिषजां म्यः इभुवां ता वां
न नव्यौ श्रवंसे क्रामहे श्र्यं नासत्या श्रत् श्ररः यथां दर्धतः
॥५॥१५॥ इयं वां श्रहे शृणुतं मे श्रिष्ठाना पुचायंऽइव पितरां मह्यं
श्रिष्ठातं श्रनां प्रः श्रहाः श्रम्जात्या श्रमंतिः पुरा तस्याः श्र-

॥ २९६॥ [म॰ १०. ऋ॰ ३. सू॰ ४०.

अ॰७.अ॰६.व॰१६.]

भिऽशंस्तेः ऋवं स्पृतं॥६॥ युवं रथेन विऽम्दायं शुंध्युवं नि ऊह्षुः पुरुऽमिनस्यं योषंणां युवंहवं वृधिऽमृत्याः अग्रञ्जतं युवंसुऽसू-तिं चऋषुः पुरेऽधये॥७॥ युवं विप्रस्य जुर्णां उपुऽईयुषः पुनः क्लेः ऋकृणुतं युवंत् वयः युवं वंदनं ऋष्युऽदात् उत् ऊप्युः युवं सद्यः विष्पला एतं वे कृषः॥ ।। युवं हु रेभं वृष्णा गुह । हितं उत् ऐ-र्यतं ममृऽवांसै अश्विना युवं च्युवीसै उत तुप्तं अवये ओमेन्-ऽवंतं चुऋषुः सुप्तऽवंधये॥०॥युवं श्वेतं पेदवे ऋश्विना अश्वेन्व-ऽभिः वाजैः नुवृती च वाजिनं चुकृत्यं दुद्युः दूव्यत् इसंखंभगं न नृऽभ्यःहर्यं मुयःऽभुवं॥१०॥१६॥ न तं राजानी ऋदिते कृतः चुनन **ऋंहं:अृ**श्रोतिदुःऽइतंनिकःभ्यंयं ऋश्विना मुऽह्वा रुदूऽवृतेनी॰ पुरःऽर्थं कृणुषः पत्यां सह॥११॥ स्रा तेनं यातं मनंसः जवीयसा रथं यं वां ऋभवंः चक्रुः ऋषिना यस्यं योगे दुहिता जायंते दिवः उभे' ऋहंनी' सुऽदिनें विवस्वंतः ॥१२॥ ता वृतिः यातं ज्युषां वि पवैतं अपिन्वतं श्यवे धेनुं अश्विना वृकंस्य चित् वर्तिकां अंतः आस्यात् युवं शचीिभः युसितां अमुंचतं ॥१३॥ एतं वां स्तोमं अश्विनौ अव्वर्भे अतंशामभृगंवः न रथं नि अमृशाम यो-षंणां न मर्ये नित्यं न सूनुं तनयं द्धांनाः ॥ १४॥ १७॥

॥४०॥ रथं यांतं जुहं कः ह वां न्रा प्रति द्युऽमंतं सुवितायं भूष-ति प्रातःऽयावानं विऽभ्वं विशेऽविशे वस्तोःऽवस्तोः वहंमानं धिया श्रमिं॥१॥ जुहं स्वित दोषा जुहं वस्तोः ऋषिनां जुहं ऋभि-ऽपितं करतः जुहं ऊष्तुः कः वां श्युऽचा विधवांऽइव देवरं मर्यं न योषां कृणुते स्घऽस्थे आ॥२॥ प्रातः जरेथे जरणाऽइंव कापया वस्तोःऽवस्तोः यज्ता गुळ्थः गृहं कस्यं ध्वसा भव्यः कस्यं वा न्रा राजपुचाऽइव सर्वना अवं गुच्छ्यः ॥३॥ युवां मृगाऽइव वार्णा मृग्ययवं दोषा वस्तोः ह्विषां नि ह्यामहे युवं हो चां ऋतुऽया जुद्धंते न्रा इषं जनाय वृह्यः पुभः पृती ॥४॥ युवां ह् घोषां परिश्वित्रायुती राज्ञैः जुचे दुहिता पृच्छे वां न्राभूतं मे अहूँ उत्तभूतं अक्रवे अर्थंऽवते र्थिने श्क्तं अर्वते॥५॥१८॥ युवं क्वी स्थः परिश्रिष्यिना रथं विशः न कुत्तः जरितुः नृशायुषः युवोः हु मक्षां परि ऋष्यिना मधुं आसा भर्त निःऽ कृतं न योषं णा ॥६॥ युवं हु भुज्युं युवं ऋषिना वशंयुवं शिंजारं चुशनां उपं आर्थुः यु-वोः ररावा परिसुख्यं आसते युवोः अहं अवंसा सुसं आ चुके॥७॥ युवं ह् कृशं युवं ऋषिना श्युं युवं विधंतं विधवां उरुष्यः युवं स्निऽभ्यः स्त्नयंतं अश्विना अपवृजं ऊर्णुयः स्प्रऽ आस्यं॥६॥ ज-निष्ट योषां प्तयंत् क्नीन्कः वि च अरहन् वीर्धः दंसनाः अनु आ असीरीयंते निवनाऽइंव सिंधवः असी अहूं भवति तत् पति-ऽल्नं॥ शाजीवं स्ट्ंति विम्यंते ऋध्ये दी घा ऋनुं प्रऽसितिं दी धि-युःनरः वामं पितृऽभ्यः ये इदंसंऽ एर्रिसयः पतिऽभ्यः जनयः परि-ऽस्वजें॥१०॥१९॥नतस्यं विद्यतत् कुं सुप्रवोच्त्युवां ह्यत्युव-त्याः होति योनिषु प्रियऽ उसियस्य वृष्मस्य रेतिनः गृहं गुमेम् अश्विनातत् उष्मसि॥११॥ आ वां अगुन् सुऽम्तिः वाजिनी-ऽव्सू॰निऋषिना्हृत्ऽसुकामाःऋयंसत्ऋभूतंगोपामि्युना **णु**मःपृतीःप्रियाः ऋ्येम्णः दुर्यां न ऋ्रशीमृहि॥१२॥तामंदुसाना मनुषः दुरोगो आ ध्तं र्यिं सह्ऽवीरं वृचस्यवे कृतं तीर्थं सुऽप्-पानं शुभः पृती स्था गुं पृथेऽस्थां अपंदुःऽमृतिं हुतं॥१३॥के स्वित् ऋद्यकृतमामुं ऋषिनां विद्यु द्सा माद्येते पुनः पतीं कः ईनि येमे कृतमस्य जुरम्तुः विप्रस्य वा यजमानस्य वा गृहं ॥१४॥२०॥

ा४१॥स्मानं कं त्यं पुरुऽहूतं उक्यं रथं चिऽच्कं सर्वना गर्नि-ग्मतं परिऽज्मानं विद्य्यं सुवृक्तिऽभिः व्यं विऽचंष्टी उषसं ह्-वामहे ॥१॥ प्रातःऽयुजं नासत्या अधि तिष्ठ्यः प्रातःऽयावानं म्धुऽवाहंनं रथं विशः येनं गच्छंयः यज्वंरीः न्या की रेः चित् यृज्ञं होतृंऽमंतं अश्विना॥२॥अध्वयुं वामधुंऽपाणिं सुऽहस्त्यं अगिधं वाधृतऽदंशं दसूनसं विप्रस्य वायत् सर्वनानि गच्छंयः अतः आ यातं म्धुऽपेयं अश्विना ॥३॥२१॥

॥४२॥ ऋसांऽइव सुप्रऽत्रं लायं ऋस्येन् भूषेन्ऽइव प्रभर स्तोमं असी वाचा विपाः तरत वाचं अर्थः निरमयजरितः सोमें इंद्रं॥१॥ दोहेन गां उपं शिक्षु सर्खायं प्र बोध्य जरितः जारं इंद्रं कोशैनपूर्णवसुना निऽऋष्टं आच्यव्यम्घऽदेयाय पूरं॥२॥ किं अंगला मघऽवनभोजं आहुः शिशीहिमा शिश्यंला शृणोमि अप्रस्वती ममं धीः असु श्रृत्र वसुऽविदंभगं इंदू आभर नः॥३॥ लां जनाः मुमुऽस्त्येषुं इंद्रु सुंऽतुस्यानाः वि ह्यंते संऽईके अर्च युजं कृ णुते यः ह्विष्मांन न अमुन्वता मुख्यं वृष्टि शूरंः॥४॥ धनं नस्यंद्रं बहुलं यः श्रुसी तीवान सोमान श्राऽसुनोति प्रयंस्वान तसी शर्न् मुऽतुकां न प्रातः अहूं नि सुऽअष्ट्रां न युवित हंति वृचं ॥५॥२२॥ यस्मिन् वृयं द्धिम शंसं इंद्रे यः शिष्ट्रायं मघऽवां कामं असे आरात चित् सन भयतां अस्य शतुः नि असे द्युमा जन्यां नमंतां॥६॥ आरात् शर्नुं अपं बाधस्व दूरं उयः यः शंबः पुरुऽहूत तेनं आसे धेहि यवंऽमत् गोऽमंत् इंद्र कृधि धियं जरिने वार्ज-ऽरत्नां॥७॥प्रयंञ्चंतः वृष्ऽस्वासंः ऋग्मन् तीवाःसोमाः बहुल-ऽश्रीतासः इंद्रं न श्रहं द्रामानं मुघऽवां नियंसुत् निसुन्वते वहति 298*

भूरि वामं॥६॥ जत प्रऽहा ऋतिऽदीयं ज्याति कृतं यत श्रुशी विऽचिनोति काले यः देवऽकामः नधना रुणु हिसं इत् तं राया सृज्ति स्वधाऽवान॥०॥गोभिः तेरम् अमिति दुःऽएवा यवेन क्षुधं पुरुऽहूत विश्वां व्यंराजंऽभिः प्रयमाः धनानि ऋसाकेन वृजनेन ज्येम्॥१०॥ वृहस्पतिः नः परि पातु पृश्वात् जत उत्तऽतंर-स्नात् अधरात् अघऽयोः इंद्रः पुरस्तात् जत मृध्यतः नः सखां सखिऽभ्यः वरिवः कृणोतु ॥ ११ ॥ २३ ॥ ३ ॥

॥४३॥ अच्छं मे इंद्रं मृतयंः स्वःऽविदंः सुधीचीः विष्याः उश्तीः अनूषत परि स्वजंते जनयः यथा पति मयै न शुंध्युं मुघऽवानं जतये॥१॥ न घ लदिक् अपं वेति मे मनः ले इत कामं पुरुऽहूत शिष्र्यय राजांऽइव द्सा नि सदः अधि बहिषि असिन सुसोमें ञ्जवुऽपानं ञ्रास्तु ते॥२॥ विषुऽवृत् इंद्रः ञ्चमंतेः उत सुधः सः इत् रायः मघऽवा वस्वः ईशते तस्यं इत् इमे प्रविशे सप्त सिंधवः वयः व्धृतिवृष्भस्यं श्रुष्मिर्याः॥३॥वयःनवृक्षं सुऽपृलाृशं आञ्चसद्न सोमासः इंद्रं मृंदिनः चुमूऽसदः प्रष्षां अनीकं शवसा दविद्युतत् विदत् स्वं: मनवे ज्योतिः आर्यं॥४॥ कृतं न श्वर भी वि चिनोति देवने संऽवरी यत् मुघऽवां सूर्यं जयंत् न तत् ते ऋन्यः ऋनुं वीर्यं श्कृत्नपुरागः मघुऽवन् न उतन्तनः॥५॥२४॥विशंऽविशं मघ-ऽवापरिञ्जशायत्जनानां धेनाः ऋवऽचाकंशत् वृषां यस्य ऋहं श्काः सर्वनेषु रार्यिति सः ती्वैः सोमैः सहुते पृतन्यतः॥६॥ आपः न सिंधुं ऋभियत् संऽऋष्रं रन् सोमां सः इंद्रं कुल्याः ऽ ईवहूदं वधे-ति विप्राःमहंः ऋस्य सद्ने यवं न वृष्टिः दिय्येनं दानुंना॥९॥ वृषां न ऋडः पृतयुत्र रजःऽसु आयः ऋयेऽ पंत्नीः अकृंगोत् दुमाः ऋपः

য়॰ ७. য়॰ ৮. व॰ २७.] ॥ ३००॥ [म॰ १०. য়॰ ४. सू॰ ४४.

सःसुन्वते म्घऽवां जी एऽदां नवे अविंदत् ज्योतिः मने वे ह् विषां ते ॥ ॥ उत् जायतां प्रुणुः ज्योतिषा सह भूयाः ऋ तस्यं सुऽदुघां पुग्राणुऽवत् वि ग्रेचतां अष्ठ्षः भानुनां णुचिः स्वः न णुकं णुणुचीत् सत् ऽपंतिः ॥ ०॥ गोभिः त्रेम् अमितं दुःऽ एवां यवेन सुधं पुष्ऽहृत् विश्वां व्यं राजंऽभिः प्रथमाः धनां नि असाकेन वृजनेन ज्येम्॥ १०॥ वृहस्पतिः नः परिपातु पश्चात् उत उत्तरसात् अधरात् अघऽयोः इंद्रंः पुरस्तात् उत मध्यतः नः सखां सखिऽभ्यः वरिवः कृणोतु ॥ ११॥ २५॥

॥४४॥ आ यातु इंद्रंः स्वऽपंतिः मदाय यः धर्मेणा तूतुजानः तु-विषान् प्रऽत्याणः अति विश्वां सहांसि अपारेणं महता वृ-ष्ण्येन॥१॥ मुऽस्थामां रथः सुऽयमां हरीं ने मिम्यक्षं वजाः नृऽपते गभंस्ती शीभं राजन् मुऽपयां आ याहि अवीङ वधींम ते पपुषः वृष्ण्यांनि॥२॥ आ इंद्रुऽवाहंः नृऽपितं वर्जंऽबाहुं उ्यं उ्यासंः त्विषासंः एनं प्रत्येक्षसं वृष्भं स्त्यऽ श्रुषमं आ ई आस्उना स्थऽमादः वृहंतु॥३॥ एव पति द्रो्णुऽसाचं सऽचेतसं ऊर्जः स्कुंभं धुरुणे आ वृष्ठयुसे ओजंः कृष्व सं गृभाय ले अपि असंः यथा केऽनिपानां इनः वृधे॥४॥गमन ऋसो वसूनि आहि शंसिषंसु-ऽ आशिषंभरं आ याहि सोमिनः लं ईशिषे सः असिन् आसित ब्हिषिञ्जनाधृषातवं पाचां शिधमें शा॥ ।॥ १६॥ पृथंक् प्रञा-यन प्रथमाः देवऽहूंतयः अकृंखत श्रवस्यांनि दुस्तरां न ये शेकुः युज्ञियां नावं आऽ रुहं र्द्भा एव ते नि अविशंत केपंयः॥६॥ एव एव अपनि अपेरे संतु दुःऽध्यः अश्वाः येषां दुःऽयुनः आऽयुयुने इत्या येपाक् उपरे संति दावने पुरुणि यच वयुनानि भोजना

॥९॥ गिरीन अर्जान रेजमानान अधारयत द्यीः कंदत अंतरिस्वाणि को प्यत् संऽईचीने॰ धिषणें वि स्कभायित वृष्णं पीता
मदे उक्यानि शंसित॥६॥ इमं बिभिर्मि सुऽकृतं ते अंकुशं येने आऽह्जासि मघऽवन श्रूफऽआह्जं अस्मिन सु ते सर्वने असु
ओक्यं सुते इष्टी मघऽवन बोधि आऽभंगः॥०॥ गोभिः तरेम अमंतिं दुःऽएवां यवेन सुधं पुरुऽहूत विश्वां व्यं राजंऽभिः प्रथमाः
धनानि अस्माकेन वृज्ञनेन ज्येम॥१०॥ वृहस्पतिः नः परि पातु
प्रश्वात उत्त उत्तरस्मात् अधरात् अघऽयोः इंद्रं पुरस्तात् उत्त
मध्यतः नः सखां सखिंऽभ्यः वरिवः कृणोतु॥ ११॥ २९॥

॥४५॥ द्वः परिप्रथमं जुङ्गे ऋयिः ऋसत् हितीयं परिजात-ऽवेदाः तृतीयं ऋप्ऽसु नृऽमनाः अजसं इंधानः एनं ज्रते सु-ऽआधीः॥१॥ विदाते अपे नेधा न्याणि विदाते धामं विऽमृता पुरुष्ठचा विद्यते नामं प्रमं गुहां यत विद्यतं उत्सं यतः आठज-गंथं॥२॥ सुमुद्रे ला नृऽमनाः ऋप्ऽसु ऋंतः नृऽचक्षाः ई्धे द्विः अये ऊधन तृतीयेला रजसि तस्थिऽवांसं अपां उपऽस्थे महि-षाः अवर्धन्॥३॥ अत्रंदत् अपिः स्तुनयंन्ऽइव द्योः खामं रेरिहत् वीर्धः संऽ अंजन् सद्यः जुजानः वि हि ई इ्डः अख्यंत आ रोदंसीः भानुनांभाति ऋंतः ॥४॥ श्रीणां उत्तऽश्रारः धृरुणः रयीणां मृनी-षाणां प्रुऽऋषेणःसोमंऽगोपाः वसुंःसूनुःसहंसःऋप्ऽसुराजां वि भाति ऋषे उषसां इधानः॥५॥विश्वस्य केतुः भुवनस्य गर्भः ऋ। रो-दंसी अपृणात जायमानः वीकुं चित् अद्रिअभिन्त प्राऽयन जनाः यत् अग्निं अर्यजंत पंचं ॥६॥२६॥ उशिक् पावकः अर्तिः मुऽमेधाः मतेषु अपिः अमृतः नि धायि इयंति धूमं अर्षं भरि- भत् उत् शुक्तेणं शो चिषां द्यां इनं स्न ॥ १॥ ह्या नः रुकाः उर्विया वि अद्योत दुः ६ मर्ष आयुः श्रिये रुचा नः अप्तः अमृतः अभवत् वयः ६ भिः यत् एनं द्योः जनयंत् सु६ रेताः ॥ ८॥ यः ते अद्य कृणवंत् भदूऽ शोचे अपूणं देव घृतऽ वंतं अप्रे प्रतं न्य प्रदत्रं वस्यः अच्छं अभिसु संदेवऽ भंक्तं य्विष्ठ ॥ १॥ आतं भज्ञसी श्रवसेषु अप्रे उक्ये-ऽ उक्ये आ भज्ञ श्रस्यमाने प्रियः सूर्ये प्रियः अप्ता भवाति उत्त जातेनं भिनद्त् उत् जनिऽतिः ॥ १०॥ तां अप्रे यर्जमानाः अनुं द्यून विश्वां वसुं द्धिरे वार्योणि त्यां सह द्विणं इच्छमानाः वृज्योनरः स्वष्ठि भिः सोमंड गोपाः अद्वेषे द्यावां पृष्यवी दुवेम देवाः धन्न र्यि असो सु६ वीरं॥ १२॥ २०॥ ६॥ ०॥ **ञ्च॰ ५. ञ्च॰ १. व॰ ३**.] ॥ ३०३॥

॥४६॥ प्रहोतां जातः महान् नुभःऽवित् नृऽसद्यां सीदत् अ-पां उपऽस्थे दिधः यः धायिं सः ते वयांसि यंता वसूनि विधते तनूऽपाः॥१॥ इमं विधंतः ऋषां सुधऽस्थे पृशुं न नृष्टं पृदैः अनु ग्मृन् गुह्री चतैतं उशिजाः नमःऽभिः इच्छंतः धीराः भृगवः ऋ-विंदुन्॥२॥ इमं वितः भूरि अविंदुत् इं छन् वैभुऽवसः मूर्धिनं अध्योयाः सः शेऽवृधः जातः आहम्येषुं नाभिः युवा भवति रो-चनस्यं॥३॥ मुद्रं होतारं उशिजः नमःऽभिः प्रांचै यहां नेतारै अ-ध्वराणां विशां अकृखन् अर्तिं पावकं ह्य्यऽवाहं दर्धतः मानुं-षेषु ॥४॥ प्रभूः जयैतं महां विपःऽधां मूराः अमूरं पुरां द्माणं नयंतः गभे वनां धियं धुः हिरिऽयमश्रुं न अवीणं धनंऽअर्च ॥५॥१॥ नि पुस्त्यांसु चितः स्तुभुऽयन् परिऽवीतः योनीं सीट्त् अंतः अतः सं ऽगृभ्यं विशां दमूनाः विऽधर्मणा अयंतेः ईयते नृन्॥६॥ अस्य अजरांसः दुमां अरिचाः अचेत्ऽधूमासः अयर्यः पावकाः श्वितीचयः श्वाचासः भुराययः वन्द्रसदेः वायवः न सोमाः॥९॥ प्र जिद्धयां भरते वेपः ऋग्निः प्र व्युनानि चेतंसा पृथियाः तं आयवंः शुचयंतं पावकं मंद्रं होतारं द्धिरे यजिष्ठं ॥ है।। द्यावा यं ऋषिं पृथिवी' जिनेष्टां आपः त्रष्टी भृगेवः यं सहः-ऽभिः ईक्रेन्यं प्रथमं मात्रिश्चा देवाः तृत्रुः मनवे यजेत्रं॥९॥ यं ता देवाः द्धिरे हुव्युऽवाहं पुरुऽस्पृहः मानुषासः यजेनं सः यामन् अग्रे सुवते वयः धाः प्रदेवऽयन् यशसः सं हि पूर्वीः 119011211

॥४०॥ ज्गृभ्म ते दक्षिणं इंद्र हस्तै व्सुऽयवेः व्सुऽपते वसू-नां विद्य हि ता गोऽपतिं शूर् गोनां ऋसभ्यं चित्रं वृषणं र्यिं दाः॥१॥ सुऽआयुधंसुऽअवंसंसुऽनीयं चतुंःऽससुदं धरुणं र्यीणां चकृत्यं शंस्यं भूरिऽवारं अस्मभ्यं चिचं वृषंणं र्यिं दाः॥२॥
सुऽब्रह्माणं देवऽवंतं बृहंतं उरुं गुभीरं पृथुऽ बुंधं इंद् खुतऽ ऋषिं
उयं अभिमातिऽसहं अस्मभ्यं चिचं वृषंणं र्यिं दाः॥३॥ सनत्ऽवांजं विप्रंऽवीरं तर्र्वं धन्ऽस्पृतं पृषुऽवांसं सुऽदशं द्स्युऽहनं
पूःऽभिदं इंद्र सत्यं अस्मभ्यं चिचं वृषंणं र्यिं दाः॥४॥ अर्थंऽवंतं
रियनं वीरऽवंतं सह सिणं श्तिनं वाजं इंद्र भद्रऽवांतं विप्रंऽवीरं
स्वःऽसां अस्मभ्यं चिचं वृषंणं र्यिं दाः॥४॥ अर्थंऽवंतं
रियनं वीरऽवंतं सह सिणं श्तिनं वाजं इंद्र भद्रऽवांतं विप्रंऽवीरं
स्वःऽसां अस्मभ्यं चिचं वृषंणं र्यिं दाः॥४॥३॥ प्र सप्तऽगुं कृतऽधीति सुऽमेधां बृह्स्पति मृतिः अर्छ जिगाति यः आंगिर्सः
नर्मसा उप्रसद्धंः अस्मभ्यं चिचं वृषंणं र्यिं दाः॥६॥ वनीवानः
मर्म दृतासः इंद्रं स्तोमाः च्रंति सुऽमृतीः इयानाः हृद्रिऽस्पृशंः
मनसा व्यमानाः अस्मभ्यं चिचं वृषंणं र्यिं दाः॥९॥ यत् त्या
यामि द्दि तत् नःइंद्र बृहंतं क्षयं अस्म जनानां अभि तत् द्यावापृष्विवीः गृणीतां अस्मभ्यं चिचं वृषंणं र्यिं दाः॥७॥४॥

॥४६॥ अहं भुवं वस्नः पूर्वः पितः अहं धनानि सं ज्यामि शर्षतः मां ह्वंते पितरं न जंतवः अहं दा्रपुषे विभ्जामि भोजनं ॥१॥ अहं इंद्रः रोधः वक्षः अर्थवेगः चितायं गाः अजन्यं अहंः अधि अहं दस्युंऽभ्यः पिर नृम्गं आ द्दे गोचा शिक्षंन् द्धोचे मा-त्रिश्वंने ॥२॥ महां त्वष्टां वजं अतुक्षत् आयसं मिये देवासः अ-वृज्न् अपि ऋतुं ममं अनींकं सूर्यस्य ऽइव दुस्तरं मां आयिति कृतेनं कर्तेन च ॥३॥ अहं एतं ग्य्ययं अश्व्यं पृष्ठं पुरीषिगं साय-केन हिर्ग्ययं पुरु सहस्रानि शिशामि दाष्ठ्रषे यत् मा सोमांसः जुक्यनः अमंदिषुः ॥४॥ अहं इंद्रः न परां जिग्ये इत् धनं न मृत्यवे अवं तस्थे कदां चन सीमं इत् मा सुन्वंतः याचत् वर्सं न
मे पूरवः सख्ये रिषायन् ॥५॥५॥ अहं एतान् शार्श्वसतः हाऽ हां
दंदं ये वजं युध्ये अकृष्वत आऽह्रयमानान् अवं हन्मना अहुनं
हळ्हा वदन् अनमस्यः नमस्विनः ॥६॥ अभि इदं एकं एकंः
अस्मि निष्षाद अभि हा किं जं चयः क्रित खले न पृषान् प्रति
हन्मि भूरि किं मा निदंति श्रचेवः अनिद्राः॥७॥ अहं गुंगुऽभ्यः
अतिथिऽग्वं इष्कारं इषं न वृच्डत्ररं विश्व धार्यं यत् पृण्यऽभे
जत्त वा क्रित हे प्र अहं महे वृच्डहत्ये अश्रुश्रवि॥६॥ प्र मे नमी
सापः इषे भुजे भूत् गवां एषे सख्या कृणुत हिता दिद्यं यत् अस्य
संऽ इषेषु महयं आत् इत् एनं शंस्यं उक्थ्यं क्रित ॥९॥ प्र ने मिस्मन्
दृह्शे सीमः अंतः गोपाः ने सं आविः अस्या कृणोति सः तिगम् अगृंगं वृष्मं युर्युत्सन् दृहः तस्थी बहुले बृहः अंतः ॥१०॥
आदित्यानां वसूनां हिद्यां णां देवः देवानां न मिनामि धामं ते
मा भद्रायं श्वसे तत्रशुः अपराऽजितं अस्तृतं अषीळहं॥१॥६॥

॥४०॥ अहं दां गृण्ते पूर्वे वसुं अहं बसं कृण्वं मसं वधेनं अहं भुवं यर्जमानस्य चोदिता अयंज्वनः साक्षि विश्वस्मिन् भरे ॥१॥ मां धुः इंद्रं नामं देवता दिवः च ग्मः च अपां च जंतवः अहं हरीं वृषंणा विऽ वता रघू अहं वजं शर्वसे धृष्णु आ दृदे॥२॥ आहं आतं क्वये शिक्ष्यं हथेः आहं कुत्सं आवं आमिः जितिऽभिः आहं शृष्णंस्य श्वयिता वधः यमं न यः ररे आये नामं दस्यवे॥३॥ आहं प्रणांस्य श्वयिता वधः यमं न यः ररे आये नामं दस्यवे॥३॥ आहं पिताऽईव वेतसून् अभिष्टंये तुयं कुत्साय स्मत् ऽईमं च र्ध्यं आहं भुवं यर्जमानस्य राजनि प्रयत् भरे तुर्जये न प्रिया आऽधृषे ॥४॥ आहं र्ध्यं मृग्यं श्रुतवेंणे यत् मा अजिहीत व्युनां चन आः

नुषक् अहं वेशंनुमं आयवे अक्रुं अहं सव्याय पर्ऽगृभिं अर्ध्यं ॥प॥७॥ ऋहं सः यः नवंऽवास्वं बृहत्ऽरं यं सं वृत्राऽईव दासं वृ-चऽहा अर्रजं यत् वर्धयैतं प्रथयैतं आनुषक् दूरे पारे रर्जसः रोच-ना अर्करं ॥६॥ अहं सूर्यस्य परि यामि आणुऽभिः प्र एत्रेभिः वहमानः श्रोजंसा यत् मा सावः मनुषः श्राहं निः ६ निजे ऋधंक् कृषे दासं कृत्यं हथैः॥७॥ ऋहं सुप्तुऽहा नहुंषः नहुंःऽतरः प्र ऋ-श्रव्यं शवसा तुर्वशं यदं अहं नि अन्यं सहसा सहः क्रं नवं वा-धतः न्वति च वृक्षयं॥६॥ ऋहं सुप्त स्वतः धार्यं वृषां द्विन्वः पृथिव्यां सीराः अधि अहं अणीिस वि तिरामि सुऽऋतुः युधा विदं मनवे गातुं दृष्टये॥०॥ ऋहं तत् आमु धार्यं यत् आमु न देवः चन तष्टां अधारयत् रुशत् स्पाहे गवां जधः ऽसु वृक्षणांसु ञ्चा मधीः मधुं श्वार्यं सोमं ऋाऽशिरं॥१०॥ एव देवान् इंद्रंः वि्व्ये नृन् प्र चौ्नेनं मुघऽवां मुत्यऽराधाः विश्वां इत् ता ते हुर्रिऽवः शुची ऽवः अभि तुरासः स्व ऽयुशः गृण्ंति ॥११॥६॥

॥५०॥ प्रवः महे मंदेमानाय अधेमः अचै विश्वानराय विश्वऽभुवे इंद्रेस्य यस्य सुऽमेखं सहः मि श्रवः नृम्णं च रोदेमीः
सप्यतः॥१॥ सः चित् नु सख्यां नयः इतः स्तुतः चकृत्यः इंद्रः
माऽवंते नरे विश्वांसु धूःऽसु वाजऽकृत्येषु सत्ऽपते वृचे वा अप्ऽसु अभि शूर मंद्से॥२॥ केते नरः इंद्र येते इषे येते सुम्नं सुऽध्यं ।
इयेक्षान् केते वाजाय असुर्याय हिन्विरे के अप्ऽसु स्वासुं उर्वरासु पौंस्ये॥३॥ भुवंः तं इंद्र बह्मणा महान् भुवंः विश्वेषु सवनेषु
यित्रयः भुवंः नृन् च्योत्नः विश्वेस्मिन् भरे ज्येष्ठः च मंत्रः विश्वऽच्षेणे॥४॥ अवं नु कं ज्यायान् यद्गऽवंनसः महीं ते ओमावां

कृष्टयंः विदुः असंः नु कं अजरंः वधीः च विश्वां इत् एता सर्वना तृतुमा कृषे॥ ॥ एता विश्वां सर्वना तृतुमा कृषे स्वयं सृतीः स-ह्मः यानि द्धिषे वरायते पाचै धर्मणे तना युद्धः मंचेः बसं उत्-ऽयतं वचेः॥ ६॥ येते विप्रब्रह्मऽकृतंः सुते सचा वसूनां च वसुनः च दावने प्रते सुनस्यं मनसा पृथा भुवन् मदे सुतस्यं सोम्यस्यं अधिसः॥ ९॥ ९॥

॥५१॥ मृहत् तत् उल्बं स्थिविरं तत् आसीृत् येनं आऽविष्टितः मुऽविवेशिष अपः विश्वाः अपृश्युत् ब्हुधा ते असे जातंऽवेदः तन्वः देवः एकः॥१॥ कः मा दुद्र्भे कृतमः सः देवः यः मे तन्वः ब्-हुधा परिऽअपंत्रयत् कं अहं मिनावृरुणा सियंति अपेः विश्वाः सुंऽइधः देव्ऽयानीः॥२॥ ऐच्छामता बहुधा जात्ऽवेदः प्रऽविष्टं अमे अप्रमु ओषंधीषु तं ता यमः ऋचिकेत् चिन्रभानी॰ द्शृऽ अंतुरुषात् अति ऽरोचेमानं ॥३॥ हो वात् अहं वृरुण् विभ्यंत् आयं न इत् एव मा युनर्जन् अर्च देवाः तस्यं मे तन्वः बहुधा निऽविष्टाः एतं अर्थे न चिकेत अहं अग्निः ॥४॥ आ इहि मनुः देव्ऽयुः यञ्जडकामः ऋरंऽकृत्यं तमिस क्षेषि ऋग्रे सुऽगान् पृथः कृगुह् देवुऽयानान् वहं ह्व्यानि सुऽमृनुस्यमानः॥५॥१०॥ अ्योः पूर्वे भातरः अर्थे एतं र्थीऽईव अध्वानं अनु आ अवरीवुः तस्मति भिया वृह्ण दूरं आयं गौरः न खेन्नोः अविजे ज्यायाः॥६॥ कुर्मः ते आयुः अजरं यत् अग्ने यथा युक्तः जात् ऽवेदः न रिष्याः अर्थ वृहासि सुऽमृन्स्यमानःभागंदेवेभ्यःह्विषःसुऽजात्॥७॥ प्रथाजान् मे अनु ऽयाजान् च केवेलान् जर्जस्वंतं ह्विषः द्त्र भागं घृतं च अपां पुरुषं च ओषधीनां अयेः च दीर्घ आयुः असु

স্ত্রণ ৮. স্ত্রণ ৭, ব॰ ৭३,] ॥ ३०৮॥ [म॰ १०. স্ত্রণ ৪. सू॰ ५३.

देवाः॥६॥ तवं प्र्याजाः अनुऽयाजाः च केवेले जर्जस्वंतः हु-विषः संतु भागाः तवं अग्ने युज्ञः अयं अस्तु सर्वः तुभ्यं नुम्तां प्र-ऽदिशः चर्तसः॥९॥११॥

॥५२॥ विश्वेदेवाः शास्तनं मा यथां इह होतां वृतः मनवे यत् निऽसद्यं प्रमे बृत् भाग्ऽधेयं यथां वः येनं पृथा ह्व्यं आ वः वहां-नि॥१॥ अहं होतां नि असीदं यजीयान् विश्वेदेवाः महतः मा जुनंति अहं ऽ अहः अश्विना आध्वंयं वां ब्रह्मा संऽ इत् भवति सा आऽहंतिः वां ॥२॥ अयं यः होतां किः कं सः यमस्यं कं अपि जहे यत् संऽ अंजंति देवाः अहं ऽ अहः जायते मा सिऽमां सि अध्येदेवाः दिधिरे ह्व्येऽवाहं अप-ऽम्लुक्तं बहु कृच्छा चरंतं अपिः विद्वान् यद्यं नः कल्प्याति पंचे-ऽयामं चिऽवृतं सप्तरतंतुं ॥४॥ आ वः यश्वि अमृत् ऽत्वं सुऽवीरं यथां वः देवाः वरिवः कर्राणि आ बाह्रोः वजं इंद्रस्य धेयां अध्येद्याः विश्वाः पृतंनाः ज्याति ॥५॥ चीर्णि श्वता ची सहस्राणि अ-प्रिं चिंशत् च देवाः नवं च अस्पर्यन् और्थन् घृतैः अस्तृणन् बहिः अस्मै आत् इत् होतारं नि असाद्यंत्॥६॥१२॥

॥५३॥ यं ऐच्छाम मनसा सः अयं आ अगात् यञ्जस्य विद्वान् पर्तषः चिकितान् सः नः युक्षत् देवऽताता यजीयान् नि हिसत्संत् अतंरः पूर्वः अस्मत्॥१॥ अराधिहोतां निऽसदां यजीयान् अभि प्रयासि सुऽधितानि हि ख्यत् यजामहै युञ्जियान् हंतं देवान् ई-ळामहै ईद्धान् आज्येन॥२॥ साध्वीं अकः देवऽवीतिं नः अद्यय- ञस्य जिद्धां अविदाम् गृद्धां सः आयुः आ अगात् सुरभिः वसानः

भद्रां अकः देवऽहूं तिं नः अद्य ॥३॥ तत् अद्य वाचः प्रथमं मसीय येनं असुरान् अभिदेवाः असाम जर्जेऽ अदः उत यित्यासः पंच जनाः ममहोचं जुष्धं ॥४॥ पंचे जनाः ममहोचं जुष्तां गीऽजा-ताः उत ये युज्ञियासः पृथिवी नः पार्थिवात् पातु ऋहंसः ऋत-रिस्रं दिव्यात् पातु अस्मान् ॥५॥१३॥ तंतुं तुन्वन् रर्जसः भानुं अनुं इहि ज्योतिषातः पृथः रुख्य धिया कृतान् अनुल्बणं वयत जोगुंवां अपः मनुः भव जनयं दैव्यं जनं॥६॥ अक्षऽनहः नह्यतन् जुत सोम्याः इष्कृंणुध्वं रुश्नाः आ जुत पिंशत अष्टाऽवधुरं वहत अभितः रथं येनं देवासंः अनयन् अभि प्रियं॥ १॥ अश्मन् ऽवती रीयते संरमध्यं उत् तिष्ठत प्रतर्त सखायः अर्च जहाम ये असन् अभेवाः शिवान् व्यं उत् तरेम् अभि वाजान्॥४॥ तष्टां मायाः वेत् अपसां अपः ऽतमः विभंत् पाचा देवऽपानानि शंऽतमा शिशीते नूनं प्रशुं सुऽऋायसं येनं वृश्वात् एतंशः ब्रह्मगाः पतिः ॥ ९॥ सतः नूनं कवयः सं शिशीत वाशीभिः याभिः अमृताय त-स्य विद्वांसः पदा गृह्यांनि कर्तन् येनं देवासः अमृत्ऽत्वं आन् शुः ॥१०॥ गर्भे योषां अद्धुः वृत्सं आसिनं अपीच्येन मनसा उत जि-इयां सः विश्वाहां सुऽमनाः योग्याः श्रुभि सिसासनिः वनते कारः इत् जितिं ॥११॥१४॥

॥५४॥ तां सुते की तिं मघ ऽवन् महि ऽता यत् ता भीते रोदं-सी' अहं येतां प्र आवः देवान् आ अतिरः दासं ओजंः प्रऽजाये त्ये यत् अशिक्षः इंद्र॥१॥ यत् अचरः त्त्वां ववृधानः बलानि इंद्र प्रऽबुवागाः जनेषु माया इत्साते यानि युडानि आहुः न अद्य शर्वं ननु पुरा विवित्ते॥१॥ के जं नुते महि मनं समस्य अस्मत् স্ত্রণ্ট. স্ত্রণ ৭. ব॰ ৭৩. ু ॥ ३৭০॥ [म॰ ৭০. স্ত্রণ্ড মু৽ ૫૫.

पूर्वे ऋषयः अतं आपुः यत् मातरं च पितरं च माकं अजनयथाः
तन्तंः स्वायाः॥३॥ चलारि ते अमुर्याणि नामं अदांभ्यानि महिषस्यमंति लं अंग तानि विश्वानि वित्से येभिः कमाणि मघऽवन्
चक्षं॥४॥ लं विश्वां द्धिषे केवंलानि यानि आविः या च गृहां
वसूनि कामं इत् मे मघऽवन् मा वि तारीः लं आऽज्ञाता लं इंद्र
असि दाता॥५॥ यः अद्धात् ज्योतिषि ज्योतिः अंतः यः असृजत् मधुना सं मधूनि अधं प्रियं शूषं इंद्राय मन्मं ब्रह्मऽकृतः बृहत्ऽचंक्यात् अवाचि ॥६॥१५॥

॥५५॥ दूरे तत् नामं गुह्यं पुराचैः यत् त्वा भीते अईयेतां व्-यःऽधे उत् ऋस्तभाः पृथिवीं द्यां ऋभी के भातुः पुत्रान् मघऽवन् तितिषाणः॥१॥ महत्तत्त्नामं गुद्धं पुरुऽस्पृक् येनं भूतं जनयः येन भव्यं प्रत्नं जातं ज्योतिः यत् अस्य प्रियं प्रियाः सं अविशंत पंचं॥२॥ आ रोदंसी' अपृणात् आ उत मध्यं पंचं देवान् ऋतुऽशः सप्तरसंप्र चतुंः ऽचिंशता पुरुधा वि चष्टे सऽ रूपेण ज्योतिषा वि-ऽवंतेन॥३॥ यत् उषः श्रीच्छः प्रथमा विऽभानां अर्जनयः येनं पुष्टस्य पुष्टं यत् ते जामिऽलं अवरं परस्याः महत् महत्याः असु-र्डलं एकें॥४॥ वि्डधुं दुद्राणं समने बहूनां युवनि संतै पुलितः जगार देवस्य पृश्य कार्यं मृहिऽता अद्य मुमारं सः ह्यः सं आन ॥५॥१६॥ शाक्त्रीना शाकः अह्णः सुऽपृर्णः आ यः महः पूर्रः स-नात् अनीळः यत् चिकेतं सत्यं इत् तत् न मोधं वसुं स्पाहे उत जेता उत दातां॥६॥ आ एभिः द्दे वृष्एयां पौंस्यानि येभिः औ-र्धात् वृच ऽहत्याय वृजी ये कर्मणः क्रियमाणस्य महा ऋते ऽकर्म उत्रञ्जायंत देवाः॥७॥ युजा कमीणि जनयन् विश्वऽञ्जीजाः

ञ्च॰ ৮. স্থ॰ ৭. ব॰ ৭৫.] ॥ ३११॥ [म॰ १०. স্থ॰ ४. सू॰ ५७.

अश्सिऽहा विश्वऽमंनाः तुराषाट् पीत्वी सोमंस्य दिवः आ वृ-धानः शूरंः निः युधा अधुमृत् दस्यून् ॥ ৮॥ १७॥

॥५६॥ इदं ने एकं पुरः कुं ने एकं तृतीयेन ज्योतिषा सं विश्-स्व सुंऽवेर्शने तुन्वः चार्रः एधि प्रियः देवानां प्रमे जनिचे॥१॥ तृनूः ते वाजिन् तुन्वं नयंती वामं ऋस्मभ्यं धातुं शर्मे तुभ्यं ऋहूंतः महः धुरुणाय देवान् दिविऽईव ज्योतिः स्वं आ मिमीयाः॥२॥ वाजी ऋसि वाजिनेन सुऽवेनीः सुवितः स्तोमं सुवितः दिवंगाः मुवितः धर्मे प्रथमा अनु सत्या सुवितः देवान् सुवितः अनु पत्म ॥३॥ महिसः एषां पितरः चन ईिश्रे देवाः देवेषु ऋद्धुः अपि ऋतुं सं ऋविव्युचुः उत यानि ऋतिषुः आ एषां तृनूषुं नि विवि-शुः पुनः ॥४॥ सर्हः ६भिः विश्वं परि चुऋमुः रजः पूर्वी धामानि अमिता मिमानाः तुनूषुं विश्वी भुवना नि येमिरे प्र असार्यंत पुरुध पुरुजाः अनु॥५॥ विधा सूनवः असुरं स्वःऽविदं आ अ-स्याप्यंत तृतीयेन कर्मणा स्वां प्रुडजां पितरः पित्रं सहः आ अवरिषु अद्धुः तंतुं आऽततं॥६॥ नावा न स्रोदः प्रऽदिशः पृ-थियाः स्वस्ति ५ भिः ऋति दुः ५ गानि विश्वा स्वां प्र५ जां बृहत्-ऽउंक्यः महिऽत्वा आ अवंरेषु अद्धाृत् आ परेषु ॥०॥१८॥

॥५०॥ मा प्रगाम पृषः वयं मा युद्धात् इंद्र सोमिनः मा अं-तः स्युः नः अरातयः॥१॥ यः युद्धस्य प्रश्तार्धनः तंतुः देवेषुं आ-ऽतंतः तं आऽहुंतं नृशीमहि॥२॥ मनः नु आहुवामहे नाराशंसेने सोमेन पितृ्णां च मन्मं ऽभिः ॥३॥ आ ते एतु मनः पुनः ऋते दक्षाय जीवसे ज्योक् च सूर्य हुशे॥४॥ पुनः नः पित्रः मनः द- ञ्च॰ ५. ञ्च॰ १. व॰ २२.] ॥ ३१२॥ [म॰१०. ञ्च॰४.सू॰५९.

दांतु दैव्यः जनः जीवं वातं सचेमहि॥५॥ व्यंसोम् वृते तवं मनः तन् षुं विभंतः प्रजाऽवंतः सचेमहि॥६॥१९॥

॥ पर ॥ यत्ते यमं वैवस्वतं मनः जगामं दूरकं तत्ते आ वर्त-यामिस इह स्वयाय जीवसे॥१॥ यत् ते दिवं यत् पृष्यिवीं मनः ज-गामं दूरकं तत्ते आ वर्त्यामुसि इह क्षयाय जीवसे॥२॥ यत्ते भूमिं चतुं: ८भृष्टिं मनः जगामं दूर्वं तत् ते आ वर्तयाम्सि इह क्षयाय जीवसे॥३॥ यत् ते चतसः प्रऽदिशः मनः जगामं दूरकं तत्ते आ वर्तयामसि इह स्वयाय जीवसे॥४॥ यत्ते समुद्रं ऋणेवं मनः जगामं दूरकं तत् ते आ वृत्यामसि इह श्रयाय जीवसे॥५॥ यत्ते मरीचीः प्रध्वतः मनः ज्यामं दूर्वं तत् ते आ वृत्यामसि इह ख्याय जीवसे॥६॥२०॥ यत् ते ऋपः यत् छोषंधीः मनः ज-गामं दूर्वं तत् ते आ वर्तयामसि इह ख्याय जीवसे॥०॥ यत् ते सूर्य यत् उषसं मनः जगामं दूर्कं तत् ते आ वर्त्याम्सि इह क्ष-याय जीवसे ॥ । । यत् ते पर्वतान् बृह्तः मनः जगामं दूर्कं तत् ते आ वर्त्यामसि इह स्वयाय जीवसे॥०॥ यत् ते विश्वं इदं जगत् मनः जगामं दूर्वं तत् ते आ वर्त्यामुसि इह ख्याय जीवसे॥१०॥ यत् ते पराः पराऽवतः मनः जगामं दूर्कं तत् ते आ वर्तयामसि इह ख्याय जीवसे ॥११॥ यत् ते भूतं च भव्यं च मनः जगामं दूरकं तत् ते आ वर्तयामसि इह स्वयाय जीवसे॥ १२॥२१॥

॥५९॥ प्रतारि आयुः प्रतारं नवीयः स्थाताराऽइव ऋतुं ऽम-ता रथस्य अधं व्यवानः उत् त्वीति अधि प्राऽत्रं सु निःऽच्धं- तिः जिहीतां॥१॥ सामन् नु राये निधिऽमत् नु अनं करामहे सु पुरुध श्रवांसि ता नः विश्वांनि जरिता मुमुत्तु पुरा ऽतुरं सु निः-ऽऋंतिः जिहीतां॥२॥ अभि सु अर्थः पौंस्यैः भवेम द्यौःन भूमिं गिरयं: न अजान् ता नः विश्वानि जरिता चिकेत पराऽत्रं सु निःऽऋंतिः जिहीतां ॥३॥ मो सुनः सोम मृत्यवे परा दाः प-श्येम नु सूर्ये उत्ऽचरंतं द्युऽभिः हितः जरिमा सु नः ऋस्तु प्रा-ऽत्रं सु निःऽऋं तिः जिहीतां ॥४॥ असुंऽनीते मनः अस्मासुं धा-र्य जीवातं वेसुप्रतिर नः आयुंः र्रंधिनः सूर्यस्य संऽहिषं घृतेनं तं तृन्वं वृध्यस्व॥५॥२२॥ असुंऽनीते पुनः असासुं चर्तुः पुनः प्राणं इह नुः धेहि भोगं ज्योक् पृश्येम् सूर्ये उत्रवरंतं अनुंडमते मृळयंनः स्वस्ति॥६॥ पुनंःनः असुं पृथिवी द्दातु पुनंः द्यौः देवी पुनः अंतरिक्षं पुनः नः सोमः तन्वं दुदातु पुनः पूषा पृथ्यां या स्वस्तिः॥९॥ शंरोदंसी'सुऽबंधंवे युही' ऋतस्यं मातरा भरतां अपं यत् रपं: द्योः पृथिवि श्रमा रपं: मो' सु ते किं चन आममत् ॥ ।। अवं हुके अवं चिका दिवः चरंति भेषजा क्षमा चरिष्णु ए-कुकं भरतां अपं यत् रपः द्योः पृष्यिवि सामा रपः मो' सु ते किं चन आममत्॥९॥ सं इंद्र ईर्य गां अनुड्वाहं यः आ अवहत् उ-शीनरां एयाः अनः भरतां अपं यत् रपः द्योः पृथिवि समा रपः मी' सुते किं चन आममत्॥ १०॥२३॥

॥६०॥ आ जनै तेष इसेंहणं माही नानां उपेऽस्तुतं अर्गन्म बि-श्रेतः नर्मः॥१॥ असेमातिं नि्डतोणेनं तेषं नि्डय्यिनं र्षं भजे-इर्रणस्य सत्इपेतिं॥२॥ यः जनीन् मृहिषान् इदेव अति इतस्यी पवीरवान् जत अपेवीरवान् युधा॥३॥ यस्य इस्वाकुः उपे वते अ॰ ८. अ॰ १. व॰ २६.] ॥ ३१४॥ [म॰ १०. अ॰ ५. सू॰ ६१.

रेवान् मरायी एधंते दिविऽईव पंचे कृष्टयः॥४॥ इंद्रे ख्रचा असंमानिषु रणंऽ प्रोष्ठेषु धार्य दिविऽईव सूर्ये हुणे॥५॥ अगस्यंस्य नत्-ऽभ्यः सप्ती' युन्छि रोहिता पृणीन् नि अक्तमीः अभि विश्वान् राजन् अराधसः॥६॥२४॥ अयं माता अयं पिता अयं जीवातुः आ अगमत् इदंतवं प्रऽसपेणं सुऽवंधो॰ आ इहि निः इहि॥९॥ य-णां युगं वर्चयां नहाँति धरुणांय कं एव दाधार्ते मनः जीवातंवे न मृत्यवे अथो' अरिष्ठऽतांतये॥६॥ यथां इयं पृष्यिवी मही दाधारं इमान् वनस्पतींन् एव दाधार्ते मनः जीवातंवे न मृत्यवे अथो' अरिष्ठऽतांतये॥९॥ यमात् अहं वैवस्वतात् सुऽवंधोः मनः आ अन्यं जीवातंवे न मृत्यवे अथो' अरिष्ठऽतांतये॥१०॥ न्यंक् वातंः अवं वाति न्यंक्तपति सूर्यः नीचीनं अध्या दुहे न्यंक्भवतु ते रपः ॥११॥ अयं मे हस्तः भगंऽवान् अयं मे भगंवत्ऽतरः अयं मे वि-श्वऽभेषजः अयं श्विवऽअभिमर्थनः॥ १२॥२५॥४॥

॥६१॥ इदं इत्या री द्रं गूर्तेऽवंचाः ब्रह्मं ऋतां श्रचां अंतः आ्राजी ऋाणा यत् अस्य पितरां मंह नेऽस्थाः पर्षत् प्वथे अहं न् आ
स्प्रहो तृं न्॥१॥ सः इत् दानायं दभ्याय वन्वन् व्यवानः सृदैः अस्प्रहो तृं व्याणः गूर्ते वंचः ऽतमः खोदंः न रेतः इतः ऽर्कति
सिंचत्॥२॥ मनः न येषुं हवं नेषु तिग्मं विषाः शव्यां वनुषः द्रवंता आयः श्रयीभिः तृ विऽनृम्णः अस्य अश्रीणीत आऽ दिशं गभंस्ती॥३॥ कृष्णा यत् गोषुं अस्णीषुं सीदंत् द्वः नपाता अश्विना हुवे वां वीतं मे यञ्चं आ गृतं मे अन्वं ववन्वांसां न इषं अस्मृंतऽभू०॥४॥ प्रिषष्ट यस्यं वीर इक्षेमे इष्णत् अनुं इस्थितं नु नयः
अपं औहत् पुनः तत् आ वृह्ति यत् कनायाः दुहितः आ अनुं-

ऽभृतं अनुवा॥५॥२६॥ मध्यायत् क्वें अभवत् अभीके कामं कृ-खाने पितरि युवत्यां मनानक्रेतः जहुतुः विऽयंता सानौ नि-ऽसिक्तं सुऽकृतस्यं योनौं॥६॥ पिता यत् स्वांदुहितरं ऋधिऽस्कन् स्मया रेतः संऽज्यमानः नि सिंचत् सुऽआध्यः अजन्यन् बसं देवाः वास्तोः पतिं बृतुऽपां निः ऋतृक्षुन्॥९॥ सः ई वृषां न फेनं अस्यत् आजी समत् आ परा ऐत् अपं द्भऽचेताः सरत् पदा न दर्क्षिणा पुराऽवृक्नताः नु मे पृश्न्यः जुगृभ्रे॥४॥ मुक्षु न वर्ह्सः प्रजायोः उपन्दिः ऋग्निं न नुप्रः उपं सीर्त् ऊर्धः सनिता इध्मं सनिता उत वाजै सः धृती जुड्डे सहसा युविऽयुत्॥०॥ मृक्षु कुना-याः सुख्यं नवंऽग्वाः ऋतं वदंतः ऋतऽयुं क्तिं अग्मन् ड्विऽबहेंसः ये उपं गोपं आ अगुः अद्धिणासः अर्चुता दुधुक्षन्॥१०॥२०॥ मशुक्तनायाः सुख्यं नवीयः राधः नरेतः कृतं इत् तुर्एयन् श्रुचि यत् ते रेक्णः आ अर्यजंत सुब्ःऽदुर्घायाः पर्यः उस्त्रियायाः॥१९॥ पृष्या यत् पृष्या विऽयुता बुधंतं इति ब्रवीति वृक्तरि ररांगः वसीः व्सुडला कारवं अनेहा विश्वं विवेष्टि द्रविणं उपं खु॥१२॥ तत् इत् नु अस्य परिऽसद्यानः अग्मन् पुरु सदैतः नामेदं विभित्सन् वि शुष्णंस्य संऽयंथितं अनुवी विदत् पुरुष्प्रजातस्यं गुहा यत् ॥१३॥भगैः हु नामं जुत यस्यं देवाः स्वः न ये चिऽस्धस्ये निऽसेदुः अ्याः ह नामं उत जातऽ वेदाः श्रुधिनुः होतः ऋतस्यं होतां अ-ध्रुक्॥ १४॥ उत त्या मे रौद्री ऋचिंडमंता नासत्यौ इंद्र गूर्तये य-जंध्ये मनुष्तत् वृक्तऽबंहिषेररांणा मंदू हितऽप्रयसा विखु यज्यू ' ॥१५॥२६॥ अयं स्तुतः राजां वृद्धि वेधाः अपः च विप्रः तरित स्वऽसेतुः सः कुक्षीवंतं रेजयुत् सः अप्रिं ने मिं न चुकं अवैतः र-घुऽदु॥१६॥ सः डिऽबंधुः वैतर्णः यष्टा स्वःऽधुं धेनुं ऋस्वं दुह-

ध्ये सं यत् मिचावर्रणा वृंजे उक्षेः ज्येष्ठेभिः ऋर्यमणं वर्ष्णः ॥१९॥ तत्रवंधुः सूरिः द्वि ते धियंऽधाः नाभानेदिष्ठः रुपति प्रवेनंत्सानः नाभिः परमा अस्य वा घ अहं तत् पश्चा कतिथः चित् ञ्रास॥१८॥ इयं मे नाभिः इह मे सघऽस्यं इमे मे देवाः ऋयं ञ्चस्मि सर्वैः विऽजाः अहं प्रथम्ऽजाः ऋतस्यं द्दं धेनुः अदुहत् जायमाना॥१९॥ ऋधं ञ्चासु मंद्रः ऋरतिः विभाऽवां ऋवं स्यति डिऽवर्तेनिः वनेषार् ऊर्धा यत् श्रेणिः न शिशुः दन् मक्षु स्थिरं शेऽवृधं सूत् माता॥२०॥२०॥ अधं गार्वः उपंऽमातिं कनायाः अनुं श्वांतस्यं कस्यं चित् परां ईयुः श्रुधि तं सुऽद्विणः नः तं याद् आष्युऽमस्यं वृवृधे सूनृताभिः॥२१॥ अधं तं इंद्र विडि अस्मान् मुहः राये नृऽप्ते वर्जंऽबाहुः रक्षं चु नुः मुघीनंः पाहि सूरीन् अनेहर्सः ते हरिऽवः अभिष्टी॥२२॥ अधं यत् राजाना गीऽदंष्टी सर्त सर्एयुः कारवे जर्एयुः विप्रः प्रेष्ठः सः हि एषां बभूवं परां च वर्षात् उत प्षत् एनान्॥२३॥ अधं नु अस्य जेन्यस्य पुष्टौ वृषां रेभंतः ईमहे तत् जं नु सुरायुः अस्य सूनुः अर्थः विप्रः च असि श्रवंसः चु सातौ॥ २४॥ युवोः यदि सुख्यायं अस्मे' श्रधीय स्तीमं जुजुषे नमस्वान् विश्वचं यस्मिन् श्रा गिरः संऽर्देचीः पूर्वीऽदेव गातुः दार्थत् सूनृतयि॥२५॥ सः गृणानः ऋत्ऽभिः देवऽवान् इति सुऽबंधुः नर्मसा सुऽबुक्तैः वर्धत् बुक्यैः वर्चःऽभिः आ हि नूनं वि अध्वा एति पर्यसः उम्मियायाः ॥२६॥ ते कुं सु नुः महः युज्नाः भूत देवासः जतये सऽजीषाः ये वाजान् अनयत वि-ऽयंतः ये स्य निुऽचेतारः ऋंमूराः॥२७॥३०॥१॥

[॥]६२॥ ये युझेनं दक्षिणया संऽऋकाः इंद्रस्य सुख्यं ऋमृत्ऽत्वं

ञ्चान्य तेभ्यः भद्रं ऋंगिरसः वः श्रम्तु प्रति गृभ्णीत मान्वं सुऽमे-धसः॥१॥ ये उत्ऽञ्जार्जन् पितरः गोऽमयं वसुं ऋतेन अभिंदन् परिवासरे वलं दीर्घायुऽत्वं आंगिर्सः वः अस्तु प्रति गृभ्णीत मा-न्वं सुडमेध्सः॥शा ये ऋतेनं सूर्ये आ अरोहयन् दिवि अप्रथयन् पृथिवीं मातरं विसुप्रजाः उत्वं अंगिर्सः वः अस्तु प्रति गृभणीत मान्वं सुडमेधसः॥३॥ अयं नाभां वद्ति व्लगु वः गृहे देवंऽपु-नाः ऋषयः तत् शृणोतन् सुऽब्रह्मएयं अंगिरसः वः अस्तु प्रति गृभ्णीत मान्वं सुडमेधसः॥४॥ विडरूपासः इत् ऋषंयः ते इत् गुंभीरऽवेपसः ते अंगिरसः सूनवंः ते अप्रेः परि जुिं ॥ ॥ १॥ ये अयेः परि जु जिरे विऽ रूपासः द्विः परि नवंऽग्वः नु दर्शंऽग्वः अंगिरःऽतमः सची देवेषु मृहृते॥६॥ इंद्रेण युजा निः सृजंत वा-घतः वर्जं गोऽमंतं अश्वनं सहसं मे दर्दतः अष्टऽकार्यः श्रवः दे-वेषुं अऋत्॥७॥ प्र नूनं जायतां अयं मनुः तोकांऽइव रोहुतु यः सहसं श्तऽअंश्वं सद्यः दानायं महिते॥६॥ न तं अश्वीति कः चन द्विः ऽईव सानुं ऋष्ऽरभं साव्यर्थस्य दक्षिणा वि सिंधुः ऽइव प-प्रथे॥ ०॥ जत दासा पर्िड विषे सात्ड दिष्टी ॰ गोड परी ग्रासा यदुः तुर्वः च मुमहे॥१०॥ सहस्रऽदाः यामुऽनीः मा रिषत् मनुः सूर्येण अस्य यतमाना एतु दक्षिणा सार्वर्णेः देवाः प्र तिरंतु आयुः य-स्मिन् अर्थाताः असेनाम वाजै॥११॥२॥

॥६३॥ प्राऽवतः ये दिधिषंते आयं मनुऽप्रीतासः जनिम विवस्तंतः य्यातेः ये नृहुष्यस्य वृहिषि देवाः आसंते ते अधि बु-वृंतु नः॥१॥ विश्वा हि वः नृमस्यानि वंद्यां नामानि देवाः उत युज्ञियानि वः ये स्य जाताः अदितेः अत्ऽभ्यः परि ये पृष्वित्याः ते

में इह खुत हवं ॥२॥ येभ्यः माता मधुंऽमत् पिन्वंते पयः पीयूंषं द्योः ऋदितिः ऋद्रिऽबहीः चुक्यऽर्शुष्मान् वृष्ऽभुरान् सुऽञ्ज-प्रसः तान् आदित्यान् अनुं मृद् स्वस्तये॥३॥ नृऽचर्यासः अनि-ऽमिषंतः ऋर्हणां बृहत् देवासः अमृत् ऽतं आनु शः ज्योतिः ऽरं-थाः ऋहिऽमायाः ऋनागमः द्विः वृष्मार्णं वृम्ते स्वृस्तये॥४॥ सुंऽराजः ये सुऽवृधः युज्ञं आऽयुयुः अपंरिऽक्नृताः द्धिरे दिवि स्यंतान् आविवास् नमंसासुवृक्तिऽभिः महः आदित्यान् अ-दितिं स्वस्तये॥५॥३॥ कः वः स्तोमं राधित यं जुजीषथ विश्वे दे-वासः मनुषः यति स्थनं कः वः ऋध्वरं तुविऽजाताः ऋरं करत्यः नुः पर्वत् अति अहैः स्व स्तये॥६॥ येभ्यैः हो वा प्रथमां आऽयेजे मनुः समिडऽ अप्रिः मनसा स्पन्न होतृऽभिः ते आदित्याः अभयं शर्म युद्धत सुडगा नः कर्त सुडपथा स्वस्तये॥७॥ ये ईशिरे भवं-नस्य प्रऽचेतसः विश्वस्य स्थातुः जर्गतः च मंतवः ते नः कृतात् अकृतात् एनंसः परि अद्य देवासः पिपृत् स्वस्तये॥६॥ भरेषु इंद्रं सुऽहवं ह्वामहे ऋंहःऽमुचं सुऽकृतं देवं जनं ऋग्निं मिचं वर्रणं सातये भगं द्यावापृथिवी' मुरुतः स्वस्तये॥०॥ सुऽवामाणं पृ-थिवीं द्यां अनेहसंसुऽशमीणं अदितिं सुऽप्रनीतिं देवी नावं सु-ऽञ्जरिचां ञ्रनांगमं ञ्रसंवंतीं ञा रहेम स्वस्तये॥१०॥४॥ विश्वे युज्वाः अधि वोचत् जतये वायध्यं नःदुःऽएवायाः अभिऽहृतः मृत्यया वः देवऽहूंत्या हुवेम शृख्ताः देवाः अवसे स्वस्तये॥१९॥ अपं अमीवां अपं विश्वां अनाहुतिं अपं अरातिं दुःऽविद्वां अघुऽयतः आरे देवाः बेषंः अस्मत् युयोतन् उरु नः शर्मे यच्छत स्वस्तर्ये॥१२॥ अरिष्टः सः मतैः विर्श्वः एधते प्र प्रऽजाभिः जायते धर्मणः परि यं आदित्यासः नयंथ सुनीतिऽभिः अति विश्वनि

दुःऽइता स्वस्तये॥१३॥ यं देवासः अवंश वार्जं इसाती यं मूर्-ऽसाता मृहतः हिते धने प्रातःऽयावनि रथं इंद्र सान् सिं अरिषंतं आ हहेम स्वस्तये॥१४॥ स्वस्ति नः पृथ्यास धन्वं ऽसु स्वस्ति अप्-ऽसु वृज्ञने स्वंःऽवित स्वस्ति नः पृष्ठकृषेषुं योनिषु स्वस्ति राये महतः द्धातन्॥१५॥ स्वस्तिः इत् हि प्रऽपेथे श्रेष्ठां रेक्णंस्वती अभिया वामं एति सानः अमा सो अरेणे नि पातु सुऽआवे्शा भवतु देवऽगोपा॥१६॥ एव अतेः सूनुः अवीवृधत् वः विश्वे आ-दित्याः अदिते मनीषी ईशानासः नरः अमेर्वेन अस्ति जनः दिव्यः गयेन॥१९॥५॥

॥६४॥ क्या देवानां कृतमस्यं यामेनि सुऽमंतुं नामं शृख्तां मनामहे कः मुळाति कतमः नः मयः करत् कतमः जती अभि आ ववर्ति॥१॥ ऋतुऽयंति ऋतंवः हृत्ऽसु धीतयः वेनंति वे-नाः पतयैति आ दिशंः न मुर्हिता विद्यते अन्यः एभ्यः देवेषु मे अधि कामाः अयंसत्॥२॥ नराशंसं वा पूषणं अगोह्यं अपि देव-ऽइंडं अभि अर्चेसे गिरा सूर्यामासा चंद्रमंसा यमं दिवि चितं वातं उषसं अनुं अश्विनां ॥३॥ कृषा कृविः तुविऽरवान् कर्या गिरा बृह्स्पतिः व्वृध्ते सुवृक्तिऽभिः अजः एकेऽपात् सुऽहवे-भिः ऋकं ऽभिः ऋहिः शृणोृतु बुध्यः हवीमनि ॥४॥ दर्सस्य वा अदिते जन्मनि वते राजाना मित्रावरुणा आ विवासिस अतू-तेऽपंथाः पुरुऽरथः अर्थमा सप्तऽहीता विषुऽरूपेषु जन्मेऽसु ॥५॥६॥ ते नः अवितः ह्वन्ऽश्रुतः हवं विश्वं शृखंतु वाजिनः मितऽद्रवः सहस्र इसाः मेधसातौ ऽइव त्मनां महः ये धनं संऽइ-येषुं जुिभरे ॥६॥ प्रवः वायुं र्ष्यु उयु जं पुरंऽधिं स्तोमैः कृणुध्वं स्-

ख्यायं पूषणं ते हिद्वस्यं स्वितुः सवीमिन ऋतुं सचैते स्ऽचितः सऽचेतसः॥७॥ चिः सप्त सुद्धाः नृद्धः मुहीः अपः वनस्पतीन् पर्वतान् अप्रिं जतये कृशानुं अस्तृं न् तिष्यं सुधऽस्ये आ रुद्रं रुद्रेषुं स्द्रियंहुवामृह्॥ । सरस्वती स्रयुः सिंधुः क्रिं िं मृहः मृहीः अवंसा आ युंतु वर्षाणीः देवीः आपंः मातरः सूद्यिन्वंः घृतऽवंत् पर्यः मधुंऽमत् नः ऋचेत्॥०॥ जुत माता बृह्त्ऽद्वा शृणोतु नः लष्टा देवेभिः जनिऽभिः पिता वर्चः ऋभुद्धाः वार्जः रथःपितः भगः रखः शंसः श्रमानस्यं पातु नः॥१०॥९॥ रखः संऽदृष्टी पितुमान्ऽइव ख्रयंः भुद्रा रुद्राणां मुरुतां उपं उस्तुतिः गोभिः स्याम् यूश्सः जनेषु आ सद्दिवासः इळ्या स्चेम्हि॥११॥ यां मे धियं मर्तः इंद्रे देवाः अदंदात वृह्णु मिन् यूयं तां पीपयत प-यंसाऽइव धेनुं कुवित् गिरः अधि रथे वहां या १२॥ कुवित् अंग प्रति यथा चित् अस्य नः स्डजात्यस्य म्रुतः बुबोधय नाभा यच प्रथमं सुं इनसामहे तर्च जामि इतं ऋदितिः द्धातु नुः ॥१३॥ ते हि द्यावीपृथिवी' मांतरा मही'देवी'देवान् जन्मना युज्ञिये'इ-तः उभे विभृतः उभयं भरीं मऽभिः पुरु रेतांसि पितृऽभिः च सिं-चतः॥१४॥ विसा होचा विश्वं अश्वोति वायं बृहस्पतिः अरमंतिः पनीयसी यावां यचं मधुऽसुत् उच्यते वृहत् अवीवशंत मृति-ऽभिः मृनीिषणः॥१५॥ एव कृविः तुविऽरवान् ऋतुऽज्ञाः टु-विग्रस्युः द्रविग्रसः चुकानः उक्येभिः अर्च मतिऽभिः च विप्रः अपीपयत् गर्यः दिव्यानि जन्मं॥१६॥ एव स्रतेः सूनुः अवीवृधत् वः विश्वे आदित्याः अदिते मनीषी ईशानासः नरः अमेर्त्येन अ-स्तावि जनः द्याः गयेन॥१९॥६॥

॥६५॥ अप्रिः इंद्रः वर्षणः मित्रः अर्यमा वायुः पूषा सरस्वती स्ऽजोषंसः श्रादित्याः विष्णुः स्रुतः स्वः बृहत् सोमः हुद्रः अ-दितिः ब्रह्मणः पतिः॥१॥ इंद्रामी वृत्र इत्येषु सत् ५ पती । मिथः हिन्वाना तन्वा संऽश्लोकसा श्रंतरिष्ठं महि श्ला पृष्ठः श्लोजसा सो-मंः घृत्ऽश्रीः महिमानं ईरयंन्॥२॥ तेषां हि मह्ना महतां अनुवे-णां स्तोमान् इयंभि ऋतुऽज्ञाः ऋतुऽवृधां ये ऋपावं ऋणीवं चि-चऽराधसः ते नः रास्तां महये सुऽिमचाः॥३॥ स्वःऽनरं ऋंत-रिक्षाणि रोचना द्यावाभूमी' पृथिवीं खंभुः ओजसा पृक्षाः ऽईव महयैतः सुऽरातयः देवाः स्तवंते मनुषाय सूरयः ॥४॥ मिचाय शिख् वर्रणाय दार्श्वे या संऽराजां मनसा न प्रऽयुच्छेतः ययौः धामं धर्मेणा रोचंते बृहत् ययोः उभे रोदंसी नाधंसी वृती॥॥॥ ॥९॥ या गौः वर्ते निं परिऽएति निःऽकृतं पयः दुहीना बत्ऽनीः अवारतः सा प्रव ब्रवाणा वर्षणाय दाणुषे देवेभ्यः दाश्त ह्विषां विवस्वते॥६॥ दिवस्मः ऋग्निऽजिद्धाः ऋत्ऽवृधः ऋतस्यं यो-निं विऽमृशंतः आसते द्यां स्कुभिती अपः आ चुतुः ओजंसा युइं जनिती तन्वि नि ममृजुः॥७॥ पुरिऽक्षितां पितरां पूर्वेऽजावं-री॰ ऋतस्यं योनां क्षयतः संऽञ्जोकसा द्यावांपृष्यिवीः वरुणाय सऽवंते ॰ घृतऽवंत् पर्यः मुँहिषायं पिन्वतः॥ ।। पुर्जन्यावातां वु-ष्मा पुरीषिणां इंद्रवायू' वर्षणः मित्रः अर्यमा देवान् आदि-त्यान् अदितिं हवामहे ये पार्थिवासः दिव्यासः अप्डमु ये॥०॥ लष्टारं वायुं ऋभवः यः ओहंते दैव्या होतारी उषसं स्वस्तये बृह-स्पतिं वृच्डखादं सुडमेधसं इंद्रियं सोमं धुन्डसाः कं ईमहे॥१०॥ ॥१०॥ बसंगां अर्थं जनंयंतः ओषंधीः वनस्पतीन् पृथिवीं पर्व-तान् अपः सूर्ये दिवि रोह्यंतः सुऽदानंवः आयी वता विऽसृ-PART II.

ञ्च॰ ৮. ञ्च॰ २. व॰ १३.] ॥ ३२२॥ [म॰ १०. ञ्च॰ ५. सू॰ ६६.

जंतंः अधि स्मि॥११॥ भुज्यं अहंसः पिपृषः निः अश्विना श्यावं पुचं वृधिऽमत्याः अजिन्वतं कम्ऽद्युवं विऽम्दायं जह्षुः युवं विष्णाप्वं विश्वंकाय अवं मृज्यः॥१२॥ पावीरवी तन्यतः एकं-ऽपात् अजः दिवः धृता सिंधुः आपः समुद्रियः विश्वं देवासः शृ-ण्वन् वचौिस मे सरस्वती सह धीिभः पुरंऽध्या॥१३॥ विश्वं दे-वाः सह धीिभः पुरंऽध्या मनीः यजंत्राः अमृताः ऋतऽद्याः रा-तिऽसाचः अभिऽसाचः स्वःऽविदः स्वः गिरः बस्नं सुऽज्कं जु-षेरत॥१४॥ देवान् विसेष्ठः अमृतान् व्वदे ये विश्वां भुवंना अ-भिप्रऽतस्युः ते नः रासंतां जरुऽगायं अद्यय्यं पात् स्वस्तिऽभिः सदी नः॥१५॥११॥

॥६६॥ देवान् हुवे बृहत्ऽश्रवसः स्वस्तये ज्योतिःऽकृतः श्र-ध्यरस्यं प्रऽचेतसः ये वृवृधः प्रऽत्रां विश्वऽवेदसः इंद्रेऽज्येष्ठासः श्रमृताः स्वाऽवृधः॥१॥ इंद्रेऽप्रसृताः वर्रण्ऽप्रशिष्टाः ये सूर्यस्य ज्योतिषःभागं श्रानुश्रः म्रुत्ऽगं खे वृजने मन्मधीमहि माघीने युत्तं जन्यंत सूर्यः॥१॥ इंद्रेः वसुंऽभिः पिरं पातु नः गयं श्रादि-त्येः नः श्रदितिः श्रमे युक्ततु रुद्रः रुद्रेभिः देवः मृळ्याति नः त्वष्टां नः ग्राभिः सुवितायं जिन्वतु॥३॥ श्रदितिः द्यावापृथिवी स्वतं महत् इंद्राविष्णूं म्रुतंः स्वः बृहत् देवान् श्रादित्यान् श्रवंसे हु-वामहे वसून् रुद्रान् स्वितारं सुऽदंसंसं ॥४॥ सरस्वान् धीभिः वर्रणः धृतऽवतः पूषा विष्णुं महिमा वायुः श्रवितां ब्रह्मऽकृतः श्रमृताः विश्वऽवेदसः श्रमे नः यंसन् चिऽवर्ष्यं श्रहंसः॥५॥ ॥१२॥ वृषां युत्तः वृष्णाः संतु युद्धियाः वृष्णः देवाः वृष्णः हृविः-ऽकृतः वृष्णा द्यावापृथिवी स्वतः वर्षाः वृष्णः द्वाः वृष्णः हृविः-

वृष्डसुभं:॥६॥ अप्रीषोमां वृषंगा वार्जंडसातये पुरुष्ठप्रशस्ता वृषंगी उपं ब्रुवे यी इंजिरे वृषंगाः देवऽयञ्ययां ता नः शर्म चि-ऽवर्रूषं वि यंसुतः॥७॥ धृतऽवंताः सुचियाः युज्ञनिःऽकृतः बृ-हुन्ऽद्वाः ऋष्वराणां ऋभिऽश्रियंः ऋप्निऽहोतारः ऋनुऽसापंः अदुहैः अपः असृज्न अनुं वृच्ऽतूर्ये॥६॥ द्यावीपृथिवी जनयन् अभि वृता आपः ओषंधीः वृनिनानि युद्धियां अंतरिष्ठां स्वः आ पृपुः जतये वर्षे देवासः तुन्वि नि मृमृजुः ॥०॥ धृतीरः दिवः सु-भवः सुऽहस्ताः वातापुर्जन्या मृहिषस्य तुन्यतोः आपः ओषंधीः प्र तिरंतु नः गिरंः भगः रातिः वाजिनः यंतु मे हवं॥१०॥१३॥ समुद्रः सिंधुः रजः अंतरिक्षं अजः एकंऽपात् तन्यित्नुः अर्णवः अहिः वुध्यः पृण्वत् वचांसि मे विश्वे देवासः उत सूरयः मर्म ॥११॥ स्यामं वः मनवः देवऽवीतये प्रांचं नः यु प्र न्यत साधु-ऽया आदित्याः रुद्राः वसवः सुऽदानवः इमा बसं श्स्यमानानि जिन्वत्॥१२॥ दैव्या होतारा प्रथमा पुरः ऽहिता सुतस्य पंथां अ-नुं एमि साधुऽया क्षेत्रंस्य पतिं प्रतिऽवेशं ईमहे विश्वान् देवान् अमृतान् अप्रेऽयुक्छतः॥१३॥ वसिष्ठासः पितृऽवत् वाचं अऋत् देवान् ईळानाः ऋषिऽवत् स्वुस्तये प्रीताःऽईव ज्ञातयः कामै आऽइत्यं अस्मे' देवासः अवं धूनुत् वसुं ॥१४॥ देवान् वसिष्ठः अमृतान् व्वंदे ये विश्वां भुवना अभि प्रश्तस्युः ते नः रासंतां उ-र्ऽगायं ऋद्य यूयं पात स्वस्तिऽभिः सदीनः॥१५॥१४॥

॥६१॥ इमां धियं स्पारशीषांि पिता नः ऋत् उप्रजातां बृह्तीं अविंद्त तुरीयं स्वित् जन्यत् विश्वऽजन्यः अयास्यः उक्थं इंद्रीय शंसीन्॥१॥ ऋतं शंसीतः ऋजु दीध्यानाः द्विः पुचासः असुरस्य

वीराः विप्रं पदं ऋंगिरसः द्धानाः यञ्जस्यं धामं प्रथमं मनंत॥२॥ हुंसैःऽईव सर्खिऽभिः वावंदत्ऽभिः अश्मन्ऽमयोनि नहेना विऽञ्जस्यंन् बृहस्पतिः ञ्रभिऽकिनंत्रदत् गाः उत प्र श्रुस्तौत् उत् च विद्वान् अगायत्॥३॥ अवः द्वाभ्यां प्रः एकया गाः गुहां ति-ष्टंतीः अनृतस्य सेतौ बृह्स्पतिः तमंसि ज्योतिः इच्छन् उत् उसाः आ अकः वि हि तिस्रः आवंः ।। ४॥ विऽभिद्यं पुरं शयथां ई अ-पाचीं निः चीणि सानं उद्ऽधेः ऋकृंतृत् बृह्स्पतिः उषसं सूर्ये गां अर्के विवेद स्तुनयंन्ऽइव द्योः॥५॥ इंद्रः वृत्नं रुक्षितारं दुर्घानां करेगंऽइव वि चुकर्त रवेगा स्वेदांजिऽभिः आऽशिरं इच्छमा-नः अरोदयत् पृणिं आ गाः अमुष्णात् ॥ ६॥ १५॥ सः ई सत्येभिः सर्खिऽभिः शुचत्ऽभिः गोऽधायसं वि धन्ऽसैः ऋदुर्दः श्रह्मणः पतिः वृषंऽभिः वराहैः घर्मेऽस्वेदेभिः द्रविणं वि ञ्चान्ट्॥ ॥ ते सत्येनं मनसा गीऽपंतिं गाः इयानासंः इषण्यंत धीभिः बृह-स्पतिः मिषःऽ अवद्यपेभिः उत् उसियाः अमृज्तु स्व्युक्ऽभिः ॥ ।। तं वर्धयैतः मतिऽभिः शिवाभिः सिंहंऽईव नानदतं सध-ऽस्थे बृहस्पतिं वृषं णं पूर्रऽसाती भरेंऽभरे अनुं मदेम जिष्णुं॥०॥ यदा वाजं असेनत् विश्वऽरूपं आद्यां अरुखत् उत्ऽतराणि सद्यं बृहस्पतिं वृषंणं वर्धयंतः नानां संतः बिश्रंतः ज्योतिः आसा ॥१०॥ सृत्यां आऽ शिषं कृणुत् व्यः ऽधे कीरिं चित् हि अवंश स्वे-भिः एवैः पृष्वा मृधः अपमृवंतु विश्वाः तत् रोट्सी शृणुतं विश्वं-ऽइन्वे॰ ॥११॥ इंद्रः मुह्रा महुतः ऋणेवस्यं वि मूधीनं ऋभिनत् अर्बुदस्य अहन् अहिं अरिणात् सप्त सिंधून् देवैः द्यावापृथिवी' प्रअवतं नः॥१२॥१६॥

॥६६॥ उद्ऽप्रतः न वयः रक्षमाणाः वावंदतः अभियंस्य-ऽइव घोषाः गिरिऽभ्रजः न जर्मयः मदंतः बृह्स्पतिं ऋभि ऋकाः अनावन् ॥१॥ सं गोभिः आंगिरसः नर्समागः भगःऽइव इत् अर्थमणं निनाय जने मित्रः न दंऽपंती॰ अनुक्ति वृहंस्पते वाजयं ञ्चार्रान्ऽइव ञ्चाजी॥२॥ साधुऽञ्चर्याः ञ्चतिषिनीः दुषिराः स्पा-हीः सुऽवर्णाः अनुवृद्यऽह्माः बृह्स्यतिः पर्वतेभ्यः विऽतूर्ये निः गाः जपे यवंऽइव स्थिविऽभ्यः॥३॥ आऽप्रुषायन् मधुना ऋत-स्यं योनिं अवुऽश्चिपन् अकः उल्कांऽईव द्योः वृह्स्पतिः उड्डरंन् अरमनः गाः भूम्याः उज्ञाऽइव वि त्वचं विभेद्॥४॥ अपं ज्योति-षा तमः ऋंतरिक्षात् उद्गः शीपोलंऽइव वातः ऋाजत् बृहस्पतिः ञ्चनुऽमृश्यं वृलस्यं ञुभंऽ ईव वातः ञ्चा चक्रे ञ्चा गाः॥५॥ यदा वलस्यं पीयंतः जसुँभेत् बृह्स्पतिः ऋग्नितपः ऽभिः ऋकैः दत्ऽभिः न जिहा परिऽविष्टं आदंत् आविः निऽधीन् अकृणीत् उसियां-णां॥६॥१९॥ वृह्स्पतिः अमंत हित्यत् आसां नामं स्वरीणां स-दंने गुहा यत् आंडाऽइंव भित्वा श्कुनस्य गर्भे उत् उद्मियाः पर्व-तस्य त्मनां आजत्॥ ९॥ अश्वां अपिंऽनडं मधुं परि अपुरयत् म-त्सं न दीने उदनि श्वियंतं निः तत् जुभार चुमसं न वृक्षात् बृहु-स्पतिः विऽर्वेणं विऽकृत्यं ॥ ।। सः उषां ऋविंद्त् सः स्वः॰ सः अप्रिं सः अर्केणं वि ब बाधे तमां सि बृहुस्पतिः गोऽवंपुषः वलस्यं निः मुज्जानं न पर्वेणः जुभारु॥ शाहिमाऽईव पूर्णा मुषिता वना-नि बृह्स्पतिना अकृप्यत् वृलः गाः अनुनुऽकृत्यं अपुनः चुकार् यात् सूर्यामासां मियः उत्ऽचरातः॥१०॥ अभि श्यावं न कृषं-नेभिः अर्थं नर्श्वभिः पितरं द्यां अपिंशन् राज्यां तमः अद्धुः ज्योतिः अहंन् बृह्स्पतिः भिनत् अद्रिं विदत् गाः॥११॥ इदं अ-

अ॰ ८. अ॰ २. व॰ २०.] ॥ ३२६॥ [म॰ १०: अ॰ ६. सू॰ ६९.

कर्म नमः अधियायं यः पूर्वीः अनुं आऽनोनंवीति बृह्स्पतिः सः हि गोभिः सः अधिः सः वीरेभिः सः नृऽभिः नः वयः धात् ॥ १२॥ १৮॥ ॥॥

॥६०॥ भुद्राः ऋग्नेः वृधिऽऋषस्यं सुंऽहर्यः वामी प्रऽनीतिः मुऽरणाः उपंऽइतयः यत् ई सुऽिम्चाः विशः अये इंधते घृतेन आऽहुंतः जर्ते दविद्युतत्॥१॥ घृतं ऋग्नेः वधिऽऋषस्यं वधैनं घृतं अनं घृतं जं अस्य मेर्दनं घृतेनं आऽहुतः उर्विया वि पृप्रे थे मूर्यःऽइव रोच्ते सुपिःऽञ्चासुतिः॥२॥ यत् ते मनुः यत् ञ्चनीकं सुऽिम् चः सुंऽई्धे ऋग्ने तत् इदं नवीयः सः रेवत् शोच सः गिरः जुषस्व सः वाजं दुर्षि सः इह श्रवंः धाः ॥३॥ यं ला पूर्वे ईिळ्तः वृधिऽऋषः संऽर्धे ऋग्नेसः इदंजुष्टव् सः नः स्तिऽपाः उत्मव तुनूऽपाः दा्चं रुखस्व यत् इदं ते ऋस्मे ॥४॥ भवं द्युसी वाधि-ऽऋष्यु उत गोपाः मा ला तारीत् ऋभिऽमोतिः जनीनां पूरीः-ऽइव धृष्णुः च्यवंनः सुऽिम् चः प्र नु वो चं वाधिऽऋषस्य नाम ॥५॥ सं अज्यो पर्वत्यो वसूनि दासी वृत्राणि आयी जिगेष पूरः-ऽइव धृष्णुः च्यवनः जनानां तं ऋग्ने पृतनाऽयून् ऋभि स्याः॥६॥ ॥१९॥ दीर्घेऽतंतुः बृहत्ऽउंद्या अयं अप्रिः सहसंऽस्तरीः शतsनींथः ऋभ्वां द्युऽमान् द्युमत्ऽसुं नृऽभिः मृज्यमानः सुऽमि<u></u>चेषुं दीद्यः देवयत्ऽसं ॥ ७॥ ते धेनुः सुऽदुघां जात् ऽवेदः ऋस्थतां-ऽइवसम्नास्वःऽधुक् लं नृऽभिःदक्षिणावत्ऽभिः ऋग्नेसुऽमि-नेभिः इध्यसे देव्यत्ऽभिः॥६॥ देवाः चित् ते ऋमृताः जातुऽवेदः मुहिमानं वाधिऽऋष्य प्र वोचन् यत् सुंऽपृद्धं मानुंबीः विशः आर्यन् तं नृऽभिः अज्युः ताऽवृंधेभिः ॥९॥ पिताऽईव पुत्रं स्र-

স্তণ্ট. স্থণ্ড বং বং ২২.] ॥ ३२७॥ [म॰ १०. স্থণ্ড রু. মুণ্ড০.

विभः उपऽस्थे तां अग्ने विधिऽअश्वः सप्येन् जुषाणः अस्य सं-ऽइधं यविष्ठ उत पूर्वान् अवनोः वार्धतः चित्॥१०॥ शर्थत् अ-ग्निः विधिऽअश्वस्यं शर्चून् नृऽभिः जिगाय सुतसो मवत्ऽभिः स-मनं चित् अद्हः चित्रऽभानो श्वयं वार्धतं अभिनत् वृधः चित्॥११॥ अयं अग्निः वृधिऽअश्वस्यं वृत्रुऽहा सन्कात् प्रऽईडः न-मंसा उपऽवार्काः सः नः अजां मीन् उत वा विऽजां मीन् अभि तिष्ठ शर्धतः वाधिऽअश्व ॥१२॥२०॥

॥७०॥ इमां मे अयो संउइधं जुष्स्व इकः प्देप्रतिहुर्ये घृता-ची वर्षीन् पृथियाः सुद्निऽते अहां जर्धः भवसुऽऋतो॰ देव-ऽयज्या॥१॥ आ देवानां अयुऽयावां इह यातु नराशंसः विश्व-ऽरूपेभिः ऋषैः ऋतस्यं पृथा नर्मसा मियेधः देवेभ्यः देवऽतमः मुसूद्त्॥शा शृश्वत्ऽत्मं ईळते दूत्याय ह्विषांतः मृनुषांसः अ-मिं वहिष्ठैः अधिः सुऽवृतां रथेन आदेवान् वृक्षि नि सुद् इह होतां ॥३॥ वि प्रथतां देवऽजुंष्टं तिरुष्या दींघे द्राघ्मा सुर्भि भूतु ऋसोः अहेळता मनसा देव बहिः इंद्रंऽज्येष्ठान् उ्यतः यसि देवान्॥४॥ द्विः वा सानुं स्पृशतं वरीयः पृथिच्या वा मार्चया वि श्रयुध्वं उ-श्तीः बारः मृहिना महत्ऽभिः देवं रथं रुथुऽयुः धारुयुध्वं ॥५॥२०॥ देवी' दिवः दुहितरां मुऽशि्ल्पे॰ उषसानक्कां सद्तां नि योनी आ वां देवासः ज्याती ज्यातः ज्री सीदंतु सुऽभगे ज्यपऽस्ये॥६॥ ज्-र्धः यावा बृहत् अप्रिः संऽईडः प्रिया धामानि अदितेः उपऽस्थे पुरः ऽहितौ सृतिजा युजे असिन् विदुः ऽतरा द्विणं आ युजेयां ॥९॥ तिस्रः देवीः बृहिः इदं वरीयः आ सीद्त चुकुम वः स्योनं म्नुष्वत् युद्धं सुऽधिता हुवींषि इळा देवी घृतऽपंदी जुष्तु॥५॥

अ॰ ६. ऋ॰ २. व॰ २४.] ॥ ३२६॥ [म॰ १०. ऋ॰ ६. सू॰ ७१.

देवं लुष्टः यत् ह् चाक्ऽलं आनंद यत् अंगिरसां अभेवः सचाऽभूः सः देवानां पार्थः उपं प्र विडान् उशन् युश्चि द्रविणःऽदः सुऽरत्नः॥०॥ वनस्पते रृश्वनयां निऽयूयं देवानां पार्थः उपं वृश्चि विडान् स्वदाति देवः कृणवंत् ह्वीं षि अवंतां द्यावां पृथिवी हवं मे
॥१०॥ आ अग्ने वह वर्षणं इष्टयं नः इंद्रं दिवः मक्तः अंतरिश्चात्
सीदंतु बहिः विश्वे आ यजंबाः स्वाहां देवाः अमृताः माद्यंतां
॥१९॥२२॥

॥७१॥ बृहंस्पते प्रथमं वाचः ऋयं यत् प्र ऐरंत नाम ऽधेयं द-धानाः यत् एषां श्रेष्ठं यत् ऋरिपं आसीत् प्रेणा तत् एषां निऽहितं गुहां ऋविः॥१॥ सर्त्तुंऽइव तितंउना पुनंतः यर्च धीराः मनसा वाचं अर्ऋत अर्च सर्खायः संख्यानि जानते भद्रा एषां लक्ष्मीः निऽहिता अधि वाचि॥२॥ यद्येनं वाचः पद्ऽवीयं आयन् तां अनुं अविंद्न् ऋषिषु प्रदिष्टां तां आद्रभृत्यं वि अद्धुः पुर्दना तां सप्तरेभाः श्रभि सं नवंते ॥३॥ उत तः पर्यन् न दृद्र् वाचै उत लः शृखन् न शृखोति एनां उतो लस्मै तन्वं विस्से जाया-ऽईव पत्यें वृश्ती सुऽवासाः॥४॥ वृत त्वं सुख्ये स्थिरऽपीतं आहुः न एनं हिन्वंति अपि वाजिनेषु अधेन्वा चरति माययां एषः वा-चं शुश्रुऽवान् ऋषुलां ऋषुष्यां॥५॥२३॥ यः तित्याजं सचिऽविदं सर्खों ने तस्य वाचि अपि भागः श्रुस्ति यत् ई शृणोति अलंकं शृणोति नहि प्रवेदं सुडकृतस्यं पंथां॥६॥ अक्षण्डवंतः करी-ऽवंतःसर्वायःमृनुःऽज्वेषुं असमाः ब्भूवुः आद्वासः उप्ऽक्-धार्मः जं 'ते हुदाः ऽईव सालाः जं 'ते दृहश्रे॥ १॥ हदा तृष्टेषुं मनसः ज्वेषुं यत् बास्याः संऽयजीते सर्वायः अत्र अहे तं वि जहः वे-

द्याभिः श्रोहंऽब्रह्माणः वि च्रंति कं ते ॥ ६॥ इमे ये न श्रुर्वाक् न प्रः चरैति न ब्राह्मणासः न सुतेऽकरासः ते एते वाचै श्रुभिऽपद्यं पापयां सिरीः तंचै तन्वते श्रप्रंऽजज्ञयः ॥ ६॥ सर्वे नंदंति यश्रमां श्राऽगंतेन सभाऽसहेनं सख्यां सखायः किल्बुष्ऽस्पृत् पितुऽस-निः हि एषां श्ररं हितः भवति वाजिनाय॥ १०॥ श्रुचां तः पोषं श्रास्ते पुपुषान् गायचं तः गायति शर्करीषु ब्रह्मा तः वदिति जा-तऽविद्यां यज्ञस्यं माचां वि सिमीते कं तः॥ १९॥ २४॥ २॥

॥ ७२॥ देवानां नु व्यं जानां प्र वोचाम विप्त्ययां उक्षेषुं शस्यमनिषु यः पश्यात् उत्ऽतिरे युगे॥१॥ ब्रह्मणः पतिः एता सं क्मारंःऽइव अधुमृत् देवानां पूर्वे युगे असंतःसत् अजायत्॥२॥ देवानां युगे प्रथमे असंतः सत् अजायत तत् आशाः अनु अजा-यंत तत् उत्तानऽपेदः परि॥३॥भूः जज्ञे उत्तानऽपेदः भुवः आशाः अजायंत अदितेः दर्शः अजायत दक्षांत् कं अदितिः परि ॥४॥ अदितिः हि अर्जनिष्ट दक्षं या दुहिता तर्व तां देवाः अनुं अजायंत भुद्राः ञ्रुमृर्तंऽबंधवः॥५॥१॥ यत् देवाः ञ्रुदः सुलिले सुऽसंरब्धाः अतिष्ठत अर्च वः नृत्यंतांऽइव तीवः रेगुः अपं आयत्॥६॥ यत् देवाः यतयः यथा भुवनानि अपिन्वत अर्च समुद्रे आ गूळहं आ सूर्ये अजमर्तन् ॥९॥ अष्टी पुचासः अदितेः ये जाताः तन्तंः परि देवान् उपं प्र ऐत् सप्त इभिः परा मार्तां आस्यत्॥ ।॥ सप्त इभिः पुनैः ऋदितिः उपं प्र ऐत् पूर्वे युगं प्रजाये मृत्यवे लत् पुनः मातींडं आ अभरत्॥ ९॥ २॥

॥७३॥ जिनेष्ठाः ख्यः सहसे तुरायं मंद्रः श्रोजिष्ठः बहुलऽर्श्यं-

भिमानः अवर्धन् इंद्रं मुह्तः चित् अर्च माता यत् वीरं दधनंत् धनिष्ठा॥१॥ दुहः निऽसंत्रा पृश्नी चित् एवैः पुरु शंसेन वृवृधुः ते इंद्रै अभिवृताऽइव ता मुहाऽप्देन ध्वांतात् प्रुऽपित्वात् उत् अरंत गर्भाः॥शा ऋषा ते पादां प्रयत् जिगांसि अवर्धन् वाजाः उत ये चित् अर्च लं इंद्र सालावृकान् सहसं आसन् द्धिषे अ-श्विनां आ व्वृत्याः॥३॥ सुमुना तूर्णिः उपं यासि युद्धं आ नासत्या मुख्यायं वृष्ठि वृसाव्यां इंद्र धार्यः महस्रा ऋश्विनां शूर ददतुः मुघानि॥४॥ मंदमानः ऋतात् ऋधि प्रऽजाये सर्खिऽभिः इंद्रैः इषिरेभिः अर्थे आ आभिः हि मायाः उप दस्युं आ अगात् मिहः प्र तुमाः अवपूत् तमांसि॥५॥३॥ सऽनामाना चित् ध्वसयः नि अस्मै अवं अहुन् इंद्रंः उषसंः यथां अनः ऋषेः अगुन्छः सर्वि-ऽभिः निऽकामिः साकं प्रतिऽस्था हद्या ज्यंथ ॥६॥ लं ज्यंथ न-मुंचिं मुख्स्युं दासं कृखानः ऋषये विऽमायं तं चक्र मनवे स्योनान् पयः देवऽचा अंजसाऽइव यानान्॥९॥ तं एतानि प्-प्रिषे वि नामं ईशानः इंदू द्धिषे गर्भस्तौ अनुं ला देवाः शवंसा मुद्ति उपरिऽ बुधान् वृतिनः चुकुर्ये॥ ।। चुकं यत् अस्य अप्-ऽसु आ निऽसंत्रं जुतो' तत् असमै मधुं इत् चुळ्ह्यात् पृथियां अतिंऽसितं यत् ऊधंः पर्यः गोषुं अदंधाः ओषंधीषु॥०॥ अश्वीत् इयाय इति यत् वदंति ञ्रोजसः जातं उत मन्ये एनं मन्योः इयाय हुम्येषुं तुस्यौ यतः प्रऽज्ज्ञे इंद्रः ऋस्य वेद् ॥१०॥ वयः सुऽपूर्णाः उपसेदुः इंद्रं प्रियऽमेधाः ऋषयः नाधमानाः अपं ध्वांतं ऊर्गुहि पूर्धि चर्षुः मुमुग्धि अस्मान् निधयोऽइव बुडान्॥११॥४॥

^{॥ 9}४॥ वसूनां वा चुकुषे इयं खन् धिया वा युक्तैः वा रोदस्योः

अवितः वा ये र्यिडमंतः साती वनुं वा ये सुड श्रुणं सुड श्रुतः धुः । १॥ हवंः एषां असुरः नृष्युत् द्यां श्रृवस्यता मनेसा निस्तृ क्षां चक्षाणाः यचं सुवितायं देवाः द्योः न वारेभिः कृणवंत स्वैः॥२॥ इयं एषां श्रुमृतानां गीः सर्वेऽताता ये कृपणंत रत्नं धियं च युद्धं च साधंतः ते नः धांतु वस्यं असामि॥३॥ श्रा तत् ते दंदू श्रायवंः पनंत श्रुभि ये ऊर्वे गोऽमंतं तिर्तृत्सान् स्कृत्ऽस्वं ये पुरुऽ पुचां महीं सहसंऽधारां बृह्तीं दुधुं श्र्न्॥४॥ श्रचींऽवः दंदं श्रवंसे कृष्णुं श्रुन्तां दुम्यंतं पृत्यून् श्रुभु श्रुणं मुघऽवानं सुऽवृक्तिं भतीं यः वजं नंये पुरुऽ श्रुः ॥५॥ यत् ववानं पुरुऽतमं पुराषार् श्रा वृच्ऽहा दंदंः नामानि श्रुपाः श्रचेति प्रकाहंः पतिः तुविष्मान् यत् दें वश्रमिसं क्षिवे करंत् तत्॥६॥५॥

॥९५॥ प्रसु वः आपः महिमानं उत्रतमं कारः वोचाति सदेने विवस्तं प्र सप्तरसंप्त वेधा हि चक्रमः प्र सृत्वेरीणां अति
सिंधुंः श्रोजसा॥१॥ प्र ते अर्द्त् वर्षणः यात्ते व प्रथः सिंधी' यत्
वार्जान् अभि अद्रेवः लंभूम्याः अधि प्रवतां यासि सानुंना यत्
एषां अयं जर्गतां इर्ज्यसि॥२॥ दिवि स्वनः यत्ते भूम्यां उपरि
अनंतं शुष्मं उत् इयिति भानुनां अभात् इदेव प्र स्वन्यंति वृष्टयः
सिंधुः यत् एति वृष्टभः न रो रुवत्॥ अभित्वा सिंधो' शिश्रुं इत्
न मातरः वाश्राः अर्षेति पर्यसा ऽइव धेनवंः राजां ऽइव युध्यां नयसि तं इत् सिचौ यत् आसां अयं प्रवत्तां इनेश्वसि॥४॥ इमं मे
गंगे यमुने सरस्वति शृतुदि स्तोमं सच्त पर्वणि आ असिक्या
महत् रवृधे वितस्तया आजीकीये शृणुहि आ सु इसो मंया॥५॥६॥
तृष्ट असया प्रथमं यात्ते व सु उज्लः सु इसत्ती रस्यां श्रेत्या त्या त्वं

ञ्र॰ ৮. ञ्र॰ ३. व॰ ৫.] ॥ ३३२॥ [म॰ १०. ञ्र॰ ६. सू॰ ९६.

सिंधो कुर्मया गोऽमती ऋमुँ मेहत्वा स्टर्यं याभिः ईयंसे ॥६॥ च्छुजीती एनी रुचती महिऽला परि जयाँसि भरते रजाँसि अ-दंशा सिंधुं छपसाँ छपः इतंमा छात्री न चिचा वपुंषीऽइव दुर्ष्-ता॥७॥ सुऽछात्री सिंधुं सुऽर्या सुऽवासाः हिर्ग्ययी सुऽकृता वाजिनी इवती ऊर्णा इवती युवतिः सीलमा इवती उत छाधे वस्ते सुइभगा म्युऽवृधं॥६॥ सुइखं रथं युयुजे सिंधुं छात्रिनं तनं वाजं सन्षत् छास्मन् छाजो महान् हि छस्य महिमा पन्स्यते छदंशस्य स्वऽयंशसः विऽर्णिशनः॥९॥७॥

॥ 9६॥ आ वः च्युंज्से ऊर्जी विऽउं ष्टिषु इंद्रं महतः रोदंसीः ञ्चन्त्रन् उभे' यथा नः ञ्रहेनी' सचा ऽभुवा सदेः ऽसदः वरिव-स्यातः उत्ऽभिदां॥१॥ तत् कुं श्रेष्ठं सर्वनं सुनोतन् अत्यः न ह-स्तं ऽयतः अद्रिः सोतरि विदत् हि अर्थः अभि ऽभूति पौंस्यं महः राये चित् तुरुते यत् अवैतः॥२॥ तत् इत् हि अस्य सर्वनं विवेः ख्रपः यथां पुरा मनेवे गातुं अर्श्वेत् गोऽर्छाणीसि लाष्ट्रे अर्श्वऽनि-निजि प्र'ई अध्वरेषुं अध्वरान् अशिष्ठयुः॥३॥ अपं हुत् रक्षसंः भंगुरऽवंतः खुभायतं निः ऽऋंतिं सेधत अमंतिं आनुः र्यिंस-वैऽवीरं सुनोतन देवऽऋवाँ भरत छो के ऋद्यः॥४॥ द्वः चित् स्रावः स्रमंवत्ऽतरेभ्यः विऽभ्वनां चित् स्राप्त्रंपःऽतरेभ्यः वायोः चित् आ सोमरभः इतरेभ्यः अप्रोः चित् अर्च पितुकृत् इतरिभ्यः ॥५॥६॥ भुरंतुं नुः युश्सः सोतुं अधंसः यावाणः वाचा दिविता दिवितमता नरः यचं दुह्ते काम्यं मधुं आऽघोषयंतः अभितः मि-यःऽतुरः ॥६॥ सुन्वंति सोमं रिषरासः अर्द्रयः निः अस्य रसं गोऽइषः दुहंति ते दुहंति जधः उपुरसेचनाय कं नरः हुव्या न

স্তণ্ট.স্তু॰ র. ব॰ ৭২.] ॥ ३३३॥ [म॰ ৭০. স্তু॰ ई. মু॰ ৩৮.

मर्ज्यंते आस्ऽभिः॥०॥ एते न्रः सुऽअपेसः अभूतन् ये इंद्रीयसु-नुषसो में अद्र्यः वामंऽवामं वः दि्यायं धासे वसुंऽवसु वः पा-षिवाय सुन्वते ॥৮॥०॥

॥९९॥ ऋभूऽपुर्षः न वाचा पुष् वसुं ह्विष्मंतः न यज्ञाः वि-ऽजानुषः सुऽमार्रतं न ब्रह्मा एँ ऋहेंसे गुणं ऋस्तोषि एषां न शी-भसें॥१॥ श्रिये मयीसः श्रुंजीन् श्रुकृखत् सुऽमार्रतं न पूर्वीः श्र-ति क्षपः दिवः पुत्रासंः एताः न येतिरे ऋदित्यासंः ते ऋताः न व्वृधुः॥२॥ प्रये द्वः पृथिव्याः न वर्हणां त्मनां रिरिचे अभात् न सूर्यः पार्जस्वंतः न वीराः पनस्यवः रिशार्दसः न मर्योः अ-भिऽद्यवः॥३॥ युष्माकं बुधे ऋपां न यामंनि वियुर्यति न मही श्रययैति विश्वऽप्तुं युद्धः ऋवीक् ऋयं सु वुः प्रयंस्वं तः न स्वाचेः ञ्जा गृत्॥४॥ यूयं घूःऽसु प्रुऽयुजः न रुश्मिऽभिः ज्योतिषमंतः न भासा विऽउंष्टिषु श्येनासंः न स्वऽयंशसः रिशादंसः प्रवासंः न प्रऽसितासः पुरिऽप्रुषः ॥५॥१०॥ प्र यत् वहध्वे मुस्तः पुराकात् यूयं महः संऽवरणस्य वस्वः विदानासः वसवः राध्यंस्य आरात् चित् देषं:सनुतः युयोत्॥६॥ यः उत्ऽऋ चि युत्ते ऋध्यरेऽस्थाः महत्रभाः न मानुषः ददाशत् रेवत् सः वयः द्धते सुऽवीरं सः देवानां ऋपि गोऽपीये ऋसु॥९॥ ते हि युत्तेषुं युद्धियासः जमाः आदित्येन नामा शंऽभविष्ठाः ते नः अवंतु रुष्ठतूः मृनीषां मृहः च यामंन् अध्वरे चुकानाः॥५॥११॥

॥ १६॥ विप्रांसः न मन्मंऽभिः सुऽऋाध्यः देव ऽऋव्यः न युद्धेः सुऽऋप्रंसः राजानः न चित्राः सुऽसंहर्शः श्चितीनां न मयीः ऋ- ञ्च॰ ६. ञ॰ ३. व॰ १४.] ॥ ३३४॥ [म॰ १०. ऋ॰ ६. सू॰ ७९.

रेपसं:॥१॥ अप्रिः न ये भाजसा हुकाऽवंद्यसः वातांसः न स्व-ऽयुजः सद्यः ऽर्जतयः प्रऽज्ञातारः न ज्येष्ठाः सु ऽनीतयः सु ऽश्मीगः न सोमाः ऋतं यते॥२॥ वातासः न येधुनयः जिगलवंः ऋयीनां न जिद्धाः विऽरोकिणः वर्मण्डवंतः न योधाः शिमीऽवंतः पि-नृणां न शंसाः सु ऽरातयः ॥३॥ रथानां न ये अराः सऽनाभयः जिगीवांसः न भूराः ऋभिऽद्यवः वरेऽयवः न मयीः घृतऽप्रुषः अभिऽस्वतारः अर्के न सुऽस्तुभः ॥४॥ अश्वासः न ये ज्येष्ठांसः ञ्चाशवंः दिधिषवंः न रुथ्यः सुऽदानंवः ञ्चापंः न निम्नैः उद्दिशः जिगलवंः विश्वऽरूपाः अंगिरसः न सामंऽभिः॥५॥१२॥ या-वाणः न सूरयः सिंधुंऽमातरः आऽद्दिरासः अद्रयः न विश्वहां शिष्ट्रलाः न ऋोळयः सुऽमातरः महाऽयामः न यामन् उति वि-षा॥६॥ उषसां न केतर्वः अध्वर्ऽिश्रयः शुभंऽयवः न अंजिऽिनः वि अश्वितन् सिंधवः न य्यियः भाजत् उच्छष्टयः प्रा ऽवतः न योजनानि मुमिरे॥७॥ सुऽभागान् नः देवाः कृणुत् सुऽरत्नान् श्रमान् स्तोतृन् मुरुतः ववृधानाः अधि स्तोत्रस्य मुख्यस्य गात सुनात् हि वः रुल् ऽधेयानि संति॥ ४॥१३॥

॥१०॥ अपंथां अस्य महतः महिऽतं अमत्येस्य मत्येसि विश्व नानां हनूं विऽभृति॰ सं भरेते असिन्वती वर्षाती भूरि अतः ॥१॥ गृहां शिर्रः निऽहितं ऋषं अक्षी असिन्वन् अति जिह्नयां वनांनि अवाणि अस्मै प्ट्ऽभिः सं भरंति उत्तानऽहंस्ताः नर्मसा अधि विश्व॥२॥ प्रमातुः प्रऽत्रं गुद्धं इच्छन् कुमारः न वीरुधंः सप्त उवीः ससं न पकं अविद्त श्रुचंतं रिरिह्रांसं रिपः उपऽस्थे अंतः ॥३॥ तत् वां ऋतं रोदसी प्र बवीमि जायमानः मातरा অ॰ ৮. অ॰ ३. व॰ १५.] ॥ ३३५॥ [म॰ १०. অ॰ ६. सू॰ ৮०.

गभें अति न अहं देवस्यं मत्येः चिकेत् अपिः अंग विऽचेताः सः प्रऽचेताः॥४॥ यः अस्मै अनं तृषु आऽद्धांति आञ्येः घृतैः जु-होति पृष्यंति तस्मे सहसं अक्षऽभिः वि च्रेशे अप्ने विश्वतः प्रत्यङ् असि वं॥५॥ किं देवेषुं त्यजः एनः चक्षे अप्ने पृच्छामिनु तां अ-विंडान् अत्रींळन् त्रीळन् हरिः अत्रेवे अदन् वि प्वेऽशः च-कर्ते गांऽदेव असिः॥६॥ विषूंचः अश्वान् युयुजे वनेऽजाः चरुजी-तिऽभिः र्शनाभिः गृभीतान् च्रुष्टे मित्रः वसुंऽभिः सुऽजातः सं आन्धे पवैऽभिः ववृधानः॥९॥१४॥

॥ ७॥ अप्रिः सप्तिं वाजंऽभ्रं द्दाति अप्रिः वीरं श्रुत्यं कर्म-निः ऽस्यां अप्रिः रोदंसी'वि चुर्त् संऽअंजन् अप्रिः नारी वीर-ऽकुंक्षिं पुरं ऽधिं॥१॥ अयोः अप्रेसः संऽद्दत् अस्तु भुद्रा अप्रिः महीः रोदंसी' आविवेश अपिः एकं चोद्यत् समत्रम् अपिः वृचाणि द्यते पुरूषि॥२॥ अप्रिःह्त्यं जरतः कर्षे आव अप्रिः अत्ऽभ्यः निः अद्हुत् जरूषं अप्रिः अचिं घुर्मे उरुष्यत् अंतः अप्रिः नृऽमेधं प्रजयां अमुज्त् सं॥३॥ अप्रिः दात् द्विणं वीरऽपेशाः अप्रिः ऋषिं यः सहस्रा सनोति अप्रिः दिवि ह्वं आ तृतान अप्रेः धा-मानि विऽभृता पुरुष्या ॥४॥ अपि उक्यैः ऋषयः विद्वयंते अप्तिं नरः यामनि वाधितासः अप्तिं वयः अंतरिशे पतंतः अ-यिः सहस्रा परि याति गोनां ॥५॥ ऋसिं विशः ईळते मानुषीः याः ऋग्निं मनुषः नहूंषः वि जाताः ऋग्निः गांधंवी पृथ्यां ऋतस्यं अयोः गर्यातिः घृते आ नि ऽसंत्रा॥६॥ अयये बसं सुभवंः ततसुः अप्रिं महां अवीचाम सुऽवृक्तिं अप्रें प्रअव जरितारं यविष्ठ अमें महि द्विणं आ यजस्व॥९॥१५॥

षां

॥ ६१॥ यः इमा विश्वां भुवनानि जुह्नंत् ऋषिः होतां नि असीदत् पिता नः सः आऽिष्यां द्विंगं इ्छमानः प्रथम-ऽछत् अवरान् आ विवेश्॥१॥ किं स्वित् आसीत् अधिऽस्थानं आऽरंभेणं कतमत् स्वित् कथा आसीत् यतः भूमिं जनयंन् वि-श्वरक्रमी विद्यां श्रीणीत् महिना विश्वरचंद्याः॥२॥ विश्वतः-ऽच्युः उत विश्वतंःऽमुखः विश्वतंःऽबाहुः उत विश्वतंःऽपात् सं बाहुऽभ्यां धर्मति सं पत्निः द्यावाभूमी जनर्यन् देवः एकः॥३॥ किं स्वित् वनं कः जं सः वृक्षः श्रास् यतः द्यावापृथिवी निः-तृत्युः मनीषिणः मनंसा पृच्छतं इत् जं तत् यत् अधिऽअतिष्ठत् भुवनानि धार्यन् ॥४॥ या ते धार्मानि प्रमाणि या अवमा या मध्यमा विश्वऽकर्मन् उत इमा शिक्षं सिर्वं अध्यः हुविषि स्व-धाऽवः स्वयं यजस्व तन्वं वृधानः॥५॥ विश्वंऽकर्मन् ह्विषां वृवृ-धानः स्वयं यजस्व पृथिवीं उत द्यां मुद्यंतु ऋत्ये ऋभितः जनासः इह अस्माकं म्घऽवां सूरिः अस्तु॥६॥ वाचः पतिं विष्यऽकंमीणं जतये मृनःऽजुवं वाजे ऋद्य हुवेम सः नः विश्वानि हर्वनानि जोषत् विषयऽशंभूः अवंसे सायुऽकंमी ॥७॥१६॥

॥६२॥ चर्षुषः पिता मनंसा हिधीरः घृतं एने अजन्त नर्स-माने यदा इत् अंताः अदंहहंत पूर्वे आत् इत् द्यावापृषिवी अ-प्रयोतां॥१॥ विश्वडकंमी विडमंनाः आत् विडहायाः धाता वि-ऽधाता प्रमा उत संडहक् तेषां दृष्टा नि सं दृषा मुद्ति यर्च सुप्त-ऽश्वाता प्रमा उत संडहक् तेषां दृष्टा नि सं दृषा मुद्ति यर्च सुप्त-ऽश्वाता प्रमा उत संडहक् तेषां दृष्टा नि सं दृषा मुद्ति यर्च सुप्त-ता धामानि वेदं भुवनानि विश्वा यः देवानां नाम्डधाः एकः एव तं संडप्रश्नं भुवना यंति अन्या॥३॥ ते आ अयुज्त द्रविणं सं স্ত ৮. স্ত্র ও ৭৮.] ॥ ३३७॥ [म॰१०. স্ত্র ধূ. দূ॰ ৮३.

श्रमी अर्षयः पूर्वे जरितारः न भूना श्रमूर्ते सूर्ते रजिस निऽस्ते येभूतानि संऽश्रकृंखन् इमानि॥४॥ परः दिवा परः एना पृषि-व्या परः देविभिः श्रसुं रैः यत् श्रिस्ति कं स्वित् गंभे प्रथमं द्धे श्रापः यचे देवाः संऽश्रपंश्यंत विश्वे॥५॥ तं इत् गंभे प्रथमं द्धे श्रापः यचे देवाः संऽश्रपंश्यंत विश्वे श्रजस्यं नाभी श्रिधं एकं श्रितिं यस्मिन् विश्वानि भुवनानि तस्थुः ॥६॥ न तं विदा्ष्य यः इमा जजाने श्रन्यत् युष्माकं श्रंतरं वभूव नीहारेणं प्रावृताः जल्यां च श्रमुऽतृषः उक्यऽश्रसः चरंति॥९॥१९॥

॥ ७३॥ यः ते मन्यी अविधत् वुज सायक सहः स्रोजः पुष्पति विश्वं आनुषक्मह्यामं दासं आर्यं तयां युजा सहं:ऽकृतेन सहंसा सहं स्वता॥१॥ मृन्युः इंद्रेः मृन्युः एव ऋासुदेवः मृन्युः होता वर्षणः जातऽवेदाः मृन्युं विशः ईळते मानुंषीः याः पाहि नः मृन्यो त-पंसा सुडजोषाः ॥२॥ ऋभि इहि मन्योः त्वसः तवीयान् तपंसा युजा वि जहि शर्नून् अमिन्डहा वृत्रहा द्स्युऽहा च विश्वा व-मूनि आभर तं नुः॥३॥ तं हि मन्यो अभिभूतिऽ ओजाः स्वयं-ऽभूः भामः अभिमातिऽसहः विश्वऽचंषीिः सहंरिः सहावान् अस्मासुं ओजः पृतंनासु धेहि॥४॥ अभागः सन् अपं परांऽइतः अस्मि तर्व ऋलां त्विषस्यं प्रुडचेतः व तं वा मन्यो अऋतः जि-हीळ अहं स्वातनूः बल्डदेयायमा आ इहि॥५॥ अयं ते अस्मि उपं मा आ इहि अवाङ् प्रतीचीनः सहुरे विश्वऽधायः मन्यो व-जिन् अभि मां आ वुवृत्ख् हनांव दस्यून् उत बोधि आपेः ॥६॥ अभि प्रदृहि दक्षिणतः भव मे अर्थ वृत्राणि जंघनाव भूरि जुही-मिते धर्णं मध्यः अयं उभी उप ऽ अंशु प्रथमा पि बाव ॥ ९॥ १६॥

॥ ७४॥ त्वया मृन्यो मुऽर्थं आऽ हुजंतः हर्षमाणासः धृषिताः मरुतः तिरमऽईषवः आयुंधा सुंऽशिशानाः ऋभि प्रयंतु नरः ऋ-मिऽ६पाः॥१॥ अप्रिःऽईव मृन्यो ' विषितः सहस्व सेनाऽनीः नः सहुरे हूतः एधि हुलायं शर्चून् विभुजस्व वेदः स्रोजः मिमानः वि मृधः नुद्स्व॥२॥सहस्व मृन्यो अभिऽमतिं अस्मे रजन् मृग्गन् प्रमृणन् प्रद्हि शर्चून् उयं ते पाजः नृनु आ रुर्धे वशी वशंन्-यसे एकऽ जलं॥३॥ एकाः बहूनां ऋसि मन्यो र्डेळितः विशंऽविशं युधये सं शिशाधि अकृतऽरुक् लया युजा व्यं द्युऽमंतं घोषं वि-ऽज्यायं कृगमहे ॥४॥ विजेषुऽकृत् इंद्रंःऽइव अनुव्ऽब्रवः अ-स्मार्कं मृन्यो अधिऽपाः भुव इह प्रियं ते नामं सहुरे गृणीमसि विद्य तं उत्सं यतः आडव्मूर्थ॥५॥ आडभूत्या सहुडजाः वज्र सायक सहं विभिष् अभिऽभूते उत्रतं ऋता नः मन्यो सह मे-दी एधि महाऽधनस्य पुरुऽहूत् संऽसृजि॥६॥ संऽसृष्टं धनं उभयं सुंऽञ्जाकृतं ऋसाभ्यै दुज्ञां वर्षणः च मृत्युः भियं द्धानाः हृद्येषु श्चेवः परोऽजितासः ऋपं नि लयंतां ॥७॥१९॥६॥

॥६५॥ सत्येनं उत्तंभिता भूमिः सूर्येण उत्तंभिता द्योः कृतेनं आदित्याः तिष्ठंति दिवि सोमंः अधि श्रितः॥१॥ सोमेन आदि-त्याः बुलिनंः सोमेन पृथिवी मही अथी' नक्षंत्राणां एषां उप-ऽस्थे सोमंः आऽहितः॥१॥ सोमं मृत्यते पृपिऽवान् यत् संऽिषं-षंति ओषिं सोमं यं ब्रह्माणांः विदुः न तस्यं अश्राति कः चन ॥३॥ आच्छत्ऽविधानैः गुपितः बाहेतैः सोम् रुखितः याव्णां

इत् शृखन् तिष्ठसि न ते अश्वाति पार्थिवः॥४॥ यत् वा देव प्र-ऽपिवंति तर्तः आ पायसे पुनः वायुः सीमस्य रुश्चिता समानां मासः आऽकृतिः॥४॥२०॥ रेभी आसीत् अनुऽदेयी नाराशंसी निऽञ्जोचनीसूर्यायाः भद्रं इत् वासः गार्थया एति परिऽकृतं ॥६॥ चित्तिः आः उप ऽवहींगां चक्षुः आः अभि ऽ अंजनं द्यौः भूमिः की-र्शः आसीत् यत् अयात् सूर्या पतिं॥०॥ स्तोमाः आसन् प्रतिऽध-यः कुरीरं छंदः ओप्राः सूर्यायाः अश्विनां व्रा असिः आसीत् पुरःऽगुवः॥६॥ सोमः वृधूऽयुः ऋभवृत् ऋषिनां ऋगसतां उभा वरा सूर्या यत् पत्ये शंसैतीं मनसा सविता अदेदात्॥०॥ मनः अस्याः अनंः आसीत् द्योः आसीत् उत छदिः पुक्री अनुदाही आक्तां यत् अयात् सूर्या गृहं ॥१०॥२१॥ ऋक्ऽसामाभ्यां अभि-ऽहिती गावीते सामनी इतः श्रीचैते चक्रे आसतां दिवि पंथाः चराचरः॥११॥ शुची ते चुक्रे यात्याः विऽञ्जानः अर्घः आऽहेतः अनः मनुस्मयं सूर्या आ अरोहृत् प्रुऽयती पति॥१२॥ सूर्यायाः वह्तुः प्र अगात् सविता यं अव्ऽअसृंजत् अघासुं ह्न्यंते गावः अर्जुन्योः परि उह्यते॥१३॥ यत् अश्विना पृच्छमानौ अयति चि-ऽच्केरणं वृह्तुं सूर्यायाः विश्वे देवाः अनुं तत् वां अजानुन् पुनः पितरी अवृगीत पूषा॥१४॥ यत् अयोतं शुभः पती वरेऽयं सूरी उपं के एकं चक्रं वां आसीत् के देष्ट्रायं तस्ययुः॥१५॥२२॥ हे' ते चके सूर्ये ब्रह्माणः ऋतुऽथा विदुः अर्थ एकं चकं यत् गृहां तत् अबातयंः इत् विदुः॥१६॥ सूर्यीयै देवेभ्यः मिचायं वर्रणाय च ये भूतस्य प्रऽचेतसः इदं तेभ्यः अक्रं नर्मः॥१७॥ पूर्वेऽअपरं चर्तः माययां एती शिष्टूं ऋीळंती परि यातः ऋघरं विश्वानि ऋन्यः भुवना ऋभिऽचष्टे ऋतून् ऋन्यः विऽद्धत् जायते पुनः ॥१६॥

न-

षां

नवंःऽनवःभवति जायमानः अहां केतुः उषसां एति अयं भागं देवेभ्यः विद्धाति आऽयन् प्रचंद्रमाः तिर्ते दीर्घे आयुः॥१९॥ सु-ऽिकंप्युकं शत्मिलिं विश्वऽर्रूपं हिरंग्यऽवर्गे मुऽवृतं मुऽच्ऋं आ रोह सूर्ये अमृतस्य लोकं स्योनं पत्ये वहतुं कृणुष्व॥२०॥२३॥ उत् ईर्षे अतः पतिऽवती हि एषा विश्वऽवसुं नमसा गीःऽभिः ईळे अन्यां इच्छ पिनृऽसदं विऽ अंक्षां सः ते भागः जनुषां तस्यं विडि ॥२१॥ उत् ईर्षे अतः विश्वऽवसो॰ नमसा ईळामहे ता अन्यां इच्छ प्रडफ्वें सं जायां पत्यां सृज्॥२२॥ अनृष्ठ्याः स्वाजवेः संतु पंचाः येभिः सर्वायः यंति नः वृर्ऽयं सं ऋयमा सं भगः नः नि-नीयात् सं जाःप्त्यं सुऽयमं ऋस्तु देवाः॥२३॥ प्रत्या मुंचामि व-रुणस्य पाश्रात् येनं त्वा अबंधात् स्विता सुऽशेवः अतस्यं योनी मुऽकृतस्यं लोके ऋरिष्टां ला सह पत्यां द्धामि॥२४॥ प्र इतः मुं-चामिन अमुतः सुऽब्डां अमुतः करं यथा इ्यं इंद्र मीदुः सुऽपुना मु इभगां असंति॥२५॥२४॥ पूषा ला इतः न्यतु हस्त इगृह्यं अ-श्विन् ला प्रवहतां रथेन गृहान् गुळ् गृहऽपत्नी यथां असंव-शिनी तं विद्यं आवदासि॥२६॥ इह प्रियं प्रऽजयाते सं ऋध्य-तां ऋसिन्गृहे गाहेंऽपत्याय जागृहि एना पत्यां तन्वं सं सृजस्व अर्थ जित्री विद्यं आवृदायः॥२०॥ नील्डलोहितं भवृति कृ-त्या आमुक्तिः वि अज्यते एधंते अस्याः ज्ञातयः पतिः बंधेषुं ब-ध्यते॥ २५॥ परा देहि शामुल्यं ब्रह्म इभ्यः विभुज् वसु कृत्या एषा पृत्रवती भूली आ जाया विशते पति ॥२०॥ अश्रीरा तृनः भ-वृति रशती पापयां ऋमुया पतिः यत् वृध्वः वासंसा स्वं अंगै अ-भिऽधित्ति ॥३०॥२५॥ ये वृध्वः चंद्रं वृहुतुं यह्माः यंति जनात् ऋनुं पुनः तान् यद्मियाः देवाः नयंतु यतः आऽगंताः ॥३**१॥ मा**

विद्न् प्रिऽपंि थनः ये आऽसीदैति दंऽपती॰ सुऽगेभिः दुःऽगं अति इतां अप द्रांतु अरातयः ॥३२॥ सुडमंगुलीः इयं वधूः इ-मां सुं ऽ एतं पश्यंत सीभाग्यं अस्ये द्वायं अर्थं असी वि परा इ-नुन्॥३३॥ नृष्टं एतन् करुंकं एतन् अपाष्ठऽवंत् विषऽवंत् न एतत् अत्रेवे मूर्या यः ब्रह्मा विद्यात् सः इत् वाधूंऽयं अह्ति॥३४॥ आ-ऽश्रमंनं विऽश्रमंनं अथी अधिऽविकर्तनं सूर्यायाः पृश्य रूपा-र्णि तानि ब्रह्मा तु शुंधृति॥३५॥२६॥ गृभ्णामि ते सौभगुऽत्वायं हस्तं मया पत्यां जुरत् ऽ श्रंष्टिः यथां श्रमः भगः श्रुयमा सविता पुरंऽधिः मह्यं ला ऋदुः गाहैऽपत्याय देवाः ॥३६॥ तां पूष्न् शिवऽतमां आ इरयस्व यस्यां बीजं मनुषाः वपंति यानः जहः उशती विऽश्रयति यस्यां उशतः प्रऽहरोम शेपं॥३७॥ तुभ्यं ऋयें परि अवहुन् सूया वहुतुना सह पुनः पति उभ्यः जायां दाः असे प्रऽजयां सह॥३८॥ पुनः 'पत्नी ऋग्निः ऋदात् ऋायुंषा सह वर्चेसा दीर्घऽत्रायुः अस्याः यः पतिः जीवांति शरदः शतं॥३०॥ सोमः प्र-यमः विविदे ग्धर्वः विविदे उत्रतंरः तृतीयः अप्रिः ते पतिः तु-रीयः ते मनुष्युऽजाः॥४०॥२०॥ सीमः दुद्त् गुंधवीयं गुंधवीः दुद्त् अयर्थे र्थिं च पुनान् च अदात् अपिः महां अथी रुमां॥४१॥ इह एव स्तं मा वि योष्टं विश्वं आयुंः वि अश्वतं ऋीळंती पुनैः नर्मृ-ऽभिः मोर्दमानौ स्वे गृहे॥४२॥ ञ्चानः प्रुडजां जन्यतु प्रजाऽपे-तिः ऋाऽज्रसायं सं ऋन्कु ऋर्यमा ऋदुः ऽमंगलीः पृतिऽलोकं ञ्चा विशु शं नुः भव डिऽपरे शं चतुः ऽपदे ॥४३॥ अघीर ऽचसुः अपंति इमी एधि शिवा पुणुडभ्यः सुडमनाः सुडवचीः वीर्डसूः देव इक्तामा स्थोना शंनः भव हि इपरे शं चतुः इपरे ॥४४॥ इमा तं इंद्र मीद्वः सुऽपुत्रां सुऽभगां कृणु दर्श ऋस्यां पुत्रान् आ

241

धेहि पतिं एकाद्शं कृधि ॥४५॥ संऽराज्ञी श्वर्णुरे भव संऽराज्ञी श्वश्र्यां भव ननांदिर संऽराज्ञी भव संऽराज्ञी अधि देवृष्वं॥४६॥ सं अंजंतु विश्वे देवाः सं आपः हदयानि नौ सं मात्रिश्वां सं धाता सं जं देष्ट्री द्धातु नौ ॥४०॥२৮॥३॥

॥ ६६॥ विहि सोतीः अमृंश्वत न इंद्रं देवं अमृंसत् यचं अमे-दत् वृषाकिपिः ऋयैः पुष्टेषुं मत्ऽसंखा विश्वंस्मात् इंद्रेः उत्ऽतरः ॥१॥ परां हि इंद्र धावसि वृषाकपेः अति व्यथिः नो' अहं प्र विं-दिस अन्यचे सोमंऽपीतये विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः॥२॥ किं अयं तां वृषाकंपिः चुकारं हरितः मृगः यस्मे दुर्स्यसि दत् जं ' नु अर्थः वा पुष्टिऽमत् वसुं विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः॥३॥ यं इमं त्वं वृषा-कपि प्रियं इंद्र अभिऽरक्षंसि या नु अस्य जंभिषत् अपि कर्णे व-राहुऽयुः विश्वस्मात् इंद्रेः उत्ऽतरः॥४॥ प्रिया तृष्टानि मे कपिः विऽ अंक्ता वि अदूदुष्त शिरः नु अस्य राविषं न सुऽगं दुःकृते भुवं विश्वसात् इंद्रः उत्रतंरः ॥५॥१॥ न मत् स्वी सुभसत्रतं-रा न सुयार्णुं इतरा भुवत् न मत् प्रतिं इच्यवीयसी न सिक्यं उत्-ऽयंमीयसी विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः॥६॥ उवे अंब सुलाभिके यथांऽइव अंग भविषाति भसत् में अंब सिक्यं में शिरः में वि-ऽईव हुष्यृति विश्वसात् इंद्रः उत्ऽतरः॥७॥ किं सुऽबाहो॰ सु-ऽअंगुरे पृथंऽस्तो॰ पृथंऽजघने किं शूर्ऽपृत्नि नः तं अभि अ-मीषि वृषाकिपं विश्वंसान् इंद्रेः उत्रतरः ॥ ।। अवीरांऽइव मां अयं गरारुः अभि मन्यते उत अहं अस्मि वीरिणीं इंद्रेऽपत्नी मुस्त्ऽसंखा विश्वस्मात् इंद्रीः उत्ऽतरः॥था सुंऽहो चंस्म पुरा ना-री समनं वा अवं गुच्छति वेधाः ऋतस्यं वीरिणी इंद्रंऽपत्नी म-

हीयते विश्वंस्मात् इंद्रः उत्दर्तरः ॥१०॥२॥ इंद्राणीं आसु नारिषु सुऽभगौ अहं अश्रवं नहि अस्याः अपरं चन जरसो मरते पतिः विश्वसमात् इंद्रः उत्ऽतरः॥११॥ न ऋहं इंद्राणि रुरुण सख्युः वृ-षाकंपेः ज्ञाते यस्य दुदं अपं ह्विः प्रियं देवेषुं गच्छंति विश्वस्मात् इंद्रः उत्रतरः ॥१२॥ वृषांकपायि रेवति सुऽपुंचे आत् ऊं सु-ऽसुषे घसत् ते इंद्रः उष्टर्णः प्रियं वाचित्ऽवरं हुविः विश्वसात् इंद्रेः उत्रतरः॥१३॥ उद्द्णः हि मे पंचेऽदश साकं पर्चेति विंशतिं उत ऋहं ऋदि पीवंः इत् उभा कुछी' पृण्ंति मे विश्वस्मात् इंद्रः उत्रतंरः॥१४॥ वृष्भः न ति्रमर्णृंगः ऋंतः यूथेषुं रोर्हवत् मंथः ने इंद्र शंहदे यं ते सुनीति भावयुः विश्वस्मात् इंद्रैः उत्ऽतरः॥१५॥ ॥३॥ न सः ईशे यस्य रंबते छांतरा सक्थ्यां कपृत् सः इत् ईशे यस्य रोम्शं निऽसेदुषंः विऽजृंभेते विश्वसात् इंद्रः उत्ऽतरः॥१६॥ न सः ईशे यस्यं रोम्शं निऽसेदुषंः विऽजृंभेते सः इत् ईशे यस्यं रंबेते श्रुंतरा सक्थ्यो कर्पृत् विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः॥ १९॥ ऋयं इंद्र वृषाकिपिः परस्वंतं हुतं विद्त् ऋसिं सूनां नवं चुरुं आत् एधस्य र्ञ्जनः आऽचितं विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः॥१८॥ ऋयं एमि वि-ऽचाकेशत् विऽचिन्वन् दासं आर्थे पिवामि पाकुऽसुलंनः ऋभि धीरै अचाकुशं विश्वसान् इंद्रेः उत्ऽतरः॥१९॥ धन्वं च्यत् कृंतचै च कित स्वित्ता वि योजना नेदीयसः वृषाक्षे असी आ इहि गृहान् उपं विश्वस्मात् इंद्रेः उत्ऽतरः॥२०॥ पुनः आ इहि वृ-षाकपे सुविता कल्पयावहै यः एषः स्वप्नु इनंशनः असं एषि प्-था पुनः विश्वस्मात् इंद्रः उत्ऽतरः ॥२१॥ यत् उदंचः वृषाक्षे गृहं इंद्रु अर्जगंतन क्षं स्यः पुल्वघः मृगः कं ऋगुन् जन्ऽयोपनः विश्वस्मात् इंद्रेः उत्ऽतरः॥२२॥ पश्चैः हु नामं मानवी सानं स- सूव विंश्तिं भद्रं भुल त्यस्यै अभूत् यस्योः उदरं आमंयत् विश्वे-स्मात् इंद्रेः उत्दर्तरंः॥२३॥४॥

॥६९॥ रुष्युः ८हनं वाजिनं आ जिघमि मिनं प्रथिष्ठं उप या-मि शर्मे शिशानः अपिः ऋतुंऽभिः संऽई्डः सः नः दिवां सः रिषः पातु नर्त्तं॥१॥ अर्यःऽदंष्ट्रः अचिषां यातुऽधानान् उपं स्पृश् जा-तुऽवेदः संऽईबः आ जिद्धयां मूरंऽदेवान् रुभुस्व ऋष्युऽऋदेः वृ-क्की अपि धृत्स्व आसन्॥२॥ उभा उभयाविन् उप धेहि दंष्ट्री हिंसः शिशानः अवंरं परं च उत अंतरिक्षे परि याहि राजन् जंभैः सं धेहि अभि यातुऽधानान्॥३॥ युद्धेः इषूः संऽनममानः असे वाचा श्ल्यान् अश्विनिऽभिः दिहानः ताभिः विध्य हर्दये यातुऽधानान् प्रतीचः बाहून् प्रति भुङ्गि एषां ॥४॥ अग्ने त्वचं यातुऽधानस्य भिंधि हिंसा अशनिः हरमा हंतु एनं प्र पवीणि जातुऽवेदः शृशीहि ऋष्युऽऋत् ऋविष्णुः वि चिनोतु वृक्रगं॥५॥ ॥५॥ यर्च इदानीं प्रश्रंमि जातुऽवेदः तिष्ठंतं ऋग्ने उत् वा चरंतं यत् वा अंतरिक्षे पथिऽभिः पतंतं तं ऋस्ता विध्य शर्वी शिशानः॥६॥ वृत आऽलेब्धं स्पृणुहि जातुऽवेदः आऽलेभानात् ऋषिऽभिः या-तुऽधानीत् अप्ने पूर्वैः नि जुहि शोर्णुचानः आमुऽऋदेः स्विंकाः तं ऋदंतु एनीः॥७॥ इह प्रबूहि युत्मः सः ऋग्ने यः यातु ऽधानः यः इदं कृणोति तं आ रुभस्व संऽइधा युविष्ठ नृऽ चर्धासः चर्छां वे र्धय एनं ॥६॥ तीक्ष्णेनं ऋग्ने चक्षुंषा रुख युज्ञं प्रांचं वसुं उभ्यः प्र न्य प्रऽचेतः हिंसं रक्षांसि ऋभि शोर्श्वानं मा ता दुभुन् यातु-ऽधानीः नृऽच्छाः ॥९॥ नृऽच्छाः रह्यः परि पश्य वि््ह तस्य चीर्णि प्रति शृणीहि अपी तस्यं अप्रे पृष्टीः हरसा शृणीहि चेधा

मूलं यातुऽधानंस्य वृश्च ॥१०॥६॥ चिः यातुऽधानंः प्रऽसितिं ते एतु ऋतं यः अप्रे अनृतिन हंति तं अचिषां स्फूर्जयन् जातऽवेदः संऽअक्षं एनं गृण्ते नि वृङ्गि॥११॥ तत् अमे चक्षुः प्रति धेहि रेभे शुफुऽ आर्जं येनं पर्श्यसि यातुऽधानं अध्यवेऽवत् ज्योतिषा दै-व्येन सत्यं धूंवैतं अचितं नि अष्य ॥१२॥ यत् अप्रे अद्य मिथुना शपीतः यत् वाचः तृष्टं जनयंत रेभाः मृन्योः मनसः शर्व्या जा-यंते या तया विध्य हदये यातु ऽधानांन्॥१३॥ परां शृणीहि तपं-सा यातुऽधानान् परा असे रक्षः हरसा शृणीहि परा अचिवा मूरंऽदेवान् शृणीहि परा अमुऽतृषः अभि शोशुंचानः॥१४॥ प-रा अद्यदेवाः वृजिनं शृण्ंतु प्रत्यक् एनं श्पर्याः यंतु तृष्टाः वाचा-ऽस्तेनं शरवः ऋ छंतु मर्भन् विश्वस्य एतु प्रऽसितिं यातुऽधानः ॥१५॥७॥ यः पौर्षषेयेण ऋविषां सुंऽ अंके यः अष्टीन पण्नां या-तुऽधानः यः अध्यायाः भरति श्रीरं अग्रे तेषां शीषाणि हरसा अपि वृश्व॥१६॥ सुंवृत्सरीगां पर्यः उद्मियायाः तस्यं मा अशीत् यातुऽधानः नृऽच्छाः पीयूषं ऋग्ने यतमः तिर्नृप्सात् तं प्रत्यंचं ऋ-चिषा विध्य ममेन्॥१९॥ विषं गवां यातुऽधानाः पिषंतु आ वृ-र्ष्यांतां ऋदितये दुःऽएवाः परा एनान् देवः सविता दुदातु परी भागं श्रोषंधीनां ज्यंतां॥१६॥ सुनात् श्रुप्ते मृणुसि यातुऽधानीन् न ला रक्षांसि पृतंनासु जिग्युः अनुं दृह् सुहऽसूरान् ऋव्यऽऋदः माते हेत्याः मुखत दैव्यायाः॥१९॥ तं नः अग्रे अधरात् उदक्तात् लं पुश्चात् उत रुख पुरस्तात् प्रति ते ते खुजरासः तपिष्ठाः अध-ऽशंसं शोर्श्वनाः दुहुंतु॥२०॥६॥ पृथ्वान् पुरस्तान् अधुरान् उर्द-क्तात् कविः कार्थेन परि पाहि राजन् सर्वे सखीयं अजरः जरि-म्रो अग्ने मतीन् अमेर्त्यः लं नुः॥२१॥ परि ला अग्ने पुरै व्यं विप्रं

वां

স্ত্রণ্ট. স্থণ্ড. ব॰ ৭৭.] ॥ ३४६॥ [म॰ ৭০. স্ত্রণ্ড. মুণ্টে.

सहस्य धीमहि धृषत्ऽवंशे दिवेऽदिवे हृंतारं भंगुरऽवंतां॥२२॥ विषेणे भंगुरऽवंतः प्रति स्म रक्षसंः दह अप्ने तिगमेनं शोचिषां तपुंःऽअप्राभिः ऋषिऽभिः॥२३॥ प्रति अप्ने मियुना दह यातु-ऽधानां किमीदिनां सं ता शिशामि जागृहि अदेव्यं विष्म मन्म-ऽभिः॥२४॥ प्रति अप्ने हरसा हरः शृणीहि विश्वतः प्रति यातु-ऽधानंस्य रक्षसंः बलं वि स्ज वींये॥२५॥९॥

॥ ५६॥ ह्विः पांतं अजरं स्वःऽविदि द्विऽस्पृशि आऽह्तं जुएँ ऋग्रौ तस्य भर्मेणे भुवनाय देवाः धर्मेणे कं स्वधया प्रप्यंत ॥१॥ गीर्गी भुवनं तमसा अपं ऽगूळहं आविः स्वः अभवत् जाते अयो तस्यं देवाः पृथिवी द्योः उत आपः अरंगयन् ओषंधीः स-ख्ये अस्य॥२॥ देवेभिः नु इषितः यद्भियेभिः अप्रिं स्तोषाणि अ-जरं बृहंतं यः भानुनां पृथिवीं द्यां उत दुमां आऽतृतानं रोदंसी' श्चंतरिष्ठं॥३॥ यः होतां श्रासीत् प्रयुमः देवऽजुष्टः यं सुंऽश्चांजन् आज्येन वृणानाः सः पत्नि इत्तरं स्थाः जर्गत् यत् श्वाचं अप्तिः ऋकृणोत् जातऽवेदाः॥४॥ यत् जातुऽवेदुः भुवनस्य मूर्धन् अ-तिष्ठः अग्रे सह रोचनेनं तंत्वा अहेम मतिऽभिः गीःऽभिः उक्षैः सः युज्ञियंः अभुवः रोद्सिऽप्राः॥५॥१०॥ सूधी भुवः भवति नर्क्त श्रुप्तिः तर्तः सूर्यैः जायते प्रातः उत्रयन् मायां कुं तु युद्धियानां एतां ऋषः यत् तूर्णिः चरति प्रऽजानन् ॥६॥ हुशेन्यः यः महिना संऽइंबः अरोचत दिविऽयोनिः विभाऽवां तिसान् अप्रौ सूक्त-ऽवाकेनं देवाःहविः विश्वे आ ऋजुह्वुः तनूऽपाः॥९॥ सूक्तऽवाकं प्रथमं आत् इत् अप्रिं आत् इत् ह्विः अजन्यंत देवाः सः एषां युज्ञः ऋभुवृत् तुनूऽपाः तं द्यौः वेदु तं पृष्यिवी तं आपः॥८॥ यंदे-

वासः अर्जनयंत अप्रिं यस्मिन् आ अर्जुहवुः भुवनानि विश्वा सः अचिषां पृथिवीं द्यां उत इमां ऋजुऽयमानः अतप्त महि-ऽला॥ ए॥ स्तोमेन हि दिविदेवासंः अग्निं अजीजनन् शिक्तं अभिः रोट्सिऽप्रां तं जं अकृखन् चेधा भुवे कं सः ओषधीः पचति वि-श्वऽरूपाः॥१०॥११॥ यदा इत् एनं अदंधुः यज्ञियांसः दिविदेवाः सूर्ये आदितेयं यदा चरिष्णू 'मियुनौ अर्भूतां आत् इत् प्रअप्ययन् भुवनानि विश्वा॥११॥ विश्वस्मै ऋग्निं भुवनाय देवाः वैश्वान्रं केतुं अहूां अकृष्वन् आ यः तृतानं उषसः विऽभातीः अपी ऊ-र्णोति तमः अचिषां यन्॥ १२॥ वैष्यानरं कवयः यज्ञियासः अ-मिं देवाः अजन्यन् अजुर्ये नश्चं प्रत्नं अमिनत् चृरिष्णु यशस्यं अधिऽअशं तविषं बृहंतं॥१३॥ वैश्वानरं विश्वहां दीदिऽवांसं मंत्रैः अग्निं कविं अर्ळे वदामः यः महिसा परिऽवभूवं उवी उत अवस्त्रीत् उत देवः प्रस्त्रीत् ॥ १४॥ हे' सुती' अष्रृणुवं पितृणां अहं देवानां उत मत्यीनां ताभ्यां इदं विश्वें एजत् सं एति यत् अं-तरा पितरं मातरं च॥१५॥१२॥ डे'संऽर्ची॰ विभृतः चरंतं शीर्ष-तः जातं मनसा विऽमृष्टं सः प्रत्यङ् विश्वी भुवनानि तस्यौ अ-प्रेऽयुक्छन् तरिणः भाजमानः॥१६॥ यत्रं वरेते अवरः परः च युज्ञुडन्यीः कुत्रुरः नी वि वेदु आ शेकुः इत् सुध्डमादं सर्खायः न-स्रीत यु कं कः इदं वि वोचत्॥ १९॥ कित अप्रयं कित सूर्यीसः कित उषसः कित कं स्वित् आपः न उपु अस्पनं वः पितुरः वदामि पृद्धामि वः कव्यः विद्यने कं॥ १६॥ यावन्डमा चं उषसः न प्र-तींकं सुऽपएयैंः वसंते मात्रिश्वः तार्वत्द्धाति उपं युक्तं आऽयन् ब्राह्मणः होतुः अवरः निऽसीद्न्॥१९॥१३॥

ज़-

वां

॥ ७०॥ इंद्रै स्तव नृहतमं यस्य महूा विष्ववाधे रोचना वि ज्मः अंतान् आ यः पप्रौ चर्षणिऽधृत् वरंः ऽभिः प्र सिंधुं ऽभ्यः रि-रिचानः महिऽला॥१॥ सः सूर्यः परि उरु वरांसि आ इंद्रः वव-त्यात् रथ्योऽइव चुका अतिष्ठंतं अपूर्यं न संगे कृष्णा तमांसि विषां ज्यान्॥२॥ सुमानं अस्मै अनंपऽवृत् अर्च क्रम्या दिवः असमंब्रह्मं नवां वि यः पृष्ठाऽईव जिनमानि ऋषैः इंद्रेः चिकायं न सर्वायं ईषे ॥३॥ इंद्रीय गिर्रः अनिश्चितऽसर्गाः अपः प्र ईर्यं सगरस्य बुधात् यः ऋक्षेणऽइव चित्रया शचीभिः विषेक्तस्तंभे पृथिवीं चून द्यां॥४॥ आपांतऽमन्युः तृपलंऽप्रभमी धुनिः शि-मींऽवान् शर्रं इमान् ऋजीषी सोमः विश्वानि ऋतुसा वनानि नञ्जूर्वाक् इंद्रै प्रतिष्ठमानां नि देभुः ॥ ५॥ १४॥ न यस्यं द्यावां पृथि-वी'न धन्वं न अंतरिक्षं न अद्यः सोमः अधाः यत् अस्य मन्युः अधिऽनीयमानः शृणाति वीकु रुजति स्थिराणि॥६॥ ज्याने वृत्रं स्वऽधितिः वनाऽइव रुरोजं पुरः ऋरदत् न सिंधून् विभेदं गिरि नवं इत् न कुंभं आ गाः इंद्रेः अकृणुत् स्वयुक्डिभिः॥९॥ तं हु त्यत् ऋणुऽयाः इंद्र धीरः ऋसिः न पर्वे वृज्ञिना शृणाुसि प्र ये मिचस्य वर्रणस्य धार्म युजं न जनाः मिनंति मिचं॥६॥ प्रये मिचं प्रअर्थेमणंदुःऽएवाः प्रसुंऽगिरः प्र वर्रणं मिनंति नि अ-मिचेषु व्धं इंद्र तुमं वृषंन् वृषाणं ऋष्षं शिशीहि॥०॥ इंद्रः दिवः इंद्रः र्शे पृथिव्याः इंद्रेः ऋपां इंद्रेः इत् पर्वतानां इंद्रेः वृधां इंद्रेः इत् मेधिराणां इंद्रे: क्षेमे योगे हव्यः इंद्रे:॥१०॥१५॥ प्रज्यक्तुऽभ्यः इंद्रेः प्रवृधः अहंऽभ्यः प्र अंतरिक्षात् प्र सुमुद्रस्यं धासेः प्र वातंस्य प्र-र्थसः प्रज्मः अंतीत् प्रसिधुंऽभ्यः रिरिचे प्र श्वितिऽभ्यः॥११॥ प्रशीर्युचत्याः उषसंः न केतुः श्रुसिन्वा ते वर्ततां इंद्रहेतिः अश्मी-

ऽइव विध्य दिवः आ सृजानः तिपिष्ठेन हे षेसा द्रोघंऽिम चान्॥१॥ अनुं अहं मासाः अनुं इत् वनांनि अनुं ओषंधीः अनुं पवैतासः अनुं इदं रोदंसी' वाव्णाने' अनुं आपः अजिहृत् जायंमानं ॥१३॥ कि स्वित् सा ते इंद्र चेत्या असत् अघस्य यत् भिनदः रक्षः आऽई षेत् मिच्ठ कुवंः यत् शसने न गावंः पृष्य्याः आऽपृक् अमुया शयंते॥१४॥ श्चुऽयंतंः अभि येनः तृत्से मिहं वाधंतः ओग्णासंः इंद्र अधेने अमिचाः तमंसा सचंतां सुऽज्योतिषंः अक्तं तान् अभि स्युः ०॥९५॥ पुरुणि हिला सवना जनांनां बस्ति मंदेन् गृण्तां ऋषींणां इमां आऽघोषंन् अवंसा सऽहूंतिं तिरः विश्वान् अचेतः याहि अवाङ्गा १९६॥ एव ते व्यं इंद्र भुंज्तीनां विद्यामं सुऽमतीनां नवांनां विद्यामं वस्तोः अवंसा गृण्णंतः विश्वामं चाः उत्त ते इंद्र नृनं॥९०॥ श्वनं हुवेम मघऽवानं इंद्र अस्तिन् भरे नृऽतंमं वाजंऽसाती शृण्वंतं उपं जत्ये समत् उत्तं घंते वृचाणि संऽजितं धनांनां॥१८॥१६॥

॥९०॥ सहसंऽशीषा पुरुषः सहस्रऽश्रक्षः सहसंऽपात् सः भू
मिं विश्वतः वृत्वा अति अतिष्ठत् द्रश्ऽअंगुलं॥१॥ पुरुषः एव इदं

सर्वे यत् भूतं यत् च भव्यं उत अमृत्ऽत्वस्य ईशानः यत् अन्नेन अ
तिऽरोहित॥२॥ एतावान् अस्य महिमा अतः ज्यायान् च पुरुषः

पादः अस्य विश्वां भृतानि चिऽपात् अस्य अमृतं दिवि॥३॥ चि
ऽपात् अर्धः उत् ऐत् पुरुषः पादः अस्य इह अभवत् पुनः ततः

विश्वं इ वि अत्रामत् साश्वनान्शने अभि॥४॥ तस्मात् विऽराट्

अजायत् विऽराजः अधिपुरुषः सः जातः अति अरिच्यत् पृत्रातः

भूमिं अथो पुरः॥५॥१९॥ यत् पुरुषेगह विषादेवाः यज्ञं अतन्वत

स्यं

वां

अ॰ t. अ॰ ४. व॰ २०.] ॥ ३५०॥ [म॰ १०. अ॰ t. सू॰ ९१.

वसंतः अस्य आसीत् आज्यं यीषाः द्ध्यः शुरत् ह्विः॥६॥ तं यज्ञं बहिषि प्रश्रीक्ष्न् पुरुषं जातं श्रयतः तेनं देवाः श्रयजंत साध्याः ऋषयः च ये॥ १॥ तस्मात् युद्धात् सुर्वे ऽहुतः सं ऽभृतं पृष्वत् ऽ आ उयं पश्न्तान् चके वाय्यान् आर्ग्यान् याम्याः च ये॥ ।। तसात् युज्ञात् सुवैऽहुतः ऋचः सामानि जुिज्ञुरे छंदां सि जुिज्ञुरे तसात् यर्जुः तस्मात् अजायत्॥०॥ तस्मात् अश्वाः अजायंत् ये के च उ-भयादेतःगावेःहु जिह्नेरे तस्मीत् तस्मीत् जाताः खजावयः॥१०॥ ॥१८॥ यत् पुरुषं वि अदंधुः कृतिधा वि अक्ट्ययन् मुखं कि अस्य को बाहू को ऊरू पादी उच्चेते ॥ ११॥ बाह्य एः अस्य मुखं आ-सीत् बाहू राजन्यः कृतः जुरू तत् ऋस्य यत् वैश्यः पृत्रभ्यां श्रुद्रः ञ्जायत्॥१२॥ चंद्रमाः मनसः जातः चक्षीः सूर्यः ञ्जजायत् मु-खात् इंद्रं: च अप्रिः च प्राणात् वायुः अजायत्॥१३॥ नाभ्याः आ-सीत् अंतरिष्ठं शीर्षाः द्योः सं अवतेत पत्रभ्यां भूमिः दिशः श्री-चात् तथा लोकान् अकल्पयन्॥१४॥ सप्त अस्य आसन् परि-ऽधर्यः निः सुप्त सुंऽइर्धः कृताः देवाः यत् युद्धं तुन्वानाः ऋबंधन् पुरुषं पुर्यु ॥ १५॥ युज्ञेनं युज्ञं ऋयुज्तं देवाः तानि धर्मीणि प्रथ-मानि श्रासन् ते हु नार्कं महिमानः स्चंत यत्रं पूर्वे साध्याः संति देवाः ॥ १६॥ १९॥ ९॥

॥९१॥ सं जागृवत्ऽभिः जरमाणः इध्यते दमे दमूंनाः इषयंन् इक्रः पदे विश्वस्य होतां हृविषंः वरेरायः विऽभुः विभाऽवां सु-ऽसालां साखिऽयते॥१॥ सः दर्शत्ऽश्रीः अतिथिः गृहेऽगृहे वर्ने-ऽवने शिश्रिये तक्कवीःऽईव जनंऽजनं जन्यः न अति मन्यते वि-शंः आ श्रोति विश्यंः विशंऽविशं॥१॥ सुऽदर्शः दक्षैः ऋतुंना अ- सि सु ऽऋतुं: अग्ने कविः कार्येन असि विश्वऽवित् वसुं: वसूनां ख्यसि लं एकः इत् द्यावां च यानिं पृथिवीः च पुष्यतः॥३॥ प्र-ऽजानन् अग्ने तर्व योनिं सातियं इक्षीयाः पदे घृतऽवैतं आ अ-सदः आ ते चिकिने उषसांऽइव एतयः अरेपसः सूर्यस्यऽइव र-रमयः॥४॥ तवं श्रियः वर्षेस्यऽइव विऽद्युतः चिनाः चिकिने उ-षसां न केतवः यत् ओषधीः अभिऽसृष्टः वनानि च परि स्वयं चिनुषे अनं आस्ये॥५॥२०॥ तं ओषंधीः द्धिरे गर्भ ऋतियं तं आपेः अप्रिं जन्यंत मातरः तं इत् समानं वनिनः च वीरुधः श्रुंतःऽवंतीः चु सुवंते चु विश्वहां ॥६॥ वातंऽउपधूतः दुषितः व-शान् अनु तृषु यत् अना विविषत् विडितिष्ठसे आ ते यतंते रथ्यः यथा पृथंक श्धीं सि असे अजराणि धर्मतः॥९॥ मेधाऽकारं वि-दर्थस्य प्रुत्सार्धनं ऋपिं होतारं पृरिऽभूतंमं मृतिं तं इत् अभे हु-विषि आ समानं इत् तं इत् महे वृण्ते न अन्यं वत्॥६॥ वां इत् अर्च वृण्ते लाऽयवंः होतारं अग्ने विद्षेषु वेधसंः यत् देव्ऽयंतः दर्धति प्रयासि ते ह्विषातः मनवः वृक्तऽबंहिषः॥९॥ तवं ऋग्रे होचं तर्व पोचं ऋतियं तर्व नेष्ट्रं लं ऋतित् ऋतऽयतः तर्व प्र-ऽशास्त्रं तं अध्वरिऽयसि बुद्धा च असि गृहऽपतिः च नः दमे ॥१०॥२१॥ यः तुभ्यं ऋमे ऋमृताय मन्यः सुं ऽइधा दार्शन् उत वा हविः इकृति तस्य होता भवसि यासि दूत्यं उप बूषे यजिस छ-ध्वरिऽयसि ॥११॥ इमाः अस्मै मृतयः वाचः अस्मत् आ ऋचः गिरः सुऽस्तुतयः सं ऋग्मृत् वसुऽयवः वसवे जातऽवेदसे वृह्वासुं चित् वर्धनः यासुं चाकनत्॥ १२॥ इमां प्रत्नायं सुऽस्तुतिं नवीं-यसीं वोचेयं श्रासमे उश्ते शृणोतं नः भूयाः श्रंतरा हदि श्रास्य नि-ऽस्पृशे जायाऽईव पत्ये उश्ती सुऽवासाः॥१३॥ यस्मिन् अश्वासः

पं:

H:

혀-

णः

स्यं

ज्-

पु-

तमं

न्-

नवां

অ॰৮.য়৽४.व॰२४.] ॥३५२॥ [म॰१०.য়॰৮.मू० ৫२.

च्छुष्भासंः जुक्षणः वृथाः मेषाः अव्दरमृष्टासंः आऽहुंताः की-लालुऽपे सोमंऽपृष्टाय वृधसंहृदा मृतिं जन्ये चारु अप्रये॥१४॥ अहांवि अप्रे हृविः आस्ये ते सुचिऽईव घृतं चृम्विऽइव सी-मंः वाज्दसनि र्यिं अस्मे सुऽवीरं प्रदश्सं धेहि युश्सं वृहंतं ॥१५॥२२॥

॥९२॥ युज्ञस्यं वृः रुथ्यं विश्पतिं विशां होतारं अक्तीः अति-थिं विभाऽवसुं शोचन् शुष्कांसु हरिंगीषु जभुरत् वृषां केतुः य-जुतः द्यां अशायुत्॥१॥ इमं अंजःऽपां उभये अकृखत धमी गौ असिं विद्यस्य साधनं अक्तुं न यहं उषसः पुरःऽहितं तनूऽ३-नपातं अरुषस्य निंसते॥२॥ वर् अस्य नीया वि प्राः च मन्महे व्याः अस्य प्रद्वंताः आसुः अत्रेवे यदा घोरासः अमृत्दलं आ-र्शत स्नात् इत् जनस्य दैव्यस्य चर्करन्॥३॥ ऋतस्यं हि प्रऽसितिः द्यौः उरु व्यर्चः नमः मही अर्मितः पनीयसी इंद्रः मित्रः वर्रणः सं चिकिचिरे अथी' भगः सविता पूतऽदेशसः॥४॥ प्र रुद्रेणं य-यिना यंति सिंधवः तिरः महीं अरमतिं द्धन्विरे येभिः परिऽज्मा परिऽयन् उह जयः वि रोह्वत् जुटरे विश्वं उद्यते॥५॥२३॥ ऋा-णाः रुद्राः मुरुतः विश्वऽकृष्टयः दिवः श्येनासः असुरस्य नीळयः तेभिः चृष्टे वर्रणः मिनः अर्थमा इंद्रः देवेभिः अर्वेशभिः अर्वेशः ॥६॥ इंद्रे भुजं शशमानासः आशत सूरः हशीं के वृषंगः च पौंस्ये प्रयेनु श्रुस्य श्रुहेणां तृतृष्ठिरे युजं वजं नृऽसदेनेषु कारवः॥७॥ मूरं: चित् आ हरितं: अस्य रीरमत् इंद्रात् आ कः चित् भयते त-वीयसः भीमस्यं वृष्णः जठरात् अभिऽश्वसः दिवेऽदिवे सहुरिः स्तन् अवधितः॥।। स्तोमं वः अद्य रुद्रायं शिक्षंसे ख्यत् ऽवीराय

नमंसा दिदिष्टन् येभिः शिवः स्वऽवीन् एव्यावंऽभिः द्वःसि-संक्ति स्वऽयंशाः निकामऽभिः॥०॥ ते हि प्रऽजायाः अभरंत वि श्रवंः बृह्स्पतिः वृषभः सोमंऽजामयः यज्ञैः ऋषंवी प्रथमः वि धार्यत् देवाः दक्षैः भृगंवः सं चिकिचिरे॥१०॥२४॥ ते हिद्यावां-पृथिवी' भूरिऽरेतसा नराशंसः चतुःऽ अंगः यमः अदितिः देवः त्वष्टां द्विगाःऽदाः च्युभुक्षगाः प्र रोद्सी' म्हतः विष्णुः ऋहिरे ॥११॥ जुत स्यः नः जुशिजां उर्विया कविः ऋहिः शृणोृतु वुध्राः हवींमिन सूर्यामासां विऽचरंता दिविऽिक्षतां धिया शमीनहु-षी अस्य बोधतं॥१२॥ प्रनः पूषा चर्यं विश्वऽदेवाः अपां नपौत् अवृतु वायुः दृष्टये आत्मानं वस्यः अभि वातं अर्चत तत् अश्व-ना सुऽह्वा यामंनि श्रुतं॥१३॥ विशां आसां अभयानां अधि-ऽिखतं गीःऽभिः कं स्वऽयंशसं गृणीमसि माभिः विश्वाभिः अ-दितिं अनुवैर्णं अक्तोः युवनिं नृष्डमनीः अधं पतिं॥१४॥ रेभेत् अर्च जनुषां पूर्वेः अंगिराः यार्वाणः ऊधीः अभि चृष्ठाः अध्वरं येभिः विऽहायाः अभवत् विऽच्छा णः पार्थः सुऽमेकं स्वऽधितिः वनंन्ऽवति॥१५॥२५॥

॥९३॥ महिं द्यावापृथिवी भूतं उवी नारी यूही न रोदंसी सदं नः तेभिः नः पातं सह्यसः एभिः नः पातं श्रूषि ॥१॥ युद्धे-ऽयंज्ञे सः मत्यैः देवान् सुपूर्यति यः सुद्धैः दीर्घेश्रुत्ऽतमः आ-ऽविवासाति एनान् ॥२॥ विश्वेषां इर्ज्यवः देवानां वाः महः विश्वे हि विश्वऽमहसः विश्वे युज्ञेषुं युज्ञियाः ॥३॥ ते घ राजानः अमृतस्य मंद्राः अर्थेमा मिचः वर्रणः परिऽज्मा कत् रुद्रः नृणां स्तुतः म्हतः पूष्याः भगः ॥४॥ उत नः नत्ते अपां वृष्याऽवसू॰ ् तां

यं:

H:

혀-

णः

स्थं

ज्-

पु-तमं

न्-

नवां

ञ्च॰ ৮. ञ्च॰ ४. व॰ २৫.] ॥ ३५४॥ [म॰ १०. ञ्च॰ ৮. सू॰ ९४.

सूर्यामासा सदनाय सुऽधन्या सचा यत् सादि एषां ऋहिः बुधेषुं बुध्यः॥५॥२६॥ जुत नः देवी ऋषिनां शुभः पतीं धार्मऽभिः मि-नावरंगी उरुणतां महः सः रायः आ ईष्ते अति धन्वंऽइव दः-इता॥६॥ उत नः रुद्रा चित् मृळतां ऋश्विनां विश्वे देवासः रथः पतिःभगः सुभुः वाजः सुभुक्षुणुः परिऽज्मा विश्वऽवेद्सः॥९॥ ज्युभुः ज्युभुक्षाः ज्युभुः विध्तः मदः आते हरी जूजुवानस्य वा-जिना दुस्तरं यस्य साम चित् ऋधंक् युद्धः न मानुषः॥६॥ कृधि नः अहंयः देव सवितः' सः च सुषे मघोनां सहो' नः इंद्रः वहिं-ऽभिः नि एषां चूषेणीनां चुकं र्शिमं न योयुवे॥०॥ आ एषु द्या-वापृथिवी' धातुं महत् असमे' वीरेषुं विश्वऽचंषेणि श्रवः पृक्षं वार्जस्य मातये पृक्षं राया उत तुर्वेखे॥१०॥२०॥ एतं शंसे इंद्र अ-सम्ऽयुः तं कूऽचित् संतं सहसाऽवन् ऋभिष्टं ये सदां पाहि ऋभि-ष्टंये मेदतां वेदतां वसो ॥११॥ एतं मे स्तोमं तना न सूर्ये द्युतत्-ऽयोमानं व्वृधंत नृणां सुंऽवनेनं न ऋष्यं तष्टोऽइव ऋनेपऽच्युतं ॥ १२॥ वृवर्ते येषां राया युक्ता एषां हिरुएययी नेमऽधिता न पैं।-स्यां वृषांऽइव विष्टऽ खंता॥१३॥ प्र तत् दुःऽशीमें पृषंवाने वेने प्र रामे वोचं असुरे मुघवंत्ऽसु ये युक्कायं पंच श्ता असम्ऽयु प्-या विऽस्राविं एषां॥१४॥ अधिं इत् नु अचं सुप्ततिं च सुप्त च सुद्धः द्दिष्ट् नान्वःसद्यः द्दिष्ट् पार्थ्यः सद्यः द्दिष्ट् मायवः॥१५॥२६॥

॥९४॥ प्रएते वृद्ंतु प्रव्यंवदाम् यावंऽभ्यः वाचं वृद्त् वर्त्-ऽभ्यः यत् अद्यः प्वताः साकं आश्रवः श्लोकं घोषं भरेष इंद्राय सोमिनः॥१॥ एते वृद्ंति श्तऽवंत् सहस्रंऽवत् अभि ऋंदंति ह-रितेभिः आसऽभिः विष्ट्वी यावणः सुऽकृतः सुऽकृत्ययां होतुंः

चित् पूर्वे ह्विःऽ अद्यं आष्त्राशा एते वृद्ति अविदन् अना मधु नि जंखयंते अधि पक्के आमिषि वृष्यस्य शाखाँ अरुणस्य वप्ततः ते सूर्भवाः वृष्भाः प्रई ऋराविषुः॥३॥ बृहत् वृद्ति मृद्रिणं मं-दिनां इंद्रं क्रोशंतः अविदन् अना मधु सं ऽरभ्यं धीराः स्वसृंऽभिः ञ्चनित्षुः ञ्चाऽघोषयंतः पृथिवीं उपन्दिऽभिः॥४॥ सुऽपूर्णाः वाचं अकृत उपं द्यविं आऽखरे कृष्णाः इषिराः अनृतिषुः न्यंक् नि यंति उपरस्य निःऽकृतं पुरुरेतः द्धिरे सूर्येऽस्वितः॥५॥२०॥ उयाःऽइव प्रऽवहंतः संऽञ्जायमुः सानं युक्ताः वृषंणः विश्वतः धुरः यत् श्वसंतः ज्यसानाः अराविषुः शृखे एषां प्रोचर्यः अवै-नांऽइव॥६॥ दर्शावनिऽभ्यः दर्शऽकास्येभ्यः दर्शऽयोक्तेभ्यः दर्श-ऽयोजनेभ्यः दर्शाभी शुऽभ्यः ऋर्चत ऋजरेभ्यः दर्श धुरः दर्श युक्ताः वहंत्रभ्यः ॥९॥ ते ऋद्रंयः दर्श्ं रयंचासः आश्रवः तेषां आऽधानं परि एति हुर्येतं ते जुं सुतस्यं सोम्यस्यं अधंसः अंशोः पीयूषं प्रथ-मस्यं भे जिरे ॥६॥ ते सो मुऽ ऋदेः हरी 'इंद्रस्य निंसते ऋंशुं दुहंतः अधि आसते गवि तेभिः दुग्धं पपिऽवान् सोम्यं मधु इंद्रः वर्धते प्रथते वृष्ऽयते॥०॥ वृषां वृः ऋंगुः न किलं रिषायन इळांऽवंतः सदै इत् स्थन आर्थिताः रैवत्याऽईव महंसा चारवः स्थन यस्य यावाणः अर्जुषध्वं अध्वरं॥१०॥३०॥ तृदिलाः अतृदिलासः अ-द्रेयः अश्रमणाः अर्शृथिताः अर्मृत्यवः अनातुराः अजराः स्थ अमंविष्णवःसुऽपीवसंः अतृषिताः अतृष्णऽजः॥११॥ ध्रुवाः एव वः पितरः युगेऽयुंगे क्षेमंऽकामासः सदंसः न युंज्ते ऋजुर्यासंः हरिऽसाचः हरिद्रवः आद्यां रवेण पृथिवीं ऋणुश्रवः॥१२॥ तत् इत् वदंति ऋद्रंयः विऽमीचंने यार्मन् ऋंजःपाः ऽईव घ इत् उ-पुन्दिऽभिः वर्षतः बीजंऽइवधान्युऽकृतः पृंचंति सोमं न मिनुंति

055

計

में

मां

यं:

H:

զ-

णः

स्थं

ज्ञ-

पु-तमं

न-

नवां

ञ्च॰ t. ञ्च॰ प. व॰ २.] ॥ ३ पर्छ॥ [म॰ १०. ञ्च॰ t. सू॰ ९५.

बप्ततः॥१३॥ सुते अध्वरे अधिवाचं अऋत आ ऋिळयंः न मा-तरं तुदंतः विसु सुंच सुसुऽवुषः मनीषां वि वृत्तेतां अद्रयः चा-यमानाः॥१४॥३१॥४॥

॥ ९५॥ हुये जाये मनंसा तिष्ठं घोरे वचांसि मिष्या कृण्वावहै नुननी मंचाः अनुंदितासः एते मयः कर्न् परंऽतरे चन अहन् ॥१॥ किं एता वाचा कृण्व तर्व अहं प्र अञ्जिमिषं उषसां अगिया-ऽइव पुरूरवः पुनः अस्तं परा इहि दुःऽञ्जापना वातःऽइव अहं असिम्॥२॥ इषुंः न श्रिये इषुऽधेः श्रुमुना गोऽसाः शृतुऽसाः न रंहिः ऋवीरे ऋती विद्विद्युत्त् न उरा न मायुं चित्यंत धुनंयः ॥३॥ सा वसुं दधती श्वश्रुराय वयः उषः यदि वष्टि ऋंतिंऽगृहात् अस्तं नन्धे यस्मिन् चाकन् दिवां नक्तं श्रु थिता वैत्सेनं ॥४॥ चिः सम्मा अहूः श्रथयः वैतसेनं उतसम् मे अव्यंत्ये पृणासि पुर्क-रवः अनुं ते केतं आयं राजां मे वीर् तुन्वः तत् आसीः ॥५॥१॥ या मुऽजूर्णिः श्रेणिः मुनेऽश्रोपिः हृदेऽचे खुः न गृंथिनी च्र्ययुः ताः अंजयः अरुणयः न समुः श्रिये गावः न धेनवः अनुवंत ॥६॥ सं अस्मिन् जायमाने आसुत् याः उत ई अवधेन् नद्यः स्वऽगूर्ताः मृहे यत् ला पुरूर्वः रणाय अवधियन् दस्युऽहत्याय देवाः॥९॥ सर्चा यत् आमु जहतीषु अत्वं अमानुषीषु मानुषाः नि-ऽसेवें अपं स्म मत् तुरसंती न भुज्युः ताः अवसुन् रुष्टरसृष्यः न ऋषाः॥६॥ यत् आसु मतैः अमृतासु निऽस्पृक् सं श्रोणीिभः ऋ-तुंडिभः न पृंक्ते ताः खातयः न तृन्वः शुंभृत स्वाः अश्वासः न की-ळयंः दंदंशानाः ॥९॥ विऽद्युत् न या पतंती दविद्योत् भरंती मे अपा काम्यानि जनिष्टो' अपः नर्यः सुऽजातः प्र उर्वशी तिर्त

दीर्घं आर्युः॥१०॥२॥ जुिं बे इत्या गोऽपीष्याय हि द्धार्थ तत् पुरु वः मे ओनंः अशांसं ता विदुषीं सिस्मन् अहन् न मे आ अपृणोः निं अभुक् वृद्यसि॥११॥ क्दा सूनुः पितरं जातः इच्छात् चुऋन् न अश्रुं वृत्युत् विऽजानन् कः दंऽपती॰ सऽमनसा वि यूयोत् अधंयत् अप्राः अर्थरेषु दीदंयत्॥१२॥ प्रति ब्रवाणि वर्त-यते अर्श्व चुक्रन् न कंद्र आऽध्ये शिवाये प्र तत् ते हिन्व यत् ते अस्मे परा दुहि अस्तं नहि मूर्मा आपः॥१३॥ सुऽदेवः अद्य प्-ऽपतेत् अनावृत्पराऽवतं परमांगंतवे ऊं अधं शयीत निःऽ ऋं-तेः उपऽस्थे अर्ध एनं वृकाः रुम्सासः अद्युः॥१४॥ पुर्द्धरवः मा मृ-थाःमा प्रपृष्टः मा ला वृक्षांसः अशिवासः कं सन् न व स्त्रेणांनि सुख्यानि संति सालावृकाणां हृदयानि एता॥१५॥३॥ यत् वि-ऽर्द्धपा अचेरं मर्त्येषु अवेसं राचीः श्ररदेः चर्तसः घृतस्य स्तोकं स्कृत् अहूं: आश्चां तात् एव इदं तृतृपा्णा चरामि॥१६॥ अंत-रिखुऽप्रां रजसः विऽमानी उपं शिक्षामि उर्वशी वसिष्ठः उपं त्वा रातिः सु ऽकृतस्यं तिष्ठांत् नि वर्तस्व हदयं तृष्युते से ॥१९॥ इति ला देवाः इमे आहुः ऐक यथां ई एतत् भवंसि मृत्युऽबंधुः प्रऽजा ने देवान् ह्विषा यजाति स्वःऽगे ऊं तं अपि माद्यासे แจะแช่แ

॥९६॥ प्रते महे विद्ये शंसिषं हरी प्रते वन्वे वनुषः हुर्यतं मदं घृतं नयः हरिऽभिः चार्र सेचेते आत्वा विशंतु हरिऽवर्षसं गिरंः ॥१॥ हरिं हि योनिं अभि ये संऽअस्वरन् हिन्वंतः हरी दियं यथां सदः आ यं पृणंति हरिऽभिः न घेनवः इंद्रीय पूषं हरि-ऽवंतं अर्चेत्॥२॥ सः अस्य वर्जः हरितः यः आयसः हरिः नि- य

कं

i:

म

ਜਾਂ

यंः

मं:

a-

णः

स्थं

র্-

पु-

तमं

न्-

षां

ऽकामः हरिः आ गर्भस्योः द्युमी सुऽश्रिप्रः हरिमन्युऽसायकः इंद्रें नि रूपा हरिता मिमिस्यिरे ॥३॥ दिवि न केतुः अधि धायि हुर्युतः विव्यचंत् वर्जः हरितः न रह्यां तुदत् ऋहिं हरिऽशिप्रः यः ञ्चायसः सहसं ऽशोकाः ञ्रमवृत् हुर्रिऽभरः॥४॥ त्वंऽत्वं ञ्चहर्यथाः उपंऽस्तुतः पूर्विभिः इंद्र हरिऽकेश यज्वंऽभिः लं हर्यसि तर्व विश्वं जुक्थ्यं असामि राधः हरिऽजात हुर्यतं॥५॥५॥ ता वृज्जिणं मंदिनं स्तोम्यं मदे इंद्रं रथे वहुतः हुर्यता हरीं पुरूषि श्रुसमे सर्वनानि हर्येते इंद्रीय सीमाः हर्रयः दुधन्विरे ॥६॥ ऋरं कामाय हर्रयः दु-धन्विरे स्थिरायं हिन्वन् हर्रयः हरीं' तुरा अर्वेत् इभिः यः हरि-ऽभिः जोषं ईयंते सः ऋस्य कामं हरिऽवंतं ऋान्शे॥९॥ हरि-ऽश्मशारुः हरिऽकेशः ऋायुसः तुरुःऽपेये यः हुरिऽपाः अवधित **अर्वेत्ऽभिः यः हरिऽभिः वाजिनीऽवसुः अति विश्वां दुःऽ**इता पारिषत् हरीं ॥ । सुवांऽइव यस्यं हरिंगी विऽपेततुं शिप्रें वाजाय हरिंगी' दविंध्वतः प्र यत् कृते चमसे मर्मृजत् हरीं' पीता मर्दस्य हुर्येतस्य अधिसः॥९॥ उत्त सम् सर्च हुर्येतस्य पुक्त्योः अत्यः न वाजें हरिंऽवान् ऋचिऋद्त् मही चित् हि धिषणां ऋहंर्यत् ञ्जोर्जसा बृहत् वर्यः द्धिषे हुर्येतः चित् ञ्या॥१०॥६॥ ञ्या रोदंसीः ह्यमाणः महिऽता नव्यंऽनव्यं हुयेसि मन्मं नु प्रियं प्र पुस्यं अ-सुरहर्यतं गोः आविः कृधि हर्रये सूर्यीय॥११॥ आता हर्यतं प्र-ऽयुजः जनानां रथे वहुंतु हरिऽशिप्रं इंद्रु पिवं यथा प्रतिऽभृतस्य मधः हर्येन् युज्ञं सुध् ८ मादे दर्श ८ श्रीणि॥ १२॥ श्रपाः पूर्वेषां हरि-ऽवः सुतानां अर्थो' दुदं सर्वनं केवेलं ने मुमुद्धि सीमै मधुंऽमंतं इंद्र मुचा वृष्न् जुठरे आ वृष्ट्व॥१३॥९॥

॥९९॥ याः ओषंधीः पूर्वीः जाताः देवेभ्यः चिऽयुगं पुरा मने नु ब्भू णां अहं शृतं धामानि सप्त च ॥१॥ शृतं वः अंब धामानि सहसं उत वः रहाः अधं शत्ऽऋतः यूयं इमं मे अगुदं कृत्॥२॥ ओ-षंधीः प्रति मोद्धं पुष्पंऽवतीः प्रऽसूवंरीः ऋश्वाःऽइव सऽजि-लंरीः वीरुधः पार्यिष्यवं:॥३॥ श्रोषंधीः इति मातरः तत् वः दे-वीः उप बुवे सुनेयं अर्थं गां वासः आत्मानं तर्व पुरुष ॥४॥ अ-श्वत्ये वः निऽसर्दनं पर्णे वः वसतिः कृता गोऽभाजः इत् किल असुय यत् सुनवंथ पुरुषं॥५॥४॥ यचं ओषंधीः सुंऽअग्मेत रा-जानः समितौऽइव विप्रः सः उच्यते भिषक् रृष्टाःऽहा अमीव-ऽचार्तनः॥६॥ अश्वऽवतीं सोमऽवतीं ऊर्जयंतीं उत्ऽञ्जीजसं आ अवित्सि सर्वीः ओषंधीः अस्मै अरिष्टऽतातये॥७॥ उत् शुष्माः ञ्जोषंधीनां गावंः गोस्थात्ऽइंव इरते धनं सनिषंतीनां ञ्जात्मानं तवं पुरुष्॥ ।॥ इष्कृतिः नामं वः माता अधी यूयं स्य निः ऽकृ-तीः सीराः प्तुविग्णीः स्थन् यत् आमयंति निः कृथ्॥०॥ अति विश्वाः पृरिऽस्थाः स्त्रेनःऽईव वृजं अऋमुः ओषंधीः प्र अचुच्युवुः यत् किं च तन्वैः रपः॥१०॥९॥ यत् इमाः वाजयेन् ऋहं ओषे-धीः हस्ते आऽद्धे आत्मा यक्ष्मस्य नृश्यति पुरा जीव्ऽगृभेः युषा ॥११॥ यस्यं ख्रोषधीः प्रश्मपेथ खंगंऽखंगं पर्रः उपरः तर्तः यक्ष्मं वि बाधवे उयः मध्यमशीःऽईव॥१२॥ साकं यक्ष्म प्रपृत चाषेण किकिदीविनां साकं वार्तस्य आज्यां साकं नुष्य निऽहाकंया ॥ १३॥ अन्या वः अन्यां अवृतु अन्या अन्यस्याः उपं अवृत् ताः सवीः संऽविदानाः इदं मे प्र अवत वर्चः॥१४॥ याः फलिनीः याः ऋषुलाः ऋपुष्पाः याः च पुष्पिणीः बृह्स्पतिऽप्रसूताः ताः नः मुंचंतु ऋंहेसः॥१५॥१०॥ मुंचंतुं मा शप्य्यात् अथी व्र्रायात्

ाः ताः न्-ग्रयातः मा

t-Hi

यंः

H:

||-

णः

स्थं

ज्-

मु-

नमं

359 *

अ॰ t. अ॰ प. व॰ १२.] ॥ ३६०॥ [म॰ १०. अ॰ t. सू॰ ९t.

ख्त अयो' यमस्यं पड्डीशात् सर्वेस्मात् देव्डिक्तिल्विषात्॥१६॥
श्रव्डिपतंतीः श्र्वद्त् द्विः श्रोषंधयः परि यं जीवं श्रुश्नवांमहे
न सः रिष्णाति पुरुषः॥१९॥ याः श्रोषंधीः सोमंऽराज्ञीः बृद्धीः
श्रतऽविंचक्षणाः तासां लं श्रुसि उत्ऽत्मा अरं कामाय शं हृदे
॥१८॥ याः श्रोषंधीः सोमंऽराज्ञीः विडिस्थिताः पृथिवीं श्रनुं बृह्स्पतिंऽप्रसूताः श्रस्ये सं द्व् वींय्॥१९॥ मा वः रिष्ठृत् खनिता
यस्मै चृश्रहं खनीमि वः ब्रिडिपत् चतुंःऽपत् श्रुस्माकं संवें श्रुस्तु
श्रनातुरं॥२०॥ याः चृद्दं उप्डशृखंति याः चृदूरं परांऽगताः
सर्वाः संउत्रत्यं वीर्धः श्रुस्ये सं द्व् वीर्ये॥२१॥ श्रोषंधयः सं वृद्ते
सोमेन सह राज्ञां यस्मै कृणोति ब्राह्मणः तं राज्ञन् पार्यामसि
॥२२॥ तं ज्त्रत्मा श्रुसि श्रोष्धे तवं वृश्चाः उपस्तयः उपस्तिः
श्रस्तु सः श्रस्माकं यः श्रस्मान् श्रुभिऽदासंति॥२३॥११॥

॥९८॥ वृहंस्पते प्रति मे देवतां इहि मिनः वा यत् वर्त्णः वा असि पूषा आदित्येः वा यत् वसुंऽभिः महत्वान् सः पर्जन्यं शंऽतन्ते वृष्य॥१॥ आ देवः दूतः अजिरः चिकितान् तत् देवऽआपे अभि मां अगुन्छत् प्रतीचीनः प्रति मां आ ववृत्स्व दर्धामि ते युऽमतीं वाचं आसन् ॥२॥ अस्मे' धेहि युऽमतीं वाचं आसन् वृहंस्पते अनुमीवां इषिरां ययां वृष्टिं शंऽतनवे वनांव दिवः दु-सः मधुंऽमान् आ विवेश ॥३॥ आ नः दुप्ताः मधुंऽमानः विशंतु इंद्रं देहि अधिऽरशं सहसं नि सीद् होनं ऋतुऽथा यजस्व देवान् देवऽआपे हिवषां सप्ये॥४॥ आष्टिषेणः होनं ऋषिः निऽसीदन् देवऽआपिः देवऽसुमृतिं चिकित्वान् सः उत्ऽतरसात् अधरं स-सुदं अपः दिव्याः असृजत् वर्षाः अभि॥५॥ अस्मिन् समुद्रे अधि

उत्रतरिसान् आपंः देवेभिः निऽवृंताः अतिष्ठन् ताः अद्रुवन् স্মার্ছিष्णेनं सृष्टाः देवऽञ्जापिना प्रऽदंषिताः मृक्षिगाीषु ॥६॥ ॥१२॥ यत् देवऽञ्चापिः शंऽतंनवे पुरःऽहितः होचायं वृतः कृप-येन् अदीधेत् देव्ऽश्रुतं वृष्टिऽवनिं ररांगाः वृह्स्पतिः वाचं अ-स्मै अयुद्धत्॥९॥ यंतादेवऽअपिः शुश्रुचानः अये आष्टिषेणः म्नुष्यः संऽर्धे विश्वेभिः देवैः अनुऽम्द्यम्नानः प्रपूर्जन्यं र्रुय् वृ-ष्टिऽमंतं॥६॥ लां पूर्वे ऋषंयः गीःऽभिः ऋायन् लां ऋष्वरेषुं पुरु-ऽहूत् विश्वे सहस्राणि अधिऽरथानि अस्मे' आ नुः युज्ञं रोहित्-ऽञ्ज्य उपं याहि॥०॥ एतानि अमे न्वतिः नवं ने आऽहुतानि अधिऽरथा सहस्रा तेभिः वधेस्व तन्त्रः शूर् पूर्वीः द्विः नुः वृष्टिं इषितः रिरीहि॥१०॥ एतानि अमे नुवृति सहस्रोसं प्रयुक्त वृषी इंद्रीयभागं विद्वान् पृथः च्युतुऽशः देव्ऽयानीन् अपि श्रौलानं द्वि देवेषुं धेहि॥११॥ अग्ने बाधंस्व वि मृधंः वि दुःऽगहां ऋपं अमीवां अपं रक्षांसि सेघ असात् सुमुद्रात् वृहुतः द्विः नः अ-पां भूमानं उपं नुः सृजु इह ॥ १२॥ १३॥

॥९९॥ कं नः चिचं इष्रयुम् चिकितान् पृथुऽग्मानं वा्त्रं व्वृधधी कत् तस्यं दातुं शवंसः विऽउंष्टी तर्सत् वजं वृचऽतुरं अपिन्वत्॥१॥ सः हि द्युता विऽद्युतां वेति सामं पृथुं योनिं असु-रुत्वा आसुसाद्सःसङ्नीळिभिः प्रुऽसहानः अस्य भातुः न जाते स्प्रथस्य मायाः॥२॥ सः वाजं यातां अपदुःऽपदा यन् स्वंःऽसा-ता परि सद्त् सनिषन् अनुवा यत् शतऽदुरस्य वेदः मन् शिश्न-ऽदेवान् अभि वर्षमा भूत्॥३॥ सः यह्याः अवनीः गोषुं अवी आ जुहोति प्रधन्यामु सिसः अपादः यत्रं युज्यासः अरुषाः द्रोणि-

雷

H

T-

T-सां

यः

मं:

ㅁ-

णः

स्थं

ज्-

पु-तमं

न्-

म्बां

অ॰৮.স্র॰५.ব॰৭६.] ॥३६२॥ [म॰৭০.স্র॰৫.सू॰৭००.

ऽर्श्रश्वासः ईर्ते घृतं वाः ।।।।।। सः क्ट्रेभिः अर्थस्तऽवारः ऋभ्वा हिली गयं आरेऽअवदाः आ अगात् व्यस्यं मृन्ये मिथुना विऽवं-वी॰ अनं अभिऽइत्यं अरोद्युत् मुषायन्॥५॥ सः इत् दासं तु वि-ऽरवं पतिः दन् ष्ट्ऽऋषं चिऽशीषाणं दमन्यत् ऋस्य चितः नु ञ्जोजंसा वृधानः विपा वृराहं ऋयंःऽअयया हुन्०॥६॥१४॥ सः दूहं गो मनुषे जर्धमानः आ साविष्त अर्थमानायं शरं सः नृ-ऽतमः नहुंषः ऋसात् सुऽजातः पुरः ऋभिनृत् ऋहीन् द्स्युऽहत्ये ॥ १॥ सः ऋभियः न यवंसे उद्न्यन् ख्याय गातुं विदत् नुः अस्मे उपं यत् सीदंत् इंदुं शरीरैः श्येनः अयंःऽ अपाष्टिः हंति दस्यून् ॥ ।। सः त्रार्थतः श्वसाने भिः श्रस्य कुत्सीय शुष्णं कृपर्णे परा श्र-दात् अयं क्विं अनुयत् शस्यमानं अन्तं यः अस्य सनिता उत नृ-णां॥९॥ ऋयं दशस्यन् नर्येभिः ऋस्य दस्मः देवेभिः वर्रणः न मा-यी अयं कनीनंः ऋतुऽपाः अवेदि अमिमीत अरहं यः चतुः-ऽपात्॥१०॥ अस्य स्तोमेभिः अौ्शिजः ऋजिश्वा वृजं द्रयत् वृ-ष्मेणं पिप्रोः मुलां यत् युज्तः दीदयंत् गीः पुरः इयानः अमि वर्षसा भूत्॥११॥ एव महः असुर् वृक्षयीय वस्तः पुर्डिभः उप सुर्पत् इंद्रं सः इयानः क्रुति स्वुस्तिं ऋस्मै इषं ऊर्जे सुऽिह्यतिं विश्वं आ समाः । । १२॥ १५॥ ६॥

॥१००॥ इंद्रं हह्यं मघऽवृन् त्वाऽवंत् इत् भुजे इह स्तुतः सुत्-ऽपाः बोधि नः वृधे देवेभिः नः सविता प्र अवतु श्रुतं आ सर्व-ऽत्तीतिं अदितिं वृणीमहे॥१॥भरायसुभरतभागं ऋ त्वियं प्र वा-यवे शुचिऽपे ऋंदत्ऽईष्टये गौरस्यं यः पर्यसः पीतिं आन्शे आ सर्वेऽतातिं अदितिं वृणीमहे॥२॥ आनः देवः सविता साविषत् वयः ऋजु उयते यर्जमानाय सुन्वते यथा देवान् प्रति ऽभूषेम पा-कुऽवत् आसूर्वेऽतातिं अदितिं वृखीमहे॥३॥ इंद्रेः असे सुऽम-नाः ऋसु विश्वहां राजां सोमः सुवितस्यं ऋधिं एतु नः यथाऽय-था मिचंऽधितानि संऽद्धुः ञ्रा सर्वेऽतातिं ञ्रदितिं वृगीुमहे ॥४॥ इंद्रं: उक्येनं शवंसा पर्रः द्धे बृहंस्पते प्रऽतरीता ऋसि आ-युषः युज्ञः मनुः प्रदर्मतिः नः पिता हि कं आ सर्वेऽताति अदिति वृणीमहे॥५॥ इंद्रंस्य नु सुऽकृंत देव्यं सहः ऋियः गृहे जरिता मे-धिरः क्विःयुद्धः चुभूत् विद्धें चारुः अंतमः आस्वैऽत्।तिं अ-दितिं वृर्णीुमुहे ॥६॥१६॥ न वः गुहां चुकृम् भूरिं दुःऽकृतं न ऋा-विःऽत्यं वसवः देवऽहेळेनं मािकः नः देवाः अनृतस्य वर्षसः आ सुर्वेऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥०॥ अपं अमीवां सुविता सावि-ष्त् यंक् वरीयः इत् अपं सेधंतु अद्रयः यावां यचं मधुऽसुत् उ-चाते बृहत् आ सर्वेऽताति अदिति वृणीमहे॥ ।। जर्धः यावा वसवः अस्तु सोतरि विश्वां हेषांसि सनुतः युयोत सः नः देवः स-विता पायुः ईद्धाः आसुर्वेऽत्तंतिं अदितिं वृणीमहे॥०॥ ऊंने गा-वः यवंसे पीवंः अत्रन ऋतस्यं याः सद्ने की शे अङ्घे तुनूः एव तुन्वः असु भेषुजं आ सूर्वेऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥१०॥ ऋतु-ऽप्राची जरिता शर्थतां अवैः इंद्रेः इत् भुद्रा प्रुप्तिः सुत्रुवतां पूर्ण ऊर्धः दिव्यं यस्य सिक्तये आ सुर्वेऽतातिं अदितिं वृणीमहे ॥१९॥ चित्रः ते भानुः ऋतुऽप्राः ऋभिष्टिः संति स्पृधंः जर्गि-ऽप्राः ऋधृंष्टाः रजिष्ठया रज्यां पृष्यः आगोः तूर्तूषेति परि अयंदु-वस्युः॥१२॥१७॥

॥१०१॥ उत् बुध्यधं सऽमनसः सखायः सं अप्रिं इंधं बहवंः सऽनीळाः द्धिऽकां ऋपिं उषसं च देवीं इंद्रेऽवतः अवसे नि

य

न 事

¥:

म

4-

त्-सां

यंः

मं:

a-

णः

स्यं

ज्-

पु-

तमं

न्-

वां

अ॰६. अ॰५. व॰२०.] ॥३६४॥ [म॰१०. अ॰९.सू॰१०२.

ह्ये वः॥१॥ मुंद्रा कृणुध्वं धियः शा तुनुध्वं नावं अरिव्डपरंगीं कृगुध्वं इष्कृंगुध्वं आयुंधा अरं कृणुध्वं प्रांचं युद्धं प्र न्यत् स्खायः ॥२॥ युनक्तं सीरां वि युगा तुनुध्वं कृते योनीं वृपत इह बीजें गिरा च श्रुष्टिः सऽभराः असंत् नुः नेदीयः इत् सृग्यः पृकं आ इयात् ॥३॥ सीरा युंजंति क्वयं युगा वितन्वते पृथंक्धीराः देवेषुं सुम-ऽया॥४॥ निः ऋाऽहावान् कृणोतन् सं व्रवाः द्धातन् सिंचा-मंहै अवृतं उद्रिणं व्यंसुऽसेकं अनुंपऽिक्षतं॥५॥ इष्कृतऽआहावं अवृतं सुऽवर्त्रं सुऽसेच्नं उद्रिएं सिंचे अर्क्षितं ॥६॥१६॥ प्री-गीत अश्वीन् हितं ज्याय स्वस्तिऽवाहं रथं इत् कृणुध्वं द्रोणं-ऽञ्चाहावं अवृतं अश्मेऽचऋं अंसंचऽकोशं सिंचुत् नृऽपानं॥७॥ व्रजंकृणुध्वं सः हि वुः नृऽपानेः वर्मे सीव्युध्वं बहुला पृथूनि पुरः कृणुध्वं श्रायंसीः अधृष्टाः मा वः सुस्रोत् चमसः हंहत तं ॥६॥ आ वः धियं यज्ञियां वृत्तें जत्रयें देवाः देवीं यज्ञतां यज्ञियां दुहसानः दुहीयुत् यर्वसाऽइवगुली सुहस्रंऽधारा पर्यसा मुहीगीः॥९॥ ञा तु सिंच हरि ईं द्रोः उपऽस्थे वाशीभिः तुष्ठात अश्मन्ऽमयीभिः परि स्वज्धं दर्श कुर्खाभिः उभे धुरी प्रति वहिं युन्कु ॥१०॥ चुभे धुरौ वहूँ:ऋाऽपिच्दंमानःऋंतःयोनौऽइव चुर्ति **डिऽजा**-निः वनुस्पतिं वने आ अस्याप्यध्वं नि सु द्धिष्वं अर्षनंतः उत्सं ॥११॥ कपृत् नुरः कुपृषं उत् द्धातन् चोदयंत खुदतं वार्जंऽसा-तये निष्टिग्यः पुत्रं आ च्यव्य जतये इंदै स्डबाधः इह सोमंडपी-तये॥१२॥१९॥

॥१०२॥ प्रते रथं मियुऽकृतं इंद्रः अवृतु धृष्णुऽया अस्मिन् आजो पुरुऽहूत श्रवाये धन्ऽभक्षेषुं नः अव॥१॥ उत्सम् वातः वृह्ति वासंः ऋस्याः ऋधिऽरथं यत् ऋजयत् सृहसं रुथीः ऋभूत् मुह्लानी गोऽईष्टी भेरे कृतं वि ऋचेत् इंदूऽसेना॥२॥ ऋंतः युद्ध जिघांसतः वजं इंद्रु अभिऽदासंतः दासंस्य वा मुघ्ऽवृन् आयस्य वा सनुतः यव्य व्धं॥३॥ जुङ्गः हृदं ऋपिवत् जहीषागाः कूटै स्म तृंहत् अभिऽमातिं एति प्र मुष्कऽभारः श्रवः इच्छमानः श्रुजिरं बाहू अभुरत् सिर्मासन् ॥४॥ नि अऋंद्यन् उप्ऽयंतः एनं अ-मेहयन् वृष्भं मध्ये खाुजेः तेनं सूर्भंवै श्तऽवंत् सहसं गवां सुन्न-लः प्रधने जिगाय॥५॥ क्करेंवे वृष्भः युक्तः आसीत् अवीव-चीत्सारंथिः ऋस्य केशी दुधेः युक्तस्यं द्रवंतः सह अनंसा क्रुच्छं-तिं स्म निःऽपर्दः मुद्रलानीं ॥६॥२०॥ उत प्रऽधिं उत् ऋहुन् ऋस्य विद्वान् उपं ऋयुन् क्वंसंगं ऋचं शिष्ट्यंन् इंद्रं उत् ऋावृत् पतिं ऋ-घ्योनां ऋरंहत पद्योभिः क्कुत्ऽमीन्॥७॥ शुनं ऋष्ट्राऽवी ऋच्-रत् कपदी वरवायां दार्र आऽनहांमानः नृम्णानि कृखन् वहवे जनायगाः पुस्पृशानः तिविषीः ऋधृत्व॥ ६॥ इमं तं पृश्य वृष्मस्य युंजै काष्ट्रीयाः मध्ये दूऽघ्नं शयीनं येनं जिगायं श्तऽवंत् सहस्रं गवां मुद्रलः पृत्नाज्येषु॥९॥ ऋरि ऋघा कः नु इत्या दृद्र्भे यं युं-जंति तं जं आ स्थाप्यंति न असी तृ गाँ न उद्वं आ भरंति उत्sतरः धुरः वृहुति पुऽदेदिंशत्॥१०॥ पुरिवृक्ताऽईव पुतिऽविद्यं आन्ट् पीपाना कूर्चक्रेणऽइव सिंचन् एष्ऽएषा चित् एथा ज्येम सुऽमंगलै सिनंऽवत् ऋस्तु सातं॥११॥ तं विश्वस्य जर्गतः चर्युः इंदु ऋसि चर्युषः वृषां यत् ऋाजिं वृषंणा सिसांसिस चोद-यंन् विधंणा युजा॥१२॥२१॥

॥१०३॥ ऋाु शुः शिशीनः वृष्भः नभीमः घुना्घनः स्रोभेणः

स्य

नि

击

돠:

सं

ष-

त्-

सां

यः

मः

व-

ण:

स्थं

র-

पु-

न्-षा

चर्षणीनां संऽऋंदेनः ऋनिऽमिषः एकऽवीरः शतं सेनाः ऋज-यत्साकं इंद्रः॥१॥ संऽऋंदंनेन ऋनिऽिम् षेणं जिष्णुनां युन्ऽका-रेण दुःऽच्यवनेनं धृष्णुनां तत् इंद्रेण ज्यत् तत् सह्ध्वं युधः नरः इषुंऽहस्तेन वृष्णां ॥२॥ सः इषुंऽहस्तैः सः निषंगिऽभिः वशी सं-ऽसंष्टा सः युधः इंद्रः गुर्णेनं सुंसृष्ट् ऽजित् सोम्ऽपाः बाहुऽशधी उयऽधंन्वा प्रतिऽहिताभिः ऋस्तां॥३॥ वृहस्पते परि दीय र्थेन रुष्युः ऽहा ऋमित्रीन् अपुऽबार्धमानः प्रऽभंजन् सेनाः प्रऽमृणः युधा जर्यन् ऋसार्कं एधि ऋविता रथानां ॥४॥ बलऽविज्ञायः स्यविरः प्रविरः सहस्वान् वाजी सहमानः उपः अभिऽवीरः ञ्चभिऽसंतासहःऽजा जैचं इंदू रथं श्रा तिष्ठ गोऽवित्॥५॥ गोच-ऽभिदैगोऽविदै वर्जंऽबाहुं जयैतं अज्मं प्रऽमृग्तं श्रोजंसा इमं सुऽजाताः अनुं वीर्यध्वं इंद्रंसखायः अनुं संर्भध्वं॥६॥२२॥ अ-भिगोवाणि सहसागाहमानः ऋत्यः वीरः श्तऽमन्युः इंद्रः दुः-ऽच्यवनः पृतनाषाट् अयुध्यः अस्मार्कं सेनाः अवतु प्र युत्रसु ॥७॥ इंद्रेः ऋामां नेता बृह्स्पतिः दक्षिणा युद्धः पुरः एतु सोमः देव्डसेनानां अभिडभंजतीनां जयंतीनां मुरुतः युंतु अयं ॥६॥ इंद्रेस्य वृष्णेः वर्षणस्य राज्ञेः ऋादित्यानां मुस्तां शर्धेः चुयं मुहा-ऽर्मनसांभुवनुऽच्यवानां घोषःदेवानां जयंतां उत् ऋस्यात्॥०॥ उत्हुर्ष्य मुघ्ऽवृन् आयुंधानि उत् सर्वनां मामकानां मनांसि उत्वृत्रुह्न्वाजिनां वाजिनानि उत्रथानां जयतां यंतु घो-षाः॥१०॥ अस्माकं इंद्रं:संऽऋंतेषुध्वजेषु अस्माकं याः इषवः ताः ज्यंतु अस्माकं वीराः उत्रतिरेभवंतु अस्मान् अदेवाः अवत ह-वेषु॥१९॥ऋमीषांचित्रंप्रतिऽलोभयंतीगृहाणऋंगांनि ऋषेप-रो इहि ऋभि प्र इहि निः दह हुत्ऽसु शोकैः ऋधेन ऋमिचाः तमसा

স্তুণ, ব॰ २५.] ॥ ३६१।। [म॰ ৭০, স্তু॰ ৫. মূ॰ ৭০४.

स्चंतां ॥१२॥ प्र इत जयंत न्रः इंद्रः वः शमे युक्कतु उगाः वः संतु बाहवंः अनाधृषाः यथा असंय॥१३॥२३॥

॥१०४॥ असोवि सोमः पुरुऽहूत तुभ्यं हरिऽभ्यां युज्ञं उपं याहि तूर्यंतुभ्यंगिरः विप्रंऽवीराः इ्यानाः द्धन्विरे इंद्रु पिबं सुतस्यं॥१॥ अप्रमु धूतस्यं हुरिऽवः पिवं इह नृऽभिः सुतस्यं ज्ठरं पृण्स्व मिमिष्ठुः यं अद्रयः इंद्रु तुभ्यं तेभिः वर्धस्व मदं उक्ष्युऽवाहुः॥२॥ प्रज्यां पीतिं वृषों इयुर्मि सत्यां प्रऽये सुतस्यं हरिऽ ऋश्व तुभ्यं इंद्रं धेनांभिः इह माद्यस्व धीभिः विश्वाभिः शच्यां गृणानः॥३॥ ऊ-ती श्चीऽवः तर्व वीर्येग वर्यः दर्धानाः चुश्चिनः ऋतुऽज्ञाः प्रजा-ऽवंत् इंद्रु मनुषः दुरोे् यो तृस्थुः गृ यांतः सुधु आ द्यासः॥४॥ प्रनी-तिऽभिः ते हुरिऽऋष्य सुऽस्तोः सुऽसुम्नस्य पुरुऽरुचेः जनसिः मंहिष्ठां जुतिं विऽतिरे दथानाः स्तोतारः इंद्र तर्व सूनृतिनः ॥५॥२४॥ उपं ब्रह्माणि हुर्दिऽवः हरिऽभ्यां सोमस्य याहि पीत्रये मुतस्यं इंद्रं वा युज्ञः क्षममाणं आनुर दाश्वान् असि अध्वरस्य प्रदक्तः॥६॥ सहस्रंदवाजं अभिमातिदसहंसुतेदरेणं मुघदवानं मुऽवृक्तिं उपभूषंति गिरंः अप्रतिऽइतं इंद्रं नुम्स्याः ज्रितः पनंत ॥९॥ सप्त आपः देवीः सुऽरणाः अमृक्ताः याभिः सिंधुं अतरः इंद्र पूः अभित् नुवृतिं स्रोत्याः नवं च सर्वंतीः देवेभ्यः गातुं मनुषे च विंदुः॥६॥ ञ्रुपः महीः ञ्रुभिऽशंस्तेः ञ्रुमुंचुः ञ्रजांगः ञ्रामु ऋधि देवः एकः इंद्रं याः तं वृच्डतूर्ये चुक्ये ताभिः विष्वऽञ्जायुः तृन्वै युपुषाः॥०॥ वीरेग्यः ऋतुः इंद्रः सुऽश्रुस्तिः जुत ऋपि धेना पुरुsहूतं ईट्टे आर्देयत् वृचं अर्कृणोत् कं लोवं समहे श्काः पृतनाः अभिष्टिः॥१०॥ शुनं हुवेम मघऽवानं इंद्रं अस्मिन् भरे नृऽतमं [-=

र स

नि क्व भूः

सै

र्ष-त्-सां

धः मः

वं-ग्रः

स्थं

ज्ञ-पु-तमं

न्-धां अ॰ ८. अ॰ ६. व॰ १.] ॥ ३६८॥ [म॰ १०. अ॰ ९. सू॰ १०६. वार्जंऽसाती शृखंतै ख्यं कृत्ये समत्ऽसुं घंतं वृचार्णि सुंऽजिते धनानां॥११॥२५॥

॥१०५॥ कदा वसो सो चं हयेते आ अवं रम्या रधत् वाः दीं मुतं वातायांय ॥१॥ हरीं यस्यं सुऽयुजां विऽवंता वेः अविता अनु शेषां उभा रजी' न केशिनां पतिः दन्॥२॥ अपं योः इंद्रं: पापंजे आ मतीः न शुस्रमाणः बिभीवान् शुभे यत् युयुजे तविषीऽवान्॥३॥ सची आयोः इंद्रेः चकुषे आ उपान्सः सप्-र्यन् नृद्योः विऽवंतयोः शूरंः इंद्रंः॥४॥ अधि यः तृस्यौ केर्यंऽवंता व्यचंस्वंता न पुष्ट्ये वृनोतिं शिप्रांभ्यां शिप्रिणींऽवान्॥५॥२६॥ प्र अस्तौत् ऋषुऽश्रोजाः ऋषेभिः तृतसं शूरः शवंसा ऋभुः न ऋतुंऽभिः मातरिश्वा॥६॥ वर्जं यः चुके सुऽहनाय दस्यं वे हिरी-म्शः हिरीमान् अर्रतऽहनुः अर्डुतं न रजः॥७॥ अर्व नः वृजि-ना शिशीहि अया वनेम अनृचंः न अवसा युद्धः ऋधंक् जीषं-ति ले'॥ ।। अर्था यत् ते चेतिनीं भूत् यञ्जस्यं धूः ऽसु सद्यंन् स्ऽजूः नावं स्वऽयंशसं सचां आयोः॥०॥ श्रिये ते पृश्निः उप् ऽसेचंनी भूत् श्रिये दिवैः अरेपाः ययां स्वे पाने सिंचसे उत्॥१०॥ शृतं वा यत् असुर्ये प्रतिता सुऽमिनः इत्या अस्तौत् दुःऽमिनः इत्या अ-स्तीत् आवंः यत् द्स्युऽहत्ये कुत्सुऽपुत्रं प्र आवंः यत् द्स्युऽहत्ये कुत्सुडवृत्सं॥११॥२७॥५॥

॥१०६॥ जुभी कं नूनं तत् इत् अर्थयेषे वितन्वाषे धियः व-स्त्री अपसीऽइव सुधीचीना यातंवे प्र ई अजीगः सुदिनाऽइव पृष्ठाः आतंस्येषे ॥१॥ उष्टाराऽइव फर्वरेषु श्रयेषे प्रायोगाऽईव

श्वाचा शामुं: श्रा द्याः दूताऽईव हि स्थः यशमा जनेषु मा अप स्यातं महिषाऽईव अव्डपानात्॥२॥साकंऽयुजां श्कुनस्यंऽइव पुष्ता पुष्ताऽईव चिचा यर्जुः आग्निष्टं अग्निःऽईव देवऽयोः दी-द्ऽवांसां परिज्मानाऽइव युज्यः पुरुऽचा॥३॥ आपी वः अ-स्मे पितरांऽइव पुत्रा ज्याऽईव रुचा नृपतींऽइव॰ तुर्ये इथींऽइव पुष्ट्ये किरणांऽइव भुज्ये श्रष्टीवानांऽइव हवं आ गुमिष्टं॥४॥ वं-संगाऽइव पूष्यी शिंबाती मिचाऽईव च्छुता शतरा शातपंता वाजांऽइव उचा वयंसा घर्म्येऽस्था मेषांऽइव इषा सप्यां पुरींषा ॥५॥१॥ सृग्यांऽइव जुर्भरीं' तुर्फरीतू' नैतोशाऽईव तुर्फरीं' पुर्फ-रीका उद्न्यजा ऽईव जेमना मुदेहः ता मे जुरायुं अजरै मुरायुं ॥६॥ प्जाऽइंव चचैरं जारं मरायुं श्रद्धंऽइव अर्थेषु तर्तरीयः उ-या ज्भू न आप्त खर्मजा खर्ऽ जुः वायुः न पुर्फर्त् स्युत्र-यी णां ॥ १॥ घुमी ८ ईव मधुं जुटेर सुने रू' भगे ऽ अविता तुर्फरी' फारिवा अरं पतराऽइंव चचरा चंद्रऽनिनिक् मनःऽच्छंगा म-न्यां न जग्मी'॥६॥ बृहंतांऽइव गंभरेषु प्रतिऽस्थां पादांऽइव गाधं तरते विदा्यः कर्णे। ऽइव शासुः अनुं हि सारायः अंशोऽइव नः भजतं चिचं अप्नः॥९॥ आरंगराऽइंव मधुं आ ईरयेथे' सार-घाऽईव गवि नीचीनंऽबारे कीनारांऽइव स्वेदं आऽिसस्विदा-ना सामंऽइव कुर्जा सुयुव्सुऽऋत् सुचेथे'॥१०॥ ऋध्यामं स्तोमं सन्यामं वाजं आनः मंत्रं सुऽर्था इह उप यातं यर्शः न पृकं मधु गोषुं ऋंतः आभूतऽअंशः ऋषिनौः कामं अप्राः॥ ११॥ २॥

॥१००॥ आविः अभूत् महि माघीनं एषां विश्वं जीवं तमेसः निः अमोचि महि ज्योतिः पितृऽभिः द्त्रं आ अगात् उरुः पंथाः

369

त्य

न

क्ष

다:

सें

u-

न्-

सां

न्यः

मं:

a-

णः

स्थं

ज्ञ-

पु-

तमं

न्-

षां

दिर्सिणायाः ऋदुर्शि॥१॥ जुज्ञा दि्वि दिर्सिणाऽवंतः ऋस्युः ये ऋ-श्वऽदाः सह ते सूर्येण हिर्एय्ऽदाः ऋमृत्ऽत्वं भुजंते वासःऽदाः सोम प्र तिरंते आर्युः॥२॥ दैवीं पूर्तिः दक्षिणा देव्ऽयुज्या न कव-ऽञ्चरिभ्यः नहि ते पृणंति अर्थ नरः प्रयंतऽदक्षिणासः अवृद्य-ऽभिया बहवं: पृण्ंति ॥३॥ श्तऽधारं वा्युं ऋर्कं स्वःऽविदं नृ-ऽचर्साः ते अभि च्छाते ह्विः ये पृणांति प्रच्यः खंति संऽग्मेते दिश्चिणां दुहते सुप्रऽमातरं॥४॥ दिश्चिणाऽवान् प्रथमः हूतः एति दक्षिणाऽवान् यामुऽनीः अयं एति तं एव मन्ये नृऽपतिं जना-नां यः प्रथमः दक्षिणां आऽविवायं॥५॥३॥ तं एव ऋषिं तं ऊं ब्रह्मार्णं ऋाहुः युज्ञुऽन्यं सामुऽगां चुक्युऽशसं सः शुक्रस्यं तुन्वंः वेद् तिसः यः प्रथमः दक्षिणया र्राधं ॥६॥ दक्षिणा अर्थं दक्षि-णा गां द्दाति दक्षिणा चंद्रं उत यत् हिरंएयं दक्षिणा अनं वनुते यःनः आत्मा दर्शिणां वर्मे कृणुते विऽजानन्॥१॥ न भोजाः म-मुः न निऽऋषे ई्युः न रिष्वंति न व्यथंते हु भोजाः इदं यत् विश्वं भुवनं स्वः च एतत् सर्वे दक्षिणा एभ्यः ददाति॥६॥ भोजाः जि-ग्युः सुर्भिं योनिं ऋषें भोजाः जिग्युः वृध्वं या सुऽवासाः भोजाः जिग्युः ऋंतः ऽपेयं सुरायाः भोजाः जिग्युः ये अहूँ ताः प्रऽयंति॥०॥ भीजायं अर्थं सं मृजंति आप्युं भीजायं आस्ते क्न्यां पुंभमाना भोजस्य इदं पुष्क्रिरिशींऽइव वेश्म परिऽकृतं देवमानाऽईव चिचं ॥१०॥ भोजं अर्थाः सुष्ठुऽवाहंः वृह्ति सुऽवृत् रथः वृत्ते दक्षि-णायाः भीजं देवासः अवत भरेषु भीजः शर्चून् संऽअनीकेषु जेता ॥ ११॥ ४॥

॥१०६॥ विं इच्छंतीं सुरमा प्र इदं आनुट् दूरे हि अध्वा जगुरिः

स्य नि

क

મં:

सम

ष-

ात्-

साँ

भ्यः

मः

a-

णः

स्थं

ाज्ञ-

पु-

तमं

ान्-नेषां

प्राचैः का अस्मेऽहितिः का परिश्तक्म्या आसीत् कृषं रसायाः अनुरः पर्यांसि ॥१॥ इंद्रंस्य दूतीः इ्षिता चुरामि महः इ्छंतीं पृण्यः निऽधीन् वः अतिऽस्कदंः भियसां तत् नः आवत् तथा रुसायाः अनुरं पयांसि॥२॥ कीहङ् इंद्रं:सुरमे का हशीका यस्य इदं दूतीः असंरः प्राकात् आच गच्छात् मिचं एन द्धाम अर्थ गवाँ गोऽपतिः नुः भवाति॥३॥ न ऋहं तं वेद दभ्यं दर्भत् सः यस्यं इदं दूतीः असरं प्राकात् न तं गूहुंति स्वतः गुभीराः हुताः इंद्रेण पुण्यः श्युध्वे॥४॥ इमाः गार्वः सुरुमे याः ऐच्छः परि द्वः अं-तान् मुऽभुगे पतंती कः ते एनाः अवं मृजात् अर्थधी उत अ-स्माकं आयुंधा संति तिरमा ॥५॥५॥ असेन्या वः प्रायुः वचौसि ञ्जनिष्याः तन्वः संतु पापीः अधृष्टः वः एत्वै अस्तु पंथाः बृह्स्य-तिः वः उभया न मृळात्॥६॥ ऋयं निऽधिः सरमे ऋदिंऽबुधः गोभिः ऋषिभः वसुंऽभिः निऽऋंष्टः रस्नंति नं पृण्यंः येसुऽगोपाः रेकु पुदं ऋलं के आ जगंथ॥०॥ आ इह गुमृन् ऋषंयः सीमंऽशि-ताः ऋयास्यः ऋंगिरसः नवंऽग्वाः ते एतं ऊर्वे वि भुजंत गोनां अर्थ एतत् वर्चः पण्यः वर्मन् इत्॥६॥ एव च तं सर्मे आऽज-गंथं प्रडबंधिता सहसा दैवीन स्वसारं ला कृण्वे मा पुनेः गाः अपं ते गवां मुऽभगे भजाम्॥०॥ न ऋहं वेद्धातृऽत्वं नी' ख्मृ-Sतं इंद्रे: विदु: अंगिरसः च घोराः गोऽकामाः मे अ**च्छ**द्यन् यत् आयं अपं अतः इत पण्यः वरीयः॥१०॥ दूरं इत पण्यः वरीयः उत्गावः यंतु मिन्तीः ज्रुतेनं बृह्स्पतिः याः अविंदत् निऽगूं-ळहाः सोमः यावांगः ऋषयः च विप्राः॥१९॥६॥

॥१००॥ ते अवदन् प्रथमाः ब्रह्मऽिक्षिल्विषे अर्कूपारः मुलि-

लः मात्रिश्वां वीळुऽहंराः तपः च्यः म्यः उभूः आपः देवीः म्यम्डनाः कृतेनं ॥१॥ सीमः राजां प्रथमः ब्रह्म्डनायां पुनः प्रअयुक्त् अहंणीयमानः अनुऽअतिता वर्त्णः मिनः आसीत् अपिः होतां हुस्तऽगृद्धं आ निनाय॥१॥ हस्तेन एव याद्धंः आ-ऽधिः अस्याः ब्रह्म्डनाया इयं इति च इत् अवीचन् न दूतायं प्र-ऽहीं तस्ये एषा तथां राष्ट्रं गुपितं क्ष्वियंस्य॥३॥ देवाः एतस्यां अवदंत पूर्वे स्प्रऽकृषयंः तपंसे ये निऽसेदुः भीमा जाया ब्राह्म्यां अवदंत पूर्वे स्प्रऽकृषयंः तपंसे ये निऽसेदुः भीमा जाया ब्रह्म्याः उचारी चर्ति विविषत् विषः सःदेवानां भवति एक्षे अंगै तेनं जायां अनुं अविद्त् वृह्स्पतिः सोमेन नीतां जुहं न देवाः ॥५॥ पुनः वे देवाः अद्दुः पुनः मनुष्याः उत्त राजांनः सत्यं कृष्णानाः ब्रह्म् ऽजायां पुनः दृदुः॥६॥ पुनः ऽदायं ब्रह्म्ऽजायां कृती देवेः निऽिक्षिः विष्याः भक्कायं उत्तऽगायां कृती देवेः निऽिक्षिः विष्याः भक्कायं उत्तऽगायां कृती देवेः निऽिक्षः

॥११०॥ संऽर्ड्ङः अद्य मनुषः दुरोणे देवः देवान् यज्ञसि जातऽवेदः आ च वहं मिचऽमहः चिकित्वान् लं दूतः कृतिः असि प्रऽचेताः॥१॥ तनूंऽनपात् पृषः ऋतस्य यानांन् मध्यां संऽञ्चंजन्
स्वद्यसुऽजिह्न मन्मांनि धीभिः जत यज्ञं ऋंधन् देवऽचा च कृणुहि अध्यरं नः॥२॥ आऽजुङ्गानः ईड्यः वंद्यः च आ याहि अपे
वसुंऽभिः सऽजीषाः लं देवानां असि यह होता सः एनान् यिष्ठ
इषितः यजीयान्॥३॥ प्राचीनं वृहिः प्रऽदिशां पृष्य्व्याः वस्तोः
अस्याः वृज्यते अपे अहां वि जं प्रथते विऽत्रारं वरीयः देवेभ्यः
अदितये स्योनं॥४॥ व्यचस्वतीः वर्षया वि श्र्यंतां पतिऽभ्यः
न जनयः शुंभेमानाः देवीः द्वारः वृह्तीः विश्वंऽद्वाः देवेभ्यः भ-

वृत् सुप्रऽश्र्यनाः॥५॥६॥ श्रासुस्वयंती युन्ते उपिक वृष्या निका सद्तां नि योनी दिव्ये योषे थे वृह्ती सुऽह्को श्रिधं श्रियं श्रुक्ते द्धांने ॥६॥ दैव्या होतारा प्रथमा सुऽवाचां मिमाना युद्धं मनुषः यज्ञध्ये प्रऽचोद्यंता विद्धेषु का हूं प्राचीनं ज्योतिः प्रऽदिशां दिशंता ॥९॥ श्रा नः युद्धं भारती त्यं एतु इक्षां मनुष्यत् इह चेतयंती तिसः देवीः बहिः श्रा इदं स्योनं सर्स्वती सुऽश्रपंसः सदंतु ॥६॥ यः इमे द्यावापृष्यिवी जिनेवी ह्यां अपिंशत् भुवनानि विश्वां तं श्रुद्ध होतः इषितः यजीयान् देवं त्वष्टारं इह यश्रि विद्वान्॥९॥ उप् अश्रवेम् कान्यां सं अश्रवं जन् देवानां पायः श्रुतु श्र्या ह्वीं वि वन्स्पतिः श्रुमिता देवः श्रुपः स्वदंतु ह्व्यं मधुना घृतेन ॥९०॥ सद्यः जातः विश्वमिनीत् यद्धं श्रुपः देवानां श्रुभवत् पुरः ऽगाः श्रुस्य होतुंः प्रऽदिशि स्वान्ता यद्धं श्रुपः देवानां श्रुभवत् पुरः ऽगाः श्रुस्य होतुंः प्रऽदिशि स्वान्ता वाचि स्वाहां अनुतं ह्विः श्रुदंतु देवाः॥१९॥९॥

॥१९१॥ मनीषिणः प्रभुष्यं मनीषां यथाऽयथा मृतयः संति नृणां इंद्रं मृत्येः आ ईर्याम् कृतेभिः सः हि वीरः गिर्वृण्स्युः
विदानः ॥१॥ च्युतस्यं हि सदेसः धीतिः अद्यीत् सं गार्ष्टेयः वृष्भः गोभिः आन्द् उत् अतिष्ठत् तिवृषेणं रवेण महाति चित् सं
विव्याच रजांसि॥२॥ इंद्रः किलं श्रुत्यं अस्य वेद् सः हि जिणाः
पृष्युऽकृत् सूर्याय आत् मेनां कृण्वन् अर्व्युतः भुवत् गोः पतिः दिवः सन्ऽजाः अप्रतिऽइतः॥३॥ इंद्रः मृहा महतः अर्णवस्य वृता
अमिनात् अंगिरः ऽभिः गृणानः पुर्छणं चित् नितृतान रजांसि
दाधारं यः ध्रुष्णं सत्यऽताता॥४॥ इंद्रः दिवः प्रतिऽमानं पृष्यव्याः विश्वां वेद् सर्वना हितं शृष्णं महीं चित् द्यां आ अत्नोत्

90.

मृः एनं स्य

नि कि भिः

समै

ग्रत-स्मा भ्यः

ामः

ष-

वं-णिः ऽस्यं

ख़-:पु-तमं इन्- অ॰৮. য়৽६. व॰ १३.] ॥ ३७४॥ [म॰१०. য়৽৫. सू॰ ११२.

सूर्येण चास्तंभं चित् स्तंभंनेन स्तभीयान्॥५॥१०॥ वर्जेण हि
वृच्डहा वृचं असीः अदेवस्य शूर्णुवानस्य मायाः वि धृष्णो अर्च
धृषता जघंण अर्थ अभवः मघडवन् बाहुऽश्रीजाः॥६॥ सचैत
यत् उषसंः सूर्येण चित्रां अस्य केतवंः रां अविंद्न् आयत् नर्क्षं
दहंशे दिवः न पुनंः यतः निक्तः अड्डा नु वेद्॥९॥ दूरं किले प्रथमाः
जग्मुः आसां इंद्रस्य याः प्रऽस्वे ससुः आपंः के स्वित् अयं के बुधः आसां आपंः मध्यं के वः नूनं अतंः॥६॥ सृजः सिंधून् अहिना
जयसानान् आत् इत् एताः प्र विविज्ञे जवेनं सुमुश्रमाणाः उत
याः मुमुचे अर्थ इत् एताः न रम्ते निऽतिक्ताः॥९॥ सधीचीः सिंधुं
उश्तीः उदंव आयन् सनात् जारः आरितः पूः ऽभित् आसां अस्तै
आते पार्थिवा वसूंनि अस्मे जग्मुः सूनृताः इंद्र पूर्वीः॥१०॥१०॥

॥११२॥ इंद्रं पिवं प्रतिऽकामं सुतस्यं प्रातःऽसावः तवं हि पू-वंऽपीतिः हर्षेस्व हंतंवे शूर शर्चून् उक्थेभिः ते वीथी प्र बवाम् ॥१॥ यः ते रथः मनंसः जवीयान् आ इंद्र तेनं सोम्ऽपेयाय याहि त्यं आते हर्रयः प्र द्वंतु येभिः यासि वृषंऽभिः मंद्मानः॥२॥ ह-रितता वचेसा सूर्येस्य श्रेष्ठः रूपेः तन्वं स्पर्श्यस्व अस्माभिः इंद्र सखिऽभिः हुवानः सुधीचीनः माद्यस्व निऽसद्यं॥३॥ यस्यं त्यत् ते महिमानं मदेषु इमे मही रोदंसी न अविविक्तां तत् ओकः आहरिऽभिः इंद्र युक्तः प्रियेभिः याहि प्रियं असं अस्यं ॥४॥ यस्यं शर्यत् प्रपिऽवान् इंद्र शर्चून् अनुनुऽकृत्या रायां चक्षं सः ते पु-रेऽधितविषी इयितं सः ते मदायसुतः इंद्र सोमः॥५॥१२॥ इदं ते पाचं सनंऽवित्तं इंद्र पिवं सोमं एना श्वर्ऽक्ततो पूर्णः आऽहावः मदिरस्यं मध्यः यं विश्वं इत् अभिऽहंयैति देवाः॥६॥ वि हि त्वां স্ত ৮. স্ত ই. ব॰ ৭৭.] ॥ ३৩५॥ [म॰ १०. স্ত্র॰ ৭০. মু॰ ৭৭३.

इंद्र पुरुधा जनांसः हितऽप्रयसः वृष्म ह्रयंते अस्माकं ते मधुं-मत्ऽतमानि इमा भुवन् सर्वना तेषुं हुर्ये॥ ७॥ प्रते इंद्र पूर्व्याणि प्रनूनं वीयी वीचं प्रथमा कृतानि सतीनऽमन्यः अश्रययः अदिं सुऽवेदनां अकृणोः ब्रह्मणे गां॥ धा निसुसीद्गण्डपते गणेषुं वां आहुः विप्रंऽतमं क्वीनां न ऋते त्वत् ऋियते किंचन आरे महां अकं मघऽवन् चिचं अचे॥ ८॥ अभिऽख्या नः मघऽवन् नाधं-मानान् सर्वे बोधि वसुऽपते सखीनां रणं कृधि रण्डकृत् सत्य-ऽशुष्म अभक्ते चित् आभज राये अस्मान्॥ १०॥ १३॥ ८॥

॥११३॥ तं ऋस्य द्यावापृष्य्वी सं स्वेतसा विश्वेभिः देवैः अ-नुं शुष्मं आवृतां यत् ऐत् कृष्वानः महिमानं इंद्रियं पीति सोमं-स्य ऋतुंऽमान् ऋवुर्धेत्॥१॥ तं ऋस्य विष्णुंः मृहिमानं छोजंसा ऋंगुं द्ध्नान् मधुनः विर्प्श्ते देवेभिः इंद्रः मुघऽवास्यावंऽभिः वृत्रं ज्यन्वान् अभवत् वरंग्यः॥२॥ वृत्रेणं यत् अहिना विभंत् आयुंधा संऽअस्थियाः युध्ये शंसं आऽविदे विश्वे ते अचे महतः सह तमना अवर्धन् उप महिमानं इंद्रियं॥३॥ जज्ञानः एव वि अवाधत स्पृधंः प्रअपुष्यत् वीरः अभि पौंस्यं रणं अवृंखत् अद्रि अवस्ऽस्यदेः सृज्त् अस्तेभात् नाकं सुऽअपस्ययां पृथुं॥४॥ आत् इंद्रं:स्वातविषीः अपत्यत् वरीयः द्यावापृथिवी अवाधत अव अभरत् धृषितः वजं आयुसं शेवं मिचायं वर्रणाय दाुशुषे॥५॥ ॥ १४॥ इंट्रेस्य अर्च तर्विषीभ्यः विऽर्ष्णिनः अष्घायतः अरंह्यंत म्न्यवे वृत्रं यत् ज्यः वि अवृत्र्यत् ओजसा ऋपः विभेतं तमसा प-रिऽवृतं॥६॥ या वीर्याणि प्रथमानि कर्ली महिऽत्वेभिः यतमा-नौ संऽर्ध्यतुः ध्वांतं तमः अवद्ध्यसे हुते इंद्रः महा पूर्वेऽहूती अ-

90.

中一一世一一世 一

ार्ष-ग्राम् । भ्यंः । मंः ऽवं-। णः ऽस्यं

ाज्ञ-: पु-तम रन्-तेषां ञ्च॰ ৮. ञ्च॰ ६. व॰ ৭৩.] ॥ ३७६॥ [म॰ १०. স্ব॰ १०. सू॰ ११४.

प्त्यत्॥ १॥ विश्वे देवासं अधं वृष्ण्यानि ते अवध्यन् सोमंऽवत्या वचस्ययां रृडं वृचं अहिं इंद्रेस्य हन्मेना अग्निः न जंभेः तृषु अनं आव्यत्॥ ४॥ भूरि दक्षेभिः वचनेभिः ऋकंऽभिः स्ख्येभिः स्-ख्यानि प्र वोचत् इंद्रंः धुनिं च चुमुर्रि च दंभयन् श्रह्याऽमन्स्या शृणुते द्भीत्रये॥ १॥ तं पुर्ह्णा आभर् सुऽअश्यां येभिः मंसैः नि-ऽवचनानि शंसन् सुऽगेभिः विश्वां दुःऽइता तरेम् विदो सुनः उर्वियागाधं अद्य॥ १०॥ १५॥

॥११४॥ घुमी संऽञ्जेता चिऽवृतं वि आपृतुः तयोः जुष्टिं मा-तरिश्वां जगाम दिवः पयः दिधिषाणाः अवेषन् विदुः देवाः स-हऽसोमानं अर्के॥१॥तिसः देष्ट्रायं निः ऽऋंतीः उपं आसते दीर्घ-ऽश्रुतंः वि हि जानंतिं वहूंयः तासां नि चिक्युः क्वयंः निऽदानं परेषु याःगुह्येषु वतेषुं॥२॥ चतुंःऽकपदा युव्तिः सुऽपेशाः घृत-ऽप्रतीका व्युनानि वृक्ते तस्यां सुऽपूर्णा वृषेणा नि सेट्तुः यचे देवाः द्धिरे भागुऽधेयं॥३॥ एकः सुऽपुर्णः सः सुमुद्रं ऋा विवेश् सः इदं विश्वं भुवंनं वि चष्टे तं पार्केन मनसा अप्रयं अंतितः तं मातारेळिहु सः कुं रेळिहु मातरं॥४॥ सुऽपुर्णं विप्राः क्वयंः व-चंःऽभिः एकं संतं बहुधा क्ल्प्यंति छंदांसि च दर्धतः अध्वरेषुं य-होन् सोमस्य मिमते बाद्श॥५॥१६॥ षर्ऽ विशान् च चतुरः क-ल्पयंतः छंदांसि च दर्धतः आऽहाद्शं यञ्जं विऽमायं कवयः मनी-षा ऋक्ऽसामाभ्यां प्र रथं वृत्यंति॥६॥ चतुंःऽदश अन्ये महि-मानः अस्य तं धीराः वाचा प्रनयंति सप्त आप्नानं तीर्थं कः इह प्र वोचन् येन प्या प्रपिवंते सुतस्यं॥७॥ सहस्रधा पंच्ऽद्शानि उक्या यावंत् द्यावांपृथिवी' तावंत् इत्तत् सहस्रधा महिमानंः

ञ्च॰ ६. ञ॰ ६. व॰ १९.] ॥ ३९७॥ [म॰ १०. ञ्च॰ १०. सू॰ ११५.

सहसं यावत् बसं विऽ स्थितं तावती वाक्॥६॥ कः छंदेसां योगं आ वेद् धीरः कः धिष्ण्यां प्रति वाचं प्पाद् कं ऋत्विजां अष्टमं पूरं आहुः हरीं इंद्रस्य नि चिकाय कः स्वित्॥९॥भूम्याः अंतं परि एकं च्रंति रथस्य धूः ऽसु युक्तासंः अस्थुः श्रमस्य द्रायं विभ्जंति एभ्यः यदा यमः भवति हुम्ये हितः॥१०॥१९॥

॥११५॥ चिनः इत् शिशोः तर्रणस्य वृक्ष्यः न यः मातरी अ-पिऽएति धातंवे अनूधाः यदि जीजनत् अधं च नु व्वसं सद्यः महि दूत्यं चरन्॥१॥ अप्रिःह् नामं धायिदन् अपःऽतमः संयः वना युवते भस्मना द्ता ऋभिऽप्रमुरा जुद्धां मुऽऋध्वरः इनः न प्रोथमानः यवंसे वृषां ॥२॥ तं वः विं न दूऽसदै देवं ऋंधंसः इंदुं प्रोथंतं प्रविपतं अण्वं आसा वहिं न शोचिषां विऽर्षिशनं म-हिऽवतं न स्रजंतं अर्धनः ॥३॥ वि यस्यं ते जयसानस्यं अजर धक्षीः न वाताः परि संति अर्चुताः आ रखासः युर्युधयः न स-त्वनं चितं नशंत प्र शिषंतंः दुष्टये॥४॥ सः इत् ऋप्रिः कर्षंऽतमः कर्षिऽसखा अर्थः परस्य अंतरस्य तर्रषः अग्निः पातु गृण्तः अ-यिः सूरीन् ऋपिः दुदातु तेषां अवंः नः ॥५॥१८॥ वाजिन्ऽतं-माय सहांसे सुऽपिच्य तृषु च्यवानः अनुं जातऽवेदसे अनुद्रे चित् यः धृषता वरं सते महिन्ऽतंमाय धन्वंना इत् ऋविष्यते ॥६॥ एव अप्रिः मैतेः सह सूरिऽभिः वसुः स्त्वे सहसः सूनरः नृऽभिः मि-नासंः न ये मुऽधिताः ऋतुऽयवंः द्यावंः न द्युमैः ऋभि संति मा-नुषान्॥७॥ ऊर्जः नृपात् सहसाऽवन् इति त्वा उप्डस्तुतस्यं वं-दते वृषां वाक् लां स्तोषाम लयां सुऽवीराः द्राघीयः आयुः पुऽत्रं द्धानाः॥६॥ इति ता असे वृष्टिऽहर्यस्य पुनाः उप्ऽस्तुतासः

U-

90.

मृः एतं। स्य ति

कि 1भैः (स्मै

मृत-ासाँ श्यः भिः उर्व-

ाणः

ऽस्थं

वि-

यद्ध-: पु-।तंमं हन्-तेषां श्च॰ ६. श्च॰ ६. व॰ २२.] ॥ ३७६॥ [म॰ १०. श्च॰ १०. सू॰ ११७. शुष्यः श्रुवोचन्तान् च पाहि गृण्तः च सूरीन् वषंट् वषंट् इति जुष्वासंः श्चनुस्न्नमंः नमंः इति जुष्वासंः श्चनुस्न्॥ ९॥ १९॥

॥ ११६॥ पिवं सीमं महुते इंद्रियायं पिवं वृचायं हंतं वे श्विष्ठ पिबं राये शर्वसे हूयमानः पिबं मध्वः तृपत् दुँदु आ वृष्स्व ॥१॥ अस्य पिव शुरमतः प्रशस्थितस्य इंद्रं सोमस्य वरं आसुतस्य स्व-स्तिऽदाः मनसा माद्यस्व अवाचीनः रेवते सीभगाय॥२॥ म्-मत्तुं ता दिवाः सीमः इंद्रममत्तुं यः सूयते पार्थिवेषु मुमत्तुं येनं व-रिवः चक्यें ममतुं येनं निऽि्रणासिं शत्रून्॥३॥ आ डिऽवहीः अ-मिनः यातु इंद्रः वृषां हरिऽभ्यां परिऽसिक्तं खंधः गवि खासुतस्यं प्रऽभृतस्य मध्यः सुचा खेदां ऋष्युऽहा आ वृष्ट्व ॥४॥ नि ति-ग्मानिभाषयंन्भाष्यांनि अवं स्थिरातृनुहि यातुऽजूनां उपायं ते सहः बलं द्दामि प्रतिऽइत्यं शत्रून् विऽग्देषुं वृश्व॥५॥२०॥ वि अर्थः इंद्र तुनुहि श्रवांसि ओजः स्थिराऽईव धन्वनः अभि-ऽमातीः ऋस्म् होक् वृवृधानः सहः ऽभिः ऋनिऽभृष्टः तन्वं ववृ-धुस्व ॥६॥ इदं हुविः मुघुऽवृन् तुभ्यं रातं प्रति सुंऽराट् ऋहंणानः गृभायतुभ्यं सुतः म्घऽवन् तुभ्यं पुक्षः ऋडि इंद्र पिवं च पऽस्थि-तस्य॥९॥ अबि इत् इंद्र प्रऽस्थिता इमा ह्वीं वि चनः द्धिष्व प्-चता उत सोमं प्रयंखंतः प्रति हुयीमुसि ला सुत्याः सुंतु यर्जमा-नस्य कामाः॥६॥ प्र इंद्रायिऽभ्यां सुऽव्चस्यां इयुर्मि सिंधीऽइव प्र ईर्यं नावं ऋकैंः अयाः ऽइव परि चरंति देवाः ये असम्यं ध-न्ऽदाः उत्ऽभिद्ः च॥९॥२१॥

॥११९॥ न वै जं देवाः सुधं इत् व्धं द्दुः उत आर्थितं उपं ग्-

ञ्च॰ ६. च॰ २४.] ॥ ३७९॥ [म॰ १०. ऋ॰ १०. सू॰ ११६.

च्छंति मृत्यवः उतो र्यिः पृण्तः न उपंद्स्यति उत अपृणन् म-र्डितारं न विंदते॥१॥ यः आधायं चकमानायं पितः अवंऽवान् सन् रुफितायं उपुऽज्यमुषे स्थिरं मनः कृणुते सेवंते पुरा उतो' चित् सः मुर्डितारं न विंद्ते॥२॥ सः इत् भोजः यः गृहवें ददाित अर्बं इकामाय चरते कृशायं अरं अस्मै भवति यामं इहती उत अप्रीषुं कृणुते सर्वायं॥३॥ न सः सर्वा यः न दद्ति संखें स-चाऽभुवे सर्चमानाय पितः अपं अस्मात् प्रद्यात् न तत् ओकः अस्ति पृणंतं अन्यं अरंणं चित् इच्छेत्॥४॥ पृणीयात् इत् नार्ध-मानाय तथान् द्राघीयांसं अनु प्रयोत पंथां ओ'हि वंतिते रथ्यां-ऽइव चक्रा अन्यंऽअन्यं उपं तिष्ठंत रायः॥५॥२२॥ मोधं अन्नं विं-द्ते अपंऽचेताः सत्यं बवीमि वधः इत् सः तस्यं न अर्थमणं पुष्-ति नी' सर्खायं केवंलऽञ्जघः भवति केवलऽञ्जादी॥६॥ कृषन् इत् फालः आर्थितं कृषोिति यन् अध्वानं अपं वृंक्ते चरित्रैः वर्दन् ब्रह्मा अवंदतः वनीयान् पृणन् आपिः अपृणंतं अभि स्यात् ॥ ७॥ एकंऽपात् भूयः विऽपर्दः वि चऋमे विऽपात् चिऽपार्दञ्च-भि एति पृष्वात् चतुः ऽपात् एति हिऽपदां ऋभिऽस्वरे सुंऽपश्यंन् पंक्तीः उपऽतिष्ठमानः॥६॥ समी चित्हस्ती नसमं विविष्टः सं-ऽमातरा चित् नसमंदुहाते यमयोः चित् न समा वीर्याणि ज्ञा-ती चित् संती न सुमं पृणीतः॥९॥२३॥

॥११६॥ अमें हंसि नि अविशं दी द्यंत मत्येषु आ स्वे स्वयं शु-चिऽवत ॥१॥ उत् तिष्टसि सुऽआहुतः घृतानि प्रति मोद्से यत् त्वा सुचं: संऽअस्थिरन्॥२॥ सः आऽहुतः वि रोचते अपिः ईळे-न्यं: गिरा सुचा प्रतीं अञ्यते॥३॥ घृतेने अपिः सं अञ्यते मधु-

379

थ नं स्य तेन क

भः सि

षं-त्-सां संः

मंः वं-

णः स्थं

ज्ञ-पु-तमं न्-वां अ॰६. अ॰६. व॰२७.] ॥ ३८०॥ [म॰१०. अ॰१०. सू॰११०.

ऽप्रतीकः आऽहुंतः रोचेमानः विभाऽवंसुः॥४॥ जरमाणः सं इ-ध्यमे देवेभ्यः ह्व्यऽवाहुन् तं त्वा ह्वंत मत्यीः॥५॥ २४॥ तं मृतीः अमंत्री घृतेने अग्निं सप्यत् अद्योभ्यं गृहऽपतिं॥६॥ अद्योभ्येन शोचिषां अभे रक्षः तं दह गोपाः क्रातस्यं दीदिहि॥ ७॥ सः तं अभे प्रतीकेन प्रति ओष यातुऽधान्यः उक्ऽक्षयेषु दीर्द्यत्॥ ८॥ तं त्वा गीःऽभिः उक्ऽक्षयाः ह्व्यऽवाहं सं ईिधरे यिजेष्ठं मानुषे जने ॥ ९॥ २५॥

॥११०॥ इति वै इति मे मनः गां ऋश्वं सनुयां इति कुवित् सो-मंस्य ऋपां इति॥१॥ प्रवाताः ऽइव दोधतः उत्मा पीताः ऋयं-सत कुवित् सीमंस्य अपां इति॥२॥ उत् मा पीताः अयंसत रथं अर्थाः ऽइव खा्शवंः कुवित् सोमंस्य खपां इति॥३॥ उपं मा म्-तिः अस्थित वाष्ट्रा पुनंऽइव प्रियं कुवित् सोमंस्य अपां इति ॥४॥ ऋहं तष्टांऽइव वृंधुरं परि ऋचामि हुदा मृतिं कुवित् सोमस्य अपां इति ॥५॥ नृहि मे अश्विऽपत् चन अच्छात्मुः पंचे कृष्टयः कुवित् सोमस्य अपां इति॥६॥२६॥ नृहि मे रोदंसी ' जुभे अन्यं पृष्ठं चन प्रति कुवित् सोमंस्य अपां इति॥१॥ अभि द्यां महिना भुवं ऋभिइमां पृथिवीं महीं कुवित् सीमंस्य अपां इति॥६॥ हंतं अहं पृथिवीं इमां निद्धानि इह वा इह वा कुवित् सोमस्य अपां इति॥०॥ अोषं इत् पृथिवीं अहं जंघनानि इह वा इह वा कुवित् सोमस्य अपाँ इति॥१०॥ दिवि मे अत्यः पृष्ठाः अधः अत्यं अची-कृषं कुवित् सोमंस्य अपाँ इति॥११॥ अहं अस्मि महाऽमहः अ-भिऽनुभ्यं उत्ऽईिषतः कुवित् सोमस्य अपा इति॥१२॥ गृहः या-मि अरंऽकृतः देवेभ्यः हुव्युऽवाहंनः कुवित् सीमस्य अपां इति 1193112911811

॥१२०॥ तत् इत् आस् भुवंनेषु ज्येष्ठं यतः जुझे उयः वेषऽन्-म्णः सद्यः ज्ञानः नि रिणाति शर्चून् ऋनुं यं विश्वे मदैति जमाः ॥१॥ वव्धानः शर्वसा भूरिऽञ्जोजाः शर्चुः दासायं भियसं द्धाति अविंऽअनत् च विऽअनत् च सित्तं सं ते नवंत प्रऽभृता मदेषु ॥२॥ ले' ऋतुँ ऋपि वृंजंति विश्वे हिः यत् एते चिः भवैति जमाः खादोः खादीयः खादुनां मृज् सं अदः सु मधुं मधुंना अभि यो-धीः॥३॥ इति चित् हि ला धनां जयंतं मदेऽमदे ऋनुऽमदैति वि-प्रोः ओजीयः धृष्णो स्थारं आ तनुषु मा ता दुभन् यातुऽधानाः दुःऽएवाः॥४॥ तया व्यं शाश्चाह् रर्शेषु प्रऽपश्यंतः युधेन्यानि भूरि चोदयामि ते आयुंधा वर्चः अभिः सं ते शिशामि ब्रह्मणा व-यांसि॥५॥१॥ स्तुषेयां पुरुऽवर्षसं ऋभ्वं इनऽतमं आक्षं आष्ट्रानां आ दुर्षेते शवंसा सुप्त दानूंन् प्रसाख्ते प्रति इमानांनि भूरि॥ ६॥ नि तत् दुधिषे अवंरं परं च यस्मिन् आविष अवंसा दुरोे गो आ मातरा स्थाप्यमे जिगुल् अतः इनोषि कवैरा पुरुणि॥७॥ इ-मा बसं बृहत्ऽदिवः विवृक्ति इंद्रीय शूषं ऋष्ट्रियः स्वःऽसाः मृहः गोचस्यं ध्यमि स्वऽराजः दुरः च विश्वाः अवृणोन् अपं स्वाः ॥ ।। एव महान् बृहत्ऽदिवः अर्थवी अवीचत् स्वां तुन्वं इंद्रं एव स्वसारः मातरिभ्वरीः ऋरिप्राः हिन्वंति च शर्वसा वर्धयंति च 11611311

॥१२१॥ हिर्ग्युऽग्भैःसं अवृत्तेत् अये भूतस्यं जातः पतिः ए-कः आसीत् सः दाधार् पृथिवीं द्यां जत इसां कस्मै देवायं हृविषां विधेम्॥१॥ यः आत्मऽदाः ब्लुऽदाः यस्यं विश्वे जुप्ऽआसंते प्र-ऽशिषं यस्यं देवाः यस्यं छाया अमृतं यस्यं मृत्युः कस्मै देवायं हु-

381 *

말하다

स्य नि क्र

भैः स्म

ष-|त्-|साँ

ार्मः ;वं-

भ्यः

ग्रः

ऽस्थं

ड़-'पु-तमं रन्-

तेषां

विषां विधेम्॥२॥ यः प्राः जाताः निऽमिषतः महिऽता एकः इत् राजा जर्गतः बभूवं यः ईशें अस्य बिऽपदः चतुः ऽपदः कस्में देवायं हविषां विधेम॥३॥ यस्यं दुमे हिमऽवंतः मृहिऽत्वा यस्यं सुमुद्रं रु-सयो सह आहुः यस्य दुमाः प्रऽदिशः यस्य बाहू कस्मै देवाय ह-विषां विधेम् ॥४॥ येनं द्यौः जुया पृथिवी च हळहा येनं स्वंः० स्त-भितं येने नाकः यः अंतरिक्षे रर्जसः विश्मानः कस्मै देवायं ह्वि-षां विधेम॥५॥३॥ यं ऋंदंसी अवंसा तुस्तुभाने अभि ऐस्रेतां म-नंसा रेजमाने यर्च ऋधि सूरः उत्ऽईतः विडभाति कस्में देवायं ह्विषां विधेम्॥६॥ आपः ह् यत् बृह्तीः विश्वं आयंन् गर्भे दधा-नाः जनयंतीः ऋषिं ततः देवानां सं ऋवतृत् असुः एकः कस्मे दे-वायं हिवषां विधेम॥७॥ यःचित् ञ्चापंः महिना पुरिऽञ्चपंत्रयत् दश्रं द्धांनाः जनयंतीः यज्ञं यः देवेषु अधि देवः एकः आसीत् क-समै देवायं हविषां विधेम ॥ ।। मा नः हिंसीत् जनिता यः पृथि-व्याः यः वा दिवं सत्यऽधंमी जजानं यः च ऋपः चंद्राः बृहुतीः ज-जानं कस्में देवायं ह्विषां विधेम्॥९॥ प्रजापते न लदेतान्यन्यो विश्वो जातानि परिता बंभूव।यत्कोमास्ते जुहुमस्तनी अस्तु व्यं स्याम पतंयो रयी गां॥१०॥४॥

॥१२२॥ वसुँ न चिचऽमहसं गृणीषे वामं शेवं अतिथि अहि-षेग्यं सः रासते जुरुधंः विश्वऽधायसः अग्निः होतां गृहऽपतिः सुऽवींयँ॥१॥ जुषाणः अग्ने प्रति हुर्ये मे वर्चः विश्वानि विद्वान् व्युनानि सुऽऋतो ॰ घृतंऽनिनिक् बसंणे गातुं आ ईर्य तवं दे-वाः अजन्यन् अनुं वृतं॥२॥ सुप्तधामानि प्रिऽयन् अमंत्यः दा-र्शत् दाजुषे सुऽकृते मुमहुस्व सुऽवीरेण र्यिणां अग्ने सुऽआभुवां यः ते आनंद संऽद्धां तं जुष्स्व॥३॥ यञ्जस्यं केतं प्रथमं पुरःऽहितं हिवधाँतः ईळते सप्त वाजिनं शृष्वंतं अग्निं घृतऽपृष्ठं उक्षणं पृणंतं देवं पृण्ते सुऽवीं याँ॥४॥ तं दूतः प्रथमः वर्ष्यः सः हूयमानः
आमृतांय मृत्स्व त्वां मृज्यन् मृहतः दाशुषंः गृहे त्वां स्तोमेभिः भृगंवः वि हृह् चुः॥५॥५॥ इषं दुहन् सुऽदुधां विश्वऽधायसं यञ्चऽप्रिये
यजमानाय सुऽऋतो॰ अग्ने घृतऽस्वंः चिः च्युतानि दीद्यत् वृतिः
यञ्जं परिऽयन् सुऋतुऽयसे ॥६॥ त्वां इत् अस्याः उष्ट सः विऽउं ष्टिषु
दूतं कृष्यानाः अय्वतंत मानुषाः त्वां देवाः मृह्याय्याय वृवृधुः
आज्यं अग्ने निऽमृजतः अध्वरे॥९॥ नि त्वा विसष्ठाः अह्तंत वाजिनं गृण्तंः अग्ने विद्धेषु वेधसः रायः पोषं यजमानेषु धार्य
यूयं पात् स्विस्तिऽभिः सदां नः॥६॥६॥

॥१२३॥ ऋयं वेनः चोद्यत् पृष्ठिंऽगभाः चोतिःऽजरायुः रजसः विऽमाने इमं ऋपां संऽग्मे सूर्यंस्य शिष्ठुं न विप्राः मृतिऽभिः रिहंति॥१॥ समुद्रात् जिमें उत् इयितं वेनः नृभःऽजाः पृष्ठं
ह्येतस्य दृश्चे ऋतस्य सानौ अधि विष्टपि आद् समानं योनिं
ऋभि ऋनूषत् वाः॥२॥ समानं पृवीः ऋभि वाव्शानाः तिष्ठन्
वत्सस्य मातरः सऽनीळाः ऋतस्य सानौ अधि चऋमाणाः रिहंति मध्यः ऋमृतंस्य वाणीः॥३॥ जानंतः रूपं ऋकृपंत विप्राः
मृगस्य घोषं मृह्षस्य हि गमन् ऋतेनं यंतः ऋधि सिंधुं ऋस्युः
विदत् ग्धवः ऋमृतानि नामं॥४॥ ऋष्यराः जारं उप्ऽसिष्मियाणा योषां विभित्ते प्रमे विऽस्रोमन् चरत् प्रियस्य योनिषु
प्रियः सन् सीदत् पृष्ठो हिर्ग्यये सः वेनः॥५॥७॥ नाके सुऽप्णे
उपं यत् पत्तेतं हदा वेनैतः ऋभि ऋचेद्यत्वा हिर्ग्यऽपक्षं वर्ष-

10.

स्य नि क

भैः सी

षं-!त्-!सां भ्यं:

ामः :व-

णिः ऽस्थं

ड़ा-: पु-तमं हन्-तेषां স্তুণ চ. স্তুণ ও, ব॰ ৭০.] ॥ ३৮४॥ [म॰ ৭০. স্তুণ ৭০. মূ॰ ৭২৪.

णस्य दूतं यमस्य योनी श्रुक्तं भुर्एयुं ॥६॥ ऊर्धः गृंधवः अधि नाके अस्थात् प्रत्यङ् चिचा विभंत् अस्य आयुंधानि वसानः अन् लं सुर्भिं हुशे कं स्वः न नामं जन्त प्रियाणि॥९॥ दूपः समुद्रं अभि यत् जिगाति पश्यंन् गृथंस्य चर्श्वसा विऽधंमेन् भानुः शु-केणे शोचिषां चुकानः तृतीयं चुके रजंसि प्रियाणि॥६॥६॥

॥१२४॥ इमं नः ऋग्ने उपं युद्धं ऋा इहि पंचंऽयामं चिऽवृतं स्-प्रवतंतुं असंः ह्व्युव्वाट् जुत नः पुरः श्राः ज्योक् एव दी्घें तमः आ अश्यिष्ठाः॥१॥ अदेवात् देवः प्रज्यतां गृहां यन् प्रज्ययं-मानः अमृत्ऽतं एमि शिवं यत् संतं अशिवः जहामि स्वात् स-खात् अरंगीं नाभिं एमि॥२॥ पश्यंन् अन्यस्याः अतिषिं व्या-याः ऋतस्यं धामं वि सिमे पुरूणि शंसामि पिने असुराय शेवं अयिज्यात् यज्ञियं भागं एमि॥३॥ बृहीः समाः अवारं अंतः अ-स्मिन् इंद्रं वृणानः पितरं जहामि अपिः सोमः वर्णः ते च्यवंते परिऽञ्जावंत्राष्ट्रं तत् अवामि आऽयन्॥४॥ निःऽमायाः कुं त्ये असुराः अभूवन् लंच मा वृह्ण कामयासे ऋतेन राजन् अनृतं विऽविंचन् ममं राष्ट्रस्यं ऋधिंऽपत्यं आ इहि॥५॥९॥ इदं स्वः इदं इत् ऋास वामं ऋयं प्रऽकाशः उरु ऋंतरिष्ठं हनीव वृत्रं निः ऽएहि सोम हविः ला संतं हविषां यजाम ॥६॥ कविः कविऽला दिवि रूपं आ असजत् अपंऽभूती वर्षणः निः अपः मृजत् क्षेमं कृष्वा-नाः जनयः न सिंधवः ताः ऋस्य वर्णे श्रुचयः भरिभ्रति॥९॥ ताः अस्य ज्येषं इंद्रियं मुच्ते ताः ई आ श्वेति स्वधयां मदंतीः ताः ई विशं: न राजांनं वृणानाः बीभृत्सुवं: अपं वृत्रात् अतिष्ठन्॥ ।।। 384 *

ञ्च॰ ৮. স্থ॰ ৩. व॰ १३.] ॥ ३৮५॥ [म॰ १०. স্থ॰ १०. मू॰ १२६.

बीमत्तूनां स्डयुजं हुंसं आहुः अपां दिव्यानां सुख्ये चरंतं अनु-ऽस्तुभं अनुं चुचूंर्यमाणं इंद्रं नि चिक्युः क्वयंः मृनीषा॥९॥१०॥

॥१२५॥ ऋहं रुद्रेभिः वर्सुऽभिः च्यामि ऋहं ऋादित्यैः उत विश्वऽदेवैः अहं मिनावरुणा उभा विभर्मि अहं इंद्राग्नी अहं अश्विना उभा॥१॥ अहं सोमं आहनसं विभिम अहं वष्टारं उत पूषगौभगौ आहं द्धामि द्विणं ह्विषांते सुप्रअवी यजीमानाय मुन्वते॥शा ऋहं राष्ट्री संऽगमनी वसूनां चितितुषी प्रथमा युद्धि-योनां तां मा देवाः वि ऋद्धुः पुरुष्टा भूरिष्ट्याचां भूरि ऋाऽवे-श्यंतीं॥३॥ मयां सः अनं अति यः विऽपर्श्यति यः प्राणिति यः र्दे शृणोति उक्तं ऋमंतवंः मां ते उपं श्चियंति श्रुधि श्रुत् श्रिह्य वं ते वृद्मि॥४॥ ऋहं एव स्व्यं इदं वृद्मि जुष्टं देवेभिः वृत मानुं-षेभिः यं कामये तंऽतं उयं कृणोमि तं ब्रह्माणं तं ऋषिं तं सुऽमेधां ॥५॥११॥ ऋहं स्ट्रायंधनुः आतनोमि बस्र डिवें शर्व हंतवै जं अहं जनायस्ऽमदं कृणोिम् अहं द्यावापृथिवी' आ विवेश्॥६॥ अहं सुवे पितरं अस्य मूर्धन् ममं योनिः अप्डसु अंतः समुद्रे ततः वि तिष्ठे भुवना अनुं विश्वा उत अमूं द्यां वर्ष्मणा उपं स्पृ-शामि॥९॥ अहं एव वातंःऽइव प्र वामि आऽरभेमाणा भुवे-नानि विश्वा पुरः द्वा पुरः एना पृथिव्या एतावती मुहिना सं वभूव॥६॥१२॥

॥१२६॥ न तं अंहैः न दुःऽइतं देवीसः अष्ट मत्ये मुडजोषेसः यं अर्यमा मित्रः नयंति वर्षणः अति विषंः॥१॥तत् हि व्यं वृणीमहे वर्षण मित्रं अर्यमन् येने निः अंहैसः यूयं पाष नेष च मत्ये अ- 90.

पृ-एनं स्य

नि | क्षे |भै:

स्मै

ष-

ान्-ासां भ्यंः

) मेः ; वं-णः

ऽस्थं

ह्य-पु-तमं न- ञ्च॰ ৮. স্থা॰ 9. व॰ १५.] ॥ ३৮६॥ [म॰ १०. স্থা॰ ৭০. মূ॰ ৭২৮.

ति विषः॥२॥ ते नूनं नः अयं जतयं वर्रणः मित्रः अर्यमा नयि-ष्ठाः जं नः नेषणि पर्षिष्ठाः जं नः पर्षणि अति विषः॥३॥ यूयं विश्वं परि पाष्य वर्रणः मित्रः अर्यमा युष्माकं शर्मणि प्रिये स्यामं मुऽप्रनीत्यः अति विषः॥४॥ आदित्यासः अति सिधः वर्रणः मित्रः अर्यमा उपं मुस्त्ऽभिः स्टं हुवेम इंदं अपि स्व-स्त्रये अति विषः॥५॥ नेतारः जं सुनः तिरः वर्रणः मित्रः अर्य-मा अति विश्वानिदुः ऽइता राजानः चर्षणीनां अति विषः॥६॥ शुनं अस्मभ्यं जतये वर्रणः मित्रः अर्यमा शर्मे युक्तंतु सुऽप्रथः आदित्यासः यत् ईमहे अति विषः॥९॥ यथां हृत्यत् वस्वः गौर्ये चित्पदि सितां अमं चत्र यज्ञाः एवो सु अस्मत् मुंचत् वि अं-हैः प्रतारि अग्रे प्रऽत्रं नः आयुः॥ ।।। १३॥

॥१२९॥ राची वि अख्यत् आऽयती पुरुऽचा देवी अखऽभिः विश्वाः अधि श्रियंः अधित्॥१॥ आ उरु अप्राः अमेत्या निऽवतः देवी उत्ऽवतः ज्योतिषा बाधते तमः॥२॥ निः कं स्वसारं अकृत उषसे देवी आऽयती अपं इत् कं हासते तमः॥३॥ सा नः अद्य यस्याः वयं नि ते यामन् अविक्ष्महि वृक्षे न वसति वयः॥४॥ नि यामासः अविक्ष्त नि पत्ऽवंतः नि पिक्षणः नि क्येनासः चित् अर्थिनः॥५॥ यवयं वृक्यं वृक्षं यवयं स्तेनं कर्म्ये अर्थ नः सुऽतरा भव॥६॥ उपं मा पेपिशत् तमः कृष्णं विऽर्श्वकं अस्थित उषं कुः गाऽदंव यात्य॥९॥ उपं ते गाःऽदंव आ अक्रं वृणीष दृहितः दिवः राचि स्तोमं न जिग्युषे॥६॥१४॥

॥१२६॥ मर्म असे वर्चैः विऽह्वेषु अस्तु व्यंता इंधानाः तन्वै

पुषेम मह्यं नुम्तां प्रऽदिशः चतसः तया अधिऽअक्षेग पृतनाः ज्येम्॥१॥ ममंदेवाः विऽह्वे संतु सर्वे इंद्रेऽवंतः म्रूतः विष्णुः अपिः मम अंतरिष्ठं उरुऽलीकं अस्तु मह्यं वातः प्वतां कामे अस्मिन्॥२॥ मयि देवाः द्विणं आ यजंतां मयि आऽशीः अस्तु मयिदेवऽहूं तिः दैयाः होतारः वनुषंत पूर्वे अरिष्टाः स्याम तन्त्री सुऽवीराः॥३॥ मह्यं युजंतु ममं यानि हुव्या आऽकूंतिः सत्या म-नंसः मे अस्तु एनंः मा नि गां कतमत् चन अहं विश्वे देवासः अ-धि वोचत नः॥४॥ देवीः षर् उवीः उरु नः कृणोत विश्वे देवासः इह वीर्यध्वं मा हास्मृहि पुऽजयां मा तुनूभिः मा र्धाम हिषते सोम राजन्॥५॥१५॥ अग्ने मन्युं प्रतिऽनुदन् परेषां अर्थः गी-पाः परि पाहि नुः लं प्रत्यंचंः यंतु निऽगुतः पुनः ते ऋमा एषां चित्तं प्रविधां वि नेश्त्। ६॥ धाता धातृगां भुवंनस्य यः पतिः देवं चातारं ऋभिमातिऽसहं इमं यु ऋश्विना उभा बृह्स्पतिः देवाः पांतु यजमानं निऽऋर्षात् ॥७॥ उरुऽव्यचाः नः महिषः शर्मे यंस्त् ऋस्मिन् हवे पुरुऽहूतः पुरुऽखुः सः नः प्रऽजाये हुरि-ऽऋष्यमृळय् इंद्रंमानुः रिरिषः मा परा दाः॥६॥ येनुः सुऽपत्नाः अपं ते भवंतु इंद्राग्निऽभ्यां अवं बाधामहे तान् वसंवः रुद्राः आ-दित्याः उपरिऽस्पृशं मा उयं चेत्रारं ऋधिऽराजं ऋऋन्॥०॥१६॥ 119011

॥१२०॥ न असंत् आसीत् नो' सत् आसीत् तदानीं न आ-सीत् रजंः नो' विऽश्लोम परः यत् किं आ अव्रीवः' कुहं कस्यं श-मेन् अंभः किं आसीत् गहंनं गुभीरं॥१॥ न मृत्युः आसीत् अमृतं न तहि न राच्याः अहंः आसीत् प्रऽकेतः आनीत् अवातं स्वध्यां तत् एकंतस्मान् ह अन्यत् न प्रः किं चन आसं॥२॥ तमः आसीत् 90.

मृ-एनं अस्य

नि

ा के ाभैः

ास्मे

गुत्-सर्ग स्यः स्रिः

वि-

ागः ऽस्यं

5व-

ड़ि-: पु-तमं :न्-नेषां ञ्च॰ ৮. য়॰ ९. व॰ १৮.] ॥ ३৮৮॥ [म॰ १०. য়॰ ११. सू॰ १३०.

तमसागूळहं अपे अप्रडकेतं मिल्लं संविआः इदं तुच्छ्येने आभु अपिडिहतं यत् आसीत् तपंसः तत् महिना अजायत् एकं॥३॥ कामः तत् अपे सं अवत्त अधि मनसः रतः प्रथमं यत् आसीत् सतः वंधुं असित निः अविदन् हृदि प्रतिऽइषं क्वयः मनीषा ॥४॥ तिर्श्वीनः विडतंतः र्षिमः एषां अधः स्वित् आसी३त् उपित् आसी३त् उपित् आसी३त् रतःऽधाः आसन् महिमानः आसन् स्वधा अवस्तित् प्रतिः प्रस्तित् ॥५॥ कः अडा वेद् कः इह प्रवोचत् कृतः आऽजाता कृतः इयं विडमृष्टिः अवाक् देवाः अस्य विडमर्जने नेन अर्थ कः वेद् यतः आऽ वभूवं॥६॥ इयं विडमृष्टिः यतः आ-ऽवभूवं यदि वा द्धे यदि वा न यः अस्य अधिऽ अक्षः प्रमे वि-ऽश्रीमन् सः अंग वेद् यदि वा न वेदं॥९॥१९॥

॥१३०॥ यः यद्भः विश्वतः तंतुं इभिः तृतः एकं इश्वतं देव इक् मेंभिः आऽयंतः इमे व्यंति पितरः ये आऽययुः प्र वय अपं वय इति
आसते तते ॥१॥ पुनान एनं तन्ते उत् कृण्वि पुनान वि तत्ते
अधि नाके अस्मिन इमे मृयूखाः उपं सेदुः ऊं सदः सामानि चकुः तसराणि ओतंवे॥२॥ का आसीत् प्रुइमा प्रति इमा कि निऽदानं आज्यं कि आसीत् प्रिइधिः कः आसीत् छदंः कि आसीत् प्रजंगं किं उक्षं यत् देवाः देवं अयंजंत विश्वे॥३॥अग्रेः गायवी अभवत् सुइय्यां उष्णिह्या सुविता सं वभूव अनु इस्तुमा
सोमः उक्षः महंस्वान् बृह्स्पतेः बृह्ती वाचं आवत्॥४॥ विऽराट् मिचावर्णयोः अभिऽश्वीः इदंस्य चिऽस्तु प् इह भागः आहंः
विश्वान् देवान् जगती आ विवेश्वते चाकुप्रे च्रुषयः मृनुष्याः
॥५॥ चाक्कुप्रे तेनं च्रुष्वं यः मृनुष्याः यद्भे जाते पितरः नः पुराणे प-

স্ত্র॰ ৮. স্ত্র॰ ৭০.] ॥ ३৮৫॥ [म॰ १०. স্ত্র॰ ৭৭. মূ॰ १३२.

े श्येन् मृत्ये मनेसा चर्षासा तान् ये इमं युज्ञं ऋयंजंत पूर्वे॥६॥ स्-हऽस्तोमाः सहऽछैदसः ऋाऽवृतंः सहऽप्रमाः ऋषयः सुप्त दैव्याः पूर्वेषां पंथां ऋनुऽहश्यं धीराः ऋनुऽञ्चालेभिरे रुष्यः न रुश्मीन् ॥९॥१८॥

॥१३१॥ अपं प्राचः इंट्रविश्वान् अमिचान् अपं अपाचः अ-भिऽभूते नुद्स्व अपं उदींचः अपं श्रूर अध्राचः उरी यथां तवं शर्मन् मदेम॥१॥ कुवित् अंग यवंऽमंतः यवं चित् यथां दांति अनुऽपूर्वे विऽयूयं इहऽईह एषां कृणुहि भोजनानि ये बहिषः नमःऽवृक्तिं न ज्रमुः॥२॥ नृहि स्यूरि ज्रुतुऽया यातं अस्ति न जुत श्रवः विविदे संऽग्मेषुं गुव्यंतः इंद्रं सुख्यायं विप्राः ऋश्व-ऽयंतः वृषेणं वाज्ञयंतः॥३॥ युवं सुरामं ऋष्यिना नमुंची ऋासुरे सर्चा विऽपिपाना मुभः पृती इंद्रं कमैऽसु आवतं॥४॥ पुनंऽ ईव पितरीं ऋषिनां चुभा इंद्रं ऋावयुंः कार्येः दंसनांभिः यत् सुऽरामं वि अपिवः शचीभिः सरस्वती ता मुघुऽवृन् अभिषाक्॥५॥ इंद्रं सुऽचामां स्वऽवान् अवं:ऽभिः सुऽमृळीकः भ्वतु विश्व-ऽवेदाः बार्धतां हेषः अभयं कृणोृतु सुऽवीयस्य पर्तयः स्याम्॥६॥ तस्यं व्यंसुऽमृतौ युज्ञियंस्य ऋपिं भुद्रे सौमृनुसे स्याम् सः सुऽचा-मां स्वऽवान् इंद्रः ऋसो ऋारात् चित् हेषं सुनुतः युयोतु॥९॥१९॥

॥१३२॥ ईजानं इत् द्योः गूर्तेऽवंसुः ईजानं भूमिः ऋभि प्रऽभू-षणि ईजानं देवी ऋश्विनी ऋभिसु सेः ऋवधेतां॥१॥ तो वां मि-चावष्णा धार्यत्ऽिक्षंती॰ सुऽसुसा दुष्तित्वता यजामसि युवोः ऋाणायं सुख्यैः ऋभि स्याम रक्षसंः॥२॥ ऋधं चित् नु यत् दि- 90.

. पृ-एनं प्रस्य

। नि n क ाभीः

रसीं

षि-मृत्-गर्मा स्यः

ोमः 5वं-| णः

ऽस्थं

ड़ा-: पु-तमं :न्-

नेषां

* 885

অ॰৮. অ॰ ৩. व॰ ২৭:] ॥ ३९०॥ [म॰ १०. অ॰ ११. सू॰ १३३.

धिषामहे वां अभि प्रियं रेक्णः पत्यंमानाः द्वान् वा यत् पृष्विति रेक्णः सं कं अर्यन् निक्षः अस्य मुघानि ॥३॥ असौ अन्यः अमुर् सूयत् द्यौः लं विश्वेषां वृह्ण् असि राजां मूधा र्यस्य चाकन् न एतावंता एनंसा अंतक्षऽभ्रक्॥४॥ अस्मिन् सु एतत् शके-ऽपूते एनः हिते मिचे निऽगंतान् हंति वीरान् अवोः वा यत् धात्तन् पुं अवं प्रियासुं यिज्ञयासु अवी॥५॥ युवोः हि माता अदितिः विऽचेतसा द्यौः न भूमिः पर्यसा पुपूति अवं प्रिया दि-दिष्टन् सूरः निनिक्त रिष्टम् असिः॥६॥ युवं हि अप्रऽराजी असी-दतं तिष्टंत् रथं न धूः इसदं वन् इसदंताः नः क्णूक् इयंतीः नृ इमेधं त्वे अहंसः सु इमेधं त्वे अहंसः ॥९॥२०॥

॥१३३॥ प्रो' सु असमे पुरः ऽर्थं इंद्रीय शूषं अर्चेत अभी के चित् कं लोकं उन्त्र सं इंगे समत् इसं वृच इहा असा के बोधि चोदिता नभतां अन्य केषां ज्याकाः अधिधन्वं इस् ॥१॥ लं सिंधूं न् अवं अ-मृजः अधराचंः अहं न् अहं अश्चः इंद्र जिल्ले विश्वं पुष्पिस् वायितं ता परिस्वजामहे नभतां अन्य केषां ज्याकाः अधिधन्वं-इस् ॥२॥ विसु विश्वाः अर्रातयः अर्थः नृश्ंत नः धियः अस्तां अ-सि श्वं वे वृधं यः नः इंद्र जिष्यां सित या ते रातिः दृदिः वसुं नभतां अन्य केषां ज्याकाः अधिधन्वं इस् ॥३॥ यः नः इंद्र अभितः जनः वृक् इयुः आऽदिदेशिति अधः इपदं तं ई कृधि विड बाधः असि स-सहः नभतां अन्य केषां ज्याकाः अधिधन्वं इस् ॥४॥ यः नः इंद्र अ-भि इदासीत सडनाभिः यः च निष्ठ्यंः अवं तस्यं बलं तिर् मही-इदेव द्यौः अधीत्मनां नभतां अन्य केषां ज्याकाः अधिधन्वं इस् ॥५॥ व्यं इंद्र त्यायवं सिख् इतं आर्भामहे च्रुतस्यं नः प्यान्य स्त्रितं ञ्च॰ ६. ञ्च॰ ७. व॰ २३.] ॥ ३९१॥ [म॰१०. ञ्च॰११, सू॰१३५.

विश्वानि दुःऽइता नर्भतां अन्यकेषां ज्याकाः अधिधन्वंऽसु॥६॥ अस्मभ्यं सु तं इंद्रु तां शिक्षु या दोहंते प्रति वरं जुरिचे अर्छिद्र-ऽजभी पीपयंत् यथा नःसहस्रंऽधारा पर्यसा मही गीः॥९॥२९॥

॥१३४॥ उमे यत् इंद्र रोदंसी ऋाऽप्रार्थ उषाः ऽईव महांतै त्वा महीनां सुंऽराजं चुष्णीनां देवी जनिची अजीजनत् भद्रा जनिची अजीजन्त्॥१॥ अवं स्म दुःऽह्नायतः मतस्य तनुहि स्थिरं अधः ऽप्दं तं ईं कृधि यः असान् आऽदिदेशति देवी ज-निंची अजीजनत्भद्रा जनिंची अजीजनत्॥२॥ अवंत्याः वृह-तीः इषः विश्वऽचंद्राः ऋमिचऽहुन् शचीभिः श्ऋधूनुहि इंद्रे वि-श्वाभिः जुतिऽभिः देवी जिनंची अजीजन्त्भद्रा जिनंची अजी-जन्त्॥३॥ अवं यत् लं शृतुऽऋतो॰ इंद्रं विश्वानि धूनुषे र्यिं न मुन्वते सर्चा सहस्रिणींभिः जुतिऽभिः देवी जनिवी ऋजीजन्त् भद्रा जिनची अजीजन्त्॥४॥ अवं स्वेदाःऽइव अभिनः विष्वंक् प्तंतु दिद्यवंः दूवीयाः ऽइव तंत्रवः वि ऋस्मत् एतु दुः ऽमृतिः दे-वी जिनची अजीजनुत् भुद्रा जिनची अजीजनुत्॥५॥ दीर्घे हि अंकुशंयया शिक्तं विभिषि मृंतुऽमः पूर्वेण मुघ्ऽवृन् प्दा अजः वयां यथां यमः देवी जिनंची ऋजीजन्त् भद्रा जिनंची ऋजीज-नृत्॥६॥ निकादेवाः मिनीमसि निका आ योपयामसि मंच-ऽ श्रुत्यं चरामसि पृष्ठोभीः श्रुपिऽ कुष्ठोभीः अर्च श्रुभि सं रुभामहे 119911211

॥१३५॥ यस्मिन् वृक्षे सुऽप्लाशे देवैः सुंऽपिबंते यमः अर्च नः विश्पतिः पिता पुरा्णान् अर्नु वेन्ति ॥१॥ पुरा्णान् अनु- 90.

पृ-एनं प्रस्य

ा नि । क्रि । भीः

1स्मैं

ोषं-पृत्-।सां ।सां

ोमः 5वं-

णिः ऽस्यं

ड़-पु-तंमं

न्-ाषां অ॰ t. স্থ॰ ৩. ব॰ २५.] ॥ ३९२॥ [म॰ १०. স্থ॰ ११. **सू॰** १३९.

ऽवेनंतं चरंतं पापयां अमुया असूयन् अभि अचाक्यं तस्में अ-स्पृह्यं पुनः ॥२॥ यं कुमार् नवं रयं अच्कं मनेसा अकृंगोः एकं-ऽईषं विश्वतः प्रांचं अपंत्रयन् अधि तिष्ठसि॥३॥ यं कुमार् प्रअ-वंत्रयः रथं विष्रेभ्यः परि तं सामं अनुं प्र अवृत्तेत सं इतः नावि आऽहितं ॥४॥ कः कुमारं अजन्यत् रथं कः निः अवृत्यत् कः स्वित् तत् अद्यनः बूयात् अनुऽदेयी यथां अभवत्॥५॥ यथां अ-भवत् अनुऽदेयी ततः अयं अजायत् पुरस्तात् बुधः आऽतंतः प-श्वात् निःऽअयंनं कृतं॥६॥ इदं यमस्यं सदंनं देव् अमानं यत् ज्ञ्यते इयं अस्य धम्यते नाळीः अयं गीःऽभिः परिऽकृतः॥९॥२३॥

॥१३६॥ केशी ख्रिमं केशी विषं केशी बिभृति रोदंसी' केशी विश्वं स्वंः हुशे केशी इदं ज्योतिः ज्ञ्यते॥१॥ मुनयः वातंऽरशनाः पिशंगां वसते मलां वातंस्य अनुं ध्राजि यंति यत् देवासः अवि- ख्रत॥१॥ उत्ऽमंदिताः मौनेयेन वातांन् आत्स्थम् व्यंशरी- रा इत् अस्माकं यूयं मतीसः अभि पृश्यथ्॥३॥ ख्रंतरिक्षेण पृतृति विश्वां कृपा अवऽचाकंशत् मुनिः देवस्यंऽदेवस्य सौकृत्याय सख्तां हितः॥४॥ वातंस्य अश्वंः वायोः सखां अश्वे देवऽइं िषतः मुनिः उभौ समुद्रौ आ ख्रेति यः च पूर्वः उत अपरः ॥५॥ अप्परसां गृंधवीणां मृगाणां चरणे चरन् केशी केतंस्य विद्वान् सखां स्वा- दुः मदिन्ऽतंमः॥६॥ वायुः ख्रस्मे उप अमंथत् पिनष्टिं सम् कुनं- नुमा केशी विषस्यं पार्नेण यत् हुदेणं अपिवत् सह॥९॥२४॥

[॥] १३७॥ जुत देवाः अवंऽहितं देवाः उत् नृयुष् पुनः जुत

য়৽৳.য়৽৾৾৽৽৽ঽ৾৾६.] ॥३९३॥ [म॰१०.য়৽ঀঀ.सू॰१३৮.

आगः च्कुषं देवाः देवाः जीवयंष पुनः ॥१॥ डी इमी वाती वातः आ सिंधीः आ प्राऽवतः दक्षं ते अन्यः आ वातु परा अन्यः वातु यत् रपः ॥२॥ आ वात् वाहि भेषजं वि वात् वाहि यत् रपः लं हि विश्वऽभेषजः देवानां दूतः ईयसे॥३॥ आ ला अगमं शंतांतिऽभिः अथीं अरिष्ठतांतिऽभिः दक्षं ते भद्रं आ अभाषे परा यक्ष्मं सुवा-मिते॥४॥ चायंतां इह देवाः चायंतां मुक्तां गृणः चायंतां विश्वां भूतानि यथां अयं अरुपाः अस्त ॥५॥ आपः इत् वे कं भेषजीः आपः अमीवऽचातंनीः आपः सर्वस्य भेषजीः ताः ते कृष्वंतु भेषजां॥६॥ हस्तांभ्यां दर्शं ऽशाखाभ्यां जिह्ना वाचः पुरः ऽग्वी अनामयित्नु ऽभ्यां ला ताभ्यां ला उपं स्पृशामसि ॥९॥२५॥

॥१३६॥ तवं त्ये इंद्र सख्येषुं वहूं यः शुनं मन्वानाः वि अट्टिंहः वलं यचं द्यस्यन् उषसंः रिणन् अपः कुत्साय मन्नन् अहाः च् दंसयः॥१॥ अवं अमुजः प्रऽस्वः श्वंचयः गिरीन् उत् आजः उ-साः अपिवः मधुं प्रियं अवंधयः वनिनः अस्य दंसंसा शुशोचं सूर्यः शुनः जात्या गिरा॥१॥ वि सूर्यः मध्ये अमुचत् रथं दिवः विदत् दासायं प्रतिऽमानं आर्यः हळहानि पिप्रोः असुरस्य मा-पिनः इंद्रः वि आस्यत् चकुऽवान् श्रुजिश्वंना॥३॥ अनिधृष्टानि धृषितः वि आस्यत् निऽधीन् अदेवान् अमृण्त् अयास्यः मा-साऽइंव सूर्यः वसुं पुयं आ दृदे गृणानः श्वं त् अशृणात् विहन्काता॥४॥ अर्थं इऽसेनः विऽभ्वां विऽभिंदता दार्शत् वृच्ऽहातु-ज्यानि तेजते इंद्रस्य वजात् अविभेत् अभिऽश्वर्यः प्र अकामत् शृध्यः अर्वहात् उषाः अर्वहात् उषाः अर्थः अर्थः प्र अर्थः प्र अर्थः प्र विः स्र्रामत् स्राम्यः अर्थः अर्थः प्र अर्थः प्र स्रामत् श्रुधः अर्थहात् उषाः अर्थः स्र स्रामत् स्राम्यः अर्थः अर्थः स्र अर्थः प्र स्रामत् स्राम्यः अर्थः अर्थः स्र स्रामत् स्राम्यः अर्थः स्र स्रामत् स्राम्यः स्र स्रामत् स्रामत् स्रामतः स्राम

90.

! मृ-एनं प्रस्य ! नि

ा के ाभैः

ास्मै

षि-

रत-ासाँ ।भ्यः ोमः :वं-|गाः

ऽस्थं

ड्स-पु-तंमं न-

षां

अ॰ ८. अ॰ ९. व॰ २८.] ॥ ३९४॥ [म॰ १०. अ॰ ११. सू॰ १४०. एकः एकं अकृंगोः अयुद्धं मासां विऽधानं अद्धाः अधि द्यवि तया विऽभिनंभरति प्रऽधिं पिता॥ ६॥ २६॥

॥१३०॥ सूर्येऽरिक्मः हरिऽकेशः पुरस्तात् स्विता ज्योतिः
उत् अयान् अर्जसं तस्यं पूषा प्रऽस्वे याति विद्वान् संऽपश्यंन्
विश्वा भुवनानि गोपाः॥१॥ नृऽचर्शाः एषः दिवः मध्ये आस्ते
आप्पिप्रवान् रोदंसी अंतरिश्रं सः विश्वाचीः अभि चृष्टे घृताचीः अंतरा पूर्वे अपरं च केतुं ॥२॥ रायः बुधः संऽगर्मनः वसूनां
विश्वा कृषा अभि चृष्टे शचीभिः देवःऽईव स्विता स्त्यऽधंमी
इंद्रं न तस्यौ संऽऋरे धनानां॥३॥ विश्वऽवंसुं सोम् गृंधंवे आपः
दह्णुषीः तत् चृतेनं वि आयन् तत् अनुऽअवेत् इंद्रं र्रहाणः
आसां परि सूर्येस्य परिऽधीन् अप्रयत्॥४॥ विश्वऽवंसुः अभि
तत् नः गृणातु दिवाः गृंधवेः रजसः विऽमानः यत् वा घ सत्यं उत
यत्न विद्य धियः हिन्वानः धियः इत्नः अव्याः॥५॥ सित्तं अविः
दत् चर्णे नदीनां अपं अवृणोत् दुरं अश्मेऽवजानां प्र आसां
गृंधवेः अमृतानि वोचत् इंद्रं दक्षं परि जानात् अहीनां॥६॥२०॥

॥१४०॥ अये तर्व श्रवं: वयं: मिं भाजंते श्रवंयं: विभाऽव-सो॰ बृहंत्ऽभानो॰ श्वंसा वाजं उक्थं द्धांसि दाणुषे कवे॥१॥ पावकऽवंची: श्रुक्तऽवंची: श्रनूंनऽवची: उत् इयुर्षि भानुना पु-चः मातरा विऽचरंन् उपं श्रवसि पृणिक्षं रोदंसी उभे ॥१॥ ऊ-जैं: नुपात् जातऽवेदः सुश्रस्तिऽभिः मंदंस्व धीतिऽभिः हितः ले । इषं: सं द्धुः भूरिऽवपेसः चिवऽर्जतयः वामऽजाताः॥३॥ इर-ज्यन् श्रये पृथ्यस्व जंतुऽभिः श्रस्मे रायः श्रम्त्यं सः दर्शतस्य व- ञ्च॰ ५. ञ्च॰ ९. व॰ ३०.] ॥ ३९५॥ [म॰ १०. ञ्च॰ ११. सू॰ १४२.

पुषः विराजिम पृणि श्रिमानि सं त्रतुं॥४॥ इष्कृतीरं ऋध्वरस्य प्र-ऽचैतसं श्र्यंतं राधसः महः रातिं वामस्य सुऽभगां महीं इषं द-धांसि सानि सं रियं॥५॥ ऋतऽवानं महिषं विश्वऽदेशतं ऋतिं सुमायं द्धिरे पुरः जनाः श्रुत्ऽकंशें सुप्रथःऽतमं ता गिरा देखें मानुषा युगा॥६॥२৮॥

॥१४१॥ अग्ने अच्छं वृद् इह नः प्रत्यङ् नः सुऽमनाः भव प्र नः युक्क विशः पते धन्ऽदाः असि नः तं॥१॥ प्र नः युक्कृत अर्थमा प्र भगः प्र वृहस्पतिः प्र देवाः प्र उत सुनृतां रायः देवी ददातु नः ॥१॥ सोमं राजांनं अवसे अग्निं गीःऽभिः हवामहे आदित्यान् विष्णुं सूर्यं ब्रह्माणं च वृहस्पतिं॥३॥ इंद्रवायू वृहस्पतिं सुऽहवां इह हवामहे यथां नः सर्वः इत् जनः संऽगत्यां सुऽमनाः असंत् ॥४॥ अर्थमणं वृहस्पतिं इंद्रं दानाय चोद्य वातं विष्णुं सरस्वतीं स्वितारं च वाजिनं॥५॥ तं नः अग्ने अग्निंऽभिः ब्रह्मं युज्ञं च व-ध्य तं नः देवऽतातये रायः दानाय चोद्य ॥६॥२०॥

॥१४२॥ अयं अग्रे जरिता ले' अभूत् अपि सहसः सूनी' नहि अन्यत् अस्ति आणंभदं हि शर्म निऽवर्ष्णं अस्ति ते आरे हिंसी-नां अपे दिद्यं आकृषि॥१॥ प्रऽवत् ते अग्रे जिनम पितुऽयतः सा-चीऽदंव विश्वीभुवना नि ऋं जसे प्रसप्तयः प्रसिन्षंत नः धियः पुरः चरंति पृष्णुपाःऽदंव तमनां॥२॥ उत वै ऊं' परि वृण्षि वर्षात् बहोः अग्रे उलेपस्य स्वधाऽवः उत खिल्याः उर्वराणां भवंति मा ते हेति तविषीं चुकुधाम्॥३॥ यत् उत्ऽवतः निऽवतः यासि बर्मत् पृथंक् एषि प्रगधिनीऽइव सेनां यदा ते वातः अनुऽवाति शोचिः वप्ताऽइव श्मश्रं वप्ति प्रभूमं॥४॥ प्रति अस्य श्रेणयः दह-श्रे एकं निऽयानं बहवंः रथासः बाहूः यत् अग्रे अनुऽममृजानः न्यंङ् उत्तानां अनुऽएषि भूमिं॥५॥ उत् ते श्रुष्माः जिह्नां उत् ते श्रुचिः उत् ते अग्रे श्रुष्मानस्य वाजाः उत् श्रंचस्व नि नम् वर्ध-मानः आता श्रुष्य विश्वं वस्तं वः स्दंतु॥६॥ श्रुपां इदं निऽ अर्यनं समुद्रस्यं निऽवेश्यं त्रुणुषु इतः पंथां तेनं याहि वश्यं न् श्रुपं ॥९॥ आऽ श्रयं ते प्राऽ श्रयं ते द्वीः रोहंतु पुष्पिणीः हृदाः च पुंडरीकाणि समुद्रस्यं गृहाः इमे॥६॥३०॥९॥

॥१४३॥ त्यं चित् अचि कृत्ऽजुरं अधि अधि न यातं वे कृशी-वंतं यदि पुनः रथं न कृणुथः न वं॥१॥ त्यं चित् अधि न वाजिनं अरेणवंः यं अत्नंत हळहं यंथि न वि स्यतं अचि यविष्ठं आ रजंः ॥१॥ नरा दंसिष्ठी अचेये शुभी सिसासतं धियः अधि हि वां दिवः न्रापुनः स्तोमः न विऽश्रसे॥३॥ चिते तत् वां सुऽराधसा रातिः सुऽमृतिः अधिना आ यत् नः सदेने पृथी समने पर्धथः न्रा ॥४॥ युवं भुज्यं समुद्रे आ रजसः पारे ईिखतं यातं अर्छ प्तिन-ऽभिः नासन्या सात्ये कृतं॥५॥ आ वां सुन्धः श्यूऽईव॰ मंहिष्ठा विश्वऽवेदसा सं अस्मे भूषतं न्रा उत्सं न पिणुषीः इषः॥६॥१॥

॥१४४॥ अयं हि ते अमंत्रैः इंदुः अत्यः न पत्यंते दक्षः विषय-ऽश्रायुः वेधसे॥१॥ अयं असास् काव्यः क्रुभुः वर्जाः दास्वेते अयं विभृति ज्रुष्टेऽकृशनं मदै क्रुभुः न कृत्यं मदै॥२॥ घृषुः श्येनायं कृत्वंने आसु स्वासुं वंसंगः अवं दीधेत् अही शुवंः॥३॥ यंसुऽपृर्णः प्राऽवतः श्येनस्यं पुत्रः आ अभरत् श्तऽचंकं यः अह्यः वर्तिनः ॥४॥ यं ते श्येनः चारं अवृकं पदा आ अभरत् अह्यां मानं अंधेसः एना वयः वि तारि आयुः जीवसे एना जागार बंधुता॥५॥ एव तत् इंद्रेः इंद्रेना देवेषुं चित् धार्याते महित्यजंः ऋतां वयः वि ता-रि आयुः मुऽऋतो ॰ ऋतां अयं अस्मत् आ सुतः॥६॥२॥

॥१४५॥ इमां खनामि ओषंधिं वीरुधं वलंवत्ऽतमां ययां स्-ऽपत्नीं वार्धते ययां संऽविंदते पतिं॥१॥ उत्तांनऽपर्णं सुऽभंगे दे-वंऽजूते सहंस्वित सऽपत्नीं में परां धम पतिं में केवलं कुरु॥२॥ उत्तरत्रा ऋहं उत्तरत्रे उत्तरत्रा इत् उत्तरत्राभ्यः ऋषं सऽपत्नीं या ममं ऋषंरा सा ऋषंराभ्यः ॥३॥ नृहि ऋस्याः नामं गृभ्णामिं नो' ऋस्मिन् रमते जनें परां एव प्राऽवतं सऽपत्नीं गुम्यामसि ॥४॥ ऋहं ऋस्मि सहमाना ऋषं तं ऋसि ससहिः उभे' सहस्वती' भूवी सऽपत्नीं में सहावहे॥५॥ उपं ते ऋधां सहमानां ऋभि ता ऋधां सहींयसा मां ऋनुं प्र ते मनेः वत्सं गौःऽइंव धावतु पृथा वाःऽइंव धावतु ॥६॥३॥

॥१४६॥ अरंग्यानि अरंग्यानि असी या प्रऽईव नश्यंसि क्ष-था यामं न पृच्छसि न ला भीःऽईव विंद्ती ३ँ॥१॥ वृष्ऽर्वायं वदंते यत् उपऽअवंति चिच्चिकः आधारिभिःऽइव धावयंन् अर-ग्यानिः महीयते॥२॥ उत गावंःऽइव अदंति उत वेश्मंऽइव ह-श्याते उतो अर्ग्यानिः सायं श्क्रीःऽईव सर्जति॥३॥ गां अंग एषः आह्यति दार्र अंग एषः अपं अवधीत् वसंन् अर्ग्यान्यां सायं अर्जुष्यत् इतिं मन्यते॥४॥ न वे अर्ग्यानिः हंति अन्यः च अ॰ ८. अ॰ ८. व॰ ६.] ॥ ३९८॥ [म॰ १०. अ॰ ११. सू॰ १४८.

इत् न अभिऽगर्छति स्वादोः फलस्य जग्धायं यथाऽकामं नि पद्यते॥॥॥ आंजनऽगंधिं सुर्भिं बहुऽअन्तां अकृषिऽवलां प्र अहं मृगाणां मातरं अर्एयानिं अशंसिषं॥६॥४॥

॥१४०॥ श्रत्ते द्धामि प्रथमायं मन्यवं सहन् यत् वृतं नंयं विवेः स्रपः उभे' यत् ता भवंतः रोदंसी' अनुं रेजंते श्रुष्मात् पृ-षिवी चित् स्रद्भित्वः ॥१॥ तं मायाभिः स्रन्वद्य मायिनं श्रव-स्यता मनेसा वृत्तं स्रद्भः तां इत् नरः वृण्ते गोऽदृष्टिषु तां वि-श्रामहत्यामु दृष्टिषु ॥२॥ आ एषु चाकंधि पुरुऽहूत् सूरिषुं वृधासः येमघऽवन् स्रान्शः मधं स्रचिति तोकेतनंये परिष्टिषु मेधऽसा-ता वाजिनं स्रह्ये धने॥३॥ सः इत् नु रायः सुऽभृतस्य चाकन्त् मदं यः स्रस्य रह्यं चिकेतित लाऽवृधः मघऽवन् दाश्रऽस्रध्यरः मस्रु सः वाजंभरते धनां नृऽभिः॥४॥ तं श्रधीय महिना गृणानः उह् कृधि मघऽवन् श्रिध रायः तं नः मिनः वर्त्णः न मायी पि-तः न दस्म द्यसे विऽभक्ता॥५॥५॥

॥१४४॥ मुस्वानासः इंद्र सुमिसता सम्ऽवांसः च तुविऽनृमण् वाजं आ नः भर् सुवितं यस्यं चाकन् त्मनां तनां सनुयाम्
ताऽर्कताः॥१॥ ऋषः तं इंद्र शूर् जातः दासीः विश्रः सूर्येण सह्याः गृहां हितं गृह्यं गूळहं अप्ऽसु विभृमिसं प्रऽस्रवंणे न सोमं
॥२॥ अर्थः वा गिरः अभि अर्चं विद्वान् ऋषींणां विप्रः सुऽमृतिं
चकानः ते स्याम् येर्णयंत सोमैः एना उत तुभ्यं र्ष्युऽ ओळह् भस्रैः॥३॥ इमा ब्रह्मं इंद्र तुभ्यं शंसि दाः नृऽभ्यः नृणां शूर् शवंः तेभिः भव सऽर्ऋतः येषुं चाकन् उत चायस्व गृण्तः उत स्तीन्॥४॥

স্ত্রণ্ট. স্ত্রণ্ট. ব॰ ৮.] ॥ ३९९॥ [म॰ १०. স্ত্রণ ৭৭. মূ॰ १५०.

श्रुधि हवं इंद्र शूर् पृथ्याः उत स्त्वसे वेन्यस्य श्रुकें: श्रा यः ते योनिं घृतऽवंतं श्रस्ताः जिमेः निनिः द्व्यंत् वकाः॥५॥६॥

॥१४९॥ स्विता यंत्रैः पृथिवीं अरम्णात् अस्कंभने स्विता द्यां अदंहत् अर्थंऽइव अधुस्त् धुनिं अंतरिक्षं अत्ते वृद्धं स्विता समुदं॥१॥ यत्रं समुद्रः स्वभितः वि श्रीनंत् अपां नपात् स्विता तस्यं वेद् अतःभूः अतः आः उत्यितं रजः अतः द्यावीपृथिवी' अ-प्रयेतां॥१॥ पृथा इदं अत्यत् अभवत् यर्जवं अमत्यस्य भुवंनस्य भूना सुऽपृणेः श्रंग स्वितुः गुरुत्मान् पूर्वेः जातः सः जं अस्य अनुं धमे॥३॥ गावंःऽइव यामं युरुंधिःऽइव अश्वीन् वाष्ट्राऽइंव वृत्तं सुऽमनाः दुह्रांना पितःऽइव जायां अभि नः नि एतु धृती दिवः स्विता विश्वऽवारः॥४॥ हिर्रायऽस्तूपः स्वितः यथां त्या आंगिरसः जुद्धे वाजे अस्मिन् एव त्या अर्थेन् अवसे वंद्मानः सोमस्यऽइव अंशुं प्रति जागर अहं॥५॥०॥

॥१५०॥ संऽद्देशः चित्सं इध्यसे देवेभ्यः ह्व्यं ऽवाह्न ऋ दित्येः ह्द्रैः वसुं ऽभिः नः आगृहि मृळीकार्य नः आगृहि ॥१॥ इमं यझं इदं वचंः जुजुषाणः उपऽआगृहि मृतीसः ता संऽद्धान ह्वा-महे मृळीकार्यह्वामहे॥ शा तां कं जातऽवेदसं विश्वऽवारं गृणे धिया असे देवान् आवह नः प्रियऽवतान् मृळीकार्यप्रियऽवितान्॥ आसिः देवः देवानां अभवत् पुरः ऽहितः ऋसिं मनुष्याः ऋषयः सं ईधिरे असिं महः धनं ऽसातौ ऋहं हुवे मृळीकं धनं-ऽसात्ये॥ ४॥ असिः असिं भरत्ऽवां जं गविष्ठिरं प्र आवत् नः

अ॰ t. अ॰ t. व॰ ११.] ॥४००॥ [म॰ १०. अ॰ १२. **सू**॰ १५३.

कार्वं च्सदेस्युं ऋाऽह्वे ऋग्निं विस्षः ह्वते पुरःऽहितः मृळी-कार्य पुरःऽहितः॥५॥६॥

॥१५१॥ श्रुड्यां श्रुप्तिः सं इध्यते श्रुड्यां हूयते ह्विः श्रुडां भगस्य मूर्धिनं वर्चसा श्रा वेद्यामसि॥१॥ प्रियं श्रुड्डे दर्दतः प्रियं
श्रुड्डे दिदासतः प्रियं भोजेषुं यर्ज्ञं इसु इदं मे उद्दितं कृधि॥२॥ यथां
देवाः असुरेषु श्रुडां उग्रेषुं चित्रिरे एवं भोजेषुं यर्ज्ञं इसु श्रुस्माकं
उद्तितं कृधि॥३॥ श्रुडां देवाः यर्जमानाः वायुऽगोपाः उपं श्रासते श्रुडां हृद्य्यंया श्राऽकूंत्या श्रुड्यां विद्ते वसुं॥४॥ श्रुडां प्रातः
ह्वामहे श्रुडां मध्यंदिनं परि श्रुडां सूर्यस्य निऽमुचिं श्रेडं श्रत्
धाप्य इह नः॥५॥९॥११॥

॥१५२॥ शासः इत्या महान् असि अमिचऽखादः अद्ग्ताः न यस्यं हुन्यते सर्खा न जीयंते कदां चन ॥१॥ स्वस्तिऽदाः विशः प-तिः वृचऽहा विऽमृधः वशी वृषां इंद्रं पुरः एतु नः सोमऽपाः अ-भ्यंऽकरः॥२॥ विरक्षः विमृधंः जिहि वि वृचस्यं हन्ं ' रुज विम-न्यं इंद्र वृचऽहुन् अमिचस्य अभिऽदासंतः॥३॥ वि नः इंद्र मृधंः जिहे नीचा यन्त्र पृतन्यतः यः असान् अभिऽदासंति अधरं ग-म्य तमः॥४॥ अप इंद्र बिष्तः मनः अपं जिज्यांसतः वधं वि मन्योः शभी यन्त्र वरीयः यव्य वधं॥५॥१०॥

॥१५३॥ ईंखयंतीः अपस्युवेः इंद्रं जातं उपे आसते भेजानासः सुऽवीर्ये॥१॥ तं इंद्रं बलात् अधि सहसः जातः ओजेसः तं वृष्न् वृषां इत् असि॥२॥तं इंद्रं असि वृष्ऽहा वि अंतरिष्ठं अतिरः उत् अ°८. ञ्र॰८. व॰१४.] ॥ ४०१॥ [म॰१०. ञ्र॰१२. सू॰१५६.

द्यां अस्तुभाः श्रोजसा॥३॥तं इंद्रुस्ऽजोषेसं श्रुकं विभृषिं बाह्रोः वजं शिशानः श्रोजसा॥४॥ तं इंद्रु श्रुभिऽभूः श्रुसि विश्वाजाता-नि श्रोजसा सः विश्वाः भुवः श्रा श्रुभवः॥५॥११॥

॥१५४॥ सोमः एकेन्यः प्वते घृतं एकः उपं आसते येभ्यः मधुं
प्रधावित तान् चित् एव अपि गुळ्तात्॥१॥ तपंसा ये अनाधृष्याः तपंसा ये स्वः युयः तपः ये चित्तिरे महेः तान् चित् एव अपि गुळ्तात्॥२॥ ये युध्यंते प्रध्येते पुरुषतेषु पूर्रासः ये तृनुऽत्यजः ये वा
सहस्रं उद्धिणाः तान् चित् एव अपि गुळ्तात्॥३॥ ये चित्
पूर्वे कृत्ऽसापः कृतऽवानः कृतऽवृधः पितृन् तपंस्वतः युम्
तान् चित् एव अपि गुळ्तात्॥४॥ सहस्रं उनीषाः क्वयंः ये गोपायंति सूर्ये कृषीन् तपंस्वतः युम् तृपः ऽजान् अपि गुळ्तात्॥
॥॥॥१॥॥

॥१५५॥ अर्रायि कार्षे विऽकेटे गिरिं गुळ सदाने शिरिबिउस्य सर्लंडिभः तेभिः त्वा चात्यामसि॥१॥ चत्रो दृतः चत्रा अमृतः सर्वा भूणानि आह्वी अरायं ब्रह्मणः पते तीष्ट्णंडिणृंग
उत्तर्ज्ञावन् दृहि॥२॥ अदः यत् दार्र अवंते सिंधीः पारे अपुरुषं
तत् आर्भस्वदुःऽहुनो॰तेनं गुळ प्रःऽत्ररं॥३॥ यत् हु प्राचीः
अर्जगंत उरः मंदूरऽधाणिकीः हृताः इंद्रस्य शर्चवः सर्वे बुद्धुदऽयाशवः॥४॥ परि दुमेगां अनेषत् परि अपि अह्वत् देवेषुं अऋत् श्रवः कः दुमान् आद्ध्वति॥५॥१३॥

॥ १५६॥ अपि हिन्तंतु नः धियः सिन्नं आप्तुं ऽईव आजिषुं तेने

अ॰ ६. अ॰ ६. व॰ १७.] ॥४०२॥ [म॰ १०. अ॰ १२. सू॰ १५०.

जेषा धनंऽधनं॥१॥ ययां गाः आऽकरां महे सेनेया अग्ने तर्व ज-त्या तां नः हिन्द मधर्तये॥२॥ आ अग्ने स्यूरं र्यिं भर पृथं गोऽ मैं तं अश्विनं अङ्घि खं वृतियं पृणिं॥३॥ अग्ने नक्षं चं अजरं आ सूर्ये रो-ह्यः दिवि दर्धत् ज्योतिः जनेभ्यः॥४॥ अग्ने केतुः विशां असि प्रे-ष्ठः श्रेष्ठः उपस्थऽसत् वोधं स्तोचे वयः दर्धत्॥५॥ १४॥

॥१५०॥ इमा नु कं भुवना सीसधाम इंद्रः च विश्वं च देवाः
॥१॥ यु चं च नः तन्वं च प्रऽजां च आदित्येः इंद्रः सह चीकृपाति
॥२॥ आदित्येः इंद्रः सऽगंणः मुरुत्ऽभिः अस्माकं भृतु अविता
तन्तां॥३॥ ह्लायं देवाः असुरान् यत् आयंन् देवाः देवऽलं अभिऽरक्षमाणाः॥४॥ प्रत्यंचं अर्के अन्यन् शचीभिः आत् इत्
स्वधां द्षिरां परि अपश्यन्॥५॥१५॥

॥१५८॥ मूर्यैः नः द्वः पातु वातः अंतरिक्षात् अग्निः नः पा-धिवेभ्यः॥१॥ जोषं स्वितः यस्यं ते हरः शृतं स्वान् अहिति पाहि नः दिद्युतः पत्तेत्याः ॥२॥ चर्छाः नः देवः स्विता चर्छः नः उत पर्वतः चर्छः धाता द्धातु नः ॥३॥ चर्छः नः धेहि चर्छ्षे चर्छः विऽख्ये तनूभ्यः सं च इदं वि च पृथ्येम् ॥४॥ मुऽसंहशं त्वा व्यं प्र-ति पृथ्येम् सूर्ये वि पृथ्येम् नृऽचर्छ्यसः॥५॥१६॥

॥१५०॥ उत् असी सूर्यः अगात् उत् अयं मामकः भगः अहं तत् विह्नला पति अभि असाश्चि विऽस्सहिः॥१॥ अहं केतुः अहं मूर्था अहं उया विऽवाचेनी ममं इत् अनुं ऋतुं पतिः सेहानायाः उपऽक्षाचरेत्॥२॥ ममं पुचाः श्वुऽहनः अथोः से दुहिता वि- স্ত॰ ৮. স্ত॰ ৮. व॰ ৭৫.] ॥ ४०३॥ [म॰ ৭০. স্ত৽ ৭২. মৃ৽ ৭६৭.

ऽराट् उत अहं अस्मि मंऽज्या पत्यों मे श्रोकंः उत्ऽत्मः ॥३॥ येनं इंद्रंः ह्विषां कृती अभवत् द्युमी उत्ऽत्मः इदं तत् अक्ति दे-वाः असपत्ना किलं अभुवं ॥४॥ असपत्ना सपत्नऽभी जयंती अभिऽभूवंरी आ अवृक्षं अन्यासां वचैः राधः अस्थेयसांऽइव ॥५॥ सं अजेषं इमाः अहं सऽपत्नीः अभिऽभूवंरी यथां अहं अस्य वीरस्यं विऽराजांनि जनंस्य च॥६॥१९॥

॥१६०॥ तीवस्यं श्रामिऽवयसः श्रस्य पाहि सर्वेऽर्षा वि हर्षे इह मुंच इंद्रं माला यर्जमानासः श्रन्ये नि रीर्मन् तृभ्यं इमे सृतासः॥१॥ तृभ्यं सृताः तृभ्यं कं सोलासः लां गिरः ष्वाच्याः श्रा ह्यंति इंद्रं इदं श्रद्य सर्वनं जुषाणः विषयंस्य विद्वान् इह पाहि सोमं॥१॥ यः उश्ता मनसा सोमं श्रस्मे सर्वेऽहृदा देवऽक्तीमः सृनोति नगाः इंद्रः तस्यं पराद्दाति प्रऽशस्तं इत् चारुं श्रस्मे कृणोति॥३॥ श्रनुंऽस्पष्टः भवति एषः श्रस्य यः श्रस्मे रेवान् न सुनोति सोमं निः श्रर्ते मुघऽवां तं द्धाति ब्रह्मे देवान् न सुनोति सोमं निः श्रर्ते मुघऽवां तं द्धाति ब्रह्मे हिन श्रन्ते कं श्राऽभूषंतः ते सुऽम्तो नवांयां वयं इंद्र त्वा शुनं हुवेम ॥५॥१६॥

॥१६१॥ मुंचामि ता ह्विषां जीवनाय कं अज्ञात्ऽयस्मात् जत राज्ऽयस्मात् याहिः ज्याहं यदि वा एतत् एनं तस्याः इंद्रा-ग्री' प्रमुमुक्तं एनं॥१॥ यदि खितऽआंयुः यदि वा पराऽइतः यदि मृत्योः अंतिकं निऽईतः एव तं आहुरामि निःऽक्तिः जपऽस्थात् अस्यां पनं शतऽशारदाय॥२॥ सहसुऽअक्षेणं शतऽशारदेन श- अ०८. अ०८. व०२१.] ॥४०४॥ [म०१०. अ०१२. सू०१६३. तऽआयुषा ह्विषां आ अहार्षे एनं शृतं यथां इमं श्रदंः नयाति इंद्रं: विश्वस्य दुःऽइतस्यं पारं॥३॥शृतं जीव श्रदंः वर्धमानः शृतं हेमंतान् शृतं कं वसंतान् शृतं इंद्रायी स्विता वृहस्यतिः शृत-

ऽआयुषाह्विषां इमं पुनेः दुः॥४॥ आ अहां षेता अविदं त्वा पुनेः आ अगाः पुनुः ऽन्व सर्वे ऽअंग संवे ते चक्षुः संवे आयुः च ते अ-

विदं॥५॥१९॥

॥१६२॥ ब्रह्मणा ऋियः संऽविदानः रृष्टाः ऽहा बाधतां इतः श्रमीवा यः ते गंभे दुः ऽनामां यो निं आऽश्ये॥१॥ यः ते गंभे अ-मीवादुः ऽनामां यो निं आऽश्ये अियः तं ब्रह्मणा सह निः ऋव्य-ऽश्यदं अनीन्श्रत्॥२॥ यः ते हंति प्तयंतं निऽसत्सुं यः स्रीसृपं जातं यः ते जिधांसित तं इतः नाश्र्यामसि॥३॥ यः ते ऊर्हः वि-ऽहरति अंतरा दंऽपेती॰ श्ये यो निं यः अंतः आऽरे किहं तं इतः नाश्यामसि॥४॥ यः ला भातां पितः भूला जारः भूला निऽपद्यंते प्रजां यः ते जिधांसित तं इतः नाश्यामसि॥५॥ यः ला स्वप्नेन तमसा मोह्यिला निऽपद्यंते प्रजां यः ते जिधांसित तं इतः ना-श्यामसि॥६॥२०॥

॥१६३॥ अक्षीभ्यां ते नासिकाभ्यां कर्णीभ्यां छुर्बुकात् अधि
यक्ष्मं शीर्ष्एयं मस्तिष्कात् जिद्धायाः वि वृहामि ते॥१॥ यीवाभ्यः ते उण्णिहांभ्यः कीर्कसाभ्यः अनूक्यात् यक्ष्मं दोष्एयं असाभ्यां
बाहुऽभ्यां वि वृहामि ते॥२॥ आंचेभ्यः ते गुर्दाभ्यः वृनिष्ठोः हर्दयात् अधि यक्ष्मं मतस्ताभ्यां यक्षः आशिऽभ्यः वि वृहामि ते॥३॥
जरुऽभ्यां ते अष्ठीवत्ऽभ्यां पाण्णिऽभ्यां प्रऽपंदाभ्यां यक्ष्मं स्रो-

ञ्ज॰ t. ञ्ज॰ t. व॰ २३.] ॥ ४०५॥ [म॰ १०. ञ्ज॰ १२. सू॰ १६५.

णिऽभ्यां भासदात् भंसेसः वि वृहामिते॥४॥ मेहेनात् वृनंऽकरे-णात् लोमंऽभ्यः ते नृषेभ्यः यदमं सर्वसात् आत्मनंः तं इदं वि वृहामि ते॥५॥ अंगीत्ऽअंगात् लोकंःऽलोकः जातं पर्वणि-ऽपर्वणि यदमं सर्वस्मात् आत्मनंः तं इदं वि वृहामिते॥६॥२१॥

॥१६४॥ अपं इहि मन्सः प्ते अपं ऋांम प्रः चर प्रः निः-ऽक्तृंत्वे आ चस्त्र बहुधा जीवंतः मनः॥१॥भदं वे वरं वृण्ते भदं युंजंति दक्षिणंभदं वे वस्त्रते चक्षुः बहुऽचा जीवंतः मनः॥१॥यत् आऽशसो निःऽशसो अभिऽशसो उपुऽश्चारिम जायंतः यत् स्व-पंतः अग्निः विश्वानि अपं दुःऽकृतानि अजेषानि आरे अस्मत् द्धातु॥३॥ यत् इंद्र ब्रह्मणः प्ते अभिऽद्रोहं चरामिस प्रऽचेताः नः आंगिरसः विष्तां पातु अहंसः॥४॥ अजैष्म अद्य असेनाम च अभूम अनागसः वयं जायत् अस्त्रः संऽक्त्यः पापः यं विषाः तं सः क्युक्ततु यः नः वेष्टि तं क्युक्ततु॥५॥२२॥

॥१६५॥ देवां: कृपोतं: द्रष्टितः यत् द्रख्यन् दूतः निःऽ श्रृंत्याः द्रं आऽज्ञामं तस्मं अचीम् कृणवाम निःऽ कृति शं नः अस्तु हिऽपदे शं चतुःऽपदे ॥१॥ शिवः कृपोतंः द्रष्टितः नः अस्तु अनाः पाः देवाः श्रृकुनः गृहेषुं अप्रिः हि विप्रंः ज्रुषतां हृविः नः परि हे-तिः पृक्षिणीं नः वृण्कु॥२॥ हेतिः पृक्षिणीं न द्रभाति अस्मान् आक्रां पृदं कृणुते अप्रिऽधानं शं नः गोभ्यंः च पुरुषेभ्यः च अस्तु मा नः हिंसीत् द्रह देवाः कृपोतंः ॥३॥ यत् उलूंकः वदिति मोषं एतत् यत् कृपोतंः पृदं अग्रौ कृणोति यस्यं दूतः प्रऽहितः एषः एनत् तस्मं यमायं नमः अस्तु मृत्यवे॥४॥ अग्रचा कृपोतं नुद्त प्रन्तात् तस्मं यमायं नमः अस्तु मृत्यवे॥४॥ अग्रचा कृपोतं नुद्त प्रन्ता

आ॰ ६. अ॰ ६. व॰ २६.] ॥४०६॥ [म॰ १०. अ॰ १२. सू॰ १६६. ऽनोदं इवं मदंतः परिगां नृयुध्यं संऽयोपयंतः दुःऽ इतानि विश्वां हिला नः जंजें प्र पतात् पतिष्ठः॥४॥२३॥

॥१६६॥ ऋषभं मा समानानां सुऽपत्नां नां विऽस्मिहिं हुंतारं श्रचूं णां कृषि विऽराजं गोऽपंतिं गवां॥१॥ अहं अस्मि सपत्न-ऽहा इंद्रं:ऽइव अरिष्टः अर्थातः अधः सुऽपत्नाः मे पुदोः इमे सर्वे अभिऽस्थिताः॥२॥ अत्र एव वः अपि नृद्धामि उभे' आत्नी-ऽइव॰ ज्ययां वाचंः पते नि सेध इमान् यथां मत् अधरं वदान् ॥३॥ अभिऽभूः अहं आ अगमं विश्वऽक्षमें ण धामां आ वः चित्रं आवः वतं आवः अहं संऽईतिं दृदे॥४॥ योग्ऽश्वेमं वः आऽदायं अहं भूयासं उत्तत्मः आवः मूर्धानं अक्रमीं अधःऽपदात् मे उत् वद्त मंडूकाःऽइव उद्कात् मंडूकाः उद्कात्ऽइंव॥४॥ २४॥

॥१६९॥ तुभ्यं इदं इंद्र परि सिच्यते मधुं लं सुतस्यं कलणंस्य राजसितं रियं पुरुऽवीरां जं नः कृधि लं तपः परिऽतपं अजयः स्वः ०॥१॥ स्वः ऽजितं मिहे मंदानं अधंसः हवांमहे परि श्रृत्रं सु-तान् उपं इमं नः युद्धं इह बोधि आगृहि स्पृधंः जयंतं मुघऽवानं ईमहे॥२॥ सोमस्य राद्धंः वर्षणस्य धर्मणि बृहस्पतेः अनुं ऽमत्याः जं शर्मणि तवं अहं अद्य मुघऽवन् उपंऽस्तृतो धातः विऽधातः ० कलशीन् अभुख्यं॥३॥ प्रऽसूतः भुक्षं अव्यं चरी अपं स्तोमं च इमं प्रथमः सूरिः उत् मृजे सुते सातेनं यदि आ अगमं वांप्रति विश्वामिनजमद्भी देमे॥४॥२५॥

॥१६८॥ वार्तस्य नु मृहिमानं रथस्य रुजन् एति स्तृनयंन्

স্ত ৮. স্ত ৬. ব॰ ২৮.] ॥४०७॥ [म॰ १०. স্ত্র॰ ৭২. মু॰ १९०.

श्रस्य घोषंः दिविऽस्पृक् याति श्रक्णानि कृष्वन् उतो' एति पृथिया रेणुं अस्यन्॥१॥ सं प्रईर्ते अनुं वातस्य विऽस्थाः श्रा एनं
गुळंति समनं न योषाः ताभिः सुऽयुक् सुऽर्थं देवः ई्यते श्रस्य
विश्वस्य भुवंनस्य राजां॥२॥ श्रंतरिक्षे पृथिऽभिः ईयमानः न नि
विश्ते कृतमत् चन श्रहः श्रुपां सखां प्रथमऽजाः श्रृतऽवां कं
स्वित् जातः कृतः श्रा ब्भूव्॥३॥ श्रात्मा देवानां भुवंनस्य गर्भः
यथाऽवृशं चर्ति देवः एषः घोषाः इत् श्रुस्य शृष्तिरे न हृपं तस्मै
वातांय हविषां विधेम॥४॥२६॥

॥१६०॥ म्यःऽभूः वातः अभि वातु उम्राः ऊर्जस्वतीः श्रोषं-धीः श्रा रिशंतां पीवस्वतीः जीवऽधंन्याः पिबंतु श्रवसायं पृत्-ऽवते खुद् मुळ्॥१॥ याः सऽर्ख्याः विऽर्ख्याः एकंऽरूपाः यासाँ श्रुप्तिः इष्ट्यां नामानि वेदं याः श्रंगिरसः तपंसा द्वह चुत्रः ताभ्यः पूर्जन्य महि शर्मे युद्ध॥२॥ याः देवेषुं तुन्वं ऐरेयंत यासाँ सोमः विश्वां रूपाणि वेदं ताः श्रुस्मभ्यं पयंसा पिन्वंमानाः प्रजाऽवं-तीः दंद्र गोऽस्थे रिरीहि ॥३॥ प्रजाऽपंतिः महाँ एताः रर्गणः विश्वेः देवेः पितृऽभिः संऽविद्युनः श्विवाः सतीः उपं नुः गोऽस्थं श्रा श्रुकः तासां व्यं प्रऽजयां सं सदेम॥४॥२९॥

॥१९०॥ विडभार् बृहत् पिब्तु सोम्यं मधुं आयुंः दर्धत् युद्ध-ऽपंती अविडहुतं वार्तंऽजूतः यः अभिऽरस्रंति त्मनां प्रऽजाः पु-पोष पुरुधा वि राजिति॥१॥ विडभार् बृहत् सुऽभृतं वाजऽसात्तमं धर्मन् दिवः ध्रुणे सत्यं अपितं अमिच्डहा वृच्डहा द्स्युहन्-ऽतंमं ज्योतिः जुद्धे असुर्ऽहा सुप्त्नुऽहा॥२॥ इदं श्रेष्ठं ज्योतिषां য়৽৮.য়৽৮.व৽ঽঀ,] ॥४०৮॥ [म॰ঀ०.য়৽ঀ२.सू॰ঀ७३.

ज्योतिः जुत्रत्मं विश्वऽजित् धन्ऽजित् ज्याते बृहत् विश्व-ऽभार् भाजः महि सूर्यः हुशे जुरु पृप्रये सहः खोजः खर्यातं ॥३॥ विऽभाजन् ज्योतिषा स्वः खर्गे छः रोचनं द्विः येने हुमा विश्वा भुवनानि आऽभृता विश्वऽक्षमं णा विश्वदेव्यऽवता॥४॥२६॥

॥१९१॥ तंत्रं इटतंः रथं इंद्रं प्रश्नावः मुतऽवंतः अर्णृणोः सो-मिनंः हवं॥१॥ तं मुखस्यं दोधंतः शिरंः अवं त्वः भरः अगंच्छः सोमिनंः गृहं॥२॥ तंत्रं इंद्रं मत्यं श्रास्त्रऽबुधायं वेत्रं मुहुंः श्रृश्नाः मनस्यवे॥३॥ तं त्यं इंद्रं मूर्ये पृश्वा संतं पुरः कृधि देवानां चित् तिरः वशं॥४॥२०॥

॥१९२॥ आ याहि वनसा सह गावंः सच्ते वर्तेनि यत् ऊधं-ऽभिः॥१॥ आ याहि वस्यां धिया मंहिष्ठः जार्यत्ऽमंखः सुदा-नुंऽभिः॥२॥ पितुऽभृतंः न तंतुं इत् सुऽदानवः प्रति द्ध्मः यजा-मसि॥३॥ उषाः अपं स्वसुंः तमंः सं वर्तेयति वर्तेनि सुऽजाततां ॥४॥३०॥

॥१७३॥ आ ता अहार्षे अंतः एधि धुवः तिष्ठ अविंऽचाचतिः विशंः ता सवीः वांछंतु मा तत् राष्ट्रं अधि भ्रणत्॥१॥ इह
एव एधि मा अपं च्योष्ठाः पर्वतःऽइव अविंऽचाचितः इंद्रंःऽइव
इह धुवः तिष्ठ इह राष्ट्रं जं धार्य॥२॥ इमं इंद्रंः अदीधरत् धुवं धुवेणं हविषां तस्मैसोमः अधि बवत् तस्मै जं बसंणः पितः॥३॥
धुवा द्यौः धुवा पृष्यिवी धुवासः पर्वताः इमे धुवं विश्वं इदं जर्गत्
धुवः राजां विशां अयं॥४॥ धुवं ते राजां वर्षणः धुवं देवः बृहस्य-

স্তণ্ট. স্তণ্ট. ব॰३४.] ॥ ४०৫॥ [म॰৭০. স্তণ্ড ৭২. মূ॰৭৩६.

तिः धुवं ते इंद्रः च अियः च राष्ट्रं धार्यतां धुवं॥५॥ धुवं धुवेगां ह्विषां अभि सीमं मृशामसि अथो ते इंद्रः केवंलीः विशः ब्-लिऽहतः करत्॥६॥३१॥

॥१९४॥ अभिऽवर्तेनं ह्विषां येनं इंद्रः अभिऽववृते तेनं असान् ब्रह्मणः पते अभि राष्ट्रायं वर्त्य॥१॥ अभिऽवृत्यं सऽपलान् अभि याः नः अरातयः अभि पृत्न्यंतं तिष्ठ अभि यः नः इरस्यति॥२॥ अभि ता देवः स्विता अभि सो मः अवी वृत्तत् अभि
ता विश्वां भूतानि अभिऽवर्तः यथां असंसि॥३॥ येनं इंद्रः ह्विषां कृती अभवत् द्युसी उत्ऽत्मः इदं तत् अऋि देवाः अस्पत्नः
किलं अभुवं॥४॥ अस्पत्नः स्पत्नुऽहा अभिऽराष्ट्रः विऽस्सहः
यथां अहं एषां भूतानां विऽराजांनि जनंस्य च॥४॥३२॥

॥१९५॥ प्रवः यावाणः सविता देवः सुवतु धर्मणा धूःऽसु
युज्यध्वं सुनुत ॥१॥ यावाणः अपं दुःकुनां अपं सेधत दुःऽमति
उसाः कर्तन् भेषजं ॥२॥ यावाणः उपरेषु आ महीयंते स्ऽजीषसः वृष्णे दर्धतः वृष्ण्यं ॥३॥ यावाणः सविता नु वः देवः सुवतु
धर्मणा यर्जमानाय सुन्वते ॥४॥३३॥

॥१९६॥ प्रसूनवंः ज्ञुभूणां बृहत् न्वंत वृजनां स्वामं ये वि-श्वऽधायसः अश्वन् धेनुं न मातरं॥१॥ प्रदेवं देव्या धिया भरंत जा-तऽवेदसं ह्व्या नः वृक्षत् आनुषक्॥२॥ अयं कं' स्यः प्रदेवऽयुः होतां युद्धायं नीयते रथः न योः अभिऽवृतः घृणिऽवान् चेतृति ञ्च॰ ५. ऋ॰ ५. व॰ ३७.] ॥ ४१०॥ [म॰ १०. ऋ॰ १२. सू॰ १७९.

त्मनां ॥३॥ अयं अप्रिः उष्णति अमृतांत्ऽइव जन्मनः सहसः चित् सहीयान् देवः जीवातंवे कृतः॥४॥३४॥

॥१९०॥ पतंगं ऋकं असुरस्य माययां हृदा पृथ्वंति मनसा विपःऽचितःसमुद्रे ऋंतः क्वयः वि च्छ्ते मरीचीनां पृदं इळं-ति वेधसः॥१॥-पृतंगः वाचं मनसा बिभृति तां गृंधवेः ऋवद्त् गभें ऋंतः तां द्योतंमानां स्वृंये मृनीषां ऋतस्य पृदे क्वयः नि पांति॥२॥ ऋपंथ्यं गोऽपां ऋनिऽपद्यमानं आ च परां च पृथि-ऽभिः चरतं सः सुधीचीः सः विषूचीः वसानः आ व्रीवृर्ति भुवं-नेषु ऋंतः॥३॥३५॥

॥१९४॥ त्यं कुं सु वाजिनं देवऽर्जू तं सहऽवानं तहतारं रषां-नां अरिष्ठऽनेमिं पृत्नाजं आणुं स्वस्तयं तार्श्यं इह हुवेम ॥१॥ इंद्रेस्यऽइव रातिं आऽजोहुंवानाः स्वस्तयं नावंऽइव आ हहेम उ-वीं न पृथ्वीं बहुं ले गभी रे मा वां आऽईती मा परांऽइती रि-षाम ॥२॥ सद्यः चित् यः शवंसा पंचं कृष्टीः सूर्यःऽइव ज्योतिषा अपः ततानं सहस्रऽसाः श्तुऽसाः अस्य रंहिः न स्म वरंते युव्तिं न श्यां॥३॥३६॥

॥१९०॥ उत् तिष्ठत् अवं पृथ्यत् इंद्रंस्य भागं ऋतियं यदि श्रातः जुहोतेन यदि अश्रोतः मम्त्रनं॥१॥ श्रातं हृविः ओ' सु इंद्र प्र याहि जगामं सूरेः अर्थनः विऽमध्यं परि ता आसते नि-धिऽभिः सर्वायः कुलुऽपाः न वाजऽपति दरंतं॥२॥ श्रातं मृन्ये স্তণ্ড. স্তণ্ড বণ্ড০.] ॥ ४११॥ [म॰१०. স্তণ্ণং. মূণ্ণং

जर्धनि श्रातं श्रमी सुऽश्रोतं मृन्ये तत् श्रृतं नवीयः माध्यंदिनस्य सर्वनस्य द्धः पिवं इंद्रु वृज्जिन् पुरुऽकृत् जुषा्गः॥३॥३९॥

॥१८०॥ प्रस्महिषे पुरुऽहूत शर्चून् ज्येष्ठः ते श्रुष्मंः इह रातिः श्रुष्तु इंद्रं श्राभर दक्षिणेन वसूनि पतिः सिंधूनां श्रुसिरेवतीनां ॥१॥ मृगः न भीमः कुच्रः गिरिऽस्थाः प्राऽवतः श्रा जगंय पर्स्याः मृकं संऽशायं पविं इंद्र तिग्मं वि शर्चून् ताळिह वि मृधंः नुद्स्व ॥२॥ इंद्रं श्रुवं श्रुभि वामं श्रोजः श्रजीयथाः वृष्म चर्षं-णीनां श्रपं श्रुनुदः जनं श्रुमिच्ऽयंतं उहं देवेभ्यः श्रुकृणोः कं लोकं॥३॥३६॥

॥१६१॥ प्रयाः च्यस्यं स्ऽप्रयाः च्नामं आनुंऽस्तुभस्य ह्विषाः ह्विः यत् धातुः द्युतांनात् स्वितुः च् विष्णोः रृष्यंऽत्ररं आ ज्भार् विस्थः ॥१॥ अविंदन् ते अतिंऽहितं यत् आसीत् युद्धस्यं धामं प्रमं गृहां यत् धातुः द्युतांनात् स्वितुः च् विष्णोः भ्रत्-ऽवांजः बृहत् आ च्क्रे अग्नेः॥२॥ ते अविंदन् मनंसा दीध्यांनाः यज्ञेः स्क् चं प्रथमं देव्ऽयानं धातुः द्युतांनात् स्वितुः च् विष्णोः आ सूर्यात् अभ्रत् घृमं एते ॥३॥३९॥

॥१८२॥ बृह्स्पतिः न्यतु दुःऽगही तिरः पुनेः नेष्त अघऽशं-साय मन्ने श्चिपत् अर्थस्तिं अपदुःऽमृतिं हुन् अर्थ कर्त् यर्जमा-नाय शं योः॥१॥ नराशंसेः नुः अवतु प्रऽयाजे शं नुः अस्तु अनु-ऽयाजः हवेषु श्चिपत् अर्थस्तिं अपदुःऽमृतिं हुन् अर्थ कर्त् यर्ज-मानाय शं योः॥२॥ तपुंःऽमूधा तप्तु रश्चसंः ये ब्रह्मऽहिषंः शर्रवे স্ত্র° ८. স্ত্র° ८. व॰ ४४.] ॥४१२॥ [म॰ १०. স্ত্র॰ १२. सू॰ १८६. हंत् वै कुं 'श्चिपत् अर्थास्तिं अपं दुः ऽमृतिं हुन् अर्थं कुर्त् यर्जमा-नाय शं योः॥३॥४०॥

॥१६३॥ अपंश्यं त्वा मनंसा चेकितानं तपेसः जातं तपेसः विऽभूतं इह प्रऽजां इह र्यिं रराणः प्रजायस्व प्रऽजयां पुच्ऽकाम् ॥१॥ अपंश्यं त्वा मनंसा दीध्यांनां स्वायां तुनू च्युत्वे नाधंमानां उपं मां उच्चा युव्तिः ब्भूयाः प्रजायस्व प्रजयां पुच्ऽकामे॥२॥ अहं गंभ अद्धां ओषंधीषु अहं विश्वेषु भुवं नेषु अंतः अहं प्रऽजाः अजन्यं पृथिव्यां अहं जनिंऽभ्यः अप्रीष् पुचान्॥३॥४९॥

॥१८४॥ विष्णुं: योनिं कुल्प्यतु त्रष्टां कृपाणि पिंशतु आ सिं-चतु प्रजाऽपंतिः धाता गर्भं द्धातु ते ॥१॥ गर्भं धेहि सिनीवालि गर्भ धेहि सरस्वति गर्भं ते अश्विनी देवी आ धतां पुष्करऽस्रजा ॥२॥ हिर्एययी अरणीं यं निःऽमंषतः अश्विनो तं ते गर्भे हवा-महे दश्मे मासिसूत्तेवे॥३॥४२॥

॥१६५॥ महि चीणां अवंः अस्तु द्युष्ठं मिचस्यं अर्यम्णः दुः-ऽआध्वं वर्रणस्य॥१॥ नृहि तेषां अमा चन न अर्ध्वऽसु वार्णेषुं ईशे रिपुः अघऽशंसः॥२॥ यस्मे पुचासंः अदितेः प्रजीवसे मत्याय ज्योतिः यर्द्धंति अर्जसं ॥३॥४३॥

॥१८६॥ वार्तः स्रा वातु भेषुजं शंडभु म्यःडभु नः हदे प्रनः स्रायूषि तारिष्त्॥१॥ उत वातु पिता स्रमि नः उत भातां उत ञ्च॰ ৮. ञ्च॰ ४ .] ॥ ४१३॥ [म॰ १०. ञ्च॰ १२. सू॰ १९०.

नः सर्खा सः नः जीवातं वे कृषि॥२॥ यत् ऋदः वात् ते गृहे ऋमृ-तंस्य निऽधिः हितः ततंः नः देहि जीवसे ॥३॥४४॥

॥१८९॥ प्र अप्रये वाचं ईर्य वृष्भायं सितीनां सः नः पर्षत् अति विषंः॥१॥ यः परेस्याः प्राऽवतः तिरः धन्वं अतिऽरोचेते सः नः पर्षत् अति विषंः॥२॥ यः रक्षांसि निऽजूर्वेति वृषां शुक्रेणं शोचिषां सः नः पर्षत् अति विषंः॥३॥ यः विश्वां अभि विऽपश्यंति भुवना सं च पश्यंति सः नः पर्षत् अति विषंः॥४॥ यः अस्य पारे रजसः शुक्रः अप्रिः अजायत सः नः पर्षत् अति विषंः॥४॥॥

॥ १६६॥ प्र नूनं जात ऽवेदसं अर्थं हिनोत वाजिनं इदं नः वृहिः आऽसदे॥ १॥ अस्य प्रजात ऽवेदसः विपंऽवीरस्य मीळहुषंः महीं इयुर्मि सुऽस्तुतिं॥ २॥ याः रुचंः जात ऽवेदसः देवुऽवा ह्य्-ऽवाहंनीः ताभिः नः युद्धं इन्वतु॥ ३॥ ४६॥

॥१८०॥ आ अयं गीः पृष्तिः अऋमीत् असंदत् मातरं पुरः पितरं च प्रऽयन् स्वंः०॥१॥ अंतः चर्ति रोचना अस्य प्राणात् अप्ऽअन्ती वि अख्यत् मृहिषः दिवं॥२॥ चिंशत् धामं वि रा-जति वाक् पृतंगायं धीयते प्रति वस्तोः अहं द्युऽभिः॥३॥४९॥

॥१९०॥ ऋतं चं सृत्यं चाुभी बाृत्तप्तिऽध्यंजायत।ततो राच्यं-जायत् ततः समुद्री अर्ण्वः॥१॥ सृमुद्रादंर्ण्वादिधं संवत्स्रो अ-जायत। अहोराचार्णि विद्धि बिश्वंस्य मिष्तो वृशी॥२॥ सूर्याचं- অ॰৮.স্ল॰৮.व॰४९.] ॥४१४॥ [म॰१०.স্ল॰१२.सू॰१९१.

दुमसी धाता यंथापूर्वमंकल्पयत्। दिवं च पृथिवीं चांतरिष्ठा-मथो स्वः॥३॥४৮॥

॥१९१॥ संऽसंइत् युवसे वृष्न् अग्ने विश्वानि अर्थः आइळः परे सं इध्यसे सः नः वसूनि आभर ॥१॥ सं गुळुष्वं सं वृद्धं सं वःमनांसि जानृतां देवाः भागं यथां पूर्वे संऽजानानाः उपऽञ्ञा-संते ॥२॥ समानः मंत्रं संऽईतिः समानी समानं मनः सह चित्रं एषां समानं मंत्रं अभि मंत्र्ये वः समानेनं वः हविषां जुहोिम् ॥३॥ समानी वः आऽर्कृतिः समाना हद्यानि वः समानं अस्तु वः मनः यथां वः सुऽसंह असंति ॥४॥४९॥६॥६॥१२॥१०॥

॥ इति दशमं मंडलं समाप्तं॥

॥ इति शार्मग्यदेशोत्पचेनंगलंडदेशनिवासिना भट्टमोक्ष-मूलरेण बितीयवारं श्रेष्ठादर्शिकमत्येन परिशो-धितग्वेंदसंहिता समाप्ता॥

LINGUISTIC PUBLICATIONS

OF

TRÜBNER & CO.,

57 AND 59, LUDGATE HILL, LONDON, E.C.

(Late 8 and 60, Paternoster Row.)

- Auctores Sanscriti. Edited for the Sanskrit Text Society, under the supervision of Theodor Goldstücker. Vol. I., containing the Jaiminiya-Nyâya-Mâlâ-Vistara. Parts I. to V., pp. 1 to 400, large 4to. sewed. 10s. each part.
- Ballantyne. Elements of Hindí and Braj Bháká Grammar. By the late James R. Ballantyne, LL.D. Second edition, revised and corrected. Crown 8vo. pp. 44, cloth. 5s.
- Ballantyne. First Lessons in Sanskrit Grammar; together with an Introduction to the Hitopadesa. Second edition. By James R. Ballantyne, LL.D., Librarian of the India Office. 8vo. pp. viii. and 110, cloth. 1869. 5s.
- Beames. A Comparative Grammar of the Modern Aryan Languages of India (to wit), Hindí, Panjabi, Sindhi, Gujarati, Marathi, Uriya, and Bengali. By John Beames, Bengal C. S., M.R.A.S., &c.
 Vol. I. On Sounds. 8vo. cloth, pp. xvi. and 36o. 16s.
- Bellows. Outline Dictionary, for the use of Missionaries, Explorers, and Students of Language. By Max Müller, M.A., Taylorian Professor in the University of Oxford. With an Introduction on the proper use of the ordinary English Alphabet in transcribing Foreign Languages. The Vocabulary compiled by John Bellows. Crown 8vo. limp morocco, pp. xxxi. and 368. 7s. 6d.
- Benfey. A Grammar of the Language of the Vedas. By Dr. Theodor Benfey. In 1 vol. 8vo. of about 650 pages.

 [In preparation.]
- Benfey. A Practical Grammar of the Sanskrit Language, for the use of Early Students. By Theodor Benfey, Professor of Sanskrit in the University of Göttingen. Second, revised and enlarged, edition. Royal 8vo. pp. viii. and 296, cloth. 10s. 6d.
- Brown. Sanskrit Prosody and Numerical Symbols Explained. By Charles Philip Brown, Author of the Telugu Dictionary, Grammar, etc., Professor of Telugu in the University of London. Demy 8vo. pp. 64, cloth. 3s. 6d.
- Buddhaghosha's Parables: translated from Burmese by Captain H. T. Rogers, R.E. With an Introduction containing Buddha's Dhammapadam; or, Path of Virtue; translated from Páli by F. Max Müller. 8vo. pp. 378, cloth. 12s. 6d.
- Childers A Páli-English Dictionary, with Sanskrit Equivalents, and with numerous Quotations, Extracts, and References. Compiled by Robert Casar Childers, late of the Ceylon Civil Service. First Part, pp. 1-276. Imperial 8vo. Double Columns. 24s.

The first Pali Dictionary ever published. The Second Part, completing the Work, is in preparation.

- Childers. A Páli Grammar for Beginners. By Robert C. Childers. In 1 vol. 8vo. cloth. [In preparation.
- Colebrooke. The Life and Miscellaneous Essays of Henry Thomas Colebrooke. The Biography by his Son, Sir T. E. Colebrooke, Bart., M.P. The Essays edited by Professor Cowell. In 3 vols.

 [In the Press.]
- Cunningham. The Ancient Geography of India. I. The Buddhist Periods, including the Campaigns of Alexander, and the Travels of Hwen-Thsang. By Alexander Cunningham, Major-General, Royal Engineers (Bengal retired). With thirteen Maps. 8vo. pp. xx. and 590, cloth. 1870. 28s.

- Dowson. A Grammar of the Urdu or Hindustani Language. By John Dowson, M.R.A.S. 12mo. cloth, pp. xvi. and 264. 10s. 6d.
- Dowson. A Hindustani Exercise Book. Containing a Series of Passages and Extracts adapted for Translation into Hindustani. By John Dowson, M.R.A.S., Professor of Hindustani, Staff College. Crown 8vo. pp. 100, limp cloth. 2s. 6d.
- Elliot. The History of India, as told by its own Historians. The Muham-madan Period. Edited from the Posthumous Papers of the late Sir H. M. Elliot, K.C.B. East India Company's Bengal Civil Service, by Professor John Dowson, M.R.A.S., Staff College, Sandhurst.

Vols. I. and II With a Portrait of Sir H. M. Elliot. 8vo. pp. xxxii. and 542, x. and 580, cloth. 18s. each.

Vol. III. 8vo. pp. xii. and 627, cloth. 24s.

Vol. IV. 8vo. pp. x. and 563, cloth. 21s.

- Elliot. Memoirs of the History, Folklore, and Distribution of the Races of the North-Western Provinces of India; being an amplified edition of the original Supplementary Glossary of Indian Terms. By the late Sir Henry M. Elliot, K.C.B., of the Hon. East India Company's Bengal Civil Service. Edited, revised, and re-arranged by John Beames, M.R.A.S., Bengal Civil Service; Member of the German Oriental Society, of the Asiatic Societies of Paris and Bengal, and of the Philological Society of London. In 2 vols. demy 8vo. pp. xx., 370, and 396, cloth. With two lithographic Plates, one full-page coloured Map, and three large coloured folding Maps. 36s.
- Goldstücker. A Dictionary, Sanskrit and English, extended and improved from the second edition of the Dictionary of Professor H. H. Wilson, with his sanction and concurrence. Together with a Supplement, Grammatical Appendices, and an Index, serving as a Sanskrit-English Vocabulary. By Theodor Goldstücker. Parts I. to VI. 4to, pp. 400. 1856-1863. 6s. each.
- Goldstücker. Panini: His Place in Sanskrit Literature. An Investigation of some Literary and Chronological Questions which may be settled by a study of his Work. A separate impression of the Preface to the facsimile of MS. No. 17 in the Library of Her Majesty's Home Government for India, which contains a portion of the Manaya-Kaipa-Sutra, with the Commentary of Kumarila-Swamin. By Theodor Goldstücker. Imperial 8vo. pp. 268, cloth. 21s.
- Goldstücker. On the Deficiencies in the Present Administration of Hindu Law; being a paper read at the Meeting of the East India Association on the 8th June, 1870. By Theodor Goldstücker, Professor of Sanskrit in University College, London, &c. Demy 8vo. pp. 56, sewed. 1s. 6d.
- Griffith. Scenes from the Ramayana, Meghaduta, etc. Translated by Ralph T. H. Griffith, M.A., Principal of the Benares College. Second edition. Crown 8vo. pp. xviii. and 244, cloth. 6s.
 - CONTENTS.—Preface—Ayodhya—Ravan Doomed—The Birth of Rama—The Heir Apparent
 —Manthara's Guile—Dasaratha's Oath—The Stepmother—Mother and Son—The
 Triumph of Love—Farewell!—The Hermit's Son—The Trial of Truth—The Forest
 —The Rape of Sita—Rama's Despair—The Messenger Cloud—Khumbakarna—The
 Suppliant Dove—True Glory—Feed the Poor—The Wise Scholar.
- Griffith. The Rámáyan or Válmíki. Translated into English Verse. By Ralph T. H. Griffith, M.A., Principal of the Benares College. Vol. I., containing Books I. and II. 8vo. pp. xxxii. and 440, cloth. 1870. 18s.

Vol. II., containing Book II., with additional Notes and Index of Names. Svo. pp. 504, cloth, 18s.

Vol. III. pp. v. and 371, cloth. 1872. 15s.

- Hunter. A Comparative Dictionary of the Languages of India and High Asia, with a Dissertation, based on the Hodgson Lists, Official Records, and Manuscripts. By W. W. Hunter, B.A., M.R.A.S., Honorary Fellow Ethnological Society, of Her Majesty's Bengal Civil Service. Folio, pp. vi. and 224, cloth. 21. 28.
- Ikhwanu-s Safa. Ikhwanu-s Safa; or, Brothers of Purity. Describing the contention between Men and Beasts as to the Superiority of the Human Race. Translated from the Hindustani by Professor J. Dowson, Staff College, Sandhurst. Crown Svo. pp. viii. and 156, cloth. 7s.